

1936
GASTROPIA

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévi 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.
 Befizetések postacsekken:
 „Hungaria-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.
 Lapzárta csütörtök este 6 óra.
 Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladós szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA
 Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
 Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Az Ivánfenéki Armentesítő Társulat alapszabályszerű feladatai közé veszi az öntözéshez szükséges víz szolgáltatását

A birtokosok csak az általuk tényleg igénybevett vizet fizetik.

Amint már a múlt számunkban is feleltük, az Ivánfenéki Armentesítő Társulat a december 28-iki gyűlésen behatóan foglalkozott a most alföldszerte, mondhatnánk országszerte előtérben lévő öntözési ügyekkel. **Dr. Schweiger László** jószágigazgató, társulati elnök felhívására **Bácsi Elek** társulati igazgató az öntözési ügyek előterjesztésénél említette, hogy a holt medrek mellett eddig 92 ezer köbméter víz van a birtokosoknak, akik öntözésre akarnak berendezkedni és szerződéses viszonyba lépnének a társulattal az öntözéshez szükséges víz biztosítására. Felhozta példának, hogy a Sirtóban megalakult társaságoknak mintegy 1.2 millió köbméter vízre lesz szükségük, de az ottani mederben csak 250 ezer köbméter tudnak tározni, vagyis a szükségletnek egyötöd részét.

Két fontos tényezői kell összehangba hozni: a vízvezetés érdeke, hogy a meder üres legyen, míg az öntözés érdeke, hogy a meder tele legyen. Ez a két ellentétes kívánalom győzle őt meg arról, hogy ezeket az igényeket csak a társulatok tudják kielégíteni, amikor megfelelően kihasználják tározásra a belvizeket, vagy az áradásokat: szivornyázással vagy átemeléssel, amint ezt már eddig is megtehetik, amikor a medrekben a víz elfogyott.

Bácsi Elek igazgató elgondolása, hogy a társulat a Holt-Körösben, vagy az alkalmas csatornáknak gondoskodna a fenti említett módokon az öntözéshez szükséges vízről, minden fogyasztónak vízórát szerelnének fel és az év végén a tényleg elfogyasztott vizet a tényleges vízszolgáltatási költségek arányos elosztása szerint fizetné mindenki. Elvi határozatkimondásáért kéri, amelylyel a társulat vezetőségét felruházzák, hogy ahol a vízszolgáltatási lehetőség fennáll, ott ilyen alapon szerződési közhessen az igénylőkkel. Véleménye szerint a folyáséri, kecszegési, sirtói és németzugi medrek mellett lehetne ilyen szerződéseket kölni.

Safáry László, kir. társulati igazgató, a társulati elnökötől kéri, hogy a földművelésügyi miniszter megbízza helyesli, hogy a társulat veszi kezébe az öntözés fontos kérdését. Szükségesnek tartja, hogy a holt medreket a most megállapított tározási szintig megtöltsék vízzel, amely tározási szintet esetleg a jövő évben emelni is lehet.

Az öntözésnél előjáróban a legelő- és nem aszánló-gazdasági öntözési kell forszírozni, hogy ezzel az állattenyésztést és a több trágyatermelési biztosítsuk és majd csak évek múlva, amikor már a megfelelő állatállománnyal a szükséges trágyatermelésünk is megvan, akkor lehet szántó-gazdasági öntözést folytatni, addig pedig gyűjtse össze a társulat az adatokat a belvizek járásáról és azokat egyeztetésük össze a közelmúlt évek abnormális adataival.

Schulek Béla főmérnök megjegyzi, hogy a vízjárás adatokat 30 évre visszamenően már feldolgozta. (Alkalmilag ismerjük ezeket az adatokat. Szerk.)

Dr. Schweiger László elnök tisztázandónak tartja a kérdést, hogy elvileg és jogilag miként foglalkozhatik a társulat a vízszolgáltatással? Vele-e vízel-

a a Körösből? A társulat alapszabályszerű munkája nem terjed ki a vízszolgáltatásra, tehát ezt az alapszabályszerű feladatok közé kell felvenni. Az öntözéshez szükséges vízszolgáltatásra két mód volna: vagy a birtokosok társulnak erre külön, vagy a társulat rendelkezik be erre. A társulat nem csinál az öntözésnek propagandát, de ha a vízszolgáltatásra igénybe akarják venni, rendelkezésre áll.

Safáry László miniszteri megbízott helyesli, ha a társulat maga veszi kézbe és irányítja az öntözést.

Osmitz Géza, dr. Kovács Péter és Csermák Kálmán hozzászólása után **dr. Schweiger**

László elnök kimondja a válaszmány határozatát, hogy a társulat elvben a folyamatban lévő vagy folyamatba teendő engedélyezési ügyekben — a lehetőség szerint — ellátja az igénylőket vízzel. A vízszolgáltatásért első időben csak egy „körülbelüli“ összegel mondhat a társulat és végeredményben az önköltségi árat számíttják, mert a társulat nem akar ebből hasznot csinálni, de ráfizetni sem akar. A birtokosok csak az általuk tényleg használt vizet fizetik. Alapszabály módosítással a vízszolgáltatást az alapszabályszerű feladatok közé veszi a társulat, amely módosítás megtételét az elnökségre bízzák.

Bácsi Elek 10 éve az Ivánfenéki társulat igazgatója

Meleg ünnepiésben részesítette az Ivánfenéki Armentesítő Társulat válaszmánya, december 28-án, Bácsi Elek társulati igazgatót, abból az alkalmából, hogy 10 éve áll a társulat élén. Ez alkalommal dr. Schweiger László jószágigazgató, a társulati elnökke üdvözölte Bácsi Elek igazgatót, aki meghatóltan köszönte meg a válaszmány kedves figyelmét.

Ehhez a 10 éves megemlékezéshez az Ivánfenéki Társulat érdekltségén kívülről is elismerésüket nyújtják Bácsi Elek társulati igazgatónak, aki az elmúlt 10 év alatt a társulat rendes folyású ügyein felül, az adózók különös megterhelése nélkül, egyéni tervezésű, igazán olcsó előállítású műtárgyakkal nagyon figyelemre méltó beruházásokat végzett és tervszerű fásítással (ca. 100 k. holdon mintegy egy millió csemetét ültetett) a miniszter figyelmét is magára vonia és szép elismerésben részesült. Már 3 éve 10 holdon öntözési kísérletet kezdett, e kísérletek nagy-

szerű eredménye után 50 holdra fokozta ezt a bérletet, amelyen tovább végzik a kísérleteket, egyben már komoly termelést is folytatnak.

A jövőben kialakuló öntöző gazdálkodáshoz szükséges vízszolgáltatásra kiváló eszmét adott Bácsi Elek igazgató, hogy a társulat szerződéseket kössön a vízigénylőkkel és ezeknek a tényleg elhasznált vizet önköltségi áron számítsa. Ezzel lehetővé válik, hogy a termelők az öntözéshez szükséges viznek köbméterét csak lizedfillérekért kaphalják.

Nagyon figyelemre méltók azok a gálmagasítási munkálatok is, amelyeket a társulat a Bácsi Elek igazgatósága alatt végzett. Az is jellemző, hogy a társulati munkáknál soha sem volt a legcsekélyebb ellentét sem a munkások és a társulat vezetősége között.

Legyen ez a minden oldalról megnyilvánult elismerés továbbra is buzdító Bácsi Elek igazgató társulati működésére.

Felhívás!

Az államépítészeti hivatal elrendelte, hogy a gyomai Hármas-Körös hidon 100 méter-mázsa összsúlyú jármű egyáltalában nem mehet át. A 100 mázsánál könnyebb súlyú járművek (traktor, cséplő, herefejtő stb.) csakis útbiztosi engedéllyel mehetnek át a hídon. — A lakosság maga is ellenőrizzze, hogy egy-egy hídnál nyilvánosan egyszerre 6 székernél több ne legyen. — Az e rendelkezések ellen vétők kihágást követnek el és meglesznek büntelve.

A magánjáró gépek önsúlyát Békés vármegye alispánja azok megadóztatását illetőleg a következőkben állapította meg:

1.) Az összes traktorok, valamint a 4-es, 6-os, 8-as, 10-es gőzcséplőgépek 10.000 kg.-ig terjedő önsúlyúnak.

2.) A 10-esnél nagyobb gőzcséplőgépek 15.000 kg.-ig terjedő önsúlyúnak.

3.) A gőzekék önsúlyát pedig 20.000 kg.-on felüli önsúlyúnak kell venni.

Ennek megfelelően a traktorok és legfeljebb 10 légkörnyomással dolgozó gőzcséplőgépek után 8 igásnap számot, 10-en felüli légkörnyomással dolgozó gőzcséplőgépek után 8 igásnap számot, míg a gőzekék után 16 igásnap számot vetnek ki.

Elfajult az afrikai háboru

Tudjuk, hogy a háboru nem valami ártatlan társasjáték, de azt is tudjuk, hogy a háborus feleket a harcképtelen ellenséggel szemben az a bevett szokás kötelezi, hogy a hadifoglyokkal emberségesen bánjanak. Az olasz jelentések szerint az abesszinek két kényszerleszállásból fogságba jutott olasz katonát meggyilkoltak és a levágott fejüket póznára tűzve körülhozdozták a közeli városban. Mikor az olasz hadvezetőség ezt megtudta, megtorlásul bombáztatta azt a várost, ahol ez az eset történt és ekkor megsebeztek két svéd orvost.

Az olaszok tervszerűen haladnak előrelépés terepen, közben a tárgyalások igazgatottan állandóan a fejünk fölött tartják az európai háboru veszélyét is.

Amerika ötször annyi kőolajat szállított Olaszországnak, mint eddig. Ez már nem háboru, hanem társasjáték.

Zöldmező rovat

Hogyan füvesíthetünk biztosan és olcsón

Irta: CSERMÁK KÁLMÁN tisztartó.

A „Mezőgazdaság“ december 15-iki számában egy igen érdekes és a gazdákat szerfelett érdeklő cikk jelent meg Dresdenerván úr tollából, amelyet nagyjából megismertelek a Gyomai Ujság olvasóival, azokkal, akiknek nem volt alkalmuk arról tudomást szerezni.

A cikkben arról van szó, hogy a tengerentúlról egy fűfélést hoztak be az országba. — nincs megírva, hogy honnan, — amellyel itt már többen kísérleteznek és igen szép eredményeket értek el. A tudományos neve **Cynodon dactylon**, a magyar neve: **csillagpázsit**. A magja, hazánkba szállítva, nem bírja a hosszú tengerúton való szállítást, elveszti csiraképességét. Ez arra vezethető vissza, hogy a növény igen erős indásodó hajlammal bír s így a magok nem kapnak elegendő tápanyagot, hogy kellőképp kifejlődhessenek. A szaporítási módja az volt, hogy az indáit összevagdosta szőrteik el, ez a mód azonban — hogy így nagyobb területeket füvesítsünk be — nem alkalmas, Ezért kell azt most kitenyészteni, illetve a magját csiraképpé nevelni, ami a cikkíró úrnak fényesen sikerült is, mert amint írja, a főbbéleség magja a Vetőmagvizsgáló állomás vizsgálatára szerinti 75—90 százalékgig kicsírázott.

Mik a csillagpázsit előnyei?

Ezen növény kiváló tulajdonsága, hogy kiválóan tenyészik futóhomokon, kötött talajon, sőt a szikesen is és a legnagyobb hősséget és szárazságot is bírja. Minthogy 40 cm. magasra nő, különösen sarjadzik és gyors fejlődésű. A kísérleti parcellákon — homok talajon — a nyáron 30—35 Celsius fok mellett szépen fejlődött, míg más fűvek ugyanolyan — önlözés dacára — elpusztultak.

1 k. holdra 3 kg. vetőmag kell

Más fűmagból cca 40—45 kg. kell egy k. holdra, ami cca 100 P. árú, ebből csak 3 kg. körül kell, aminek az ára csak 15 pengő és így tevékenesen olcsóbbá teszi a gyepesítést. Az állatok kedvelik, különösen a bika és a ló. A levélzete eredetileg

kemény és durva volt, de a kitenyészéssel ez is lényegesen javult: puhább és húsosabb lett.

Kik kapnak vetőmagot próbafüvesítésre?

A most jövő tavasszal a zöldmező szövetségek vetőmagot kapnak próbafüvesítésre és ősszel már arra is sor kerülhet, hogy az Alföldön nagyobb területek füvesítéséhez is kaphatnak vetőmagot.

Mi, alföldi gazdák szívszorogva várjuk ezt a pillanatot, mert minket érdekel ez legjobban. Már reményünket veszítjük amugy is, a maidnem állandósult aszályos időjárás miatt. Az állatállományunk rohamosan fogy, ami belőle megmaradt, az silány minőségű, ami nem is csoda, mert télen csak fenntartó takarmányon él és a legelelési időszak alatt, — amikor fejlődhetne — ha van is, csak kezdetben van legelője, később csak járása van, de legelője nincs. A legelő sincs gondozva, ott legnagyobb részben olyan gyomnövények is tenyésznek, amelyekhez a jószág még közelíteni sem igen mer. Bizony már július-augusztus hónapokban látni az üres gyomorral hazatérő tehéncsordákat, azokból ugyan nem sok tejet fejnek a tejért siránkozó gyermekek számára. Ha odahaza nem takarmányoznák ezeket a tehéneket, legnagyobb része ki se tudna menni a „járására“, úgy leromlana.

Hogyan javítsunk?

A gyom irtásával lehet a helyzelen valamit javítani, de egyébként ezeken a szikes legelőkön még áldozatok árán sem lehet sokat produkálni. A trágya sokat segítene, de miután az állandóan kevés, még a szántóföldekre sem jut elegendő, nemhogy a legelőkre jutna.

A szalmaféle nem igen lesz megbecsülve, azt a drága tüzelőanyag miatt elfűlik, disznói perzselnek vele. (Ez a legdrágább tüzelő! Szerk.) Csak egy kishányad kerül a szántóföldre.

Hogyan kifizető a jószág tartás?

A jószág tartás csak úgy ér valamit, ha az anyag megfelelő és jóerőben van és akkor

azt mindig lehet értékesíteni is, ami nagyon fontos, mert sokszor a garda szorult helyzetben nem tud másként pénzhez jutni, márpedig egy rossz állapotban lévő állat rendes áron nem adható el.

Egy másik baj az is, hogy kis legelőterületre sok legelő jószágot terelnek, ezért azt nem lehet rendszer szerint legeltetni, hanem az egész területet legeltetik és az így nem gyarapodhat úgy, amint kellene.

Milyen fű kell nekünk?

Nekünk olyan fű kell, amely mindezeket elbírja és ilyenek a csillagpázsit ígérkezik.

Minden gazda érdeklődéssel várhatja a fejleményeket, mert ha ez tényleg úgy fog sikerülni, amint az eddigi kísérletek beváltak, úgy egy szebb és boldogabb magyar élet korszaka kezdődhetne ezen a természeti csapások által oly sokszor sújtott Alföldön.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Alexandra

A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre nagy előkészület, lelkiismeretes munka után hozta színre, teljes sikerrel Martos—Szirmai nagy kiállítású operettjét, az „Alexandra“-t olyan előadásban, amilyenre itt Gyomán általában műkedvelő körökben példa nem volt.

A fényes és nagy színpadi készséget igénylő operett nehéz feladatot elé állította a kiváló együttest, mely dicséretére legyen mondva, mindenben megfelelt, úgy a várakozásnak, mint egyéb művészi tekintetnek is. Ugy a főszereplők, mint az együttes kifogástalan munkát produkáltak. A rendezés is elismerésre méltóan gondlósan, zökkenő nélkül működött. A színre hozó Önképzőkör a fáradság mellett a költséget sem kímélte és a színpadi díszletek, jelmezek fényes és változatos tömegével emelte az előadás fényét.

Ismételve elismerjük az egész együttes kiváló munkáját és játékát. Ki kell emelnünk a címszerepet játszó Aranyiné Valach Jolán szép hangját és lelkesen átértett subtilis játékát. Kiválóit nyújtott Paraisz László a bonviván szerepében. Bánsnyos hangja fülbemászóan kellemesen csengett és érvényesült. Nagy színpadi rutinnal tett ismét tanúságot Tótka Terka, a szubrett szerepében. Temperamentumos, kiválóan táncol és feltétlenül nyugodt.

A király nehéz énekes szerepét a veterán Pfeiffer Márton alakította nagyon jól. Az epizód sze-

Január 11-én Nőegyesületi t e a e s t é l y az Uri Kaszinóban. Belépődij nincs.

repeikkel kimagaslottak Biró István, Mester Ferenc, Molnár Elek, Bence Miklós, Krämmer György. Igen jó és mulatságos volt az adjutáns személyesítője Szilágyi Gábor. Az operett revü jellegét 7 görli szereplő domborította ki, kik összhangban énekeltek és fegyelmetlenül táncoltak.

A szereplők közül végül Benke Mártonról kell hosszabban megemlékezni, aki kiválóan játszott, nagy szerepe mellett betanította az összes táncokat.

A darab rendezését és az előadás betanításáért a dicséret az agilis Haibach Árpádot illeti meg. Aki ezzel az előadással újból tanujelét adta nagy ügyszeretetének.

Nagyban hozzájárult a sikerhez a díszletezés ötletes és művészi kivitele, mely valóban illúzió kelten hatásosan érzékelt a darab cselekményéhez szervesen tartozó és látványosság számba menő hadihajó felvonulást. A díszleteket tervezte és előállította ifjú Bódi Károly. A világítási effektusokat Domokos Albert végezte. Az énekszámokat Kéri Lajos tanította és kísérte Farkasinszki Imre zenekarának kíséretével.

A nagy sikert aratott előadás arra ösztönözte az Önképzőkör vezetőségét, hogy január 5-én újra előadják az Alexandrát. Ezzel módot nyújtanak mindenkinek, akik nem láthatták a darabot, egy jól eltöltött kellemes este élvezetéhez.
Bauer Illés.

Újból megalakult a gyomai Méhészkör.

Hosszú idő után december 22-én újból összehívták a gyomai méhészek, hogy döntsenek, szükséges-e a Méhészkör. A szép számban megjelent méhészeket Kató Lajos községi jegyző méhészköri elnök üdvözölte, majd pedig kérte a jelenlévőket, hogy lépjenek be a Méhészkör tagjai közé és válasszák meg a kör elnöki karát. A jelenlévő 57 méhész mind bejelentette a belépését, így a választást is megajánlották. Közfelkiáltással 3 évi ciklusra a következők választották meg: elnök Kató Lajos községi jegyző, alelnök: vitéz Pajor Gyula gazd. isk. igazgató, jegyző: Kocsis Gyula irodatiszti, pénztáros: Lukács Antal, ellenőr: Kovács Gergely. Azonkívül választották még 3 számvizsgálót, 6 ren-

des választmányi és 3 pólválasztmányi tagot.

Hisszük, hogy az új Méhészkör valóra váltja azokat a célokat, melyek más városban és községben érték és megbecsülés tárgyává növekedtek.

Hisszük, hogy azok a méhészek, akik még nem iratkoztak be, legközelebb pótolják ezt és a legközelebbi heli értekezleten már egygyé forrva szolgálják a Méhészkör érdekeit.

Megkezdődtek a Budapesti Mezőgazdasági Kiállítás előkészületei

Az idei tavaszi (budapesti) mezőgazdasági kiállítás nagy sikerére való tekintettel az OMGE kiállításrendező-bizottsága elhatározta, hogy az 1936. évi sorrendben immár negyvenötödik kiállítását nagyobb arányokban rendezze meg március 20—25 napjain. Az előkészületek ennek figyelembevételével folynak már, a kiállítási iroda minden osztálya teljes felkészültséggel dolgozik, a napokban küldték szét a jelentkezési felhívásokat. A tenyészállatok csoportjában a bejelentések határideje 1936. január 15-e, a többi csoportokban 1936. február 1. és 15-e.

A gazdák máris nagy érdeklődéssel és várakozással tekintenek a jövő évi kiállítás elé, amely igen tanulságosnak, sok tekintetben újszerűnek ígérkezik és mint eddig, előreláthatóan most is igen nagy szol-

gálatokat fog tenni állattenyésztésünknek, a tenyészállatforgalom központosított lebonyolítása által. A kiállításon a tenyészállatértékesítést és beszerzést, különféle jelentős kedvezmények fogják előmozdítani. Belföldön 50 százalékos, a szomszédos államokban ugyan csak jelentős utazási kedvezmények lesznek, a kiállítás alkalmával, amely az 1936. évben a magyar gazdasági élet egyik legjelentősebb eseményének ígérkezik. A már eddig is számottevő külföldi érdeklődés fokozására, a rendezőség felvette a kapcsolatot a szomszédos államok gazdasági és utazási irodáival.

A kiállítási iroda készséggel ad felvilágosítást bármilyen irányú érdeklődésre. (Budapest, IX. Köztelék utca 8., Telefon 886—85, 866—01 és 866—05.)

vedni, amikor késik a megsegítés?

A magyar ifjuság ragaszkodik az emberi szabadság alapelveihez, amelyeket örökségként vett át elődeitől. A most élő ifjuság egykor a közigazgatási és kezeiben fogja tartani, addig pedig szót kér a közigazgatás elviselhetővé tételéért. Nem akarja egy kártyalapra feltenni a nemzet életét, hanem részt követel a nemzet sorsának eldöntésében.

Ilyen gondolatokkal állott elő és meg kell érteni ezt, mert nem lehet a friss és új erőt, a magyar ifjuságot tovább leszorítani.

A magyar nemzetünk vezetőinek be kell látni, hogy tulsufoltságunkban is egyenlő elbírálásával meg kell oldani azt, amire 14 év óta vár az ifjuság.

A magyar vezetőkhöz írott emlékiratban felsorolt minden egyes pont olyan, amelyet meg kell adni, mert ha száz és száz ellentmondó érv lenne, akkor és ott kell lebegni minden magyar vezető előtt, hogy ez a nemzedék csak annyit kér, amennyi megadható, és ami jár neki. De gondolni kell arra is, hogy a nemzet irányítását egykoron elveszik, — és akkor miként fognak vélekedni. Segítsünk, — mert ők nem felednek! — ér.

Mese 1935-ben.

*Kilépett a mesekönyvből,
kilépett a télikirály.*

*Csillagpettyes a ruhája,
felhőből van az uszály.*

Benéz minden kis ablakon.

Néhol néha meg is áll.

*Aztán száll az égi hinió,
megremeg a földi táj.*

Gond előtte, gond utána,

*csupa könny már az uszály
s felkacag a télikirály.*

Igy mulat a télikirály.

Ne feledjünk

A nemzetnek egy jobbsorsra érdemes vergődő, de törekvő ifjusága szállott síkra, hogy férfiasan, bátran megmondja, mit vár a reformparlamentől. A sors eddig nem kényeztette el őket. Harcolnak, küzdenek a békéért. Reméltek és csalódtak és amikor keveset vártak és semmit sem kaptak, akkor síkra szálltak, hogy kérjenek.

Az új parlament — évtizedes álmok, remények, vágyak megvalósítását ígérte. És a magyar ifjuság, amely a jövő nemzedék vezetőit foglalja magában, olyan elhagyatott, hogy el kell jönni annak az időnek, amikor józan belátás foggyózni és az ifjuság elfoglalja azt a helyet, melyet a magyar sors kijelölt számára.

Évente 2500 ifju hagyja el az egyetem padjait, hogy mint végzett diplomások elinduljanak azon az úton, amely a család, az egzisztencia megalapítása, hogy hasznára legyenek a magyar hazának és egyetemleges magyar társadalomnak, amely a hazát és a fajjellegét úgy állítja a nagyvilág hatalmas nemzedékei elé, hogy azok csak becsülni tudják. De sajnos, hazánkban ezen egyetemmel végzett ifjak közül csak 30 százalék tud elhelyezkedni, mert még ezideig nem történt olyan intézkedés, amely nem kíván semmit maga után. —

Ezek után kérdezem én: érdemes küzdeni, amikor ezen ifjuság előtt egy „halálraitelli nemzedék” jár? Érdemes szen-

Kapható még a Futura olcsó takarmány burgonyája, amelynek métermázsáját 7 pengőért adják.

Az alábbi leveleket kaptuk:

Mélyen Tisztelt Szerkesztő Ur!
Szövetkezetünk Igazgatóságának határozata értelmében mellékelten átszámaztatunk 100 pengőt a Főméltóságú Asszony akciójának céljaira, azzal a kéréssel, hogy azt illetékes helyre továbbítani méltóztasson.

Abban a reményben, hogy adományunkkal néhány szükségben sanyalódó magyar testvérünknek segítségére lehetünk, maradunk Szerkesztő Urnak mindenkor

készséges hívei

GYOMAI TERMELŐK
fogyasztási és értékesítő
szövetkezete.

Dr. Kovács sk. Kovács sk.

Mélyen Tisztelt Szerkesztő Ur!

Igazgatóságunk mély fájdalommal látja azt a sok szenvedő magyar családot, akik még a Szeretet legnagyobb ünnepén, karácsonykor is segítséget szenvednek, ezért Szövetkezetünk nevében, annak egyéb szociális tevékenysége mellett 50 pengőt Horthy Miklósné Öfőméltósága akciójának javára is felajánlunk és mellékelten elküldünk, kérve Szerkesztő urat, hogy azt továbbítani sziveskedjék.

A Közreműködéséért köszönetünket nyilvánítva, maradunk

szövetkezeti üdvözléssel

FOGYASZTÁSI ÉS ÉRTÉKESÍTŐ
SZÖVETKEZET, GYOMA.

Dr. Kovács sk. Kovács sk.

Igen Tisztelt Szerkesztő Ur!

Szövetkezetünk Vezetőségének határozata értelmében 20 pengőt a Főméltóságú Kormányzó akciójának céljaira jelen sorainkkal egyidejűleg átszámaztatunk és kérjük annak illetékes helyre való továbbítását.

Szíves fáradozásaiért köszönetet mondva, maradunk

teljes Tisztelettel

Gyümölcsértékesítő és Központi Szeszfőző Szövetkezet, Gyoma.
Dr. Kovács sk. Kovács sk.

Amikor a nyilvánosság előtt is nyugtatjuk a három szövetkezet által nekünk átadott 170 pengő átvételét, egyben közöljük, hogy ezt a pénzt viléz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán úr címére küldtük Gyulára, hogy a vármegyei gyűjtésekkel juttassa el rendelkezési helyére.

A három szövetkezet nagylelkű adományait sokszorosan fizesse az Isten vissza.

Van-e már életbiztosítása?

Phönix és Turul
Életbiztosító Társaság.
Sziveskedjék érdeklődni
Bodon Lajosnál.
Kazinczy ut 10 sz.

Dal a csizmáról.

Nagy csizmas volt minden ősom
A keselyősi mezőkön.
Ugy szántóiták, úgy velettek,
Pacsirta dalolt felettek.
Száz fodra volt a gatyának,
Volt helye a pipaszárnak.
Zsiros mente, pörge kalap:
Fütyörészve, úgy arattak.

Zsuppos tanga boldog fészek
A kis virgonc csemetéknek.
Virágos rét selymes ágya
A Nagy-Alföld rónasága.
E tájon nőtt fel nagyapám,
Kedves fia: édesapám.
Ez a föld a szülőföldem,
Mely most messze szakadt tőlem.

Változott a világ sorsa,
Szél a multat rég elhordta,
Pedig de kár, fájó nékem,
Hogy a mentét elcseréltem.
Szép a csizma, lakkos csizma.
Sors könyvében úgy van írva,
Két jó koma: csizma, nadrág
Szerelmes szívem harapják.

Most lábamon csizma helyett,
—Min kapott a csizma -szerzet —
Cipő vagyon, rajt, kamásli
S elment szívemnek sírt ásni,
Mert hisz az a szőke kislány
Szeretettel csüng a csizmán,
Fitymálja pantalon szarát:
Búsan hallom kacagását.

Csizma, csizma! Gazember vagy,
Mert szívemet eltapostad,
Na! de hisz a puszták lánya,
Hogy nézhet egy poétára.

Kruchió Endre.

Mit hoz az új esztendő?

Az 1936. év elé jogos reménységgel néz az emberiség. Az új esztendő szökő év lesz és ki tudja még mi jót, vagy rosszat jelent. Az új kalendáriumba böngészve, a következő érdekesebb ünnepi dátumokat találjuk:

Az újév napja szerdára esik s a rákövetkező hét duplán pirosbetűs nap, mert vasárnap után hétfő Vízkereszt-ünnep, A januári időjárást kellemesnek mondja a százesztendő időjós. Február csipős hideggel kezdődik és sok csapadékkal jön. — A farsang nem lesz hosszú, a hamvazó szerda február 26-án lesz.

Március 15-ike, nemzeti ünnep, vasárnapra esik. Gyümölcsoltó boldogasszony napja 25-én, szerdán lesz. Az időjárást változóan komornak mondja a jóslat.

Virágvasárnapja április 5-én, a husvét 12-én és 13-án lesz.

Május 21-ére esik Áldo-

zocsütörtök, 31-én pünkösöd első és június 1-én az ünnep második napja. — Június 11-én, csütörtökön Ur-napja, e hóban még két pirosbetűs egymásra következő ünnep 28-án, vasárnap és hétfőn 29-én Péter Pál napja. — A tavaszi idő általában igen csapadékosnak jósolják.

Augusztus Szent István ünnep csütörtökre esik, szeptember hó 8-án kedden Kisboldogasszony napja lesz. November elseje vasárnap, halottak napja hétfő. — A karácsony három napig fog tartani, mert december 25-én pénteken van az első, 26-án szombaton van a másodnapja s a rákövetkező vasárnap, 27-ike szintén pihenőt jelent.

Az 1937. év első napja pénteki nappal fogkezdődni.

HIREK

Előfizetési felhívás.

A Gyomai Ujság XI-ik évfolyamába lép. Ktartó előfizetőink mellett a magunk kirtartását is megbecsülendőknek tartjuk, amikor járásunk szolgálatában, tekintélyes anyagi áldozatokkal is, fenntartottuk a Gyomai Ujságot.

A célkitűzésünk ma is az, ami 10 évvel ezelőtt volt: becsülettel szolgálni a családi, társadalmi, egyházi, községi, vármegyei és országos életünket.

Tudjuk, ha nem volna egy lapunk, amilyik a helyi eseményekkel legalább hetenként egyszer nem foglalkozna, sokan, akik most csak kritizálják azt, de arra elő nem fizetnek, ha nem volna ilyen lapunk, talán azok követelnék ezt a lebecsülők sem térítenek el bennünket nemes célunktól: hacsak egy előfizetőnk lenne és hacsak egy olvasónk akadna, akkor is olyan lelkiismeretességgel és építő szeretettel végeznénk nehéz szolgálatunkat, mint eddig.

Kérjük t. előfizetőinket, ujítsák meg előfizetésüket. Vidéki előfizetőinknek postabefizetési lapot mellékelünk, sziveskedjenek az elmaradt és az új előfizetésüket azzal beküldeni.

Akinek előfizetését január 10-ig nem kapjuk meg, annak beszüntetjük a lap további küldését.

Teljes tisztelettel
a Gyomai Ujság
kiadóhivatala.

Gyógyszertárszolgálat.
Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Mádai és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszerár tart szolgálatot.

Áthelyezések Gyoma állomáson. Bándi Jenő forg. tisztjel Kétegyházára, Dobó Géza áll. felvigyázót Pusztaó állomásra helyezték. Heiüket a Szegedi Üv. Dr. Szántó. forg. tisztjel Kétegyházáról és Tóth iroda kezelővel Mezőúrról tóli be.

Új községi kézbesítő. Gyoma község előjárósága, a Viznyai helyére Vatai Albert 6 gyermekes gyomai lakost alkalmazta, aki január 1-én elfoglalta állását.

Az iparos szabadiskola harmadik előadása most csütörtökön volt. Wagner Márton az üzleti levelezésről, utána dr. Legeza Tibor ügyvéd a válójogról tartott előadást. Iparosaink kitartóan járnak ezekre az előadásokra. Figyelemre méltó, hogy Szabó Ferenc dévaványai kovácmester Dévaványáról jár át ezekre az előadásokra. A legközelebbi előadás január 16-án lesz, amikor — előreláthatólag — Horváth István városi tanácsnok Békéscsabáról jön át és az adózásról tart előadást.

Kiállítások szabályozása. A m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter az egész ország területére elrendelle, hogy az 1936. évben rendezendő kiállításokat lehetőleg februárig jelentsék az illetékes keresk. és iparkamaráknak. A bejelentett adatok beérkezés után felterjesztendők, s azután veszi elbírálás alá az utazási és egyéb kedvezményeket.

Mezőgazdaság mezőgazdasági és közigazdasági folyóirat, megjelenik minden hónap 15-én. Előfizetési ára egy évre 6 pengő. Megrendelhető Budapest, VIII. Rákóczi-út 51. IV. 7.

Mindenki jöjjön el az Önképzőkör vasárnapi előadására a Hollerba, ahol szüretkerül ALEXANDRA című 3 felvonásos operett.

Kegyelet. Az Ivánfenéki Ármegmentesítő Társulat december 28-iki választmányi gyűlésén kegyelettel emlékezett meg Kovács István volt választmányi tag elhunytáról, akinek társulati érdemeit jegyzőkönyvben örökítették meg.

Együttes előfizetés a Gyomai Ujságra és a Tükörre. A Vasárnapi Ujság szellemi örökeként megjelenő Tükör képes havi folyóiratra a Gyomai Ujsággal együttes előfizetést is felvesszünk: egész évre P 11.92, félévre P 6.12, negyedévre P 3.06 mindkét előfizetés együttesen. Mutatványszámot a Tükör kiadóhivatala Budapest, Egyetem-utca 4 szám alól kérjen.

A Futuránál

(Wagner Fatelep) Ella és nyárirózsa burgonya, továbbá takarmány burgonya, valamint korpa és száraz szemestengeri állandóan kapható.

Ugy a jótékony célú előadás érdekében, mint a fáradságot nem ismerő műkedvelők öröme, tisztelettel és szeretettel felkérjük a jegyeket megváltó közönséget, hogy az előadáson személyesen megjelenni szíveskedjenek. Hisszük és reméljük, hogy a kedves közönség kellemesen fogja magát érezni. Önképzőkör vezetősége.

Mikor löheti le a vadász a kóbor kutyát. Egy békési járásbírói ítélet fellebbezésével a gyulai törvényszék Ungvári tanácsa kimondta, hogy a vadász a kóbor kutyát a vadászterületén jogosult lelőni.

Miniszteri tanácsosi kinovetés. Dr. Csizik Béla pénzügyminiszteri osztálytanácsosi január 1-vel a kormányzó miniszteri tanácsossá lépett elő.

Ravasz Boriska, Ravasz László ref. püspök leánya a történelemtudományok doktora lett.

Románia beszüntette a lengerszállítást Magyarországra. A szállítási akadályok elhárítására két héten belül hivatalos tárgyalások indulnak meg Romániával.

A védettség visszaállítását március 31-ig lehet kérni.

A békéscsabai baromfikeltetőállomás megkezdte üzemét.

A békéscsabai hentések egy vagon hasított sertést szállítanak Németországba.

Körösladány csendőrsége egy férfit és egy nőt tartóztatott le, akik jölsikerülten 5 pengősöket és 50 filléresket hamisítottak.

Papirruhák. A legújabb párisi divat, a papirruha. Papirruhákat viselnek az elegáns párisi divathölgyek és papirruhában jelennek meg a bállokon is. A Párisi Divat, a legnépszerűbb magyar divatlap új száma, minden divatujdonságról beszámol. Közel 100 remek toalettel és kézimunka eredeti rajzát közli, valamint számos hasznos és szórakoztató rovatot találunk benne az olvasók. A gazdag tartalmu szép kiállítású Párisi Divat egy száma 60 fillér.

A szerelem mindent legyőz. A minden akadályt elhárító és minden nehézséget legyőző szerelemről érdekes történeteket közöl Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelm-

ben és gazdag tartalommal jelenik meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett, számtalan érdekesebbnél érdekesebb cikket, pompás folytatásos regényt és közel száz remek képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Az ostor művésze. Egy világhírű artiljáról, aki ostorával elképesztő mutatóványokat produkál, rendkívül érdekes cikket olvashatunk a Délbáb új számában. A kitűnő színházi képeslap nagyszerű képes rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot pompás színházi beszámolókat, pletykákat, remek filmrovalót, sok érdekes cikket és több mint száz képet közöl. A 100 oldalos Délbáb egy száma 20 fillér.

Megjelent az új kor gazdag karácsonyi száma. Az Aradi Zsolt, Balla Borisz és Pozsonyi László szerkesztésében megjelenő katolikus orgánus vezető helyen közli báró Brandenstein Béla, Közli-Horváth József és Mihelics Vid, azaz a Prohászka-munkaközösség elnökségének karácsonyi nyilatkozatát a szervezet célkitűzéseiről. Marlindale alya. „A szociális bűn fogalmáról” ír az Új Kornak karácsonyi cikket, míg Baudrillari biboros az Institut Catholique intézményét méltatja. Kiemelkedő cikkei még e számnak: Turi Béla: Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország című írása. Moravék Endre: Hidverés a magyar és szlovák fiatalok között, Boros Vilma: Dollfuss lelkivilága, Reményi József (Cliveland): A vajudó Amerika, gróf Balthyány József: „A nagyrongyász.” Dénes Tibor: A férfi és a nő a mai színpadon című érdekes közleményei. Az Új Kor folytatja a mellett Paul Claudel és Jacques Rivière világhírű levelezésének közlését és Rónay György a Magyar Lírikusok sorozatában Harsányi Kálmánról rajzol képet P. Bangha, Maurice Baring, T. E. Lawrence, Parsch-Klinda műveiről Nagy Zoltán, Szabó Zoltán, Rába Leó, Thurzó Gábor és Endrefalvi Ottó adnak kritikát és e mellett az érdekes Megjegyzések, Világnapló, Irodalmi Krónika stb. rovatok egészül ki a magyar katolicizmus eme érdekes folyóiratát, amelyből mutatóvány-

számot szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. Egyes szám ára 40 fill., évi előfizetés 8 pengő.

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1935. év december 27-ől — 1936. év január 2-ig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

K. Csapó Alberné Kiss Anna fia Albert ref., Tari Elekne Diószegi Irma fia utónevet nem kapott. Batári Lajosné Szilágyi Jolán leánya Jolán ref.

Meghaltak:

Tari utónev nélkül, élt 14 órái.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Boosa Mátyásné Varga Margit fia Vendel r. kat., Paróczai Lajosné Timár Eszter fia Lajos r. kat.

Házasságot kötöttek:

Szigeti József és Nádudvari Franciska.

Meghaltak:

Kalona Lajosné Szakálas Mária 39 éves r. kat., Vaszkó Mihályné Divenyecz Rozália 74 éves r. kat. Nyilas Imre 2 hónapos.

Kórházban Endrőd község gazdája. Endrőd községi köztisztviselőben álló község gazdája belegysége gyógyítása végett kórházba ment.

Fuvardíjkedvezmény az állatok teletetésre szállításánál.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara közli az érdekeltektől, hogy a kereskedelemügyi miniszter az inséges területen lévő állatállomány teletetésének megkönnyítése céljából a MÁV-hoz intézett 62.844/1935. számú leiratával a teletetésre szállítandó állatok részére fuvardíjkedvezményt biztosított. A teletetésre más gazdaságokba, majd pedig utóbb az eredeti feladási állomásokra és feladó címére visszafuvarozott szarvasmarhákra ugyanis 25 százalékos fuvardíjmérséklést engedélyezett. A szóbanlévő fuvardíjkedvezmény akként fog érvényesíttetni, hogy az oda- szállításnál a díjszabás-szerű

rendes visszafelé pedig 50 százalékkal mérsékelt fuvardíj lesz fizetendő. A szóbanlévő kedvezményt a kereskedelemügyi miniszter ur visszavonásig, de legkésőbb 1936. évi április hó 30-ig engedélyezte.

Csipősségmentes paprikát termeltek Szegeden. Obermayer Emil dr. fővegysz. a Szeged-kalocsai paprikavizsgáló állomás vezetője most mutatta be az érdekelt gazdáknak az új típusu szegedi paprikát, amely sikeresen fogja felvenni a versenyt a spanyol paprikával. Négy holdon 20 q. olyan vastag, husos, ugynevezett paradicsompaprikát termeltek ki, amely sem husában, sem ereiben, sem pedig magjában nem tartalmazza azokat az anyagokat, amelyek a többi paprikafélel csipőssé teszik. Az idén természetelt újfajta paprika magját szétosztják a gazdák között, úgy, hogy jövőre ebből a fajlából többszáz métermázsa termés várható.

Ingatlanforgalom

Sámson Mária és Bura Erzsébet gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Dr. Tardos Gáspár gyomai lakostól 900 P.-ért.

Özv. Varga Lajosné Szujó Mária endrődi lakos vett 1468 n. öi kölesfenekei szántót Varga Margit és társától 300 P.-ért.

Heinfarth Mihály és neje H. Kovács Mária gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóház 2/3-ad részét Papp Valuzné Kiss Rózától 2700 P.-ért.

Özv. Sörös Istvánné Kéri Erzsébet gyomai lakos vett egy bánomkeri lakóházat Erdei János és neje Nagy Máriaától 400 P.-ért.

Győri Lajos gyomai lakos vett 2 hold 1340 n.-öl nagyalási szántót Fekés Lajosné Czmarkó Máriaától 1000 P.-ért.

Mohácsi János (nős Nótári Máriaival) gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Lukács Mihálytól (nős B. Kiss Máriaival) 400 P.-ért.

Duber Margit endrődi lakos vett 1 hold 69 n.-öl tanyai szántót Duber Vilmatól 600 P.-ért.

Veres Ferencné Tandi Eszter maglői lakos vett 2 hold 242 n.-öl kölesfenekei szántót Erdős Gábor (nős Kruchió Máriaival) gyomai lakostól 1200 P.-ért.

Farkas Györgyné Ceglédi Mária gyomai lakos vett 600 n.-öl cífrakerüti ingatlant Rákóczi Gyulától 500 P.-ért.

Svábi Margit gyomai lakos vett 1 beltelkes lakóházat Kun Teréztől 1000 P.-ért.

Tuba Sándor gyomai lakos vett 1 hold 197 n.-öl előhalmi szántót Vatai Jézsefné Kéri Mária gyomai lakostól 500 P.-ért.

Diószegi Dániel (nős Kósa Terézzel) gyomai lakos vett 878 és 30 n.-öl pocozug és holtkörösi ingatlant Kiss Lajostól 400 P.-ért.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

SPORT

ETK—GyTK 4:2

Tréning mérkőzés Endrődön.

Az Újévi szép napsütéses időt kihasználva nagyszámú közönség előtt vívta meg mind végig erős mérkőzését a két csapat.

A komplettul felálló ETK a tartalékos GyTK felett csak a Papp kapus jóvoltából tudta elérni 4:2-ös győzelmét. A tartalékos csapat becsülettel küzdött az itthon maradt GyTK primadonnáknak helyett.

Fáj egy sport vezetőnek így nyilatkozni, hozzá még felelős vezetőnek. De fáj látni azt is, hogy az áldozatkész vezetőség kik közül sokszor megnyitják egyesek pénztárcájukat, hogy kedvenc csapatának minden kényelme szerint rendelkezésére álljon, egyes játékosok nem méltatják a vezető-áldozatkészességét annyiban sem, hogy szép napsütéses időben át-sétáljanak Endrődre, hogy komplett csapattal méltó ellenfele legyen Endrődi riválisának. A beállított és itthon maradt játékosok: Hatvani és Bartik András. A kitűnően önfegyelmezett Olajost is magával rántotta Hatvani. Reméljük, hogy Olajos ezen ballépését helyre hozza és önfegyelmezetten az egyesület színét legjobb tudásával igyekszik diadalra vinni. Egy öntudatos futbalistának nemcsak itthon kell tudását csillogtatni, hanem vidéken is.

Január 5-én d. u. fél 2 órai kezdettel ETK—GyTK komplett csapatai játszanak barátságos mérkőzést.

Nyilatkozat a Matlak-ügyben

Matlak Márton állítólagos igazolatlan szereplésével kapcsolatban kérdést intéztünk Gál István békési főszolgabírói tisztségűhöz, aki 1931-ban a GySC-intézője volt és Kiss István akkori titkárral együtt Matlak igazolását intézte. Gál István ebben az ügyben a következő nyilatkozatot tette a Gyomai Ujság számára:

„A Matlak-ügyre vonatkozólag csak annyit tudok mondani, hogy annak idején, amikor az igazolásokat eszközöltem, a lehető leg-szabályszerűbben jártam el. Hogy Matlak igazolása miképpen történt, arra visszaemlékezni már nem tudok. Ha az igazolás alkalmával Matlak kijelentette, hogy valamely más egyesület igazolt játékosa, úgy én feltétlenül kikértem, de úgy látom — mert az MLSZ megállapításából azt kell következtetnem, — hogy ez a körül-

mény annakidején el lett hallgatva. Hogy ki lett-e kérve, azt a déli-kerületnél elfekvő igazolási blankettából meg lehet állapítani.“

Asztali-tenisz verseny Gyomán

Karácsony első napján rendezték ping-pangozóink első, itthoni versenyüket, mely reváns-mérkőzés volt az endrődiekkel. Mint az előzőt, ezt is Gyoma versenyzői nyerték meg s az I. II. és III. díjat is megszerezték. GySC A/csapata: Tallér, Ilyés, Breuer, Saigó, Németh és Kiss 19:2 arányban győzött Dinya, Simon, Lacsny, Kovács, Ugrin II. és Pintér felállításban szereplő endrődiek felett míg a B/csapat vereséget szenvedett az endrődiektől. Egyéni versenyben Tallér, Ilyés és Breuer szerezték meg az első három díjat, míg a páros versenyben: Tallér—Ilyés, Breuer—Papp, Saigó—Kiss sorrend alakult ki.

Az egész délután folyó verseny állandóan növekedő nézőközönség jelenlétében folyt le s mint azt az eredmény is igazolja, a gyomaiak fölénye állandó volt. Nívósabb játékot általában csak a gyomaiak egymással folytatott játékaiban látnunk, azonban egy-egy szettben az endrődiek is igyekeztek szépen játszani.

A díjakat Karácsony másodnapján tartott tea-est keretében osztotta ki szép szavak kíséretében vitéz Madaras Gyula, a GySC népszerű elnöke. —E. i.—

NEM OLCSÓBB MÁR A BOROM mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVÍZ 30 fillér

egy liter **kadarka** vagy **fehér fejtett ujbór** Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordón 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italok, tiszta, tökéletes zamatúak és nem savanyúak.

Cím: **Székely Ferenc** Soltvadkert, Pestmezgye.

A Futuránál (Wagner fatelep) árpa kapható, mázsáncént 16 P.-ért.

SZÉPSEGÁPOLÁS

Házi kozmetika.

A test bőrfelülete, mely az egész testfelszíni védőréteggel bevonja, igen sok ártalomnak van kitéve. Különösen a ruhával nem fedett bőrfelületei érheti károsodás külső behatások folytán. Hogy bőrünkkel helyesen ápolhassuk, tudnunk kell, hogy milyen külső tényezők ártanak a bőrnek? Tudjuk azt, hogy a legtöbb arcbőrtavasszal és ősszel romlik, ami az időjárás változásának következménye. Az őszi és tavaszi szelek túlságosan kiszáradják és izgatják az érzékenyebb arcbőrt, s ezért fokozottabban kell védeni megfelelő arckrémmel és puderral az érzékenyebb leinet.

A huzamosabb ideig ható hűvös levegő arcvörösséget idéz elő, ha nem kap a bőr egy megfelelő védőréteget, jó kenőcs és puder formájában. A konyha hője és gőze, valamint a fűtött lakószoba meleg levegője is kitérít a bőrre.

Veszélyeztetni még bőrünk szépségét a nyári évszak napsütése. A tavaszi napsugár, — ha megfelelő fényvédő kozmetikumokkal nem védekezünk, kicsalja a szeplőket és májfoltokat, melyek elég súlyos szépséghibák. — (A szeplőt most hozzák divatba. Szerk.) „Eikeseredni“ jellegre üzenem, ne legyen kétségbeesve szeplőtől miatt, mert ha február elsején egy kis gondofordulást kiküszöbölésére, igen könnyen megszabadulhat tőle. Fényvédő arckrémmel és puderral kell használnia. — ca.

KORONA HANGOS MOZGÓ ENDRŐD

1936 január 5-én vasárnap és 6-án hétfőn Vizkereszt napján

Az évad legnagyobb film eseménye!

Nyomorultak

Hugó Vistor világhírű regényének filmváltozata.

Főszereplők: Harry Baur, Charles Vancil, Henry Krauss.

Az egész világon óriási sikert aratott ez örökbecsű regényfilmváltozata, amely az emberi lélek titkos gondolatait vetíti elénk. Megdöbbentően érdekes és izgalmas hatásokon épített történet. Szébb, bensőbb, tökéletesebb képet még elképzeini sem lehet.

Hangos Magyar Világhíradó.

A Nyomorultak című két részes 24 felvonásos műsorát együtt egy előadásban adjuk le, azért az előadások kezdetét a rendesen fél órával előbb kezdjük meg.

Ezt a szép nagy műsort, hogy mindenki megnézhesse vasárnap a fél 6 órai előadás leszállított helyárrakkal lesz megtartva.

Előadások fél 6 és fél 8 órakor.

Publikáció

Egy szép burkolozott különbejáratú szoba január 15-re kiadó Kerekes Károlynál.

Eladó szalma, törek, és levelescsuika özv. Izsó Istvánnál Petőfi ut 36 szám.

Hunyadi utca 5 sz. alatt egy különbejáratú utcai szoba kiadó. Érdeklődni ugyanott.

Debreceni Tibornál 2 drb. 180 kg. hízódísznő, egy írógép, egy amerikai 3 lámpásos rádió hangszóróval, 100 tojásos keltetőgép és egy uriszánkó van eladó.

Szabó A. Lajos a háztartásnak minden ágában jártas asszonyt vesz fel. Jelentkezni lehet Deák Ferenc ut 7 sz.

Simon Józsefnek egy jó erős herélt lova van eladó.

Horthy Miklós uton az új iskolával és artézikkúttal szemben a kövesut mentén két szép szobás-konyhás lakás udvarhasználattal január 1-re kiadó. Értekezni lehet Heinfarth Mártonnál Luther ucca.

Téli sapkák mindenféle színben nagyválasztékban olcsón kaphatók. Alt Vince kalaposnál Endrőd iparterülettel szemben kalapok és sport-sapkák reklám áron kalapigazítást festést szakszerűen olcsón vállal.

Akinek bármilyen trágája van eladó, jelentkezzen a Terenlők Szövetkezeténél a Horthy Miklós uton.

Molnár Antainak Horthy Miklós u. 95 szám alatt 1 drb. 9 hónapos 150 kg. 1 drb. 9 hónapos 130 kg. prima hízója van eladó.

A Révliapason ezer négyszögöli föld, szőlőnek és gyümölcsösnek igen alkalmas, eladó. Folyó víz, liget mellett, nyaraló építésére is szép hely. Cím a kiadóhivatalban.

A Futuránál (Wagner Fatelep) száraz morzsolt tengeri, Ella és nyáriróza burgonya, továbbá takarmány burgonya, valamint korpa és árpa állandóan kapható.

Kruchó Mihálynak 5 hold földje, tanyaépületekkel eladó. Érdeklődni lehet a helyszínen VI. 515 sz. tanya.

Mindenféle női férfi és gyermekcipők legelőnyösebb beszerzési forrása Mészáros Lajos cipőüzletében gr. Tisza István ut 52.

Háznál sertésvágást, géppel perzselést és mindenféle hentes-csemegét, valamint csabai kolbász készítését jutányosan vállalja ifj. Wallner József mészáros és hentes, Horthy M. u. 15.

Egy kétszővű kakasos lankaszter és egy háromszővű kakasos lankaszter puska elesón eladó. Érdeklődni Deák Ferenc út 33 szám alatt lehet.

Mikszáth Kálmán ucca 3 számú újonnan épült ház, szabadkézből eladó. Érdeklődők forduljanak Heinfarth Mihályhoz Kossuth Lajos ut 68 szám.

Lakodalomra, disznótorra Kerekes Károly-tól vegyen jó zamatú bort literenként 56 fillérért.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON. Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős igazgató: Tékét Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

TELEPITSÜNK

Ha mélyen beletekintünk a reformkormány programjába és kiemeljük a legfontosabbal, a telepítést, akkor úgy érezzük, hogy sokat szenvedett magyar népünknek boldogulása van ebben a mély elgondolásban. És ha élne az együttérzés a szenvedőkkel, akkor már holnap megkezdhenék a telepítés munkáját.

Itt nem szükséges előre terveket készíteni, itt nem szükséges ezeket fogalmazni, azután újra és újra átgondolni, mert magyar népünknek annyi egészséges feldolgozott terve van, hogy nincs a világon annyi sehol sem. És mi kell ide? — semmi más, csak egy vezérkar, egy telepítési miniszter, azután munka, — éjjel, nappal.

El kell lönni annak az időnek, amikor állam és társadalom előmozdítja a békés fejlődésnek irányát és a munkanélkülieknek a telepítéssel megadatik a kenyér, a ruha és lakás szükséglet.

Beletekintve az életbe, mit láthatunk? — semmi más, csak azt, hogy a bűnbe és lezüllésbe nem a nyomor fogja hajlani az embereket, hanem mindig a jólét. Nem lehet az életben olyan látogató úr, mint a földi javakban teljesen kielégült és az éhező, nyomorgó ember között.

És ha a gép a munkás kezének sírját ásta meg, akkor sürgősen gondoskodni kell arról, hogy az élet keserősége ne mérgezze meg azt az ifjúságot, amelyre a haza sorsában még nagy feladat vár.

A telepítés nem bírja kivárni a lörvényjavaslatot, mert a nyomor terjed. Itt pedig nagy harc folyik. Ne várjuk ki a döntést, mert ez csak kiterőszakolás lesz.

Pénz van! föld van! — akkor mi akadályozza az indulást?

— Vigyázzunk, mert az alulról jövő reformok a bosszú és a barbárság, de a felülről jövő a békét és a boldogságot mutatják.

És ha megindul a telepítés, akkor adjon mindenki. Adjon földet, cementet, léglát, bulorterményt stb. mindenki, mint egykor: hitelt, ékszer, pénzt. E nemes gesztus után indulhat meg a jobb lét, hisz nem lesz szükség milliókat költeni az inségesek megsegítésére.

Ne legyen itt érdem, csak egy, — a föld szeretet! Ha ez az emberek szívébe gyökeret ver, akkor a szelektálás után diplomával nem szégyelünk, — a traktorra ülni és kicsiny házuknak kerijét megmunkálni, akkor az úr nem nézi le a szegényt, ez pedig nem veii az urát meg.

A Földnélküli Jánosokat egy időben telepítsük a kisebb vagyonyokkal. És a telepítés során a föld legyen közös. Legyen mindenben a szövetkezeti elgondolásnak megvalósítása. Legyen olyan a telepítés, amely

lassan a nemzet életébe olyan tud felmutatni, ami egy boldog magyar új lipust jelent.

A külföldön megvalósult telepítések ma már olyan előrehaladott állapotban vannak, amelyeket érdemes annál is inkább tanulmányozni, mert az értéket mi kiszedhetjük és hasznosíthatjuk.

Az iskolákban a telepítés gondolatának megfelelően kell a tanítást megreformálni.

Ilyengondolatban, ilyen megvilágításban szemlélteti Molnár Jenő fővárosi tisztviselő „a telepítést“ erkölcsi megvalósításban.

Olyan gondolatok ezek, amelyek oda zárkóztak és ott állanak ott, hogy a telepítéssel a nyomort segítik leküzdeni.

Magyar testvér, tudod mi kell ehhez: szeretet és erős akarat. —ér.

Holdfogyatkozás.

Szerdán este felé érdekes égi tüneményben gyönyörködhetünk. Teljes holdfogyatkozás volt, amit 4 ó. 17 p.-tól 10 ó. 2 p.-ig észlelhetünk.

Nem lesz érdektelen, ha Földünk hűsége kísérőjével egy kicsit felújítjuk az ismeretiséget. A Hold a Föld gyermeke. Szó szerinti, mert ennek testéről vált le, mikor még az izzón folyós állapotban volt. Jó ideig egymás mellett keringtek, de idővel a gyermek önállósította magát. Lassanként 400.000 km. távolságra helyezkedett el. Ez nem felt jól neki, mert jóval kisebb lévén, kihűlt, kihalt.

Ha a Földünkkel narancs nagyságának képzeljük, a Hold eseresnyő nagysága, mely 312 m. távolságra végzi útját a Föld (narancs) körül. Miután a Föld szintén tovább mozog a Nap körül, a Hold hűsége köveli s így pályája kigyóvonalhoz hasonlít.

A lilokzalos Holdra nem volna érdemes rakétaauló, vagy repülő kirándulást tenni. Egyrészt hosszadalmas volna (autón 166 napot, repülőgépen két hónapot venne igénybe) másrészt jobban ismerjük, mint a Föld némely részét. Állandóan egyik felét fordítja felénk, mert mialatt megkerüli a Földet, pont azalatt fordul maga is egyet. Különő távesöveinkkel minden zugát megfigyelhetjük. Életnek semmi nyoma, mert nincs légköre és vize. Ahogyan izzó állapotból megkövesedett, úgy van most is. Hatalmas vulkáni kitörések lehettek rajta akkoriban, mert aránylag óriási vulkáni eredetű hegységei (7500 m.) vannak. Ennek a Földön 30—40.000 m.-es hegyek felelnének meg.

Barátságatlan hely lehet. A nappal 14 napig tart, amikor 100 fokig emelkedik a hőmérséklet. A 14 napig tartó éjjel viszont elképzelhetetlen hideg. Ezt semmiféle élőlény nem bírja ki. Ezt a hosszú éjszakát bevilágítja Földünk, de persze meleget nem adhat, mert neki sines. N é h a megtörlénhetik,

Gyoma és Endrőd népesedése 1935-ben

Az anyakönyvek évi zárata az idén úgy Gyomán, mint Endrődön sokkal rosszabb, mint 1934 évben volt. Tavaly Gyomán 100 lélek volt a szaporulat, míg az idén 19 lélek volt. De ugyanakkor még azt látjuk, hogy igen nagy volt a gyermek halálozás. Egy éven aluligyermekek meghalt 45. — Endrőd községben tavaly 66 lélek volt a szaporulat, míg az idén csak 61 lélek.

Felekezelek szerint az anyakönyvi adatok összesítése a következő:

(Zárjelben az 1934 évi adatokat közöljük.)

Gyomai adatok:

Gyomán született összesen: 255 (265).

Fiú 121 (131).

Leány 114 (134).

Élve született 229, halva 5.

Vallás szerint

református 146 (175)

katolikus 52 (60)

evangelikus 50 (26)

izraelita 1 (4)

Elhalt összesen 215 (165)

férfi 111 (80)

nő 104 (85)

református 170 (121)

katolikus 22 (25)

evangelikus 22 (16)

izraelita 1 (1)

Házasságot kötött 79 pár (109)

református 36 (60)

katolikus 12 (10)

evangelikus 1 (3)

vegyes 30 (28).

Endrődi adatok:

Endrődön született összesen 246 (305).

Halva született 5.

fiú 124 (160)

leány 122 (143).

Elhaltak 185 (237)

ebből férfi 90 (132)

nő 95 (105)

Házasságot kötött 115 pár

ebből katolikus 97

vegyes 18.

hogy anyai szárnyai alá vonja a Föld Holdgyermekét. Ez akkor lehetséges, ha a Hold a Föld árnyékába kerül. A Föld végig simit árnyékkézével halott gyermekén. De tűnő percekig csak, mert mindkettőjüknek ki van szabva az útja s a világegyetemben nincs idő érzelegni. A Hold képe újra felragyog és mindkellen mennek tovább.

Szerdai esték

A Gyomai Közművelődési Egyesület ezévi első szerdai estijén dr. Legeza Tibor és Szőke Ferenc ügyv. elnök tartottak figyelmet érdemlő, igen tanulságos ismeretterjesztő előadást a 48-as Olvasókönyvben.

Tari János tanító egy jóízű novellát olvasott Rákosi Jenő tollából, nagy derűvel keltve.

A kísértő műsorban ügyesen vettek részt: Hajdu Ilona, Szántó Erzsébet, Izsó Róza, Oláh Erzsébet, Kovács Ilonka, Szántó Sándor és Barok Erzsike.

A következő szerdai est előadója Nemerey Péter lakárképzési igazgató lesz, aki a Gázvédelemről tart előadást a Németkaszinóban.

Felhívás!

Az államépítészeti hivatal elrendelte, hogy a gyomai Hármas-Körös hídén 100 métermáza összsúlyú jármű egyáltalában nem mehet át. A 100 mázsánál könnyebb súlyú járművek (traktor, cséplő, herefejlő stb.) csakis útbiztosi engedéllyel mehetnek át a hídon. — A lakosság maga is ellenőrizze, hogy egy-egy hídníláson egyszerre 6 szekérnél több ne legyen. — Az ellenőrzések ellen vétők kihágási követnek el és meglesznek büntelve.

A magánjáró gépek önsúlyát Békés vármegye alispánja azok megadóztatását illetőleg a következőkben állapította meg:

1.) Az összes traktorok, valamint a 4-es, 6-os, 8-as, 10-es gőzcséplőgépek 10.000 kg.-ig terjedő önsúlyúnak.

2.) A 10-esnél nagyobb gőzcséplőgépek 15.000 kg.-ig terjedő önsúlyúnak.

3.) A gőzekék önsúlyát pedig 20.000 kg.-on felüli önsúlyúnak kell venni.

Ennek megfelelően a traktorok és legfeljebb 10 légkörnyomással dolgozó gőzcséplőgépek után 3 igásnap számot, 10-en felüli légkörnyomással dolgozó gőzcséplőgépek után 8 igásnap számot, míg a gőzekék után 16 igásnap számot vetnek ki.

Dr. Mészáros Gábor egyetemi magántanár lett a gyulai kórház igazgatója

A belügyminiszter előterjesztésére a kormányzó a gyulai kórház igazgatójává dr. Mészáros Gábor orvost, egyetemi magántanárt, a szegedi klinikák ételmezei hivatalának vezetőjét nevezte ki.

Az új kórházi igazgató, aki a felesége, Debreczeni Mária révén Máday Aladár gyógyszerésznek sógora és most karácsonykor is itt töltött pár napot, alig 36 éves korában ke-

rül az ország egyik legnagyobb kórházának élére. Orvosi diplomáját 1922-ben szerezte Budapesten és előbb Vámosy professzor klinikáján működött, majd 1934-ben Tóth professzor klinikájára került. Külföldi tanulmányokat is folytatott, míg 1928-ban Szegedre került, ahol a klinikai ételmezei hivatali élén állott. Tudományos dolgozatait és diétás orvosi könyveit külföldön is ismerik.

Üzemben a békéscsabai csirkegyár

Két tojásért adnak egy csirkét.

Békéscsaba város vezetői egy nagyon fontos üzemmel gyarapították ismét a város jövedelmét. Üzembe helyezték a baromfikeltető állomást. Négy keltető gépe van az állomásnak, amelyekben hetenkénti beosztással 8500 csirkét tudnak kikeltetni, vagyis három hónap alatt kerek 100.000 darabot.

A keltetési díj feltűnően kedvező: egy frissen kelt csirkéért két tojást kell adni és ezenfelül azok, akik 50 csirkét vesznek át, még kedvezményes árú eleséget is kapnak, sőt olcsón szerezhethetnek be műanyagát is.

Acsád községben működő

állomásról hozott tojást keltetnek ki, hogy exportra alkalmas baromfikeltető telepítsenek a megyébe.

Gyoma-Endrőd is alkalmas volna egy kisebb állomás létesítésére, amelybe Dévaványát és Körösladányt is bekapcsolhatnák. Kezdiék meg a hivatottak az akciót, ha sikerül, nagy szolgálatot tesznek a baromfitenyésztés ügyének. Addig pedig, amíg megvalósul nálunk a keltetőállomás, toborozzák össze az igénylőket és szerezzenek Csabáról csirkéket.

Milyen jó volna, ha volna egy baromfitenyésztő egyesületünk, mindezeket elvégezné ez.

A békésvármegyei szilvafajta szelektáló és nemesítő állomások ismertetése

Irta: MATUSEK GYÖRGY
Békés vármegye gyümölcsstermelési intézője.

Békés vármegyében és az ország más helyein folytatott szilvaaszalás eddigi eredménye azt mutatja, hogy szilvánk ize, zamata, arómája kitűnő.

Békés vármegyében, különösen a folyók környékén, a nedvességet jól konzerváló kötött talajokon, továbbá a szelíd szikészekon tömegtermesztésre a besztercei szilva a legalkalmasabb.

Szilvaaszalványból országunkban évente 20—25.000 métermáza behozatalunk van. Ez csak úgy küszöbölhető ki, ha

megyénkben a szépen nekilendült szilvaaszalás tovább fejlődik s amíg a behozatott mennyiséget el nem érjük, addig a magyar szilvaaszalvánnyal nem lesz semmi baj. Azonban végélnak mégis azt kell tekintelnünk, hogy az import megszünetése után exportra termeljünk, mely esetében minden külföldi szilvát verő aszalvánnyal kell kijönnünk, amely minden időben biztos vevőre kell hogy találjon. Miért is elengedhetetlenül szükséges volt a besztercei szilvafajta szelektáló és

nemesítő állomások felállítása, mellyel szilvánkat további elkorcsosodástól akarjuk megmenteni.

A szelektálás utján való szaporítás, illetve csemetenevelés a megye két városában és több községében máris megindult. Ezek az állomások csak a részükre kiadott szemzőhajításokról szemeznek, melyek kizárólag aszalásra kiválóan alkalmas gyümölcsöt termő törzskönyvezett anyafákról származnak. A besztercei szilvafajta szelektáló állomások felállítása azért is fontos, mert az itt előállított csemetéket a gyümölcsstermelő egyesületek tagjai előállítási áron kapják, hogy ezáltal a komoly telepítéseket megindíthassuk és a termelők kényszerérzet nélkül, önként tömörüljenek az egységes termelés táborába. Ezen állomásokkal egy lagban levő területeken, vagy ezeknek közelében népművelés célját szolgáló helyesen telepített és gondozott szilvasok telepítése is folyamatban van, mely rentábilis voltánál fogva a legnagyobb élő propagandája a besztercei szilva tömegtermelésének.

A termelés távolabbi fejlődésének biztosítására a szilva fajtaik és gyümölcsének új jó tulajdonságai kitenyésztésére, a rossz tulajdonságok kiküszöbölésére a folytatódó nemesítés céljait szolgáló állomás felállítása van folyamatban, itt az aszalásra való tekintettel olyan jó tulajdonságok kitenyésztése a cél, melyek a jelenleg létező szilvánkban hiányoznak, továbbá hogy a meglévő tulajdonságok nemesebb kombinációban örököljenek. Pl. a gyümölcsnél: kevés lé, fekete-kékes szín, nagy cukortartalom, kellemes íz és aroma, üdítő zamat, kicsi mag, négy hus, könnyű és jó aszalhatóság, vékony, de nem könnyen repedő héj, jól öntermékenyülő, rovaroknak és gombáknak jól ellenálló stb., faja pedig gyorsfejlődésű, koronája sűrűsödésre ne legyen hajlamos, korán és egyenletesen bő termő, szélnék, fagnak ellenálló és száraz mezeget tűrő, sily tulajdonságok azok, melyek a nemesítésnél elsősorban figyelembe jönnek.

A nemesítés célja az előbbieken kívül még az is, hogy Békés vármegye saját gyümölcsstermelési körzete részére talajitpusonként kitenyessze azt a legjobb fajtát, mely hivatva van a versenyt felvenni az idegen államok szilvaival és aszalványával.

Ezen szilvafajta szelektáló és nemesítő állomások létesülése

nemesak az országban, hanem egész Európában is egyedülálló.

Megvalósításukat dr. viléz Márki Barna alispán tette lehetővé, aki felismerte ezek nagy gazdasági jelentőségét. Ez a jelentőség rövidesen nemesak a termelőknél, de a munkások foglalkoztatása révén is kifejezésre fog jutni.

HAJNALI CSILLAGOK.

Fiatál vagyok, tizenhétéves,
Életem egén hajnal csillagok.
A lelkem oly szent örömet érez,
Hogy kinyíltatok.

Szenvedés, bánat, tavasz, szerelem,
Ti adtátok a csengő rimeket.
Költészet újján dőcög szekerem,
Viszi szívemet.

Pattog az ostor: gyite szürke!...
Cssettint nyelvvel kocsis: az Élet...
Dalol a szürkék bús hegedűse,
Száll, száll az ének...

Országút szélen utmutatófa,
Mely a jövőnek ködébe vezet.
Arcomon égő, jó anyám csókja...
A lelkemben: Hitt Reményt Szeretett!
Gyoma, 1936. január 7.-én.

Kruchió Endre.

EGY IPAROS FEJFÁJÁRA

Egész kisiparos volt. Minden csepp vérével. Szakmájában teljesen otthon volt. Az ő keze alatt a deszka élőanyaggá változott. Azok az ajtók, ablakok, amelyek az ő mesteri kezéből kerültek ki, a fűrészren, a gyalun, a szegeken és az enyven kívül a szak intelligencia érzékével a gyakorlati használhatóságra, a szép érzékek kielégítésére készültek, a mesterség végzetlen nagy szeretetével. Akkor volt elemében, amikor a műhely minden gépe süvített, búgott, és körülöttük 10—12 segéd szorgoskodott.

A kegyetlen gazdasági háborúnak ő is hősihalottja lett. Elvérzett, de előbb végig szenvedte a kínzó kálváriát. Hiába könyörgött, kérvényezett, eluszott a kedves műhely a gépekkel, a lakóház s nem maradt más, mint egy dolgozó élet emléke és egy testben és lélekben megtört ember, aki január 6-án délután pontot tett zaklatott életére.

Vatay Gábor 1875-ben született, Gyomán. 1899-ben jött haza a katonaságtól s két évi önálló asztalos mesterség után Amerikába ment, tanulmányutra, egy év múlva hazajött és gépüzemi asztalosműhelyt rendezett be. Tevékeny igyekezettel szorgalmazta egy iparosszékház építését, amikor az ipartestület elnöke volt, de nagy kárára iparosainknak, nem tudott gondolatnak többséget szerezni.

Nagy részvét mellett temették el Vatay Gábort január 8-án a kisréti temetőbe.

Sok idegen kéregető járt a községben az ünnepeken

Szokatlan volt, hogy a gyermekek karácsonyi esli énekébe férfi hangok is belecsendültek. És amint az ének utolsó akkordját messzeszállottak és a szokásos fillérekkel és kalácsot kiadták, akkor látták csak, hogy álulazó férfiak. Kettes-hármas csoportokban jártak a községet, hogy legelőbb helyen melesztálják lakodó viselkedésükkel a község lakosságát.

És ez a szemtelen, erőszakos viselkedésük csak másnap reggel lüni ki egészen, amikor

illuminált állapotban követelőzően mentek be a házakba. Hogy itt milyen kellemetlenek voltak, azt csak azok tudják, akik türelmükkel vesztve, erélyes fellépéssel küldték el őket.

Kívánatos volna a jövőben, az ünnepek előli mentesíteni a lakosságot az ilyen tofakodó és erőszakos álulazóktól.

Az emberek szívesen adnak, de csak az érdemeseknek. S ki tudja, mifélék ezek az „álulazók“?

Mit kell tudni a rögzített adók felmondásáról?

Az 1935-ös év a gazdasági történelben valószínűleg súlyos esztendő volt. Erről az esztendőről kell számot adni 1936-ban, mert az 1936. évi adókielérésnek az 1935-ös esztendő szolgál alapjául. Különösen fontos tehát, hogy mindenki pontosan tudja, hogy mi a rögzített adók felmondása körül a teendője:

Az érvényben lévő rendelkezések szerint azok, akik kereseti, jövedelem és vagyonadót fizetnek, két csoportra oszthatók:

Egyik csoportba tartoznak azok, akiknek kereseti, illetőleg jövedelmi adóalapja 1935. évben jogerősen 10.000 pengőn alul,

a másik csoportba tartozók azok, akiknek kereseti, illetőleg jövedelmi adóalapja 1935. évben jogerősen 10.000 pengőn felül volt megállapítva.

Az első csoportba tartozók vallomást adni általában nem kötelesek. Hogyha sem az adózó, sem a kincstár nem mondja fel az 1935. évben megállapított adóalapot, abban az esetben 1936. évre rögzílik az 1935. évi adót, ami annyit jelent, hogy 1936-ra marad annyi az adó, mint amennyi volt 1935. évben.

A kereseti adóra vonatkozó szabályok 22. §-ának 3. bek. értelmében az az adózi, akinek adóalapja a pénzügyminiszter rendelete értelmében a következő évre valószínűleg fentartandó lenne, szabályszerű adóbevallás csatolása mellett január végéig adóalapjának újabb megállapítását kérheti, ha az előző évi adóalapot jövedelmi viszonyaihoz képest soknak tartja.

Ha tehát X. Y. azt tapasztalta, hogy 1935-ben keresete (jö-

vedelme) lényegesen csökkent és ennek következtében 1936-ra kevesebb adót tud csak fizetni, akkor menjen el január hónapban a községi adóhivatalba és szerezzen be adóvalomási űrlapot. Még pedig általános kereseti adó vallomási űrlapot mindenkinek kell beszereznie, jövedelem és vagyonadó vallomási űrlapot pedig annak, akinek liszta keresete az évi 1000 (egyezer) P-t meghaladja. Kívánatos, hogy 2—2 példányt vegyen mindenkül, 1—1 a beadásra 1—1 pedig azért, mert gondos adózó a vallomás másolatát magának megtartja.

A vallomáshoz a következő bélyegmentes kérelmet kell csatolni:

Tekintetes M. Kir. Adóhivatal! Alulírott X. Y. lisztelellem kérem, hogy az idemlékelt adóvallomásom alapján 1936. évi adómat, jövedelem és vagyonadómat újra megállapítani sziveskedjék. Adóm újra megállapítását a következő okokból kérem (ezután részletesen el kell mondani ennek okait. Az indokokat kapcsolatba kell hozni a vallomás egyes tételeivel.)

Dátum. Aláírás.

Nagyon kívánatosnak tartjuk, hogy az adózó ebbe a kérelemben foglalja bele azokat az indokokat, gazdasági helyzetének mentől részletesebb vázolása mellett, amelyek őt a kérelem beadására indították. Az így elkészített vallomást és kérelmet 1935. január 31-ig az adóhivatalnál kell beadni, vagy beküldeni.

Végül megemlíjük még azt is, hogy milyen esetben nem lehet az adóalapot rögzíteni, hanem az adóalapot új kivétel útján kell megállapítani.

Ezek az esetek a következők:

- Ha az 1935. évi kivétel február végéig nem vált jogerőssé, például valaki megfellebbezte adóját és a kivétel a fellebbezés vagy panasz következtében még nem jogerős.
- Ha a kivétel nem teljes évi, hanem csonka üzletév eredménye alapján történt.
- Ha az adózó előző évben foglalkozást változtatott.
- Ha a adózás helye előző évben megváltozott és végül e) ha az adóhivatal akár a kereseti, akár a jövedelemadó újbóli kivétele céljából bevallás benyújtására az adózót felhívja.

Az új sajtófőnök

Dr. Antal István utódja a sajtófőnökségen dr. Mikecz Ödön, Szabolcs és Ung megye főispánja lett, miniszteri osztályfőnöki címmel. Az új sajtófőnök, mint elődje, még fiatal ember. 1894-ben született Nyiregyháza, olyan családból, amely a magyar közéletnek sok kitűnő férfiút adott. Atyja, Mikecz Dezső, az ország egyik leghíresebb közigazgatási vezetője, aki alispáni működésében tette nevével emlékeztetővé és a felsőház tagja. Mikecz Ödön középiskoláit Nyiregyháza végezte, ahol kitüntetéssel tette le az érettségét. Jogi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen, a heidelbergi egyetem jogtudományi karán és a debreceni egyetemen folytatta, jogi szigorlatait is kitüntetéssel tette le. 1916-ban Szabolcs vármegye közigazgatási gyakornoka, 1917-ben a nyiregyházi ügyvédjelöltként jegyeztette be magát. A következő évben a Pesti Magyar Kereskedelmi

Ma este Nőegyesületi tea este 7 óráig az Uri Kaszinóban. Belépődíj nincs.

Bank kötelékébe lépett, ahol a jelzálogosztályban mint jogügyi előadó működött. 1921-ben a svájci kereskedelmi kamarához lépett filkari minőségben és ebbeli minőségében szolgálatait tulajdonmórészen Zürichben teljesítette. 1925-ban ügyvédi oklevelet szerzett és Budapesten, majd Nyíregyházán folytatott ügyvédi gyakorlatot mindaddig, amíg 1932 november havában, nyomban a Gömbös kormány hivatalbalépése után Szabolcs és Ung vármegyék főispánjává nem nevezte ki.

Főispáni minőségében az általa vezetett vármegyék közönségének szeretetével és becsülését vívta ki magának pártatlanságával, nagy munkateljesítményével és különösen vármegyéje gazdasági érdekeinek erőteljes szolgálataival. Az újabb politikai nemzedék egyik legképzettebb tagja és mindenki, aki ismeri, a legnagyobb bizalommal tekinti új állásában való működése elé.

Békéscsaba sertésexport állomás lesz

A németországi hasított sertés exportban Békéscsaba is részt vesz. Hogy ezt a lehetőséget jobban kiéleljék, szombaton Gyula és Orosháza kiküldöttjeivel tárgyalnak a békéscsabaiak, hogy egy Békéscsaba központtal működő szervezet alakítsanak a vármegye többi közönségeivel, és így venni részt a sertésexportban.

Egyelőre a Schneider-cég hűtőházából bérelnék ki egy részt.

Mezőturi műkedvelők vendégszereplése Gyomán

Szokatlan dolog, hogy egy vidéki város műkedvelői fölkereszenek s vendégszereplésre kiránduljanak szomszédos községekbe, vagy városokba. Most a Mezőturi műkedvelő gárda vasárnap Gyomára jön, hogy előadja a „Judit”-ot. A darabot Fábrián és Végh írták. Ez annál is inkább figyelemre méltó, mert az egyik szerző

Fábrián György, gyomai születésű, innen indult el azon a rögzös pályán, amit irodalomnak, költészetnek nevezünk.

A mult hetekben tomboló sikerrel adták elő Mezőturon. Ez a nagy siker biztosítja a gyomai közönségnek azt, hogy egy kellemes estét szerez mindenki, aki a „Judit”-ot megnézi.

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a béri Balogh gyógyszerár tart szolgálatot.

Békésvármegye 1936-évi költségvetését jóváhagyta a Belügyminiszter. A vármegye 1936-évi költségvetését a m. kir. Belügyminiszter úr jóváhagyta és a vármegyei pótdoból fedezendő hiány kulcsát a városokban 5,5, a községekben pedig 19,4 százalékban állapította meg.

Szülész női oklevél meghirdetése. Izsó Antalné gyomai szülész női oklevelét, a törvényhatósági kisgyűlés 1935. évi dec. hó 10. napján tartott ülésében meghirdette.

Angol főurak a tarhosi vadászatban. Mint ismeretes, az angolok fizetnek azért, hogy vadászenvedélyeiket, kielégítsék. A napokban Weinckheim László gróf tarhosi uradalmában több napos vadászat volt, ahol hat angol főúr, és a többi vendég, több mint nyolcezer vadat lőttek le.

Vadőrök és orvvadászok véres harcra a nyilaspusztai erdőben. Szilveszter éjjelén véres harc fejlődött ki Wenckheim gróf vadőrei és a orvvadászok között a szilvaspusztai erdőben. A vadőrök golyója Kiss István vésztől lakost eltalálták és az véresen összeesve ott maradt, míg három lársa elfutott. A sérült megnevezte társait, kiket a csendőrség elfogott és megindították ellenük az eljárást.

Megmarta a veszett kutya. Szerda reggel Babari János endrődi lakost megmarta Kiss Frigyes kutyája, amikor annak lakásába ment. Endrőd község orvosa Babari Jánost a Pasztor intézetbe utalta, a kutyát elpusztították.

A hajduszoboszlói híres Szilfákalia soron lévő szilfákat az 1808-ik évben ültették, a hajduszoboszlói erdővel egy időben. A csemetéket Tokajvidékről hozták.

Az országban lévő szilfákat — állítólag — valami különleges betegség pusztítja, így a szoboszlói szilfák is rohamosan pusztulásnak indultak.

Vajjon a miközségházi szilfáinkat is meglámadta ez a betegség?

A MEFHOSZ berlini olimpiai külön vonatára a jelentkezések határidejét 1936. március 31-ig hosszabbították meg, azzal a jogfenntartással, hogy a jelentkezési határidő a rendelkezésre álló belépőjegyek számának megfelelően előbb is lezárhat. Érdeklődőknek díjmentesen ad tájékoztatót a MEFHOSZ Utazási Irodája Budapest, IX. Ferencz krt. 38. sz. 2. Telefon 875-74.

Uj Magyarság a kereszténység legjobb napilapja. Felelős szerkesztő Milotay István, munkatársak: Rajniss Ferenc, Oláh György, Makkai János, Papp Jenő, Megyery Ella, Dallos Sándor, Szamadó Ernő, Holló József, Barabás Endre. Előfizetés egy hónapra 2,50 pengő. A lap Mácz Ákos helyi megbízottjánál rendelhető meg.

Néhány számadat — az életből. El se hián az ember, hogy azok a dolgok, amelyeket az életben naponként és könnyen csinálunk, milyen hatalmas számokká nőnek egy életen keresztül. Így pl. Ha valaki naponként csak 6 emberrel fogkezel, akkor egy év alatt 2190-re, ötven év alatt 109.500-ra nő a kézfogások száma. — Ha egy tisztviselő emberi veszünk, aki napi 5 órát dolgozik és percenként 35—36 szót ír le, akkor egy év alatt — 280 munkanapot számolva 2.800.000, negyven év alatt 112 millió szót ír le, vagyis a bibliát 140-szer másolná le ennyi idő alatt. — Egy cigarettá hossza 7 cm. Aki naponként 20 cigarettát szív el, az egy év alatt 311 métert, 50 év alatt 25 és fél kilométert, tehát 6 órai gyaloglásnak megfelelő hosszú cigarettát szív el.

„Ifjuság” főszerkesztője Drózdny Győző a IV-ik évfolyamába lépeli kiválóan megszerkesztett ifjusági hetilapnak, melynek negyedévi előfizetése 1.30 P. Aki tanuló fiának érté-

kes olvasmányt akar nyújtani, rendelje meg az „Ifjuság”-ot. Budapest, V. Perczel Mór utca 4. Kérjen mutatványszámot lapunkra hivatkozva.

Sokévtizedes tapasztalat felhasználásával a legkiválóbb nyersanyagokból készült a FECSKE szivarkapapír és hűvelly. Egy üres hűvelly vagy sodrópapír elégtelenségénél — amely a legegyszerűbb házi vizsgálási módszer — megállapítható, hogy nagyon szép fehér és felülről kevés hamu képződik. Ennél a kiváló minőségű gyártásánál az egészségi szempontokat tartották nagyon szigorúan és teljes sikerrel szembe.

Felhívjuk gazdálkodóink figyelmét a „Mezőgazdaság” című havi folyóira, amelynek egész évi előfizetése 6 pengő és megrendelhető Budapest VIII. Rákóczi-ut 51. Lapunkra való hivatkozással kérjenek gazdáink mutatványszámot.

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. év január 2-től — január 10-ig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

Udvari Józsefné Vavró Mária fia Lajos ref., Orovecz Lajosné Töröcsik Piroská fia Lajos ref., Gál Benedekné R. Nagy Juliánna leánya Piroská ref., Faragó Károlyné Izsó Teréz fia Antal ref.

Házasságot kötöttek:

Schupkégel János és Csapó Erzsébet, Arany Dániel és Sallamon Eszter.

Meghaltak:

Vatai Gábor 59 éves ref.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Vaszkó Mihályné Knap Mária leánya Valéria r. kat.

Házasságot kötöttek: Dávid János és Kalona Teréz.

Meghaltak:

Vaszkó Mihályné Divanyecz Rozália 77 éves rk., Nyilas Imre 2 hónapos rk., Gyebnár Imre 23 éves rk., Bartos Irén 4 hónapos rk.

**HIRDESSZEN
LAPUNKBAN**

A Futuránál

(Wagner Fatelep) burgonya, korpá, árpa és száraz szemestengeri állandóan kapható.

Az Uj Kor ujévi száma. Az Aradi Zsolt, Balla Borizs és Pozsonyi László szerkesztésében megjelenő aktív katolikus orgánus vezető helyen közli Mészáros János érseki helytartó: „Az eredmények és a jövő munkája” és Schütz Antal: „Ma és katolicizmus” című, az egész mai katolikus szellemiségnek irányi mutató irásait. Sok más érdekes és érdekes közlemény mellett világnapió, könyvek, üzenetek stb. rovatok egészítik ki a magyar katolicizmus eme érdekes folyóiratát, amelyből mutatóvány-számol szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. Egyes szám ára 40 fillér, egész évi előfizetés 8 pengő.

Valaki kopog. Ezzel a címmel 12 szoba történetét írja meg Török Sándor, a nagysikerű író, új regényében, melynek közlését januári számában kezdte meg a Tükör. A regényfolytatás mellett terjedelmes új rovat is gazdagítja a pompás képekkel gazdagon illusztrált folyóirat idei évét. Munkák és napok az új rovat címe, amely a szellemi élet minden nevezetes eseményét és jelentőségét számontartja. Színházról, írókról, könyvekről, zenéről, filmről külön munkatársak tájékoztatják az olvasót. Örömmel látjuk, hogy új számában jelentős lépéssel jut közelebb céljához a Tükör: a magyar életnek valóban hű képét adja a művelt olvasónak a irodalmi értékek riportokban, megkapó fényképekben a nagyvilágról is pártatlanul érdekes beszámoló közöl. Komáromi János, Kolozsvári G. Emil, Móricz Virág, Illyés Gyula, Felvinci Takács Zoltán, Bierbauer Virgil, Tóth Aladár, Polgár Tibor, Kerész Róbert, Ortlay Gyula és még számos író, költő, publicista, mellettük pedig mesterségtényképek: Dulovits Jenő, Haller F. G., Szöllősy Kálmán, Vadas Ernő és ötletes rajzolóművészek: Fürstner Dénes, Gergely Tibor, Lányi Imre együttes munkával szép és nagyot alkotnak: olyan folyóiratot, amelynek minden lapja, minden sora magasabbrendű élvezetet szerez. A Franklin-Társulat kiadásában megjelenő külön folyóirat iránt mindenütt nagy érdeklődés mutatkozik.

Háziasszonyok! Megjelent a Dr. Oetker gyár ötödik kiadása fényképes ünnepi recept-könyve, melyet kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve küld: Dr. Oetker A. Tápszerművek Budapest VIII., Conti u. 25. Süttőpor és vanillincukor ára most levelenként 12 fillér.

A szerelem mindent legyőz. A szerelem hatalmának érdekes példáit olvashatjuk a „Szerelm mindent legyőz” című eikkben; amely Tolnai Világlapja legújabb számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan érdekes cikkel, pompás folytatásos regényt és közel száz képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Ezerszer szemben a halállal. A világlegvakmerőbb arisztokrátáról pompás illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek képes rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, pompás színházi beszámolókat, pietykakat, nagyszerű filmrovatot, több mint száz képet és számtalan érdekességet talál az olvasó a kitűnő színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Fertő-tó vidékén lévő nagyterületű nádasokban szomorú a nádaratás, mert a nagy hó sok kárt tett az álló nádban, annak súlya alatt összetört a nád.

A fertői nádat Svájcba és Németországba viszik ki évente.

Békésesabán külön iskolát szerveztek a ludóbeteg iskolások számára, ahol lekvőcsarnokot is létesítettek. Az iskola egy hónap múlva nyílik meg.

A szombathelyi püspök, gróf Mikes János egészségi okokból lemondott a püspökségről.

Féláron ezután csak háromszor lehet Budapestre utazni: A Budapesti Nemzetközi Vásárra, a Tenyészállatvásárra és Szent Isván ünnepre.

A vidéki pénzügyintézetek betétállománya 10 millió pengővel emelkedett.

Tizezer beteget ápoltak a múlt évben Gyulán. Minden eddigi évet felülmulólag, az elmúlt évben a gyulai állami kórházban 9994 beteget ápoltak. — Meggyógyulva távozott 9552, míg súlyos betegség következtében 382 meghalt.

K. E.

költő társamhoz...

Írta: Kiss Gergely.

Kedves kollégám nagyon sajnállok, hogy te is lant pengető poéta lettél. Most könnyezve, sirva, kaszálhadd, amit jó kedvedben, kacagva vetettél. Tudom szándékosd jó volt nemes... A mag, mit elvetettél rózsá magja igéd az Isten igéje egy szó — szeres, hogy ránk virradjon a boldogságnapja: Most mégis látnod kell rózsá mellett az elnyomó gaz termett többségben, és a megértés szeretete helyett, guny virága nyílt nekem is bőségben; guny virága nyílik minden szálon. Ez a mi sorsunk lantos költőké, nincs imádságunk bár ezrekért szájdon, Poéták maradunk végig és örökké... Poéta — e szó hallatára mosolyog

[mindenki

verset ma ezrek milliók irnak:

Elvetett magunkkal ne keljen ki semmi. Vigaszunk legyen egyszer értünk sirnak, sajnállok kollégám te is sajnálj engem. És vessük tovább a rózsá magát.

Az Isten szavát halljuk mást semjt sem. És hogy kacagjunk mi is — alkossunk

[nagyot

Gyoma, 1936. január 7.-én.

Házi kozmetika. SZÉPSÉGÁPOLÁS

Szépségünk számos ellenségei között jelentős szerep jutott a táplálkozásunknak. A helytelen táplálkozás nemcsak különböző kozmetikai bajok előidézője, hanem sok esetben, a szervezet hajlamossága révén, bizonyos betegség csiréit erősíti, — sőt támogatja, hogy azután a szervezetben súlyos betegségek léphessenek fel.

A ma józan gondolkodású emberek igyekeznek oly életrendet teremteni, ugyamaga, mint családja számára, mely úgy egészségünkre, mint szépségünkre hasznos. Sok esetben láttuk már azt, hogy némely egyéneknek, bizonyos ételek élvezete (pld. eper, rák stb. esetleg különböző gyógyszer) után a bőrön kiütések jelennek meg. Ha teljesen nem is tudjuk kivonni táplálkozásunkból ezen ételeket, vagy gyógyszereket, lehetőleg kerüljük. — Nagyon hasznos egészségünkre is és szépségünkre is a sok tej, zöldség fogyasztása, az utóbbiak nem talán fűszerrel eljárásal készüljenek. Fontos szerepet tölts be a gyümölcs fogyasztása is, melynek élvezete nem idéz elő felesleges hájlerakódást.

Azért hangsúlyozom sok esetben a kezelésre jelentkezők előtt is, hogy nemcsak szépségük, de egészségük érdekében is mondjanak le oly ételek és italok élvezéséről, melyek a legcsekélyebb változások előidézői. —ca.

SPORT

Egy GyTK játékos nyilatkozata.

Az újév-napján lejátszott ETK—GyTK barátságos mérkőzésről, a beküldött tudósítással kapcsolatban, a GyTK egyik jónévű játékosa az alábbi nyilatkozat közzétételét kéri a lapunktól.

Tisztelt szerkesztőség!

Becsés lapjuk folyó évi első számának „Sport”-rovatában az ETK—GyTK mérkőzéssel foglalkozó cikkben lévő kijelentésekre vonatkozólag—kérném az alábbiakat közölni.

Tisztelt „felelős vezető” úr! A GyTK vezetőségének áldozatkészségéről, annak az újságban való közhírré tétele nélkül is tudomása volt és van a játékosnak.

A játékosok kényelmét emlíve, meggyőződésem szerint az ETK nem zárkózott volna el, mondjuk 2 konflis költségének ca 4—5 P. megtérítésétől, a „játékosok kényelmére” való tekintettel, még „szép napos idő” dacára sem. Vagy a GyTK még ennyit sem érdekel meg?

Felelős vezető úr! Ön azt írja: „a beállított és itthon maradt játékosok.” Igaza van, — itthon maradtam. Csak elfelejtél megemlíteni, hogy kedden bejelentettem, hogy nem játszom. Még mielőtt tudtam volna, hogy be vagyok-e a csapalba állítva, vagy sem.

Meglepő dolog tisztelt „felelős vezető” ur, hogy Ön, — megkerülve az egyesület szabályait, — ilyen önhatalmulag ítélkezik a játékos viselkedése fölött, még hozzá a nagy nyilvánosság bevonásával. Pedig ez talán az egyesület belügye lett volna. Kínél hiányzik itt az önfegyelem? Talán nálam?

Vagy az Ön cikke is egy eszköz az Ön és a játékosok közötti összhang megteremtésének? Lehetséges!

Az egyik önfegyelmellen.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

GyTK hírei. Barátságos labdarúgó mérkőzést tart a GyTK csapata az Endrődi TK komppletti I. csapalával folyó hó 12-én d. u. fél 2 órai kezdettel. A mérkőzés a GyTK hiányzó felszerelésének pótlására rendezi. Kéri a vezetőség a m. t. sportpártoló közönséget, hogy egyesületünket törekvéseiben szíves meccsátogatásukkal elősegíteni sziveskedjenek.

Szíves tudomására hozzuk m. t. tagjainknak és az azok kedves hozzátartozóinak, hogy vezetőségünk kellemes és jó esélvel kíván kedveskedni nagyrabecsi híveinek és folyó hó 19-én este 8 órai kezdettel a Holler szállóban levő klubhelyiségében. A lista jövedelem a GyTK-felszerelésére fordítatik. A Farkasinszky zenekara szórakoztatja kedves tagjainkat, játékosaink gyűjtő-ivel hordanak és szíves pártfogásukkal egyesületünket minél nagyobb számban megfizetni sziveskedjenek. Csáky.

SPORTHIREK

Box-verseny. Gyoma 1936. évi box-bajnoka díszes címéért ökölvívó-versenyt rendeznek leventéink, c. hó 11-én, szombaton este 8 órai kezdettel a Holler-vendéglőben.

Futbalistáink közül Fried Tibor és Bartha József f. hó 20-án, illetve 21-én katonai szolgálataira fognak bevonulni. Fried a 10 gyalogezred III. zászlóaljához fog bevonulni Orosz-házára, míg Bartha Békéscsabára a 10 gyalogezred I. zászlóaljához fog bevonulni.

GySC február 1-én szombaton rendezi híres álarcos-báliját, mely minden évben a báliszezon legkiemelkedőbb eredménye szokott lenni. Az előkészületeket tekintve, az idei futbalista-bál minden eddig felülmúló sikerrel kecsegtet. A Lach és Varga cég által tervezett, csodaszépnek ígérkező világlás technikai megoldás a bál előkészítő-bizottsága egyhangú dicsőreltel fogadta el. A bizottság elhatározta, hogy a legszebb jelmezekkel értékes arany és ezüst ékszerekkel és értékes emléktárgyakkal fogják megjutalmazni. A bál legfrissebb híreiről minden héten tájékoztatni fogjuk I. Olvasóinkat.

KORONA HANGOS MOZGÓ ENDRŐD

1936 január 12-én vasárnap
Az izgalom és a humor csodafilmje.

Alattunk a pokol

Dráma.

Főszereplők: Walter Huston, Robert Montgomery, Madge Evans, Jimmy Durante.

Merész és egymást szédítő örvénylésben kergető fordulatok, amik e filmben lejátsszódik. Csodálatos tengeri felvételek, majd viharzó kacagás és lélekzefojtó izgalom. Ez a film az Egyesült Államok tengeri és légi haderejének a közreműködésével készült.

Jobb, mint otthon fegyház vigjáték.

Hangos Magyar Világhíradó.
Előadások 6 és 8 órakor.

Ingatlanforgalom

Szilágyi Kálmán Pécs Margit gyomai lakos vett 1 hold 762 n.-öl és 3 hold 750 n.-öl előhalmi szántónak felerészét K. Szilágyi Albert K. Szilágyi Albert (nős Bere Juliánával) gyomai lakostól 1000 P.-ért.

Seprenyi Dániel (nős Varga Eszterrel), Seprenyi Róza és Seprenyi Mária vettek egy lakóházat id. Seprenyi Dániel és neje Láda Klára gyomai lakostól 900 P.-ért.

Herter József (nős Wolf Katalinnal) gyomai lakos vett 1 hold 477 n.-öl előhalmi szántót Bartolf Györgyné Herter Mária és társától 550 P.-ért.

Herter Zsuzsanna Sándor Elekne gyomai lakos vett 2 hold 857 n.-öl vídólaposi szántót özv. Csapó Balázsnától 700 P.-ért.

Szerető Károly és neje Hornok Emerencia gyomai lakosok vettek 1 hold 400 n.-öl pusári szántót Nagy Teréztől 600 P.-ért.

Kereki Antal és neje Cselei Julianna gyomai lakosok vettek 1 hold 1449 n.-öl pusári szántót Nagy Teréz és társától 960 P.-ért.

Nyitrai Sándor és neje Marton Erzsébet gyomai lakosok vettek 3 hold szófia majori ingatlant Barta Erzsébettől 850 P.-ért.

MEGHÍVÓ.

A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre

rendes évi közgyűlését

1936. január 19-én délután 2 órakor tartja egyesületi helyiségeiben (Holler-szálló).

Tárgysorozat:

1. Évi jelentések.
2. Ellenőr, számvizsgálók és választmányi tagok megválasztása.
3. Egyéb folyó ügyek és esetleges indítványok tárgyalása.

A közgyűlés — az alapszabályok idevonatkozó pontja értelmében — határozatképtelenség esetén február 2-án délután 2 órakor lesz megtartva, mely tekintet nélkül a megjelentek számára nyára határozatképes.

A közgyűlés tárgysorozatába csak az az indítvány vehető fel, mely a közgyűlés előtt legalább 48 órával, írásban az elnökséghez benyújtott.

Gyoma, 1936. január hó.

Haibach Árpád Kiss István
jegyző. elnök.

Felhívás.

Gyuricza Vencel üzletét átveszem, 3 napon belül jelentkezzenek a hitelezők, azontúl semmiféle tartozást nem ismerek el. Szabó István Endrőd, Szent János-út.

A gyomai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.
4677/1935. sz. szám.

Árverési

hirdetmény-kivonat.

Békéscsabai Leszámitoló és Pénzváltó Bank Rt. végrehajtható Pelyva János (nős Kurilla Etelkával) végrehajtást szenedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 700. P. tőkekövetelés és járuléki behajtása végett a gyomai kir. járásbíróság területén levő, Endrőd községben fekvő, s az endrődi 5539. sz. betétben 5097/1 hrsz. 1 h. 1261-öl területű végrehajtást szenedett nevén álló Póhalom dűlőben fekvő szántóra 1743 P. 50 f. kikiáltási árban elrendelté.

Az árverést 1936 évi február hó 3 napján d. e. 9 órakor Endrőd községházánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlant a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékat készpénzben, vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított évadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígérést tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Gyoma, 1935 évi október hó 5 napján.

Dr. Molnár sk. kir. bíró.

A kiadmány hitelűl:

Láng
segédhivatali tisztviselő.

NEM OLCSÓBB MÁR

A B O R O M
mint a szódavíz,
DE NEM IS SZÓDAVIZI
30 fillér

egy liter **kadarka** vagy fehér fejtett ujbórt Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvéttel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italok. tiszta, tőkéltes zamatúak és nem savanyúak.

Cim: **Székely Ferenc**

Soltvadkert, Pestmegye.

A Futuránál (Wagner fatelep) árpa kapható mázsánként 16 P.-ért.

Publikáció

A Futuránál (Wagner Fatelep) száraz, morzsolt tengeri, Élla és nyáriróza burgonya, továbbá takarmány burgonya, valamint korpá és árpa állandóan kapható.

Papp Zsigmondnál heremagot és mákot lehet kapni, kicsinyben és nagyban.

Eladom ujonnan épült két szoba konyha speizos lakással. Tizenöt éves adómentességgel. Cim: Kiss Dániel III. ker. Tompa Mihály út 28 sz.

Ehrmann Adolf, Wesselényi ucca 1. sz. alatti házában 2 üzlethelyiség, február 1-i beköltözéssel kiadó.

A gyomai nyugdíjasokör f. évi január hó 19-én délután 14 órai kezdettel évi közgyűlést tart, melyre az olvasókör az összes tagjait tisztelettel meghívja, az Elnökség.

II. ker. Gárdonyi Géza u. 13 szám alatti ház örökáron eladó, vagy haszonbérbe kiadó. Érdeklődni lehet Hősök útja 50 szám alatt.

Arany János utca 3 szám alatt két szobás lakás kiadó. Érdeklődni lehet ugyanott.

Egy szép butorozott különbejáratú szoba január 15-re kiadó Kerekes Károlynál.

Hunyadi utca 5 sz. alatt egy különbejáratú utcai szoba kiadó. Érdeklődni ugyanott.

Szabó A. Lajos a háztartásnak minden ágában jártas asszonyt vesz fel. Jelentkezni lehet Deák Ferenc ut 7 sz.

Téli sapkák mindenféle színben nagyválasztékban **olcsón kaphatók** **Ajt Vince** kalaposnál Endrőd ipartestülettel szemben **kalapok és sport-sapkák** reklám áron kalapigazítást festést szakszerűen olcsón vállal.

Akinek bármilyen trágyája van eladó, jelentkezzen a Termelői Szövetkezetnél a Horthy Miklós uton.

A Révliapason ezer négyzetgölg föld, szőlőnek és gyümölcsösnek igen alkalmas. eladó. Folyó víz, liget mellett, nyaraló építésére is szép hely. Cim a kiadóhivatalban.

Kruchió Mihálynak 5 hold földje, tanyaépületekkel eladó. Érdeklődni lehet a helyszínen VI. 515 sz. tanya.

Mindenféle női férfi és gyermekcipők legelőnyösebb beszerzési forrása **Mészáros Lajos** cipőüzletében **r. Tisza István** út 52.

Háznál sertesvágást, géppel perzeiést és mindenféle hentes-csemegék, valamint csabai kolbász készítését **ju-tányosan vállalja** ifj. Wallner József **mészáros és hentes**, Horthy M. u. 15.

Egy kétszövű kakasos lankaszer és egy háromszövű kakasos lankaszer puska olcsón eladó. Érdeklődni **Deák Ferenc** út 33 szám alatt lehet.

Lakodalomra, dísnótorra **Kerekes Károly**-tól vegyen jó zamatú bort literenként 56 fillérért.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **WAGNER MÁRTON.**

Hungária könyvnyomdavidallalat, Gyoma
Felelős üzemezető: **Teket Sándor.**

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P., Fél évre 2:60 P., Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felolós szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

ELNÉMULT HARANGSZÓ

Póhalom falu, a körösladányi Nadányiak már 1479-ben szereplő ősi birtokát, 1705-től szintén elpusztította az egész vidékünköt romboló r á c s á g. Szájhagyomány szerint a póhalmi templom anyagát a mezőturiak hordták el és építették be az ő templomukba.

Póhalom falu nem épült fel többé. Idők folyamán a régi faluhely a környező birtokkal báró Wodiáner Albert tulajdona lett. Hatalmas majort építettek. A majorbéli gyermekek iskoláztatására iskolát létesítettek. Az emberek áhítatos érzésének fejlesztésére kis harangot állíttatott az uraság.

Jó egypár évtizeden át folyt a póhalmi élet a környező viszontagságok forogtatásában és ezalatt végességben — bánatban a falában álló kisharang csendülése hirdette a ballai pusztaságban a póhalmiak keresztény mivoltát.

A sok gazdasági megpróbáltatás, a gazdálkodás mikéntje nemcsak a földet és az épületeket darabolta szét, hanem a kisharangot is elnémította a pusztában.

Eltűnődöm a harang feliratán: „Jézusom! segély Végórásban meg. Öntötte Hornung József Pesten 1845”. A 91 éves kisharang ércfogyatékoságai anyag állékonyságának fokmérője. Nincs a harangöntőnek mit szégyenkeznie: jó ércből öntött. A harang jelmondata, mint ha annak megszövegezője már 91 év-

vel ezelőtt sejtette volna, hogy 1936-ban, az uradalmi végeladásban, a „segély Végórásban meg” magára a kisharangra, mint tárgyra is vonatkozni fog — bekövetkezett és a megsegélyezés nem maradt el, mert

a jövő héttől kezdődően az 1845-ben öntött és eddig a póhalmi áhítatot szolgáló kisharang a gyomai római katolikus temető ezufáni lakóinak utolsó sóhaját csendi el ércnyelven: „Jézusom! segély Végórásban meg.”
W.

Vidéken helyezi el a főispán az endrődi kubikosokat

A vármegye megértő főispánja Ricsóy-Uhlarik Béla mindent megpróbál, hogy a szegény kubikosokat munkához juttassa. A napokban Endrőd község előjárósága azt az ígéretet kapta, hogy a jobb idő be-

állával az endrődi kubikosokat egy hosszabb ideig tartó munkára helyezi el, vidéken. Hogy hol és hány főt, azt megmondani nem tudta. De ez a kijelentése elegendő számunkra, azért is, mert tudjuk, amit eddig megígért, azt meg is adta.

A reggeli gyorsvonatot két órával később akarják indítani

Megbízható helyről nyert értesülés szerint a Máv a Lőkősháza felől érkező reggeli gyorsvonatot két órával később akarja indítani.

Hogy milyen hátrányt jelentene ez nekünk, azt csak azok tudják, akik egy nap alatt akarják elvégezni pesti dolgukat. Minden erőt latba kell vetnie

Békés vármegyének, hogy ez a tervezett változás ne történjen meg, mert ez a vonat, amely háromnegyed 12 órakor fut be Budapestre, az a jövőben csak délután fél 3 órakor érkeznek oda.

Maradjon a régi gyorsvonat továbbra is változatlan, ha már jobbat nem kaphatunk.

Öntözési tervek a közigazgatási bizottság előtt

Békésvármegye közigazgatási bizottsága f. hó 13-án gyűlést tartott, ahol a különböző bizottsági tagok megválasztása, majd pedig az alispáni jelentés után dr. Sebők Elek szólott hozzá az alispáni jelentéshez. Kérte az alispánt és főispánt, hogy az öntözési terveket támogassák.

Vitéz Márky Barna alispán válaszolva, örömmel látja, hogy a Körös-vidéke

öntözésének problémájával egyre többen foglalkoznak. Örömmel állapítja meg, hogy nem csak Békéscsaba és Gyula, hanem Békés és Gyoma is foglalkozik az öntözéssel. A minisztérium felfigyelt, s így minden remény megvan, hogy ez a nagyjelentőségű terv mihamarább megvalósuljon.

Bennünket gyomaiakat annál is inkább érdekel ez a felfigyelés, mert az ön-

tözésben látjuk Gyoma gazdasági fellendülését és ezzel a megélhetésnek jobb korszakát, ha gazdáink már most előkészülnek a több trágyatermelésre.

Nőegyleti teaestély

Nagy sikerrel tartotta meg a Gyomai Jótékony Nőegylet ez idei szokásos teaestélyét e hó 11-én. A község intelligenciája majdnem teljes számmal megjelent, jól tudva, hogy az ott elkölölt pengők és fillérek ugyszólván tisztán a nyomor enyhítésére szolgálnak.

Az estély erkölcsi és anyagi sikere lehetővé teszi, hogy tovább is segítsük az éhező kis gyermekeket és a nyomorgó anyákat.

E helyen nyugtázzuk a felülfizetéseket és hozzájárulásokat. Ezenkívül megköszönjük minden ott megjelenőnek az elkölölt pengőket és filléreket.

Felülfizettek: Béri Balogh Gyula 3 P., Bencsik László 2 P., Christián Kálmán 2 P., Csermák Kálmán 1 P., Dukasz Jenő 1 P., Glück Ármán 2 P., Grósz Zoltán 3 P., Iványi Aladár 2 P., Kner Izidorné 2 P., Nagy Lidia 2 P., dr. Pálka Pál 20 P., dr. Singer 3 P., dr. Tardos Gáspár 4 P., Reich Jenő 2 P., N. N. Békéscsaba 5 P., Wagner József 2 pengő.

Természetbeni adományokkal hozzájárultak: Kómár Gyuláné torta, habcsók, Klein Lászlóné torta, Sipicki Samuné 1 tál krémes, Répás Pálné 1 torta, Varjas Margit narancs, Merkovits Mária teasütemény, Kovács Gergelyné 1 tál tészta, Villányi Nándorné 1 tál hideg sült, Madaras Katinka 1 tál tészta, dr. Szása Lajosné narancs, Özv. Németh Gézáné 1 tál krémes, Molnár Kálmánné torta, Wagner Mártonné alma, narancs, Ugrin Istvánné krémes tészta, Pikó Béláné 1 tál húsétel, dr. Kanyó Tivadarné torta, szendvics, dr. Sallai Lászlóné torta, dr. Tardos Gáspárné húsétel, dr. Záhonyi Ala-

dárné szendrűcs, sonka. dr. Haviár Gyuláné 2 íál szendrűcs, Wagner Józsefné 1 íál húsétel, dr. Pálka Pálné 1 íál tészta, Patócs Istvánné 1 íál tészta, Bárdos Szidónia torta, Fekete Jánosné gesztenye piré, dr. Vogel Károlyné 1 hinta.

A vezetőség.

Szerdai esték

A múlt hét szerdáján zsufolásig volt a Némethvárosrészi Olvasókör terme. Nemerey Péter takarékpénztári igazgató, a Gyomai Közművelődési Egyesületnek évek óta lelkes előadója tartott ezúttal is igen hasznos ismeretterjesztő előadást a gázvédelemről és a repülőgép fejlődéséről, mindvégig lekölve az egybegyűlt nagyszámu hallgatóság figyelmét. Értékes, a közre nagy haszonnal bíró előadásáért úgy a közönség, mint az egyesület nevében Szóke Ferencigazgató tanító mondott hálás köszönetet, aki ez estén egy irodalmi értékű novellával kedveskedett a közönségnek. Egy-egy szép hazafias költeményt ügyesen szavaltak Izsó Rózsi-ka és Oláh Erzsébet. A következő szerdai esték előadásai és azoknak helyei: Ruzska Sándor tanár az Ipariületben, vitéz Pajor Gyula az Egyetértési és Wagner Márton a Kiszéri Olvasókörben. Az előadások pontosan este 7 órakor kezdődnek.

Intenzív gazdálkodás Endrődön

A súlyos gazdasági csapások után öntudatra ébredve az endrődi gazdák olyan lendülettel és akarattal karolják fel az intenzív gazdálkodás gondolatát, hogy rövid idő után már olyan eredményt tudnak felmutatni, amely országos viszonylatban is az első helyen áll. A lucerna telepítés után a fűmag terjesztő gondolat válikletté. A célszerű gazdálkodás-hé, elengedhetetlen állati takarékossághoz szükséges takarmányrészét is nagy tömegben akarják termeszteni. Be-láiva eddigi helytelen gazdálkodásukat, mindenképpen a jobb és több termeszteni akarják megvalósítani, amely ilyen erős elhalározással és cselekedettel a végső célt is eléri. Az agilis és fáradhatatlan községi gazda pénteken Budapestre utazik, hogy két napi otttartózkodása alatt megszerezze a szükséges vetőmagokat, de egyben megkapja azokat az utasításokat is, amelyek a fentiekhez szükségesek.

Szaporodnak az endrődi Zöldmező gazdák

A mai napig bezárólag a következő személyek és egyesületek léptek be a Zöldmező szövetségbe: Harsányi László főjegyző, Varju Elek, Kovács István, Szabó László, Sárkoczi András, Gellai Béla, Kiszely László, Timár Lajos, Fülöp József, Tóth Gábor, Körösi társulat 50, Tul a körösi Népház 40, Endrődi Kisgazda kör 80, Katolikus Kisgazda kör 30, Pusztacséjli kör 25, Ugari ka-

tolikus kör 30, Varjasi Olvasó kör 30, Peresi Ugari kör 30, Hunya telep 70, összesen 415 fő.

De ezzel nincs lezárva a taglétszám, mert naponként újabb és újabb gazdák jelenlnek be belépésüket. Ilyen nagy számu Zöldmező gazda előtt mindenkor meg kell állni egy pillanatra, mert ők azok, akik az észszerűséggel viszik a gazdálkodásba.

Időszerű-e a többtermelés?

Ha végignézzük a ferencvárosi sertésvásárt, ha azt, mint eladó végigszenvedjük, vagy ha emlékezetünkbe visszaidézzük az utóbbi évek baromfi piacait, főleg a pulyka eladás-sal kapcsolatos csatlódásokkal, vagy a 2—3 évvel előbbi hő-ségesebb esztendőkből gabonaér-tékesítési nehézségeit és végül azt a nagy nyomort, ami ma van, lehetetlen, hogy gondolko-zóba ne essünk és azon ne töprengjünk, hogy tulajdonké-pen mi is történt az emberiség-gel, mi az, ami a mai áldatlan állapotnak az előidézője?

A fönnebbi bajoknak az okai az alábbiakban vélem: A tul-termelésben, a közterhek meg-növekedésében és hogy az ipari és kereskedelmi cikkek árai részben nem tudtak, részben meg nem akarnak idomulni a mai viszonyokhoz.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület legutóbbi köz-gyűlésén kimutatásokkal vilá-gították meg, hogy egy kai hold föld adóiacsonka hazánk területén 1913-ban 5 pengő 2 fillér volt, 1933-ban ez már 10 pengő 77 fillérre emelkedett. Búza értékben 1913-ban 19 kg. és 75 dgrm.-ot, 1933-ban 68 kg. és 16 dgrm.-ot kellett fi-zetni egy hold adajaként. Va-gyis a békeidőkéhez viszonyítoltan most az adóteher pen-gőértékben 114 és fél száza-lékkal búza értékben pedig 246 egész és $\frac{1}{10}$, tehát 247 száza-lékkal emelkedett.

Ebből is kitűnik, hogy meny-nyivel olcsóbb ma a búza, mint békében volt.

Ma egy vetőgéperit, ugyan-csak az Omgeszerinti — 9 mm. és 70 kg. húst kell adni, régen ezt 5 mm. 40 kg.-ért lehetett megvenni; búzában ma 33. mm. 10 kg.-ot, hajdan 24 mm. 90 kg.-ot kellett azért adni.

Tehát mind az adóztatás, mind a mezőgazdaság részére szük-séges és beszerzendő ipari és kereskedelmi cikkek áralakú-

lása terén nagy eltolódás van a mezőgazdaság számára.

Megnövekedtek a kiadások, ehhez viszonyítottankellett vol-na növelni a bevételt is, hogy a gazdasági egyensúly meg-maradjon. Mire gondolhatott a gazda másra, mint a több és jobb termelésre. Ez meg történt, de sajnos a bevétel nem nö-vekedett, mert az árak lemor-zsolódtak. Feleslegek mutatkoznak, a termelő a saját zsir-jába fúl, de azért a talaj kicsú-szik a lábait alól.

Ha a közterhek leszállításá-ra nincs remény, a termények árát kellene úgy emelni, hogy kevesebbet termelnénk.

Ha az összes termelő álla-mok, mert mindenütt baj van, egységes terv és szigorúan be-tartandó megállapodás alapján egymás közötti kontingenstá-nák, fölösszlanak a termelési, kioszlanak a termelési keretet, hogy egyszeriben tünjék el az árak nyomó felesleg, mindjárt jelentkezni kellene a javulás-nak az árak emelkedésében és visszajuthatnánk az 1920-as ál-lapolatokhoz, föltéve, hogy a közteher nem emelkedne, a nagyipar, meg a nagy keres-kelem pedig szigorú rend-szabályokkal fékentartatnák.

Igy nyerne jelentőséget az évekkel előbb hangoztatott irá-nyított gazdálkodási forma.

Gazdasági termelésből élő népességünket könnyen ki-lehelne elgíteni úgy is, hogy maradiának a terhek és az ipari cikkek árai a mai nívón, de a gabona félék ára is biz-tosítottassék 17—18 pengő körül és ezért minden mennyiség, mindenkör értékesíthető legyen.

A többi nem lényeges, mert ha a termelő azt látja, hogy a gabona ára biztos, fölhogyna a ráfizetéssel járó hitlalással. Mindjárt nagyobb lenne a ke-reslet, a megmaradt kevesebb-nek emelkedése az értéke, jobb lenne az anyag is, frágya is termene elég.

Sajnos, hogy a fönnebbieket amilyen könnyű elgondolni el-méletben, annyira megvalósít-hatatlannak a gyakorlaiban.

Itt igazán egy nagy össze-fogásra, a földkerekség minden gazdasági államának, sőt gaz-dájának a bevonására volna szükség.

E nélkül hönpölyög a ter-melés és az értékesítés, tovább-ra is a véletlenre bízva, szer-telenül, a maga kanyargós, nagykülönbségeket mutató inga-tag ujjain, mint a világtalan, mely előbb-utóbb a mélységbe zuhan.

Bármennyire is rosszul hang-zik, de a fönnebbiekből azt kö-vetkeztetem, hogy a mai gé-pesített viszonyok mellett, mi-dőn mindenből tul produkció van, nem időszerű a többter-melés.

Keselyős 1936. jan. 10.

Szabó Imre
okl. gazda.

Liceális előadás a polgári iskolában

Január 11-én délután 5 óra-kor liceális előadás keretében Ruzska Sándor tanár tartott magas színvonalú előadást Arany János életéről és költészetéről. A zsufolásig megtelt terem hallgatói érdeklődéssel és feszült figyelemmel hallgat-ták az előadott verseket és énekszámokat. A válogatott költeményeket a tárgynak meg-felelő hangsúlyozással és hang-tordozással adták elő. A lice-ális előadás után az igazgató beszélt a jelenlevő szülőkhöz azokról a veszélyekről, ame-lyek gyermekeik lelkét fenye-getik nem gondos szülői fel-ügyelet mellett. A legközelebbi liceális előadást január 18-án tartják, amelyre szeretettel vár-ák az iskola barátokat.

Az Endrődi Levente Egyesület

Január hó 5-én és 6-án a Nép-ház moziatermében színre hozta *Alföldy Béla „Csókos huszárok”* c. zenés vígjátékát. Az újjáéledő Levente Egyesület tevékenységének szép bizonyítéka a zsufolt teremben kétszer egymás után előadott lelkes erkölcsi és anyagi sikertel járó hazafias színdarab. Az előadás sikere az egyes szereplőkön kívül *Fehérvári Ferenc* vezetőoktató rendező munkáját dicséri, aki egyszerűben a zenekari is vezette. A hazafjövdelemből a gyermekekedeltetési akció já-vára 25 pengőt fordítottak. Amint halljuk, kívánatra január 26-án Gyomán is bemutatja a darabot a leventék lelkes mű-kedvelő gárdája.

MANSZ magyar estélye február 8-án az Uri Kaszinóban

K. G.

KÖLTŐ TÁRSAMHOZ...

Kedves kollégám: Nagyon sajnálak.
Hogy ily feketén látod a napot.
Szívbeli sajnálom azt a tollszárat,
Mely érettem most tintát koptatott...

Poéta lettél? — így írod nekem.
Ebben most tévedsz, kedves barátom,
Nem lettem költő, annak születtem:
Én a verseket vígan kaszálok.

Áldom az Istent, Édesanyámat,
Pacsirta dalos alföldi rónát,
Ott Keselyösön a virágszálat,
Kik az ihletet belém csökölték!

Szenvedés, bánat, az élet harca
Tanít dalolni — kedves barátom,
Igy virul ránk az öröm hajnala,
Igy less aratás a rim — szántáson.

Nincs művész hajam, csokor nyak-
[kendőm,

—Külsőség nem ad soha ihletet,—
De van egy szép, kis, száke szeretőm,
Az hangolja fel mindig szívemet...

Dalolj, csak dalolj kedves barátom,
De egyre kérlek: ne sajnálj engem,
Én a verseket vígan kaszálok.
Vigan nyomtatom, amit vetettem!

Gyoma, 1936. január 14-én.

Kruchió Endre.

Tejtermelés.*

A tehéntartás gyenge takarmányozás mellett nem jelent lakarékossgot. Hogy ezt az alábbiakban bizonyítsuk, foglalkoznunk kell egy néhány sorban a tejgazdaság gyakorlatából leszűrt tapasztalatok eredményeivel.

Egy jól takarmányozott tehéntartási költsége olcsóbb, mint egy rosszul takarmányozotté. A tehéntartásnál a cél: tejtermelés és minden esztendőben egy jó borjú nevelése egy-egy tehennél. Már most, minél több tejet ad a tehén, annál kevesebb költség esik minden liter tej előállítására. A nyári száraz legelőinket, ha szálas takarmánnyal pótoljuk is, ez még csak élelmentartó takarmányozás. A téli takarmányozás tengeriszárral, kevés szénával, répával és főreklal törőn legfőbb helyen vidékünkön, mely takarmányok szintén csak fenn tartják a tehenet és az a pár liter tej, amit ezektől a tehenek adni tud, kevésbé pótolja a tartási költséget.

Az élelmentartó takarmányt tehát pótolni kell termelő takarmánnyal, abrak alakjában, mellyel aztán ki lehet használni a tehén tejtermelőképességét. A jövedelem minden kiló abrak emelésével egy bizonyos határig nőni tud. Természetesen az abraknak olyan darakeverékből kell állani, hogy

annak meg legyen a normális tejtermelőértéke. Tekintettel a tehén tejtermelőképességére és annak származására, minden kiló darakeverék elfogyasztásától 5 liter tejet kell termelnie. Az abrakkeverék többféle, pl. állhat: 20 százalék olajpogácsadarából, 20 százalék árpadarából, 20 százalék korpából, 40 százalék tengeridarából.

Ha egy tehén alaptakarmányozása minden évben 100 P-be kerül, akkor 10 fillérbe van egy liter tej előállítása, mert az alaptakarmánytól évente maximum 1000 liter tej várható. Ha pedig ezt a fenn tartó takarmányt 4 mázsa darakeverékkel pótoljuk, melynek az értéke ma 72 P., akkor a takarmányozás értéke 172 P-re emelkedik, de ugyanakkor az

évi tej 2200 literre szaporodik, és ha most számolunk, kiderül, hogy 1 liter tej előállítása így már 7.5 fillérbe van csak és ha ezt az adagolást még a tehén tejelőképessége szerinti emeljük, akkor még olcsóbb tejet nyerünk.

Egy kiló abrakkeverék cca. 18 fillér, mitől három liter tejet ad a tehén, mely 10 fillérré is 30 fillér, tehát a többi 12 fillér. Igaz azonban, hogy messze Budapesttől, különösen az Alföldön, nehéz a tej értékesítése, de a helyi fogyasztásból kimaradt fölösleggel különböző tejtermékké feldolgozva, messzebb szállításra is értékesíthetjük.

Peres-pusztá, 1936. január 5.

Gazdász.

* Fenti cikket a Turkevei Hírlapból vettük át.

A GYOMAI ZÖLDKERESZT AKCIÓ MEGKEZDTE MŰKÖDÉSÉT

Mint ismeretes, a belügyminiszter a múlt évben elrendelte, hogy az iskolás gyermekek közül azokat, kik reá szorulnak, étkezéssel kell ellátni. Ez az akció a „Zöldkereszt” nevet kapta. Az állami támogatás mellett a belügyminiszter felhívta a társadalmi támogatásra, hogy az adott filléreken minél több gyermek részesüljön olyan étkezésben, amelyet — sajnos — otthon nem tud megkapni.

Ez az akció, ez a gyermek étkeztetés kezdődött meg Gyomán f. hó 13-án hétfőn. És amikor a 85 boldog gyermek az első ebédet elfogyasztani készült és a hála ima szállott az egek urához, akkor, akik ott voltak mélyen átérzve gyönyörködtek a gyermekekben.

Az első ebéd kiosztásánál

jelen voltak Dr. Szilágyi Ferenc társai, dr. Vincze Endre községi orvosok, Páncél Emil főjegyző és sok előjárósági tag.

A menü húisleves, hús és friss húrka volt. Az adagolás olyan, amit minden gyermek alig-ajig tudott elfogyasztani.

Az étkezés állandó orvosi felügyelet alatt fog állni, s így annak nyomán mindengyermeknél gyarapodást fogunk látni.

A zavartalan étkezést Páncél Emil főjegyző ellenőrzi, ki a legnagyobb elfoglaltság közepette is fog találni időt arra, hogy nap-nap után személyesen győződjön meg, hogy ott minden rendben menjen.

Adjá az Isten, hogy ez az akció soká — ha szükséges — teljesüljön a közmegelegedésre a működéséi. ér. —

Betörtek Kóhn Péter Horthy Miklós uti üzletébe

Csütörtökön reggel a szokott nyitáskor megdöbbenve látta Kóhn Péter és felesége, hogy az üzleiben összedulva az áru. A portól belepve szanaszét hevert. Első ijedségük után látták csak meg, hogy a betörési a mennyezetet keresztül végezte el az az elvetemült, aki ilyen szegény boltot választott

ki magának.

A tettes vagy helyi ismerettel rendelkezett, vagy pedig alapos tanulmányozást folytatott, mert a házigazda, Kurcz Mihály udvarára hatolt be először, ahol a füstölő ajtót lefejtve falbontó szerszámot keresett, majd pedig a ház végén a feljárón behatolt a padlásra,

ahol az üzlet felett megkezdte munkáját. A mennyezet áttörése után egy körélen leereszkedett az üzletbe, ahol a harisnyákat, cernákat és más dolgokat összepakolt. Majd pedig hogy elérje a mennyezetet széket állított a nyílás alá, egy csomagot és ennek telejébe egy zsák tengerit állított s így azután elérte a vágott részt, ahol az áru felrakva ő maga is felhúzódott.

A padlásra azután a lopott holmit kiegészítette a Kurczék 2 sonkáival, 4 és fél szál kolbászával és egy darab füstölt szalonnával.

A feltevések szerint egy alacsony, barna idegen követelte el, aki előző délután és este állandóan az üzlet körül sétálgatott.

A csendőrség a helyszíni szemle után azonnal megkezdte a nyomozást.

Színházi jelentés

Antal Béla szinigazgató társulatával endrődi vendégszerplése után Gyomára érkezik, hogy 21-én a mozi termében megkezdje előadásait.

Antal Béla és társulata olyan válogatott színésznőkből és színészekből áll, hogy a gyomai igényeket mindenbizonyosan kifogja elégíteni. A társulat több tagja volt már Gyomán és így reméljük, hogy újból kedvencei lesznek a közönségnek.

A műsorunkban a legújabb darabok szerepelnek ezek Gyomán még nem kerültek előadásra.

A bérlelőjegyeket előjegyezni Halasy titkárnál lehet, ki mindenkor készségesen áll a közönség rendelkezésére.

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a *Máday* és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a *beéri Balogh* gyógyszeriar szolgálatot.

Előléptetés. Nemerey Péter lakarékpenziári igazgató a kormányzó szolgálaton kívüli viszonyban lévő századossá léptette elő.

Finta Albert endrődi főjegyző nyugdíjaztatását jóváhagyta a vármegye. A hivatalos lap heti számának közlése szerint a vármegye Finta Albert endrődi főjegyző nyugdíjaztatását jóváhagyta.

Dr. Márki Barna alispáni Nagyszénás község képviselő-testülete a község diszpolgárává választotta.

Új megyebizottsági tag. Vincze Andor pénzügyi tanácsos, mint a számvédség főnöke hivatalból tagja a vármegyei törvényhatóságnak, így a választott fagsága megszűnt, amelyre az alispán Papp Zsigmondot hívta be a törvényhatósági bizottságba.

Ricsóy-Uhlarik Béla főispán ajándékozása. Ricsóy-Uhlarik Béla, Békésvármegye főispánja 6 pár bakkancsot ajándékozott Endrőd község szegényeinek. községi előjáróság a hét folyamán hat nagy családú, arra reászoruló szegény között osztotta szét.

Felhívjuk gazdálkodóink figyelmét a „Mezőgazdaság” című havi folyóira, amelynek egész évi előfizetése 6 pengő és megrendelhető Budapest VIII. Rákóczi-ut 51. Lapunkra való hivatkozással kérjenek gazdáink mutatványszámot.

Telefont kap a kondorosztanyai kirendeltség. Endrőd község, mint anyaközség jóváhagyásával a kondorosztanyai kirendeltséghez a napokban megkezdik a telefon bevezetést.

Ujból megalakult az endrődi „Stefánia” csecsemővédő egyesület. Endrőd községben a napokban alakult ujjá a „Stefánia” csecsemővédő egyesület. Védnökké Csernus Mihály apátlébánosi választották. A megjelölt választások során elnök: Alapi Andor gyógyszerész, ügyv. alelnök: Harsányi László községi főjegyző lett. — A további tisztikar változatlanul ujból megválasztották.

Mezőgazdasági gyűlés Vasárnap Endrődön. Az Endrőd mezőgazdasági bizottság vasárnap délelőlt 11 órakor gyűlést tart a községközi tanács-termében, ahol az aktuális kérdéseket tárgyalják.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége (MANSZ) január 27-én délután 4 órakor a községközségi dísztermében évi rendes közgyűlését tartja.

A Nemzeti Bank 5.11 pengő osztalékot fizet. A bank nyeresége 2.815.517 pengő.

Iparos szabadiskola. Január 16-án volt a Ipartestületben a 4-ik iskola előadás, Wagner Márton aktuális ügyekről beszélt, utána dr. Legeza Tibor a felekkönyvről tartott nagyon értékes és nívós előadást. Felhívjuk iparosaink figyelmét a január 25-iki rendkívüli előadásra, amikor 17 órakor *Horváth István* (Békéscsai) városi adótanácsnok előadást tart az adóról.

Endrőd kereskedői határozatot hoztak, melyben kérik, hogy ezután két piaci napja legyen Endrődnek: hétfő és csütörtök, vasárnap pedig teljes munkaszünet legyen.

Repülőter épül Szentesen. Szentesen a felsőcsordajáráson 430.000 négyzetméteren repülőteret létesítenek. A jelenlegi planirozáson 500 munkás dolgozik és tavasszal a telepítmenyekre kerül a sor.

Móra emlékműre gyűjtenek. Móra irodalmi hagyatékának rendezésével elkészült Dr. Szalay József. A kiadóval létrejött megállapodás szerint minden eladott Móra sorozat után 1 pengő fizet a létesítendő Móra emlékmű javára. A Móra emlékművet a múzeum előtt tervezik felépíteni. Ezenkívül országos gyűjtésről is van szó.

Készül a kimutatás a bankok árverésen vásárolt mezőgazdasági ingatlanairól. A bankoknak kimutatást kell készíteni azokról a mezőgazdasági ingatlanokról, amelyekkel 1930 január 1-óta vettek árverésen. Közölni kell, hogy mennyi volt a vételár, mennyi az intézetnek a követelése, amelynek kielégülést kell találni az ingatlanból.

Gyümölcsfák téli metszéséről, olcsó permetezéséről a Téli piros pogácsaalma leírásáról, az alföldi szőlőtermesztésről, a pókhálós moly irtásáról, legjobb kert szerszámokról, a baromfi- és méhienyésztésről, egres, máina, szalmóca termesztéséről stb. stb. képekkel bőven illusztrált cikkekkel közöl „A MAGYAR GYÜMÖLCS” legújabb száma, melyből ingyen mutatványszámot küld — lapunkra hivatkozva — a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy ut 8.

Méhészek figyelmébe!

Értesítetnek a méhészek, hogy a rendes heti értekezlet minden héten csütörtökön d. u. fél 6 órakor lesz megtartva **Kató Lajos** jegyző irodájában.

Békéscsabán és Békésen villamos energia öntözéssel kísérleteznek. Békéscsabán és Békésen azzal foglalkoznak az ottani szakemberek, hogy az öntözési villamos áram felhasználásával eszközölnék. Ha a tervbe vett 950 katasztrális holdat öntözés alá veszik, akkor holdanként az öntözés 10 P.-nél kevesebbet kerülne, ami csak kis hányada az elérhető többéltővedelemnek.

Családja iránti kötelessége a dohányosnak, hogy megvédje egészségét. Ezt akkor teszi legjobban, ha „FECSE” szivarkapapirt és hűvelyt használ, mely hosszú évtizedes tapasztalatok alapján a legkiválóbb anyagokból készül és az egészségre ártalmas anyagot egyáltalán nem tartalmaz.

Takarmányrépa magot lehet rendelni a Zöldmező titkárnál. Nagy Károly gyomai Zöldmező titkár felhívja a tagok figyelmét arra, hogy a tavaszi vetéshez szükséges takarmányrépa magot bármikor lehet nálunk rendelni.

Műkedvelő előadás a Holterhan. A jelzetl mezőuri műkedvelő garda vasárnap este 8 órakor tartotta előadását, ahol kevés számú közönség előtt próbálták megmutatni azt, hogy miképpen kell előadni egyszerű darabot. Sajnos azonban, a mi nagyobb igényű közönségünk gyenge szereplésük nem elégtelle ki s így komolytárral hozzá fűzött kár volna. A „Judit” gyomai szereplőkkel való megmutatása volna, hogy mi volt gondolata a szerzőnek, azonban így — sajnos — a kidomborodás hiányzott és a néző közönség többsége nem értette meg.

„Ifjuság” főszerkesztője Drózdly Győző a IV.-ik évfolyamába lépett kiválóan megszerkesztett ifjusági heilapnak, melynek negyedévi előfizetése 1.50 P. Aki tanuló fiának értékes olvasmányt akar nyújtani, rendelje meg az „Ifjuság”-ot, Budapest, V. Párczel Mór utca 4. Kérem mutatványszámot lapunkra hivatkozva.

Házi betegápolási tanfolyamot szervez a békési Vöröskereszt Egylet. A Vöröskereszt Egylet Központi vezetősége a vidéki fiókegyletekben négyhetes betegápolási tanfolyamot rendez, ezek közül egyet Békésen is. A tanfolyam vegyvel a hallgatók vizsgálatsszerek és a sikeres vizsga leletéte után ápolónői oklevelet nyernek.

Uj Magyarország a keresztény-ség legjobb napilapja. Felelős szerkesztő Milotay István, munkalársak: Rainiss Ferenc, Oláh György, Makkai János, Papp Jenő, Megyery Ella, Dallos Sándor, Szamadó Ernő, Holló József, Barabás Endre. Előfizetés egy hónapra 2.50 pengő. A lap Mácz Ákos helyi megbízottal rendelhető meg.

Kamatmentes hitellel lehet tenyészállatot vásárolni a Mezőgazdasági Kiállításon. A március 20—25-én tartandó idei országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár iránt nemcsak az eladni szándékozó gazdák, hanem a tenyészállatot vásárolni kívánó tenyésztők is örvendeleseennagy érdeklődést mutatnak. A földművelésügyi miniszter az OMGE előterjesztésére a tenyészállatok beszerzésének megkönnyítése céljából a rendkívül nehéz hitelviszonyok ellenére a múlt évhez hasonlóan, kamatmentes, ugynevezett jutalékos tenyészállatbeszerzési hitelt engedélyezett. Ezt a hitelt tenyészállatok (szarvasmarha, sertés, juh) beszerzésére hitelképes tenyésztők vehetik igénybe az országos mezőgazdasági kiállításon. „Védelt” birtokosok e hitelt nem igényelhetik, úgyszintén nem kifejezett tenyésztesítési, hanem haszon célra történő vásárlásokra (pl. fejős tehének, bízó sertések), szintén nem igényelhető.

A kölcsön 18 hónapra szól, kamatmentes, csupán a folyósításért és kezelésért kell a kölcsönlőke teljes összege után évi 1 százalékos jutalékot a törlesztési részletekkel egyszerre megtéríteni.

A hitelt igénybe vevő szándékozók igénylésükkel az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságánál (Budapest, IX. Közelek utca 8.) legkésőbb február 25-ig jelentkezhetnek be, ugyanott a részletekre vonatkozóan is készséggel szolgálnak felvilágosítással.

Van-e már életbiztosítása?

Phönix és Turul
Életbiztosító Társaság.
Szíveskedjék érdeklődni
Bodon Lajosnál.
Kazinczy ut 10 sz.

HIRDESSZEN
LAPUNKBAN

A Futuránál

(Wagner Fatelep) burgonya, korpa, árpa és szemestengeri állandóan kapható.

Pályázatot hirdettek a békési főjegyzői állásra. A hosszabb idő óta ürességben levő békési főjegyzői állásra pályázatot hirdettek a járást főszolgabíró. A pályázati határidő febr. 10.

Készül a gyulai vágóhid új hűtőháza. Gyula város alakuló közgyűlésén egyhangulag kimondták, hogy májusra kész keli lennie az új hűtőháznak, mert Gyula város gazdasági élete ezt kívánja. A felépítéshez szükséges 30 ezer pengőt különböző alapokból veszik kölcsön. Nem kívánja-e Gyoma gazdasági élete is, hogy itt is legyen hűtőház? Vagy nincs, ahonnan kölcsön kérhetnénk? Úgy érezzük, hogy egyszer eljön az az idő, amikor mi is felépítenénk a hűtőházat, de mások már megelőzték bennünket.

Visszaállítás a székely egyetemi és főiskolai hallgatók egyesülete nevével. Felhívjuk a magyar társadalom figyelmét arra, hogy a Székely Egyetemi és Főiskolai hallgatók Egyesülete semmiféle könyv, szobor, kép album és tárgy eladásával nem foglalkozik, ilyenféle akciók lebonyolítására senkivel sem bízunk. Kérjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy az egyesületünk nevével visszaélő egyéneket igazságtalanul és minél arról értesíteni máltóztassék, hogy ellenük a büntető eljárást megindíthassuk. — Sz.E.F.H.E. Budapest VIII., Rákóczi ut 15.

Hétfőn hetvenöt kérelmezőt fogadott Dr. Bud Békéscsabán. Dr. Bud János nyug. miniszter választókerületében, Békéscsabán 75 kérelmezőt hallgatott meg és megígérte segítségét. Vajjon a mi képviselőnk mikor jön Gyomára és mikor hallgat meg minket?

Kondoros tanya (Hunyatelep) népesedése 1935 ben. A múlt heti lapban közölt Endrőd népesedése a kondoros tanyai (Hunya telep) kirendeltség adataival kiegészítve a következő: Kondoros tanyai adatok: született 49, meghalt 37, házasságot kötött 16, szaporulat 11 lélek. Endrőd adataival összesítve: született összesen 295, meghalt összesen 222, házasságot kötött összesen 131.

Endrőd község össz szaporulata 72 lélek, tehát több, mint az 1934 évi, mert akkor 66 lélekkel volt több a születés, mint az elhalálozás.

Megalakult az endrődi nyugdíjasok köre. A gyomai nyugdíjasok összelömörülését látva, az endrődi nyugdíjasok is megalakították a nyugdíjasok körét. Alapszabályuk jóváhagyásáig a működési engedélyt megkapták, s így f. hó 5-én megejtették a választást és egyhangulag Orbók János ig. tanítót választották meg elnöknek.

Szemüveg, amely visszaadja a látást. Erről és sok más érdekességről közöl pompás illusztrált cikket Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett nagyszerű folytatásos regényt, sok aktuális közleményt és közel száz érdekesebbnél érdekesebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936 év január 10 től január 16-ig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

Józsa Mihályné Sebők Eszter fia Lajos ref.

Házasságot kötöttek:
Arany Daniél és Salamon Eszter.

Meghaltak:

Pelyva Mihályné Szilágyi Etel 47 éves rk., Erdei Jánosné Zöld. Eszter 75 éves ref., Kolah Mária 35 éves rk.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek.

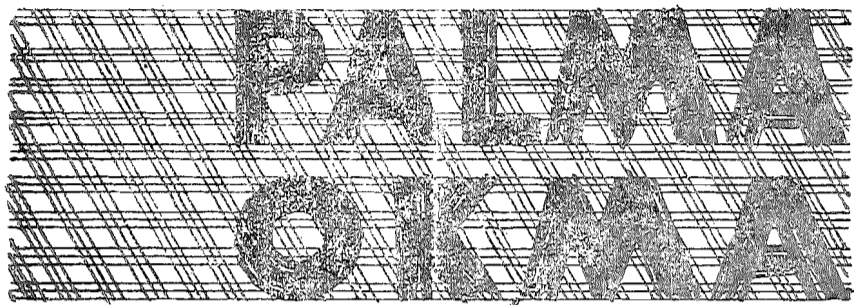
Születtek:

Nagy Gálné Tórez Regina leánya Irén rk., Filipesei Istvánné Fejős Erzsébet fia János ág. h. evg., Tóth Istvánné Badó Juci fia István ref., Dinnyá Mátyné Giricz Mária leánya Margit Veronika rk., Makai Józsefné Horváth Juliánna fia Tihor ref., Hunya Lajosné Timár Imre fia László Lajos rk., Gyuricza Vencelné Nagy Ilona leánya Irma rk.

Meghaltak:

Gyebnár Imre 33 éves rk., Bartos Irén 4 naponas rk., Balogh Jolán 2 éves rk., Szabó József 86 éves rk., Horváth Piroska 6 hónapos rk., Kővágó Sándor 10 hónapos rk., Timár Györgyné Soczó Viktória 56 éves rk., Timár József 66 éves rk., Julis Etel 30 éves rk., Galambos Ignác 21 éves rk.

A VIZHATLAN

TARTÓSTALP
VÉD A HIDEG
A CIPŐ ÁTÁZÁSA
ÉS A MEGHÜLÉS ELLEN

VIGYAZAT! CSAK OKMA VÉDJEGY
GARANTÁL OKMA MINŐSÉGET

Ez idén is lesz német és olasz gazda ifjusági csereakció. A Falu-Gazdaszövetség ebben az évben is megrendezi a német és olasz gazdai ifjusági csereakciót. A magyar gazdai ifjak, a szokásnak megfelelően, tavasztól, őszig maradnak külföldön, ahol mint családtagok részt vesznek az összes előforduló gazdasági munkákban és ezen idő alatt díjtalan ellátásban részesülnek. A csereakcióra csak olyan 17 évesnél idősebb ifjak vételnek fel, akiknek szülei önálló gazdasággal bírnak és egy magyar vagy külföldi csereifjú családiagnaként való befogadását vállalják. A bejelentések a szülők részéről történnék, de a jelentkezőt ajánlania kell a szülők lakóhelyén lévő Faluszövetségnek, gazdasági egyesületnek, vagy gazdakörnek, továbbá a Hangya, vagy hitel-szövetkezeti vezetőségének, ezenkívül a községi előjáróságnak is. A részvételi díj 190 pengő, mely összeg két részben fizetendő és ebben bentfoglaltatik az oda — és visszautazás, valamint az őszi hazatérés alkalmával rendezendő tanulmányi kirándulás költsége, teljes ellátással együtt. Jelentkezési határidő február hó 25. Bővebb felvilágosítást az érdeklődőknek a Falu-Gazdaszövetség (Budapest, V., Bálhory-utca 24.) nyújt.

Kis iroda, ahol a világsztárokat felfedezték. Ez a címe annak a rendkívül érdekes cikknek, amely a Délibáb új számában jelent meg. A népszerű színházi képeslap remek képes rádióműsorokat, pompás színházi beszámolókat, egyfelvonásos szindarabot, érdekesebbnél érdekesebb pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz képet közöl. A 100 oldalas Délibáb egy száma 20 fillér.

NYILTTÉR*

Nyilatkozat.

Alulírott kijelentem, hogy az a hír, mintha nekünk a Fábán operettjének anyagi részéhez valami közünk lett volna — nem fedi a valóságot. Nem igaz az, hogy bármelyik szereplő cekkét ki ne fizette volna a vendéglősnél, éppúgy nem tette ezt társszerzője Végh és Vadász, sem alulírott. Ha ez megtörtént, ez csak Fábán részéről történhetett meg.

Minden anyagi felelősség Fábán Györgyöt, mint szerzőt és az előadás érdekelt megrendezőjét és intézőjét terhel. Minden más, a falragaszon feltüntetett egyén, ki-mondottan a darab egyszerű szereplője volt.

Tisztelettel:
Csontos Lajos

* E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

SPORT

GyTK—ETK 1:1

Bíró: Heinfarlt.

Mindkét csapat tartalékosan állt fel, az ETK mulatott szebb játékokat, hogy az ETK nem tudott nagyobb eredményt elérni, csak Halvani kitűnő jó formájának köszönhető. Nagyon jól látta el feladatát Olajos is, míg Bartha állandó driblijeivel lehelten játékokat mulatott, az ő helye csak szélen van.

SPORTHIREK

Néhány szóval válaszolok a múlt heti „egyik önfegyelmellenek”, ki a cikkkel irta. Mint felelős vezető, érdemtelennel tartom foglalkozni. A kritika mindég a vezető és sobasem a játékosé. Kár a sírásért, mintha nekem elfogadhatóan bejelentette volna, hogy nem kíván játszani.

Csáky.

19-én a GyTK csapata Mezőtúrra a MAFC-hoz megy barátságos mérkőzésre. 26-án a MAFC jön a GyTK-hoz barátságos mérkőzési játszani.

19-én a Hollerban a GyTK tea-estét rendez, a jövedelem a felszerelés javára fordítatik.

Bercelli, a mezővárosi Szövődgyár kapusa e hó 21-én kalonai szolgálatra vonul be Békéscsabára.

Mult vasárnapi Iréning mérkőzések eredményei: MAFC—Turkevei AC 8:0 (5:0). Szövődgyár I.—Szövődgyár II. 2:1 (1:0).

GySC jelmezhal meghívóinak széküldésél már megkezdtek. Kérik azokat, akik meghívójukat a jövő héti végéig nem kapták kézhez, hogy meghívóra való igényüket Imre Lajos GySC főtitkárnál bejelenteni sziveskedjenek.

Sipos, a szegedi KEAC válogatott játékos a MAFC csapatában fog játszani.

KORONA HANGOS MOZGÓ ENDRÓD

1936 január 19-én vasárnap

A filmgyártás örökbecsű gyöngye!

MELLÉKUCA

Tonny Hurst a legnépszerűbb amerikai író regényének filmváltozata.

Főszereplők: Irene Dunne és John Boles Rendkívül megható és művészi értékű film, melyben egy tiszta lelkű, rajongó leány élete játszódik le, könnyeket fakasztó drámaiassággal. A szív filmje.

Bécs tegnap és ma kiegészítő műsor!

Hangos Magyar Világhíradó.

Előadások 8 és 8 órákor

MEGHÍVÓ.

A Magyar Vörös Kereszt Egylet gyomai helyi fiókjá 1936 évi január hó 28-án délután fél 5 órákor, — határozatképtelenség esetén január hó 28-án délután 5 órákor, a községháza kistanácsstermében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
  2. Titkári jelentés.
  3. Zárszámadás jóváhagyása, pénztárosjelentése.
  4. Számvizsgáló bizottság jelentés és a felmentvény megadása.
  5. A kieső 3 választmányi tag helyett, választmányi tagok választása.
  6. Folyó évi munkaterv megállapítása és költségelőirányzat megállapítása.
- Gyoma, 1936. január 16.

dr. Vincze Endre Nónay Ferenc
egyesületi elnök. egyesületi titkár.

Meghívó

A Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárva Országos Nemzeti Szövetségének (Honsz) gyomai csoportja

rendes évi közgyűlést

1936 január 26-án, délután 2 órákor tartja egyesületi helyiségeiben (Kisráti olvasókör.)

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése.
3. Zárszámadás előterjesztés és költségvetés előirányzat 1936 évre.
4. Bizottságok évi jelentése.
5. Aelnök, egy választmányi tag és három számvizsgáló bizottsági tag felmentése és választása.
6. Esetleges indítványok.

A közgyűlés — az alapszabály idevonatkozó pontja értelmében — határozatképtelenség esetén február hó 2-án délután 2 órákor lesz megtartva, mely tekintet nélkül a megjelentek számára határozatképes.

A közgyűlés tárgysorozatába csak az az indítvány vehető fel, mely a közgyűlés előtt legalább 3 nappal írásban az elnökséghez benyújtott.

Gyoma, 1936. január hó.

Izsó Balázs Fekete Lajos
ügyvezető igazgató. elnök.

NEM OLCSÓBB MÁR

A BOROM mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVIZI 30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbort Soltvadkert állomásra kistrállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 30 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcson; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italuak, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Cím: Székely Ferenc
Soltvadkert, Pestmegye.

MEGHÍVÓ.

A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önközpösköre

rendes évi közgyűlést

1936. január 19-én délután 2 órákor tartja egyesületi helyiségeiben (Holler-szálló).

Tárgysorozat:

1. Évi jelentések.
2. Ellenőr, számvizsgálók és választmányi tagok megválasztása.
3. Egyéb folyó ügyek és esetleges indítványok tárgyalása.

A közgyűlés — az alapszabályok idevonatkozó pontja értelmében — határozatképtelenség esetén február 2-án délután 2 órákor lesz megtartva, mely tekintet nélkül a megjelentek számára határozatképes.

A közgyűlés tárgysorozatába csak az az indítvány vehető fel, mely a közgyűlés előtt legalább 48 órával, írásban az elnökséghez benyújtott.

Gyoma, 1936. január hó.

Haibach Árpád Kiss István
jegyző. elnök.

Ingatlanforgalom

Kun Antalné Biró Erzsébet vett 2 hold 787 n.-ől fattyasi szántót Szilágyi Sándorné Nagy Mária és társaitól 200 P.-ért.

Zéman Zoltán és neje Szilágyi Mária gyomai lakosok vettek egy ingatlant özv. Debreczeni Mihályné Czeglédi Rozától 975 P.-ért.

F. Nagy Lászlóné Bódi Erzsébet gyomai lakos vett egy kölesfenéki szántót Fekete István kizombori lakostól 260 P.-ért.

Fekete István kizombori lakos vett 1 h. 1356 n.-ől tanyai szántót Kovács Lajoné Biró Zsuzsánna gyomai lakostól 1200 P.-ért.

Cserven Máté és neje Szilágyi Róza gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Szeprenyi Róza és Szeprenyi Julianna budapesti lakosoktól 600 P.-ért.

Molnár Mária gyomai lakos vett 1 h. 555 n.-ől félhalmi szántót özv. Lakatos Andrásné és társai gyomai lakosoktól 550 P.-ért.

Ij. Somogyi Sándor és neje Szalóki Lidia gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Fekete Lajosné Kató Julianna gyomai lakostól 850 P.-ért.

Varga István gyomai lakos vett 3 hold 415 n.-ől zöldlapi szántó egyharmad részét Varga Etel gyomai lakostól 250 P.-ért.

Tóth Lajos és neje Nagy Erzsébet gyomai lakosok vettek 3 hold 1057 n.-ől tanyai szántót özv. Tóth Lászlóné A. Csapó Zsuzsánna gyomai lakostól 2500 P.-ért.

Kruchió László és neje Gál Regina gyomai lakosok vettek 3 hold 1028 n.-ől tanyai szántót Kató Elek (nős Zöld Máriával) gyomai lakostól 2500 P.-ért.

Baráth Sándor és neje Nyitrai Mária gyomai lakosok vettek 193 n.-ől kölesfenéki szántót a Maász Andrásné Boinschróth Katalin és Maász András gyomai lakosoktól 50 P.-ért.

Kruchió László és neje Lukács Róza gyomai lakosok vettek 3 hold 1039 n.-ől tanyai szántónak felelő részét Kruchió László (nős Gál Reginnával) gyomai lakostól 1200 P.-ért.

Publikáció

Körösladányban jó forgalmas helyen levő vendéglő kiadó kimérőnek, haszonbérbe vagy örök áron is eladó. Érdeklődni lehet Csermákné Körösparti vendéglő. 1—1

Luther utca 10 szám alatt egy szoba, konyha azonnali beköltözésre kiadó. 3—1

Énekítő és tenyésztésre alkalmas kanári madarak eladó a Tancsics Mihály utca 17 szám alatt. 1—1

Felhívotnak az állatbirt. Szöv. tagok a díjak befizetésére. A febr. 1-ig be nem fizetők végrehajtás utján lesznek kényszerítve a befizetésre, amikor is a felmerülő költségeket is megfizetni tartoznak. 2—1

A Futuránál (Wagner Falelep) burgonya, korpá, árpa és szemestengeri állandóan kapható.

Papp Zsigmondnál heremagot és mákot lehet kapni, kicsinyben és nagyban. 3—2

Eladom ujonnan épült két szoba konyha speizos lakásom, tizenöt éves adómentességgel. Cím: Kiss Dániel III. ker. Tompa Mihály út 28 sz. 2—2

Ehrmann Adolf, Wesselényi ucca 1. sz. alatti házában 2 üzlethelyiség, február 1-i beköltözéssel kiadó. 4—1

A gyomai nyugdíjasolvaskör i. évi január hó 19-én délután 14 órai kezdettel évi közgyűlést tart, melyre az olvasókör az összes tagjait tisztelettel meghívja, az elnökség. 2—1

II. ker. Gárdonyi Géza u. 13 szám alatti ház örökáron eladó, vagy haszonbérbe kiadó. Érdeklődni lehet Hóssk utja 50 szám alatt. 3—1

Arany János utca 3 szám alatt két szobás lakás kiadó. Érdeklődni lehet ugyanott. 3—1

Hunyadi utca 5 sz. alatt egy különbejárattal utcai szoba kiadó. Érdeklődni ugyanott. 3—2

Téli sapkák mindentéle színben nagyválasztékban olcsón kaphatók Ait Vince kalaposnál Endrőd ipartestülettel szemben kalapok és sportsapkák reklám áron kalapigazítást festést szakszerűen olcsón vállal.

Akinak bármilyen trágyája van eladó, jelentkezzen a Termelői Szövetkezeténél a Horthy Miklós uton. 10—7

Kruchió Mihálynak 5 hold földje, tanyaépületekkel eladó. Érdeklődni lehet a helyszínen VI. 515 sz. tanya. 10—9

Mindentéle női férfi és gyermekcipők legelőnyösebb beszerzési forrása Mészáros Lajos cipőüzletében gr. Tisza István ut 52.

Háznál sertesvágást, géppel perzselést és mindenféle hentes-csemegék, valamint csabai kolbász készítését juttányosan vállalja ifj. Wallner József mészáros és hentes, Horthy M. u. 15. 3—1

Lakodalomra, disznótorra Karakos Károly-tól vegyen jó ramatu bort literenként 56 fillérért. 10—4

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Tekt Sándor.

HIRDESSZEN
LAPUNKBAN

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P
 Befizetések postacsekken:
 „Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.
 Lapzárta csütörtök este 6 óra.
 Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
 Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
 Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Csákyás sirámok

Mialatt szerte a világon a politikai és gazdasági, sőt sokhelyütt társadalmi válság áll útjában a békés munkának, azalatt a viharzó Európának azon a kicsiny szigetén, amelyen a maroknyi magyarság a maga életéért küzd, a konszolidáltság jegyében céltudatos tervszerűséggel folyik a kormányzat munkássága az ország megerősítésére. Hogy a trianoni határok között milyen emberfeletti feiadat nemcsak a máért küzdeni, hanem a jobb jövőt is kiépíteni, azt csak akkor látjuk, ha összehasonlítjuk helyzetünket a nálunknál sokkalta hatalmasabb és gazdagabb országok helyzetével. Még a legnagyobb rosszakarat sem tudja elvitatni, hogy a népi politika, melyet Gömbös Gyula képvisel, a Nemzeti Egység-célkitűzése szerint a gazdasági és szociális javulást eredményesen szolgálja. Határozottan haladunk a Nemzeti Munkaterv megvalósítása felé, s fokról-fokra közelebb kerülünk az új alapokon épülő Magyarországhoz. Mi sem természetesebb, hogy a kormányzat eddigi konkrét eredményei, s talán még a küszöbön álló reformjavaslatok megvalósítása ideges félelemmel tölti el az ellenzékét, amely a gyakorlati eredményeket féktelen uszítás és a pártpolitikai demagógia eszközeivel szeretné meghusítani.

Sajnos, a régi magyar politika sok szomorú példát mutat arra, hogy a legjobb szándék is meddő marad a politikai gyűlölködések harcaiban s a társadalmi széthúzás utvesztőjében. Ezt az ősi magyar veszedelmet ismerte fel Gömbös Gyula, amikor a kormány átvétele után elsősorban és mindenekelőtt a politikai ellentétek kiküszöbölésével a nemzeti társadalom egységének kialakítását tűzte ki célul, mondván, hogy csak az egységes és öntudatos nemzeti társadalom segítségével veheti fel a kormányzat a jobb és biztosabb magyar jövőért való küzdelmet.

Amióta Gömbös Gyula az ország kormányát kezében tartja, parlamenti beszédeiben, népgyűlési szónoklataiban najságcikkei-

ben és nyilatkozataiban lankadatlán hittelt hirdeti a Nemzeti Egység gondolatát. S hiába minden ellenzéki erőlködés vagy sajtókampany. Ma már az ország tulnyomó többsége szívvel és lélekkel Gömbös Gyula felfogását tette magáévá s elfordul a politikai gyűlölködés levitézlett bajnokaitól. Kétségtelen, hogy a nemzet lelki világának ezt az átalakulását a Vezér mögött zárt sorokban álló és hatalmas tömegeket számláló párt, a Nemzeti Egység Pártja idézte elő. Ez a párt a sokat szenvedett magyarságot szomorú végzetetői, a széthullástól akarja megóvni. Az ellenzéki elvakultság azonban nem a nagy és magaslatos célt látja, hanem azt akarja elhárítani a közvéleménnyel, hogy csupán hatalmi szempontok irányítják a Nemzeti Egység Pártjának szervezését. Ők természetesen a saját maguk gondolkodásából indulnak ki, a veszendőbe ment politikai pozíciójuk visszaszerzésében azt a vádat emelik a Nemzeti Egység Pártja ellen, amelyikben neme az a párt, hanem éppen ők a büntösek. Akkor, amikor Gömbös Gyula és munkatársai összefogásra hívják fel a nemzetet, az ellenzéki politika szóvivői a torzsalkodás és a benső viszálykodás magvát hintik el. Napról napra adáz támadásokat intéznek a Nemzeti Egység Pártja és annak vezetősége ellen, vi lággá kürtölik, mint nagy leleplezést, a közismert tény, a párt-szervezést s a legképlelenebb inszINUACIÓKKAL próbálják ezt megnehezíteni.

Nagyon is átlátszó és nagyon is gyenge módszer ez. Fáj nekik, hogy a Nemzeti Egység Pártja nem elégszik meg a tavaszi választások óriási sikerével s nem csupán választási hadjáratokra szervezi meg az országot, hanem megszervezi a politikai küzdelmekről távol, a békés munka idejére is. Fáj nekik, hogy a politikai területeken kívül társadalmi, gazdasági és kulturális téren is olyasvalamit kezdeményezett a párt országos főtitkára, amire ebben az országban példa még nem volt. S fáj nekik főként az, hogy

ez a kezdeményezés a magyar lelkekben visszhangra talált és eredménnyel kecsegtet.

Ebben a fájdalomban immáron nem tudnak egyebet felhozni a párt-szervezés ellen, mint az alkotmányellenesség vádját. Márpedig ennél alaptalanabb, sőt nevelésesebb vádat ki sem találhatnának. Hiszen a Nemzeti Egység a maga egészében, s messzenyúló szervezeteivel az ezeréves Magyarország hagyományait szolgálja s munkásságát az élő és fejlődő alkotmányosság jegyében irányítja. Nem is komoly ez a vád, de kénytelenek ilyesmivel előhozakodni. A maguk kiesinyes politizálásával szemben ott látják azt a hatalmas erőtenyezőt,

amit a Nemzeti Egység szervezete képvisel. Látják, hogy ezt az erőtenyezőt, a szervezés főmozgatójának, vitéz Marton Béla országos ügyvezető főtitkárának fáradságot nem ismerő önzetlen munkássága eredményezte. Ezért van az, hogy végső erőfeszítésükben a személyeskedés terére lépnek s álhíreket kolportálva pletykahadjárral próbálkoznak. Beszélnek személyi ellentétekről, változásokról, mindezt csak azért, hogy legalább kifejezést adhassanak soha meg nem valósuló vágyaiknak. A társadalom azonban a történelem tanulságain okulva felvértezett áll ezekkel a mesterkedésekkel szemben.

Megoperálták dr. Pálka Pál gyomai főszolgabíró

Három hét múlva elhagyhatja a kórházat

Futóútként terjedt el január 17-én a hír a gyomai járásban hogy dr. Pálka Pál főszolgabíró háziorvosa, dr. Szilágyi Ferenc járási orvos a délutáni gyorsal, vérmérgezéssel Budapestre vitte és a Verebélyi klinikán helyezte el. Szombaton már az a hír is megérkezett hazra, hogy még pénteken este megoperálták a súlyos állapotban lévő főszolgabíró és egyelőre túl van a veszélyen. A beteg mellett tartózkodó dr. Pálka Pálné hazaérkezésekor megnyugtatta a nagyszámú ag-

gódót és közölte az illetékekkel az örömhírt, hogy nincs már veszély, három hét múlva hazajöhet a férje.

Dr. Pálkától háziorvosa vért vett el és a sebhelye fertőződött, ez okozta a vérmérgezést. Szerencsére az alkarban lámadt mérgezés nem a mirigyek felé terjedt, ezért sikerült a gyors beavatkozással a veszedelmet elhárítani.

A járás lakossága örömmel veszi főszolgabírája szerenéses megmenekülését.

Gyoma és Endrőd is kaphat a február 4-iki csirkekelésből

24 fillérbe kerül Gyoma vasutállomáson egy csirke

Wagnár Márton szerkesztőnk január 21-én megtekintette Békéscsabán az államilag ellenőrzött baromfikeltető állomást és megfárgyalta az üzemvezetővel, hogy Gyoma és Endrőd lakossága is kaphasson a folyamatban lévő keltetésből.

Február 4-én fejeződik

be egy ötezres keltetés, ebből tetszésszerűen mennyiséget kaphatunk, ha most hétfőn bejelentjük a kívánt csibék összegét.

Egy csibe ára Gyomán 24 fillér. Ezen az összegén kívül semmiféle más költség nem lesz. A csibéket a megrendelők a gyomai állomáson veszik át. Az át-

vételi időt a február 1-én megjelenő Gyomai Ujságban pontosan közöljük még.

Az előjegyzéseket Gyomán a Wagner-Márton Fiai fatetapén és vitéz Pajor Gyula gazdasági iskolai igazgatónál, Endrődön pedig Kovács Sándor községi gazdánál kell bejelenteni és az igényelt csirkék árát is egyidejűleg befizetni.

Felhívjuk baromfi-nyésztőink figyelmét erre a kedvező alkalomra, amikor dunántúli állami telepekről származó keresztezett porlaci csirkéket szerezhetnek be és még a helyi viszonyokhoz mérten elég kedvezményes áron is.

Igényléseket hétfőn (jan. 27.) délig veszünk figyelembe. Vasárnap csak délig lehet a Wagner fatelepén jelentkezni.

Szerdai esték

Akik részt vettek a Gyomai Közművelődési Egyesület legutóbbi előadásán az iparletben, bizonyára egy szép irodalmi esti maradandó emlékével távoztak. Ruzsaka Sándor polg. iskolai tanár előadását a legszívósabb magyar Kultúr esték közé sorolhatjuk. A nagyszalonai egyszerű paraszti szülőktől származó nagy magyar költő: Arany János viszonzásos életrajzát, fényes költői ivelését szinte templomi áhítattal hallgattuk. Ruzsaka Sándor rövid de tömör ismertetése, válogatott idézetei közelebb hozta szívünkbe, lelkünkbe a költőt.

Az esti méltó volt Arany halhatatlan zsenijéhez.

Szóke Ferenc ügyvezető elnök őszinte, hálás szavakkal köszöntötte az előadót és annak jóvöllából a Polg. iskola néhány növendékét, akik meglepő szorgalommal ügyességei szavallák Arany Toldiát és egyéb remekeit. Tóbiás Margit, Kaló Irén, Schwarcz Ilona, Magyarossy István, Zöld Erzsébet, Szrnkányi Ilona, Grósz Hedvig, Lach Fülöp és Oláh Erzsébet kivétel nélkül dicsérettel érdemelnek.

Befejezésül Ifj. Molnár Gyula elszavalta a költő „Magányban” című, klasszikus szépségű versét. Január 29-én vitéz Pajor Gyula az Egyetértési Olvasókörben, február 5-én pedig Wagner Márton a Kisréli Olvasókörben tartanak előadást.

Értékesítik a Hartenstein-féle vagyont

Nyolc hónapot kaptak az értékesítésre

Január 21-én tárgyalta a gyulai törvényszéken Kulitzky törvényszéki bíró a Hartenstein Ignác kényszer-egyeségi ügyét, amely tárgyaláson a quórális hitelezők megbízásából Csernay Géza, Tápay Károly és Kovács János, vagyongfelügyelői minőségben dr. Christián Kálmán, valamint Hartenstein Ignác és ügyvédje vettek részt.

A quórális hitelezők megbízottjai azt kérték, hogy a cégtulajdonos, Hartenstein Ignác teljes kizárásával, de az Országos Hitelvédő Egylet közbejöttével értékesítsék a vagyont. Az értékesítésre 18 hónapi időt kértek és hogy az eladást a hitelezők részéről a felügyelőbizottság végezhesse.

A külön kielégítésre jogosított hitelező, a Hermes bank képviselője ellenezte a quórális hitelezők kérésmének és azokkal szemben az azonnali végrehajtás elrendelését kérte.

A törvényszék elvetette a Hermes bank kérelmét és a quórális hitelezőket fogadta el, de azzal a változtatással, hogy az értékesítési időt 8 hónapra redukálta, amit azonban szűkség szerint meglehet hosszabbítani.

A törvényszék vagyongfelügyelőnek továbbra is dr. Christián Kálmánt, felügyelő bizottsági tagokul Csernay Gézát, Tápay Károlyt, Kovács Jánost, Feiler Ernőt és Baráti Antalt bízta meg.

IPAROS SZABADISKOLA

Horváth István városi tanácsnok előadása a keresetiadóról

Csütörtökön — január 23-án — 17 órakor tartotta az iparletület ötödik szabadiskolai összejövetelét, amelyen Horváth István, Békéscsaba mezsei város adótanácsnoka tartott két és félórás előadást a kereseti adóról. Dacára a viharos havasodónak, ötven iparos volt ott az előadáson és okult a jól megválasztott, világosan megmagyarázott és az általános iparos adózásra vonatkoztatott szakszerű előadáson. Különösen a február 28-ig beadandó bevallásra adott Horváth István tanácsnok nagyon részletes felvilágosítást

Szemléltető példákkal láthatták a hallgatók, hogy azok, akik a bevallásokról, illetményjegyzékekről nem készítenek maguknak másolatot és a bevallásnál csak „hasból” odaveleltek összegeket írnak be, mennyire megjárhalják.

A legközelebbi szabadiskolai összejövetel január 30-án 20 órakor lesz, amikorra Budapestről várnak előadót, ezenkívül az adóbevallásról és a könyvelésről tartanak előadást.

Reméljük, iparosaink — különösen a fiatalabbjai — eljárhatnak ezután ezekre a szabadiskolai előadásokra.

Az államvasutak igazgatóságának rendelete a protekció ellen

A m. kir. államvasutak igazgatósága a minisztertanács kifejezett hozzájárulásával szigorú rendeletet adott ki, amely súlyos pénzbírsággal, ismétlődés esetén pedig fegyelmi eljárással sújtja azokat a lényeges szolgálataiban álló vasúti alkalmazottakat, akik akár előléptelésük kérdésével kapcsolatban akár bármely más szolgálati ügyükben közbenjárók közreműködését veszik igénybe. Minthogy pedig az illető alkalmazottak tapasztalat szerinti rendesen azzal védekeznek,

hogy a közbenjárásról tudomásuk nem volt, a rendelet értelmében ez a hivatkozás nem mentesítheti őket a büntetés alól.

A máv. igazgatóságának ez a rendelete a vasúti szolgálati pragmatikáról szóló 1914. évi XVII. t. c. 13 és 15 §§-ain, illetőleg a Vasúti Szolgálati és Illetményszabályzat 20 és 22 §-ain alapul, amelyek kifejezetten eltillik a vasúti alkalmazottakat a külső közbenjárás igénybevitelétől, egyúttal pedig intézményesen szabályozzák a

vasúti alkalmazottaknak szolgálattal uton írásbelileg érvényesíthető törvényes kérvényezési és panaszjogát. Az államvasutak vezetősége ezenfelül módol nyújt arra, hogy az alkalmazottak kéréseit és jogos panaszait a vonalakat beulazó igazgatók, üzletigazgatók, sőt maga a Máv. Igazgatóságának elnöke előtt is közvetlenül is előadhassák.

Az államvasutak igazgatóságának ez a rendelete a vasúti szolgálataiban elengedhetetlenül szükséges szigorú rendet és fegyelmezt ilyen téren is biztosítani kívánja.

Hajnali csillagok

Kruchió Endre versei

Az „östehekségek” felfedezésének divatja lassan elmúlik. Senki sem örülhet ennek jobban, mint maguk az „östehekségek”, akiknek megmutatásakor legelőször nem azon volt a hangsúly, hogy tudnak, hanem azon, hogy a „polgári életben” juhászok, napszámosok, cipészek, vagy hentesinasok és mégis tudnak. Mintha a tehetségnek azonfelül is volna előfeltétele, hogy tudni kell. Az igazi tehetséget nem az iskolai képzettség, nem a kenyérkeresetet jelentő foglalkozás, nem a származás kvalifikálja, hanem a tudás. Ezért egyenesen sértő volna Kruchió Endrere, ha azt mondanák róla, hogy mint mészárosinas jó költő. Nem mint mészárosinas jó költő, hanem azért jó költő, mert tud. Tehetséges! Első verses köteté tele van igérettel. Érzelmi skálája széles, szóképei színesek és mondánivalóinak ártatlan naivitása néha a nép mesélőkedvének hangulatával veszi körül őket. A megszállt területen maradt magyar harang szavával írja:

Ott, a hegyek alján,
Sebes folyók fodrán
Újra fel-feléled, mint a parázs lángja.
Hitet, reményt veve a sötét éjszakába.

Egy barátja halála alkalmával ezt a gyönyörtű szóképet festi a halál (akít ő fekete regősnek nevez) érkezéséről:

Csendes nap volt. Levél se rezgett.
Már túlérted délut az ősz.
Egy felleg sem volt a derűs égen,
Amint jött a fekete regős.

A belső élmény üdeségét viseli magán ez a nyolc sor, amelylyel valódi oroszliánkörmöket mutatogtat.

Lábam alatt ropog a hó.
Haza felé ballagok.
Húzza nótám a Szent Dávid,
Táncolnak az angyalok.

Nézem őket mámorosan,
Fejem borító gőzölg.
Mintha nem is enyém volna,
A nyakamon úgy lötyög.

Általában azok a versei a legjobbak, amelyek átélésekből fakadnak vagy tárgyuk az ismert környezet (otthon, táj, stb.) inspiráló hatása alatt állanak. Ilyenek: „Egy szegény ember tündése elpúszult lova teteme felett”, a „Magyar paraszt”, „A két öreg”, stb.

Rimeit, versmértékeit néhol még dőcögnek, de ezek máris csak mesterségbeli „fogások”, amiket nem lesz nehéz elsajátítani.

Az első kötet után kíváncsian várjuk a második kötetet.

MANSZ magyar estélya február 8-án az Uri Kaszinóban

A helybeli községi gazdasági népiskola bemutatói.

A gazdasági iskola Tantesülete hálásan gondol a lakosság jóindulatú érdeklődésére, amellyel iskolánk munkáját kíséri. S éppen azért, hogy az összeköttetés az iskola és barátaival között meg ne szakadjon — dacára a nagyon rossz szél végződött 1935 évi gazdasági évnél — ez évben is módot óhajunk nyújtani arra, hogy a község lakosságának minél szélesebb rétege megismerje az iskola munkáját, s ezáltal új barátokat szerezzünk. Február 2-án (vasárnap) este fél 8 órai kezdettel műsoros iskolai ünnepélyt rendezünk, mely alkalommal fiú és leány-növendékeink vidám farsangi számaikkal, dalaikkal, kedves, bájos magyaros táncokkal fogják gondokkal terhelt lelkünket 2-3 órán át felvidítani. Az ő kedvükért hozzuk meg azt a kevés áldozatot, hogy számos megjelenésünkkel ismerjük el törekvő, szorgalmas munkájuk eredményét. Az ünnepélyt iparostanonc iskolai tantermünkben tartjuk meg. Műsormegváltás címén 50 fillér személyenkénti adományt kérünk. Az esetleg fennmaradó lista bevétel az iskola gyakorlati területén felállítandó öntöző berendezés céljaira fogjuk felhasználni.

Az iskola szervezésében ez iskolai évben tartott kosárlabdás és kertészeti tanfolyamunkat pedig február 9-én (vasárnap) óhajtuk ünnepélyes keretek között, a hallgatók által készített vessző-tárgyak kiállításával és

disznótörős vacsorával fűszerezve bezárni. A kiállítás, ünnepség és disznótörős vacsora szintén tanonciskolai tantermünkben lenne megtarva. A kiállítás és záróünnepély délután 6 órakor kezdődne, a vacsora pedig fél 8 órakor. A hallgatók által készített tárgyvesszőkások, kocsi oldalkasok, kollóborítók, takarmányos hálikasok — egy része a helyszínen el lesz adva. A kiállítás és a záró ünnepségen való részvétel ingyenes, a vacsoráért

1.80 pengőt kérünk személyenként, ital nélkül. Gazdaasszonyaink vacsorára főltött káposztát, kolbászt és hurkát savanyúsággal és frissen sült fánkot szolgálnak fel. Zenével szándékozunk a jóéltvágyat fokozni és a vacsorát fűszerezni. Itt is minden erőnkkel azon leszünk, hogy kedves vendégeink a legjobb hangulatban és véleményekkel távozzanak el körünk-ből. A vacsora lista jövedelmét is az öntöző berendezés felállítására fordítjuk. Igazgató.

Az endrődi sortűz áldozataiért beperelték a kincstárt

Az endrődi választási sortűz áldozatainak hozzátartozói 80.000 pengő értékű életjáradékra beperelték a kincstárt. A nagy pert január 27-én kezdi meg Endrődön a gyulai törvényszék. A bíróság szavatolsként,

mint akire majd az esetleg megítélendő kártérítési összegek fizetése hárul, Andaházi-Kasnya Bélát is bevonta a perbe. A tárgyalásra 250 tanút idéztek meg és az körülbelül 8 napig tart.

Békésvármegye vitézi bálja

vitéz dr. Pánczél József vármegyei főjegyző nyilatkozata

Békésvármegye vitézi társadalmi bizottsága által a folyó évben rendezendő vármegyei vitézi bálra nézve megkérdeztük dr. vitéz Pánczél József vármegyei főjegyző urat, a vármegyei vitézi társadalmi bizottság ügyvezető elnökét, aki a következő tájékoztatást adta: Békésvármegyében kb. 400 vitéz, vitézi várományos és vitézi özvegy él.

A rendi szervezet egyik újabb alakulata a vármegyei vitézi társadalmi bizottság, melynek már elnevezésében jelezve van általánosságban a feladata.

A vitézi rend céljai: minden derék magyar embernek céljai, csak a rend tagjai ezekre a célokra külön is el vannak kötelezve fokozott felelősség mellett.

A társadalomban nem „idegen lesiként,” hanem minden becsületes magyarral szemben szerető testvérként kell élnie és munkálkodnia.

A társadalomtól *közérdekből*

így és ez alapon vár és kap méltó megértést, támogatást és megbecsülést.

Békésvármegye vitézi társadalmi bizottsága, élén elnökével dr. vitéz Márki Barna alispánnal, kötelességszerűen számol a mai nehéz gazdasági helyzettel, — és nem veszi igénybe gyakran, a jólétkönyvélt akciók által amugy is feltérhelt társadalom áldozatkészességét. — Saját kebelén belül községenként tartott vitézi összejöveteleken, (felolvasások, előadások stb.) kívül, évenként egyszer jelentkezik a nagy nyilvánosság előtt és pedig: *vármegyei báljával.*

Ezt székháza alapja javára rendezte.

Tavaly Békéscsabán rendezte meg első bálját.

Az idén, — a bizottság hálaozatához képest, — Gyulán február 22-én a vármegyei Casinó összes termeiben fogja megrendezni.

Igyekezni fogunk, hogy az

Gyógyszertárakban kapható

este kellemes emlékü találkozója legyen azoknak a családoknak és fiataloknak, akik a vármegye különböző részéről bizonyára örömmel beulaznak a megya székhelyre azért, hogy jó ismerőseikkel egy kedves estét együtt tölthessenek, vagy egymással megismerkedjenek.

Kresznerics Gy. Ferenc

Munkás életének teljességében fejezte be pályafutását, tragikus hirtelenséggel, Kresznerics Gy. Ferenc, aki rövid párévi endrődi tartózkodása alatt kitartó lelkesedéssel vett részt az egyházi, községi és politikai éleiben, hol több, hol kevesebb megértéssel. Az utóbbi években a magaalapította tejüzemének szentelte inkább idejét, ahol szép eredményt is ért el, amivel Endrőd teigazdálkodásának ipari lehetőségét alapozta meg.

Január 23-án délután 3 órakor, nagy részvét mellett temették el Kresznerics Gy. Ferencet. Özvegyén kívül két gyermeke és nevelőanyja gyászolják.

Színház.

Cs. Antal Béla színiársulatával kedden kezdte meg 14 napos működését a gyomai mozi helyiségében. Lelkes igyekezettel élvezetes játékokat produkálnak és bizony több támogatást érdemelnének.

Jövő számunkban részletes beszámolót adunk.

Nyugdíjas Egylet közgyűlése

Január 19-én tartotta a NYOK évi rendes közgyűlését *Nónay Ferencz* ny. honvédszázados elnöke mellett. A gyűlést a magyar nemzeti imádsággal kezdték és azon a következő határozatok hozták:

A Herdy féle házvételt levetlék a napirendről.

A számvizsgáló bizottság tagjául 1936 évre megválasztották: *Imre Sándort, Balogh Gézát és Bodendorfer Andrást.*

Koszoru alapot létesítettek, melyre minden tag a tagsági díj 10 százaléka köteles fizetni (évi 40 fillért).

A kör bérlete ügyében méltányos házbér leszállítást kérnek s amennyiben a megegyezés nem sikerülne, új egyleti helyiséget keresnek.

Egy tag indítványára elhatározták, hogy a TESZ-ből kilépnek, mert semmi aktív működést Gyomán nem fejt ki az Egyesület, így a tagdíj fizetésnek semmi értelme.

A lemondott *Bátori Mihály* helyébe — kinek a kör eredményes munkája elismerésül oklevelet nyújtottál — *Barabás Bálintot, h. gondnoknak Sütő Danielt, jegyzőnek Bátori Lajost és II. ellenőrnek Mészáros Bédát választották meg.*

Az elnök jelenlése szerint az egyesület taglétszáma állandóan gyarapszik, s ezúttal Kovács Lajos főpostamester belépését jelentette be, kif a kör egyhangúlag tb. alelnöknek választották meg.

A kör tagjai — bár egyszerű emberek, megbecsülik a kort, s a hosszú közszolgálatban becsülettel eltöltött időt, ezt bizonyítja ez a megválasztás is, — de azért még mindig vannak „közszolgálati alkalmazottak” akik erre a megbecsülésre nem tartanak számot vagy talán nem érzik jól magukat ezek között az egyszerű de becsülettel közszolgálati alkalmazottak között? —s.

Szerkesztői üzenet

K. E. és K. G. helyszűke miatt a verseket később hozzuk.

Többeknek: kérjük az előfizetéseket beküldeni, nehogy a lap szétküldésében zavarok legyenek.

Meghalt V. György angol király

V. György angol királyt népének erős hite sem tudta vissza könnyöngni. A király január 21-én 1 óra 5 perckor meghalt. Rövid betegsége alatt szíve nem bírta terhelés és életének 71 évében átadta helyét VIII. Eduard-nak. A mély részvét, amely impozáns megnyilatkozása az egész világnak, ott lebeg és ott gyászol teleme felett.

Nagy népszerűsége, amely minden alattalól magához vonzott, most határában jutott csak igazán kifejezésre. Első embere volt hazájának, ki a politikában is az arany középutat választotta. Ez a politikája emelte a pártok fölé és ott is tartotta élete végéig.

Magánéletében sok oldalú volt. Imádtá a természetet, szeretet gazdálkodni. Neki voltak a legszebb kertjei Angliában.

Mindenü személyesen jelen meg, ahol hal volt. Uraikodása elején együttéazott a sztrájkolókkal, akik a király kívánságára felvették a munkát.

Nagy szenvedélye volt a lenger. A hirtokán érezte magát legjobban, mert illi egyszerű földes úr lett a királyból, aki utánanézel a gazdaságnak. Mint gazdálkodó olyan eredményt tudott felmutatni, mint amilyet korfarsai egyik sem.

Utóda legidősebb fia, a walszi herceg, aki VIII-ik Eduard néven már meg is kezdte uralkodását.

Közérdekű kishirek.

Heti piacokon a szedőknek szigorúan tilos idő előtt (a magánosok terhére) vásárlásokat eszközölni. Ugyancsak tilos a piacon kívül vásárolni, mert az utóbbi által a helypénzfizetés megkerülésével a községet károsítják. Mindkét cselekvény kihágást képez és büntetést von maga után. — A földművelésügyi minisztériumban rendelet készül a gyümölcsfák kötelező gondozásáról. — Január 31-ig lehet a rögzített adókat felmondani. — A világháború óta eltelt hosszú időtartamra ma tekintettel a hadiárvagondozás fokozatos megszüntetése elkerülhetellené vált, ezért újabb hadigondozott gyermekek a belügyi tárcsa terhére intézetbe nem utalhatók. — A március 20—25 napján tartandó idei mezőgazdasági kiállításon kamatmentes hittel lehet kenyérszállítást vásárolni. A hittel igénybe vevők igényüket 1936. február 25-ig jelentik a kiállítás rendezőbizottságának (Budapest, IX. Köztelék u. 8.)

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepeken és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a *Máday* és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a *beéri Balogh* gyógyszeriar tart szolgálatot.

Adomány: Nemerey Péter és a Békésmegyei Általános Takarékpénztár 15 P.-t adtak a Kner Izidor alapra.

A Nőegyleti teaestély rendezősege köszönettel nyugtázza még a következő adományokat: Szigeti Istvánné 1 tortát, Hun Ferencné 1 tál husétel.

Felhívás! A Gyomai Dalárda elnöksége és működő tagjai felhívják a dalkedvelő és énekelni-szerető polgártársakat és különösen az ifjakat, hogy a Gyomai Dalárda működő tagjai sorába lépni sziveskedjenek. A Dalárda ezidőszerint az eddig tanult darabokat ismétli s így az új tagok az ismétlések során könnyen tanulhatnak és bekapcsolódhatnak a Dalárda életébe. Jelenkezni lehet Nemerey Péter takarékpénztári igazgató, a Gyomai Dalárda elnökénél, vagy bármelyik működőtagnál, kiktől a dalórák napjait megtudhatják.

Az alföldi zöldmezőszövetség január 18-án szűkebbkörű értekezletet tartott, amelyen dr. Piukovich József alelnök a főmagmárkázási törvénytervezetet ismertette. A gyűlésen gróf Teleky Mihály elnökölt. Gyomáról G. Nagy László és Wagner Márton, Endrődről Kovács Sándor községi gazda vettek részt a gyűlésen.

GySC. jelmezbálja. A Gyomai SC. febr. hó 1-én rendezti az évad legjobbat ígérő jelmezbálját az Uri-kaszinóban. A legszebb jelmezek értékes jutalomban részesülnek.

Az endrődi kereskedelmi kör táncmulatsága. Az endrődi kereskedelmi kör február 2-án tánemulatságot tart az iparstílelben a zöldkeresztaikció javára.

A Siesta Szanatórium közleménye. Ha Pestre jön, szálljon meg a Siesta Szanatóriumban (Budapest, I. ker. Ráth György-u. 5.) és míg üzleti ügyeit, bevásárlásait intézi, régi, elhanyagolt baját kezellet a főváros valamelyik orvosi kapacitásával. Szabad orvosválasztás. 110, a legmodernebb és minden igényt kielégítő szoba. A legökéletesebb felszerelés, az összes gyógylényezőkkel. Hideg víz — gyógyintézet. Rendelés bejáró betegeknek is. Tájékoztatási nyúl az igazgatóság.

Nagyanyánk házában mindig kéznél volt egy kis szekrényke a legszükségesebb háziszerekkel. Ezt a jó szokást a ma modern embere is megiarotta, mert meghülés első jeleinél, rheumás fájdalmaknál, fogfájásnál mindig jó, ha kéznél vannak a bevált Aspirin tabletták. Aspirin tablettákat évtizedek óta eredménnyel használják fájdalmaknál, meghülésnél. A valódi Aspirin tablettákon a Bayer kereszt látható. Magyar gyártmány.

Házi betegápolási tanfolyamot szervez a békési Vöröskereszt Egylet. A Vöröskereszt Egylet Közponit vezetősége a vidéki fiókegyletekben négyhetes betegápolási tanfolyamot rendez, ezek közül egyet Békésen is. A tanfolyam végével a hallgatók vizsgátesznek és a sikeres vizsga lelétele után ápolónői oklevelet nyernek.

Új Magyarorság a kereszténység legjobb napilapja. Felelős szerkesztő Molotay István, munkatársak: Rajniss Ferenc, Oláh György, Makkai János, Papp Jenő, Megyery Ella, Dallos Sándor, Szamadó Ernő, Holló József, Barabás Endre. Előfizetés egy hónapra 2.50 pengő. A lap Mácz Ákos helyi megbizottal rendelhető meg.

A nyár folyamán megnyilik a tojás- és a burgonyatőzsde. A budapesti áru- és értéktőzsde tojástőzsdéjél és a budapesti áru- és értéktőzsde burgonyatőzsdéjét a nyári évadban fogják megnyitni. A választmány fogja megállapítani a külön tőzsdék üzleti napjait és óráit.

Felemelték az osztálysorsjegy árát. Az eddigi 120, 60, 30, illetve 15 pengő helyett a tervezet szerint az egész sorsjegy 140, a fél 70, a negyed 35, a nyolcad pedig 17.50 P. lesz. A közép nyerevényeket szaporítják.

Sok szegénységi bizonyítványt adtak ki 1935 ben Gyomán. A rosszabbodó helyzetet misem mutatja jobban, mint az, hogy az elmúlt évben 650 szegénységi bizonyítványt adott ki Gyoma község előljárósága.

Száz vagon tojást viszünk három hónap alatt Ausztriába. Ausztriávalköltőtegyességalapján az év első negyedében 112 vagon tojást vesznek átőlünk.

HIRDESSZEN
LAPUNKBAN

A Futuránál

(Wagner Fatelep) burgonya, korpa, árpa és szemestengeri áliandóan kapható.

Méhészek figyelmébe!

Értesítetnek a méhészek, hogy a rendes heti értekezlet minden héten csütörtökön d. u. fél 6 órakor lesz megtartva Kató Lajos jegyző irodájában.

A „Pesti Napló Könyvek” új kötete. A háború utáni idők nagy lömegszenvédélyéről, a SPORTRÓL szól. Az est-lapok kiadásában megjelenő „Pesti Napló Könyvek” február 1-én megjelenő legújabb kötete, melynek címe: „A SPORT”, lesz. A sport valóságos kézikönyve ez a mű, amely felsorakoztatja az olvasó előtt az egyéni és lömegsportok minden fajtáját, megtanít sportszerűen gondolkodni és sportszerűen sportolni. Elvonultatja előtünk a sport egész világtörténelmét, belevilágít a rekordteljesítmények lélektanába, megmagyarázza a sport hasznát és veszedelemét, röviden: ez a könyv a sport lexikona lesz, szórakozás a szakemberek és tanulság a tanulni vágyók számára. A „Pesti Napló Könyvek” új kötetét Az Est-lapok előfizetői és olvasói 1 pengős kedvezményes áron február 1-től minden újságbizományosnál megvásárolhatják.

A mezőturi MÁV. úgy birkózó, mint boxoló szakosztályainak működését beszüntette.

Luminált ivott a gyomai állomáson egy fűzesgyarmati fiatalember. R. L. 18 éves fűzesgyarmati lakos Gyoma állomás III. o. várótermében a hó 21-én 10—12 óra között „luminált” megmérgezte magát. Tettének elkövetése után lefeküdt és a bérkocsisoknak tünt fel, hogy semmiféle zajra nem ébred fel, de arcának rándulódása is rendelleneséget árult el. Dr. Szilágyi Ferenc járási orvos első segélynyújtása (gyomormosás) és injekciója után a délutáni személyvonattal a szolnoki kórházba szállították. Bár a tubus „luminált” vett be a fiatalember, mégis d. u. 5 órakor magához tért s az orvosi vélemény szerint a napokban gyógyulva térhet vissza.

Renoválják a mezőturi református nagytemplomot. A Mezőturi református templom renoválását a tavasz folyamán megkezdik, de egyben átalakításokat is végeznek, melyek az idő folyamán szükségessé válnak.

Soffőr tanfolyam február 3-án nyílik meg. Az állami gépjárművezetőképző (soffőr) tanfolyam a m. kir. Technológia és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII. József krt. 6.) febr. 3-án este fél 7 órakor nyílik meg.

„Ifjuság” főszerkesztője Drózy Győző a IV.-ik évfolyamába lépett kiválóan meg szerkesztett ifjusági hetilapnak, melynek negyedévi előfizetése 1.30 P. Aki tanuló fiának értékes olvasmányt akar nyújtani, rendelje meg az „Ifjuság”-ot, Budapest, V. Perczel Mór utca 4. Kérjen mulatványszámot lapunkra hivatkozva.

A házikert gyümölcsstermesztéséről ír a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeit közöl még a diótermesztésről, a verébmentes fészekoduról, a gyümölcsfák öncsonkításáról, a gyümölcsöskert téli védekezési munkálatairól, az újabb hűtőházi tapasztalatokról, a szőlő kordonmiveléséről, a korai babtermesztéséről, a kaktusz szaporításáról és kezeléséről, az ideai enyhe téli növényvédelmi jelentőségéről, a körte aianyairól stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet közlő két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala, (Budapest, Földmivelésügyi Minisztérium, V., Kossuth Lajos tér 11.) egy alkalommal e lapra való hivatkozással díjtalanul küld mulatványszámot.

A Dalai láma egyetlen hölgyvendége. Egyetlen nőt fogadott eddig a titokzatos Dalai láma. Ez a nő Budapestre érkezett és érdekes élményeiről a Délibáb új számában számol be. A kiünő színházi képeslap, nagyszerű képes rádióműsorokat színházi beszámolókat, egyfelvonásos színdarabot, pompás filmrovalót és számos más érdekességet közöl. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Háziasszonyok! Megjelent a Dr. Oetker gyár ötödik kiadása fényképes ünnepi receptkönyve, melyet kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve küld: Dr. Oetker A. Tápszerművek Budapest VIII., Conti u. 25. Sültopor és vanillincukor ára most levelenként 12 fillér.

Ötven gyermek megy Békcsabáról a nyáron Auszriában Dr. Tamassy Karoly kezdeményezésére a nyáron ötven gyermek megyen őt hat hétre Auszriába. Ahány békcscabai gyermek megyen Auszriába, ugyanannyi gyermek jön cserébe.

Óriási érdeklődés az új FECSKE szivarkapapír és hűvellyel iránt. A nagyszerű papiros gyártásánál egészségi szempontok domináltak és hogy semilyen ártalmas anyagot nem tartalmaz, azt bizonyítja a minden dobozban található intézeti hivatalos bizonyítvány.

Milliomosok alkonya, ez a címe annak a rendkívül érdekes illusztrált cikknek, mely Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A népszerű képeslap, a legkiválóbb magyar írók novellái mellett, számtalan remek cikket, közel száz pompás képet, nagyszerű folytatásos regényt és sok más érdekességet közöl. A nagy terjedelmű és gazdag tartalmu Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A mezőturi fűszerkereskedők a Szülőotthonért. Követésre méltó példát mutat a mezőturi fűszerkereskedők szakosztálya akkor, amikor a szülőotthonra hágyalaplíványt tett és minden évben fedezik a textíli szükséglet felét.

Hét mázsás csudadisznót mutatnak be a budapesti tavaszi vásáron. A tavaszi vásáron Szigeti Albert soroksári lakos csodasertésel mutatják be, amelynek súlya 6.80 kiló.

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936 évi január 16-tól január 24-ig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

Molnár Istvánné Papp Matild fia István Imre ref.

Házasságot kötöttek:

Megyeri István és Ceglédi Lidia, K. Molnár Antal és Baráth Erzsébet, Molnár János és Bogár Mária.

Meghaltak:

Ladnai Lászlóné Kéri Mária 47 éves ref., Seprenyi Lajos 74 éves ref.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Kondor Lászlóné Trinyik Ilona leánya Ilona Eszter ref., Hegedüs Istvánné Gyebrár Etelka leánya Eszter rk., Hornok Sándorné Vaszkó Cecília fia Sándor rk., Szabó Frigyesné Bohráth Lujza fia Tibor rk.

Meghaltak:

Timár János 83 éves rk., Liziczai Imre 4 hónapos rk., Vári Jánosné Gyuricza Anna 65 éves rk., Kresznerics Gy. Ferencz 50 éves rk.

FEKETE LAJOS
műszerész

Gyoma, gróf Tisza István ut 61 sz.

Varrógépek, kerékpárak
eladása és javítása,
valamint ezek alkatrészeinek
árusítása,
motorkerékpár vezetői
oktatás.

Kerékpár és motorkerékpár
kölcsonzés

Olcso árak. — A javításokért teljes garancia.
Részletárusítás előnyös fizetési feltételekkel.

BENJÁMIN ISTVÁN
villany és rádió szerelő

PHILIPS, EKO, ORION
RÁDIÓK
Csillárok.

Villamosfűző és
fűtőkészülékek.

Villanyszerelés.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen drága jó férj, apa nagyapa

SEPRENYI LAJOS

temetésén megjelentek és fájdalmunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek ez-uton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló család.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

SPORT

MAFC. — GyTK. 5 — 1 (4-1.)

Mezőúr: Bíró Dr. Magyar

A GyTK. 3 tartalékkal ment át Mezőúrra jó hírű ellenfeléhez. A komplettül felálló Mafc ellen mindvégig erősen tartotta magát, különösen a védelem állotta sziklaszilárdan helyét, ennek köszönhető, hogy a Mafc gyorscsatárai nagyobb eredményt elérni nem tudtak. A GyTK. tartalékos csatásora is szép, veszélyes támadásokat intézett, különösen az Olajos szárny volt veszélyes, a jó Mafc védelem és a jó formában lévő kapus elhárítottak minden veszélyt. A GyTK. csatárok sokat foglalkoztatják a Mafc kapusát, kinek alkalma volt ludását megmutatni.

A Mafc csapata kitűnő együttes, kik szép gyors lendületes játékkal megérdemelten vannak az I. oszt. 3. ik helyén. Míg a GyTK bebizonyította, hogy méltó a II. oszt. 4. ik helyzetére.

Folyó hó 26-án d. u. fél 2 órai kezdettel Mafc - GyTK barátságos mérkőzés lesz. A GyTK áldozatok árán is vendégül látja jó hírű ellenfelét, hogy e téli időben élvezetes, szép futballal kedveskedjen a sport szerelőknek. A n. é. sportpartoló közönség nagyszámú megjelenését kérjük.

19 én megtartott GyTK tea estély nagy erkölcsi sikerrel, kitűnő hangulatban végződött. Szíves pártfogóinknak ezúton mondunk hálát köszönettel. Farkasinszki zenekara P. 250-zei adott a GyTK felszerelése javára. **Csáki.**

MEGHÍVÓ.

A Magyar Vörös Kereszt Egylet gyomai helyi fiókjá 1936 évi január hó 28-án délután fél 5 órakor, — határozatképtelenség esetén január hó 28-án délután 5 órakor, a községháza kistanácsstermében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Zárszámadás jóváhagyása, pénztárosjelentése.
4. Számvizsgáló bizottság jelentés és a felmentvény megadása.
5. A kieső 3 választmányi tag helyett, választmányi tagok választása.
6. Folyó évi munkaterv megállapítása és költségvetés megállapítása. Gyoma, 1936. január 16.

dr. Vincze Endre Nónay Ferenc
egyesületi elnök. egyesületi titkár.

Meghívó

A Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák Országos Nemzeti Szövetségének (Honsz) gyomai csoportja

rendes évi közgyűlést

1936 január 26-án, délután 2 órakor tartja egyesületi helyiségeiben (Kisréti óvásokör.)

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése.
3. Zárszámadás előterjesztés és költségvetés előirányzat 1936 évre.
4. Bizottságok évi jelentése.
5. Aelnök, egy választmányi tag és három számvizsgáló bizottsági tag felmentése és választása.
6. Esetleges indítványok.

A közgyűlés — az alapszabály idevonatkozó pontja értelmében — határozatképtelenség esetén február hó 2-án délután 2 órakor lesz megtartva, mely tekintet nélkül a megjelentek számára határozatképes.

A közgyűlés tárgysorozatába csak az az indítvány vehető fel, mely a közgyűlés előtt legalább 8 nappal írásban az elnökséghez benyújtott.

Gyoma, 1936. január hó.

Izsó Balázs Fekete Lajos
ügyvezető igazgató. elnök.

Ingtalanforgalom

Szanyigó Ferenc és neje Kruchió Erzsébet gyomai lakosok vettek 2 hold 118 n.-ől zöldlapposi szántót Laki János (nős Molnár Rózával) gyomai lakostól 130 P.-ért.

Diószegi Dániel (nős Kása Teréz) gyomai lakos vett 75 n.-ől, 1 hold 909 n.-ől, 12, 10, 445 és 391 n.-ől pocozugi szántónak egy-ötöd részét Sebők Erzsébet gyomai lakostól 350 P.-ért.

B. Marjai Juliánna gyomai lakos vett — h. 541 n.-ől pocozugi és holtkőrösi szántót Nyitrai Sándor és neje Márton Erzsébet gyomai lakosoktól 310 P.-ért.

T. Kiss Imre (nős Schwalm Katalin) gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Kéri János és neje Kéki Teréz gyomai lakosoktól 710 P.-ért.

Zöld Lajosné Csökönyi Erzsébet budapesti lakos vett 10 h. 522 n.-ől félhalmi ingatlanok egy harmad részét Megyeri Lajosné Zöld Mária budapesti lakostól 500 P.-ért.

KORONA HANGOS MOZGÓ ENDRŐD

1936 január 25-én szombaton és 26-án, vasárnap

Szintiszta magyar hangosfilm!

Egy éj Velencében

Énekes, zenés magyar vígjáték.

Főszereplők: Csontos Gyula, Simon Zsuzsa, Verebes Ernő, Balla Lici, Tarján György, Gombaszögi Eila, Gózon Gyula.

Velence, a lagúnák, sóhajok és csókok városa a színhelye ennek a csodás filmnek, melynek gyönyörű meséje egy dús-gazdag amerikai leány, egy pesti úr és egy előkelő, de elszegényedett olasz gróf szereime körül forog. Csodás szépségű velencei film.

Laki hegy és San Remo

ismeretterjesztő kultur filmek.

Hangos Magyar Világhíradó.

Előadások 6 és 6 órakor.

Házi kozmetika.

SZÉPSEGÁPOLÁS

Napjainkban, amikor már a rövid haj annyira meghódította a „divat Őfelségét“, még fokozottabb hajápolásra van szükség, hogy szépségünk ékessége megmaradjon. Bizony igen sok esetben vitt rá a tapasztalat arra, hogy a legnagyobb vigyázattal a leg gondosabban ondolált haj egyszer csak törni kezd. Ha idejében nem hagyjuk a haját pihenni és tovább végeztetjük az ondolást, bizony hamarosan látni fogjuk, hogy hajunk nagyobb része kihullt. fiatal korban még nem vehető annyira észre, mivel a haj hagymák életképessége termeli a pótlást, magasabb korban azonban, amikor a haj hagymák elhalnak, bizony a kopaszság veszedelme fenyeget.

Azért legajánlatosabb bármilyen természetű hajhullás is lép fel, azonnal az okát megkeresni és a hajbetegeget gyógyítani, meri vétkes könnyelműség részünkről, ha hajunkat kihullani hagyjuk.

A haj színét a kéregállomány sejteiben levő festék adja. Ha a kéregsejtek festéke ellünik (mely rendszerint magasabb korban lép fel) léghólyag nyomul a kéregállomány és a vérgállomány sejtei közé, amitől a haj megfehéredik. Különböző hajregenerátorokkal gyakran eredményt érünk el az őszülés megakadályozásánál. A hajregenerátor használata azért ajánlatos, mert nem látszik a hajon, csak a kéregállomány festék anyagát dolgozza föl s így a haj természetes színű lesz.

Publikáció

A Futuránál (Wagner Fátalep) burgonya, korma, árpa és szemestengeri állandóan kapható.

Arany János utca 24 sz. két szobás lakóház március 1-től hasznosbérbe kiadó. Érdeklődni lehet, ifj. Bíró Benedeknél. 3—1

Üzletelhelyiség kiadó. Horthy M. ut 17 sz. Csapó cukrász házában.

Hat darab párnázott, bőrhuzatu ebédülőszék, egy kitűnő szerkezetű, fa-liingaóra, egy fehér ruganyos matracal ellátott gyermekágy és két darab márványlap eladó. Érdeklődni lehet a kiadóban. 6—1

A községházánál egyik lakostársunk elhagyott egy irattárcát, kéri a becses megtalálót, hogy szolgáltatassa be a rendőrségre. 1—1

Eladó szalma és leveles osutka öv. Izsó Istvánné zöldlapposi tanyáján. Laks Petőfi út 36. 3—1

Tancsis Mihály utca 30 sz. alatt 1 strájkocsi és 2 ló eladó. 1—1

Pataki Lajos berkocsi fuvarozását megkezdte, kéri a nagyérdemű közönség szíves pártfogását. 1—1

Felhívotnak az állatbizt. Szöv. tagok a díjak befizetésére. A febr. 1-ig be nem fizetők végrehajtás után lesznek kényszerítve a befizetésre, amikor is a felmerülő költségeket is megfizetni tartoznak. 2—2

Luther utca 10 szám alatt egy szoba, konyha azonnali beköltözésre kiadó. 3—2

Papp Zsigmondnál heremagot és mákot lehet kapni, kicsinyben és nagyban. 3—3

Ehrmann Adolf, Wesselényi ucca 1. sz. alatti házában 2 üzletelhelyiség, február 1-ii beköltözéssel kiadó. 4—3

II. ker. Cártonyi Géza u. 13 szám alatti ház örökön eladó, vagy hasznosbérbe kiadó. Érdeklődni lehet Hősök útja 50 szám alatt. 3—2

Arany János utca 3 szám alatt két szobás lakás kiadó. Érdeklődni lehet ugyanott. 3—2

Munyadi utca 5 sz. alatt egy különbejárati utcai szoba kiadó. Érdeklődni ugyanott. 3—3

Téli sapkák mindenféle színben nagyválasztékban olcsón kaphatók Alt Vince kalaposnál Endrőd iparterülettel szemben kalapok és sport-sapkák reklám áron kalapigazítást festést szakszerűen olcsón vállal.

Akinek bármilyen trágája van eladó, jelentkezzen a Termelői Szövetkezeténél a Horthy Miklós uton. 10—9

Kruchió Mihálynak 5 hold földje, tanyaépületekkel eladó. Érdeklődni lehet a helyszínen VI. 515 sz. tanya. 10—9

Mindenféle női férfi és gyermekcipők legelőnyösebb beszerzési forrása Mészáros Lajos cipőüzletében. Tisza István ut 52.

Háznál sertésvágást, géppel perzselést és mindenféle hentes-csemegét, valamint csabai kolbász készítését jutányosan vállalja ifj. Wallner József mésszáros és hentes, Horthy M. u. 15. 3—2

Lakodalomra, disznótorra Kerekes Károly-tól vegyen jó zamatu bort literenként 56 fillérért. 10—6

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON.

Hungária Könyvnyomdavidállalat, Gyoma Felölös ügyvezető: Tóth Sándor.

NEM OLCSÓBB MÁR A BOROM mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVIZI 30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbork Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás társamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italok. tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Cim: Székely Ferenc

Soltvadkert, Pestmegye.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 130 P, Fél évre 260 P, Egész évre 520 P.
Beszítések postacsokken:
„Hungária-nyomda Gyoma” csekk száma: 18.280.
Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés
20 fillér. Ötszori hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél
15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és
félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

TAVASZATÉLBEN

Az aggasztóan enyhe tél hatása a határban látszik csak igazán. A növényzet üdezöld. A talajban semmi fagy nincs. Január 26-án délből a csepüskertekben vadászás közben egy szép sárga lepkét láttam repülni és a tavaszi legyek sokaságát. A fák rügyei duzzadnak.

Mindenünnen a tavasz ébredését jelentik. Kiskunhalasról azt írják, ha még két hétfig ilyen enyhe lesz az idő, virágzásnak indulnak a cseresznyefák. Az udvaromon lévő rebarbara már búvik ki a földből.

És mi lesz, ha a január 30-iki déli időjárásjelentésben jelzett szibériai hideg levegő tényleg eljön hozzánk és az ott minusz 45 fokos hidegből csak a felét is emozza a hótakaró nélküli növényzetre???

Más években ilyenkor lázasan folyik a jégcsúret. Sok ezer métermázsza jégertárolnak a jégvermekbe, sőt a bevált szabadlárolás is mindig nagyobb mérvet ölt.

A húsiparosok és vendéglősök izgúnak leginkább a jéghiányon.

Kollmann József úrra elővette a négy év előtti jéggyári terveket és a lekömolyabban foglalkozik egy 30 métermázsza napi termelésű jéggyár felállítással, — amiben jótanácsokkal erősen támogatják is őt, — hacsak a fagyhullám esücske ide is nem ér el és újra be nem fagyasztja a jéggyári tervet. W.

Megkezdődött az endrődiek kártérítési perének tárgyalása

A gyulai törvényszék hétfőn kezdte meg a tárgyalást, amelyet azok az endrődiek indítottak az államkincstár ellen, akiknek hozzátartozói vagy meghaltak, vagy pedig megsebesültek az országgyűlési képviselő választások során. Mivel 254 tanút kell kihallgatni, a törvényszék a tárgyalást Endrődön tartja meg és az nyolc napot vesz igénybe. A törvényszék Dr. Nanay Lajos törvényszéki bírót küldte ki, a kincstárt dr. Takách Károly kincstári jogügyi igazgató, a felpereseket dr. Tóth István képviseli.

A tárgyalás megnyitása után dr. Tóth ügyvéd helyszíni szem-

lét kért, amit a bíróság el is rendelt.

A délutáni tárgyalás d. u. 2 órakor kezdődött, amelyen 14 tanút hallgattak ki, közülük 2 gyomait. A tárgyalás nyilvános és így állandóan nagy hallgató közönsége van. Az eddigi tanuvallomások során nehéz megítélni, hogyan végződik a per. Nehéz megítélni azt is, hogy mi okozta és mi indította el azt a sortűzet, amely annyi halottat és sebesülte követelt. A beidézett tanúk mind igyekeznek úgy előadni a dolgot, hogy abból ki ne érezzen az elfogultság.

A tárgyalást mindaddig folytatják, amíg minden tanút ki nem hallgatnak.

Bakos József főszolgabíró áthelyezése ellen tüntetett az endrődi munkásság

Ügy, csendben mindenképpen tudta; hogy Bakos József főszolgabírói felettes hatósága Orosházára helyezte át. Így jutott tudásra az endrődi munkásoknak is, akik azután a gyulai törvényszék helyszíni tárgyalását félremagyarázva azt hitték, hogy Bakos főbírót azért helyezték át, mert őt teszik felelőssé a sortűzért és most is

azt akarják kivizsgálni. Kedden a községháza előtt többszáz munkás összegyűlekezett, hogy csendes tüntetést rendezzenek, amivel tiltakozásukat akarták kifejezni Bakos főbíró mellett. Amikor magyarázatot kaptak, hogy a gyulai törvényszék más ügyben szállt ki, csendben szétszóródtak és mindenki hazament.

A gyomai Honsz nagygyűlése

Vasárnap délután 2 órakor tartotta rendes évi közgyűlését a helyi Honsz csoport.

A megnyitó beszéd után a központi választmányi tag üdvözlését tolmácsolta az elnök, majd felolvastatta a telepítéssel kapcsolatos követeléseket. Ezen emlékiratot a központi szerkesztette és kéri a vidéki csoportok támogatását. A jelenlevők egyhangulag lettek magukévé. A hősök temetőjére

előterjesztett, javaslatot elveti a közgyűlés, mert a jelen levők nagytöbbsége úgy gondolja, hogyha nem érdemelnek helyett a központi temetőben, akkor inkább nem kell.

A lemondó alelnök helyébe vitéz Biró Endrét választotta meg a közgyűlés egyhangulag.

A gyűlés végén elhatározták, hogy vitéz Barátfalvi Nagy Istvánt, mint országos Honsz elnököt.

Olvasóköri tisztújítások.

Úri-Kaszinó. 1936. január 19-én. Elnök: Záhonyi Aladár kir. íb. elnök, alelnök: Madaras Gyula, háznagy Kner Endre, jegyző: Bácsy Géza, pénztáros: Schwalm József, könyvtáros: Biró Gyula, ellenőr: dr. Sallai László, ügyész: dr. Leggeza Tibor, számvizsgálók: Wagner Péter, Kocsis Gyula és Iványi Aladár, választmányi tagok: Wagner József, dr. Vince Endre, dr. Molnár Kálmán, Szőke Ferenc, Máday Aladár, Kovács Gergely, Nemerey Péter, Bácsi Elek, dr. Bakos József, Pikó Béla, vitéz Haviár Gyula dr., Hajdu Béla.

Kisréti Kaszinó. 1936. január 12-én. Elnök: Vincze Endre, alelnök: Krucsó Gábor, jegyző: Arany Mihály, gondnok: Béres János, pénztáros: Arany László.

Egyetértés Olvasókör. 1936. január 3-án. Elnök: Lukács Antal, alelnök: Veres István, jegyző: Csáki József, gondnok: Palaki Bálint, pénztáros: Fekete Dániel, borgondnok: Juhász Imre.

Felsőrézi Olvasókör. 1936. január 19. Elnök: Kovács Gábor, alelnök: Szabó A. Lajos, jegyző: Eiler József, gondnok: Arany Endre, pénztáros: Arany Mihály, ellenőr: Kovács G. Lajos.

48-as Olvasókör. 1936. január 26. Elnök: Vincze Andor, alelnök: Kruchió Lajos, jegyző: Seprenyi Lajos, gondnok: Arany Lajos, algondnok: Oláh Sándor, pénztáros: Kruchió Sándor.

Németvárosrészi Olvasókör. 1936. janu. 12-én. Elnök: Ágoston József, alelnök: Beinsróth Márton, jegyző: Göller József, gondnok: Kovács Sándor, pénztáros: Kurcz Mihály, ellenőrök: Bartótf Mihály és Bene József.

Azonkívül minden olvasókör választott 12 választmányi és 4 pótlagot.

A helybeli községi gazdasági népiskola bemutatói.

gazdasági iskola Tanfolyamozó hálásan gondol a lakosság jóindulatú érdeklődésére, amellyel iskolánk munkáját kíséri. S éppen azért, hogy az összeköttetés az iskola és barátai között meg ne szakadjon — dacára a nagyon rosszúl végződött 1935 évi gazdasági évnél — ez évben is módot óhajunk nyújtani arra, hogy a község lakosságának minél szélesebb rétege megismerje az iskola munkáját, s ezáltal új barátokat szerezzünk. Február 2-án (vasárnap) este fél 8 órai kezdettel műsoros iskolai ünnepélyt rendezünk, mely alkalommal fiú és leány-növendékeink vidám farsangi számaikkal, dalaikkal, kedves, bájos magyaros táncokkal fogják gondokkal terhelt lelküket 2-5 órán át felvidítani. Az ő kedvükért hozzuk meg azt a kevés áldozatot, hogy számos megjelenésünkkel ismerjük el törekvő, szorgalmas munkájuk eredményét. Az ünnepélyt iparoslanonc iskolai tantermünkben tartjuk meg. Műsormegváltás címén 50 fillér személyenkénti adományt kérünk. Az esetleg fennmaradó tiszta bevétel az iskola gyakorlóterületén felállítandó öntöző berendezés céljaira fogjuk felhasználni.

Az iskola szervezésében az iskolai évben tartott kosárlabda és kerékpáros tanfolyamunkat pedig február 9-én (vasárnap) óhajjuk ünnepélyes keretek között, a hallgatók által készített vessző-tárgyak kiállításával és dísznótoros vacsorával fűszerezve bezárni. A kiállítás, ünnepség és dísznótoros vacsora szintén tanonciskolai tantermünkben lenne megtartva. A kiállítás és záróünnepély délután fél 6 órakor kezdődne, a vacsora pedig 7 órakor. A hallgatók által készített tárgyakvesszők, kocsis oldalkasok, kollóborítók, takarmányos hálókasok — egy része a helyszínen el lesz adva. A kiállítás és a záró ünnepségen való részvétel ingyenes, a vacsoráért 1.20 pengőit kérünk személyenként, ital nélkül. Gazdaasszonyaink vacsorára fölfölti káposztát, kolbászt és hurkát savanyúsággal és frissen sült fánkol szolgálnak fel. Zenével szándékozunk a jóéltvágyat fokozni és a vacsorát fűszerezni. Itt is minden erőnkkel azon leszünk, hogy kedves vendégeink a legjobb hangulatban és véleményel távozzanak el körünk-ből. A vacsora tiszta jövedelmét is az öntöző berendezés felállítására fordítjuk. Igazgató.

Endrőd község közgyűlése

Nagy érdeklődés mellett tartotta rendes havi közgyűlését Endrőd község az elmúlt szombaton. A tárgysorozat kiemelkedőbb pontjai a következők voltak: A tesztnevelési bizottsági tagok megválasztása. A bizottsági tagjai Orbók József, Kalmár Imre és Dinya Vilmos lettek. — Egy számológép beszerzése, melyet egy hangulatszavazott meg a képviselő testület. — A helyi piac ügyben elfogadták az ajánlatot, amelyben arra kéri a vármegyét, hogy endrődre engedélyezze a másik piaci napot. — A kocsorhegyi norton kut megásatása költségére 1000 pengőt

szavazott meg és utasítja az előjáróságot, hogy a vármegyéhez forduljon 1000 pengő segélyért, akkor meg lesz a kuthoz szükséges összeg.

A publikáció hírlap útján való közlése ügyében a képviselőtestület olyan értelmű határozatot hozott, hogy az ajánlat megvizsgálására az előjáróság hívjon meg egy érdek képviselői bizottságot, amelynek tagjai az ipar, kereskedelem és földműves osztályból 1—1 taggal legyenek képviselve, ez a bizottság tegyen jelentést erről a legközelebbi közgyűlésnek.

Több kisebb ügy tárgyalásával ért véget a közgyűlés.

Eltemették V. György királyt

Az angol nemzet nagyságához mért világérdeklődés és világrészvétel mellett temették el január 28-án a világ minden nemzete előtt nagyrabecsült V. György angol királyt. A temetés nemzetközi méreteit az is mutatja, hogy 32 fejedelmi

személyiség és államfő kísérette a halott király koporsóját.

Amikor a koporsót a királyi család kriptájába tették, az egész angol birodalomban — Ausztráliáig megdördültek az ágyúk és kétperces csenddel búcsúztak a királytól.

A vármegyei vitézibál

Előkészítése során, a vármegyei vitézi társadalmi bizottság keretében a gyulai nemzeti asszonyok is akezőbe léptek, amennyiben január 22-én összejöttek a Casinóban, a teendők megbeszélése végett. Jelen voltak: vitéz Akosy Barnáné, vitéz Ferenczy Lászlóné, vitéz Gaál Kálmánné, vitéz Harkay Rezsóné, vitéz Imrey Róbertné, dr. Vitéz Láng Ernőné, dr. Vitéz Márki Barnáné, dr. Vitéz Pánczél Józsefné, vitéz Rábay Ferenczné és vitéz Técsy Lászlóné nemzeti asszonyok.

A megbeszélések alapján már most megállapítható, hogy a lelkes ügyszerelet, találékony-ság, izlés, gyakorlatiasság, kedvesen szíves segíteni akarás, a felelősség érzet, amelyek egyébb nemes tulajdonságaik mellett a magyar asszonyokat és családanyákat olyan kiválókká teszik, — előre biztosítékát adják annak, hogy a nemzeti asszonyoknak, mint a bál háziasszonyainak a rendezésbe való bekapcsolódása folytán, ez az annyi szeretettel felkarolt vármegyei vitézi bál minden résztvevő részére is minden tekintetben sikeres lesz.

Irányadó szempontul tüzetelt ki az, hogy a bál magyaros jellegű minden vonatkozásban kidomborodjék s ezért ezúton is felkéri a rendezőség úgy a férfiakat, mint a hölgyeket, hogy mindenki, aki csak lehet, magyar ruhában vegyen részt a bálban.

Amennyiben ennek keresztülvitele elháríthatatlan akadályokba nem ütköznék, — természetesen van véve magyar ruhás párok régi magyar tánc, (palotás, vagy körmagyar, vagy toborzó!) Megfelelő számú magyar ruhás párok jelentkezése esetében a bál megnyitása előtt pálcás urak vezetésével a magyar ruhások formális felvonulása.

E tervek előkészítése végett felkérjük azokat a hölgyeket és urakat, akik (talán az előbbi évek magyar báljára, vagy vitézi báljaira készül) magyar ruhával rendelkeznek, szíveskedjenek ezt a körülményt telefonon, (Gyula 2. vagy 8.) vagy levelezőúton, vagy akár a vármegyeház portájánál leadandó levélben, szóval az illetőkre legkényelmesebb és legegyszerűbb módon, — a vitézi társadalmi bizottság ügyvezető elnökével, dr. Vitéz

Pánczél József várm. főjegyzővel, a továbbiak személyes megbeszélése végett, pontos lakcímük megjelölése mellett, lehetőleg egy-két napon belül közölni.

Közöljük azt is, hogy a társadalmi bizottság január 24-én tartott ülésében úgy határozott, hogy a bál, — február 22-én. — nem a Békésmegyei Casinóban, amint az előzően tervezte, hanem a Göndöcs kerti pavilonban fogja megtartani, mert a táncterem nagysága ez utóbbi helyet mégis alkalmasabbá teszi a bál sikeres megrendezésére.

Szerdai esték.

Községünk Közművelődési Egyesületének 1935—36. évi sorozatos ismeretterjesztő estéin, vitéz Pajor Gyula gazd. iskolai igazgatót másodikban volt szerencsénk mint előadót hallgathatni. Legutóbb az Egyetértési Olvasókörben a gyümölcsfa tenyésztéséről beszélt. Szak-képzettsége, tudása, tapasztalatai alapján rámutatott annak nagy fontosságára, úgy egészségügyi, mint gazdasági szempontból. Hasznos, oktató előadását a gazdaközönség éber figyelemmel kísérte és fogadta. Utána Szőke Ferenc igazgató tanító, az egyesület népszerű ügyvezetője egy jóízű humoreszket olvasott fel, állandó derűltség mellett, majd több sikeres kísérőszám után az egybegyűlt nagyszámú közönség egy tanulságos és kellemes esté emlékével távozott.

Következő előadások és előadók:

Február 5-én a Kisréti Olvasóban Wagner Márton. Február 12-én a 48-as Olvasóban Fehér István tanár. Február 19-én a Németvárosrészi Kaszinóban Gecei Zoltán tanító. Az előadások pontosan este 7 órakor kezdődnek.

Téli tanfolyamok Endrődön

Az iskolánkivüli népművelés, amely országsszerint a téli hónapokban tanfolyamokat rendez, Endrődön ezen a télen három ilyen tanfolyamot tartott. A vizsga előadások vasárnap lesznek. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán kilátásba helyezte, hogy a kondorospanyai tanfolyam vizsgáján személyesen jelenik meg. Ez a mindenre kiható figyelem olyan vizsgágot kellett Endrődön, amely hárgaszkodását fejezi ki vármegyénk főispánjához.

A tanfolyam sikere bizonyítja a népünk tanulni vágyását. Tanul a nép és pótolják azt, amit elmulasztottak gyermekkorukban.

A Nap gyermekei

Földi értékhez szokott szemmel nem könnyű dolga a Napot kedves családjával együtt elképzelni. A legtávolabb eső gyermek ugyanis oly messze van, hogy a Nap fénye csak 6 óra alatt jut hozzá. A fény sugar pedig elég fürge. 3 mp. alatt 300 ezer kilométert tud megtenni.

A Nap gyermekei a bolygók, melyek évmilliókkal ezelőtt szakadtak le a Nap izzón folyós testéről. A távoliak — melyek előbb távolodtak el — már kibűlték, annyira, hogy élni nem lehet rajtuk. Mi azonban olyan szerencsés helyzetben vagyunk, hogy Nap anyánk elég közéről — 150 millió km.-ről — árasztja ránk éllelő sugarait.

A régiek azt hitték, hogy a Föld a világmindenség közepe. Ekörül mozognak a többicsillagok. Nagy fölzudulás volt, mikor Kopernikus után Galilei merészen kijelentette, hogy a Nap a központ és körülte keringenek bolygó leszármazottjai. Galilei majdnem halálra ítéliék e miatt. Ma már minden iskolás gyermek tudja, hogy a Naprendszer egy kis összetartó család a mindenségben. Anyánk a Nap, őtöle függ létünk, ő lát el fényei és melegséggel és nem enged lezuhanni a mérhetetlen hideg ürbe.

Ha a Napot egy jókora görögdinnyének képzeljük, mi alig cseresznyemag nagyságúak vagyunk. Ha a legkisebb bolygó a Merkúr 3 méternyire van ettől, akkor a Földet 8 és fél m.-re, a legtávolabbi bolygót pedig 360 m.-re kellene elhelyezni.

A bolygók és a többi csillagok közt egy nagy különbség van, bár egyformán fénylenek. A bolygók hideg, fénytelen égitestek, akár Földünk. Csillag fényük csak a Nap visszavert fénye. A bolygók testvérek, de ahány, annyiféle. A Merkúr legközelebb van a Naphoz. De kap is annyi meleget, hogy ha ólom van rajta, abból állóvízek lehetnek. Utána jön a Vénusz. Majd akkora, mint a Föld, legközelebb is van hozzánk, mégsem tudunk sokat róla, mert homályos légköre miatt nehéz megfigyelni. Földünk után következik a Mars. Jól megfigyelhető. Állászo levegőjében víz és oxigén van, azért feltehető, hogy élete van rajta. Kisebb a Földnél, esztendeje azonban kétszer akkora, mint a miénk. A Mars és a következő bolygó közötti ezernyi apró bolygó van, az Asteroidák.

A Jupiter akkora, mint a többi bolygók együtt. A Napot 12

Földi év alatt kerüli meg. Mindenképp 2-3-szor súlyosabb volna a Jupiteren. A Saturnust fényes sáv fogja körül, milliónyi hold. Az Uranus oly messze van, hogy a gyorsvonal 3500 év alatt érne oda. A fény is két és fél év alatt. A Neptunus-ról Földünket már nem is láthat-

nánk a legjobb távcsővel sem. A tény 4 óra múlva ér ide. A nemrég felfedezett Plutó-hoz a Nap fénye csak 6 óra alatt jut, meleg nem is jut már akkora messzeségbe. Ez csak a Nap szűk családi köre.

Legközelebb a távolabbi rokonokról.

850+30

Gyomára 850 és Endrődre 30 csirkét rendeltek meg a Gyomai Ujság múlt számában publikált akcióban.

Ezek a csibék február 5-én érkeznek meg a gyomai állomásra, ahol a hat gyomai és egy endrődi rendelő azokat átvesszik.

Azt gondoltuk — az elő-

zetes érdeklődések után — többen frissítik fel baromfi állományukat. A kezdeti nehézségeket is mutatkoztak.

A Gyomai Ujság nem kíván a további rendelésekben részvenni, tehát forduljanak az ezután rendelni akarók közvetlenül a békéscsabai baromfikeltető állomáshoz.

A gyomai tehéntartó gazdaság gyűlést tartott

Jóváhagyták a Fattyas fásítását

Január 20-ikára hívta össze a községi előjáróság a tehéntartó gazdaság tagjait gyűlésre, amelyen a zárszámadás és jövő évi költségvetésről, a fattyasi legelő fásításáról, a kézből való fedeztetésről folyt a nagy vita.

Gyűlés után felkerestük G. Nagy László gazdát és a gyűléssel kapcsolatban a következőkre kértük ki a véleményét:

Mi a véleménye a zárszámadásról és a jövő évi költségvetésről?

Én azt elfogadtam, mert látom, hogy az előjáróság a helyzethez mérten végezte a múlt évi gazdálkodást és állította össze a jövő évi költségvetést is. Azzal, hogy ebben az évben jelentékenyen kevesebb lesz a legelőadó, máris nagy segítése lesz a tehéntartóknak.

A legelő fásításáról mi a véleménye?

Azt többféle szempontból tartom helyesnek és szükségesnek.

A fásítással végezhetjük a legelő szakaszos beosztását és ezzel áttérünk a szakaszos legeltetésre. A fák — ha megnőnek — megvédik a szél hátrányától a legelőt: a gyenge fűszálat a szél hátrálatja a növéseben; a felső talajban lévő nedvességet a szél hamar elpárologtatja. Fásítással ezeket a hátrányokat eltüntetjük és még ráadásul a fa, mint ilyen is hasznos jelent.

Ezekért az előnyökért nagy híve vagyok a legelő fásításának és megnyugtatom egyúttal azokat a gazdatársaimat is, akik azt hiszik, hogy a fásítással kisebb lesz a legelőterületünk, ami szerintem a legelőterülethez képest nem lényeges kisebbités, de busásan megkapják az ellenértéket a több, illetőleg a bujább legelőben, amit a fáknek köszönhetünk.

Mi a véleménye a legelő javítására felvetett réthaso-

CORVIN ÁRUHÁZ

R.-T.
BUDAPEST

közli, hogy
nincsenek.
gatásával
bizott meg é. szletre
nem árusít.

Az áruház írásbeli
rendelések ellenében
készséggel szállítja
vidékre is, mindennemű
használati cikkét, a
közismert jó minőségben.

gatóra vonatkozólag?

Ezt nagyon szükségesnek tartom, mert ezzel szabadíthatjuk meg a legelőket a mohától, amely legelőket sziklakeménnyé szánítja. A réthasogatóval meg lazítjuk a felsőréteget, így a víz oda be is tud hatolni, tehát több nedvességgel később szárad ki a legelőnk.

Ezeket tartottuk szükségesnek a G. Nagy Lászlóval folytatott beszélgetésünkben leközölni.

A gyümölcs nemesítéséért

Gyümölcsstermesztési Továbbképző Tanfolyamot rendez 20 magasszintű előadás és vitaest keretében az Északpestvármegyei Gyümölcs és Szőlőtermelők Egyesülete 1936 évi február 6.-i kezdettel a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (VIII. Eszterházy u. 3.) Mezőgazdasági Osztálya I. sz. tantermében.

A tanfolyamon a haladottabb gyümölcsstermelőket és nagyobb birtokosokat ismeretlik meg a legkiválóbb szakemberek a gyümölcsstermesztés rentabilitásával, a legújabb kísérleti eredményekkel, a gyümölcs-gazdaság üzemi problémáival, stb. A világi gyakorlati gyümölcsstermelők felolvasása vezeti be.

Beiratkozás az egész előadássorozatra, vagy az egyes előadásokra, valamint mindennemű felvilágosítás az Egyesület hivatalos helyiségében délelőtti 9-2-ig, Budapest, VI. Andrassy ut. 8. II. Tel: 142-30.

Zöldmező naptár

F. év elsejével jelent meg az Alföldi Zöldmező Szövetség kiadásában: Tolvaly Z. Géza ökl. gazda által szerkesztett 240 oldalas „Zöldmező Naptár”, melynek ára 1 pengő.

Ezen naptár a szorosán vett naptári, részben kívül népies formában nyújt ismeretelést a zöldmezőgazdálkodásról és a kisbirtokosi érdeklő összes mezőgazdasági vonatkozású ludnivalókról. A „Zöldmező Naptár”, melyben a legkiválóbb szakírók közleményei foglaltnak bent, nélkülözhetetlen segédeszköze, állandó tanácsadója és hasznos támasza a magyar kisgazdának. Gazdaságának számadásait a „Zöldmező Naptár” számviteli rovatainak és jegyzékeinek segítségével a legponosabban vezetheti és ellenőrizheti. Régen

hiányzó szükségletet pótolja az Alföldi Zöldmező Szövetség a „Zöldmező Naptár”, emellett hasznos és tartalmas gazdasági segédeszköz kiadásával, mert míg a nagybirtokosoknak számos hasonló kiadvány állott rendelkezésükre, addig a magyar könyvpiacról mindeztideig hiányzott egy olyan gazdasági szakkönyvecske, mely kizárólag a kisgazdaságokra lett méretezve. Ezután is felhívjuk a magyar kisgazdálkodókat és mindazok figyelmét, akik a zöldmezőgazdálkodás iránt megértéssel viseltetnek, az Alföldi Zöldmező Szövetség értekes és tanulságos kiadványára, a „Zöldmező Naptárra.”

A magyar zöldmezőmozgalomnak ezen népszerű ismeretelője az Alföldi Zöldmező Szövetségnek, mely megszerezhető be, Budapest, V. Alkotmány u. 29.

Minden ötödik ember kenyér nélkül van Endrődön

Igen szomorú, — de a valóságnak megfelelő, — hogy Endrődön minden ötödik ember kenyér nélkül van. A hivatalos nyilvántartásban 621 inséges, 240 községi családra szoruló család van, — 2500 lélekszámmal.

Hogy minő ez a helyzet, azt vázolni nem kell. De az biztos, hogy ez a 2500 lélek febr. hó, 1-én mind a községtől várja az életet fenntartó kenyeret. Itt azután nincs kitérés. Hivatalos razzia alatt szerzett adatok után tudatában van az előljáróság, hogy minő súlyos a helyzet. De ember feletti igyekezetük az, hogy, segítenek ezeken az éhezőkön, kik a télnek kenyér nélkül mentek. Minden fórum megjárattatott, s így azután reméljük, hogy mire eljön a há-

zakba az éhezés 24 órája, akkor az irgalmas, a kötelesség teljesítő elfogja simítani azokat a ráncokat, melyek a gondterhes arcokon nőttek.

Harsányi László főjegyző olyan vezető, aki keresztül visz mindent, amit lehet. Várja az endrődi munkásság, hogy szociális mély érzete ezen akadályt is áthidalja és mindenkin segít.

A napokban érkezett 150 q. burgonyát széjjel osztották és evvel is segítettek. De ez a segítség kevés, mert több olyan nap van még hátra, amikor a munkás ház arra van kárhóztatva, hogy pihenjen. Jöjjön a tavasz, jöjjön a munka és félre minden segély. Munkát kér, — munkát vár a 650 család. —ér.

Szintársulat Gyomán

Cs. Antal Béla ker. színigazgató társulatával Gyomára érkezett és előadásait nagy közönség előtt tartja meg.

Okulva régebbi lapasztalaton, nem akartuk méltatni működésüket mindaddig, míg az előadások színvonaláról magunknak teljes képet nem alkottunk. Most szívesen és örömmel élünk a kritika jogával, mert ha kritizálni jog is, dicsérni viszont a nemzet napszámosság kötelesség.

A dicséretre rászolgáltak. A kezdet pillanatában kilátásaik

bizony elég sivarak voltak. Éppen az féltézi az igazi magyar vidéki színészt, hogy a nem biztató kezdet dacára, gyér nézőközönség előtt is, ambícióval, kedvvel és kötelességérzettel végzi gondúzó munkáját, bár önmaga gondokkal küzdök és teher alatt nyög.

A közönség felismerle bennök a tudást és hivatalás szeretést, amit azzal honorált, hogy a bemutató előadást követő alkalmon színűllig megtöltötte a színház helyiségeit.

Repertoárjuk változatos és

gazdag. A lagok játéka vidéki átlagon felüli művészek.

Nem emelhetünk ki az együttes rovására senkit, mert annak minden egyes tagja egyformán jól betölti helyét.

Különösen tetszetek a nagyközönségnek „A montremari ibolya”. „A harapós férj”. „A három sárkány” és a „Katz bácsi” című darabok. Az utóbbiban alkalmunk volt a kis gyomai Molnár Marika kedves játékában gyönyörködni.

A társulat tagjai. Antal Béla igazgató, Antalné Fehér Rózsi, H. Kovács Ius, Peslhy Baba, Lázár Margit, Royra N. Kúrti K. Halassy Iván, Tar Béla.

Végül meg kell dicsérni Ágoston karmestert, aki virtuóz zongorakísérettel nagyban hozzájárul a zenés előadások sikeréhez.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a *Máday* és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a *beéri Balogh* gyógyszer-tári szolgálatot.

Dr. Pálka Pál főszolgabíró szerkesztőnk január 27-én megílogatta a Verebély klinikán és örömmel közli, hogy főbírónk egészségi állapota örvendetesen javul. A tamponozás még nagy fájdalmakat okoz, de hát erős szervezet ezt is kibírja. A hazajöveletről egyelőre nem igen esik szó. Az itthoniaknak küldött üdvözlését itt adjuk át, neki pedig további gyógyulást kívánunk.

MANSz estély az Úri-Kaszinóban. A farsang legsikeresebb báljának ígérkezik a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége Gyomai Csoportja által február hó 8-án az Úri Kaszinóban rendezendő műsoros táncestély. Tekintettel arra, hogy az estély díszlettel a „Zöldkereszt Akció” javára fordítatik, óriási az érdeklődés a község adakozó közönsége körében. Mivel meghívót eddig csak a csoport tagjai kaptak, itt kérünk fel mindenkit, hogy akik az estélyen részt kívánnak venni, meghívó iránti igényüket a csoport titkárnál az állami polgári iskolában jelentés be. Ugyanide küldendő az estéllyel kapcsolatos pénzdokumentum is. Az adományokat lapunkban fogjuk nyugtázni.

Nemesített szilva termesztés. Az endrődi előljáróság azon fáradozik, hogy az idén nagyobb területet beültessen nemesített szilvafával,

En nem kívánok olyan régi stílusnak — akarva, nem akarva — a szószólója lenni, amely régi stílus meddő szócsatákból, alantas gyűlölködésből, kicsinyes személyeskedésből és kevés alkotómunkából állott.

Gömbös Gyula.

Helyesbítés. A Gyomai Újság múlt heti számában azt írtuk, hogy a nyugdíjasok olvasóköre Kovács Lajos ny. főpostamestert egyhangulag tiszteletbeli alelnökké választotta, amit most úgy helyesbítünk, hogy Kovács Lajos ny. főpostamestert egyhangulag tiszteletbeli elnökké választották.

Fűmag termesztés Endrődön. Endrőd község előljáróságával karöltve az ott fáradoznak a gazdák, hogy jövőre az állam ill. is természetesen fűmagot. Az eddigi tárgyalások előrehaladott stádiumban vannak egész biztosra vehető, hogy jövőre megkezdik a termesztést.

A farsang legfényesebb bálja a MANSz estély február hó 8-án az Úri-Kaszinóban.

Egyre sűrűbbé válnak a kisebb lopások. Gyomán, de legfőképpen Endrődön, mind sűrűbben történnek lopások. Ezek a lopások inkább türevaló és élelmi szerek eltulajdonításából állanak. Endrőd községnek a szalmáját is lopják.

— Hétfőn már megjelenik **A SPORT!** A SPORT, a csabai alosztály legrégibb sportlapja hétfőn reggel ismét megjelenik és közli a mecsek részletes ismertetésén kívül az összes aktuális eseményeket. Kapható minden újságárusnál és rikkancsnál.

Méhészek figyelmébe! Értessítettnek a méhészek, hogy a rendes heti értekezlet minden héten csütörtökön d. u. fél 6 órakor lesz megtartva Kató Lajos jegyző irodájában.

Van-e már életbiztosítása?
Phónix és Turul
Életbiztosító Társaság.
Szíveskedjék érdeklődni
Bodon Lajosnál.
Kazinczy ut 10 sz.

A Futuránál

(Wagner Fatelep) burgonya, korpa, árpa és szemestengeri állandóan kapható.

A farsang legfényesebb bálja a MANSz estély február 8-án az Uri-Kaszinóban.

Az Országos Vöröskereszt Endrődi Fiókegylete a helyi „Zöldkereszt Akció” javára február 5-én este fél 8 órakor a katolikus népházban másoros táncestét rendez.

Bajtársaim! Akik a cs. és kir. haditengerészeinél szolgáltak, tudassák címüket Csákfalvy József máv. segédtisztel: Békéscsaba I. Bánál u. 26.

Véleményezett népszínművek. A vallás és közoktatásügyi minisztérium viléz Pölöskei János hírlapíró Pünkösdi mennyasszonyok és A pápacsikaszszony című háromfelvonásos népszínműveit felülbírálta és műkedvelő előadásra az egész ország területére véleményezte. A Férjhez megy a bíró lánya című népszínmű kedvező bírálata már ezelőtt egy évvel megtörtént. A nagysikerű araltott darabok kaphatók a szerzőnél, (Kispest Klapka-utca 14. sz.) előadási joggal 5, előadási jog nélkül 1.50 pengőért példányonként.

Aki zenészóra incselkedik a halállal. Egy különös és életveszélyes láncmutatványról közöl rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket a Délibáb legújabb száma. Beszámolók a színházi bemutatókról, érdekes intimítások a kulisszák mögött, szórakoztató cikkek és novellák, gazdag rádiórovat, különösen összeállított műsorral, a filmvilág eseményei és a legfrissebb Hollywoodi beszámolók teszik változatossá a Délibáb új számát, melynek ára 20 fillér.

A magyar mezőgazdaság legégetőbb problémáját, a húza minőségi kérdését ismereti a „Mezőgazdaság” legújabb száma. Cikkeket közöl még a pyrethrum termesztésről: a rozs-szul telett velések trágyázásáról, az újszülött állatok felnevelésének problémájáról, a lojás konzerválásáról, a bika termékellenségéről stb. A kiváló szaklapból a Mezőgazdaság kiadóhivatala Budapest, V., Földmivélsügyi Minisztérium kívánatra díjlanul küld mutatványszámot.

Felhívás! A Gyomai Dalárda elnöksége és működő tagjai felhívják a dalkedvelő és énekelni-szerető polgártársakat és különösen az ifjakat, hogy a Gyomai Dalárda működő tagjai sorába lépni sziveskedjenek. A Dalárda ezidőszerint az eddig tanult darabokat ismétli s így az új tagok az ismétlések során könnyen tanulhatnak és bekapcsolódhatnak a Dalárda életébe. Jelenkezni lehet Nemerey Péter takarékpénztári igazgató, a Gyomai Dalárda elnökénél, vagy bármelyik működőtagnál, kiktől a dalórák napjait megtudhatják.

Uj Magyarság a kereszténység legjobb napilapja. Felelős szerkesztő Milotay István, munkatársak: Rajniss Ferenc, Oláh György, Makkai János, Papp Jenő, Megyery Ella, Dallos Sándor, Szamadó Ernő, Holló József, Barabás Endre. Előfizetés egy hónapra 2.50 pengő. A lap Mácz Ákos helyi megbízottnál rendelhető meg.

A farsang legfényesebb bálja a MANSz estély február 8-án az Uri-Kaszinóban.

Helyreigazítás. Tévedések elkerülése végett szükségesnek tartjuk hangsúlyozni, hogy a Magyar Vörös-Kereszt Egylet által rendezett 4 hetes házibetegápolási tanfolyamot végzett egyének nemápolónői okleveltel, hanem, a vizsga sikeres letétele után csupán „bizonyítványt” nyernek arról, hogy a házibetegápolási tanfolyamot elvégezték, azonban az így elnyert bizonyítvány őket az ápolásnak hivatásszerű üzésére fel nem jogosítja. A házibetegápolási tanfolyamoknak célja ugyanis az, hogy a falu egészségügyét minél több ilyen tanfolyamot végző egyén utján javítsák, akik otthonukban a tanfolyamon elnyert tudásukat igen előnyösen használhatják fel.

„Ifjuság” főszerkesztője Drózd Győző a IV.-ik évfolyamába lépett kiválóan megszerkesztett ifjusági hetilapnak, melynek negyedévi előfizetése 1.30 P. Aki tanuló fiának értékes olvasmányt akar nyújtani, rendelje meg az „Ifjuság”-ot, Budapest, V. Perczel Mór utca 4. Kérjen mutatványszámot lapunkra hivatkozva.

Megtámadták a végrehajtót.

Seprényi Lajos közs. végrehajtótól, amikor adóbehajtás céljából megjelent Pataki Lajosné lakásán, annak felesége izgatottan, kezében késsel hadonászott és megtámadta. A gyorsan támadó asszony elől kitérni nem tudott s így annak arcon löbb vágást eített. A hivatalos ténykedésében megakadályozott végrehajtó a harsogó asszony ellen följelentést tett.

Az Új Kor január 15-i száma vezető helyen közli Balla Borisznak az Új Kor olvasóihoz írt bucsulevelét, amelyben a miniszterelnökségen való, új beosztása miatt bejelentik a szerkesztőváltást és hogy csak a Vigilia irányítását tartja meg ezentul magának, majd a laphoz és eszméihez való továbbragaszkodásra hívja fel az olvasókat. Az Új Kor, amely most már Aradi Zsolt, Possonyi László és Rády Elemér szerkesztésében és kiadásában jelenik meg, fellüнден érdekes cikkeket közöl. Így löbbek között Közi-Horváth József megrázó cikkét a földmunkás és parasztfialalság helyzetéről, Gyanis András Jezsuita alya kis tanulmányát Pázmány lelki fejlődéséről. Bergou Imre (Olmütz) a cseh-morva katolicizmus hatalmas lendületéről ír és a dunavölgyi megbékélés lehetőségeit mérlegeli, Gáldi László (Páris) Paul Bourget-ről rajzol markáns portrét, Radnai Mikos (Szeged) „A magyar falvakban” címmel írt pontos tanulmányt, Eröss Alfréd (Róma) Zrínyi Miklósról, a költőről és kortársáról a horvát Kőrösi Márkról rajzol rövid arcképet, Rónay György, Szabó Zoltán, Thurzó Gábor — az angol Dekameronról, Huxley-ről és Körmendi Ferenc regényéről számolnak be. Közli a lap Paul Claudel és Jacques Rivière híres levelezését. Bodor Béla Berdjajev társadalomszemléletéről, Jeanne Bloy-Molbech Leon Bloy-ról, dr. Kiss István a mai ember atmoszférájáról ír. Foglalkozik a lap rengeteg aktuális kérdéssel és nagy világnapló, valamint könyvrovat egészítik ki az új számot, melynek ára 40 fillér. Mindenütt kapható. Mutatványszámot szivesen küld a kiadóhivatal: VIII., Szenikirályi-utca 28.

A befalazott lányok titka London külvárosának egyik házában, négy fiatallány befalazott holtestére bukkantak. A holtesteket megnézte egy Peltersham nevű öreg tanár és öt perc múlva megludta, hogy ki a tettes. Ez az öreg tanár, akitől Gonan Doyle, Scherlok Holmes alakját mintázta, most halt meg. Erről közöl rendkívül érdekes cikkel Tolnai Világlapja új száma. Gyönyörű képek, nagyszerű cikkek, novellák, folytatásos regény, film, rádió, rejtvényrovat teszik gazdaggá a népszerű képeslap új számát, melynek ára 20 fillér.

„Könnyebb mindenek szolgálatra ajánlkozik 18 éves deványai árva parasztfiu jobb gazdálkodóhoz, ahol a gazdálkodást megtanulhatja. Fizetést nem kér, csak jobb ellátást és bánásmódot. Cím: KISS SÁNDOR Hajduhadház, Lorántffy u. 33.”

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. évi január 24-től 30-ig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

S. Juhász Istvánné Szilágyi Zsuzsanna fia Károly ref. Kéri Margit leánya Margit Piroska ref. Biró Endréné Kéri Rozália leánya Erzsébet ref., Beinszroth Mihályné Knap Mária leánya Mária ev.

Meghaltak:

Ladnai Lajosné Kéri Mária református.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

Gyetrai Istvánné Sárkocsy Mária fia László Vince rk., Varga Máténé Hornok Veronika fia József rk., Rojik Lajosné Sóczó Erzsébet leánya Margit Erzsébet rk.

Házasságot kötöttek:

Vaszkó Péter és Gy. Etelka Pelok Elek és Ru. Etelka.

Meghaltak:

Kurilla Ilona 9 éves rk., Habzda Neszta 15 éves rk., özv. Gallai Istvánné 70 éves rk.

A Kis Kadét február 22-én és 23-án.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

Hirdetmény.

A gyomai járás területén a tavaszi haszonállat vizsgálat és az állategészségügyi intézmények ellenőrző vizsgálata az 1936 évben a következő utiterv szerint tartatik meg:

Endrőd községben: március 21.-én 8—11 óráig és 14—17 óráig a községházánál, március 23.-án 8—13 óráig a körösöntúli rész a Kató-malomnál, március 24.-én 8—14 óráig Kondorosianynán.

Gyoma községben: március 26.-án 8—12 óráig és 14—17 óráig a községházánál, március 27.-én 8—14 óráig a Hasitáson K. Nagy István (VI. 269) tanyájánál, március 28.-án 8—11 óráig a Körösön túli rész a Batári tanyájánál és 13—17 óráig Uhrin György tanyájánál.

Az összes egypatiás állatok az utitervének megfelelően, az előírt helyre, az állatösszeírás sorrendjében száron és nem kocsiba fogva vezetessenek elő. A kancalovak osztályozásához a tulajdonosok azok származási igazolványait (csikóleveleit, fedezetési jegyzeteket) hozzák magukkal. Akik a kitűzött időpontokban lovaikat, szamarukat, vagy őszvéruket a vizsgálatra nem vezetik elő, szigoruan meg lesznek büntetve és költségükre pótvizsgálatot rendelnek el.

A lóbejelentő lapokról a bejelentés alkalmával kapott, azok számát feltüntető cédulát köteles minden lótulajdonos a vizsgálatra magával hozni.

A lóbejelentő lapok 2 évig megőrzendők s a ló eladása esetén az új tulajdonosnak átadandók.

Ugyanekkor felhívom a lakosság figyelmét arra, hogy a hasznos háziállatok bármily okból történő elhullása, vagy ledöletése, büntetés terhe alatt bejelentendő: továbbá, hogy a 100.000/1932. sz. F. M. rendelet 194. §-a értelmében bejelentési kötelezettség alá tartoznak az alább felsorolt fertőző állatbetegségek:

1. Keleti marhavész.
2. Lépfene.
3. Seregő úszók.
4. Bivalyész.
5. Veszétség.
6. Takonykór.
7. Ragadós száj és körömfájás.
8. Ragadós tüdőlob.
9. Juhlakó.
10. Tenyészbenaság.
11. Ivarszervi hólyagon kiütés.
12. Rühösség.
13. Sertéspestis.
14. Sertésorbánc.
15. Nyílt gümőkór.
16. Baromfi kolera, baromfipestis.

Akik a felsorolt betegségeket, vagy annak gyanúját be nem jelentik, az 1928. XIX. tc. 100 §-a szerint büntetendők.

Gyoma, 1936. jan. 24.

Bakos sk.

t.b. főszolgabíró.

SPORT

GyTK—MAFC 2:2 (1—1)
Bíró: Heintzen.

Ritkaság számba ment a 16 éves tanuári napsiklásban, nagy-szerű sponori hozott a két csapat találkozása. A játék menete elejétől a végéig izgalmas és változatos volt. A támadások gyorsan percztek és arról lehetett tanuságot — különösen a GyTK-nál, hogy jól átképzülve indulnak a tavaszi szezonnak.

GyTK indítja utnak a labdát. Ali egyszerűen szelre adott labdájával Olajos szökik meg és lövészi Czövek prokurátor fogja Mosti úr lövésny alakul ki, de a jól működő gyomai bekkék és Kerész mindenkor pontosan lépnek közbe. 10 p-ben Halvani kessel érinti a labdát. A megfűt 11-esi Lukács nagy helyezései mellé külföldi 20-ik percben Lukács szökteni Kovácsot, aki a meglepő Kerész mellett kapaba emeli 1—0. Utána Gyomai iram kezdődik, aminek eredménye a 34 p-ben Olajos beadott labdája, amivel Ali kiugrik a Borzai gal között és megszerez a kiegyenítési 1—1. Szünet után tovább tart az erős játék. 14 p-ben Lukács Hódosiól kap labdát, ami góllá érkekesít 2—1. 20-ik percben Barik össze fut Borzával és elcsik. Bertik szándékoságot lát, amiért a bíróval felesel, miért a bíró kiállítja. A 10 emberrel játszó GyTK továbbra is méltó ellenfele marad a MAFC-nak sőt a 29 ik percben Ali lövésével ki is egyeníti. Még egy megfűt 11-es a GyTK javára, ami Halvani kihagy. A MAFC szépen játszott, de főbbet vártunk tőle. A GyTK minden egyes tagja jól játszott, különösen Halvani leiszelt. Az előtti eredmény az egész csapat érdeme.

Csáky.

KORONA HANGOS MOZGÓ ENDRŐD

1936 február 2-án vasárnap

A szezon legújabb borzalmas filmje!
Csak 16 óra felülnek!

A VÁMPÍR-ASSZONY

rónadráma.

Főszereplők: Lugosi Béla, Lionel Atwill, Elisabeth Allan, Lionel Barrymore.

A rémdrámák minden kelléke felvonul ebben a hangosfilmben, amely a végén érdekes bűntényi bonyodalomhoz vezet és nagy detektívdráma lesz. Ez a fordulópontban bővekedő és hátborzongató filmet saját érdekében sarki nonulassza el megnézni.

Csodaszögér
végjáték.

Sztatoszfára akrobaták
sportfilm.

Itália régen és most
ismeretregisztrófilm.

Hangos Magyar Világhíradó.

Ingatlanforgalom

B. Molnár István és neje Szilágyi Jolán gyomai lakosok vettek 854 n.-öl 487 n.-öl, 1288 n.-öl, 616 n.-öl, 329 n.-öl és 310 n.-öl nagylakási számokat Csúvár József és Csúvár András endrődi lakosoktól 1300 P.-ért.

Molnár Albert (nős Czeglédi Rózával) gyomai lakos vett egy beltelekes ingatlan Benedek Márton és Benedek Terézről 309.60 P.-ért.

Fekete Endre (nős Baráth Rózával) endrődi lakos vett 1 hold 543 n.-öl és 883 n.-öl kölesfenéki számokat Herter Lajos (nős Arany Lidiával) gyomai lakostól 10.0 P.-ért.

Bátori Sándor és neje Szerető Piroka gyomai lakosok vettek 246 n.-öl beltelekes kert ingatlant Kősaegi László gyomai lakostól 250 P.-ért.

Makcsali Sándor (nős Szabó Juliánával) gyomai lakos vett 1 hold 1068 n.-öl kölesfenéki ingatlant Makcsali Sándor gyomai lakostól 3.5 P.-ért.

Oláh Lajos (nős Bérés Ilonával) gyomai lakos vett 895 n.-öl pocaszug és holtkőrösi szántót Kruchió János és neje G. Nagy Eszter gyomai lakosoktól 400 P.-ért.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN

FEKETE LAJOS
műszerész

Gyoma, gróf Tisza István ut 61 sz.

Varrógépek, kerékpárok
eladása és javítása,

valamint ezek alkatrészeinek
árusítása,

motorkerékpár vezetői
oktatás.

Kerékpár és motorkerékpár
kölcsönzés

Olcso árak. — A javításokért teljes garancia.
Részletárúkat előnyös fizetési feltételekkel.

BENJÁMIN ISTVÁN
villany és rádió szerelő

PHILIPS, EKO, ORION
RÁDIÓK
Csillárok.

Villamosfűző és
fűtőkészülékek.

Villanyszerelés.

Publikáció

A Futuránál (Wagner Fátalep) burgonya, kópa, árpa és szemestengeri állandóan kapható.

Arany János utca 24 sz. két szobás lakóház március 1-től haszonbérbe kiadó. Érdeklődni lehet, ifj. Biró Benedeknél. 3—2

Egy ügyes fiút tanulónak fel vesz Bogár Géza úri-fodrász.

Horthy Miklós ut 28 sz. ház eladó, ugyanott 4 szobás lakás mellék helyiséggel április hó 1-re kiadó. Bővebbet Horthy Miklós u. 37 sz. alatti megtudható. 6—1

Hat darab párnázott, bőrhuzatu ebédőszék, egy kitűnő szerkezetű fa-ágyra, egy fehér ruganyos matraccaal ellátott gyermekágy és két darab márványlap eladó. Érdeklődni lehet a kiadóban. 6—2

Eladó szalma és leveles oszka özv. Izsó Istvánné zöldséposi tanyáján. Lakás Petőfi út 36. 3—1

Luther utca 10 szám alatt egy szoba, konyha azonnali beköltözésre kiadó. 3—3

Ehrmann Adolf, Wesselényi utca 1. sz. alatti házában 2 üzlethelyiség, február 1-i beköltözéssel kiadó. 4—4

II. ker. Gárdonyi Géza u. 13 szám alatti ház örökaron eladó, vagy haszonbérbe kiadó. Érdeklődni lehet Hősök útja 50 szám alatt. 3—3

Arany János utca 3 szám alatt két szobás lakás kiadó. Érdeklődni lehet ugyanott. 3—2

Akinek bármilyen trágyája van eladó, jelentkezzen a Termelők Szövetkezeténél a Horthy Miklós uton. 10—0

Kruchió Mihálynak 5 hold földje, tanyaépületekkel eladó. Érdeklődni lehet a helyszínen VI. 515 sz. tanya. 10—10

Háznál sertésvágást, géppel perzselést és mindenféle hentes-csemegét, valamint csabai kolbász készítését jutányosan vállalja ifj. Wallner József mátyásos és hentes, Horthy M. u. 15. 3—3

Lakodalomra, disznótorra Kerekes Károly-tól vegyen jó zamatú bort literenként 56 fillérért. 10—7

NEM OLCSÓBB MÁR

A B O R O M

mint a szódavíz,

DE NEM IS SZÓDAVIZI

30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtelt ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítási tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levéltégy ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskes italok. tiszta, tökéletes zamatúak és nem savanyúak.

Cím: Székely Ferenc
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdavidálmait, Gyoma Felelős igazgató: Tékely Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRSZÁM:
 Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Égész évre 5:20 P
 Befizetések postacsekken:
 „Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.
 Lapzárta csütörtök este 6 óra.
 Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladós szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
 Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
 Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
 Egyháromos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés: 20 fillér. Ötször hirdetésnél 10 százalék, tízszeresnél 15 százalék. 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és felelvi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Gazdáink ébredése

Ha voltak is a múltban szövetkezeti kudarcok, azokból nem lehet azt a szabályt lerögzíteni, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetben ismét csak kudarcra végződnek a szövetkezesek.

Csak a magát sikernek tartó gazda nem hallja a változott idők szövetkezésére hívó dübörgő szótát.

Csak a magát vaknak feleltető gazda nem látja az egyedülálló gazda erőtlenségét diadalmasan túlszárnyaló szövetkezeti erő előretörését.

A gyomai gazdák ezek egyikéhez sem tartoznak. Sem nem siketek, sem nem vakok a változott viszonyokkal szemben: teljes tudatában vannak a szövetkezésben rejlő erő átitó képességének és erről február 2-án tettekben is fényes bizonyítékot adtak. Tudnak és akarnak is segíteni magukon. Nem félnek, sem a múlttól, sem a jövőtől. Bátor összefogással bele akarnak és bele is tudnak szólni a termelvényeik értékesítésébe és ha azokból feleségük van, azt biztos helyen akarják beraktározni.

Február 2-án délután a Gyoma-Endrődi Hitelszövetkezetbe csak egy bizalmas megbeszélésre hívott össze Papp Zsigmond 22 gazdát és amikor ezek elvben egyhangúlag kimondták egy szövetkezes alapításának szükségét, a lelkes hangulatban meg is kezdték az üzletrész jegyzéseket és a jelen voltak közül 18-an 16.500 pengő

értékű üzletrészt jegyeztek. Kell-e ennél öntudatosabb példa gondterhes, sívár kilátású aszályütöttségünkben, amikor az első összedobbanásra 18 gyomai gazda a gyémántnál értékesebb bizalmon kívül az erszényét is ki merete nyitni és 18.500 pengőig anyagi érdekeltséget is vállalt, de ezt is azal, ahogyan Kovács G. Lajos gazda mondta: „Ha nem elég, megtérjük!”

Régi, beteg szokás szerint már ennél a megmozdulásnál is nyúlják a csápiakat a kerékkörök, a tépelődők, akikre pedig semmi szükségé nincs a gazdáknak. Már jelennek a konkolyhíntők, akik mindig előre tudnak és látnak mindent, de életükben még sohasem raktak két szalmaszálat keresztibe.

Álljanak félre a kishitűek. Hagyják csak a bátrabbakat a harcokban. Aki kétekeedik, aki fél, aki ármánykodik, álljon félre, ne szóljon bele, ne jósolgasson, ne kárrogjon, hanem várjon egy ideig, amíg ezek a vállalkozó gazdatársai neki is kikaparják a jólét gesztenyéjét a becsületes összefogás munkaparazsából.

Akik pedig változtatni akarnak a családásokkal állított multon és maguk is segíteni akarnak magukon, azok ne a meddő kritizálók sorába álljanak, hanem az összefogók táborát növeljék bizalmukkal, munkájukkal, tőkájukkal.

A gyomai gazdákra is vonatkozik a mondás: „Segítsenek magukon és az Isten is megsegíti őket!”

Még a gazdasági időszakban is nagyon figyelemre méltónak tartjuk, hogy gazdáink kézbe merik venni gazdasági helyzetük kereskedelmi munkáját is. Erre ők a legalkalmasabb keretet, a szövetkezést választották. A megalapításhoz szükséges anyagiak előteremtéséhez már biztatást kaptak a kezdeményezők és így a jegyzett üzletrészek összegét ingatlan bekebelezéssel minden megerőltetés nélkül teljesíthetik le. Mindenkinek az általa jegyzett összeg erejéig lesz felelős.

A szövetkezes kezdeményezői tervbe vették, vagy a meglévő magtárak közül valamelyiket megvenni, vagy ha előnyösebb lenne, egy megfelelő magtár építenek majd.

Az üzletrészi jegyzések serényen folynak és eddig 22.000 pengő a következők jegyezték:

Papp Zsigmond, G. Nagy László, K. Nagy András, Kovács G. Imre, Kovács G. Lajos, Arany Lajos, Oláh Lajos, Kovács Lajos, K. Nagy Endre, Arany Mihály, Gaál Endre, Kocsis Gabor, Kruchió László, Ifj. Oláh Lajos, T. Kocsis Mihály, Fekete Lajos, Wagner Márton, ifj. Baráti Sándor, Vincze Endre, Izsó Ferenc, Kun József, Bay József ref. lelkész, Wagner József, Vincze Andor, B. Kiss János, Kató Lajos jegyző.

Akik érdeklődnek és színién részt akarnak venni az alapításban, Papp Zsigmondtól, vagy a Wagner faterkedésben kaphatnak részletes felvilágosítást.

A NEP gyomai szervezetének nagyválasztmányi ülése

A NEP gyomai szervezetének választmánya vasárnap, február 2-án délután tartotta meg rendes ülését, amelyen a központ részéről dr. Fayl Gyula központi titkár vett részt. Az intenzív szervezkedéshez, majd pedig a közös érdekeket szolgáló ügyekhez elhangzó felszólalások újból csak igazolták, hogy a NEP nem a jelen, hanem a jövőben elvégzendő nagymunkák érdekeit is szolgálja, így nem az osztályérdekek képviselője, hanem a nagy magyar közé. Munkát kér, munkáért kilencsei, szegények baján segít és ez az, ami bizonyítja, hogy itt nem a pártérdek jön először, hanem a néperért való segítség, mert ezt az ígéretét akarja beváltani. Ez a Nemzeti Egység Párt kitűzött célja. Ez van zászlajára írva, ide vár, ide hív minden magyart.

A NEP. Munkás Otthonba érkező dr. Fayl Gyulát Csele István munkás elnök és a nagy számban összegyűlekezett választmányi tagok és munkások fogadják. Nemerey Péter helyi csoport elnökének üdvözlése után Dr. Fayl Gyula emelkedett szólásra, hogy tájékoztassa a gyomai szervezetet arról a fokozódó szervezetről, amely szükségessé vált. Beszéde során rámutatott arra, hogy az utóbbi időben a szélsőséges ellenzék különböző napilapok útján a szervezet bomlásáról írt.

— Ez nem fedi a valóságot. Ezek a beállítások csak arra jók — mondta, — hogy segítsék az összetömrülést a Nemzeti Egység Párt zászlaja alá, nem pedig, — amint ők akarják, — hogy bomlasszák. A közös harmonia vezet minden vezető férfit, így nincs ok a kicsinyességre.

Hangsúlyozta, hogy a NEP-be vetett bizalmukat tartásuk meg, mert a végső győzelem közeleg.

Nehéz megpróbáltatások idejét éljük, az bizonyos, de el kell és el fog jönni a jobb és szebb magyar feltámadás.

A kormány tudatában van a nagy nyomornak, a tulsok megpróbáltatásoknak, de bizva bízik, hogy áthidalja ezt a nehéz telet, és a tavasz nyomán új élet fog fakadni. Győzzük meg embertársainkat, gyűjtsük közös táborba az embereket, bizhatunk, hogy egy erős tábor minden akadályt legyőz.

Közel egyórás beszámolója során tájékoztatta a jelenlévőket a múltban megtörtént poli-

likai eseményekről, majd pedig a jövőben megvalósítandó tervekéről, amelyeket a kormány meg fog valósítani.

Zajos éljenzéssel fogadott beszédét Nemerey Péter elnök köszönte meg.

Az ülés további során az elnöklő Nemerey kéri a lílkárt, hogy a már beadott, de el nem intézett kérelmeknek nézzen utána és igyekezzen azokat személyes támogatásával ügy elintézni, hogy az megelégedést váltsion ki.

Keveset kérni és semmit sem kapni, ez olyan dolog, amely az emberek bizalmatlanságát váltja ki.

Igy és ilyen eredményei nem tud a helyi szervezeti olyan eredményt felmutatni, mint amilyen szükségeltetik Beier-iesztettük — mondja — a munka alkalmak kibővítésének kérelméi az endrődi uti (besenyőszeg új telep) villany és járda ügyei, s. b. ezek mind olyan dolgok, amelyek ki kell vizsgálni és meg kell adni, mert itt nagy szerepet játszik az is, hogy a gyermek, — a jövő nemzedék — megsegítéséről van első sorban szó.

Dr. Fayl Gyula ígéretet tett, hogy kedden reggel személyesen jelenti Ricsóy Uhlarik főispánnak és igyekezni fog, hogy ez a legsürgősebben el legyen intézve.

A jelenlevők nagy hűveléssel vették ezt tudomást.

Nemerey Péter a továbbiakban előadja, hogy a magyarországi szövőgyár a héten Békéscsabára költözik, s így 40 leány marad kereset nélkül. Kéri a lílkárt, járjon közbe, hogy ezek a leányok a MÁV.-tól olcsó helyi munkás jegyet kapjanak, hogy be tudjanak járni dolgozni Békéscsabára.

Dr. Fayl Gyula e kérelmet is figyelembe vette és ígéretet tett, hogy a főispánnak előterjeszti.

Végül főbb kisebb ügy tárgyalása után fél hat órakor az ülés a „Hiszekegy-el” ért véget.

Szerdai esték.

Múlt szerdán, dacára a kedvetlenül időnek, mintegy 100 főnyi hallgatóság gyűlt egybe a Kisréti Olvasókörbe, a Gyomai Közművelődési Egyesület előadására. A soronkövetkező hivatalos előadó, közbejött egyéb elfoglaltsága miatt, nem jelenhetett meg s így helyette Szőke Ferenc igazgató tanító — községünk népművelés-ügyének fáradhatatlan, lelkes vezetője tartott „Időszerű kérdések” címen, érdekes ismeretterjesztő előadást.

A kísérőműsorban Izsó János és Izsó Róza műkedvelők egyesületének. Ifj. Molnár Gyula, Gyóni Géza — az orosz fogságban tragikus körülmények közt elhunyt magyar poéta — verseiből szavalt, nagy hatással.

Február 12-én a 48-as Kaszínóban Fehér István polgári iskolai tanár, február 19 én pedig Gecsei Zoltán tanító a Németvárosrészi Kaszínóban tart előadást este 7 órai kezdettel. Ezen szerdai est egész estét betöltő műkedvelő előadással lesz egybekötve.

Dr. Pálka Pál főszoigabíró betegszabadságon

Értesülésünk szerint Dr. Pálka Pál, járásunk köztisztviselőiben és közszereplőkben álló főszoigabírója február 1-vel megkezdte betegszabadságát.

A hivatalos teendőik elvégzésével vitéz Márky Barna dr. vármegyei állispán Bakos József tb. főszoigabírót bízta meg.

Gazdaérdekképviseleti gyűlés Endrődön.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara február hó 25-án Endrődön a gyomai járási mezőgazdasági bizottság gyűlésének keretében a Katolikus Népszövetségi Gazdakör nagytermében délután 2 (kettő) órai kezdettel gazdaérdekképviseleti előadó gyűlést rendez. Ezen a gyűlésen kerül átadásra Varju J. Imre endrődi lakosnak a kisgazda számtartás vezetése terén uttörő munkásságának elismeréseként adományozott kamara kitüntető oklevél.

Dr. Keztyüs Lajos, a debreceni Gazdasági Akadémia tanára a kisgazda számtartásról tart előadást, Varga László gazdasági tanácsos, mezőgazdasági kamarai titkár pedig az időszerű mezőgazdasági kérdésekről fog beszélni.

Ezen gazdaérdekképviseleti gyűlést azzal átánljuk a gazdatársadalom figyelmébe, hogy azon minél nagyobb számmal megjelenve, tegyenek tanubizonyítót a gazdaközügyek iránti érdeklődésükről.

KÜLPOLITIKAI SZEMLE

Magasztos volt az új angol királynak, apja, V. György király végültszességére egybegyűlt külföldi diplomataik előtt tett azon kijelentése, hogy szent kötelességének tartja a hadviselő feleket kibékelteni, — E gondolai királyi fenköltiségű és nemcsak pusztabakiállott szólam a királyi deklaráció, mert VIII. Edward hazája határain túl is tiszteltnak, szereltnak és népszerűségnek örvend. Mégis, bármily közbecsülésben áll fontos személye és egyéni varázsával bármekkora súlyt is képvisel óhaja a közvélemény mérlegén, ez az óhajtás a háborút már átélő magánember őszinte nősztalgikus sóhajtása a nyugalmis békeiránt, de mint uralkodója Angolországnak és a dominiomoknak, bájosan tudja magát függetleníteni impériuma érdekeitől.

A brit kormány külpolitikai vonalvezetésében változás pedig az uralkodócserevel sem történhetik, hiszen tudvaérvő, az elhunyt Majesztiás békebarát

volt és ő is egészséges reputációjával igyekezett mindenkör az ellentétek áthidalásával a békés utat egyengeni.

Az új francia kormány a múlt héten megalakozott be. Balléle való ellőlódási mutat az öszszszetétel. Az ellőlódás azonban a kormányzati tényekre vonatkozólag látszólagos, mert a kamara (senatus és képviselőház) a maga erejéből parlamenti frakcióinak kellő átcsoportosításával újat tudja állni minden kilengésnek. Ilyen irányban Sarcaul miniszterelnök sincs ambíciókkal telteve. Expozejából érte, belpolitikája odairányul, hogy az előző kormányok ugynevezett szükségrendeleteit enyhítse és a politikai szenvedélyeket ezen ténnyel annyira csillapítsa, hogy nyugodi atmoszférában választatasson. Épen azért tartotta magának fenn a belügyi társat is. Céltatos külpolitikai nyilatkozatot mindeztideig még nem tett, de az olasz-abesszin kérdésben ugylátszik tovább kös-

perál Angliával, annál is inkább, mert személyilag nincs olyan kényes helyzetben Olaszországgal szemben, mint előde Laval volt, ki, bár paradoxonszerűen hangzik, ez egyszer valóságos kéjjel bukott meg.

Az olasz-abesszin háború utolsó hete helyi csalározásokkal telt el. Ugyan az olasz hadvezetőség sikereket jelent, de ezek vajmi csekélyek, ha a hadállásokat a térképen lekortroláljuk. Bauer Illés.

NAGY-NÉPÜNNEPÉLY PÓHALMON.

Február 2-án rendezte meg a póhalmi hőrlőársaság első népünnepélyét. Ezzel kívánta megmutatni, hogy élni akarásán túl, megfelelő szellemi felkészültséggel és a művészet iránti is haitammal bír. Azért ezen ünnepeket nem csak egy szürkére szabott bál, vagy egy mámorba fojtot vacsorában merítette ki, hanem egy szép műsoros estét, amelyet a saját gyermekeik emeltek tőkélyre, nagyszámu hallgatóság előtt.

Az ünnepegy programja a következő volt:

Délután 3 órakor Vaszkó Pál ünnepi megnyitó beszéde után Vaszkó Mihály beszélt az értékesítő szövekezetek fontosságáról, nagy érdeklődés mellett.

Utána Simándi Pál írót tartott előadást Ady Endréről és olvasott fel számos versét, nagy hatással. Vegezetül Szedlák Teruska énekelt el főbb irredenta dalt, mesésen gyönyörű hangján, melyért egerverő taps telt a jutalma.

Az ezt követő egy óra ismerkedés és csendes szórakozásban telt el, míg végül este 6 órakor új műsorzámok következtek.

Bavezető és darabot ismerető beszédet mondott Búsi Gábor, amelyben — főbbek között — arról is beszélt, hogy ezen ünnepegyünket már csak azért is megrendezük, hogy ide telepedésünk hideg fogadtatását ellensúlyozzuk, testvéri melegséggel.

Utána következett egy vígjáték, amelyben a szereplők a legtökéletesebb képét mutatták be a városi élet egyik beteges mellék hajlásáról, még pedig olyat, ahol már már a kutyus képezi a családi élet tengelyét.

A másik darab a falusi életből nyújtott ízelítőt, ahol az anyagi számítás szintén úrrá vált a lelkeken, de amit az ifúság leleményes meglevesztéssel halomra borított.

Az első darabban különösen

MANSZ magyar estélye február 8-án az Uri Kaszinóban

külön: Hunya László és Madarász Juliska. Igen jók voltak: Timár Etuska, Timár Pál és Bula Vendel.

A második darabban külön: Szediák Teruska, Utrin András, Madarász Juliska, Bula Lajos. Nagyon jók voltak: Gyuricza Gizike, Vaszkó Vincze, Timár Etuska, Hunya Károly, Vaszkó Maria, Farkas Lajos, Lengyel Dezső, Farkas Maria, Hornok Máté, Timár Pál, Uána Jane volt reggeliz, a legkisebb rendezvényes nélkül.

Ezen ünnepély megrendezésében külön elismerést érdemelnek még: Vaszkó Pál, Utrin Péter, Klímó Elek, Vaszkó Mihály, Timár Andras, Hunya Elek. Részesek voltak még: Farkas Lajos, Bula Lajos, Lengyel Dezső, Szabó Istvánné.

A működvelő előadást Racz Lajos tanítónak be es ő is rendezte azt sok hozzájárulással, sok szeretettel. Racz Lajos maga is írta már sikerült népies tárgyú színdarabokat és a versei is közismertek már.

A befolyt összeg azon részesét, amely a kiadáshoz megmarad, a Zöld kereszt akció rendelkezésére bocsátotta a befolyó társaság. R.

A befolyt összeg azon részesét, amely a kiadáshoz megmarad, a Zöld kereszt akció rendelkezésére bocsátotta a befolyó társaság. R.

Pályázatot hirdettek az endrődi főjegyzői állásra

A pályázati határidő február 25.

Endrőd község nagy esemény elé kerül a közigazgatási életében: a nyugalomba vonult főjegyzője, Finta Albert helyét töltik be.

Valamikor nagyon tiszteltrel méltó és irigyléltséggel volt egy nagyközség főjegyzői állása. Ma, ember legyen a talpán, aki az összes közigazgatási tisztiságok között a legnéhezebbikben, egy nagyközség főjegyzői munkakörében megállja a helyét. Különösen nehéz ez olyan helyen is, mint Endrőd, ahol annyi nélkülözös, szegény embert kell eljáratni.

Bizonyosan nemesak egy pályázó lesz az endrődi főjegyzőségre. Pártok is lesznek. És a hagyományos szokásokhoz híven ezek a pártok szívesen támogatják majd jelöltjeiket, akár a jelölt ráteremtése, akár a jelölt rokoni érdemei szerint. Sokszor megtörténik, hogy ebben a nagy támogatásban elvesztik a vá-

lasztók a helyes ítélőképessé-
züket és nem nézik a község
jelene és jövője szempontja-
ból, hogy melyik jelölt megvá-
lasztásából lesz a községnek
több haszna.

Legjobb kilátása **Harsányi László** helyettes főjegyzőnek van a megválasztásra. Régi közigazgatási ember ő, és pedig a javából. A vezetésre alkalmas képességeit eddigi endrődi működése fényesen bizonyítja. Szegény és gazdag, munkás és úr egyaránt becsüli, tiszteli, úgy hivatali, mint társadalmi munkájáért és legfőképpen pártatlanságáért. Benne remélik azt a községi vezetői, aki a még most is lappangó endrődi pártosságok fölött tud majd állani.

A többi pályázókat még nem tudjuk, de reméljük, Endrőd község képviselőtestülete tudni fogja a község érdekében való köteletségét.

A gyomai községi gazdasági népiskola és a 48-as egylet vezetőségéhez!

A gazdasági iskola tantestülete az iskola helyiségében február 2-án gazdag műsor keretében egy igazán kellemes estét szerzett mindazoknak, akik azon részt vettek. Meglepő, hogy egyszerű, 13-14 éves leányok és fiúk mire képesek, ha megfelelő kezekbe kerülnek.

Hogy helyes-e iskolás gyerme-

keket a színpadra vinni, ezen egyesek talán ma még vitatkoznak, de én erre csak annyit jegyzek meg, az a gyermek, amelyik olyan népes tömeg előtt állja meg a helyét, az szemébe mer nézni az embereknek is, míg mi még abban a korban, ha idegen emberek előtt kellett megállni, szemünket a földnek szegeztük és

A legszebb ékességeit-

az év legszebb
bájlára!

Mi is legyen ez:
drágakő, gyöngy
vagy gyűrű?

Nincs ékszerben
remekebb, mint a
valóban szép haj!

KAMILLOFLOR

A szőkéknek készült alkálimentes Kamilloflor Special Shampoo megtartja a haj természetét, aranyos fényét és azt visszaverésolja, ha már eltompult volna.

BRUNETAFLORE

A sötét hajnak készült alkálimentes Brunetaflor Special Shampoo ragyogó mély fényt ad és a sötétbarna színárnyalatokat sehol nem sejtett pompában juttatja érvényre.

ELIDA SHAMPOO

kalapunk szélét gyűltük rendületlenül, nehezen vártuk, hogy a kínos helyzetből megszabaduljunk.

Február hó 9 én d. u. fél 6 órakor az iskola termében a kir. tanfelügyelő úr, a népművelési titkár úr, valamint a helybeli hatósági vezető úrak jelenlétében megnyitandó kiállítás keretében közgyűlés-egükről tesznek a tanulók bizonyosságot.

A gazdasági iskola agilis és minden tekintetben életmes és figyelmes igazgatója, a kellemes a hasznossal egyesítve, a vendégek tiszteletére egy kis vacsorát adott. Az ebből és az előző előadásból megmaradandó összeget az iskola céljaira létesítendő öntöző mű felállítására számítja fordítani.

A tantestület e vacsorát nem az iskolában, (nagyon helyesen) hanem a 48-as egylet helyiségében, mint központi és legnagyobb gazdaságban számított meg tartani.

A tantestület e kérését írásban közölte a vezetőséggel, megemlítve azt, hogy a vacsorához az által megállapodott ár szerint az egyletnek szíveségéért ellenszolgáltatásképpen némi üzleti hasznot helyezett kilátásba. Az egylet választmánya e megtisztelő bizalmat vita tárgyává tette, sőt, sajnos, egy szótöbbséggel leszavazta, illetve elutasította azt.

Igy érez egy gazdakör a gazdasági iskolával, a saját gyermekeivel szemben.

Kérdezem: tudják Önök, mi a gazdasági iskola? Ismerik? Mert ha ismernék annak működését, akkor bizonyára meghozták volna azt a csekély áldozatot, hogy most, először egy évben, egyszer 5-6 órára a kártyát, a dákót nyugalomba helyezték volna és nem tették volna egyletünket kicsinyeskedésükkel mosoly tárgyává.

Ezúton kérem a hatóságokat, az iskolaszéket, a tantestületet, hogy a hozott határozattal sem az elnökség sem a tagok nem azonosítjuk magunkat, ezt szíveskedjenek tudomásul venni.

Azokat a választmányi tag úrat, akik a fenti határozatot hozták, arra kérem, hogy amidőn 48-as egyletünk központi fekvésénél, tagjai számánál és anyagi erejénél fogva Gyomán a legelső gazda kör, jogosan elvárjuk, hogy tekintélyben is az elsőbbségre töreksszik, aminek biztosítása első sorban az elnökség és a választmány kötelessége. Az a választmányi tag, aki e hivatásának megfelelni nem tud, engedje át helyét másnak.

Mindezeket azért hozom nyilvánosságra, mer nem ez az első eset és nem volna hivatatos, hogy rendszer váljék belőle.

Gyoma, 1936. február 7.

Papp Zsigmond.

A Kis Kadét február 22-én és 23-án.

Most jelent meg!
SZÉKELY TIBOR

BOLGÁR MIKLÓS IFJUSÁGA

Ebben a regényben először szólal meg a Holnap hangja. Nagy leszámolás ez a könyv. Feleszmélés arra az örök igazságra, hogy nem csak Tegnap van és Ma van, hanem Holnap is, amellyel mindannyiunknak szembe kell néznie.

Megtekinthető minden könyvtárban

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA.

Milyen lesz az időjárás?

A meteorológia nagyot fejlődött a háború óta, egyik két napra előre már szinte biztonsággal mondják a szakértők, milyen idő lesz. Hosszabb időre előre jósolni azonban még nem tudunk. Pedig jó volna tudni, mit hoz a következő négy hét, lesz-e fagy, lesz-e jég, avagy egyenesen a tavaszha megyünk már?

Egy bizonyos, — akár keményre fordul az idő, akár korán tavaszodik, a tavaszi munkák torlódni fognak. Ezért ki kell használni az enyhe időt. El kell végezni minden munkát, amit csak lehet.

Elsősorban a talajmunkák elvégzése fontos és sürgős, s ezzel kapcsolatban a trágyázás is. Különösen a műtrágyák elszórására kell idejében gondolni, nehogy elkéssünk vele. Ugyanis a szuperfoszfát annál jobban érvényesül, minél korábban szórjuk azt el. Munkamendet takarítunk meg, ha a műtrágyát valamilyen esedékes talajmunka előtt szórva el, munkáljuk be a talajba.

Készakarva kerüljük a szántás szót, mert tavasszal szántani — ha ősszel szántottunk — felesleges, sőt káros, mert a tavaszi szántás kiszárítja a talajt. Rendszerint elegendő, ha tárcsás boronával, nehéz boronával, kultivátorral, stb. készítjük elő az ősszel megszántott talajt.

Sír a nemzet lelke.

*Sír a nemzet lelke,
Sírhatja a multat,
Régi dicsőségek
A semmibe hulltak.*

*Kifosztott a haza,
Rabigában görnyed,
Koncon lakomáznak
Véresszájú szörnyek.*

*Béklyós láncainkat
Csak letépjük egyszer,
Ami szegyenünk volt,
Lesz templomi kegyeser*

*Intés a jövőre,
Borongás a maltra
Szenvedő magyarra
Elesettre, holtra.*

*Hogy a boldogságban
Is a jóra intsen
Minket magyarokat,
Segítsen az Isten,
Klein Mihály.*

Kondorostanya ünnepe.

Dr. Ringwald Károly kir. tanfelügyelő és Tanti József vármegyművelési titkár február 2-án Orbók József endrődi igazgatótanító kíséretében meglátogatták Kondorostanyát, ahol a lányai-lelkes lakosság nagyszámú hallgatósága előtt dr. szentjóni Bariha János a helyestáplálkozási Benezé József kántortanító a központi iskola tanulóival szépen betanított három szólamú énekeket adott elő. Este a Hangya szövekezeiben dr. szentjóni Bariha János rendezésével előadták a „Noszti líra esete” című vígjátékot.

Január 26-án a Pogány-iskolában v. Miskolczy Gábor tanító kiváló vezetésével több egyfelvonásos darabot adott elő a fiatalok — nagyon sikerrel.

Ure a bizonyossága, hogy Kondorostanya vezetői és lakosai a téli időt hasznosan töltik és értékes önképzéssel gyarapítják tudásukat.

Van-e már életbiztosítása?

Phönix és Turul
Életbiztosító Társaság.
Sziveskedjék érdeklődni
Bodon Lajosnál,
Kazinczy ut 10 sz.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Múday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a *beéri Balogh* gyógy-

Áthelyezés. A vármegyei alispánja báró dr. Maasburg Kornél tb. főszolgabírói Békésről a gyomai járáshoz helyezte át további szolgálatra.

Bakos József tb. főszolgabíró. A január 26-án megtartott sakkszövetség közgyűlése tanácsstaggá választotta.

Jóváhagyták a báró Wodiáner árvaház föld vásárlását. A gyomai báró Wodiáner árvaház 4 kat. hold 380 négyzetöl méter területű földingatlanát a lovag Bleyleben Regner Péterné sz. Wacintler Eleonóra endrődi lakostól 2260 P-ért, amelyet megvásárolni engedélyezett Békésvármegye törvényhatósági bizottsága.

Felhívást! A Gyomai Dalárda elnöksége és működő tagjai felhívják a dalkedvelő és énekelni-szerető polgártársakat és különösen az ifjakat, hogy a Gyomai Dalárda működő tagjai sorába lépni sziveskedjenek. A Dalárda ezidőszentig az eddig tanult darabokat ismétli s így az új tagok az ismétlések során könnyen tanulhatnak és bekapcsolódhatnak a Dalárda életébe. Jelenkezni lehet Nemerey Péter takarékpénztári igazgató, a Gyomai Dalárda elnökénél, vagy bármelyik működőtagnál, kiktől a dalórák napjait meg tudhatják.

Felhívás a gazdatisztekhez. A gazdatisztek f. hó 9-én a Budapesten tartandó országos gyűlésen akarnak nyomatékosan adni azoknak a jogos követeléseknek, melyek a földbirtokra vonatkozó törvények és gazdatiszti nyugdíjügy részében máris tárgyalás alatt vannak. Kérnek minden okleveles gazdatisztet, hogy ezen a nagygyűlésen minden körülmények között, az ügy fontosságára való tekintettel, minél számban jelenjenek meg.

Uj Magyarság a kereszténység legjobb napilapja. Felelős szerkesztő Milotay István, munkatársak: Rajniss Ferenc, Oláh György, Makkai János, Papp Jenő, Megyery Ella, Dallos Sándor, Szamadó Ernő, Holló József, Barabás Endre. Előfizetés egy hónapra 250 pengő. A lap Mácz Ákos helyi megbízottal rendelhető meg.

Két hónapon keresztül ingyen cukrot kapnak a szegény gyermekek. A magyarországi cukorgyárak 1000 métermázsza cukrot ajánlottak fel a szegény gyermekek tápszermegjavítására. A belügyminiszter intézkedésére Békésvármegye 100 métermázsza kapott s a napokban a vármegyei főispán elrendelte azoknak az összeírását, akik erre a cukorra ráutaltak. Legelső sorban 0—3 évig, második sorban 3—6, harmadik sorban 6—10 éves korig részesülnek a gyermekeket segélyben. Persze ez az osztály felállítás azért vált szükségessé, mert Békésvármegyeinek 100 q. cukor igen kevés. A gyermekek pedig 1-1 félkilót kapnak havonta. Ha községünk szegényeit nézzük, bizony kevés olyan gyermeknek jut cukor, akik iskolába jár, mert az inségesek naplójában felvett munkásoknak közel 300 három éven aluli, és 380 hat éven aluli gyermekeik vannak.

Az Új Kor február 1-i száma Aradi Zsolt, Possonyi László, Rády Elemér szerkesztésében feltűnően érdekes tartalommal megjelent. A vezető cikket Arady Zsolt írta a világiak és a pap-ság viszonyáról XI. Pius pápa új körlevelével kapcsolatban. Drucker György dr., a Küllügyi Szemle szerkesztője sok vitára alkalmas adó cikkében a parlamentáris rendszerrel foglalkozik. Blaszkó Maria „Fájdalmas anyák” címmel, Georges Cadeau: Astrid, az álmok és legendák királynéja címmel írtak cikket. Dus József a magyar közélet látogatásáról írt cikket, Marconnay Tibor, Boldizsár Iván, Rády Elemér, Ortutay, Németh László és Eszterhás István könyveit bírálják. Tóth László a Nemzeti Ujság főszerkesztőjének írása a sajtóról és az újságiról szól. Arképek a mélységből címmel az ipari tanonc, a segédtanító és a gazdasági cseléd életviszonyait ismerteti. Szalóczi Pelbárt O. F. M. Assisi Szent Ferencről, mint az Actio Catholica védőszentjéről ír. Kis cikkek a negyven-ezer éhezőről, a szervilizmusról, az arisztokráciát ért támadásokról, az angol király és a nép viszonyáról, gróf Apponyi Alberttről, Juhász Vilmos két könyvéről szólnak. Az értékes számot Claudel és Riviere levelezése, világnapló és könyvrovatok, idézetek egészítik ki. Egyes szám ára 40 fillér. Mindenütt kapható. Kiadóhivatái készséggel küld mutatványszámot. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.)

Képviselőtestületi közgyűlés.

Február 10-én, hétfőn képviselőtestületi gyűlés lesz, amelynek 34 tárgysorozati pontjából kiemeljük a MÁV. igazgatójának kövezet-vámdíj általánosozási ajánlatát; a Gyomai Ujság kérelmét a publikáció hirdetésekre vonatkozólag; a Széchenyi utcai áriézi kút fúrásának felülvizsgálatára kiküldött bizottság jelentése.

A Futuránál (Wagner Fatelep) burgonya, korpá, árpa és szemestengeri állandóan kapható.

A hirdetőik tájékoztatására. munkájuk megkönnyítésére most jelent meg a budapesti és vidéki lapok hirdetési díjait részletesen magában foglaló hirdetési újságkatalógus. Az ügyesen összállított katalógust kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küldi meg ERDŐS JÓZSEF hirdetési irodája, Budapest, VI., Teréz-körút 55.

Háziasszonyok! Megjelent a Dr. OETKER gyár ötödik kiadása fényképes ünnepi receptkönyve, melyet kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve küld: Dr. OETKER A. Tapaszerművek Budapest, VIII., Conti u. 25. Sültoppor és vaníliakenőpor ára most levetésként 12 fillér.

Jól sikerült az Endrődi Vörös kereszt egyesület bálja. A Zöld kereszt javára rendezett farsangi bál úgy erkölcsileg, mint anyagilag jól sikerült az endrődi Vörös kereszt rendezésében. Jó hangulatban hajnali órákig maradtak a vendégek.

Zsibáros szabályrendelet. Békéscsaba megye törvényhatósági bizottsága a gyomai járás területére 4 zsibáros engedély kiadását határozta el.

Illatos szemöldök a legújabb divat. Parisban a divatnők egy kis ceruzához hasonló készüléket használnak, amellyel szemöldöküket illatosítják. Az illatos szemöldök a legújabb párisi divat. A tavaszi párisi toaletokról remek rajzokai közül a Párisi Divat új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. Csodaszép kézimunka rajzokai és számtalan pompás cikkei rovatot találnak az olvasók a ragyogó divatlapban. A Párisi Divat száma 50 fillér.

Hortobágyi bikavásár. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarától nyert értesülések szerint a Hortobágyi bikavásár február hó 20-án esütőnőkön lesz megtartva a Kis-Álomzug pusztai bikalepén. A bikavásáron 63 drb. ridegen nevelt, fajliszta, tenyészérett, három éves magyar fajta tenyészbika kerül eladásra. A kiállítások szerint a megvett bikák hazaszállítása díjtalanul történik. A bikavásár ügyében részletes felvilágosítást nyújt a Debreceni Gazdasági Egyesület iktári hivatala, Debrecen, Hatvan u. 1 szám.

Téli: Végre egy kevés havat is látnak Jász is volt. Mindezeket jóval túlszárnyaló szél és vihar tombolt napokon át, de szerencsére nálunk nem esőnált kért. Dunántúlon hófúvások, téviropóznák kidülese, forgalmi és postai akadályok voltak a vihar nyomán. A további jóslásokban lényegtelen változást ígérnek.

Andaházi Kasnya Béla nagy bírósági elfoglaltságai tudnak meg a Körösvidék február 7-iki számából, ahol megírták, hogy képviselőnk ugyanarra a napra volt megidézve egy büntető ügy tárgyalására és a budapesti polgári bíróság elé a dr. Alice által indított házassági bomló pereben. Úgye, mi-ezoda lazax elfoglaltság?

A Tilos város titkai. A Dalmatai Lapok változatos országáról Tibetéről és fővárosáról Lhaszszáról felülről érdekes képekkel illusztrált cikkel közölte Tolnai Világlapja új száma, amely változatos gárdag tartalommal és nagy terjedelemben jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett, pompás folytatásos regényi, nagyszerű cikkei, riportokai és közel száz képet talál az olvasó a különö képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Hány zsák kávét kapott, a hegedűművész. Egy világhíru hegedűművész hangverseny adott a négyeknek és a honoráriumot legnagyobb meglepetésre kávéban kapta 25 zsák kávét kapott a hegedűlésért. Erről remek cikkei közül a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben jelent meg. Nagyszerű képes rádióműsorokat, egyfolyvatos szindarabot, színházi beszámolókat és páratlanul szép filmrovatot talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Dréhr Imre volt államtitkár a Kúria három és fél évi fegyházra ítélte, aznap délután Dréhr meghalt.

„Ifjuság“ főszerkesztője Drózd Győző a IV.-ik évfolyamába lépett kiválóan megszerkesztett ifjusági hetilapnak, melynek negyedévi előfizetése 1.30 P. Aki tanuló fiának értékes olvasmányt akar nyújtani, rendelje meg az „Ifjuság“-ot, Budapest, V. Perczel Mór utca 4. Kérjen mutatványszámot lapunkra hivatkozva.

Siesta sanatorium, Budapest, I. Ráth György u. 5. A Kis Svábhegy lábában, a város bármely részéről könnyen megközelíthető 9700 öles parkban. Belgyógyászat, (a legnagyobb teljesítményű Rönigen felszerelés úgy diagnosztikai, mint iherápiái célokra, vegyi és bakt. laboratorium, elctrokardiograph (szívvizsgáló) bálfürdő, orvosi vezetés alatt működő villanyüzemű konyha. (Sebészet.) 3 műtőterem a nagysebészet, gégészet, urologia céljaira. (Nőgyógyászat.) szülő szobák és nőgyógyászati műtőterem. Gyógyintézet, röntgenkezelés. Kézenfekvőesemények és naposok. Klinikai kórtérmekek, külön szobák és luxus apartmanok. Polgári árak! Szabad orvosváltás!

Február minden szépsége, az évszazados mult és a legmalibb jelen minden érdekessége benne ragyog a TÜKÖR új számában. Berzeviczy Albert, Keky Lajos, Bibó Lajos, Nemesi László, Nagy Mada, Weöres Sándor, Fenyő László — hogy csak néhány nevei említsük az irodalmi munkatársak közül — s mellettük a régészeti, nőörténelmi és őslénytani tudományok külön képviselői: Nagy Lajos, Peter Andras, Puskas Lajos, Tasnádi — Kuhacska Andras, a Magyar Si Szövetség ügyvezele aietnöke: Tatar István, a szinpad kiváló ismerője: Schöpf in Aladar, Püskösti Andor, a zenet él. nagy tudásu figyelője: Bartha Dénes, a radio és a film világának bennfentesei egyről-egyig remekbekészült irásukkal ajándékozzak meg a TÜKÖR olvasóit. Török Sándor „Varak kopog“ című pompás regényének második fejezeiz, nagy reitvény- és sakkrovat és a mulatságos filmpályázat nverteseinek névsora hívja még fel magára a figyelmet. A fényképek ezuttal is nagyszerű teljesítményei a világhírű magyar fotóművészetnek. A Franklin-Társulat folyóirata a legmagasabb igényű olvasók számára készül: ennek köszönheti egyre fokozódó sikerét. Lapunk előfizetői számára az „együttes előfizetés“ minden előnyét készségesen biztosítja kiadóhivatalunk, ahol a TÜKÖR lapunkkal együtt, kizárólag előfizetőink részére fenntartott módon rendelhető meg.

Tajavilágított háziasszonyok
NEM KISÉRLETEZNEK A SÜTÉSNEK, MERT AZ IDŐBE ÉS PÉNZBE KERÜL.

HANEM MINDIG CSAK A VILÁGOSFEJ VÉDJEGYŰ

DR. OETKER-FELE SÜTŐPORT HASZNÁLJÁK!

ÁRA 12 FILLÉR

A hitbizományi vila vége felé közeledik a képviselőházban.

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. évi január 30-tól, február 8-ig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

Cserven Máléné Szilágyi Rózsa fia Károly ref., Kovács Erzsébet fia halva született.

Házasságot kötöttek:

Simon József és Braun Magdolna, Biró Bálint és Nemes Eszter.

Meghaltak:

Seprenyi Lajos 74 éves ref. Kuti Klára 57 napos ref.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

Varga Klára rk., Bartos Jenő rk., Uirin Zoltán rk., Csahaszky Sándor rk., Bukva Lajos János.

Meghaltak:

Gellai József 76 éves rk., Almási Sándorné Nádudvari Mária 22 éves rk., Rostás Istvánné Timár Veron 78 éves rk.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

Baromfi árak:

Az országos Baromfiárvevő Bizottság a baromfi minimális bevásárlási árát szerdára a következőkben állapította meg:

csirke: élő kg.-ként P. 1.15
lyuk: " " " 1.—
pulyka " " " 1.—
liba: " " " 1.—
kacsa: „ kg. P. 1.05-1.10.

KORONA HANGOS MOZGÓ ENDRÓD

1936 február 9-én vasárnap

A velencei filmversenyen első díjat nyert világhírnév!

BÉCSIBÁL

Színmű.

Főszereplők:

Paula Wessely, Adolf Wehrbrüt, Olga Tachechowa, Walter Jansen, Peter Petersen, Julia Sarda, Hilde von Stolz, Enrico Caruso.

Er a nagyon szép hangosfilm a békebeli Bécsben egy farsangi valceres nagybáli éjszakán, kacér és szellemes nagyjátéknak indul, második felében drámaivá mélyül és szelid szépséggel végződik. A nagy művészek játéka, a kiállítás és a hangja minden képzeletet felülmul. Szébb, mint a „Varsói bál” volt.

M. Betlehem

kiegészítő műsor.

Hangos Magyar Világhíradó.

Meghívó.

A Gyomai Tesztelők Köre 1936. évi február hó 12-én este 7 órakor a Holler szálló nagytermében rendes évi közgyűlési tart, melyre a tagok (születellel) meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Ügyvezetői jelentés.
3. Titkári jelentés.
4. Pénzületi jelentés.
5. Ellenőrök és számvizsgálók jelentése.
6. Zárszámadás jóváhagyása.
7. Költségelőirányzat jóváhagyása.
8. Beérkezeti indítványok és folyó ügyek tárgyalása.
9. A felmentvény megadása.
10. Az új vezetőség megválasztása.

A közgyűlés tárgysorozatába, csak az az indítvány vehető fel, mely a közgyűlési megelőzőleg 48 órával írásban az elnökséghez benyújtott.

Gyoma, 1935. február hó.

Bácsy Elek s. k. Csáky Dániel s. k. elnök. titkár.

Pk. 1686 sz. 1935.
1935. vgn. 224 szám.

Árverési hirdetemény.

Dr. Mandi István ügyvéd által képviselt Reis és Breth cég (és csatlakozott végrehajtatók) javára 110 P 04 f. tőke és több követelés járulékaik erejéig az újpesti kir. járásbíró, 1935. évi 11221 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől. 1935. évi október hó 7-én lefoglalt 1440 P 50 f. becsült ingóságokra az árverés elrendelhetvén, annak végr. szenv. lakásán, üzletében Gyoma Horthy Miklós u. 27 házz. alatt leendő megtartására határidőül 1936. évi március hó 10 napjának délután 2 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt kereskedelmi áruk, üzlethelyiséget el fogom adni.

Gyoma, 1935. évi január hó 30-án.

Villányi Nándor

kir. bír. végrehajtó,
mint bírósági kiküldött.

„Könnyebb mindenek szolgálatra ajánlkozik 18 éves deványai árva parasztfiu jobb gazdálkodóhoz, ahol a gazdálkodást megtanulhatja. Fizetést nem kér, csak jobb elítást és bánásmódot. Cim: KISS SÁNDOR Hajduhadház, Lorántffy u. 33.”

A gyomai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.
5668/1935. szám.

Árverési hirdetemény-kivonat.

Czakó Józsefné sz. Csik Mária végrehajtónak Alt Gézáné sz. Tóth Eszter végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 55 P. tőkekövetelés és járulékaik behajtása végett a gyomai kir. járásbíró területén levő, Endrőd községben fekvő, s az endrői 277 sz. betétben A + 1. sorsz. 708 hrsz. 232-ől területű Alt Gézáné sz. Tóth Eszter nevének illetékes házra 1050 P. kikiáltási árban eirendelte.

Az árverést 1936 évi március hó 2 napján délelőtt 9 órakor Endrőd község-házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított évadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek átadni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908. XL. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási áránál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908. XL. 25. §.).

Gyoma, 1935. évi nov. hó 6 napján.

Dr. Molnár s. k. kir. bírő.

A kiadmány hitelül:
Láng kiadó.

A gyomai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.
5091/1935. szám.

Árverési hirdetemény-kivonat.

Gebai Gergely végrehajtónak Gel-lai Imre (nős Hornok Etelle) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 686 P. 40 t. tőkekövetelés és járulékaik behajtása végett a gyomai kir. járásbíró területén levő, Endrőd községben fekvő, s az endrői 925 sz. tkvi betétben A + 1 sorsz. 7573/1. hrsz. 4. hold 84-ől területű végrehajtást szenvedett nevének álló Fazekaszug dűlőben levő szántóra 2330 P. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1936 évi február hó 14 napján délelőtt 9 órakor Endrőd község-házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított évadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek átadni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási áránál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Gyoma, 1935. évi október hó 23 napján.

Dr. Molnár sk. kir. bírő.

A kiadmány hitelül:

Láng
segédhivatali tisztviselő.

Ingatlanforgalom

Garai Sándorné Izsó Erzsébet gyomai lakos volt 1 h. 241 négyszögöl kölesfenéki szántót Kruchó Jánosné G. Nagy Eszter gyomai lakostól 500 pengőért.

Az Endrőd-Gyomai Tpktr Rt. vett egy beltelkes lakóházat Hajducsi Ida gyomai lakostól 1200 pengőért.

Csath Sándor (nős Ágoston Teréz) gyomai lakos vett 415 és 449 négyszögöl kölesfenéki szántókat Weigert Józsefné Fray Magdolna gyomai lakostól 220 pengőért.

Sebők Erzsébet gyomai lakos vett egy bánomkeri lakóházat Kovács Péter és neje Arany Zsófia gyomai lakostól 550 pengőért.

Szabó Ernő gyomai lakos vett 1 h. 77 négyszögöl kölesfenéki szántót Ifj. Zs. Timár András gyomai lakostól 550 pengőért.

Kiskoru Szilágyi Ilona vett 1 h 241 négyszögöl kölesfenéki szántót R. Szűcs Lajosné G. Molnár Julianna gyomai lakostól 400 pengőért.

Putnoki József és neje Izsó Lidia ceglédi lakosok vettek egy lakóházat Kiss Dániel és neje Csontos Róza gyomai lakostól 1870 pengőért.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN

Értékesítési és vető burgonyát

vaggonúteleiben legolcsóbban és legelőnyösebb feltételek mellett szállít Grünfeld Jenő édg Nyiregyháza. Gazdakörök, Munkás otthonok, Rokkant Egyletek árkedvezményben részesülnek. Saját érdekében kérjen ajánlatot.

Vasárnap délután a GYTK a mezőberényi MTK csapatát lálja vendégül football mérkőzésre. A mérkőzés kezdete pontosan 3 órakor.

Publikáció

Szopos borjut jelenleg 65—75 fill.-ig veszi Szilágyi Kálmán Kossuth L. u. 41. Akinek van jelentse nála. 3—1

A Futuránál (Wagner Falelep) burgonya, korpa, árpa és szemestengeri állandóan kapható.

Arany János utca 24 sz. két szobás lakóház március 1-től haszonbérbe kiadó. Érdeklődni lehet, Ifj. Biró Benedeknél. 3—3

Horthy Miklós ut 26 sz. ház eladó, ugyanott 4 szobás lakás melletk helyiséggel április hó 1-re kiadó. Bővebbet Horthy Miklós u. 37 sz. alatt megtudható. 6—2

Hat darab párnázott, bőrhuzatu ebédlőszék, egy kitűnő szerkezetű faliingaóra, egy fehér ruganyos matracal ellátott gyermekágy és két darab márványlap eladó. Érdeklődni lehet a kiadóban. 6—3

Eladó szaluta és leveles csutka özv. Izsó Istvánné zöldlapi tanyáján. Lakás Petőfi út 36. 3—2

Lakodalomra, d szántóra Kerekes Károly-tól vegyen jó zamatu bort literenként 56 fillérért. 10—8

NEM OLCSÓBB MÁR

A B O R O M
mint a szódavíz,
DE NEM IS SZÓDAVIZI
30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtelt ujbort Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordó díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskes italuak. tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Cim: Székely Ferenc

Soltvadkert, Pest megye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungaria könyvnyomdavidálat, Gyoma
Felelős ügyvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 1-30 P., Fél évre 2-60 P., Egész évre 5-211
Befizetések postacsekken.
„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.291
Lapzárta csütörtök este 6 óra
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felölös szerkesztő: **WAGNER MARTON**
Szerkesztőség és kiadóhivatal
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
Telefon: 22

Hirdetések díjszabásai:
Egynapos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés
20 fillér. Ötször hirdetésnél 10 százalék, tízszer
15 százalék. 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és
télévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Nem értik meg sokan...

De hiszen nem is olyan fontos, hogy egyszerre minden gazda, iparos, kereskedő és tanult ember lelkes híve legyen a szövetkezési fellobbanásnak. Ez is csak vérmérséklet dolga. Az egyik ember azonnal megérti és megérzi a dolgokból, hogy lesz-e azokból haszon és áldás, míg a másik embernek lassabban válik az agya és e közben is állandóan birkózik az előítéletek rossz szellemével. Toronymagasságú veszteségek lidérce áll meg a pihegő képzelődését... hiszen eddig nálunk minden szövetkezési kísérletezés sikertelen lett.

És mégis... és százszor is mindig ott kezdjük a mondókánkat, hogy a gazdáink csak szövetkezéssel tudnak magukon segíteni.

A megkezdett üzletreszjegyzéseket, amelyekkel a szövetkezést megalapítjuk, feb uárban valószínűleg lezárnak. Az eddigi aláírásokkal is megindulhat és meg is indul már a szövetkezés.

A gyengébb felfogásuak megnyugtatóására megismételjük, hogy az alakuló gazdaszerv nem egy spekuláló kereskedelmi vállalkozás lesz, hanem egy hamisítatlan szövetkezési hajnala hirdeti a közeli naofeljööttét.

Éöltessék meg magukat a tartózkodó gazdáink és legyenek türelemmel, várják ki, mit akarnak a szövetkezők és ha akkor jónak tartják majd ők is a szövetkezést, lépjenek be, de addig legyenek türelemmel. W.

TANUL A NÉP

Beszámoló a gyakorlati tanfolyamról

Vasárnap délután bensőséges hangulatban folyt le a vitéz Pajor Gyula gazdasági népiszkolai igazgató által megszervezett gyakorlati tanfolyam vizsgálója a gyümölcsfajtenyésztésről és ekkor mutatnak be a kosárfonó tanfolyamon készített kosokat és oldalakat is. A vizsgán *Pünczél Emil* főjegyző elnökölt. Az alábbiakban képviselőként *Tantó József* a varmegyei iskolán kívüli népművelési bizottság titkára volt jelen. A keves haligalóság között ott voltak a községi előjáróink, *Szöke Ferenc* igazgató tanító, a közművelődési egyesület ügyvezetője, *Schuszték Sándor* ev. tanító, *Huhn Ferenc* községi állatorvos, *Tapay Karoly* ny. mav. felügyelő, *Kovács János* szőlő igazgató, *Papp Zsigmond*, *Kató Ferenc* és felesége, *Nemerey Péter*, *Wagner Marton* és felesége és mások.

A vizsga

Vitéz Pajor Gyula igazgató a főtenyésztésről tartott 23 óra alatti anyagából kérdezte a hallgatókat, akik feleleteikkel beigazolták, hogy az előadottakat meg is eméltették.

A 23 órán a következő anyagot vették át:

1. A fajtenyésztés jelentősége, gyümölcsfajok osztályozása, egyes gyümölcsnemek leírása. 2. Magról való nevelés, magiskola Dugványozás, bujtás, gyökérsarjak, töosztás Faiskola. 3. Oltás kellekei és keresztülvitele: párosítás, hasítás, héj alá szemzés. 4. Oltványok gondozása, fanevelés, kiszedés, veremelés, ültetés. 5. A fa ápolása: korona és törzs ápolás, sebek kezelése. Metszés. 6. Őszibarack termelés. 7. Gyümölcsfák trágyázása. 8. Terméketlenség okai. Gyümölcszedés. 9. Szél, jégeső, napsütés, eső, hullás, fagy. 10. Gyümölcsfák betegségei és rovárellen ségei. 11. Rovarok kártétele. Permetező szerek elkészítése, permetezés, permetező gép. Hasznos madarak védelme. 12. Gyümölcsfeldolgozás.

A kosárfonást 14 délutánon 43 óra alatt tanulták meg és egyesek meglepő ügyességet mutatnak a fonásban. A kosárfonást a tanfolyam két nőhallgatója is megtanulta: *Kovács Jánosné* és *Fehér Julianna*.

A kosárfonást *Földváry Nagy Imre* kosárfonómester tanította a kö ismert szakidővel, rátermettségével és nagy türelemmel. Reméljük, a most megkezdett kosárfonást jövőre ismét elvállalja *Földváry Nagy Imre*.

Kik hallgatták a tanfolyamot?

Balázs Imre, Bene József, Csath Imre, Dobó János, Erdős Mihály, Fehér Julianna, Frídrieh Márton, Hajdu Lajos, Herter Ádám, Herter Imre, Kajla János, B Kiss István, Kovács Jánosné, Kurilla Vince, Kruchió Gyula, Kiss Imre, Kiss Daniel, Molnár Antal nyavasutas, Molnár Antal ácsmester, Nagy Sándor, Simon Karoly, Száfán Pál, Szmolá Imre, Szilágyi Ferenc, Timár István, Vigh Ferenc, Veress Sándor.

Ezek közül 12-en már a tavalyi tanfolyamot is hallgatták.

A hallgatók statisztikai adatai

A hallgatók neme: 25 férfi 2 nő. Kor: 15—20 éves 5 (18,5%), 20—25 éves 3 (11,0%), 25—30 éves 4 (15,0%), 30—35 éves 2 (7,4%), 35 éven felül 13 (48,1%). Vallása: ref. 15 (55%), rómkat. 8 (30%), ág. h. ev. 4 (15%).

Ezekhez a számokhoz csak annyit hozunk fel kiegészítésként, hogy szomorú bizonyítékát tükrözik vissza a lustaságnak, nem törődömségnek, a tanulni nem akarásnak és az ezzel járó elmaradásnak.

Hol voltak ez idő alatt gazdaifjaink és fiatal gazdáink, amíg ez a 27 lakostársunk gyarapította ismereteit? Tudják meg és szégyenkezzenek, akikre vonatkozik ez a megállapításunk, amikor nyilvánosságra hozzuk, hogy *Erdős Mihály* (44 éves), *Kurilla Vince* (19 éves), *Timár István* (19 éves) *Szmola Imre* (22 éves), *Balázs Imre* (19 éves) tanfolyamhallgatók a tanyáról jártak be a tanfolyamra, egyesek 8 kilométerről. Gyomai gazdaszülők! Gyomai

gazdák! Gyomai gazdaifjak! Vegyék tudomásul, aki nem tanul, az lemarad a nagy versenyben, annak kicsuszik az ősök földje a laba alól, mert ma már a földművelőnek is cseréval kell kalkulálni, aki pedig ezt nem tanulja meg, az nem is tudja ezt.

A vizsga befejezése

Pünczél Emil elnök zárószavai után *Tantó József* várm. iskolán kívüli népművelési titkár lelkes beszédben buzdította a tanfolyamot végzett hallgatókat a további tanulásra. Serkentette a község előjáróit is a további hasonló tanfolyamok iránti érdeklődésre; kiemelte a község intelligenciájának értékes népművelési munkáját, e közben a helyi sajtó fontosságát is kihangsúlyozta. Költői idézetekkel gyűjtő beszéde mély nyomot hagyott a hallgatóságban, amit lelkes éljenzéssel honoráltak. *Tantó* titkár megnézte még a kiállított kosárfonási munkákat és egyenként dicsérte meg a hallgatókat.

Disznótoros vacsora

Vizsga után barátságos vacsorát rendezett a tanfolyam rendezője a Fejszörézi Olvasóköri körben, ahol *Kovács Gábor* községi bíró, az olvasóköri elnöke fogadta a vizsgán résztvevő hallgatókat jóval felülmúló vacsorázzal.

A vacsora izlettessége vitéz *Pajor Gyuláné*, *Biró Terézia* és *Faddy Jolánka* úrhölgyek mesterműve volt. A felszolgáló magyarruhás leánykák ügyességét talán azzal lehet legjobban jellemezni, hogy senkinek sem öntötték a nyakába a töltött káposzta levét.

Vacsora után cigány is került elő és jó magyaros szokás szerint táncra kerekedett a fiatalság.

A nap lefolyásának és a vacsora ügyes megrendezésének legnagyobb érdeme vitéz *Pajor Gyula* igazgatóé.

Március hó 1-én lesz Endrődön a gazdaggyűlés

A február 23-ikára hirdetett iárási mezőgazdasági érdekképviseleti gyűlés közbejött akadályok miatt elmarad március 1-én délután fél 3 órára.

A gyűlést a Katolikus Népszövetségi Gazdakör nagytermében tartják meg.

Szülői értekezlet az állami polgári iskolában

A gyomai állami polgári fiú- és leányiskola tanári testülete február 11-én tartotta meg második szülői értekezletét.

A nagy számban megjelent szülőket meleg szavakkal üdvözölte Göndös József igazgató tanalmas megnyitó beszédében. Utána Ruszka Sándor tanár tartott értékes és az élettel minden vonatkozásban kapcsolatos előadást a mai nevelés hibáiról, azok orvoslási módjáról, az iskola és a szülői ház együttműködésének hiányairól. Az előadást mindvégig feszült figyelem és nagy érdeklődés kísérte.

Az előadás után az igazgató alkalmat adott a szülőknek arra, hogy a felvetett problémákhoz hozzászóljanak. Sok érdekes és értékes hozzászólás után az érdeklődő szülők az osztályfőnököktől felvilágosítási kaptak gyermekeik iskolai haladásáról.

A szülők szép száma, a nagyfokú érdeklődés azt igazolja, hogy egyre erősebb és mélyebb a kapcsolat az iskola és a szülői ház között. Kivánatos is a megértő együttműködés az iskola és a szülői ház tanítói és nevelői munkájában, mert ez a biztosítéka a nevelés helyes irányának.

TUDNIVALÓK

a Falu-Magyar Gazda és Földműves Szövetség 1936. évi bel- és külföldi gazdasági esereakciójáról.

A Szövetség ez évben is megrendezi a bel- és külföldi gazdasági esereakciókat. A magyar gazdaságiak a tavaszitól őszig terjedő idő alatt mindegy hat hónapot töltenek beosztási helyükön, ahol mint családtagok részt vesznek az összes előforduló gazdasági munkákban és ezen idő alatt díjtalan ellátásban részesülnek. Ugy a bel- mint a külföldi esereakcióra csak olyan 17 évesnél idősebb ifjak vételnek fel, akiknek szülei önálló gazdasággal bírnak és egy magyar vagy külföldi csereifjú családtagként való befogadását vállalják. A bejelentések a szülők részéről történnék, de a jelenkezői ajánlania kell a szülők lakhelyén levő Faluszövetségnek, gazdasági egyesületnek vagy gazdakörnek, továbbá a Hanga vagy hitelszövetkezeti vezetőségének, ezenkívül a községi előjárásának is.

A belföldi esereakció rész-

vétel díja (utiköltség nélkül) 5 pengő. A belföldi esereakcióra felvetett kedvezményes vasúti jeggyel utaznak beosztási helyükre.

A külföldi esereakció részvételi díja pedig 190 pengő, mely összeg két részletben és pedig a felvételkor 90 pengő és az őszi hazautazáskor 100 pengő fizetendő be. Ebben a

két összegben bennefoglalják az oda-és visszautazás, valamint az őszi hazautazás alkalmával rendezendő tanulmányi kirándulás költsége teljes ellátással együtt.

Hövebb felvilágosítást az érdeklődőknek a Falu-Magyar Gazda és Földműves Szövetség (Budapesti V., Báthory u. 24.) nyújt.

Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Tenyészállatvásár

Az immár négy évtizeden át minden év tavaszán Budapesten rendezni szokott tenyészállatvásárt 1936 március 20—25 napjaira a budapesti állami tenyészállatvásártelepen ismét megrendezik.

A szokott kedvezmények, az 50 százalékos utazás és a vásárolt tenyészállatok díjmentes haza szállítása ismét érvényben vannak. A kedvezményes utazásra jo-

gosító igazolványok drb-ként 1.30 pengőbe kerülnek.

Budapestre való utazás 1936 március 14-től, 25-én délelőtt 9 óráig (olyan vonatokkal amelyek 9 óráig megérkeznek) a visszautazás pedig március 20-án d. u. 4 órától március 31-ig tart.

Kedvezményes utazásra jogosító igazolványok a Wagner fakeskedésben kaphatók.

Gyoma község közgyűlése

F. hó 10-én hétfőn igen nagy érdeklődés mellett tartotta Gyoma község közgyűlést. Egy-egy fontosabb tárgyról értékes hozzászólások is hangzottak el. A tárgysorozat kiemelkedő pontjai: a pénzek elhelyezése, a bika kihajtás, illetve annak díj fizetése, Gyomai Ujság publikációs kérelme, Széchenyi uti ártézi kut vizsgálat eredménye stb.

A közgyűlést Kovács Gábor bíró nyitotta meg. A jegyzőkönyvi hitelesítés után az előjárásági javaslatban beterveztették a gyám és közpénztári pénzek elhelyezését.

A tárgyhöz érdemlegesen Beinschroth Márton szólott hozzá, akinek Pánczél Emil főjegyző válaszolt. Közgyűlés az előjárásági ajánlatát fogadta el és a községi pénzből az Endrőd—Gyomai lakarékpénztárnál is helyeznek el.

A községi bikák tekintetében az előjárásági Pánczél Emil főjegyzővel szemben az volt az indítványa, hogy a bikák szabadon kint járjanak a tehenek között. Pánczél Emil főjegyző pedig adalokkal bizonyította, hogy sokkal jobb eredménye volt az elmúlt esztendőben a kézről fedezetelésnek.

Kruchió István a kihajtás mellett szólott, míg Papp Zsigmond

ezzel érvelt, hogy kérdezzék meg a jelenlevő közs. állatorvost, Huhn Ferencet, mint szakértőt és a főjegyzői indítványt kéri elfogadni.

Képviselőtestület a főjegyzői indítványt fogadta el, de elvetette, hogy a fedezetelésért fizetni kelljen.

A Széchenyi uti ártézi kut ügyének megvizsgálására kiküldött öltözék bizottság jelentését Beinschroth Márton olvasta fel. A jelentés szerinti hanyagság terhelt a kiküldött ellenőrzőket, mert nem úgy jártak el, amint kellett volna.

Pánczél Emil főjegyző válaszában kijelenti a közgyűlésnek, hogy az előjárásági oda fog hárni, hogy a község károsodási ne szenvedjen.

A Gyomai Ujság ajánlatot tett, hogy a vasárnapi publikációt a szombaton reggel megjelenő ujságban közli, ha egy-egy hirdetésért 16 fillért fizetnek, de ebből a díjból 10 fillért az ujság átenged a községnek, tehát az ujságnak csak 6 fillér marad egy-egy hirdetésért. Felajánlotta még az ujság hogy két nyomtatott publikációs példányt szombaton reggel beküld a községnek, hogy azt kifüggesztve mindenki olvashassa. A munkáskörökbe ingyen példány küldését is vállalta az ujság. Így megszűnt

volna a szöveges publikálás, amint ez már Mezőszékelyben, Békésen és más helyeken nagyon jól bevált.

A képviselőtestület még csak érvel sem hozott fel, hanem a megszokás belőgzettségéről azt a bölcs határozatot hozta: maradjon csak minden a régi szokás szerint.

Több apró ügy felargyalása után 1 órakor ért véget a közgyűlés.

Étessük a madarakat!

Eddig csak vígan voltak a hasznos éneklő madarak. Az enyhe időben megtalálták táplálékukat. A hirtelen beálló kemény hideg és hófúvás nehez nélkülözésbe dönti őket, sőt a gyengébbeket tömegesen elpusztítja. Mi lesz a gyümölcsfáinkkal, ha a rovarpusztítók kevesebben lesznek? Saját érdekünkért védjük tehát, ha segítünk a madarakon.

Mindenki könnyen megteheti, hogy egy magasabbra levő faagra, kerthéban, kis szalonmadarokat kört spérgával. A cinegék hamar megtalálják és örömmel nézni, felelőnek, gyerekeknek, milyen bonyolult tornázási visznek végbe, míg ügyesen lecsipegetik a szalonfát. Legyen a gyerekek dolga az etetés.

Ezzel rászoktatjuk őket erre a hasznos munkára, egyúttal a gyámoltalanok segítségére. *Kenyérmorzsát ne adjunk nekik, mert ettől hasmenést kapnak és elpusztulnak.*

Nagy az érdeklődés a mezőgazdasági kiállítás fogatversenyéről.

A március 20-án megnyitott kiállítás alkalmával rendezendő fogatversenyek sikere érdekében a kiállítás rendezője nagy kedvezményeket nyújt a résztvevőknek, gondoskodik a fogatok elhelyezéséről és a vidékről felhozott fogatok részére 80 százalékos vasúti szállítási kedvezményt biztosít. Kettes fogatok részére akadályhajrási és szépségverseny, négyes fogatok részére díjhajtási és szépségverseny, végül ígás és üzleti fogatok részére szépségverseny lesz. A rendezőség jelentős pénzdíjakat és igen értékes tiszteletdíjakat tűzött ki a díjazások céljaira, ami minden bizonyítást hozzá fog járulni a fogatversenyek sikeréhez. A versenyeken való részvétel bejelentésének határideje február 20, a férőhelyek korlátozott számára való tekintettel azonban ajánlatos mielőbb jelentkezni a kiállítás rendezőségénél (Budapest, IX. Köztelkek u. 8.), ahol részletes tájékoztatást nyújtanak minden egyéb tudnivalóról is.

KÜLPOLITIKAI SZEMLE

Az ezerméretű Tudas szemmel nem látható detektorja, harc-készülődés zajának hullámrezgését fogja fel.

A népszövevényes naza-vona az elvi kérdések komplexumának detektorozása, különböző ad hoc bizottságok kiküldése és ülésezése, mind csak talmi időnyereség, de egyben kétségbeesett igyekezet is a katasztrófa elhárítására.

Balios kilátásaink vannak arra, hogy egy szomorú reggelen újra haborúra ébred a világ.

Mi, akik egy még ki nem hevert és soha ki sem heverhet világgégés után, hön sovrogva óhajtuk a békét, borongva nézünk az elháríthatatlan látum elébe.

Az okokat elemző mérlegelés szerint a jövőbeli háború a történelmi szükség háborúja lesz.

Midőn a múlt világgégés után a békekonferencia feltételes kérdőjelet biggyesztett a szerződésekre, ahelyett, hogy azokra a morál körülményeinek megfelelő és minden ellentétet elintéző pontot tett volna, ezzel mintegy elplántálta az új háború magvát, olyan televény-

bé, melynek termőképességét csak fokozta, az új helyzet nyomán előállott a részben a meg nem oldott s elszigetelés helyett nyitottan hagyott kérdések erjedése.

A jövő történelmi írója, rendelkezésben is világosan fogja látni az okokat, de ha tárgyalagosságra törekedik és szükség szerint nem lesz elfogult, úgy az ok nyomozásánál Versailles-sel, Neuilly-vel és Trianon-nal feltétlenül számat kell vetnie.

A népek önrendelkezése, mint jog (annak kellő körülírása nélkül) tég teret nyit, nemzeti aspirációk kielégítése céljából indított hódító itaruknak.

Fokozatosan lepelőterbe az ugynevezett történelmi szükség is, a népszaporulat fejlődés (Japán, Olaszország) az evolúció, mely szerint a víz partot szakít és helyet vindikal.

Fatlagosan egyéni és mellékes okok felsorolásával, köteleket lehetne megöltetni. A fő indítékok a felsorolják és méltó rezignációval kell megállapítanunk, hogy bár az új világháború, idéig-örig elodázható, végleg elhárítható, saines, nem lesz. **Bauer Illés.**

A MANSz magyar estélye

Szombaton este fényes keretek között zajlott le a farsang legsikerültebb bálja a MANSz magyar estélye az Uri Kaszinóban. Fél tíz óra után Farkasinszki Imre zenekarának megnyitó csárdására a MANSz jelenlévő asszonyai kezdték meg a táncot, majd a házi-kisasszonyok keringője következett. Ezután 16 leány kék és piros selyem kartonruhában „Ólomkatonák díszszemléje” címen látványos bemutatót tartott. Szünni nem akaró tapsvihar kísérte a remek ritmusos táncot, amelyet ifj. Fekete Jánosné úrasznony tervezett és tanított be, Szilágyi Esztiike úrleány kiváló zongorakiséretére. A táncot a jelenlévők kívánságára meg kellett ismételní. A bál nagyszerű hangulatban a reggeli órákig tartott.

A megjelent hölgyek közül a következők neveit sikerült feljegyezni:

Asszonyok: Ailer Andrásné, Arany Gusztávné, Ádám Jánosné, beéri Balogh Gyuláné, Dr. Bartha Gusztávné, Bay Józsefné, Beinschróth Gáborné, Özv. Béres Mihályné, Dobossy Károlyné, Özv. Farkas Béláné, Feiler Ernőné, Feiler Lajosné, Fekete Jánosné, Fekete Sándorné, Özv. Garay Balázné, Gecsei Sándorné, Gólián Jánosné,

Dr. vitéz Haviár Gyuláné, Dr. Kanyó Tivadárné, Kató Gáborné, Kató Istvánné, Karsay Lajosné, Kovács Jánosné, Kruchió Istvánné, Kruchió Mihályné, Lovas Zoltánné, Molnár Istvánné, G. Nagy Lászlóné, Négyesi Gyuláné, Németh Gézané, Németh Józsefné, Nónay Ferencné, Ósapay Györgyné, Pánczél Emilné, Pétermann Józsefné, Papp Zsigmondné, Prókai Jánosné, Salgó Sándorné, Dr. Sallay Lászlóné, Sebessy Jánosné, Dr. Szász Lajosné, Szigethy Istvánné, Ugrin Istvánné, Varga Károlyné, Villányi Nándorné, Wagner Józsefné, Özv. Zolnay Béláné, Zöld Lászlóné.

Leányok: Ailer Babus, Aranyi Mancsi, Balassa Gizi, Braun Magdus, Feiler Anikó, Greiszing Joli, Haviár Birike, Haviár Arika, Janecsek Irénke, Kató Erzs, Kató Teri, Köhler Zsuzsa, Lovas Gabriella, Madaras Katinka, Molnár Piri, Nadelka Ica, Négyesi Annus, Németh Gizi, Ósapay Margit, Papp Ilonka, Pataki Nusi, Pécsely Teruska, Salgó Aranka, Salgó Lenke, Schuszter Oligi, Szeberényi Jolánka, Szilágyi Esztiike, Tabak Gabriella, Tóth Esztiike, Vargha Pöszi, Zolnay Zsuzsa, Zöld Mancsi.

Jegymegváltás címén jótékony-célra a következő adományok ér-

... és mindenütt csak ő a legszebb!

Nem gazdag,
drága ruhája sincsen.
És mégis —
mindenki leg-
szívesebben csak vele
táncol.
Csodálatosan szép haja
mindenkit elbűvöl!

KAMILLOFLOR

A szőkéknek készült alkálime-tes Kamilloflor Special Shampoo megtartja a haj természetét, aranyos fényét és azt visszavarázsolja, ha már eltompult volna.

BRUNETAFLO

A sötét hajnak készült alkálime-tes Brunetaflor Special Shampoo ragyogó mély fényt ad és a sötétbarna színárnyalatokat soha nem sejtett pompában juttatja érvényre.

ELIDA SHAMPOO

keztek: Dr. Christán Kálmán, Nagy Benedekné, Dr. Szilágyi Ferenc, Vass Lajos és Záhonyi Aladar Csermák Kálmán 5—5 P. Bakos József, Bacsy Géza, Faragó Károlyné, Iványi Aladár, Pirkó Béla, Wagner Márton 3—3 P. Bencsik László, Kazatsay Dezső, Merkovits Maria, Sarhegyi Károlyné, Schuszték Sándor 2—2 P. Kauczil Borbála 1 P. 50 f.

A megjelentek felülfizérései: Kovács János 7 P. Dr. vitéz Haviár

Gyula, Karsay Lajos 5—5 P. Kolbusz Miklós, Nónay Ferenc 3—3 P. beéri Balogh Gyula, Dr. Bartha Gusztáv, Dobossy Károly, ifj. Fekete János, brassói Greiszing József, Göndös József, Dr. Legeza Tibor, Németh Lajos, Pétermann József, Dr. Sallay László, Dr. Szász Lajos, Ugrin István, B. J. Wagner József, 2—2 P. Salgó Sándor 1 P. 50 Sebessy János, Villányi Nándor 1—1 P. N. N. N. N. 50—50 f.

Razzia az inségeseknél

Leleplezték a jómódú „inségeseket”

Községünk 600 nyilvántartott inségesé közül 280 családnál kedden reggel Pánczél Emil községi főjegyző irányításával a tisztviselők az esküdtekkel megjelentek, hogy összeírják a talált élelmi készletüket. A razzia olyan meglepetés-szerűen történt, hogy minden egyes családnál a valóságnak megfelelően történt az összeírás. Az összeszedett adatok bizonyítják, kik is azok, akik a segítesre legelső sorban rászorultak.

Saines, találják olyan házat is, (habár keveset) ahol bizony nem inség, hanem

jólét van. De sok-sok olyan család is volt, ahol egy darab kenyeret sem találtak.

Bizony-bizony sok gyermeket találtak, akik meleg ételnek hiányán véznák, sápadtak. Sok családot hideg lakásban találtak, amikor kint a csipős téli szél süvöltött.

Kellett és időszerű volt ez a razzia. Mert mégis annak kell először a munka, a segítség, akinek már most sincs kenyere. Ezekkel az összegyűjtött adatokkal lehet igazságosan munkába állítani azokat, akik a nyilvántartás szerint, mint inségesek szerepelnek.

BUDAPEST feb. 10.

Kedves Szerkesztő Úr!

Minden hétfőn drukkolok: vajjon jön-e még a tiszteletpéldány? — Nem az előfizetési díj okoz nyugtalanságot, hanem inkább az a gondolat, hogy ezzel megint elszakad tőlem egy darab a multból... A multból, a mikor minden áldott reggel nagy paksamétát hozott a postás. Az összes béke-megyei lapokon kívül az Aradi Közlönyt, a Kolozsvári Ujságot, a Nagyvárad Tiszántalt, az Esztergomot, úgy, hogy Karácsonykor vagy Husvétkor mindig hat-nyolc darab „tárcá”-ról kellett gondoskodni. Szépen letisztított kutya-nyelvek mentek a szerkesztőségekbe, a szedők előtt nagy volt a becsületem! — (Nem irógépeztünk még akkor.) Ma már nem „alkolok” hanem: pusztítok. Felhasználva a téli évszakot, tüzelem rendületlenül, a mit fölöslegesnek talállok. A mi nekem kedves volt, úgy lehet az utódoknak csak lom, minek okoznék tehát alkalmatlanságot. Annyi minden apró-cseprő dolgot elraktunk a mi időnkben, a min ma én is mosolygok, és sokszor talán bosszankodom is. Harminc-negyven év nagy távlat a rohanó világban s a mai nemzedék nem igen kegyeletes. Ideje sincs, helye sincs, türelme sincs. Mikor annyi érdekes aktualitás köti lel Mikor oly nagy a világ s ma már nincs se tér, se távolság. Pedig ebben a jelentéktelennek látszó új felfogásban romboló mélységek óiálkódnak. Különösen vonatkozik ez a fővárosra. Otthon, a vidéken milyen nagy dolog volt egy költözés! — Uram Isten, kimozdítani a házból ötven-hatvan év óta heverő dolgokat. Még egy-egy szekrény vagy ágy is úgy állott abban a meghatározott sarkokban emberemlékezett óta! Csoda-e, hogy nyög és sír még a szekér is, a mikor felrakják rá, hétszámra menő csomagolás után. Hajdan csak egy haláleset bonthatta meg kényszerűségből a megszokott környezetet, mikor a hivataltól járó lakást át kellett adni az utódnak. (Valahogy mindig is rossz szemmel néztek rá azontúl) Na itt Pesten szinte öröm a változás, a frissen festett szoba, menekülés a hortyogva rádiózó szomszédától és van kelete az ocskásnak. Mindenki szabadul a lomtól. Kis lakás, kevés bútor, hordott koszt, — így talán csak futja valahogyan. Már ágyra sincs szükség, bosszorkányosan átváltoztatható butordarabok rejtett fiókjaiba dugják be a kevés ágyneműt. A tiszta szobába felvetett, mindig rendelkezésre álló gazdaszonyi büszkeség már szinte muzeumi tárgy, majd csak a késő előd- és ük-unokák kapnak rajta, a szép mama vendég ágyán,

... ha majd átvátha hozzá valaki...

Az igazság közből van. Jól választott, rendben tartott s igazán értékes dolgokat ma is megbecsülünk, de ne kívánjuk, hogy a fiatalság a mi ócska szekrényinkkel tömje tele a szekrényét. Bizony csak ajándékozzuk el azokat Isten nevében addig, míg a moly meg nem emésztí. Leveleinkben se keressék a helyesírási

hibákat s egyéb, idővel elfelejtett, papírra vetett gyöngeségeinken se legyenek kénytelenek elnézően mosolyogni. Más világ, más emberek, — bár vannak e dolgokról kivételesen gondolkodók is, a kitűnőnek a felett, hogy vajjon az otthoni holmiktól, lakástól, szokásoktól való könnyű megváltás nem esik-e a fáj és hazaszeretet továbbára?

Közöntöm az otthoniakat!
Mányiáné Prigl Olga.

Számok amelyek beszélnek

Endrőd község lnség számoszlopait nézve, megdöbbentő adatokat kapunk.

Endrőd község 1935. évben 1100 családot részesített segélyben, illetve annyi foglalkoztatott lnség munkán. A f. évben 160-ai szaporodott ezek száma.

Közsegélyben 245 egyén részesült, ebbe bele van számilva

a 30 szegényházi ápoli is.

Jelenleg 661 család 2750 lélekkel van kenyér nélkül. 460 család olyan, akik az éhezéstől már nem bírnak erősebb munkát végezni. És sok van közöttük olyan, aki a koplalásból betegesen fekszik. Orvosság? Kenyér? — de miből, honnan? Dolgozik a központi segélyező bizottság, de győzni nem tudja.

JÉGSZÜRET

De rácsálolt az időjárás a sok hivatásos és műkedvelő idő-távjárókra. Február 2 án este heves lavaszi záporozó, villámlás-és távoli mennydörgés vonult el felettünk és már 10 nap mulva, 12-án lázas szellességgel hordták a jégvermekbe a 10 centiméter vastag jeget. Azóta állandóan vágja a jeget

100—120 ember, amit 70-80 kocsi hord be a jégvermekbe. Egy kocsi jég (eca 500 kg.) a jégverembe szállítva, termelésével együtt 100—120 fillérbe kerül. A gyomai jégvermekbe mintegy 2500 kocsi jeget hordtak.

Most aztán jöhet a meleg, a jéggyár már úgyis befagyott.

Iparos és Kereskedő Ifjak jelmezbálja

Bátran mondhatjuk, hogy az Önképzőkör sikereit a f. hó 9-én megrendezett jelmezbálja egy minden tekintetben kifogástalanul megrendezett farsangi mulatság erkölcsi és anyagi eredményével gazdagította.

A jelmezek impozáns felvonulása kellemes látványt nyújtott a megjelent szépszámu közönségnek, s kellemes, hangulatos szórakozást a tánc kedvelő ifjuságnak, mely együtt maradt világos-kivirradalig.

A megjelent jelmezeket következőképpen sikerült fellejgyezni.

I. baba: Mészáros Olga. 2. sakk; Tóth Juliska, 3. bolyong; Kurtz Böske, 4. rádió; Porcsalmi Rózsika. 5. négus; Józsi Sándor, 6—7 hollandi pár; Kiss Mancsi és Marjai Albert. 8. citrom; Cs. Nagy Juci, 9—14. 21. miki-egér; Tuba Ilona, Oláh Sárika és Reisz-Maca, 10. cica, Nagy Mariska, 11. Oloznika-tóna, Péter Gyuláné, 12. Piroška; Trajtyk Teri, 15. Ámor; Tótká Teri, 16. páva; Ludossy Gitta. 17—25 Gyik. futbalista;

Seprenyi Mancsi és Bartha Rózi, 18. halálfejes-pillangó; Ceglédi Mancsi. 19. husvéti tojás; Kruchió Irén. 20. pillangó; Pető Piri, 22. farsang hercegnője; Arany Endréné, 24. Auguszt, Porcsalmi Lajos, 26. tehén, Romhányi János és Juhász Lajos, 27. tehén pásztor; Halbach Árpád.

A szébbnél-szebb jelmezek között a díjak odaitélése nagy probléma volt a közönségnek, s így csékély szavazatkülönbséggel a következőképpen osztanak meg a díjak:

Női díjak; I. o. 20 sz. pillangó, Pető Piri (4 m. bordó crepp-de-chime ruhaselyem). II. 14 sz. Miki-egér; Oláh Sárika (1 selyem nyakbavető) III. 3. sz. orgona; Kurtz Böske (6 személyes esiszolt-üvegívőkészlet) IV. 4 sz. rádió; Porcsalmi Rózsika, V. 9 sz. Miki-egér; Tuba Ilona, VI. 15 sz. Ámor; Tótká Teri (Hatszardoboz).

Férfi díjak; I. 5 sz. négus; Józsi Sándor pénztárca. II. 24 sz. Auguszt, Porcsalmi Lajos (fűrzmáne-szivarkalára).

HIREK

Gyógy szertárszolgálat. Ünnepeken és éjjei minden hónap 1-től 18-ig a Mádoy és 16-tól a hónap utolsó napjával berárósan a bedri Balogh gyógy-

Kormányzói elismerés. Vitéz nagybányai Horiny Miklós kormányzó Csernus Mihály endrődi apátplebánosnak a Magyar Vörös Kereszt Egyesület endrődi fiókegyete elnökének a fiókegyelet felvirágoztatása érdekében 10 éven keresztül kifejtett fáradhatatlan munkásságáért elismerését fejezte ki.

Hazaérkelt dr. Pálka Pál főszolgabíró Budapestről. A súlyos operáció nyomai megállásznak, de reméljük, a gyomai levegő és az otthoni ápolás ezeket is elűntek. Sok barátja, ismerőse, tisztelője kereste fel már pánikos dr. Pálka Pál főszolgabírót és örömmel fejezték ki előtte, hogy életveszélyes betegségből szerencsésen felépült.

Sándor Pált, az OMKE meg- alapítóját és elnökét, országgyűlési képviselői vasárnap remélték előirásit részvét mellett. Temetésén sok előkelő politikus is volt ott az egész országból képviselt kereskedő küldönségek között.

Esküvő. Ifj. Teney Bálint és Csapó Erzsike ma délután 3 órakor tartják esküvőjüket a református templomban.

Ejjegyzés. Csik József Endrőd-községi tisztviselő eljegyezte Timár Monika úrleányt.

A „Szózat” 1836 januárjában léon napvilágot, tehát most 100 éves.

Az Alföld léitása és osalornázasa ügyében kormányzótanács volt.

Felhívás! A Gyomai Dalárda elnöksége és működő tagjai felhívják a dalkedvelő és énekelni-szerető polgártársakat és különösen az ifjakat, hogy a Gyomai Dalárda működő tagjai sorába lépni szíveskedjenek. A Dalárda zsidőszerint az eddig tanult darabokat ismétli s így az új-tagok az ismétlések során könnyen tanulhatnak és bekapcsolódhatnak a Dalárda életébe. Jelenkezni lehet Nemerey Péter takarékpénztári igazgató, a Gyomai Dalárda elnökénél, vagy bármelyik működőtagnál, kitől a dalórák napilati megfudhatják.

Mikor lesz az idei Budapesti Nemzetközi Vásár? A folyó évi Budapesti Nemzetközi Vásár május 8-tól 18-ig rendezik meg ugyanazon a területen, ahol a mult évben volt, de lényegesen kibővített keretek között.

A Kis Kadét február 22-én és 23-án.

Adomány. A Gyomai Termelők Szövetkezete 20 pengő adományozott a „Zöld kereszt” akció céljaira.

Nagy Levente bál Gyomán. A gyomai Levente Egyesület február 23-án adta elő műkedvelő gárdájával a „Kis Kadét” zenés operettet. Az előadás után a Levente táncmulatság sikerét a nagyszámu rendező gárda biztosítja. A nyilvános főpróbát 22-én tartják lezárt helyiségekkel.

Ipartestületi közgyűlés lesz most vasárnap, amelyen a nyugdíj törvény előkészítéséhez szükséges előzetes véleményeket kérnek ki az iparosságnak. Reméljük, iparosaink ott lesznek a gyűlésen és megmondják a véleményüket.

Gyümölcsfák koronaalakításáról, február havi munkákról és még elvégzendő permetszerekéről, az ültetődör robbantásáról, a szőlő kordonmiveléséről, a ribizketövek pusztításáról, az almafa elsöprősítéséről, az őszibarackfa metszéséről, a bor derítéséről, sőt képekkel bőven illusztrált cikkek közül „A MAGYAR GYÜMÖLCS” legújabb száma, melyből lapunkra hivatkozással ingyen mutatószámot küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrásy új 8.

A Balaton irói és költői. Idegenforgalmi és irodalomirányítási szempontból is érdekes eléggé meg nem becsülhető munkára vállalkozott Sági Ernő Miklós, fővárosi író, a Magyar Tengernek ez a régi rajongója, szerelme. Elhatározza, hogy összegyűjti a Balatonra vonatkozó összes költeményeket és apróbb írásokat: tárcákat, leírásokat, elbeszéléseket és „Balatoni ringó habok...” címen, művészeti irodalmi köntösben, már ez év tavaszán saját költségén kiadja. Az értékes műben nemcsak a régi, neves, befitott költők és írók írásait, hanem a még kezdő, fiatal költők és írók olyan balatoni költeményeit és apróbb írásait is közli, amelyek még nyomtatásra várnak, tehát könyvekben még sehol sem jelentek meg. A szerkesztő kéri ennélfogva, hogy kizárólag a Balatonra vonatkozó írásait sürgősen sziveskedjenek címére eljuttatni: Sági Ernő Miklós, Piumel-ut 26 sz. alá. A közleményt saját kezűleg és a papírnak csak az egyik oldalára kell írni, mivel a kéziratokat a mű megjelenése után beköszöntenek és megőrzés céljából a kezit helyi Balatoni Múzeumban helyezik el.

Hótakaró alatt van az Al föld, írják a pesti lapok, pedig azt a kevés esettől havat az esés pillanatában elfújta az orkán. Az igazság az, hogy a vetéseink hó nélkül állják a nagy hideget.

Jól sikerült az endrői „Stefánia” bál. Szerdán este lenyenes erkölcsi és anyagi sikerrel mulott el a „Stefánia” bálja.

Endrői munkások Gyoma határában. Mivel az endrői munkásokat otthon nem tudták foglalkoztatni, így a főispán elrendelte, hogy 200 át Gyoma határában kell munkával ellátni.

Siesta sanatorium, Budapest, I. Ráth György u. 5. A Kis Svabhegy aljában, a város bármely részéről könnyen megközelíthető 9700 öles park közepén. A modern orvostudomány és higiénia követelményeinek megfelelően átalakított és gyökeresen újraszervezett Belgyógyászat, (klinikai rendszerű beteg észlelés és kivizsgálás, a legmodernebb Röntgen berendezés diagnosztikai, és terápiai célokra, vegyi és bakteri. laboratórium, electrocardiograph, bélfürdő, orvosi vezetés alatt működő villany áram konyha sőt (sebészeti) három műtőterem a nagysebészeti, gégészeti, urológia, celiára (nőgyógyászati) és nőgyógyászati műtőtermek vizgyógyintézet, rövidhullámú kezelés, fekvőcsarnokok. Klinikai (társas) kórtermek, külön szobák és luxus apartementek. Polgári arakú Saját szabadalmu orvosihivó

Az Állami gépjárműveztőképző (soffór) tanfolyam a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII., József-körút 6.) március 9-én este fel 7 órakor nyílik meg. Beírás és a felvételhez szükséges úrlapok kiadása naponta d. e. 9—1 óra között az igazgatósági irodában.

Gyomai népdalok jelentek meg most nyomtatásban. Kevesen tudják, hogy Kaer Imréné régóta gyűjtögeti, igazi szakértelemmel, az öregek szájáról a még öregebb idevalósi nőiaktól. A „Szegedi Fialók Collégiuma” idei kis naplójában 15-mai adott ki ezekből, ugyanolyan bűbajos kis fametszetekkel illusztrálva. Igazi irodalmi csemegé, öröm szemnek, fülinek. Kétszeresen nekünk, gyomaiaknak. Egyben figyelmeztetés, hogy vannak nekünk is értékeink — nőink, gyűjtők — becsüljük meg őket. Ilyenek emelnek ki minket az ismeretlenség szürkességéből.

Vidéken sines munka. A gyomai és endrői munkások sajtó legyeketük által is törekednek azon, hogy munkához jussanak. Endrőről 160 munkás ment Dunánálra ebben a hónapban, míg Gyomáról 10. De mivel sehol sem kezdődött meg még a munka, így a heten mintegy 100 munkás jön haza.

Nyolcéves nagymama, mint világsoda. Ez a cím annak a rendkívül érdekes cikknek, amely Tolnai Világlapja új számban jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan érdekesebbnél érdekesebb cikket, nagyszerű folytatásos regényt, számos érdekes és hasznos rovatot és közel száz képet talál az olvasó a nepszerű képeknaplón. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

VIII. Szegedi ipari Vásár. A Szegedi Ipartestület 1936 május 31-jától június 11-ig tartó rendezti meg a VIII. Szegedi Ipari Vásárt. Az idei vasárnap adták át rendeztetésének az új ipari miniacsarnokot. A kibővített vásárra már folynak a jelentkezések az ipar, háziipar, iparművészet és népművészet minden ágazatából. Február 15-ig 10 százalék helyi kedvezményben részesülnek a jelentkezők. Vasárhoza: Szeged Horváth Mihály uca 3.

Huszonegy művész egy családban. A legkülönösebb magyar művészcsaládról pompás képes cikkben számol be a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabokat, pompás színházi beszámolókat, kiűnő filmrovatot és több mint száz képet talál az olvasó a nepszerű színházi képesnaplón. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A rézgálic hivatalosan megállapított ára. A gyar meter-mázsánként 47.50 pengő árban kötelező becsomagolva vagonba rakva adni, akár egyéneknek akár kereskedőknek. A kereskedők 49 pengő 50 fillér árban kötelesek kiszolgáltatni mázsánként, míg kgr-ként 51 fillérért. Persze a törvényesen megállapított 4 százalék fázisadó és a szállítási költség a vevőt terhelik. Erre való tekintettel a vásárló közönséget tájékoztatás céljából a fázisado és tényleg felmerülő szállítási költségek hozzászámításával megállapított helyi árak az üzletekben látható helyen ki-függesztve kell, hogy legyenek.

BIZTATÓ EGY TANONC TANKÖNYVÖN.

Tanúlj tünő, ökör lesz belőled;
Kiscsacsiból idővel nagy számár...
Fejed lágyát, azt hiszem, benőtted
Tanúlj inas, míg virágzik a nyár...

Míg az élted rózsakertjéj járod
Tövistelen az életed útja;
Addig szedjed, gyűjtsed a virágot
Áldást hozó arany koszorúba.

Ha majd eljön az életed ősze,
Légedet mesterember leszel,
Isten munkád áldással esőzte,
Leiked minden bút és gondot lenyel.

Meglásd, áldni fogod majd egykoron
A nádpálcát, — segédtanár urat —
Mely víg csárdást járt a nadrágodon,
Megmutatván a helyes, jó utat.

Tanítódnak süppedt sírja előtt
Leborulsz még — megered azt — sírva,
Mert lelkéből ellátta a felhőt,
A tudomány szent „Javát” beirtat

Gyoma, 1936. január 21.

Kruchló Endre.

Gyomai és Endrői Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. évi február 6-tól 15-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Bácsi Istvanne Fabián Erzsébet fia Imre Lajos ref., Arany Danielné Salamon Eszter fia Daniel Balázs ref., Zilahy Imréné Barath-Roza fia Imre ref., F. Nagy Sándorné Braun Magdolna leánya Magdolna ref., Izsó Lászlóné Fülöp Mária leánya Ilona ref.

Házasságot kötöttek:

Zelenák János és Dananaj Maria.

Meghaltak:

Izsó Sándorné Toth Lidia 69 éves ref., Sütő Imréné Olajos Zsuzsanna 88 éves ref., Márton Jánosné Kovács Eszter 59 éves ref.

Az endrői anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

Csehvezky Imréné Fekécs Borbála fia Sándor rk., Ubrin Mihályné Pelyva Mária fia Zoltán rk., Batos Györgyné Bari Mária fia Elek Jenő rk., Varga Ferencné Nádhera Anna leánya Klára rk., Kulik Antainé Szabó Ilona leánya Margit rk., Kurilla Lajosné Dinya Margit leánya Margit rk.

Meghaltak:

Szakálas Miklós 27 éves rk., özv. Csik Józsefné Timár Anna 85 éves rk., Gyuricza István 70 éves rk., Timár István 80 éves rk., Dinya Imre 23 éves rk., Makai Tibor 30 éves ref., Nagy Irén 1 hónapos rk., Rafael Sándorné Kótai Mária 29 éves rk.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

Étkezési és vető burgonyát

vaggontételben legolcsóbban és legelőnyösebb feltételek mellett szállít Grünfeld Jenő éeg Nyiregyháza. Gazdakörök, Munkás otthonok, Rokkant Egyletek árkedvezményben részesülnek. Saját érdekében kérjen ajánlatot.

NYILTÉR*

Válasz a 48-as Vezetőségétől

Meglepődtem midőn a kezemben vetem a Gyomai helybeli lapot midőn olvasom a 48-as Egylet Vezetőségéhez intézet részben kérdőleg részben egy elutasításos szíket tanálok benne Papp Zsigmond úr alá írásal meglepet a kérdés és az utasítás mert ő nem is volt jelen személyesen Február 4-én érkezett hozánk egy megkereső levél a gazdasági iskolai igazgató úrtól melyben tisztelettel kéri a vezetőséget hogy e hó 9 én este dísznó toros vacsorát rendez a gazdasági iskolába tanul tanulóknak záró vizsgát végzésére.

Melyben kért termet terítéket asztali széket szóval ami kel egy dísznó toros vacsorához és még hozzá kedvezményes bor fogyasztást a Válaszmány a kérést elutasította mert már mászor is kériék az olvasó termet különböző testületek egy vig nap rendezésére asztis elutasította a Vezetőség mert ennek sem széle sem hosza nem lene. Jogos rámutatás volna bár mely testületnek hogy ha csak egy is elkapná hogy ő nem olyhasznos Polgára a Gyomai társadalomnak mint a gazdasági iskolai tanulóit Nem tudom a szik író úr milyen információt kapott Válaszmányról csak ő a Válaszmányi tag úrakat hogy csak egyel is beszélt volna rögtön halálra itette satóilag mint hogy talán meg kérdezett volna belőlök egyet is hogy mivel indokoltátok meg hogy elutasítjátok e nemes főrekvést

Igaz hogy már volt szó a Válaszmány gyűlésen ilyen hang hogyha a termet elnem kapják az Egylet vezetőségét meg váják és még volt szó az Alispán úris ezenn a Vacsorán részt vesz de úgy tudom hogy a Vonatról lekésit itt az Alispán úrtól vád nem ért akik ellen véleményen voltak

Jó tudom hogy a szik író úr nem szenved aban hiányt hogy ne tudná azt hogy aki ellen véleménye van is azt is úgy megkel tiszteelni mint aki nem azonosítja magát a szik író véleményével nem tudom hogy mi f. ja szik író úrnak mingyárt elutasítjuk avall az indokai hogy te nem

lelelsz hívatásodnak távoz a nejedről adát másnak biztos'ó aba hogy az másik válaszmány mindég azonosítja nézetét Ével ő szik író úr azt akarja mondani senki előtem mindenki áltanam bocsánatot kérünk hogy ilyen hibában estünk aszta utasítást nem fogadgyúk el mert nem akarunk kis korúak lenni mert mi is a magunk fejünket akarunk gondolkozni

Gyoma 1936 Február 12

Györi László

*E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

MEGHÍVÓ.

A Gyomai Dalárda 1936. évi február hó 23-án délután 3 órakor, határozatképtelenség esetén 1936. február hó 29-én este 8 órakor, az Iparostanencsiskolában évi

rendes közgyűlést tart, melyre a Dalárda t. tagjait azonnal tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvvezető és két jegyző-könyvhiteltesítő kirendelése, a határozatképesség megállapítása.
2. Az 1935. évi zárszámadás előterjesztése, a számvizsgálóbizottság jelentése és határozathozatal a felmentvény iránt.
3. Helyettes titkár jelentése a Dalárda 1935. évi működéséről.
4. Helyettes gondnok jelentése a Dalárda ingó-vagyonáról.
5. Az 1936. évi költségvetésvizsgálat előterjesztése.
6. Titkár és gondnok választása 2. évre.
7. Számvizsgálóbizottság megválasztása egy évre.
8. Esetleges indítványok.

Kelt Gyomán, 1936. évi február hó 13-én.

Varsandán László Nemeroy Péter
h. titkár. elnök.

Pk. 45. sz. 1934.
1934. vghatói 14 szám.

Árverési hirdetmény.

Cs. Tóth Gyza dr. ügyvéd által képviselt Első Magyar Általános Biztosító Társaság javára 156 P 52 f. tőke és hátralékos járuléka erejéig a budapesti közp. kir. járásbíróóság. 1933. évi 203.640 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtási szenedőtől 1934. évi január hó 20-án lefoglalt 1015 P. becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbíróóság fenti számú végzésével az árverés elrendeltetven, annak megtartását elrendelem végr. szenv. lakásán; fizetésében Endröd Piac tér leendő megtartására határidőül 1936. évi február hó 20 napjának délelőtt 10 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt ló, dísznó, búza s egyéb ingóságokat a legelőbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is — de a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban csak a végrehajtást szenedő beleegyezésével, el fogom adni.

Gyoma, 1936. évi jan. hó 25-én.

Villányi Nándor
kir. bir. végrehajtó,
mint bírósági kiküldött.

Pk. 1495. sz. 1932.
1931. vghatói 265 szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Morvai Béla ügyvéd által képviselt Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth Magyar Gépgyári Művek Rt. (csatl.: Hofherr-Schranz stb. Rt. 10.526 P. 20 f.) javára 4538 P. 65 f. tőke és járuléka erejéig a budapesti kir. törvényszék. 1931. évi P. 16. 37773 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenedőtől 1931. évi jan. hó 3-án lefoglalt 3000 P. becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbíróóság fenti számú végzésével az árverés elrendeltetven, annak megtartását elrendelem végr. szenv. lakásán, Gyoma VI. ker. 64 hársz. leendő megtartására határidőül 1936. évi február hó 22 napjának délelőtt 11 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt traktor s egyéb ingóságokat a legelőbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is — de a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban csak a végrehajtást szenedő beleegyezésével, el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kikiáltási ára egyezer pengőn felül van, csak azok árverezhetnek, akik a kikiáltási ár egytizedrészet bánatpénzzel leteszik.

Gyoma, 1936. évi jan. hó 25. én.

Villányi Nándor
kir. bir. végrehajtó,
mint bírósági kiküldött.

A gyomai kir. járásbíróóság, mint telektonyvi hatóság.
247/1936. tkvi. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

Magyar Általános Takarékpénztár Rt. végrehajthatónak Dinya Jánosné sz. Puskás Mária végrehajtást szenedő ellen indított végrehajtási ügyben a telektonyvi hatóság végrehajtási újabb árverést 1300 P. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a gyomai kir. járásbíróóság területén levő, Endröd községeben fekvő, s az endrödi 2414 sz. betétben A f. 1 sors. 5056 hrsz. 1. h. 1435 öf területű és Dinya Jánosné sz. Puskás Mária nevében álló szántó a paphalom dűlőben ingatlanra 2276 P. 50 f. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1936. évi március hó 8-napján délelőtt 10 órakor Endröd községénél fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott arfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldötttől letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényre kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908: XL. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékára szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: XL. 25. §.).

Gyoma, 1936. évi jan. hó 22 napján.

Dr. Molnár s. k. kir. bír.

A kiadmány hitelűl:
Láng kiadó.

KORONA HANGOS MOZGÓ ENDRÖD

1936 február 16-án vasárnap Magyarul beszélő hangosfilm!

BESTIÁK

Franck Buck a dzsungel királyának veszedelmes harca a vérengző fenevadakkal.

Szokatlan sora a hajmeresztő izgalmainak. — Az őserdők káprázatos élete. — A dzsungel mélyén élő vadállatok és az ember harca. E magyar hangosfilmnek minden jelenete a nézőközönséget a végsőkig felcsigázza.

A Tarsán filmnél is izgalmasabb.

MUKI

vigiáték.

Hangos Magyar Világhíradó.

Eldadások kezdete este 6 és fél 9-kor.

Publikáció

Felkérem azon urat, aki a Manes bálon tévedésből elvitte fehér selyemsálmat, méltóztasson azt címre visszajuttatni. Dr. Kovács János

Szopos barjut jelenleg 65-75 fill. ig veszi Szilágyi Kálmán Kossuth L. u. 41. Akinek van jelentse nála. 3-2

A Futuránál (Wagner Falelep) burgonya, korpá, árs és szemestengeri állandóan kapható

Horthy Miklós ut 28 sz. ház eladó, ugyanott 4 szobás lakás mellék helyiséggel április hó 1-re kiadó. Bővebbet Horthy Miklós u. 37 sz. alatti megtudható. 6-3

Hat darab párnázott, bőrhuzatú ebédlőszék, egy kitért szerkesztő falióra, egy fehér ruganyos macraccal ellátott gyermekágy és két darab márványlap eladó. Érdeklődni lehet a kiadóban. 6-4

Eladó szalma és leveles csutka özv. Iszó Istváné zöldteposi tanyáján. Lakás Petőfi út 36. 3-3

Lakodalomra, díszdiorra Kerekes Károly-tól vegyen jó zamatu bor: literenként 56 fillert. 10-9

NEMOLCSÓSBMÁR

A B O R O M

mint a szódavíz,

DE NEM IS SZÓDAVÍZ!

30 fillér

egy liter kádarka vagy fehér felett utbor Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakia 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordóit díjmentesen adok a szállítást tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélvegg ellenében küldök mintát a borból min-lásdobozban, bérmentve

Boraim kellemes édeskés italok. Iszta, izgalmas zamatok és nem savanyuk.

Cím: Székely Ferenc
Soltvadkert, Pestmegye.

Szarkaszsért és kiadást: felelős:

WAGNER MARTON

Hungária könyvnyomdávalat, Gyoma.

Felelős igazgató: Tokai Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Negyedévre 130 P, Fél évre 260 P, Egész évre 520 P.
 Befizetések postacsékkal:
 „Hungaria-nyomda Gyoma” csekkzárom 18.280.
 Lapzártá csillóztók este 6 óra.
 Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladó szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGARIA” KÖNYVNYOMDA
 Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
 Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
 Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés
 20 fillér. Ötször hirdetésnél 10 százalék, tízszer
 15 százalék, negyedévi hirdetésnél 20 százalék és
 félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

TŰZOLTÓINK DICSÉRETE

Végre akadt egy kormányunk, amelyik egységessé teszi a tűzvédelemet. Ezután majd nem arról függ egy község tűzvédelmi berendezettsége, hogy a község főjegyzőjének és a képviselőtestületnek megvan-e a helyes érzéke a szükséges rendészeti szerv és a megfelelő szerek beszerzésére, hanem országosan és egyöntetűen és legfőképpen kötelezően vizsgáljuk keresztül, hogy a legutolsó községben is megfelelő tűzoltóság legyen kiképezve és megfelelő tűzoltószerek legyenek.

Végre méltó helyére kerül a magyar önkéntes tűzoltó is. A régi operettfigura a múlté lesz. Ahogyan Kozma belügyminiszter a törvényjavaslat tárgyalása közben, a legmagasabb helyről, elismerését fejezte ki az önkéntes tűzoltók munkája felett, kell hogy nálunk is kifejezésre jusson hivatalos és nem hivatalos helyen is, hogy ami községünk tűzvédelmében egész éven át gyakorlatozó, tanuló és rendelkezésre álló tűzoltóink munkáját is megbecsülik és értékelik. Másutt megkülönböztetett tiszteletben részesítik a tűzoltókat, amit nálunk nem nagyon tapasztalunk. A község megtette a magáét, megfelelő szerkekkel és ruhával látta el tűzoltóinkat. Tegye meg a lakosság is a magáét, becsülje és szeresse önkéntes tűzoltóinkat és egyénileg legalább a Tűzoltó Egyesületbe való belépéssel jusson ez kifejezésre. W.

A vonat elé feküdt egy ismeretlen nő

Péntekre virradó reggel a Szarvasról induló motorvonat vezetője a 35. és 36-os őrtázak között egy öszeroncsolt női hullát látott a sínek mellett fektüdni. A gyomai állomásra beküldött jelentés után azonnal kiszállt a helyszínre dr. Bartha Gusztáv pályatorvos és egy assendőrjárőr és megállapították, hogy egy 25-30 év

körüli, szegényesen öltözött nő az áldozat, aki a jelek szerint valamelyik éjjeli vonat elé feküdt, aki a vonat derékban kettévágott. A környéki tanyákból összegyűltek közül senki sem ismerte a szerencsétlen nőt, akinél semmiféle irást sem találtak. Az eddigi jelek szerint talán endrődi lakos volna az öngyilkos.

INGYEN TALAJVIZSGÁLAT

A békéscsabai vegyiskisérleli állomás az egy-két holdas kisgazdáknak ingyen végzi a talajvizsgálatot. Az ennél több holdasoknak is nagyon előnyösen végzi az állomás a talajvizsgálatot, ami velük akarják szoktatni gazdáikat, hogy a földjük vegyítősszeté-

telét ismerjék meg és ezt hasznosítsák is a gazdálkodásukban. Most van ráérő ideje az állomásnak, hamarosan megkaphatják a vizsgálat eredményét a vizsgálatok, de később esetleg már hónapokig kell nekik várni.

Gazdálkodási csereakció

A Faluszövetség ez évben újra megrendezi a gazda- és földmíves ifjak bel- és külföldi csereakcióját, hogy a fejlett nyugati és északi államok helyes példáját a mezőgazdaságban csonka hazánk is meghonosítsa.

A tél az, hogy a gazdálkodó ifjak tavasztól az őszi betakarításig a szülői háztól távol fekvő területekre menjenek gazdálkodási tanulni. Ezen a révén a buzatermő alföldi rónaságot, a szép északi hegyvidéket, a Balaton környékét és a kies dunántúli dombos vidéket kevés kiadással minden magyar ifjú megismerhetné. Ősszel pedig gazdag tapasztalatokkal térnek vissza.

Akik pedig Németország és Olaszország fejlett gazdasági viszonyait is meg akarják ismerni, azok több hónapig tartózkodnak majd kint mint az ottani gazdacsaládok tagjai. Persze részt vesznek minden előforduló gazdasági munkában.

Úgy a bel-, mint a külföldi csereakcióra 17 évesnél idősebb ifjak vetetnek fel, akiknek szülei önálló gazdasággal bírnak és

csereifjak befogadását vállalják.

A belöldi csereakció részvételi díja, utiköltség nélkül, 8 pengő.

A német- és az olaszországi csereakció részvételi díja 190 pengő.

Jelentkezési határidő belsőldre 1936. ápr. 15., a német és olasz csereakcióra március 15.

Jelentkezni a Falu Magyar Gazda és Földmíves Szövetség címére (Budapest V. Báthory u. 24.) lehet.

Kíváncsian várjuk, a nagy kedvezmény mellett, Gyomáról hány gazdálkodó fog jelentkezni.

Ha a csereakció nagy szociális elgondolásában és annak szükségességébe nézünk látjuk, hogy amikor intenzív és fokozottabb gazdálkodásra van szüksége a gazdátársadalomnak, akkor ilyen alkalmat meg kell fogni. Küljüket fiainkat, tanuljanak azok és a szerzett tapasztalatokat hasznosítsák itthon, ahol minden gazda csak küzködik. A régi rendszer nem jó. És ha már egyszer öntudatába vannak a gyomai gazdák ennek, akkor csak előre. A tudás alapja a tapasztalat.

Van-e élet a Földön kívül?

Mióta az ember lassanként megismerkedett az égitestekkel, állandó izgalom kérdése, vajton vannak-e még a Földön kívül élőlények? Az irók fantáziája rég benépesítette a Holdat, Marsot. Kitűnő filmek láttam már, ahol űrrakétán utaztunk a Marsba és ott nagy-szerű látványban és fogadtatásban részesülünk. Egyelőre azonban még a szomszédos Holdba sem volna jó kirándulást tenni. Nagyon hiányozna nekünk a levegő és a víz. Épp ezért, azt hiszem, semmiféle élőlényt sem találunk ott.

A Naphoz legközelebb eső *Merkur* bolygó hőmérséklete átlag 440 C. fok. Elég ennyi, hogy élőlénynek nyoma se legyen.

Kedvezőbb a helyzet a *Vénusz* bolygón. Hőmérséklete csak 50 C. fok átlag. Vannak a sark körül hűvösebb részek is, ahol élet lehetséges, mert légkörre van, azonban jó poros.

Külső bolygószozsédunk a *MARS*. Ez régóta foglalkoztatja a csillagászokat. Ez optikai csalódás. A sarkoknál levő fehér hóvidék nyáron kisebb, télen nagyobb. Levegője van, csak ritkább, mint a miénk. Ha átrándulnánk, okvetlen oxigén tömlőt kellene vinni magunkkal. Minden feltétele megvan, hogy élőlények lakják, csak a miénktől kissé eltérő szervezettel. Erről azonban biztos tudomásunk nincsen.

A külső nagy bolygók közül a *JUPITER* és a *SATURNUS* óriási gáziómegek. Esetleg bennük lebegő élőlények lehetnek, igen alacsonyrendű szervezetek.

Az *URÁNUS* és *NEPTUNUS* a Naptól való óriási távolságuk miatt rendkívül hidegek, nem tarthatnak életnek élőlények jelenlétét.

A rajtuk kívül eső Naprendszeren lehetnek a Földhöz hasonló életkörülmények, így tehát élőlények is.

A m. kir.

**Dohányegyedárúság
statisztikája**

Az 1933-34. költségvetési évről érdekes adatokat tár elénk a magyar dohányjövédék jelenlegi állapotáról.

A központi igazgatóságnál, a vételnél, gyártásnál és eladásnál összesen 466 tisztviselő és altiszt működik.

A dohánybeváltást az ország kútfőnövező pontjain elhelyezett 24 beváltó hivatal látja el. Van 11 gyárunk, amelyekben szivart, cigarettát, dohányt és dobozgyártanak, továbbá a mezőgazdaságban hasznosított permeterző anyagokat, van 8 dohányraktárunk, amelyek a dohánygyártmányokat a dohánynagyárusok és elosztók kezeihez kiszolgáltadják.

A m. kir. dohányjövédék beváltási árban fuvarpótlékban 8 594.954 P.-t fizetett ki 4.773 termelő kezeihez általuk termelt 24.210.379 kg. dohányt.

Külföldről 5 018.946 P. értékű dohánylevél és dohánygyártmány (szivar, cigaretta és pipadohány) jött be.

Dohánygyáraink 842 kg. burót, 4 850.655 kg. pipadohányt, 2.043.866 kg. szivarkadohányt, továbbá 56.707.819 db. szivart és közel 2 milliárd db. cigarettát állítottak elő.

Az eladási eredmények az előző évinél gyöngébbek voltak, amennyiben általában esőkkedés (415.032 P.) tapasztalható, kivéve a Nikotex gyártmányokat, amelyeknek fogyasztása emelkedést (612.120 P.) mutat.

A Dohányjövédék teljes pénzübeli eredménye 102.162.344 pengő (fejadag 12 P. 63 fill.) volt, a nagybani eladási jutalék 1.061.116 P.-t tett ki.

Külföldre vittünk 9 825.094 kg. dohánylevelet 447 kg. pipa és szivarkadohányt és összesen 9. 857. 158 db. szivart és cigarettát.

Új orosz-japán háború előtt

A távolkeleten egy új orosz-japán háború előjátéka játszódik le.

Japán — felhasználva a zavaros európai helyzetet — egyre merészebben terjeszkedik Kína felé legújában a békés terjeszkedés lakikájához folyamodott, de Oroszország felé már fegyveres úton akar társnyerulni évi egymillió embert kitevő népszaporulatának. Az orosz befolyás alatt lévő Külső Mongólia és a japán hűbériségben álló Mandzsukus között az utóbbi időben egyre

súlyosabb határincidensek fordultak elő és legutóbb már japán csapatok ütköztek meg orosz csapatokkal. Ma az a helyzet, hogy a szovjet hatalmas haderejét mozgósított Külső Mongólia határán, s ennek a hadseregnek előőrsel már megütköztek a mandzsukus csapatokkal. Minden jel arra mutat, hogyha időnyerés szempontjából, a két fél alkudozik is, a háború rövidesen kitör Japán és a szovjet között.

Sz. Csorba Tibor: Az utolsó löcsei diák

Napló, riport, elbeszélés, rajz, életrajz s mindezeknek szerencsés és színes találkozás az a könyv. Benne látható a Szepesség egész életmegtérő találkozás örömeivel, bánatával egyaránt. Úgy érzi az olvasó, hogy az íróval éli azokat a felejthetetlen napokat és éveket, amelyekre könnyezés nélkül visszaemlékezni nem lehet.

Löcsei Mintha ez a név a nyelv, az írásművészet kifejezőképességével, egy lélekbe maikoló szimfóniává magasztosulna. Egy égi szimfóniává, amelyben a lágy trillák, a bizakodó csapongás és a lemodás bánatos hangjai eszményi módon egyesülnek. Ebből a könyvből, még a fásuli lelkek is megérzik azt a veszteséget, amelyről Sz. Csorba Tibor oly megrázó erővel rajzolja elénk a Szepesség népének élettragédiáját.

A Tátra balzsamos levegőjén át elénk varázsolja a szerző azt az időt, amikor lárógató hangja szállt éjszakánként a világ négy tája felé. De meg kell éreznünk belőle azt is,

hogy a múlt romjain ma sir az elítélt nép és az esti szélő magyar sóhajt hord a szányán. A Löcsei diák életéről há képpel nyerünk s megérjük az író nagy szerelmét Löcse és az arányos zipserek iránt. A diákos jókedv, apró csínyek derült varázsolnak arcukra, de ugyanakkor, mint kísértő árny, megjelenik a „miért”-ek sötét légijója és a halnap szörnyű bizonytalansága.

Nem regény ez a könyv! Nincs benne túlzott romantika, de van benne szív, magyaros akarás és hit a jövőre nézve. Sz. Csorba Tibor, mint őrtálló szőlő eiben a könyvben minden hazáját féltő magyarnak, mert az őt löttyek, a délceg szállak egymásután ki-dőlnek s az új hajítás nem tud égit nőni, mert galád kezek derékbátork. Mi lesz így holnap?

Ez a könyv a rajongó hazaszerető mellett a szülői szeretet himnusza is! Olyan őszinte, mint a Szepesség számtalan lágyan csobogó kristályvizű palatkja. Minden sorából

kiérezni, hogy íróját nem szokott ártani mögö bujni. Nyílt őszinteséggel tárja fel lakának drága líráit azért, hogy engem, réged s még sok száz magyar megismertessen azzal a vadregényes vidékkel, amelynek Szepesség a neve s bennünk az az élelet, amelynek viszáldozása még most is könnyűvel esel sok menekült magyar szemébe.

A képek — amelyeket ugyan csak a szerző metszett linóleumban — halhatós támaszát a megértésnek. Szeretném, ha Sz. Csorba Tibor könyvének második része, amely a „Viszontlátás” címet viseli, mielőbb valóra válna, de úgy, hogy a Szepességet újra Nagy-Magyarország drága gyöngyszemeként köszönhetnénk!

(A könyv ára 5 P. Megrendelhető a szerzőnél is: Sz. Csorba Tibor író, Csellődombok, Vas vm.) Bertalan Sándor.

**Az Egyetértés Olvasó Egylet
jelmezeiből**

Az Egyetértés Olvasó Egylet február 16-án tartotta a szokásos farsangi jelmezbájját, mely jóval felülmúlta szépségével és a nagyszámmal megjelent közönségével az eddigi megtartott helyi jelmezbájakat. A megjelent negyven jelmezek előállításban és díszítésben egyaránt szebbnél-szebb jelmezek bámulatba ejtették a nagyszámú érdeklődő közönséget. A sokféle, különböző szépségű jelmezese között lelkes versengés indult meg a díjakért. Az első női díjat Sebők Vilma törökhercegnő jelmezével, a második női díjat Csapó Bözsike tollbaba jelmezével nyerte. Az első férfi díjat irredenta, Országzászló jelmezével Perel Mihály a második díjat bárány jelmezével Nagy János nyerte. A megjelent jelmezesek fáradozásaiért, a szülők áldozatkészségeiért, valamint a nagyszámú érdeklődő közönség pártfogásáért ezúton mond hálás köszönetet az Egyetértés Olvasó Egylet Elnöksége.

TÁRCA**FIATALON A VIHARBAN**

Irtta: Klein Mihály.

Életem tavasza szomorúan köszöntött, úgy, hogy az első jelekből következtetve vajmi kevés jóval kecsegtetett a jövő. Elképzeléseimben ugyan nem tápláltam vérmes reményeket és nem is vártam többet az élettől, mint amennyire egy magamfajta ifjú igényt tarthat rendes viszonyok és körülmények között. Mert mit is várhattam volna mást, mint sok sorstársam, akiket az élet abba a csoportba osztott, hogy a keze munkája után keresse boldogulását. Ez hajtott ki hazám határain

tuira, annak a lehetőségnek hiánya, hogy szakmában dolgozhassam, és a magam erejéből, úgy-ahogy, megélhessen és ne szoruljak mások támogatására.

Gyermekkorom gondtalan volt, illetve másoknak, különösen a szüleimnek volt gondja velem. Én, mint afféle gyermek, nem tudtam, de melyik gyermek tud az élet bajairól. Gondtalan, játékos és pajkos voltam, elannyira, hogy sikerült a „falrossza” hangzásu, de kétes értékű címet kiérdemelnem, mit hosszas időn keresztül viseltem a felnőttek bosszúságára.

Igy ért életem első nagy csapása, apám elvesztése és ekkor jószívű nagynéném vett magához. Nagybátyám gondolat nevelt, igye-

kezett pajkos örömeimnek szelíd szigorral gálat vetni és mestersége, a könyvkötészet titkaiba beavatni.

Új volt nekem és mig új volt némileg érdekelt a dolog. De mikor megszokottá váltak a mesterség fogásai és napról-napra ugyanaz a munka ismétlődés kevés változattal, az én állhatatlan természetem hamarosan meguntta. Nagybátyám, ezt látva, mondta: „Béla! ha így iparkodsz nem sok hasznát veszed az életben.” Igaza volt, mert szívesebben foglalkoztam akkori szenvedélyemmel, a helyeggyűjtéssel és csak a kényszernek engedve tanultam.

Vidéken lakó nagybátyám Pestre költözött és bár az előzmények után érdemtelen voltam ar-

ra, mégis magával vitt a fővárosba, illetve új lakó helyére, Újpestre. Itt ötletszerűen lakatosítás szerettem volna lenni, de nagybátyám leintett és rászorított, hogy tovább tanuljam a könyvkötészt. Ebbe beleegyeztem, de már nem sokáig tanultam jó mesteremtől, mert valami csekélységen összekulönbözve, kértem, hogy bocsásson el házatól. Olyan szerelettel viselkedett nagybátyám irányomban, hogy addig nem engedett el, mig ő személyesen nem keresett részemre helyet és mestert. Tőlük telhetően, sőt szűkös viszonyait meghazudtolta bőkezűséggel bocsátottak utnak.

(Folyt. köv.)

Szerdai esték.

A Gyomai Közművelődési Egyesület tegnap este tíz óráig tartó előadásait a Fehér István polg. iskolai tanár, Szőke Ferenc igaz. tanító és Csesztői Zoltán tanító tartották tanulságos ismeretterjesztő előadásokkal a 48-as és a Németvárosrészti Olvasókörökben.

A kísértés műsorban köztudottan működtek közre a következő műkedvő szereplők: Bartha Rozsi, Kéri Piroška, Csapó Juliska, Herter Mihály, Makosali Márton, Miklovitz János, Beinschroth Ádám, Szántó Erzsébet, Oldh Erzsébet és ifj. Molnár Gyula.

Soronkövetkező előadások:

Február 26. Egyelértési Olvasókör; előadó Wagner Márton. Március 4. Kísértés Olvasókör; előadó Nemerey Péter. Március 11. Németkaszinó; előadó Szőke Ferenc.

Március 14-én, szombaton este 7 órai kezdettel befejező előadás a 48-as Olvasókörben. Ünnepi beszédet mond Ruszka Sándor polg. iskolai tanár.

Osztályharc a réten, legelőn.

Nemcsak az emberiség, hanem a természetes gyeppek, a rétek és legelők növényvilága is osztályokra oszlik, mely osztályok egymással állandó küzdelemben élnek. Persze itt nem a hatalomért, igaz, vagy hamis jelszavakért folyik a harc, hanem az élető nap-sugárért, levegőért, tenyészterületért.

Emberi szemmel, hasznosságuk szempontjából tekintve, 3 osztályt különböztethetünk meg: a here- és fűféléket, a gyomokat. Amint az emberek között is szabályozatlan társadalomban a nagyhangú, könnyökkel dolgozó, de rendszerint üresfejű emberek törnek előre, ép úgy gondozatlan réten, legelőn is a gazok, gyomnövények terpeszkednek, elnyomva az értékes füveket, pillangósokat.

Ha azonban gondozzuk a mezőséget, pld. műtrágyázzuk, hamarosan az értékek kerekednek felül. A szuperfoszfát foszforsavának hatására nemcsak több lesz a hozam, hanem első-sorban a pillangósok, a

herefélék gyarapszanak, de a fűfélék is, a gyomok azonban lemaradnak; egy szóval javul a széna, a fű minősége is.

Vizállásos réten a csaté, meg a békarokka uralkodnak, de ha lecsapolják, elagcsövezzük és műtrágyázzuk (mert istállótrágya nálunk a mezőségekre nem jut) egy-kettőre az édesfüvek jutnak uralomra.

Én jó Édesanyám.

A költőnek születni kell —
S így: én nem születtem,
Versfaragó dilettáns is
Biz' én csak úgy lettem.
Úgy kaptam rá-pár szavadból,
Emlékszem jól, híven —
Búcsúzásakor az fogta meg
Gyermekdiák szívem.

Hogy is mondtad? Búcsúszavad
Hogy is szedjem össze!
Hogy az a máj a tegnappal
Helyén összekösse...
„Úgy szeretném: (szóltál) sígva,
Csók csattant utána)
Vorstben írniad köszöntődet
Ha jön Juliánka.”

„Úgy szeretném”... e pár szótól
Nosza kaplam kedvet, —
Minden áldott alkalomra
Ácsoltam is verset.
Szent alkalmak, szép tegnapok
Elrúntak régóta;
De verset csak fogatok
Most is... hébe-hóba.

Ma is megvan az alkalom,
De nincs Juliánka...
Itt a vers is, de útja már
A temetőt járja.
A költőnek születni kell —
Én nem születtem ám...
Alkalom szült: Te névnapod,
— Én jó Édesanyám.

Körödy Ferenc.

ASPIRIN

Az emberiség történelmének egyik legnagyobb felfedezése a fájdalomcsillapító és lázcsillapító hatású aspirin.

Az Aspirin a legbiztonságosabb és leghatékonyabb fájdalomcsillapító és lázcsillapító szer.

Gyógyszertárakban kapható

Ki ez a ragyogó asszony?

Micsoda remek haj,
mily gyönyörű frizura —
mily csodás fény!
Nem csoda, ha sokakban
felvetődik a kérdés,
vajjon mivel is ápolják
ezt a gyönyörű haját?

KAMILLOFLOR

A szőkéknél készült alkálimentes Kamilloflor Special Shampoo megtartja a haj természetes, aranyos fényét és azt visszavarázsolja, ha már eltompult volna.

BRUNETAFLO

A sötét hajnál készült alkálimentes Brunetaflor Special Shampoo ragyogó mély fényt ad és a sötétbarna színárnyalatokat soha nem sejtett pompában juttatja érvényre.

ELIDA SHAMPOO

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a *Máday* és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a *beéri Balogh* gyógyszerelgazdatis. A MANSZ múltipell számunkban leközölt jegymegváltók névsorából, a szedő elnézéséből, Schulek Béla 3 pengős jegy megváltása kiharad, amit ezúton helyesbítünk.

Felhívás! A Gyomai Dalárda elnöksége és működő tagjai felhívják a dalkedvelő és énekelni-szerető polgártársakat és különösen az ifjakat, hogy a Gyomai Dalárda működő tagjai sorába lépni szíveskedjenek. A Dalárda ezidőszerint az eddig tanult darabokat ismétli s így az új tagok az ismétlések során könnyen tanulhatnak és bekapcsolódhatnak a Dalárda életébe. Jelenkezni lehet Nemerey Péter taktarék-pénztári igazgató, a Gyomai Dalárda elnökénél, vagy bármelyik működőtagnál, kiktől a dalórák napjait megtudhatják.

Vetőmagot kaptak az endrődi gazdák. A mezőgazdasági kamara után az endrődi gazdák 75 q. árpa és 25 q. tengeri vetőmagot kaptak a héten.

Pályázati hirdetések: Füzességymai község főjegyzői állására március 8-ig, szarvasi utbiztosi állásra március 20-iki határidőre lehet pályázni.

Lapzárta után tudtuk meg, hogy a vonat elé feküdt nő Szujó Vincéné Timár Juliska, 25 éves, akinek egy 6 éves kis fia van.

Rendes vármegyei közgyűlés lesz február 27-én.

A Békésvármegyei Vitézek Bálját este tartják meg Gyulán a Gondóc-népkerít pavilonban. A báléltől mű-orban magyarruhás párok díszfelvonulása, a Himnusz és vitéz Ákosfy né Eötvös Irén „Köszönőlet” mondja el vitéz Hargitay Lipótné. A vitézi bál rendkívüli sikerét már a 11 fővédnök, 62 védnök, 15 tagu rendezőség, 24 háziasszony, 96 vármegyei tisztii vitéz és a 71 táncrendező is biztosítja.

A mezőgazdasági kiállításra és tenyészeltatására március 1-től 25-ig Budapestre és onnan vissza március 20-tól 31-ig a félárú utazásra jogosító igazolványokat már most lehet kapni a Wagner fakereskedésben.

Lázás meghűléses betegségekről. A legtöbb súlyosabb meghűlést láz kíséri. Aspirin-tabletták a bőr ereit kitágítják és ezáltal nemcsak bő izzadást, hanem a láz csökkenését is eredményezik. Aspirin-tabletták a vérelosztás kedvező megváltoztatása által elősegítik a betegség tüneteit előidéző káros anyagok kiküszöbölését. A valódi Aspirin-tabletták ismeretű jele a Bayer-kereszt, mely minden tablettán és csomagon látható.

Háziasszonyok! Megjelent a Dr. ÖETKER gyar ötödik kiadása fényképes ünnepi recept könyve, melyet kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve küld: Dr. ÖETKER A. Tápszerművek Budapest, VIII., Conti u. 25. Sütőpor és vanillínakor ára most levalenként 12 fillér.

Békés vármegye községei az 1936. évben 75.859 pengő állami segélyben részesülnek.

Az olasz-abesszin harcra döntő ütközeteket vívnak. Az eddigi harcokban az olaszok fölényesen győztek. Állítólag titokban már készül a béke.

Lovak biztosítása elhullás ellen. A magyar kölesönös állatbiztosító társaság, mely községeinkben eddig a szarvasmarha biztosítással foglalkozott és az elmúlt 10 évben igazán szép sikereket ért el, elhatározta, hogy a biztosítást lovakra is kiterjeszti. A biztosítással, illetve a biztosítandó állatok felvételével Arany Lajos állatbiztosító szövetkezeti pénztárnokot bizza meg. A biztosítandó állatokat meghevesíti a társaság és a becsérték 6,5 százalékát kell biztosítási díj címén fizetni. Felvétellel elől az állatok egészségi állapota is megvizsgálatandó a fél állat. Fenti díj ellenében, ha a biztosított állat elhull, a szövetkezet a becsértéknek 80 százalékát kifizeti.

Gyoma község 1935-ben 8606 pengő segélyt fizetett ki. Gyoma község az 1935 évben 134 egyéni részesített segélyben. Ezek közül szegényházi ápoló 25 egyén. Szegényház fenntartására 5140 P. 30 fill. költött. Állandó pénzsegélyben 88 egyén részesült, míg egyszer és mindenkorra 25 egyént segítettek. Elhalt vagyontalan 45 egyén, akiknek temetkezési költsége 622 P. 50 f.-t tett ki. Összes kiadás végeredményben 8606 pengő.

Endrőd község 30.000 pengő inségmunkája. Endrőd község az elmúlt 1935 évben inség munka elvégzésére, illetve az inségesek foglalkoztatására 30.000 pengőt fizetett ki. 1935 október 1-től 1936. február 1-ig pedig — Harsányi László h. főjegyző állta alatt — 13.450 pengőt.

Tavaly Budapesten összesen 1200 ingatlan ruháztak át adásvétellel vagy eszre ulján. Az áruházait ingatlanok vételára 64.153.460 pengő volt. Az ingatlanforgalomból a budai oldalra 1283 ingatlan esik, 261 millió pengő vételárral, a pesti oldalra pedig 929 ingatlan 37,9 millió pengő vételárral.

Tavaszi búkkönyvető-mag kapható a FUTURÁNÁL. (Wagner-féle-író.)

Az Új Kor február 12. száma Aradi Zsolt, Póssy László és Rády Elemér szerkesztésében szakell gazdag, de most különösen felkeltést keltő tartalommal jelent meg. **Báró Brandestain Béla a szabadság és a közösségi rendszerek sokai vitalei problémájában ad határozott precíz utmutatást.** Főja Géza a földművelőkreform s a parasztság ügyéről irányító címmel programmatikus cikkei. Nagy vitát fog kelteni báró Hatvany Bertalan tanulmánya a zsidókérdésről, mellyel az Új Kor elindítja a vitát. Tiefenhaler József Fischer Colbric Ágostrol, a nagy kecsai püspökről rajzolt portrét, szennzőszámba megy Szabó János plébános cikke a barlanglakó Orosco érsokról, Harsányi Lajos a magyar közigazgatás mindenéről, a jegyzőt mutatja be, P. Szabó Szeverin karmelita atya a karmelitákról ír, Rénay György befejezi a Magyar Lírikusok sorozatát, Tóth Árpád árképével, Kiss István a mozgalmak megakasztóiról, Dénes Tibor a színházokról, H. Borcs Vilma Alia Rachmanova új könyvéről, Brúzer Gellért O. S. B. (Róma) a híres Cardijn kánonokról ír. Közli még a lap Claudel és Rivière világhírű levelezésének folytatását, A. Zs. külpolitikai cikkei, Rénay György, Tarzó Gábor, Baróti Dezső könyvkritikái. Azonkívül érdekes kisebb cikkek is vannak, melynek ára 40 fillér. Mindenütt kapható. Mutatvány-számot küld a kiadóhivatal, Budapest, Szankirályi-utca 23.

Megindult az első telepítési akció. Egy magánvállalkozás arra az elhatározásra jutott, hogy az elcsatolt Mikszáthfalva helyett a Dráva mentén életre kell az új Mikszáthfalvát. A telepítési akciót a Mikszáth könyvek kiadója kezdeményezte, a földet pedig, Vízvár község mellett a Földműveléstudat bocsátja rendelkezésre. A kiadó cég a kiépített országut és vasúti vonal mellett lévő területen 20 házat, község-házat és kulturházat épít. A házat a hozzátartozó belsőséggel együtt ingyen kapják a telepesek, csupán a határban lévő földterület árát kell a törlesztési terv szerint fizetniük. Az akció élén Mátócsy Mátyás orsz. képviselő áll.

Pályázat. Országos irodalmi és zenei pályázatot hirdet 300 díjjal 2000 pengő értékben a most alakuló Irók, Zeneszerzők Országos Szövetsége, hogy a pályázók közül tagokat, szépirodalmi és zenei lapjának munkatársakat szerezzenek. Pályázat lehet verssel, novellával, magyar nőlével, bármely zeneszámmal s. b. Rézleles pályázati értesítő a lap megjelenésétől számított két héten belül 10 filléres választvány ellenében készenesen küld az „Irodalmi és Zenei Pályázati Bírálóbizottságnak” Kispesi II. Hungaria ut 12/6.

A Magyar Vadkivitei Rt. olaszországi üzletei. A Magyar Vadkivitei Rt. amelynek alapításában tulajdonképpen az Ibusz és a Futura is részi vettek, eddig főleg Németországba és Franciaországba exportált. Az utóbbi időben Olaszország is nagy érdeklődést mutat a Magyar Vadkivitei Rt. tenyészállatai iránt, mert a husliányát főleg vaddal akarják pótolni.

Megjelent az újjászervezett „Magyar Dal.” A Magyar Dal az 1867-ben alakult Országos Magyar Dalosszövetség hivatalos lapja. Az újjászervezett Magyar Dal januári számában a következő zenei kiválóságok írtak úr. Nevelős Gyula beköszönőt, Jankovich Ferenc szerkesztő az egyetemes magyar zenei talás kialakításáról. Azonkívül Kodály Zoltán, Győri János, Ádám Jenő, Ráczky Benjámin, Csékány Ferenc és Szeghő Sándor írtak hasznos tanácsokat, majd pedig első rangú megvilágításokat a zenei életből. A Magyar Dal köte mellett is nyújt olvasóinak a januári szám melléklete: Kodály — Kólcsey: Huszi — férfi kerének.

Százötvenezer ember vette meg eddig. Újabb százötvenezer embert óhajunk meghódítani Tolnai Világlexikonának, amely az újabb pótkötetekkel 20 kötetből áll. Diszes új kötetben jelent meg. Egy diszes félbörkötésű kötet 2 pengő 50 fillér. A 20 kötetből álló Tolnai Világlexikon és a 12 kötetből álló Tolnai Világháború története című művek egy-egy félbörkötésű kötet szintén 2 pengő 50 fillér. Havonként szállítunk egy-egy kötetet és minden megrendelő 5 pengő temetkezési segélyben is részesül, vagy baleset esetén 1000 pengő balesetbiztosítási összegben. Szevebb felvilágosítást nyújt Tolnai Nyomdai Műintézet és kiadóvállalati. Budapest, VII., Dohány utca 12.

A Pesti Napló könyvek új kötete. A Pesti Napló könyvtár március 1-én Móricz Zsigmond új könyvet adja ki, ennek címe: „Bál.” A „Bál” regény főhő és kerek történet; Móricz Zsigmondnak a „Bál” ké mindhalálig témája körébe tartozik. Az érdeklődő Nyilas Misiről szól, akiről már megint a „Forr a hort” című regényről. A szereplői most is lelki életének legsúlyosabb válságai között mutatja be. A diákban megindul a szociális ember fejlődése. Peragnek az események és az egész egy súlyos szereplő zaklatottság keretében folyik le. Móricz Zsigmond a „Bál” című regényről a következőket mondja: Ezt a könyvem tartom eddigi regényeim közt a leg-érdekesebbnek, pszichológiai szempontból. Azt érzem, hogy benne a mai fiatalok győződő, válságos, új utakat kereső élete is benne van. A „Pesti Napló könyvek” március 1-én megjelenő, érdeklődést leg-újabb regényét az előfizetők és olvasók 1 pengős kedvezményes áron vásárolhatják meg.

Az artistakirályok regényes élete. A porond királyainak regényes életéről pompás képekkel illusztrált cikkben számol be a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek képes rádió-műsorokai, egyfelvonásos szindarabok, novellák, színházi beszámolókat, filmrovalót és több mint száz képet közöl a külön színházi képeslap. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Nagy érdeklődés a selyemfenyésztes iránt. A selyemfenyő tenyésztes iránt megnyilvánuló érdeklődés fényes bizonyítéka volt Endrődön I. hó 7-én, amidőn a kiküldött minisztériumi szaktanácsadó sok száz ember előtt tartotta meg előadását. Az érdeklődés arra adott bizonyítékot, hogy népünk igenis akar ezzel foglalkozni a nyáron. Harsányi László h. főjegyző a nagy érdeklődésre való tekintettel átiratot adott be, amelyben kérte a minisztériumot, hogy Endrődön még két helyen tartson bemutató előadást.

Köszönetnyilvánítás

Mindazok kik felejtethetetlen jó édesanyám özv. Bárdos Józsefnének temetésén megjelentek és részvételükkel fájdalmamat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok hálás köszönetet

özv. Nemas Miklósné szül. Bárdos Irén

A Futuránál

(Wagner fatelep) burgonya, korpa, és szemestengeri állandóan kapható.

Eszt minden vasár- és ünnepnapi napra kellene odafigyelni. Ez nem luxus, hanem szükséges életmódközlés. Kényelmes emésztő és izmoleg alakban.

Dr. OETTER-féle SÜTŐPOR
az ideális **kelesztőszer,**
mely mindenkinek lehetővé teszi, hogy a hozzá-
tartozók és vendégek örö-
mre a kuglót, egyéb sü-
temények és készítmények
hibátlanul készíthessék. A
szükségletteljesen ki-
sikerültség **DR. OETTER-**
szert adja. **DR. OETTER-**
FÉLE SÜTŐPOR minde-
mire kapható. Ut recept-
könyvet ingyen és bérmentve
kérni.

Dr. OETTER A.
Budapest VIII,
Conti uca 25.

A gyomai kir. járásbíróóság, mint te-
lekkönyvi hatóság.
224/1936. tkvi. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

Békésmegyei Kereskedelmi Bank Rt.
végrehajtónak. Uhrin Józsefné sz.
Himmer Lucia végrehajtást szenvedő
ellen indított végrehajtási ügyében a
tkvi. hatóság végrehajtási árverést 5500
P. tőkekövetelése és járulékal behaj-
tása végett a gyomai kir. bíróság te-
rületén lévő, s a gyomai 3783 sz. be-
tétben A. f. 1. sorsz. 4620/1. hrsz. vég-
rehajtást szenvedett nevén álló Tanya-
földön lévő: h. 1354 öf területű szántó-
tóra 2215 P. az endrődi 22 sz. betétben
A. 1. 1-3. sorsz. 2821, 2822, 2823.
hrsz. végrehajtási szenvedett nevén
álló Nagyperecs dűltőben lévő 1355 öf,
335 öf, 1316 öf területű szántó, udvar
és szántóra 2255 P. kikiáltási árban
elrendelte.

Az árverést 1936. évi május hó
30 napjának d. e. 9 órákor, a tkvi.
hatóság hivatalos helyiségében a gyo-
mai ingatlanokra, míg folytatólag az
endrődi ingatlanokra Endrőd község-
házánál d. e. 11 órákor fogják meg-
tartani.

Az árverés alá eső ingatlanokat Békésmegyei Kereskedelmi Bank Rt. végrehajtó érdekében a kikiáltási ár kétharmadánál, a csatlakozóknak kimondott özv. Himmer Ferencné sz. Turucz Anna érdekében 9106 P-nél, Weisz I. János érdekében 11924 P-nél, Fuchs és Hirscht cég érdekében 13693 P-nél, Békéscsabai Takarékpénztár Egyesület érdekében 14024 P-nél, Timár Ede érdekében 16245 P-nél alacsonyabb áron eladni nem lehet (5610/1931. M. E. sz. r.)

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékat készpénzben, vagy az 1831. LX. tc. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított évadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket átírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni.

Gyoma, 1936 évi január hó 29 napján.
Dr. Molnár sk. kir. bíró.
A kiadmány hitelű:

Láng
segédhivatali tisztviselő.

Ingatlanforgalom

Kruchió Gábor gyomai lakos vett 313 négyszögöl és 466 négyszögöl csepőkertű szántót Kruchió János (nős G. Nagy Eszterrel) gyomai lakostól 370 pengőért.

Özv. Lőrincz Jánosné Kádár Eszter gyomai lakos vett 2 h. 654 négyszögöl vidólaposi szántót Balogh György és neje Icsa Róza mezőberényi lakosoktól 1450 P.

Izsó János és neje Erdai Juliánna gyomai lakosok vettek 1 h. 614 négyszögöl pocoszug és holtkőrösi szántónak 1/4-ed részét Izsó Teréz Faragó Károlyné gyomai lakostól 180 pengőért.

KORONA HANGOS MOZGÓ ENDRŐD

1936 február 23-án vasárnap és
24-én Farsang hétfőjén

Jöni Millió hangos világfilmi jöni

CLEOPATRA

Történelmi dráma.

FŐSZEREPBEN:

Claudette Colbert, Henry Wilcoxon,
Warren Villiani, Joseph Schildkraut.
Azonkívül 2000 mellékszereplő.

A világhódítójának Julius Caesarnak Cleopátrával való szereleme és Antonius vezetéses tragédiáját idézi elénk ez a világtörténelmi nagyjűm. A grandiózus tömegjelenetek, káprázatos felvonulások, monumentális építkezések s végül Cleopatra királyné világra szóló drámája, aki viperától mart mellet hol-
tan ül a trónusán. Tökéletesebbet és szebbet még nem produkált a film-
technika.

Mindenki nevet vigjáték.

Paramount és Magyar hangos világ-
híradók.

Ezen világtörténelmi filmet, hogy min-
denki megnézhesse, hétfőn egy elő-
adásban fél 9 órai kezdettel mutatjuk
be leszállított filléres helyárakkal.
Előadások kezdete este 6 és fél 9 órákor.

Szerkesztői üzenet

Többek érdeklődésére

közlöm, hogy a múlt számunkban, a
nyitóléri rovatban leközölt cikket, a
cikkirő kifejezett kívánságára, tel-
jesen a kézirat szerint közöltük le.

Egy nagy barna keményfa íróasztal
eladó. Érdeklődni lehet Gluch Ármán
üzletében. 3-1

Pk. 490 sz. 1933.

1932. vghatói 131 szám.

Árverési hirdetmény.

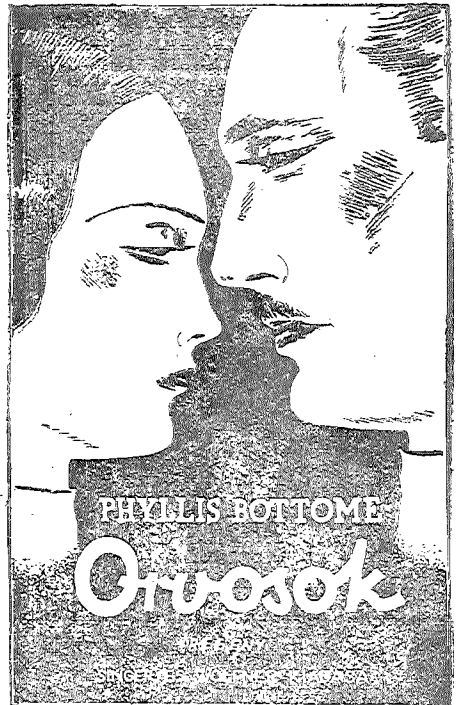
Cs. Tóth Gyza dr. ügyvéd által
képviselt Első Magyar Általános Biz-
tosító Társaság javára 108 P 98 f. tőke
és járulékal erejéig a budapest közp.
kir. járásbíróóság, 1930. évi 250696 sz.
végzésével elrendelt kielégítési végre-
hajtás folytán végrehajtást szenvedőtől
1932. évi ápr. hó 26-án lefoglalt 2900
P. becsült ingóságokra a gyomai kir.
járásbíróóság fenti számu végzésével az
árverés elrendeltem, annak megtar-
tását elrendelem végr. szenv. lakásán
Endrőd VI. ker. 62 házz. alatt leendő
megtartására határidőül 1936. évi
február hó 27 napjának délelőtti
11 órája tüzetik ki, amikor a bíróság
lefoglalt gazdasági gépek, traktor s
egyéb ingóságokat a legfőbbet ígér-
nek készpénzfizetés mellett, esetleg
beesáron alul is — de a kikiáltási ár
kétharmadánál alacsonyabban csak a
végrehajtást szenvedő beleegyezésével,
el fogom adni. Azon ingóságokra, ame-
lyeknek a kikiáltási ára egyezer pen-
gőn felül van, az 5.610/1931. M. E.
számu rendelet értelmében csak azok
árverezhetnek, akik a kikiáltási ár egy-
tizedrészt bánatpénzzel leteszik.

Gyoma, 1936. évi jan. hó 25-én.

Villányi Nándor.

kir. bír. végrehajtó,
mint bírósági kiküldött.

HIRDESSZEN
LAPUNKBAN

A hivatás és szerelem örök
ellentétének mélységeibe vilá-
gít ez a rendkívüli angol regény

MOST JELENT MEG
Ára P 3.50 — Kötve P 4.80

Megtekinthető minden könyvesboltban.

Korai nyári rózsa és őszi
rózsa vetőmag burgonya
előjegyezhető a FU-
TURÁNÁL. (Wagner fa-
telep.) Előjegyzéseket
csak 8 napon belül fo-
gadunk el.

MEGHÍVÓ.

A Gyomai Dalárda 1936. évi február
hó 23-án délután 3 órákor, határozat-
képtelenség esetén 1936. február hó
29-én este 8 órákor, az Iparostanonc-
iskolában évi

rendes közgyűlést tart,

melyre a Dalárda t. tagjait ezennel
tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvvezető és két jegyző-
könyvhitelítő kirendelése, a határozat-
zatképeség megállapítása.
  2. Az 1935. évi zárszámadás előter-
jesztése, a számvizsgálóbizottság je-
lentése és határozathozatal a felment-
vény iránt.
  3. Helyettes titkár jelentése a Dalár-
da 1935. évi működéséről.
  4. Helyettes gondnok jelentése a
Dalárda ingó-vagyonáról.
  5. Az 1936. évi költségelőirányzat
előterjesztése.
  6. Titkár és gondnok válasziása 2
évre.
  7. Számvizsgálóbizottság megválasz-
tása egy évre.
  8. Esetleges indítványok.
- Kelt Gyomán, 1936. évi február hó
15-én.
- Varsandán László Nemerey Péter
h. titkár. elnök.

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hiva-
rál könyveibe 1936. évi február
ár 16-tól 20-ig a következő
bejegyzések történtek.

Születtek:

Zs. Timár Mihályné Szosz-
nyák Irén fia Mihály rk., Bíró
Károlyné Szász Erzsébet le-
ánya Erzsébet ref., Bauer Mi-
hályné Ailer Zsuzsanna fia Mi-
hály ev.

Házasságot kötöttek:

Jenei Bálint és Cs. Nagy Er-
zsébet.

Meghaltak:

Bárdos Józsefné Lukács Li-
dia 64 éves ref., Gábor István-
né Csáki Mária 61 éves ref.,
Kovács Gáborné Szilágyi Juli-
anna 77 éves ref., F. Kiss Ilo-
na 14 hónapos ref., Gál Imre
82 éves ref., Bódi István 82
éves református.

Az endrődi anyakönyvi hi-
vatal könyveibe pedig a kö-
vetkező bejegyzések történtek:

Születtek:

Timár Sándorné Rácz Vik-
tória leánya Ilona rk., Hornok
Lászlóné Porupcsánszky Juli-
anna leánya Klára Julianna rk.,
Cserenyecz Istvánné Gircz
Etelka fia István rk.

Meghaltak:

Timár Mihályné Timár Vik-
tória 68 éves rk., Timár Ist-
vánné Kurilla Erzsébet 82 éves
rk., Nádasdi Józsefné Almási
Katalin 79 éves rk., Polányi
Istvánné Valis Cecília 66 rk.,
Szmolá Józsefné Nádasdi Er-
zsébet 84 éves rk.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

SPORT

START ELŐTT!

1 MTK	12	10	1	1	55	9	21
2 MSzSC	12	10	1	1	52	15	21
3 ETK	12	7	3	2	41	8	17
4 GyTK	12	8	1	3	23	24	17
5 BISE	11	6	2	3	20	17	14
6 Törekvés	11	5	1	5	23	19	11
7 GySC	12	3	4	4	25	17	10
8 Turul II.	11	3	3	5	24	27	9
9 MÁV II.	12	2	4	6	19	37	8
10 KTE	10	2	1	7	11	35	7
11 Hunyadi	10	2	1	7	10	47	6
12 TAC	10	2	—	8	16	34	4
13 VSE	11	1	—	10	13	43	2

(A GySC 14 pontjából kettőt a GyTK, kettőt pedig a Hunyadi javára irtak.)

Sporthírek

Lapunk sportrovata a téli szünet után Klein László szerkesztése mellett ismét megjelenik. Sportrovatalunk továbbra is élénk figyelemmel fogja kísérni Gyoma és Endrőd sportéletét, legfrissebb hírei mindenkor megbízható forrásból származnak, igazságosan kritizál és irányít. Kérjük a sport szerető közönséget, hogy a Gyomai Ujság megvásárlásával is mutassa ki községe sportélete iránti érdeklődését.

Jakó László a GySC volt kapusa a Mezőturi AFC-hoz gravitál. A múlt heti MAFC edzésen már részt is vett. Állítólag a Szövogyár is érdeklődik utána.

A Mezőturi MÁV. SE. újból megalakította labdarugó szakosztályát s a csapat az ősszel újra benevez a második osztályba. A régi játékosok közül Tóth, Csapó I., Csapó II., Sánta, Lettelter, Szöllösi, Lukács III., Szücs stb. állanak rendelkezésére. Az újjászervezett csapat az elmúlt vasárnap edzőmérkőzést játszott a Szövogyárral és 4-2 arányú vereséget szenvedett a komplett csapattal kiálló Szövogyári együttestől.

Cs. Nagy Gábor jogi tanulmányait magánutón fogja végezni s így a tavaszi szezonban ismét rendelkezésére fog állni egyesületének. A kitűnő játékosal a GySC csatársora jelentősen meg fog erősödni.

Folyó hó 23-án d. u. 3 órai kezdettel mezőberényi MTK — GyTK barátságos futball mérkőzést tartanak.

A GyTK közgyűlése

A GyTK folyó hó 12-én szerdán este tartotta rendes évi közgyűlését, amelyet Bácsy Elek igazgató-főmérnök, mint az egyesület elnöke a következő szavakkal nyitott meg: „Egyesületünk immár három év óta dolgozik a magyar

labdarugósport szolgálatában. Ezen idő alatt mindenkor az volt a célja, hogy a labdarugósportot jobban népszerűvé tegye s ezen keresztül az ifjúságot testileg-lelkileg nevelje. Az elért eredményeket összefoglalva, megállapíthatjuk, hogy egyesületünk jómunkát végzett. Ha időközben voltak is eltérési differenciák, azok időközben elsimultak. Első sorban is köszönet azoknak, akik ezeken mindenkor felül tudtak emelkedni és további szeretetükkel és kitartásukkal segítettek egyesületünket. Továbbá köszönet az egyesületi lelkes vezetőknek, akik magyar lelküket, áldozatos készségüket nem egyszer áldozták fel GyTK színeért.

A leromlott gazdasági viszonyok nem enyhültek, így nálunk is megvannak a mindennapi gondok, de azért büszkén vallhatjuk, hogy hasznosan és eredményesen dolgoztunk.”

Végül kéri a közgyűlést, hogy az újabb választásnál legyenek létre minden személyi ellentétet és minden üzsztég betöltésére odaváló egyéni választásnak meg.

A közgyűlés nagy lelkesedéssel választotta egyhangulag ismételtlen elnökké Bácsy Elek igazgató-főmérnököt. A további választásoknál is a közgyűlés egészen sima lefolyású volt, csepán az intézői üzsztég betöltésénél volt erős a küzdelem, Waldmann és Bartik A. között, amely 3 szavazattal dönt el Waldmann javára.

Az új üzsztikar a következőkből áll:

Diszelnök: Pánczér Emil, elnök: Bácsy Elek, társelnökök: Hékele László, Grosz Salamon, alelnökök: Kiss István, Beinschróth Márton, ügyész: Dr. Logezza Tibor, ügyvezető: Hainfarth Mihály, titkár: Csáki Dániel, jegyző: Bácsi Ferenc, intéző: Waldmann Miklós, háznagyok: Varsandán László, Gábor Antal, főpénztáros: Márton Bálint, pályapénztáros: Balogh II. Lajos, ellenőrök: Vatai János, Bartik Mihály, főrendező: Papp Vazul, számvizsgálók: Bedő Imre, Czinkóczi Lajos, Szepesi Sándor. Ezen kívül választmányi tagok lettek: Köhler Ádám, Csapó Albert, Tandi Imre, Krampner Ferenc, Kremmer György, Pfeiffer Márton, Pfeiffer György, Percsalmi Lajos, Kéri István, Balog I. Lajos, Nagy Lajos, Beinschróth Ádám, Baráth Elek, Szendrei Gyula, Bódi János, Zöld István.

Fegyelmi bizottság a legközelebbi választmányi ülésen lesz megválasztva.

AZ ÉSZAKI II. OSZTÁLY TAVASZI FORDULÓJA.

Február 23: KTE — Törekvés (ősz).

Március 1: KTE—VSE (ősz), BISE—TAC (ősz), Turul II. — Hunyadi (ősz), MSzSC—MÁV II.

Március 8: TAC—Hunyadi (ősz), MTK—Turul II., ETK—GyTK, BISE—Törekvés, MÁV II.—VSE.

Március 15: MTK—Hunyadi, MÁV II.—GySC, TAC—MSzSC, VSE—KTE, GyTK—Törekvés.

Március 22: MSzSC—KTE, ETK—Turul II., BISE—GyTK, Törekvés—MTK, GySC—VSE, MÁV II.—TAC.

Március 29: VSE—ETK, TAC—Törekvés, Hunyadi—GySC, GyTK—Turul II.

Április 5: KTE—ETK, Hunyadi—Turul II., Törekvés—VSE, GySC—MSzSC, BISE—MÁV II.

Április 19: KTE—MTK, Törekvés—Hunyadi, ETK—TAC, BISE—MSzSC, GyTK—GySC, MÁV II.—Turul II.

Április 26: Törekvés—Turul II., GySC—KTE, TAC—GyTK, VSE—MTK, BISE—ETK, Hunyadi—MÁV.

Május 3: Turul II.—TAC, KTE—Hunyadi, ETK—MÁV II., MTK—GySC, GyTK—MSzSC.

Május 10: Turul II.—MSzSC, TAC—KTE, Hunyadi—ETK, VSE—GyTK, GySC—BISE, MÁV II.—MTK.

Május 17: MSzSC—Törekvés, MTK—GyTK, TAC—BISE, KTE—Turul II., ETK—GySC, Hunyadi—VSE.

Május 24: MSzSC—MTK, Törekvés—KTE, BISE—Hunyadi, TAC—VSE.

Június 7: MTK—BISE, GyTK—Hunyadi, MSzSC—ETK, MÁV II.—KTE, Törekvés—GySC, VSE—Turul II.

Június 14: VSE—BISE, MTK—TAC, Turul II.—GySC, MÁV II.—GyTK, ETK—Törekvés, Hunyadi—MSzSC.

Június 21: Törekvés—MÁV II., Hunyadi—TAC, MSzSC—VSE, Turul II.—BISE, MTK—ETK, GyTK—KTE.

Június 28: GySC—TAC, KTE—BISE.

Pályaválasztók az elől álló egyesületek.

Eladó

egy másfél éves törzskönyvezett (zsemlyetar-ka) bikaborjú IV. kerület Bocskai utca 23.sz. alatt.

Publikáció

Tavaszi búkkönyvetönag kapható a Futuránál. (Wagner faterlep.)

Korai nyári róza és őszi róza vetőmag-burgonya előjegyezhető a Futuránál. (Wagner faterlep.) Előjegyzéseket csak 8 napon belül fogadjuk el.

Arany János utca 24 sz. két szobás lakóház március 1-től hasznosbérbe kiadó. Érdeklődni lehet Uj. Biró Benedeknél. 3-1

Fekete Jánosnak V. Körösi Csoma Sándor u. 2 sz. háza eladó vagy hasznosbérbe azonnali beköltözésre kiadó. Érdeklődni lehet Körösi Csoma Sándor u. 6 szám. 2-1

Arany János utca 3 alatti két pados szoba, konyha, kamra és mellék helyiségek hasznosbérbe kiadó. 3-1

Özv. Gacsei Lajosnak a pocos kertben lévő szőlős kertje örökáren eladó. Értekezni lehet I. ker. Garzó Gyula utca 5 szám alatti. 1-1

Terék Mihály háza kedvezményes áron eladó Horthy Miklós u. 77 szám. Érdeklődni lehet Gábor Ferencnél Horthy M. u. 73 sz. 3-1

A Kecseges vagy Hosszú-zug hullámtérében hosszabb időre szőlő bérletre keresek kiadó földet. Kiadni szándékosok jelentsek ezt a kiadóhatalban.

Szopos borjút jelenleg 65—75 fill. ig veszi Szilágyi Kálmán Kossuth L. u. 41. Akinak van jelentésnéla. 3-3

A Futuránál (Wagner Faterlep) burgonya, korpá, árpa és szemestengeri állandóan kapható.

Horthy Miklós ut 28 sz. ház eladó, ugyanott 4 szobás lakás mellék helyiséggel április hó 1-re kiadó. Bővebbet Horthy Miklós u. 37 sz. alatti megudható. 6-4

Hat darab párnázott, bőrhuzatú ebédüszék, egy látnő szerkezetű faliluga, egy fehér ruganyos matracal ellátott gyermekágy és két darab márványlap eladó. Érdeklődni lehet a kiadóban. 6-5

Lakodalmora, disznótorra Kerekes Károly-tól vegyen jó zamatu bori literenként 50 fillérért. 10-10

NEM OLCSÓBB MÁR

A B O R O M

mint a szódavíz,

DE NEM IS SZÓDAVIZI

30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csak 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítástartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szótküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból minőségdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskes itatnak, tiszta, tökéletes zamatuak és nem zavanyuak.

Cím: Székely Ferenc Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON.

Hungaria könyvnyomdávalal, Gyoma Feléls üzemvezető: Teker Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 130P, Fél évre 260P, Egész évre 520P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám: 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladó szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Teléfono: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

VILÁGJÁRÓ GYOMAIK

Szerdán este az egyetértés olvasókör közművelődési estélyén egy életbarázdálka mélyen szántott arcú lakostársunk állt az előadói asztal mellé és szerény kéréssel fordult a hallgatósághoz, hogy a hadifogsága alatt Kínában tett egyik megfigyelését elmondhassa.

Egy-kettőre benne voltunk a kínai gazdálkodás folyamatában. Megtudtuk, hogy az öntöző gazdálkodás mellett a talajvíz is elég magas ott és így csak fokozottabb trágyázással lehet a föld termőképességét fenntartani. Azonban a kínai gazdának aránylag sokkal kevesebb állata van, mint amennyi trágyára van szüksége. Így annak hiányát részben az emberi ürülékkel pótolja.

Nálunk sincs trágya bővítés, itt is kifizetődnek, ha az emberi trágyát mi is felhasználnánk.

A szép, összefüggő mondatokból színes képet kaptunk még a napi 10 fillérért baronni munkát teljesítő kuliról.

Izsó Lajos lakostársunk a volt nagyállási uradalomban kezdte pályafutását, mint lakatos tanonc. Már a háború előtt bejárta Nagy-Magyarországot. Tengerész katoná lett. Az „Erzsébet királyné” hadihajón teljesített szolgálatot. A háború Japánban érte az Erzsébet királyné hajót, melyet a mieink elsüllyesztettek, ők meg fogságba kerültek. Európában, Ázsiában, Afrikában és Ausztráliában járt 8 év alatt Izsó Lajos, most hazasodott a sorsa. A felesége a Kner-nyomdába

jár, az ő keresetéből tartja fenn magát a két gyermekes család és a valamikor vakmerő hadibuvár, a nagy török építkezések ankarai építési konjunktúrájában Kemal pasa volt alkalmi vállalkozója a felesége helyeti süt, főz és gondozza két gyermekét és most szerdán este előadást tartott az egyetértés olvasókör hallgatóságának az emberi trágya kihasználásáról és előadás után a 10 évi távollét után a napokban Törökországból hazajött Domo-kossal úgy beszélt Ankara fővárosról és Szтамbulról,

mint ahogyan a gyomai és endrődi ember beszélget a két községéről.

Mennyi életrevalóság, szívósság van ezekben a világjáró magyarokban. De ha általánosítunk, azt állapíthatjuk meg: amíg a haza határain belül vagyunk, belesüllyedünk a szerencsétlen itthoni lespedésbe, csak ha a sorsunk a határunkon túl sodor bennünket, csodálatos szívóssággal, életrevalósággal vérekedjük át magunkat a nehézségeken.

De kár, hogy az a tulajdonságunk nem fordított!

W.

tengerit kelljen kiosztani az inség enyhítésére.

A földművelésügyi miniszter kamaimentes vetőmagkölcson keretében segített a kisgazdákon.

2000 q árpát
500 q zabot
300 q tengerit utall ki.

Ricsóy-Uhlarik Béla főispán az arra igazán rászoruli gazdák megsegítésére:

1000 q árpát
1550 q. kenyér búzát boesától rendelkezésre.

A baromfi tenyésztési kedvelő gazdaközönségünk részére:

80 drb. kendermagos
184 „ rhode izland,
összesen 264 drb. tenyész-kakast utallak ki.

Vegyések

A belügyminiszter ez 1935-36 évi inségennyhító levékenység könségeinek fedezésére Békés, Gyoma, Mezőberény, Orosháza, Szarvas, Szeghalom községekre egyszeri inségjárulék kivételével rendelte el.

Figyelemre méltó, hogy a vármegye területén Csorvás, Nagyszénás és Vészto községekben 75 százalékban, Békés-szentandrás községben 68 százalékban, a többi községekben 42—65 százalékban állapította meg a bizottság a pótdólt. Gyoma pótdóltja 49 százalék.

A sertéspestis tovább terjedése, illetve megszüntetésére az elmúlt évben 7.177 P. 93 fillér került kiutalásra.

A súlyos gazdasági helyzet adottsága, hogy a vármegyei alispán jelentésében a munkások helyzetével foglalkozik a legrészletesebben, Több oldalról való megvilágosítás után, két intenzivebb dolog megindításában látja elérhetőnek a munkások elhelyezkedését. Az eddiginél fokozottabb tempóval kellene a gyümölcs termelést elősegíteni, mert ill nagyobb számú munkás helyezhető el. Ugyanesek nagyobb számú munkás nyerne elhelyezkedést ha a Körös vidék lakossága az öntözéssel fokozottabb mértékben foglalkozna.

Az iparosok helyzete a munkásság és gazdák súlyos helyzetével egyenlő.

Ennyi történet Békés-vármegyében rövid 2 hónap alatt.

Békés vármegye két hónapi élete

Az 1935 évi december hónapban megtartott rendes közgyűlés óta a következő említésre méltó események történtek Békés vármegyében.

Közegészségügy

A vármegye közegészségügyi viszonyai rosszabbodtak. Több iskolát járványos betegség miatt bezártak. Sok fertőző megbetegedés történt. Számszerint 1061. Gümőkórban 70 egyén betegedett meg. Meghalt 39.

Népmozgalmi adatok:

Születések száma: 1023

Halálozások „ 849

Szaporodás: 174

Szomorú adatokat láthatunk az 1920—1932 évek szaporodási arányainál. A csökkenő állapotból azt láthatjuk, hogy vármegyénk a születések között az egykés vármegyék után következik, míg a halálozás tekintetében a magasabb arányuk között foglalunk helyet.

A magas halálozás oka a tuberkulózis, amely sajnos, erős gyökeret vert itt és így került Békés megye a magasabb halálozást mutató megyék közé.

Tűzbiztonság

A két hónap alatt 21 tűzeset

fordult elő. De ha a tűzkár összegét nézzük, amely 5717 pengő 80 fillért tett ki, akkor látjuk, hogy az ország tűzkárának 1 százalékát teszi ki, az előző évi 1.3 százalékkal szemben.

Keltekési okok szerint az elmúlt évi 287 esetközül gondatlanság 57, gyermekek játéka 27, építkezési szabálytalanság 19, villámcsapás 17, mozdony, cséplőgépből kipattant szikra 13, kéményből kipattant szikra 11, gyújtogatás pedig 10 esetben szerepel.

Vármegyénk területén 1931—1935 évig összesen 1045 tűzeset volt, a kár összesen 773. 143 pengő volt. Ezzel szemben 1926—1930 években csak 984 esetben volt tűz, de a tűzkár 2.191.000 pengő volt. Év-ról-évre csökkenő, úgyhogy az utóbbi 5 év tűzkár állaga 438.000 pengővel szemben, már csak 154.628 pengő.

Közgazdaság

Az enyhe időjárás az őszi vetésekre igen kedvező. Így remény van, hogy a vetések megerősödnek és nem lesz szükség arra, hogy, mint az őszi folyamán, 22.000 q. import

A tárgyalás alapja.

Az ugynevezett utódállamok „jobb meggyőződésük ellenére” kezdik befájni, hogy a Dunamedence problémája megoldhatatlan. Magyarországnak, ugyanis mint politikai, nemkülönben, mint gazdasági lényezőként szövetségükbe való bevonása nélkül.

Viszont Trianon óta az érdekellentétek annyira kiéleződtek, a megcsontított ország és az elvesztett részek mostani birtalói között, hogy valóban nehéz még annak képzeletbeli felvázolása is, hogy oly ellenlétes érdekeket, melyek ép annyira másfajta sajátossággal bírnak, mint a két legellentétebb elem: a lúz és a víz, csak annyira összeegyeztetni, hogy mint tárgyalási alapot elfogadhassák a későbbi platformra.

Mert minden naivitása mellett is frivol lenne bármely eddigi ellenfél és mostani probléma apostol részéről az az elgondolás, hogy Magyarország a rossz emlékü előzmények után gyanuper nélkül üljön közüjük a zöldasztalhoz, abban a boldog tudatban, hogy most már érdemesnek tartalott a szövetségre és a jóle megszokott gavallér gesztussal, feledve a multakat, tárgyaljon gazdasági és olyan politikai kérdések felett, amelyek, mint hangoztatják, világbiztonsági céllal valamely (itt nem nevezett) politikai áramlat, vagy szövetség ellen kíván a Dunamedencében zárt falanszot alkotni, hogyha az eszközök módosításával is, de lényegében megerősítse a hőke okmányok tartalmát és azoknak érvényt szerezzen.

Több, mint másfél évtizeden át nyögjük méltatlanul Trianon áikát. Nem az utódállamok engedékenységén mulott, hogy fel nem morzsolódtunk önző, kíméletlen politikájuk örö ma-

lomköveti között és körök fönnödi gyűlölettel halálos szorítás alatt össze nem roppantunk, hanem a magyar faj törhetetlen energiája és kipusztíthatatlan élni akarása adott ennek a nemzetnek erőt a csapások elviselésére, valamint a küldetésben való mélységes hit-

nyúlótt reményi és vigasztalást a jövőre vonatkozólag.

Sokat próbáltunk, nem lehet már állítani bennünket. Hanem tudnák, igenis nagykorukká edződünk politikailag. Lehet velünk tárgyalni, ha egyelőre nem is az általuk óhajtott kooperációról, de ennél inkább a revízióról.

Ipartestületi közgyűlés

Február 16-án délután 2 órakor tartották meg iparosaink a rendes évi közgyűlésüket Oláh Lajos elnöke alatt, Bencsik László iparhatósági biztos jelenlétében. A gyűlésen a 276 önálló iparos közül 70-en vettek részt.

A bejelentett zárszámadást elfogadták, amelyből az ünök ki, mint az olvasókörünkénél is kivétel nélkül, hogy nem a tagsági díjakból tartják fenn az ipartestület adminisztrációját, hanem az ítélmérés hasznából.

Az előjárók évi jelentéséből a következőket közöljük:

Tervebe vettek április elején Kner Izidor arcképének telepítését.

1935 évi december 31-én 276 tagja volt az ipartestületnek.

A mult évben 34-en váltottak ipari, 12-en beadták az iparukat és 1 meghalt, tehát a szaporodás 21 új ipar.

Egy közgyűlést, 11 előjárósági gyűlést és 1 békéltető tárgyalást tartottak. Tanonc szerződést 37-et kötöttek és 11-et felbontottak. 1935 december 31-én volt 68 tanonc, ezekből 17 leány. Segédlevelet 28-an nyertek. Munkakönyvet 99-et adtak ki, ezekből a 111 §. III. b. 12. alapján 71 gyári munkás könyv volt.

Segéd bejelentés 115 és kijelentés 95 esetben történt. A bejelentett segédek száma a szövőgyári munkásokkal együtt 108.

Az ipartestület ügykezelésében beérkezett 422 darab.

Kisorsolják négy előjárósági tagot, akiknek helyébe megválasztották Biró Károly, Dancsó Árpád, Kiss István és Gecsei Sándor rendes tagokul, pótagokul Gecsei György, Puskás Ferenc, Herter Márton és Balogh Lajost választották meg.

Számvizsgáló bizottsági tagok lettek: Kiss Gábor, Beinschroth Márton és Sebess János.

A mestervizsgáló bizottság is újra alakult. Elnökök lettek: Mészáros Lajos és Tari János, alelnökök: Valach Vince és Payer Imre. A bizottság tagjaik a tanoncvizsgáló bizottságból jelölték ki eszeről-esetle.

A tanoncvizsgáló bizottságot is újra alakították az előjáróság javaslata alapján.

Az iparos nyugdíj törvény megalkotására az ipartestület közgyűlése a kötelező nyugdíjazás mellett foglalt állást.

A testület ügyészévé egyhangulag dr. Legeza Tibor ügyvédet választották meg.

A következő hírlapokat rendelik meg a folyó évre: Pesti Napló, Népszava, Gyomai Újság és Tolnai Világtapja.

Ipari vásárt rendeznek

Már ittunk róla, hogy ebben az évben ünnepli az iparos tanoncskolánk 50 éves fennállása jubileumát. Ennek méltó megünneplésére az iskolával kapcsolatosan egy ipari vásár

rendezésére határozták el iparosaink, amelyet vagy szeptemberben, vagy karácsonykor tartanának meg. Az iparosok közül eddig mintegy 40-en jelentkeztek, akik a vásáron részt vesznek.

Gyümölcskiállítás lesz Gyomán

A február 26-án tartott vármegyei kisgyűlésen vitte dr. Márki Barna alispán indítványára elhatározták, hogy ebben az évben a vármegyei gyümölcskiállítást Gyomán tartják meg.

Köszönettel vesszük az alispán úr irántunk tanúsított figyelmét. Ez a figyelem azonban arra is kötelez bennünket, hogy a kiállítás megrendezése és sikere érdekében mindent elkövessünk.

A bűzakiállítást Békésen, a haszonállatkiállítást Szeghalmon tartják az idén.

Vajjon nem volna jó az ipari vásárt a gyümölcskiállítással együtt megrendezni?

Munkában vannak a rémhirterjesztők

A mult héten a vonat elé feködt Szujó Vincénéről megállapította az orvosi vizsgálat, hogy élve került a vonat elé. A rémhirterjesztőket ez nem elégítette ki és azt terjesztik, hogy Szujónét megölték és ezután vonszollák a sínekre.

Egy szó sem igaz az egészről.

Ugyenigy járta be a suttogás a járást, hogy Less József esendőőrmesteri Kondoroson agyonverték.

Ez sem igaz.

Addig garázdálkodnak ezek a suttogók, amíg valamelyiket elaposan megbüntetik rémhirterjesztésért, vagy vágalmazásért.

TÁRCA

FIATALON A VIHARBAN

Írta: Klein Mihály. (2)

Már két hete dolgoztam az új munkahelyen, amikor egy délelőtt szólt a főnököm, hogy menjek a telefonhoz. Nagyon meglepett, hiszen nem tudtam, kikereshet engem itt! Idegesen kaptam fel a kagylót és valami megmagyarázhatatlan érzés hatása alatt kiáltottam: „halló!”

Az előérzelem nem csalott meg, mert a telefonáló közölte velem, hogy jó nagybátyám Újpesten előző este meghalt és nagynéném kér, hogy menjek azonnal ki. En-

gem annyira megdöbbentett és lesújtott a gyászhir, hogy szótlannul rohantam a villamoshoz. Annyira elöntött a fájdalom, hogy hangosan sirtam, zokogtam nagy fájdalommban. Ugy tűnt fel, mint ha sohse érnék ki Újpestre. De mégis megérkeztem és lélekszakadva estem be a gyászos házba.

Ott már mindenki feketében volt és gyászolták a megboldogultat, akit én már nem láthatam többé, mert ép az imént vitték el felravatalozni a halottás házba. A temetés után még egy hetet töltöttem Pesten, majd újra visszamentem nagynénémhez, hogy átvegyem nagybátyám munkáját.

Itt egy felévet töltöttem el a

célből, hogy végre munkakönyv-
höz jussak, amit meg is kaptam.

Munkakönyvem volt, de munkám nem volt. Kilátástalannak tartottam az itthon maradáást és elhatároztam, hogy szerencsét próbálni vándorútra kelek, hogyha nem is végleges céllal, de legalább a világot megismerve bejárjam azt.

Hangsúlyozom, hogy engem nem csupán a kaland vágy kergetett ki az országútra, mert nagyrésztben az itthoni kilátástalanhelyzet, a munkanékültség adta kezembe a vándorbolót és etette velem a vándorlegény hontalanságának sovány kenyerét. De mivel gyakorlatlan voltam a „fekto-

lásban”, bizony minden napra kenyér sem jutott és gyakran oly éhes voltam, hogy akár virágot szedve, azzal próbáltam csillapítani kínzó éhségemet.

Igy baktattam éhesen, szomorúan és azon tűnődtem, hogy van-e valami célja annak, amiért érdemes ezt a hányatottságot és éhezést elviselni.

Már negyedik napja tartott ez az állapot és már-már azon a ponton voltam, hogy véget vessék mindennek, mert ha tudtam is, hogy az országúton nem rózsákból vetnek ágyat nekem, ilyen embertelenségekre mégsem számítottam.

(Folytatás köv.)

A gördülékeny előadást Molnár Gyula rendezte, akinek az utóbbi időben hanyatló ambíciója ez estén újra felvillant. A zenei rész vezetése Farkasuszky Imre kezében volt, aki a nehéz finálékat biztosan hidalta át a szereplőkkel. A láncokat Molnár Gyuláné állította be stílusosan és mentesen az össze-vissza szedeli figuráktól. A díszleteket és jelmezeket a Gyomai Dalárda és a Gyomai Sport Club vezetésébe volt szíves díjtalanul átengedni a nemes cél érdekében.

A jó világítás a Lach és Varga cég szakképzett szerelését dicsérte.

Sajnos, az időjárás nem úgy kedvezett, mint ahogy azt a jól előkészített és sokat ígérő műkedvelő előadás megérdemelte volna, sokakat az igen kellemetlen idő visszatartott és egy kellemes szép estétől fosztotta meg. Bizva a szebb jövőben, reméljük, hogy legközelebb az idő sem fog akadályt jelenteni, mindenki oszlatlanul részt fog venni és támogatja Levente Egyesületünket nemes munkájában.

A polgári iskola farsangja

A polgári iskola tanári testülete szombaton este fél 6 órai kezdettel az iskola növendékei részére kitünően sikerült farsangot jelmezes mulatságot rendezett. A tanulóifjúság szülői társaságában oly nagy számmal jelent meg, hogy a terem zsúfolásig megtelt. Kedves jelenéség volt a sok apró jelmezes felvonulása. A jelmezek közül sok igen ötletes és jól sikerült volt. A legjobb jelmezeket díjakkal jutalmazta a bíráló bizottság. Az első díjat egy kis szőke boy nyerte meg. Volt még indián, kéményseprő, matróz, miki egér, aratólány, matyó leány, spanyol táncosnő, éj királynője Piero stb.

A mulatságot egy kis előadás szakította meg, melyből különösen a telefon, egy kis páros jelenet aratott nagy sikert.

A tanulóifjúság igen jól érezte magát és vígan ropla a láncot 11 óráig Kéri Lajos és társai zenéjére.

Világgpolitika

Az abesszin háború nagy olasz győzelmei nyomán a béke lehetőségét áhítozza az európai háborútól félők sokasága. Állítólag litokban már folynak is a béketárgyalások.

Spanyolországban — mintha a rendes kerékvágásba kerülne az államhatalom. Még min-

dig a moszkvai kommunizmus vörös napja vigyorog a spanyol láthatáron.

Miní derült égből lecsapó villám hatott, hogy Japánban erős nemzeti érzelmű fiatal tisziok legyilkolták a miniszterek egy részét, akik a szövettel szemben amárséklei politikáját képviselték. A fiatalok az azonnali megtámadását akarták Oroszországnak, nehogy ideje legyen a háború felkészülésére.

Franciaországban csaknem felléggességig feszült izgalomban szavazták meg a francia-orosz egyezményt 553 szavazattal 164 szavazat ellenében.

A magyar képviselőház harmas bizottságában méltóságtejesen folyik a leleplezési törvényjavaslat tárgyalása.

KOPASZODÓ FÖLDEK.

Egyik kiváló gazda írta: „Ha a föld ereje kimerül, megkopaszodik, mint az ember feje. Ha tart még a termékenység, de nem gondozzák, gyomot terem, mint az elvadult emberi szív.”

Ha nyár elején végignézzük kis Hazánk ringó kalászosokat termő szántóföldjeit, érezzük csak fenti mondás igazságát. Minél kisebb a parcella, annál nagyobb a kopaszodásra való hajlama, elgyomosodása. Különösen a tavaszi kalászosok, az árpa, a zab, földből alig kikandikáló nyomorék termése ad jogot fenti hasonlatra.

Földjeink múlt században még világhírű zsirosága jórészt elűnt. Mert mindig csak arattunk, kivontuk a talaj erejét, de pótlásról csak immel-ámmal gondoskodtunk. És a legfelelősebb föld sem kimeríthetetlen.

Hogy földjeink nagyrésze kimerült, különösen a zab mutatja. Ugy tartják, a zab élelmes növény, nem kell neki trágya és a forgó végére teszük. Jó erőben lévő földeken meg is él valahogy, de sovány talajon rossz ránézni. Még az élelmes zab sem talál táplálékot kimerült, kiszárolt talajokon.

De ha trágyázzuk, műtrágyázzuk, a zab meg az árpa is megmutatja, mit tud. Nem arasznyi, de embermagasságu lesz a szalmája, dusan fizető kalászsza, búzával. Nem mutat kopaszodásra hajlamot, a gyom sem veri fel.

Ördögűzés.

János bácsi felesége
Ötven évet élt egyvégbe.
Megunta a rögös földön
Elköltözött, fel az égb.

János bácsi megsíratta
Emlékére gyertyát égget.
De ház körül kell az asszony
Nézeli hát más feleséget.

Igy van ez már réges régen
Még a világ kezdet óta.
Nem illik a vén karóhoz
A bimbozó, festő rózsza.

Sugták, mondták János bácsi!
(Hej vén öreg huncut kecske)
Szarvakat rak ősz fejére
A fiatal szép menyecske.

Szép fiatal lúzes asszony
A szerelmei még csak pedző.
Hiba volt, hogy közel lakott
A szemfüles segédjegyző.

Segédjegyző hegedülje,
Vagy csak inkább a vonója
Szebben szólt mint a János
Minden mézes-mázos szója.

János bácsi öregember
Alkonyatkor pihenni tér
Istennek ajánlja lelkét
A vetésre dúts áldást kér.

El is alszik hamarjában
Dolgos öreg teste fáradt
Éjfél tájban arra ébred
Hogy nyitják az ajtózárat.

Tán belőrb, haramia?
Éjfél tájban más ki járna?
Pedig csak a felesége
Ki az ajtót loppal tárja.

Kár volt kendnek felébredni
Miért nem aludt kend jó mélyen
Felszerkent ez éjjeli órán
A szégyenre ráeszméljen...?

János gazda okos ember
Bár keserű mérget evett
Midőn hazatér az asszony
Ébren van, de alvást tettett.

Másnap reggel szokás szerint
Mégis előbb ő van talpon
Mosolyogva kérdi párját
„Mit álmodtál lelkem asszony?”

„Mit álmodtam édes uram
Nagyon rosszat fel se kérdje
El sem merem így mondani
Mért csigázzam kendet véle.

Egy szakállas kopasz ördög
Akkurát a botos Nánán
Eljött értem az éccaka
S a pokolba vitt a hátán.

Ful velem a nagy sötétben
Szinte folytott kénes bűze
Elmegyek még ma a paphoz
En belőlem, hogy küzzze.

Osztán ott forgattak nyárson
Piritottak lassú tűzön,
Szól a gazda: „Nahát asszony
Az ördögöt én küzzem.”

Előveszen a sarokból
Egy jövékony hajlás pálcát
Édes lelkem, Erzsé lelkem
Keadjúk rá az ördög táncát.

A menyecske most elérte
Hogy az öreg mindent látott
S amíg boltal kenegeti
Elmormol egy Miatyánkot.

Belejáratt János bácsi
A szokatlan kedvtelésbe
Fogja magát megbékéltén
Kibollug a vetésébe.

Az asszony meg sír, darabig
Sós keserves könnye pereg
Aztán husan csak elalszik
Mint afféle megvert gyerek.

Álmodik a tázhely mellett
De nyugtalan ám az álma
Pokolban a katlan körül
A Bekebub táncát járja.

Tanulság: Ha öreg ember,
Akar házi békességet
Vén csoroszydót vigyen haza
S ne fiatal feleséget.

Bauer Illés.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepeken és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Mádny és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógy-

Ricsóy-Uhlarik Béla főispán ajándéka. A hét folyamán ez inséges konyhák és a „Zöldkereszt” gyermek ékeztelési akciók részére a főispán babot és ruhát küldött.

Az Országos Stefánia Szövetség gyomai 188-as számú védőintézetében dr. Bartha Gusztáv főorvos 24-én az „Egyke veszedelme” címen statisztikai adatokkal bizonyította be, hogy milyen nagy nemzeti veszedelem az „egyke”, amiről — hála Istennek — nálunk még nincs szó, de ne is legyen. Ma, 29-én Bauer Illésné vezető védőnő a „Kuruzslás és a javas-asszony praktikája” címmel tart előadást. Különösen az anyák figyelmét hívjuk fel ezekre az előadásokra.

Március 1-én választmányi ülést tart a NEP. A Nemzeti Egység Párt gyomai szervezete március 1-én, vasárnap d. u. 3 órakor hivatalos helyiségében (Baross u. 16.) ülést tart, melyre a tagokat ezúton is meghívja az elnökség.

Csütörtökön tartották meg a NEP vármegyei választmányi ülést Gyulán. A Nemzeti Egység Párt Békés vármegyei központi választmányja Ricsóy-Uhlarik Béla főispán elnöklétével csütörtökön délután gyűlést tartott. Járásunkból részt vettek: Tápay Károly járási elnök, v. Madaras Gyula k. titkár, Nemerey Péter helyi csoport elnöke, Palotás István titkár, Cs. Nagy Dániel választmányi tag társelnök Endrőd-ről a helyi csoport elnöke és a titkár.

Nincs minimális baromfiár

A Külkereskedelmi Hivatal értesítést küldött, minthogy a baromfi évad befejeződött, becsünléti a minimális árak megállapítását.

Talán ezzel volt összefüggésben, hogy a szerdai piacon az előző piacon volt kg.-ként 130 filléres tyúkár 80 fillérré zuhant le.

Szerdai esték.

Február 26-án az Egyetértési Olvasóköriben tartotta idei 15-ik előadását a Gyomai Közművelődési Egyesület. Wagner Márton szerkesztőnk Gyoma fejlődése címen beszélt, igen érdekesen és tanulságosan állítva szembe az elmúltakat a jelenel, majd áttért néhány gazdasági kérdésre, amely mindkét nembeli hallgatóságnak hasznára szolgált. Utána Szóke Ferenc ügyvezető elnök ösztönzésére Izsó Lajos lakostársunk lépett az előadói asztalhoz és külföldi tapasztalatai alapján — élénk megfigyelő képességet elárulva — követendő gazdasági tanácsokkal látta el társait.

Molnár Gyula néhány megkapóan szép verset olvasott fel Krúchó Endre Hajnali csillagok című, most megjelent kötetéből. Énekszámokkal és szavatokkal ügyesen működtek közre: Szánó Erzsébet, Biró Mária és Oláh Erzsébet.

Március 4-én a Kisréti Olvasóban Nemerey Péter, 11-én a Németkaszinóban Szóke Ferenc, végül 14-én, szombaton este a 48-as Olvasóban Ruszka Sándor tart ünnepi befejező előadást.

Műkedvelő előadás Kondorostanyán.

F. év febr. 25-én délután a kondorosianyi Hangya szövetkezetben Bencze Józsefné tanítónő betanításában nagyszerű farsangi délután volt. Szemet gyönyörködtető, felnőttszerű gyermek szíveket megdobogtató látvány volt, hogy egyszerű embernek a gyermekek milyen kisművészek tudnak lenni, ha kellő hozzáéréssel és fáradhatatlan munkával foglalkoznak velük. Jól esik-különösen tanyai viszonyok között élőknek, ha olyan közéleti egyéniségek vannak közöttünk, akik még szabad idejüket is a népművelődésre szentelik. Ilyen Benczóné, aki már nagyon sok eselben megmutatta tudását és rátermettségét. A műsoros farsangi délután minden jelenlevőnek felejthetetlen élményévé lett.

Figyelem!

SZABÓ- ÉS VARRÓLICEUM

a gyomai urileányok és asszonyok részére, melyen az alakraformázás rendkívüli módszerének életrevalóságát és célszerűségét tanítom, mely nagy jelentőségű a női ruhaszabászat és szabásciképzés terén. A tanfolyam ideje három (3) hónap, mely idő alatt a növendékek hozott anyagból önmaguk részére dolgoznak.

Jelentkezni lehet március első hetében, minden délután 2—4-ig, Petőfi u. 19 sz. alatt. A tanfolyam kezdete március 10-én.

IFJ. FEKETE JÁNOSNÉ

Ma délután választja meg Endrőd község a főjegyzőjét

Ma délután 3 órára tüzte ki Bakos József főszolgabíró Endrődön a főjegyző választó közgyűlést.

Négyen pályáztak a főjegyzői állásra: Harsányi László, dr. Tóth Libor, Pá-

dár Miklós és vitéz Sárly István füzesgyarmati helyettes főjegyző.

Reméljük, közmegelegedésre a legaraválóbb embert választja meg Endrőd község képviselőtestülete főjegyzőnek.

A magyar dal utja

„A gyomai Dalárda elnöksége és működő tagjai felhívják a dalkedvelő és énekelni szerető polgártársakat és különösen az ifjakat, hogy a Gyomai Dalárda működő tagjai sorába lépni sziveskedjenek.”

Talán már ötödször is megjeleni a helyi lapban ez a kis rövidke felhívás és bizony, mondjuk meg őszintén, nem nagy eredménnyel.

Mélyen létszeli szerkesztő úr, erre a felhívásra vonatkozólag engedje meg nekem, egyszerű dalosnak, hogy b. lapjában egy pár szót szólhassak a dalról, magunkról, meg másokról.

Egy nagy dalszerelő magyar ember azt mondta, hogy a „lelek legszebb megnyilatkozása az ima mellett a dal. A dal adja vissza leghivebben a szívben felgyülemlett érzelmeit, az örömet vígan, a bánatot bánan.”

Milyen gyönyörűségesen szép ez a pár szó, mennyi igazságosság sugárzik belőlük, mélyen szán, gondolkozásra készlet, de menjünk csak tovább és nézzük meg, hogy mi is az a dal.

Akkor halljuk a dalt legelőször: amidőn édes anyánk álomba ringat, aztán végig kísért egész életünkön, hogy amidőn koporsónkal a föld ölébe helyezik, barátaink dallai búcsúzzanak el tőlünk.

Mi magyarok több, mint ezer esztendeje, hogymagunkkal hoztuk a dalt az ázsiai pusztákról, ahol akkor már az oly dúsan nyitott a lelkünkben, mint az ottani véghetetlen rózaságon az ezerszínű pompázó vadvirág. Azóta is megmaradt dalos népnek a magyar s nemcsak örömet, nemcsak bánatát, nemesak szerelmét és nemesak barátságát foglalta mindenkor dalba, hanem népének történelmét is. Minden korszakunknak megvannak a maguk dalai és ezek a dalok együttvéve adják nemzetünk történelmét.

Nekünk ma kétszeresen fontos a magyar dal, mert ez a magyar dal a mi kulturánk egyik oszlopa. Ez a magyar dal ad nekünk erőt, reménységet, ez a magyar dal acélozza meg szívünket, lelkünket megcsonkított hazánk keservei közti és ez a magyar dal van hivatva arra, hogy gyermekeinket magyarokká nevelje.

A megszállt területeken a legnagyobb lempóban szerbesítenek, csehesítenek és románosítanak. Ilyen megtépzott, megcsonkított, mindenükből kifosztott állapotunkban mi lehet erre a mi váiaszunk a mi ellenfegyverünk? Az, hogy énekeljük mentől többször a magyar dalt, mert ez a magyar

dal azt jelenti, hogy vagyunk és azt is jelenti, hogy leszünk. Hiába húzzák ill határokat és hiába rakják meg a határok mentét szuronyerdőkkel, a magyar dal az száll, csak száll, határokon, szuronyerdőkön keresztül száll a mi magyar testvéreink lelkébe, szívébe és ott elvégzi az ő szent, nagy magyar kötelességét.

Ilyen missiót belőlő egyesületek egyike a gyomai dalárda is, amely Nemerey Péter lkp. igazgató és Hajdú Béla ig. tanító urak vezetésével áll.

Megfogyatkozva ugyan, mert az 53-mas létszámból lepadtunk annyira, hogy a múlt évben a kerületi versenyen, Szolnokon már csak 29-en énekelünk. Így sem maradtunk szégyenbe, községünk dalkultuszát meglöbögöttük 29-en is. És ha kevesen maradtunk is, mi azért ilyen kevesen is csak tovább dalolunk, daloogatunk, hogy magyarabbak maradjunk. **Beinschróth Gábor.**

Kis Kadét.

Örömmel kell leírunk, hogy községünk Levente Egyesületének érdemes Vezetősége nemcsak a testnevelés terén visz új pezsdülést az ifjuság életébe, hanem a szellemiek terén is.

Alkalmat nyújtott az ifjuságnak arra, hogy az egyesület kebelében egy olyan műkedvelő gárda alakuljon, amely legutóbbi szereplésével kivívta a „községünk legkilünőbb színjatszó együtlése” jelzőt.

Farkas Imre kedves, vidám 3 felvonásos magyar dajkákának szereplői becsüleletes kulturmunkát végeztek és kellemes, szép estét szereztek mindazoknak, akik érdemesnek tartották megjelenésükkel további önképzésre serkentető derék leventéinket.

A műkedvelőknek kijáró, szokásos udvarias, tulzott dícsérő jelzőkkel ne árasztuk el őket, de esokorba szedjük, mint a magyar mező virágait: az üde Valai Mariskát, — a már kiforrott kedves Kéri Ilonkát, — a mindig élénk, frapáns lános Bartha Rózsit, — a jóízű, zamatos óshumoru Szalóki Lajost, — az igyekvő Mertz Gyulát, — a bohóckodástól mentes, rutinos Imre Ferencet, — a markáns Molnár II. Gyulát, — a kacagtató Szabó Lajost, — az ügyes Palaki Imrét, Bartha Károlyt és még 4 élénk színt: Bácsi Matild, Szebeni Ilonka, Kakati Ilonka és Ladnai Klárit.

Vásári hirdetésny. Gyoma községben a legközelebbi országos vásár 1936. évi március 6, 7 és 8-án fog megtartani és pedig: március 6-én pénteken hasított körmű állat felhajással, március 7-én szombaton lóvásár, március 8-án vasárnap kirakodó vásár. Az állatvásárra szabályszerűen kiállított marhalevéllel minden fajú állat felhajható, eladása nem szánt, szekérbe fogott állatok szintén csak szabályszerűen kiállított marhalevéllel bocsáthatnak a vásárra. Minden sertésről, juhról külön-külön marhalevél állandó ki. Iparosok, kereskedők, iparigazolványaik felmutatni tartoznak.

„Nótagyöngyök.” Az 1936-os esztendő első zenei eseménye a „Nótagyöngyök” c. nótagyűjtemény, melyben legnagyobb nótaköltőink mellett a fiatal szerzők és nóták egy-egy gyöngyszemét mutatják be. Ára 1 P. Megrendelhető a „Magyar Zenealbum” kiadóhivatalában, Budapest, VI., Horn Ede u. 13. Aki a lapra 1 évre 3 P-vel előfizet, a „Nótagyöngyöket” ajándékba kapja.

Temesváry Imre szeghalmi képviselő értesítette a szeghalmi halóságot, hogy hosszas utánjárásra sikerült neki az eddig foglalkoztatott 100—120 főnyi inségmunkás létszámát duplájára fokozni az általa megszerzett összegből. Ezenfelül nagyobb mennyiségű főzelék lélei, a gyermekeknek cukrot és a ruhátlanoknak nagyobb mennyiségű ruhaszövetet eszközölt ki. — Mikor írhatjuk majd, hogy a gyomai képviselő is ennyire a lelken viseli a mi inségcsinok sorsát. Hej! pedig de vérezett a szíve akkoron a szegényekért!!! Talán még most is vérezik, ha azóia el nem állt.

A kétlelkű asszony. A kétlelkű asszony a hűsége annak a remek regénynek, amely a Délibáb új számban jelent meg. Remek képes rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabot, színházi beszámolókat, pleykákat, pompás filmrivalót és több mint száz képet talál az olvasó a kifűnő színházi képeslapban. A délibáb egy száma 20 fillér.

„Ifjuság” főszerkesztője Drózdny Győző a IV.-ik évfolyamába lépett kiválóan megszerkesztett ifjusági hetilapnak, melynek negyedévi előfizetése 1.30 P. Aki tanuló-fiának értekes olvasmányt akar nyújtani, rendelje meg az „Ifjuság”-ot. Budapest, V. Perczel Mór utca 4. Kérjen mutatószámot lapunkra hivatkozva.

Tintacaruza — vígvázat. Általában azt tartják a emberek, hogy a tintacaruza száj-bavenni veszélyes, pedig ennél ezerszer veszedelemesebb, ha valaki tintacaruzával megszurja magát. Ebből rendszerint súlyos kelevények támadnak. Roppan fontos tehát, hogy ilyen esetekben a szurás helyét azonnal és alaposan fertőtlenítsük.

Miként bizonyítja a Budapesti Nemzetközi Vásár a magyar ipar tudományos megalapozottságát? Az önálló magyar vámlerület óta óriási mértékben fejlődik a magyar gyárpar, amelynek kialakításában a legjelentősebb szerepet a magyar műszaki tudományok fejlettsége és a mérnöki kar intenzív munkája játssza. Az 1936. évi Nemzetközi Vásár keretében külön pavilonban fogják bemutatni a legmodernebb műszaki tudományoknak a magyar ipar szolgálatában kifejtett működését. Különösen a gyárak laboratóriumainak és kísérleti osztályainak a nagyközönség előtt eddig láthatatlan munkáját fogják érdekes bemutatásokkal és előadásokkal demonstrálni. A magyar vállalatoknak ez a nagyvonalu, érdekes és oklái tudományos bemutatója jelentős érv és bizonyíték a magyar ipar korszerű és megbízható munkája mellett. A magyar nagyipari vállalatokon kívül meghívta a vásár ebben a csoportban való részvételre az általi és fővárosi anyagvizsgáló és egyéb az ipari termés szolgálatában álló tudományos intézeteket.

Királyok detektívjeinek feljegyzéséből. Ez a címe annak a rendkívül érdekes cikknek, amely Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan pompás cikket, remek folytatásos regényt és közel száz nagyszerű képet talál az olvasó a nagyterjedelmű és gazda tartalma képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A szeghalmi inségesek a földutak egyengelésének inségmunkálatai helyett kőutak építését kérik a vármegyétől.

Uj Magyarság a keresztény-ség legjobb napilapja. Felelős szerkesztő Molotay István, munkatársak: Rainiss Ferenc, Oláh György, Makkai János, Papp Jenő, Megyery Ella, Dallos Sándor, Szamadó Ernő, Holló József, Barabás Endre. Előfizetés egy hónapra 2.50 pengő. A lap Mácz Ákos helyi megbízottal rendelhető meg.

Két napig éhezett egy gazdafiú a leólmozott teherkocsiban. Nagykanizsáról jelentik: A murakeresztúri határállomáson egy Olaszországba irányított „üres” jelzésű olasz narancsszállító teherkocsit, amely szabályszerűen le volt ólmozva, felnyitottak és abban éhségtől ájult 15 éves fiúgyermeket találtak. A fiú, mint megállapították, Sós János békéscsabai gazda gyermeke, aki mezőberényinagyszüleitől akart visszaszökni Békéscsabára. Azt hitte, hogy a vonat csak Békéscsaba felé jár, ezért bebújt egy üres teherkocsiba és várta, hogy megérkezzék a csabai állomásra. Közben a kocsi leólmozták és a gyerek két napig utazott, míg végül Murakeresztúron észrevették. A nagykanizsai főszolgabíró-ság azonnal értesítette a fiú szüleit.

Budapest fővárosnak január végén 479 rendes polgári pere, 1272 bérleti és haszonbérleti jogviszonyból eredő pere, 154 gyámoltakkal és gondnokoltakkal kapcsolatos pere, 59 büntető ügye, 17 kisajátítási pere maradt folyamatban. A fővárosi árvek és gondnokoltak vagyona január végén 11.391,176 pengő volt, amelyből 4.6 millió készpénzben, közel 7 millió értékekben fekszik.

Hogyan permetezzünk az ideai rendkívüli időjárás mellett a gyümölcsösben? Erre ad választ a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkjeit közül még az őszibarack metszéséről, a szőlőoltvány-készítéséről, a kehelyalakú bokorfák neveléséről, a gyümölcsfa metszés biológijáról, a merdek fekvésű szőlők vízkérdéséről, a zöldségpalánia neveléséről, a rózsa egy igen egyszerű szaporítási módjáról, a legkorábban érő őszibarackról stb. A dásan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő szaklapokból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, V., Földmívelésügyi Minisztérium) e lapra való hivatkozással egy alkalommal díjtalanul küld mutatószámot.

Rejtélyek a makói hagyma körül. Az utóbbi időben a makói vöröshagyma ára állandóan emelkedett. A legmagasabb ár 14 pengő volt. Rejtélyes okokból a makói hagyma ára egyszerre 12 pengőre esett, aminek következménye az lett, hogy nem dobnak árul a piacra. A múlt évben ilyenkor több mint 2000 vagon ment ki az országból, az idén még

csak 700 vagon, pedig Németországban most minden mennyiségre volna vevő. Az árubiány nagy gondot okoz a szindikátusnak.

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. évi február 20-tól 26-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Gonda Józsefné B. Marjai Róza leánya Róza Erzsébet ref.

Meghaltak:

Szujó Vincéné Timár Jiliana 25 éves rk., Udvardy Endréné Szentandrásy Mária 79 éves ref., Molnár Bálint 36 éves ref.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

Katona Mátyásné Varga Eszter leánya Eszter rk., Cserép Illésné Farkas Erzsébet leánya Alica Erzsébet, Paróczai Ferencné Varga Etel fia Gyula Ferenc:

Házasságot kötöttek:

Pelyva Miklós és Kardos Erzsébet, Kovács Elek és Kajla Mária.

Meghaltak:

Nagy József 64 éves rk., Katona Eszter 1 napos rk., Farkas Imréné Iványi Mária 79 éves rk.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtethetetlen drága édesanyánk illetve nagyanyánk özv. Udvardy Endréné szül. Szentandrásy Mária temetésén megjelentek, ezzel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet

az Udvardy testvérek

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik drága halottunk ifj. Molnár Bálint temetésén megjelentek, ezzel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

özv. ifj. Molnár Bálintné Molnár Bálint és neje

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

SPORT

GyTK—MTK 1—1 (1—1.)

Biró Pfeiffer.

Deára a lemondásnak a be-
rényi csapat komplett összeté-
lében megérkezett. Szakadó eső-
ben állanak ki a csapatok, ami
erősen hátráltatta a játék kialaku-
lását.

Mindkét csapat erősen befek-
szik a játékba és igyekszik a
labdát minél hamarabb a háló-
ba becsuszlatni. Gyoma a többet
támadó, már az 5-ik percben
Olajos hasra kényszeríti az MTK
kapusát. Nem sok idő múltán
ugyanazt cselekszi Ancsin Ker-
tésszel. A játék igen gyorsíru.
Majd a 20-ik p-ben Olajos meg-
szökik Laki mellett és jól irányí-
tott beadását Bartik a jobbsarok-
ba továbbítja 1—0. Változatos
játékkal ért véget a félidő.

Szünet után folytatódik a sze-
recsenek támadása (mert a játé-
kosok annyira sárosak voltak,
hogy ezt bátran mondhatjuk) 12-
ik percben Ancsinnak sikerül a
Szigetől kapott labdával meg-
szökni, de a lövés pillanatában
Kurtz szabálytalanul szereli, ami-
ért büntetés járt. A labdának Pa-
taj áll neki és jól irányított ru-
gással kiegyenlít 1—1.

Még néhány támadás, különö-
sen Olajos van formában, min-
den lefutása veszélyt jelent a be-
rényi kapura. Hogy nagyobb baj
ne történjen, hát Pangert mellé
szegődött és erősen megvédte a
szélsőt a szaporán hulló esőtől
és a további támadás kísérletei-
től.

Egyenlő ellenfelek játékaól
Gyoma volt a löbbit támadó,
ami az MTK-nak egy kissé meg-
lepetéssel is szolgált a követke-
ző bajnoki találkozásra. Jó idő
esetén nagyszerű futballt látott
volna a közönség.

Sporthírek

GyTK az egyesület híreinek köz-
lésével Heinfarth Mihály urat biz-
ta meg.

GySC holnap — vasárnap —
a Mezőturi Máv. SE. újjászerve-
zett csapatát fogja vendégül lát-
ni. A meccs fél 3-kor kezdődik.

Bartha József volt GySC já-
tékos katonai szolgálata közben
oly súlyos sérülést szenvedett,
hogy a miatt a hadsereg kötelé-
kéből elbocsátották.

A csabai alosztály futball-
egyesületei csabai fellebbviteli bi-
zottság felállítását kérték. Az
országos elnökség a kérést eluta-
sította.

GySC igazolta Tallér Anon
és Nyés István játékosokat. Meny-
hart Sándor, a Kisbéri AC volt
centerének legigazolása is folya-
matban van. Györi Antal igazolá-
sa már a KISOK előtt fekszik
s minden remény meg van rá,
hogy úgy az rövidesen kedvező el-
intézkést fog nyerni. A fenti játé-
kosok a Mezőturi Máv. elleni
meccsen fognak bemutatkozni.

Az 1936—37. bajnoki évben
az I. osztályban a jelenlegi 14
csapat helyett, csak 13 csapat
fog szerepelni. A most folyó baj-
nokság végeztével az I. oszt. 13
és 14 helyezettje kiesik. Helyet-
tük egyedül csak a II. osztályú
bajnok fog feljutni.

GyTK március 15-én szezon-
nyitó vacsorát rendez a Holler
szálló nagytermében. Egy teríték
ára zenepénzzel együtt 30 fillér.
Jelentkezni lehet máris Csáki tit-
kárnál.

A gyomai kir. járásbíróóság, mint te-
lekkönyvi hatóság.
5720/1935. tkvi. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Turcsányi Imre végrehajtónak Szu-
jó Istvánné sz. Ujvári Etel véggrh.
szenvedő ellen indított végrehajtási
ügyében a tkvi. hatóság végrehajtási
árverést 516 P. 76 f. tőkekövetelés és
jár. behajtása végett.

A gyomai kdr. járásbíróóság területén
levő, Endrőd községben fekvő s az
endrődi 1723. sz. tkvi. betétben A. I.
1—2. soroz. 5847. hrsz. 34 öf. 5848.
hrs. 1. hold 312 öf. területű, Paraj-
hogy dűlőben fekvő, ház és szántónak
véggrh. szenvedett nevének álló 1/6 részre
265 P. 82 f., — ugyanezen betétben
A. I. soroz. 4699. hrsz. 2. hold 802 öf.
területű, Vaszkó halom dűlőben fekvő
szántónak véggrh. szenvedett nevének álló
1/6 részre 453 P. 33. f. kikiáltási árban
elrendelte.

Az árverést 1936. évi március
hó 16 napján d. e. 9 órakor End-
rőd községházánál fogják meg-
tartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a
kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb
áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek
bánappénzzel a kikiáltási ár 10 százalé-
kát készpénzben, vagy az 1881. LX.
tc. 42. §-ában meghatározott árfolyam-
mal számított óvadékképes értékpapi-
rosban a kiküldöttnél letenni, vagy a
bánappénznek előleges bírói letétbe
helyezéséről kiállított letéti elismer-
vényt a kiküldöttnek átadni és az ár-
verési feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási
árnál magasabb ígéretet tett, ha töb-
bet igérni senki sem akar, köteles
nyomban a kikiáltási ár százalékáa szeri-
nt megállapított bánappénzt az általa
ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészi-
teni.

Gyoma, 1935 évi nov. hó 17 napján.

Dr. Molnár sk. kir. bíró.

A kiadmány hitelül:

Ilyés
díjnek.

Van-e már életbiztosítása?

Phönix és Turul

Életbiztosító Társaság.

Szíveskedjék érdeklődni

Bodon Lajosnál.

Kazinczy ut 10 sz.

*****

KORONA HANGOS
MOZGÓ ENDRŐD

1936 március 8-án vasárnap

Világhírű hangosfilm!

A KOLOSTOR

GYERMEKE

Nagyon szép szívhez szóló apácáfilm.

Főszereplők: Louise Dresser, Dorothea
Wieck, Sir Guy Standing, Evelyn Vá-
nable, Kent Taylor és Dickie Moore.

E nagy felépítésű filmek a leg-
szentebb szeretőnek, az anyai szeretet-
nek himnusza. A könnyes áhitatnak és
tisza szeretetnek szívhez szóló, min-
denkit meghódító zsolozsmája. Szébb,
mint a fehér apáca film volt.

Csendélet Mexikóban

trükkfilm.

30 perc a világ körül

kulturfilm.

Paramount és Magyar

Világhíradók.

Előadások fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

*****

Eladó

egy másfél éves törzs-
könyvezett (zsemlyetar-
ka) bikaborjú IV. kerület
Boeska utca 23 sz. alatt.

*****

Ingatlanforgalom

Gallai Mihály (nős Hornok Eszter-
rel) gyomai lakos vett 3 h. 1180 négy-
szögöl osudaballai ingatlant P. Gácsi
Lajos endrődi lakostól 1300 pengőért.

Kruchió József és neje Laki Lidia
gyomai lakosok vettek 931 négyszögöl
átrakerti szántót Roosz Adám (nős
Bane Máriaival) gyomai lakostól 500
pengőért.

Pataki Sándor és neje Batori Eszter
gyomai lakosok vettek egy beltelkes
lakóház felerészét Pataki Lajos és tár-
saitól 525 P-ért

Bácsi János (nős Pető Máriaival)
gyomai lakos vett 2 h. 85 négyszögöl
pocozug és holtkörösi szántót Pataki
Lajos és társaitól 950 P-ért.

Baráth László és neje Veres Eszter
gyomai lakosok vettek 1 h. 635 négy-
szögöl félhalmi szántót Cs. Nagy Gá-
bor (nős Biró Zsuzsánával) gyomai
lakostól 800 P-ért.

Tandi Sándor gyomai lakos vett egy
beltelkes lakóháznak 1/6-od részét P.
Kovács Eszter és társától 300 P-ért.

kk. Kovács Erzsébet és István gy-
omai lakosok vettek 3 h. 899 négyszö-
göl tanyai szántót Hegedüs József és
neje Szabó Anna szolnoki lakosoktól
250 P-ért.

Szantai Mihály (nős Tandi Lidiával)
gyomai lakos vett egy beltelkes lakó-
háznak 1/6-od részét Szantai József és
társaitól 266 P-ért.

Publikáció

Tavaszi búkkönyv előnyag kapható
a Futuránál. (Wagner Fátalép.)

Szép új csarópkálynak 80 pengő-
től, jótállással régi kályhák strakását
vagy alakítását felelősséggel vállalom
VÁBZI kályhás Békéscsaba, I. kerület
Bánát u. 1. 10—1

Arany János utca 24 sz. két szo-
bás lakóház március 1-től hasznóbér-
be kiadó. Érdeklődni lehet ifj. Biró
Benedeknél 3—2

Fekete Jánosnak V. Körösi Csoma
Sándor u. 2 sz. háza eladó vagy ha-
sznóbérbe azonnali beköltözésre kiadó.
Érdeklődni lehet Körösi Csoma Sándor
u. 3 szám. 2—2

Szopos borjút jelenleg 70—80 fillé-
ig veszi Szilágyi Kálmán Kossuth L. u.
41. Akinek van jelentse néja. 3—1

Egy nagy barna keményfa íróasztal
eladó. Érdeklődni lehet Glück Ármán
üzletében. 3—2

Arany János utca 3 alatt két pa-
dos szoba, konyha, kamra és mellék
helyiségek hasznóbérbe kiadók. 3—2

Terék Mihály háza kedvezményes
áron eladó Horthy Miklós u. 77 szám.
Érdeklődni lehet Gábor Ferencnél
Horthy M. u. 73 sz. 3—2

A Kecseges vagy Hosszú-zug
hullámerében hosszabb időre szőlő bér-
lette keresek kiadó földet. Kiadni szán-
dezőkök jelentsék ezt a kiadóhava-
talban.

A Futuránál (Wagner Fátalép) bur-
gonya, korpa, árpa és szomestengeri
állandóan kapható.

Horthy Miklós ut 28 sz. ház eladó,
ugyanott 4 szobás lakás mellék helyi-
séggel április hó 1-re kiadó. Bővebbet
Horthy Miklós u. 37 sz. alatt megta-
dható. 6—5

Hat darab párnázott, bőrhuzatu
ebédlőszék, egy kiűnő szerkezetű fa-
lindaóra, egy fehér ruganyos mat-
raccaal ellátott gyermekágy és két darab
márványlap eladó. Érdeklődni lehet a
kiadóban. 6—6

Urbán Jánosnak Endrődön a tiszt-
viselőtelepen levő lakháza üzlettel és
berendezéssel eladó. Értelkezni lehet a
helyszínen, vagy a községházán.

NEM OLCSÓBB MÁR

A B C R O M

mint a szódavíz,

DE NEM IS SZÓDAVIZI

30 fillér

egy liter kadarka vagy
fehér fejtelt ujbór Softvad-
kert állomásra kiszállítva
s feladva. Vasuti fuvar kb.
4 fillér literenként. Csakis
50 literen felül! rendelési
fogadok el. Hordót díjmen-
tesen adok a szállítás tar-
tamára kölcsön; hordóm
30 napon belül bérmentve
küldendő vissza. Szétkül-
dés utánvéttel. Egy pengő
levélbélyeg ellenében kü-
ldök mintát a horból min-
tásdobozban, bérmentve

Boraim kellemes édeskés
italuak. tiszta, tőkésétes za-
matuak és nem savanyuak.

Cím: Székely Ferenc

Softvadkert, Pestmegye.

*****

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdavidalat, Gyoma
Felelős igazgató: Toket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 1.30 P, Fél évre 2.60 P, Egész évre 5.20 P.
Befizetések postacsekken:
„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.
Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés
20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél
15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és
félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményi adunk.

A sajtószabadosság alkonya

A múlt évi költségvetés tárgyalása során újlag felmerült a sajtóreform kérdése. Már akkor rámutattak főbben a képviselők közül arra, hogy a gazdasági természetű intézkedések megtétele után a megoldásra váró kérdések egyik legsürgősebbje a sajtókérdés. A kormány ki is tűzte céljául, hogy figyelembe veszi a sajtóreform előkészítésénél azokat a sajtórendészeti követelményeket, amelyek hivatottak lesznek arra, hogy a magyar sajtó, a magyar keresztény irányzat és hazafiasság magasabb etikai közeleményei alapján szolgálja a közvéleményt s ezáltal nemzetünk jövőjét. Mert meg kell értenünk: a sajtóreform nem a sajtószabadság megvonását jelenti, hanem irányt szab a manapság annyira elburjánzott sajtószabadosságnak. Ma már nem csak a zugsajtó ellen kell eljárni, hanem azok ellen a kíméletlen hanghordozású egyéb lapok ellen is, amelyek semmitmondó eseményeket szenzációként festenek le, egyes közéleti szereplők magánügyeit úgy találják a közvélemény elé, hogy az kétségtelenül hitelt ad a tendenciózus beállítású cikkeknek, vagy hírnek és megrendül a nép hite, ha csak ideig-óráig a közéleti tényezők szereplése körül.

A közvélemény irányítója a sajtó. Fontos tehát, hogy a sajtó irányítása olyan kezekbe legyen leté-

ve, amely garancia arra, hogy erkölcsileg és képzettségileg is megfeleljen nagy és nemes hivatásának. A jelenlegi sajtótörvény nem ad módot arra, hogy a rágalmazó, hazug cikkek írója ellen megfelelő eréllyel lehessen eljárni, mert a törvényes rendelkezések alól számos kibuvót találnak. És ha figyelemmel kísérjük az egyes sajtóperek tárgyalását, úgy a laikus olvasó is rájön arra, hogy a sajtóperek nagy részében nem a bűnöst, hanem csak Strohmännjät, megfizetett emberét sújtja a törvény szigora.

Ezért szükséges az, hogy a sajtóreform megalkotásánál a fokozatos büntetőjogi felelősség kérdése kiküszöböltsék és a közönséges büncselekményeknél érvényben lévő rendszer állíttassék be. Ezt a rendszert Olaszországban, Ausztriában és Németországban is behozták, miért ne volna jó akkor nekünk magyaroknak? Anglia a sajtószabadság klasszikus hazája is most tér át erre a rendszerre. Ebből is láthatjuk, hogy nem csak nálunk van szó a sajtóreformról, hanem Európaszerte!

Mert miért van ez a nagy felháborodás a sajtóreform ellen? Nem a sajtószabadságot féltik ezek az írásművek, hanem a saját jól felfogott üzleti érdekeiket, mert akkor az ugynevezett szenzációk szürke kis hírére devalválódnak és nem

lesz sláger, tehát kisebb lesz a haszon is.

Fontos kelléke a sajtóreformnak az a körülmény is, hogy a belügyminiszternek sajtórendészeti hatáskörében jogában álljon adott esetekben a kolportázsjogot időszakosan, vagy véglegesen megvonni, hogy könyörtelenül véget vethessen a manapság elburjánzott szennyes áradatnak.

Szóval a cél az, hogy tisztítsuk meg sajtónk hatalmas fáját a gyülcöködést szító, alattomosan bujkáló élősdiék seregétől, mert csak a tiszta eszmék befűmagvait hintó sajtó munkája nyomán fakad a magyar néplélekben a tiszta nemzeti érzés, a haza iránti szeretet és a vezetők iránti köfteles fiztetel.

Bakos József főszolgabíró Orosházára megy

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró lesz a helyettes hivatalvezető

Dr. Pálka Pál betegségzabadsága alatt Bakos József tb. főszolgabírót bízták meg a gyomai főszolgabírói hivatal vezetésével. Most arról értesültünk, hogy Bakos József főszolgabírót Orosházára

helyezték át és helyette Gyomára, ugyancsak a főszolgabírói hivatal ideiglenes vezetésével dr. Sorbán Jenő orosházi tb. főszolgabírót bízták meg. A két tb. főszolgabíró oseréje március 15-én történik meg.

Harsányi László h. főjegyzőt választották meg endrődi főjegyzőnek

Február 29-én délután 3 órakor nyitotta meg Bakos József főszolgabíró Endrődön azt a közgyűlést, amelynek a főjegyzői állást kellett betölteni. Négy pályázó volt, akik közül Bakos József főszolgabíró, törvényadta jogánál fogva, első helyen Harsányi László h. főjegyzőt, második helyen Pádár Miklós endrődi adóügyi jegyzőt, harmadik helyen vitéz Sári István füzesgyarmati h. főjegyzőt jelölte, míg a negyedik pályázót, dr. Tóth Libor endrődi számvevő jegyzőt nem jelölte. Azután felkérte Alapy Andort és két képviselőtestületi tagot, hogy a felfüggesztett gyűlés alatt ejtsék meg a szavazást.

Folyik a szavazás

A képviselőtestület tagjai nyugodtan és csendben adták le szavazataikat. Az előjárásági tagok, 13-an nem szavaztak, mert az ő jelöltjüket nem jelölték.

A leadott szavazatokat könnyű volt összeadni: 33-an Harsányi

Lászlóra és 1 vitéz Sári Istvánra szavazott.

Harsányi László a megválasztott főjegyző

Bakos főszolgabíró újból megnyitotta a közgyűlést és a szavazás eredményeként Harsányi Lászlót jelentette ki Endrőd község megválasztott főjegyzőjének és utána azonnal ki is vette az esküt az új főjegyzőtől.

Elsőnek Csernus Mihály apátplebános üdvözölte az új főjegyzőt, kívánva, hogy ügyszorgalma erősödjön továbbra is és olyan megértéssel dolgozzon Endrőd község érdekében, mint az elmúlt 6 hónap alatt, mióta ő volt a helyettes főjegyző. Ezalatt az idő alatt, ebben a súlyos helyzetben mutatta meg főjegyzői rátermettségét, ezért választották meg. Legyen hitében erős és segítse munkájában az Isten.

Harsányi László közvetlen szavakkal köszönte meg az üdvözlést.

Megjelölte azt az irányt, amelyen haladni és munkálkodni akar. Itt — mondotta — a Hármaskörös mellett nem szabad éhezniük lenni. Évről-évre csak a fásultságunk az oka, hogy Endrődön éhezők vannak. A legjobb szilva itt terem. Fásítani, termelni kell és az insépgépen úgy foglalkoztassuk a munkásokat, hogy ezekből a beruházásokból visszatérjenek a beruházási költségek. Végül kijelentette még, hogy pártatlanul intézi a község ügyeit.

Az újonnan megválasztott főjegyző beszéde lelkes hatást váltott ki a hallgatóságból, amely lelkes hangulattal átragadt a teremből kiszorult párszáz főnyi érdeklődőre is.

Kitüntetés.

Nagy hálóját, róla le a „Honsz” Gyomai Csoportja. Vitéz Purgly Emil nyug. földmívelésügyi miniszter, még a háború befejezése után, 66 hold földet adományozott halmagyi birtokából a Gyomai hadirokkantoknak. A csoport ezen adományt, hogy kellőképpen megköszönje, felterjesztéssel áll a „Honsz” országos igazgatóságához, hogy a „Honsz” Diszjektivitét a nemesadományozónak küldje meg. Az országos igazgatóság a felterjesztésnek elegendi is lett és egy diszoklevél kíséretében a kitüntetést a Csoportnak megküldte. Ennek az átadása február hó 22-én, a Gyomai főszolgabírói hivatalban ünnepélyes keretek között történt meg. Vitéz Purgly nagyméltósága János fia kíséretében jelent meg. Bakos József tb. főszolgabíró ur, váratlan elutazása miatt a hatóságot Benicsik László iroda főosztály képviselője. A Hadirokkantak részéről Fekete Lajos elnök, Izsó Balázs ügyvezető igazgató, vi-

láz Biró Endre elnök és dr. Legeza Tibor csoport ügyész jelentek meg. Fekete Lajos elnök üdvözlő szavai után dr. Legeza Tibor csoport ügyész

nyújtotta át a nemes adományozónak a kitüntetést, amit a Nagyméltóságú ur meleg szeretettel, keresetlen szavakkal megköszönve vette át. Izsó.

A Békésvármegyei Lábbelikészítő Iparosok gyomai gyűlése

A közszállítások 60 százalékát a Wolfner bőrgyár kapja, a kisiparosoknak csak 40 százalékát jut, ennek is a 25 százalékát az IOKSz vágja zsebre.

Vasárnap délután 5 órakor nyílt meg Valach Vince cipész-mester az iparésztület tanácstermében a békésvármegyei lábbelikészítő iparosok körzeti gyűlést, amelyen résztvettek Dávid Ferenc az országos szakosztály elnöke, Békéscsaba 3. Szolnok 1, Szarvas 1, Kondoros 4, Mezőtúr 4, Körösladány 2, Szeghalom 1, Sarkad 1, Gyula 1, Orosháza 1, Békés 2, Endrőd 56 és Gyoma mintegy 40 taggal.

Dávid Ferenc országos elnök az ipartörvény 4 §. és 47 §-kal foglalkozva a régi törvényhozást kárhóztatja, az új ipartörvény tervezetre vonatkozólag a türelmi időt és a kauciót kifogásolta.

Az iparosság szervezatlensége iolyán sok hátrány éri őket:

A közszállításoknál eddig hiába sérelmezték, hogy a Wolfner bőrgyár a közszállítások 60 százalékát, a kisiparosok csak 40 százalékát kapja. Most lejár ez a szerződés, így remélik, hogy a közszállításokat mind a kisiparosság kapja. Azonban panaszkolt, hogy

az IOKSz-nak adják elosztásra a közmunkákat.

Az egyedüli megnyugtató az lesz, ha a közmunkák elosztásával

az országos szövetséget bízzák meg.

Szemenyei Pál (Orosháza) panaszkolt, hogy a mosó szállításra kerülő bakkancsok szégyenteljes alacsony munkabéréből is 25 százalékát a kereseti összegnek az IOKSz levonásba akarja hozni azoknál, akik adósai.

Az iparos nyugdíj tervezetre megjegyzi, hogy csak az állami kezelésben lévő nyugdíj intézmény felel meg a célnak.

Csiszár Mihály (Gyula) szintén az IOKSz-ra panaszkodik.

Nyilas András (Békéscsaba) az iparosok szervezatlenségével foglalkozik. Az eddigi iparos szervekkel, mint az Iposz és az Ipek nincsenek a kisiparosok megelégedve.

Felber József (Békéscsaba) felolvasta a 9 pontból álló és az összes sérelmeket tartalmazó határozati javaslatot, amit egyhangúlag elfogadtak.

Herédi Gyula (Szolnok) felhozta, hogy Szolnok 150—160 lábbelikészítő iparosa közül csak 20 tudja az adóját kifizetni és ha a helyzet nem javul, ez a 20 is fizetőképelen lesz.

Marotya György (Békéscsaba) indítványozta, hogy egy egyszakaszos törvény legyen kötelezővé az árú márkázását és az árak szabályozását.

Dávid Ferenc országos elnök a felszólításokra adott válaszában ígéretet tett, hogy a lábbelikészítők kívánságait

és sérelmeit illetékes helyre hivatja.

A legközelebbi megyei gyűlést Szeghalmon tartják meg.

Oláh Lajos, a gyomai iparésztület elnöke meleg szavakkal köszöntötte meg a Gyomára jött vendégeknek azt a megüdvöztetést, amellyel Gyomai tüntetők ki azzal a szerencsével, hogy igazán értékes gyűléstől itt tartottak.

Gyűlés után 80 területes vacsora mellett, a jól végzett munka után, kedélyes hangulatban töltötték az estét, miközben Vincze Imre (Békés), dr. Legeza Tibor és Dávid Ferenc országos elnök tartottak beszédet.

Vacsora után táncra kerekedtek a fiataljai és hajnalig szórakoztak.

Szerdai esték.

A Gyomai Közművelődési Egyesület szerdai estéinek keretében, március 4-én a Kisréti Olvasóban tartotta Nemerey Péter tak. pénzt. igazgató: Légyvédelmi intézkedések című előadásának II-ik részét. Értékes, közhasznú előadása itt is zsúfolt házat vonzott és álenk figyelmet érdemelt.

Szöke Ferenc ig. tanító, az egyesület népszerű ügyvezető elnöke a hét aktuális eseményeit ismertette, oktató hatással. Izsó Lajos külföldi élményeinek egy-egy érdekes mozzanatát közölte.

A kísérő műsorban nagy tetszést váltott ki egy bájos, miniatűr színjáték, amit Biró Mária, Szendrői Erzsébet, Oláh Erzsébet és 3 bábu adtak elő és amit március 11-én a Német kaszinóban soronkövetkező szerdai estén, közkívárralra ismét előadják.

A befejező ünnepi előadás, március 14-én, szombaton este 7 órai kezdettel lesz a 48-as Kaszinóban.

TÁRCA

FIATALON A VIHARBAN

Írta: Klein Mihály. (3)

Amint ezen tündöttem, utólért és megszólított egy vidám fiatal ember: hova-merre? Magam sem tudom — feleltem, munkát keresek, de már negyedik napja vagyok úton, éhezem, de semmi jel sem biztat valami jóval. Mióta eljöttem hazulról, nem hogy főtt-ételt, de még csak száraz kenyeret sem ettem.

A fiúnak volt elemózsiaja és azt kipakolta, biztatott, hogy fogyasszam el. Szavakkal nem lehet elmesélni, hogy mily nagyon örvendtem a kenyér látásán és

nem hiszem, hogy valaki valaha ilyen étvágygal fogott volna hozzá az étel elfogyasztásához.

Jóltevőm föltájtotta, hogy magával visz és kitanít a „feketelés” tudományában.

Örömmel fogadtam ajánlatát, de némi tartózkodással is, mikor a módszerekkel megismertettél. De beláttam, hogy egyelőre nincsen más út előttem, mint utmutatása szerint faluról-falura, iparos mesterekhez bekopogtatni támogatásért, hogy legalább enünk legyen.

Mentségemre szolgáljon, hogy fiatal és éhes voltam, oly annyira, hogy még álmomban is arra kértem az Istent, engedje, hogy egyszer legalább kenyérral jólak-hassam.

Már-már kezdtem beleélni magam, hogy állandóan úton legyek és istállóknak, iparos szállóknak aludjam. Így jártam be Magyarország legtöbb városát, a nélkül, hogy azokban a legcsekélyebb munka alkalmait találtam volna.

Már két hónapja, hogy úton voltam, minden cél nélkül, mert semmi munkaalkalmat nem találtam sehol és már nagyon elkészítet.

Épen Győrben tartottam Magyar-Ovárra, amint előttem haladt három fiatalember, vidáman beszélgetve. Meggyorsítottam lépéseimet, hogy utolérjem őket.

Barátságosan köszöntem „jónapot” és megkérdeztem, hogy hova-merre? — Bécs-Berlin-Ham-

burg — volt a válasz. Erre én is oly vágyat éreztem, hogy én is megismerhessem e nagy városokat. Szinte csodálkozva kérdeztem, hogyan, hát van utlevelük? — Nincsen, de nem is kell!

Egy darabig szótlánul haladtam velük, közömbösen beszélgetve, majd hirtelen megkérdeztem, nem-e tarthatnék én is velük?

Majd meglássuk, válaszolta az egyik, aki, úgy látszott, a vezetői szerepet vitte.

Oly vidáman haladtunk Levétközség (Hegyeshalom előtt) s ott betértünk egy vendégtöbe, ahol egy liter bor mellett megvacsoráztunk és megbeszéltük, hogyan és milyen irányban megyünk.

(Folytatás köv.)

IGY IS LEHET!

A most lezajlott és remélhetőleg befejezett japán katonai forradalom mélyelmű tanulmányokkal szolgál minden forradalomra hallgató ideológiát valló részére.

A japán forradalom megmozdulás, bár ez orolmon lévő kormány és politikai berendezkedés a modern japán jogrend ellen szervezkedett és jár el a gyilkos eszközöket, még is nemzeti színezetű volt, áthalva az ősiapán eszméi kultusz, a hagyományokhoz ragaszkodás hitvallásával, mely vakhuzgalommal és meggyőződéssel kívánja vissza a hűbéri és tovarrendi időkkel, melyekben a Mikédó fallegyekben irónló szentség, kinck nevében a samurayok (rendi lovagok) élén, a legnagyobb oligarcha, a szogun országok. Nemzeti célokra kíván szolgálni a mostani katonai puces is, mert Japánban más mozgalom, mint ideálisan nemzeti célú nem is lehetkezhet. Inkább világnézet, felfogási különbség választotta el a forradalmárokat a kormány vonalvezetésétől, mely modern szellemben európai miniatúra való berendezkedési kíván, úgy a belviszonyokban, mint a külpolitikában, míg a katonai párt további izoláltságát és legmervebb elzárkózást követel minden idegen, modern és nem japán áramlattal szemben.

Győztesen a mostani rend kerüli ki a közdelemből, melyel valóban az döntött el, hogy a japán nép józanul, a mérkőzésben passzív rezisztenciával viseltetett, főként azért, mert a mostani időkkel (Mandzsuria birtokbavétel és további külpolitikai aspirációk) nem tartotta alkalmasnak négy horderejű és gyökeres változtatások eszközzésére.

A bukott forradalmárok sorsa ezzel a magatartással meg is pegsételődött és mint ez ilyenkor Japánban szokás, ulla marációként jön a karakiri. A rituális öngyilkosság, melyben a lévedt lélek engesztelésül az életét ajánlja fel a megsértett ideáinak. A sikertelenség pedig nagy fokú sérelmez az Ősök tiszteletének.

III. a tanulság. Ez a 18 japán forradalmár katonaiszt már ie is vonja a halálos konzekvenciát. Nem blinösök ők japán értelemben, hanem immár megdicsóított áldozatai az ősi kultusznak, mely most a politikai raiison szerinti időszerűtlen. Temelésük valószínűleg pompával, osztatlan részvét mellett menti végbe.

Japánban a társadalmi stabi-

lítás. (H. G. Wells: A civilizáció megmentése.) mely mindenütt máskül a világon a háború és forradalmak folyományaképpén megrendült — még talak! — annál legjobban ez eseményekből világlik ki nyilván.

A tanulság mindezekből annyit, hogy Japánban elv és hazahűség áldozata lett 18 katonaiszt, rendi lovagok leszármazottai. A Felkelő Nap ezen

fiai bár forradalmárok voltak, de hisztelreméltóan elvűnek. Meghalltak meggyőződésükért, ellenfélben sok politikai akarnokkal, kik kínáló esetekben hajlandók mindent felfordítani, de sikertelenség esetén készek azonnal átvergelni, együtt ordítani a farkasokkal és még színtben is aklimatizálódni a környezethez, miként a kaméleon. Bauer Illés.

Lucernatermesztésre szánt földek talajvizsgálata Gyomán és Endrődön

Toivay Z. Géza a zöldmező szövetség központi felügyelője március 8-án a déli gyorsal Gyomára érkezik és azonnal átmege Endrődre, ahol délután 2 órakor érkekezletet tart a község házában a lucerna-akcióra jelentkezett gazdákkal. Este fél 7 órakor a gyomai gazdákkal tart érkekezletet a község házában.

9-én, hétfőn reggel 6 órakor indulás kocsival a lucernatermesztési akcióra jelentkezett gyomai gazdákat lucernatermesztésre szánt földek talajvizsgálatára.

10-én, kedden és szerdán reggel 6 órakor indulás Endrődre a lucernatermesztési akcióban résztvevő gazdákat talajának vizsgálatára.

Kisgazda érdekképviseleti gyűlés Endrődön

Hogyan gazdálkodjon a kisgazda

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara f. hó 2-ik napján, vasárnap d. u. 5 órakor tartotta érdekképviseleti járási gyűlést Endrődön. A gyűlésen résztvevők: Dr. Keztyűs Lajos egyetemi tanár, Varga Kálmán kamarai titkár, Csernus Mihály apátplébános, Dr. Thaisz Lajos gazd. felügyelő, Harsányi László közs. főjegyző és mintegy 150—180 érdeklődő kisgazda. Kár, hogy Gyomáról csak öt kisgazda volt ott. Pedig itt meghallhatták volna azokat a tanácsokat, amelyek a jövőbeni gazdálkodás irányvonalainak szükséges kellek.

Az észszerű gazdálkodás jutalma

A megjelentek Varju József kisgazdaköri elnök üdvözölte, majd G. Nagy László járási elnök a gyűlést megnyitotta.

Varga Kálmán kamarai titkár emelkedett szólásra, aki az észszerű gazdálkodás ültörőjének, Varju J. Imrének ányujtotta a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara díszoklevelét.

A világháború a gazdasági harc követte — mondotta Varga Kálmán — és amikor a kisgazdákat az élet nehéz sora földig sültoita, akkor is volt és ma is van kisgazda, akinek nincs adóssága.

Egyik ilyen gazda Varju J. Imre.

Hogy ő jól gazdálkodott, azt annak köszönheti, hogy 30 éve rendszeres számadási vezet. Legyen az érdem az övé, a feleségé és a gyermekeié.

Az ünnepelt az elfamérő díszoklevelét keréselőt pár szóval köszönte meg.

A község nevében Harsányi László főjegyző, míg az egyházközség nevében Csernus Mihály apátplébános üdvözölte Varju J. Imrét.

Arany igarság

A magyar gazdát — mondotta Csernus Mihály apátplébános — nem a rossz gazdasági helyzet lelle lönkre, hanem felfokozódott igénye. Amikor a bőséges 1924—1928-as esztendőben a gazdáknak pénze volt, akkor olyan magasra emelkedett az igényük, hogy a rossz gazdasági helyzet eljöttével nem tudtak leszállani. Aki szerény marad és jól számított, az még a kétesztendő aszály után is biztosan áll, így llet az életrealitásának ünnepelte Varju J. Imre.

Kisgazda számtartás

Az ünnepelés után Dr. Keztyűs Lajos egyetemi tanár tartott előadást a „Kisgazda számtartásáról.” Előadásában megmagyarázta a jelenlevő kisgazdáknak, hogy mi a számtartás és mi annak a fontos előnye.

a fejben és tagokban a kezdődő influenza jelei. Ilyenkor hívjon orvost és addig is vegyen be 1—2

ASPIRIN

TABLETTÁK

Minden tablettán látható a „Bayer” keresztl mint a megbízhatóság jele.

Gyógyszertárakban kapható

Tartalmas előadását mindvégig élénk figyelemmel hallgatták. Sok jó tanácsának remélhetőleg lesz is követője.

Időszerű gazdálkodás

Amikor Varga Kálmán az időszerű kérdésekről kezdett beszélni, akkor érezte csak igazán az érdeklődő kisgazdák sokasága, hogy érdemes volt itt megjelenni.

A kereskedelembe mindenkinek van beleszólása csak a gazdáknak nem, pedig ők a magyar élet oszlopai — mondotta Varga Kálmán — ezért fogjanak a kisgazdák össze, teremtsenek maguknak olyan megbecsülést, amely nemcsak elismeri, hanem legyen irányító és vezető. Beszélj a sertés kivételről, a szövetkezési összefogásról és kiűzte azokat az irányvonalakat, amelyekben haladni kell.

Honnan várja a segítséget a kisgazda

Csernus Mihály apátplébános előadta, hogy a kisgazda a szikjavilásról, a rögzített búzának adófizetéséről várja jobbrafordulását.

Felszóllt még Kovács Sándor községi gazda, aki a fásításra hívta fel a kisgazdákat.

A gyűlés d. u. 5 órakor ért véget.

Gyümölcsfe ápolási- és védelmi tanfolyam.

Ismét alkalma nyílik a tanulni vágyóknak egy értékes tanfolyamot végighallgatni, amelyen megtanulhatják, hogyan kell ápolni a gyümölcsfákat és mit kell tennünk, hogy a gyü-

mőleszáinkat és a gyümölcsöket is megvédjük a kártevőktől.

A tanfolyam március 18-án kezdődik és tart 23-ig. Matusek György vármegyei kertészeti felügyelő tartja a tanfolyamot, ami már maga is garancia, hogy a hallgatók sokat tanulhatnak ezalatt az 5 nap alatt.

A tanfolyamra jelenikezők Kátó Lajos jegyzőnél iratkozhatnak be.

Hősök temetője!

A világháború idejében, azokban a nagyobb városokban, ahol katonai kórházak voltak, az ott, illetve a harcúterén szerzett betegségben elhunyt katonák részére mindenütt létesítettek külön temetőt, felekezeti jelleg nélkül, mint hősök temetőjét.

Gyomának szintén vannak ilyen halottai, de azok, vallásuk szerint, a felekezeteik temetőjében vannak, szana-széjjel. Némelyik bizony nem a legmegfelelőbb helyén a kegyeletnek.

A gyomai Honsz vezetősége a közelmúltban hivatalosan kereste meg mind a három felekezetet vezetőjét, hogy tagjai részére jelöljék ki a temetőben külön helyet temetkezésül.

Természetes, ez vita tárgyát nem képezheti, mert aki testiépségét, egészségét áldozta a hazáért, ezt már igazán megérdemli. Én csak azt kívánom megjegyezni, ha már minden felekezet ad külön helyet, miért ne lehetne azt egyhelyen megcsinálni? Tegyük jóvá a múlt hibáját, létesítsen a község egy köztemetőt, mint „Hősök temetője” felekezeti jelleg nélkül. Hiszen a háború sem ismer felekezeti, csak magyarokat, hősöket.

Erre a célra legjobban megfelelne a kiseréti ref. temető bejáratánál két oldalt a temető és a kövesút közötti rész, ahol elfér mintegy 250—300 családi sírhely. A temető melletti téglajárdát át kell helyezni az út vonalára, a kapukat szintén. A két végét és a kövesút felőli oldalát el kell keríteni drótkerítéssel.

Igaz, ez némi kiadást jelent, amely azonban néhány év leforgása alatt megtérül, mert sírhelyeknek csak fokozatosan lenne reá szükség, addig vetemény földnek lehetne használni és bérbe adni.

Ha ez a gondolat megvalósulna, úgy az igénybevétel előre megállapított terv szerint történjék, díszítve és fásítva.

Megfelelő tervet szívesen készítek én is, sőt ennél többet is ígerek: a temető részére egy emlékműnek a szobrász munkáját elkészítem ingyen.

Az érdeklődőktől szíves hozzájárulást kérek!

Papp Zsigmond
ref. temető-gondnok.

Rendkívüli tenyészállatbeszerzési kedvezmények a mezőgazdasági kiállításon

A március 20-án megnyíló országos mezőgazdasági kiállításon a tenyészállatbeszerzési ebben az évben a következő nagyjértékű rendkívüli kedvezmények szolgálnak:

A kiállításon vásárolt tenyészállatok hazaszállításának vasúti fuvardíját teljes egészében a rendezőség fogja viselni és csak a fuvardíjon kívül felmerülő kisebb költségek (állatorvosi díj, esetleg a kísérő díja) fizelendők. E rendkívüli szállítási kedvezmény révén a legtrávo-labb eső vidékek is élvezhetik a kiállítás gazdag és értékes

anyagából való vásárlás nagy előnyeit.

A kiállítás vásári forgalmának további értékes támogatását jelenti, hogy a földművelésügyi minisztérium a magántenyésztők számára kedvezményes tenyészállatbeszerzési hitelt engedélyezett.

Rendkívüli kedvezményben fognak részesülni a községek és közbirtokosságok vásárlásai is, amennyiben a földművelésügyi minisztérium a gazdasági felügyelőségek közbejöttelével történő vásárlásaiknál rendkívüli árvisszatérítést engedélyezett.

A TALAJ TERMŐ EREJÉNEK FENNTARTÁSA

A magyar mezőgazdaságnak legégetőbb kérdése a talajerő fenntartása. Ennek felismerésében az Országos Mezőgazdasági Kamara Talajtani Osztálya „A talaj termő erejének fenntartásáról és a műtrágyázásról” kb. 150 oldal terjedelemben a gyakorlati gazdák részére könyvet ad ki, mely már sajtó alatt van és két hét alatt megjelenik. A könyvet az ország legkiválóbb növénytermesztési, szőlőszeti, kertészeti, gazdasági, növénytani és talajtani szakértőit írták és az Országos Mezőgazdasági Kamara talajtani osztályának Irányító Szakbizottsága nézte át.

A könyv a legmodernebb alapon, de mindemellett közérthetően, világos összefüggésben tárgyalja a talajerőfenntartás minden kérdését, továbbá 63 növénynek részletes táblázatba foglalt trágyázását és műtrágyázását.

A könyvet rendkívül olcsó áron, 1 pengőért bocsátja forgalomba az Országos Mezőgazdasági Kamara és így ugyiszólván mindenkinek számára elérhetővé teszi az igen értékes tájékoztató munkát. Megrendelhető: Országos Mezőgazdasági Kamara, Budapest, V. Szabadság tér 10 címre küldött levelezőlapon.

Munkában vannak a betörők

Március harmadikára virradóra Kurcz Márton besenyszegi lakos a feleségével éjjel 11 óra után a Horihy Miklós uton a vasúthoz igyekezett és amikor a régi malom, mostani iskola közelébe ért, egy szembejövő biciklista hirtelen visszafordult és a Szarka Antal hentes üzlete előtt megállott és valakivel beszélgetni látszott. Mikor Kurczék a hentes üzlet közelébe értek, látták, hogy bent, az iskola udvarán két gyanús alak igyekszik az iskola felé, ahonnan a nyitott udvaron át kijöttek a kocsira és a visszafordult biciklistával összehalálkoztak és hármában Endrőd felé haladtak.

Nem sikerült a falbontás

A gyorsan lepergett események után Kurczék meglátták a fényes holdvilága mellett, hogy a hentes üzlet falában egy hatalmas lyuk fekelélik. Beszóltak Szarka Antalnak, aki

hamarosan meggyőződött róla, hogy nem sikerült a betörés, Kurczék megzavarták a falbontókat, mielőtt a falat kibonthatták volna és elvitték volna valamit.

Megtámadtak egy kubikost is

Még a hentes üzlet felbontása előtt történtek, hogy ugyanez a három jómadár megállított a Haibach kocsmá előtt egy endrődi kubikost, aki szerszámaival szintén a vonat-hoz igyekezett. Ettől — mikor megtudták, hogy vonattal akar utazni — az utiköltséget ekarták elvenni, de az egyik utonállónak mégis megszólalt a szíve és lebeszélte a többieket, hogy ennek a szegény embernek elvegyék a pénzét.

A Vassné trafikjánál is kísérleteztek

Egyik éjjel a nyugati vendéglővel szemben, a Vassné

trafikjánál is kísérleteztek két betörő, míg a harmadik örködött. Szerencsére jött valaki, mire a három alak átszaladt a vasúti rámpán. Később a vágóhid irányából a vasúti töltésen jöttek vissza a községbe.

III sem tudtak betörni.

A nyomozás mindkét esetben folyik és a jelek szerinti hamarosan hurokra kerülnek a betörők.

N. E. P. választmányi gyűlés Gyomán

F. hó 1-én vasárnap d. u. 8 órakor Nemerey Péter helyi csoport elnök vezetésével a nagyszámú összejött választmányi tagok gyűlést tartottak. A nagyérdeklődés azért nyilvánult meg, mert várták a választmányi tagok, hogy a vármegyei nagygyűlés után talán egy nagyobb megsegítés, vagy egy kibontakozás lehetősége adódik.

A gyűlést 8 órakor Nemerey Péter elnök nyitotta meg, aki vezolta a megjelentek előtt, hogy az országos titkár, Marton Béla legutóbb körleveleiben összefoglalásra szólítja a nemzetet.

A Nemzeti Egység Párti nem a Gömös kormányának alakult. Kormányok változnak, de a nemzet jobbra fordulása egy közös tábor érdeke.

Ha ilyen szemszögből nézzük a szervezkedést, akkor meglátjuk benne azt az ideális eszmét, melyet a német nemzet a németi szocialista és az olasz nemzet a fasiszta összefogásban talált meg.

Cs. Nagy István kérte az elnökséget, járjon el, hogy a kispapok ne 25—30 kg. vetőmagot, hanem annyi kapjanak, amennyi szükségeltetik.

Csete István a Fakszos háztulajdonosok részéről a kilakoltatásról beszélt.

Beszédejében a következőket mondotta:

Hiába van az előjáróságban a jó szándék, ha felülről nincs senki, aki a szegény ember baját nem istápolja. Kéri sürgősen megkeresni a vármegyei főispánt.

Több kisebb ügy tárgyalása után Nemerey Péter elnök és Palotás István titkár ígéretet tettek, hogy eljárnak a felhozott ügyekben.

A mérlegelés üzletszerű gyakorlása iparüzés. A szegedi kereskedelmi és iparkamara véleményében kimondotta, hogy az újabb követelt ipari joggyakorlat szerint a magánosok által üzletszerűen folytatott mérlegelés iparüzésnek tekintendő és így annak gyakorlásához iparigazolvány szükséges. A mérlegelést üzletszerűen folytató egyén nyilvános mérlegelésre jogosító szabályszerű iparüzési jogosítványa birtokában ily irányú tevékenységnek gyakorlásától el nem tiltható, abban meg nem akadályozható azon a címen, hogy valamely közsület nyilvános hatósági mérlegeket tart fenn, mert senkit sem lehet iparának folytatásában gátolni a miatt, hogy az iparüzésével valamely hatósági üzemnek versenyt támaszt. Hasonlóképpen nem lehet a mérlegelési iparüzőt megakadályozni abban sem, hogy az általa végzett mérlegelési munkáért pénzbeli ellenszolgáltatást követeljen és munkája eredményéről nyugtát, bécát, jegyzéket szolgáltatson ki. De nem nyújt módot az új ipartörvény idevonatkozó rendelkezése a mérlegelésnél a felekkel szemben felszámítható díjaknak hatósági láttamozására vagy megállapítására sem.

Uti kaland Keselyősen

*Keselyősen délről derül,
Megy a béres, bocskor merül.
Löttyög a tej a hasába
Amint ballag a tanyúra...*

*Megpihent a hetes eső,
Sártenger az egész mező.
Naptár Zsuzsa-napot írja,
Vidórázik a pacsirta.*

*Februári gyenge szélben
Bérés legény rossz kedvében
Fütyörész a szive bújait,
Kiszaladnak rá a kutyák.*

*Segít neki a fürkősből,
Rájok kurjant, ütlegel oszt,
Elől húzzák, hátul marják,
A varják is megkáröglák.*

*Gyöz a legény, elmáradnak,
Kipirulva tovább ballag...
Lépked, szörtyög rá a tócsa,
Fütyörészik... száll a nóta...*

Gyoma, 1936. február 27-én.
Kruchió Endre.

Felhívás a magyar szülők-höz. A Magyar Szülők Szövetsége a gyermeki szeretet ápolása céljából országos gyermek-fénykép szépségversenyt rendez. Első díj 500 pengő. A pályázaton 6 hónapnál idősebb és 10 évnél fiatalabb gyermekek fényképével lehet részt venni és a fényképek bármely hivatalos, vagy amatőr fényképész felvételei lehetnek. A részvétel teljesen díjtalan. A fénykép hátlapján közzendő: az apa neve, élekor, foglalkozása és pontos címe, az anya neve, a gyermek neve és születési adatai. A pályázatra a fényképek április 18-ig küldhetők be a Magyar Szülők Szövetségéhez, Budapest, VIII. Vas-utca 5. Telefon: 309-55. Levélbeni érdeklődésekhez válaszbélyeg beküldésével kérjük.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnapnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a *Máday* és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a *beéri Balogh* gyógyszerész szolgálatában.

Házasság: Gálos Piroška és Ugor László f. hó 14-én szombaton d. u. 10 órakor tartják esküvőjüket a gyomai ref. templomban. (Mindon kívül értesítés helyett).

A gyomai ág. h. ev. egyház március 1-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy az alakulóban lévő gazdaságtervezési szövetkezetről két darab 500—500 pengő névértékű üzletrészt jegyez.

Endrőd község képviselő testületi gyűlése lapunk jövő heti számában hozzuk.

Felhívás! A földmívelésügyi miniszter ur. úgy mint az elmúlt években, ezidén is elrendelte a pásztor kutyák veszélyesség elleni beoltását. Akiknek tulajdonában állatok őrzésére szolgáló pásztorokutyák van, az beoltás végett a községi rendőrségnél sürgősen jelentsek be.

A gyomai Izr. Jótékony Nőegylet és ifjúsági Kulturcsoporth. f. hó 9-én hétfőn este 8 órakor rendeztél műsoros teaesijét, vendég művészek és helybéli műkedvelők fellépésével a Hollér szállóban.

Új bélyegeket bocsát ki a posta a rádió 10 éves fennállásának emlékére.

A Károly csapatkereszt és sebesülési érem odaítélésére való kérelmek előterjesztési idejét június 30-ig meghosszabbította a honvédelmi miniszter.

A szeghalmi téli gazdasági tanfolyamot február 28-án fejezték be. A tanfolyamot Nádudvari Sándor gazdasági felügyelő szervezte meg és vezette.

Mezőtúron 6000 embert oltanak be tifusz ellen.

Gyulán, a városi erdőben vármegyei gyermeknyaralótáji telepet állítanak fel — az alispán kezdeményezésére.

Kedvezményes takarmány beszerzés. A földmívelésügyi miniszter a takarmányozás megkönnyítésére takarmány-cukrot és szárlott répaszeléket bocsát a gazdaközönség rendelkezésére. A takarmány-cukor mázsánként 11 P a répaszelé mázsánként 6 P 50 fillér, amelyhez hozzájön a vasúti fuvarköltség. Az akció lebonyolítására a községi előjáróság van megbízva. Jelentkezni lehet f. hó 9-ig a tanács-teremben.

Orosházán szakértővel ellenőrizték az áranifeszültség állandóságát.

Rheumás fájdalmak és megfázás. Nedvesség, hideg, hirtelen lehűlés gyakran váltakozóan rheumás ízületi fájdalmak okozójává. Az erős fájdalmak oka az ízületekben lerakódott kalcium-anyagok mellett az izmok és idegek megbetegedése. Aspirin-tabletták elősegítik a fájdalmak eloldódását, megbízhatóan és gyorsan szüntetik a fájdalmat. A valódi Aspirin-tabletták ismeretű jele a Bayer-kereszt, mely minden tablettán és csomagoláson látható.

A Szarvasi Öregdiákok Szövetsége ma este Budapesten az „Alkotmány” vendéglő külön termében márciusi ünnepélyt tart, amelynek műsorán dr. Raffay Sándor, dr. Pienczner Sándor, Baloghné Molnár Mária és Gróf Endre zongoraművész szerepelnek.

Fogasoljuk az őszi szántást. Az őszi szántás vakondluraszerű elmálozott kupacait megelőzően fogasoljuk széjjel, mert ha ezt nem tesszük, a kupacban lévő nedvesség mind elpárolog és ha a fogasolást később végezzük, földünk felületén ennyivel vastagabb száraz rétegünk lesz. A jó gazda már most kezdje a nedvesség látogatását.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés március 10-én délután fél 7 órai kezdettel Budapesten, Mária Valéria-utca 12 *Sándor Pál gyásznapját* tart. Az emlékbeszédet dr. Balkányi Kálmán tartja.

Kétfélmillió pengős titok. A legérdekesebb lakirnatványról páratlanul érdekes képekkel illusztrált cikket közöl Tolnai Világlapja újszáma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelen meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan pompás cikket, remek folytatásos regényt és közel száz nagyszerű képpel talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A legújabb divatörültségek. A divatos párizsi nők toalettáján lényeges, színes figurális ábrák és világító gombok vannak. Ezzel szemben a legnépszerűbb magyar divatlap, a Párisi Divat új számában száz remek toaletti és kézimunka eredeti rajzát közli. Nincs magyar nő, aki nagy érdeklődéssel ne forgatná a Párisi Divat érdekesebbnél érdekesebb és szórakoztató oldalait. Kiadói hivatal, VII. Dohány utca 12.

ITT AZ IDŐ! RENDELJEN!

Elsőrangú gyümölcsfát, díszfát, díszcserjét, bokorrosát, fenyőt, örökzöld cserjét, futónövényt stb szállít az állandó állami ellenőrzés alatt álló

**UNGHVÁRY LÁSZLÓ
FAISKOLÁJA R.-T.
CEGLÉD**

Budapesti iroda IV., Veres Pálné utca 8. Telefon: 883-31.
Képes árjegyzék ingyen.

Fűmagtermesztés előkészítése. Az Alföldi Zöldmező Szövetség a földmívelésügyi minisztérium által kiadott kiváló minőségű és hazai eredetű fűmagokkal kísérleteket folytat. E célból Gyomára érkezik ma reggel a gyorsan Gölner András okl. gazda, aki a mai napot Gyomán és Endrődön tölti és megbeszéli a kísérleti fűmagtermesztés módjait és megtekintli a felajánlott területeket.

Albrecht kir. herceg az ifjúságról. Az öregek és fiatalok harca — írja Albrecht kir. herceg a TÜKÖR márciusi számában — kiéleződik, amikor a nemzet életében törés áll elő. A világháború által megbolygatott társadalmi és gazdasági egyensúly nem képes a generációk ütközőinek rugalmasságát biztosítani. A helyes megoldásra maga a természet mutat példát; a megújulás az idősebbek megértésén át vezet a fiatalság lelkesége felé. A fiatalság a magyarságnak legfőbb reménye. A TÜKÖR márciusi száma színpompás kincsesládája a magyar értékeknek. Nagynevű írók: Molnár Ákos, Schöppin Aladár elbeszélései, Török Sándor regénye, finomtollú költők: Falu Tamás, Nadányi Zoltán versei, tudósok, publicisták, szakemberek: Balla Antal, vitéz Hefty Szikves, Dékány András, Fitz József, Kertész Róbert, Merényi Oszkár, Sárközi György, Tóth László tartalmas riportjai és cikkei, végül a könyv, a zene és képzőművészet, színház és film, fényképezés, sakk, grafológia és elmesport gazdag rovatai a megszokott változatosságban élénkítik a legszebb magyar képes folyóirat új számát, melynek művészi rajzai és fényképei egytől-egyig rendkívüli teljesítmények.

Két közigazgatási gyakoronoki állásra hirdetett pályázatot az alispán március 10-iki határral.

Vármegyei közigazgatási bizottsági gyűlés lesz március 9-én, 10-én pedig rendes kisgyűlést tartanak.

Az osztrákok magyarbarát szövetsége az idén is folytatja az eddig jól bevált nyaralási akcióját, amely abból áll, hogy július és augusztus hónapokra a 12 éven felüli osztrák ifjak a saját költségükön Magyarországra jönnek és itt az ellátásért a magyar fiukat megtanítják németül beszélni. Az igényléseket meg lehet már tenni. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatalunk ad.

A Futuránál

(W a g n e r fatelep) burgonya, korpa, és szemestengeri állandóan kapható.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

Lehet e Magyarországon gyapotot termeszteni, erre a kérdésre ad választ a Mezőgazdaság legújabb száma. Cikkek közül még a fejlődésnek házilag termelő takarmányokkal való takarmányozásáról, a magyar kutyafajlák mezőgazdasági jelentőségéről, a gyenge őszi vetések feljavításáról, a fejlődésnek takarékos takarmányozásáról, a pillangós virágú növények üzemi jelentőségéről stb. A dúsan illusztrált szaklapból a Mezőgazdaság kiadóhivatala, Budapest, V., Földművelésügyi Minisztérium, készséggel küld mulatványszámot.

A **kulisszák világa**, a film minden érdekessége és a rádió számtalan újdonsága vonul át a Délibáb száz oldalán. A népszerű színházi képeslap új száma pompás tartalommal jelent meg. Nemcsak remek képes rádióműsorokat, színházi beszámolókat, gazdag filmrovalót közöl, hanem egyfelvonásos színdarabot, érdekesebbnél érdekesebb cikkeket és riportokat, valamint több mint száz nagyszerű képet is. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. évi február 26-tól március 5-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

K. Szilágyi Istvánné Fekete Erzsébet fia István ref., Hornok Bálintné Oláh Piroska leánya Piroska, Teréz, rk., Buci Lajosné Cs. Nagy Juliánna leánya Ella ref.

Meghaltak:

Sáfró János 81 éves felekezeti nélküli, Kiss Benedek 48 éves ref.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Gyuricza Sándorné Hornok Mária fia János, Mátyás rk., Gellai Mátyásné Véger Etelka fia Mátyás rk., Számos Imréné Duda Erzsébet fia Ferenc János rk., Varga Sándorné, Rácz Irén leánya Irén rk., Timár Imréné Timár Mária leánya Mária, Rozália rk., Brandt Jánosné, Kovács Anna fia József rk.

Meghaltak:

Árvai József 76 éves rk., Véha József 86 éves rk.

SPORT

Északi II. o. állása III. 7-én:

1 MSzSC	13	11	1	1	61	15	23
2 MTK	12	10	1	1	55	9	21
3 ETK	12	7	3	2	41	8	17
4 GyTK	12	8	1	3	23	24	17
5 BISE	12	7	3	3	22	17	16
6 Törekvés	12	6	1	5	25	19	13
7 GySC	12	3	4	5	20	17	10
8 Turul II.	11	3	3	5	24	27	9
9 MÁV II.	13	2	4	7	19	46	8
10 Hunyadi	10	3	1	6	10	42	7
11 KTE	12	2	2	8	13	39	6
12 TAC	11	2	—	9	16	36	4
13 VSE	12	1	1	10	15	45	3

Sporthírek

Mult vasárnapi eredmények.

BISE—TAC 2:0 (1:0), Szövőgyár—MÁV II. 9:0 (5:0), KTE—VSE 2:2 (1:1), Turul II.—Hunyadi meccs ujból elmaradt.

Vasárnapi mérkőzések:

Endrődön: ETK—GyTK, Békésen: BISE—Törekvés, Turkeven: TAC—Hunyadi, Mezőberényben: MTK—Turul II. Békéscsabán: MÁV II.—VSE.

Március hó 15-én megrendezendő GyTK vacsorára még mindig lehet jelentkezni. Egy teríték zenepénzzel együtt csak 80 fillér. Farkasinczki Imre muzsikál.

Mezőtúri MÁV. SE—GySC
5:3 (1:0).

Gyoma, edzőmérkőzés, bíró: Fekete G.

Hosszú téli szünet után csak az elmúlt vasárnap üdvözölhettük a futballpályán a GySC kék-fehér trikós csapatát. Ezt a tréning mérkőzést újabb szerzeményeinek kipróbálására rendezte a GySC, de meglepetésre, igen erős, helyenként bajnoki-jellegűvé vált a meccs. Az elért eredmény híven fejezi ki az erőviszonyokat. GySC a következő csapatok állította ki: Szrnkányi—Sebők, Ilyés István—Szántó, Mónus, Sinka (Turkeve)—Kruchió, Cs. Nagy, Menyhárt, Tallér, Györy. A mezőtúriak közül Tóth kapus, Csapó bekk, Herczeg jobbhall, Kudlacsék és Földesi csatárok a régi csapataiból való igen jó erők, míg a többi 6 játékos még nem való első csapatba. Közülük Lengyel és Lukács III. mutatott csak elfogadható játékol.

A MÁV erős támadásaival kezdődik a meccs és Földesi gólia rövidesen bent ül a GySC kapujában (1:0). A kilátás a II. félidőben erősödik. Ilyés és Sinka helyeit Kiss és Jeney állnak be, míg Tallér a

hátvéd posztot foglalja el. 5 percben Földesi újabb góllal (2:0) amire a GySC Menyhárt révén válaszol (2:1) a 21 percben Györi—Cs. Nagy—Kiss a labda ujjá és Kiss (közben az állóhelyről néhánynevelelen alak esunya gúnyszavakat kiáltozik feléje) szép góllal egyenlít (2:2). Most nagyon rákapcsol a GySC és a 22 percben Kruchió—Menyhárt—Kiss akció után utóbbi védhelyen góllal a léc alá (2:3). Az erős iram kifulladásolta a tréningnélküli küzdő GySC játékosokat és a 29 percben Kudlacsék a tévőző bekkék mellett egyenlített, majd Földesi a 34 és 40 p-ben elért 2 góljával (5:3) arányú MÁV. győzelmet szerez. Szrnkányi a kapuban nagyon jó volt. Sebők, Mónus, Kruchió, Jeney és Kiss is jól küzdöttek, de Cs. Nagynak semmi sem sikerült. Az új játékosok közül Menyhárt, Tallér és Györy nagyon szépen mutatkoztak be. Fekete jól vezetett.

KORONA HANGOS MOZGÓ ENDRŐD

1936 március 8-án vasárnap
Világhírű hangosfilm!

A KOLOSTOR GYERMEKE

Nagyon szép szívhez szóló apácafilm. Főszereplők: Louise Dresser, Dorothy Wieck, Sir Guy Standing, Evelyn Venable, Kent Taylor és Dickie Moore.

E nap felépítésű filmremek a legszenvedelmesebb szeretőnek, az anyai szeretetnek himnusza. A könnyes áhítatnak és tiszta szeretőnek szívhez szóló, mindent meghódító zsolozsmája. Szébb, mint a fehér apáca film volt.

Csendélet Mexikóban
trükkfilm.

30 perc a világ körül
kulturfilm.

Paramount és Magyar
Világhíradók.

Előadások fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

NEM OLCSÓBB MÁR A BÖRÖM mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVÍZ! 30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtett úbor Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadjok el. Horától díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italok, tiszta, tökéletes zamatauk és nem savanyuak.

Cím: **Székely Ferenc**
Soltvadkert, Pestmegye.

NYILTTÉR*

Nyilatkozat.

Ezennel tudomására adom mindenkinek, hogy férjem Domokos Lajos lakik Gyoma, Deák Ferenc út 27 szám alatt, sem ingó, sem ingatlan vagyonnal nem rendelkezik és tartozásáért felelősséget nem vállalok.

Gyoma, 1936. március 4.

Domokos Lajosné
született Kruchió Sára.

* E rovatban közölte nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal.

Publikáció

Tavaszi búkkönyvetőmag kapható a Futuránál. (Wagner fatelep.)

Szép új cserépkályhák 80 pengőtől, jófálással régi kályhák átrakását vagy alakítását felelősséggel vállalom **VÁCZI** kályhás Békéscsaba, 1. kerület Bányát u. 1. 10—2

Arany János utca 24 sz. két szobás lakóház március 1-től hasznosításra kiadó. Érdeklődni lehet ifj. Bíró Benedeknél 3—3

Szopos borjút jelenleg 70—80 fill. ig veszi Szilágyi Kálmán Kossuth L. u. 41. Akinek van jelentése nála. 3—2

Egy nagy barna keményfa íróasztal eladó. Érdeklődni lehet Glück Ármán üzletében. 3—3

Arany János utca 3 alatt két pados szoba, konyha, kamra és mellék helyiségek hasznosításra kiadók. 3—3

Terék Mihály háza kedvezményes áron eladó Horthy Miklós u. 77 szám. Érdeklődni lehet Gábor Ferencnél Horthy M. u. 73 sz. 3—3

A Futuránál (Wagner Fatelep) burgonya, korpa, árpa és szemestengeri állandóan kapható.

Horthy Miklós ut 28 sz. ház eladó, ugyanott 4 szobás lakás mellék helyiséggel április hó 1-re kiadó. Bővebbet Horthy Miklós u. 37 sz. alatt megtudható. 6—6

Papp Zsigmondnak vetőmag árpája, zabja és lucerna magja van eladó. 2—1

Figyelem! Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy **asztalos műhelyt** nyitottunk. Jutányos árak mellett vállalunk minden e szakmába vágó munkát. Kérjük a nagyérdemű közönség szíves pártfogását. Teljes tisztelettel: **Bodon B. és Szabó L.** Attila ut 16 sz. a. 2—1

Április hó 1-re hasznosításra kiadó Hősök emlék ut 65 sz. ház, mely áll 3 padlós szobából 1 kamrából és jó pincéből és istálló, kocsiszín, sertés akolból. Érdeklődni ugyanott Tüthő Jánosnál. 2—1

Fekete Jánosnak V. Körösi Csoma Sándor u. 2 sz. háza eladó vagy hasznosításra azonnali beköltözésre kiadó. Érdeklődni lehet Körösi Csoma Sándor u. 6 szám. 2—1

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **WAGNER MARTON.** Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős igazgató: Tékét Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyelvére 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.230.

Lapára csatlóztók és 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladó szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (35 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszori hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Március 15

Azóta 88 év telt el... De nagy változások történtek azóta a földön!!!

Azóta szárnya nőtt az embernek.

Azóta a földi hangot ugyanabban a pillanatban hallhatjuk a legtávolabbi részen: akár a legmagasabb hegycsúcson, vagy a legmagasabban lebegő léghajón, vagy a legmélyebbre lesüllyesztett búvárharangban, vagy kint a viharzó nyíltengeren, vagy a fenekeletlen sárlengerrel körülvevő alföldi tanyán.

Ma-holnap az Amerikába szakadt véreinkkel úgy vehetjük fel tisztonról az érintkezést, hogy a távolbalátó készülékünkben szemtől-szembe állunk egymással (csekély 7000 km.) és látjuk egymást.

Testünket, mozgásainkat és a hangunkat boszorkányos gépekkel százszor és ezerszer újra levelelhetjük.

Olyan hatalmas értelmi fejlődést értünk el azóta, szinte káprázatos.

Annál feltűnőbb, hogy érzelmi téren inkább visszafejlesztünk.

A kulturnépeknél 88 év előtt átnyílt szabadság vágy és a súlyos áldozatok árán kivívott szabadság megszabadította a népeket bizonyos kötöttségektől, de ezekkel szemben a szabadságot ma már a népi önzés szabadossáig torzította el.

Hány ápróféta nyekergi el naponta a maga egyedül üdvöztető szabadság elemétét, miközben a 88 évvel ezelőti szabadsághoz jutott népek fiai és unokái

a leggyalázatosabb lelki és testi rabságban sánylódnak. És ezt a rabságot, ezt a sánylódást legfőképpen a 88 év előtt a népek szabadságáért elsősorban sikraszállt francia nép mai vezetőinek köszönhetjük. Hiába hívatkoznak ezek az urak eselekedeteik igazolására szerződésekre: Trianon, Versailles. A trianoni parancs-szerződéssel meg vagyunk csonkítva,

gazdasági és lelki nyomorékokká vagyunk téve és ebben a lönkretételünkben a szabadságunk is elvesztelt.

Egy újabb március idusát kívánjuk, amely a trianoni parancs helyett egy lelkiismeretes revízióval vissza adja a régi határainkat, elszakított magyar testvéreinket és a szabadságunkat.

W.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró gyomai látogatása

Vasárnap reggel, a gyorsvonattal érkezett Gyomára dr. Sorbán Jenő főszolgabíró, akivel dr. báró Maasburg Kornél íb. főszolgabíró és dr. Sáróssy József közigazgatási gyakorlat fogadtak a vasútnál.

Dr. Sorbán Jenő látogatási tett dr. Pálka Pál és Bakos József főszolgabíróknál, azután megtekintette a Szilágyi-féle házban a volt gazdasági felügyelő lakását, amelyet ki is vetett.

Este dr. Sorbán és dr. báró Maasburg főszolgabírók meghallgatták a község házánál Tolvay Z. Géza zöldmezőszövegségi gazdasági felügyelő előadását a lucernaakcióról.

Dr. Sorbán Jenő az esti gyorsral utazott vissza Orosházára, ahonnan március 16-án jön vissza Gyomára és már akkor át is veszi a főszolgabírói hivatal vezetését.

Gyoma község képviselőtestületi közgyűlése

Gyenge érdeklődés mellett 1. hó 12-én csütörtökön d. e. 9 órakor tartott Gyoma község képviselőtestülete rendes közgyűlést.

A közgyűlési Kovács Gábor nyitotta meg, majd pedig reá lérték a 29. pontból álló tárgysorozat tárgyalásához.

Harienslein Ignác körzetvám visszalérlési kérelmének helyi adott a képviselőtestület, s így annak visszafizetésére felhívta az előljáróságot.

A póhalmi út rendbehozatala érdekében oly határozatot hozott, mely szerint inség munka keretében az előljáróság elvezetési azt.

Dr. Messinger Albert által a község ellen indított perben.

mert a község a Klein féle árúháztól megvett ingóságot akkor nem fizette ki, az előljáróság kiegyezett. — A képviselőtestület jóváhagyta.

Egy budapesti hirdetési céget, amely hirdetési táblát akart Gyomán felállítani — a képviselőtestület elutasította,

A 19 féle zárszámadás egyhangulag jóváhagyatott. A be-terjesztett zárszámadásokból megemlíjük, hogy a polgáriskola építési alap 79057 pengő. (Időszerűnek tartjuk, hogy a legsürgősebben megtörténjék az új polgáriskola felépítése. A közelben erre vonatkozólag bővebben írunk.)

Több kisebb községely iránti kérelem tárgyalása után a közgyűlés 11 órakor ért véget.

Endrőd község képviselőtestületi közgyűlése

Endrőd község képviselőtestülete 1. hó 5-én és 10-én közgyűlést tartott.

A 1. hó 5-én megtartott rendes közgyűlésen Harsányi László főjegyző a köpv. testület elé terjesztette az 5 év óta vajudó községi körgái megvalósításának tervét.

Két tényező vezetett — mondta Harsányi László főjegyző, egyik a bizonság amely szerinti minden eshetőségre számítva ki kell, hogy építse Endrőd község a gátat, a másik pedig az, hogy ebben a nehéz időben több héten keresztül sok száz munkás jusson kereselhez.

A tárgyhoz érdemlegesen Csernus Mihály apátplébános szólott, aki örömmel fogadta az indítványt, de kéri az előljáróságot, hogy a szíki javítással is foglalkozzanak, mert a munkások és gazdák megsegítéséről van itt szó.

Harsányi László főjegyző válaszában arra kérte Csernus Mihály apátplébánost, hogy ez ügyben terjesszen be indítványt az előljárósághoz és akkor kész örömmel hajlandó tárgyalni azt.

A kondoros tanyai piac ügyében az illetékes minisztérium azzal küldte vissza az iratokat, határozza meg, hogy állatvásárt is akar-e azon a napon tartani.

A képviselőtestület pénteki napra kéri a heti piacait, állatvásárt nélkül.

Timár Jenő vagyontalan vak fiút a vakok intézetébe rendelt elhelyezni a képviselőtestület.

Több hozzászólás után a be nem fizetett kölesön bűza ügyben olyan határozatot hoztak, hogy az érdekelteknek az 1936. esztendőre is kamatot kell fizetni.

Illetőségi. községely iránti, kérelmek és több ügy tárgyalása után a gyűlés fél 5 órakor ért véget.

A 1. hó 10-én, kedden megtartott képviselőtestületi gyűlésen pedig a múlt évi zárszámadások tárgyalattak. A zárszámadás elfogadása után a felmentvények megadattak.

Március 15 a gyomai állami polgári iskolában.

A dicsőséges magyar szabadságharc évfordulóját méltó kerekék között ünnepli meg a gyomai állami polgári iskola. Az ünnepséget az iskola tornatermében március 14-én délután 5 órai kezdettel tartják a következő műsorral: 1. Himnusz. éneklé az ifjusági énekkar. 2. Prologot mond Kozák Imre IV. o. t. 3. Ünnepi beszédet mond Medveczky Magda III. o. t. 4. Nyári Andor: Bácskai lányok (színdarab.) előadják a IV. o. tanulók. 5. Büky György: Magyar dal, szavalja Kucsik István IV. o. t. 6. Magyar tánc, táncolják a leánytanulók. 7. Tömegjelenei, előadják az iskola fiu- és leánytanulói. 8. Herceg Ferenc: Az árva korona, (dialóg) előadja Négyesi Margit II. o. t. és Szilágyi Éva I. o. t. 9. Éőkép. 10. Szózat. éneklé az ifjusági énekkar.

Az ünnepélyre a szülöket és az iskola barátait ezúton hívja meg az igazgatóság.

A magyar irgalmas rend reumakórházat épít.

A Vállalkozás Építkezés építési, műszaki és közgazdasági helyzet legutóbbi számában arról számol be, hogy Kozma Miklós belügyminiszter az irgalmasrendet bizta meg egy reumakórház építésével.

„Ennek az elhatározásának — írja a Vállalkozás Építkezés — alapját annak megfontolása képezi, hogy Magyarországon az irgalmasrend tíz évvel ezelőtt vetette fel legelőször a reumakórház létesítésének gondolatát, mikor is felismerte a rend a tulajdonában lévő hatalmas, kiapadhatatlan gyógylényező hatóerejét. Ez a gyógylényező azokban a

hőforrásokban található fel, melyek a rend tulajdonában vannak.

Az irgalmasrend elgondolá-

sa az, hogy 150 ággyas reumakórházat állít fel 6—8 holdas parkban, felhasználva a 60 fős hőforrást.”

HIRETMÉNY

Gyoma község előjárósága, folyó évi március 15-én vasárnap d. u. 3 órakor, a Hősi szobor előtt, rossz idő esetén a község háza udvarán ünnepélyt tart, melyre a lakosságot tisztelettel meghívja.

Az ünnepély műsora:

1. Hiszek egy Istenben... Éneklé a Gyomai Dalárda.

2. Sajó Sándor: Rendületlenül... Szavalja Adamik Erzsébet.

3. Lampért Géza: Csak azért... Előadja az áll. polg. iskola szavalókórusa.

4. Ünnepi beszédet mond: Fehér István áll. polg. iskolai tanár.

5. Talpra magyar. Éneklé a Gyomai Dalárda.

6. Vörösmarty Mihály: Vén cigány. Előadja az áll. polg. iskola szavalókórusa.

7. agyagfalvi Hegyi István: A véres kardot körülhordozom... Szavalja Molnár Gyula cserkész.

Mi az magyarnak lenni? Éneklé a Gyomai Dalárda.

Gyoma, 1936. március 9

Az Előjáróság.

A MANSz kulturdelutánja

Március hó 10-én délután a MANSz gyomai csoportja *csiksomlyói Csiky Jánosné* úrasszony, a budapesti központi MANSz szervezőbizottságának elnöke tiszteletére műsoros délutánt rendezett az Uri kaszinó nagytermében, amelyet zsufolásig megtöltött a nagyszámu előkelő közönség.

Dr. vitéz Haviár Gyuláné, a helyi csoport elnöke közvelel, meleg szavakkal üdvözölte a központképviseelőjét, majd *Göndös József* polg. isk. igazgató, az egyesület titkára tartotta meg gondolatokban gazdag, lendületes megnyitó beszédét, amelyben a MANSz nemzetépítő munkáját, közelebbről pedig a helyi csoport feladatát méltatta. Ezután *Szilágyi Esztike* urleány és *Nónay Ferenc* ny. szazados ur négykezes zongoraiátéka következett. Igazi művészettel játszották el Kébler Béla Rákóczi nyitányát. A nagyhatású játék után *csiksomlyói Csiky Jánosné* lépett az emelvényre, hogy remek felépítésű előadását megtartsa. Közvetlen, szívhezszóló szavakkal fejtegte ki a magyar asszony nemes és magasfios hivatását a nemzetépítő munkában. Előadta, hogy a mai magyar asszonynak is többet kell tenni, épp úgy, mint régen. Akkor az asszony fegyverrel állt a férfiak mellé, ma a magyar asszonynak feleségnek, anyának és nemzetépítő nő-

nek kell lenni. A magyar értékeket meg kell becsülni és a jövőlehetőséget megszerezni. Amikor az elszakított magyarok sorsáról beszélt, mindenki szeme a meghatottság könnyeivel tele meg. Jól illett a szép beszéd után négy kis magyar ruhás apró leánykának: *Szász Erzsikének, Villányi Tecikének és Mircikének*, továbbá *Heinrich Klárikának* énekes magyar tánc, amelyet *Vaskor Károlyné* övönő úrasszony tanított be. Mindenkit elbájosított a négy kis apró magyar leányka előadása. Ezt követte *Balassa Gizike* urleány rik. tanítónő bensőleg átérzett, meleg hangon előadott szavaiata. Végül ismét egy gyönyörű zongoraszám: *Szilágyi Esztike és Tallér Ferenc* négykezes játéka, Erkel F. Hunyadi László nyitánya.

A meghatottság szavaiával mondott köszönetet *Pétermann Józsefné* alelnök a megjelentek nevében a vendégek, *csiksomlyói Csiky Jánosné* úrasszonynak és kérte, hogy a Központnak vigye el egy kis csoport lelkesedését és ragaszkodását.

A meghatottság szavaiával mondott köszönetet *Pétermann Józsefné* alelnök a megjelentek nevében a vendégek, *csiksomlyói Csiky Jánosné* úrasszonynak és kérte, hogy a Központnak vigye el egy kis csoport lelkesedését és ragaszkodását.

A meghatottság szavaiával mondott köszönetet *Pétermann Józsefné* alelnök a megjelentek nevében a vendégek, *csiksomlyói Csiky Jánosné* úrasszonynak és kérte, hogy a Központnak vigye el egy kis csoport lelkesedését és ragaszkodását.

A meghatottság szavaiával mondott köszönetet *Pétermann Józsefné* alelnök a megjelentek nevében a vendégek, *csiksomlyói Csiky Jánosné* úrasszonynak és kérte, hogy a Központnak vigye el egy kis csoport lelkesedését és ragaszkodását.

Felszerelik a gyomai állami polgári fiu- és leányiskola tornatermet.

A gyomai állami polgári iskola igazgatójának kérelmére a vallás- és közoktatásiügyi miniszter ur a leszervezési szakfelügyelő jelentése alapján méltányolta, hogy az iskola testnevelése a legmagasabb fokon

TÁRCA

FIATALON A VIHARBAN

Írta: Klein Mihály. (4)

Este, amint az óra a kilencet elütötte, útnak indultunk az osztrák határra, hogy éjnek idején mehessünk át a határon, amikor őrőség váltás van. Én nagyon izgatott voltam, attól tartva, hogyha elfognak, mi lesz akkor velem?

Órákig mentünk a nélkül, hogy egy szót is váltottunk volna egymással.

Az út irtóan göröngyös volt, úgy, hogy bukdácsolva tudtunk csak előre jutni. Amint egy-egy bokor megmozdult, jedten tekintettünk szét, nem-e egy határ-

őrzőjárat? Csak mikor meggyőződünk arról, hogy nem az és hogy senki, csak aztán indultunk tovább.

Hajnalodott már, mikor a vezetőnk azt mondta, hogy már három osztrák faluthagyunk a hátunk mögött és hogy most már nem mehetünk tovább éjnek idején, mert alig vagyunk fél órára a negyedik osztrák falutól.

A közelben kerestünk egy szalmakazalt, melynek tövében csináltunk jó fekhelyet, ahol elaludtam, mint a bunda.

Már a nap jó magasán járt az égen, mikor felébredtünk. Gyönyörű látvány tárult elénk. A távolból a hegyek homályos vonalai huzódtak a felhők felé.

Rendbe szedtük magunkat és elindultunk a faluba, hogy ott szerezzünk valami ennivalót, meg cigarettát.

Már erre mindenki németül beszélt, persze én semmit sem értettem. A dülő uton haladtunk, amint lassan beértünk az első faluba. A vezetőnk megmagyarázta, hogy mit kell mondanunk, ha bemegyünk a mesterekhez. De ha ne talán eltalálnánk felejtani, fel is írta egy cédulára.

„Gnädige Frau oder Herr! Ich bin ein ungarischer buchbinder hilfe arbeitlos auf der wanderschaft.

Bitte kleine unterstützung.

Dankesch.

Ezzel a pár sorral kellett men-

nem a szaktársakhoz, de nem csak a könyvkötőkhöz, hanem más helyekre is. Bátorralan voltam és fájt, hogy idegen országban könyvradományokért kell mennem és mindenki elől meg kell alázkodnom. De ha ez van nekem rendelve, mit tehettem elene? Semmit... Hiába akarok én dolgozni, ha nincs munka.

Lassan indultunk el a faluból Bruck-on át Bécsbe. Estére be is értünk Bruck-ba, de mindjárt mentünk is tovább, mert azt mondta a vezetőnk, hogy „meleg”, ami annyit jelent, hogy magunk sorsú vándornak veszélyes az ott tartózkodás, mert könnyen lefűlelhet a csendőrség.

(Folytatás köv.)

**Értelmesebb óta
HÚSÉPÍTŐJE
A KONYHÁKNAK**

A VILÁGOSFEJ VÉDJEGYŰ

**MOETKER-féle
SÜTŐPÓR**

12 FILLER

ál s az iskola tornatermet a modern testgyakorlás alapvető szereivel felszerelteli.

A felszerelés még a hóban, de legkésőbb április hó elején megérkezik.

Izr. Jótékony Nőegylet és Ifjusági Csoport

f. hó 9-iki Purim-esti előadása és bálja, melyen a helyi intelligencia váltáskülönbség nélkül nagyszámban megjelent, amely legnagyobb sikerrel telt el, amit legnagyobb részben Grósz Salamonnának, a nőegylet elnöknője és dr. Bárdos László ifjuságunk elnöke fáradhatatlan munkájával a nem kímélve az anyagiakat, iparkodott kielégíteni a megjelent publikumot. Az ő érdeme volt az is, hogy a művészeket meghívta vendégszerepelni, mely teljes mértékben kiemelte a hangulatot, amiért őszinte hálánkat fejezem ki, az ifjuság nevében.

Még meg kell azt is jegyeznem, hogy az egyfelvonásos Kelemen Palika című szindarab mennyire megadta a vidám hangulatot, főszerepet Schwartz Ilonka játszotta.

A megjelentekkel egészen megtelt a Holler szálló összes terméi, még hómezővásárhelyi vendégek is voltak, kik megígérték, hogy legközelebb megint el fognak jönni.

Köszönetet mondok Dr. Bárdos Lászlónak és Grósz Salamonné úrnőnek fáradhatatlan munkájukért és kérem az ifjuság nevében több ilyen kellemes estét hozzanak létre.
Klein Mihály.

Szerdai esték.

Községünk Közművelődési Egyesülete utolsó-előtti előadását tartotta múlt szerdán este a Németvárosrészi Olvasókörben. Azt est hivatalos előadója Szóke Ferenc

ig. tanító, ügyvezető elnök a napi aktuális kérdésekről beszélt. Tanulságos, érdekes előadását az egybegyűlt közönség ezuttal is lelkesen fogadta és figyelemre méltatta. Csak hálával és őszinte elismeréssel tudunk Szóke Ferencnek adni, aki az eddig lezajlott, mind a 17 szerdai estén keresztül, fáradságot nem ismerő, önzetlen, áldozatos tevékenységgel és hazafias lélekből fakadó szeretettel járta az Olvasóköröket és az Örendületlen magyar hitével, szívével mindég ott állt az előadó asztalánál.

Az egyesület befejező előadása március hó 14-én, szombaton este 7 órai kezdettel lesz a 48 as Olvasóban, ahol Ruzska Sándor polg. iskolai tanár mond ünnepi beszédet.

Vajudik az európai béke

Nagy kavargást csinált, hogy a németek felbontották a locarnói szerződést és a rajonamenti német vidékre, amelyeket ezelőtt hadmenyesített területnek ismertek el, most német katonasággal szállottak meg.

Folyik a szöfecsérlés, a csúrés-esavarás és ebben a szöfvásárban nyílt kijelentésekkel, becsüleles ajánlatával áll Hitler a 66 millió némettel mögötte, 25 évre szóló béke ajánlatával, őszinte tárgyalási szándékával

— de csak mint egyenlő rangú tárgyaló fél.

Milyen ördögi vigyorgással piszkálja a moszkvai vörös cári világielforgató uralom a kommunizmusra hangolt francia diplomatákkal a dacos elszegülésre és a német nemzet további megaláztatására.

Az afrikai kérdés háttérbe szorult. Az európai béke forog kockán. Ki tudja, hol helyezik el a szikrát, amelyik útra levegőbe repíti a békepalotát és lángba borítja a világot.

Bankett az endrődi főjegyző tiszteletére

Bensőséges közvelenséggel ünnepelték Harsányi László főjegyzőt az endrődi Népszöveiségi Katolikus Népkörben március 8-án mintegy 150-en, közöttük Gyomáról is Pánczél Emil főjegyző, Kató Lajos jegyző, Kovács Gábor bíró, Gaál Antal, Putnoki Mihály es küldtek és még többen.

A Népkörben már megszokott jó ebéd után Timár Imre bíró üdvözölte Harsányi Lászlót. Endrőd nagyközség most megválasztott főjegyzőjét.

Tüköry József nagylaposi birlokos találóan vázolta a főjegyzői állással járó nehézségeket és méltatta az új főjegyző ebbeli kiválóságait.

Varju Imre a Népkör és a többi katolikus körök nevében köszöntötte a főjegyzőt.

Grósz Sándor a kereskedők, Kovács Ferenc az iparosok és Hunya Imre a kondorostanyaiak nevében köszöntötték a főjegyzőt.

Csernus Mihály apátplebános felemelte, hogy együtt kezdtek nek reverendában az életet, de Harsányi Lászlót az életsodra a közigazgatási pályára lendítette, ahol az ifjúkori jellemvonások, férfias acélsággal párosulva, őt vallásos érzületű, igazság szerelő, hivatali főjegyzővé alakították. Jó kezekbe fektette Endrőd képviselője a község közigazgatásait, amikor Harsányi Lászlót választotta meg főjegyzőnek.

Harsányi László főjegyző meghaiva mondott köszönetet a sok elismerésért. Derzsédő fejével is fiatalos kedvvel végzi nehéz munkáját és hiszi, el tudja érni célját, hogy a községében lévő ellentéteket eloszlatja és béke lesz Endrődön.

A szép bankettiról a késő délutáni időben távoztak el a résztvevők.

Az 557. sz. Botond cserkészcsapat műkedvelő előadása

Március 1-én rendezte meg az 557. sz. Botond cserkészcsapat szokásos műkedvelői előadását.

Színre került a „Bécsi menyasszony” c. három felvonásos vígjáték. Az igen kellemes emléktű előadás női és férfi szerepűi legnagyobb részben a polgári is-

kola végzett növendékei voltak, akik közül a férfiakat alakító fiúk, mint öregcserkészek dolgoznak a csapatban, a lányok pedig a cserkészcsapat műkedvelő csoportjának a tagjai.

Mind a rendezést, mint a játékstílust tekintve messze kiemelkedett az előadás a vidéki kere-

Van erre szükség?

Fogfájás gyakran elhanyagolás következménye. Tisztítsa fogait rendszeresen Kalodont-fogkrémmel. A Kalodont enyhé habja és finom tisztítóanyaga a fogzománcot hófehérré teszi. Hazánkban egyedül a Kalodont tartalmaz fogkö ellen sulforicinoleatot.

fogkö
ellen

KALODONT

tekből. Úgy a játék összhaiása, valamint a szereplők egyéni alakítása igen sikerült.

A férfi szereplők közül első helyen kell megemlíteni ifj Molnár Gyulát. Kellemesen tagolt beszédtechnikája és a darab egyes jeleneteihez sikerülten hangszerelt mélyérezésű hangja igen alkalmas volt a vígjátékban levő humor, és szépség kifejezésére.

Ez volt első nagyobb prózai szerepe ifj. Molnár Gyulának, de biztos és határozott mozgásával, kitűnő arcjátékával bebizonyította, hogy tehetséges műkedvelő, akinek szép reményekre van kilátása.

A darab főszereplője Imre Ferenc is meglepően finom játékot mutatott. Meglátszott, hogy gyakorlott műkedvelő, aki a darab és páros jeleneteiben rutinizott játékával vitte, ragadta a darab menetét.

Jó volt Szilágyi László Pármóthy Lászlója is, csak a beszédtechnikája volt gyors és lázasan siető ott is, ahol a darab nyugodtabb, tempósabb beosztást kívánt volna.

Kisebbs szerepekben kitűntek Kovács Gyula, Pataki László. Igen jó volt Szántó Imre energikus őbestere és az ispán szerepében Imre Antal.

A női szereplők közül Adamik Erzsébetet és Pethő Piroskát kell elsősorban megemlíteni.

Adamik Erzsébetnek ez szintén bemutatkozó szerepe volt, de teljesen bevállalta a hozzáfűzött reményeket. Jó alakja van. Kellemes csengésű hangja kitűnően érvényesült. Játéka sok tudatosságot és ösztönösséget mutatott és így biztos kézzel fogja össze a darab gyorsan pergő, ötletes jeleneteit.

Pethő Piroska finom, diszkrét volt és harmónikus. Minden szava, mozdulata hozzájárult ahhoz, hogy a darab vigjátéki ereje a színpadon teljes szépségében kibontakozhasson és a közönség soraiban hatást váltson ki.

Kisebb szerepekben kitűnik Izsó Klára és Porcsalmi Rózsi Izsó Klára tetszetősen, de kissé élettelenül játszott. Ez a szerepe azonban már határozott fejlődést mutatott eddigi szerepeihez képest, mert biztosabb, természetesebb volt a játéka.

Eleven, vidám, hangulatos volt Porcsalmi Rózsi rövid szerepében, aki sok játékkészséget és közvetlenséget mutatott.

Szép volt az előadás. Jó volt a szereposztás és kitűnő a rendezés, ami Molnár Gyulának az érdeme.

Magyarország Katolikus Népehez!

Ez évben lesz 410-ik évfordulója annak a nagy nemzeti tragédiának amikor a mohácsi sikon a kereszténységért és a hazáért 20.000 magyar vitéz, köztük 7 főpap — Tomori Pál kalocsai érsekkel az élükön — 12 zászlós ur, 1600 köznemes áldozta életét. Azóta minden magyarnak zárandókhelye a gyászos csatátér. Nincs azonban ezen a gyászos harcmezőn, sem pedig Mohács térségein olyan emlékmű, amely méltó lenne Mohács hőseire.

A vész 400-ik évfordulóján elhatároztuk, hogy a hősök emlékére s a vértanu halált halt II. Lajos király emlékezetére templomot emelünk, amely zárandókhelye lesz minden magyarnak és méltó emléke Mohács hőseinek. A templom alapkövét a Kormányzó ur Öföméltósága jelenlétében 1926. augusztus 29-én helyeztük el. A templom nyersen készen áll, hogy azonban a mohácsi fogadalmi templom méltó legyen a magyar nemzet kegyeletéhez, a magyar katolicizmushoz, még további áldozatokra van szükség.

Én mint Tomori Pál utóda fordulok Magyarország minden rendű és rangú népéhez, hogy az emlékmű megvalósításához adományokkal hozzájárulni szíveskedjenek.

Minden fillér, amelyet erre a célra felajánlunk, segítségünkre lesz, hogy adósságunkat a 400 év előtt életüket áldozott hőseink szemben lerőjűk. Kérem a katolikus híveket, hogy segítsék elő ennek a templomnak felépítését és adományozzanak olyan módon, hogy a mohácsi vész 410 ik évfordulójára a templom építését befejezhessük.

Minden adomány, amely az Úr oltárának emelésére szolgál, amelyet erre a kegyes célra hoztok, ezerszeresen lesz az feljegyezve az Égben.

Kalocsán az Úr 1936. esztendeje március havának elsején.

Zichy Gyula
kalocsai érsek.

Adományok a postatakarékpénztár 58.357. sz. ch. számlára küldendők.

30 millió pengőt adtunk Romániának kukoricáért

Az elmúlt év végéig statisztikai feljegyzések szerint több mint 30 millió pengő értékű tengerit hoztunk be, főképen Romániából. Megdöbbentő szám! Megdöbbentő azért, mert olyan cikkért adtunk külföldre pénzt, amit az országban magában is termelhetünk volna. Nem télik sok mindenféle nyeranyagra, mert kukoricáért kellett kiadni.

Állandó volt, különösen régebben a panasz, hogy mezőgazdaságunk azért nem virágzik, mert túlermelés miatt a terményeket nem lehet eladni és a tengeri egy részét mégis majd minden évben külföldről kell behoznunk. Behozunk olyan takarmánytis, különböző olajpogácsákat, amelyek könnyen volnának kukoricával helyettesíthetők! Hát miért nem termelünk elegendő tengerit? Miért lehet az, hogy mindjárt 6 millió métermázsa tengerihány mutatkozzék egy félév alatt? A szárazság egymagában ezt nem menti. Másutt van a hiba!

Tengeritermelésünk rendszere rossz. Megnemfelelő vetőmag, hiányos művelés, felesleges 1518-igetés és főképen pedig a kapálások számával való takarékoskodás mellett a főhiba abban keresendő, hogy nem trágyázzuk megfelelően a tengerit. Pedig a tengeri nagytömegű testének felépítéséhez nagymennyiségű növényi táplálóanyagra van szükség és honnan vegye azt a tengerit, ha kalászos után kizsarolt földbe kerül és ha csak immelámmal trágyázzuk istállótrágyával, műtrágyával meg soha. Pedig a tengeri fészekt trágyázása ma már megoldott kérdés, azzal olyan eredmény érhető el, aminek következtében a tengerit termő te-

ület megnövesztése nélkül is elérhető volna összes kukorica szükségletünk későbbesbb éveken belül.

Csak ennek a lehetőségnek fél nem ismerése, Pató Pálszerü gondolkodáson nülk, hogy mezőgazdasági ország lélünkre nálunknál alacsonyabb fokozott agrárországból kell ilyen nagyszögű pénzt kukoricát behoznunk és mintegy adót fizetnünk annak az országnak, amely Nagymagyarország területének nagyrészét bitorolja.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Mátyás és 16 től a hónap utolsó napjával bezáróan a *beéri Balogh* gyógy-

Házasság. Lukács Mária és Csuvárszky — Pintér Pál I. hó 21-én d. u. 5 órakor a gyomai ág. h. ev. templomban tartják esküvőjüket.

Kner Izidor arcképének letelepezése. Megintuk már, hogy a gyomai ipari terület néhai Kner Izidor arcképét ünneplésesen fogja telelepezni a lavaszal. Most kaptuk a hírt, hogy a telelepezést április 5-én délután tartják és az ünnepi beszédet *Harsányi Pál* ref. esperes mondja.

Nyári zivatar. Március 13-án, pénteken délután 5 órakor meleg csendes eső eredi meg, de hamarosan elállott. Apró csepergelések után fél 5 órakor alaposan rázendített és egypár villámlás és mennydörgés után olyan kiadós záporosó zúdult a községre, hogy mindenütt víz állott.

Akik elvezettek és elvezetményeztek örültek, akiknek ez nem sikerült, azok bosszankodnak.

Sziráczy Sándor kondorosi földbirtokost a földművelésügyi miniszter a szarvasi járásban vadászati tudóstól tisztósággei bizta meg.

SIESTA SANATORIUM Budapesti, I., Ráth György u. 5. a főváros egyik legideálisabban fekvő és orvosilag legjökeletesebben felszerelt gyógyintézet. Bel- és ideggyógyászati, sebészeti, szülészeti, nőgyógyászati, urológia stb. Röntgen. Kémiai és mikroszkopiai laboratórium. Electrocardiograph (szívvizsgáló). Krogh féle alapanyagcsere vizsgáló készülék. Enterocelester (bélfürdő). Modern vizgyógyintézet. Orvosilag vezetett villanyüzemű konyha. Elsőrendű ellátás! 9700 négyszögöles park! Olcsó árak!

A csudaballai legellettársaság március 22-én, lövő vasárnap délután 2 órakor tartja évi rendes közgyűlését a gyomai községháza kistandisztermében.

Pályázat. Országos irodalmi és zenei pályázatot hirdet 500 díjjal 2000 pengő értékben a most megalakuló Irók és Zeneszerzők Országos Szövetsége, hogy a pályázók közül tagokat és munkatársakat szerezzen szépirodalmi lapjának. Pályázni lehet verssel, novellával, magyar nőtával, bármely zeneszámmal stb. Részletes pályázati értesítőt a lap megjelenéséről számtalan kétféle formában belüli készséggel küld válaszbelvagy ellenében az „Irodalmi és Zenei Pályázat Bizálatbizottsága” Kispesti II. Hungária ut 12. 1/6. sz.

A szegedi kir. kat. tanítóképzőintézetbe május 31-ig kell a kérvényeket beküldeni. Pályázni óhajlók kérienek a szegedi kir. kat. tanítóképzőintézet igazgatóságától felvételi tájékoztatót.

GYÜMÖLCSÁPOLÁSI ÉS VÉDELMI TANFOLYAM. Évről-évre meghozza az állam és a vármegye az áldozatot, hogy tanfolyamok tartásával alkalmas adjon a lakosságnak, hogy a gyümölcsfák ápolását és védelmét megtanulhassa. Nem győzzük eléggé felhívni erre a tanfolyamra a figyelmét gazdáinknak, iparosainknak és munkásainknak. Aki a tanfolyamon előadottakat megtanulja, az szép mellékjövedelmet tud magának csinálni, akár a gyümölcsstermesztéssel, akár mások gyümölcsfáinak kezelésével. A tanfolyam március 18-án kezdődik. Akik azon részt akarnak venni, jelentkezzenek Kató Lajos jegyzőnél.

NEM OLCSÓBB MÁR A BOROM mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVIZI 30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtelt ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Horától díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvéttel. Egy pengő levélbelvagy ellenében küldök mintát a borból min-tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés itatnak, tiszta, tökéletes zamatúak és nem savanyuak.

Cím: **Székely Ferenc**
Soltvadkert, Pestmegye.

Van-e már életbiztosítása?

Phönix és Turul
Életbiztosító Társaság.
Szíveskedjék érdeklődni
Bodon Lajosnál.
Kazinczy ut 10 sz.

A Futuránál

(Wagner fatelep) burgonya, korpa, és szemestengeri állandóan kapható.

SZENZÁCIÓ

a m. kir. osztálysorsjátéknál

Az új játéktervet előnyösen megjavították.

Egyetlen sorsjeggyel nyerhető szerencsés esetben

700.000 pengő
jutalom

400.000 pengő
főnyeremény

300.000 pengő

Jelentős eredmény, hogy szaporították a népszerű

20.000 és 10.000 pengős
középnyereményeket.

Rendkívül fontos az is, hogy az első négy osztály főnyereményeit az eddigieknek majdnem a kétszeresére emelték.

Az I. o. sorsjegyek hivatalos ára:
1/8 = 3.50 P, 1/4 = 7 P, 1/2 = 14 P,
1 = 28 pengő.

Ajánlatos minél előbb rendelni bármely főárusítónál, mert a rendelkezésre álló sorsjegyek rövid idő alatt elkelnek. Fizetni van idő az április 17-én kezdődő húzásig.

A Dunántúli Gazdák Szövetkezete lószállításai. A dombovári Dunántúli Gazdák Szövetkezete megállapodást létesített a német hivatalos kiküldöttekkel, hogy Németország részére ez a szövetkezeti bonyolítja le a lóvásárlásokat. Közel 1000 ló kivételére számílanak.

Színházi kulisszatitkok címen pompás illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek képes rádióműsorokat, színházi beszámolókat, pompás filmrovaókat, számtalan érdekesebbnél érdekesebb cikket, több mint száz képet, valamint egyfelvonásos szindarabot talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A soványsértés árának emelkedése várható. Értésüléseink szerint a soványsértések kiszállítása Ausztria felé megindult. Ez a körülmény, valamint a legutóbbi kész és félkész sertéseknek Németországba való kivitele folytán a hazai beállítási szükséglet a kereslet nagyobb arányú megelénkülésében máris országosan érzetteli halását úgy, hogy a gazdáknak eladni való soványsértéseikért elősúlykiógrammonként már is 80 filléren felüli árakat fizetnek.

Teljesen új, modern ebédlő bútor, valamint új úriszoba bútor és bór-garnitúra jutányos áron, készpénz fizetés mellett eladó. Cím a kiadóban.

A tizhaldon aluli gazdaadósságok kötvényesítése. A pénzügyminisztériumban még nem készült el a tizhaldon aluli gazdaadósságok kötvényesítésére vonatkozó rendelet végrehajtási utasítása. Sok függő kérdést kell ezzel kapcsolatban tisztázni. A nehézségek ellenére is márciusban megjelenik a rendelet. A kötvényesítés azonban aligha várható az év vége előtt.

HÁZIASSZONYOK! Megjelent a DR. OETKER gyár 1936. évi első kiadású fényképes receptkönyve, melyet kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve küld: DR. OETKER A. Tápszerművek Budapest, VIII. Conti u. 25. Sültőpor és vanillincukor ára most leveleznként 12 fillér.

16 HP. benzín motor és famegmunkáló gépek olcsón eladó. Érdeklődni lehet a Vatai Gábor-féle háznál.

Az ötletű ember. Ez a címe annak a lebilincselően érdekes cikknek, amely Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül száz képet, érdekes és hasznos rovatokat talál az olvasó a hírlap és népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

KORONA HANGOS MOZGÓ ENDRÓD

1936 március 15-én vasárnap

Legizgalmasabb hangosfilm!

A LÁTHATATLAN FRONT

kémdráma.

Főszereplők: Myrna Loy, George Brent, Lianal Atwill és C. Henry Gordon.

Egy kémmő érdekes és izgalmas története játszódik le, mindvégig izgalmas és idegfejtő cselekményekben. Szakadatlan sora a megrázó izgalmaknak. Igazi filmremek.

Dilettáns démon

vígjáték.

Magyar Hangos Világhíradó.

Előadások kezdete 6 és fél 9 órakor.

ITT AZ IDŐ! ÜLTESSEN!

Elsőrangú gyümölcsfát, díszfát, díszcserjét, bokorórszát, fenyőt, örökzöld cserjét, futónövényt stb. szállít az állandó állami ellenőrzés alatt álló

UNGHVÁRY LÁSZLÓ
FAISKOLÁJA R.-T.
CEGLÉD

Budapesti iroda IV., Veres Pálné utca 8. Telefon: 883-31.
Képes árjegyzék ingyen.

Meghívó

A Gyomai Levente Egyesület által 1936 évi március hó 29-én délelőtt 11 órakor, határozatképtelenség esetén 1936 évi április hó 5-én délelőtt 11 órakor, Gyomán III. Br. Wodjányer utca 3 sz. alatt levő levente egyesületi helyiségben megtartandó közgyűlésre.

Tárgy:

- 1.) Jegyzőkönyv hitelesítő kijelölése.
  - 2.) Könyvtáros jelentése.
  - 3.) Elnökség, tisztikar, választmány és számvizsgáló bizottság részére a felmentvény megadása.
  - 4.) Elnök, alelnök, tisztikar, valamint 12. tagu választmány és 3 tagu számvizsgáló bizottsági tag megválasztása.
  - 5.) Esetleges indítványok.
- Kelt Gyomán, 1936 évi március hó 8. Választmány.

Meghívó

A Gyomai Önkéntes Tűzoltó Testület f. hó 22-én, határozatképtelenség esetén 29-én d. e. 11 órakor a község-háza nagytanácstermében tisztújító közgyűlést tart, melyre a tagokat és érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

- 1.) Jegyzőkönyv hitelesítése. Hitelesítő kijelölése.
  - 2.) Jelentések az 1935 évről.
  - 3.) Az 1935 évi zárszámadás jóváhagyása, tisztikar részére a felmentés megadása.
  - 4.) Tisztújítás.
  - 5.) Az 1936. évi költség-előirányzat jóváhagyása.
  - 6.) Esetleges indítványok.
- Gyoma, 1936 évi március hó 11-én. Köszegi Mihály vitéz Madaras Gyula. titkár. elnök.

Ingatlanforgalom

B. Kovács Lajos gyomai lakos vett 1 h. 1421 négyszögöl pusári szántó Szántai Mihály és társaitól 900-ért.

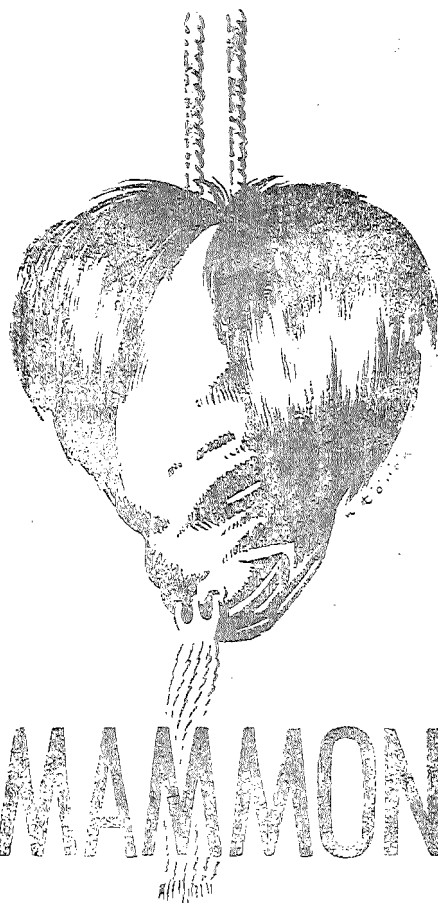
Kegyes István (nős Kocsis Rózával) gyomai lakos vett egy beltelkes lakóháznak 1/2-ed részét kk. Murzsi Teréz és kk. Murzsi Máriától 300.

Barta János és neje Szilágyi Zsuzsánna gyomai lakosok vettek 1165 négyszögöl felhalmi szántót Cs. Szabó Gábor (nős Cs. Szabó Rózával) gyomai lakostól 400 P-ért.

Dávid Antal (nős Oláh Erzsébettel) gyomai lakos vett egy beltelkes lakóháznak felerészét és Kruchió Lajosné Kruchió Róza gyomai lakostól 500 P-ért.

Erdős Gábor (nős Kruchió Máriával) gyomai lakos vett 3 h. zöldséposi ingatlant Zöld István és társától 1500 P-ért.

THOMAS DARING

MAMMON

KINC SVADÁSZOK A HUSZADIK SZAZADBAN

Hajza: platina, arany, drágakövek, gyöngyök, prémek, rádium, ámbranza stb. után

Tizenhat illusztrációval

Most jelent meg. Ára 3 pengő 50 fillér. Megtekinthető minden könyvesboltban.

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. év március 5-től 12-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Gonda Károlyné Pásztor Teréz leánya Eszter ref., Harmathi Lászlóné Fejes Emilia fia János ref., Kajla Mátyás Sülő Lidia fia Mátyás rk., Szendrei Gézané Tari Ilona fia Géza ref., Timár Jánosné Rácz Mariska leánya Margit rk., Marjai Sándorné Józsa Eszter leánya Ilona ref.

Házasságot kötöttek:
Vörös Szilveszter és Csapó Eszter.

Meghaltak:

Mészáros Imréné B. Szabó Róza 22 éves ref., Krutek Józsefné Molnár Vilma 29 éves ref.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Kulik Lucza leánya Mária rk., Roncsok Imréné Véha Etelka leánya Mária Viktória rk., Szakáts Jánosné Lapaiinczki Etelka fia László János rk.

Meghaltak:

Gyuricza Lajos 3 hónapos rk., Pintér Istvánné Bula Borbála 80 éves rk., Hunya Endre 21 éves rk.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselői: LACH és VARGA

SPORT

Északi II. o. állása III. 14-én:

1 MTK	13	11	1	1	63	10	23
2 MSzSC	13	11	1	1	61	15	23
3 ETK	13	8	3	2	45	9	19
4 BISE	13	8	2	3	27	18	18
5 GyTK	13	8	1	4	24	28	17
6 Törekvés	13	6	1	6	26	24	13
7 GySC	12	3	4	5	20	17	10
8 Máv II.	14	3	4	7	22	46	10
9 Turul II.	12	3	3	6	25	35	9
10 Hunyadi	11	3	1	7	11	45	7
11 TAC	12	3	—	9	19	37	6
12 KTE	12	2	2	8	13	39	6
13 VSE	13	1	1	11	15	48	3

Március 15-i mérkőzések:

(zárójelben az őszi meccsek eredménye.)

Gyomán: GyTK—TÖREKVÉS (1:0), Békéscsabán: MÁV II.—GySC (2:2), Mezőberényben: MTK—Hunyadi (9:0), Turkevén: TAC—Szövgyár (0:5), Vésztőn: VSE—KTE (2:2.)

Mult vasárnapi eredmények

MTK—TURUL II. 8:1 (4:0), TAC—Hunyadi 3:1 (2:1), BISE—TÖREKVÉS 5:1 (3:0).

Sport hírek

Bíróküldés: GyTK—Törekvés Wertheim. GySC—MÁV II. Csi-szár.

Gyomai Ujság sporthírszolgálatát a Máv II.—GySC meccs eredményét már a délutáni órákban közölni fogja a Lach és Varga cég kirakatában.

Ugor László a GySC népszerű játékos ma szombaton d. u. fél 5-kor vezetni oltárhoz Gálos Piroska urleányt.

Bartha József és a GySC között helyreállt a sportbéke és a kitűnő játékos újból elfoglalta posztját a GySC csapatában.

Délmagyarországi Labdarúgók Alsövetsége fennállásának 10 éves jubileuma alkalmával azon sportembereket, akik mint játékosok, vagy vezetők, az elmúlt 10 év alatt az átlagnál értékesebb sportmunkát fejtették ki, arany, ezüst és bronz-oklevéllel fogja kitüntetni. A jubileum alkalmából a DLASZ március 25-én szerdán — „Jubiláris nap“-ot rendez és Békéscsabán a CsAK pályán Szegedi I. oszt.—Csabai I. oszt. válogatott mérkőzést rendez. Előmérkőzésül a csabai II. oszt. „Északi“ és „Déli csoportjainak válogatott csapatai fogják erejüket összemérni. Boros Pál — a válogatással megbízott szövetségi kapitány — az „Északi“ válogatott csapat összeállítására vonatkozólag eszmecserét folytatott Heinfarth Mihály GyTK vezető-ségi taggal, aki a jelenlegi formák alapján a következő össze-

állítás javasolta: Kiss (M. Tör.)—Hatvani (GyTK), Laki (MTK)—Pocsai (Szöv.), Simon (ETK), Pataj (MTK)—Gy. Szabó (Szöv.), Kiss (GySC), Hódi (Szöv.), Gábor (Szöv.), Bartha (GyTK), Tartalék Cs. Nagy (GySC), Gyebnár (MTK), Ancsin (MTK), Kovács III. (ETK). A fentiek közül 7 poszton már biztos a válogatottság, a többi 4 sorsa a vasárnapi meccsek után fog eldőlni.

Nem felel meg a valóságnak azon híresztelés, hogy a GyTK óvással élne az ETK ellen. A GyTK sokkal barátságosabb viszonyban van az ETK-val és ezt a kapcsolatot továbbra is fenn kívánja tartani.

GyTK ügyv.

ETK—GyTK 4:1 (1:0).

Endrőd, bíró Boross.

ETK: Timár—Hunya, Kertes II.—Pelyva, Simon, Matuska—Lacsnyi, Farkas, Kovács III., Kovács II., Kertes I.

GyTK: Kertész—Hatvani, Kurcz—Csikós, Vatai, Lakatos—Olajos, Rau, Alt, Barfik, Bartha.

Az ujonnan javított és erősen felázott talajon ETK indítja utnak a labdát. Már az első percekben kitűnik, hogy Endrőd nagyon készült erre a mérkőzésre. A csapat főerőssége most is Simon volt. Állandóan támadásban tudta tartani csapatát. Észszerű irányítása és labdakezelése felülmúlta társait.

A 12-ik percben Kurcz labdájával Bartha lefutja az ETK védelmet és szép labdát küld az endrői kapu elé, de eredménytelenül, mert a belsők lassúsága miatt Kertesnek sikerül a mezőnybe továbbítani. Nagy helyzet volt, Endrőd a többet támadó fél, különösen a halvesor van nagy munkában. 30-ik percben Kertes I. szorgoskodik a gyomai kapufelé, de hatvani idejében szereli, ami által Kertes a vezető labdát kívül viszi a korner vonalon egy jó fél méterre. Hatvani a támadást abba hagyva ott hagyja ellenfelét, aki felhasználja az alkalmat és a vonalon kívül lévő labdát behuzza és átadja a kapu előtt álló Kovácsnak, aki gondolkodás nélkül a felett gyomai védelem mellett a hálóba gurít 1:0. Nagy bírói tévedés volt. A GyTK rekiamált. Mindenki látta, aki csak a kapuvonal mentén állt, hogy a labda kívülről került a kapuba, illetve a játéktérre. Komoly szavahihető emberek voltak ott mindkét részről és határozottan állították, hogy a labda kívülről jutott játékba. A bíró, néletét nem változtatva meg, a gólt érvényesítette.

Az emózióból kapott gól a GyTK csapatát kissé lehangozta, ami némileg érthető is volt. De ez semmiesetre sem szolgálhat melegségül, arra nézve, hogy ha ez a gól nincs, akkor győznek. Ez inkább csak azt igazolja, hogy tévedni tévedhet minden ember, de egy ilyen tévedés nem mondható szándékosságnak. Ezt különben is igazolta Boros bíró pártatlan vezetése.

Szünet után ismételt az ETK von támadásban. Simon tömi a csatársort, amit azok hasznosan értékesítenek. 3-ik percben Kovács III. széplövése kapufától vágódik a jobb sarokba 2:0. Gyoma is küzd, de a csatársor nagyon fáradtan mozog, különösen Barfik kényelmetlen. 15 percben Olajosnak sikerült egy kornert kicsikarni. A szögletugásnak Olajos áll neki és szépen iveli kapu elé, amit Alt védehetetlenül küld a hálóba 2:1. Az eredmény szépítés felvillanyozza a GyTK csapatát és erősen támadja Timár kapuját. A jó ETK védelem munkában van és sikeresen rombolja szét a szélsők által összehozott akciókat. 20-ik percben újból az ETK a támadó, aminek eredménye a 25-ik percben Kovács 3-ik gólja 3:1. Majd a 40-ik percben egy kapufelüti kavargásnál a sáros labda Csikós lábáról a kapuba pattan és ezzel a gólok száma 4:1-re szaporodott.

ETK megérdemelten győzött. Különösen a halvesora érdemel dicséretet, Simon itt is kiemelkedett. A csatársor is jól bírta az iramot, de a győzelem mégis a jó halvesornak az érdeme.

GyTK-nak nem ment a játék, különösen a belsők voltak lassuk. Kertész a kapuban jó volt. A bekkék kifogástalanul dolgoztak. A halvesorban Lakatos volt a jobb, míg a csatársorban Bartha és Olajos keveset volt foglalkoztatva.

Boross, eltekintve a téves gól megítélésétől, kifogástalanul vezetett és mindenkor örömmel és szívesen látjuk. A mérkőzés sima és zavartalan lefolyásának biztos őre volt.

Heinfarth.

Publikáció

Szép új cserépkályhák 80 pengőtől, jótálással régi kályhák átrakását vagy alakítását felelősséggel vállalom **VÁCZI kályhás** Békéscsaba, I. kerületi Bánát u. 1. 10—3

Szopos borjút jelenteg 70—80 fill.-ig veszi Szilágyi Kálmán Kossuth L. u. 41. Akinek van jelentse nála. 3—3

A Futuránál (Wagner Fatalepi) burgonya, korpá, árpa és szeszestengeri állandóan kapható.

Legdivatosabb férfi kálapokat, sportsapkákat és mindenféle fiú sapkákat legolcsóbban vehet **Alt Vince kalaposnál** Endrődön az Ipartestülettel szemben, kalaptestést bármilyen színre és alakítást szakemberien készít.

Papp Zsigmondnak vetőmag árpája, zabja és lucerna magja van eladó. 2—2

Figyelem! Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy **asztalos műhelyt** nyitottunk. Jutányos árak mellett vállalunk minden e szakmába vágó munkát. Kérjük a nagyérdemű közönség szíves pártfogását. Teljes tisztelettel: **Bodon B. és Szabó L.** Attila ut 16 sz. a. 2—2

Április hú 1-re haszonbérbe kiadó Hősök emlék ut 65 sz. ház, mely áll 3 padlós szobából 1 kamrából és jó pincéből és istálló, kocsiszin, sertés akolból. Érdeklődni ugyanott Tüthő Jánosnál. 2—2

Fekete Jánosnak V. Körösi Csoma Sándor u. 2 sz. háza eladó vagy haszonbérbe azonnali beköltözésre kiadó. Érdeklődni lehet Körösi Csoma Sándor u. 6 szám. 2—2

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérért kapható **Kerekes Károlynál**.

Máté János 8 kat. hold tanyaöbölje tanyaépítetekkel eladó. Ért.br. Eötvös József utca 7. 5—1

Fajtisza törzskönyvezett Berkshire és Jorkshire malacok vannak eladók Szabó Gyulánál Endrőd, Szent Imre utca 1. 3—1

Biztos állású iparos siket-néma férjet keresek 40—52 évesig. Vallás mellékes. Elvált, gyermektelen egyszerű siket-néma asszony vagyok. Ajánlatot „Házasság“ jeligőre a Gyomai Ujság kiadóhivatalába kérek.

Meghívó. A Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet 1936 március 29-én délután 3 órakor a gr. Tisza István ut 97 sz. alatti nagytermében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenné, egy a közgyűlés 1936 április 5-én délután 2 órakor tartatik meg, amikor is a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül határozni fog. Az 1935 üzletév zárszámadásai, mérlege és a tárgysorozata a Szövetkezet üzletében kifüggesztetett, ahol is az bárki által megtekinthető. Az Igazgatóság. 2—1

Meghívó. A Gyomai Termelői Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet 1936 március 22-én délután 2 órakor a Horhy Miklós ut 40 szám alatti szék-házában tartja évi rendes közgyűlést, melyre a tagok ezuton is tisztelettel meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, egy a közgyűlés 1936 március 29-én délután 2 órakor tartatik meg, a mikor is a jelenlevők számára való tekintet nélkül határozni fog. Az 1935 üzletév zárszámadása, mérlege és a közgyűlés tárgysorozata kifüggesztetett a Szövetkezet főüzletében, ahol is az bárki által megtekinthető. Az Igazgatóság. 2—1

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON. Hungaria könyvnyomdávalal, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P., Fél évre 2-60 P., Egész évre 5-20 P.
 Befizetések postacsekken:
 „Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.
 Lapzárta csütörtök este 6 óra.
 Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladós szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
 Gyoma, Kossuth Lajos utca 84.
 Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyirasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszeresnél 15 százalék, I. negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Az endrődi szövetkezeti malom 26-ik évi zárszámadása

Mostanában nap-nap mellett kerül szőnyegre a szövetkezetek szükségességének, vagy szükségtelenségének vitatása. Még azoknak a részéről is, akik kétségtelen előnyeit és hasznát vehetik a gazdajellegű szövetkezeteknek. Előszeretettel sorakoztatják fel a hozzáértés nélküli, helytelenül és lelkiismeretlenül vezetett és tönkretett szövetkezetek bukásait, amivel már általánossá is vált a közhit: minek alapítsunk szövetkezetet, előbb-utóbb ugyis megbukik az.

Az Első-Endrődi Hengermalom és Villanytelep mint Szövetkezet holnap tartja 26-ik évi rendes közgyűlését. A szövetkezet igazgatósági jelentéséből nem árt egy pár adatot szósz szerint megismerni:

„Vásároltunk egy 36 kalapácsos szénadaráló gépet, melyet július hónapban üzembe helyeztünk. Azelőtt ilyen gép községünkben nem volt és a közönségnek a szomszédos községbe kellett járnia, ahol igen magas, 30, majd 20 százalékos végezték a szén takarmányok és hulladékok darálását, melyeknek felhasználására ma mulhatatlanul szükség van. Mi a beállításkor a szénadarálási vámot azonnal 16 százalékban állapítottuk meg és röviddel ezután 12 százalékra szállítottuk le, a szemes termények darálását pedig 6 százalékra szállítottuk le.”

„Igazgatóságunk munkája az elmúlt évben igen élénk és mozgalmas volt, szorgalmával arra törekedett, hogy egyrésztől szövetkezetünket javabb fejlessze, az emelkedettebb igényeknek megfelelően a kiszolgáltatást gyorsabbá és jobbbá tegye, másrésztől kellő körültekintéssel úgy a szövetkezet, mint a t. közönségünk igényeit is tekintve, ahol a körülmények megengedték, leszállításokat eszközöljön, így a szén és a szemes termények darálásánál. A búzaörlésre vonatkozóan igazgatóságunk a közelfövényben fog határozni és reméljük, hogy ezen intézkedés a t. tag urak és a közönség tetszésével fog találkozni.” (A búzaörlést vámot 12 százalékról 10 százalékra szállították le. Szerk.)

„Az elmúlt gazdasági év, mely termései eredményeit tekintve, egyike a leggyengébbek közé tartozik, hatása a malomknál is jelentkezik, kevesebb az örlés és darálás, a búzaörlésnél a forgalom esőkkenése csak kisebb méretű, na gyobb méreteket a szemes termények darálásánál ölt. Elvitathatatlan tény ezzel szemben a terményárak javulása.”

„Ezek után tisztelettel jelentjük, hogy igazgatóságunk üzleti tevékenységéből, a t. tag urak és a közönség szíves pártfogásából az elmúlt 1935 évi üzleti eredménye 3161 pengő 45 fillér tiszta nyereség.”

Ezenyit szósz szerint az Első-Endrődi Hengermalom és Villanytelep

mint Szövetkezet igazgatóságának 1935 évi jelentéséből.

Kiegészítésként még azt is fel-említem, hogy Endrődön a villany hektowatt óránként 7 fillér, Gyomán pedig 8,5 fillér.

Tehát az ezelelt 26 évvel 30000 pengő üzletrésztőkével megalakult szövetkezet 1935 ben 49904 pengő jövedelmet ért el és amikor ebből levonták az üzleti kiadásokat, 8161 pengő tiszta nyereséget, vagyis az üzletrésztőknek 27 százalékát érték el, pedig olcsóbban öröltek és a villanyt is olcsóbban adták.

Ezek azok a bizonyító adatok, amelyekről lehet beszélni, de le tagadni nem lehet.

És ebben semmiféle boszorkányosság nincsen, csak annyi, hogy a szövetkezet ügyvitelét hozzáértéssel és becsületesen végzik a vezetők és a lakosság támogatja a szövetkezetet. W.

tarló nyomozások befejezése után Csahoczki Imrét, Knap Jánost, R. Kiss Istvánt és annak feleségét a gyulai törvényszéknek adták át, ahol a törvényszék vizsgáló bírása előzetes letartóztatásba helyezte őket. Ugyanakkor őt személy ellen, mint bűnrészesek ellen, a gyomai csendőrijárőr feljelentéssel élt.

A FAKSZ adósok figyelmébe

Küldetésem elintézésének eredményeképpen értesítem Gyoma és Endrőd községek Faksz. adósait, hogy a Pénzügyminiszter úrral és Faksz. elnök igazgatójával, kerületünk országgyűlési képviselője közreműködésével, lefolytatott tárgyalásaink az alábbi eredménnyel végződtek:

1.) A Faksz. elnökigazgatója, a pénzügyminisztériumban már előzőleg lefolyt tárgyalásunk következményeképpen kötelezőleg kijelentette, hogy tekintettel az óriási nyomorra, valamint arra, hogy az adósoknál nem a fizetési készség, hanem a fizetési képesség hiányzik, f. évi szeptember 1-ig sem árverést, sem kilakoltatást nem fog sem Gyomán, sem Endrődön eszközöltetni. A már folyamatban lévő árverést és kilakoltatási eljárást felfüggeszti. A szept. 1. utáni időre vonatkozó intézkedések az akkori helyzethez mérten fognak igazodni.

2.) A Faksz. adósságok további és gyökeres rendezésére vonatkozólag a parlamenti tárgyalásra való előkészítésre a szükséges adatok összegyűjtésére és indítvány formájában való előterjesztésére, határozott

Kézrekerült a betörő banda

A vezetők már lakat alatt vannak

Községünkben az utóbbi időben nap-nap után történiék bejóréses lopások. A csendőrség alapos nyomozása után f. hó 9 én kézre került három betörő, akik semmi körülmények között sem voltak hajlandók csak 4-6 betörést beismereni. Arról pedig, hogy több társuk is volt-e, éppen nem akartak vallani. Azonban a feltevések — amik később bebizonyosodtak — azt mutatták, hogy ez a három betörő egyből megszervezett banda tagjai, így a csendőrség a nyomozást szélesebb körben folytatta.

Csütörtökön ezután kézre került a 9 tagból álló banda minden tagja.

R. Kiss István, a banda egyetlen gyomai tagjának elfogása, egy izgalmas eseménnyel is járt.

Amikor R. Kiss feleségével a Körös gáján Endrőd felé tartott és észrevette, hogy az utána siető csendőrijárőr éppen

őtet akarja elfogni, futásnak eredt és az volt a célja, hogy a hajón ájulva a Körös tulsó oldalán, előnyt szerez és elmenekül a csendőrség elől. Mire azonban a hajó a Körös közepére ért, oda ért a járőr is és felszólította a hajóst, hogy azonnal forduljon vissza. R. Kiss látva, hogy a menekülésre nincs eshetőség, a Körösbe ugrott. Amikor azonban egy kis vizet ivott, életösztöne és a hideg víz a hajó felé hajította és így dideregve került a parton álló csendőrök elé, akik azonnal megbilincselték és be-kísérték.

A betörő banda, amelynek tagjai majdnem mind az endrődi Csahoczki család kül. vagy beltárgya, a vallatások során 41 bejóréses lopást ismertek be. Ők törtek be özv. Kertész Lászlónéhoz, a Szövetkezet Hősök emlék uti üzletébe és az utóbbi időben elkövetett lopásokat is mind ők követték el. Hétfőn reggel az egy hélig

igéretet kaptam. Természetesen, hogy milyen, hogy nekünk megfelelő törvény lesz e belőle, azt nem tudom. Egy bizonyos, és pedig az, hogy minden fórumon érzik és vallják: valamit tenni kell.

Beinschróth Márton.

Felhívás!

Felhívatik a lakosság és a tanyán lakók, hogy idegen vendoroknak, munkakereső és általában bármilyen címen szállást kérő egyéneknek sem éjjelekre, sem nappalra szállást sem ingyen, sem fizetés ellenében senki ne adjon, mert akit a csendőrség, vagy az előljáróság ilyenén ér, szigorúan meg lesz büntetve. — Ha bárki szállást kér fizetésért, azt a szállodába, a fizetés nélküliekét (ingyen szállástkérőket) pedig a község házához kell utasítani, ahol elszállásolásukról gondoskodnak.

— Hatóság. —

Az alföldi Zöldmező Szövetség

Endrői csoportja f. hó 8-án a község háza közgyűlési termében értekezletet tartott nagyszámú érdeklődés mellett. Tolnay Z. Géza a zöldmező szövetség központi felügyelője szakszerű előadásban ismertette a lucernatermesztés módját. A Zöldmező Szövetség útján olomzárólt, arankamentes heremagot és műtrágyát helyeztet kiállításba azon gazdák részére, akik a lucernavetésnél a Szövetség utasítását és ellenőrzését betartják és vállalják. Minden bevetett földterületen talajvizsgálatot tart a Szövetség, megállapítja föld kivánt mértartalmát és a föld lucernatermesztésre alkalmas voltát. Jelenlévő gazdák katasztrális holdanként 15 kg. magot és 50 kg. szuperfoszfátot kapnak. Ennek értékét 35 P-ben állapította meg a Szövetség. A visszatérítés úgy történik, hogy a birtokosok a vetés utáni első esztendőben

5 q. széndi, a második esztendőben pedig 10 kg. heremagot szolgáltatnak vissza.

Kovács Sándor tisztelettelos gazda, mint a Szövetség helyi csoportjának titkára hozzászólásában rámutatott arra, hogy bár a visszatérítés ugyanolyan értékű, mint a kapott mag- és műtrágya, mégis nagy előnyt jelent a

gazdáknak az, hogy minden igénytől függetlenül talajvizsgálatot tart a Szövetség s a meginduló nagyobb arányú lucernatermesztéssel a lucernamag a Szövetség útján jóval magasabb áron lesz értékesíthető.

Buzdító szavaira az árcsőbe a határ minden részéből számos termelő kapcsolódott be.

Kevesebb lakosa van most Gyomának, mint 1930-ban

A befejezési nyert képviselő-választók névgyűléskéntek összehívásával megállapították, hogy 1936. év január elején 420 lakossal kevesebb volt Gyomán, mint 1930-ban.

Nem kell mindig megijedni. A katonákat, tanulókat, akik máshol laknak és a távolban dolgozó munkásokat nem lehet Gyomán felvenni. Ezek tartózkodási helyükön lettek összeírva.

Az anyakönyvi és a bejelent-

és hivatali adatait figyelve, azt láthatjuk, hogy Gyoma népesedik. Szaporodási aránya, habár eszökkenő, de mégis jó. Endrőről a tanyákra évről-évre több és több zndrői szivárog át.

1930-ban Gyoma lélekszáma 12 242, ma pedig csak 11 822. 5685 férfi és 6137 nő él Gyomán. Tehát 452-nel több a nő. 18 éven aluli fia 1786, leány 1352 van. Tehát is több a leány, mint a fiú. —Ér.

Az összeférhetetlenségi ítélőbizottság megállapította, hogy vitéz Marton Béla nem összeférhetetlen

Összeomlott a Marton Béla ellen indított tendenciózus támadás

A képviselőház összeférhetetlenségi ítélő bizottsága ma délután döntött vitéz Marton Béla összeférhetetlenségi ügyében.

Az előadó ismertette vitéz Marton Béla összeférhetetlenségi ügyét, rámutatott arra, hogy a bizottság a bejelentett összeférhetetlenségre vonatkozó tényállást minden vonatkozásban kivizsgálta és ennek alapján a következőket állapította meg:

Vitéz Marton Béla gazdasága kisebb városi tejjelátó és tejfermékéket gyártó üzemi ipara részére 1931. évi január 7-én, tehát képviselősege előtt — szerzte meg az iparengedélyt.

A beszerzett iratok szerint vitéz Marton Béla gazdasági üzeme ugyancsak képviselősege előtt már kötött tejszállításra vonatkozó szerződést az állammal, amikor tehát képviselői be-

fojtását sem a szerződés elnyerése, sem az egységáruk tekintetében nem érvényesíthette.

A jelenleg érvényben lévő szerződésre vonatkozó iratokból a bizottság megállapította, hogy a dánosi uradalmi teigazdaságnak teijüzeme a tejszállítást, mint legolcsóbb ajánlattevő nyerte el. Megállapította továbbá, hogy a tejszállításra a megbízást mindig szabályszerűen meghirdetett verseny tárgyaláson nyerte el, továbbá, hogy a szállítandó tej értéke a törvényben megállapított határértéket nem éri el.

Ezután az előadó farkasfalvi Farkas Géza külön véleményét ismertette, amelyet követőleg az ítélőbizottság döntést hozott.

Az előadottak alapján az ítélőbizottság kimondta, hogy vitéz Marton Béla nem összeférhetetlen.

Az összeférhetlenségi ítélőbizottság, mint illetékes fórum, ezzel az ítéletével egyuttal választ adott azokra a vitéz Marton Béla ellen indított tendenciózus támadásokra is, amelyek a sajtó egy részében láttak napvilágot és amelyeknek politikai célzata már eleve kétségtelenül megállapítható volt.

16 HP. benzín motor és famegmunkáló gépek olcsón eladók. Érdeklődni lehet a Vatai Gábor-féle háznál Gyomán.

TÁRCA

FIATALON A VIHARBAN

Irta: Klein Mihály. (5)

Bevásároltunk magunknak vacsorának valót és elindultunk, hogy alkalmas széna pajtát találjunk és ott csináljuk meg éjjelre a szállást. Előbb a zseblámpánk körül világítottunk, hogy nem-e figyel bennünket valaki. Csak mikor már meggyőződünk, hogy senki sem figyel, úgy merészkedünk be a pajtába. Én eléggé félttem, remegtem, nem a rablótól, hanem a csendőröktől félttem, hogy lefűjelnék bennünket és vé-

ge mindennek, hiába állottam ki a sok fáradtságot, a nélkülözést és megalázást.

Másnap délelőtt 11 óra körül értünk be Bécsbe. Ide-oda kóboroltunk, céltalanul. Én egy papírkereskedésben vettem egy osztrák és egy európai térképet.

Utána elmentünk a Práterba, el el bolondozva, majd lefűnyképeztettük magunkat. Jó vicces beállításban, mely 2.50 groschenba került. Egész nap kószáltunk, mindenféle, sőt este még a moziba is elmentünk. Ugy annyira eltelt az idő, hogy hajnali három órakor indultunk el Bécsből. Egész este keletesen mulattunk. Annál silányabb volt a másnapunk, mert a pénz állományunk

erősen lesovadt a zsebünkben.

Bécsből Krems-nek vettük az irányt, hogy Sing-en át Passaubá érjünk.

Útközben az egyik városban eltereszttettük egymást, úgy hogy, egyedül kellett folytatnom az utat tovább, melynek örültem is abból a szempontból, hogy nem kell megosztanom velük a keresetemet, ami azelőtt sem volt az anyemre, már annyiból, hogy én mindég többet kerestem a többinél.

A német nyelvet is történt annyira, hogy éhen nem haltam és úgy annál könnyebben megtanultam, mert nem hallottam más nyelvet, csupán a németet.

De bezzeg annál jobban sajnáltam másnap, amint Grosz Geringből kiindulva egy „Gandarm marine“ kaszárnya előtt kellett elmennem, de az ablakból ép kinézett egy csendőr és behívott, hogy legyen szives és igazoljam magam. Én elővettem a munkakönyvem, melyet külföldön utlevél gyanánt használtam. Ányujtottam a csendőrnek, ki több, mint valószínű, valamit nem talált rendben, mert leditelt s egy iv papírt vett elő, amelyre felírta adataimat és egy hosszú jelentést, úgy annyira kikérdezik, hogy még a dédnagyanyám nevét is be kellett mondanom.

(Folytatása köv.)

Pető Palkó

Béres legény Pető Palkó,
Pető Pál úr unokája
Hej! a régi mente fakó,
Óda a múlt gazdasága.

Mivé lett az ősi pusztá,
Máznak szánt most ott az éke.
Pető Palkó minden jussa
Kutyabőrös nemes neve.

Máznak szolgál, béres legény,
Azért büszke, mint a páva.
Hetyke kálap ül a fején,
Ő a legény a csárdában.

Ünneplője drága ruha.
Ha nincs pénze, van még hite,
András napkor a bér fulja...
Lábán lakkos eszímát visel.

Kemény gallér, kemény biz' a,
Ott díszel a nyakába,
Mít a gazda diák fia
Köl meg neki komaságba.

Füstben a múlt, meg a jövő.
Nem törődik semmi mással,
Csak legyen bor, még szerető,
Felér az egy félvilággal.

Gyoma, 1936 február 25.

Kruchió Endre.

MÁRCIUS 15 MEGÜNNEPLÉSE

A csipős tavaszi napsütéses március 15-ét Gyomán is méltóan ünnepelték meg.

Délelőtt a felekezetek ünnepi istentiszteleteket tartottak.

Délután a Hősök Szobra előtt megtartott ünnepélyen mintegy 700 ember vett részt. Az ünnepi beszédet Fehér István polgári iskolai tanár mondta. Tartalmas és szépen előadott beszédet hallottunk.

Adamik Erzsébet és Molnár Gyula cserkész igazán szép szavatait, valamint a szavalókórusok hatásos előadásai mely érzelmeket váltottak ki a hallgatóság-ból.

A dalárdánk a megszo-kott élvezetes előadással gyönyörködtetett.

Este az olvasóköriökben — valószínűleg jóval többben, mint ahányan az ünnepélyen voltunk — vacsorával, több helyen táncgal töltötték el az estét.

Ismét szóvá kell tennünk, hogy nagyon kevés zászlót lehet nálunk látni hazafias ünnepeinkkor.

Emlékezzünk csak az oláhok megszállására, amikor oláh ünnepekkor ablakainkba kiharagosították az oláh nemzetiszínek kitételét és senki sem akadt, aki a parancsnak ellene szegült volna. Most nem vagyunk megszállás alatt és kitéhetnénk, sőt ki kellene tennünk a nemzeti zászlóinkat, de alig van egypár háztulajdonosnak zászlója. Időszedő, hogy beszerezzék a hiányzó zászlókat.

Szerdai esték

Március 14-én, szombaton este fejezte be a Gyomai Közművelődési Egyesület sorozatos előadásait a 48-as Olvasóköriökben, ahol méltó ünnepség keretében áldozott a márciusi ifjak és az 1848-as hősök emlékének.

Szöke Ferenc ügy. elnök nyitotta meg az ünnepélyt. Üdvözölte Ruszka Sándor és Fehér István áll. poig. iskolai tanárokat, mint a köz. művelésén szorgalmasan dolgozó előadókat, majd a Himnusz elénekzése után az est történelmi jelentőségét tartalmaz, mely gondolatokban gazdag déli-bájos frázisoktól mentes beszédben Ruszka Sándor tanár méltatta. Az est lélekemelő szépségéhez Adamik Erzsébet, Ifj. Molnár Gyula, Szántó Erzsébet, Oláh Erzsébet, Biró Mária egy-egy átérzett szavallattal járultak hozzá.

Tizennyolc előadást produkált községünk Közművelődési Egyesülete. Agilis vezetői: Pánczél Emil főjegyző, mint elnök, Szöke Ferenc ig. tan. mint ügyvezető elnök, Molnár Gyula mint titkár és rendező, Dr. Legeza Tibor, Némerey Péter, Ruszka Sándor, vitéz Pajor Gyula, Fehér István, Wagner Márton, Tari János és Gecsei Zoltán mint előadók mindent megtettek, amit csak a Kulturális cél érdekében megtenni lehetett. Munkájukat a szereplők, az Olvasóköriök vezetősége és a közönség megértéssel és lelkesedéssel támogatták, úgyhogy mérlegét az egyesület teljes erkölcsi haszonnal zárhatja.

Az előadásoknak összesen 2032 hallgatója volt. Ebből férfi 914, nő 841 és gyermek 277.

Szerkesztő üzenete

K. F. Sziveskedjék a „Falu nyomora” ügyében a szerkesztőségbe fáradni.

Jó Gábor: Később besorozzuk a cikket.

Fogtisztítás este — különösen fontos

Ejelen a élelmiszeradatok nyomán fokozottan képződnek baktériumok, melyek fogainkat megromítják. Ezért okvetlen tisztítsa fogait este lefekvés előtt is. A Kalodont fogkrém kulfaricinsóval tartalmánál fogva, eltávolítja a veszélyes fogkövet.

KALODONT fogkö ellen

Világpolitika

Még mindig a Hitler által oldalba rugott locarnói repedt üst körül kavargó franciák és kapcsolt részeik tajtékzó dühe. Szerencsére az angolok józansága kezben tartja a „fenegyerekeskedőket” és remélhető, ha már leültek a németek is a tárgyaló asztalhoz, mégiscsak összedrótozzák a béke repedt üstjét.

Az afrikai háború felől

béke hangok fúdogálnak, de az olaszok cáfoiják ezeket a híreket.

Gömbös Gyula magyar miniszterelnök és Schusch-nigg osztrák kancellár Rómában vannak, ahol Mussolini az egész olasz kormány élén feltűnő szívéllyességgel fogadta őket.

Reméljük, ebből a római együttesből a nemzetnek ismét csak haszna lesz.

Szemléltető, változatos és tanulságos lesz a mezőgazdasági kiállítás „Zöldmező” csoportja

Az országos mezőgazdasági kiállításnak az utóbbi években egyre fokozódó sikerrel rendezett része a „zöldmező” gazdálkodási csoport, amely a korszerű réti- és legelőgazdálkodás, a szántóföldi takarmánytermesztés módjairól és eszközeiről nyújt tájékoztatást.

Az idei „zöldmező” kiállítás az előkészületek után itélve, a múlt évit felülmúló sikerrel kecsegtet, nemcsak a kiállításra kerülő anyag gazdasága, hanem annak megkapó és élénken szemléltető elrendezése miatt is. Az idei kiállítást az összes „zöldmező” szövetségek és egyesületek karöltve rendezik.

Az egyes részek közül első helyen áll: „Az Alföld története zöldmező gazda szemmel” című, mintegy 36 négyzetméter területet magában foglaló szemléltető modell-sorozat, amely az Alföld 10 vármegyéjének mezőgazdasági művelési ágak szerinti megoszlását tünteti fel és pedig az 1850, 1895 és 1935 éveket, valamint a jövő kilátásait. A kiállításnak ez a része élénk színekben, élő növényekkel betelepítve mutatja be, hogy a mezőgazdasági kultúra fejlődésével kapcsolatosan hogyan növekszik az állattérszám és ezzel gyarapodik a jólét. Ez a csoport minden bizonnyal nemcsak nagy érdeklődést fog kiváltani, hanem a „zöldmezőgazdálkodás” elterjedésére is jótékony,

buzdító hatást fog gyakorolni. Ugyancsak a szabadban helyezik el a kiállításnak azt a részét, amely a legelőfásításra alkalmas fákat fogja bemutatni az egyes talajtípusoknak megfelelően.

Egy falusi tejszövetkezetet ábrázoló pavilonban nyerne elhelyezést a termelési részek, melyek közül első helyen állnak a fűmagtermelés gyakorlati módjainak bemutatása és a lucerna-termelés okszerű keresztülvitelének módjai. A kiállításnak ez a gyakorlati irányú termelési része, tudományos kutatások eredményével kiegészítve megát a takarmányozás problémáinak gyakorlati megoldásokat ajánló részébe. Ugyane kiállítás keretében lesz a tejjgazdasági csoport, amely a tej és a tejtermékek termelésére és értékesítésére vonatkozó tudományos tájékoztatást adja meg, ugyanítt tej- és tejtermékkóstoló is lesz.

Megállapítható, hogy ez a kiállítási rész élénkségével, változatoságával, gyakorlati és tudományos adataival, a korszerű oktatás legmagasabb színvonalán áll.

*****

**HIRDESSZEN
LAPUNKBAN**

Kártérítést kapnak az endrődi sortüz károsultjai

43.150 P-t fizet a kincstár.

A január 27-től február 3-ig tartó tárgyalást, amelyen tudvalevőleg 300 tanult hallgattak ki, hétfőn reggel folytatta Nánay Lajos Törvényszéki bíró Endrődön, a községházánál.

A tárgyalás megnyitása után dr. Tóth István ügyvéd bejelentette, hogy az államkincstárral és a felperessel egyezkedési tárgyalások folynak. A tárgyalások eredménye azt mutatja, hogy a felperesek a kincstárral egységességet kötnek. Kéri az ítélet elhalasztását.

Takács Károly kincstári jogügyi igazgató bejelentette, hogy bár a csendőrség fegyverhasználatára jogos volt, a kincstár felhatalmazása alapján mégis egyezkedési tárgyalásokat folytat. Remélhető, hogy megegyezés jön létre.

Dr. Tóth István ügyvéd válaszában a fegyverhasználat jogtalanságát hangoztatta.

Az államkincstár kizárólag emberieségből hajlandó egyszer és mindenkorra a következő összeget kifizetni — mondotta Takács Károly:

Özv. Farkasinszky Lajosné, férje meghalt, négy gyermeke maradt hátra: 6500 pengőt.

Gyulai Vince, megrokkant: 6000 pengőt.

Timár Vince, megrokkant: 3800 pengőt.

Kajla István, megrokkant: 2800 pengőt.

Varga Sándorné, megrokkant, nyolc gyermeke van: 2000 pengőt.

Hornok Lajosné, megrokkant: hat gyermeke van: 2000 pengőt.

Roncsek Viktor, megrokkant: 1500 pengőt.

Polányi József, felesége meghalt, négy gyermeke maradt: 3000 pengőt.

Gyuricza Vince, felesége meghalt, négy gyermeke maradt: 3000 pengőt.

Gellai Vincéné, férje meghalt: 4000 pengőt.

Nyári Sándorné, fia meghalt, aki eltartotta: 1500 pengőt.

Özv. Mészáros Hermanné, 68 éves asszony, egyetlen fia halt meg: 3000 pengőt.

Kopcsák Péter 3000 pengőt.

kiskorú Timár Miklós, édesanyját lőtték agyon: 1200 pengőt.

Özv. Privóczky Istvánné, férjét lőtték agyon: 2000 pengőt és még két endrődi napszámos: 200, illetve 250 pengőt kapott.

Kötelezi magát a kincstár arra is, hogy kórházi költségek fejében 791 pengőt megfizet.

A szerencsétlenül járt sérültek és az áldozatok hátramaradottjai az ajánlatot elfogadták.

Az endrődi véres esemény nyomán támadt perek ezzel befejezést nyertek.

Vidám esetek.

A bölcs előrelátó.

Egy nekibuzult magyar a Körösbe akarja öltat magát. Éppen fejest akar ugrani a vízbe, mikor egyik emberlársa megragadja a karját és visszarántja.

— *Maga szerencsétlen, mit akar csinálni?*

— *Nem érdemes élni. Rosszak a viszonyok. Én megölöm magamat.*

— *Ugyan, ugyan! Nem kell úgy kétségbeesni. Majd csak megjavulnak a viszonyok.*

— *Dehogyan javulnak.*

— *Ej no. Hát valamikor csak megjavulnak.*

— *Az lehet. De garantálja, hogy a Körösben akkorára még lesz víz?*

*

Az más.

— *Nagysága kérem, — panaszkodik a cselédány — megcsipett az éjjel egy poloska.*

— *Im, feleli az urnöje — mikor a leváthordó csipette meg, akkor nem panaszkodott.*

*

Igyekvő tanuló.

Móricka iskolai dolgokról beszélget a nagypapjával.

— *Ki az első nélatok a hit-tanban? — kérdi a nagypapa.*

A Fuchs, — feleli Móricka.

— *És a földrajzban?*

— *A Spitz.*

— *És a számtanban?*

— *Bloch.*

— *Na és te nem vagy első semmiben?*

— *De igen, én vagyok az első ha csengeznek.*

**NEM OLCSÓBB MÁR
A BOROM
mint a szódavíz,
DE NEM IS SZÓDAVIZ:
30 fillér**

egy liter kadarka vagy felér fejtett ujbör Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadjuk el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levéltárgy ellenében létezők mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italok, tiszták, tökéletes zamatúak és nem savanyúak.

Cím: **Székely Ferenc**

Soltvadkert, Pestmegye.

Van-e már életbiztosítása?

Phönix és Turul
Életbiztosító Társaság.
Szíveskedjék érdeklődni
Bodon Lajosnál.
Kazinczy ut 10 sz.

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepeken és ünnepnapokon és ünnepnapok előtti minden hónap 1-től 15-ig a *Mádgy* és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a bécsi *Balogh* gyógy-

Áthelyezés a MÁV-nál. Kovács Kálmán személypénztárnak földiaktól hasonló minőségben Békéscsabára helyezték át.

Hazasság. Szarvas Margit (Szolnok) és Fekete Lajos közs. fogy. ellenőr (Gyoma) f. hó 26-án d. u. 5 órakor tartották esküvőjüket a szolnoki ref. templomban (Minden különszobh éricsítés nélkül.)

Dr. Kovács Mária orvosnő földinket felkérte az országos gazdasági szakoktatás tanácsa, hogy május 28-án tartson a rádióban felolvasást. „A falusi lakás célszerű berendezése és gondozásáról.”

Filléres gyors megy március 22-én (vasárnap) Pestre. A vonat Gyomáról 7.43 órakor indul és 10.41 órakor érkezik Pestre a nyugati pályaudvarra. Vissza útfél után 1.20 órakor indul és Gyomára 4.20-kor érkezik. Jegyet már csak ma délig lehet kapni. Megérzik, hogy kiállítás van Pesten és hogy régen volt filléres gyors Pestre.

A Magyar Mezőgazdasági Társaság március 24-én déli 12 órakor az OMGE (XI. Közfélék-utca 8) dísztermében rendez és diszkozyulást tart.

A birkakivétel. Franciaország felé ismét megéleltük. A legutóbbi párisi állatvásáron 450 drb. magyar származású birkát halottak fel.

Újabb petróleumtelep a Kárpátokban. A közpöliciai Kárpátokban újabb gazdag petróleumtelepet tártak fel. Egy tonnyel petróleum társaság valószínűleg rohamot intézett ezekre az átkutakra, úgy hogy a vidéken hatalmas földspekuláció alakult ki.

Kajszibarackfák koronaneveléséről és metszéséről, a gyümölcsfák alanyairól, a fák műtrágyázásáról, a márciusi havi teendőkről, az eszelvényekről, a gyümölcsfák okairól, a gyümölcskivételünk mérlegéről, az őszibarack metszéséről, a motoros permolezőgépekről, a méh- és barmtelenítéséről stb. stb. képekkel bőven illusztrálva írja a magyar gyümölcs- legújabb száma, melyből lapunkra hivatkozva ingyen mutatónyvszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy ut 3.

ITT AZ IDŐ! ÜLTESSEN!

Elsőrangú gyümölcsfák, díszfák, díszcserjék, bokorózsák, fenyők, örökzöld cserjék, futónövények stb. szállít az állandó állami ellenőrzés alatt álló

**UNGHYÁRY LÁSZLÓ
FAISKOLÁJA R.-T.
CEGLÉD**

Budapesti iroda IV., Veres Pálné utca 8. Telefon: 883-31.
Képes árjegyzék ingyen.

Új Magyarország a kereszténység legjobb napilapja. Felelős szerkesztő Milotay István, munkatársak: Rainiss Ferenc, Oláh György, Makkai János, Papp László, Megyery Ella, Dallos Sándor, Szamadó Ernő, Holló József, Barabás Endre. Előfizetés egy hónapra 2.50 pengő. A lap Mácz Ákos helyi megbízottal rendelhető meg.

Eckhardt Tibor és mások érdekes hozzászólásai a zsidó kérdéshez az Új Kor ankétján. Az Új Kor aktívkatolikus orgánus legújabb száma Aradi Zsolt, Possonyi László és Rády Elemér szerkesztésében folytatja nagy visszhangot keltett ankétját a zsidó kérdésről. Ezúttal Eckhardt Tibor, P. Lányi Ede S. J. házfőnök, Kriegs-Au Emil plébános, Iványi János egyetemi tanár, Msgr. Johann Gabriel professor (Bécs), Komlós Aladár, Sós Endre, Patai József feltűnő cikkeket hozza. Szóba kerül a zsidó kérdés minden részlete: a cionizmus, a zsidómisztika, a gazdasági és világnézeti kérdések. A lap egyéb anyaga mellé az Új Kor régi szelleméhez. Possonyi László vezető cikke a magyar hivatásról elgicizáló jelentőségű. Szabó Zoltán az egeri kispapokhoz írt nyílt levelet. Rejz Tibor, Lyautey, a nagy francia marsall portréját rajzolja meg. Bergon Imre O. P. a esch katolikus intelligenciáról ír. Szabó János az amerikai trappisták életét mutatja be. Leisen Erzsébet, Boldizsár Iván, Rónay György, Thurzó Gábor kis cikkei, illusztrációk, számtalan aktualitás egészíti ki a lapot, amelynek ára 40 fillér. Mindenütt kapható Kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Spanyolországban felgyújtott templomok és kolostorok hirdetik a szociáldemokrata — kommunista irányzat „partatlan, békés vallásos felfogását.” Évszázadok termékeit, felbecsülhetetlen nemzeti értékeket pusztítanak el pár óra alatt, igaz, a régi közmondás; „a gyűlölet rombol és pusztít, csak a szeretet épít.”

A Futuránál

(Wagner fetelep) burgonya, korpa, és szemestengeri állandóan kapható.

Kellemes meglepetést szerez és általános feltűnést kelt az új 36. M. Kir. Gostélyorsajáték játékterve. Lényegesen emeltek a 20.000 pengő és 10.000 pengős középnyeremények, amit oly sokszor kéri a szakemberek. A jutalom ezenül 400.000 pengő, a főnyeremény 300.000 pengő, tehát szerencsés esetben egyetlenegy sorsjeggyel 700.000 pengő nyerhető. Rendkívül kedvező, hogy az első 4 osztály főnyereményeit ma minden az eddigi összeg duplájára emeltek. Annyerési esélyek tehát óriási módon növekedtek. Előrelátható és érthető, hogy a szabad sorsjegyek gyorsan elfognak kelni. Az új érdekes játéktervei készséggel megküldik mindenkinek a hivatalos főárusítók.

Az életsugarak csodája. Ez a címe annak a rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikknek, amely Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan érdekesebbnél érdekesebb cikket, pompás rovatokat, remek folytatások, regényt és közel 100 nagyszerű képet talál az olvasó a népszerű képeklapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A Szegedi Kamra Tarifairódája. Mint ismeretes, a szegedi kereskedelmi és iparkamara 1935. óta tarifairódiát tart fenn, amely érdeklődőknek díjmentesen nyújt felvilágosítást a különböző tarifális kérdésekben. Az iroda, amely a múlt évben töltötte be fennállásának tizedik esztendőjét, most állított össze az 1935. évi levélenyességéről szóló kimutatást, mely szerint 596 esetben, összesen 2500 tarifafeltét számított ki és bocsátott rendelkezésükre az érdeklődő feleknek. A tarifairódiát minden kereskedő és iparos díjmentesen igénybeveheti, vidéki megkereséseknél csupán a válaszbélyegre 20 fillér mellékelendő.

Az Országos Baross Gábor Kör Országos Közgyűlése. Az Országos Baross Gábor Kör, a magyar kereskedelmi és ipari pályákra készülő, az azokon működő éreltségizeti és egyesületi, illetve főiskolai végzettségű polgárság egyesülete február hó 29-re hirdeti és a kormány tagjainak, valamint a védnököknek külföldi tartózkodása miatt elhalasztott közgyűlését március 29-én vasárnap d. e. fél 11 órakor tartja Budapesten a Dési Vigadóban.

Ne küldjük leányainkat külföldre!

A külföldi iskoláknál többet nyújt a budapesti

BÁR — MADAS

református leánynevelő intézet.

Alapos nyelvi kiképzés. Szostályliceum. Internátus. Továbbképző. 7 gyers — gépi, főző és varró — tanfolyam. Buda legszébb és legegészségesebb helyén, Lórány Zsuzsanna ut 3. Teljesen modern berendezés. Mérsékelt árak. Kívánatra tájékoztatással szolgál az igazgatóság.

A gyümölcsfa ápolási tanfolyam megnyílt 18-án és naponta 9—13 óra között tartja az előadásokat 25 hallgatónak Matuzek György vármegyei kertészeti intéző.

A cserebogárpajor egy új eredményes irtásáról ír a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még az almamoly elleni védekezésről, a direkttermő szőlők átoltásáról, a gyümölcsfák metszésének kérdéséről, az ültetésre alkalmas diófacsémétekről, a gyümölcsfák permetezésének az ellenőrzéséről, az alma törpe- és bokorfákon való termesztéséről, a gyümölcsös köztes terményeiről, a fák korhadásáról stb. A dusan illusztrált színes művész gyümölcsképet is közlő két szaklaphól a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, Földművelési Minisztérium) egy alkalommal e lapra való hivatkozással díjtalanul küld mulatványszámmal.

Tiszta lakás egészség!

Tisztelettel értesítem, a nagyérdemű közönséget, hogy szobafestési munkákat leszállított árban készítek és vállalok.

Kiváló tisztelettel:

UNGI ELEK
szobafestő.

(V. ker. Attila út 19 szám)

Magyar artisták kalandos élete. Egy világhírű és külföldön járó magyar artistacsoport kalandos életről remek képekkel illusztrált cikkei közül a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelenít meg. Pompás képes rádióműsorokat, számtalan kifűnő illusztrált cikkei, színházi beszámolókat, egyfelvonásos színdarabot nagyszerű filmrovatot közöl még a negyszerűen szerkesztett színházi képeklap. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Teljesen új, modern ebédlő bútor, valamint új úriszoba bútor és bõrgarnitúra jutányos áron, készpénz fizetés mellett eladó. Cím a kiadóban.

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

Gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. év március 19-től 19-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Virág Vendelné F. Kiss Róza fia Antal ref., Kiss Imrené Harman Erzsébet leánya Ilona ref., Szalmári Lászlóné Vince Zsuzsanna leánya Zsuzsanna ref., Soczó Vincéné Timár Margit fia Vince Elemér rk., Sebők Benedekné Rác Erzsébet fia Benedek ref., Csontos István R. Szűcs Zsuzsanna fia Sándor ref.

Házasságot kötöttek:

Ugor László és Galos Piroška, Miklovicz Imre és F. Kiss Róza.

Meghaltak:

R. Szabó Erzsébet 19 éves ref., B. Szilágyi Mária 61 éves ref., Wolf Miklós 81 éves ref., özv. Fülöp Istvánné Hegedüs Teréz 76 éves rk., Szabó Sándor 18 éves ref.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Bula Istvánné Toth Erzsébet leánya Piroška Mária rk., Csókási Béláné Hunya Etelka leánya Etelka Katalin rk., Hornok Istvánné Hornok Mária fia halva született, Timár Péter Pálné Timár Franciska leánya Jolán Margit rk.

Meghaltak:

Luki Mária 3 órák rk., Hegedüs Andrásné Soczó Mária 75 éves rk., Soczó Ignác 85 éves rk.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtetlen drága gyermekeink, illetve testvéreink

Rózsika és Bözsike

temetéseiken megjelentek, ezzel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet

B. Szabó Lajos és családja.

Minden Aspirin-tablettán a "Bayer" kereszt látható. Bayer-kereszt nélkül nincs tehát Aspirin-tabletta. Saját érdeklünkben erre ügyeljünk.

„Ifjúság” főszerkesztője Drózy Győző a IV.-ik évfolyamába lépéül kiválóan megszerkesztett ifjúsági hetilapnak, melynek negyedévi előfizetése 1.30 P. Aki tanuló fiának értékes olvasmányt akar nyújtani, rendelje meg az „Ifjúság”-ot, Budapest, V. Perczel Mór utca 4. Kérjen mulatványszámmal lapunkra hivatkozva.

Meghívó

A gyomai Levente Egyesület által 1936 évi március hó 29-én délelőtti 11 órakor, határozatképtelenség esetén 1936 évi április hó 5-én délelőtti 11 órakor, Gyomán III. Br. Wodjányer utca 3 sz. alatt levő levente egyesületi helyiségben megtartandó közgyűlésre.

Tárgy:

- 1.) Jegyzőkönyv hitelesítők kijelölése.
  - 2.) Könyvtáros jelentése.
  - 3.) Einökség, tisztikar, választmány és számvizsgáló bizottság részére a felmentvény megadása
  - 4.) Elnök, alelnök, tisztikar, valamint 12 tagu választmány és 3 tagu számvizsgáló bizottsági tag megválasztása.
  - 5.) Esetleges indítványok.
- Kelt Gyomán, 1936 évi március hó 8. Választmány.

Meghívó

A Gyomai Önkéntes Tűzoltó Tisztület f. hó 22-én, határozatképtelenség esetén 29-én d. e. 11 órakor a község-héza nagytanácsstermében tisztújító közgyűlést tart, melyre a tagokat és érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

- 1.) Jegyzőkönyv hitelesítése. Hitelesítők kijelölése.
  - 2.) Jelentések az 1935 évről.
  - 3.) Az 1935 évi zárszámadás jóváhagyása, tisztikar részére a felmentés megadása.
  - 4.) Tisztújítás.
  - 5.) Az 1936. évi költség-előirányzat jóváhagyása.
  - 6.) Esetleges indítványok.
- Gyoma, 1936 évi március hó 11-én. Köszegi Mihály tisz. Madaras Gyula, titkár. elnök.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

SPORT

Északi II. o. állása III. 21-én:

1 MTK	14	12	1	1	69	10	25
2 MSzSC	14	13	1	1	66	16	25
3 ETK	13	8	3	2	45	9	19
4 BISE	13	8	2	3	27	18	18
5 GyTK	14	8	2	4	25	29	18
6 Törekvés	14	6	2	6	27	25	14
7 GySC	13	4	4	5	24	19	12
8 Máv II.	15	3	4	8	24	50	10
9 Turul II.	12	3	3	6	25	35	9
10 Hunyadi	12	3	1	8	11	51	7
11 TAC	13	3	—	10	20	42	6
12 KTE	13	2	2	9	14	49	6
13 VSE	14	2	1	11	20	49	5

Március 22-i mérkőzések:

Zárójelben az őszi eredmények.

Gyomán: GySC—VSE (4:1).

Békésen: BISE—GyTK (1:1).

Endrődön: ETK—TURUL II.

(0:0), Mezőberényben: Törekvés—MTK (2:1), Turkevényben:

TAC—MÁV II. (3:4), Szövőgyár—KTE meccs elmarad.

Múlt vasárnapi eredmények:

VSE—KTE 5:1, MTK—Hunyadi 6:0, Szövőgyár—TAC 5:1.

Sport hírek

Bíróküldés: GySC—VSE: Takács, GyTK—BISE: Wertheim, ETK—Turul II. Leipnicker.

Kondoros lemondta holnapi Szövőgyár elleni mérkőzését, részben pénzühiány, részben góliszony miatt. A lemondást az egyesbíró nem vette tudomásul.

MÁV II.—TAC Békéscsabára kisorsolt mérkőzést közös megegyezés alapján Turkevény fogják lejátszani.

Jelentettük már, hogy az Alsószövetség, fennállásának 10 éves jubileuma alkalmából arany, ezüst és bronz oklevéllel fogja kitüntetni azokat a játékosokat és egyesületi vezetőket, akik az átlagnál értékesebb sportmunkát fejtették ki az elmúlt 10 év alatt. A GySC vezetőségéből vitéz Madaras Gyulát, dr. Vincze Endrét és Kruchió Istvánt terjesztették elő a kitüntetésre, míg a játékosok közül, — mint a legtöbbet szerepelteket — a következőket: (zárójelben a bajnoki mérkőzéseken való részvétel száma) Ugor László (72), Fekete Géza (60), Nagy Béla (55), Fried Tibor (47), Zöld László (47), Kiss Sándor (42) és Jeney Bálint (40).

MAFC megkapta a bíróverés miatt félbeszakadt ETC meccs 2 pontját, ezenkívül az ETC három egymásutáni meccsére szövetségi ellenőrt küldenek ki.

Első osztályú válogatott csapatot 18 tagu keretből fogják összeállítani. A f. hó 17-én megtartott triál-alapján a válogatott centere Hódi, a II. osztályú, Szövőgyár játékosa lesz.

Törekvés—GyTK 1:1 (1:0)

Bíró: Wertheim.

Erős irammal kezdődik a játék, ami rövidesen ellaposodik és unalmassá lesz. Újból kiütözik a beiskák lassúsága, amit a szívvel küzdő berényiek kihasználnak. A 20. percben Bartik II. saroklövését Kiss bravurosan fogja. Ezzel is igazolta, hogy a II. oszt. legjobb kapusa. 25. ik percben Kurcz egy rossz szerelésből kornerhez juttatja a Törekvést. A szögletugásnak Perei áll neki és szépen küldött lövéssel megszerzi a vezetést 1:0. A kapott gól kissé fejtázza a gyomai csapatot, de ez még mindég kevés a gól megszerzésére.

Szünet után GyTK veszi át irányítást és ezzel erősen fölénybe kerül. 10. ik percben Bartikot felvágják az ötösön, de a bíró továbbot int. Egyik gyomai támadás a másikat éri, a gól mégis csak a 20. ik percben születik meg. Kurcz Bartik 1-hez továbbít, aki Bartit szökteti, a szélső nagy irammal közeledik a berényiek kapujához és a tizenhatos sarkáról küldött hatalmas lövéssel kiegyenlít 1:1. Folytatódik a GyTK fölény, de a győzelmet jelentő gólt, mindenkor Kiss káprázató védése hárítja el. Végre a 40. ik percben Rűck hendszet vét a 16 os vonalon belül. A büntetőnek Bartik II. áll neki és a két pontot jelentő labdát egyenesen a kapusnak rugja. A center még-néhány lövéssel szeretné pótolni a kifogott 11-est, de Kiss továbbra is biztos őre maradt a berényi kapunak.

A Törekvés szívvel és lelkesedéssel küzdött, igaz, hogy ebben Kiss-nek oroszánrésze van. Dícséretet érdemel még Váradi, Lukoveczki és Nagy.

A GyTK elvesztette a mérkőzést az első félidőben folytatott unalmas játékaival.

Jók voltak Bartha, Hatvani, Bartik I. és Olajos.

Wertheim az egyik 11-es meg nem ítéletétől eltekintve, jó volt. Reméljük, hogy a BISE-nél frissebbek lesznek és vissza szerzik az elkedvetlenedett drukkerek pártfogását.

GySC—MÁV II. 4:2 (4:1)

Becsaba, bajnoki, bíró: Huszár.

Az első félidőt GySC fölény jellemzi és a GySC Menyhárt, Kiss, Cs. Nagy és Bartha góllalival már az I. félidőben debütált győzelmét. Különösen a válogatottjelölt Cs. Nagy játszott nagyon jól. A MÁV mindkét gólját Szombati lötte. A GySC szép

győzelme annál értékesebb, mivel a szabadnapos MÁV I-ből 4 játékos: Gabnai, Valyuch, Szombati és Száfian szerepelt a II. csapatban. Remélhetőleg a Vésztő elleni mérkőzést gólarányjavításra fogja felhasználni a GySC gólképes csatársóra.

ETK—Mezőturi Máv SE

4:1 (0:1.)

Endrőd, barátságos, bíró:

Matuska és Tóth.

Első félidőben egyenlő ellenfél volt a Máv, de a II. félidőben összeomlott a sorozatos ETK támadások alatt. Jók Simon és Kovács III. ETK, illetve Földesi és Szőke Máv.

Meghívó!

A „Keresztény Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet Endrőd” 1936. évi március hó 31-én délután 5 órakor, amennyiben nem volna határozatképes, úgy április hó 7-én d. u. 5 órakor Endrődön a Róm. Kat. Polg. fiú iskolában tartja

1934 és 1935 évi rendes közgyűlést,

melyre a tiszteletos tagokat ezenel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
  2. Jegyzőkönyvvezető és jegyzőkönyv-hitelesítő kijelölése.
  3. Igazgatóság jelentése a lefolyt két üzletéről.
  4. Az 1934 évi és 1935 évi mérleg és eredményszámja előterjesztése a Felügyelő Bizottság jelentésével, valamint az Igazgatóság és Felügyelő Bizottság részére a felmentvény megadása.
  5. Igazgatósági tagok választása három évre.
  6. Felügyelő-Bizottsági tagok választása három évre.
- Endrőd, 1936. márc. 17. Igazgatóság.

KORONA HANGOS MOZGÓ ENDRÖD

1936 március 22-én vasárnap és 25-én szerdán, Gy. O. B. A. napján Magyarországi expedíciós hangosfilm.

BABOONA

A dzsungel filmek királya.

Martin Johnson és felesége Osa Johnson, a híres Afrikai kutató házaspár legutóbbi repülőgéppel felfedező útjukat hangosfilmen örökítették meg. Így látjuk ebben a filmben a különféle afrikai törzsek primitív életét és az állatvilágról készült bravuros felvételeket. Az oroszánok, az elefántcsordák, a zeb-rák, a krokodilok, a leopárdok és végül Baboona, vagyis az a vidék, ahol a páviánok élnek. Tanulságos, látványos és sokrészben izgalmas film.

A LÓ ÉS A LOVAS

ismeretterjesztőfilm.

Pimpia cigány, Janesi és Juliska trükkfilmek.

Fox és Magyar Világhíradó. Előadások kezdete 6 és fél 9 órakor.

Publikáció

Aller Márton fénygyárosnál 6 hetes malacok vannak eladók. 2—1

Egy jó karban levő balkaros „Singer” cipész varrógép eladó. Megtekinthető Petőfi-utca 54 szám alatt. 1—1

Keressék 2—3 szobás egészséges lakást köztisztítót. Ajánlatok Hortby Miklós út 7 szám alá küldendők. 1—1

Arany János utca 4 sz. alatt szalonna van eladó. 1—1

Szép új cserépkályhák 80 pengő-től, (jótállással) régi kályhák átrákkását vagy alakítását felelősséggel vállalom VÁGZI kályhás Békéscsaba, I. kerület Bánát u. 1. 10—8

A Futuránál (Wagner Fátalep) burgonya, korpá, árpa és szemestengeri állandóan kapható.

Legdivatosabb férfi kálapokat, sportsapkákat és mindenféle fiú sapkákat legolcsóbban vehet itt. Alt Vincze kalaposnál Endrődön az Ipartestülettel szemben, kalapfestést bármilyen színre és alakítást szakértőien készit.

Kitűnő zamatu rialing bor literenként 56 fillérért kapható Kerekes Károlynál.

Máté János 8 kat. hold tanya földje tanyaépületekkel eladó. Ért. br. Eötvös József utca 7. 5—2

Feltájtta törzskönyvezett Berkshire és Yorkshire malacok vannak eladók Szabó Gyulánál Endrőd, Szent Imre utca 1. 3—2

Meghívó. A Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet 1936 március 29-én délután 3 órakor a gr. Tisza István ut 97 sz. alatti nagytermében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1936 április 5-én délután 2 órakor tartatik meg, amikor is a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül határozni fog. Az 1935 üzletév zárszámadásai, mérlege és a tárgysorozata a Szövetkezet üzletében kifüggesztett, ahol is az bárki által megtekinthető. Az Igazgatóság. 2—2

Meghívó. A Gyomai Termékek Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezte 1936 március 22-én délután 2 órakor a Hortby Miklós út 40 szám alatt a szék-évi rendes közgyűlést, melyre a tagok ezuton is tisztelettel meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1936 március 29-én délután 2 órakor tartatik meg, a mikor is a jelenlevők számára való tekintet nélkül határozni fog. Az 1935 üzletév zárszámadása, mérlege és a tárgysorozat a kifüggesztett a Szövetkezet főüzletében, ahol is az bárki által megtekinthető. Az Igazgatóság. 2—2

Meghívó. A Gyomai Termékek Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezte 1936 március 22-én délután 2 órakor a Hortby Miklós út 40 szám alatt a szék-évi rendes közgyűlést, melyre a tagok ezuton is tisztelettel meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1936 március 29-én délután 2 órakor tartatik meg, a mikor is a jelenlevők számára való tekintet nélkül határozni fog. Az 1935 üzletév zárszámadása, mérlege és a tárgysorozat a kifüggesztett a Szövetkezet főüzletében, ahol is az bárki által megtekinthető. Az Igazgatóság. 2—2

Meghívó. A Gyomai Termékek Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezte 1936 március 22-én délután 2 órakor a Hortby Miklós út 40 szám alatt a szék-évi rendes közgyűlést, melyre a tagok ezuton is tisztelettel meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1936 március 29-én délután 2 órakor tartatik meg, a mikor is a jelenlevők számára való tekintet nélkül határozni fog. Az 1935 üzletév zárszámadása, mérlege és a tárgysorozat a kifüggesztett a Szövetkezet főüzletében, ahol is az bárki által megtekinthető. Az Igazgatóság. 2—2

Meghívó. A Gyomai Termékek Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezte 1936 március 22-én délután 2 órakor a Hortby Miklós út 40 szám alatt a szék-évi rendes közgyűlést, melyre a tagok ezuton is tisztelettel meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1936 március 29-én délután 2 órakor tartatik meg, a mikor is a jelenlevők számára való tekintet nélkül határozni fog. Az 1935 üzletév zárszámadása, mérlege és a tárgysorozat a kifüggesztett a Szövetkezet főüzletében, ahol is az bárki által megtekinthető. Az Igazgatóság. 2—2

A helyi állatbiztosító Szöv. ez évi rendes közgyűlést f. évi márc. hó 29-én délelőtt 11 órakor tartja a község-háza tanácstermében. Határozatképtelenség esetér a közgyűlés f. évi apr. hó 13-án fog megtartatni. 3—1

A helyi állatbiztosító Szöv. ez évi léptene elleni védőoltását. f. évi április 6-án hatón reggel fél 7 órakor végzi a mázsaházánál. Ugyanazonnap a hasitásmenti Gál Antal, a keselyűsi Bogár Benedek, és a hasitásmenti Bérnes Lajos tanácsában. A körszón tul. Domokos Gábor tanácsában apr. hó 7-én de 7 órakor lesz az oltás új biztosítások is még eszközölhető. 3—1

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON.

Hangaria könyvnyomdával, Gyoma Felölös füztesztő: Tékai Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P., Fél évre 2-60 P., Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 13.280.

Lapzárta csütörtök este 5 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félelvi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Széchenyi Pál gróf emlékezete

Ünnepi közgyűlést tartott a Mezőgazdasági Társaság

Most mult 50 esztendeje, hogy Széchenyi Pál gróf, volt földművelés- ipar és kereskedelmi miniszter megrendezte a budapesti első országos kiállítást. Ebből az alkalomból ünnepi közgyűlést tartott a Magyar Mezőgazdasági Társaság az OMGE dísztermében, ahol a magyar közélet számos kiválósága jelent meg. A vendégek sorában ott voltak a társadalmi, katolai és gazdasági előkelőségek cca 200 részvevővel.

Lányi Márton dr. elnöki beszéde nyitotta meg az ünnepi ülést, aki hangoztatta, hogy a nagybirtokosoknak, közép és kisbirtokosoknak erőteljes összefogására van ma szükség, s a Társaság munkája ennek a szolgálatában áll. Ennek a feladatnak szolgálatában nem tehetünk különbséget magyar és magyar között, mert csak az egységes küzdelem biztosíthatja az ország megerősödését és haladását.

Sternád István ügyvezető elnök, a Magyar Mezőgazdasági Társaság öt éves munkásságának történetét ismertette ezután. A társaság körülországoszterte tömörülnek azok, akik átérzik, hogy szükség van a szövetkezeti reformpolitikára, az ország mezőgazdasági átalakulására, új termelési módszerekre való áttérésre és foglalkozni kell külön-külön a nagybirtokosok és a kisüzemek termelési kérdéseivel, értékesítési szükségleteivel, rentabilitási problémáival. Részletesen ismertette a Társaság közreműködését a Gyümölcsstermelők Országos Egyesületének megalakulásánál, s hangoztatta, hogy a munkaalkalmak szaporítására kell törekedni, mert ma, amikor matematikailag lehetetlen mindenkinek földet juttatni, a meglévő földterület intenzívebb kihasználására kell törekedni. (Általános helyeslés.)

Serényi Gusztáv tartotta meg ezután emlékbeszédét gróf Széchenyi Pálról, a Széchenyi-nemzetség e kiváló tagjáról, aki a modern mezőgazdasági törekvések terén úttörő munkát végzett. Ifjúsága a magyar ébredés és a szabadságharc eszméitől volt telítve, előbb papnak készült, később azonban

kilépett a világi életbe és az első között volt, akik felismerték a magyar agrárkérdés mozgató erőit. Ő alapította meg a nagyvadászi gazdaságot, amely mintái szolgált az ország hasonló köröknek, s azt a szellemet képviselte ebben az országban, hogy ur és paraszt fogjon össze. Később, mint a marcali kerület képviselője és az OMGE alelnöke, végül, mint földművelési-ipari és kereskedelmi miniszter azt a célt szolgálta, hogy a termelés javuljon, a föld kihasználása tökéletesedjék, s ezen az alapon meginduljon a szervezkedés, a szövetkezési mozgalom. Állandóan követelte, hogy az ingó tőkének adott minden védelem és kedvezmény ugyanolyan mérvű védelemben és kedvezményben nyilatkozzék meg az ingatlanjával szemben is. Súlyos és döntő szerepe volt az 1879 évi székesfehérvári gazdaságkongresszuson, ahol felüti beszédeivel és előadásaival. Azt hirdette, hogy javítani kell a termelést, fokozni kell a mezőgazdasági jövedelmet, többet kell kihozni ugyanabból a földből, jobban kell szántani, nemesebb állatot kell nevelni, nemesebb magot kell vetni, jobban kell kihasználni a talajerőt, a csapadékot és statisztikailag kell ezemeltartani a szociális kérdéseket. Abba az időbe esett a tömeges amerikai kivándorlás, amelynek egyik oka a magyar gazdasági élet rendszertelen és beosztás nélküli munkája volt.

A meddő ellenzékiségből kilépve vállalt miniszterséget Széchenyi Pál gróf Tisza Káimán kabinetjében, s alapvető nézete az volt, ami Széchenyi Istváné: hogy a magyarnak ereje, vagyona a földben, a magyar földben van. Ő alkotta meg a „közgazdasági előadók“ szervezetét és ő adta közre 1884-ben ezek első évi munkájának jelentését. A jelentésekhez fűzött megjegyzéseiben Széchenyi Pál a mezőgazdasági munkaalkalmak szaporítását, az új alapokra fektetett hiteléletet, a mezőgazdasági raktárhálózat gondolatát, a növénybetegségek elleni küzdelmet, a tej-vaj és sajtermelés modern fejlesztését hangsúlyozta. Munkájának bekoronázása volt az 1885-i budapesti országos kiállítás, amely befelé fokozta a magyar gazdaságban a verseny szellemét, kifelé pedig bemutatta Európának a magyar mezőgazdaság fejlődését.

Széchenyi Pál gróf a termelés fejlesztését állította az első vonalba, míg nagy kortársa, Károlyi Sándor ezen az alapon a szövetkezés eszméit tűzte ki célul. Később Darányi Ignác építette fel erre a két fontos kezdeményezésre a kísérletügyi mezőgazdaság épületét. Széchenyi Pál gróf kilépve exkluzív főúri kereteiből korán és tisztán ismerte fel azt az értéket, amely a falvak céltudatos munkaerejében, alkotóképességében van. Mondhatnók, hogy Széchenyi Pál szellemét üdvös reak-

ció gyanánt termelte ki a magyar nemzet géniusza, hogy elfensúlyozza azt a gazdasági válságot, amely a 30-as években szakadt rá az országra. Széchenyi Pál emléke megérdemli, hogy ne feledkezzék meg róla a nemzet, s hogy kriptája ajtaja vissza ne záródjék a feledékenység lakatjával.

Az előkelő közönség Serényi előadását állandó tetszéssel kísérte.

Ezután Kenéz Béla volt kereskedelmi miniszter, a modern magyar agrárstatisztika egyik úttörő munkása, akit a Magyar Mezőgazdasági Társaság ünnepi közgyűlése választott meg országos elnöké, tartotta meg székfoglaló beszédét.

Tájékoztató

a gazdatarozásokra irányadó teherhatárok helyesbitése iránti eljárásról

Hivatalos helyről kaptuk és közöljük az alábbi sorokat:

A védett birtokoknak a 10.000/1935. M. E. számú rendeletben szabályozott teherrendezése szempontjából különös jelentősége van a birtok kataszteri tiszta jövedelmének. A tartozásoknak a negyvenszeres szorzaton felüli részét fogják ugyanis állami könyvadósságvállalással rendezni, a 10 holdnál kisebb védett birtokoknál pedig a negyvenszeres szorzaton belül eső terheket fogják 50 év alatt törlesztendő tartozásá átalakítani (konvertálni). De hasonló fontos jelentősége van a negyvenszeres szorzatban meghatározott teherhatárnak a védettségjeljáró fizetések szempontjából is, mert a védettségi korlátozások alá eső tartozásoknak a negyvenszeres szorzaton felüli része után a védett gazdaadás általában nem köteles fizetést teljesíteni.

Ezekben a kérdésekben a legfontosabb tudnivalók a következők:

1. Mi a teherhatár helyesbitésére irányuló eljárás?

Vannak esetek, amelyekben a kat. t. jövedelem időközi változások folytán már nem fejezi ki

híven az ingatlan rendes gazdálkodással elérhető jövedelmezőséget s így nem lenne helyes, ha mindig mereven kellene ragaszkodni a kataszteri tiszta jövedelemhez. Ezért a gazdatarozások rendezése tárgyában kibocsátott 10.000/1935. M. E. rendelet 8—11. §-ában foglalt rendelkezések, valamint az 1800/1936. I. M. szám alatt közzétett részletes szabályozás lehetővé teszik az említett teherhatárnak helyesbitését. A helyesbitésre irányuló eljárásban tulajdonképpen arról döntenek, mennyivel több vagy kevesebb terhet bír el a védett birtok — szemben azzal, amelyet akkor kellene viselnie, ha a teherrendezési kedvezményeket és a védettségi fizetéseket a birtok tényleges kat. t. jövedelmének alapulvételeivel számítanak ki. Ehhez képest az eljárásban, ha az sikerre vezet, azt fogják tehát kimondani, hogy a teherrendezés és a védettségi fizetések szempontjából nem a tényleges kat. t. jövedelmet kell alapul venni, hanem annál pl. 30 százalékkal többet vagy kevesebbet azért, mert igazság szerint ez az utóbbi kulcs felel meg a birtok tényleges értékének és teherbíró-képességének.

Fontos tudni, hogy az ilyen döntéssel azonban nem változik meg a birtok tulajdonképpeni kat. t. jövedelme, hanem az csupán eszméileg, kizárólag a gazdatarozásokra vonatkozó rendelkezésekben való alkalmazás szempontjából módosul és a helyesbités eredményét adózási célokra nem is szabad felhasználni.

2. Mely esetben eredménytelen az eljárás?

Az eljárást eredménytelenül fe-

ződik be akkor, ha a helyesbítés nem eredményezne legalább 20 százalékos felemelést, illetőleg legalább 15 százalékos leszállítást. Ha tehát a tényleges helyzet olyan, hogy az érdekelt félnek nincs kilátása arra, hogy az eljárásban legalább ilyen mérvű eltérést állapítsanak meg, akkor költségkímélés okából saját érdekében ne terjesszen elő kérelmet.

3. Hol és meddig kell beadni a kérvényt?

A teherhatár helyesbítésére irányuló kérvényt az illetékes helyi bizottságnál *legkésőbb 1936. évi május hó 20. napjáig kell beadni.*

4. Mit kell tudni a kérvény kiállításának és beadásának formáságairól?

A kérvényt több érdekelt közösen is előterjesztheti. Ha a kérvényt nem ügyvéddel adják be, azt a kérelmező köteles aláírni, vagy kézjeggyel ellátni és az aláírást (kézjegy hitelességét) két tanuval, vagy a községi előljárósággal kell a kérvényen igazoltatni. A kérvényt legcélszerűbb azon a nyomtatványúrlapon kitölteni, amellyel a pénzügyminiszterium a helyi bizottságokat ellátta és amelyet a helyi bizottságok ingyenesen bocsátanak az érdekelt rendelkezésére.

Egyébként a kérvényben elő kell adni, hogy a kérelmező milyen mértékű helyesbítést kér és egyúttal elő kell adni mindazokat az adatokat is, amelyekkel a kérelmező állításait igazolni kívánja.

5. Mely esetekben lehet kérni a határ leszállítását?

Leszállítást csak akkor lehet kérni, ha a védett birtok kat. t. jövedelmének *holdankénti átlaga 14 koronát, jelzálogos terhe pedig a kat. t. jövedelem harmincszorosát meghaladja.* Ez olyan általános szabály, amely alól kivételt nem lehet engedélyezni.

6. Mikor terjeszthet elő az adós a felemelés iránt indított eljárásban vizontkérelmet?

Az adós mindenkor a védett birtokhoz tartozó valamennyi ingatlanra (távi jószágtesire) nézve terjesztheti csak elő a helyesbítési kérelmet, a hitelező azonban előterjesztheti a kérelmet akár a védett birtokhoz tartozó valamennyi ingatlanra nézve, vagy akár csak azokra, amelyekre követelése van bekebelezve. Ennek az a magyarázata, hogy a hitelező többnyire nem tekinthető érdekeltnek azon ingatlanok (jószágtesetek) tekintetében, amelyre követelése bekebelezve nincsen. Ha azonban a hitelező a helyesbítést nem az egész védett birtokra, hanem csak egyes ingatlanokra nézve kérelmezte, akkor az adós a már megindult eljárás során, egész a tárgyalások befejezéséig, kérelmet terjeszthet elő annak érdekében, hogy a hitelező kérelmének teljesítése esetében a többi ingatlanokra nézve viszont leszállítsák a teherhatárt.

Az ilyen vizontkérelem esetében az adósnak nem kell a költségátalányt (lásd a 9. pont alatt) befizetni, sőt az ilyen vizontkérelmet akkor is előterjesztheti, ha a védett birtok kat. t. jövedelmének holdankénti átlaga 14 koronánál kisebb, illetve ha a bekebelezett terhek a kat. t. jövedelem harmincszoros szorzatát el nem érik.

7. Mikor és milyen módon lehet kérni a helyesbítési eljárást 20 kat. holdon aluli birtok esetén, illetőleg akkor, ha nagyobb ugyan a birtok, de annak kat. tiszta jövedelme 100 koronát meg nem halad?

Ilyen esetben csak kivételesen, pénzügyminiszteri engedély alapján indulhat meg az eljárás; a pénzügyminiszter pedig csak akkor adhat engedélyt ha a kérel-

mező megfelelően igazolja azt, hogy a birtok forgalmi értéke és a kat. t. jövedelem negyvenszeres szorzata között feltűnő aránytalanság mutatkozik.

A teherhatár helyesbítésére irányuló, szabályszerűen kiállított és felszerelt kérvényt ilyen esetben is a helyi bizottságnál kell benyújtani, de abban egyúttal azokat az adatokat és bizonyítékokat is fel kell sorolni, amelyek alapján a kivétel engedélyezésének indokoltságát a pénzügyminiszterium elbíráhatja.

8. Mi az eljárás akkor, ha a védett birtok jelzálogos terhei a kat. t. jövedelem kétszázszoros szorzatánál is nagyobbak?

Ilyen esetben általában nincs helye az eljárásnak. Ha azonban a védett birtok tulajdonosa kimutatja azt, hogy saját magának és a vele közös háztartásban élő hozzátartozóinak a *védett birtok jövedelme képezi az egyedüli megélhetési alapját és hogy ezen felül legfeljebb napszáméből, vagy más hasonló forrásból van csak jövedelmük,* akkor ez utóbbi körülménynek megfelelő igazolása esetében — de persze csak akkor, ha az előírt egyéb előfeltételek is fennforognak — a helyi bizottság elrendeli az eljárást.

De kivétel engedélyezésének lehet helye kétszázszoroson felüli terhelés esetében még akkor is, ha a tulajdonosnak és a vele közös háztartásban élő hozzátartozóknak *nem kizárólag mezőgazdasági forrásból ered ugyan a jövedelme, de az egyéb forrásokból származó jövedelem elenyészően csekély.* Ezt az előfeltételt az egyébként szabályszerűen kiállított és felszerelt kérvényben ugyan csak igazolni kell. A kivételt ilyen esetben a pénzügyminiszter a földmivélségi miniszterrel egyetértőleg engedélyezheti.

Itt meg kell említeni még azt is, hogy a kat. t. jövedelem két-

százszoros szorzatát meghaladó jelzálogos terhek esetében főleg magának az adósnak állhat érdekében a kat. t. jövedelem felfelé való helyesbítése. Emelés esetében ugyanis akként alakulhat a helyzet, hogy a jelzálogos terhek már nem fogják meghaladni a kétszázszoros szorzatot s így az adós esetleg hozzájuthat a teherrendezés kedvezményéhez, noha kétszázszoroson felüli terhelés esetében a védett birtok általában ki van zárva ebből a kedvezményből.

9. A költségátalány fizetése.

A kérvény beadásakor igazolni kell azt is, hogy a kérelmező az eljárás költségeire az előírt költségátalányt befizette. A költségátalány összege a védett ingatlanok együttes kat. t. jövedelmének minden egész koronája után 4 fillér, *de legfeljebb 12 pengő és legfeljebb 200 pengő.* A költségátalányt „a teherrendezési alap”-nak 65.482. számú postafakarék-pénztári számlájára kell postafakarék-pénztári csekkalapon befizetni. Ha a kérelmet több érdekelt közösen terjeszti elő, az átalány összegét csak egyszeresen kell befizetniük; közös kérelem esetében tehát nem kell külön-külön befizetni az átalányt.

Ha az eljárás megindítása a pénzügyminiszter engedélyétől függ, az átalányösszeget nem kell előre befizetni, hanem csak akkor, ha a pénzügyminiszter az eljárást engedélyezte.

10. A helyi bizottságok előtti eljárás.

A helyesbítési kérelmeket a helyi bizottság ülésben tárgyalja és a tárgyalásra a védett birtok tulajdonosát, az esetleges haszonélvezőt, az ismert hitelezőket és a többi ismert érdekeltet is megidézi. Az idézést posta útján kézbesítik; az a körülmény, hogy az idézést esetleg nem lehetett kézbesíteni, vagy hogy valamilyen érdekelt a tárgyaláson meg-

TÁRCA

FIATALON A VIHARBAN

Irta: Klein Mihály. (6)

Már kezdtem türelmetlen lenni — gondoltam „Istenem, mi lesz most velem?” Minden esetre nem történt semmi különösebb, csak vissza kísérték Gros Geringba, hol egy nagy épületbe vittek, amit csak akkor láttam, hogy fogház, amint beléptünk a vaskapun.

Engem mindjárt felvezettek egy magányos cellába, amit szomorú szívvel vettem tudomásul. Mert hisz oly csapás rámnézve az,

hogy egy kis szobában tétlenül kell benn sorvadnom.

Fiatalságom legnagyobb ellen-sége volt a zárt levegő és a tétlenség, melyet nem bírtam volna ki sokáig.

Az első este csak valahogyan eltelt, ami engem nagyon elkeserített. Hiába magyaráztam nekik, hogy engedjenek el, mert én úgysem maradok itt Ausztriában, hisz Németországba sietek, hogy minél előbb beérjek. Csak néhány nap, míg leérek a határra. De mindhiába volt minden magyarázatom.

* * *

Már a második napja tartott ez az állapot, ami engem telje-

sen legyengített már, amidőn reggel bejött hozzám az a férfi, hogy készüljek el, mert később elkísérnek a bíróságra, hogy határátlépésért ítélkezzenek felettem. Én már kezdtem örülni, na most már kiengednek, amiben természetesen nem is csalódtam. A terem belseje köröskörülzöld posztóval volt bevonva és egy nagy író asztalon feszület állott, mely részemre félelmetössé tette az ott-tartózkodást.

Nem sokára bejött a bíró és az ügyész, meg két ügyvéd s röviden kimondták az ítéletet, melyet egy tolmács lefordított magyarra. Negyvennyolc órát adtak, mely aznap délután telt le.

Visszakaptam minden iratomat

és egy férfi kísért el jó darabon, akivel beszélni szerettem volna, de nem sokat értett belőle, amire csak azt mondia „nach csehien” ami annyit jelent, hogy Csehszlovákiába. Roppant izgatott voltam, mert nem értettem, csak mikor megmutattam a lérképet, hogy mutassa meg, hová visz az út, akkor jöttem rá, hogy Csehszlovákiába.

Jó darabon haladtunk már, mikor ideadott egy csomagot és sok szerencsét kívánva visszafordult, engem a sorsomra bízva. Én tűnődve indultam tovább, míg eltűnt a szemem elől a kísérom.

(Folyt. köv.)

nem jelent, nem akadályozza az érdemleges tárgyalás megtartását és a határozathozatokat.

A helyi bizottság szükség esetén helyszíni kiszárlást vagy szakértőnek meghallgatását is elrendelheti. Az ilyen külön eljárásnak a költségét általában az tartozik előlegezni és viselni, akinek kérelmére az eljárás megindult.

A helyi bizottság határozata ellen annak kézbesítésétől számított 15 nap alatt panaszai lehet fordulni a kir. ítélőtáblához. A panasz két példányban kell beadni annál a kir. adóhivatalnál, amely mellett a helyi bizottság működik.

11. Illetékmentességi szabályok.

A feherhatár helyesbítési eljá-

rásban benyújtott beadványok, jegyzőkönyvek, bírói határozatok és más iratok — a meghatalmazás kivételével — illetékmentesek. Ugyancsak illetékmentesek azok a bizonyítványok, másolatok és kivonatok is, amelyeket az eljárásban való felhasználás céljából állítanak ki; ez utóbbiak illetékmentessége azonban csak feltételes, vagyis ha a kérdéses okiratokat más célra használják fel, akkor a szabályszerű illetéket már le kell róni.

12. Hol kapható esetleges további felvilágosítás?

Ha valamelyik érdekeltnek további tájékoztatásra volna szüksége, helyesen teszi, ha még a kérvény beadása előtt kér felvilágosítást a helyi bizottságtól.

A Gyomai Tűzoltó Egyesület közgyűlése

Vasárnap délelőtti 11 órakor tartotta a tűzoltó egyesület rendezésű közgyűlését. Viléz Madaras Gyula elnök meleg szavakkal üdvözölte a gyűlés megnyitása után dr. Sorbán Jenő főszolgabírói és a jegyzői karral az élen teljes számmal megjelent előljáróságait.

A tárgysorozat sáma leírásának után (múlt évi zárszámadás, jövő évi költségvetés) a közgyűlés egyhangúlag a következő tisztviselőket választotta meg három évre: elnök v. Madaras Gyula, alkár Zöld Sándor, pénztáros Seprényi Lajos, ellenőr Kőszegi Mihály, ügyész dr. Messinger Albert, számvizsgálók Kovács Lajos, Nemerey

Péter, Wagner József, — parancsnok Arany Gusztáv, alparancsnok Biró Béla, szakaszparancsnok és segédülési Kőszegi Mihály, orvos dr. Vincze Endre, választmány: Iványi István, G. Nagy László, Pétermann József, Ailer Márton, Kató Lajos, Grosz Zoltán, Bácsy Elek, Kner Endre, Arany Mihály. Pótlagok: Tápay Károly, Gsernay Géza id. Sebessy János.

Gyűlés után dr. Sorbán Jenő főszolgabíró meglekintette a tűzoltó szertárt, fogadta a tűzoltó szakasz tisztelgését és kijelentette, hogy ő is belép a tűzoltó egyesület tagjai közé.

A Független Kisgazdapárt gyomai gyűlése

Senkise tudta megmondani Eckhardt Tibornak, hol lesz Gömbös Gyula négy év múlva

Sok kíváncsi ember volt vasárnap délután a gyomai községháza udvarán. Még gyermekokkal is befurakodtak egyesek a lövegbe, nehogy kiharadjanak a nagyjelentőségű eseményből.

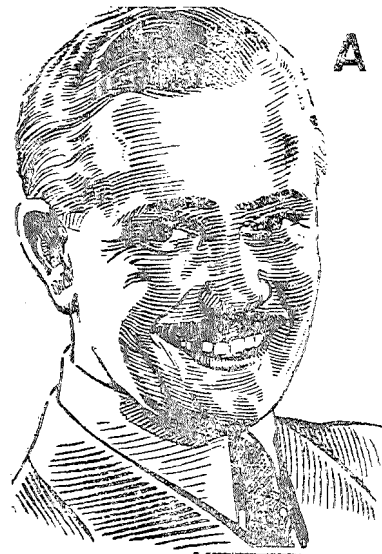
Délután 5 órakor nyitotta meg Kruchió István, a gyomai független kisgazdapárt alelnöke a gyűlést és arra kérte a hallgatóságot, viselkedjék mindenki rendezésű és még a közbeszólásoktól is tartózkodjanak. Eckhardt Tibor és Andaházi Kasnya képviselők még nem érkeztek meg Kondorosról, ezért Tildy Zoltán református lelkész kérte fel beszédje megtartására.

Tildy hosszan bírálta a kormány reformjavaslatait, majd megérkeztek a vendégek és Andaházi Kasnya Béla vette át

a szót és hosszan fejtegette, miért nem jött eddig a kerületébe. Most sem beszámolót jött tartani, hanem a mandátumát akarja megköszönni. — Kijelentette, hogy ő azoknak is képviselője, akik nem órára szavaztak. Mindenkinek segítségére akar lenni, de csak közérdekű dolgokban, mert ő nem kijáró, hanem törvényhozó és ezért senkinek sem irafik, sem italmérési jogot nem szerez. Ezután többször akar eljönni a kerületébe.

Eckhardt Tibor

hosszan bírálta a kormány programját és mindenben a tükös választói jog kiküzdését tartotta a legelsőbbnek. Hosszasan oklatta a hallgatóságot, hogy miért kell bizalmatlannak lenni a Gömbös kormánnyal

A fogkő a fog pusztulását okozza!

A legegészségesebb fogakat is megláztja a fogkő, ha azt idejében el nem távolítjuk. Ezért használjon rendszeresen Kalodont-fogkrémet, mely hazánkban egyedül tartalmaz sulfuricinsavat, — ezt a milliószor kipróbált fogkő elleni szert.

KALODONT fogkő ellen

szemben. E közben tudtuk meg Eckhardt Tibornak a tulajdonképeni eljövetele célját, mert fölünk akarta megtudni, hol lesz Gömbös Gyula négy év múlva? És senkise sem akadt, aki Eckhardt Tibornak válaszolni tudott volna erre a váratlan kérdésre, mire rövidesen az a nagyhorderejű kijelentéssel fejezte be a beszédét, hogy a kisgazdapárti munkaprogramot ad Békés és Csongrád megyékben hasznos munkakalkuláció megindulására, amelyek között az öntözés első helyen áll.

Dunántúli furók

Czirják Antal és Dulin Jenő dunántúli képviselők az addig nyugodt és mérsékelt beszédekkel tulajdonképen szárnyalni egy pár robbantásra szánt kijelentéssel, de a gyomai és endrői gazdákat nem lehetett elragadni, hallottak ők már külön szónokokot is, azok sem tudták elcsavarni a fejüket.

A gyűlés vége

Öt óra előtt lett vége a gyűlésnek. Eckhardték az 5 órás gyorsan visszautaztak Pestre és a mintegy 3000 emberből álló hallgatóság rendben és csendben szétoszlott.

Hármas szövetség

Miközben tárgyaltak és jegyzékeztek az európai hatalmak, az alatt Rómában megújították a magyar-olasz-osztrák egyezményt.

Ennek az egyezménynek lehetnek bírálói és esetleg ellenzői, de annyi bizonyos, úgy külpolitikai, mint nemzetgazdasági szempontból ránk előnyös ez az egyezmény és különösen a jövőbe vetett reménységünkkel nagy megnyugvásunkra szolgál, hogy a szívvel-lélekkel velünk érző olasz nemzettel és az osztrákokkal ilyen

benső viszonyban lehetünk.

Hála Gömbös Gyula miniszterelnöknek és munkatársainak, hogy a szép reménységgel várt termésünk elhelyezését biztosították és a régi barátaink szeretetét és támogatását megtartották.

*

A többi hatalmak csoportokban szervezkednek és szeretnék a németeket legyűrni, de úgy látszik, az angol józanság leszereli a kardcsörtetőket és reméljük, mégis csak megszületik az európai béke.

Nagy sikert aratott az országos mezőgazdasági kiállításon a békésvármegyei állattenyésztés

A békésvármegyei díjazások jegyzéke

Mint ismeretes, múlt péntek délelőtti nyílt meg Budapesten az országos mezőgazdasági kiállítás. A kiállítás bírálóbizottsága a békésvármegyei kiállítók

közül a következők lenyest: állatait díjazta: Özv. gróf Széchenyi Anlalné, 2 bika elismerő oklevél, egy bika I. b. díj. Gróf Csáky Árpádné, egy

bika III. díj. Wenckheim Mafild grófnő, egy bika III. díj. Gróf Wenckheim József, egy kos I. b. díj. Geis Gyula ménjei nagy díj, II. a. díj. Beliczey Miklós, ménjei I. a. díj, II. b. Reck Géza, ménjei I. e. díj. Geis Gáspár, ménjei I. f. díj, mangalica kenta I. c. díj, koca I. b. díj. Gróf Pongrácz Jenőné, bika II. a. díj. Csorvási Uradalom Rt., kan II. díj, juh II. díj. Gróf Zichy Aladárné, kan II. díj. Gróf Wenckheim Jenő kan I. b. díj.

Az orosházi kisgazdák: Jankó Mihály, bika elismerő oklevél, bika III. Baranyai Géza, bika elismerő oklevél; Jankó Béla, bika II. díj; Szemenyei Sándor, bika III. díj; Soós Lajos, bika II. díj; Kocsondi Mihály, bika elismerő oklevél; Gulyás Péter, bika III. díj; Szász Imre, bika elismerő oklevél; Jankó József, bika I. g. díj; Horváth Imre, bika III. díj; Ravasz Ferenc, bika elismerő oklevél; Csizmadia András, bika III. díj. Csira Ferenc (Békés), egy bika II. díj; Komáromi Gábor, (Békés), egy bika elismerő oklevél.

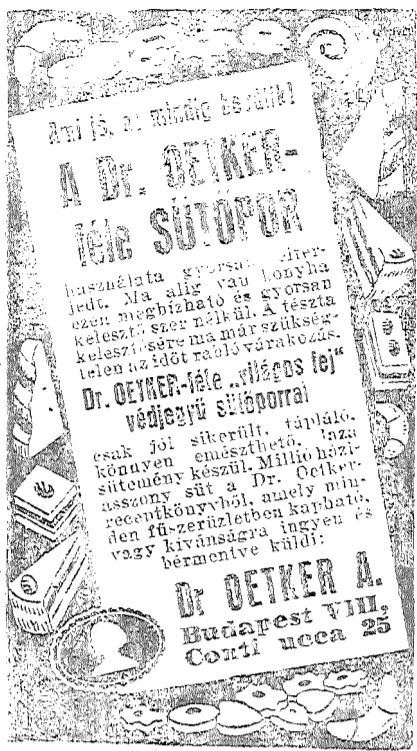
Szövetkezeti közgyűlés.

A Gyomai Termelők Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezele március 22-én, negyedszámú hallgatóság előtt tartotta meg, évi rendes közgyűlését, Horváth Miklós úti székházának udvarán.

A gyűlést a gyengélkedő Feiler Ernő elnök helyett Dr. Kovács János igazgatósági tag nyitotta meg. A tárgysorozati egyes pontjait értékes hozzászólások keretében tárgyalta le a közgyűlés, melynek során egyhangúlag nyert megállapítást, hogy a szövetkezet az elmúlt üzleti évben is értékes munkát végzett. Az általános olvasó árnívó mindenkori fenntartása mellett tagjai, illetőleg vásárlói között cca. 3000 pengő visszatérítést osztott szét, s e mellett mérleggel 148.17 P. listára nyereséggel zárta.

A mai nehéz gazdasági viszonyok mellett, ilyen eredmények kétségtelenül a helyes célkilüszésekről és a tagok igazi szövetkezeti szelleméről áthatott együttműködéséről tesznek tanúbizonyságot.

A közgyűlés örömmel állapította meg, hogy az elmúlt évben a tagok száma közel 1000-re emelkedett, s ez a szám előreláthatólag még növekedni fog. Őszinte elismerését fejezte ki az igazgatóság és a felügyelőbizottság munkásságáért erre való tekintettel a vezető-

seget ismét 3 évre bizta meg az ügyek vitelével.

A közgyűlésen tapasztalt lelkes hangulat alapján az a benyomásunk, hogy Gyoma közönsége ismét bizalommal van a szövetkezetek működésével szemben. Most már tudatára ébredt, hogy helyes irányelvek mellett történetesen előmozdítja, boldogulását elősegíti. Ha a szövetkezetekkel szemben tanúsított támogatás a jövőben még erősödnek, akkor szükségükre be fog következni községünk gazdasági helyzetének javulása.

K.

Megnyílik Szilágyi János fonetikus angol és német nyelvoktatása

Szilágyi János, mint nemzetközi fonetikus nyelvitanár és angolnyelvtanító 1936 április hó 1-ső napján nyitja meg Gyomán, népszerű és országosan is már elismert, eredményekben meglepően gazdag fonetikus angol és német nyelvű tanfolyamát. Szilágyi tanár gyakorlati alapon tanítja az angol és német nyelvet s a mindennapi, gyakorlati élet számára képezi ki hallgatóit. Célja az, hogy aki a tanfolyamát végig hallgatta, boldogulást, egzisztenciát és a létért való küzdelemben állandó elhelyezkedést tudjon szerezni, az angol és német nyelv tudásával. Ha figyelembe vesszük, hogy az angol és német nyelv dominálja a világot, Szilágyi tanár terve egyszerre óriási jelentőséget nyer előttünk, mert a küzdelmek közepette új, határtalan lehetőségeket nyújt az elhelyezkedést illetően. Népszerű kurzusának díját havi 12 pengőben szabta meg, ezért minden nap egyórát oktatásban részesül a tanuló.

Szilágyi tanár érdeme az is, hogy ő írta és jelentette meg a mai napig a világon páratlanul álló angol-magyar és magyar-angol első fonetikus lecke-könyvét kivételes módszerével annyira leegyszerűsítette az angol nyelv megtanulását, hogy bárki, aki magyarul ír és olvas, az „Szilágyi“-féle kivételes módszerével minden nap egyórát tanítás mellett kétféle hónap alatt szépen beszél angolul. Az angol és német nyelvek megtanulása most már nem luxus, hanem életkérdés.

Kívánatos volna, ha ezen eredményekben gazdag, tanfolyamra mentől többen jelentkeznenek.

Jelentkezni lehet a Gyomai Ujság kiadóhivatalánál.

HOL VOLT A PARADICSOM?

Az első emberpár lakóhelyét, az Édenkertét, a paradicsomot általában keresik a tudósok. Legutóbb Albert Grunke neves német földrajztudós nagy felkészültséggel és logikával azt igyekezett kimutatni, hogy az emberiség bölcsője a sarkokon volt és itt élt Ádám meg Éva paradicsomi ártatlanságban és szépségben. Annyi minden esetre bebizonyított tény, hogy a sarkvidékeken valaha melegebb éghajlat volt. Az Északi-sarkon megkövesedett pálmákat találtak. Így azután igen sok valószínűsége van annak, hogy az élet voltaképpen a sarkvidékekről indult el és terjedt tovább, úgy, ahogy a föld kihűlt.

Azt is tudjuk ma már, hogy nemcsak egyes földrészek tolednak el földgömbünkön, hanem a sarkok is, ami nyilvánvalóan a föld tömegének nehézkedési pontváltoztatásával van összefüggésben. A korszakok idején, tehát körülbelül 400 millió évvel ezelőtt az Északi sark Kanada partjai előtt terült el a Csendes-óceánban, a Déli sark pedig Afrika déli csücsüvé. Valószínű, hogy az állandó éghajlatváltozások látták elő azt, hogy a föld növény- és állatvilága az alkalmazkodás folytán mindig új és új válfajokat termelt ki. Az sincs kizárva, hogy a tudósok által keresett paradicsom egyszerre több helyen is volt a világ különböző részein.

Egyidőben nagy népszerűsége lett szerit az az elmélet, hogy a paradicsom a Tigris és Eufrát között, Bagdad környékén lett volna. Más tudósok a Pamir fennsíkján keresték az Édenkertet. Természetesen ép oly kevésbé érték el teljesen megbízható és pozitív eredményt, mint azok, akik Örményországban, avagy Damaszkusz közelében, vagy pláne Középamerikában keresték a paradicsomot. Akadtak a tudósok között olyanok is, akik azt állították, hogy az emberiség bölcsője a Duna melletti terület el. Franc von Wedrin német tudós pedig nagy könyvet írt arról, hogy a paradicsom minden bizonnyal Németországban terült el. A legvalószínűbb a régi egyház-atyák tanítása, akik szerint a paradicsom tulajdonképpen nem is létezett, csupán egy jámbor ember használta hasonlatként. A világ Ura az embert gazdag és virágzó természet közepébe helyezte, ahol mindent megtalált és ennek a korszaknak illusztrációja kívánt csupán lenni az Édenkert fogalma és elnevezése.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepeknapokon és cíjei minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a bétri Balogh gyógyszeriar tarti szolgálatot.

Eljegyzés. Arany Rózsikát eljegyezte Zöld László. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Eljegyzés. Breuer Lenke (Gyoma) és Gold Árpád (Törökszentmiklós) jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Vitéz dr. Márky Barna alispán március 20-án előadási tartott Budapesien és nagy felszólalott.

A Sió szabályozását tervezik az érdekelt törvényhatóságok és kulturmérnöki hivatalok. Az eddig kialakult vélemények szerinti — amint a Vállalkozás Építkezés írja — 9-12 millióra tehető az az összeg, amelyet ebbe, a középduánál szempontjából kétségtelenül legnagyobb fontosságú létesítménybe be kellene fektetni.

Kovács úr és neje egészséges ápoli emberek — bár nem adnak sokat külső megjelenésükre. De az, ami az egészséghez és jóérzéshez szükséges — annak nem szabad hiányoznia. Nem is hiányzik a mosdójukról soha a KALODONT szájvíz, mely fertőtleníti és üdíti a szájat.

Felhívás. Gyoma és Endrőd polgárait hoz. Békés vármegye Monográfiája megírás alatt áll, mely magában fogja foglalni a megye történetének, kultúrájának, iparának, kereskedelmének, mezőgazdaságának, sportéletének stb. ismeretét, valamint a vármegye minden községének illusztrációkkal színesített történelmét. Felkérjük a polgárságot, hogy az ez ügyben kiküldött listáival a társadalmi rész megadásában és a mű létrehozása tekintetében támogatni sziveskedjenek. (v. gy.)

HÁZIASSZONYOK! Megjelent a DR. OETKER gyár 1936. évi első kiadású fényképes receptkönyve, melyet kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve küld: DR. OETKER A. Tápszerművek Budapest, VIII. Conti u. 25. Sütőpor és vanillincukor ára most levetlenül 12 fillér.

Tiszta lakás egészség!

Tisztelettel értesítem, a nagyérdemű közönséget, hogy szobafestési munkákat leszállított árban készítek és vállalok.

Kiváló tisztelettel:
UNGI ELEK
szobafestő.

(V. ker. Attila út 19 szám.)

A Futuránál

(Wagner fetelep) burgonya, korpa, és szemestengeri állandóan kapható.

Lényegesen megjavították az osztálysorsjátékokat.

Sokkal több és nagyobb nyeresmény lesz úgy, hogy a nyeresési esélyek is erősen emelkedtek. Az elérhető legnagyobb nyeresmény:

Pengő **700.000** Pengő

Jutalom és nyeresmények:

400.000

300.000

100.000

60.000

55.000

50.000

45.000

21 darab **20.000**

32 darab **10.000**

stb., stb., összesen több mint **9 millió pengő készpénzben**

84.000 sorsjegy közül **42.000** darabot sorsolnak ki, tehát minden második sorsjegy nyer.

Első húzás április 17 én kezdődik

Sorsjegyek hivatalos áron:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
28	14	7	3 1/2
pengő	pengő	pengő	pengő

... az összes főárusítónál kaphatók.

Amerika ördögei. Páratlanul érdekes riportorozatot indít új számában Tolnai Világlapja, az amerikai alvilágról, amelynek ördögei között nemcsak gépfegyveres banditák, hanem milliommosok is vannak. A népszerű képeslap a legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás cikket, sok értékes rovatot és közel száz képet közöl. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Színházi kulisszatitkok és filmvilágítások teszik érdekessé és változatosabbá a Délibáb új számát, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek illusztrált rádióműsorokat, folytatásos regényt számtalan pompás riportot és több mint száz képet közöl a különös színházi képeslap. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Zongora hangolás.

Tisztelettel jelentem, hogy a jövő hó, április első napjaiban Gyomán időzőm. Zongorák rendbe hozására a szíves megkereséseket a lap kiadójába kérem. Díjtételek a következők: Hangolás tisztítással együtt 8 P., tisztítás nélkül 5 P., tisztítás hangolás nélkül 5 P. Eladó zongorák szétszedése, megtekintése szakvélemény céljából 2 P.

Szíves pártfogást kér
Muth Mihály
zongora hangoló.

MEGHÍVÓ.

A Gyomai Sport Club f. év április hó 5-én d. e. fél 11 órakor az Uri-Kaszinó nagytermében évi rendes és tisztújító közgyűlést tart, melyre ezúton hívja meg az igen tisztelt tagjait s kérjük, hogy minél számosabban megjelenni szíveskedjenek.

Tárgysorozat:

Jegyzőkönyv hitelesítőik kijelölése.
1935. évi jelentések.
1935. évi zárszámadás jóváhagyása.
Felmentvény megadása.
Tisztújítás.
1936. évi költségvetés jóváhagyása.
Esetleges indítványok, melyek a főtitkárnál írásban a gyűlés megkezdése előtt 48 órával beadandók.
Gyoma, 1936. március 19.
vitéz Madaras Gyula sk. Imre Lajos sk.
elnök. főtitkár.

„Öltözködés és divat“ a címe a Pesti Napló Könyvek április 1-én megjelenő új kötetének és min a címből is megállapítható, ez az érdekes könyv a mai ember életének legfontosabb problémáit, az öltözködés művészetét tárgyalja. Nem valami száraz divatkönyvvel kap az olvasó, hanem a mai öltözködés szabályait, ferdeségeit, kirovéseit, utásait, állandó törvényeit tartalmazza színes, ismerető cikkek gyűjteményét. A mű ezenkívül a divat történelmének izgalmas fejezeteit is közli, amelyek felölelik a nadrág és a szoknya történelmét, a kozmetika létezését, a divat történelmét az ókortól napjainkig felmutat. A mű illusztrált szerkesztő: Báró Halvány Lili, Bácskai Magda, Ráth-Végh István, a kötetet Feiks Jenő eredeti rajzai és egykorú metszetek reprodukciói díszítik. Az április 1-én megjelenő kötetet Az Est-lapok előfizetői és olvasói 1 pengős kedvezményes áron a helyi újságbizományosnál vásárolhatják meg.

Nem mehetnek a gyomai munkások Hevesbe. A tavasz elérkeztével munkásaink azzal a kéréssel fordultak a vármegye alispánjához, hogy a hevesi munkára engedjen elmenni gyomaiakat is. A válasz rövid volt: „gyomai munkás nem mehet.“ Most aztán azok a munkások is, akik becsülettel állították meg a helyüket, ott messze, azok sem mehetnek, azért, mert voltak a gyomaiak között olyanok, akik a gyomai munkások jó hírnevén csorbát ejtettek és ezek miatt szenvednek most a löbbiek is.

Vasutas tennispörte. A Mezőturi Máv. Sportegyesület Ten-nisszakosztálya országos tennisszbemutatót rendez április 12-én vagy 19-án. Mezőturon! A bemutatón az ország legjobb női és férfi játékosai vesznek részt, ezért az egész vidéken óriási az érdeklődés a páratlan tennisszesemény iránt. Lázasan készülődés és hatalmas munka folyik most a mezőturi vasutasok tenniszberkeiben, de hisszük, hogy meg is lesz az eredmény és olyan közönség lesz, mint még sohasem volt eddig. Az országos bemutatón legnagyobb eseménye: Gabrovitz és Szigeti találkozója. Az ülőhelyek biztosítása nagyon ajánlatos! Jelentkezés: Állomásfőnökség, Mezőtúr (Telefon: Mezőtúr 58).

Körösladányban három, Vésztőn két munkáslakóház építésére hirdel versenytárgyalást a gyulai államépítészeti hivatal április 6-iki hatállyal.

Minden Aspirin-tablettán a „Bayer“ kereszt látható. Bayer-kereszt nélkül nincs tehát Aspirin-tabletta. Saját érdekünkben erre ügyeljünk.

„Filiéres hajó indul Buda-desiről Wienbe ápr. 10-én, visszaérkezik Budapeszre ápr. 14-én. A menetdíj oda-vissza P. 12.80, s a vidéki résztvevők Budapestig és vissza 55 százalékos vasúti kedvezményben részesülnek. Az ellátási díjak is igen mérsékelték, úgyhogy a hajójegy Budapesttől és vissza Budapestig, teljes ellátás a hajójutotarlama alatt és Bécsben, valamint hálókabin és a bécsi tartózkodás alatt P. 45.60. Jelentkezés a Máv. Hiv. Menetjegyiroda békéscsabai fiókjánál, ahol további felvilágosítások is szerezhetők. — Az utazáson résztvevőknek utlevélre nincs szükségük.“

A békéscsabai iskolákban fellépő sok a tüdőbeteg gyermek.

Julius 15-én lesz 100 eszledeje, hogy a Pest-váci vasúton a közlekedést megindították.

KORONA HANGOS MOZGÓ ENDRÓD

1936. március 29-én vasárnap Híres Charlie Chan a mesterdetektív legizgalmasabb kalandja

A LONDONI REJTÉLY

Bűntügyi történet.

Főszereplők:

Warner Oland, Drue Leyton, Mana Barrie.

Charlie Chan a sárga detektív, akinek bravurjait ismerik a detektívregényekből. Most e filmen megismerhetik legszeszenciósabb bűntügyi nyomozását, amelynek érdekes vonzódereje az izgalmas részletekben és váratlan bravuros fordulatokban rejlik.

Fanny esküvője

vigjáték.

Kairó és Málta szigete

ismeretterjesztő kultur filmek.
Fox és Magyar Világhíradók.

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

Gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. év március 19-től 26-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Kovács G. Istvánné Biró Róza fia István Lajos ref., Szabó Ernőné Hirt Mária fia József és leánya Mária ikrek rk., Kelemen Károlyné Tóth Zsuzsanna fia Károly ref.

Házasságot kötöttek:

Pintér Pál és Lukács Mária, Farkas Lajos és Tóth Erzsébet.

Meghaltak:

Sebők Benedek 2 napos ref., Udvari László Zsigmond 9 hónapos ref. Jónás Sándor 1 éves ref., Csonlos Sándor 5 napos ref., V. Balogh János 65 éves ref.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Heinrich Józsefné Katona Juszilina fia András rk., Gyuricza Istvánné Fülöp Etelka fia Máté rk., Szakálas Máténé Kopcsék Ilona fia Tibor Vince rk., Hunya Dezsőné Hunya Teréz fia Imre Sándor rk., Szujó Józsefné Hriez Mária fia Illés rk., Cikkely Anjalné Bordács Brigitta fia Lajos László rk.

Meghaltak:

Papp Pál 20 éves rk., özv. Rác Istvánné Borjak Mária 79 éves rk., Szujó Illés 8 hónapos rk., Nehéz Károlyné Bula Etel 42 éves rk.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik feltehetően jó térj, apa, nagypapa

T. Balogh Bálint

temetésén megjelentek és fájdalmaikat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

özv. T. Balogh Bálintné és családja.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

SPORT

Északi II. o. állása III. 28-án:

1 MSzSC	15	13	1	1	31	17	27
2 MTK	15	12	1	2	69	11	25
3 ETK	14	9	3	2	46	9	21
4 BISE	14	8	3	3	28	19	19
5 GyTK	15	8	3	4	26	30	19
6 Törekvés	15	7	2	6	28	25	16
7 GySC	14	5	4	5	25	19	14
8 MÁV II.	16	3	4	9	24	52	10
9 Turul II.	13	3	3	7	25	36	9
10 TAC	14	4	—	10	22	42	8
11 Hunyadi	12	3	1	8	11	51	7
12 KTE	14	2	2	10	15	59	6
13 VSE	15	2	1	12	20	50	5

Március 29-i mérkőzések:

(Zárójelben az őszi meccsek eredményei.)

Gyomán: GyTK—Turul II. (4:5), Békésszenfadráson: Hunyadi—GySC (0:5), Vésztőn: VSE—ETK (0:10), Turkevén: TAC—Törekvés (2:6.)

Mult vasárnapi eredmények:

Törekvés—MTK 1:0 (1:0), TAC—MÁV II. 2:0 (0:0), Szövőgyár—KTE 15:1 (8:0), ETK—Turul II. 1:0 (0:0.)

Sporthírek

Bíróküldés: GySC—Hunyadi: Salgó, GyTK—Turul II.: Klimaj, ETK—VSE: Boross II.

Zöld László, a GySC aktív játékosa eljegyezte Arany Rózsa urieányt.

Hunyadi jobbhalfját, vitéz Dombóváry Jánost, tulerélyes játék miatt az egyesbíró május 15-ig a játéktól eltiltotta.

Mult számunkban a DLASZ-hoz kitüntetésre előterjesztettek közül kimaradt Kun Ferencnek, a GySC népszerű és közszeretiben álló vezetőségi tagjának neve, amit ezennel pótolunk. „Ferenc bácsi” ugy a GySC-nek, mint jog elődjének, a Kner SC-nek alapításától kezdve tagja s a kitüntetésre való felterjesztéssel egy hosszú és közhasznú sportmunkát kívánt a GySC megjutalmazni. Hozzánk beérkezett reklamációkra vonatkozólag itt említjük meg, hogy a felsorolt játékosoknak a bajnoki mérkőzéseken való részvételét 1931-től kezdve vetik figyelembe s a közölt adatokat Imre Lajos GySC főtitkár volt szíves lapunk rendelkezésére bocsátani.

GySC—VSE 1:0 (0:0.)

Gyoma, bajnoki, bíró: Takács.

A képviselő beszámolója miatt csak gyérszámú közönség előtt szerezte meg a GySC fiatalokkal letelezdelte együttese minimális gólarányú győzel-

mét. GySC új formációban szereplő együttese eddig még nem váltotta be a hozzáfűzött reményt. Szrenkányi biztos öre a kapunak és Sebők is megbízható hálvéd, de Ilyés még nem kiforrott játékos. Sem szerelésben sem helyezkedésben nem láttunk tőle még átlag-játékot sem, rugásai pedig erőtlenekek és irányítani sem tudja. Mónusnak tulnehéz a centerhalf-poszt. Félünk tőle, hogy ha nem állandó posztján, (jobbhalfban) fogják játszani, le fog törni. Szántó még nem bírja tődővel a 90 percet, Tallér pedig bár rugásai erőteljesek és jól szerel, nem half-játékos. A csatársor jobb oldala elsőrangú erőkből áll. Ugy Bartha, mint Cs. Nagy és Kiss azonban ezuttal kissé indiszponáltan játszottak, igaz, hogy halfsoriól sem kaptak támogatást. Menyhárt kerékkötője a csatársornak. Egész meccs alatt nem adott egy egészséges passzt sem. Társait nem éri meg, csak zavarja őket céltalan fukározásával. Győri a jövő nagy ígérete. Még nem kiforrott tehetség ugyan, de játékából kicsillan technikai felkészültsége. Hátránya, hogy lassu s a labdáról lekésik, de passzai és beadásai nagyon használhatók. Általában a csapat játékán nagyon megérzik a tréner hiánya.

A meccs nagy keresztszélben, Vésztő támadásaival kezdődik és Szrenkányi egymásután fogja Szvetics, Andó és Hollósi lövéseit. Félidő végén rákapcsol a GySC, de eredményt nem tud elérni.

Szünet után tovább támad a GySC, de a kapus különösen véd. Végre 31 percben Győri szépen találja Kiss elé a labdát, aki 20 méteres bombagóllal megszerzi a 2 pontot jelentő gólt. VSE-ből Oláh kapus, Gál bekk, a halfsor és a center a csapat legértékesebb tagja. Takács a szokott jó volt.

BISE—GyTK 1:1 (1:0.)

Bíró: Wertheim.

A játékot a GyTK kezdi szél ellen, de a támadást a BISE veszi át és már az első percekben Lipcsei jó lövésével végződik. 10 percben Bartha szökik szépen, de Adorján még szebben szereli és így mezőnybe kerül a labda. Majd a 15 percben Tóth megsérül és véglegesen kiállni kénytelen. A békési támadásokat a 10-emberrel játszó GyTK sikeresen

veri vissza. 50 percben Vörös magas beadását Barlik II. kezzei érinti, a megillett 11-es Lipcsei értékesíti 1:0.

Második félidőben megváltozik a játék képe. A vendégcsapat átveszi az iramot és kiegyenlítésre törekszik. A lelkesedést hamar siker is koronázza, mert már a 4-ik percben Barlik I. szökletéséből Rau szép laposlövessel kiegyenlít 1:1. Továbbra is a GyTK van támadásban, de újabb gólt a jól tömörült békési védelem sikeres védekezése folytán nem tudott elérni.

BISE-ből Adorján, Cs. Varga, Lipcsei és Szücs vált ki.

GyTK-ból minden tagja jó volt. Barlik II. is jól megállta helyét.

Wertheim jó volt.

Ha a Turul ellen is lelkesedéssel és győzniakarással játszanak, úgy biztosítható a 4-ik hely.

Birkózás.

A f. hó 22-én megtartott Levente birkózó versenyen küzdelemmel 26:24 pont aránnyal győzött a gyomai LE.

A 12 birkózóval érkező Körösladányi Levente Egyesülettel 6 súlycsoportban mértek össze felkészültségüket. Hogy ki nyújtott szebbet és jobbat, azt elbírálni nehéz. A verseny legszebb küzdelme Bakonyi János gyomai Leventéé volt. Külön technikai felkészültsége már az első pillanatokban nyíllá tette azt, hogy ellenfelét könnyen győzi le. K. Kovács Mihály hosszas küzdelem után tudott csak győzni, s így azután csapatát is győzelemhez segítette.

Részletes eredmények: 30—36 kg. súlyban győzött Szujó (K. L. E.), 45—50 kg. súlyban győzött Bak József (K. L. E.), 50—55 kg. súlyban győztek: Lukács Endre, Bakonyi Miklós és Lukács József gyomai leventék, 55—60 kg. súlyban győztek: Rakovics Mihály, Harmati Imre Körösladányi, — és Gecsei István gyomai leventék, 60—65 kg. súlyban győzött: Bakonyi János GyLE, 65—70 kg. súlyban győzött: K. Kovács Mihály GyLE.

Végeredményben 6 gyomai és 4 Körösladányi győzelem volt.

16 HP. benzín motor és famegmunkáló gépek olcsón eladók. Érdeklődni lehet a Vatai Gábor-féle háznál Gyomán.

Publikáció

9 kat. hold 370 négyszögöl tanyaföldi szántó megfelelő tanyaépületekkel kedvező feltételek mellett örökáron szabadkézből eladó. Felvilágosítást nyújt dr. Tardos Gáspár ügyvéd Gyomán. 2—1

Két fattyasi tehénjárás és öt sertésjárás nyári használatra kiadó. Szilágyi Antal szabómesternél. Tisza István út 57.

Gróf Tisza István út 71 számú tehermentes sarokház, mely áll 3 szoba, üzemhelyiség, konyha, speiz, pince és mellék épületekből kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Ugyanott üzemhelyiség, egy szoba kiadó. Bővebbet Rákóczi út 30 sz. alatt. 2—1

Lukács György ács és kőműves elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgy újat, mint ócskát, nádtetőt és konyhabotolást. Kéri a közönség szíves pártfogását. Lakik II. ker. Gárdonyi Géza utca 2 sz. 3—1

Hűsők Emiékutja 12 számú ház, mely áll padosszoba, konyha, speiz, mellékhelyiségekből, kert és udvarral és amelyben azonnal be lehet költözni, olcsón kiadó.

Arany János utca 4 sz. alatt szalmaván eladó. 1—1

Ailer Márton téglagyárosnál 6 hetes malacok vannak eladók. 2—1

Szép új cserépkályhák 80 pengőtől, jótállással régi kályhák átrakását vagy alakítását felelősséggel vállalom. **VACZI kályhás** Békéscsaba, I. kerület Bánát u. 1. 10—3

A Futuránál (Wagner Fátalep) burgonya, korpa, árpa és szemestengeri állandóan kapható.

Legdivatosabb férfi kalapokat, sportsapkákat és mindenféle fiú sapkákat legolcsóbban vehet **Ifj. Alt Vince kalaposnál** Endrődön az Ipartestülettel szemben, kalapfestést bármilyen színre és alakítást szakszerűen készít.

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérért kapható **Kerekes Károlynál**.

Máté János 8 kat. hold tanyaföldje tanyaépületekkel eladó. Ért. br. Eötvös József utca 7. 5—2

Fajtiszta törzskönyvezett Berhshire és Jorkshire malacok vannak eladók Szabó Gyulánál Endrőd, Szent Imre utca 1. 3—2

A helyi állatbiztosító Szöv. ez évi rendes közgyűlését f. évi márc. hó 29-én délelőtt 11 órakor tartja a községi háza tanácstermében. Határozatkép telenség esetén a közgyűlés f. évi ápr. hó 13-án fog megtartani. 2—1

A helyi állatbiztosító Szöv. ez évi lépfene elleni védőoltását. f. évi április 6-án hétfőn reggel fél 7 órakor végzi a mázsaháznál. Ugyanazonnap a hasításmenti Gál Antal, a keselyűsi Bogár Benedek, és a hasításmenti Bérés Lajos tanyájában. A körösön tul Domokos Gábor tanyájában ápr. hó 7-én de 7 órakor lesz az oltás új biztosítások is még eszközölhetők. 3—1

HIRDESSEN LAPUNKBAN

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **WAGNER MÁRTON.** Hungária könyvnyomdávalal, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.
Befizetések postacsekken:
„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.
Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGARIA” KÖNYVNYOMDA
Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

AZ ENDRÓDI KERESKEDELMI R.-T. XIX. ÉVI ZÁRSZÁMADÁSA

Két héttel ezelőtt számoltunk be az endródi hengermalom és villanytelep szövetkezet 26-ik évi zárszámadásáról, míg most egy, ugyancsak gazdakból álló másik endródi alakulat zárszámadását ismertetjük.

Az Endródi Kereskedelmi Részvénytársaság 90 ezer alaptőkéjével két malommal és az endródi legnagyobb forgalmú árúüzlettel (vegyes-, vas- és épületfa), immár 19-ik éve végzi áldásos működését és bizonyítja, hogy kiszagadaink összefogással és megértéssel malomipari és kereskedelmi téren is előnyösen tudják szolgálni gazdaérdekeiket.

Bármilyen szerény is a nyereség (4265 pengő), Endrőd lakosságának egy újabb bizonyossága ez, hogy a lakosság által alapított kereskedelmi és malomipari vállalatokat támogatják Endrődön.

Hiába vezetnek egy üzletet szakszerűen, ügyesen, ha a lakosság nem támogatja azt. Ez az eset azonban nem áll fenn Endrődön, mert ott nem is egy, hanem két hatalmassá erősödött szövetkezeti vállalatot támogatnak és becsülnék meg: az egyiket 19, a másikat 26 éven át.

Ez a két endródi szövetkezés is beszédes bizonyítéka a népünk összefogásában rejlő erő okos kihasználásának lehetőségére, csak meg kell találni a megfelelő módot és a megfelelő időt.

Bakos József tb. főszolgabíró elbúcsúztatták

Szépszámú barátai bucsúztak el Bakos József főszolgabírótól csütörtökön este az Uri Kaszinóban.

A gyomai intelligencia jelenlévő 65 tagjanevében Madaras Gyula, a kaszinó alelnöke búcsúzott el közvetlen szavakkal Bakos József főszolgabírótól.

Bakos József főszolgabíró meghatott szavakkal köszönte meg barátainak, ismerőseinek az itt töltött 5 év alatti támogatását, szeretetét, amivel az eddigi hivatali életének legszebb 5 évét Gyomán tölthette el.

A meghítt társaság kedélyes hangulatban sokáig maradt együtt.

Endrőd község közgyűlése

Endrőd község képviselőtestülete március 31-én tartotta rendes havi közgyűlését.

A 10 órakor kezdődő, közgyűlést izgatottan várták a képviselői tagok, mert a tárgysorozatban sok olyan pont is volt, amely körül már kívül is cseleztek merültek fel. Harsányi László közs. főjegyző olyan tárgysorozatot állított össze, amely Endrőd község fejlődésének fontos lépését van hivatva szolgálni.

A gyűlést Timár Imre községi bíró nyitotta meg, majd rátértek a 26 pontból álló tárgysorozat lefolytatásához.

Urban János irodalmszaki belegszabadságát 2 hónapban állapították meg, április 14-től kezdődően.

Egészségvédőház felállítását tekintetében azt a határozatot hozta a képviselőtestület, hogy a „Stefánia”, „Szülő Otthon”, „Tüdőgondozó” és Szegényrendelőt összefogva a főjegyzői lakásba helyezik el. Az átalakításhoz és a felszereléshez úgy vármegyei, mint állami támogatást kapnak, így ezzel a község súlyos pénzkiadása is csökkeni fog. A Gyomai Újság hirdetései ajánlatát kevés módosítással magáévá tette a képviselőtestület.

A helypiacokon, más községből jövő kereskedők és

iparosok nem árusíthatnak, csak a helyi iparosok és kereskedők.

A mezőfuri út melletti Szent János emlékművet, az egyházi hatóság hozzájárulásával, a ligeti lejáró mellé helyezik el, mert a veszélyes közlekedési szöglet átépítéssel akarják megszüntetni. Az áthelyezésre 100 pengőt szavazott meg a képviselőtestület.

Az öreg szállóba és a Sugár ut 3. szelvényébe új norton kutakat, míg az összes uttelepek részére téglajárdát szavazott meg a képviselőtestület.

Az egészségügyi bizottság tagjai Kovács Ferenc, Ugrin Sándor és Timár Pál lettek.

A képviselőtestület a benyújtott hirdetési szabályrendeletet elfogadta, egyben a hirdetéseket a Magyar Hirdetési Irodának 10 évre bérbeadták.

A kondorosai ügyében egy bizottság fog működni, amelynek mindenkor tagja az alispán úr által kirendelt szakközeg is.

A képviselőtestületi gyűlés alatt jelentek meg dr. Sorbán és dr. báró Maasburg főszolgabírók, akik a gyűlés további lefolyását végighallgatták.

Több kisebb ügy lefolytatása után a gyűlés 1 órakor ért véget.

Nagymagyarország címerpajzsos vármegyei térképe

A protestáns egyetemi hallgatók Bethlen Gábor Köre Nagymagyarországnak egy új térképét adta ki a „Trianon előtti Nagymagyarország címerpajzsos vármegyei térképe” címen. A szép, díszes kivitelű munka első pillanatra megragadja a nézőt: van benne valami fenségesen nagyszerű vonás a régi, dicsőséges magyar múltból (a térkép jellegéül Vörösmarty. Zalánjának kezdő sora szerepel: „Régi dicsőségünk hol kiesel az éji homályban?”), van benne valami magasztosan szomorú gondolat, ahogyan a régi, nemes vármegyék címerpajzsairól a magyar múlt küzdelmei, véres viharai sötétlenek elő: s végül van benne valami büszke, mélyesen erős hit: egy nemzet hivatkozik ill ezerévi jogaira, felmutatva az örök-magyar vármegyék címer-szimbolumait, amelyek a maguk történelmi teljességében a jövő reményét is felképezik.

A térkép összeállításának gondolata eredeti és mélyéges értelmű. Összegyűjteni és egy térkép keretébe illeszteni azokat a cimereket, amelyek századokon át mindegy képviselték, kifejezték a vármegyékbe osztott ország teljességét. E cimerek alatt mondott ítéletet a bíró, e cimerek alatt hirdették ki a törvényeket a közigazgatás szervei, e cimerek alatt ment harcba a nemzet ellenségei ellen. E cimerek együttesen kifejezik az egész nemzet egyéniségét, elmúlt életét, a földet, ahol lakik és a történelmet, amit munkás kezekkel, az ész lizta fegyvereivel és véres kardokkal csinált. Mindegyik címerben benne van egy darab magyar föld, egy darab magyar múlt és egy darab magyar érték, magyar eredmény. Győr vármegye térképe vörös alapon három fehér csikkal ovális keretében a megye három folyóját adja, a Dunát Rábcát, Rábát. Bereg vármegye

gye címerét fehér kereszt osztja négy mezőre, mintegy a kereszt fogja át a beregi föld terményeit: szőlőfürtöt makokot, halat és vadat a négy mezőben. Nyitra címerében a magyar címer fogó szekercés, koronás király győz le az ellenséget. Krassószörény címerében ott van a Duna, ott áll a végvár, ott áll a bányászszimbólum: a kalapács és a munkás szorgalom jelképe, a méhkas, dolgozó méhekkel. Sorra lehetne venni így mind a címereket: egy-egy gyökérszál mindegyik, amiből a magyar élet ezer éve nőtt. Egy-egy süritő tükrök, melyben föld és lakói, életük és értékeik tükröződnek. Lobogók, mik küzdelmek és diadalok színeit hordozzák.

Az a fiatal gárda, amely a legnemesebb indoktól vezérelve a Bethlen Gábor Kör keretei között ezt a térképet megtervezte és kiadta, máris igyekszik a térképet célkitűzésébe is beállítani: a Magyarországon járt Sir Robert Gowel angol képviselőnek átnyújtották a térképet, aki azt magával vitte Angliába, Ki tudja mennyi támadási fognak még felfogni ezek a pajzsok, amelyek oly hűen őrizték a nemzetet évszázadokon át minden támadással szemben. A Bethlen-kör fiatal tagjai minden biznnyal jó munkát végeztek a térkép megszerkesztésével és kiadásával.

Az iparosságért

A magyar élet rögzös útján haladva oly sokszor tapasztaljuk, hogy amikor esetségségről és megsegítésről beszélnek, akkor előjön a tisztviselő, a gazdaságsadalom és a munkásság, de ritkán — és akkor is talán félve — beszélnek a magyar iparosságról. Pedig amikor napjainkban végig tekintünk községünk, vármegyénk és országunk iparosságán, akkor még a kemény szívek is lehajlítják fejeiket.

Ez a társadalmi réteg, — ha lehet így is beszélni, — olyan súlyos idők él, hogy még most, amikor nem késő, megsegítésükről kell gondoskodni. Hiába mondjuk azt, majd ha jól megy a sora a gazdának, akkor jó lesz dolga az iparosságnak is. Nem lehet elmenni olyan dolgok mellett, amelyek egy nemzet életében sorsfordulati állat elintézzellenek.

Inség munkán 20 éves iparos multtal talicskázni a földet nem szégyen, de annál aggasztóbb azokra akik az iparos pályán akarnak elindulni.

Jöjjön el az a magyar elhatalozás, amely alkotás által munkát teremti, de egyben kenyeret nyújt az iparosságnak.

Hiányzik még Gyomán polgári iskola, egészségvédő háza, kulturpalota és sok olyan közintézmény, amely más községben már rég megvan.

De a felsőbbség jóindulatán kívül szüksége van az iparosságnak a magyar köz megértésére.

Támogassuk vásárlásainkkal az iparosságot, ne a gyári ter-

mékekkel vegyük, amelyek első sorban a gyárnak, nem pedig a mi munkásunknak ad kenyeret.

Ilhonn dolgozni, építeni, és becsülettel megállni az életben, ehhez joga van az elhanyagolt iparosságnak is.

Ha ilyen szemszögből nézzük a dolgok állását és nemcsak pusztán frázis lesz a szó, akkor újra fog éledni az az osztály, amely az ország lendítő életében is fontos tényező. —ér.

LEVÉL A SZERKESZTŐHÖZ

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

Alázattal kérem, legyen szives e pár sor írásomnak b. lapjában helyet adni. Ha esetleg helyesírási hiba fordul elő benne, sziveskedjék kikorrigálni.

Arról akarok írni földműves-féle barátaimhoz, hogy ehó 1-én Endrőd község r. k. Népház nagytermében a Debreceni Mezőgazdasági Kamara két kiküldöttje, Dr. Keztyüs Lajos mezőgazdasági akadémiai tanár és Dr. Varga László M. G. tanácsos, M. G. kamarai titkár urak tartottak Endrőd 100—120 polgárainak előadást a mezőgazdasági számtartásról és helyes, időszerű kérdésekről.

Elsősorban is a megnyitó beszéd. Varjú J. Imrének díszoklevele átadása a kamara részéről, melyet Dr. Varga László M. G. kamarai titkár szép beszéd kíséretében adott át Varjú J. Imrének, mint M. G. kamarai tagnak kitüntetésképpen azért, hogy hosszú idők óta számtartási könyvet vezetett és a kamarához jóváhagyás végett beküldte.

Dr. Keztyüs Lajos M. G. akadémiai tanár, a kiscgazda számtartásáról adott hasznos felvilágosítást. Mért kell és szükséges a földműves embernek is a számtartás vezetése. Akik ezt végig hallgattuk (mert én is átsétáltam Endrődre, ott voltam) beösmérhetjük, hogy nagyon el vagyunk maradva a gazdálkodásban, illetve a földművelés minden ágazatában, termelvények, állattartás jövedelmességének mibenlétéről, melyet számtartási könyvvezetéssel tudunk meg, milyen állat hoz több jövedelmet? Érthetően elmagyarázta, hogy az adózás terén is milyen fontos a számítás vezetése. Mi földművesek a kormányzatot okoljuk mindezzért. Igaz, ott is van hiba, de saját magunknál is sok hiba van, mert ha a gazdasági évben változás áll be, új bevallást adunk be, akkor ennyi métermázsa búza, árpa, kukorica termett, ennyi hold földön.

De már arról nem tudunk szá-

mot adni, hogy mennyit fizettünk ki belőle arató-cséplési részt, kovács, kerégyártónak, ruházatra, élelmezésre mit fogyasztunk.

Pedig ami kiadás, az nem bevétel. A nyers bevétel az nem tiszta jövedelem, illetve kereset. Tehát, ha fel is mondjuk a jövedelmi és kereseti adónkat, mert sokaljuk, de már megokolni nem tudjuk, hogy mért sok, mert nem vezetünk számtartást. Tehát nem is kapunk adóelengedést, illetve osökkentést. Fontos a számtartás azért is, hogy sokan foglalkozunk sertéshizlálással, baromfitenyésztéssel. Sokan vesznek sertést, baromfit, mikor piacra dobjuk, mert már nem tudunk neki miből eleséget venni, akkor se pénz, se jószág nem marad, sem haszon, csak ráfizetés. Ösmerjük be, hogy ez azért van, mert nem számolunk, csak azt nézzük, hogy Péter hizlal tiz sertést, én hizlak huszat. Örsze asszony vett már száz csibét, én veszek kettő százat, még drágábban, csak azért is. A hasznot és tőkénket pedig zsebrevágja a kereskedő, mert mi földművesek nem számolunk. Tudom, sok földművelőbarátom azt mondja erre az írásomra, hogy ezt már régen tudjuk, ha nem mondják is. Hisz ép ez a baj, hogy tudjuk. De hogy ezt a sok „tudjukot“ orvosolni tanulnánk már meg, ahhoz nincs akaratunk, nincs hajlamunk, mert nem áldozunk időt arra, hogy egy ilyen oktatáson, mint Endrődön volt, megjelenjünk olyan sokan, mint az endrődiek és végig hallgatónk és tanulnánk. Igaz, hogy én is eláztam, a vihar majd el sodort. Nem hitt oda senki, de nem sajnálom, megérte. Evvel nem azt akarom elhívetni földműves barátaimmal, hogy most már én milyen okos, tanult vagyok. Nem. Csak azt tapasztaltam ott, hogy mi gyomaiak nem tartunk úgy össze, nem nézzük semmibe sem az összetartozottságunkat, hanem inkább széjjel szóródunk, átengedjük a teret az endrődieknek.

Ott az endrődiek kérték a M.

G. kamarai urakat, hogy a miniszteriumnál járjanak közbe azon kérelmükben, hogy az adóhátralékjukat búzában fizethessék meg újkor. Mégpedig ha jótermés lesz is, a mostani 16—17 P. árban. Kötelezik magókat, hogy kitisztítva 70—80 kgr. fajsúlyban az általam vihesse egyenesen külföldre. Mert ha pénzben kell fizetni és 6—7 pengőre esik le a búzára, a kereskedő fog csak nyerni, ök ismét adóhátralékban maradnak.

És kérték a szikes földjük megjavításához, illetve a munkálatához szükséges kölcsönt 1600 n. öltre 100—150 pengőt öt évi törlesztésre. Azt is olyan alapon, hogy a dígózáshoz és kitermeléshez felfogadott munkásokat a község előjárósága fizetné, hogy az a pénz csak arra a célra lenne fordítható és semmi másra, minthogy a munkásnak legyen kenyerre. A földjük is többet teremne. Azt hiszem, e néhány sor írásomból megérthető, nem azért írtam, hogy talán önmagam felé tereljem mások figyelmét, vagy másokat lebecsüljek. Nem. Csak Endrődön a földtulajdonos és a földmunkás között szorosabb az összetartás. Lehet, hogy tévedek. Azon a gyűlésen, amit hallottam, azt irhatom, nagyon, de nagyon lemaradtunk mi, földművelők. De a mód megvan adva, csak akarni kell többet tanulni, jegyezni, számolni, hogy a romok ránk ne zuhanjanak.

Akik a számtartási könyvvitelt meg akarják tanulni, érdeklődjenek G. Nagy László földbirtokos úrnál, az oktatás díjtalan lesz. Nem pártpolitika ez az ügy.

Gyoma, 1936 március 7.-én.

Joó Gábor.

Szegedi Ipari Vásár: május 31. június 11.

Szeged városa évről-évre két jelentős megmozdulással ad életfeli magáról. Az egyik a szabadtéri játékok, a másik a Szegedi Ipari Vásár. Az idén május 31. június 11. között rendezik meg a VIII. Szegedi Ipari Vásárt. Ez a vásár kiemelkedő gazdasági megmozdulás, mert kézműipari jellege mellett háziipari, népművészeti és iparművészeti vonatkozású. Különös jelentősége van az idei vásárnak, mert most adják át rendeltetésének az első magyar ipari áruminiacsarnokot. A város szívében, közvetlenül a Széchenyi tér mellett építették fel a társadalom és a gazdasági tényezők bevonásával a két emeletes, telőtérre szos ipari miniacsarnokot, melynek falai között a kézműipar remekeit helyezik el.

Értesülésünk szerint június 7-én filléres vonatot indítanak Szegedre, amelyhez Gyomáról is lesz csatlakozás.

A HOMBÁR SZÖVETKEZET MEGALKULÁSA

Az alakulóban lévő gyomai gazdák tárház és érdekesítő szövetségét alakuló közgyűlését **husvét második** napján délután 2 órakor tartja a község háza kistermében.

Akik még mint alapítók akarnak résztvenni és az ezzel járó jelentős előnyt akarják maguknak biztosítani, vagy a Papp Zsigmondnál, vagy a Wagner fa-telep irodájában lévő ívet írják alá.

Idill a gyomai vágóhidon

A közeli napokban a helyzet úgy hozta, hogy a vágóhidra kellett mennem. Már távolról szokatlan zaj ütötte meg a fülemet, mely óvatosságra intett. Gondolkoztam: bemenjek-e, vagy nem? Közben a zaj csillapodott, erre bátorságot vettem és bementem. Mesterek és inasok, erősen kipirult arccal, kölcsönösen vitatkoztak. Az első pillanatban nem tudtam megállapítani, hogy mi történt, csak azt láttam, hogy a helyzet nagyon veszedelmes. Későbbben a helyzeten kívülállótól tudtam meg, hogy mi is történt?

Mesterek és inasok bírokra kellve, kölcsönösen és feltélesen izultáltak egymást. Miért? — a helyért!

A 40—50 évvel ezelőtt épített vágóhid a kicsinyisége, de főleg a rossz beosztása miatt Gyomának már nem felel meg. Statisztikai kimutatás szerint a megyében aránylagosan Gyomán vágják a legtöbb állatot. Ezzel szemben a vágóhidja a legprimitív, rossz a beosztása és kicsi. A mészárosok valóságos élethalál harcot vívnak a helyért, — mint az előbbi

esetben is. Pedig most a húsnagyvágó nem vágott. Ugyan milyen a helyzet ott, amikor az is vág?

A történelmi hűség szempontjából megemlítem még azt, hogy a vágóhidi ellenőr, kötelességének megfelelően, a jelzett esetben rendet akart teremteni, de a helyet, hogy figyelmeztetéseiffigyelembevették volna, még őtet is feltélesen izultálták!

Mindezeket szónékkül hagyni nem lehet! Ha ellenőrt választunk, nem lehetünk tekintettel arra, hogy az illető díjbirkózó is legyen, hogy alkalomadtán a mészárosokkal meg is tudjon birkózni.

Viszont itt volna már az ideje, hogy a mészárosok és hentesek régi és jogos kérélmé végre meghallgatásra találjon: a vágóhidi helyzeten javítani kell, mert ebben az esetben is könnyen megtörténhetett volna, — hiszen a csizmaszárban a kés, kézben van a lagló — egy meggondolatlan pillanat és kész a tragédia. És mindez csak azért, mert a gyomai vágóhid már nem felel meg rendeltetésének.

Papp Zsigmond.

Vendég- és cserediák akció

A múlt évben lebonyolított vendég- és cserediák akciónk oly nagy megelégedést váltott ki s oly nagy sikert ért el úgy a magyar, mint az osztrák családoknál, hogy ennek szélesebb körben való propagálását részben hazafias érdeknek

tartjuk, részben pedig a valutáris nehézségek miatt a külföldre ki nem jutható magyar ifjuságnak tehelünk ezzel igen nagy szolgálatot.

Számtalan német, francia és angol diákok helyezettük el magyar családoknál, ahol konver-

záló ellenében ingyen lakást és teljes ellátást kaptak. Amint az érdeklődésekből előre látható, ezidén még több család igyekszik külföldi vendégszolgát meghívni, gyermeke nyelvismertetének lökéleltetése végett.

Ennek sikeres lebonyolítása érdekében kérjük az igénylő családokat, hogy ezen óhajukat velünk mielőbb közöljék, hogy számukra kérdőívet küldhessünk el.

A csere akcióra kevesebb a lehetőség, mint a vendégszolgák akcióra, ezért ajánlatos az ebbeli igénylést már most előjegyezni.

Továbbá felhívjuk a szülők figyelmét arra is, hogy igen olcsón tudunk elhelyezni diákokat mint fizető vendégeket Ausztriában, Franciaországban és Angliában, családoknál, nyári üdülőkben, penziókban stb. A kiutazóknak nagy utazási kedvezményt biztosítunk.

Részletes tájékoztatóval s felvilágosítással szolgál (levélben 1 P. válaszbélyeg ellenében).

Világpolitika

Hitler Németországa 99 százalékban helyesli a vezér politikáját.

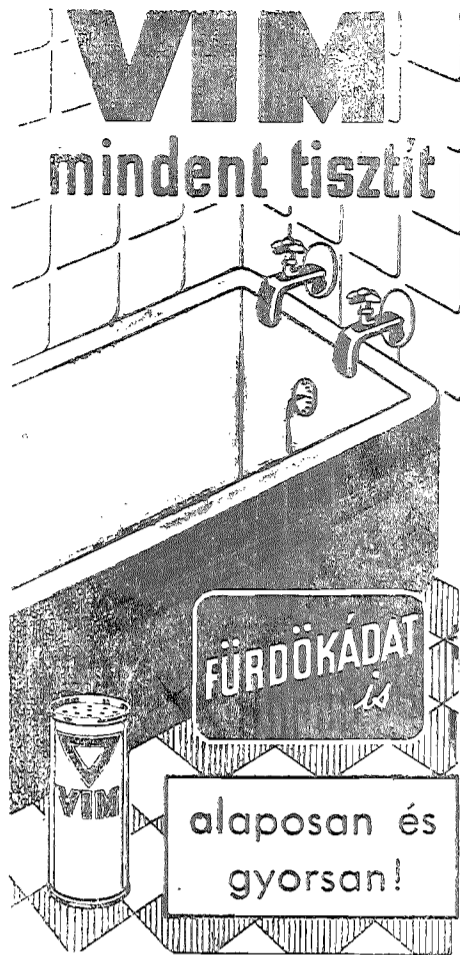
A franciák és kapcsolt részeik csörtelik a kardot, azonban az angolok nem adják ki a kezükből a béke megteremtésének irányítását. Az angol lapok nyíltan helytelenítik a francia me-revséget.

Az olaszok döntő ütközeteket vívnak. Az ellenséges érzelmű lapok is elismerik, hogy hamarosan vége lesz az afrikai háborúnak, amelyet az olaszok fényesen nyertek meg.

Közgyűlés.

A Gyomai Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet 1936. március 29-én tartotta meg évi rendes közgyűlését Tisza István ut 97 alatti nagytermében.

A közgyűlést Ailer Márton elnök nyitotta meg. A tárgysorozat pontjait hosszú eszmecsere keretében tárgyallák le a jelenlevő tagok. Ennek során megállapították, hogy a szövetkezet egyesek előtt mint a Termelők Szövetkezetének fiókja szerepel, pedig ez a beállítás teljesen rosszul van. A szövetkezet 1923-ban alakult, fennállása alatt mindig megőrizte önnállóságát és a jövőben is ellen áll minden beolvadásra törekvésnek. A Termelők Szövetkezetével kapcsolata csupán annyi, hogy árubeszerzését és propagandáját, költségkiméltés szempontjából, egységesen, karólve intézi,

azonban üzletvezetése független minden más szövetkezetétől.

Dr. Kovács János igazgatósági tag néhány szóval válaszolt a szövetkezet elmúlt évi munkásságát, megállapította, hogy a vezetőség a tagok til- léreivel hűen sáfárkodott, amennyiben közel 1000 pengő vásárlási visszatérítést, további üzletrészenként 5 százalék osztalékol nyújtott tagjainak.

Ismerlette a szövetkezetnek a közeljövőben megvalósítandó feladatait, s ennek hatékonyabbá létele végelt a tagokat egységes, közös munkálkodásra hívta fel. Elítélte azokat a támadásokat, melyet egyesek azon kifejezett céllal intéznek a szövetkezet ellen, hogy a békét és egységet megbontsák, csupán azért, hogy ezáltal a maguk kicsinyes vágyait kielégíthessék. Ezek azok az emberek, akik kifelé büszkén hangoskodnak és magukat, mint a szövetkezet érdekeit szívükön viselő kritikásokat tüntetik fel, munkásságuk azonban ezekben az apró kellemellenkedésekben, személyeskedésben ki is merül, mert mikor a szövetkezetnek komoly munkára és segítő fár-sakra van szüksége, félreállnak.

A szövetkezet ezekkel a békebontókkal nem törődik, hanem tovább halad nyilegyenesen, célja felé. Ápolja tagjaitban a szövetkezeti együttlér-zést, a testvéri szeretetet, önzetlenséget, a kölcsönös megbecsülést s bizton reméli, hogy munkásságának eredménye azokat is táborába vonzza, akik eddig a szövetkezet mellett nem törődömséggel, talán lemosolygással mentek el. K.

HÓHÉR BÁRDJA ALATT...

Tulélte már élte ifjuságát
Az az öreg félszarvú tihén,
Bús fáradtan vonszolja négy lábát,
Hentes inas húzza kötelén...

Visszanéz még egyszer a kapura,
Nézése bús, olyan merengő...
Nem várja őt többé már a gulya,
Tejétől nem telik a fejő.

Adta pedig, mint egy kis patak
A jó vajás, tápláló tejet,
Fehér kincset a kis magyaroknak,
Pirult arcuk, nőtt a kisgyerek...

De elhervadt már a rétnék virága,
Által legelt sok száraz nyarat,
Vágó-hidon élestagló várja
A regény hős „hóhér bárdja alatt“.

Tagló lendül, szikrázik a fejen,
Elvész a rét s mező homályba...
Bődül egyet búsan, keservesen
Átballag az örök gulyába!...

Gyoma, 1936. március 12-én.

Kruchió Endre.

Felhívás

A községi előjáróság értesíti a lakosságot, hogy az 1930, 1931 és 1932 években született gyermekek közül azok, akik még nem voltak, míg az 1935. évben született gyermekek kivétel nélkül mind „dif-
téria“ elleni védő oltásra április 26-án d. u. 2 órakor a községi háza kistanács termébe intéztek.

A himlőoltás a következő helyeken és az alábbi időben lesz megtartva: Halmagy és nyilasi iskolákban április 30-án délelőtt, a póhalmi és ballai iskolákban május 1-én délelőtt, míg az összes belterületi iskolák növendékeit május 2-án d. e. fél 11 órakor oltják a központi ref. iskolában.

1935 március 1 és 1936 március 1 közötti időben született gyermekek védő himlőoltása május 3-án délután 2 órakor lesz megtartva a községi háza kistanács termében.

NEM OLCSÓBB MÁR A B O R O M mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVIZI 30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból min-tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italok. Ízista, tökéletes zamatauk és nem savanyuak.

Cím: Székely Ferenc

Soltvadkert, Pestmegye.

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a *Máday* és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a *belri Balogh* gyógyszerlár tart szolgálatot.

ARCKÉP LELEPLEZÉS

A Gyomai Ipartestület április 5-én, délután három órakor, a testület székházában, díszközgyűlés keretében leplezi le néhány Kner Izidor könyvnyomtatómester arcképét.

M Ű S O R

1. Hiszekegy. Éneklí a Gyomai Dalárda.
2. Elnöki megnyitó.
3. Ünnepi beszéd. Tartja: **HAR-SÁNYI PÁL** békés-bánati esperes.
4. Zárszó.
5. Szózat. Éneklí a Gyomai Dalárda.

KITÜNTETÉS ÉRTE A GYOMAI MANSZ-OT. A MANSZ országos szervezőbizottsága elnökének jelentése alapján Tormay Cecil országos elnök meleghangulevélben köszönte meg a gyomai csoport elnökségének azt a buzgó munkát, amelyet a tagok létszámának gyarapodásával és eredményes működésével elért.

Református istentisztelet Endrődön. Husvét vasárnapján délelőtt 10 órai kezdettel az endrődi református hívek részére Berényi Dániel urvacso-raosztással egybekötött istentisztelet tart. Gyülekezés kezdete 10 órakor.

Református istentisztelet Csejten. Csejt-pusztán az urvacso-raosztással egybekötött református istentisztelet kezdete husvét másodnapján, április 15-án, hétfőn d. e. fél 9 órakor lesz. Gyülekezés kezdete 8 óra.

NEP választmányi gyűlés. A NEP gyomai szervezete f. hó 5-én d. u. 5 órakor a hivatalos helyiségében (Baross u. 16.) választmányi gyűlést tart.

36.400 ebéd. Az endrődi „Zöldkereszt“ akció rövid működése alatt az iskolás gyermekek részére 36.400 adag ebédet osztott ki.

Műkedvelő előadás. Az igyekvő ág. h. ev. Ifjusági Egylet f. hó 5-én este 8 órakor az iskolában műkedvelő előadást rendez. Érdemes felfigyelní erre a kis csoportra, hiszen az egyházi vezetőség jóindulatával az evangélikusság belső életében sok szépel és szórakoztatól nyújtottak már eddig is. Szerény igyekezetükben, a hitéleten keresztül az evangélikusság összefogásában, a nagy magyar közért még sokkal építhetnek. Előadásukon ott leszünk.

1,560.000 pengővel javították meg a nyeresí összegét az új 36 m. kir. osztályosjátéknak. Ugyanis csekély 20 pengővel emellék a sorsjegyek árái, mert egész sorsjegy ára az eddigi 120 pengővel szemben 140 pengő lett az 5 osztályra, s az emelésből származó 1,560.000 pengőt teljes egészében beletették a játéklervébe. Szerencsés esetben most 700.000 pengő nyerhető és pedig 400.000 pengő jutalom, 300.000 pengő főnyeremény, azután 100.000 pengő, 60.000 pengő, 55.000 pengő, 50.000 pengő, 45.000 pengő, 35.000 pengő, 25.000 pengő. Különösen jelentős a 21 drb. 20.000 pengő, 32 drb. 10.000 pengő, 24 drb. 5.000 pengő, 21 drb. 4.000 pengő s. b. nyeremények. Óriási is a kereslet az egész országban az április 17-én kezdődő sorsjáték iránt. A csekély összeggel emelt sorsjegyek ára osztályonként: 1/1-28, 1/2-14, 1/4-7, 1/8-3.50 pengő az összes főszerűsítőknél.

Utazási kedvezmények a Budapesti Nemzetközi Vásár bel-földi látogatói számára: A vásárigazolvány az összes magyar vasútvállalatok vonalain május 2-től május 13-ig Budapestre és május 8-tól május 24-ig Budapestről vissza 50 százalék kedvezményre jogosít. A bel-földi utasok teljesáru jeggyel vesznek, amellyel díjmentesen utazhatnak vissza aki-induló állomásra. Igazolványok már kaphatók Gyomán: Wagner Márton Fiai és Lach és Varga üzletében, Endrődön: a Kereskedemi Részvénytársaságnál és özv. Vaszkó Albertné fakeskedésében.

Uj Magyarság a kereszténység legjobb napilapja. Felelős szerkesztő Molotay István, munkalársak: Rajniss Ferenc, Oláh György, Makkai János, Papp Jenő, Megyery Ella, Dallos Sándor, Szamadó Ernő, Holló József, Barabás Endre. Előfizetés egy hónapra 2.50 pengő. A lap Mácz Ákos helyi megbizottnál rendelhető meg.

Világító divathölgyek. Páris uccáin megjelentek az első világító divathölgyek, akiknek ruháin foszforral bevont gombok vannak. A Párisi Divat, a legnépszerűbb magyar divatlap új száma minden divatujdon-ságról beszámol. Közel száz remek toaleit és kézimunka eredeti feltűnési kellő rajzait közli, valamint számtalan hasznos tanácsot tartalmaz. A Párisi Divat egy száma 60 fillér.

Csak reggelit kapnak az endrődi iskolások. Április 1-vel 260 gyermek hiába várja a meleg ebédet. Elfogyott a pénz, nem bírta tovább a Központi Segély Bizottság. A gyermekek ma már csak reggelit kapnak. De ezt is meddig?

Szív- és érbetegségekben szenvedők a Siesta Sanatorium (Budapest, I., Ráth György u. 5.) szívfájlomásán megtalálják mindazon különleges felszereléseket és berendezéseket, melyek a betegségek felismeréséhez és eredményes gyógyításához, az orvostudomány mai felfogása szerint, elengedhetetlenül szükségesek. A legfőbbkételesebb „Cambridgei“ elektrokardiograph, legújabb típusú és legnagyobb teljesítményű Röntgen diagnosztikus és iheráplás készülékek. A szív munkabírásának megállapítása. Szénsavas és oxigén fürdők. Különleges diéták. Fekvő és pihenő kurák. Fedett napozó 9700 négyszögöles parkban. Rendelés bejáró betegeknek is. Tájékoztást az igazgatóság nyújt.

Téves felfogás, hogy a szájvíz használata — bár üdítő — nem feltétlenül szükséges. A szájvíz feladata a szájban levő káros bacillusok elpusztítása, a szájüreg fertőtlenítése. A Kalodoni szájvíz összetételénél ennek a feltételnek mindenképpen megfelel. Erősen koncentráll, dus aromájú.

Milyen melegézővi növények természetelők Magyarországon, erre a kérdésre ad választ a „Mezőgazdaság“ legújabb száma. Cikkekkel közöl még a háziállatok méz és foszforsav szükségletéről, a kapásnövények műtrágyázásáról, a paradicsom szántóföldi termesztéséről, a dinnye őszi és tavaszi fészektágyázásáról s. b. A dusan illusztrált kiváló szaklapból a Mezőgazdaság kiadóhivatala, Budapest, Földmívelésügyi Minisztérium, díjtalanul küld mutatványszámot.

Érdekes színházi premierek. A hét érdekes színházi premiereiről nagyszerű képekkel illusztrált beszámolókat közöl a Déliláb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek képes rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabot, novellákat, pompás filmrovalót, sok érdekes pletykát és több mint száz gyönyörű képet talál az olvasó, a népszerű színházi képeslapban. A Déliláb egy száma 20 fillér.

A Futuránál

(Wagner fetelep) burgonya, korpa, és szemestengeri állandóan kapható.

Háziasszonyok! Megjelent a DR. OETKER gyár 1936. évi első kiadású fényképes recept-könyve, melyet kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve küld: DR. OETKER A. TÁP-SZERMŰVEK Budapest VIII. Conti u. 25. Sültőpor és vanillincukor ára most levelenkint 12 fillér.

Április 8-án rádióelőadást tartanak a Budapesti Nemzetközi Vásárról. Az ez évi Budapesti Nemzetközi Vásár május 8-18 között tartja. A vásár iránt nálunk is élénk érdeklődés mutatkozik. Vannak, akik évek óta rendszeresen látogatják. Ezeknek és általában mindazoknak, akik a Budapestre való utazás gondolatával foglalkoznak kíván szolgálatot tenni a budapesti vásár vezetősége azzal, hogy sorozatos rádióelőadásokat hirtet, amelyekben részletesen el fogják mondani, miből áll, milyen újdonságokat hoz a május 8-án megnyitott vásár, ismeretlenni fogják a vásár által nyújtott kedvezmények rendszerét és izelől adnak arról a sok sport- és kultúreseményről, amely a vásárral egyidőben zajlik le Budapesten. Az első ilyen előadást a vásár alelnöke Vértés Emil tartja német nyelven. Az előadás címe: „Was bringt die diesjährige Budapester Internationale Messe.“ Az előadást a budapesti rádió leadóállomása április 6-án, hétfőn este 21 óra 50 perckor fogja közvetíteni, ami a kelet-európai időszámítás szerint este 10 óra 50 perckor felel meg.

A varázsvessző. A kincskutató varázsvesszőről rendkívül érdekes cikket írt Tolnai Világlapjának Beke Manó egyetem tanár, a világhírű tudós. Ezenkívül számtalan remek cikket, pompás novellát és közel 100 képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

**Endrőtől 5 km-re
130 k. holdas
prima tanyásbirtok 6-8
évre haszonbérbe kiadó.**

**Érdeklődőknek
bővebb felvilágosítást ad
JÁRÁSI GAZD. FELÜGYELŐ
Gyoma, Rákóczi utca 10.**

Felhívás! A Földmivélsügyi Miniszter (1899. XLII. t. c. 7. §-ának 2. bek. alapján 41866 — 1936. VI. §. sz. rendelettel) Békés vármegye egész területére kiterjedő hatállyal elrendelte, hogy a cséplőgépvállalkozó és a munkások közötti szerződés az 1936. évben a községi előjáróság előtt költendő meg. *Az érdekelt cséplőgép tulajdonosok figyelmét nyomatékosan hívja fel erre.* Az előjáróság.

Endrőd község előjáróságától.

1164/1936 ikt. szám.

Hirdetmény.

Endrőd község részére az ugari dűlőben új mezeti közös dűlőút nyitási céljára Endrőd község határában szükséges területek megszerzése végett engedélyezett kisajátítási eljárásjog alapján Békés vármegye közigazgatási bizottságának kisajátítási albizottsága a tárgyalás és egyesség megkísérlése céljából kiküldött 3 tagú bizottság működését **Endrőd község házábanál 1-36 évi április hó 20-án d. e. 10 órakor** kezdi meg. A tárgyalásra a község előjárósága azzal hívja meg az érdekelteket, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemben fog határozni, ha a helyszíni tárgyaláson az érdekeltek közül senki sem fog megjelenni. A tervrajz és összeírás Endrőd község házábanál a tárgyalás előtt 15 napi közzételezéssel van kitéve, ahol azt az érdekeltek megtekinthetik.

Endrőd 1936. évi április hó 1-én.

3-1 **Előjáróság.**

Zongora hangolás.

Tisztelettel jelentem, hogy a jövő hó, április első napjaiban Gyomán időzőm. Zongorák rendbe hozására a szíves megkereséseket a lap kiadójába kérem. Díjtételek a következők: Hangolás tisztítással együtt 8 P., tisztítás nélkül 5 P., tisztítás hangolás nélkül 5 P. Eladó zongorák szétszedése, megtekintése szakvélemény céljából 2 P.

Szíves pártfogást kér
Muth Mihály
zongora hangoló.

MEGHÍVÓ.

A Gyomai Sport Club f. év április hó 5-én d. e. fél 11 órakor az Urkaszinó nagytermében évi rendes és tisztújító közgyűlést tart, melyre ezúton hívja meg az igen tisztelt tagjait s kérjük, hogy minél számosabban megjelenni szíveskedjenek.

Tárgysorozat:

Jegyzőkönyv hitelesítők kijelölése.
1935. évi jelentések.
1935. évi zárszámadás jóváhagyása.
Felmentvény megadása.
Tisztújítás.
1936. évi költségvetés jóváhagyása.
Esetleges indítványok, melyek a főtitkárnál frásban a gyűlés megkezdése előtt 48 órával beadandók.
Gyoma, 1936. március 19.
vitéz Madaras Gyula sk. Imre Lajos sk.
elnök. főtitkár.

Ingatlanforgalom

Dr. Legeza Tibor gyomai lakos vett 4 h. 1205 négyszögöl tanyai szántót Cs. Nagy Lászlóné Tari Erzsébet gyomai lakostól 2300 P-ért.

Á. Domokos Benedekné Kruchió Róza gyomai lakos vett egy beltelkes lakóház felerészét Domokos Elek és társaitól 500 P-ért.

Mérszáros Bertalanné Szilágyi Eszter gyomai lakos vett 8 h. 422 négyszögöl vidólaposi szántót Bíró Ernő gyomai lakostól 3200 P-ért.

Török Gergely és neje Bárdos Erzsébet ceglédi lakosok vettek 544 négyszögöl cifrakerti szántót Góth József gyomai lakostól 400-ért.

B. Marjai Lajos és neje Miklovicz Eszter gyomai lakosok vettek egy bánomkeri lakóházat Kuti Sándorné Szilágyi Juliánna székesfehérvári lakostól 500 P-ért.

Lukács József és neje Vatai Róza gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat k. L. Szilágyi Lajos gyomai lakostól 1000 P-ért.

Cs. Szabó Imréné szül. heőpapi Pikó Erzsébet gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Kruchió Gábor (nős Kúrti Juliánával) és társai gyomai lakostól 5400 P-ért.

Balogh György és neje Icsa Róza mezőberényi lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Herczeg János gyomai lakostól 2600 P-ért.

özy. Baráth Jánosné Kenyeres Erzsébet gyomai lakos vett 4 h. 510 négyszögöl félhalmi szántó egyharmad részét Baráth János (nős Dékány Eszterrel) gyomai lakostól 350 P-ért.

Malatinszki Lajos és neje Herter Vilma gyomai lakosok vettek 1160 négyszögöl cifrakerti szántót Szmola Angyél gyomai lakostól 595 P-ért.

KORONA HANGOS MOZGÓ ENDRŐD

1936. április 5-én vasárnap
Szenzációs nagy hangosfilm!

A HONKONGI KALAND

Dráma.

Főszereplők:

William Powel, Kay Francis,
Aline Mac Mahon.

Egy gonosz lelki ember élete játszódik le a regényes filmdrámában, megdöbbentően érdekes jeleneteivel és hatásos fordulataival.

Csupa szívszorogó rejtelmesség.

Távoli kelet,

Album a világ legszebb
tájairól,

Sivatag dala

ismeretterjesztő kulturfilmek.

Hangos Magyar Világhíradó.

Előadások kezdete fél 7 és
fél 9 órakor.

Van-e már életbiztosítása?

Phönix és Turul

Életbiztosító Társaság.

Szíveskedjék érdeklődni

Bodon Lajosnál.

Kazinczy ut 10 sz.

Áz idő pénz!

NE KISÉRLETEZZEN
HANEM SÜTÉSNEK
HASZNÁLJA
A BEVÁLT

Dr. Oetker-féle

VILÁGOSFEJ
VÉDJEJÜ

SÜTŐPORT

ÁRA: 12 FILL.

Hat ballai járás haszonbérbe kiadó. Wagner Márton Fiai fakeskedőknél.

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

Gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. év március 26-tól 31-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Kiss Lajosné Juhász Rozála leánya Ilona rk., Horváth Gáborné Halvani Erzsébet fia Antal László ref., Bukovinszky Józsefné Bagi Róza fia József Pál ref., Némelh Istvánné Fekete Lidia fia Sándor József ref.

Házasságot kötöttek:

Beinschroth Ádám és Ádám Erzsébet.

Meghaltak:

Bíró Gerzson 77 éves ref., Bótos Erzsébet 4 éves rk., H. Kovács Sándorné Szaniszlai Agnes 60 éves ref.

NYILTTÉR*

Nyilatkozat.

Alulírott ezúton hívom fel a közönség figyelmét arra, hogy különélő feleségem Csáki Eszter hitelbe vásárlásáért felelőséget nem vállalok és azt ki nem fizetem.

Csáki István.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelőséget sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

SPORT

Északi II. o. állása IV. 4-én:

1 MSzSC	15	13	1	1	81	17	27
2 MTK	15	12	1	2	69	11	25
3 ETK	15	9	4	2	47	10	22
4 GyTK	16	9	3	4	29	30	21
5 BISE	14	8	3	3	28	19	19
6 Törekvés	16	7	3	6	29	26	17
7 GySC	15	6	4	5	27	19	16
8 MÁV II.	16	3	4	9	24	52	10
9 Turul II.	14	3	3	8	25	39	9
10 TAC	15	4	10	1	23	43	9
11 Hunyadi	13	3	1	9	11	53	7
12 VSE	16	2	2	12	20	50	6
13 KTE	14	2	2	10	15	59	6

Április 5-i mérkőzések:

Zárójelben az őszi meccsek eredményei.

Gyomán: Szövogyár—GySC (5:2), Kondoroson: KTE—ETK (0:5), Mezőberényben: VSE—Törekvés (1:2), Békésen: BISE—MÁV II. (1:0), Békésszentandrás: Hunyadi—Turul II.

Mult vasárnapi eredmény.

Törekvés—TAC 1:1 (1:1).

Sporthírek

Bíróküldés: GySC: Kulpin, ETK: Mácsai.

Laki, az MTK jóképességű hávédje bucsut mondott egyesületének és eltávozott Mezőberényből.

Kondorosi TE Mucha nevű játékosát tulerélyes játék miatt május 15-ig a játéktól eltiltolták.

Gyulai derby utójátékként csunya verekedést rendezett a meccs után a megjelent 800 főnyi nézőközönség. A rendőrség 6 egyéni letartóztatott. A meccset egyébként a GyAC nyerte, 2:1 arányban.

„Szövogyári SC.”

Az érdeklődés homlokterében a holnapi Szövogyár—GySC meccs áll. A zöldasztalnál 4 pontjától megfosztott GySC nem lehet ugyan riválisa az első helyen tanyázó Szövogyárnak, de mint ellenfél már is komoly számításba jöhet. A GySC az őszi standard csapatát különböző külső körülmények folytán ma nem tudja kiállítani, de ha az ujabban bekerült fiatal játékosok átfogják érezni a holnapi meccsnek az egyesület és a közönség szempontjából való nagy fontosságát és szívvel, lelkesedéssel fognak küzdeni, úgy megakadályozhatják a Szövogyár győzelmét. A meccs iránt úgy Gyomán, mint Endrődön és Mezőberényben is hatalmas érdeklődés nyilvánul meg s ha az időjárás kedvező lesz, úgy nagy közönségre van kilátás. A Szövogyár csapatá-

ról lapunk mezővárosi tudósítója, Dévay Géza a következőket írja:

A Szövogyári SC az ország egyetlen vidéki cégesapata, ahol mindössze 4 nem mezővárosi játékos játszik, ezek: Hankó, Pocsai, Hódi és Vlász, a többi MAFC illetve MMÁV játékos volt. Előkelő helyezésein méltán kivette részét Hódi, a „33 FC” volt center, aki 10 mérkőzésen 50 gólt rugott. Porlik Lajos intéző invitálására megtekintellem az egyesület klub-helyiségeit. Éppen próbát tart a Szövogyi jazz-band, melynek felszerelését a gyár vezetősége 1600 pengőért szerezte be. Közben megérkezik a klub agilis elnöke, Stern Gyula és kezdetét veszi a heti játékosértekezlet és a GySC ellenkiálló csapat összeállítása. Porlik bácsi még pár szóval elmondja, hogy a közönséggel nem szimpatizálnak, mert ha a csapát otthon játsszik, a közönség állandóan az ellenfelét biztassa (akárcsak a GySC meccsein.) „No, de nem baj, ezt is elbirjuk” mondja. Így él és készül az I. osztályba a közel 200 munkást foglalkoztató mezővárosi szövogyár futballcsapata.

GyTK—Turul II. 3:0 (2:0).

Gyoma, bajnoki, bíró: Salgó.

Ha a GyTK sikeresen használta volna fel az adandó alkalmakat, úgy megduplázhatta volna a fenti eredményt.

GyTK indítja utnak a labdát és az első leszokésból Kurcz, Bartik I-nek ad, aki szépen szökteti Raut és utóbbi megszerzi a vezetést. A 28. percben ugyancsak Raut a gólszerző. Kicszelezi a védelmet és máris 2:0. Most következik az egymásutáni fölélvés. Majd a Turulnak volna alkalm a gólszerzésre, de Korbely az üres kapu mellé lö.

Szünet után gyomai csapat diktálja az iramot. Főleg Bartik I. uralja az egész mezőnyt. Mindenben benne van és szébnél-szebb labdákkal tömi a csatársort. A nagy fölény csupán kornereket eredményez. Majd a 36-ik percben Olajos a büntető területen belül bukaltják, a megítélt 11-t ugyan-csak Olajos értékesíti, 3:0. További GyTK kapurólvésekkel telik el az idő.

Jók a GyTK-ból Bartik I. kiemelkedően, kivüle még Hlavani és Raut vált ki.

Turulból Horváth Melich és Bencsik érdemel dicsőrelet. Salgó jól vezetett.

GySC—Hunyadi 2:0 (0:0).

Békésszentandrás, bajnoki, bíró: dr. Magyar.

Ugy az I. mint a II. félidőben nagy fölényben játszik a

GySC, gólt azonban csak a II. félidő 10 és 18 percében ér el Kiss és Cs. Nagy lövéséből. Hunyadi csatárainak labdáit Szrenkányi biztosan fogja. Jók voltak Cs. Nagy, mint centerhalf, Jenei Tallér és Sebők. Magyar jól vezetett.

ETK—VSE 1:1 (1:1).

Vésztő, bajnoki, bíró: Boross II.

Nagyon gyenge mérkőzésen szerezte meg az ETK egy pontját, mert a meccset nem a VSE hanem az ETK csalárok bosszantó tehetetlensége tette döntelenné.

Nagyon csalódtak, akik az ETK könnyű győzelmét várták, mert eltekintve a hazai pálya előnyétől, olyan nyugalmommal mennek a pályára, mintha már előre berugták volna a 10 gólt, mint az ősszel.

A mérkőzés első perceiben nagyon szépen kezd az ETK, azonban hamarosan kilúnik, hogy a csatársor egy-két tagjának nincs hangulata és uril legmával tologatni kezdenek a VSE kapuja előtt. A 14 percben a VSE megszerzi a vezetést Timár hibájából és máris szétfoszlik a 10 gólos eredmény ábrándja. A halvesor is kihagy és Simon lufijaival igazolja csabai formáját a VSE öröme. Kovács I. igyekszik, de őt könnyen szerelik, mivel lársai ölbe, vagy csipőre tetti kézzel gyönyörködnek vergődésében. Az egyenlítő gól is az ő érdeme s mikor egy kavardásból megszerzi az egyenlítő gólt, nagy kő esett le az ETK keblekről.

A szünet után csak Timár rémisztiget a nézőket, amikor is szebbnél-szebb labdákkal tömi a VSE csatárait, de a szerencse mégis megmenli kapuját, mert Szveics üres kapuba se tud gólt rugni. Nagy megkönnyebbüléssel halljuk, mikor Boross II. a mérkőzés végét jelzi.

A játékosok sielnek öltözködni és hamarosan botba ölik bánatukat, nagy öröme a vésztői korcsmárosoknak. Fő a kondíció!

Játékról írni nem lehet, mert az nem volt, legfeljebb arról, hogy az ETK jobbszélsője meghódította a vésztőket, mert senki nem tudta olyan bájosan csipőre tenni a kezét (igaz, hogy nem is akarta,) mint ő. Bravó, ez is dicsőség! A KTE ellen új csatársor áll harcba; rosszabb ez sem lehet, legfeljebb nem lesz benne olyan jóképű gyerek mint a régibe. de sajnos a futball nem szépségverseny és így kárbavesz a szépség. Ifj. Dinya Vilmos.

Publikáció

Perei Lajos Gyóni Géza utca 20 szám alatti háza örökáron eladó. Ugyanott egy kútagasnak és géznek való akácfa van eladó. 2—1

Özv. Bogár Károlyné és örökösseinek tulajdonát képező Horthy Miklós út 29. és a Fegyverneki utca 1 szám alatti házak, továbbá a Cifrakertben levő 3 darab kertföldjük szabadkézből eladók. Érdeklődők forduljanak özv. Bogár Károlynéhoz. 3—1

9 kat. hold 370 négyszögöl tanya-földi szántó megfelelő tanyaépületekkel kedvező feltételek mellett örökáron szabadkézből eladó. Felvilágosítást nyújt dr. Tardos Gáspár ügyvéd Gyomán. 2—2

Gróf Tisza István út 71 számú tehermentes sarokház, mely áll 3 szoba, üzlethelyiség, konyha, speiz, pince és mellék épületekből kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Ugyanott üzlethelyiség, egy szoba kiadó. Bővebbet Rákóczi út 30 sz. alatt. 2—2

Lukács György ács és kőműves elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgy ujat, mint ócskát, nádtetőt és konyhabótólást. Kéri a közönség szíves pártfogását. Lakik II. ker. Gárdonyi Géza utca 2 sz. 3—2

Hősök Emléktája 12 számú ház, mely áll padosszoba, konyha, speiz, melléképületekből, kert és udvarral és amelyben azonnal be lehet költözni, olcsón kiadó. —2

Ailer Márton téglagyárosnál 6 hetes malacok vannak eladók. 2—2

Szép új cserépkályhák 80 pengőtől, jótállással régi kályhák átrakását vagy alakítását felelősséggel vállalom **VÁCZI KÉLYHÁS** Békéscsaba, I. kerület Bánát u. 1. 10—4

Gróf Tisza István út 64 sz. alatt 2 sz. 1 szoba, konyha, speiz van kiadó. Érdeklődni lehet Herter Lajos Kisfaludy K. utca 8 szám.

Legdivatosebb férfi kalapokat, sportsapkákat és mindenféle fű sapkákat legolcsóbban véhet Ifj. **Alt Vince kalaposnál Endrődön** az Ipartestülettel szemben, kalapfestést bármilyen színre és alakítást szakszerűen készít. 4

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérért kapható **Kerekes Károlynál.** —5

Máté János 8 kat. hold tanya-földje tanyaépületekkel eladó. Ért. br. Eötvös József utca 7. 5—3

Fajtiszta törzskönyvezett Berkshire és Jorkshire malacok vannak eladók Szabó Gyulánál Endrőd, Szent Imre utca 1. 3—3

A helyi állatbiztosító Szöv. ez évi rendes közgyűlését f. évi márc. hó 29-én délelőtt 11 órakor tartja a községi háza tanácstermében. Határozatképtelenség esetén a közgyűlés f. évi ápr. hó 13-án fog megtartatni. 2—2

A helyi állatbiztosító Szöv. ez évi lépfene elleni védőoltását f. évi április 6-án hétfőn reggel fél 7 órakor végzi a mázsaháznál. Ugyaneznapon a hasításminti Gál Antal, a keselyüsi Bogár Benedek, és a hasításminti Béres Lajos tanyájában. A körösön tul Domokos Gábor tanyájában ápr. hó 7-én de 7 órakor lesz az oltás új biztosítások is még eszközölhetők. 3—2

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős ügyvezető: Tekse Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám: 18.280.

Lapzárta csúförtők este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felolvasó szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Husvét üzenete

Megmozdult az édes anyaföldnek a szíve?

A kertekben új virágok láttatnak, a határ magára vette zöld, bársony köntösét, az erdő lassan-lassan lombkoronás díszbe öltözik, a levegő csattogó madárdallal lesz tele, minden feltámadást, ujjászületést hirdet azért, mert a nap-sugár csókjára, a tavaszi szellő bársonyos simogatására, gyöngyharmat hullásra megmozdult az édes anyaföld szíve!

Drága és lélekemelő, hogy a keresztyén világ leggyőzedelmesebb ünnepe a Husvét, melyen száz milliók ajkán zendül meg a feltámadás és az örök élet himnusza egybeesik a nagytérmező feltámadásával, ujjászületésével.

Nincsen olyan eltompult és érzéktelen emberi élet, amelyik ne gyönyörködnék a tavaszi szépségében, amelyik ne örülne annak, hogy megmozdult az édes anyaföld szíve és ne teljesednék meg édes reménységgel, boldog bizakodással annak láttára, hogy imé tavasz és nyár, vetés és aratás meg nem szűnnek soha, — és nem lehet olyan eltompult és érzéktelen emberi lélek, amelyiket meg ne igézne a Husvét győzedelme, amelyiket himnuszszövegére ne illesse meg a halál felett diadalmaskodó lélek ereje, amelyik át ne élne édes reménységgel, boldog bizakodással a szép ének valóságát, hogy „nincs már szívem félelmére, nézni sirom fenekére, mert látom Jézus példájából, mi lehet a holtak porából!”

Mi győzelem népévé vá-

lasztattunk el, — mi diadal nemzetiségévé lettünk, — mi feltámadás és örök élet koronájával koronáztatánk meg a Jézus Krisztus által!

És mikor egybeölelkezik a föld és a lélek, hogy mindenik a feltámadás és ujjászületés halleluját zengje, — mikor fél és halál felett való győzedelméről és diadalról beszél az édes anyaföld szíve és a feltört sziklasír: nekünk vérré és életté kell váltani a tavasznak és Husvétnak az üzenetét!

Vérré és életté emberi létünkben, hogy imé mi nemcsak porok és hamvak vagyunk, nemcsak ideig-óráig élünk, hanem örök tavasznak bizonyosságai vagyunk, kik a hit igazságával kiáltjuk: Hol vagyon koporsó a te hatalmad és hol vagyon halál a te diadalmad?!

Vérré és életté kell váltani a tavasznak és Husvétnak az üzenetét magyar nemzeti életünkben is. Mi a magyarság, ezredéves határaink között, nem trianonnak népe vagyunk, — ideig-óráig gyűlöletnek és igazságtalanságnak furiái golgotái keresztre feszíthettek, csonka magyar föld sírjába felethettek, de oda ül még Kolozsvár és Kassa kapujába a fehér ruhás angyal, hirdetni országnak, világnak, hogy „a magyar már nem halotti test,” hanem feltámadott és él!

Ez Husvétnak üzenete a lélek számára és ez Husvétnak üzenete a magyar lélek számára 1936-ban!

Gyoma 1936. Husvét.

HARSÁNYI PÁL
esperes.

Száz métermázs burgonyát kapott a gyomai járás az inségesek részére

Vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán a gyomai járás inségesei részére 100 métermázs étkezési burgonyát küldött.

A járásbeli inséges iparosok munkával való ellátására 12 zsákban textilárut küldött a főispán.

Ha bármilyen keveset is tesznek ezek ki a sok inségesünk nélkülözésében, mégis egy olyan csep lesz ez a nélkülözés tengerében, amellyel sokaknál a husvét ünnepi hangulatába egy kis megnyugvást szerzett főispánunk.

Köszönet az atyai gondoskodásért.

Nemzeti Egység Párt választmányi gyűlése

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró is részt vett a gyűlésen

Vasárnap délután fél 6 óra-kor választmányi gyűlést tartott a Nemzeti Egység Párt gyomai szervezete a Baross utcai székházában. A gyűlésen dr. Sorbán Jenő főszolgabíró is megjelent.

Nemerey Péter elnök meleg szavakkal üdvözölte dr. Sorbán Jenő főszolgabírót, aki előszóban jelent meg a NEP helybeli szervezetében és kérte őt, támogassa a szervezetet. Egyben keresetlen szavakkal búcsúzott el az Orosházára látogató Bakos József főszolgabírólól, aki mindig lelkes tagja és támogatója volt a szervezetnek.

Ezután a következő elnöki előterjesztéseket tette:

Felolvasta a március 3-án a főispánhoz beadott kérvényét a helyi szervezetnek, amelyben a FAKSZ hátrálékosokkal szembeni kímélettel kérnek a minisztériumtól — amit a minisztériumban azóta már a hátrálékosok megaláztatására el is ítélték.

Bejelentette, hogy a Gyomai fogyasztási és értékesítő szövetkezet a Munkás Otthonnak egy 3 lámpás rádiót és hang-

szóról ajándékozott, amiért köszönetet mondott a választmány.

Bejelentette, hogy Fayl Gyula központi titkár helyett Korda Sándor vette át a központi titkárságot.

Örömmel jelenti, hogy a népművelési csoport vezetésére Nónay Ferenc ny. századosát nyerte meg.

Az elnöki bejelentések után dr. Sorbán Jenő főszolgabíró megköszönte Nemerey Péter elnök üdvözlő szavait és kijelentette, hogy ő nemcsak az irodában, hanem a közvetlen érintkezésben is meg akarja ismerni a járási és különösen a szükségben lévőknek — tekintet nélkül azok politikai elveire — akar legfőképpen segítségére lenni, amint ezt a főispán és alispán ur is teszik a vármegyében. Ehhez a fontos munkához kéri a Nemzeti Egység Párt helyi csoportjának értékes támogatását.

A választmány lelkesen fogadta dr. Sorbán Jenő főszolgabíró nemes bejelentését és a gyűlés befejezése után barátságosan elbeszélgettek az aktuális helyi dolgokról.

**A Tiszántuli
Mezőgazdasági Kamara
levele G. Nagy László
kamarai tudósítóhoz**

Igen tisztelt Tudósító Ur!

Tisztelettel közöljük Tudósító Urral, hogy Olaszországban a marha árak javultak és kiállítás van arra, hogy Olaszország részére Magyarországon is élénkebb vásárlás indul meg. Szükséges volna tehát a kamarának megtudni azt, hogy vajjon az olaszországi árfelváltás kihatással van-e ténylegesen a szarvasmarha ár alakulására. Kérjük tehát Tudósító Urat, szíveskedjék a környéken megfigyelni, hogy április hó folyamán a különböző minőségű és koru szarvasmarha árakban történt-e javulás és tapasztalati az április hó végén küldendő jelentésben szíveskedjék velünk közölni.

Tisztelettel kérjük továbbá azt is, szíveskedjék az április hó végén beküldendő jelentésben beszámolni arról is, hogy a környéken a hó folyamán volt-e katonai, vagy a külföld részéretörténi lövászárás és hogyha voltak ilyen vásárok, a gazdáknak a jóminőségű loért mennyit fizettek, nem-e volt tapasztalható az, hogy a gazdák és a vásárló bizottság közé közvetítők ékelődtek be.

Különböen felkérjük a Tudósító Urat arra is, szíveskedjék közreműködni abban, hogy különösen a kisebb gazdák tudatában legyenek annak, hogy az ilyen katonai vagy külföldi lövászáró bizottságok az általuk jóminőségű lovakért 500 pengőn aluli összeget jóformán soha sem fizetnek. Ugy gondoljuk, ha a kisgazdák erről tudomással bírnak, jobban el tudják kerülni az alkuszok részéről történi kihatást.

Előre is megköszönve Tudósító Ur fáradozását, ismételtten kérjük, hogy a fentiekben feltett két kérdésre az április hó végén beküldendő jelentésben szíveskedjék kitérni.

Öszinte tiszteletünket nyilvánítjuk.

Debrecen, 1936. április 3.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara nevében: **Dr. Juhas**
igazgató helyettes
főtákar.

Eltűnt Kruchió András gyomai lakos. Kruchió András 70 éves gyomai lakos (lakik V. Mátyás király u. 27) április 5 vasárnap reggel elment hazulról, s azóta oda nem tért vissza. A járókelők 5-6 óra között találkoztak vele, amikor a Körös felé igyekezett. — Anyagi gondokkal küzdő öreg ember, úgy látszik az életnek súlyos terhét nem bírta, s amint a feltevések mutatják, a Körös vízébe ölte magát.

Leleplezték Kner Izidor arcképét

Vasárnap délután Kner Izidor emlékéhez méltó kegyeletos ünnepély keretében leplezte le a gyomai ipartestület Kner Izidor arcképét. Az ipartestület nagyterme kiosi lett és kívülről is sokan haligatták végig az ünnepélyt. A főasztalnál ültek: **Oláh Lajos** ipartestületi elnök, **Dr. Sorbán Jenő** tb. főszolgabíró és **Bencsik László** az iparhatóság részéről, **Harsányi Pál** ref. esperes, mint ünnepi szónok. **Kner Izidor** özvegye, **Kner Imre** feleségével és gyermekeivel, **Kner Endréné** gyermekeivel,

Harsányi Pál ref. esperes ünnepi beszéde

Felelőbb igen kedves és megfizető az én igénytelenségemre nézve a gyomai ipartestület vezetőségének és tagjainak az az elgondolása, hogy midőn a magyar iparnak tiszteltető ünnepséget szentelnek e napon, akkor hazahívnak engem, ki édesatyjuk és testvérük voltam a szeretőben, csaknem egy negyed századon át s az is maradok változatlanul, míg szívem utolsó dobban.

Nekem e kedves község édes oltihonom ma is, holott soha nem voltam csak tisztviselő vagy hivatalnok, hanem sokkal inkább édesatyja valék az egész községnek s ebben minden hitfelekezeti, rangú, társadalmi állású és foglalkozású embernek: Édesatyja voltam az egész községnek viharodulatos, föld és égrázkódtató időkben épen úgy, mint a verőfényes napsugaras napokban s mindig csupán egyetlenegy erősségem volt az, ami ma is ide hívott, ami ma is ide hozott: a szerelem, az örökkéig való szerelem.

A magam szívének és életének e bensőséges vallásátétele után, Mélyen tisztelt Ünnepelő Közönség, ott kezdem el ünnepi szolgálatomat, hogy az elmúlt évszázad heveses éveitáján messze kimagasló közéleti férfiaknak, nagy és markáns egyéniségeknek gazdag találkozó helye volt e körösparli község, Gyoma községe. A félve tisztelt, sok vonatkozásban csaknem rejtett országos híru Garzó Gyula. — mellel az örök derült kedélyü, szerető szívé, nagyzerü

a községi előjáróság, a községi jegyzők, az intelligencia legnagyobb része és majdnem az összes iparosok töltötték meg a nagy termelt.

A dalárda **Hajdú Béla** kar-nagy vezetésével elénekelt a „Hiszek egy”-et, utána **Oláh Lajos** elnök üdvözölte a megjelenteket, felidézte Kner Izidor emlékét egy pár szóban, majd leleplezte Kner Izidor legutolsó képét és felkérte **Harsányi Pál** esperest az ünnepi beszéd megtartására.

muzsikus **Kálmán Farkas**, — a hatalmasan küzdő, igazságot szerető **Kiss István**, — a nemzedékek egész lélekkel nevelő, haló porában is áldott **Kiss Bálint**, — a magyar földbirtokos osztály remek típusa, kit az Isten is csuda jó kedvében teremhetett, a feledhetetlen idős **Pikó Béla**, mind egy-egy olyan egyéniség volt, kik alig megmérhető értéket képviseltek e községnek az életében.

Ily markáns egyéniségek idején születik itt egy nagyon szegény, de igen megbecsült zsidó könyvkötőnek egy eleven szemü kicsinyke gyermeke, kinek talán még bepólyálására is alig volt elegendő ruha: **Kner Izidor**.

Azért állítom be ezt a milleut ekként, mert egyaránt természeti és lélektani igazság és bizonyosság az, hogy a környezel, mely körülvesz bennünket, — a levegő, melyet magunkba szívunk, — az emberek messzesugárzó nagyságai, kiket naponként szemünkkel szemlélünk, mindig elhatározók és sorsdöntő befolyással vannak életünkre.

A maga istenadta genialitása mellett kétségbevonhatatlan, hogy elhatározó és sorsdöntő befolyással voltak Kner Izidor életére ezek a gyomai nagyzerü adottságok, holott eszmék viadalában eszményeket állított magá elé s országos, sőt a nyomdaipar terén azt mondhatjuk, hogy világ viszonylatban is fénylő nevel teremtet magának **Kner Izidor**.

Midőn arcképleleplező ünnepségét ünnepeljük annak a

férflunak, kiről órákhozal lehetne beszélni, én, mint hivatalom szerint is mindig a lélek embere, két szempontból nézem **Kner Izidor** lelki arcát az ünnepségen.

Átvilágítani próbálom életét és egyéniségét, egészen természetesen elsősorban az ünnepséggel kapcsolatban, mint az ipar, és pedig a magyar ipar értékét. — azután pedig, mint örök lelkipásztorhoz illik, az egyetemes emberszeretet inkarnációját.

Hogy indult meg ez országos híru, sőt ennek határain túl is elismeri és értékelt nyomda? Egy nyomorult, bizonyára ki sem fizelt rozoga kézi gyorsajlóval s az azon megjelent **Garzó-féle** bibliamagyarátokkal s **Spell Gyula** munkájával, egy férfinak és osztálytársnak, egy jó feleségnek éjszakákba érő munkájával. Kiben a költő szavai szerint „van élni hit, jog s erő”, az a szakadatlan munkát egyesíti a felléő lélek szárnyalásával, megtalálja az utat, mely a csermelyt, palakot folyóvá, sőt folyamává duzzasztja, a hajnalhasadás derengésél lézsgarú lényes nappallá formálja, a virágnylásos gyöngyharma-los lavaszt az aranykalászos nyár gazdagságává változtatja s egyszer csak 1882 ben megindul győzedelmes úljára a nagyszerü nyomdavidálya: **Kner Izidor**nak a nyomdája.

Fővilágban lelkében a nagy lehetőség a közigazgatás és az emberi vidám szórakozás nyomtatványai terén s teremő lelke alig megmérhető mennyiségben és ennek kapcsán el sem érhető olcsó árban, kiváló kivitelben produkálja a községi, közigazgatási, vármegyei nyomtatványok sokféleségét, — s teremő lelke megteremti a béli meghívók művészi formáját, nagy áldozatok árán országos művészekkel tervezelve annak stílusát. Az elsővel meghódítja az egész magyar közigazgatást, — az utóbbival pedig piacává teszi a külföldet messze Amerikáig s a génius a semmiből, sőt a mínusból, az adósságból teremti olyan nyomdát, melyre féltigyet az ország, fel maga a világ s a körösparli drága szép község Gyoma egyszerre ösmertté válik széles e hazában, ösmertté ennek határain túl, mert benne a magyar nyomdaiparnak genialis felszárnyalló lelke él.

Szép családját, gyermekeit nem neveli köztisztviselői pályákra, maga mellé veszi, távol külföldre küldi, hogy a nyomdászipar minden ágában

magukat lökélelesítve, művészi magasságra emelkedve, koronáját lehesse fel a félszázados jubileum alkalmából a magyar nyomdaiparnak, a magyar nyomdaiparnak: — ez a genitális Kner Izidor lelki arca az iparnak, a magyar nyomdaiparnak terén!

Azonban szörnyen és végtelenül hiányos volna a portré, ha megfésienem nem igyekezném szerény erőmmel ez ünnepség kapcsán Kner Izidor lelki arcát úgy, mint az egyetemes emberszeretet inkarnációját.

Ezen a világon vagyunk szegények is, még gazdagok is, vagyunk keresztények is, meg vagyunk zsidók is, — vagyunk szükkéblűek, meg vagyunk adakozó jólélekűek is, — az azonban kétségtelenül bizonyos valóság, hogy tudatosan vagy tudat alatt a szerető istenének lelke tudja áldozatos értéké tenni az emberi életet s egy ilyen élet volt Kner Izidornak az élete, e léren is géniuszot hordozva magában!

Ki tudná azt megmondani, hogy több, mint fél század alatt hány száz és ezer családnak adott ő kenyereit, mégpedig nem mint főnök az ő üz-

leti alkalmazottainak, hanem, mint atya a gyermekeinek; — ki tudná azt megmondani, hogy hosszú emberi élete alatt hány szegény kopogtatott ajtaján úgy, hogy szíve volt nyitva a gyámoltató segedelemre; — mikor volt e községben egyetlen megnyitó alkalom, ahol a széperő, jóérel, nemesérel és segítségért ne állott volna ott a legelső fronton: — mondhatatlanul nagy volt Kner Izidor a nyomdaipar terén és aligha volt kisebb és kevesebb az emberszeretet, a charitatív szolgálatait mezején!

Ha időm volna ez ünnepség keretében, egész csomó portréját fésihelném meg neki. Ám nem akarom igénybe venni a mélyen tisztelt ünnepelő közönség figyelmét, épen ezért e két legmarkánsabb és legkiemelkedőbb lelki arcát állítottam Önök elé, midőn tisztelő kegyelettel áldozik a Gyomai Ipartesület legnagyobb iparosa emlékének.

Hullion le azért a lepel, serkentően szolgálatra, a magyar ipar előbbvitelére, annak megbecsülésére, az emberszeretet hiánynélküli való gyakorlására Kner Izidor emlékezetét!

Kner Imre felszólalása

Az ünnepi beszéd mely benyomásai után Farkas Sándor, a könyvkötők országos egyesületének kiküldöttje szólalt fel, majd utána Kner Imre a következő beszédet mondta:

Amidőn családom és a magam nevében hátsán megköszönöm Atyám emlékének ezt a megbecsülését, úgy érzem, hogy nekem, aki 32 évet töltöttem el közös munkában Atyám oldalán, kötelességem néhány szót szólni iparostársaimhoz is. Ez alatt a hosszú idő alatt módom volt ugyanis megismerni az ő gondolkozását, azokat az elveket, amelyek munkáját, üzleti tevékenységét irányították s úgy érzem, hogy ezek ismerete tanulságos és hasznos lehet iparostársaim számára.

Megtanultam tőle azt, hogy az iparos tevékenységének fő törvénye a becsület, a vállalati kötelezettségek minden nehézség és akadály dacára való feltétlen teljesítése. E hosszú idő alatt egyetlen egy esetre sem emlékszem, amikor bárkivel szemben is adott ígéretünkkel ne teljesítettük volna. Ha ő valamely munkát adott-határidőre elvállalt, mindig inkább egy nappal előbb szállította azt, mint egy órával később,

De ugyanilyen szigorúan vette mindig azt is, hogy a vállalt mennyiséget és minőséget a legpontosabban betartsa, sőt inkább többet és jobbat szállítson a kikötöttnél. Ezenkívül minden törekvése az volt, hogy munkájának színvonalát, minőségét folyton fejlessze és a rendelkezésére álló eszközökkel mindig a legszebbel, legjobb állítsa elő, amit egyáltalában elérni lehetséges. Istenadta tehetsége és törteletlen szorgalma, akaratereje mellett egyik legfőbb eszköze céljai elérésében tudásvégya volt. Kisgyermekkorában kezdte a tanulást s folyton tanult és olvasott, amíg ezt csak egészsége engedte. Hiszen csak három elemi osztályt végzett és 19 éves korában már munkatársa volt Jókai Üstökös című ércipjának. Amit tehát tudott, azt tisztán önképzés útján érte el, a szakadatlan tanulással. Szerinte az ipari pályán sincs kevesebb tudásra, intelligenciára és képzettségre szükség, mint a diplomás vagy hivatali pályákon.

Legfőbb üzleti elve az volt, hogy a vállalati kötelezettségeket minden tekintetben száz százalékig kell teljesítenie. Mindig ez vezette, úgy hitelezőivel, mint munkásaival és a közszé, a községgel és az állammal

szemben is. Ő maga is szegény munkássorsból emelkedett ki s tudta, milyen a munkás sorsa. Nem tudott többet fizetni, mint amennyit a konkurencia lehetővé tett számára, de ezen a kereten belül igyekezett munkásainak a legtöbbet fizetni, a keresetüknek állandóságát biztosítani. Már 1898-ban önként rövidítette az akkor még nagyon hosszú munkaidőt, egy heti fizetett nyári szabadságidőt engedélyezett minden munkásának, s utörője volt a magyar munkabérendezési törekvéseknek. Amikor a vidéki nyomdászársabály létrejött, önként magasabbra soroztatta be Gyomát, mint Békéscsaba és Arad volt sorozva, hogy többet fizethessen munkásainak.

A mellett mindig vállalta a kötelezettségeket a közszé szemben is. Kivette a részét községe, megyéje és az ország közlgyeiből, amelyekből soha hasznolt nem húzott, hanem — mint ez ill Gyomán közludomású, — tudott mindig áldozni a közérő.

Az volt a felfogása, hogy mindezeknek a kötelezettségeknek eleget lenni, szépet, jót és pontosan szállítani csak reális árak mellett lehet. Már kisgyermekkoromban tanított arra, hogy csak jó áron szabad dolgozni, mert a jó árai nehezen adják meg és csak annak, aki azt szép, jó, szakszerű és pontos munkával megérdemli. Szerinte a jó árra való törekvés kényszeríti az iparost arra, hogy ezeknek a kövelelményeknek megtelelhesen és ez teszi őt képessé arra, hogy munkatársait is tisztességesen megfizesse és fejleszthesse az üzemet.

Sokan azt szokták mondani, hogy szerencséje volt. Én közlrelől látom 32 éven át az ő munkáját és tudom, hogy ez nem igaz. Pályája kezdetén, amint egy kis lőkéhez jutott, ezzel szegény családját támogatta. Később, amikor az üzlet lendületbe kezdett jönni, beletegség támadta meg, amelyről orvosi tévedés folytán azt kellett hinnie, hogy már csak néhány éve van hátra akkor, amikor a nyomdaépület felépítésével súlyos adósságokat veit magára. Mire ez a tévedés kiderült, következett az exlex, a nemzeti ellenállás kora, amikor két éven át a közönség nem fizetett adót s rendelői ezalatt alig fizettek. Mire ezt valahogy kiheverte, egy jótállás következtében 20.000 aranykoronás váratlan veszteséget kellett elszenvednie. Majd következett a háború, mely reá-

csak veszteségeket hozott. Előbb a Felvidék orosz megszállása, majd Erdély első megszállása okozott neki súlyos veszteségeket, hiszen a megszállott községek évekig nem tudták tartozásaikat fizetni, s ő ekkor óriási összegeket áldozott arra, hogy az ellenség kitalakodása után újrászervezett községek nagyrészt ingyen nyomtatványokkal lássa el. Az ország megcsönkítésével elvesztette megrendelői kétharmadát, és az elszakított területeken maradt követeléseit is elvesztette. A nyomda kifosztásakor elvesztette felszerelését háromnegyedét s arákényszeríteti kártérítéshez már csak teljesen elértéktelenedett összszeggel jutott hozzá. Mind ez azonban az ő hitét soha soha meg nem rendíthette. Tudta, hogy azok az üzleti elvek, amelyekre munkáját alapította, helyesek, becsületesek és igazak, azokkal sikerült a közönség becsülését, bizalmát és támogatását kiérdemelnie s mindig változatlan hittel, bizalommal fogott újra munkához. Amikor a harmadára kisebbedett országban, üzeme kifosztása és pénzének elértéktelenedése után újra kezdte a munkát, ezt mondta: Annakidején 74 forinttal kezdtem. Most ennél sokkal többem van, mert van nevem, amelyre támaszkodhatom.

Ugy hiszem, hogy ezek az elvek hasznosak iparosiesivérem számára is és kívánom, hogy Atyám emléke örök példaként álljon előttünk.

A kegyeletos emlékezésű diszközgyűlést Oláh Lajos elnök zárta be, a dalárda elénekelte a Szózatot.

Magyar húsvét 1936-ban.

Kialudt a fátyla fénye.
Turult mádir eltört szárnyal
Küzd a porban, — folyik vére —
Gonosz kígyók rút hadával.

Mit hős Árpád vérről szerzett,
Ezer éven eke szántott.
Ottól a hős magyar nemzet
Karddal vívott szabadságot.

Az a föld bánat földje,
Bús jelene ezerévrnek,
Bedobva a sírgödörbe:
Trianonunk lett nagypéntek.

Golgothánknak gyászos sírja:
Bár ránk tették a kőlapot,
Nézzünk fel a csillagokra,
Úgy érijük meg a holnapot.

Él az Isten, kék a mennyből,
Élcüggedni sosem szabad.
Az a föld, ami magyar volt,
Az örökre magyar marad!

Nem folyik a Tisza vissza;
Az Ott, Maros, Dráva, Száva.
Magyar dalt sír a pacsirta,
Hiába rajt' rablók járma!

A rab földön lesz még hajnal,
Magyar húsvét szent ünnepe.
Felhangzik még a régi dal:
„Kossuth Lajos azt üzenté!”

Angyal sereg, az Úr Isten
Megnyitja a hősök sírját.
Húsvét lesz a magyar szívében.
Győz, láncot tép az Igazság!!!

Gyoma, 1936. április 6. án.

Krucsó Endre.

A FALUSZÖVETSÉG ÜDVÖZÖLTE WINCHKLER KERESKEDELEMÜGYI MINISZTERT

A Falu-Gazdaszövetség március hó 31-én, kedden délután Mayer János ny. miniszter elnöklele mellett választmányi ülést tartott.

Az ülésen részt vettek: Ivády Béla ny. miniszter, Kaán Károly és Schandl Károly ny. államtitkárok, Csizmadia András, Farkasfalvi Farkas Géza, Krudy Ferenc és Plósz István országgy. képviselők. Széchenyi Károly gróf földbirtokos, Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsos, Mutschenbacher Emil az OMGE igazgatója, Dúsiná Miksa, az OMTK vezérigazgatója, Láng József, a Gazdák Biztosító Szövetkezetének vezérigazgatója, Wünscher Frigyes, a Hangya igazgatója és sokan mások. A Faluszövetség részéről Teölgyes István dr. igazgató és Szekeres László h. igazgató jelentek meg.

Mayer János elnök rövid összefoglalást adott a falvak mai sürgős problémáiról, majd Krudy Ferenc alelnök és Teölgyes István dr. igazgató je-

lentést tettek a Szövetség most folyó munkásságáról.

Ezután Schandl Károly dr. ismertette az 1930-as földreform során földbirtokosok súlyos helyzetét.

Ezután Wünscher Frigyes a „Hangya” vezérigazgatója, a választmány tagjainak igen nagy érdeklődése mellett, részletesen ismertette a Hangya nagy jelentőségű értékesítő tevékenységét, amelyet a (oljás-, baromfi-, ló-, méz-, háziipar-, termény-, gyümölcs- és zöldség-) végül az állattartási szövetkezetek részben már folytatnak, részben pedig

a közpénzügyben megkezdendők.

Többek között a választmány elnöke Mayer János elnök javaslatára a választmány elnöksége hogy felrakassa a földbirtokosok listáját a kereskedelemügyi miniszterrel ebből az alkalomból, hogy erősen visszatérítse a képviselőházban a szövetkezetek ellen indított eljárási eljárásokat.

Végül Szekeres László dr. javaslatára elhatározták a választmány hozatalát ahhoz, hogy felkéri az illetékes tisztségűket a kísérletben lévő szesz tilosítására.

Talajfáradtság, talajuntság

TELEGDY KOVÁTS LÁSZLÓ DR.

Már hosszú idővel a tulajdonképeni mezőgazdasági tudományok kialakulása előtt rájött a mindennapi munkája végzésénél pontos megfigyelésekhez szokott gyakorlati gazda arra, hogy ha jó termést, egészséges növényállományt óhajt biztosítani önmaga számára, nem szabad gazdaságának ugyanezen a tábláján egymásután mindig ugyanazt a növényt, pl. búzát vagy répát termesztenie. Állandóan egyugyanazon növény termesztése esetén ugyanis a talaj lassanként „kifárad”, azaz tevékenysége csökken és folytonosan csökkenő terméseket, beteges növényzetet ad sokszor még akkor is, ha a gazda alapos trágyázással mindent elkövet a termőerő fenntartására. A gyakorlati embernek ez a megfigyelése adott alapot a változógazdálkodás kialakulására, vetéscserének a gazdaságüzemébe való alkalmazására, már oly időkből, amikor még a legnagyobb tudósoknak sem volt fogalmuk arról, mennyire élő valónál a talaj, s csak a gazda inkább ösztönöszerű megérzése gondolt arra, hogy mi esetleg épp oly elfáradás tüneteiről lehet szó, mint amilyen bármely, sokáig ugyanazt a munkát végző élőlény szervezetében is megfigyelhető. Hosszú időnek kellett eltelnie, míg a jelenség magyarázatot kapott a huszadik század elején azonban a talajbiológia kialakuló tudománya kezdett foglalkozni e kérdésekkel és így alapokon sikerült is fényt vetni a talajfáradtság problémájának sötétjébe.

Mindenekelőtt megállapították, hogy többféle talajkifáradás lehetséges, a szerint, hogy azt mi okozza. A legegyszerűbb eset az, amikor célszerűtlen vagy elégtelen trágyázás következtében a talaj nélkülözhetetlen tápanyagainak

egyike mennyiségileg annyira csökken, vagy szaporodik, hogy az egyoldalú trágyázás káros következményei lesznek észlelhetők: tágabb értelemben ez is talajfáradás. A mai-okszerű gazdálkodás idején ez a hiba ritkán figyelhető meg: legfeljebb oly országokban találkozunk vele, ahol a szervestrágya pótlása lelküzdhetetlen nehézségekbe ütközik. Így Amerika hatalmas területein jobbra csak műtrágyákat alkalmaznak, ami természetesen a humuszkészlet felhasználásával s ezzel kapcsolatosan a terméseredmények romlásával jár. Ugyaníly természetű jelenség voltaképpen az is, amit az angol folytonos egyoldalú termesztési kísérletekkel állapítottak meg, hogy a meszesítés nélkül ugyanazon a területen éveken keresztül használt ammóniumsulfát a talajt elsavanyítja.

Igen könnyen magyarázhatóak a talajfáradtságnak azok az esetei is, ahol a termőtalaj valamely élőlély vagy növényi károsítóval van fertőzve: ilyenkor talajuntságról beszélünk. Ilyen jelenség az úgynevezett répauntság, amelynek oka a *Heterodera Schachtli* nevű fonálféreg elszaporodása, amely ezután a gyökerekbe hatolva a levélzet hervadását sőt súlyosabb fertőzéseknel a fiatal növény teljes elpusztítását okozza. Előnálféreggel fertőzött talaj a répa főválti termesztésére természetesen alkalmatlan. Ugyaníly következményekkel járhatnak gomba fertőzések is. A kóposztuntság pl. *Plasmodiophora* nevű elszaporodására, az Angliában és Skóciában évek óta megfigyelhető dióper sorvadásos megbetegedése pedig *Phytophthora* fertőzésre vezethető vissza.

A valódi talajkifáradás mind a talajkimerüléstől, mind a talajuntságtól teljesen különböző, sa-

lajos jelenség, amelyről csak akkor lehet beszélni, ha a talaj, amilyen több éven át ugyanazt a növényt termelték, a legkifáradtabb trágyázás és művelés mellett sem eszik többé ki a föld termést adó, mára tápanyagokban kifáradt állapotú és állati életféreg növényi károsítókkal fertőzve állcsont. Ilyen valódi talajfáradtság pl. a szőlőfáradtság, amely oly módon nyilvánul meg, hogy a bizonyos, szőlőkészítés használatára többé szőlő nem akar díszleni, még akkor sem, ha közben évről-évre növényeket (paprika, pillangós) ültettek oda. Használt természetű jelenség az ún. fauntság, amely gyakran megfigyelhető gyümölcsösökben, ha a fiatal fákat az elpusztult öreg fa gödrébe elhelyezik. Ugyanazok gyümölcsösökben figyelhető meg, hogy csontrétek nem jól díszlenek bizonyosok után, míg a fordított sorrend sikerrel jár, vagy, hogy a köszméte és ribizli egymásutáni termesztése szintén fáradtsági tünetek kialakulásához vezet.

E jelenségek sem tisztán kémiai, sem tisztán növénykörtani alapon kielégítően nem magyarázhatóak, mert a megfigyeléseket nyújtó talajok tápanyagokban gazdagok és mindennemű fertőzéstől mentesek. A valódi talajfáradtság valószínű magyarázatát azóta tudjuk, amióta a tudomány kimutatta, hogy az egészséges, természetes talajban és talajon élő kisebb-nagyobb állatok és növények életük egymással összefüggő egészet képez s a bonyolult életfolyamatok szövetke egyensúlyi helyzetet alkot. Az egyensúly természetesen nem „fix”, állandó, hanem folytonos változásoknak van kitéve; hol elszaporodik az élőlények egyik csoportja s háttérbe szorulnak mások, hol az előbb elszaporodott elpusztul és egy újabb csoport kerül fűlsúlyba. Mindezen változásokat megérzik a közösségbe tartozó összes élőlények, tehát a talajon termesztett növényzet is. A valódi talajkifáradásnak oka mindig ennek a biológiai egyensúlynak az eltolódásában, tehát a talajlények együttélésének, az úgynevezett „biocénózis” pak a megzavarásában rejlik. Hogy az egyensúlyi állapot mesterséges megzavarása gyakorlatilag milyen súlyos következményekkel járhat, arra külön példátul szolgálhat az angol paradicsomtermelés egy időben bekövetkezett megakadása. Angliában a paradicsomot főleg hazánkban termelik s az országai nedves meleg randkiváratóval a talaj parányi állati lakóinak az egyensúlyi számát nem látni a n. protozoáknak, melyek igen nagy mennyiségben elszaporodnak; miután pedig a protozoák jellemzően a paradicsomok fogyasztanak a táplálék gyanánt az elszaporodott protozoafauna a növényi lények élet-

Megalakul a gyomai gyümölcsstermelők egyesülete

Április 19-én lesz az alakuló gyűlés

Gyomának régi hiánya nyer pótlást április 19-én, amikor megalakul a gyümölcsstermelők egyesülete. Annál is inkább időszerű ennek a nagyon fontos egyesületnek a megalakulása, mert hiszen megirjuk már, hogy a vármegyei gyümölcskiállítását itt rendezik meg az őszei és bizony ennek a helyi megrendezésére talán mégis csak a gyümölcsstermelőkkel foglalkozók maguk voltak hivatva, akik pedig ezt sikeresen csak úgy tudják megtenni, ha egyesületi, tehát egykézről való irányítással végzik ezt.

Másrészt azért is fontos ennek az egyesületnek a megalakulása, mert — amint ezelőtt 40—50 évvel itt bőviben termelt a gyümölcs, a megfelelő talajunkkal és éghajlatunkkal, természetü gyümölcsösök telepítésével, valamint a házak és tanyák körül a megfelelő gyümölcsfák ültetésével kezdünk el egy olyan gyümölcsstermelést, hogy fokozhassuk a gyümölcsfogyasztásunkat és a hasznunkat.

Biztonságos gyümölcsstermelést csak megfelelő szak tudással és a gyümölcsfáinkat és a gyümölcsöt erősen veszélyeztető kártevők elleni védekezéssel érhetünk el. A megfelelő permélező gépeket egyes ember nem tudja beszerezni, de az egyesület megteheti ezt és így az egyesület minden tagja hozzájárul ezekhez a gépekhez.

Örömmel üdvözljük a gyümölcsstermelők egyesületének megalakulását és szép eredményt várunk annak működésétől.

Az alakuló gyűlés április 19-én délelőtti 11 órakor lesz, a község háza nagytermében.

A belépni szándékozók jelentésük ezt be Kató Lajos jegyzőnél.

AZ EV. IFJUSÁG ELŐADÁSA

Akik a múlt vasárnap este megénezték az evangélikus ifjúság „Jefe fogadalmá” színdarabot, a legteljesebb megelégedésen kívül azzal az érzéssel mehettek haza, hogy ettől az ifjúságtól még sok kellemes estét várhatunk.

Jelentősnek kell tartanunk az evangélikus ifjúság szorgalmas és szerény működését már az ő maguk művelődésével is, azonkívül azért a megbecsülhetetlen eredményért is, hogy a hallgatóságukat is magukkal ragadják és velük együtt az is művelődik. Márpedig ez a hallgatóság is elég tekintélyes számú: most is több mint 200-an hallgatták végig az elég nehéz darabot, melynek női főszerepét (Mirjam) Feiler Annikó

játszotta kiválóan és különösen a két énekszámával könnyekig meghatotta a hallgatókat. A férfi főszerepét (Jefe) Zausek Lajos játszotta ügyesen, értelmesen. Alapjában minden szereplő jól állt a helyén, pedig a darab elég nehéz ahhoz, hogy gyakorlott műkedvelőket is próbára tegyen. A többi szereplők: Köhler Zsuzsanna (Aksa), Herter Magdolna (Jofán herceg), Kovács Juci (Gilledd), Pfeiffer Ádám (főpap) Heimfarth József (izrael véne) minden dicséretet megérdemelnek. Szrnkányi Mariska ügyesen sugott. A darabot Molnár Gyula tanította be.

Előadás után Wolf Zsuzsanna, Lehoczky Mária és Szrnkányi Ilona a hit — remény — szeretet hatásos előképet mutatták be és azzal nagy tetszést arattak.

Gy.S.C. közgyűlése

Lelkes hangulatban folyt le a GySC április 5-i évi rendes közgyűlése. A közgyűlést a „Magyar Hiszekegy”-gyel nyitotta meg az elnöklő vitéz Madaras Gyula. Üdvözölte a szép számban megjelent tagokat s legelőször is az egyesület megalapítójának, Kner Izidornak az év folyamán történt elhalálzásáról emlékezett meg. A megjelentek felállva, egy perces néma csönddel hódoltak néhai diszelnökük emlékének. A terjedelmes és alapos gondolat elkészített elnöki jelentés után, a főtitkár, a pénztárnok és a számvizsgálók jelentését egyhangúlag tudomásul vették és részükre a felmentvényt megadták. Több értékes felszólalás után ejtették meg a tisztújítást, mely a jelen körülmények között nagyon sikerültnek mondható. A tisztikarban a gyomai társadalom minden rétege fellelhető s az újjonnan bekerültek valamennyien régi, lelkes munkásai a GySC-nek. Az új tisztikar a következő:

Elnök: vitéz Madaras Gyula, alelnök: dr. Sallay László, Kruchió István, ügyvezető elnök dr. Vincze Endre, tiszteletbeli elnökök: dr. Sorbán Jenő, dr. Molnár Kálmán, Kner Endre, Nemerey Péter, főtitkár: Imre Lajos, titkár: Harmati Tibor, főpénztáros: Erdei Sándor, pénztáros: Szántó Imre, Csapó Gergely. főellenőr: Beinschróih Gábor, ellenőr: Nagy Imre, jegyző: Báthory István, Luczy József, intéző: Mónus Miklós, ping-pong intéző: Illyés István, ügyész: dr. Messinger Albert, műszaki tanácsadó: Ugrin István, számvizsgáló bizottsági tagok: Biró Gyula, Németh József, Kéri Gábor, póttag: Kiss Ákos, választmányi tagok: Kun Ferenc, Biró János, Malatinszki Lajos, Schwarcz Károly, Szilágyi Mihály, Kovács Lajos, Kőszegi István, Németh Géza, Klein László, Németh Lajos, Fekete Géza, Papp József, Lach Mihály, Karsai Lajos, Pető Endre és Biró Benedek, főrendező: Kiss Antal, gazdasági bizottság: dr. Molnár Kálmán, Kner Endre, Nemerey

Péter, Kruchió Mihály, Sportintéző bizottság: Malatinszki Lajos, Beinschróih Gábor, Oláh Károly, Schwarcz Károly, póttag: Ifj. Bolehovszky Jenő, fogyméi bizottság: elnök: Kner Endre, Klein László, Kovács Lajos, Biró Benedek.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Mádny és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszerár tart szolgálatot.

Vitéz dr. Márky Barna alispán intézkedett, hogy a borsodmegyei ármentesítő munkálatokhoz újabb 30 cndrödi kubikos induljon el a hó 15-én.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara előterjesztésére a földművelésügyi miniszter elrendelte a gyomai járásban is a legkisebb napszáműberek megállapítását. Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró intézkedett, hogy a járási bizottság sürgősen állapítsa meg ezeket a napszáműbereket.

A keddi fagy hatása a halálunkban eddig nem észlelhető. Szerencsére csak — 2 fok volt a hideg. Voltak helyek, ahol — 7 fok hideg is volt, ott már kár is van.

A gyomai Iparos- és Kereskedő Ifjak Önképzőköre husvét hétfőjén este 8 órai kezdettel műkedvelő előadást és zárkörű tánevigalmat rendez. Előadják a „Farsang tündére” 3 felvonásos operetttel.

Gömbös Gyula miniszterelnök és Eckhardt Tibor pisztolypárbajt vívtak. Sebesülés nem volt.

Menekült a négus, felbomlott a fekete hadsereg, megnyerték az olaszok a háborút.

Szív- és érbetegségekben szenvedők a Sista Sanatorium (Budapest, I., Ráth György u. 5.) szívvállomásán megtalálják mindazon különleges felszereléseket és berendezéseket, melyek a betegségek felismeréséhez és eredményes gyógyításához, az orvosludomány mai felfogása szerint, elengedhetetlenül szükségesek. A legelőkeltebb „Cambridgei” elektrokardiograph, legújabb típusú és legnagyobb teljesítményű Röntgen diagnosztikus és terápiás készülékek. A szív munkabírásának megállapítása. Szénsavas és oxigén fürdők. Különleges diéták. Fekvő és pihenő kurák. Fedett napozó 9700 négyszögöles parkban. Rendelés bejáró betegeknek is. Tájékoztatót az igazgatóság nyújt.

Utazási kedvezmények a Budapesti Nemzetközi Vásár bel-földi látogatói számára: A vásárigazolvány az összes magyar vasútvállalatok vonalain május 2-től május 18-ig Budapestre és május 8-tól május 24-ig Budapestről vissza 50 százalékos kedvezményre jogosít. A bel-földi utasok teljes árú jegyet vesznek, amellyel díjmentesen utazhatnak vissza a kiinduló állomásra. Igazolványok már kaphatók Gyomán: Wagner Márton fia és Lach és Varga üzletében. Endrődön: a Kereskedelmi Részvénytársaságnál és özv. Vaszkó Albertnél faterkedésében.

Az előjáróság figyelmezteti a lakosságot, hogy az utcákra semmiféle aprójószágok: kacsát, libát, csirkét, lyukot kieresztelni nem szabad. Járdán talicskózni, kerékpározni, még a járdálan oldalon sem szabad. A járdák tisztántartására mindenki nagy gondot fordítson s ha kell, naponta többször is takarítsa le. Az utcára szappan és egyéb szennyvizet kiönteni, vagy kivezető csatornán kieresztelni tilos. Fentiek ellen vétők szigorúan meg lesznek büntetve s ismétlődés esetén a büntetés súlyosbodik.

Filléres gyors indulását tervezik a Balatonra június 28-29-ikén.

Betörték Csete István trafikjába. Csete István Kossuth Lajos utcai trafikjába április 8-án szerdán éjjel betörték, s onnan a finomabb dohány és cigaretták kivételével minden dohányáru elvittek. A kár 50 pengő.

Háziaszonyok! Megjelent a DR. OETKER gyár 1936. évi első kiadású fényképes receptkönyve, melyet kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve küld: DR. OETKER A. TÁPSZERMŰVEK Budapest VIII. Conti u. 25. Sütpor és vanillincukor ára most levement 12 fillér.

Felhívás! A Földművelésügyi Miniszter (1899. XLII. t.c. 7. §-ának 2. bek. alapján 41866 — 1936 VI. 3. sz. rendelettel) Békés vármegye egész területére kiterjedő hatályai elrendelte, hogy a cséplőgépvállalkozó és a munkások közötti szerződés az 1936 évben a községi előjáróság előtt költendő meg. Az érdektelt cséplőgép tulajdonosok figyelmét nyomatékosan hívja fel erre. Az előjáróság.

A franciák visszautasították a német békeajánlatokat és öket nyújtottak be újakat, de ezek elfogadhatatlanok. Az ünnepek után nagy változások lesznek az európai államok erőalakulataiban.

A Futuránál

(Wagner fatelep) burgonya, korpa, és szemestengeri állandóan kapható.

A magyar szellemi élet tükré. Elsején megjelent új számában teljes sikerrel valósítja meg a TÜKÖR azt a programot, hogy utóda és szellemi örököse legyen a Franklin-Társulat hajdani hírneves folyóiratának, a VASÁRNAPI UJSÁG-nak. Az irodalmi és művészeti képes folyóirat legnemesebb hagyományait kell életre kiváló munkatársak közreműködésével és a lapcsinálásnak választékos eszközeivel. Pintér Jenő az élő irodalom s az irodalomtörténet viszonyait ismerleti, Csánky Dénes a Szépművészeti Múzeum főigazgatója, a múzeum újárendezéséről ad illusztrált beszámolót, Cholnoky Jenő cikke Kelet-Ázsia forrongó földjére vezet, Németh Imre a Dunántul szellemét kufalja a magyar művelődés évszázadaiban, Trócsányi Zoltán Gül Baba sírjáról, Nádas Pál a fényképezés őskoráról, Illyés Gyula gyermekkorának fényes iskolájáról ír. Novellát Lékely Zoltán és Kertész Róbert, regényfolytatást Török Sándor tollából közöl, a TÜKÖR új száma. „Munkák és napok” című nagyszerű rovatában érdekesebbnél érdekesebb cikkek a színpad eseményeiről, irodalmunk árneveiről, a katonás magyar nyelvről, a hónap képzőművészeti kiállításairól, hangversenyeiről, könyveiről, filmjeiről és hangfelvételeiről számolnak be. Erdélyi József nagy verse és Bernáth Aurél egészoldalas rajza külön említést érdemel. Fényképezés, sakk, rejlvény, grafológia és gyönyörű fényképek galériája élénkíti a TÜKÖR áprilisi számát.

Az Új Kor április 1-ei száma a szokott gazdag és feltűnő tartalommal Aradi Zsolt, Possonyi László és Rády Elemér szerkesztésében megjelent. A vezető cikket Petró Kálmán országgyűlési képviselő írta, a sokat vitatott autonómia kérdéséről. Megvilágítja a lap a spanyol események valódi hátterét. Nosztopi László egyetemi tanár a „Magas kultúra” és a „Népi kultúra” ellentéteire mutatott rá szenzációsan érdekes, mély cikkében. K. Török Miklós „Akikről nem szabad megfeledkeznünk” sorozatban Molnár Jánosról a Nép pári alapítójáról, a lelkiismeret embe-
réről ír. Befejezi a lap a zsidókérdésről indított ankétot: Ez alkalommal Olasz Péter

S. I. gimn. tanár a zsidó családi nevelés irányításáról. Polonyi György a „Magyar zsidó fogalma” a romboló szellemről írt, Tóth József dr. Gazdaság és világnézet címmel megnyitotta az Új Kor közgazdasági rovatát. A lap ára 40 fillér, mindenütt kapható. Az Új Kor a legjobb elterjedt magyar folyóirat. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal: VIII., Szentkirályi-u. 28.

Tisztaság és egészség érzését adja az üde lehellet. Ezt bárki megszerezheti magának, ha mindennap rendszeresen KALODONT szájvizet használ. Üdít és fertőtleníti — ebben rejlik nagy sikere.

Milyen férfit szeret a mai nő? Ez a című annak a nagyszerű képekkel illusztrált cikknek, amely a Délbáb új számában jelent meg. A külön színházi képeslap remek rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabot, színházi beszámolókat, pléykákat, gazdag filmrova-
toit, novellát és több mint száz képet közöl. A 100 oldalas Délbáb egy száma 20 fillér.

Új Magyarság a kereszténység legjobb napilapja. Felelős szerkesztő Molnár István, munkatársak: Rainiss Ferenc, Oláh György, Makkai János, Papp Jenő, Megyery Ella, Dallos Sándor, Szamadó Ernő, Holló József, Barabás Endre. Előfizetés egy hónapra 2.50 pengő. A lap Mácz Ákos helyi megbízottal rendelhető meg.

Gyűjtsünk erőt, az élet küzdelmeihez!

IGYUNK

Dréher sört

táplál — üdít — erősít.

A legszegényebb család asztaláról sem hiányozhat húsvétkor

hiszen

1 üveg 14 százalékos Szent János sör 48 fillér,

1 üveg 12 százalékos Korona sör 38 fillér,

1 pohár (c. 3 dcl.) frissen csapolt 14% Szent János sör 26 fillér.

A GYOMAI TERMELŐK

FOGYASZTÁSI ÉS ÉRTÉKESÍTŐ

Új vezetés!

SZÖVETKEZETE

Friss csapolás!

VENDÉGLŐJÉBEN

III. ker. Horthy Miklós út 40 sz.

Rendeléseket díjmentesen házhoz szállítunk.

Előzékeny kiszolgálás.

Búzáminőségi bemutató Debrecenben. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a debreceni és békéscsabai M. Kir. Mezőgazdasági Vegyikísérleti Állomásokkal karöltve és a földművelésügyi minisztérium támogatásával ezen gyakorlati cél szolgálataira készítette elő ez év május havában megrendezendő tiszántuli búzáminőségi bemutatóját. Ezen búzáminőségi bemutató céljára a kamara kerületének hét törvényhatóságából mintegy 700 mintát gyűjtöttek be és dolgoztak fel a közreműködő vegyikísérleti állomások. Ma már a begyűjtött minták vizsgálata befejezést nyert s a vizsgálati adatok összehasonlító feldolgozásának munkája folyik, hogy a május hó 17—24 között Debrecenben megrendezendő kiállítás keretében tárja az érdekeltek elé a Tiszántul-búzáter-

melésének minőségi vonatkozásait. A magyar gazdaságlom figyelmét ezen kiállításra ezúton felhívjuk.

Agrárpolitikai lap lett a 18 éves multra visszapillantó Új Barázda. Nagyatádi Szabó István és Rubinek Gyula alapítása ismét a magyar gazdák és a szövetkezeti mozgalmak érdekképviselői lapja lett. Április 5-iki számában Megay Meissner Károly országgyűlési képviselő vezércikkben ismerteti egyes kereskedelmi érdekeltségek indokolatlan támadásait a szövetkezetek ellen. Hasznos tudnivalók, Mezőgazdasági rovataiban az Új Barázda szakszerű gazdasági tanácsokat nyújt. Külkereskedelem rovatában állandóan tájékoztatja olvasóit a mezőgazdasági termelvények külföldi értékesítés lehetőségeiről. Azonkívül ami az héten történt, aktuális hírek egészülnek ki a lapot.

ÚJ IDŐK LEXIKONA

Huszkötetes, teljes, modern lexikon

Kétszázötven munkatársra a magyar szellemi élet kétszázötven kiválósága kb. 6000 oldal—100.000 címszó 5000 rajz, kép, műmelléklet térkép

Az ÚJ IDŐK előfizetői a lap mellékleteként mind a husz kötetet ajándékuul kapják

Minden negyedévben egy kötetet

Az első kötet most jelent meg!

Tájékoztatót szívesen küld a kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

Boldogtalan királylányok. A szomorú milliomoskisasszonyokról remek cikkel közöl Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan érdekesebbnél érdekesebb cikket, sok pompás rovatot, folytatásos regényt és közel száz nagyszerű képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. év. április 2—9-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Hogye Sándorné Péter Erzsébet leánya Margit ref., Szűcs Endréné Nagy Piroska leánya Eszter ref., Gyuricza Sándorné Kovács Keceli leánya Gizella Lujza rk.

Meghaltak:

K. Szilágyi István 1 hónapos ref.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig 1936. március 26-tól április 9-ig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

Timár Imréné Mikó Margit leánya Margit rk., Socó Lajosné Látkóczi Margit fia Ottó rk., Gyuricza Lajosné Sz. Kovács Ilona leánya Ilona rk., Dávid Mátyásné Hangya Angéla leánya Gizella rk., Kurilla Gergelyné Rácz Ilona leánya Ilona rk., Kiszely Medárdné Timár Ilona fia Medárd rk.

Meghaltak:

Nehéz Józsefné Bula Etel 42 éves rk., Deutsch Fülöpné Walitssek Regina 53 éves ltr. Kuli István 82 éves rk., Bukró András 74 éves rk., Pintér Istvánné Uhrin Mária 92 éves rk., BelaLajos 56 éves rk., Farkas Istvánné Valuska Etel 27 éves rk.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

SPORT

Északi II. o. állása IV. 11-én:

1 MSzSC	16	14	1	1	82	17	29
2 MTK	15	12	1	2	69	11	25
3 ETK	16	9	4	3	50	14	22
4 GyTK	16	9	3	4	29	30	21
5 BISE	15	8	3	4	30	22	19
6 Törekvés	17	7	4	6	30	27	18
7 GySC	16	6	4	6	27	20	16
8 Máv II.	17	4	4	9	27	54	12
9 Turul II.	15	3	3	9	26	42	9
10 TAC	15	4	1	10	23	43	9
11 Hunyadi	14	4	1	9	14	54	9
12 KTE	15	3	2	10	19	62	8
13 VSE	17	2	3	12	22	52	7

Április 12-én csak egy bajnoki mérkőzés lesz, Turkevén: TAC—KTE.

Múlt vasárnapi eredmények:

Törekvés—VSE 1:1 (1:0), Hunyadi—Turul II. 3:1 (2:1), Máv II.—BISE 3:2 (2:1).

Sporthírek

Szövögyár—GySC meccsen kiállított Hódi (Hoffman) Szövögyári játékost tulerélyes játék miatt 1 óra, május 5-ig a játéktól eltiltották, de büntetését 3 havi próbaidőre felfüggesztették, Gy. Szabót, kiállításával eléggé megbüntettetnek vélte az egyesbíró.

Husvétí mérkőzések.

Gyomán: Vasárnap Szentesi MÁV—GyTK, hétfőn Szentesi MÁV—GySC.

Endrődön: Budapesti MÁV Előre—ETK.

Mezőberényben: Vasárnap Textil—MTK, hétfőn Vac. FC—MTK.

Mezőtúron: Vasárnap Vac. FC—MAFC.

Szövögyár—GySC 1:0 (1:0)

Gyoma, bajnoki, bíró: Kulpin.

Váratlanul erős ellenfélre talált az I. osztályba tartó Szövögyár csapata a GySC lelkes együttesében. A szövögyáriak igen erős, stílusos futballt játszanak s, hogy nagyobb eredményt mégsem tudtak elérni, az a GySC kiváló haltsorának és közvetlen védelmének köszönhető.

GySC támadásaival indul a játék és Bartha az első percekben jó gólhelyzetben ront. Szövögyár válaszául 9 percen Jenev faultja akasztja meg s Hódi félmagas szabadrugása Fekete lábáról a hátóba vágódik. Öngól! A váratlan gól kedvét szegi a GySC játékosainak és a csapat visszaesik. A játék ezen részében csak Szrenkányi és a haltsor önfeloldozó munkája óvja meg újabb góloktól a GySC hálóját.

Különösen Cs. Nagy és Tallér küzd remekül. Cs. Nagy el nem mozdul Hódiról, aki tehetetlenségre kárhoztatva, durvaságig menő tulerélyes játékba kezd. Előbb

Cs. Nagyt, majd Feketét gázolja csunyán le, amit a bíró megtorlatlanul hagy. Közben a GySC-nek újabb 2 gólhelyzete marad kihasználatlanul. 40 percen az addig fairen játszó Gy. Szabót magával ragadja Hódi indolens játéka és leteríti Cs. Nagyt, amiért a bíró azonnal kiállítja.

Szünet után fokozódik az izgalom. A játékosok mindkét részről erejük teljes megfeszítésével dolgoznak és gyakran csúszik ki szabálytalanság, amiben ismét Hódi vezet. 5 percen Cs. Nagy remek, távoli szabadrugása szenzációs! A közepre húzódtott Bartha közben ismét üres kapu mellé gurít. Turiak részéről Csete, Pocsai és Tamási lövései foglalkoztatják Szrenkányit. 37 percen Hódi teljesen magánkívül, letiporja Cs. Nagyt, aki ajultán terül el, a bíró pedig Hódit azonnal kiállítja. Közben a nézőket a pályától elválasztó dróthuzal elszakad s a szabaddá lett határvonalon a pályára fut 15—20 felizgult drukker. Lökődésni kezdik Hódit, akit hirtelen GySC játékosok és rendezők vesznek körül s így tudják csak a bántalmazástól megóvni. Hódit kivezetik, a játék percekig áll. A hátralévő 8 perc alatt sem változik már az eredmény.

GySC-ből a közvetlen védelem, a haltsor, a csatárok közül pedig Kiss, Jenei és Bartha nyújtott kiváló. Győri a II. félidőben javult, de Menyhárt teljesen csődöt mondott. Szövögyárból a közvetlen védelem Pocsai, Szarka és Csete voltak a legjobbak. Kulpin gyomai bemutatkozása sikerült, jószemű és jóindulatu bírót ismertünk meg benne. Kár, hogy Hódi válogatottságát túlságosan respektálta.

KTE—ETK 4:3 (3:2)

Kondoros, bajnoki, bíró: Mácsay.

Érthetetlen az ETK letörése. Hétről-hétre olyan lehetetlen eredményeket ér el, amit ettől a jóképességű csapattól nem vártunk volna el. Ugylátszik beiss bajokkal küzd az egyesület s ez látszik meg a játékosok kedvetlen, léleknélküli játékán is. Ha tovább is így szerepelnek, úgy rövidesen át kell engedni a 3 helyet a GyTK-nak.

Endrődtől 5 km-re

130 k. holdas

prima tanyásbirtok 6—8 évre haszonbérbe kiadó.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad JÁRÁSI GAZD. FELÜGYELŐ Gyoma, Rákóczi utca 10.

Hat ballai járás haszonbérbe kiadó Wagner Márton Fiai fakereskedőknél.

Korona hangos mozgó Endrőd.

1936 április 12-én Husvét vasárnapján és Husvét hétfőjén.

A legvidámabb magyar hangosfilm.

Ez a villa eladó!

Magyar zenés vigjáték.

Főszereplők:

Csikós Rózsi, Vercebes Ernő, Kabos Gyula, Somló István, Turay Ida, Gózon Gyula, Berky Lili, Pethes Sándor.

Nagy sikert aratott magyar hangosfilm, amelyben több nagy magyar színész derűs játéka végtelenül kedves és elragadó. Aki kellemes akar szórakozni ne mulassa el megnézni ezt a szép magyar filmet.

MUKI vigjáték.

Hangos Magyar Világhíradó.

Endrőd község előljáráóságától.

1164/1936 ikt. szám.

Hirdetmény.

Endrőd község részére az ugari dűlőben új mezei közös dűlőt nyitási céljára Endrőd község határában szükséges területek megszerzése végett engedélyezett kisajátítási eljárásjog alapján Békés vármegye közigazgatási bizottságának kisajátítási albizottsága a tárgyalás és egység megkísérlése céljából kiküldött 3 tagu bizottság működését Endrőd község-házánál 1936. évi április hó 20-án d. e. 10 órakor kezdi meg. A tárgyalásra a község előljáráóság azzal hívja meg az érdekelteket, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemben fog határozni, ha a helyszíni tárgyaláson az érdekeltek közül senki sem fog megjelenni. A tervrajz és összeírás Endrőd község-házánál a tárgyalás előtt 15 napi közzemlére van kitéve, ahol azt az érdekeltek megtekinthetik.

Endrőd 1936. évi április hó 1-én.

3—2

Előljáráóság.

Endrőd község előljáráóságától.

787-2/1936. ikt. szám.

Hirdetmény.

Endrőd község részére az u. n. Örménykúti új mezei közös dűlőt megnyitása céljára Endrőd község határában szükséges területek megszerzése végett engedélyezett kisajátítási eljárásjog alapján Békés vármegye közigazgatási bizottságának gazdasági albizottsága a tárgyalás és egység megkísérlése céljából kiküldött 3 tagu bizottság működését Endrőd község-házánál az 1936. évi május hó 6-án d. e. 10 órakor kezdi meg.

A tárgyalásra a község előljáráóság azzal hívja meg az érdekelteket, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemben fog határozni, ha a helyszíni tárgyaláson az érdekeltek közül senki sem fog megjelenni. A tervrajz és összeírás Endrőd község-házánál a tárgyalás előtt 15 napi közzemlére van kitéve, ahol azt az érdekeltek megtekinthetik.

Endrőd, 1936. évi április hó 9-én.

3—1

Előljáráóság.

NEM OLCSÓBB MÁR A BOROM mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVÍZ 30 fillér

Egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadók el. Hordót díjmentesen adok a szállítást tartalmazó kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében köldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés itatnak, tiszta, tökéletes zamatúak és nem savanyúak.

Cím: Székely Ferenc Soltvadkert, Pestmegye.

Publikáció

Perei Lajos Gyóni Géza utca 20 szám alatti háza örökösön eladó. Ugyanott egy kútegység és gémnek való akácia van eladó. 2—2

Év. Bogár Károlyné és örökösseinek tulajdonát képező Horthy Miklós út 29. és a Fegyverneki utca 1 szám alatti házak, továbbá a Cifrakertben lévő 3 darab kerítődjűk szabadkiszű eladók. Érdeklődők forduljanak Év. Bogár Károlynéhoz. 3—2

Két fattyasi tehénjárás és öt sertésjárás nyári használatra kiadó, Szilágyi Antal szabadesternél. Tisza István ut 57. 3—1

Márton Andrásnak 3 lóra való szerzősége, egy drb. szakekéje, 1 drb. 3 fogas, 1 drb. ekekapu pergetővel, 1 drb. kutágas a házához, 3 drb. hizónak való 11 hónapos süldője az örökösnyilasi tanyában megtekinthető, ahol az ára is megtudható. Hunyadi ut 26. 3—1

Hősök Emlékutja 12 számú ház, mely áll padosszoba, konyha, speiz, mellékhelyiségekből, kert és udvarral és amelyben azonnal be lehet költözni, olcsón kiadó. —3

Szép új cserépkályhák 80 pengőtől, jótállással régi kályhák átrakását vagy alakítását felelősséggel vállalom VÁZSI kályhás Békésesaba, I. kerület Bánát u. 1. 10—5

Legdivatosabb férfi kaja-pokát, sportsapkát és mindenféle fiú sapkát legolcsóbban vehet Itj. Alt Vince kalaposnál Endrődön az Ipartestülettel szemben, kalapfestést bármilyen színre és alakítást szakszerűen készít. 5

Kitűnő zamatú vizing bor literenként 56 fillérért kapható Kerekes Károlynál. —6

Máté János 8 kat. hold tanyaföldje tanyaépületekkel eladó. Ért. br. Eötvös József utca 7. 5—4

A helyi állatbiztosító Szöv. ez évi léptene elleni védőoltását. f. évi április 6-án hétfőn reggel fél 7 órakor végzi a mázsaháznál. Ugyanazonnap a hasitásméti Gál Antal, a keselyűsi Bogár Benedek, és a hasitásméti Bérés Lajos tanyájában. A körsön tul Domokos Gábor tanyájában ápr. hó 7-én de 7 órakor lesz az oltás új biztosítások is még eszközölhetők. 3—3

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON. Hungaria könyvnyomdával, Gyoma Felelős ügyvezető: Teker Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekkben:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám: 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladós szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszori hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Húsvéthétfőn megalakult a

„HOMBÁR” Gyomai Mezőgazdák Tárháza és Értékesítő Szövetkezet

A szövetkezet célja: a gazdák mezőgazdasági terményeinek gyűjtése, osztályozása, raktározása, márkázása és a terményeknek saját számlára vagy bizományi alapon való értékesítése, a beraktározott terményekre előlegek nyújtása, valamint a gazdák mindennemű szükségleteinek beszerzése

Húsvéthétfő délután 28 gyomai gazda öntudatos elhatározással és célkitűzéssel, a gazdasági helyzet komolyságához mért ünneppélyességgel megalakította a „HOMBÁR” Gyomai Mezőgazdák Tárháza és Értékesítő Szövetkezetet.

Az alakuló gyűlés az igazgatóságba beválasztotta: Arany Lajos, Kovács G. Lajos, G. Nagy László, id. Oláh Lajos, Papp Zsigmond, Wagner József és Wagner Márton tagokat, a felügyelő-bizottságba: Bay József, Farkas Gábor, Kocsis Gábor, Seprenyi Lajos és ifj. Wagner Ádámot választotta be.

A szövetkezet célkitűzésében elsőrendű gazdaérdekek állnak. A gabona tárolása, a tárolt gabonára előleg, illetőleg kölcsön nyújtása, valamint a gabona értékesítése mind-mind a szívéhez és a zsebéhez legközelebb álló érdeke és érdeke gazdáinknak.

Ezeknek a nagyfontosságú gazdakérdéseknek szolgáló szövetkezet alakuló gazdája, akik a maguk közül megválasztott igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagokkal akarják kiépíteni a szövetkezet munkakörét, amelyben azok a többi gyomai gazdák is, akik

még most bizalmatlanok az új szövetkezettel szemben, mielőbb meglássák, hogy minden gyomai gazdának egy táborban, egy szövetkezetben van a helye.

Megérthető, ha annyi csalódás után sokan tartózkodnak mindenféle újfajta vagy régimódi szövetkezéstől. A pénzkérdés is megérthető ma. Tehát ne úgy kezeljük a szövetkezet dolgát, hogy a benilévők a kívülállókra, a kintlévők meg a belülévőkre haragudjanak, vagy ellenséget lássanak egymásban. Azaz is kár időt fecsérelni és a nyelvet köszörülni, hogy kinek mennyi hasznot jelent a szövetkezet, vagy ki milyen előkelő fiztséget kapott abban.

Ebből a szövetkezetből csak a gazdáknak szabad hasznuknak lenni. Aki valamilyen munkát végez a szövetkezet működésében, az megkapja a maga szerény díjazását, de ha haszon lesz, az a gazdáké lesz, még azoké is, akik most még nem tagjai a szövetkezetnek, mert kétségtelen, talán nem is sok idő múlva, Gyoma minden gazdája ráeszmél majd, hogy csakis egy közös szerv, egy gazdaszövetkezet képes a gazdálkodással foglalkozók anyagi érdekeit megvédeni.

A gyomai gazdáknak szövetkezeti fáját elültettük. Jó talajba ültettünk. Régióta bevált és most különösen időszerű is a fa-fajta, amit elültettünk.

Könyvekből és az életből is ismerjük azokat a kártevőket, amelyek lépten-nyomon veszélyeztetik ennek a „szövetkezet-fának” az életét, megerősödését. Számot vetettünk, hogy ezekkel a faragókkal erős harcot kell vívnunk, ha mi akarunk győztesek maradni. Nem félünk. Ezek ellen, a faragók ellen a leghatásosabb ellenszer a „becsület.” A becsületesség permetlevéből egy cseppnyi is elég, hogy a kártevő elpusztuljon.

S ha majd kiterébélyesedik a gyomai gazdák szövetkezete s ha gazdáink maguk is hatékonyan szólhatnak bele a terményeik értékesítésébe s ha már nem kell bizonyítani, hogy igenis van szükség gazdaszövetkezetre, akkor egészen biztosan egy jobb világ köszönt ránk az egész községben, mert ha a gazdáink jólétben lesznek, akkor az iparosaink, a kereskedőink és a munkásainknak is lesz munkaalkalmuk és keresetük.

Ezért szövetkezünk.

Dülő utakról

Végre megkezdődött a községi kezelés alatt álló földutaink javítása. A hepe-hupás, járhatatlan utjaink egyengetés, föltöltetés által legalább járhatóbbá válnak. Csodálatos, ez akkor jutott az illetékesek eszébe, amikor már azok teljesen járhatatlanok voltak. Ugyilászik utjaink gondozása, javítása nem nagy szerepet játszik az illetékes hatóság előtt. Holott minékünk, gazdálkodó embereknek ez szinte létkérdés.

Hogy milyen kevés szerepe van a földutaink javításának, legkirivóbb példája ennek a gyomai határ földjét keresztező dülő utak. Ezeknek gondozása teljesen ismeretlen. Milyen állapotban vannak ezek a téli hóolvadás és a tavaszi esőzések beállta után: nem sár, hanem némelyhelyi, kivált a szikes, tarka földű talajon valóóságos vízlenger alatt állanak. Tessék ezen elképzelni a közlekedést, gyalog és kocsival. Tessék elképzelni a mindennap hazajárni kénytelen tanyasi iskolás gyermekek helyzetét, akik sokszor nem csintalan-ságból, de kényszerűségből kénytelenek egész nap vizes, átázott lábbeliben lenni az iskolában.

És milyen visszatetszést szült az a nép lelkében, amikor szigorú büntetés terhe alatt kötelezővé lették a trágya kihordásai, a község bellerületéről, ezzel szembe pedig az utak javítására semmi gondot nem fordítottak. Valóságos állatkínzás számba megy a terhes szekér húzása az összevágott, gidres-gödörös földutakon. És ma, amikor törvényeink tiltják, sőt szigorúan büntetik az állatkínzást, kérem: ki felelős ezért?

Azt hiszem, befogja látni az illetékes hatóság, hogy földutaink koralavaszi javítása a legelső, legfontosabb munkálatok közé tartozik.

De kérem az illetékeseket, ne csak a nagyobb, forgalmasabb utvonalak javítását tartásák szemelőtt, hanem a dülő utakét is.

A rászorult helyeken föltés-

sel, vagy oholépen szükséges, csatornázással sokat lehetne javítani az utak elhanyagolt állapotán. És hozzá nem is olyan sok anyagi áldozatba kerülne.

A dűlő utak javítását inségmunka keretében is keresztül lehetne vinni.

Ennek végrehajtása kívánatos és fontos. Ennél csekélyebb munkák elvégzését is szokták inségmunka keretében végeztetni.

Kruchió Ferenc.

A FINN KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK FELESÉGE BUDAPESTEN

A finn köztársasági elnök felesége Budapestre jött s a Margitszigeten lakik. Vele együtt az előkelő finn társadalom egész sereg tagja időzik Budapesten s a magyar vidéken.

A múlt év folyamán 650 finn keresle fel Budapestet hosszabb-rövidebb időre. A Finnországba utazó magyarok száma ezzel szemben mindössze 150 volt ugyanakkor, ami a magyarországi általános rosszabb gazdasági helyzettel és a valutaszerezés nehézségeivel magyarázható. (Finnországban a valuta- és devizaforgalom teljesen szabad.)

A kölcsönös magyar-finn idegenforgalom elősegítése érdekében biztos értesítéseink szerint tervbevetették, hogy a két ország közötti vizumkényszer is megszűntetik a közel jövőben.

Mennyi az idej búzafölösleg?

Az olasz, osztrák és svájci exporton kívül, az angol piac érdeklődésére is számíthatunk

Szakkörök a pillanatnyilag rendelkezésre álló exportfelesleget 5—400.000 mázsára becsülik. Ez a becslés azonban csak hozzávetőleges, mert a belső szükséglet évről-évre néhány 100.000 P-ös eltérést mutat. A jövő termés értékesítését tehát nagyobb mértékben nem befolyásolja az idej esztendőről visszamaradt fölösleg. A római egyezmény alapján továbbra is 3.2 millió mázsa búzánk fix áron történi elhelyezését biztosította a kormány. A vetések mai állása szerint az exportfölösleg legalább 6 millió mázsára becsülik, s ezért a római megállapodáson túlmenően folynak a megbeszélések az exportfölösleg elhelyezése érdekében és hír szerint Svájcban kívül nagyobb mennyiségű búzának az angol piacon való elhelyezésére is sor

fog kerülni. Ezenkívül a kormány gondoskodni kíván arról, hogy ex kliring-államok felé a magyar liszt kivétel minden rendelkezésre álló esz-

közrel elősegítse és ezzel a búzafölösleg értékesítését egyúttal pedig a kedvezőbb árak kialakulását az 1936—37. gazdasági évben előmozdítsa.

Sport a sinek mentén

A mezőúri Máv. sportegyesület rendezésében 1936. április hó 19-én vasárnap délután fél 3 órai kezdettel a mezőúri Máv. vörös-salak pályán országos tennisz bemutatót tartunk.

A bemutatón részt vesz Magyarország bajnoka: Gábrovitz (Gábor) Emil. A magyar rang lista első helyezelje. Bánó László. A rang lista harmadik helyezelje, dr. Schröder Lászlóné. A rang lista első helyezelje. Sass Mária Magyarország 1935 évi bajnoka.

A felsoroltakon kívül a be-

mutatót kiegészítjük a vidék legjobb játékosainak bevonásával.

Tekintettel az országos érdeklődésre nagyon kérjük, hogy ülőhely biztosítás érdekében f. hó 18-ig az elnökséggel tudatni sziveskedjenek, hogy kik fognak megjelenni és hány helyet foglaljunk le.

Ülő hely P. 1.50. A többi helyek P. 1. — Diák jegy 50 fillér. Az értesítést kérjük Mezőúri állomásfőnökség címére küldeni. Elnökség.

VASÁRNAP ALAKUL MEG A GYOMAI GYÜMÖLCSTERMELŐK EGYESÜLETE

Amint már jeleztük, most vasárnap, április 19-én publikáció után a község háza dísztermében megalakul a gyomai gyümölcsstermelők egyesülete. A megalakuló gyűlésen Maluschek György vármegyei kerélszeli intéző is részt vesz.

Akik még be akarnak lépni az egyesületbe, ezt a gyűlés előtt is bejelenthetik.

Kívánatos lesz, hogy ház- és földtulajdonosaink minél többen belépjenek az egyesületbe.

A finn követség hírközleményei

Már korábban is kaptunk értesítést arról, hogy az oroszok egészen rendszeresen hozzáfogtak Ingermanland elorosztásához. Ingermanland Leningrád körül, attól nyugatra fekszik és liszta finn lakossága van. Az oroszok most az itt lakó finneket Oroszország lávóli vidékeire számüzik.

1935. áprilisában 7000 finnt utasítottak ki Ingermanlandból, ezek közül 4000-et Kazaksztanban, Közép-Ázsiába, 3000-et pedig az Urálba deportáltak. Most biztos forrásokból közelebbi adatokhoz jutottunk ezen számüzőttek sorsát illetőleg.

A Kazaksztanba számüzőttek vannak a legrosszabb sorsban. Harmadrészüket elpusztult már az éhezés, bálegségek és a nyomor következtében. A halandóság különösen a gyermekek között lett nagymérvű. Sokan szökési kísérletek meg, de alig sikerül egynék is elmenekülni. A maradékból most is minden negyedik ember súlyos betegesen fekszik. Tehát a középpászta Kazaksztanba deportáltak legnagyobb része egy év alatt teljesen lönkrement.

Majdnem ugyanilyen nyomoruságos viszonyok vannak az Urálban is. Egy ide számüzőtt finnek sikerült keresztülvergödni Oroszországon és Finnországba megérkezve a következőket mondotta el az Uusi Suomi nevű nagy finn újság szerkesztőségében:

Múlt áprilisban 3000 finnt Permbe vittek, onnan pedig hajóval Dobrjanka kikötőjébe szállították őket. Innen harmincöt kilométert kellett gyalogolniuk, míg az erdőben számukra épített menhelyre megérkeztek. De a számukra épített lábor legnagyobb része üres és kipusztult volt. Különt később, hogy 1931-ben hasonló körülmények között 30.000 ukránt számüzték ide, ezeknek legnagyobb része azonban ekkorára már elpusztult. Őket is egyenesen az őserdőbe kényszerítették, ahol még a saját lakhelyühöz vezető utat is maguknak kellett irlaniuk.

Az Urálban a munkaképes finn férfiakat és asszonyokat egyenként 5 férfiból és 2 asszonyból álló munkacsoportokba osztották. Mindegyiknek

naponként 4 és fél köbméter fűzfát kellett vágnia és felhasogaltatnia és ezért naponként 1 rubel kusz kopeket, azaz másfél pengőt kaptak. A munkához reggel 6 órakor kellett hozzáfogni és addig kellett dolgozni, míg a kiszabott napi mennyiséget el nem végezték.

Mivel pedig az élelmezés végtelenül rossz és a munka rendkívül nehéz volt, a megbelegedések napirenden voltak. A halandóság megint csak a gyermekek között volt a legnagyobb. A fentebbi tudósításokat előadó menekült azzal fejezte be, hogy azt hiszi, hogy már a fele sinek élelben az oda számüzőtt finneknek.

A még Ingermanlandban lakó népet most is egyre üldözik vallása miatt. Egy nagy családu parasztoi 10 évi fegyházra ítélték, mert egy vallásos könyvet találtak nála. Néhány hónap mulva belehalt a fegyházi szenvedésekbe.

Iskolásgyermekek megerősítése a szentgotthárdi iskolaszanatóriumban

Szakorvosaink megállapítása szerint évről-évre emelkedik azoknak a gyenge, vérszegény, megerősítésre szoruló gyermekeknek a száma, akiket a zárlevegőjű iskolákból ki kellene vonnunk és oly intézetekben kellene elhelyeznünk, ahol rendszeres orvosi felügyelet alatt végzett edzési kezelés és szabadleégi oktatás segítségével erősíthük meg szervezetüket.

Ezt a célt szolgálják a külföldön nagy számban lévő iskolaszanatóriumok. Sajnos Magyarországon csak egyetlenegy van, a Magyar Iskolaszanatórium Egyesületnek a subalpin klímájú, fenyveserdőktől övezelt Szentgotthárdon felállított iskolaszanatóriuma, amelyben 6—18 éves korig mindkét nembeli elemi, polgári, összes középiskolai, kereskedelmi iskolai és tanítóképezdei iskolásgyermekek vételnek fel. Ferdező beiegek ki vannak zárva.

A növendékek vagy a teljes évben ott maradnak az iskolaszanatóriumban és ott vizsgálnak a kulluszminiszteri rendelet értelmében, vagy pedig néhány hónapi ott tartózkodás után visszatérnek régi tanintézetükbe, ahol — miután az iskolaszanatóriumban rendszeres oktatást nyertek — zavartalanul folytathatják tanulmányaikat.

Az iskolaszanatóriumban felvétel az egész év folyamán

örénik. A rendszeres tanév szeptember hó 1-től június hó 30-ig tart. Az iskolaszana-tórium július és augusztus hó- napokra is elfogad mindkét nembeli tanulókat, akik kívána- natra ezen idő alatt is rend- szeres oktatásban részesülnek, vagy különböző nyelveket ta- nulhatnak.

A felvételi növendékek mérsékelt díjat fizetnek.

A MÁV., az O. T. B. A. és Postafelügyeleti Bizottságok felügyeleti bizottságai részéről a kötelezők tartozók gyermekeik részére kér- hetik a beulást az illető Be- legbiztosító Intézetek útján. E tekintetben felvilágosítást ad minden részlelkérdésre nézve előzetesen az egyesület köz- ponti irodája.

Ugy a nyári hónapokra, mint a jövő tanévre már most megkezdődtek a felvételi előjegyzések.

A felvétel módjairól rész- letes tájékoztatást ad és kívá- natára megküldi az intézet ké- pes ismeretelését az iskolaszana- tóriumtól fenntartó Magyar Iskolaszana-tórium Egyesület központi irodája: Budapest, VIII. Sándor-u. 26. (Telefon: 515 83.)

Lapunk olvasói — hivatko- zással lapunkra — az egyesü- let részéről kedvezményben ré- szesülnek.

JÁRHATÓ UTAK A MAGYAR RÖGÖN

Dr. Piukovich József

Az Alföldi Zöldmező Szö- vetség alelnöke 322 oldal terjedelmű agrárpolitikai ta- nulmányának adta a fenti címet. A szerzőt nem kell a gyomai gazdáknak be- mutatnunk, 1932 ősze óta, a gyomai zöldmezőtanfo- lyam óta ő nagyon kedves és nagyon szívesen látott vendégünk volt és lesz mindig.

Ennek a könyvnek min- den gyomai és endrődi gazdakörnek a könyvtárá- ban az első helyre kell kerülni.

Ezt a könyvet minden olyan gazdánk, aki igényt tart arra, hogy „gazdának“ tartssuk, meg kell szereznie és többször el kell olvasnia.

Reméljük, a zöldmező titkáraink utánajárnak, hogy a „Járható utak a magyar rögön“ könyv minden gaz- dakörbe és minden gazda házába bekerüljön.

Az ezutáni lapszámaink- ban szemelvényeket hozunk ebből az értékes könyvből.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Gyoma község képviselőtestülete 1936. évi április hó 20-án hét- főtől d. e. 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A 20 pontból álló tárgy- sorozat kiemelkedőbb pontjai: Gyomán rendezendő gyümölcskiállítás ügyében előterjesztés, vendéglősök létszámának megállapítása, heti vásároknak idegen iparosok által való látogatása, az országos vásá- rok napjainak újabb megállapítása tárgyában előterjesztés. Ingyenes házhoz juttatás és közsegély iránti kérelmek.

KÜLPOLITIKA

Az olaszok Abesszinia fővárosától már csak any- nyira vannak, mint Békés- csaba Budapesthez.

Az angolok nagyobb ösz- szegű kölcsönt adnak a németeknek.

A törökök bejelentették,

hogy a velük „kötött“ bé- keszerződésen változtatni akarnak.

Az osztrákok bevezették az általános védkötelezett- séget.

Genfben folynak a tár- gyalások.

A BELGA-KONGO, A DÉLAFRIKAI UNIO, EGYPTOM ÉS MÁS EGZOTIKUS ORSZÁGOK CSODÁLATOS KINCSEI A BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁRON

Május hó 2-től féláron lehet Budapestre utazni

A május 8-án megnyíló **Budapesti Nemzetközi Vásár nemzetközi** jel- legét ezidén — a többi között — az egzotikus országok kiállításai is erősen kidomborítják. Közvetlenül a főbejárat mellett már tetőt huznak a „külföldi államok pavillonjára“, amelynek fa- lai között távoli gyarmatoszágok fű- szeres lehellete örvendeztet meg a lá- togatót.

Még most sem végleges a résztvevő külföldi államok névsora, de — és ez érdekli a nagyközönséget a legjobban, — máris itt vannak a **Belga-Kongó**, amely Kelet-Európában eddig ismeret- len nyersanyagait és gyarmatárúit; — a Délafrikai Unió, amely arany- és gyémántmezőinek csodálatos termését, újra divatba jött struccollait és ma- jomprémait, gyapotját és gyapuját, kü- lönleges gyékényárúit és még különle- gesebb konzervjeit; — **Egyiptom**, amely kézzel kalapált iparművészi fémreme- keit és gyöngyház készítményeit, keleti selyem és szőnyegárúit, ízes gyümöl-

cseit és irigyelt dohánygyártmányait hozta el. És itt lesznek az **olasz gyar- matok**, amelyek titkolják még ugyan, hogy mi mindent hoznak, de a termé- nyek iránt való érdeklődést csak an- nál jobban fokozza az „aktualitás“ izgalma. Egyébként Itália is felvonul minden értékével és idegenforgalmi látványosságainak gazdag propagandá- jával.

Az egzotikus országoknak ez az im- ponáló felvonulása alkalmat ad a ke- reskedőknek, hogy talán jobb és talán olcsóbb beszerzési forrásokat találja- nak a különböző gyarmatárúk beszer- zésénél, a nagyközönség elé pedig olyan színdus és tanulságos képes- könyvet terítenek ki, amelyben lapozni bizonyára felejthetetlen élmény lesz majd.

A Vásár igazolványaival, amelyek minden utazási irodában és minden ke- reskedelmi és iparkamaránál megvál- thatók, már **május 2-ától kezdve féláron lehet Budapestre utazni.**

Hankó tanár a jövőben

a jégvesztéseket és felhőszakadásokat is előre megállapítja

Az április hatodikára, hetediké- re és tizedikére előre bejósolt és bekövetkezett éjjeli fagyok újból az érdeklődés középpontjába ál- litották Hankó Márton tanárt, a kiváló és ma már európai hírne- vű asztrometeorológust. Munkás- ságáról és a meteorológiát forra- dalmasító teóriájáról oldalas cik- kek jelennek meg a belföldi és külföldi lapokban, a hárommillió példányszámban megjelenő francia világlap, a Párisi Soire Pécsre küldte tudósítóját, hogy interju- volja meg Hankó tanárt és kérjen a lap számára májusra vonatkozó részletes prognózist, a mezőgaz- dasági körök és intézmények pe- dig levelekkel ostromolják. A ren- geteg érdeklődő közül egy buda- pesti pénzügyes olyan ajánlatot

tett, hogy a pécsi tudós kizáró- lagos joggal csak az ő részére készítse el prognózisait, a napok- ban pedig a budapesti Meteorol- ógiai Intézet vitaestet rendezett arról, hogy lehet-e előre megál- lapítani az időjárás változásait. Amikor ezt közlik a tanár urral, mosolyogva jegyzi meg:

— Hát csak vitatkoznak az urak. Amíg ők az ellenkező meg- állapításra jutnak, én, mint az eredmények igazolják, minden prognózissalmál bebizonyítom, hogy igenis, lehetséges az időjá- rásról csaknem abszolút pontos- sággal előre megállapítani.

A tanár urnak derűsen csillog a szeme, mert a legutóbbi ese- mények újból felvillanyozták mun- kakedvét. Már nem bosszankodik

és kesereg azon, hogy a hazai tudományos körök még mindig elzárkóznak és nem nyújtanak se- gítséget ahhoz, hogy rendszeres munkával, szakemberek támoga- tásával közkinccsá tegye teóriáját és az agrár Magyarország gazdait és szőlőbirtokosait előre tájékoz- tathassa a várható elemi csapá- sokról. Hankó tanár nem törődik ezzel a mellőzéssel. Dolgozószo- bájában egy fiatalembernek, volt tanítványának magyaráz, aki vi- gyázva festi fel egy nagy föld- gömbre a csillagokat, amelyek a gyakori használatiól már lekoptak.

Április 16-ig gyakran borult, csapadékrhajló és hűvös idő várható

Hankó tanár, mint a Kiskun- halasi Értesítő munkatársának el- mondotta, újabb és bizonyára ál- talános feltűnést keltő teórián dol- gozik. Egyrészt a jövőben a jég- veréseket és felhőszakadásokat is megjósolja, másrészt pedig szí- gorúan tudományos alapon mu- tatja ki azt, hogy a háborúk és forradalmak is külső, kozmikus erők befolyása alatt alakulnak. A rendkívül érdekes beszélgetés so- rán természetesen megkérdeztük, hogy várható-e még éjjeli fagyok áprilisban.

— Nemcsak erről, de még az általános időjárásról sem tudok semmi bizonyosat mondani — válaszolja. — Egyrészt azért, mert csillaggömböm újbóli festése most van folyamatban, másrészt pedig nem is lenne elegendő időm arra, hogy még a következő tíz napra is kiszámítsam a beállható fagyokat. Hiszen csak egy napra történő ilyen számítás a körülményekhez képest két-három na- pi munkát igényel. Csak annyit sikerült idáig megállapítanom az általános konstellációkból, hogy április 16-ig gyakran borult, csa- padékr hajló és hűvös időnk lesz és a felmelegedés csak a hónap végére várható.

— Tanár ur felhívása mutatja, a jégveréseket és felhőszakadásokat is előre be akarja jósolni. Mekkora pontosság érhető el ezek időbeli és helyi megállapításánál?

— Ugy a jégveréseket, mint a felhőszakadásokat napra és kö- rülbelüli órára is pontosan meg lehet határozni. Hely tekintetében most tanulmányozom azokat a konstellációkat, amelyek a mult- ban ismert helyeken és pontosan adott időben jégveréseket és fel- hőszakadásokat okoztak.

— És vannak-e már megál- lításai arra nézve, hogy ez év- ben mikor várhatók ezek az elemi csapások és hogy pusztítóak lesz- nek-e?

— Egyelőre nincsenek, éppen csak egy időszakot — június harmadik harmadát — veszem vizsgálat alá, amikor a jégveré- sek igen gyakoriak lehetnek.

— Még egy kérdést, tanár ur. Évente, rendszerint január eleje körül, híres jósök, jósnők, okkult, vagy talán asztrológiai alapon forradalmakat, háborukat, nagy államférfiak halálát és egyes országokban várható fontos eseményeket jósolgatnak. Mi a tanár ur véleménye ezekről a jóslatokról, főleg pedig igaz-e az, hogy a háborukat is például külső, kozmikus erők okozzák?

— Ez szerintem is kétségtelen — mondotta. Ha a csillagok hatást gyakorolnak az egyes emberek életére, ha jó, vagy rossz sorukat befolyásolják, ami pedig megcáfolhatatlanul igaz, akkor nyilvánvaló, hogy hasonló hatásuk a nagy tömegekre és országokra is kiterjed. És mivel a konstellációk a különböző országokat különböző mértékben és módon érik, hatásuk is különböző, gyakran hasonló, itt-ott azonos, de éppen úgy ellentétes, sőt egészen ellenkező is lehet. Így támadnak különböző nemzetek között ellentétes felfogások, nézetek egyúgyazon kérdésben is és így támadnak a néptömegek között szellemi, érzelmi oppozíciók, amelyek haragot, gyűlölködést, végeredményben forradalmat és háborukat idéznek elő. Már évekkel ezelőtt tanulmányoztam a háborút okozó különleges konstellációkat és nagyrészt meg is állapítottam azokat. De az én megállapításaim ebben a kérdésben is — mint az időjárás és földrengésekre vonatkozó elméletemben — szigorú tudományos alapon nyugszanak, amit az is bizonyít, hogy a múltban lefolyó háborukat vizsgálva, azok ideje és lefolyása a megállapított konstellációknak pontosan megfelel.

— És miért nem bocsátja közre a tanár ur ebbeli tanulmányait?

— Egyrészt, mert az időjárás prognózisok készítése erre nem enged időt, másrészt pedig, mert a dolog még nem annyira érett, hogy a nyilvánosság elé kerülhessen.

— És mennyiben lenne hasznos annak ismerete, hogy mely konstellációk mikor és hol fognak a jövőben háborút okozni, ha az el nem kerülhető?

— Hiszen ennek ismerete éppen arra volna felhasználható, hogy a háborút el lehessen kerülni. A népek felvilágosítása útján, de másként is, amit feltárni ma még nem tartok időszerűnek, mert ez nagyon messzire vezetne.

A tanár ur bucsuzóul az ideálisita lelkek szuggesztív meggyőződéssel mondja:

— A jégverés rettenetes károkat okoz gazdáinknak. Ha az én prognózisaim csak kis mértékben is hozzájárulnak majd az elemi károk csökkentéséhez, munkám már akkor sem lesz hiábavaló...

Felemelték a selyemgubó beváltási árát

A valódi selyem világpiaci ára és értékelési lehetősége az elmúlt évek folyamán nem mutatott olyan lényegesebb átváltsást, amely a selyemgubó beváltási árának emelését indokoltá tenné. A magyar kormány mégis — annak a célnak gondolatától áthatva, hogy minél többben és minél nagyobb kedvvel kapcsolódhassanak bele a selyemtermelés most meginduló munkájába — meghozta azt az áldozatot, hogy a selyemtenyésztéssel foglalkozóknak az elmúlt évek állagánál is nagyobb keresetet biztosítson. Ezért a gubóbeváltási árakat felemelte oly módon, hogy az I. osztályú gubó múlt évi kilogrammonkénti 80 filléres ára helyett 1 pengőt, a II. osztályú gubó volt 70 filléres ára helyett pedig 80 fillért juttat a tenyésztőknek.

Az elmúlt évek adatai szerint sok ezer ember jutott a gubótermelés révén 20—30 pengő mellékkeresethez és több ezren 40—60 pengőt is kaptak termelt gubóik után. Szép számban voltak olyan törekvő selyemtenyésztők is, akik 100 pengő és 100 pengőt meghaladó keresetet is el tudtak érni.

A magyar kormány most azal a lépéssel, hogy a gubó beváltási árát felemelte, természetesen méginkább kiépítette annak a lehetőségét, hogy egyrészt a szegényebb nép az önszolgálatára térve a közelfekvő kereseti alkalom megragadásával saját maga könnyűen szorult helyzetén, másrészt, hogy a lehetősebb gazdaságadalom is e kínálkozó munkaalakalom révén szép mellékkeresetre lehessen szeri. Felesleges talán rámutatni mindennek nemzetgazdasági és szociális jelentőségére, valamint külön kifejezni, hogy mit jelent az, ha a községekbe, a községek szegényebb lakói közé a gubótermelés révén több pénz áramlik.

Meg kell jegyezni azt is, hogy a selyemhernyótenyésztés nem jelent lényegesebb lekötöttséget. A selyemtenyésztés ugyanis az aratás előtti időszakra esik, amikor a gazdaságban kevesebb a dolog s így a tenyésztéssel járó összes leendő munkával a tenyésztési idő legnagyobb részében mintegy mellékfoglalkozásként könnyen elvégezhető. Nagy előny továbbá az is, hogy ebben a munkában már a 6—8 éves gyermek és a más munkái már amúgy sem végző öreg csa-

ládng segítségével szintén igénybe vehető.

A selyemtenyésztést illetőleg a községi selyemtenyésztési felügyelők (selyempolitikusok) is megfelelő felvilágosítással szolgálnak és náluk a kikelt selyembhernyók kb. április hó végén vagy május hó elején átvehetőek. Az igényléssel azonban már most ajánlatos előjegyezletni, mert a hernyókat elsősorban a korábban jelentkezők kapják meg.

A selyemtenyésztési felügyelők címei az előjárásoknál megismerhetők.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepeken és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a *Máday* és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a *beéri Balogh* gyógyszeriar tart szolgálatot.

Főispánunk segítségével megvizsgálják a vármegyében azokat a helyeket, ahol gáz van a kutakban és a megfelelő helyen kutató furást végeznek. Gyomán és Endrődön is vannak ilyen kutak, jelentsék be ezeket is.

A „**HOMBÁR**” szövetkezeti alakuló közgyűlése azt a határozatot hozta, hogy azok, akik az alakuló gyűlés után most, május 1-ig jegyeznek üzletrészt, azoknak nem kell beiratási díjat fizetni.

Gyulai hírek szerint az üresedésben lévő makói elnöklétkészíti állást Harsányi Pál esperesnek akarják felajánlani.

A **Békésvármegyei** Gazdasági Egyesület ma délelőtti fél 10 órakor választmányi, utána rendes tavaszi tisztújító közgyűlést tart. Délután 3 órakor az egyesület székházában Fleischmann Rudolf előadási tart: „Értékesítsük az újabb nemesítő tapasztalatokat a kukoricatermelésnél” címmel.

Vasárnap filléres Gyors jön Budapestről, mely Gyomára érkezik 9.32 órakor és este 8 órakor indul vissza Budapestre.

A **kir. reáliskolai** nevelőintézeteknél létesített két vármegyei alapítványi helyre pályázatot hirdet az alispán június 1-ig szóló kérvényezési hatállyal, az 1936/37 tanévre.

„**Hajduszoboszló gyógyfürdő**” elnevezéssel állandó posta-, távirtda és távbeszélő ki- rendeltségei állítottak fel.

Veszétség elleni oltás. A miniszterium intézkedésére az egész ország területén a pásztor kutyákat veszétség ellen be kellett oltani. Gyomán a napokban 70 kutyát oltottak be a veszétség ellen.

Tenyészapa állat vizsgálat. A tenyészapa állat vizsgálati L. hó 21-én dé. 9 órakor a községi bikaakolnói és dé. u. 2 órakor a Csudaballai legelőn lesz megtartva.

Veszélyben a magyar gyümölcsstermés, mert az idei nyhe tél rendkívül kedvezett a gyümölcsfakártevők elszaporodásának. Hogy hogyan védekezzünk ellenük, erre adja meg a feleletet a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a gyümölcsös tavaszi és nyári peremelezéséről, a levéllevek és almamoly elleni sikeres védekezésről, a gyümölcsfák tavaszi lagyérzékenységéről, az amerikai mogyoró termesztéséről, a virágoskert berendezéséről, a zöldségeskert aktuális teendőiről stb. A dusan illusztrált színes gyümölcsképek is közöl két szaklapból, a Növényvédelem kiadói hivatala (Budapesti, V., Földművelésügyi Minisztérium) egy alkalommal e lapra való hivatkozással díjtalanul küld mulatványszámot.

Egy használt nagy vasporhelt eladó. Kossuth L. u. 64 szám.

Utazási kedvezmények a Budapesti Nemzetközi Vásár belföldi látogatói számára: A vásár igazolvány az összes magyar vasútvállalatok vonalain május 2-től május 13-ig Budapestre és május 8-tól május 24-ig Budapestről vissza 50 százalék kedvezményre jogosít. A belföldi utasok teljes árú jegyet vesznek, amellyel díjmentesen utazhatnak vissza a kiinduló állomásra. Igazolványok már kaphatók Gyomán: Wagner Márton Fiai és Lach és Varga üzletében, Endrődön: a Kereskedelmi Részvénytársaságnál és özv. Vaszkó Albertné fakeskedésében.

Az országos dalosversenyt június 28—29-én tartják meg Szombathelyen.

Jégeső volt husvét első napján Debrecenben és környékén, második napon meg Kecskeméten.

A megyei ipartestületek körzele április 19-én, délelőtti 10 órakor nagygyűlést tart Gyulán.

Önagysága a házasságszedelgő. A házasságszedelgő nőkről rendkívül érdekes cikkeket közöl Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelenít meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett szám-talan pompás cikket, remek folytatásos regényt és közel száz nagyszerű képet közöl a népszerű képeslap. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A Futuránál

(Wagner fetelep) burgonya, korpa, és szemestengeri állandóan kapható.

Siesta Sanatorium, Budapest, I., Ráth György-u. 5. a főváros egyik legideálisabban vevő és orvosilag legfokéletebbben felszerelt gyógyintézele. Bel- és ideggyógyászat, sebészet, szülészet, nőgyógyászat és urológia stb. Röntgen. Kémiai és mikroszkopiai laboratorium. Elektrokardiograph (szívvizsgáló.) Krogh féle alapanyagcsere vizsgáló készülék. Enterocleaner (bélfürdő.) Modern vizgyógyintézet, Orvosi- lag vezetett villanyüzemű konyha. Elsőrendű ellátás. 9700 négyszögöles park. Olcsó árak!

Ötmillió kilométer autobuszon. Míg Magyarországon a vidéki posta szállítása leginkább vasútan történik, addig Finnországban az autobusznak van a legnagyobb szerepe a vidék postaforgalmában. A postaszállító-autobuszkok, melyek egyúttal személyszállításra is szolgálnak, sokkal fürgébbeknek bizonyultak, mint a vonat. A múlt év folyamán közel ötmillió kilométert futottak Finnország postautobuszai.

Két kislány csodálatos szerencséje. Két pesli kislány táncosnő lett, külföldre kerül, ahol csodálatos szerencse érte őket. Rendkívül pályafutásukról érdekes cikkben számol be a délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben is kitűnő tartalommal jelent meg. Remek képes rádióműsorokat, filmrovaot és több mint száz képet talál az olvasó a Délibábnak. Egy szám ára 20 fillér.

Háromszáz francia, háromszáz angol diák meghívásos nyaralása Magyarországon. A Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetsége idegenforgalmi és Utazási Irodája ez év nyarán háromszáz francia és háromszáz angol diák magyarországi utazását rendezte meg. Ezáltal lehetőséget nyújt mindazak számára, akik a fennálló valutaris rendelkezések következtében nem utazhatnak külföldre, hogy ott is tőkéltesítsék nyelvtudásukat egy-egy általuk meghívott francia, vagy angol diák lársaságában. A külföldi diákok igénylését már most előjegyzi, igénylési lapot készségeggel küld a MEFHOSZ Idegenforgalmi és Utazási Irodájához, Budapest, IX., Ferenc kir. 38. sz. 2. Telefon: 372-74.

Levelezőlapon lehet felvilágosítást kérni a pénzügyi hivataloktól. A pénzügyminiszter és a belügyminiszter rendelete adta ki válaszadó-levelezőlapok rendszeresítéséről. A rendelet szerint az adóhivatalok válaszára szolgáló levelezőlapokkal látják el a községi főjegyzői irodákat. Ha a falvakban valakinek szüksége van pénzügyi dolgokban felvilágosításokra, akkor kérhet ilyen levelezőlapot, elküldheli az adóhivatalnak, vagy pénzügyigazgatóságnak és néhány napon belül postán közvetlenül megkapja a kérdésre a szakszerű választ. A belügyminiszter rendelete szerint a községi jegyzők a levelezőlapokat kötelesek a náluk jelenkező lakosoknak kiállítani.

Gyümölcsfapermetezés idejét pontosan megállapíthatjuk a virágbimbók és a gyümölcs fejlődéséről. Erről ír a „MAGYAR GYÜMÖLCS” legújabb száma és eredeti fényképfelvételekkel mutatja be a fejlődés stádiumait, úgyhogy mindenki könnyen megértheti. Ezenkívül a termékellen fák gyűrűzéséről, a fák közt természetű növényekről, néhány jó körté-fajáról, a szőlőültetésről, az április havi teendőkről, baromfi- és méhészetéről stb. közöl cikkeket. A lapból mutatóvány-számot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI, Andrassy ut 8.

Dévaványán egy veszett kutya négy embert harapott meg, akiket a Pasteurintézetbe vittek. Ez a kutya a kéthalmi uradalomban és a körösladányi uton is járt, ezért ott kiirtották az összes kutyákat.

A görögök minisztereinöke hirtelen meghalt.

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. április hó 9-16-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Takács Istvánné Kiss Mária fia Zoltán László ref., Nyitrai Sándorné Szántó Zsuzsanna leánya Zsuzsanna Juliánna ref.

Házasságot kötöttek:

Pelvas Pál (Csehszlovák állam polgár) és Kucsmit Anna.

Meghaltak:

K. Imre Lajos 72 éves ref., Szász János 57 éves ref., K. Szabó László 54 éves ref., Ailer Márton 4 éves ev., Csapó Imre 78 éves ref.

NEM OLCSÓBB MÁR A B O R O M mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVIZI 30 fillér

egy liter **kadarka** vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italnak, tiszta, tőkélteses zamatúak és nem savanyúak.

Cím: **Székely Ferenc**
Soltvadkert, Pestmegye.

SPORT

GYSC—Szentesi MÁV SE.
1-1 (0-0).

Szép sportot hozott a GySC husvét mékőzése. A szentesiek a délelőtt folyamán először is a hősök emléksobrá előtt tiszteltek, majd megtekintették a várost. A délutáni mékőzés előtt dr. Vincze üdvözölte a vendégeket és átnyújtotta a GySC seiyemzástólját, amit a szentesiek hasonlóképen viszonztak. Az első percek GySC támadásokkal telnek el, majd feljön Szentés és 16 és 20 percben a center fordulásból leadott lövései alig tévesz- tenek kaput. 24 p. Rima bekk 20 méteres bomba szabadrugása alsó lécről pattan vissza, GySC tetszetős akcióval lemegy, de Jenei 39 p.-ben fölé lö. Ettől kezdve frontban marad a GySC. 42 p. Győri szép beadását Kiss sarokra irányítja, de a kapus vetődve kornerre tolja.

Szünet után Némethet Mónus váltja fel. A GySC lelkes, szép játékaival mindinkább átveszi a támadó fél szerepét, de a két bekken minden akció elakad. 25 p. Cs. Nagy — Kiss — Bartha — Jenei akció góllal kecsget, de utóbbi 5 méterről gyengén a kapus kezébe passzol. 30 p. ben jön a meglepetés. Bartha félmagas váratlan lövését alig tudja kornerre menteni a kapus. A korneret Bartha szépen iveli és Kiss előírászerűen befejezi 1-0. Gól után erősödik az iram s a 40. p.-ben Sebők kézzel nyomja a centert. Rima zúgó 11-se kapu mellett stívit el. Már letelt a 45. perc is, de a bíró nem jelzi a játék végét. Az óramutató a 47. percet mutatja, mikor a bíró a közönség méltatlankodása közben, Sebők állítólagos hendse miatt

ujabb 11-est ad s ezzel az igazságtalan 11-essel szerzi meg Ceglédi az egyenlítést. Ettől az incidentstől eltekintve Lupták Lászlóban egy kiváló bíró ismertünk meg, kit minél gyakrabban szeretnénk Gyomán üdvözölni.

A szentesiek játékaól kicsilant a szegedi I. osztály stílusos és nivós játéka. Minden labdát szépen és ésszerűen játszanak meg. A védelem keménykötésű fiukból áll, halvesoruk tömte labdával a családokat, akik nagyon agilisak és kitűnően lönek. A GySC mindvégig lelkesen küzd. méltó ellenfél volt. Szrnkányi ismét igazolta, hogy jelenleg a II. oszt. egyik legjobb kapusa. A védelem és halvesorderekasán állta meg helyét, a csatársorból pedig Kiss és Bartha játéka magaslott ki.

Sporthírek

Április 19-iki mékőzések: (zárjelben az őszi eredmények.) Gyomán: GyTK-GySC (0-1). Endrődön: ETK-TAC (4-1). Mezőberényben: Törekvés-Hunyadi (3-4). Békésen: BISE-Szövögyár (0-1). Szarvason: Máv. II.-Turul II. (2-2). Kondoroson: KTE-MTK (0-13).

Bíróküldés. GyTK — GySC: Wertheim. ETK—TAC: Huszár.

TAC — KTE mult vasárnapra előrehozott bajnoki mékőzés Kondorosi TE meg nem jelenése miatt elmaradt. A 2 pont sorsáról a jövő héten határoznak.

DLASZ május 21-én, Áldozócsütörtökön rendezte a második „Szövetségi nap”-ot.

Fried Tibort a GySC jeles játékosát, mint a 10. gyalog ezred válogatott futballcsapatának tagját, f. hó 14-én Békéscsabára helyezték át. Az ezred válogatott csapata ismert kiváló játékosokból áll s összeállítás a következő: Bercelli (Szövögyár), Mitykó (Textil), Bikfalvi (Csak), Bakos (BTE), Kelemen (Szolnoki A. K.) Laczó (Textil), Ági (TTC). Friedmann (OTK), Fried (GySC), Halász (Textil), Hajdú (KTE).

Bolchovszky Gusztáv GyTK játékos viszont a kecskeméti tüzezőosztály válogatott csapatának tagja. E csapatban játszik Földesi Mezőberényi TK. játékos is.

Főiskolai válogatott—Dévaványai SE 6—0. Jók a DSE-ből Lajos, Alt és Fried. Húsvét hétfőn.

Máv. Előre (Bpest)—Endrődi TK 3-2. (1-0). Húsvét vasárnap.

A holnapi derbi meccs alkalmából e helyen is kérjük a GyTK rendezőit, gondoskodjanak róla, hogy a G Y S C játékosai ne részesüljenek a közönség részéről a szokásos gyalázásokban,

KLEIN-vendéglő kerti kuglipályája ujjonán átépítve megnyílt.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

Szentesi MÁV.—GYTK 8-1 (5-1) bíró Lupták.

A komplett csapattal felálló vasutasok szép játékkal mutatkoztak be a nagyszámú közönségnek. A GYTK viszont, tudásának a legkisebb jelét sem mutatta. Hiányzott a lendület, a szív és az akarat.

A kölcsönös üdvözlések elhangzása és a zászlócsere megtörténte után, a szinpatikus Lupták bíró sipjelére a következően állanak fel a csapatok:

MÁV. Bayer — Rima, Gyarmati — Szeghalmi, Kiss, Csejtei — Koós, Szabó, Ceglédi, Tompai, Belezvai. —

GYTK. Kertész — Hatvani, Kurcz — Lakatos, Bartik I. Vatai I. — Olajos, Imre, Rau, Vatai II. Bartha.

GyTK indítja utnak a labdát, amit a MÁV hamarosan a birtokába vesz és kezében is tartja. — A 6. percben szögletugrásból Kiss megszerzi a vezetést 1-0. Most a vendéglátók is némi lélegzethez jutnak, de a lefutások kornereket eredményeznek, amelyeket Bayer biztosan fog. A szentesiek magas labdákkal játszanak és ez teljesen megzavarja a GYTK együttest és így a 25-ik percben Szabó majd a 26 és 32-ik percben a nagyszerűen játszó Ceglédi 4-re szaporítja a gólok számát. A 40-ik percben Szeghalmi kézzel érinti a labdát. A büntetőnek Hatvani áll neki és jó lövéssel megszerzi a gyomaiak gólját. Válaszképpen a 42-ik percben Ceglédi bevágja az 5-ik gólt.

Szünetben a GYTK kettőt, a MÁV egy játékos cserél. A szentesiek tovább tartják a fölényt, az 1 p.-ben Ceglédi egyéni játék révén gólt szerez 6-1. 8-ik percben Kurcz miatt 11-es, amit Belezvai fölé küld. A 16-ik percben újabb 11-es, melyet Rima értékesít 7-1. 40-ik percben Ceglédi beállítja a végéredményt 8-1.

A MÁV. csapatából minden ember kiválót nyújtott és még így is kiemelkedett Kiss, Ceglédi és Rima.

GyTK-ból csupán Bartik I. igyekezett. Lupták bíró kifogástalan vezetésével megkedveltette magát a nagyszámú közönséggel.

Endrődötől 5 km-re

130 k. holdas

prima tanyásbirtok 6—8 évre haszonbérbe kiadó.

Érdeklődőknek

bővebb felvilágosítást ad
JÁRÁSI GAZD. FELÜGYELŐ
Gyoma, Rákóczi utca 10.

Van-e már életbiztosítása?

TURUL—MOBIRT

Életbiztosító Társaság.

Szíveskedjék érdeklődni

Bodon Lajosnál.

Kazinczy ut 10 sz.

Endrőd község előljáróságától.

787-2/1936. ikt. szám.

Hirdetmény.

Endrőd község részére az u. n. Örménykúti új mezei közös dűlőt megnyitása céljára Endrőd község határában szükséges területek megszerzése végett engedélyezett kisajátítási eljárás jog alapján Békés vármegye közigazgatási bizottságának gazdasági albizottsága a tárgyalás és egészség megkísérlése céljából kiküldött 3 tagú bizottság működését **ENDRÖD község-házánál az 1936. évi május hó 6-án d. e. 10 órakor** kezdi meg.

A tárgyalásra a község előljárósága azzal hívja meg az érdekelteket, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemben foglaltározni, ha a helyszíni tárgyaláson az érdekeltek közül senki sem fog megjelenni. A tervrajz és összeírás Endrőd község-házánál a tárgyalás előtt 15 napi közzemlére van kitéve, ahol azt az érdekeltek megtekinthetik.

Endrőd, 1936. évi április hó 9-én,
3—2 **Előljáróság.**

Endrőd község előljáróságától.

1164/1936 ikt. szám.

Hirdetmény.

Endrőd község részére az ugari dűlőben új mezei közös dűlőt nyitási céljára Endrőd község határában szükséges területek megszerzése végett engedélyezett kisajátítási eljárás jog alapján Békés vármegye közigazgatási bizottságának kisajátítási albizottsága a tárgyalás és egyesség megkísérlése céljából kiküldött 3 tagú bizottság működését **Endrőd község-házánál az 1936. évi április hó 20-án d. e. 10 órakor** kezdi meg. A tárgyalásra a község előljárósága azzal hívja meg az érdekelteket, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemben foglaltározni, ha a helyszíni tárgyaláson az érdekeltek közül senki sem fog megjelenni. A tervrajz és összeírás Endrőd község-házánál a tárgyalás előtt 15 napi közzemlére van kitéve, ahol azt az érdekeltek megtekinthetik.

Endrőd 1936. évi április hó 1-én.

3—3 **Előljáróság.**

Ingatlanforgalom

Arany Gy. Lajos és neje Izsó Regina gyomai lakosok vettek 581 n.-öl és 6 h. 922 n.-öl zsófia-majori szántót Róth József gyomai lakostól 2200 P.-ért.

Özv. Icsa Lajosné Paraizs Sára gyomai lakos vett 1288 n.-öl bányakerti szántót Csapó Sándor (nős Kánya Juliánával) gyomai lakostól 550 P.-ért.

T. Kiss István (nős Kovács Teréz) gyomai lakos vett 600 n.-öl cífrakerti szántót Csaih Endre (nős Cscei Máriaival) gyomai lakostól 250 P.-ért.

kk. Molnár János gyomai lakos vett

758 négyszögöl zöldséposi szántót Vékony Lajos és társa gyomai lakosoktól 150 P.-ért.

Nagy Lászlóné Nyilas Eszter gyomai lakos vett 3 hold 1047 négyszögöl tanyai szántó 1/3-ad részét Bácsi Elek-né Megyeri Erzsébet budapesti lakostól 700 P.-ért.

Grosz Zoltán és dr. Messinger Albert gyomai lakosok vettek 801 négyszögöl cífrakerti szántót Beinschróth Mihály (nős Beinschróth Magdolnával) gyomai lakostól 420 P.-ért.

Oláh András és neje B. Marjai Mária veresegyházai lakosok vettek 1 hold 237 négyszögöl kölesfenéki szt. B. Marjai Sándor és neje Dutkan Eszter gyomai lakosoktól 700 P.-ért.

Kun Teréz gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Ceglédi Dániel és neje R. Szücs Juliánna gyomai lakostól 1100 P.-ért.

Munkácsi János kocséri lakos vett 3 hold 1450 négyszögöl vidólaposi ingatlant Tandi Károly és neje Icsa Klára gyomai lakosoktól 1600 P.-ért.

Szilágyi Antal és neje Biró Eszter gyomai lakosok vettek 1237 négyszögöl cífrakerti szántót R. Szücs Gábor (nős Tarsoly Juliánával) gyomai lakostól 600 P.-ért.

Pk, 2075 sz. 1936.

1936. vgh. 281 szám.

Árverési hirdetmény

Ifj. Dr. Berger István Bpest ügyvéd által képviselt Mauthner Ödön javára 41 P. 93 f. tőke és több követelés járatékai erejéig a gyomai kir. járásbíró-ság 1935. évi S. 1679 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1935. évi december hó 14-én lefoglalt 1363 P. 10 f. becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbíró-ság fenti számú végzésével az árverés elrendelhetvén, végr. szenv. lakásán, Gyoma Horthy Miklós ut 27 hsz. alatt leendő megtartására határidőül **1936. április hó 18 napjának délután 5 órája** tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt keresk. árucikkek s egyéb ingóságokat el fogom adni.

Gyoma, 1936. évi március hó 25-én.

Villányi Nándor

kir. bír. végreh. mint bírósági kiküldött.

Kultur hangos mozgó Endrőd.

1936. április 19-én vasárnap

A szépség és vidámság filmje!

A király mulat

zenés vígjáték.

Főszereplők:

Carl Brisson és Mary Ellis.

E romantikus énekes filmnek az ellenállhatatlan varázsa és rendezése megdöbbentő lesz. Rég hallottunk a filmvásznonról annyi édes behízelgő melódiát. Aki szépet akar látni okvetlen nézze meg.

STRAND SZÉPE

ÉS

ERŐS MINT AVAS

vígjátékok.

Paramount és Magyar hangos világhíradók.

A mai előadások leszálított mérsékelt helyárakkal lesznek.

Publikáció

Fűszerüzlet berendezés 2 mérleggel, esetleg darabonként is, és 1 alig használt varrógép eladó. Fegyverneki ut 2 szám. 2—1

Egy másfél éves kan pulikatya ingyen kapható. Érdeklődés a kiadóhivatalban.

A Hartenstein cég vagyónkezelője az igen tisztelt közönségnek ajánlja a cég elismerten jöminőségű és cserép anyagát a legolcsóbb áron. 4—1

Az egészség előfeltétele, a jó emésztés! Előzzük meg a bajokat és igyunk étkezés előtt 1 pohár DRÉHER sört! Már senki számára sem elérhetetlen álom a sörvívás, mert a **Gyomai Termelők Szövetkezete** Horthy Miklós ut 40 szám alatti **vendéglőjében** frissen csapolt 14-százalékos Szent János sör 2 dcl. 18, 3 dcl. 26, fél liter 44 fillér. Megrendeléseket díjmentesen házhoz szállítunk! 2—1

A Gyomai Termelők Szövetkezete, gabona és terményosztálya önnálló vezetésére szakembert keres. Bemutatkozás: Kovács János ügyvezető igazgatónál. Ugyanitt magányos nő takarításért lakást kaphat. 1—1

A Futuránál (Wagner Fatelep) burgonya, korpa, árpa és szemestengeri állandóan kapható.

Lukács György ács és kőműves elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgy ujat, mint ócskát, nádtetőt és konyhabotolást. Kéri a közönség szíves pártfogását. Lakik II. ker. Gárdonyi Géza utca 2 sz. 3—2

Özv. Bogár Károlyné és örökösseinek tulajdonát képező Horthy Miklós ut 29. és a Fegyverneki utca 1 szám alatti házak, továbbá a Cífrakertben levő 3 darab kertföldjük szabadkézből eladó. Érdeklődők forduljanak özv. Bogár Károlynéhoz. 3—3

Márton Andrásnak 3 lóra való szerzősége, egy drb. szakekéje, 1 drb. 3 fogas, 1 drb. ekekapa pergetővel, 1 drb. kútágas a házában, 3 drb. hizónak való 11 hónapos süldője az örökösnyilasi tanyában megtekinthető, ahol az ára is megtudható. Hunyadi ut 26. 3—2

Hősök Emlékutja 12 számú ház, mely áll padosszoba, konyha, speiz, mellékhelyiségekből, kert és udvarral és amelyben azonnal be lehet költözni, olcsón kiadó. —4

Szép új cserépkályhák 80 pengőtől, jótállással régi kályhák átrakását vagy alakítását felelősséggel vállalom **VÁCZI kályhás** Békéscsaba. I. kerület Bánát u. 1. 10—6

Legdivatosabb férfi kalapok a t. sportsapkákat és mindenféle fiú sapkákat legolcsóbban vehet Ifj. Alt Vince kalaposnál **Endrődön** az Ipartestülettel szemben, kalapfestést bármilyen színre és alakítást szakemberként készít. 6

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérért kapható **Kerekes Károlynál.** —7

Máté János 8 kat. hold tanyaföldje tanyaeépületekkel eladó. Ért. br. Eötvös József utca 7. 5—5

Perei Lajos Gyóni Géza utca 20 szám alatti háza örökön eladó. Ugyanott egy kútágasnak és géznek való akácia van eladó. 2—2

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **WAGNER MÁRTON.**

Hungaria könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzembetető: Tóth Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csülörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladó szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

GYOMA-ENDRŐD VASÚT ÁLLOMÁS

Tegnap Budapesten olyasmit hallottam, mintha az államvasutaknál a közelben Gyoma-Endrőd állomás nevet kapná a mostani állomásunk.

Tehát megrögténik az első lépés.

Az életet, a fejlődést ne állítsuk meg. Ne bírálgaszuk a dolgot, hogy ezt már régen megtehették volna. Magunk is rájöhetünk volna már régen erre a praktikus és különösen Endrőd részéről fontos elnevezésre.

Eszembe jut, hogy 1934 évi február 17-én a Gyomai Ujságban foglalkoztam már a két község közigazgatási egyesülésével és Gyoma-Endrőd várossá alakulásával, ahol többek között ezeket írtam:

„A vasúton túl a Szik és Újkertek területét be kell osztani későbbi beépítésre, mert Gyoma és Endrőd között csak ez a rész még beépítetlen. Ennél a beosztásnál kell beiktatni azt a széles összekötő utat, amely a gyomai Kossuth Lajos-utcát a Klein vendéglő előtt, a vásártéren, a vasúti-híd magasságára felemelt pályaudvar alatt egyenes vonalban köti majd össze a széles endrődi Selyem-útcával, mert a mostani gyoma-endrődi út a két község szelén halad, egyuttal kerülő is. Remélem, mire ez így kiépül, Gyoma és Endrőd nagyközségek már Gyomaendrőd várossá egyesülnek. Sem Gyomának, sem Endrődnek a piac — és vásártereket kivéve nincs számottevő terük, tehát ezen a beépítetlen részen kell a jövő fejlődésünkhöz szükséges tereket is kijelölni.

Ezen a területen, az egyesült két község központjában kell megfelelő térről gondoskodni, mely a közös piactér lesz és ahol az új városházat építjük fel és más szükséges középítményeinket.

Sok községben, városban már szép eredményeket értek el a „községfejlesztő” és „községépítő” alakulatok, amelyek hivatalos embereken kívül a községüket szerető és fejleszteni akaró emberekből állanak.”

Én ugyan többször szó-

váttem már azóta is, hogy meg kellene kezdeni az egyesüléshez szükséges elömlő munkálatokat, de nem tudtam híveket találni az eszméhez.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíróknak szeretném felhívni a figyelmét a két község egyesülésének lehetőségére és szükségére. Vegye kézbe az ügyet, nagy szolgálatot tehet vele a 65.492 katasztrális hold nagyságú és 26.000 lakosú két nagyközségnek. W.

Megalakult a Békésvármegyei Gyümölcsstermelő Egyesület gyomai csoportja

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró lett az elnök, vitéz Pajor Gyula gazd. népiszkolai igazgató lett az ügyvezető-igazgató

Nem emlékszünk, hogy még valamilyen megmozdulás olyan hatalmas lett volna a községünkben, mint a múlt vasárnapra alakulásra összejött gyomai gyümölcsstermelők összefogása. A község háza nagylánácssterme megtelt, nagyrészen tagokkal és egypár érdeklődővel.

Kató Lajos jegyző fél 12 órakor nyitotta meg az alakuló gyűlést és melegen üdvözölte a megjelent dr. Sorbán Jenő főszolgabíró, aki rövid ülése alatt már eddig többször tanujelét adta, hogy minden gazdasági és kulturális munkálkodás iránt érdeklődik és ebben az építő munkában maga is részt vesz. (Általános eljenzés.) Üdvözölte még Matusek György

Matusek György intéző beszéde

A megalakulás előtt Matusek György vármegyei kertészeti intéző emelkedett szólásra és rámutatott azokra a szerencsés adottságokra, amelyekkel nálunk kiváló gyümölcsöt lehet termeszteni. Különösen a besztekercei szilva képezi nálunk azt

vármegyei kertészeti intéző, aki az előkészítő munkában is segítségünkre volt és az alakuló gyűlésünkre is eljött. (Eljenzés.)

Kató Lajos röviden ismertette, hogy a múlt év február 24-én megalakult „Gyümölcsfajvédelmi Egyesület” nem kezdte meg a működését, mert általános gyümölcsstermesztési szempontok miatt helyi önálló egyesületek működését nem engedélyezik, márpedig a tavalyi alakulat önállóan akart működni, ezért most új alakulat váli szükségessé, és pedig mint a vármegyei egyesület fiókjaként kéri a megalakulást az eddig belépésre jelentkezett 108 tagtól.

a szinte egyedülállóságot, hogy ezzel, különösen aszalt formában jelentős jövedelmet csinálhatnak lakosaink. Üdvözli a gyomai gyümölcsstermesztők megmozdulását és Isten áldásával kéri az egyesület működésére.

Megalakulás

Kató Lajos jegyző azt javasolja, mondják ki a jelenlévők elvben a megalakulást, válasznak meg az egyesület elnökét és igazgatóját, állapítsanak meg egy közeli időben tartandó újabb közgyűlést, amelyen a vármegyei egyesület alapszabályai szerint összeállított alapszabályokat állapítsa meg a közgyűlés.

A közgyűlés elfogadta az előterjesztést, kimondta a megalakulást és elnöknek dr. Sorbán Jenő főszolgabíró, ügyvezető igazgatónak vitéz Pajor Gyula igazgatót választották meg nagy lelkesedéssel.

A legközelebbi közgyűlést április 26-án délután 3 órakor tartják az iparostanonc iskolában, amikor a kiküldött jelölt bizottság által kijelölt tagokból megválasztják a teljes listát.

A község tulajdonát képező piactéri üres porta előtt állítják fel az országzászlót

Április 21-én helyszíni szemlét tartott az országzászló bizottság és véglegesen megállapította, hogy az országzászlót a község tulajdonát képező piactéri üres porta előtt, a betonjárdától cca 470 cm-re, a portának nem éppen a közepén, szemben a református templommal állítják fel.

Az építési munkálatokhoz már a jövő héten hozzáfognak és mindent elkészítenek, úgy, hogy a leleplezési ünnepséget pünkösd másodnapján lehesen megtartani. Ez a nap azonban még nem végleges, elsőb írtak Urmánczy Nándornak, akivel megkérték ünnepi szónoknak és tőle teszik függővé az ünnepély napját.

Gyoma község közgyűlése.

Gyoma község képviselő-testülete á. hó 20-án, hétfőn délelőtti tartotta meg. gyenge érdeklődés mellett, rendkívüli közgyűlést.

Az elnöklő Kovács Gábor községi bírő 9 órakor nyitotta meg a közgyűlést. A Gyomán rendezendő gyümölcs kiállításra a képviselőtestület 40 pengő és 2 drb. okleveli szavazott meg. A vendéglősök létszámának felemelését elvetették, így ezután Gyomán a megállapított vendéglősök létszáma marad a régi. A helyvásárokat (piacokat) idegen iparosok nem látogathatják. Ilyen értelmű határozatot azért hozott a képviselő-testület, mert, mint minden község, ő sem akar ellensége lenni iparos társadalmának és ezzel is segítségére igyekszik lenni, hogy könnyítsen az iparosai súlyos helyzetén. A községi előjárók és szegődményesek 10 százalékos fizetés csökkentés címén levont illetmények kifizetése tárgyában olyan értelmű határozatot hozott, hogy kérelmeknek helyet adtak és a levont illetéket visszafizeli a község. A pünkösdi napjára eső vásárt annak idején a képviselő-testület kérte más napokra áthelyezni, de a kérelem elutasítása folytán úgy határozott a

képviselőtestület, hogy újabb kérelmet nem terjeszt be, hanem a jelzett napon megtartja a vásárt. A póthalmi bérletk a kérelmet, hogy a község be-

lyezzen ki egy bikát részükre, — elvetették.

Több kisebb ügy tárgyalása után 11 órakor ért véget a közgyűlés.

Az 1936. évi vármegyei gyümölcs és kertészeti kiállítása Gyomán

Békésvármegye fővárosi hatóság elhatározásából termelő közönségünknek ismét alkalma nyílik, hogy ez év őszén Gyomán a vármegyei gyümölcs- és kertészeti kiállításon bemutassa azt a termelési és céltudatos munkát, amelyet az utóbbi időben a gyümölcs és általában a kertészeti kultúra terén elértünk.

Bemutatjuk, hogy ez a föld nemcsak külön bűzát, de kiváló zamattú és aromás gyümölcsöt is, márkás paprikát, édes szőlőt, szép virágot, sibt. terem. Éppen ezért ez a kiállítás nemcsak a látogatóknak és kiállítóknak szól, hanem mindnyájunknak, hogy lássuk pl. miért kell felhagyni azokkal a régi szokásokkal, amelyekkel ma már többé boldogulni nem lehet. Örvedetes, hogy azok száma napról-napra nő, akik a szakemberekkel együtt azt vallják, hogy csak olyan gyümölcsfajtával érdemes foglalkozni, ami nálunk a legjobban érzi magát, amiből nagy tömeget olcsón, s a mellett jól védve termeszthetünk.

A látogatók a kiállításon szakkereskedésben szemléltető gyűjteményben ismerhetik meg a zöldségtermesztéstől kezdve a dísznövényeken, faiskolákon és a szőlőművelésen keresztül a gyümölcsstermelésig miadatt az anyagot, amelyet Békés vármegye földjeiben termeszthetünk. A feldolgozás, de különösen az aszalás terén a szilvát olyan minőségben kívánjuk előállítani és bemutatni, ami a legmesszebbmenő igények kielégítésére is alkalmas lesz. Ezt pedig joggal mondhatjuk, mert a minőségi termelés alapjai jól vannak lerakva, így megvan minden reményünk, hogy az ezévi kiállítás területén felül fogja mutató az előző éveket.

A kiállítással kapcsolatban a gyümölcsfogyasztást is propagálni kívánjuk, elsősorban egészségügyi szempontból. Ha végigtekintünk az európai államok fogyasztási statisztikáján, akkor szomorúan kell megállapítanunk, hogy a legkisebb fogyasztó a magyar, évi fej-

kénti 6 kg. gyümölcssel, míg a legnagyobb a svájci, évi fejtenkénti 101 kg-mal. Azt hiszem, ez a két számadat eléggé bizonyítja, mennyi a tenni-való ezen a téren.

Miután a kiállítás célja a békésvármegyei gyümölcs és kertészeti propagandáját szolgálja, a kiállítóknak, úgy mint a múltban, ezidén sem kell fizetni térdfiat, sőt fokozott mértékben öhajunk módol nyújtani mindazoknak, akik akár közvetlenül, akár közvetve járulnak részvételével a kiállítás sikeréhez.

A kiállításon részvevőknek békésvármegyei szőlő-

TÁRCA

Levél itthonról, Erzsébet asszonynak

Nagyon szépen köszönöm szívből jövő ünnepi jókívánságodat. Ne haragudj, hogy rövid leszek, de tudod jól, hogy milyen rossz levélíró vagyok. Mit írhatnék én innen? Nincs semmi témám. Miről is lenne, erről az egyhangú kis faluról, ahol csak fehérre meszelt, mohával bevont, nádtetős, apró kis házikók sorakoznak egymás mellett, az ő nagy esendőségükben, az ő nagy listáságukban.

De most veszem észre, hiszen jó lesz ez témának is. Maradjunk csak egy kicsit e mellett, hiszen ill születtél Te is.

Ebből a fehér faluból, amelyet a felkelő nap, jóságos örömeben, minden reggel csókjával ébresztget, innen kerültél a világáros tülekedő forgalmába, zajába. Ill löltödted gyermek éveidet. Ill jászadoztál a többi szőke és barna hajú kis lánykával. Kergellétek a sok-

színű lepkéket. Pattogott a labda: tiszta gyermekszemek kacagott szépségében, örömeben. A mezitlábos fiúcskák, csilingelő, apró csengős, felcifrázott csontcsikós, gurgulya kerekű kocsijukkal ott kedveskedtek köztetek: hangoskodás, zenebona, szeretet, vidámság, csupa derű, gondtalanság. Ill építetted egy aranyhajú fiúcskával a sok-sok homokkastélyt és egy helyke kis fekete legénylőt ill kaptad az első piros rózsát.

Ezek az elmúlt szép idők, a gyermekkor aranyos napjai visszalopódnak a lelked mélyére és amint ott ülsz merev szempillákkal, csendes mozdulatlanságban, plüssel letakart hencsereden, látod a falut, ami fehér falunkat, hallod, amint megcsendül templomunk hívogató harangja és lelkeszemeid előtt ott látod a régi ismerősöket, a régi kedves arcokat, amint ünnepi ruháikban Isten tiszteletre a templomba igyekeznek. Eltikkadva, ziháló kebellet majdnem futva jössz Te is, hiszen léged is ebben, a

mi templomunkban keresztelték, ill vetted az első úrvacsorát és mint menyasszony, ill esküdtél egy kékszemű szőke fiúnak örök hűséget.

Megállsz a templom bejáratánál és amig pihenteled magad, gyönyörűséggel hallgatsz a mi kis fehér falunk lakosainak, rokonainknak, a falakon át kihallatsz, alázattal zengő, csoda szép énekét, amely száll, fel-fel, a magasban trónoló igazságos, jó Istenhez.

Végig sielsz aztán a hársfalombos Hősök Útján, a Mirhónál meglassítod lépteidet, meg is állsz és üdvözölve integetsz az ismerős vengémes kútnak, a sok fiúnak, virágoknak, kis rucáknak, paputyiknak, tarka ruhás pásztoroknak.

Most is olyan szép ill minden, mint akkor volt. Virág illat és madár dal, pillangók repkednek, méhek döngicsélnek. Amoda a Körös susogó nádásával, szól benne a hosszúcsőrű bölömbika; nagyokat visít a nádi veréb, túl a vizen pedig a sok cseresznye most

virágozik; náluk megéri zöldelni a liget, hatalmas lőgy és fenyezővel.

Ilyen gyönyörűségesen szép a mi kis fehér falunk: csupa báj, csupa köllészet, amit a jó Isten is féltve takargat, legszebb színű kék egével.

Majd ráteszed finom fehér kesztyűs kezed egy ösmerős kilincsre és a tornácra ott látod szüleidet: édes anyádat, édes apádat megöregedve, hófehér hajjal, amint egymás mellett ülve, ellundódo néznek a nagy mindenségbe. Oda akarsz rohanni, hogy megcsókolhasd a kezüket, de a lábaid gyökereivel ver. — Mi az? Mi történt? — Szól az ajtón a csengő két-szer... háromszor... és nem tudsz megmozdulni: láthatatlan kezek fognak, nem engednek tovább.

Az ajtón kívül pedig megszólal a kis fiad hangja: anyuci! anyucikám! nyisd ki már!

...A kép változik: eltűnik a látomás, csallan a zár és egy mosolygós kis szőke fiúcska ujjongva csókolgajja az ő anyuciját.

Beinschróth Gábor.

lő- és gyümölcstermelők. Továbbá kertészettel foglalkozó magánosok és intézmények, akik díjazásra alkalmas termeszivénnyükért hasznos eszközöket és okleveleket kaphatnak. Ezért már most kell a szükséges előkészületeket megtenni, hogy a rendelkezésre álló időt őszig a leginkább hasznosan kihasználhassuk. Egyébként a kiállítás további tudnivalóira vonatkozólag a lap hasábjain keresztül más alkalommal még visszatérünk.

Matusek György
gyümölcstermelési intéző.

IDÉZETEK

Dr. PIUKOVICH JÓZSEF

„Járható utak a magyar rögön”
című könyvéből

„Ezt a könyvet elsősorban a parasztságnak írom. Annak a parasztságnak, mely nemcsak Dózsa Györggyel kezdte a felszabadulás felé, mely nemcsak késői leszármazottja a jobbágysors keserű kenyerén élő elődöknek, hanem bölcsője, forrása a kialakuló nemességnek, főnemességnek...”

Könyvem az annak a parasztságnak írom, mely nemcsak főmégét adja a háborúk seregeinek, de mely sokszor kiváló vezért ajándékozott a magyar történelemnek...”

Könyvem az annak a parasztságnak írom, mely papokat és tanítókat ad a hazának, hogy önmaga sokszor vezetés, tudás és hit nélkül bolyongjon...”

Könyvem az annak a parasztságnak írom, mely a földön áll..., onnan indul..., oda vágyik... és mégis annyit elsodor belőle a nyomor, a gyökértelenség, a mindennapi kenyérgond a városok, a gyárak felé...”

Annak a parasztságnak írom elsősorban könyvem, mely megmutatta már ezerszer, hogy minden tudott lenni...!

És mi a célom? Összefogni, összehozni azt a mérhetetlen nagy erőt, elszánt-ságot, küzdenitudást, mely a parasztság szétesettségében jelzi hihetetlen gyengeségét, legtöbbször tehetetlenségét... Célom egységes agrárszellemet kialakítani...”

Hiába keresem a kiforrott, a kialakult, egybeolvadó agrárfelfogást...!

Ilyen nincs...! Pedig kell...!”

Dr. Sorbán Jenő fősztolgabíró olvasóköri látogatásai

Az elmúlt vasárnap délután meglátogatta dr. Sorbán Jenő fősztolgabíró dr. báró Maasburg Kornél sztolgabíróval a felsőrézsi, egyetértés, kísérli, nyugdíjas, polgári és alsórézsi olvasóköröket. Dr. Sorbán fősztolgabíró előzetesen értesítette az olvasókörök elnökségét, hogy vasárnap délután meglátogalja a köröket, mert azok vezetőivel személyesen is meg akar ismerkedni.

Az olvasókörök mindgyikében meleg szívésséggel fogadták az új fősztolgabírókat, egyúttal felhasználták az alkalmat, hogy vele úgy az olvasóköri, mint a maguk aktuális ügyeit is megbeszéljék.

Mindenütt a legkellemesebb kölcsönös benyomással volt ez a látogatás.

Egyik olvasókörben sem az elnökség, sem az elnökséget helyettesítők nem várták és nem fogadták a látogatását előre bejelentett fősztolgabírókat. Nem hisszük, hogy a polgári olvasókör helyeselné elnökségének ezt a semmivel sem menthető figyelmenlenségét. Magyar embert még a legidegenebb embert is megfelelő udvariassággal várja, ha előre bejelenti a látogatását. A polgári olvasókör elnökségénél be volt jelentve, hogy a járásunk helyettes fősztolgabírája látogatást tesz ott, aki tehát őt nem várta, az durván megsértette a magyar udvariasságot.

Dr. Sorbán Jenő a közel jövőben folytatja a körökben látogatását.

Lehet-e és érdemes-e rizst termesztetni a Körös mellett?

(A hazai rizstermesztés mai lehetősége és jövő kilátásai.)

Írta: RIGLER JÓZSEF

okl. gazda, a szegedi m. kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás assistense.

A szegedi m. kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás szakfőosztályának minden téren előadásokat tartanak időszerű gazdasági kérdésekről az egész Alföld területén; ilyen gazdasági előadások során jutottam el a közelmúltban az egyik Körös-melleli községbe, ahol a gazdaságokban sokan gyűltek össze, hogy ott meghányjuk-vessük az alföldi gazdasorsát, buját-baját, és megbeszéljük, mit lehetne, és mit kellene tenni, hogy a gazdaságok jóvedelmezőségét emelhessek.

Az előadások és az azt követő megbeszélés során sor került a Körösök hajózhatóvá tételére, s ezzel kapcsolatosan szóba került az öntözés is. Önként kapcsolódott bele a tárgyalásba a rizstermesztés kérdése is. Igyekeztem ezt a kérdést alaposan megvilágítani a gazda szemével nézve, s úgy gondolom, nem lesz hiábavaló a Gyomai Ujság olvasóinak figyelmét is felhívni arra, hogy is állunk a rizstermesztéssel Magyarországon, különösen pedig a Körös mellett?

Az utóbbi két-három évben több vidéki és budapesti lap hasábjain jelentek meg olyan

cikkek, melyeket olvasva a jóhiszemű gazda — aki fogytól, jégtől, aszálytól sujtoltan minden lehetőséget megragad arra, hogy magán könnyítsen — hajlandó lenne rögtön hozzáfogni a rizs termesztéséhez, csak hogy nagyobb jövedelemre legyen szert.

Ugy érzem, — mint aki ilyen különleges növények termesztésének kérdésével foglalkozom Szegeden — kötelességem, hogy békésmegyei gazdaságaimat rövid közleményben felvilágosítsam, mit várhatnak a rizs termesztésétől ma, és milyenek lesznek a kilátások, ha majd az öntözőcsatornák elkészülnek.

A rizs vízi növény, melyet vizes, iszapos földbe kell vetni vagy palántálni. Száraz földbe vetve — mint a búzát — kikel, de kellő víz híján csak silylódik, vagy teljesen el is pusztulhat. Első feltétele tehát a rizstermesztésnek, hogy a rizsföldet mindig elegendő vízzel látassuk el. Ma is megvan erre a lehetőség ott, ahol a közelben folyó folyik el, így a Körösök mellett is. Mivel azonban a rizsvetésnek keléstől aratásig vízben kell állnia — sokszor 25—25 cm. magassá-

Ez tesz jót a fehéreműnek!

gig is — igen fontos az, hogy milyen költséggel tudjuk a vizet rizstáblánkra vinni. Motorral, szivattyúval akár ma is meg lehetne oldani a magyar rizstermesztést, azonban ma a gazdának nincsen pénze befektetésekre, motor, szivattyú, csövek beszerzésére. Ill van azután az üzemköltség is; benzin, petrolum, generálgáz, sly., melyek mind az így elért termést veszteséggé tehetnék.

Ma a gazda nem elégedhetik meg azzal, hogy termel, s terményéért pénzt kap, hanem papírral, ceruzával a kezében ki kell számítani azt is, van-e haszna, érdemes-e vesződni? Ha pedig a rizstermesztésnél felszámítjuk a gépek beszerzését, a gépek hajlására szükséges üzemanyagot, a gép kezelőjének fizetését, sly., azt fogjuk látni, hogy akkor, ha a vizet géperővel kell a rizstáblára emelni, a rizs termesztése nem igen járhat haszonnal, de rá is fizethet a gazda.

Az, hogy mennyi víz szükséges a rizs öntözéséhez, főleg az állajától függ. A homok és más könnyű talaj, mint jól tudjuk, valósággal issza a vizet, ilyen talajnál tehát igen sok vízre van szükség. Így a rizstermesztés kifízetődő csak akkor lehet, ha a homok alatt nem túlmélyen vizet át nem eresztő agyagréteg van. A szikes talajok közül azok, amelyek nem szódás szikesek, a rizstermesztésre jól felhasználhatók lennének, mert ezek aránylag kevés vizet isznak el, de ha géppel kell a vizet a folyóból kiemelni, még ilyen talajon se igen lehet gazdaságos a rizs termesztése, csak akkor, ha nagy magtermés van. Erre még később kilérek.

A rizst nem lehet 4—5 vagy

még több holdas táblákon termesztési, mert sima, teljesen vízszintes talajt sehol sem találunk; már pedig a rizsnél az érés miatt igen fontos, hogy a tábla minden részén mindig egyenlő magasságban álljon a víz a növények között. Hogy ezt elérjük, részben *planizálni* kell a földet, részben pedig kisebb föltésekkel kisebb, $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ holdas táblákra — *skatulyákra osztani*. A föltésekbe, gátakba a megfelelő helyeken *zsilipeket kell beépíteni*, melyeken át a víz a szükség szerint tudjuk a rizstáblákra eresztani és onnan elvezetni, mert a rizsnek *nem állóvíz kell, hanem állandóan mozgó víz*. Így a rizstelep létesítéséhez nemcsak öntözés, elegendő víz szükséges, de *aránylag nagy földmunka is* (öntözőárkok, föltések készítése, planizálás, stb.) *ami a termesztést természetesen megdrágítja* annál is inkább, mert a keresztigákat évről-évre (az őszi felszántáskor) el kell rombolni és *tavasszal újra kell építeni*.

A rizst úgy velük, hogy a felszántott földre vizet eresztnek, úgy, hogy a talaj felázik, *valóságos iszapot képez*; ebbe a lágy iszapba velük *kézzel szórva a magot*, de lehet *palántálni is*. Ez a jobb eljárás, de míg a szóróvetés csak kellelmentesen a vetőembernek — mert hideg iszapban járva kell a magot szórnia, mely magától süllyed le az iszapba — addig a *palántálás megint nagyobb, külön költséget jelent*.

A rizst ugyanazon helyen több éven át lehet termesztetni. Lehet, de *nem ajánlatos*, mert a talaj egészsége megromlik, a vízi gyomok pedig *annyira elszaporodnak* (főleg a vízi- vagy talpasmuhar), hogy már a harmadik évben a *magtermés az első évének a negyedére is leeshet*. — Ez pedig azt jelenti, hogy hiába ad elég vizet a rizsvelésnek a gazda, hiába készített árkokat, föltéseket, a *termelés nem lesz kifizetődő*, mert több gyommagot arat, mint rizst.

Ezért a rizs termesztését *változtatni kell szárazföldi növényekkel*; a sok víz a talajt — az erős elgyomosodás mellett — *elrontja, s ezért rizs után alaposabb, nehezebb talajmunkát kell végezni, erőteljes istállótrágyázással egybekötve*. Az ilyen ugynevezett „száraz vetésforgó” alkalmazásával lehet a rizsföld *elgyomosodását a legjobban megakadályozni*.

A rizst csak későn, május elején-közepén lehet vetni, mikor a talaj és az öntözésre használandó folyóvíz *kellően felmelegedett* (legalább 12 C fokra),

hideg földre veve a rizsmag nem csirázik jól, java elrohad. *Későn vetve kevés az ideje a tenyészre, a magkötésre és a megérlelésre*. — Vannak olyan rizsfajták, melyeknek kevesebb, s vannak, amelyeknek több idő kell a keléstől a megérésig, ép úgy, mint ahogy vannak koránérő (pl. száznapos) és későnérő (lófogú) kukoricák.

Az Alföld éghajlala — pedig ez melegebb, mint az ország más részeiben — nem egészen megfelelő minden rizsfajtának, mert azzal kell számolnunk, hogy már szeptember közepén, végén beáll a *hűvösebb, esős időjárás*. Ezt pedig a *rizs nem szereti*, a virágzáshoz, magkötéshez és megéréshez *olyan megre van szüksége, amilyen nálunk nem minden esztendőben van*. Az 1934. és különösen az 1935. év igen kedvező volt a rizsre, hiszen meleg volt a nyár, az őszi hosszú és szokattanul meleg. Így pl. Szeged közelében október 18-án arattuk a rizst; de 100 év közül hányban jár ilyen idő? S inkább ne is járjon olyan, mint az elmúlt évben volt, mert az ilyen időjárás, ami a rizsre és egyéb különleges melegérvű növényekre nézve (mint a gyöngy és amerikai mogyoró, melyekről a Gyomai Ujság előző számaiban már írtam) kedvező, a nálunk általában termesztési szokott *gazdasági növényekre igen káros és veszélyes lehet*.

A szegedi Növénytermelési Kísérleti Állomás kísérleteiben 97 féle, a világ minden részéből (Japán, India, Oroszország, Olaszország, Bulgária, stb.) származó rizsfajta volt, de ezek közül még 1935-ben is csak 5 fajta érlelt magot, a többi hasban maradt, ki sem kalászolt. — Tehát hiába van elég vizünk, hiába jó az időjárás, *ha rizsfajtánk hosszú életű, hosszú tenyészidejű; koraérő, ugynevezett rövid tenyészidejű rizsfajtával érdemes csak foglalkozni nálunk*, az ilyen fajtáknak azonban van egy — a gazda szempontjából igen fontos — *hibájuk; a koránérő rizs keveset terem, míg a későnérő több magot ad*. — Igen ám, de a *későnérő* — mint mondtam — *egészen bizonytalan, legtöbbször esetekben ki sem kalászol, tehát ezért nem érdemes termesztetni; a koránérő fajtáknál pedig a kisebb magtermés azt jelenti, hogy nem igen lehet kifizetődő termesztésük*, mert: minél több terem valamely terményből egy területen, *annál több a gazda haszna. Kis termésnél pedig a gazda még rá is fizet*.

Nemcsak ezek a körülmények *nehezítik meg a rizs gazdaságos hazai termesztését*, de még sok más ok is, melyeket

mind felsorolni itt nem tudok. Csak azt említem meg ezek közül, hogy a rizstermesztés *nem olyan egyszerű dolog*, mint a buza, répa, kukoricáé. Termesztése, hanem *sok tapasztalatot, különleges szaktudást kíván*, melyet csak úgy lehet elsajátítani, ha az ember helyesen kezelt rizstelepen *évekig dolgozik*, s megismeri azokat a *gyakorlati fogásokat*, melyek nélkül rizst termesztési gazdaságosan nem lehet. Ezeknek a különleges ismereteknek megszerzésére pedig a *kisgazdának módja ma még nincsen*, hiszen rizst nálunk az Alföldön is alig két-három helyen — inkább csak kísérletileg termesztnek.

A fennebb elmondottakat a következőkben lehet röviden összefoglalni:

Rizst termesztési a Körösök mellett ma gazdaságosan — általában — nem lehet, mert sem az olcsó víz — sem pedig a kellő szakértelem a termesztéséhez általában nincsen meg, sőt még a rizs *eredményes hazai termesztési módszerének részletei sincsenek teljesen hiánytalanul kísérletileg megállapítva és kidolgozva*.

Ha az öntözés lehetséges lesz, akkor is csak úgy lehet majd a rizst jövedelmezően termesztetni, ha a *víz a költség nélkül (vagy igen olcsón) kapható a gazda öntözésére*, ha addig kilenyésztenek a *mainál korábbi* (lehetőleg biztosabban beérő) és *bővebben termő rizsfajták* és ha a *kellő különleges szakismereteket is módjukban lesz a gazdáknak megszerezni*.

Ebből láthatjuk, hogy azok, akik az *alföldi magyar gazda megmentését ma a rizstermesztéstől várják, kétes kimenetelű terveket forgatnak*, s ezért csak azt ajánlhatjuk a nehéz gondokkal küzdő gazdáknak: *hagyják egyelőre a rizstermesztés kérdésének hazai megoldását az ilyen kérdésekkel hivatás és kötelességszerűleg foglalkozó mezőgazdasági kísérletügyi intézményekre*; ne kapkodjanak új, eddig nem hallott növények termesztése után — mint a vízbevető a szalmaszálhoz — mert az ilyen ügy *nagy kockázattal jár, hanem igyekezzék mindenki a búzát, répát, kukoricát, stb., ügyesebben, okosabban termesztetni*. Legyen minden gazdának lucernása vagy egyéb pillangós takarmánya, hogy jószágjának *kukoricaszár és szalma helyett jó és elég takarmányt adhatson, ameddig jobb és több trágyája is lesz*. A *jövedelmező, gazdaságos növénytermesztés és gazdálkodás alapja: a jó és sok istállótrágya*. — És ha meglesz a lehetősége az öntözésnek, akkor se *elsősorban rizst öntözzön a magyar kisgazda, hanem lucernást, répa földet*, hogy ezek adjanak neki *jobb, több, s ami még ennél is fontosabb — mert zsebbevág — biztos termést*.

Zöldnap Endrődön

Május 2, 3 és 4-ikén dr. Piukovich József, a zöldmező szövetség alelnöke Endrődön tartózkodik, amely idő alatt május 2-án megnézi a Körösönümeni most telepített lucernákat. 3-ikán (vasárnap) részt vesz a zöldnapon, 4-én (hétfőn) kimegy a csudaballai kiverésre.

A május 3-iki zöldnapon délután 5 órakor értekezlet lesz az endrődi községüzemnél, a következő programmal:

1. Megnyitó beszédet mond Harsányi László főjegyző.
2. Titkári beszámolót tart Kovács Sándor zöldmező titkár.
3. „Értekezés a szövetkezeti eszméről” dr. Piukovich József.
4. Záró beszédet mond Kovács Libor.

Este 7 órakor közvacsora lesz a Domszögön.

Reméljük, hogy május 3-iki értekezletre a gyomai zöldmezőgazdák testületileg mennek át Endrődre.

Endrőtől 5 km-re

130 k. holdas

prima tanyásbirtok 6-8 évre haszonbérbe kiadó.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad JÁRÁSI GAZD. FELÜGYELŐ Gyoma, Rákóczi utca 10.

Bel- és külpolitika

Gömbös Gyula

a képviselőház pénzügyi bizottsági tárgyalásán, április 22-én tartott beszédében ezeket is mondotta:

„Ennek az országnak a pozíciója régen nem volt olyan erős, mint most, mert itt nyugalom, rend, személy- és vagyonbiztonság van és örökös előrehaladás az építés jegyében.”

„A mostani kritikusok közül többeknek, akik a hibákat hánytorgatják, módjuk lett volna a bajokat orvosolni, amíg kormányon voltak.”

„A régi világban emlegették az Alföld csatornázásának, fásításának kérdését, panaszkodtak az aszály miatt, hangoztatták a népnevelés fokozásának szükségét, cselekedni azonban, legalább addig a mértékig nem cselekedtek, ameddig szükséges lett volna.”

Rothermere lord

nemzetünk nagy barátja azt javasolja, hogy ebben az évtizedben meglesz a revízió.

Koscialkowski

lengyel miniszterelnök Budapesten időzik és fontos tárgyalásokat folytat Gömbös miniszterelnökkel.

Az olaszok

végző harcokban verik a Népus szétszórni csapatait.

A spanyolok

bedültek a kommunistáknak és vörös mámorukban gyilkolnak, rombolnak. Hej! De keserves lesz nekik is a kommunizmusból való kiábrándulás!

Gyomai születésű halott a filléres gyorson.

A vasárnapi filléres gyorssal sokan jöttek haza, akik Pestre költözködtek. Este pedig 8 óra-kor már vissza is utaztak.

Gyoma és Mezőtúr között a csomagfartólóról leesett egy virág csokor, amittől az alatta ülő nő megijedt és ijedségében szörnyet hallt.

A halott nő személyazonosságát csak Pesten tudták megállapítani, ahol kilüti, hogy Kató Irén, aki itt lakó édesanyját volt meglátogatni.

A boncolásból kitért, hogy szervi szívbaja volt Kató Irénnek és szívszélhűdés ölte meg.

Május hó 1-től mindenütt súlyra kell árusítani a tojást

Május 1-én lép életbe az a miniszeri rendelet, melynek értelmében ezentúl súlyra kell vásárolni a tojást.

A rendelet értelmében tíz darabig darabszámra lehet venni és eladni a tojást a piacon, de már tizenegy darabot mérlegre kell lenni. Aki tíznél több tojást vásárol, kihágást követ el s két hónapig terjedő elzárással büntelhető.

Minden tojásszedő helyen hiteles mérleget kell tartani s a mérést úgy kell eszközölni, hogy az eladó is láthassa, hogyan járul a mérleg nyelve.

Bor helyett mérget ivott.

Papp Elek 42 éves gyomai lakos, 5 gyermek atyja, Berki Zoltán főlmosó üzemében dolgozott. A kamarában, egy 5 literes üvegben folyadékot látott Papp és azt bornak sejtette és egy itál huzzott belőle. Az üvegben a loll mosáshoz használt valamilyen mérges folyadék volt, amittől Papp azonnal rosszul lett, amit tejjel azonnal meghánytálak s az előhívott dr. Vincze Endre községi orvos alapos gyomormossást alkalmazott nála. Állapota nem súlyos.

Az aszfaltbetyár. Ez a címe annak a rendkívül érdekes regénynek, amelynek közlését új számában kezdi meg a Délibáb. Remek színházi beszámolókat, pletykákat, pompás illusztrált rádióműsorokat, nagyszerű filmrovalót, egyfelvonásos szindarabot és több mint száz képet talál az olvasó a 100 oldalas Délibáb-ban. A különös színházi képeslap egy áma 20 fillér.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a *Máday* és 15-től a hónap utolsó napjával bezáróan a *beéri Balogh* gyógyszeriar terít szolgálatot.

Tótkomós községben április 20-iki hatállyal meghirdették a pályázatot a főjegyzői állásra.

Svájc 600 vagon magyar cukrot vásárolt.

Orvosának megválasztása bizalom kérdése! Gyógyulásához viszoni nagy mértékben hozzájárul, ha a szedeli gyógyszer iránt is bizalommal viselkedik. Ezért vásároljon szükség esetén kizárólag valódi Aspirin-tablettát, amelyen a „Bayer“ kereszt, mint a megbízhatóság jele, látható.

Beliczey Géza a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület szombati gyűlésén annak a nézetének adott kifejezést, hogy a napszámberék minimálása hátrányára lesz a munkásságnak, meri a munkaadók kénytelenek lesznek tartózkodni a kevésbé értékes és kevésbé fontos munkák elvégzésétől.

UJ EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZMÉNNYEL GYARAPODOTT BUDAPEST

Megnyitott a „Budapesti Szanatórium“ ideg és kedélybeteg részére. Az intézetben a betegekkel egyénileg foglalkozva, a legmodernebb klinikai és lélekgyógyító módszereket alkalmazzák. Ugy a klinikai, mint a lélekgyógyító munkát avatott, legelsőrendű szakorvosok végzik. A maga nemében egyedülálló gyógyító rendszer még a legnehezebb krónikus esetekben is jelentős és tartós gyógyeredményeket ért el. A polgári árák — szerény körülmények között élők részére is, — hozzáférhetővé teszik a „Budapesti Szanatóriumot“. XIV., Jávortúca 11/B. (Városliget) Telefon: 966—71.

Az Ipartestület Vezetősége felszólítja mindazon tagjait, akik az elmúlt évi tagsági díjjal hátralelkben vannak, hogy azt nyolc nap alatt annál inkább is fizessék be, meri a nem fizetőkötől a tagsági díj végrehajtás újján lesz beszédve.

Siesta Sanatorium, Budapest, I., Ráth György-u. 5. a főváros egyik legideálisabban fekvő és orvosilag legteljesebben felszerelt gyógyintézele. Bel- és ideggyógyászat, sebészet, szülészet, nőgyógyászat és urologia stb., Röntgen. Kémiai és mikroszkopiai laboratórium. Elektrokardiograph (szívvizsgáló.) Krogh féle alapanyagcsere vizsgáló készülék. Enterocleaner (bélfürdő.) Modern vizgyógyintézele. Orvosi-lag vezetett villanyüzemű konyha. Elsőrendű ellátás. 9700 négyszögöles park. Olcsó árák!

HÁZIASSZONYOK! Megjelent a Dr. OETKER gyár 1936. évi első kiadású fényképes receptkönyve, amelyet kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve küld: Dr. OETKER A. TÁP-SZERMŰVEK Budapest, VIII. Conti u. 25. Sültopor és vanillincukor ára most levement 12 fillér.

Utazási kedvezmények a Budapesti Nemzetközi Vásár belföldi látogatói számára: A vásárigazolvány az összes magyar vasútvállalatok vonalain május 2-től május 18-ig Budapestre és május 8-tól május 24-ig Budapestről vissza 50 százalék kedvezményre jogosít. A belföldi utasok teljesáru jegyet vesznek, amellyel díjmentesen utazhatnak vissza a kiinduló állomásra. Igazolványok már kaphatók Gyomán: Wagner Márton Fiai és Lach és Varga üzletében, Endrődön: a Kereskedelmi Részvénytársaságnál és özv. Vaszkó Albertné fakeskedésében.

A halember rejtélye. Egy vakmerő ember különös kalandjairól szól „A halember rejtélye“ című érdekes cikk, amely Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan remek cikkel, pompás folytatásos regényt és közel száz különő képet közöl a népszerű magyar képeslap. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Megtalálták az eltűnt Kruchió Andrást. F. hó 5-én reggel eltűnt Kruchió András gyomai lakost, mint azt a felleveések mutatták, a Körösből fogták ki. Holtestét a Körös vize Öcsödig vitte, ahol 19-én felvelette. Holtestét hozzátartozói haza szállították és 22-én helyezték, nagyrésztveletlét örök nyugalomra.

SPORT CSATAAZÖLDMEZŐN...

Felvonultak harcra, pirult képpel, Hóni csapat harcos fiai. Sugta a nap a csiklandós széllel: „Hej! cimborá lesz itt valami!“ És magában akként gondolkodta: „Vajon ki győz: Gyé eS. Cé? Gyé Té Ká?“

Süvölt a sip, a harci riadó, Boka csattan, a labda repül, Zeng száz torok, hogy „Hólyag a bíró“! „Tempó komám!“ sáfóbbi „Egyedül!“ Hérvad a fű a bakancsok alatt, De helyette büszke babér fakad.

Izzul szörnyen a nagy néző sereg, Ki is alszik itt-ott a pipa, Porol a föld, a háló is recseg Gyé Té Ká-nak harcol a fia... Fellegverő „Éljenbe“ fül a szó, Mint berepül a vezető dugó...

Párosával aranyos az élet! Ezt vallja egy Gyé Té Ká csatár. Második gól száll a Gyé eS. Cé-nek, Hálójába fészket rakott már... Mert ismerős oda már az útja, A Gyé eS. Cé- megfúlladt a buba.

Elült a zaj, üres lett a pálya A Gyé Té Ká nyerte a csatát, Pavillonban vidám nóta járja, Majd kirugja kedvük oldalát. Nyitva a csap, a domb leve folyik, Megérdemlik, mert „győzött a jobbik!“ Gyoma, 1936. április 19-én.

Irta: Fótball Labda.

A magyar nők

nemcsak kecsességükről és elegánciájukról híresek, hanem gazdálkodásuk és háziasságuk miatt is!! Ez észre is vehető a kalács és minden süteménynél, amivel mindenütt megkínálnak!... De mindez különösképen tápláló és finom lesz a

Északi II. o. állása IV. 25-én:

1 MSzSC	17	15	1	1	86	19	31
2 MTK	16	12	1	3	70	14	25
3 ETK	17	10	4	3	58	14	24
4 GyTK	17	10	3	4	31	31	23
6 Törekvés	18	8	4	6	32	27	20
5 BISE	16	8	3	5	32	26	19
7 GySC	17	6	4	7	28	22	16
8 Máv II.	18	4	4	10	28	56	12
9 Turul II.	16	4	3	9	28	43	11
10 KTE	16	4	2	10	22	63	10
11 TAC	16	4	1	11	23	51	9
12 Hunyadi	15	4	1	10	14	56	9
13 VSE	17	2	3	12	22	52	7

Április 26-i mérkőzések:

Gyomán: GySC—KTE (2-3), Turkevény: TAC—GyTK (0-1), Békésen: BISE—ETK (0-4), Vésztőn: VSE—MTK (0-0 vesz VSE), Mezőberényben: Törekvés—Turul II. (4-1.)

Múlt vasárnapi eredmények: (Zárójelben az őszi eredmények.)

KTE—MTK 3-1 (1-1), ETK—TAC 8-0 (3-0), Szövögyár—BISE 4-2 (2-1), Törekvés—Hunyadi 2-0 (2-0), Turul II.—Máv II. 2-1 (1-1.)

Sporthírek

Bíróküldés: GySC—KEE dr. Magyar, TAC—GyTK Klimaj, BISE—ETK Göndös.

GySC—KTE meccsére, - a Szövögyár—GySC meccsen történtek miatt — dr. Záhony Béla egyesbíró küldték ki szövetségi ellenőrnek.

MTK megóvia KTE-vel szemben elvesztett meccsét azon a címen, hogy a KTE-nek a meccs időpontjában tartozása volt a Szövetséggel szemben. MTK óvását, — mint alaptalant — elutasították.

BISE és MTK óvásait a Szövögyár ellen a VI. országos egyesbíró véleménye alapján elutasították, mert a Szövögyár Herczegh, Pocsai és Barta nevű játékosainak igazolása szabályszerű.

Máv II.—Hunyadi április 26-ára kisorsolt bajnoki mérkőzést a Máv II. lemondta. A 2 pontot a Hunyadi kapta.

Csabai Máv—10. gyalogezred 4-1 (2-1). A szerdai mérkőzésen könnyen győzött a komplett Máv Oprica (2) és Szombati (2) góljaival. Az ezredválogatott gólját Friedmann lőtte.

Klein-vendéglő kuglipályája a ujjonnan átépítve megnyitott.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

TAC—KTE elmaradt meccs 2 pontját a TAC kapta meg.

Az ír-válogatott ellen április 29-én Budapesten kiálló Déli-válogatott csapatot Boross Pál szöv. kapitány a következőképpen állította össze: Rozsnyai (KAC)—Kovács I. (KEAC), Török (HTVE)—Baróti (SzAK), Szekeres (SzAK), Sipos (MAFC)—Ruttikay (CsAK), Kovács II. (KEAC), Harmath (KAC), Deák I. (MTE), Tóth II. (CsAK.)

Május 21-i „Szövetségi-Nap” alkalmából a II. oszt. „Észak” és „Déli” csoportjainak válogatott csapata, az „A Sport” híradása szerint—Endrődön, vagy Battyányán játsza le revans-mérkőzését.

Igen tisztelt ismeretlen cikkíró ur! Hetenként olvasuk a sportrovatot között az ön figyelmezteléseit, csipkelődéseit és szurkálásait. Legyen már egyszer ennek vége és ne adjon nekünk tanácsokat, mert nem vagyunk mi kiskorúak. Nem hiszük, hogy valaki erre utasításokat kapott volna. Tehát ha ez csupán egyéni ambíciójából ered úgy hűcse le magát. Mert ez csak arra jó, hogy megtaláljukonni és vissza csipünk!!! Ami önek sem lesz kellemes!!! — GyTK rendezőségnevében ifj. Papp Vazul főrendező.

GyTK—GySC 2-1 (1-0)

bajnoki, bíró: Takács.

Hosszú évek után első ízben győzött bajnoki mérkőzésen GySC ellen a GyTK. A győzelem teljesen megérdemelt volt, mert a kedv nélkül játszó GySC-vel szemben a GyTK nagy lelkesedéssel küzdött s mindvégig kezében tartotta a meccs sorsát. GySC-ben éppen azok a játékosok keltettek csalódást, akik máskor a csapat legnagyobb erősségei szoktak lenni, a GyTK-nál viszont minden játékos átértézte a meccsnek a 4. hely szempontjából való nagy fontosságát és valamennyien teljes tudásukkal, az utolsó perceig lelkesen küzdve szerezték meg a nekik oly fontos 2 pontot. Mentségére szolgál a GySC játékosainak az a körülmény, hogy ez a meccs a bajnoki lista helyezésénél a GySC szempontjából már nem bírt jelentőséggel, mert a GySC jelenlegi 7. helyéről legfeljebb csak egy hellyel mehet feljebb s a GyTK már aligha érheti utól a bajnoki listán.

GySC választ kaput, érthetetlenül nappal és széjjel szemben. GyTK azonnal támadásban fog és 5. percben már itt az első gól. Hatvani a félvonalról vágja előre a labdát, amit Szrenkányi bizonytalanul fog és kiejt, a résen álló Barta pedig a hálóba helyez (1-0) Féldő végéig erősen ostromol a GyTK, de újabb gól nem esik.

Második féldő váltakozó mezőnyjátékkal kezdődik, 5. percben Ugor a 16-oson kézzel üti le a

labdát s Bartik II. szabadrugásából Olajos a második gólt szerzi (2-0.) Gól után Ugor és Jenei cserélnek s a 25. percben Barta József jól irányított korneréből Ugor szépít az eredményen (2-1). Hátralévő időben erős küzdelem folyik s mindkét részről több szabálytalanság csuszik ki, sőt 44. percben Tallér a 16-son belül bukattja Olajost, de a bíró sipja néma marad. GyTK támadásokkal végződik a mérkőzés. Jók GyTK-ból Kurez, Csikós, Barta, Bartik I. és II., GySC-ből Szrenkányi, Ugor, Tallér, Fried és Barta. Takács megengedte az erős játékot.

ETK—TAC 3-0 (3-0)

bajnoki, bíró: Huszár.

Könnyű győzelmet aratott az ETK gyenge ellenfelével szemben és az eredmény két számjegyű lehetett volna, ha a csapat sornak egy kis szerencséje van.

Az ETK nehezen indul támadásba, de aztán fölvonul a TAC kapuja elé és megindul a lövések egész sorozata kapu mellé. Az első gólt a 23. percben Simon szöktetéséből Kovács III. szerzi. A 28. percben sarokrugás után kapásból szédületes gól repül a hálóba a Simon lábáról. A mérkőzés legszebb gólja. A féldő eredményét Kovács II. állítja be.

Szünet után megindul a gólözön. A 8. percben Simon lefut a balszélen lövés előtt elesik, de Kovács III. ott terem és máris 4-0. A TAC igyekszik, de a 14. percben Kertes közeli éles lövéssel tehetetlen. Pár perc múlva tizenegyes, melyet Kovács II. küld rendeltetési helyére, majd újból Kertes eredményes és Kovács II. tizenegyesből éri el az ETK utolsó gólját.

Az ETK nagyot javult, de még nem a régi. Simon, Kurilla I. és II. és Tóth érdemel külön említést.

A TAC-nál egyedül a kapus volt jó. Huszár jó bírászkodott.

Május 21-én a szövetség valószínűleg Endrődön rendezi II. osztályú válogatott mérkőzését. A mérkőzés iránt máris nagy érdeklődés nyilvánult meg és reméljük, Gyomáról is sokan megnézik ezt az érdekes mérkőzést. A mérkőzés a békéscsabai meccs revánisa lenne, ahol is az északi csoport 9-0 arányban verte a délkelet

Az ETK, vasárnap játsza legfontosabb mérkőzését a BISE ellen, mert ezen dől el, hogy megelőzi-e a GyTK, vagy nem. Mi bizunk idegenben is a fiúkban.

Dinya Vilmos.

Korona hangos mozgó Endrőd.

1936 évi április hó 26-án vasárnap Jön! Milliós hangos világfilmet! Jön!

A HINDU LÁNDZSÁS

DRÁMA.

Főszereplők: Gary Cooper, Frachot Tone, Richard Cromwell, Kathleen Burke.

Ennek a csodálatos filmnek a felvételei nagyrésztben Indiában készült másfélt esztendeig és a grandiózus tömeg jeleneteivel több millió dollárba került. Ez a történet nem fantázia szüleménye, hanem valóság. Aki ezt a filmet meg nem nézi bünt követ el önmaga ellen.

Paramount és Magyar Világhíradók Ezen csodás világfilmet, hogy mindenki megnézhesse, leszállított mérsékelt hely-árrakkal lesznek megtartva.

Előadások kezdete fél 7 és fél 9 órakor. Helyárak: 50, 40, 30, 20 fillér.

Endrőd község előljáráóságától.

787-2/1936. ikt. szám.

Hirdetmény.

Endrőd község részére az u. n. Örménykúti új mezei közös dűlőt megnyitása céljára Endrőd község határában szükséges területek megszerzése végett engedélyezett kisajátítási eljárásjog alapján Békés vármegye közgazdálkodási bizottságának gazdasági albizottsága a tárgyalás és egészség megkísérlése céljából kiküldött 3 tagú bizottság működését **ENDRÖD KÖZSÉG-HÁZÁNÁL AZ 1936. ÉVI MÁJUS HÓ 6-ÁN D. E. 10 ÓRÁKOR** kezdi meg.

A tárgyalásra a község előljáráósága azzal hívja meg az érdekelteket, hogy a bizottság a kisajátítási terv megálapítása felett akkor is érdemben fog határozni, ha a helyszíni tárgyaláson az érdekeltek közül senki sem fog megjelenni. A tervrajz és összeírás Endrőd község-házánál a tárgyalás előtt 15 napi közzemlére van kitéve, ahol azt az érdekeltek megtekinthetik.

Endrőd, 1936. évi április hó 9-én.

3-3

Előljáráóság.

Ingatlanforgalom

Grosz Zoltán gyomai lakos vett 860, 105, 1 hold 451 és 622 n-öl cífrakerti ingatlanokat Rózsa Imre és társaitól 2500 pengőért.

Grosz Zoltán gyomai lakos vett 861 n-öl cífrakerti szántót Rózsa Lajosné Sipos Mária gyomai lakostól 300 P-ért.

Özv. H. Kovács Gáborné Balogh Mária gyomai lakos vette egy beltelkes lakóháznak 1/3-ad részét kk. Horváth János-tól 1400 pengőért.

kk. Diószegi Elek gyomai lakos vette 1073 n-öl bányakerti 3/4-ed részét Diószegi Lajos és társaitól 487 P 50 f-ért.

Nagy Benedek és neje Zöld Róza gyomai lakosok vettek 984 n-öl zöldlaposi szántót Csürke József gyulai lakosoktól 900 pengőért.

Csapó Eszter gyomai lakos vett 1 hold 361 n-öl cífrakerti szántót. Wolf Margit gyomai lakostól 1000 pengőért.

K. Szilágyi Albertné Wolf Margit gyomai lakos vett 7 hold 247 n-öl tanyai szántó fele részét Szilágyi Kálmán gyomai lakostól 2000 pengőért.

Kruchió Dániel és neje Debreceni Eszter gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat ifj. Debreceni Endréné Vatai Erzsébet gyomai lakosoktól 800 pengőért.

Publikáció

Ifj. Papp Vazulinak a 1 a d ó egy jókarban lévő konyhai jég szekrénye, egy 5 mázsáig mérő hiteles mázsa, egy transzmisszió négy szíjjárcsával és egy 4 lóerős benzín motor. 1-1

Körösoldali Cifrakertben 1 kat. hold here két kaszálásra eladó. Molnár Antalnál IV. ker. Zrínyi-ut S. 2-1

Kiadó lakás Gyomán Liszt Ferenc utca 7 szám alatti ház, mely egy nagy és két kisebb szoba, nagy konyha és kamarából áll, azonnali beköltözésre kiadó. Bővebbet Bácsy és Társa Bankháza ad. 2-1

Csak úgy számíthatik bőtermésre, ha gyümölcsfáinkat idejében megvédjük a kártevőktől. Itt a tavasz! Ne felejtsük a fák permtezéséről, hiszen az erre költött fillérek sokszorosan megtérülnek a terméstöbbletben. Minden fajta permtezőszer legmegbízhatóbb minőségben és legolcsóbb áron a **szövetkezeti boltokban** kaphatók. 1

Fűszerüzlet berendezés 2 mérleggel, esetleg darabonként is, és 1 alig használt varrógép eladó. Fegyverneki ut 2 szám. 2-2

A Hartenstein cég vagyongazdálkodója az igen tisztelt közönségnek ajánlja a cég elismerten jóminőségű téglát és cserépet anyagát a legolcsóbb áron. 4-2

Az egészség előfeltétele a jó emésztés! Előzzük meg a bajokat és igyunk étkezés előtt 1 pohár DRÉHER sört! Már senki számára sem elérhetetlen álom a sörvívás, mert a Gyomai Termelők Szövetkezete Horthy Miklós ut 40 szám alatti vendéglőjében frissen csapolt 14-százalékos Szent János sör 2 dcl. 18, 3 dcl. 26, fél liter 44 fillér. Megrendeléseket díjmentesen házhoz szállítunk! 2-2

A Futuránál (Wagner Fátalep) burgonya, korpá, árpa és szemestengeri állandóan kapható.

Rákóczi-utca 5 szám alatt kettő egy-egy szoba konyhából álló lakás megfelelő mellékhelyiségekkel május hó 1-re kiadó. Értekezni lehet Kossuth L. utca 32 szám alatt.

Márton Andrásnak 31óra való szerzősége, egy drb. szakekéje, 1 drb. 3 fogas, 1 drb. ekekapa pergetővel, 1 drb. kutágas a házánál, 3 drb. hizónak való 11 hónapos süldője az örökösnyilasiban megtekinthető, ahol az ára is megtudható. Hunyadi ut 26. 3-3

Hősök Emlékutja 12 számú ház, mely áll padoszoba, konyha, speiz mellékhelyiségekből, kert és udvarral és amelybe azonnal be lehet költözni, olcsón kiadó. —5

Szép új cserépkályhák 80 pengőtől, jótállással régi kályhák átrakását vagy alakítását felelősséggel vállalom VÁCZI kályhás Békéscsaba, I. kerület Bányát u. 1. 10-7

Legdívatosabb férfi kalápok, sportsapkák és mindentelje fiú sapkákat legolcsóbban vehet Ifj. Ait Vince kalaposnál Endrődön az Ipartestülettel szemben, kalapfestést bármilyen színre és alakítást szakszerűen készít. 7

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérért kapható Kerekes Károlynál. —8

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON. Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 1:30 P., Fél évre 2:60 P., Egész évre 5:20 P.
Befizetések postacsékkon:
„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.
Lapzártá csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felölős szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félelvi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

MEGSZÓLALNAK A HARANGOK

Megszólalnak a harangok május 2-án este, az elesett magyar hősök emlékére. Megszólalnak fájón, búsan, hirdelve egy nemzet nagy fájdalmát, tragédiáját.

Fájón tér vissza emlékünkebe a mult. 22 évvel ezelőtt ugyan még ki gondolta volna? Akkor még dalolva szántott, vetett a magyar. Pedig a háború réme már ott settenkedett. A csontos halál már fente kaszáját, hogy százezreket tegyen árvákká, özvegyekké, hogy a patakokba folyó könnyekből, vérből tengeri dagasszon.

És szinte megdermedve fogadtuk a szörnyű hírt: kitört a háború!

Elindultak a virágos vonatok, vitték a sok magyar hőst, akik vigasztalva kiáltották oda a síróknak: Viszsa jövünk!

És mentek dalolva meghalni.

Most húsz éve már, hogy elhalkult a dal, elnyomta odakünt az ágyúk dörgése, idehaza a zokogó szülők, özvegyek, a síró árvák jajszava. És a kemény tekintetű férfiszemekből is kibuggyant az előtörő könny. Odakint pedig a Doberdón, a Kárpátok bércein, Galicia zord földjén egyre szaporodtak a sírok, elesett névtelen magyar hősök jeltelen sírjai.

Hullt, ömlött a drága magyar vér. Vajon kiéért? Vajon miért? — Idegen érdekért, idegen célért. Egyvilághódító osztrák-német politika eszméjéért. Ezért kellett annyi drága magyar vérnek hullani. Ezért kellett annyi síró özvegynek

maradni, és annyi apátlan árvának felnőni. Ezért kellett százezreknek idegen rabságban sinylődni. Ezért kellett egy népet, nemzetet feldarabolni széttépni.

És mi lett a mi bérünk, nekünk, utódoknak, az ágyú dörgés, a zokogó édes anyák könnye közt felnövő árváknak, jelenkor ifjúságának: a bizonytalan jövő.

Minden felől gyűlölködő elemek néznek ránk, árgus szemekkel lesve az alkalmas pillanatot, hogy eliporhassanak bennünket, védtelen békiyóba vert népet. Talán már mifelettünk is itt leselkedik a kaszás halál, kinyújtva felénk csontos karjait.

Ti pedig porladó hősök, névtelen vitézek, nyugodjatok, pihenjétek messze idegenben, jeltelen sírokban. Kiomló véretek legyen megváltója egy békésebb, egy boldogabb magyar jövőnek.

Szóljatok, fájdalmat, szenvedést hirdető magyar harangok, hangotok ölegetődzön össze a messze olasz földön lévő rovertői harang szavával és szálljon esdve, könyörögve, az Egek Urához, és szólaljatok meg már egyszer ti is, elnémult harangok: a béke az öröm, a szeretet harangjai.

De némuljatok el ti dübörgő fegyver gyárak, ahol ezrek keresik kenyerüket, de — amiért milliók vérükkel, életükkel fizetnek. Akiért annyi könny hull, annyi apátlan árva nő.

Édes anyák ne neveljétek gyermekeket, akik felnöve tudósokká válnak, éjjel-

napal dolgozva gyilkos fegyverek feltalálásán, hogy irihassák pusztíthassák véle embertársaikat.

Pünköszt, hozd el a szentlélek szárnyán a szeretetet, amiből oly kevés van e bűnös földön.

Hamvadjon el a gyűlölet lángja a szívekben és töltsse be helyét az igaz szeretet.

És ti gyászt hirdető harangok, változzatok át örömharangokká, hirdesétek a békésebb, a boldogabb jövőt, amikor ideköltözik e földre, a szívekbe a szeretet. Amikor nem lesznek többé síró özvegyek, s apátlan árvák.

Kruchió Ferenc

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró látogatása az Ipartestület előljárósági gyűlésén

Április 30-án előljárósági gyűlést tartott a gyomai ipartestület, amelyen megjelent dr. Sorbán Jenő helyettes főszolgabíró, dr. báró Maasburg Kornél fb. szolgabíró és Benesik László iparhatósági biztossal.

A gyűlés keretében dr. Sorbán Jenő főszolgabíró közölte, hogy az iparosság helyzetét nem a hivatalos akiákon át, hanem személyes érintkezés-sel és közvetlenül akarja megismerni, ezért kilátásba helyezte, hogy máskor is ellátogat hozzájuk.

Gyűlés után szóba került az iparosok nagy munkanélkülisége, a kirakodó vásárok megszüntetésének szüksége, a konlárkérdés, az új vágóhid építésének halaszthatatlansága, a polgári iskola építése és más aktuális ügyek, amelyekkel nemcsak az iparosság helyzetén, hanem a munkásság helyzetén is sokat lehetne segíteni.

A meghílt beszélgetés két órán át tartott és nagyon jó hatást váltott ki iparosságunk vezetőinél, hogy a főszolgabírónk ennyire törődik az iparosság helyzetével.

Urmánczy Nándor Gyomára jön

Április 28-án Záhonyi Adárné, vitéz dr. Haviár Gyula és vitéz Madaras Gyula Budapesten felkérték Urmánczy Nándort, hogy az országzászlónk felavatásán tarison ünnepi beszédet.

Urmánczy Nándor különlető szíveséggel fogadta a küldött-séget és megígérte, hogy az avari beszédet megtartja.

Anna főhercegnő meghívására vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispánt kéri fel.

A GYOMAI IPAROSOK KARÁCSONYI VÁSÁRA

A gyomai iparostanonciskola 30 éves jubileumával kapcsolatosan úgy határoztak a kijelölt bizottságok, hogy a jubileumot egy ipari karácsonyi vásárral együtt rendezik meg december 20-ikai kezdettel.

A vásár megrendezésével egy ölös bizottságot jelöltek ki, amelybe Perey Lajos, Mézáros Mihály, Kohn Ica, Lach

Mihály és Vatai Jánost választották.

Reméljük, Gyoma község iparosai ludatában vannak ennek a vásárnak nemcsak szakmai, de általános helyi ipari jelentőségével is és közös szívtügyei csinálnak belőle, hogy a vásár anyagilag és erkölcsileg is méltó legyen a községünk iparosaihoz.

Zöldmező napok Endrődön

Endrőd község előjárósága az Alföldi Zöldmező Szövetségbe tömörült endrődi zöldmező gazdák a központi szövetségi kiküldöttek közbenjölésével a tavaszi csorda és gulyakihajtással kapcsolatban f. évi május hó 2-án, 3-án és 4-én zöldmező napokat és nagy tavaszi zöldmező vándorgyűlést tart, melyre az érdeklődő helybeli és környékbeli gazdaközönséget s mindenkit, akivel a zöldmező eszme érdekel és érint, ezúton isztelelletel meghívja és elvárja a rendezőség.

A földművelésügyi miniszter képviselőjében dr. Lenck Jenő miniszteri osztályfőnök lesz jelen.

Az Alföldi Zöldmező Szövetségtől dr. Piukovics József ügyvezető alelnök és Tolnay Z. Géza fognak részt venni a zöldmező napokon s egyúttal meg fogják vizsgálni az illeni lucernásokat.

A zöldmező napok programja a következő:

Május 2-án reggel 6 órakor kihajtás a falukörnyéki legelőkre. — Gyülekezés a Hármas-Körös hídjánál. — A kihajtás után a legelők és legelői fásítások szemléje s ezt követi a körösöntuli lucernások felülvizsgálata. — Délután 6 óra körül a körösöntuli Nép házban értekezlet, melyen központi kiküldöttek fognak beszélni.

Május 3-án a korai szentmise után a kondorosytanyai lucernások szemléje. — Délután 11 órakor a kondorosytanyai körhelyiségben értekezlet.

Délután 5-től 5 óráig a hid mellett a hullámtéri legelőn a réljavitó és legelőművelő gépeket mutatják be működésben. Délután 5 órakor a községháza tanácstermében tavaszi Zöldmező értekezlet a következő tárgysorozattal:

1. Megnyitóbeszéd: tartja Harsányi főjegyző.

2. Beszámoló, tartja Kovács Sándor zm. lítkár.

3. Értekezés az időszerű gazdasági problémákról: tartja dr. Piukovics József központi ügyvezető alelnök ur.

4. Hozzászólások a lítkári jelentéshez és az értekezlet anyagához. — Felirakozni lehet a zöldmező lítkárnál.

5. Záróbeszéd, tartja Kovács Libor zm. gazda.

6. Az értekezlet kb. este 7 órai kezdettel a dombszögi vendéglőben a központi vendégek isztelelletére rendezett társas vacsora követi, melyre az előjegyzéseket elfogadja zm.

lítkár és lehet előjegyzni a kibocsátott meghívókon is. — Előjegyzések legkésőbb május hó 2-án déli 12 óráig fogadlatnak el.

Egy teríték ára fél liter borral együtt 120 P., az aldirás kötelező.

Május 4-én reggel 7 órakor

a ballai legelőre kihajtott jószágok és a legelő megszemlélésé.

Minden zöldmező gazda ott legyen és hozza el jobb sorsra vágyó és még be nem iratkozott gazdatársait vendégül!

A Rendezőség.

GÁZ UTÁN KUTATNAK A MEGYÉBEN

Végre felfigyelnek a szakértők a mi vidékünkön előforduló földgázra is. Most már itt is megkezdik a kutatást.

Főispánunk utániárására Lóczy professzor és Székely vegyész mérnök már megkezdte a békéscsaba megyei földgáz adatok gyűjtését és a hét elején Gerendáson a Botyánszky malom ártézi kújának vizéből, illetőleg az abban levő föld-

gázból és a békéscsabai kútból vettek mintát.

A szakemberek figyelmét arra is fel kellene hívni, hogy Gyomára is jöjjenek el, itt is van egy pár gázvizű kút.

Iráják össze a gyomai és endrődi előjáróságok a határukban lévő ilyen kutakat, küldjék be az adatokat a vármegyéhez, hátha ezek is figyelembe vehetők a furások megkezdésénél.

Megválasztották a Gyümölcsstermelők Egyesületének tisztikarát

Április 26-án délután 3 órakor tartotta meg a Gyümölcsstermelők Egyesülete folytatólagos gyűlését, amelyen dr. Sorbán Jenő főszolgabíró elnöksége alatt felolvasták és elfogadták az egyesületi alapszabályokat, majd megválasztották az egyesület tisztikarát.

Elnök: dr. Sorbán Jenő, ügyvezető elnök: viléz Pajor Gyula, alelnökök: Kató Lajos és Wagner Márton, ügyész: dr. Christian Kálmán, pénztáros: Hajdu Béla, jegyző: Pintér Pál, ellenőr: Schuszték Sándor, számvizsgálók: Nónay Ferenc, Fekete Sándor, Arany Mihály, Bíró Béla és Nemerey Péter, választmányi tagok: G. Nagy László, Pintér István könyvkötő, Arany Gusztáv, Farkas Sándor, Wagner József, Szántai Lajos, Zöld Péter, Schulek Béla, Kántor László, ifj. Wagner Ádám, Nagy Benedek, Kruchió Mihály, Kner Endre, Pintér István iszivisező, Malatinszky Lajos, Szabó Á. Lajos, Pán-

czél Emili, dr. Szász Lajos, Pétermann József és Kádár Elek.

Dr. Sorbán Jenő elnök megköszönte az összes megválasztottak nevében az egyesület bizalmát és ismételt hangsúlyozta, milyen fontos szerepe lesz Gyoma gazdasági életében ennek az egyesületnek.

Ezután nagy lelkesedéssel megválasztották isztelelletbeli tagnak viléz dr. Márki Barna alispánt.

Fekete Sándor a hasznos madarak védelmére hívta fel az Egyesület figyelmét, Wagner Márton a talajvizsgálat megszervezésére és madáretetők — madárodok rendszeresítésére tett indítványt.

Viléz Pajor Gyula előterjesztésére elhatározta a közgyűlés, hogy minden hónap első csütörtökén este 7 órakor tag összejövetelt tart az iparostanonc iskolában, amely idő alatt az egyesület pénztárosa is hivatalos órát tart.

Birkaexport Görögország és Csehszlovákia felé

Birkaexportunk az évelő negyedében nem alakult kedvezően, mert Franciaország a mi régi 10.000 darabos kontingensünket Jugoszlávia és Románia javára 5000 darabra szállította le, márpedig a múltban Magyarország egyik

legfontosabb juhkitvíteli piacára éppen Franciaország volt. Az érdekelték tárgyalásokat folytatnak Görögországgal, melynek tekintélyes — több mint 70.000 darabos birka exportja van, hogy Görögországgal kompenzációs megállapodást

köthessünk. Görögország hailandó is 10—15.000 drb. birkának az átvételére, melynek fejében első sorban száraz déli gyümölcsöket és fűszerárut, főként mazsolát szállítana Magyarországra.

Tárgyalásokat folytatnak Csehszaggal az irányban, hogy a magyar-cseh megállapodásban foglalt 9000 darabos birkakontingensen felül további 5000 drb. juhot szállíthassunk Csehországba, melyeknek egy nagyobb része tenyészállat lenne. Remélhető, hogy sikerülni fog Franciaországban is helyreállítani a régi exportkontingenst, mely esetben a magyar birkapiae mentesülne mai túlerheltségétől.

„Farsang tündére.”

A Gyomai Iparos és Kereskedőifjak Önképzőköré szokásos, husvéti műkedvelő előadását, ez évben is megtartotta és április 19-én megismételte, igen szép sikerrel.

Ez alkalommal Kálmán Imre: „Farsang tündére” című 3 felvonásos, kedves zenéjű és bohókás meséjű operettje szerepelt a műsorban.

Tötka Teri a címszerepben — primadonnaként is — teljes mértékben kivívta az elismerést; természetes játéka, bájos megjelenése, kellemes hangja őszinte tetszést váltott ki. A szubrett szerepben a kis Ladnai Klári — bár kezdő — kitűnő alakításával, énekével és táncával sok operett sikernek fog még részese lenni. — Paraizs László mint hősszerelmes, Imre Ferenc mint táncos komikus eddigi sikereiket nagy mértékben gazdagították. — Mester Ferenc, Krämmer György, Haibach Árpád epizod szerepeikben kifogástalanok voltak. — Kurta Böske, Porcsalmi Rózsika, Seprenyi Mancsi, Nagy Mária és Kiss Mancsi, valamint Szilágyi Gábor, Romhányi János, Juhász Lajos, Lévai Ferenc, Kéri Lajos, Molnár Elek, illetve Benke Márton és Kiss Dániel mellék szerepeikben osztatlan részesei voltak a sikernek. A gördülékeny előadást Molnár Gyula és Bíró István sugók biztosították. A táncokat Benke Márton állította össze és tanította be. Farkasinszky Gyula lelkiismerettel látta el a zene körüli feladatát.

PARÁD keresse fel a kiváló gyógyhatású vas- és jódforrású gyógyfürdőt. Szénsavas fürdők. Vízgyógyintézet. Új modern (24° C) hegyi **STRANDFÜRDŐ** Különböző ivógyógy-módok bél- és gyomorbetegeknek. Folyóvízzel ellátott modern szobák. Penzió rendszer, előidényben 5.60—7.20-ig, főidényben 7—9.50-ig **DIÉTÁS ÉTKEZÉS**. Prospektust készséggel küld fürdőigazgatóság **Parádfürdő** idény V. 14—IX. 30. Főidény VII. 1—IX. 1-ig. Tel.: 1.

ORVOSI HÍR

A helybeli orvosok érdekeik megvédésére értekezletet tartottak, amelyen a jelenlegi helyzetüket alaposan megvárták. — E megbeszélést az lette szükségessé, hogy az utóbbi időben mindinkább elharapódzott az a rossz szokás, hogy az orvosnak nem fizették meg a rendelési és látogatási, valamint esetleges műtői díját és az legelőször feledésbe menő, azáltal tetemes anyagi veszteség érte őket, mivel az orvos még mindig ragaszkodik jogos és megszolgált, kenyerét jelentő járandóságát törvényes úton behajtani, viszont velük szemben minden téren a legnagyobb áldozatkészséggel és pontos fizetést követelik meg.

A közönség ma már szinte ingyenes munkát várna el az orvostól. Hiszen lépten-nyomon halljuk, hogy társaságban, utcán való találkozásnál, stb. rögtön egy „kistanácsol“ kérnek az orvostól, holott annak ideje módja az orvosi rendelőben volna, vagyis minduntalan igyekezzenek szaktudását ingyen értékesíteni, nem gondolva arra, hogy az orvosi diploma megszerzése egy igazi kis vagyonba kerül és hogy végeredményben az orvosnak az a kenyeré.

A megbeszéléseken egységesen megállapították — a mai gazdasági helyzethez mérten — a legméltányosabb orvosi díjszabási, amelyet minden orvos aláírásával fogadott el. Elhatározták továbbá azt, hogy május 1-től a rendelési és látogatási díjak azonnal megfizetendők. A megrögzött adóssokkal, akik egyik orvostól a másikhoz mennek csak azért, hogy a fizetéstől megszabaduljanak és így az orvosi kijátszások, fekete listára helyezik. És még több olyan kérdésben határoztak, amely jellegzetes a mai korra és egyben elszomorító. — Hogy erről a közönségnek tudomása legyen, minden orvos a várószobájában fellépő helyen egy figyelmeztető táblát helyez el. —

Ez nem bizalmatlanság a betegekkel szemben, hanem a saját érdekük megvédése.

A főszolgabírósa közegészségügyi és köztisztasági rendelkezései

A gyomai járás községeinek bellerületén lévő kútak melletti nyári utakon — az előzőt és kitérést kivéve — fogatos járművekkel közlekedni nem szabad.

A nehéz gépjárműveknek és autobuszoknak a községek bellerületén óránként 15 km-nél nagyobb sebességgel nem szabad menni.

Könnyű tehergépkocsik 20 km., személyszállító gépkocsik 25 km-nél nagyobb sebességgel nem közlekedhetnek a községek bellerületén.

A bellerületi háztulajdonosok, bérlők vagy a házak felügyeletével megbízott egyének tartoznak gondoskodni arról, hogy a házak előtt elvonuló járdák naponta legalább kétszer meg legyenek locsolva és a locsolás után le legyenek seprve. A járdák seprését, illetve locsolását csak reggel 6 óra előtt és az esti órákban (7—8 óra között) szabad elvégezni.

Semmiféle apró jószágot a község bellerületén az utcán tartani tilos.

A legelőre kihajtani szándékoló jószágot az udvarokból csak akkor szabad kiereszteni, amikor erre a jelt a kondás vagy gulyás megadja. Este, a behajtásnál várni tartozik az állalait minden tulajdonos a kapuban és azokat tartozik azonnal az udvarába beereszteni.

A község bellerületén a kutyákat az udvarból az utcára kiengedni és ott kóborolni engedni — szigorúan tilos.

Kivételt képeznek az idomított vadász és szobaebek, feltéve, hogy az ember tesli épségére nem veszélyesek. Ezeknek az utcán való tartására és vezetésére vonatkozólag az állategészségügyi törvény és végrehajtási utasításának rendelkezései irányadók.

Külterületi ebek vagy megkötve vagy előírással kolonc-cal tarthatók.

A ROVERETŐI HARANGSZÓ

Az olaszországi Roveretóban, a templom tornyában a világháború összes hősihalottainak emlékére hatalmas emlék harangot állítottak fel, melyet különböző napokon és órákban meghúznak minden esztendőben a meghatározott időpontokban az egyes nemzetek hősi halottainak emlékére s ugyanakkor a roveretói kastély ormán az illető nemzet zászlaját huzzák fel, illetve tűzik ki. Felhívták annak idején az érdekelt nemzeteket, hogy amikor az ő hősi halottaik emlékére szólalnak meg a roveretói harangok, ugyanazon időben otthon is, azon nemzet összes harangjai is szólaljanak meg, hogy áhítatos kegyelettel emlékezzenek meg hősi halottaikról.

A világháborúban elhunyt magyar hősi halottak emlékére minden év május hó 2-án este 9 óra 40 perckor fog megszólalni a roveretói harang.

A gyomai református egyház 1936. év. május hó 2-

án, szombaton este fél 9 órakor ünnepi istentiszteletet tart, melyre az egyház összes tagjait s községünk lakosságát tisztelettel és szeretettel hívja meg.

Az első harangozás az istentiszteletre szombaton este 8 órakor lesz, a második harangozás pedig egy negyed 9 órától — fél 9 óráig. Az istentisztelet pontosan este fél 9 órakor kezdődik.

Istentisztelet után 9 óra 40 perckor az összes harangok megszólalnak hősi halottaink emlékére a gyomai református nagy templom tornyában, ugyanazon időben, midőn a roveretói harangok is szólalnak.

Emlékezzünk kegyelettel hősi halottainkról ezen istentisztelet alkalmával s a harangozás idején is.

Békéscsaba közgyűlésén piacrendező bizottság alakítását javasolják. Egy városi tisztviselőt elküldenek a környékbéli községekbe a piaci rend ki tanulmányozására. Vágóhidat és hűlőházat építenek. Községi lakarképzőintézet felállítását javasolják.

ESEMÉNYEK

— A képviselőház a beruházási javaslatot tárgyalja.

— A felsőházban mindencsaklyás nagyjágyu felvonult a leleplezési törvény ellen.

— Megkerült a Négus. Az olaszok a jövő héten Abesszini fővárosát is elfoglalják.

— Spanyolország „vörösödik“ a kommunista mámortól.

— Az osztrák Phoenix biztosító társaság bukása a magyarországi fiókjára is kihatással van.

— A Magyar Revíziós Liga egységes állásfoglalásra hívja fel a nemzetet.

NYILTTÉR*

Nyilatkozat.

Gyomán, 1936 évi április hó 2-ik napján a gyomai református Egyház tanácsstermében Főtiszteletű és Nagyméltóságú Dr. Balthazár Dezső református Püspök Úr által, ide küldött Nagytiszteletű és Méltóságos Bizottság előtt — *presbiteri gyűlésen meg-gondolatlanul* — én alulírott id. Kéri Sándor presbiter gyomai Gróf Tisza István utca 66 szám alatti lakos azt mondtam, hogy „azok, akik Répás Pál gyomai ref. lelkész úrnak Gyoma községből máshelyre való áthelyeztetését az aláírt iweken kérték, azok a község salakjai“.

Ezért a meggondolatlan és sajnálatos elszóllalásomért ezennel nyilvánosan bocsánatot kérek mindazoktól, akik magukat sértve érzik; különösen a 2609 áthelyeztetést kérok nevében — részben — a Méltóságos Bizottság előtt küldöttségleg is megjelent: brassói Greising József, T. Kocsis Mihály, G. Nagy László, T. Kocsis Péter, id. Joó László, Fekete Lajos, Kruchió László, V. Kovács Imre, özv. Marjai Dánielné, Veres Imréné, Csapó Gergely és Hajdu Sándor gyomai lakosoktól.

Gyoma, 1936 április 22-ik napján.

Kéri Sándor s. k.

* E rovatban közöltekért nem vállal felelőséget sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal.

FÖLDEK KÖZÖTT

*Égen székely még a hajnai,
Kocsik futnak csendes trappal.
Libát terelnek a lányok,
Mosolyognak a virágok.*

*Ezer fénytől színes mező
Könnyes, mint a gyölcs-keszkenő;
S arcát a hold belejti,
Pacsirta kezd énekelni.*

*Alig látni még a földet,
A kis kondás már is csörget.
Pufók gyerek, majdnem mafla,
A malac-had egymást marja.*

*Hetyke béres, — szívem vidul, —
Ókrével szántani indul, —
Kidlt, kurjant, egyre mérgel,
Mig borozdol hat ókrével.*

*Előkerül a kis makra,
Szézdohánnyal telerakja,
Kovács üszköl, nem gyújt, — s végül
Tüzet kérni hozzám térül.*

*Szép menyecskék szédít raknak,
Vége-hossza nincs a dalnak,
Ajkuk csengő víg orgona
Lelkük kincsét szórja, onja.*

*Másfelől meg petrencéket
Hordanak be a legények,
Virtuskodnak, itt az szokás,
Magyar-erő, kuruc-fogás...*

*Asszony surran az útszélen,
Nyerges szilke jobb-kézében,
Ille-billen tág ruhája,
S villog erős lábaszúra.*

*Báránfelhő sóhajt simát,
Ringatózik ezer virág.
Elnézek a messzeségen,
Isten-szeme sír az égen...*

Bartha András.

A vámörlesztés maximális díját csak a termés után állapítja meg az árvizsgáló bizottság

Az Árelemző Bizottság hónapok óta gyűjti az adatokat a vámmalmok rezsi-tételeinek megállapítására, hogy ilymódon határozzák meg a vámörlesztési díjakat, illetőleg döntsenek a tekintetben, hogy leszállítandó-e a mai 12 százalékos vámörlesztési díj, vagy sem. Az Árelemző Bizottság a közeljövőben ebben a kérdésben dönteni nem fog, mert bevárni kívánja az idei terméseredményeket, amely után következtetni lehet az eljövendő gazdasági év buzaáraitra. Különbösen sem aktuális pillanatnyilag ez a kérdés, mert a buzának az ára közel 3 pengővel esett az utóbbi hónapokban és

e miatt a legtöbb malom magától leszállította a vámörlesztési díjat 12 százalék alá.

Mint értesülünk, az Árelemző Bizottság a vámörlesztési díjak megállapításánál azzal a gondolattal foglalkozik, hogy különböző energia-szolgáltatású malomokra különböző díjakat állapít meg, mert egészen

más a rezsi-tétele például egy víztorony berendezett malomnak, mint egy elektromos energiával örlőnek. Ez a gondolat egyáltalán nem új a malom-szakmában, mert az adóhivatalok is az energiaszolgáltatásnak megfelelőleg kalkulálják a haszonkulcsot és e szerint adóztatják a vámmalmokat.

Kifizetődő-e az amerikai mogyoró termesztése az Alföldön?

Újabbban egyre löbbsen fordulnak a szegedi m. kir. Növénytermelési Kísérleti Állomáshoz amerikai mogyoró termesztés, magbeszerzés ügyében az ország legkülönbözőbb részeiből; a kérdezősködők között több békésmegyei is akad, s épen ezért úgy vélem, nem lesz hiábavaló most az amerikai mogyoró termesztési lehetőségével megismeretni a békésvármegyei gazdákat.

Az amerikai mogyoró — mint neve is mutatja — Amerikából származik, tehát, a mienkéntől különböző éghajlat alól; már ez egymagában arra mutat, hogy kérdéses, lehet-e jövedelmezően termesztelni a mi viszonyaink között. Igaz ugyan, hogy Békésmegye is az ország délibb, legmelegebb részén fekszik és itt az őszi is elég hosszú, verőfényes, meleg szokott lenni, ami kedvezőbb az ilyen különleges, melegévi növények életére, mint az ország északibb, hűvösebb részének időjárása, de mégis sok olyan körülmény van, mely lehetetlenné teszi, hogy az amerikai mogyorót biztos eredménnyel, nagy hozammal s így biztosan jövedelmezően lehessen termesztelni.

Az amerikai mogyorónak két fajtája van; az egyik, amelynek terméseit (hüvelyeit) pörkölt állapotban a fűszer- és csemegekereskedésekben lehet kapni, a széltörülő bokra fajta; ennek szárai és levelei úgy reáfeküsznek a földre, azon úgy széltörülnek, mint az uiflunél. A másik fajtának ágai és levelei felállanak, mint a bab, borsó stb.-nél.

A széltörülő bokra fajta az, amelynek magját pörköletlenül is be lehet szerezni a nagykereskedésekben. Ez a fajta későn érő, hosszú tenyészidejű, lassu fejlődésű; ahhoz, hogy termést érleljen, keléstől érésig 5—5 és fél 6 hónapra van szüksége. Az amerikai mogyoró

kényes növény, magját csak későn lehet elvetni, május elején, vagy közepén, ha a talaj eléggé felmelegedett (12 C), különben soká fázódik, elrotthat, a férges és egerek megesszik. Mivel pedig szeptember vége felé már számíthatunk a hűvösebb időre, őszi esőkre, melyek az amerikai mogyoró magjának érésére kedvezőtlenek, mindössze négy, négy és fél hónap áll rendelkezésre; nyilvánvaló ebből, hogy ez a fajta csak akkor érlelhet elegendő magot és úgy adhat általában jövedelmező termést, ha meleg nyár után hosszú meleg őszi járja, mint ez az elmúlt 1935. évben is volt. Rendes időjárás mellett kevés az érett mag, kicsi a termés.

Több kilátás van a felálló bokru fajta eredményes termesztésére, mert ennek keléstől érésig rövidebb időre van szüksége, másrészt pedig egyszerűen hozván virágait, a termést is egyszerre és hamarabb érleli meg, mint a sokáig virágzó széltörülő bokru fajta. Ennek a magját azonban nem lehet beszerezni. A szegedi Növénytermelési Kísérleti Állomáshoz ebből a fajtából is van kis mennyiségű magja, melyet évekkel ezelőt szerzett 50 szemből szaporítottunk el, mivel azonban ezideig az amerikai mogyoró különféle fajtáival csak pár négyszögöles parcellákon kísérleteztünk, egyrészt kevés a magunk, úgy hogy másnak szaporításra ebből a jobbnak látszó fajtából még nem tudunk adni, másrészt pedig — s ez igen fontos a számító gazda szempontjából — nem tudjuk, hogy nagyobb területeken $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ —1 holdon mekkora termést ad az amerikai mogyoró, mert kisparcella terméséből nem szabad és nem lehet kál. holdakra átszámítani. Ennek oka az, hogy a kis területen a kísérletező a növényt jobban tudja trágyázni, ápolni, gondozni, mintha holdas táblákon

termesztené; márpedig hazánkban eddig mindenki csak egész kis területeken, főleg kertben, gyümölcsösben foglalkozott. Idáig az amerikai mogyoróval Nagy merészség volna tehát 20—30 fő terméséből azt mondani, — pedig ilyen is hallottunk és olvastunk már, — hogy az amerikai mogyoró termesztése feltétlenül kifizetődik.

Az amerikai mogyoró a keléstől magkötésig való rendszeres öntözést nagyobb terméssel hálálja meg; száraz talajon a mag és hüvely aránya $\frac{1}{2}$: $\frac{1}{2}$, míg ha kellő nedvességet kapott a tenyészidő alatt a növény, a hüvely csak $\frac{1}{3}$ a mag pedig $\frac{2}{3}$ -rész lesz. Tehát nemcsak nagyobb nyershozamot ad az öntözött amerikai mogyoró, de a mag-hüvely arány is jobb lesz.

Bár az amerikai mogyoró pillangós növény, nálunk gyökérgumókat nem fejleszt, s így nem is gyűjt a levegőből a gazdának ingyen nitrogént, mint a bab, borsó, bököny, somkóró stb.

Az amerikai mogyoró a lazább talajokat szereti, mert az ilyen talajba könnyebben tudja a föld alatt megérett termését belefurni. Ami szeged környéki homokjaink — kevés állatunk és takarmányunk s így kevés istállótrágyánk is lévén — soványak; az amerikai mogyoró pedig meglehetősen igényes a talaj tápereje iránt; ezért termesztése leginkább a jó növényi tápanyagokban és televényben gazdag, a vízrel jobban megártó, nem könnyen kiszáradó fekete homokon lenne indokolt. A közvetlen trágyázást nem szereli, istállótrágyás földbe velve inkább a növény szárai és levelei fejlődnek erősebbé, s kevesebb magot hoz. Márpedig azt a növényt éppen a magjáért termesztik, bár a magaratás után szárait, leveleit, jól fel lehet takarmányozni.

Hüvelyeit a bennük lévő maggal együtt, — mint fentebb már mondtam, — a földben érleli meg, s így természetesen a hüvelyek és a mag aránylag sok nedvességet, vizet tartalmaznak. Ezért igen fontos, hogy ősszel, ha a termést felszedjük, azt száraz, és szellős helyen, jól megszáritjuk, — ami az őszi esők, a levegő nagy nedvességtartalma miatt ilyenkor meglehetősen nehéz dolog — mert igen könnyen penészedik; a penészes árut pedig nem lehet csemegeként értékesíteni, legfeljebb olajlérésre használható. Ilyen formában pedig az amerikai mogyoró nálunk nem jól értékesül. A tökéletes száradást, mely a kifogástalan és jól értékesíthető áru előállításához feltétlenül szükséges, legjobban

meslerséges szállításberendezéssel lehetne megoldani, azonban ez már a termelési költséget növelné s így egyúttal a gazda hasznát is csökkentené.

Egy-két évvel ezelőtt még 60—70 fillér volt az amerikai mogyoró különkénti nagybani ára; lekötve, hogy a korán és biztosan beérő, biztos és nagyobb hozamu fajtából vetőmagot beszerezni nem lehetett, a később érő és ezért bizonytalanabb termésű széllerülő fajtát termeszteni érdemes nem volt annál is inkább, mert külföldről bármilyen mennyiségben lehetett behozni. Később, a múlt év vége felé, a fokozott vámvédelem folytán az ára 1.50 P-re, majd 1.80 P-re emelkedett, a napokban pedig a kókuszdíóval együtt az amerikai mogyoró behozatalt teljesen betiltották, úgy, hogy ha az országban lévő készletek elfogynak, utánpótlás nem lesz. Már pedig az amerikai mogyorót a rendes — bokron, fántermő — mogyoró pótlására használja a cukrászipar. Szóval nemcsak megpörköltve, mint csemege értékesíthető, hanem mint a cukrászipar egyik fontos nyersanyaga is. Így azaz lehet számolni, hogy minél jobban fogynak a készletek, az amerikai mogyoró ára még feljebb is fog emelkedni, egész a rendes mogyoró áráig, ami ma 2 P különként; a lehetséges emelkedés tehát nem lesz jelentős.

Ilyen viszonyok között már kifizetődő lehet az amerikai mogyoró termesztése; a mai árakat véve alapul, már ha egy két holdon legalább 1 mázsát lehet termeszteni (kedvező időjárás esetén, megfelelő talajon, esetleg öntözéssel erre számítani is lehet.) ennek pénzbeli értéke megfelel 10—10.5 q. buza értékének, amíg a behozatali tilalom fennáll, s ezáltal a magas árak megmaradnak, az amerikai mogyoró termesztése — átmenetileg — gazdaságos lehet. Természetesen ehhez megfelelő nagyságu és minőségű termésre van szükség.

Amint azonban a behozatali ismét engedélyezik, és az igen olcsón termeszett külföldi áru ismét bejöhethet az országba, ára azonnal esni fog, és előbb-utóbb eléri majd azt a határt, amikor megint nem lesz gazdaságos, kifizetődő dolog az amerikai mogyoróval foglalkozni.

Fentieket összefoglalva tehát azt lehet megállapítani, hogy ebben a percben érdemesnek látszik az amerikai mogyoró termesztésével való foglalkozás különösen akkor, ha ebben az

esztendőben erre a növényre kedvező időjárásunk lesz, úgy, hogy a termés jól és biztosan beérik, és kellő nagyságu is lesz. Ezt azonban senki sem tudja előre, s ezért óvatosságot kell ajánlanunk; kis területeken lehet vele foglalkozni, de több holdnyi területen termeszteni még a mai, kivételesen kétségtelen, magas árak mellett sem ajánlatos annál inkább, mert éppen a mi viszonyaink közé jobban illő, biztosabb és bővebb termésű — tehát fellétfellenül nagyobb gazdaságossággal termeszthető — fajtának a magját be sem lehet szerezni.

Meg vagyok győződve arról, hogy ha talán a mai viszonyok között érdemes is

termeszteni az amerikai mogyorót, a normális behozatali és árvizonyok helyreállása után a növény termesztése feladásba fog menni, dívalját mulja, s csak néhány kísérletezni szerető — jövedelmét a kísérletekből nem váró — egyén fog vele foglalkozni azokon az intézményeken kívül, melyeknek feladata azt kutatni, mely különleges, idegen országból, más világrészről származó növények, ezeknek milyen fajtái termeszthetők hazánkban biztos eredménnyel és — ez a fődolog — jövedelmezően.

RIGLER JÓZSEF

okl. gazda, m. kir. kísérletügyi assistens a szegedi m. kir. Növénytermelési Kísérleti Állomáson.

Az Állatértékesítő Hangya Szövetkezet

felhívja a lótarató gazdákat, hogy május 6-án reggel 7 órára Gyoma község vásárterére 4—10 éves kanca és paripa eladó lovaikat hajtsák fel, ahol az alkalmas lovaikat katonai célra igen magas áron értékesíthetik. Mivel nagy mennyiségű ló kiszállításáról van szó, ne mulassza el senki a most kínálkozó alkalmat megragadni. **A járlat levelet mindenki hozza magával, de ne irányítsa.** Ha van fedeztetési, vagy származási igazolvány, ajánlatos azt is vinni.

Állatértékesítő Hangya Szövetkezet.

Hogyan segíthet Gyoma lakossága az inségesein?

Ha lesz valamelyes termékünk, szűgyene lenne a községünknek, ha a gazdasági hátlárunk által rendelkezésünkre álló adottsággal nem tudnánk ellátni 700—750 inségeseinket.

Ha a helyzetünk az, hogy községünk lakossága 75 százaléka mezőgazdaságból él, akkor csak természetes, hogy illi kell keresni azt a lehetőséget, amely meg tudja adni azt, hogy segíteni tudjunk a munkásságon.

Persze illi előbb még olyan helyzetet is meg kell világítanom, amely szerves összefüggésben áll ezzel a gondolattal.

A községünkben élő nyugdíjasokra gondolok én, akiknek megadatott az, hogy kenyerük biztosítva van. Álljanak ezek félre és ne vállaljanak olyan munkát, amellyel elveszik a mások kenyerét.

Éljen a nyugdíjas a pénzéből, ne dolgozzon, ne gazdálkodjon és ne is kereskedjen.

Ha ezt megszívlelik, akkor 100—150 munkás legkevesebb 6000 napszámnál tud többet keresni.

Gazdáink pedig, akiknek ugyan nincs pénzük, de helyzetükből kifolyóan megadatott az, hogy részes kapálás és arálás által segíthetnek, ne kapálássák a tengeri sorját 10 fillérért. Ne arassanak géppel. Akkor tudom, ha terem, őszre lesz minden munkásnak tengerije, lesz búzája. Az az aratógép, amelyik ledöni az aranykajászt, az nem áldást, de átkot hoz. Ugyanakkor ne kívánjuk a munkástól, hogy 50 kg. búzáért arasson. Hisz ezt elfogyasztja a munka alatt.

De szólni kell a megsegítésnél a cséplőgépekről is. Illi csak idézni akarom a Földművelésügyi miniszter rendeletét. „Cséplőgép-vállalkozó és a munkások közötti szerződés az 1936. évben a községi előjáráság előtt kötendő meg“.

Ha ezt figyelembe vesszük, akkor is az elmúltakhoz képest 300—450 gyomai munkással több tud géphez szerződni.

Persze végül a bolgár kerlészetet is ide veszem. Ide kell venni azért, mert illi, ahol 700 inséges él, 30—35 bolgár és 20 idegen kertész dolgozik. Szerelném, ha munkásaink e mesterséget elsajátítani igyekeznének, akkor 2—3 év múlva 80—100 családdal lesz kevesebb az inségesek soraiban.

Legvégén pedig, amikor a munkásság helyzetét az olvasó, egyben pedig a község lakossai elé tárom, akkor feléd is fordulok munkás testvérem:

És nem kérek tőled mást, csak becsüleltséget. Ha ezt szószerin veszed, akkor át lesz hidalva az a szakadék, amelyik félve üli meg a szívnket. ér.—

ÚJ MENETREND MÁJUS 15-TŐL OKTÓBER 3-IG

Gyomáról — Budapestre
Személyvonat: 0.05 — 4.50
" 5.45 — 10.30
Gyorsvonat: 10.07 — 13.00
Személyvonat: 14.30 — 19.20
Gyorsvonat: 16.59 — 19.50
Motorvonat: 19.29 — 23.39

Budapestről — Gyomára
Személyvonat: 6.17 — 10.27
Gyorsvonat: 9.00 — 11.57
Gyorsvonat: 14.40 — 17.36
Személyvonat: 17.10 — 20.39
" 21.40 — 2.21

A reggeli szarvasi vonat 3 perccel hamarabb, tehát 6.35 órakor indul.

A Budapestről 17.10 órakor induló vonat Szolnokig sebesvonat lesz.

A Gyomáról 19.29 órakor induló vonat Szolnoktól sinautó lesz.

IDÉZETEK

Dr. PIUKOVICH JÓZSEF

„Járható utak a magyar rögön”
című könyvről

„Sokat szekeréztem, gyalogoltam, hogy a parasztság között lehessenek, hogy őket hallhassam, velük beszélhessek. S ha munkámnak egyes részeit talán nem értené meg a parasztság, — egyet azért jól tudok: megérzi belőle mindenki azt, amit én a számára mondani akarok!”

„Minden törvényt annyit ér, mint amennyit belőle az életbe átültethetünk. És minden törvényből az életbe annyit ültethetünk át, amennyit ebből a gazda át tud venni. Éspedig ezért a parasztsággal, annak lelkével a mai időkben annál többet kell foglalkozni, hogy így őt az új magyar életre, az új világszemléletre, új törvényes rendelkezések befogadására előkészítsük!...”

„Munkámban rámutatok arra, miként lehet és kell segíteni a parasztságon parancsolás, ráerőszakolás nélkül, úgy, hogy a segítségnek ez a módszere egyetlen állampolgárt se sújtson újabb anyagi teherrel. S aki vállalkozik arra, hogy végigjárja velem azt az utat, mely a parasztság megerősödése felé vezet, csakhamar rájön arra, hogy a sok csodavárás és álmodozás helyett szinte kézzelfoghatóak azok a lehetőségek, melyek a parasztságot súlyos gazdasági és lelki válságából kiemelhetik.”

**NEM OLCSÓBB MÁR
A BOROM
mint a szódavíz,
DE NEM IS SZÓDAVIZI
30 fillér**

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italnak, tiszta, tökéletes zamatúak és nem savanyúak.

Cím: **Székelly Ferenc**
Soltvadkert, Pesti megye.

ÉRTESÍTÉS

A közelgő nyári melegekre való tekintettel, amikor az ember sok vizet fogyaszt, ismételten bátor vagyok a fogyasztó közönség figyelmét felhívni arra, hogy ne veszélyeztesse egészségét a rossz kútvizből készített szódavíz fogyasztásával, mert a rossz ivóvíz igen sok betegség okozója. Sajnos, csonka Hazánkban igen kevés a jó és egészséges víz, környékünk pedig igen szegény a jó ivóvízben. A megszállt területen, a Felvidéken és Erdélyben igen sok jó csevice és forrásvíz volt, amit ma a csonka Haza közönsége igen nélkülöz.

Maconka községben **kötött szénsavas csevicevízforrás** van, mely forrásvíz, ásványi összetétele folytán **gyomor-, máj- és vesesebajosoknak, valamint gyengéknek és vérszegényeknek** igen hasznos. Ezen víz „**Mátrai Csevice**” név alatt van forgalomba hozva.

A „**Mátrai Csevice**” víz, bár még csak 2 éve van forgalomban, máris közkedvelté vált. Több budapesti és vidéki kórház és orvos kipróbálta és ajánlja a közönségnek.

Tekintettel arra, hogy nem drágább, mint a közönséges kútból készült szódavíz, így a legszegényebb osztály is fogyaszthatja. A „**Mátrai Csevice**” vizet szénsavval telítve hozzuk forgalomba, hogy **borhoz szódavíz gyanánt** is fogyasztható legyen.

K a p a t ó :
Glück Ármin
kereskedőnél.

Az elismerő levelek közül helyszüke miatt csak az alábbiakat közöljük:

Értesítem, hogy az Irgalmas kórházban, gyomorbántalomban szenvedőknél, főleg sósavtöbbségben lévő betegeknek a „**Mátrai Csevice**” vizet igen jó eredménnyel alkalmaztuk. A MÁV kórházi megfigyelések folyamataiban.

Budapest 1935 aug. 14.

Dr. Kausz János s. k.
belgyógyász,
osztályvezető tüdő szakorvos.
II. Zárda-utca 54.

Fehér Kereszt Gyermekek Kórháziól
Budapest, IX. Tűzoltó-u. 7—9.

A „**Mátrai Csevice**” néven ismeretes természetes savanyu borvíz különleges összetétele és kellemes íze miatt gyakorlatomban igen jól bevált. Chronicus lesoványodásnak, étvágytalanságnál, bélrenyheségnél és mint enyhe colagogum sárgaságnál is kitűnően alkalmazható. Tapasztalatom az, hogy állandó, vagy huzamosabb időn keresztül való használata a szervezetre csak egészséges lehet.

Budapesti, 1936 március 5.

Dr. Szemere Béla s. k.
igazgató főorvos.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat.
Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a *Mády* és 15-től a hónap utolsó napjával bezáróan a *beéri Balogh* gyógyszerár tarti szolgálatot.

A Gyomai Jótékony Nőegyesület 1. hó 4-én hétfőn d. u. 4 órákor rendkívüli közgyűlést tart az Üri-kaszinó éttermében, az Országzászló avatásával kapcsolatos teendők megbeszélése tárgyában. Az elnökség kéri az összes tagok megjelenését.

A Gyulán megjelenő Magyar Alföld azt a hírt közli, hogy a Békéscsabán üresedésben lévő egyik közjegyzői állásra vitél dr. Havliár Gyula gyomai közjegyzői jelöltje a közjegyzői kamarára.

Utazási kedvezmények a Budapesti Nemzetközi Vásár belföldi látogatói számára: A vásárigazolvány az összes magyar vasútvállalatok vonalain május 2-től május 18-ig Budapestre és május 8-tól május 24-ig Budapestről vissza 50 százalék kedvezményre jogosít. A belföldi utasok teljesáru jegyet vesznek, amellyel díjmentesen utazhatnak vissza a kiinduló állomásra. Igazolványok már kaphatók Gyomán: Wagner Márton Fiai és Lach és Varga üzletében, Endrődön: a Kereskedelmi Részvénytársaságnál és özv. Vaszkó Albertné fakereskedésében.

Amatőr-fénykép kiállítás.
Atilia városa, — Szentés — pünkösdre, — május 21 — június 1. között, 180 fontnyi amatőr-fényképező gárdájával megrendezi a „Tiszavidéki” Amatőr-fénykép Kiállítást. Az előjelekből illetve, a vidéki kiállításoknál szokottan, nagy számú és értékes díj, emléktárgy, oklevél stb. kerül kiosztásra. Ezeknek érdemszerinti odaítélését a Magyar Amatőr-fényképezők Országos Szövetségének a bekapcsolódása biztosítja. Fényképezéssel foglalkozó olvasóink figyelmét már most felhívjuk erre a szép eredményekkel bíztató kiállításra. Tájékoztatói bárkinek készséggel küld, — 50 fillér, levélbélyegben is beküldhető, levelezési költség ellenében a rendezőség: Szentés, MÁV. Menetjegyiroda.

Ezer vagon sót hoz be Románia. Az új román-magyar kereskedelmi egyezményben — mint értesítünk — Románia ezervagonos kontingenst kapott só behozatalára.

Gazdák figyelmébe! Tudomásunkra jutott, hogy az Állat-értékesítő Hangya gyomai körzetének telepkezelője Vondra Béla községünkben tartózkodik és megkezdte sertésvásárlásait. Mindazon gazdák, akiknek eladó feljavított vagy biztall sertésük van, jelentésük ezt be a Gyomai Termelők szövetkezeté Horváth Miklós ut 40 sz. alatti főüzletében. A sertéseket átvételkor a mázsalás után azonnal kifizelik. De elfogad a Hangya sertéseket bizományba is azoktól, akik így kívánják.

A Nemzetközi Munkahivatal megállapította, hogy Magyarországon a legolcsóbb a megélhetés — amihez nekünk az a megjegyzésünk, hogy ez csak az idegen országbeliekre vonatkozik, akik hozzánk jönnek, mert nekünk bizony elég gondot okoz a megélhetés.

Az iskolaév vége közeledik a gondos szülő nagy gondja, hogy melyik tanintézetbe, melyik internátusba adja gyermekét, milyen életpályát válasszon fiának, leányának. Most jelent meg az „*Internátusok, tanintézetek részletes tájékoztató címtára*” az 1936—37. tanévre, mely részletesen ismerteti a hazai oktatási intézeteket és nevelőotthonokat. Ezt a minden szülőnek nélkülözhetetlen és rendkívül ügyesen összeállított tájékoztatót, amely öt esztendő óta jelenik meg, 20 filléres portó-bélyeg beküldése ellenében ingyen megküldi Erdős József hirdetőirodája, Budapest, VI. Teréz körút 55.

Két földünk Négyesy és Traklani mezőberényi lakosok Békésen 5 hold területet kaptak a községtől léglagyártás céljára.

A tej fertőződésének okait ismerteti a Mezőgazdaság legújabb száma. Cikkével közöl még új növényfajok kereszlezéssel való előállításáról, a melegégyvi növények magyarországi termesztéséről, a ricinus-tartalmú olajipari takarmányokról, a kereskedelmi növények trágyázásáról, a hőmérősketnek a növényekre való befolyásáról, a szarvasmarhatenyésztésről, a Manninger-féle bogárfogó-gépről stb. A dásan illusztrált kiváló szaklapból a Mezőgazdaság kiadóhivatala Budapest, V. Földművelésügyi Minisztérium, díjtalanul küld mulatványszámot.

Turkevény Kiss István képviselőtestületi tag indítványára elhatározták, hogy a közérdekű földnyalókat, a dobszó útján való közzétételén felül, a helyi lapokban is közlik.

A Futuránál

(Wagner fatelep) burgonya, korpa, és szemestengeri állandóan kapható.

Herdy Ferenc

engedélyezett mérlegkészítő értesíti a tisztelt mérleg tulajdonosokat, hogy a javítandó mérlegeket és súlyok javítását és hitelesítését felelősség mellett vállalja.

Kossuth Lajos út 36.

A Gyümölcstermelők egyesületének rendes havi tagösszejövetele május 7-én csütörtökön este 7 órakor az Iparosanonc iskolában lesz.

A mezőtúri vásárt május 4 és 5-én tartják meg.

IDEG ÉS KEDÉLYBETEGEKNEK MEGNYÍLT A

BUDAPESTI SZANATORIUM.

Legmodernebb klinikai és lélekgyógyító módszerek. Elsőrangú ellátás. Polgári árak. Budapest, XIV., Jávor-ucca 11/B. Telefon: 966-71.

Felhívás. A selyemiermelési idény alatt a selyemienyészlőkkel az utcákon, köztutereken és a közutak mentén levő eperfákról való lombszedésben senki meg ne akadályozza, a fák lombját senki ártalmas folyadékkal hasznavehetetlenné ne tegye, ugyancsak a selyemienyészlők érellel gunyolódásától, vagy bántalmazásától is mindenki tartózkodjék, mert Főszolgabíró Úr az 1894. XII. t. c. 95 §-ának d. pontjába ütköző minden ilyen cselekményt a legnagyobb szigorral fog megtorolni. Hatóság.

Meghalt az egyiptomi király, akinek fia lett az új király.

Körültáncolta a világot. Egy magyar láncosnő világkarrierjéről remek illusztrált cikkkel közöl a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és külön tartalommal jelent meg. Nagyszerű illusztrált rádióműsorokat, egy felvonásos színdarabot, novellákat, verseket, pompás színházi beszámolókat, pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz képet közöl a népszerű színházi képeslap. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A sas karmaiban. Ez a címe annak a rendkívül érdekes cikknek, amely Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan érdekes cikkkel, pompás folytatásos regényt és közel száz nagyszerű képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A nagy terjedelmű és gazdag tartalmu Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A Gyomai Termelők Szövetkezeti üzletében olcsóbb lett a korpa. Különleges minőségű liszt és permetezőszerek jutányosan kaphatók. Vendéglőjének kerthelyisége május 3-án vasárnap délután 1 órai kezdettel kugliverseny keretében nyílik meg. A nyertesek között 1 korsó Dréher sör kerül kiosztásra. Állandóan friss csapolás 14 százalékos Szent János sör fél liter 44, 3 dcl. 26, 2 dcl. 18 fillér. Hideg és meleg ételek minden időben kiszolgáltatnak. Zóna pörkölt nagy adag 26, kis adag 18 fillér.

„Pirandello legszebb novellái“ a Pesti Napló Könyvek sorozatában. Az Est-lapok kedvezményes könyvsorozata, a „Pesti Napló Könyvek“ májusi kötele az igazi irodalom barátai számára nagy szenáció lesz. A május 1-én megjelenő új kötet szerzője LUIGI PIRANDELLO, az új olasz irodalom világhírű büszkesége, az olasz dráma nagy reformátora, akinek „Hai szerep keres egy szerző“ című különös és nagyértékű darabja világsikerrel jelentett a színpadon. Pirandello, a tanár és esztétikus egyúttal a legnagyobb olasz elbeszélők közé is tartozik, novellái hatalmas gyűjteményéért kapta meg a Nobel-díjat. E novellák új oldalról mutatják be különös tehetségét, amely a gondolatbeli mélységet és az érzésbeli emelkedettséget valami sajátos gunyolódó hanggal kapcsolja össze. Pirandello e novelláinak gyűjteménye a „Pesti Napló Könyvek“ május 1-én megjelenő kötele, amely mellán számíthat a magyar olvasóközönség legnagyobb érdeklődésére. A kötetet május 1-től Az Est-lapok előfizetői és olvasói 1 pengős kedvezményes áron vásárolhatják meg a helyi újságbizományosnál.

Ki tudja, hogy Gyomán 2075 alma, 1818 körte, 1446 cseresznye, 5353 meggy 569 őszibarack, 1062 kajszinbarack, 9485. szilva 922 dió, 15 mandula, 5957 eper és 784 egyéb gyümölcsfa volt 1930 évben. Hogy ma, amikor a gyümölcstermesztés terén a nemesítés is nagyszerepet játszik, akkor időszerű volt, hogy Gyomán is történelmi ilyen irányú megmozdulás. Jer te is és lépj a tagok sorába.

Endrőtől 5 km-re

130 k. holdas

prima tanyásbirtok 6—8 évre haszonbérbe kiadó.

Érdeklődőknek

bővebb felvilágosítást ad JÁRÁSI GAZD. FELÜGYELŐ Gyoma, Rákóczi utca 10.

MEGHÍVÓ!

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt. 1936. évi május hó 21-én délután fél 4 órakor, Endrődön, a Katolikus Népház nagytermében tartja:

XLII. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyvvezető és jegyzőkönyv hitelesítők kijelölése.
3. Igazgatóság jelentése a lefolyt 1935. üzletévről.
4. Az 1935. évi mérleg- és eredmény-számla előterjesztése a felügyelőbizottság jelentésével, valamint a nyereség iránti javaslattal, továbbá az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
5. Igazgatóság választása 3 évre.
6. Felügyelő-bizottság választása 3 évre.

Endrőd, 1936. március hó 9-én.

Az Igazgatóság.

Az Új Idők Lexikonának

nagy sikere. Minden kor szellemi életének legjelemezőbb megnyilvánulása az ismeretek és tudományos adatok gyűjteményes formája: a lexikon. A francia felvilágosodást Diderot Nagy Enciklopédiája, az angol polgári lelkületet az Encyclopaedia Britannica, a német alaposságot a Meyer és Brockhaus fejezi ki legjobban. Korunk problémáinak legkifejezőbb, legteljesebb összefoglalása az Új Idők Lexikona, amelynek első kötele most jelent meg és páratlan sikert aratott. A magyar tudományos élet kétszázötven kiváló képviselője irta ezt a lexikont, amelynek minden sora a mai életet, a mai szempontokat veszi figyelembe. Nemcsak adatokat közöl, tudást ad, hanem a gyakorlati problémákban is teljes segítséget nyújt — az első kötetben. A-tól egészen az almafáig. Ha a XX. század első felének irodalmából csak ez a lexikon maradna fenn, akkor is képet alkothatnánk a késői utódok, milyen volt napjaink civilizációja és kultúrája. Külön említést érdemel a lexikon képanyaga, amely mindig a szükséges és jellemző részleteket illusztrálja. Az Új Idők előfizetőihez ajándékképpen, minden külön ellenszolgáltatás nélkül jut el ez a husz-kötetes kitűnő tudás-gyűjtemény, amely azonban példadadó határkő a lexikonírás útján. Az Új Idők előfizetői negyedévenként egy-egy kötetet kapnak díjtalanul. Minden érdeklődőnek szívesen áll rendelkezésére az Új Idők kiadó-hivatala Budapest, VI. Andrássy-ut 16.

Mérlegek és súlyok javítását és meghitelesíttetését vállalja

Kocsis Imre

géplakatos mérlegjavító

Kossuth Lajos út 40 szám.

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936 április 16-tól 30-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Csuvár Jánosné Szujó Róza fia László Lajos rk., Gyebnár Imréné Dinya Eszter fia Endre rk., Kereki Istvánné Püski Eszter fia László Lajos ref., Kiss Lászlóné Rau Róza fia László István ág. h. ev., Imre Gizella leánya Margit ref., Lukács Lajosné Csapó Piroška fia Lajos ref., Tari Imréné Forgács Etel fia Lajos ref., Rabi Mária fia Lajos Gyula ref., Icsa Lászlóné Juhos Rozália fia Gyula ref., Egei Antalné F. Nagy Eszter leánya Eszter ref.

Házasságot kötöttek:

Sűrű István és Pfeifer Erzsébet.

Meghaltak:

Vatai Lukácsné Szabó Mária 63 éves ref., Seprenyi Dániel 75 éves ref., Kató Gábor 76 éves ref.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Drahó Frigyesné Erdősi Anna fia Jenő Mihály rk., Bánfi Józsefné Nándori Ilona fia Gyula rk., Uhrin Franciska fia József rk., Majoros Györgyné Bela Etelka fia István rk.

Házasságot kötöttek:

Oláh Gergely és Gyuricza Borbála, Bankó András és Kiss Jolán, Soczó Vendel és Gellai Veronika, Soczó Elek és Elek Regina, Bula Lajos és Oláh Mária, Cs. Varga Károly és Szujó Ilona, Gyuricza Bálint és Szujó Franciska.

Meghaltak:

Látkoczkai Ambrus 23 éves rk., özv. Gonda Józsefné, Bukva Mária 68 éves rk., Hangya Miklós 3 éves rk., Kolón Jánosné Klimó Mária 78 éves rk., özv. Timár Vincéné Salamon Krisztina 65 rk., Nagy Imre 15 hónapos rk., Varga Imre 76 éves rk.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P., Fél évre 2:60 P., Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csülörtők este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

SZÍK DIGÓZÁS

A „Gyomai Ujság“ 1933. február 25-iki számában a fenti címmel a következő cikk jelent meg, amelyet az endrődi zöldmező értekezleten felvetett szíkjavitási akcióval kapcsolatban ismét leközölünk.

A határban járva, évről-évre újabb földhányásokat lát az ember ősszel és télen. Újabbban keskeny, mély árkokat ásnak, lemennek több méter mélységig is. A kiásott földet eltalicskazzák, szétterítik a földön: „eltemelik vele a szíket.“

A ráhordott földből nyert rétegből, szorgos trágyázással, okszerű megműveléssel, egészen jó termőföldet csinál a szorgalmas kisgazda és joggal tartja magát külön gazdának a szomszédjánál, aki az ősztéli időt ellustálkodta, amikor ő verejtékezett a kemény föld csákányozásával. De meg is van a haszna, mert jobb a termése, több a jövedelme, nagyobb a munkakedve.

A cukorgyári méziszappal való szíkjavitás nem tud nálunk elterjedni, mert azt pénz nélkül nem lehet keresztülvinni, sőt a kisemberek bizalmatlanok is ezzel az eljárással szemben. Lehet, hogy ennek nagyobb részt talán éppen az az oka, hogy a méziszapp alkalmazásához pénzre van szükség, míg a digózáshoz csak szorgalom kell. No és ennek a digózási eljárásnak — a korát megelőzőt kiváló Tessedik Sámuel jóvoltából — immár száz éve ismerjük a jóságát.

Tény, hogy az illető tulajdonos a szíknak akár pénzbeli, akár munkával való megjavításával gyarapította az állami vagyont,

mert jobbtermővé tette a földjét.

Az állam részéről eddig nem jutott kifejezésre a digózással való nemzeti vagyongyarapítás kézzel fogható elismerése. Pedig milyen egyszerű volna ez!

Minden községben a szíkföldekre — a már megjavítottakra is — kivetett földadót osszák el évente úgy, hogy a meg nem javított szíkföldekre 10—30 száza-

lék nagyobb adó essék a már megjavított földek javára. Ebből azonban az uradalmi földeket sem szabadna kivonni.

Ezzel az adózással, amely az államnak vagy községeknek egy fillérébe sem kerülne, a szíkföldek javítását nagy lendülettel vihetnénk előbbre, egyben a nemzeti vagyont és nemzeti jövedelmet is gyarapítanánk.

W.

Zöld napok Endrődön

Az „Aiföldi Zöldmező Szövetség“ ellenőrzésében elvetett lucerna nagyszerűen sikerült a gyomai járásban

Három napig a járásunkban időzött dr. Piukovich József ügyvezető igazgató és Tolvay Z. Géza központi gazdasági felügyelő

Május 2-án este érkeztek Endrődre a zöldnapok budapesti vendégei: dr. Tóth Jenő a földművelésügyi miniszter képviselőjében, dr. Piukovich József ügyvezető alelnök és Tolvay Z.

Géza központi felügyelő.

Vasárnap reggel Kondorostanyára mentek ki, erről az útról Fülöp Imre kisgazda, lapunk munkálarsa a következőleg számolt be:

A „Zöldmezőnap“ Kondorostanyán

Május 3-án, vasárnap, a Zöldmező Szövetség kiküldöttei, mint a Gyomai Ujság múlt heti számában írta, meglátogatták Kondorostanyát is. A lucerna-akcióval kapcsolatban az idei új vetésű lucernaföldek megtekintése után a Katolikus Olvasóköri értekezlet volt, amelyen sok szép beszéd hangzott el. Különösen szívhez szóló volt Tolvay Z. Géza titkár urnak azon kijelentése, hogy: „Amelyik ember a mai helyzeten elkedvetlenül azt mondja: Nem törődöm én már semmivel, úgyis öreg ember vagyok már én, mind egy már nekem!“ — az az ember megérdemi a sorsát. Azért igenis, minekünk dolgoznunk, törekednünk kell, hogy azt a drága magyar földet, amelyet az apáink becsülettel hagytak reánk, mi is becsülettel hagyjuk utódainkra!

Ugyancsak sokunk érzelmeit fejezte ki dr. Piukovich József szövetségi alelnök úr is, amikor azt

mondotta: „Mi a magyar sors jobbrafordulását nem a dunaparti, villanyfényben csillogó palotákból, hanem itt, a környéken látható fehérre meszelt tanyákból és az azokban lakók dolgos kezétől, becsületes, törekvő munkájától várjuk!“ Jölesd örömmel hallottuk még az alelnök úrtól, hogy mint a Gyomai Ujság 1935 aug. 24. száma is „Ujhonfoglalás“-nak nevezte a körösöntuliak embergyöttrő, nehéz munkáját a szikkel vívott küzdelemben.

De...! Ezekkel a sokszor szépen hangzó szövegekkel szemben mit látunk? Legtöbbször azt, amit ugyancsak az alelnök úr mondott: „Ez a társadalmi réteg nincs úgy megbecsülve, ahogy azt megérdemelné.“ Már több évtized óta sokszor halljuk, hogy: „A föld, a mezőgazdaság az ország alapja.“ „A kisgazda és földműves osztály a társadalom gerince“, ennél tovább azonban nem igen mennek...

Hányszor tapasztaljuk, hogy úgynevezett „úri“ emberek a szertint értékelnek valakit; csizma van e lábán és magyar ruha rajta, vagy valami új divatú ruha és cipő!

És hányszor halljuk, hogy csakugy fitymálva beszélnek a „parasztról“, még olyanok is, akik ebből a sorsból kapaszkodtak fel.

Ilyenkor eszembe jut az Aesopusi mese: „Eltévedtében a kis méhecske meglátta az oltáron a viaszgyertyát. Örvendezve szállt reá és igyöngicsélt: Óh! mint örül a lelkem, hogy csekély munkám ily nagy megtiszteltetésre tált. Munkád? — felel gögösen a viaszgyertya — hogy mondhatz ilyet? — Vajjon mióta készít a méh fehér viaszt? Hitvány! — szólt elkeseredve a művész-bogár. — Nem vagy érdemes a szent helyre, mert felfuvalkodásodban eltudtad felejteni, hogy egykor csak sárga konkoly voltál. Szegényből lett gazdag, hamar elbizza magát.“

De talán messze is mentem a tárgytól. Azt szeretném azonban ezzel megérteni mindazokkal, akik még ma a Zöldmező mozgalmát és vele együtt a kisgazdát, a parasztot ellenszenvesnek tartják, lenézik, hogy csak akkor várhat az emberiség jobb jövőt, ha, mint a rómaiakról írja a történelem: „Még a legelökelőbbek is szeretettel foglalkoznak a földműveléssel.“

És a Zöldmező Szövetség ilusztris vezetősége is akkor tölti be igazán nemes hivatását, ha a fentebb említett félszeg érzelmeket sikerül a magyar közönség lelki világából eltávolítania. Bizzunk a sokszor emlegetett magyar nemeslelkiségben, hogy ez így lesz.

Fülöp Imre

Aznap délután az endrődi hid melletti hullámtéri legelőn réljavitó gépek bemutatója volt.

A jelen voltak élénk figyelemmel hallgatták az egyes gépek, szerszámok gyakorlati ismeretelését és gazdasági jelentőségét. A mi erősen kötött talajú legelőink meghasogatása, megszűntetése az eddigi drága szerszámokkal nem volt elérhető kisebb embereknek, de a bemutatott szerszámok olcsóbb árával majd csak megbirkózunk valahogyan.

nyésztés és az ezzel kapcsolatos szülkezes lakarmánytermesztés elsőrendű gazdasági fontosságára, hogy megfelelő irányelmeléssel visszajuttassuk a földünkbe az onnan kivett, elhasznált tápanyagokat.

Dr. Darók József, a Békésvármegyei gazdasági egyesület titkára az alföldi zöldmező szövetség értékes munkáját méltatja, de különösen *dr. Piu-kovich József* alelnök munkásságát emeli ki, megemlékezve a most kiadott, a maga nemében egyedülálló agrárpolitikai tanulmányára, amelyet *dr. Piu-kovich József* annak a parasztságnak írt, mely papokat és tanulókat ad a hazának, hogy önmaga sokszor vezetés, tudás és hit nélkül bolyongjon.

Frolyó István a szikes földek megjavításához szükséges pénzzel való támogatás kiszakozását kéri az alföldi zöldmező szövetség által.

Varju Imre szintén a szikes földek megjavításához szükséges támogatást sürgeti, valamint a seriés ollóanyag olcsóbbá tételét tartaná szükségesnek, mert ha ma valakinek két szüldője van és az egyiket be akarja oltani, akkor a másikat el kell adnia, hogy ki tudja fizetni az ollóanyagot.

Wagner Márton a szépen sikerült lucerna akcióval kapcsolataiban a lucerna kártevők megismereteléséhez szükséges színes képek széleskörű terjesztését tartaná szükségesnek, valamint a kártevők pusztításának lehetőségével is ismerlessék meg gazdáinkat.

Tolvay Z. Géza, az alföldi zöldmezőszövetség központi gazdasági felügyelője azonnal válaszolt *Wagner Márton* felszólalására és egy pár hasznos gyakorlati lehetőséget említett fel a legveszedelmesebb lucerna ellenség, a lucernaböde pusztítására. Igéretet tett, hogy a lucerna kártevők megismeretelésére és pusztítására részletes felvilágosítást ad ezután is.

Kovács Lóbor összegezte az értekezlet mindvégig értékes és nívós előadásait. Üdvözölte a közibénk ismétellen eljött zöldmező szövetségi vezetőket, akik fáradhatatlan kitartással jártak eddig is közöttünk és most is már két napja járják a határt, ott keresik fel a gazdákat a fanyáikon és el látják őket hasznos tanácsokkal. Biztosítja a központi urakat, hogy nem végeznek hiába való munkát, mert az endrődi gazdák hálásak lesznek.

Megköszöni az előadóknak értékes előadásait, a hallgatóságnak komoly érdeklődését és bezárta az értekezletet.

Közös vacsora a budapesti vendégek tiszteletére

A félnyolckor véget ért értekezlet után *Varjú Fülöp* domb-szögi vendéglőjébe mentek át, ahol a budapesti vendégek tiszteletére vacsorát rendeztek, amelyen 80-an vettek részt.

Vacsora után *Harsányi László* *Piu-kovich József dr.*, *Sorbán Jenő dr.*, *Legeza Tibor dr.*, *Kató Lajos* és még számosan szólaltak fel. Ezek között különösen *dr. Sorbán Jenő* főszolgabíró felszólalása figyelemreméltó, aki a gyomai járás szarvasmarhatenyésztők egyesületének közeli megalakítását jelentette be. Az előkészületek szerint május 17-én tartják meg az egyesület megalakítására és a törzskönyvezés bevezelésére

az első értekezletet és valószínűleg akkor már a belépésre vonatkozó bejelentéseket is eszközölnék.

A többi felszólalásokban a szikdigőzés is szóba került és különösen élénk visszhangot keltett *Wagner Márton* felszólalása nyomán Gyoma és Endrőd közigazgatási egyesülésének gondolata. Ha az ott jelenlévőkön mulott volna, akár azonnal is kimondották volna az egyesülést.

Az egyszerű birkapörköltből álló vacsora nagyon izletesen volt elkészítve és izlésesen fellátalva. A bor és a kiszolgálás is jó volt.

Csudaballai legelőszemle

Hétfőn reggel Endrőd és Gyoma előjárósági megbízottjaival kimenek a pesti vendégek Csudaballára, megtekintették a legelőket és jószágokat,

valamint az arrafelé elvetett lucernákat.

A délutáni gyorsul utaztak vissza a pesti vendégek Budapestre.

Vitéz Marton Béla sajtó útján elkövetett 12 rendbeli rágalmas és becsületsértés miatt bünvádi feljelentést tett az Esti Kurir ellen

Bíróság fog itélkezni a példátlan sajtóhadjárat ügyében

Azoknak a politikai élőtámadásoknak a sorozata után, amelyeket az Esti Kurir vitéz Marton Béla és munkája ellen hónapokon keresztül folytatott, Marton Béla jogi képviselői a

tegnapi nap folyamán az Esti Kurir ellen sajtó útján elkövetett tizenkét rendbeli rágalmas és becsületsértés vétsége miatt bünvádi feljelentést nyújtottak be.

Tűzoltóvizsga Gyomán és Endrődön

Május hó 4-én 18 órakor tartották meg a gyomai tűzoltók régi tanfolyamának vizsgáját *Dévényi Lajos* vármegyei tűzrendészeti felügyelő elnöklete alatt. A vizsgán jelen volt *dr. Maasburg Kornél* tb. szolgabíró és *vitéz Madaras Gyula*, a tűzoltó egyesület elnöke.

Vizsga után *Dévényi Lajos* vármegyei felügyelő *Wagner Márton* járási tűzrendészeti

felügyelővel Endrődre ment, ahol *Harsányi László* főjegyző jelenlétében az endrődi tűzoltók vizsgáját tartották meg.

Minkét község tűzoltói bizonyosságot tettek, hogy *Szabó József* endrődi és *Arany Gusztáv* gyomai parancsnokok a télen át hasznosan töltötték tűzoltóikkal az időt.

Gyoma község közgyűlése

Gyoma község képviselőtestülete f. hó 8-án csütörtökön d. e. 9 órakor tartotta meg rendkívüli közgyűlését. A gyűlésen jelen volt *dr. Sorbán Jenő* tb. főszolgabíró is, aki nagy érdeklő-

déssel figyelte az egész közgyűlés menetét.

A tárgysorozat kiemelkedő pontja *Pánczél Emil* főjegyző engedélyezett szabadságának bejelentése és egyben a betegsége kezelé-

66-ik M. KIR. ÁLLAMI SORSJÁTÉK

17.000 nyeremény 250.000 arany pengő értékben.

Főnyeremény:

40.000 aranypengő

NYEREMÉNYEK:

20.000 ar. pengő, 10.000 ar. pengő
2-szer 5.000 aranypengő
4-szer 2.500 " "
6-szer 2.000 " "
10-szer 1.000 " "

és még több nyeremény, melyek mind készpénzben fizettetnek ki.

Huzás június 5-én.

Sorsjegy árak:

Egész: ar. P. 3. Fél: ar. P. 1.50.

Sorsjegy kapható osztálysorsjegy főarúsítóknál, valamint dohánytözsdekben. Postai megrendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesít a M. Kir. Pénzügyigazgatóság Budapest, V. Szalay-u. 10.

sére 250 pengő segély kérelme volt, amely körül nagyobb nézeteltérések voltak. Több hozzászólás után 18 szavazat 17 ellenében *Pánczél Emil* főjegyző részére — gyógykezelésre — megszavazta a 250 pengőt.

A Széchényi úti ártézikut ügyében bejelentette az előjáróság, hogy a kút tovább fúrására pályázatot hirdetett. Amennyiben a kút továbbfúrására nem lesz pályázó, úgy egy új kút fúrására írja ki a pályázatot.

Több kisebb közsegély iránti kérelem után a közgyűlés 10 órakor ért véget.

A NEP. gyomai szervezetének választmányi ülése

A Nemzeti Egység Párt gyomai szervezete május 3-án délután 3 órakor *Nemerey Péter* elnöklete alatt népes választmányi ülést tartott, amelyen a körlevél ismertetése után a választmány a Gyomán megállapítandó legkisebb napszámberéket vette tárgyalás alá.

A megindult hozzászólások is igazolták, hogy ezzel is kell foglalkozni, mert ez is közérdek. A kormány kitűzött célja is mutatja, hogy ez nem pártérek, mert ezzel a magyarság széles rétegének előnyösebb helyzetét kell szem előtt tartani.

Többek hozzászólása után a válaszmány kimondotta, hogy amennyiben a többször összehívott járási mezőgazdasági bizottság ilyen értelemben nem hozható érdemleges döntést — mert egyszer sem volt határozat képes — úgy megkeresik a vármegyei főispánt és kérik fogják, hogy Gyoma és Endrőd községekben a legkisebb napszámbéreket 1 pengő 80 fillérben, míg az aratási idő alatt 3 pengő 50 fillérben állapítsa meg.

Nónay Ferenc és Sánta Károly a pártkebelén belül megalakítandó zenekarra tettek indítványt. A válaszmány az indítványt magáévá tette és annak megszervezésével az indítványozókat bizta meg.

Több kisebb ügy tárgyalása után az ülés 6 órakor ért véget.

Jól sikerült a Hangya lóvásárja 350 lovat hoztak be Gyomára, ezekből 62 darabot soroztak be

Május 6-ra hívták meg a gyomai vásártérre Gyoma — Endrőd és a határos gazdákat a Hangya közbejárásával folyamataiban lévő németországi lóvásárlásokra kiválasztandó lovak bemutatására. Kora reggeltől késő délutánig az országos vásáraink élénkségével felérő mozgás volt a vásártéren. A lótulajdonosokon kívül sok ráérő érdeklődő is odaállt a nagy négyesög nézői közé és gyönyörködött az elővezetett szép lovakban, mert hát a „lovás” mivollunkból egy kicsike még van bennünk.

A megfelelőeknek előjegyzett lovakért 400—600 pengőt ajánlottak és az árakkal meg is voltak elégedve az eladók. Ezekben az árakon 62 darabot soroztak be. Körülbelül egy hét múlva eljönnek a németek is és akkor csak ezeket a lovakat vezetik elő és az akkor bevált lovakat veszik meg, de a most megalkudott árért. Jó lesz, ha a besorozott lovak tulajdonosai ezt a rendelkezésre álló hetet kihasználják, egy kicsit javítanak még a lovakon és a bizottság elé listán vezetik fel lovaikat.

Németország 12.000 darab lovat akar most vásárolni Magyarországon. Esetleg augusztus vagy szeptember hónapokban megint eljönnek hozzáuk.

A gazdáknak lestezt, hogy közvetítők nélkül adhatták el lovaikat és pedig olyan árakon, amelyek mellett megtalálják számitásaikat is. Olyan esetet is említettek, hogy a közvetítők csak 200 pengőt ígértek előzően olyan loért, amelyért most 450 pengőt kaptak.

Annyi tény, hogy a Hangya első lóvásárjával meg vannak elégedve a gazdák.

Nagyságos Záhonyi Aladárné úrnőnek

*Női türelem és hönleányi érzés
Kellott, hogy e művet buzgón létrehozza,
Hogy a szelek szárnyán üzenetét küldjön
Határokon túlra s onnan visszhangozza,
Hogy még él itt a Magyar.*

*Ezt az ősi zászlót, amit ezer éven
Pusztító csatákon vész viharja tépett,
E község piacán, hogy árbocra szökken,
Önök köszönhetjük ezt az eszményképet,
Miért, ha kell, meghal a Magyar.*

*Lengjen hát e zászló és hirdesse fennen,
Hogy a női keblek a Hazáért égnek.
Vigyé el sóhajunk határokon túlra:
Ha majd visszajutnak az elcsatolt Végek,
Ujra boldog lesz a Magyar.* Bauer Illés.

Június 7-én lesz az országzászló szentelése

A gyomai jótékony nőegylet május 4-én rendkívüli közgyűlést tartott. Megbeszélés tárgyát képezte az országzászló szentelése időpontja és a rendezés kérdése. Záhonyi Aladárné elnök vezetésével a következő határozatot hozták: Az ünnepély június 7-én a déli órákban lesz. A zászlóanyának meghívott Anna főhercegnő és az ünnepi szónok Urmánczi Nándor június 7-én a déli gyorsal érkeznek. A pályaudvaron a Nőegylet vezetősége fogadja őket ünnepélyesen. Innen bevonulás az országzászlóhoz, ahol a község vezetősége fogadja az érkezőket. Az ünnepély azonnal megkezdődik, tehát déli 12 és 1 óra között. A rendezőség minden testületnek, egyesületnek, akik képviselik magukat, az ünnepélyen helyet biztosít. Ezt mielőbb be kell je-

lenten a szétküldött meghívókon. Az ünnepélyen elhangzott beszédeket mindenki jól fogja hallani, mert hangszórók lesznek felállítva. A rend fenntartásában a cserkészek és a tűzoltók segítenek a rendezőségnek. Az ünnepélyt diszebéd követi, melyen a magasrangú vendégek is részt vesznek.

Gyoma község magyaros jóizlését mutatná, ha minél többen magyar ruhában jelennének meg. Magyar ruhás asszonyoknak és lányoknak külön helyet tart fenn a rendezőség.

Az irredenta gondolatokkal való együttérzésünket mutatjuk meg, ha mindnyájan ott leszünk az ünnepélyen.

Ahogy a rendezés munkája előre halad, híreinket e lapban közöljük a község lakóival.

Az Országzászló bizottság.

GYŐZÖTT OLASZORSZÁG

Addisz-Abeba elesett. Ezzel be is fejeződött Abessziniában a harci tevékenység és egyben lezárult egy modern eposz első része.

Époszi sajátossággal bír az olasz fassista reneszansz küzdelme, mert ha a ködbe vesző mítoszi hatalmasságok mondái gátlását, vagy segítségét, (mely az epikai költészet egyik ismeretelője,) el is hagyjuk, éppen elég kézenfekvő bizonyosság igazolja a lefolyt küzdelem nagyságát és éppen elég megpróbáltatás avatja regebeli hősé az olasz gyarmatosító sereg minden egyesét, közkatónától tábornokig és mindezek felett a vezért, Mussolinit, a Duce-t.

Háboruban a győzőnek van igaza. Övé minden jog és előny. Pillanatig sem volt kétséges Olaszország győzelme Haile Sellassie és a hozzáhozó Rassok felett, mert az olasz

hadifelkészültség a laza alapokra épített abesszin behelyzet ez irányban már eleve eldöntötte a küzdelem sorsát. Az olasz vezetés és főleg Mussolini listán látása, clair voyance — a szerencsésen választotta meg az időpontot és aknázza ki a kínálkozó alkalmat, hogy intakt egységére támaszkodva meghódítsa azt az Abessziniát, mely még közvetlen e háború előtt egy kényúr kegyencsoporija harácszerűlete volt és csak idő és alkalom kérdése lett volna, hogy valamely gyarmatosító európai nagyhatalom előbb-utóbb bekebelezze.

A fő tehát az elsőség megszerzése volt. Az előjogé.

Mussolini Olaszországa skartba lett minden diplomáciai jogszabályt, lerázott minden szövetségi kötelemet és nem utolsósorban ennek köszönhető most már elvitathatlan sikerét.

Herdy Ferenc

engedélyezett mérlegkészítő értesíti a tisztelt mérleg tulajdonosokat, hogy a javítandó mérlegeket és súlyok javítását és hitelesítését felelősség mellett vállalja.

Kossuth Lajos út 36.

Most már az egész vagy részek hovátartozósága tekintetében lág tere nyílhat a kombinációknak és tárgyalásoknak, de ez a fényen már vaimi keveset fog változhatnak, mert a győzelem adta erkölcsi erő, a siker felemelő érzete a fanatizált olasz népben olyan nemzeti erőltatást Mussolini részére, melyre támaszkodva igazán csak rajta múlik, hogy még mit és hogyan vigyen keresztül.

Bauer Illés.

Endrőd község közgyűlése

Endrőd község képviselőtestülete június 5-én, gyenge érdeklődés mellett, rendkívüli közgyűlést tartott.

A közgyűlést 9 órakor Timár Imre községi bíró nyitotta meg, majd megkezdtek a 20 pontból álló tárgysorozat letárgyalását. A közgyűlésen megjelent Finta Albert ny. főjegyző is, ki ez alkalommal bucsuzott el keresetlen szavakkal a képviselőtestületől.

A közgyűlés legfontosabb tárgya, az utlelepi körgyalcsereügyében határozati képtelenség miatt döntést a képviselőtestület nem hozhatott.

Gellai Elek, Hornok Lajos, Julis Gergely, özv. Papp Lajosné, Hornok János és Gyuricza Sándor haszonbér fizetésre halasztási kaptak.

Özv. Erdősi Mihályné községi szülész nő szolgálat alóli felmentéséhez és az öregségi járulék megállapításához hozzájárultak.

Több apró kérelem letárgyalása és a kisgyűlési határozatok bemutatása után a közgyűlés 11 órakor ért véget.

Harminc hold fásítása Endrődön

Az erdőmérnöki hivatal megkeresésére a község és az egyház egyenként 15—15 holdat engedtek át fásításra. Ugyanakkor a község az utak mentén két oldal kb. 15—16 km. hosszúságban engedte meg a fásítást.

A Futuránál

(Wagner fatelep) burgonya, korpá, és szemestengeri állandóan kapható.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapi és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Mádai és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a *beéri Balogh* gyógyszerlár tart szolgálatot.

Betegszabadságon Pánczél Emil községi főjegyző. Pánczél Emil községi főjegyző orvosai tanácsára a mindinkább elhatalmaskodó reuma betegségének kezelése végett május 10-vel kezdődőleg 1 hónapi beteg szabadságra menti. Járásunk fősolgabirája a főjegyzői teendőket ellátásával Kató Lajos jegyzőt bízta meg.

Bornemissza Géza iparügyi miniszternek kiváló odaadással és fáradhatatlan ügybuzgalommal a hazának feltételek szolgálatát elismerésül az 1. osztályu magyar érdemrendet adományozta a Kormányzó.

Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter Csizik Béla miniszteri tanácsossal május 2-án Genf-be utaztak, ahonnan 7-én visszautaztak.

Ötvenöt kubikos Halásztelken. A napokban a község közbejárására a Körös-Tisza-Maros Ármentesítő és Visszabályozó Társulatnál a halásztelki gálemeléshez sikerült 55 gyomai kubikost elhelyezni.

Ötszáz vagon búzát szállítunk Görögországba.

Növendék hangverseny. Szilágyi Esztiike növendékei május 6-án jól sikerült bemutatót rendeztek az Uri-Kaszinóban. A szereplők — kicsik és nagyok — igyekeztek tudásuk legmagasabb fokát elérni, amivel nagy örömet szereztek a jelenlévő szülőknek és zenabarátnak. A Vaskor lányok, Szilágyi Évi, Palotás Pisi és Gyöngyi, Grósz Hédi, Bácsi Baba, Oláh fiúk, Fekete Juliska, Haviár lányok, Lovas Ella voltak a hangverseny igazán ügyes és lelkes szereplői. Sok tapsot kaptak. Kár, hogy a kaszinó remek zongorája oly elhanyagolt állapotban van.

Farkas Ilonka endrődi vezető védőnő április 27-én Endrődön a Selyem u. 15. sz. ház előtt, körzellátogatás közben, kerékpárjáról leesve lábát lörte és a békéscsabai kórházba szállították. Ószintén sajnáljuk a kötelesegteljesítés közben szerencsétlenül járt védőnőt, akit a Stefánia Szövetesség további intézkedéséig Bauer Illésné gyomai vezető védőnő helyettesít.

A Székesfőváros M. Kir. pénzügyigazgatóság felkéri az igen tisztelt közönséget arra, hogy aki a címére küldött állami sorsjegyet megtartani óhajtja, annak árát a postafelhasználással befizetési lap felhasználásával mielőbb egyenlíse ki. Aki a beküldött sorsjegyet nem kívánja megtartani, szíveskedjék azt a mellékelt poriómentes küldésre jogosító válaszkártyával felhasználásával visszaküldeni oda, ahonnan érkezett. Az állami sorsjáték időlekedő célú szolgál s aki a megtartani nem kívánt sorsjegyet vissza nem küldi, a jölekedő célú károsítja meg. A sorsjegyek visszaküldése díjtalan.

Súlyra veszik a tojást — Csirkekrach

Az elmúlt két piacon már súlyra történt a tyuktojás eladása. Többen panaszkodtak, hogy a piac előtt otthon lemérlegelt tojást a piacárusok mérlegén könnyebb súlyúnak mérlegelték. Volt rá eset, hogy amikor az eladó méltatlankodott és rendőrt akart hívni, hogy a nagysúlykülönbséget igazolhassa, sietett a kofa az eladó által bizonygatott súly szerint kifizetni a tojást.

Ismét a mérlegekkel való visszaéléssel károsítják meg a termelőket.

Valóban időszerű a piaci mérlegek razzijája és megfelelő hatósági mérleg felállítása.

A nagy lendülettel megkezdett korai csibenevelők is tele vannak panasszal. A három hónapos rántani való csirkék kilójáért csak 120 fillért kapnak. Ha a csirke beszerzési árához hozzáadják az eddig megevelt elcseszéseit, csak éppen, hogy visszakapják a pénzüket.

Szegény szervezeten termelők! Már ez évi első termelésük értékesítésekor is csalódás éri őket.

Hát igazán nem lehet a termelőkön segíteni?

Kisipari árumintacsarnok Szegeden. Szegeden nagy áldozatok árán háromemeletes modern, kisipari árumintacsarnokot építettek. Az iparcsarnokon keresztül a szegedi ipartestület kisipari, háziipari, ipar- és népművészeti export-célokát kíván megvalósítani. Az iparcsarnokot a május 31—június 11 között tartandó Szegedi Ipari Vásárral kapcsolatban Bornemissza Géza iparügyi miniszter május 30-án ünnepélyes keretek között adja át rendeltetésének.

„Vondra Béla H.” kiküldött urat kérem, szíveskedjen az **Endrőd-öregszőlősi Hangya Szövetkezetet** az állatértékesítéssel kapcsolatban sürgősen felkeresni **Diénes Izra ügyv. igazgató.**

A legújabb divathóbort: mumia szemöldök. A párisi divathölgyek bronzal festik be a szemöldöküket és az új divathóbortot mumia-szemöldöknek nevezték el. A párisi nők különben az idén remek toalettekben járnak. Ezekről a csodaszép ruhákról pompás eredeti rajzokat közöl a Párisi Divat, amely a legnépszerűbb magyar divatlap. Egy szám ára 60 fillér.

A Békésvármegyei Általános Tanítóegyesület május 5-én tartott közgyűlésén a búzafizetéses felekezeti tanítók sérelméül kérte Hóman miniszterrel orvosolni.

A piros papucs rejtélye. Ez a címe annak a rendkívül érdekes cikknek, amely Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan pompás cikk, remek folytatásos regényt és közel száz képet talál az olvasó a nagy terjedelmű és gazdag tartalmu képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Az országos vásárokat megyei vásárokká akarják változtatni és azokon csak a megyebeli iparosok és kereskedők árulhatnak.

Békéscsabán az idén is petróleummal irják a szunyogokat.

Hogyan él a magyar színész Amerikában? Ez a címe annak a rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikknek, amely a Délibáb új számában jelent meg. Remek rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabot, novellákat, pompás színházi beszámolókat, pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz képet közöl a népszerű színházi képeslap A Délibáb egy száma 20 fillér.

Dr. Ehrenfeld Hugó főorvos: A szépítő sebészetről, II. népszerű kiadása most jelent meg. A szép és harmonikus külső fokozódó szerepe a létfenntartásért vívott harcban, — a minden emberben élő vágy az örök fiatalság, de legalább az öregedés külső jeleinek mielőbb való bekövetkezése után új feladatok elé állította a sebészetet. E feladatok kitűnő megoldási lehetősége-

iről számot be Ehrenfeld Hugó dr. műve, melynek II. kiadása most hagyta el a sajtót. A kitűnő szerző 44 művét előt és utáni eredeti felvétellel illusztrálja mindennél ékebből, milyen hihetetlen és kedvező változásokot lehet külsőnk korrigálásában az arc, ráncok, fül és orr deformításai, lógó mell stb. stb. operálásával elérni. E mű rendkívüli fontosságú mindazok számára, kik nincsenek külsejükkel megelégedve, — kikkel mostohán bánt a sors, vagy akik valamely átszenvedett baleset, vagy az idő múlásával beálló természetes öregedés következtében múltévi javításra szorulnak. Értékeit bizonyítja azon körülmény, hogy rövid időn belül már a második kiadás megjelentetése vált szükségessé. E II. kiadás is gyönyörű és mintaszerű kiállításban, rendkívül gazdagon illusztrálva Novák Rudolf és Társa Tudományos könyvkiadóvállalat kiadásában (Budapest, VIII., Baross u. 21.) jelent meg, — ára csak P 2.60.

A Gyümölcstermelők Egyesületének hivatalos órái minden szerdán és szombaton 4—5 óra között vannak az iparosanonc iskolában.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtetlen jó férjem temetésén részt vettek és ezzel mértetlen fájdalmamat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok hálás köszönetet.

Özv. Csáki Jánosné.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 130 P., Fél évre 260 P., Egész évre 520 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám: 18.280.

Lapzárta és sültörök este 5 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felolvas szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 34.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A jövő Olaszországa

Olaszország Etiopia meghódításával a szó teljes értelmében világhatalom lett. Róma visszanyerte a hatalmi nimbuszt, melyet az ókorban viselt, mikor a született és pretoríanus cészárok legionáriái által birtokba vett területek a Tiberparti metropolist valították uruknak.

Az olaszok szemében Mussolini már nem is Vezér, nem földi embertöbbé, hanem az eszmények piedestálján ragyogó testesülés, Inkarnációja mindazon eszméknek, amik az embert sorstársai szemében Harosná magasztalják. Istenné, kire hódolatot és bizva tekintenek, kihez sorsukat kötik és kitől utóbb, nagy eseményeket várnak, meg-megújuló bizonyítékul kiválasztottságának.

Sikerült a próbatétel! Nemcsak Italia a szűkebb háza, hanem a világ közvéleménye is elismeri, mert beszélnek a tények, oly meggyőző erővel és pozitív bizonyossággal, hogy az semmi ellenakció vagy propaganda meg nem gyöngítheti, meg nem ingathatja. Meg kell, hogy haltsák az elismerés lobogóját a győzelmes Italia előtt, nemcsak a vele szimpatizáló nemzetek, hanem azok is, kiknek eleven husába, hatalmi vagy hűség érdekebe hasított a fegyvertény. A Duce személyes államférfiúi reputációja is hatványozott külpolitikai viszonylatban, mert lüdüklően bebizonyította, hogy az olaszok báványozó érzelmeire rászolgált és egyesíti magában mindazt azt a kvalifitást, mely egy, a

„keze alatt” világhatalommá fejlődött nemzet fölé vezérré emeli, a Julius Cézár zseniális koncepcióját, Marcus Aurélius adminisztrátori kiváltságát, Vespasíanus és Titus pretoríanus vakmerőségét.

A győzelmet és a háború befejezését bejelentő római nyilatkozat mámoros örömmel töltötte el az olasz népet, de nyugtalanítja a nyílt konkurrenset, Angliát, ki diplomácia kudarcán túl is sötétnek látja a jövőt és attól fél (nem egészen oktanul) hogy a fényes siker újabb térhódításra, nagyobb hatalomszerzésre ösztönzi az olasz államot.

Mussolini úgy nyilatkozott, hogy Olaszország békét akar és zavartalanul kívánja élvezni győzelme gyümöcsét. Megelégszik a világhatalmi állás elnyerésével, hiszen csak mesés utópia lehetne az antik Róma hatalmát, provinciáival, gyarmataival visszaállmodni. Vitathatatlan tény, hogy fáj Angliának a konkurrencia a Földközi tengeren most már hatalmas, sakkban aligha tartható rivális.

A megszerzett természeti kincsekben bővelkedő földterület kihasználása mérhetetlen gazdasági lehetőséget nyit meg Olaszország ipara és kereskedelme számára. Olcsó beszerzésű, közelről szállítható nyersanyagából készült iparcikkei kiviteli piacot nyernek a vele gazdaságilag együttműködni hajlandó Ausztriában, Német, Magyar, Lengyelországokban, Albániában és Japánban, mely országokból feltétlen kiszorítja

az angol ipar produktumait.

Ez az angol szerelem, melynek orvoslására a Népszövetség hol összeül, hol elnapolja magát.

Amit az időt megállítani nem sikerülhet, úgy a történelmi fejlődést, népek és nemzetek sorsát irányítani, eredményesen befolyásolni nem lehet.

Elérkezett Itáliára az új aranykor, melyben Afrika földjén a pretorianusi ősök modernkori ivadékai, a fassista légiók felépítik az új gyarmat birodalmat, hogy minél előbb termelni és szállítani tudjon az olasz ipar

és kivitelén keresztül aranyfolyam zúduljon Rómára.

Rómára, mely erős volt Cézár és Pompejus alatt, lehanyatlott Caligula, Néró, Otthó és később a ravennai éra kicsapongásaimiatt. Fénykorát élte a pretoríanus császárok és az investitura harcát megküzdő pápák égisze oltalmában. Sinylődött és majdnem megsemmisült a „Kis Káplár” a nagy Napoleon világhódító tervei kohójában, de él és újra ragyog Mussolini vezetése alatt egy újracionalizált aranykorban.

Bauer Illés.

Főispánunk gondoskodása a gyomai járás inségeseiről

Vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán rövid békésmegyei működése alatt nagy népszerűsége tett szert a vármegyékben, mert az inségben lévő testvéreink atyai gondoskodásával, gyors segítségeivel mindig a legszükségesebb helyeken hol élelmiszereket, hol ruházati cikkeket teremt elő és elosztatja a végső kétségbeesést. Most ismét bizonyosságát adta főispánunk, hogy a gyomai járás inségeseivel is törődik és a rendelkezésére álló inségalapból a járásunk inségesei részére cca 70 métermázsa étkezési burgonyát utalt ki.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró a napokban ki is osztja a főispánunk által juttatott burgonyát.

Minden figyelmet és támogatást megérdemlő inségeseink nevében köszönjük a főispán úr gondoskodását és kérjük őt, legyen segítségünkre a jövőben is.

Jól tudjuk, hogy a Dunántulon elhelyezett 70 endrődi kubikost, valamint a Halásztelken munkába állított nagyobb számú gyomai és endrődi munkások felvételét, valamint a Toina megyébe menő munkások elhelyezését főispánunk fáradozatlan utánjárásának köszönhetjük és azt is tudjuk, hogy csakis az ilyen nagyobb számú munkás elhelyezéssel sikerült az inségesek számával együtt az inséget is csökkenteni.

Főispáni látogatás Gyomán

Vitéz dr. Uhlarik Béla főispán áldozó csütörtökön (május 21-én) a déli gyorsal Gyomára érkezik és hivatalos látogatásokat végez. Főispánunk az esti gyorsal Gyulára utazik.

A vármegye támogatása

Vitéz dr. Márky Barna alispán vármegyei segítséssel lehetővé tette, hogy a gyomai járásban három hétig tartó kézi munkaerővel rendezték a külterületi főbb földutakat.

Ismerve a vármegyénk súlyos anyagi gondjait, kétszeres köszönettel vesszük alispánunk támogatását, amellyel bebizonyította, hogy nem feledkezett meg a gyomai járás inségeseiről.

Arad-Békésmegyei polgári iskolák kerületi tornaünnepélye Gyomán

Az Arad-Békésmegyei polgári fiú- és leányiskolák minden évben más helyen rendezik meg a kerületi tornaünnepélyüket és allélitai versenyüket. Az idén községünket érte az a szerencse, hogy ezt a rendkívül látványos, szép tornaünnepélyt itt rendezik meg június 1-én, pünkösdi hétfőjén.

Az állami polgári iskola lestevelő tanárai minden megtesznek, hogy az ünnepélyt a legszebben rendezzék meg. Már eddig is számos fiú és leányiskola jelentette be az ünnepélyen való részvételét. Bizonyára gyönyörködteles lesz, amikor a sok száz tanuló egyszerre végzi a fuvózenekar ütemeire a közös ritmikus gyakorlatokat. A részletes műsori később adják ki, de már tudjuk, hogy minden iskola külön bemutatóval fogja a közönséget szórakoztatni, mint pl. padgyakorlat, karikafapuska, botláb. gyakorlatok, talajtorna, ritmikus tánc. A műsor tehát igen gazdag és változatos lesz.

Máris nagy érdeklődés nyilvánult meg a nagy tornabemutató és verseny iránt, ami természetesen is, hiszen ilyen nagyszabású tornaünnepély még nem volt Gyomán.

Az ünnepély mérete kivülk abból a tényből is, hogy a fővédnöki tisztet vármegyénk főispánja és alispánja, továbbá a tankerületi kir. főigazgatók látják el a Vallás- és Közoktatásügyi minisztérium ügyosztályai, továbbá a közép-foku iskolák sportköreinek országos központja is képviselik magukat a nagyszabású tornaünnepélyen.

Az allélitai verseny pünkösdi hétfőjén délelőli, míg a nagy

felvonulás és a bemutató ünnepély délután lesz megírva. Ugyanazon nap déli órákban pedig kerületi polgári iskolai

tanargyűlés lesz, amelyen több értékes pedagógiai és módszertani előadás fog elhangzani.

Május hó 24-én lesz az ünnepélyes vitéz avatás!

A Kormányzó Ur Ó Főméltósága, — mint a Vitézek Főkapitánya — 1936. évi május hó 24-én a budapesti Margitszigeten d. e. 9 órakor, az ország törvényes képviselője, egyházi és világi méltóságai jelenlétében vitézzé üti és avatja a sorra kerülő vitézi várományosokat és azon érdemes honfiakat, akik eddig ünnepélyesen nem voltak avathatók.

Az ünnepségen megjele-

nők részére az öltözet: díszmagyar, nemzeti viselet, vagy sötét ünnepi. Tisztek soron és rendenkivül dísz. A nagykeresztiek csillagjai viselendőek.

Belépőjegyet (díjtalan) „Sorrend“-el (1 P.) legkésőbb május 22.-e délelőltig lehet megváltani Békésvármegye Vitézi Székkapitányságnál, Gorvin utca 25.

„Az ünnepség színhelyén a belépőjegyet fel kell mutatni.“

A gyomai állami polgári iskola tanulmányi kirándulása

A múlt évi rossz időjárás okozta nehéz gazdasági viszonyok nem engedték meg, hogy a polgári iskola ez évben a tavalyi tanulmányi kiránduláshoz hasonló löbbnapos tanulmányutal rendezzen. Ezért a hozzánk legközelebb eső és mégis löbb irányú ismeret, tapasztalást nyújtó, a tanulók szüleit anyagi tekintetben a legkisebb mértékben terhelő szolnoki tanulmányutal rendezte meg Göndös József igazgató szombaton, május 9-én. 96 tanuló vett részt a kiránduláson. Kisérő tanárok Pétermann Józsefné, Dr. Szász Lajosné, Villányi Nándorné, Ruszka Sándor és Fehér István tanárok voltak.

A tanulmányi kirándulásoknak igen nagy jelentőségük van

a tanulók életében. Egy jól megrendezett tanulmányutal olyan maradandó ismereteket nyújt, amelyek örökre a gyermek lelki kincsévé válnak. A tanulók is érzik, talán ösztönösen tudják, hogy mit jelent számukra egy-egy ilyen kirándulás. Így tudjuk csak megérteni azt a nagy izgalmat, ami a gyermekeknek az ilyen kirándulásokkal szokta megelőzni. Szívük, lelkük tele van feszültséggel és az ismeretlen, új utáni vágyakozással.

Fél 8 órakor érkezett meg a kiránduló csoport a szolnoki állomásra. Kettes sorokban indult meg az ünnepi ruhás diáksereg a város szíve felé Göndös József igazgató vezetésével, aki legjobb ismerője a városnak és nevezetességeinek.

A főútvonalon, az állomás-

hoz közel a várost ellátó hatalmas víztornyot csodálják meg a tanulók legelőször, amelynek szerepét, célját és működését Göndös József igazgató ismertette. Majd megtekintették a hősök szobrát. A szobor szimbolikus kifejező ereje mély hatást gyakorolt a ifúságlelkőre. A Húszekegy elénkeltése után az országzászlóhoz indultak. Nemcsak egyszerűsége méltán kellett a tanulóknak az elszakított országrészek után bátor vágvagykozást. A kis kezek ökökbe csukódiak, a szemek könnyből ragyogtak, midőn árvaságunkról és csonkáságunkról emlékeztek.

Rövid út után az áll. polg. fúskolához ért a csoport, ahol csomagjaikat elhelyezték és így könnyen indultak tovább a legkellemesebb időben a város többi nevezetességeinek a megtekintésére. Az első út a Ferenc-rendiek késői barokk stílusú templomához vezetett, amelynek dús aranyszínezésű faldíszben, freskóiban és színes berakású ablakaiban nem tudtak eleget gyönyörködni a tanulók.

Ez után a református és az evangélikus templomot nézték meg, amelyeknek jellemző egyszerűsége és puritán hávőssége ragadta meg a figyelmüket. Templomlátogatásuk során jutottak el az izr. templomhoz, amelyben arab, mór és egyéb díszes, színes kaletti építészeti stílusra láttak szép példát a tanulók.

Az út további részében a Tisza-parti sétalérrre ért a csoport, ahol festői látvány fogadta a kirándulókat. A Tisza bal oldalán ősi füzes, lankás partoldallal, halászeszárdával. A jobb oldalon tanult, szakavatott kezek képezik ki különféle alakú virágágyakat, amelyekben ezer színnel pompázott a sokfajta színes virág. A természet és az emberi kéz által leldíszít-

TÁRCA

UJRA EGY JOGCIM

írta: sz. Csorba Tiber 1936.

Szabóéknál végre mégis meglett a gyerek.

Hosszu lizesztendős „előjegyzés“ után is jól megvárakoztatva a szülőket s nem törődött azzal, hogy némi késedelmi kamatokat irnak terhére, de a megkéséssel járó izgalmak is hidegen hagyják. Annál inkább nyugtalankodtak Szabóék és minden ismerősük. Ezekben pedig nem volt hiány. A Kossuth Lajos utcai csemegeüzlet látogatott volt. Az „intelligencia“ ott vásárolt s ha volt némi. érzéke és fogékonysága az irodalom, mű-

vészet, vagy kultúra iránt, akkor abból is finoman fűszerezett adagot kaphatott Szabóék Kossuth utcai üzletében. Szerencsére a fűszer és csemege jobban fogyott a kulturánál ebben a kemenesalljai városkában is s így Szabóéknak nagyszámu tisztelői voltak a „jó vevők“, akik most lázas nyugtalansággal várták a „kicsit.“

Az asszonyka már jó korán beköltözött a kórházba, hogy a házkörül nyugtalanságból egy nyugodtabb légkörben várja vágya beteljesülését, a kis „Kati.“ Am a nyugalom nem volt teljes, egyrészt, mert a kórház látogatott volt és a sok jövés-menés, ajtócsapkodás, falakon áthallatszó zajgatás csil-

lapihatatlan volt. Másrészt, meri Szabóék ismerősei nemcsak a boltba szóltak be: megvan-e a „Kati?, hanem személyesen is meg akarták tudni a helyszínén s kísélték a kórházba. Főleg az asszony nép szeretett volna első lenni a hírszolgálatban.

Egy áprilisévi napsütéses ebédután valóságos koszorút fontak Szabóné nyugágya köré, amelyben viragos pongyolában heverészet egy bizonytalan és kétes értékű lövője küszöbén. Az alacsonyra nőit, eltérebélyesedett almafa, melynek jóleső árnyékában üldögéltek, habfahér virágosól hullalott az asszonyok ölébe, fejükre és környezetükre. Poétikus körülmények közt beszél-

gettek. Sok volt a „locs-fecs“ s bizony nem mindig megnyugtató a beszélgetés témája. Most is a legváltozatosabb körülmények közt elhalt ismerőseikkel szedegették elő emlékezelük himzeit szatyorából s egyiknek sem jutott észébe valami nap-sugarasabb, tréfásabb, nevelő-löbb dolgokra terelni amugy is féltelmekkel és szükölésekkel küzdő asszonylesivérük gondolatát.

A kellemetlen véletlen is ajándéku hozta az egész lár-saság elé azt a férfiel síraló parasztasszonyt, aki most rohant kétségbeesetten a kórházrembe, hogy talán még elfogja urának utolsó pillantását.

(Folyt. köv.)

ten part közötti szeliden hullámzott a szőkevizű Tisza, amelyen halászesőnek magatódzott és gőzhajó káncsya ontotta a füstöt és fekete-lású nagy uszályokat vonatott felfelé.

III. a Tisza partján áll a magyar motívumokkal díszített Tisza-szálló a gyógyfürdővel, amelynek vizellátását, vizének gyógyhatását, ipari és közgazdasági jelentőségét Gondös Lószel igazgató méltatta. Ugyancsak ő ismertette a Tisza folyónak, mint közlekedési vízi útvonalnak a fontosságát, mint Szolnok fejlődésének egyik jelentős tényezőjét, a védőgátak szerepét, továbbá azt, hogy a város szerencsés földrajzi fekvésénél fogva, hogyan lett az idők folyamán nemcsak vízi, hanem szárazföldi út tekintetében is az Alföld jelentős vasúti gócpontja.

Innen a leányok a Stefánia gyermek-otthonba indulnak. A fiútanulók Verseygy Ferenc költő, Szolnok város szülöttének szobra előtt várják meg őket, ahol Ruszka Sándor tanár emlékezett meg az író munkásságáról. A vármegyeház megtekintése után a 48-as család emlékoszlopához és a művésztelepre érkezett a kiránduló társaság. III. a Damjanics János szobra előtt a 48-as család lefolyását és a hősi ábránok érdemelt Fehér István tanár ismertette és méltatta.

Majd megtekintették a művésztelepet. Így ért el a csoport a vízművekhez, jéggyárhoz és az elektromos művekhez, mint a kirándulás végcéljához. A hatalmas gépek bámulatba ejtették a tanulókat, akik sok érdeklődéssel hallgatták Gondös Lószel igazgató előadását az Alföld áramellátásáról a víz tisztításáról, szűréséről és a jég készítéséről.

Délután a színház nevelő értéki és a Nemzeti-Mozgósínház tanulságos alkalmi műsorában gyönyörködtek a tanulók.

Szép volt a kirándulás, tanulságos és ismereti tapasztalást nyújtó, ami Gondös Lószel igazgató érdeme, aki sokat fáradozott azon, hogy a kirándulás zavarfalan lefolyású legyen.

A hajnali órákban érkezett meg a kiránduló csoport a gyomai állomásra, ahol a szülők várják gyermekeiket, akik a kirándulás tapasztalataival, élményeivel és kedves emlékeivel boldogan gazdagodtak.

**HIRDESSZEN
LAPUNKBAN**

Csernus Mihály apátplebános ünneplése

Május 17-én d. e. 11 órakor adja át az endrődi-községházánál dr. Sorbán Jenő főszolgabíró Csernus Mihály apátplebánosnak a Kormányzó által neki adományozott signum-laude kitérítést. Megírjuk már, hogy Csernus apát

ezt a kitérítést a vöröskereszt működéséért kapta.

Az ünnepség egészen szűkkörű lesz és azon csak a község előjárói, az egyházközség előjárói, a vörös kereszt vezetősége és a tantsület kiküldöttei lesznek.

Június 7-én országos Baross-ünnep lesz Szegeden

A magyar kereskedelem és ipar legnagyobb szabad érdekképviselője, a Baross Szövetség, június hó 7-én hatalmas méretű délvidéki szervező ünnepséget tart a szegedi Fogadalmi templom előtti téren. Erre az alkalomra a Baross Szövetség különvonatokat állít be Budapestről Szegedre és Gyuláról Szegedre, amely utóbbi vonathoz Gyoma-Endrőd, Csongrád, Szentés és a közeli városok is összeköttetést kapnak. Az ünnepség nap-

ján az iparosság jelvényei és zászlói egyházi megáldásban részesülnek a szegedi Dómtéren. Ilyen ünnepség 1820 óta nem volt Magyarországon. Délután a szegedi Ipari Vásárt tekintik meg a vendégek, amikor Winekler István kereskedelmi miniszter fogja méltatni az Ipari Vásár jelentőségét. A szegedi nagygyűlés keretében több délvidéki és tiszántúli város Baross-szervezeteinek megalakulását fogják bejelenteni.

Tanyai látogatás

A „Stefánia“ azon igyekezetét, hogy terhes, csecsemő és kisdud védeceit védőintézetekben minél többször orvosi tanácsadón látssa, gyakran gátolja az a körülmény, hogy a külső, ugynevezett tanyai körzet a védőintézet helyiségétől oly távol esik, hogy a védeceik a távolság okozta fáradtságot, dologidőben a munkaidő elvesztését nem áldozhatják, még jól felfogott saját érdekükben sem.

Ezen akadály elhárítására rendszeresítettük a tanyák időnkénti látogatását, mikor is a védőnő felkeresi a külső körzetet, illetőleg a tanyát és védelmi munkáját úgy fejezi ki, hogy a helyszínen győződik meg a tanyán élő védeceik szociális helyzetéről, lakásviszonyairól stb. Otthonaikban keresik fel az áldott állapotban lévő, csecsemő-, kisdud gondozó anyát, helyes gondozásra, szoptatásra, elválasztásra, ételmezésre, valamint higiénára tanítja őket. Ugyanakkor kiosztja a magával hozott kitérítést, tanácsadó nyomtatványokat és arra ráutaltaknak az esetlegesen rendelkezésére álló szociális segítéseket. Így a közvetlen érintkezés folytán alkalma nyílik felfedezni az előadódó hiányokat és ha azok olyan természetűek, hogy rajtuk könnyűszerrel segíteni lehet vagy rövid úton pótolhatók, úgy nyomban eljár az illetékeseknél (rendszerint uradalmak vezetősége) és legelőbb esetekben eredményesen.

Ez alkalommal április 29-én Telekpusztán eszközölt tanyai látogatásomról számolok be, mint

olyanról, mely tanyai állapotok az anya és csecsemővédelem szempontjából ideálisnak mondhatók és élénk bizonyosságát adják annak, hogy megfelelő ügyszeretettel, emberi belátással, észszerű gondolkozással, jóakarattal megértéssel és tagadhatatlan anyagi áldozatokkal miként lehet elszigetelt helyen, a községtől 10—15 km. távolságra, védelmi szempontból megfelelő helyzetet teremteni abban a szellemben, amely az Anya-Csecsemővédelem hivatott szervezetének gondolatával azonos.

A telekpusztai központi major már szemre is üdítő oázisként hat a szemlélőre, az egyhangú alföldi tájon. Amint a kocsit befut a pázsitos hatalmas tanyaudvarra, azonnal feltűnik az itt uralkodó mintaszzerű rend és tisztaság, melyről már előbb is sokat hallottam, de a személyes tapasztalatra csak most nyílt alkalmam.

Rövid látogatás az uradalom vezetőjénél, Csermák Kálmán úrnál, (ki előzőkenyen vezetőt bocsát rendelkezésemre) és megkezdtem a családok látogatását. Nagy örömmel töltötték el az itt látott képek. Tágas, tiszta, világos, nagylakú cselédlakások, hóférré meszelt falakkal, egyszerű, de igen jó és tartós butorokkal, mind azt a viszonylagos jólétet tükrözik, amit a rendszeres nevelés és észszerű vezetés, nemkülönbben a szociális belátás hozott létre. Eredmény: életvidám, sorsukkal megelégedett szülők, egészséges csecsemők és gyermekek.

Látogatásom végeztével ki is

Utolsó napok!

A Jótékonycélú M. Kir. Államsorsjáték húzását

JUNIUS 5-én

tartják meg.

Még nem késélt el, még vehet sorsjegyet!

Kapható osztálysorsjegy főarustóknál és dohánytőzsdékben.

Sorsjegy árak:

Egész: ar. P. 3. Fél: ar. P. 1.50.

fejteztem Csermák tisztartó úrnak elragadtatásom a láttottak felett és megkértem, mondja el, hogy e megnyugtató állapotok létrehozásához mennyi időre és energiára volt szükség?

— Amit itt védelmi szemszögből látni tetszik — mondta Csermák tisztartó — az kb. 17 év alatt alakult ki. Egyrészt a tanya lakóit, a cselédséget kellett megnevelni, emberi életmódhoz szoktatni, sokszor bizony kényszeríteni. Másrészt megfelelő áldozatokkal az egészségi igényeknek megfelelő módot kellett megteremteni, oly módon, hogy az addigi állapotokat a „három család egy hajlékban“ való összezsúfolást azonnal megszüntettem és úgy építettem, hogy minden egyes családnak külön lakást és ahhoz tartozó konyhát juttattam: kisebbet, nagyobbab a család létszámához viszonyítva. Személyesen felügyeltem a lakások tisztántartására, gyakori meszelésére, melyre a hozzávalókat díjmentesen kapják és naponkénti hosszabb időn át tartó szellőztetésre. A cselédlakásokat úgy helyeztettem el a tanyaudvar körül, hogy azok az istállóktól és egyéb állati lakóhelyektől jó távol legyenek s így elértem, hogy a tanyai lakások élősdi, féreg, patkány és ami talán a legfontosabb, nyáron is légymentesek.

— A vízszükséglet kielégítésére pompás vízbő ártézi kutunk van, mely földalatti vezetékben viszi a vizet rendeltetési helyére.

— A nagyobb tanyai gyermekek nyári strandolására, ugyanezen kút kristálytisza, természetes langyosságú vizét nagy medencébe vezettettem, melybe fabetétes keretben fürdenek és uszáknak a gyermekek, akiknek homokos, hintával és egyéb tornaszerrrel ellátott játszótér is van készítve.

— Eleinte nehezen szokta meg a tanyai nép ez egészségügyi ujtásokat. Sok megnevértést, ellenkezést kellett, sokszor szigorúság-

gal, leküzdeni, de most már megszokták és tudatára ébredtek ezen rendelkezések jótékony hatásainak, ойannyira, hogy most már nem is kell különösebben figyelmeztetni és ellenőrizni őket, mint azelőtt. Megszokták a naponkénti szellőztetést és az ágyruha levegőztetését.

— Még csak annyit mondhatok, hogy a tanyán 17 év óta egyetlen csecsemő, sem gyermek nem halt meg. Az alföldi népbetegség, a „tuberculosis“ is ismeretlen. Rászoktak az emberek, hogy csak az ártézi kut vizét igyák és a nyitott tanyai kutak vizét még mosásra sem használják. Hála Istennek járványos betegség sem fordult elő.

— A múltban is szívesen vettem és a jövőben is súlyt helyezek arra, hogy a Stefánia Szövetség védőnői időnként minél gyakrabban Telekre látogassanak és ahol feltéve, de meg nem engedve, hiányt vagy rendelleneséget tapasztalnak, annak pótlásáért vagy kiküszöböléséért hozzám fordulni szívesek legyenek.

Ezúton is köszönöm Csermák Kálmán tisztartó urnak a szíves fogadtatást, előzékenységet céljaink átérését és hozzánk való bizalmát.

Bauer Illésné
vezető védőnő.

RÉTI JÁNOS

Egy ember élete végére tett pontot a halál. Hirtelen, váratlanul meghalt Réti János nyug. csendőr tisztihelyettes.

Az Ő frissen hantolt sírjánál meg kell állanunk egy rövid pillanatra. Réti János egyike volt azoknak a magyaroknak, akiket szülőföldjüktől, családjuktól szakított el a trianoni „béke parancs“. A világháború befejezéséig Lugoson volt járőrpárancsnok. A háborúnak vége. Vészhirek jönnek! Bevonulnak a románok! Megszállják Magyarországot! Szomorú magyarokkal telt vonatok érkeznek, búsan nézve a bizonytalanság felé. Menekültek. Réti feleségével családi tanácskozáson ül össze. A megállapodás az, hogy a feleség ott marad míg a férj vissza jön. Hiszen ugysem tarthat soká. Fanatikusan hittek mind a ketten, hogy ez az átkozott trianoni határ hamarosan el fog lünni, mert az nem lehet, hogy egy országot ilyen csonkán, bénán sokáig lássanak a térképen.

Ehben a hitben hall meg Réti János, míg odaát ül a „határon“ ott vár hűségesen, mint egy magányos őrszem, a feleség.

Immár özvegy Réti Jánosné! Ne várjad löbbé a Te férjedet.

Ő már megléti egy jobb házába, onnan néz le ránk rabmagyarokra és Te read is.

Temetése folyó hó 3-án ment végbe nagy részvét mellett. Nőnay Ferenc nyug. honv. százados a Gyomai Nyugdíjasok Olvasóköre elnöke a következő beszéddel búcsuztatja:

A Nyugdíjasok Olvasóköre temet! Temeti egyik leghűségesebb, legszorgalmasabb látogató és támogató tagját. Hirtelen halála egy intőjel nekünk, hogy milyen az élet. Elment körülünk, derült jó kedvvel, vigán tréfálkozva, s alig néhány óra múlva haljuk a meg-

döbbentő hírt, hogy Ő már többé nem a miénk, mert elszállította fölénk a Mindenható meg nem másítható szent akarata.

Te, aki hosszú közszolgálatod ideje alatt előjáróid elismerését, alárendeltjeid és bajtársaid szeretetét és tiszteletét ki tudtad vívni, nyugalomban is gyarapítottad barátaid és tisztelőid táborát.

Mi búcsúzunk most Téled! Te szívben, lélekben igazi magyar, öreg katona. Neked nem adatott meg, hogy megegyeszer megláthassad a régi Nagy-Magyarországot. Aludj csendesen! Emlékedet megőrizzük! Réthi János! Isten veled.

Batári Mihály.

Ez már nem politika

A nemzetek politikai élete úgy alakult ki, hogy a többségi párt a kormánypárt, a többi rendszerint ellenzék szokott lenni és a maga programja, illetőleg a párt tagjainak egyéni mértéke szerint vagy hasznos ellenőrzéssel bírálhatja a kormánypárt működését vagy garázdálkodik az országházában és durva személyeskedéssel pocékolja az ország drága idejét, rongja a becsületes politikusok tekintélyét.

Egy idő óta a magyar országházában olyan becsületsértő kijelentések tesznek, országos nevű politikusok is, hogy már a lóvásári mosdalanok is nagyot sercintenek a bojtos pipaszárak mellett és méltatlankodva dörmögik a bajszuk alá, hogy ez már mégis csak sok! Ha bármilyen érthetetlen is sokszor a belülről nézők előtt, azt mégis tapasztaljuk, a legtávolabbi tanyák környékén éppen úgy, mint bent a községekben, városokban,

hogy a sokat visszavágyó „jövövilágban“ sem volt nagyobb rend, személy — és vagyonsbiztonság, mint a mostani rettenetes nehéz gazdasági helyzetben. Hát honnan veszik akkor ismétellen azt a megállapítást egyes ellenzéki vezérek és vezéreltek, hogy minden emberi tisztességei elválnak a kormánytól, a kormánypárttól és balkáni színvonalra szállítják le az ország szintjét és, hogy ennek nagyobb nyomtatókat adjanak, azt hajlogatják, ha az országházába mennek, akkor revolvert tesznek a zsebükbe és ezzel akarják bizonyítani, hogy nálunk balkáni állapotok vannak.

Az ország tekintélyét ennyire sárballiporni lelkiismeretlenség. Ez már nem politika, ennek a becsületes magyar megnevezése „hazaárulás.“

Akik a vak gyűlölete ennyire elragadtak, ha még olyan szellemi tehetségű is, nem való hazafias magyar gazdák vezetésére.

MEGINDUL A FILMOKTATÁS A GYOMA ÁLLAMI POLGÁRI ISKOLÁBAN

Azok a filmek, amelyek tanításra vagy nevelésre szánt anyagot visznek a tanulók elé, a pedagógiának elsőrendű segítő eszközei, mert élvezetes formában játszva és szemléltetve tanítják meg a tanulókat arra, amit tudniuk kell.

Ennek belátása után a válás- és közoktatásügyi miniszterium Magyarország állami középiskoláiban megindította a rendszeres iskolai filmoktatást. Ez a munka már annyira előrehaladt, hogy sok középiskolát, így többek között a gyomai állami polgári iskolát is ellátták filmvetítő berendezéssel.

Az iskola valamennyi tanter-

me fel van szerelve villamos érintkezővel és elsőtűlő berendezéssel, úgy hogy a könnyen hordozható táskavevőtűgépet (amelynek még az a nagy horderejű előnye is megvan, hogy a keskeny oktatófilmek nem gyulékonyak) bármelyik tanítási órán munkába lehet állítani, ha a tanulandó anyagról megfelelő film áll a szaktanár rendelkezésére.

A filmoktatás nem pótolhatja ugyan a tankönyvet, a kísérleti és szemléltető eszközöket, és legfőképpen nem a szaktanárt, de az iskolai órák a film révén szívesebbek, elevenebbek, szórakoztatóbbak lesznek és minden bizonnyal a tanítás eredményét is fokozni fogja.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a *Máday* és 16-tól a hónap utolsó napjával beráróan a *deéri Balogh* gyógyszerár tart szolgálatot.

Orvosi hír. Dr. Matusovszky András egyetemi m. tanár a békéscsabai szülő osztály főorvosa rendelését Ferenc-József tér 2 sz. alatt megkezdte. Hétfőtől-péntekig d. u. 3-4-ig.

Megérkezett a gyomai áll. polg. iskola tornatermi felszerelése. Cöndös József állami polgári iskolai igazgató fáradhatatlan iskolafejlesztő munkásságának köszönhető, hogy a gyomai állami polgári iskola eddig üresen álló tornaterme megléti a legmodernebb tornaszerekkel.

Bár a törvény értelmében a községek feladata a tanintézeteknek felszereléssel való ellátása, mégis az igazgatónak buzgó utánjárására, továbbá a testnevelési szakfelügyelő elismerő birálata alapján a kir. főigazgatóság javaslatára a Válás és Közoktatásügyi Miniszter Úr 1500 pengő értékben ajándékozta az iskolának a tornatermi felszerelést, hogy az iskola eddig is magas fokon álló testnevelése még fokéletebb lehessen.

3 pengőért 40.000 pengőt nyerhet, ha részt vesz a 66-ik jótékonycélu államsorsjátékon. Sorsjegy kapható dohánytűzsdékben, osztálysorsjegy főarúsítóknál, továbbá a Székesfevárosi Pénzügyigazgatóságnál Budapest V. Szalay-u. 10., a pénz előzetes beküldése ellenében.

Akar csudát látni? Nézze meg a szövetkezeti főüzlet 25 filléres árucikkeit!

A gyomi iparosok az egyházak támogatásával kérték az alispánt, hogy a pünkösdi vásárt más napra helyeztesse át.

HÁZIASSZONYOK! Megjelent a Dr. OETKER gyár 1936. évi első kiadású fényképes receptkönyve, melyet kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve küld: Dr. OETKER A. TÁP-SZERMŰVEK Budapest, VIII. Conil u. 25 Sütőpor és vanillincukor ára most levelenkint 12 fillér.

A telki uradalomban egy fészekben 8 darab egészséges, minleg 3 hetes, fiatal rókát fogtak. A kis rókákat felküldték a budapesti állatkeretnek.

Levente Löversenyek. Az endródi Levente Egyesület házi löversenyét 17-én vasárnap tartja. — Gyomán pedig 24-én járási Levente verseny lesz.

Köszönetnyilvánítás. A Gyomai Uj Casinó Tiszteletes Elnökségének az a hó 6-án megtartott rendezés hangversenyén a terem és zongora díjtalan átengedését, ezúton mond halás köszönetet Szilágyi Eszternek.

Találkozó. Felívom Gyomán tartózkodó volt osztálytársaimat, kik a polgári iskola IV-ik osztálya: Gyomán az 1920/21. évben végezték, hogy a 15 éves találkozó megbeszélése végezté: áldozó csüszörőkön d. u. 6 órakor jelenjenek meg a Klein-féle vendéglőben. Szerelő Elemér.

Filléres gyors Budapestre. Most vasárnap filléres gyors megy Budapestre, amely Gyomáról 7.44. órakor indul és 10.58 órakor érkezik a nyugali pályaudvarra, vissza 1.20 órakor indul és 4.19 órakor érkezik Gyomára. Egy jegy ára 5.70 P., ebben a nemzetközi vásár belépő ára is benne van.

Az Állami gépjaróművezető-képző (soffór) tanfolyam a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII., József-körút 6.) Junius 2-án este 7 órakor nyílik meg. Beírás és felvételhez szükséges úrlapok kiadása naponta d. u. 10—12 óra között az igazgatósági irodában.

Attila városa-Szentes, ez a szép alföldi város hatalmas amatőr fényképező gárdái az alföldi környék amatőrjeivel Pünkösdre — május 31. — junius 11 között rendezik meg a „Tiszavidéki” Amatőrfénykép Kiállítását. A kiállítás a nagyszámban jelenkező vidéki résztvevők miatti halasztotta el a rendezőség. Résztvevni óhajló olvasóink figyelmét felhívjuk ezen értékes tárgy- és aránylag nagyösszegű pénz díjakkal megrendezendő kiállításra. Kérjenek idejében jelentkezni! Mielőbb a rendezőségtől (Szentes, idegenforgalmi hivatal) melyet az 50 fillér, bélyegeken is csatlakozó levelezési költség megfizetése ellenében bárkinek készségei megküld. A pályamunkák végső beküldési határideje május 25, déli 12 óra.

Végzetes szerelmek. A szerelmi drámákról rendkívül érdekes cikkel közöl Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás cikkel, nagyszerű folyólatásos regény és közel száz képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Addig hozza rendbe aratógépét **mig nem késő!**

ARATÓGÉPALKATRÉSZEK ÉS ARATÓPONYVÁK

Mc. Cormick, Massey Harris, Deering, Milwaukee, Johnston stb. gépekhez. Mindennemű mezőgazdasági gépalkatrészek, műszaki cikkek és olajok legelőször beszerzési forrása: **ZÖLDHEGYI és BARNA Budapest, V. Báthory utca 9.**

FELHÍVÁS AZ OTI TAGOKHOZ! Az Országos Társadalombiztosító Intézet Izsó Antalné szülésznőt szerződtette. Kötelesek a pénztári tagok szüléshez 5t hívt. Ellenkező esetben a pénztár szülésznői díjat nem utal ki, csak az esetben, ha a sürgősség bizonyítja, hogy a legközelebbi szülésznőt volt kénytelen igénybe venni.

Endrőd község képviselő-testülete 18-án rendkívüli közgyűlést tart.

Gyoma község a lavaszi inségmunkákat a jövő héten be- szűnelteti.

Félúru utazás Szegedre. A május 31-én kezdődő, junius 11-ig tartó VIII. Szegedi Ipari Vásárra május 25-től kezdve a MFTR és DGT vonalain, május 28-tól kezdve pedig a MÁV és SZCSV összes vonalain 50 százalékos vasúti kedvezménytel lehet Szegedre utazni. A kedvezményes jegy váltására jogosító igazolmányok az összes mezejegyirodákban és az ipartestületeknél kaphatók.

Nyári meleghez igyunk Dreher 14 százalékos Szent János sör! Fél liter 44, 3 dcl. 26, 2 dcl. 18 fillér a szövetkezeti vendéglőben.

A színház képrázatos esodái. Ez a címe annak a rendkívül érdekes cikknek, amely a Délbáb új számában jelent meg. Remek rádióműsorokat, érdekes színházi beszámolókat, pályákat, nagyszerű filmrova- rokat, egyfelvonásos színdarabot, novellákat, verseket és több mint száz képet talál az olvasó a 100 oldalas színházi képeslapban. A Délbáb egy száma 20 fillér.

ÚJ MENETREND MÁJUS 15-TŐL OKTÓBER 3-IG

Gyomáról — Budapestre

Személyvonat: 0.05 — 4.50

„ 5.45 — 10.30

Gyorsvonat: 10.07 — 13.00

Személyvonat: 14.30 — 19.20

Gyorsvonat: 16.59 — 19.50

Motorvonat: 19.29 — 23.39

Budapestről — Gyomára

Személyvonat: 6.17 — 10.27

Gyorsvonat: 9.00 — 11.57

Gyorsvonat: 14.40 — 17.36

Személyvonat: 17.10 — 20.39

„ 21.40 — 2.21

A reggeli szarvasi vonat 3 perccel hamarabb, tehát 6.35 órakor indul.

A Budapestről 17.10 órakor induló vonat Szolnokig sebesvonat lesz.

A Gyomáról 19.29 órakor induló vonat Szolnoktól sinautó lesz.

Gyomai és Endrői Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. ápr. 30-tól május 14-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Weidmann Ádámné Maléih Magdolna leánya Zsuzsanna ev., Czmarkó Imréné Csuvar Mária fia István rk., K. Nagy Endréné Kovács Eszter leánya Irén ref., Varga Imréné Hajdu Zsuzsanna leánya Irén ref., Oláh Lászlóné Imre Eszter leánya Eszter ref., Schwalm Ádámné Weigert Zsuzsanna fia András ev., Barna Anna fia József görög kat.

Házasságot kötöttek:

Krutiek József és Bodár Mária, Rác István és Molnár Erzsébet, Varga Albert és Ceglédi Regina, Bácsi István és Molnár V. Baráth Lajos és Kéri Mária.

Meghaltak:

Réti János 65 éves ref., Ehrmann Noémi Edit 4 éves, izr., özv. Nyilas Jánosné Kéri Eszter 30 éves ref., Csáki János 66 éves ref., Gecsei Lajosné Horváth Teréz 60 éves ref., K. Szabó Bálintné Balogh Julianna 63 éves ref., özv. Halvani Antalné Molnár Teréz 67 éves ref., Dóczi Imre Mihály 4 hónapos ref.

Az endrői anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Farkas Györgyné Forgács Mária fia György rk., Farkasinszky Mihályné Timár Eszter fia Mihály rk., Giricz Lajosné Bohrát Erzsébet fia Béla Dezső rk., Koloh Bálintné Timár Brigitta fia György Béla rk., Csomos Mihályné Nándori Mária fia halva született.

Házasságot kötöttek:

Gyuricza Elek és Varga Etelka, Timár István és Fekécs Mária, Farkasinszky Imre és Sozó Mária, Dávid Sebesyén és Hanyecz Mária.

Meghaltak:

Farkas György 1 napos rk., Szmolai Lajos 62 éves rk., Bula József 55 éves rk., Dávid Pálné Gácsi Veron 73 éves rk., Baranyai József 38 éves rk., özv. Bobarik Györgyné Korcsmáros Anna 73 éves rk., Barla István 75 éves rk., Timár Mária 36 éves rk., Giricz Imre, 35 éves rk., Tóth Lajos 82 éves rk.

A magyar férfiak

...mint a férfiak az egész világon! - nem idegenkednek soha valami finom nyálánságtól! . . . Egy jó kalács és finom sütemény mindig elismerésre talál náluk. . . Különös dicséret jár tehát minden jól sikerült és finom ízű süteményért a

12F.

Nyilatkozat

A multhéten megjelent csevicei hirdetést maga a mátrai csevicei kútvállalat tette közzé, annak közvételében nekünk semmi részünk nincs.

Gyoma, 1936 május 15.

Glück Armin üzlete.

Szent Johanna igazi lényébe enged bepillantást a TÜKÖR májusi számának vezető cikke, amelyet kiünő történelmudó- sunk, Tóth László írt. A művelt magyar közönség színtelen érdeklődésére tartanak számot a kiünő folyóirat egyéb közleményei is. Így Németh Antalnak, a Nemzeti Színház igazgatójának mindenképpen jelentős tanulmánya a „Csongor és Tünde” színpadi és rádió- beli rendezéséről. Ady Lajos visszaemlékezése a szilágysági éveire, Csáky Endre cikke Liszt Ferencről és a korabeli karrikaturáról, Balla Anial érdekes tanulmánya az arany- pénz izgalmas történeléről. A kiváló magyar filmrendező, Fejős Pál, madagaszkári élmé- nyeiről ad számot. A májusi számban irodalmi szöroközás- ról Szenes Piroska, Neubauer Pál novellája, Török Sándor nagyszerű regényfolyólatása gondoskodik, s a magyar szel- lemi élet minden megnyílatko- zásáról komoly elmélyedéssel és mégis érdekesen tájeko- zatnak a folyóirat színházi, mű-vészeti, irodalmi és filmrova- tai. A TÜKÖR májusi számá- nak művészi és gazdag kép- anyaga önmagában is nagy tel- jesítmény. A „Gyomai Újság” előfizetői kiadóhivatalunkban különleges feltételekkel rendel- helik meg lapunkkal együtt a Franklin-Társulatnak azt a nagy- szabásu folyóiratát. Kiadóhiva- talunk az együttes előfizetésről készségesen nyújt felvilágosi- tást és kombinált előfizetés ese- tén is biztosítja olvasóinknak a TÜKKR értékes díjakkal jutal- mazott pályázatain való teljes- jögu részvételt.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

SPORT

Északi II. o. állása V. 16-án:

1 MSzSC	19	17	1	1	98	20	35
2 MTK	19	15	1	3	82	15	31
3 ETK	20	12	5	3	67	20	29
4 GyTK	20	10	5	5	34	36	25
6 Törökvs	20	9	5	6	41	28	23
5 BISE	18	9	4	5	40	35	22
7 GySC	20	7	4	9	38	37	18
8 TAC	19	6	2	11	26	53	14
9 KTE	20	5	3	12	27	69	13
10 Máv II.	21	4	4	13	20	61	12
11 Turul II.	19	4	3	12	29	58	11
12 Hunyadi	18	5	1	12	16	61	11
13 VSE	19	2	4	13	23	55	8

Május 17-i mérkőzések:

(Zárjelben az őszi eredmények.)

Endrődön: GySC—ETK (1-1), Mezőberényben: GyTK—MTK (3-5), Mezőtúron: Szövénygár—Törökvs (2 2), Turkevén: TAC—BISE (0-2), Kondoroson: KTE—Turul II. (1-6), Békésszentandrás: Hunyadi—VSE (3-3.)

Mult vasárnapi eredmény:

MTK—MÁV II. 2-1 (2-1), Szövénygár—Turul II. 5-0 (0-0), KTE—Törökvs 1-1 (1-1.)

Sport hírek

Biróküldés: GySC—ETK Wörtheim, GyTK—MTK Róth.

Sebők Lajos GySC játékos Gyomáról való eltávozásával a GySC védelme erősen meggyengült. Ideiglenesen nem fog szerepelni a GySC-ben. Fried Tibor sem, aki a „Sárréli kupa“ első helyén álló Dáványai SE játékosaként a kupamérkőzések tartamára. Az őszi bajnoki fordulókban azonban feltétlenül részt vesz.

Vésztői SE lemondta május 24-i TAC elleni meccsét. A 2 pontot gólarány nélkül a TAC kapta.

BISE—Kiss Zs. 5-2

A vasárnap Gyomán lejátszott GySC—BISE mérkőzést, mint szenvedő alany — sajnos — én is végignézttem. Ezen mérkőzés már mindjárt az elején nem jól kezdődött, kezdve a korai kezdés miatt, miáltal a GySC bevétele lényegesen csökkent, másrészt pedig a csapat összeállítására vonatkozólag. Tudomásom szerint minden mérkőzés előtt, a csapatba kijelölt játékos a mérkőzés megkezdése előtt egy, de legalább is félórával köteles megjelenni a klub helyiségben (öltözőben) hol az intéző vagy csapatkapitány az esetleges lemondásokat tudomásul veszi. Szigorú házi fegyelmet kell indítani az olyan játékos ellen, ki csapatában nem szívvvel és lelkesedéssel, hanem fölényes gesztussal megy ki a pályára és ott játékos társai küzdelmét figyelmen kívül hagyja, állandó krekkeske-

déssel magára vonja a közönség figyelmét. Ha valaki sérült és biztosan érzi, hogy csapatának nem tud 100 százalékos teljesítményt nyújtani, az csapatának csak kárára, de nem hasznos tagjává lehet. A vasárnapi GySC—BISE mérkőzésen a GySC csapatában pár oly játékos játszott, akire bátran rá lehet mondani, hogy „egy évig pihenjen a labdarugással, azután pedig teljesen vonuljon vissza a futbal játékaival“ akkor talán legalább hasznos tagja lesz a sport társadalomnak. Remélem, hogy a GySC igen tisztelt vezetősége a vasárnap látottak alapján hamarosan rendet és fegyelmet fog teremteni és akkor nem fog előfordulni a vasárnapéhoz hasonló eset. **Dévay, Mezőtúr.**

BISE—GySC 5-2 (1-2)

Gyoma, bíró: dr. Magyar.

GySC vereségét kizárólag a nagyon rosszul védő kapusának köszönheti. A sok tartalékkal kiálló GySC éri el a vezetőgólt Kiss lövéséből az első percben 0-1 GySC állandó fölényben játszik és a 16. percben Cs. Nagy szép szabadrugásával Kiss lefutás beadása a menteni akaró centerhalf lábától a góiba repül 0-2 30. percben a jobbszélső könnyen védhető lövéssel szépít az eredményen (1:2).

Szünet után nagy fölénye ellenére sem tud gólt elérni a GySC 24. percben furcsa góllal egyenlít Békés. A gyomai kapus kirugás helyett 16-osra teszi le a labdát Sebők elé, de Lipcsey gyorsabb és az üres kapuba rugja 2-2 35. percben a kapus kirugása rövid Lipcsey gyorsabb és ismét üres kapuba lő gólt 3-2. 37. percben Bezzeg beadásából, a 44. percben pedig egyéni játék után ismét Lipcsey a gólszerző. Jók GySC-ből: a balfedezetet játszó Szrenkányi, Barta Kiss és Illés.

Dr. Magyar kitűnően vezetett.

GyTK—VSE 1-1 (1-0)

Vésztő, bíró: Havas.

A szép májusi vasárnapot kellemes kirándulással akarta egybekötni a GyTK s így motorcsónakkal indult el vasárnap délelőtt a vésztői mérkőzésre. Nagyszerű látvány volt az elindulás, de annál kellemetlenebb volt a megfektetés. Az ut egészen a Sebeskörös homokszedési területéig nagyszerű volt, de ott a csekély víz miatt a hajó zátonyra futott és a továbbmenés lehetetlenné vált. Miután sok idő nem állt rendelkezésre, GyTK játékosok a csapatvezetővel együtt elhagyták a hajót és mintegy 9 km-s utat hol sietve — hol sprintelve meg-

tettek Körösladányig, azzal a gondolattal, hogy elérnek az 1.45 ós vonatig. Ezt íkésték, míg a kísérő kocsi után futkosott, addig a játékosok sikertelenül elfogni a füzesgyarmati autóbust és fillérjeiket összerakva arra felszálltak. Így jutottak el Szeghalomra és ottan másik két autóval Vésztőre.

A zöld színek iránti tiszteletből a GyTK játékosok a fáradságos ut megtevése után is lelkesen belefektüdtek a végig erősnek mondható mérkőzésbe és megszerzték az eldöntetlen eredményt.

A kínai fallal körülvett pályán GyTK indiaja utnak a labdát és jó mezőnyjáték alakult ki. A vésztői csatárok fűgég mozognak, de azoknak támadásait a jó gyomai védelem mindenkor visszaveri. 33 percben Olajos jól adott labdáját Barta I. értékesíti 1-0.

Ezután VSE lép fel támadólag és 15. percben egy ártatlan 11-eshez jut, amit Gál II. kapu mellé löv. Majd a 20. percben ugyancsak Gál II. átadásából Leopold megszerzi a kiegyenlítést 1-1.

GyTK lelkesen játszott, különösen Kertész emelkedett ki.

VSE-ből a halvesor, míg a csatársorból a gyomai Gál Pista vált ki.

Havas jó volt.

ETK—Hunyadi SE 3-2 (1-1)

Békésszentandrás, bíró: Takács.

Szép játékkal szerezték meg az ETK két pontját és nyugodtabb légkörben nagyobb eredmény sem lett volna meglepetés. A hazai közönség izgága és fenyegető viselkedése azonban a játékosokat megfélemlítette és így nem tudták teljes tudásukat kifejteni.

Az ETK kezdi a játékot és már a harmadik percben eredményes Hanyecz révén, aki ügyesen kigugrik a két bekk között és megszerzi az ETK első gólját. A honi csapat csak durvaságokkal igyekszik ellensúlyozni az ETK tudását és az ETK leszorul, sarokrugás után Hetmann eredményes. A félidő végéig az eredmény nem változik. Szünet alatt a pálya mellett lévő Mataska intézőt Farkas bokán rugja, (épületes látvány.) Szünet után a honi csapat eredményesen támad és Hetmann újból gólt szerez. Az ETK-t az eredmény fölrázza és szebbnél-szebb támadásokkal közelíti meg az Hunyadi kapuját, de gólt csak Pelyva hatvan méterről küldött lövése jelent. Nagy harc indul meg a győztes gólért. A Hunyadi védelme 11-t vét, és az ETK játékosai közül Timár meri rugni, aki toronymagasan főlé lö. Az ETK-nak nem veszi ez a ki-

használhatatlan büntető és a befejezés előtt 5 perccel Kertes be-
rugja a győztes gólt.

A győztes csapat minden tagja dicséretet érdemel nagy küzdeni akarásáért és lelkesedéséért. Kitűnt Hunya II., Pelyva, Hanyecz és Lasnyí.

A Hunyadiól egyedül Farkas tünt ki durvaságával.

A mérkőzés után az ETK autóját megdobják és Makai kísérő az arcán súlyos sérülést szenved. Takács bíró jól vezette a mérkőzést.

17-én GySC—ETK bajnoki

mérkőzés. Az ETK tagjait fűti a revans gondolata és reméljük, hogy az őszi döntetlenért kiadó revansot vesz. Tippünk 3-4 gólos ETK győzelem. Simon a GySC ellen már játszik. Dinya.

Publikáció

Rákóczi Gyula gróf Tisza István úton lévő üzlethelysége kiadó. 3-3

Férfi kalapok, sapkák a gyomai piacon kaphatók. Ócskakalap javítását 1 P-től vállalom Góth József kalapos. 2

A Futuránál (Wagner Fatelep) burgonya, korma, árpa és szemestengeri állandóan kapható.

Hősök Emlékútja 12 számú ház, mely áll padosszoba, konyha, speiz, mellékhelyiségek, kert és udvarral és amelybe azonnal be lehet költözni, olcsón kiadó. —8

Szép új cserépkályhák 80 pengőtől, jótállással régi kályhák átrakását vagy alakítását felelősséggel vállalom **VÁGZI kályhás** Békéscsaba, I.kertület Bánát u. 1. 10-9

Ne engedjük a kártevőket gyümölcsösünkben garázdálkodni! Gondoskodjunk tehát sürgősen fáink permetezéséről. A permetezőszert bizalmi cikk ezért csakis a szövetkezeti boltokban vásároljuk meg. 1

Kitűnő zamatú rizling bor literenként 56 fillérért kapható **Kerekes Károlynál**. —10

NEM OLCSÓBB MÁR

A B O R O M

mint a szódavíz,

DE NEM IS SZÓDAVIZI

30 fillér

egy liter **kadarka** vagy fehér fejtett újbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbéllyeg ellenében küldök mintát a borból mintás obozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskes italuk. tiszta, tökéletes zamatuk és nem savanyuk.

Cím: **Székely Ferenc**

Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **WAGNER MÁRTON**.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős ügyvezető: **Teket Sándor**.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladós szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

VISSZA A HÁZIIPARHOZ

A „jóvilág” búzikonjunkturája a mi vidékünk lakosságánál kiszámíthatatlan kárú változásokat hozott. Mint a hazardjátékos, mindenünket egy lapra, a búzára fektettük. Még a munkás embereknél is bevált a búza kalkuláció, mert a kevés búzafeleslegekből még arra is tellett, hogy a magukszófte alsóruhákat elhagyták és áttértek az „olcsó” gyári árra.

Igy hagytuk el a gyümölcs termesztést, a kender termesztést. A gyümölcsösöket is felszántottuk és búzával vetettük be. Már a torony tetejét is búzával vetettük volna be, ha fel tudtunk volna oda mászni.

Igy rendezkedünk be lassacskán a kényelmes életmódra és az istenadía hosszú télen, egy kis szuszakolással, elláttuk a két lovat, a 3—5 literes tehénet, meg a 2—3. hizót, a megmaradt időt pedig testi és lelki művelődésünkre használtuk fel. A szükséges fehérneműket és a főbbi olyan háziszükségleteket, amelyeket öreg szüleink még mind maguk állítottak elő, azokat vagy az itthoni kereskedésekben vagy a vásárokon vettük meg és ma már alig akadna közöttünk olyan, akifől, ha megkérdeznék, hogy mi is hát az a „háziipar,” alig tudná megmondani.

A búzakonjunkturának vége lett. Sem a gazda, sem a munkás nem tudja ma már a búza keresetéből vagy hozamából fedezni a szükségleteit. A segítség világos kínálkozója a

háziiparhoz való visszatérés.

Hozzuk le a padlásokról a porlepte szövőszékeket és hasonló szerszámokat. Vessünk kendert, tanulják meg leányaink és asszonyaink a fonást, szövést. A férfiak telepítsenek gyümölcsöszt, tanulják meg a kosárfonást, fúrás-faragást, hogy a hosszú téli időt a maguk hasznára töltsék el.

Bornemisza Géza iparminiszter a múlt héten Csor-

nán, a rábaközi háziipari és népművészeti szövetség alakuló gyűlésén többek között ezeket mondotta: A vásári árú, sajnos, kiszorította a falvakból a házi szövést és fonást, az a falusi nép pedig, mely nem tudta mindig megfizetni a gyári terméket, végül lerongyolódott. Minden főrekvésünk arra irányul, hogy a magyar népet visszavezessük a háziipari foglalkozáshoz. W.

Vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán látogatása Gyomán

Vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispánunk, Korda Sándor központi lítkár társaságában áldozó csüörtökön, a déli gyorsal érkezett Gyomára. Az állomásnál dr. Sorbán Jenő főszolgabíró, dr. Maasburg Kornél báró szolgabíró és dr. Sárossy József közíg. gyakornok fogadták. A vasutól bemenet egypár magánlátogatást tett még a főispán, azután dr. Sorbán Jenő főszolgabírónál megebédelt és ebéd után ismét magánlátogatásokat tett és félháromkor a NEP gyomai székházába látogatott el, ahol a helyi választmány élén Nemerey Péter helyi elnök üdvözölte a főispánt, aki a helyi aktuális gazda és munkás ügyek iránt érdeklődött és a bármilyen tekintelben szükséges segítségét ajánlotta fel.

Atársadalmi egyesületek tisztelgése

Három óra után a község-házához ment a főispán kíséretével, ahol a nagytanácssteremben gyülekeztek össze Gyoma társadalmi egyesületeinek vezetői. A belépő főispánt lelkes ellenzéssel fogadták, azután Kató Lajos h főjegyző bemutatatta a főispánnak a tisztelgőket: a községi előjáróság tagjait, a MANSz, az Uri-Kaszínó, a Központi 48-as, a Felsőrészi, a Kiseréli, az Egyetér-

lés, Polgári, Némelvárosrészi olvasókörök, Nyugdíjasok Egyesülete, Ipartestület, Munkások Köre, Kis nyilasi Olvasókör, NEP munkáscsoportja, Levente Egyesület, Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Gyomai Sport Club, Gyomai Testedzők Egyesülete vezetőit és a „HOMBÁR” szövetkezet igazgalóságát és felügyelő bizottságát.

A főispán mindenkivel kezet fogott és egy-két barátságos szóval köszöntötte az ismerősöket.

Azután előszólitotta dr. Sorbán Jenő főszolgabíró a főispánhoz kérésrel fordulót.

Elsőnek a nyilasi olvasókör vezetősége kérte a főispánt, hogy egy olvasóköri helyiség megépítéséhez 300 pengő segéllyel támogassák őket.

A főispán jóindulatulag egyezte fel a kérést és ő is biztosra veszi, hogy a nyilasiak kérését teljesíti a földművelésügyi miniszterium.

Oláh Lajos iparrestületi elnök közszállítási ipari munkák juttatásával kérte a helyi munkanélküli iparosság támogatását.

A főispán közölte, hogy már a közelben kerülnek kioszlásra nagyobb mennyiségű lábbeli munkák (cipők-bakkancsok,) ezeket ő mind a várme-

gyében végezteti el és így a gyomai lábbelikészítők is kapnak ezekből a munkákból. Arra kéri az iparosokat, forduljanak hozzá konkrét eszmékkel, készséggel segít munkaalkalmak megszerzésében.

Beinschróth Márton a nagy munkanélküliségből fennálló nyomor enyhítésére kéri a főispánt és felemlíti, hogy egy kiadós munkaalkalom lehetősége áll fenn a 100.000 pengős polgári iskolai alap kimerítéséből, ha sürgősen megépítenék a polgári iskolát.

Szóvá tette még Beinschróth Márton a besenyszegiek régi és jogos sérelmét, hogy nincs villanyvilágításuk, sem rendes járdájuk.

A főispán dr. Sorbán Jenő főszolgabíró, Kató Lajos főjegyző és a közelben állók bevonásával hosszasan elbeszélgetett az előadott munkaalkalmak és sérelmek mikénti kivitelezéséről és ismételtien kijelentette, bármilyen konkrét tervet a legnagyobb készséggel felkarol, magáévá tesz és támogat, hogy ezzel enyhíthesen az inségen. A felvetett szülői otthon építésével kapcsolatban azt az eszmét adja a községnek, inkább „egészségház” építését vegyék tervbe, mert ebben a keretben általános egészségügyi szolgáltatásokhoz jut a lakosság. A hallgatóság megértéssel és letszéssel fogadta a főispán eszméjét.

Ezután az összes megjelentekhez intézett a főispán egypár közvetlen szót, megköszönte, az egyesületek vezetőinek, hogy eljövételükkel alkalmat adtak neki a személyes megismerkedésre. Szeretett volna elmenni mindenik olvasókörbe külön-külön is, hogy ott hallgathatta volna meg az emberek kívánságait, de az ideje most nem engedi meg a további itt időzést, de igéri, hogy eljön máskor is, amikor a körökbe is elmegy.

Lelkes éljenzéssel bucsuztak el a jelen voltak vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispántól, aki nagyon kellemes benyomást tett mindenkire.

A főispán endrődi látogatása

A gyomai község házaról Endrődre ment át a főispán kísérelével Csernus Mihály apátplebánoshoz, ahol a NEP endrődi községi szervének küldöttsége tisztelgeli nála, akikkel barátságosan elbeszélgetett az endrődi helyzetről.

A „HOMBÁR“ szövetkezet vezetőségénél

A délutáni gyorsvonathoz menel, a Iványi-féle magtárnál várta a „HOMBÁR“ igazgatósága a főispánt, aki a most alakult szövetkezet megalakulásában eddig is értékes segítségére volt a szövetkezetnek és most is, amikor egy gyorsan lepergetett délután keretében a vonal indulása előtt 15 perccel íktalolt be, hogy a szövetkezet igazgatóságának kérdésére megtekintse a szövetkezet által megvenni szándékolt magtárt, ezzel is bizonyosságát adta főispánunk, hogy sokirányú elfoglaltsága mellett minden érdemes dolgát a vármegyéje lakosságának felkarol és lelkesen pártfogol.

Elutazás

Amikor a délutáni gyors befuolt, főispánunk még mindig a szövetkezet igazgatóságával folytatott beszélgetést, az Iványi-féle kisvasút ügyében és bizony szietnie kellett a felszállással.

A meginduló gyorsvonat ablakából barátságos mosollyal azzal köszönt el vitéz dr. Ricsóy-Uhlarih Béla főispánunk az őt lelkesen köszöntő gyomaiaknak: „A viszonylításra!“

Várujuk, hogy minél hamarabb köszönthessük körünkben megszeretett főispánunkat.

Külpolitika

Az elmúlt hét két kiemelkedő külpolitikai eseménye az osztrák kormány átszervezése és az új francia cabinet várható megalakítása.

Ausztria kancellárjának, Schussnignek rég óhajtott vágya volt már egy olyan kormány élén irányítani és vezetni az ügyeket, melynek tagjait ő maga választja munkatársakul maga mellé és nem az események kényszerítő ereje erőszakolja a kormányzat tengelyébe. Míg a bel és külpolitikai viszonyok úgy alakultak, hogy a kancellárnak az ügyek vezetésére igénybe kellett vennie azon erők reprezentánsait, kiknek politikai nézete sokszor ellentétes volt a kormányfő politikai hitvallásával, addig kénytelen-kelletlen úgy kellett a kormány hajóját vezetni, hogy az ne ütközzék a pártok és alakulatok ellenállásának sziklaszirtjeibe és ezt csak úgy tudta biztosítani, hogy pilotákként a hajóra vette azok vezérferfiat.

A közelmúltban elhangzott véderőnyilatkozat, mely az „utóállamokban“ oly ellenző visszhangra talált, Ausztriában hatalmasan megnövelte a kancellár tekintélyét, népszerűvé tette személyét, olyannyira, hogy elérkezettnek látta az időt arra, hogy a kormányzásban őt esetleg akadályozó és az alkotmányosság rovására befolyást élvező és gyakorló alakulat és tömegvezérek (Sthareinberg herceg és társai) udvariasan eltávolítsa maga mellől. E ténnyel demonstrálni kívánta, hogy Ausztriának alkotmányos alapon álló kormánya van, aki az ügyeket intézi, az birtokolja a hatalmat, melynek végrehajtó eszköze az osztrák haderő és a belbélke, valamint a kültekintély fentarására nincs szükség már más az „állam-az államban“ fegyvéres alakulatokra.

A francia választások megpecsételték a Sarraut kormány sorsát. A kormányzását ugyan még a régi cabinet gyakorolja, de a választásokon nagy többséget nyert szocialista párt vezére, Leon Blum szenátor van kiszemelve az ügyek további vitelére.

Franciaországban a szocialistapártnak nagy és épen nem dicstelen multja van. A párt már több nagynevű férfiút adott a francia Hazának, akik pártjuk érdekein felülemelkedve vezéregyéniségei lettek a közéletnek, ugymint Clemenceau, Viviani, Millerand, Painlavé, Briand, Herriot, Daladier. A felsoroltak

mind viseltek miniszteri és miniszterelnöki hivatalt, sőt Millerand köztársasági elnök is volt.

Igaz, hogy ezen személyiségek a szocialista párt erejét és parlamenti pozícióját, kivétel nélkül, a hatalomrajutás ugródeszkójának használták és kormányra kerülésük után eltávolodtak a párt célkitűzéseitől, de ezt hazafiú lelkiismeretükre hallgatva tették, a Haza és az Állam rezonánjának érdekében, mikor a polgári Franciaország javára dolgozó többségi polgári pártok vonalvezetéséhez igazodva, megtagadták az osztályharc alapján álló szocialistapártot.

Igy volt a multban, de most, mikor oly sok kísérlet mondott csődött a pénzügy stabilitás tételére, a francia választók többsége megalékelte a polgári politikuskok és kormányok tehetetlenségét és a mandátumok többségét a szocialista pártnak jutlatta, melytől a helyzet enyhítését, illetve a kibontakozást várja.

Leon Blum kormánya nem a szocialista alapvető tan doktrínái értelmében fog kormányozni. A francia parlamenti pártokat (egy-két, számszerűleg nem igen számító tulzó frakciót nem tekintve) nem elvi, inkább árnyalati különbségek határozzák el egymástól, így, hogy ezek ellenében meglepetésszerű újításokat Leon Blum sem hozhat, legfeljebb a közterhek viselését, az adózást fektetheti igazságosabb alapokra. Tulzásokra már azért sem fogja magát elragadtatni, mert a polgári Franciaország előtt díszkreditálna a szocialista pártot és tápot adna annak a polgári nézetnek, hogy a szocialisták felforgatók és képtelenek a kormányzásra.

A francia kamarának Boulanger óta kedvenc sportja a cabinetbuktatás. Ezt tudja jól Leon Blum és ezért óvakodni fog.

Azok, akik a szocialisták uralomrajutásához olyan kommentárokat fűznek, hogy a hatalom átvétele szélsőbalra terelheti a francia politikát és szállás-csinálója lehet a bolsevizmusnak, azok rossz helyt kereskednek és összehasonlítsaikkból helytelenül következtetnek, mert a francia politikai állapotok olyan speciális jelleggel bírnak, mint sehol máshol és az ilteni és másutt történet rendszerváltozások között kapitális különbséget kell tenni.

Elsősorban a francia szocialisták nem forradalmi uton, politikai akna-

munkával vagy az állam szempontjából meg nem engedett propaganda eszközökkel kerültek hatalomra, hanem alkotmányos választás után a nemzetalkotó többség akaratából, amikor a polgári kormányok csődje már nyilvánvaló lett, mert sehogy sem bírták megoldani az égető kérdéseket és nem tudtak pártjaik érdekein felülemelkedve a pénzügyi politika terén annak káoszában rendet teremteni. Leon Blumtól és kormányától ezt várja Franciaország.

Ha jósolnom szabad: Leon Blum kormánya sem lesz hosszú életű, akár meg tudja oldani a szőnyegenforgó nehézségeit, akár nem. Miután Franciaországban, ugyilátszik, egyszer mindenki sorrakerül, már akit közéleti multja erre képesít, utána minden valószínűség szerint Paul Boncourtt fog következni, mint miniszterelnök, aki különben Blum designált kormányának külügyminisztere is lesz.

Bauer Illés.

Szegedi Baross-ünnep

A június 7-én, Szegeden megmarlandó országos Baross-nagygyűlés iránt széleskörben rendkívül érdeklődés nyilvánul meg. A Fogadalmi templom előtti téren az iparos céhek hosszú sora vonul fel céhzászlóval és céhláddakkal, hogy Raskó István, a Fogadalmi templom apátplebánosa, az iparosok szerszámait egyházi áldásban részesítse. A rendező bizottsághoz a szegedi iparcsükköket kivül a Csongrád-, Békés- és Csanád-megyei iparcsükköket nagy számban jelentétek be részvételükkel. A frontiharcos alakulat többszáz főből álló küldöttséggel képviselik magát. Az ország minden részéből autósok vonulnak fel Szegedre és a csillagtúra befejezéséül Baross zászlóit visznek magukkal, hogy a Dómtéren leadhassák. Ugyancsak az ünnepség napján repülőgépek a röpcédulák lizereit fogják ledobni az egész Tiszaduna közén és a Tiszántulon. A kormány gazda miniszterei megígérték az ünnepben való részvételüket. Az ünnep napján Gyomán át filléres vonat megy Szegedre.

TÁRCA

ÚJRA EGY JOGCIM

Írta: sz. Csorba Tibor 1936. (2)

A halál ily közvetlen közelében nem volt ugyan zavartalan Szabóné várakozásban már megunt élete.

Az illatos májushajnal harmatos első óráiban aztán mégis megjött a kis „Kati“, minden különösebb baj nélkül, Szabóék és valamennyi kedves ismerősük örömeire.

A kórház öreg, görnyedthátú portása mindjárt szaladt a hírrel, hogy meglett a gyerek, a kis Kati, de már egész kis-asszony, oly nagy. A család „művész barátja“ ablakán megjelent a hajnali órákban a meg-

beszélés szerinti gyöngyvirágcsozor, jelétül annak, hogy mégis „Kati“ lett. A Korona nagytermében hajnalozó úri lársaságnak a Főorvos vitte meg a hírt: lánya van Szabónénak. Mire a boltok ajtái nyitogatták, már mindenki tudta és egymásnak adták tudtára az emberek: hát mégis lány lett Szabóéknál.

Mindenki örült, mindenki sírt a Kossuth utcai üzletbe jókivánataival felkeresni a „lányos papát“, aki soira telefonálta kedves ismerőseit az új hírrel, mely mindenkinek örömet jelentett s mindenkiből egy nehéz sóhaju „hálisteni“ vállolt ki. Ebben aztán benne volt az is, hogy mégis teljesült a kívánságuk is, de meg a jó Is-

ten nem hagyta el a kedves Szabónét sem. Sokat szenvedett, de hát legalább kárpótolta a jó Isten s megadta, amit kívánt, amit kért a kis Kati.

Egyedül Fránci, Szabóék tíz éves fiának nem leiszelt a kis lány testvére.

— No még csak ez kellett ide a házba! Hiszen ezzel bokxoln s em lehet! — fakadt ki s nagymérgesen a párnák közé furta borzos fejét, hogy ne is lássa ezt a ronda világot, amelyben lányokat kap az ember a „golyától.“ Fráncinak hiába nem leiszelt a kis testvére, iskolafársai éppen ilyet kértek s Lurkó, az egyik kis pajtás hamar hazasiellett golyát rajzolni, hadd hozzon nekik is egy kis Kati. Érdekes, hogy

Lurkóék szomszédjában másnap szintén kisbaba lett, mire Lurkó kifakadt: Nem is hittem volna, hogy olyan hamar hozza a gölya a kisbabákat, hiszen csak tegnap rajzoltam meg.

Míg Fránciék táborában ilyen kívánságok kereslék a megvalósulás utját, az asszonynevelőségek bucsujárást rendeztek a kórház hármasszámú szobájába. Mindenesetre a családdal való őszinte együttérzés sok embert vitt oda virággal, jókivánataival. De nem maradtak el azok sem, akiknél az igazi jóindulat és öröm csak meléklöngéje volt sokáig rejtégetelt s most végre mégiscsak napvilágra hozható vágnak.

(Folyt. köv.)

Hősök ünnepe

Gyoma község előjárósága a Hősök emlékünnepét holnap, május hó 24-én, (vasárnap) délután 3 órakor tartja a Hősök emlékműve előtt. Az ünnepi beszédet Ruzska Sándor polg. isk. tanár tartja.

E napon délelőtt mind a négy hitfelekezeti templomban ünnepélyes Istentiszteletet tartanak.

Érték, amely parlagon hever

Nagybőségben virágzik a gyomai vásártéren olyan érték, amelyet csak mi gyomaiak nem tudunk értékelni. De annál több híve van más vidéken, ahol a gyógyfű szedéssel foglalkoznak a szegény emberek.

Székfű. — Ie bőségben termő gyógyfű, látod, Gyomán nincs szegény ember, csak Szarvason van. Van, mert a hélen egy 4. tagu szegény csapal kocsival egy délután 10 nagy zsák székfűt szedett és vitt haza. — Értéke 40 pengő. Talán jó volna felfigyelni erre a gyomaiaknak.

MÉHÉSZET

Éppen most jelent meg a MÉH „A Magyar Méhészek Lapja” kiadásában Héjjas Endre, a „MÉH” társszerkesztője „Méhészet dióhéjban” című munkája, amely a méhészet alapismereteit úgy elméletben, mint gyakorlatban rövid összefoglalásban, általánosan érthető módon tárja elő. Szerző neve méhészkörökben általánosan ismeri, jelen munkájával egyrészt a kezdőknek kívánt az elinduláshoz utmutatót adni, másrészt pedig a haladott méhészeket kívánta az utolsó 10 év méhészeti haladásával megismertetni.

Elméleti részben Zander, a világhírű német méhésztudós nyomdokain jár, gyakorlati részében saját tapasztalatainak felhasználásával a modern méhészkedés irányelveit ismerleli.

Vácsolja a méh természetrajzát, megismerleli a méhek életével, azok betegségeivel és ellenségeivel, vácsolja az utóbbiak leküzdése módjait, részletesen foglalkozik hazánk méhlegelőjével, leírja a főbb kaptárlípásokat s a méhekkel való bánást az év folyamán. A munkát a legfontosabb hatósági rendeletek, a méhészeti kerületek új beosztása s némi meteorológiai ismeretek nyújtása teszi teljessé.

A csinos kiállítású könyvecské kapható a MÉH A Magyar Méhészek Lapjánál, (Bpest, V., Arany János uca 1 sz.) és minden nagyobb könyvkereskedésben. Ára 2 pengő.

Csernus Mihály apátplebános ünneplése

A belügyminiszter előterjesztésére Csernus Mihály endrői apátplebánost a Kormányzó Úr a Vöröskereszt terén végzett munkájának elismeréséül a Sigum-Laudiszszal lüntelle ki.

Az Endrői Vöröskereszt helyi csoport vasárnap ünnepélyes közgyűlést tartott, amelyen dr. Sorbán Jenő járási főszolgabíró nyújtotta át az ünnepellnek a megérdemelt kitüntetést.

A vöröskereszt helyi csoportjának nevében dr. Cseh József községi orvos, a római katolikus egyház nevében Dinya Vil-

mos, a tanteszület nevében Alt György polgári iskolai igazgató, míg Endrőd község nevében Harsányi László főjegyző üdvözölte az ünnepellet.

Csernus Mihály apátplebános elhárította magától az ünneplést, mert nem enyém az érdem, — mondta — hanem segítő társaimé, akik sokat munkálkodtak. Hogy ilyen szép eredményt értünk el, az a vallásának és a hit ápolásának tudható be. Az öröm mindnyájunké, kik velem együtt dolgozok a szent szolgálóban.

Endrőd község közgyűlése

Endrőd község képviselő testülete f. hó 20 án szerdán, igen nagy érdeklődés mellett, rendkívüli közgyűlést tartott. A gyűlés alatt sok tárgynál élénk vita volt, mégis minden egyes előterjesztést elfogadott a képviselőtestület.

A közgyűlést Timár Imre községi bíró 9 órakor nyitotta meg, majd a képviselőtestület az erdősilésre 12 kat. holdat szavazott meg. A központi segélyező bizottság jelenését, amelyben működéséről és végzett munkájáról számolt be, egyhangulag vették tudomásul. A jelentés nyomán látott világot az a nagy munka, amelyet a központi segélyező bizottság végzett, egész bevétele 8986 pengő 37 fillér volt. Nagyobb adományokat a Belügyminiszter, Békés vármegye főispánja és alispánja küldött. Ugyanakkor értékes megsegítést nyújtott Endrőd község lakossága 5511 P. 28 fillérrel, az akció

keretében 33.997 ebédet osztottak ki. A képviselőtestület köszönetet szavazott Kozma belügyminiszternek, viléz dr. Ricsóy Uhlarik Béla főispánnak és viléz dr. Márki Barna alispánnak a megértő támogatásért, amellyel az endrői szegény lakosságot megsegítették.

Nagylapos állomás Endrődre való elnevezését kérik.

A mezőrendőrséget a képviselőtestület 10 gyalogos és 5 lovas mezőrendőri állással szervezte meg. A külterületi kézbesítő állásokat megszüntelték és azok fizetését is beleolvasztják a mezőrendőség fizetésébe. Ugyanakkor pedig a lovas és gyalogos mezőrendőrök a kézbesítéseket is elvégzik a külterületeken.

A kondoroszlanyai kirendeltség építkezéséhez egy bizottságot küldött ki a képviselőtestület.

Több kisebb kérelem letárgyalása után a közgyűlés 11 órakor ért véget.

Gyoma község 1935-36 évi segélyezése

Gyoma község előjárósága 1935. okt. 10-től a mai napig 17.100 P.-vel segítette inaségeit. Készpénzben kifizettek a végzett inasgmunkákért 14.500 pengőt, természetbeni gyors-

segélyezésként 56 q. lisztet, 42 q. burgonyát, 260 kg. babot, 550 kg. cukrot és még sok más élelmi és ruházati cikket osztottak ki, összesen mintegy 17.100 Pengőt.

Évzáró vizsgák és beiratások ideje a községi iskolákban

Vizsgák: Gazdasági iskolában június 2-án délelőtt a fiú, délután a leányosztályok részére, a csudaballai elemi iskolában június 3-án, a halmagyiban 4-én és a nyilasiban pedig 5-én. Délelőtt 8 órakor, délután 2 órakor kezdjük a vizsgákat.

Kérjük a község érdeklődő lakosságát, hogy a vizsgákon minél nagyobb számban meg-

jelenni sziveskedjenek.

Beiratások lesznek: A gazdasági iskolában június 20 és 21-én, a külterületi elemi iskolákban pedig június 7. és 8.-án a délelőtti órákban. Igyekezzenek az iskolázlató szülők a jelzett napokon beiratni iskolaköteles gyermekeiket, hogy az őszi pótbéiratások alkalmával ne legyen már azzal gondjuk.

Iskolaszék.

66-1K

**JÓTÉKONYCÉLU M. KIR.
ALLAMSORSJÁTÉK
Huzás június 5-én
F. 6 n y e r e m é n y :
40.000 ar. pengő**

Összesen 17.000 különböző nyeremény, melyeket mind készpénzben fizetnek ki.

Sorsjegy ára:

Egész: ar. P. 3. Fél: ar. P. 1.50.

Kapható minden sorsjegyzületben, dohánytörzsdében stb., valamint a pénz előzetes beiktatása után a Székesfővárosi Pénzügyigazgatóságnál, Bugapest V. Szalay u. 10.

Autóbuszsal mehetünk Hajduszoboszlóra

Május 31-től szeptember 13-ig rendes autóbuszjárat (Mávau) lesz Szarvas és Hajduszoboszló között — Endrőd és Gyoma érintésével — minden vasárnap és ünnepnap. Az utikköltség Gyomáról 5.60 P. és Endrőd-ről 5.90 P. Hajduszoboszlóig. Endrőd templomtól reggel 6.06 órakor és a gyomai református templomtól 6.16 órakor indul az autóbusz és 9.25 órakor érkezik Hajduszoboszlóra. Vissza 18.40 órakor indul, Gyomára 21.34 órakor és Endrőd-re 21.43 órakor érkezik.

A vetések helyzete világszerte

A gazdatársadalom állandóan nagy figyelemmel kíséri a külföldi gabona-termelő államok vetésjelentéseit is, mert a jelentésekből bizonyos mértékben következtetni lehet a gabona árak várható kialakulására is. A máj. 5-ig beérkezett hivatalos és magánjelentések szerint a vetések helyzete világszerte a következő volt: az Egyesült Államokban az őszi buza kilátásai kedvezőek. A tavaszi buza vetésterülete alig változott a múlt évvel szemben. Kanadában a tavaszi buza vetése kedvező nedvességi viszonyok mellett jól halad. Oroszországban a buza mindenütt kedvezően áll és az eddigi kilátásokat átlagon felülre becsülik. A tavaszi vetési munkák is jobban haladnak, bár még mindig messze elmaradnak a tavalyi mögött. Lengyelországban az őszi vetések általánosságban rendesen fejlődnek, csupán a vilnai kerületben maradt el némileg. A krakói és kielirei kerületekből viszont azt jelentik, hogy a fejlődés megelőzte az évszak szerintit. Romániában a vetések szépen fejlődnek. Bulgáriában a gabonafélék kitérő állapotban vannak és az őszi buza kalászat hányja. Jugoszláviában az őszi vetések nagyszerűen állnak. Az őszi buza vetésterülete 1.9 százalékkal nagyobb a tavalyinál. Németországban az áprilisi nagyon hűvös és szeles időjárás nagyon visszavetette a vetéseket. Franciaországban az eddigi kilátások szerint az ideai termesztési eredmény jó néhány millióval alatta fog maradni a tavalyinál. Argentínában a buza vetése serényen folyik és jól halad. Ausztráliában a vetési munkákkal is elmaradtak

A kapálás fontossága a gyümölcsösben

Kaliforniában az öntözött gyümölcsösökben csak azért kapálnak, hogy a gyomot kiirtsák. Nálunk ez azért nem követhető, mert éghajlatunk meglehetősen száraz jellegű és így a talajban levő nedvesség megőrizni csak úgy tudjuk, ha azt megfelelően ápoljuk.

Kaliforniában a gyümölcszamatanyagait azért nem tudnak oly tökéletesen kifejlődni, mert a sok esőn kívül még öntöznek is, úgy hogy a fűszerek nedvesség következében a gyümölcsök nagyra nőnek ugyan, de ízellenek maradnak.

Tudjuk azt, hogy a fák gyökereinek túlnyomó többsége a talaj felszínét alatti 20—60 cm. mélységben élnek és csak egy kis része húzódik az alsóbb rétegekbe. Ha mi kapálással nem védjük meg ezt a felső rétegben található vizet az elpárolgástól, akkor a fák gyökerei nem tudnak vizet szállítani a leveleknek és gyümölcsöknek, beáll a pangás, majd a hervadás és ki vagyunk téve annak, hogy gyümölcsünk nagyrésze lehull. Ez a költői talajoknál már 10—12 százalék víztartalom mellett, viszont a homoktalajoknál csak 4—5 százaléknál következik be, ami onnan van, hogy a homok nem tartja vissza annyira a vizet és könnyebben adja át a gyökereknek a nedvességet, mint az agyagtalaj.

Költői talajokon a begyepesített gyümölcsösök sokat szenvednek a szárazságtól, mivel a talaj felülete megmunkálatlanul áll és ennek következtében sok a repedés, ami a homoktalajoknál már nincs meg. Ezért nem jók a gyümölcsösökben a gyepek felületek, mert a talaj felszínét nem tudjuk megmunkálni se miatt a hajszálcsőveség következtében a talajban levő nedvesség hamar elpárolog. Gyümölcsösünk talaját tehát ne akkor kapáljuk csupán, amikor a gyomot akarjuk kiirtani, hanem mindig gondoljunk arra, hogy a fa gyökereivel vesszi fel a talajban levő nedvességet, ezért igyekezzünk minél többször kapálással a talajban levő nedvességet megőrizni, hogy a fának esőlen időben is elegendő víz álljon rendelkezésre. **Matusek György** gyümölcssterm. intéző.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a *Máday* és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a *beéri Balogh* gyógyszerár tarti szolgálatot.

Pünkösdi református istentiszteletek sorrendje. Gyoma: 1-ös ünnepnapon prédikál Répás Pál, ágendázik Berényi Dániel. Május hó 31-én, Pünkösd első napján, délután három órakor Endrődön és június elsején, hétfőn, Pünkösd másodnapján délelőtt 9 órakor Cseihen református istentisztelet lesz, melyen prédikál és urvacsorát oszt Bay József lelkész.

Dr. Harsányi Margitot — Harsányi Pál ref. esperes leányát május 15-én debreceni ludomány egyetemen bölcsész doktorrá avatták.

Orvosi hír. Dr. sarkadi Nagy Pál orvos betegségéből felépült és rendelését megkezdte.

Óvoda ünnepély. Gyoma község II. számú új óvodájában, Jókai utca 4 szám alatt, 1. hó 27-én (szerdán) délután 3 órai kezdettel óvodai ünnepélyi tartok, melyre a szülőket, az iskolaszéki tagokat és az érdeklődőket szívesen meghívom, *Vaskorné Nádasváry Mária* községi óvónő.

„Ahol legnagyobb a veszély, ott legközelebb a segély” — mondja a példabeszéd. Vegyen államsorsjegyet és szerencsés eselben minden gondjától megszabadul. Ha nem nyer, jótékonyt gyakorol, mert az államsorsjegy jóvedelmét közhasznú nyomorenyháló és jótékonycélra fordítják.

Míntha leforrázták volna kajszi-barackfáinkat, az őszi-barackfák levelei is összezsugorodnak, az enyhe tél a rovarkártókat is elszaporította. Ezek elleni védekezésről, az almamoly legújabb irásai módjáról, a gyümölcszacsokozásról stb. stb. képekkel bőven illusztrálva is a „Magyar gyümölcs” legújabb száma, melyből lapunkra hivatkozással ingyen mutatószámot küld a kiadóhivatal: Budapesti, VI. Andrássy ut 8.

A szépség csodadoktorai. Ez a címe annak a rendkívül érdekes illusztrált cikknek, amely Tolnai Világlapja új számában jelen meg. A nagy terjedelmű és gazdag tartalma képeslap a legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás cikkel, remek folytatásos regényt és közel 100 képet közöl. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A gyomai gőz és kádfürdő a pünkösdi ünnepek miatt: május 30-án szombaton férfiak június 2-án kedden nők június 5-én pénteken nők június 6-án szombaton férfiak részére lesz nyitva.

Fel kell tüntetni a fiatal állatok ellési napját a marhaleveleken. A földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy a fél-évesnél fiatalabb malacokról, továbbá a 2 és fél évesnél fiatalabb csikókról, szarvasmarhákról, vagy bivalyokról kiállítandó marhalevelek 3. rovatába a születés napját is fel kell tüntetni. Amennyiben az megállapítható nem volna, az állatok kora a születés hatodik, illetőleg 21. hónap első napját követő napon marhalevelű irtólap szempontjából betöltött 6, illetőleg 21 hónaposnak kell venni.

Emelkednek a földárak. A kedvező vetésjelentés kapcsán megemlíthük, hogy országsszerű örömdetes emelkedés mutatkozik a föld áraban. Ez kétségtelenül a mezőgazdasági helyzet megjavulásának a termelés rehabilitálásának és az agrárakosság újjászületeli vállalkozó kedvének a bizonyítéka. Az 1932-es mélyponthoz képest az ország egyes részeiben háromszorosára emelkedett a föld ár. Az 1000 pengős holdankénti ár ma már egyáltalán nem tartozik a ritkaságok közé, sőt Dunántul a 1500 P-ös árát is megfizetik a szorványosan gazdálcserélő 6—8 holdas jóminőségű tőrebirtok holdjáért. Rendkívüli vagy változás ez a három-négy év előtti helyzethez képest, amikor különféle minőségű földeket vevők híján 500-ért sem lehetett értékesíteni.

A sertés piac és a zsirkivitel. A sertésárak az elmúlt héten nem változtak, mert a huszfogyasztás — valószínűleg a Nemzetközi Vásár élénk fővárosi forgalma miatt — nagyobb volt. A zsírértékesítés ellenben nehézségekbe ütközött. A Nemzetköziséggel kötött megállapodás értelmében 100 vagon zsír kiszállítása van folyamatban. Az elmúlt héten Csehszlovákia 12 vagon nyersszalonnát és 3 vagon sertészsírt vett át a magyar exportőröktől. Angol viszonylatban teljesen szünetel a magyar export, aminek az a magyarázata, hogy a csikágói elősértés és zsírjegyzések napról-napra csökkennek.

A Gyümölcsstermelők Egyesületének hivatalos órái minden szerdán és szombaton 4—5 óra között vannak az iparoslanonc iskolában.

Édesapám arca.

*Tizenegyet ütött az óra,
Kiegett már félig a lámpa,
Térni készül testem nyugvóra,
Ránézek jó apám arcára.*

*Ő már alszik, az álom réten
Fütyörészve vigan szántogat.
Megihletten, búss szívvel nézem
Barna arcán a mély ráncokat...*

*Mit az élet bánata, búja
Ötven éven át felbarázdált,
Vihar tépte, háború zúzta,
Mit az élet el nem borondált...*

*Életnyara már mögötte van.
Kocsija beérett már az őszbe...
A csendes nyári alkonyatban
Barna haját dérről eszözte...*

*Szántott, vetett, hűlt verejtéke
Mióttünk, négy gyermekéért.
Áldja meg a jó Isten érte,
Minél később hozzon rája télt...*

*Nézem arcát, könnyes lesz szemem,
Szeretettel lelkem megtelik,
Ó! áldd meg Őt, áldd meg Istenem,
Tedd boldoggá jövő éveit...*

*Kialszik a kis lámpa fénye...
Kérlek téged ezüst holdasugár,
Az imámat vidd fel az égbe
Isten előtt szent áldásra vár...*

Gyoma, 1936. május 3-án.

Kruchió Endre.

PARÁD

keresse fel a kiváló gyógyhatású vas-timsós arzén-szulfid gyógyfürdőt. Szénsavas fürdők. Vizgyógyintézet. Új modern (24° C) hegyi STRANDFÜRDŐ. Különböző ivógyógy-módok bel- és gyomorbetegeknek. Folyóvízzel ellátott modern szobák. Penzió rendszer, elődínyben 5.60—7.20-ig, fődínyben 7—9.50-ig **DIÉTÁS ÉTKEZÉS.** Prospektust készséggel küld fürdőigazgatóság **Parád-fürdő** idény V. 14—IX. 30. Földény VII. 1—IX. 1-ig. Tel.: 1.

ÚJ MENETREND MÁJUS 15-TŐL OKTÓBER 3-IG

Gyomáról — Budapestre	
Személyvonat:	0.05 — 4.50
„	5.45 — 10.30
Gyorsvonat:	10.07 — 13.00
Személyvonat:	14.30 — 19.20
Gyorsvonat:	16.59 — 19.50
Motorvonat:	19.29 — 23.39
Budapestről — Gyomára	
Személyvonat:	6.17 — 10.27
Gyorsvonat:	9.00 — 11.57
Gyorsvonat:	14.40 — 17.36
Személyvonat:	17.10 — 20.39
„	21.40 — 2.21

A reggeli szarvasi vonat 3 perccel hamarabb, tehát 6.35 órakor indul.

A Budapestről 17.10 órakor induló vonat Szolnokig sebesvonat lesz.

A Gyomáról 19.29 órakor induló vonat Szolnoktól sinautó lesz.

HIRDESSZEN
LAPUNKBAN

A Futuránál

(Wagner fatelep) korpa, szemestengeri
állandóan kapható.

Vásári hirdetés. Gyoma. községben a legközelebbi országos vásár 1936. évi május hó 29. 30 és 31-én fog megtartatni és pedig: május hó 29-én pénteken hasított körmű állat felhajlással; május hó 30-án szombalon lóvásár; május hó 31-én vasárnap kirakodó vásár. Az állatvásárra szabályszerűen kiállított marhalevéllel mindenfajta állat felhajtható, — eladásra nem szánl. székérbe fogott állatok szintén csak szabályszerűen kiállított marhalevéllel bocsáltatnak a vásártérre. Minden serlésről, juhról külön-külön marhalevél állítandó ki. Iparosok, kereskedők, iparigazolványukat felmutatni tartoznak.

Munkapiacot kérnek a kézműiparosok. A magyar kézműiparosság rendkívüli súlyos helyzete aggasztóvá vált. Örömmel kell azonban megállapítani, hogy éppen a legsúlyosabb órákban jelenkezik a kézműiparosok láborában a legnagyobb életérő. Ezt bizonyítja a május 31-én kezdődő és június 11-ig tartó VIII. Szegedi Ipari Vásár, ahol impozáns tömegben vonulnak fel a magyar kézműiparosok, háziiparosok, iparművészek és népművészek remekbe készült munkáikkal. A Szegedi Ipari Vásárra féláru jeggyel lehet utazni az ország minden részéből. Utazási igazolványok az iparüzleteknél és menetjegyirodákban kaphatók.

Mosolyog az ember, ha a bel- és külpolitikai jólérsültek azt kérdezik: „Tudja-e, hogy a vizsgálat hamarabb tartják meg az iskolákban, mert kellene a tantervek az olasz és angol katonák elszállásolására, mert... stb.“ Ez a hírterjesztés is olyan ragályos, mint a sejtrendszerű „rózsalánc“ és más hasonló ostobaságok.

Országos ipari demonstráció Szegeden. Május 31-én kezdődik és június 11-ig tart a VIII. Szegedi Ipari Vásár. Ez alkalommal adták át rendelkezésének az első magyar kisipari árumintacsarnokot és ezt az alkalmat használják fel a magyar kézműiparosok arra, hogy a kisipari export érdekében demonstrációt rendezzenek. A Szegedi Ipari Vásárra május 28-tól féláru vasuti jeggyel, 25-től pedig 50 százalékos hajójeggyel lehet utazni. Igazolványok az iparüzleteknél és a menetjegyirodákban kaphatók.

Addig hozza rendbe aratógépet **mig nem késő!**
ARATÓGÉPALKATRÉSZEK és ARATÓPONYVÁK
Mc.Cormick, Massey Harris, Deering, Milwaukee, Johnston stb. gépekhez. Mindennemű mezőgazdasági gépalkatrészek, műszaki cikkek és olajok legolcsóbb beszerzési forrása:
ZÖLDHEGYI és BARNÁ Budapest, V. Báthory utca 9.

Öngyilkosság. Király Endre 67 éves gyomai kovács segéd május 17-én éjjel fél 3 órakor lakásának padlásán, felakasztotta magát. Mire lett felfedezték, már halott volt. A szerencsétlen véget ért ember gyógyíthatatlan rák betegsége miatt vált meg az élettől. Pár hónappal ezelőt lámadta meg légszövél a gyilkos kór és merl tiszlába volt annak gyógyíthatatlanságával, elkeseredésében önkézével vetett véget hányatott életének. Temetését május 19-én tartották meg nagy részvét mellett.

Az Uj Kor május elsejei száma vezetőhelyen közli Schütz Antal nagyjelentőségű cikkét „A korszakforduló“ címmel. Az Uj Kor teljes egészében közli a Prohászka Munkaközösségek kátáját is, melyet régóta vár a magyar katolikus fiatalság. Az új szám új utakat indít el és feltűnő állásfoglalásokat tartalmaz. Aradi Zsolt, Poszonyi László és Rády Elemér szerkesztésében megjelenő lap további tartalma. Ijjas Antal méltatása Savoyai Jenőről, Kiss István levele egy fiatal káplánhoz a periferiára, Kokas Miklós cikke a Magyar gögről, érdekes fejtegetéseket ad az ipari reformról és a hitelreformról irt cikket. Foglalkozik a lap a francia választásokkal, Wolff Károly beszédével, a lengyel magyar kapcsolatok lényegével, a borralaló. eltörlésével, a kisebbségi magyarság ügyeivel stb. Rónay György, Thurzó Gábor, Szabó Zoltán könyvkritikákat irtak. Dénes Tibor a színházi bemutatókról ir szellemes bírálatot. Kis cikkek, világnapló és illusztrációk egészítik ki a lapot, melynek ára negyven fillér. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal: VIII., Szentkirályi-utca 28.

Amerikai pofonok. Egy híres magyar bohóc amerikai kalandjairól rendkívül érdekes képes cikket közöl a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelen meg. Nagyszerű illusztrált rádióműsorokat, egyfelvónásos szindarabot, novellákat, külön színházi beszámolókat, pletykákat érdekes filmrovalót és több mint száz képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A múlt évben 107 millió pengőt velt be az állam dohányneműekért.

FELHÍVÁS AZ OTI TAGOKHOZ! Az Országos Társadalombiztosító Intézet Izsó Antalné szülésznot szerződtette. Kötelesek a pénztári tagok szülésekhez öt hívni. Ellenkező esetben a pénztár szülésznoti díjat nem utal ki, csak az esetben, ha a sürgösség bizonyítja, hogy a legközelebbi szülésznot volt kénytelen igénybe venni.

HÁZIASSZONYOK! Megjelent a Dr. OETKER gyár 1936. évi első kiadású fényképes receptkönyve, melyet kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve küld: Dr. OETKER A. TÁP-SZERMŰVEK Budapest, VIII. Conti u. 25 Sülőpor és vanillincukor ára most levelenkint 12 fillér.

Tanuljunk könnyen gyorsan németül. III. javított és bővített kiadás. Irta: Dr. Ernst Häckel tanár, ismert osztrák nyelvpedagógus. Ebből a kiváló, egészen újszerű könyvből négy hónapon belül sok ezer példány fogyott el. Most jelent meg a III. javított és bővített kiadás, — bizonyítékul annak, hogy mily kiváló e tankönyv, — és mily elengedhetetlenül szükséges ma a német világnyelv ismerete. A mű kiváló szerzője sok év tanítási-gyakorlatának alapján, kiváló tudással és oktató érzéssel a német nyelv oly tökéletes elsajátítási lehetőségét nyújtja könyvében, — mely igen sokak nehéz és eddig megoldatlan problémáját teszi elintézté — és az oly rendkívül fontos német nyelvet könnyen és gyorsan, a legalaposabban elsajátíthatóvá, Häckel tanár a szükséges elméletet sem mellőzve gyakorlati alapon vezet be tanulóit a német nyelv sajátosságaiába. A nyelvtani tudnivalókat rendkívül érdekes és mindenkit lekötő szövegrészekben elhelyezve, könnyed és szellemes magyarázatokkal, minden nehézség nélkül valóban élvezetesen vezet be az érdeklődőt a rendkívül fontos nyelv teljes és tökéletes ismeretébe. Fordítási és olvasó gyakorlatok, anekdoták teszik a kiváló módszer tanítási módját változatossá, gazdag szótár, bőséges jegyzet-gyűjtemény könnyíti meg az érdeklődő munkáját. A mű eddigi rendkívüli sikere is bizonyítja egészen kiváló voltát, módszerének rendkívüli értékeit. A most megjelent III. kiadás javításai és bővítései különösen az önképzés kérdéseit igyekeznek megoldani, hogy ez tökéletesen és minden kivánalomnak megfelelően sikerült is, azt a III. kiadás iránt is tökéletesen és töretlenül megnyilvánuló rendkívül érdeklődés és siker bizonyítja. E sikerből megállapítható, hogy ez az a német nyelvkönyv, melyet a német nyelv iránt érdeklődők oly nehezen nélkülöztek és melynek megjelentét oly nehezen várták. Megjelent Novák Rudolf és Társa (Budapest, VIII., Baross u. 21.) kiadásában, — ára igen szép és gondos kiállításban csak 6 P.

A magyar konyha

híres jószágáról és tartalmaságáról... Finom ételek és kalácsok részére most már csodálatos szer is létezik, mely a sikert biztosítja, az elkészítést leegyszerűsíti és emellett egyáltalán nem drága:

Dr. OETKER *fülszöveg* 12f.

A gyümölcsfák tavaszi és nyári kezelését ismerleti a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a diófa termékelenségéről, a gyümölcsfák elkészelt koronaalakításáról, a szőlőlőkék visszaeséséről, a cseresznye és szilva kukacosodás elleni védekezéséről, a virágoskert helyes öntözéséről, a szőlő zöldoltásáról, a paizslevek, levéllevek, hangyák, pókhálósmolyok és hernyók irtásáról, a kajsziarackfa gulaüléséről stb. A dusan illusztrált színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, V., Földművelésügyi Minisztérium) egy alkalommal a lapra való hivalkozással díjlatlanul küld mulatványszámot.

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. május 15-től — május 20-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Papp Vazulné Kis Róza leánya Éva Róza rk., Szilágyi Jánosné Waidmann Mária leánya Mária Magdolna evg., Kalocsa Mihályné Nyiki Julianna fia Mihály Antal ref., Wagner Ádámné Wiesznér Zsuzsanna leánya Mária Magdolna evg., Hajdu Sándorné Nádudvari Eszter fia Sándor Imre ref., Kovács Lajosné Rengyos Mária fia István ref.

Házasságot kötöttek:

Breuer Béla és Ellenbogen Hilda, Icsa Antal és Fekete Etel, Biró Károly és Tokai Eszter.

Meghaltak:

Özv Kovács Imréné Bácsi Lidia 69 éves ref., Király Endre 67 éves ref.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.
Befizetések postacsekken:
„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.
Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
Gyoma, Kossuth Lajos utca 54.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Csodák és bizonyosságok!

A keresztyén hitnek minden ünnepe egy-egy csoda és egy-egy boldog bizonyosság. Csoda, mely megfejtethetetlen mystérium a kutató ember számára, — de boldogító szent bizonyosság, melyet a hívő emberi lélek még a logika törvényei szerint is tisztán és világosan lát, egyellen egy abszolút igazsággal megmagyaráz.

Csoda a karácsony a maga jászolbölcsőjével, az angyali karok himnuszával, — és mégis egy szent bizonyosság, ennek így kellett lenni, azért, mert: az Isten örökkéig való szeretet!

Csoda a nagypéntek és a húsvét a maga golgothai keresztiével, feltört sziklásírjával, a sír szájára ült fehérruhás angyolokkal és mégis szent bizonyosság, ennek így kellett lenni, azért, mert: Krisztus az önmagát áldozatul adó főpap, azért, mert: Ő a feltámadás és az élet.

Csoda a pünköst maga kettős tüzes lángnyelveivel, a sebesen zúgó szélnek zendülésével, a tanítványok halált megvető hősiességével, és mégis szent bizonyosság, ennek így kellett lenni, azért, mert amaz örök kősziklán fel kellett épülnie Isten országának!

Csoda lesz, mikor a sok nyomoruság között szárnyatörött lélek megint magasba emelkedik, mint a királyi sas. Csoda lesz, mikor ez erkölceiben aláhanyatlott világ újból meg-

tisztul s a szív a legtisztább szeretet virágaival lesz tele. És mégis szent bizonyosság ez, ennek így kell lenni, azért, mert egyén, család, társadalom, nemzetek és népek minden boldogsága csak így épülhet meg!

Csoda lesz, mikor a csonka és elrabolt magyar föld felett elviharzik a se-

besen zúgó szélnek zendülése s tizenkémillió magyar homlokán kigyúlnak a legszentebb hazaszeretet tüzes lángnyelvei, csoda lesz, mikor egybeszerkesztek az emberi bűn által szétdarabolt ezredéves szent határok, — és mégis szent bizonyosság, ennek így kell lenni, azért, mert Isten az örök igazság ura s az igazságnak és életnek diadalmoskodni kell!

Gyula, 1936. pünköst ünnepén.

HARSÁNYI PÁL
esperes.

Filléres vonat a szegedi Baross-szövetségi nagygyűlésre

A filléres Gyomáról indul 5.52 órakor, Szegedről visszaérkezik 22.25 órakor

Junius 7-én filléres gyorsal mehetnek Gyomáról is a szegedi ipari vásárra és az aznap tartandó Baross Szövetség nagygyűlésére azok, akik a vasutnál előjegyeztetik a fil-

léresre a menetelüket. Az utiköltség Gyomáról Szegedre és vissza

4.20 pengő.

Bővebb felvilágosítást a szerkesztőségünk ad.

Elhalasztják az országzászló leleplezését

A junius 7-re tervezett országzászló leleplezését elhalasztották bizonytalan időre, mert Anna főhercegnő lejelölését még mindig nem lehet biztosan tudni és így az ünnepélyt rendező bizottság azt

tartotta célszerűbbnek, hogy az ünnepélyt elhalasztják olyan időre, amikor a meghívott előkelőségek is már jóelőre megjelölhetik az eljelölésüket és a szerint állíthatják össze az ünnepély programját.

Évzáró vizsgák és beiratások ideje a községi iskolákban

Vizsgák: Gazdasági iskolában junius 2-án délelőtt a fiú, délután a leányosztályok részére, a csudaballai elemi iskolában junius 3-án, a halmagyiban 4-én és a nyílasiban pedig 5-én. Délelőtt 8 órakor, délután 2 órakor kezdjük a vizsgákat.

Kérjük a község érdeklődő lakosságát, hogy a vizsgákon minél nagyobb számban meg-

jelenni sziveskedjenek.

Beiratások lesznek: A gazdasági iskolában junius 20 és 21-én, a külterületi elemi iskolákban pedig junius 7. és 8-án a délelőtti órákban. Igyekezzenek az iskoláztaió szülők a jelzett napokon beírni iskolaköteles gyermekeiket, hogy az őszi pólbeiratások alkalmával ne legyen már azzal gondjuk.

Iskolaszék.

Mecsér András gazdasági nyilatkozatai

— A közeli hónapok nagy kiviteli lehetőségét a berlini olimpiász jelenti a magyar termények számára.

— A sertés export nagy arányait az jellemzi, hogy tavaly augusztus óta több mint 250 ezer sertést exportáltunk és ez év végéig még 70.000 darabot viszünk ki Németországba.

— Ebben az évben összesen 20.000 darab szarvasmarhát viszünk ki Németországba.

Felhívás a baromfitenyésztőkhöz

A békéscsabai baromfikeltető központ részéről érdeklődnek, volna-e Gyomán és Endrődön a nyári csibe iránt kereslet.

Felhívom az érdeklődőket, hogy junius 3-án délelőtt tájékoztassanak, hogy mit válaszoljak a baromfikeltető központnak.

Baromfitenyésztési szempontból kívánatosnak látnám, hogy a gyomai és endrődi baromfitenyésztők — esetleg rajtam át is — felvesyék az érintkezést a békéscsabai központtal. Wagner Márton.

A SZEGEDI IPARI VÁSÁR MEGNYITÁSA

A nagyarányú előkészületek után Bornemisza Géza iparügyi miniszter május 30-án nyitja meg a VIII. Szegedi Ipari Vásárt és ugyanakkor adja át rendeltetésének az impozáns arányú, most épült, első magyar kisipari árumintacsarnokot. A vásárra a MFTR és EDGT liszai és dunai vonalán már féláru jeggyel lehet utazni, míg a MÁV és SZCSV vonalain 28-tól érvényes az 50 százalékos utazási kedvezmény. A MAVAUT vonalain 29-én lép életbe az utazási kedvezmény. A VIII. Szegedi Ipari Vásáron felvonulnak a magyar kézműipar, háziipar, iparművészet és népművészet reprezentásai. Gyomáról filléres vonat lesz junius 7-én Szegedre.

SZOMORÚ HARANGSZÓ

Szomorúan szól a református nagytemplom imádságra hívogató harangszava. Úgy hangzik, mint ősszel a sárguló levelek halk zizegése: mintha őszi hervadást siratna, mintha temetésre szólna.

Pedig tavasz van, újuló kikelet, bódító virág illat, csicsérgő madár dal. És a tavasznak ezen a május reggelén nem is temetésre szól, hanem imádságra. Nem egy embert sirat, — mindenkit. Érc szívének talán fáj, hogy mily kevesen hallják meg az ő imádságra hívogató szavát.

Odabent, a nagytemplom üres pad-soraiban halkán száll, néhány hívő ajkáról, az ének. „Dicsérjétek az Urat...” És mily kevesen dicsérik.

Valami dúl a gyomai református egyház kebelében, mintha egyik református testvér a másikra gyűlölködő tekintetet lövelne. Valóban, a gyomai református hívek közt néma szivekbe zárt, de ádáz harc dúl. A gyomai reformátusság két részre szakadt: egyikhez tartozik a szomszéd, a barát, a másikhoz a rokon, a testvér. És néznek egymásra, mint ellen az ellenre: gyűlölködő tekintettel.

Ugyan ki vetette el a gyűlölet magvát a szivekbe, ahelyett, hogy a szeretet zsenge plántáját ápolgatta volna? Ki hívta életre ezt a testvérharcot? Kinek az érdeke ezt fenntartani?

Adós maradok a felelettel, hisz ott van az ügyis a szivekbe zárva.

Mint sárguló fű a tikkasztó nyári hőségben az élető eső után, úgy vágyódnunk mi a békesség, a szeretet után. Hol találunk vigasztalást, ha összetör az élet vihára, ha nem a hitben! Gyógyító irt honnét meritenénk az élet sajnó sebére, ha nem az igaz krisztusi szeretetből!

El kell tiporni a gyűlölet magvát csirájában, míg gyökeret nem vert a szivekben, mert akkor kiöli onnét a szeretetet.

A gyomai református egyháznál változásnak kell beállni, hamarosan. Nem szabad vallási dolgokat korteskedésre felhasználni, mint jelenleg is, mikor a két részre szakadt református hívek egymás ellen agítálnak. Ez lealázása, megsejgyenítése saját vallásunknak. Össze kell hozni a két részre szakadt református híveket, el kell feledtetni vélek ezt a keserű poharat. Ha talán valaki úgy érzi, hogy ezért néki áldozatot kell hozni, ezt is meg kell hozni, mert az egyház békéje mindeneknél fontosabb. Mert ezt tanítja vallásunk, ezt az igazi krisztusi szeretet.

Nem elég, ha sújt bennünket a turáni átok, magyar ellene a magyarnak, akkor még egy község egyvallású hívei lelkében is a szeretetlenség, az egymás elleni gyűlölet verjen tanyát?

Mi nem ezt kívánjuk, mi a szeretet hófehér galambját várjuk, hogy elhozza nekünk a békesség zöldelő olajját, hogy imára hívogató harangunk szavára megteljen nagytemplomunk üres padosora Istent dicséző hívekkel.

Változást várunk, amikor a zsoldárt éneklő hívek nem azt nézik, ki hirdeti Isten szószékéről az ígét. Amikor az elkeseredett lelkekbe nem fogamzama meg a gondolat, hogy megszegje a „Szent fogadást.” Olyan változást, amelyik összehozza az egymástól eltávolodott református híveket. Hitünkbe vetett, de megrendített bizalmunk helyreálljon, református a reformátusban testvért találjon.

Kruchió Ferenc.

Időjárás a 252-ik esztendőről

Jegyzés az idők járásáról Krisztus Urunk születése után, amely kiíródott a Debreceni városában a református kollégium bibliotékájában vezetett jegyzőkönyvből. Az 1753-ik évben hozatott meg Gyomára, itt is azóta folytattatik a Biró család által.

Kezdeté 252. évben.

252. Igen lágy tél, száraz tavasz és igen száraz nyár következett.
374. Hasonló havatlan és száraz tél volt, iszonyu száraz nyár követte.
375. Leghavasabb és hideg lett.
442. Oly hideg tél lett, hogy a tengerek is befagytak és a mély klímák alatt is hat hónapig heverték a havak,
- 527, 28, 29. Száraz lágy telek, meleg nyarak.
530. Oly hideg tél követte, hogy a tengerek is befagytak.
547. Száraz tél és nyár.
552. Szinte olyan volt.
- 567, 68. Száraz telek és igen száraz nyarak.
569. A leghidegebb tél követte.
- 587, 88. Száraz, meleg telek, száraz, meleg nyarak.
589. Oly hideg tél leve, hogy a Földközi tenger is befagyott.
594. Igen meleg és havatlan tél.
595. A leghavasabb követte.
604. Száraz, meleg tél, száraz, meleg nyár.
605. Oly hideg tél lett, hogy a Fekete-tenger is befagyott.
- 666, 67, 68. Száraz, lágy telek és meleg, száraz nyarak.
669. Oly hideg tél, hogy az emberek, barmok majd megfagytak. A Fekete-tenger is befagyott.
674. Száraz és meleg tél, a nyár is igen száraz.
675. Havas, erős tél.
- 676, 77, 78. Nem volt tél ezekben, sem eső, csak száraz idők jártak. Ezen utolsó esztendőben oly forró, száraz nyár lett, melyben az erdők, szénaboglyák, ház teteje is majd felgyulladtak. Tavak, folyóvizek, kutak kiszáradtak.
- 717, 18. Száraz, meleg telek és nyarak.
719. Oly rettenetes hideg, havas tél lett, hogy még Afrikának déli részeiben is száz nappal tovább heverték a havak a földön és majd minden fák, madarak és vadak elvesztek miatta, a tengerek egész befagytak.
746. Igen meleg, száraz tél, a kánikula igen heves lett utána. Augusztus 4-től október 15-ig még az éjszakák is melegek és hevesek voltak, mint a nappalok.

760. Igen hideg tél.
764. Meleg, száraz tél, annyira, hogy sem eső, sem harmat nem volt.
- 796, 97, 98. Lágy telek, száraz, meleg nyarak.
799. Oly hideg tél, hogy a tengerek is befagytak.
- 819—823-ig hasonló hideg tél.
- 856, 57, 58. Lágy telek, száraz nyarak.
859. Oly hideg tél, hogy az adriai tenger annyira befagyott, hogy a terhes szekerek járhatták.
- 986, 87, 88. Lágy telek, száraz, heves nyarak.
989. A leghavasabb és hideg tél, mely miatt a folyóknak rendkívüli való áradásai következtek.
- 992, 93. Száraz, meleg telek és nyarak.
995. Iszonyú havas hideg tél, novemberből márciusig tartott. Julius ismét oly hideg lett, hogy a tavak, sőt a folyóvizek is által fagytak. Az élőfákat és gabonákat úgy lefórrázta a hideg, mintha a tűz perzselte volna le. Ezen esztendőbeli hideggel — a történelmi jegyzések szerint — csak a 763-ik esztendő mérkőzhetik, mert a Duna és a Rinus fenéig fagytak. Kien-gedvén a Duna 30 lábnyi (9 m. szerk.) magasságú jéget hordott a Fekete tengerbe, azt úgy eltöltötte jéggel, hogy egész nyáron el nem olvadhatott, amint a szél Konstantinápoly alá hajította, a város kőfalait úgy megromgálta, hogy ledőledeztek. A Dunától fogva az Eufrátesig minden tartományok egyé lettek a jég által. A Földközi-tenger, valamint a Fekete tenger által fagyott.
- 1006, 7, 8. Lágy telek, három esztendeig való szárazság.
- 1017, 18, 19. Száraz, lágy telek, száraz meleg nyarak, ezeket az 1020-ra forduló oly hideg tél követte, mely miatt sok barom elveszett.
1022. Rettenetes szárazság.
- 1042-től fogva hét esztendeig uralkodott a szárazság.
1048. Igen lágy tél, száraz nyár.
1050. Oly hideg tél, hogy az élő fák, gabonák kiveszének miatta.
- 1096, 97, 98. Igen lágy telek, száraz nyarak.
1099. Kegyetlen, hideg tél.
1117. Lágy tél, úgy, hogy február elején oly égcsattogások voltak, mint nyáron.
1126. Oly hideg tél, hogy a madarak fagyottan lehullának.

1135, 36, 37. Igen lágy telek és oly forró napok nyáron, hogy az erdők, boglyák, házak, faluk felgyulladának, a nagy folyók megapadtak és által lehetett gázolni. Sok ember és barom elvesztek a szomszúság miatt.

1142. Az igen meleg, száraz tél kimondhatatlan szárazság követte, ez Magyarországon oly éhséget szerzett, hogy sok ember meghalt éhség miatt.

1144. Igen hideg tél és a nyara is oly hideg, hogy az aratás egy hónappal később esett. Igen kevés bor, oly savanyú, hogy inni nem lehetett.

1182. Oly igen lágy tél, hogy a gyümölcsös fák február 2-án rakva voltak gyümölcseivel.

1186. Oly lágy tél, hogy januáriusba a fák virágoztak, februárban a madarak tojtak és az almák annyira megnöttek, mint egy dió. Május hónapban az aratást mind elvégezték, augusztusban a szüretnek is vége lett.

1217. vagy mások szerint 1219. oly iszonyú hideg tél, hogy a bagdadi úton a török hadi nép nagyrésze mind elfagya.

1224. Igen lágy tél, nyara heves száraz, de nagy csattogásokkal, felhőszakadásokkal teljes.

1225. A leghidegebb telek közül, a Volga annyira befagyott, hogy a Dzsingiz Kám a jég hátán vinné által táborát Asztrahám ostromlására. Még Síróban is nagy havak estek.

1245. Oly hideg tél, hogy a tatár egész táborával együtt a Duna befagyott hátán ment által Esztergomot ostromolni.

1258. Januáriusban már virágoztak a fák, pünkösdkor arattak. Jakab napkor szüreteltek. (Julius 25. Szerk.)

1269. Oly hideg tél, hogy a Napkeleti tenger jegén jártak.

1275. Hideg havas tél, nyara is oly hideg lett, hogy semmiféle gabona, gyümölcs meg nem érhetett.

1287. Igen lágy tél.

1289. Még lágyabb tél, mert Salzburnnál a fák levelei le sem hullottak karácsonykor és vizeskeresztkor a falusi leányok búzavirágából, violákból, más virágokból koszorúkat csináltak. Januáriusban a fák virágoztak, a madarak tojtak. Februárban a szőlő növények nagyok voltak és érett epret lehetett szedni. Áprilisban a szőlő virágozott. Az aratás igen bő lett.

(Folyt. köv.)

Van-e már életbiztosítása?
TURUL—MOBIRT
Életbiztosító Társaság.
Szíveskedjék érdeklődni
Bodon Lajosnál.
Kazinczy ut 10 sz.

Válasz

Bauer Ilésné úrhölgy
„Tanyai látogatás“ című
cikkére

Jóleső érzéssel olvastam Bauer Ilésné Öngyógyásága újság cikkét a „Gyomai Ujság“ május 16-iki számában s igen örvendek, hogy a Telek-majornban látottak mezelegedésére szolgálják. Nagyon köszönöm fáradozását és igen szívesen álllok rendelkezésére bármikor, hogy áldásos tevékenységét, mint a „Stefánia“ vezető védőnője ill a jövőben is gyakorolhassa.

Szerénységem nem engedi meg azonban, hogy azt a sok és kedves elismerést, amivel engem elhalmozott, mind a saját magam részére könyveljem el, hanem engedje meg, hogy az oroszlanrészt áthárítsam dr. Bartha Gusztáv uradalmi orvos úrra, aki fáradozását nem ismerve, a legnagyobb lelkiismeretességgel és jóakarattal végzi, sokszor nehéz, munkáját, úgy a gazdaság, mint a betegek legnagyobb mezelegedésére. Tény, hogy 17 év alatt nem volt gyermek elhalálozás és ez legnagyobb részben az ő érdeme. Így engedje meg a kedves cikkíró, hogy az elismerésben övele osztozzam.

Csermák Kálmán
urad. tisztartó.

FIGYELEM: ANGOL NYELV.

A nagyrabecsült szülők és a tanuló ifjuság figyelmébe.

Felhívom a szülők és a tanuló ifjuság figyelmét arra, hogy a világon a mai napig páratlanul álló fonetikus angol és német nyelvkurzusomat, mely 2 hónapig tart, folyó év június hó 20-án nyílt meg, úgy a felnőttek, mint külön a serdülők számára is. A kurzus díja: havi előlegesen fizetendő 12 pengő. A tanuló ifjuság részére napi 2 óra délelőtti és délutáni, a felnőttek részére pedig minden nap 1 óra. Országosan elismerett jóhírnevem biztosítja annak, hogy az én fonetikus módszerem mellett szorgalmas tanulással 2 hónap alatt minden egyes tanuló folyékonyan beszél angolul vagy németül. Előzetes jelentkezések vagy a központi ref. iskolában Tari tanuló urnál vagy levélben Szilágyi János Mezőúr, Vasut utca 30 szám alatt.

Szilágyi János
a fonetikus nemzetközi
nyelvek tanára.

Nyolcvanegy féle adót fizetünk

Minden emberre 103.63 pengő közteher esik

A pénzügyminiszter most adta ki az 1934. évről szóló adóstatisztikát, amelynek I. fejezete az 1933 és az 1934. évi közterhek összehasonlításáról és megosztásáról szól. Az összesítés azt mutatja, hogy 1934-ben 1.95 százaléknál kevesebb esett a közterhekből egy egy lakosra, mint 1933-ban, vagyis az adózók kevesebb terhet viseltek.

1927-ben még 141.45 P. esett a közterhekből egy-egy lakosra, 1928-ban 143.44 P. állt kezdve állandóan csökkent a teher és 1934-ben már csak 103.63 P. volt fejenként a közteher. Csonka-Magyarország mai területén a lakosok száma 1935-ben 7.783.170 lélek volt és ezek összesen 704.2 millió pengő közterhet viseltek. 1934-ben az ország 8.894.920 la-

kosa összesen 921.7 millió pengőt fizetett közterhek címén és ehhez járult még OTI és MABÍ járulékok címén 71.9 millió. ezzel együtt tehát 993.7 millió pengőt tettek ki a közterhek, amelyek 1929-ben kulmináltak 1 milliárd 298 millió pengővel.

21 féle egyenesadót, 4 féle forgalmiadót, 7 féle illetéket, 13 féle fogyasztási adót, 7 féle vámot és 4 féle jövedelmet ismer az adóstatisztika. De ha figyelembe vesszük, hogy az egyenes adók csoportjában feltüntetett községi „vegyesadók“ száma 44, akkor összesen 79 fajtája van a különböző közterheknek, amely az ország adózóinak vállára nehezedik. És ide kell még számítani az OTI és MABÍ járulékokat is, amelyekkel együtt 81-re emelkedik az adók nagy száma.

**Fegyház: 10 év, börtön: 2 év,
fogház: 3 év, 6 hónap és 8 nap**

A gyulai törvényszék ítéletei Gyomán

Agyulai törvényszék Ungváry tanácsa f. hó 27-én Gyomára szállott ki, hogy a nagyszámban összegyűlt kényes ügyeket a jelzett és a reá következő napon tárgyalás alá vegye és érdemleges ítéleteket hozzon.

Az első tárgyalás Bosnyák György fajtalankodási ügye volt, amelyben mint visszaeső bűnöst több rendbeli cselekménye alapján 4 évi fegyházra ítélte. Az ítéletben úgy az elítélt, mint az megnyugodott, így az ítélet jogerős. Az ügyész indítványára azonnal letartóztatta a törvényszék.

Smiri István endrői lakost, mert Gyebnár Imre szőlő kertjéből társával Jónás Lajossal — több ízben, de összesen 700 szőlő karót lopott, majd pedig, amikor Gyebnár Imre a lopáson rajta fogta és megadásra szólította őket, — megtámadták és súlyosan bántalmazták — a bíróság enyhítő körülmény alkalmazása nélkül Smiri Istvánt és társát külön-külön 1 év és 6 hónapi fogházra ítélte.

F. hó 28-án reggel megnyitott tárgyaláson Bakos András dévaványai hentes és mészáros mestert mert ez évben egy éjszaka egy idegen házba bement és ott a ház lakójával erőszakoskodott, majd pedig onnan érték tárgyat vitt magával, a bíróság betöréses lopásban és erőszakoskodásban mondotta ki bűnösnek és összbüntetés fejében 6 évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbításért, míg az elítélt enyhítésért fellebbezett. Az ítélet kihirdetése után azonnal letartóztatták és szerdán a gyomai csendőrség a gyulai fogházba szállította be.

Mészáros Mihály 19 éves gyomai lakost, mert 28 esetben fiatakoruakkal fajtalanzkodott, az ügyészség összbüntetés fejében 2 évi börtönre ítélte. Az ítéletben Mészáros Mihály megnyugodott, így az ügyész indítványára azonnal letartóztatták és a másik két társával a főt jelzett napon őt is elszállították.

Lizicai András bolgár keretést, mert a tavasszal a körösladányi uton a kocsi-

**Már június
5-én
megtartják**

a 66-ik jótékonycélu

m. kir. államsorsjáték
huzását.

Sorsjegy ára:

Egész: ar. P 3.

Fél: ar. P 1.50

ján megtámadta a hazatérő Imre Erzsébet gyomai lakost, a törvényszék 4 hónapi fogházra ítélte el. Lizicai András az ítéletben megnyugodott és így az jogerős.

Legnagyobb érdeklődést Seprenyi Lajos községi végrehajtó megtámadóinak, Pataki Lajosné mint elsőrendű, míg férje másodrendű vádlottaknak a hatóság elleni erőszak alkalmazása ügye váltott ki. Pataki Lajos beismeri bűnösségét, de a felesége, aki szintén ott állott mellette, mindvégig tagadja, hogy ő baltát és kést dobott volna a végrehajtó felé. A tanuvallomások nyomán a bíróság rövid tanácskozás után bűnösnek mondja ki őket és Pataki Lajost, mint másodrendű vádlottat 8 napi fogházra, míg feleségét Bögre Esztert, mint elsőrendű vádlottat 2 hónapi fogházra ítélte. Pataki Lajos megnyugodott az ítéletben, így az jogerős, a felesége az ítélet előtt a község folyosóján mű ideg rohamot kapott és ott összeesett. A előhívott Vince Endre községi ügyvezető orvos sem tudta magához téríteni, így a bíróság előtte az ítéletet nem hirdette ki, hanem az ide vonatkozó törvény cikk alkalmazása alapján írásban küldi meg.

Ugy látszik, még sem érdemes a végrehajtó közegre kezdet emelni.

Anyák napja

Az anya és a szülői szeretet erősítése és ápolása céljából a művelt világ valamennyi részében virágos május hónapjában ünnepeket szentelnek az anyáknak az iskolák és egyéb nevelő intézetek.

Anyák napja ez az ünnep.

A gyermek életében nem múlik el csepp idő sem, hogy a szülő, de különösen az édesanya aggódó, óvó szeretetének érzése ott lenne a gyermeki lélek legtitkosabb rekeszében, ami óvja védi és mindig keresztül vezet az élet kisebb és nagyobb akadályain. Hálát érdemelnek ezért a szeretetért az anyák. Hálát az életért, ami minden rosszasága és bűnössége mellett is szép. Örök hálát, amit a gyermekek egy egész életen át sem tudnak semmi kincessel, ajándékkal megfizetni. Csak szeretettel, tisztelettel.

És fel kellett ébredni az egész világnak a világhábotú okozta kaotikus zűrzavarból, hogy a háború és az utána következő forradalmi idők okozta irtózatossá váló lelki pusztulás után, mikor a tisztelet és szeretet érzése kiveszőben volt az emberekben, megmenekülő legyen az emberiség a szép, jó és nemes érzések számára.

A gyermek volt az, akinek legelőször a segítségére kellett szelni.

Cserkészcsapatok alakultak, vallásos és különböző szent céllal működő egyesületek, ahol hitet, erőt nyertek, hogy a gyengén felépített jellemével szembe kerülő ifjúság ismét tudjon hinni, tisztelni és legyen bennük alázatos szeretet a szülők iránt, akiknek Isten után a legfőbbet köszönhetik.

Amerika volt az első, ahol sok bölcsességgel megrendezték legelőször az anyák napját. Szófia Alaska legészakibb csúcsától, le a Fok-földreig továbbá Nyugattól Keletig, május hónapban az anyákról emlékeznek.

Kedves, bensőséges ünneppel áldoztak a gyomai áll. polg. iskola növendékei is az anyák napján szombaton, 25-én.

Már a déli órákban valami különös meghatódottság rajzolódott a szelíd gyermeki arcokra. Ünnepeles komolysággal ültek a padokban, mindenki jó volt, mindenki jól felelt. A máskor zajos tízpercek édes tervezgetésekkel teltek el és csak úgy ragyogtak az ártatlan szemek, amidőn a délutáni ünnepélyre meglepetésnek szánt kedves ajándékokat összegyűjtötték a rajzteremben.

Volt itt minden. Szerény mező virágcsokor, színes kerít virág, süllyes asztalterítők, önludaflán naivsággal kiválasztott himzei tájképek, díspárnák és még sok minden amit a mai ünnepekre a fiatal lelkék élénk, teremtő fantáziája kigondolt és ami hosszú hetek szorgalmas és kitartó munkájának volt az eredménye, amelynek készítésével megédesítette az édesanyára való mindig gondolás.

Volt olyan gyermek is, aki mára se tudott mást hozni, csak egy forró kézcsókot édesanyja fáradt kezére; de talán ez igéretebb volt, mint a többi más.

Négy órára már összegyűltek a szülők is és megkezdődött az ünnepély. Bájosabbnál bájosabb, meghatóbbnál meghatóbb énekszámok, táncok tették hangulatossá az előadást, továbbá színdarabok, szavaltatok hangzóttak el, amelyek mind az anyai és a gyermeki hálás szeretetnek voltak hű tolmácsolói és értékesek, komollyá, szépé tették az anyák ünneplését.

Az ünnepe jelentőségéről, az anyai hivatással, a gyermeki kötelességekről, Palotás István ref. hitoktató lelkész emlékeztet meg szépfelépítésű, lélekemelő beszédben.

A műsoros rész befejezése után a gyermekek megajándékozták édesanyjukat. Igen szép volt, amidőn szerény leheltségük egy-egy emléket átadták szüleiknek, akik könnyes szemmel vették ezeket az igen kedves tárgyakat.

Az öröm, büszkeség és a hála könnyei aranyozták be ezt a felejthetetlen szép ünnepélyt, amelynek sikeres megrendezése Péterman Józsefné tanárnő, a leányiskolai vöröskereszt csoport lelkes vezetőjének az érdeme, aki sok pedagógiai érzékkel tanítja vezeti, neveli az ifjúságot tiszteletre, szeretetre és becsületre.

Nem égtáji fekvésétől függ a lakás egészségessége

Aujeszky László dr. az ismert meteorológus az Országos Közegészségi Egyesület folyóiratában érdekes tanulmányt írt „Tévedések és tanulságok a napsütésről”, címmel a lakás egészségességéről. Megállapítja, hogy mindama hatások, amelyek a napfényben legáltalánosabbak és mindazok a kellemetlenségek, amelyek a napfény túlzott élvezete nyomán fellépnek, — a hőhatások kivételével, — túlnyomórészt a rövidhullámú ibolyántul sugáraktól származnak. Ez az ibolyántul sugárzás nemcsak hatásaiban különbözik a többi sugárfajtától, hanem áthatoló képességében is. A gyakorlati egészségügy szempontjából végtelenül fontos az a bizonyosság, hogy az ibolyántul sugárak a közönséges ablaküvegen áthatolni nem tudnak. Ez annyit tesz, hogy sütheti lakószobánkat a nap kora reggeltől késő estig, még sem lesz a szoba sugárzási szempontból kifogástalanul egészséges, míg az ablakot fel nem nyitjuk. A szobába került baktériumokat a napsugárzás akkor öli meg legvalószínűbben, ha szellőztetés közben süti be a szobába. Napfürdő is nyitott ablaknál kell venni, mert csukott ablak mögött érvényesülnek ugyan a napsugárzás hőhatásai, de a nagyhatású rövidhullámú sugárzás nem ér el bennünket. Megszívlelendő szabály tehát: ha a napsütés értékes összetevőit élvezni akarjuk,

akkor nyitott ablak mellett kell ezt tennünk. Nagyon sok „egészséges, napos, déli fekvésű lakás” tulajdonosa sohasem élvezti a napsugárzás igazán értékes egészségi tényezőjét, az ibolyántul napfényt. Reggel, mielőtt még a nap oda-süt, takarítanak, mire a napsütés megérkezik, az ablakok már zárva vannak. A napfénynek így is jelentkeznek egészségileg értékes hatásai, elsősorban a jó világítás, amely a lakást barátságossá teszi. A csukott ablak napos lakásnak jóformán egyetlen előnye e szerint a kedélyi és lelki hatás. Sok emberi valóban bizakodóvá és ellenállóbbá lesz „egészséges napos” lakásán való öröme, miután nem tudja, hogy a napsütés legértékesebb részeit az ablaküvegtől tartja. Végeredményben tehát a legtöbb napos lakás kedvező fekvése kihasználatlanul marad, kivált azoké, amelyek csak délelőtti napfényt kapnak. Legtöbb ember délelőtti hivatása után jár, a gyermekek iskolában vannak, így a délelőtti napsütés legtöbbször üres szobákat talál. Alig kedvezőbb a helyzet a délutáni napfényt élvező lakásokban, mert a délutáni órákban nem igen szokás ablakot nyitni. A napos lakások kétségtelenül nagy előnyeit tehát csak a legkevésbé ember használja ki kellően.

Aujeszky dr. ezután elárulja a sugárzástudomány másik eredményét is, amely nem sejtett

előnyöket tár fel sok lakóhelyiség sugárzástudományi szempontjából. Ez abból áll, hogy ibolyántul fény nemcsak a napból, hanem az égből minden más részből is érkezik hozzánk, mint a nap korongja felől, másszóval derült, nyári napon az árnyékos helyeken is van ibolyántul fény. Ennek az ibolyántul égsugárzásnak áldásait azonban csak olyan helyen élvezhetjük, ahol az égből nagy darabja látszik. Nem minden árnyékos hely kap ibolyántul fényt, hanem csak az, amely tágas, szabad helyen fekszik. E tény alapján egészen másként kell megítélni az egyes lakóhelyiségek sugárzási klímáját, mint ahogy a nagyközönség azt teni szokta. A közönség szemében a déli lakás egészséges, az északi egészségtelen, a valóságos helyzet pedig az, hogy minden lakás egészséges sugárzási szempontból, ha ablakai olyan térségre nyílnak, hogy belőlük az égből nagy része látható, egészségtelen viszont minden olyan lakás, amelynek ablakából az égből semmi vagy csak kis részlet látható.

Vitézi avatás

Békésvármegyéből folyó hó 24-én a következő vitézeket avatták:

Tiszti: Prohászka Imre százados Gyula, Tar Antal takarékpénztári igazgató Gyula, Orsovay Alajos főszámgazgató Ókigyós, dr. Fejér Kálmán ügyvéd Szarvas, *Baranyai István takarékpénztári igazgató Endrőd*, Fazekas Gyula gabonakereskedő Körösladány, dr. Szentannay Pál községi főorvos Körösladány, Szelényi Béla tanító Kétegyháza. Tiszti várományosok: Bánhegyi István Szentetornya, dr. Sarkadi Márk Tamás Gyula, Balog Elek Sopron, *Varga Kálmán Gyoma*, Násfay Gábor Sopron, Simonyi János gazdasági akadémiai tanuló Debrecen. Legénység: Lelkes János Szarvas, Tóth József Békés, Szilágyi Károly Gyula, Máté Albert Gyula, *Tímár Lajos Endrőd*, *Harmati István Endrőd*, Durkó Mátyás Békés, Furai Gábor Békés, Vassas Sándor Orosháza, *Harmati András Békéscsaba*. Legénység várományosok Szabó Nagy Géza Csorvás, Nemes Bálint Csorvás, Fabri János Nagyszénás, Gyenge Tamás Ujkigyós, Horváth János Békés, Jakása Szolnok Bohn telep, Szigeti Lajos Gyula, Szürszabó János Szentetornya, Zalai János Gáboros, Böklő Zsigmond Füzesgyarmat, Bognár József Szeged, Pap Andor Szeghalom, Faluházi Sándor Bucsatelep, Gáspár György Kondoros.

Pünkösdi csoda

Együtt valának mindannyian,
Krisztus tizenkét apostola.
Mint a holttestet lent a sírban
A férgek hada ostromolja,
Úgy tépi, marja a félelem
Az elhagyott, reszkető nyáját.
Felleg takarja el az égen
Mennybeszállt őrző pásztordnak
Glóriás szent alakját,
A Megváltót, Isten fiát.

Kint zúg a Jehovának népe,
Kik kiálták a „feszítsdmeg“-et,
Kik szomjaztak krisztusi vérre,
Kik megácsolták a keresztet...
Azért remeg az elhagyott nyáj,
Hogy berontanak a farkasok...
Szébb az élet, szébb, mint a halál! —
Imádkoznak az apostolok.
Hol a dörgő villám terem,
Áldást hint le az Úr Isten.

Sebes széllel megindul az ég,
Elhalkul moraja a népnek,
Apostol elveti félelmét:
Megszállta lelkét a szentlélek.
Pál apostol zengő szavára,
Győz az Ige pogányok hadán:
Krisztusnak anyaszentegyháza
Megalakult pünkösdek napján!
Hátla ima repül fel az égnek:
Jövel, jövel te dicső, Szent Lélek!...
Gyoma, 1936. május 26.-án.

Kruchió Endre.

A Bethlen Gábor Kör hazafias és kulturális előadásorozata

A Bethlen Gábor Kör a múlt hó 23-án 30-án és a folyó hó 7-én a Kör helyiségében fokozott érdeklődés mellett hazafias előadásokat rendezett. Előadó Kolnay István író volt, aki Nemzetünk Problémái címmel tartotta előadásait.

A külön író előadása tulajdonképpen megkezdése előtt a magyar múlt szomorú tényeinek új megvilágítását adta, kutatásai nyomán, melyek közül különösen azokat tárta elénk, melyek történelmünk leg-szomorubb korszakát jelentették. Rámutatott minden egyes esemény politikai hátterére is, mellyel előadásait sokkal érdekesebbé tette.

Előadásai folyamán rátért az ifjuság mai problémáira is és hangoztatta, hogy tőlünk várják azt az előkészítő munkát, mely a magyar nemzet nagy megújódását fogja maga után vonni. Figyelmezteti az ifjuságot arra, hogy lelki egyensúlyát igyekezzen minél hamarabb megtalálni s célkitűzései elérésével örekedjék nemzetünk megsegítésére. Ugymond „Az ifjuságnak meg kell tisztulnia erkölcsében, mert e nélkül nem lehet építő munka letéleményese...“ Szabad idejét egyéniségének kiművelésére használja fel mert sohasem volt az országnak ennyira szüksége arra, mint most, hogy a fellámadáshoz kiforrotti karaktereket adjon.

Őrt áll a puli

Pista úrfit bizony ma holnap agglégény számba veszik, mert biz ő már erősen a negyvenfelé közeledik, de azért magas természetnek még mindég ruganyos, ringó a járása. Élesre vasalt nadrágot, betéles félcipőt és a divat legujabb nyakkenőjét hordja. Minden nap frissen van borotválva, bajuszt nem hord, jól fésült hajában az őszszálak még csak imitt-amott mutatkoznak. Kellemes társalgó, szereti a szép asszonyokat, a jó bort, meg a muzsikát. Szép asszonyért, jó borért, vagy egy jó nőlért messze földre el lehalne csalogatni.

Ott ül most is a körösparti kávéházban, az ő megszokott sarok asztalánál. Aranyszopókás cigarettájából kékes színű füst karikákkal fúj, piros bort iszik és hallgatja a muzsikát, aminek ő maga is elég nagymestere.

Éjfél felé jár már az idő, a vendégek egymás után haza szállingóztak, Pali bácsi a poharát víz alá bukaltja, törölgeli, rakosgatja. A cigánybanda is kászolódik, közbe a kontrás oda-oda sandít Pista úrfi asztalához, mintha előre érezné, hogy lesz még itt egy kis muzsika. Jól sejt, mert egy mosolygós kacintásra a primás már ott is van az úrfi mellett. A banda rögtön oda helyezkedik a háta mögé és minden stimolás nélkül, csak így kapásból, belevágnak az úrfi legkedvesebb nótájába:

„Alszik már a juhász, mosolyog álmában,
Julcsát ölegeti a kis kamarában,
Csettint a nyelvével, csókot kapott éppen,
Jó volt: pedig csak a puli nyalta képen.“

— Pali bácsi! ahányan vagyunk, annyi vékony nyakú poharat és öt liter kadarkát, — adta ki a rendelkezést Pista úrfi, — most pedig figyelem, egyszerre az egész banda! — és kellemes baritonjával rácsendített.

„Csettint a nyelvével, csókot kapott éppen,
Jó volt: pedig csak a puli nyalta képen.“

Halszor dalolta el az ismétlést, muzsika szó mellett, hol halkítva, hol meg hangoskodva. Külön-külön dirigálta a banda minden egyes tagját s a végén esárdás tempóban ő maga is járta.

— Hát ez igen! Ez igazán nagyszerű volt! Nagyon szeretem ezt a juhász nótát, olyan Isten igazában ki tudom magam duhajkodni mellette. Hanem Imruskám, most bevezetésképpen küldjünk egy nótát egy szép asszonynak, egy nagyon szép asszonynak, akitől, amikor még lány volt, két csó-

kot kaptam. Igaz, hogy az egyiket én adtam, a másikat azonban ő adta. De milyen volt az a másik!!! Te Imruskám! Csillogó éjféketé szemével rám mosolygott, megcsókolt és befulott. Senkise látta, csak az a vén, szürke hold, odafönt az égen, az vigyorgott. Mire felocsudtam, már a kapu is csukva volt, kihallatszolt még, amit nekem címzett: „Soha nem lennék a felesége, mert mindég mulatozik, éjszakázik“ — Hát Imruskám, tehetek én róla, ha a jó Isten engem ilyen mulatós jókedvűnek teremtett?

— Most pedig egész könyvedén, tedd rá azt a vonót arra a négy húrra, halkán szóljon a hegedű, olyan halkán, hogy csak egyedül én halljam, az a szép asszony, az pedig érezze, álmodja meg, hogy ezt a nótát neki küldöm, neki dalolom, neki muzsikáltatom:

„Jaj de félek, hogyha zúgó szél támad,
Zúgó szellő meg ne fújja a babámat,
Süss le rája Isten szemé, ragyogva,
Állj meg madár feje felett, dalolva.“

— Még egyszer Imruskám! Ilyen szépen, mint ahogy ez volt, csak egy picikét még halkabban. Te bőgös! ez neked is szól, mert az imént majdnem elrontottad.

És elhangzott még egyszer ez a gyönyörűségesen csodaszép nóta. Pista úrfi dalolta, a banda húzta. Halkán szól. Szívből jött. Könnytől ragyogó, mosolygós szemek lehettek belé lelkét, életet és küldték, irányították ahhoz a szép asszonnyhoz, hogy hófehér ágyán lebegje körül álmát és varázsolja oda neki tündérország minden fényét, pompáját csillogását.

— Na! prosit gyerekek! Aztán fenéki igya mindenki a poharát. Ez igen! Ez jól esett. Még egyszer! Te kontrás, mért nem töltesz? Hát én töltsek, én szolgáljalak ki benneket? Na igyunk! Prosit! Most pedig az egész banda egyszerre: vigyázz! Adjatok csak egy hegedűt... Na most!... bevágás!

„Csettint a nyelvével, csókot kapott éppen,
Jó volt: pedig csak a puli nyalta képen.“

— Most pedig, Imruskám itt a hegedű, osz úgy muzsikálj, mint még soha. De nehogy valami divatos néger vacakkal, vagy valami más idegen csinadrattával próbálkozz, hanem szedd elő az igazi magyar nótákat, azokat a szép régiakat. Nincs már itt vendég, csak mi maradtunk lizen, mienk most ez a sarok szoba, muzsikáljunk, daloljunk kedvűnkre, ami

A MAGYAR KÖNYVNAP
(június 2+3+4)
E S E M É N Y E
GULÁCSY IRÉN
megrázó erejű regénye a
FÖRGETEG
A könyvnap kiadás ára
vászonkötésben 4 pengő.
SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA

saját gyönyörűségünkre. Közbe azért el ne feledkezzünk az ivásról sem. Pali bácsi, másik öt liter, meg hozzon egy vékony nyakú poharat magának is.

És az Alföld homokjának igaz gyöngye, a piros kádár különöz ízevel, színével, szagával elindult, nyomában csendültek, hol kaéagva, hol meg sirva, szébbnél-szebb magyar nóták, indulatok, érzelmek, lakusok, melodiák. Tíz ember fűrösztötte itt meg lelkét ismeri és ismeretlen dalköltők, nótások lirájának szépségében, lebillinselő varázsában. Mire a harmadik öt liter elfogyott, a nagylorony órája már rég keltőt kongatott. Pista úrfi fizetett, kivitte a bandát a kávéházból. Nehezedő fejét, hátla könnyebülne, jól megmártogatta az ártezi kul medencéjében, aztán intett a cigányoknak és vitte őket a Köröspart felé.

— Gyertek csak, gyerekek éjjeli zenét adunk annak a szép asszonynak. Az ablaka alá nem mehetünk, mit szólna az ura, hanem itt, itt a Körösparton, itt muzsikálunk, itt dalolunk — és újra neki szólt a nóta, most már kádár izü hangon. Ezer körösparti béka brekegett rá visszhangot, százféle hangon. Primit cirpelték a tücskök, basszust a kuvaszok, ebbe aztán már belé kukorékolnak mind-mind a hajnali kakasok, sőt egy szomszédos ház kéményéről a gólya is lekelepett.

Pista úrfi itt már valami elienséges gunyt érzett maga ellen. Szép barna fejét is egy láthatatlan piktor furcsa állású karikatúrává kezdé jobban és jobban forzilgatni. Megcsuklott a baritonja is és a bujkáló fellegek mögül hosszú számárfület mutatott neki az a csúfolódó, vigyorgó, vén hold is. Pista úrfi erre már aztán ki-

UJRA EGY JOGCIM

Írta: sz. Csorba Tiber 1936.

(3)

húzta és egyenesbe vágta magát, kuriantóit még egy nagyot, egy hatalmasat, egy utolsót, aztán otthagytott cigányt, köröspartot s egy lépést előre, kettőt hátra megindult hazafelé. Éppen ideje volt, mert már nagyon virradt, a kútra menő eséllyelányok rámutattak s mosolyogtak.

Végre, amint szobája ajtaját kinyitotta, belenézett legénylákásának legszebb díszébe, a nagy négyszegletes lükkörbe: puha, nyulször kalapját köszönésre emelte és a következő beszédet intézte saját tükkör képíráshoz: — Jó reggelt kívánok... alázatos szolgálja;... jó reggelt kívánok!... Na Pista úrfi, talán fogadná, ha az ember köszön! Mirefel lett olyan büszke, gögös egyszerre? Inkább szégyelhezné magát, maga javíthatatlan lump, korhely. Hát mi lesz már magából? Maholnap fehér lesz a haja, meggömbül a háta. Ahelyett, hogy egy becsüleles, tisztességes, jóra való asszonyt hozna a házhoz, hát inkább muzsikáltatja magát, duhajkodik, kurjongat! Pluj! semmirekellő, részeges disznó! — kiöltötte a nyelvéit és beléköpött a nagy négyszegletes lükkörbe, aztán, mint aki jól végezte dolgát, megbékülve, megnyugodva odaboforkált az ágyához, ráült a szélére, de abban a pillanatban, mintha huncukodni akarnának vele, örült iramban elkezdett vele az ágy forgó komédiát játszani, s szinte hallotta a verkli hangját is. Ezt az örült iramot azonban nem bírta már Pista úrfi, előrebukott, az ágy elébe, és ott üldögélt fél könyékre támaszkodva egy jó darabig. Igyste érezte valami jól magát, csuklott, prüszkölt, köhögött, valami folyton szorongatta a torkát, mire elkezdett nagyokat nyelni, majd nagynehezen kívánszorgott az udvarra, de az ajlón kívül rögtön össze is csuklott, egyet-kettőt rángatódzott, mintha borzongás szaladgálna, aztán mindég összébb, végül már egész gombolyaggá húzódkodott...

A Torzsás felett gyönyörű szinpompában emelkedik az éftető nap, hajlja, korbácsolja maga előtt a sötétséget. Langyos sugarával végig simogatja Pista úrfi hátra bicsaklott fejét, házigazdájának pulija pedig őrt áll mellette és rosszalólag nézegeti Pista úrfi elfakult, de így is mosolygós képét.

Beinschróth Gábor.

Lenke néninél meglepedés mosolyává változtak a sokszor ok nélkül is elsírt könnyek, melyekkel csak izgatta szegény Szabónét, tulajdon édes testvérét. Irénke néni valóságos küldetési látoil az asszisztálásban s dehogy engedte volna a kis Kait megnyugodni arcu mamájával egyedül! Hüségesen kitartott Kati előtt és alatt és után. A hármasszobának ép oly nélkülözhetetlen tartozéka lett, mint az a sok virág, amit a család művész barátja spenőinak nevezett el s már nem tudott hová helyezni. Asztal, ablakmélyedés, mozdó, még a kályhakörnyék is tele volt virágozva s a kápolna oltárát is a kis Kati virágosóje díszítette. Mondom, Irénke néni állandó lakója lett a hármasszobának, nemcsak valóságos otléttével hanem még valóságosabb hangjával, amelytől senki sem tudott szóhoz jutni. Ezt is isteni elhivatottságból tette, mert „szegény Emmus“ még nem beszélhet sokat. Az bizonyos, hogy szentígaz — mondogatták, Irénke áldozatkészsége megbecsülhetetlen és a neveléséről az ember kedvet kap a bizáshoz is. Még olyan jóízűt nem nevetelt az egész atyafiságban senki, mint ez a félig atyafi. Lapok, levelek is meghozták szívből jövő jókívánságait messze lakó ismerősöknek, rokonoknak. Egész „gar madával“ jött a sok üdvözlés s mindenki örömmel köszöntötte a kis Kait.

Szabókék nagyon belekerültek az érdeklődés középpontjába ez alkalommal s örömiük legkiadósabb terjesztője, a „szép asszony“ is megkivánta Irénkétől a „belső tükkös tanácsosi“ munkakört. Egy szép napon bejelentette a boldog mamának, Emmusnak, hogy Irénkét ő nagyon szívesen felváltja s mint „vig özvegy“ vállalja a kórházban való éjszakai szolgálatot, minden veltjárójával. Ezt épp aznap jelentette be, amikor egy hosszú délutánt rabolt el Emmustól a Pöszi mama, hogy hathatósan a lelkére kösse azt a nevelési eljárást, amelynek legtökéletesebb eredménye az ő narancsot szerető Pöszikéje.

— Csak azon imádkozz édesem, hogy olyan legyen, mint az én Pöszikém, mert ennél tökéletesebb gyerek nincs a világon — mondotta most már több ezerszer és mind nagyobb hangsúllyal, meggyőződéssel.

Mikor a család művész barátja ezt hallotta, így fakadt ki:

— Az Istenre kérem Emmus, ha elmond ezéit a szándékéért egy mialyánkot, jelentse be, mert én ízet mondom, hogy a jó Isten meg ne hallgassa ezt a kérését.

Mondom, a szép asszony ekkor nyilatkozott s hozta elő rég kiagyalt gondolatát, melynek háttérében a kórház két fiatal orvosának képe s legfőképpen „partiképessége“ húzódkodott meg.

Emmus, a „legszenzibb anyai kötelességek“ spanyolfala mögül már előre jókat mosolygott a kiünnönd kiagyalt, asszonyi fiúkével jócskán megloccsolt terven. Irénke beleegyezett, hiszen már hetek óta itt alszik ezen a kényelmellen heverőn, szívesen hazamegy most egy jól aludni végre. Pajkosságából ez alkalommal sem engedett, hiszen erősen sejtette, sőt ő is tudta a haditervet, amely a szép asszony agyacs-kájában részletes kidolgozást nyert. Ha Emmussal elmondták volna az ő gondolatait így hangzott volna:

— Ennek a két asszonynak milyen jó. Itt alszanak, fekszenek, mialatt ez a két csinos orvos itt jár-ke, látogatja a „betegeket“ még a szokásos időn kívül is. Minck nekik ez az élvezet, hiszen mindkető asszony. De én... az más... Szegény uram — Isten nyugtassa — már régen meghalt. Itt hagyott gyermekemmel, de fiatal éveimmel. Most így éljek magamra hagyott egyedülletben? Semmi értelme. Itt ez a két jóképű orvos. Hát ha... Hiszen sokszor látom magam a tükkörben... nem is vagyok csunya. Meg különben is, hát ha...

Dehát nem mondiak egy szót sem, csak egymásra néznek és jól neveltek.

Este, a szép asszony bevonult újabb vadászterületére. Hosszan készült neki a lefekvésnek s alig várta, hogy megszólalhatson:

— Ugye drágám, most még lesz orvosi látogatás, hiszen még nem voltak ma délután megnézni a picit, meg téged. Hanem tudod — csapott át hirtelen a legfontosabbra — a kis doktor, nem mondom, nagyon hercig pofa, hanem a főorvos nekem sokkal jobban tetszik.

Emmus egy szót sem szól, csak magában tartotta gondolatait. A szép asszony szótje

álmaik tovább. Már éjfél felé jár az idő s ók még egy szemmel sem aludtak. Az egyiket nem hagyja a másik, a másikat nem hagyják a vágyak, az álmok...

Hajnalodott már és az orvosok nem léptek a nekik tervezett virágszirmos utra. Valami nagy múltú volt, nem jötték le, hiszen Emmus már jól volt s a kis Kati is nyitogatta apróka szemecskéit egy-egy érthetetlen mosolya nyomán. A szép asszony nem tudott ebbe belenyugodni. Azt hitte, hogy itt nagyszerűen elszórakozik az orvosokkal s talán talán még... dehát mit is tagadja? Már százszor és ezerszer bevallotta önmagának ezen az éjszakán is, hogy az egész itallvás csupán egy jogcim volt arra, hogy valamit megkívánlasson vig özvegyességéből, szép-asszonyságának új vizekre vágyó, embert, férjet kereső igyekezetéből. És most megint sikertelen volt az egész szép haditerv?...

— Hiszen az egész mindössze jogcim volt, de most az egyszer megint megjárta — jegyezte meg Emmus s ehbe belenevetelt mindenki: Irénke a legiózúbban s az ő nevelése nyomán mindazok, akik erről az esetről tudtak.

Vége.

PARÁD keresse fel a kiváló gyógyhatású vas-timsós arzénes gyógyfürdőt. Szénsavas fürdők, Vizgyógyintézet. Új modern (24° C) hegyi **STRANDFÜRDŐ**. Különböző ivógyógy-módok bél- és gyomorbetegeknek. Folyóvízzel ellátott modern szobák. Penzió rendszer, elődínyben 5.80—7.20-ig, fődínyben 7—9.50-ig **DIÉTÁS ÉTKEZÉS**. Prospektust készséggel küld fürdőigazgatóság **Parádfürdő** idény V. 14—IX. 30. Földény VII. 1—IX. 1-ig. Tel.: 1.

UJ MENETREND MÁJUS 15-TŐL OKTÓBER 3-IG

Gyomáról — Budapestre

Személyvonat: 0.05 — 4.50

„ 5.45 — 10.30

Gyorsvonat: 10.07 — 13.00

Személyvonat: 14.30 — 19.20

Gyorsvonat: 16.59 — 19.50

Motorvonat: 19.29 — 23.39

Budapestről — Gyomára

Személyvonat: 6.17 — 10.27

Gyorsvonat: 9.00 — 11.57

Gyorsvonat: 14.40 — 17.36

Személyvonat: 17.10 — 20.39

„ 21.40 — 2.21

A reggeli szarvasi vonat 3 perccel hamarabb, tehát 6.35 órakor indul.

A Budapestről 17.10 órakor induló vonat Szolnokig sebesvonat lesz.

A Gyomáról 19.29 órakor induló vonat Szolnoktól sinautó lesz.

ÉLETBELEPETT A BORRAVALÓRENDELET

A kereskedelemügyi miniszter rendelete, amely megszünteti a vendéglői és szállodai borravalót és helyette a számla szerinti százalékos kiszolgálási díjat állapítja meg. május 26-án életbe lépett az ország egész területén.

Az új rend egységes végrehajtása érdekében a miniszter most körrendeletet adott ki, melyet a kereskedelmi és iparkamarákhoz is megküldött. Ezek szerint a jövőben az olyan vendéglőkben, kávéházakban és fogadókban (szálló, penzió), amelyekben eddig szokásos volt a borravaló adása, ezt a szokást meg kell szüntetni és helyébe kiszolgálási díjat kell felszámítani. A kiszolgálási díj tehát a borravaló helyébe lép, miért is azokban az üzletekben, vagy az üzletek egyes helyiségeiben (söntés, stb.), amelyekben a borravaló adása eddig nem volt szokásban, a kiszolgálási díj felszámítását a rendelet nem teszi kötelezővé. A százalék nagyságát pl. 5.8. 10 százalék, a tulajdonos szabadon állapíthatja meg azzal a korlátozással, hogy a kiszolgálási díj 15 százaléknál magasabb nem lehet. Az 1 pengőt meg nem haladó fogyasztásnál százalék helyett meghatározott összeget pl. 2. 4. 6 fillért lehet számítani, az azonban 10 fillérnél több nem lehet.

A rendelet nem tiltja el ugyan a borravaló elfogadását, de tilt minden olyan magatartást, amelyből a vendég arra következtethet, hogy az alkalmazott borravalót elfogad. Aki mégis ad, borravalót, e révén nem mentesül a kiszolgálási díj megfizetésének kötelezettsége alól.

A kiszolgálási díj százalékát az üzlettulajdonos maga állapítja meg, 1) az alkalmazottak nem támaszthatnak kívánalmat arra nézve, hogy az üzlettulajdonos a kiszolgálási díjat a megengedett 15 százalékon belül hány százalékban állapítsa meg; 2) a kiszolgálási díjat minden alkalommal, amikor a vendég fizet, fel kell számítani; 3) az alkalmazottak a meg nem fizetett fogyasztás után a kiszolgálási díjat nem követelhetik; 4) azokban az esetekben, amelyekben az üzlettulajdonos a vendégnek kedvezményes árakat állapít meg, a kiszolgálási díj kiszámításának alapja a kedvezményes ár alapulvétele szerinti számla összege, az alkalmazottak tehát az elégedett összeg után kiszolgálási díjra igényt nem tarthatnak; 5) az alkalmazottaknak csak a számla összege után fizetendő kiszolgálási díj jár abban az esetben is, ha például egy menüt több személynek szolgálnak fel; 6) a kiszolgálási díjat a felszolgálók javára akkor is teljes egészében fel kell számítani, amikor a vendégeket az üzlettulajdonos az alkalmazottakkal együtt szolgálja ki. — Számla (jegyzék, elismervény, nyugta stb.) kiállítása az egy pengőt meg nem haladó fogyasztás esetében nem kötelező.

Kötelezi a rendelet az érdekelt üzlettulajdonosokat, hogy a kiszolgálási díj mértékét, valamint a borravaló kérésnek és az erre utaló magatartásnak tilos voltát feltüntető magyar, német, francia, angol és olasz nyelvű hirdetményt az üzlethelyiségben szembetűnő módon helyezzenek el és ugyanugy közzéadják ezt az étlapon és itallapon is. A hirdetmény terjedelmét a rendelet nem írja elő és így az bármilyen kicsi is lehet, ha meg felelően szembetűnő és a célt biztosítja.

A kiszolgálási díj teljes egészében a vendégek kiszolgálásával foglalkozó alkalmazottakat illeti és abból az irodaszemélyzet, felíró, ruhatáros, konyhaszemélyzet, stb. nem részesülhet. A kávéházban az újságot, szállodában a

lifest, penziókban a szobalányi teendőket is végző konyhalányt, a vendégek kiszolgálásával foglalkozó alkalmazottak közé kell számítani. Az üzlettulajdonos a kiszolgálási díjból semmi esetre sem részesülhet, családtagjaik pedig csak akkor, ha ők is kiszolgálják. A kiszolgálási díjat az állandó alkalmazottakkal a gyakorlatban kialakult bérfizetési napon, az alkalmi alkalmazottakkal szemben pedig a szolgálat befejezésekor kell elszámolni. A vendég által teljesített fizetés alkalmával esetről-esetre történő szétosztását a kiszolgálási díjnak a

rendelet nem teszi lehetővé. Asztosztási arány megállapítása az üzlettulajdonos feladata. A házon kívüli rendelés esetében is az üzlettulajdonos állapítja meg, hogy a kiszolgálási díjat csak azok között az alkalmazottak között osztja-e szét, akik a házon kívüli rendelésből kifolyólag szolgálatot teljesítettek, avagy ezt az összeget az üzletben befolyt kiszolgálási díjhoz csatolja-e.

A vasárnapi, ünnepi és általában az alkalmi kisegítők részesedését a teljesített szolgálat tartama alatt beszédett kiszolgálási díj alapján kell megállapítani.

Nem földért harcolt a magyar katona!

Irta: Vitéz ÁRVÁTFALVI NAGY ISTVÁN orsz. gyűl. képviselő

Az 1920-ban hozott földbirtokreform-törvény alapján több, mint egymillió hold föld került kiosztásra és ez az ugynevezett földbirtokreformtörvény, mint akció, alkalmas volli arra, hogy az akkori nagy szociális ellentéteket valamennyire levezethesse. Sajnos, még sem vezetett célra. Főképpen azért nem, mert nem volt pénzügyileg megalapozva, s mert rendszertelenül és tuldrágán történt a földhöz juttatás. A földmegváltási árakat nem is állapították meg a juttatáskor, hanem későbbi időpontban, ami szintén károsan hatott. Végül, a földmegváltási eljárás a földbirtokrendező bíróságra, tehát egy bírói szervre bízott, már pedig itt nem bírói, hanem közigazgatási funkcióról van szó. Ez azután odavezetett, hogy bár a földbirtokrendező bíróság, valóban, amennyire tőle telt, hivatásának magaslatán volt, az eljárás mégis huzódott, sok esetben nagyon sok volt az elégedetlenség, ami a bírói presztízsnak sem használt és végeredményben emiatt sem sikerült ez a földmegváltási eljárás és földbirtokreform, úgy, amint azt annak szerzői, megalkotói óhajtották volna.

Ez a földbirtokreform tehát, ha ideiglenesen enyhített is a szociális ellentéteken és az akkori gazdasági helyzeten, mert sok nincstelen törpebirtokossá tett, ugyanakkor ennek a hazának éppen a legderékabb polgárait, akik a fronton vérük hullásával tanúsították hazaszeretüket, ahelyett, hogy segítette vol-

na, inkább súlyos gondok közé juttatta, mert ezek képtelenek voltak pénz, felszerelés, hitel és megfelelő támogatás nélkül boldogulni azon a kis törpebirtokon. A munkanélküliséget sem enyhítette, mert ezek a törpebirtokosok továbbra is megmaradtak a munkapiacra és mondhatni, hogy talán még fokozottabban lenyomták a napszámot. Ennek a földbirtokreformnak „áldásos” eredményeit tehát semmiféle vonatkozásban nem lehet elkönyvelni. Ilyen körülmények között, vitán felül kell, hogy álljon, hogy egy újabb cél tudatos, pénzügyileg kellőképpen megalapozott, helyes földbirtokpolitikára van szükség. Nem földosztási akcióra, hanem az állam irányítására és a földbirtok helyesebb megosztására. A telepítési törvényjavaslat, amely nem a szűkebb értelemben vett telepítést célozza, hanem egy helyes földbirtokpolitikára törekszik, ebből a szempontból csak örömmel üdvözölhető. Hogy a felsőház a képviselőházban elfogadott javaslatot módosította, s a módosításhoz való hozzájárulás végett visszaküldi a képviselőházhoz, ez a dolog érdemén mit se változtat és legfeljebb annyit jelent, hogy már most a törvényjavaslat néhány héttel később emelkedik törvényerőre.

Idők során sok szó esett arról, hogy a frontot járt magyar katonák annakidején nem kívántak földet és, hogy az akkori földbirtokreform erőszakolt volt, ma pedig, különösen nincs rá szükség. Ez is teljesen téves

felfogás, mert igaz, hogy a mi derék bajtársaink akkor, amikor az itthonmaradottak türelmetlensége kiverte kezükből a fegyvert, a forradalmak idején hallgattak és nem állottak elő demagóg és forradalmi követelésekkel, viszont kétségtelen, hogy később igen erősen megnyilvánult a hadirokkant, frontarcos, vitéz bajtársak részéről az a kívánság, hogy földhöz jussanak és a nemzet háláját ezen az úton is lerójják velük szemben.

Nem földért harcolt a magyar katona, hanem hazaszeretettel, kötelességtudásból és önfeláldozásból. Azonban mégis megérdemli azt, hogy a nemzet háláját lerójjá vele szemben, hogy a földhözjuttatásnál rá gondoljon és a hazának ezeket a, mondhatnám elsőosztályú polgárait igyekezze a hazának földbirtokosaivá tenni. Erre törekedett a régi 1920-as földreformtörvény is, amelynek több idevonatkozó intézkedése van, azonban nagyon hibásan és hiányosan bonnyolították le. Maga az 1920-as földreformtörvény sem volt egészen szerencsés alkotás, ez is indokolja, hogy újabb földreformtörvény által, mint amilyen a mostani telepítési törvényjavaslat, a hiányokat pótoljuk és ennél az újabb földbirtokpolitikai akciónál is indokolt, hogy megint, elsősorban a világháború hősi katonái jussanak a magyar földhöz.

Hangoztatták, a felsőházi vita során is, hogy a telepítési törvényjavaslatot megelőzően ennek a régi földreformtörvénynek hibáit kell kiküszöbölni. A földreformtörvény hibáinak kiküszöbölése szükséges, ez azonban ettől a mostani telepítési törvényjavaslattól függetlenül is megtörténhetik és ha ennek, ma, pénzügyi akadályai vannak, mint ahogy, sajnos, még vannak, ez nem lehet ok arra, hogy most meg ne csináljuk ezt a telepítési törvényjavaslatot, amellyel egy bizonyos idő leforgása alatt 35.000 magyar családot, érdemes és a földet megmunkálni tudó magyar családot juttathatunk földhöz.

U t m u t a t á s

a gabonasziszik és egyéb magtári kártevők
klórmentesítésére

A magtárak kártevői sok kellemetlenséget és anyagi kárt okoznak a gazdának és gabonakereskedőnek. A legveszedelmesebb és legelterjedtebb közöttük a gabonasziszik. Néhány jól megépített és gondosan kezelt magtár kivételével országsszerte mindenütt megtaláljuk.

Statisztikai adatokból tudjuk, hogy a magtári kártevők évente 18—20 millió pengő kárt okoznak buzánkban. Megfelelő védekezési eljárással ezt a hatalmas összeget, ha teljesen eltüntetni nem is tudjuk, jelentéktelenné csökkenthetnénk.

A magtári kártevők általában véve nagyon szívós természetűek és ezért nem is irtathatók könnyen. Eredményt csakis jól választott és pontosan végzett eljárásokkal érhetünk el. A M. Kir. Növényvédelmi Kutató Intézet által kidolgozott és ismertetett érdemleges magtári rovarirtószerek közül a jelenlegi viszonyok között a legmegfelelőbbnek és legolcsóbbnak a klórmentesítés eljárás bizonyult. Mielőtt ezt ismertetnénk, ismerkedjünk meg a legveszedelmesebb magtári kártevő életkörülményeivel, mert ezen ismeretek nélkül alapos és eredményes védekezés lehetetlenség.

A gabonasziszik karcsu, hengerded testű, ormányos bogár. Testhossza átlagosan 4.5 mm. Színe sötétbarna, vagy fekete. Mozgása lassu, repülni nem tud. Kizárólag magtári kártevő, a szabadban nem is él meg, amint ezt sokan tévesen hiszik. Nősténye tojásait a gabonaszem belsejébe helyezi és pedig a buza, árpa, rozs, kukorica és esetleg zabba. E célból először lyukat fur a gabonaszembe és miután ebbe helyezte tojásait, a lyuk nyílását kívülről (nyálával) betapasztja, úgy hogy az észre sem vehető. Egy gabonaszembe rendszerint csak egy tojást rak. A tojásból néhány nap múlva fehérszintű, ráncosbőrű, lábatlan „kukac” (lárva) kél ki. E lárva a gabonaszem belsejével táplálkozik. Kívülről mi sem látszik a gabonaszemen, mert a lárva sértetlenül hagyja meg a külső héjat. A lárva kifejlődve bábbá, majd bogárrá alakul át, amely azután kibúvik a gabonaszemből. A gabonasziszik a téli, hidegebb hónapok kivételével, egész éven át szaporodik és pusztít. A téli, hidegebb időt dermedt állapotban tölti. Évente három nemzedéke is van, ezért nagyon szaporodik. Egy sziszikpár egyévi szaporulata, ha megfelelő viszonyok között él, eléri a 6-8 ezer darabot is.

A sziszik, habár az ömlesztett gabonát sokkal jobban kedveli, a zsákokban is elszaporodhat. E rovar legfontosabb életfeltételei: a nyirkos környezet, a nyugalom és a sötétség. Ezzel magyarázható, hogy a sziszik sohasem lenyészik a garmada felszínén, hanem annak mélyebb rétegeiben, ahol mindezt megtalálja.

Terjeszkedése elhurcolással — magtárból-magtárba — történik, gabonával, zsákokkal, vagy egyéb magtári eszközzel.

Kártétele a következőkben nyilvánul: lárvája kirágja a gabonaszem belsejét, a kifejlett bogár pedig kívülről lyukat furkál a magba. Az így előidézett súlyvesztés a kártétel kisebbik része, mert a tulajdonképeni kár a sziszikes gabona minőségromlásában nyilvánul. Ugyanis a bogarak ürüléke, testkigöngyölése következtében (ha erős a fertőzés), kellemetlen, dohoszagú lesz a gabona, sőt az ebből készült termék is.

A gabonasziszik nagyon szívós, ellenálló szervezetű rovar, ebben rejlik irtásának nehézsége. A koptatást (elégé nyirkos környezetben) pl. másfél-két hónapig is bírja, de ha csak 1—2 szem gabonát is talál a kiürített magtár repedéseiben, azon nagyon sokáig élhet. Közösleg rovarirtó eljárásokkal általában véve nem irtatható. Vannak ugyan mérgek gázok, amelyekkel nagyon eredményesen pusztítható, de ezeket a gázokat csakis jó állapotban levő (repedésmentes) és légjárhatalianul tömíthető magtárakban használhatjuk. (Mert különben a gázok elillannak a repedéseken, még mielőtt ölőhatásukat kifejthették volna). Sajnos, a mi magtáraink közül nagyon kevés alkalmas az ilyen gázos rovarirtásra, ezért egy olyan irtási mód után kellett kutatni, amely a kisebb gazdaságok kevésbé jó magtárépületeiben is elvégezhető és azonkívül olcsó. Erre a célra a fentnevezett tudományos intézet kutató munkája alapján a „klórmentesítés” eljárás bizonyult a legmegfelelőbbnek. Tulajdonképen ez is „gázzal” történő irtás, mert a rovar a kimerített klórmészből felszabaduló klórgáz öli meg. Lényeges különbség azonban a kétféle gázhatás között a következő: A tulajdonképeni gázos irtásnál a mérgező anyagot egyszerre és gáz formájában juttatjuk be és ha ez valami résen át elillan, nincs utánpótlás; a klórmentesítés eljárásánál azonban a

bemeszelt épület falaiból lassan és állandóan szabadul fel gáz, amely az esetleges gázvesztéséget is pótolja.

(Folyt. köv.)

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a *beéri Balogh* gyógyszeriar tart szolgálatot.

Pünkösdi református istentiszteletek sorrendje. Gyoma: 1-ső ünnepnapon prédikál Répás Pál, ágendázik Bay József lelkész. Május hó 31-én, pünkösöd első napján, délután három órakor Endrődön és június elsején, hétfőn, pünkösöd másodnapján délelőtt 9 órakor Csejten református istentisztelet lesz, melyen prédikál és urvacorát oszt Bay József lelkész.

Esküvő. Lauiner Gabriella Adél és mezőkovácsházi Németh János pünkösöd vasárnapján délután 5 órakor tartják esküvőjüket a gyomai református templomban.

Dr. Baltazár Dezső lizántuli ref. püspök 25 éves püspöki jubileumát június 3-án ünnepli meg a lizántuli egyházkerület Debrecenben.

Gazdasági előadás Gyomán. A békéscsabai gazdasági szakiskola egyik tanára a Földművelésügyi minisztérium intézkedésére június 1-én pünkösöd hétfőn Gyomára jön, hogy itt az érdeklődőgazdák részére a publikáció után a község házában előadást tartson.

A Csaba Vívó Egyesület június 1-én galamblövő versenyt tart Békéscsabán, a szentmiklósi csárda mellett.

A hevesmegyei gazdák — mert véleményük szerint a búzatermesztés válságban van — a kendertermesztésre akarnak áttérni és 800.000 pengővel kendergyárat építenek, amelyből 80.000 pengőt a gazdáknak kell lejegyezni, a többit az állam jegyzi le.

Békéscsaba város a hősi-szobor alapjából napközi otthont, vagy óvodát akar építenni. A város háziatlásának zárszámadási végösszege: 1.315.000 pengő.

Sajtó bemutató. Szentiesen — Attila városában —, ma van a sajtóbemutatója a „Tiszavideki” Amatőrfénykép Kiállításnak. A környékről s a fővárosból is számosan utaztak le ezen aktusra Szentiesre, melyet délután a bíráló bizottság ülése, holnap pedig az ünnepélyes megnyitás követ. A megnyílást ünnepség keretében leveldi Kozma György dr. főispán végzi s megjelennek azon remetei Csergő Károly dr. aispán, vitéz Várady László dr. orsz. gyűlési képviselő, védnö-

A magyar vendégszeretetet

nem könnyű máshol a világon megtalálni! Itt szinte roskad az esztel a sok étel és finom sütemények alatt. A magyar háziasszonynak azonban egy olyan szere van melylyel a jó íz mellett különösképpen tápláló és amellyel az egészségre is kedvezőleg ható készítményt készíti.

12F.

kök, a helybeli és környéki notabilitások és küldötségek. A kiállítási s a vele kapcsolatos frontarcos ünnepségeket csülörtökön Bornemissza Géza dr. iparügyi miniszter is meglátogatja. A MÁV. június 12-ig az egész ország területéről kedvezményes menetirli jegyeket és június 7-re Budapesiről fil-léres gyorsot engedélyezett.

Az új olasz városok nagy-szerű építészeti és nemzeti-gazdasági szerepét ismereti Bierbauer Virgil a TÜKÖR most megjelent júniusi számában. Németh László a középkor lelkületéről ad jellemzést, vitéz Nagy Iván a nemzetközi szellemi együttműködés szervezeteiről ír. A művelti olvasó érdeklődéséhez szól Halasy Nagy József egyetemi tanár tanulmánya Spenglerrel, Illés Endrének a freudizmus irodalmi vonatkozásairól szóló pompás cikke. Balás Piri László nagy tudású közleményének a műtárgyak hamisításáról pedig a „világ legnagyobb hamisítójának” Alceo Dossenának a közelmuliban történi halála ad időszerűséget. A legnevesebb irodalmi élvezetéről Komjáthy

Aladár, Gelléri Andor Endre, Nagy Lajos novellái, Áprily Lajos, Falu Tamás és mások versei gondoskodnak. Tovább folyik e számban Török Sándor nagy regénye, amelynek minden fejezetét fokozódó érdeklődéssel várják már az olvasók. Állandó rovalaiban a színház, a művészet, a film és az irodalom eseményeiről számol be a TÜKÖR és folytatja nagy rejtélynépvezetést is. Többet ennél folyóirat olvasóinak valóban nem adhat. Ez a filka annak, hogy a TÜKÖR minden száma várvavárt esemény az egész magyar olvasóközönség számára. A Gyomai Ujság előfizetői kiadóhivatalunkban különleges feltételekkel rendelkeznek meg lapunkkal együtt a Franklin-Társulatnak ez a nagy-szabásu folyóiratát. Kiadóhivatalunk az együttes előfizetéstől készségesen nyújt felvilágosítást és kombinált előfizetés esetén is biztosítja olvasóinknak a TÜKÖR értékes díjakkal jutalmazott pályázatainak való teljesjogu részvételét.

Megnyilt a gyomai strandfürdő!

A gyomai gőz és kádfürdő a pünkösdi ünnepek miatt: május 30-án szombaton férfiak június 2-án kedden nők június 5-én pénteken nők június 6-án szombaton férfiak részére lesz nyílv.

FELHÍVÁS AZ OTI TAGOKHOZ!
Az Országos Társadalombiztosító Intézet Izsó Antalné szülésznőt szerződtette. Kötelesek a pénztári tagok szülésekhez őt hívni. Ellenkező esetben a pénztár szülésznői díjat nem utal ki, csak az esetben, ha a sürgősség bizonyítja, hogy a legközelebbi szülésznőt volt kénytelen igénybe venni.

HÁZIASSZONYOK! Megjelent a Dr. OETKER gyár 1936. évi első kiadású fényképes receptikönyve, melyet kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve küld: Dr. OETKER A. TÁP-SZERMŰVEK Budapest, VIII. Conli u. 25 Sütőpor és vanillincukor ára most levelenkint 12 fillér.

„A század gyermekének vallomása” című önéletrajz-regénye kerül sorra, melyben az író ragyogó elbeszélőkészséggel tragikus küzdelmeit és életének viharos nagy szerelmét George Sand, a korabeli híres francia írónővei mondja el. Musset élete és műve a fiatalság szimbóluma. A mű a Napoleoni háborúk idején született fiatalság története, amely amikor felnőtt, nem talál teret ambícióinak, s ez a korrajz tanulságainál fogva talán sohasem aktuálisabb, mint éppen ma, amikor a háborús években született fiatalság tragikus küzdelmét látjuk az élet minden megnyilvánulásaiban. Ez az értékes regény az igazi irodalom barátai számára nagy szenzáció lesz. A könyvet Az Est-lapok előfizetői és olvasói 1 pengős kedvezményes áron kapják.

12.8 millióval szaporodott a betétállomány. A budapesti 12 legnagyobb pénzüntézeinél és a postatakarékpénztárnál elhelyezett takarékbetétek álladéka április folyamán 634.6 millió pengőről 636.2 millió pengőre, a folyó-számlabetétek álladéka pedig 6770 millió pengőről, 6888.2 millió pengőre emelkedett. A takarékbetétek és folyó-számla-betétek e havi együttes szaporulata tehát 12.8 millió pengőt tett ki.

Élőlények érkeztek a földre egy idegen égitestről. Ez a címe annak a rendkívül érdekes cikknek, amely Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás cikket, riportot, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz pompás képet közül a népszerű képeslap. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Addig hozza rendbe aratógéjét míg nem késő!

ARATÓGÉPALKATRÉSZEK ÉS ARATÓPONYVÁK

Mc. Cormick, Massey Harris, Deering, Milwaukee, Johnston stb. gépekhez. Mindennemű mezőgazdasági gépalkatrészek, műszaki cikkek és olajok legolcsóbb beszerzési forrása: **ZÖLDHEGYI és BARNA Budapest, V. Báthory utca 9.**

Cserkész hír. A gyomai 557 sz. Bolond cserkészcsapat kis-cserkész-raja ismét megkezdte működését. A közóhajnak kíván a parancsnokság eleget lenni, amikor újból megszervezi a kis-cserkész-rajt. Ezúton is felhívja a parancsnokság az érdeklődők és az elemi iskolák figyelmét, hogy az apródcserkész felvétele 1936. jun. 3-án lesz a polgári iskolában lévő cserkészszobában.

INTERNÁTUS. A hódmezővásárhelyi Ref. Gimnázium Fűjinternátus igazgatóságához a felvételi könyvek július 31-ig nyújthatók be. A felügyeletet és korrepetálást a bentlakó felügyelő és nevelő tanár látják el. A teljes díj: lakás, fűtés, mosás, világítás és kisebb gyógyellátással együtt havi 45 pengő. Arra érdemes tanulók kedvezményt kaphatnak. Tájékoztatót küld az igazgatóság.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, a békéscsabai és a debreceni vegyikísérleti állomás rendezésében a múlt vasárnap Debrecenben búzabemutatót rendeztek. A bemutatón összesen 640 minta volt kiállítva. Békésmegyéből 143 minta vett részt a kiállításon. A bemutatón a békésmegyei búza teljes diadalt aratott, amit legjobban bizonyít, hogy az első 12 díjazott minta közül 66 százalék békésmegyei, míg az összes díjazott minták 23 százaléka békésmegyei.

A házinyúl tenyésztéséről írt igen érdekes cikket a Mezőgazdaság legújabb száma. Cikkeket közül még a juhok nyírásáról, a zöldmező állattenyésztési jelentőségéről, megbízható időjósokról, a nyers tejről, a különböző búzafajták rozsdá ellenállásáról, a tenyészanya állatok okszerű kihasználásáról stb. A dúsan illusztrált szaklapból a Mezőgazdaság kiadóhivatala (Budapest, V., Földművelésügyi Minisztérium) díjtalanul küld mutatványszámmal.)

A Gyümölcsstermelők Egyesületének hivatalos órái minden szerdán és szombaton 4—5 óra között vannak az iparos-tanonc iskolában.

SIESTA SANATORIUM, Budapest, I., Ráth György u. 5. a főváros egyik legideálisabban fekvő és orvosilag legteljesebben felszerelt gyógyintézete. **Bel- és ideggyógyászat, sebészet, szülészeti, nőgyógyászat, urológia stb.** Röntgen. Kémiai és mikroszkopiai laboratórium. Elektrokardiograph (szív vizsgáló.) Krogh féle alapanyagcsere vizsgáló készülék. Enterocleaner (bélfürdő). Modern vizsgyógyintézet. Orvosilag vezetett villany üzemű konyha! Elsőrendű ellátás! Olcsó árak! 9700 négyszögöles park.

Vegyen államsorsjegyet s ha egy kis szerencséje van, megoldhatja a nyaralás nehéz problémáját. 3 pengőt kockázattal, szerencsés esetben 40.000 pengőt nyerhet. 17.000 különböző nyeremény van, melyeket mind készpénzben fizetnek ki. A húzás már június 5-én lesz.

A Magyar Ipartestületek Statisztikája. A statisztikai hivatal most letette közzé az ipartestületek 1935. évi statisztikai adatait. E szerint az ipartestületek száma Budapesten 44, a vidéken pedig 346. A budapesti ipartestületek kötelekbe 30436, a vidéki ipartestületek kötelekbe pedig 131.724 tag tartozik, vagyis az összes képesítéshez kötött ipart üző önálló iparosok száma 162.160.

Békés nagyközség már megkezdte a propagandát, hogy amikor megépül a duzzasztó, amely lehetővé teszi, hogy a hajók Békésig felmenjenek, akkor Békésen egy jó rakodót is építsenek.

A „Magyar Alföld”ből tudtuk meg, hogy a kerületünk országgyűlési képviselője május 22-re a gyulai járásbíró elé volt idézve, amiért az endrődi sortűz tárgyaláson Baricz csendőrtiszthelyettes becsületében megsérlette, de Andaházi-Kasnya Béla nem jelent meg a tárgyaláson, mert a védőügyvédje bejelentése szerint Olaszországban tartózkodik és gyógykezeléssel magát. — Nem is tudtuk, hogy ilyen súlyos bűnteg Andaházi-Kasnya Béla képviselő. Azért nem kapnak hát választ a hozzá forduló leveleikre.

Óvoda vizsga volt szerdán a 2. sz. óvodában. Vaskorné kis növendékei mutatták be a szülőknél és a nyilvánosság-nak, hogy mit és hogyan dolgoztak együtt. A mai kisdudnaveles nem merül ki versikék betanulásában, hanem egyre közelebb kerül az élethez. Látjuk ezt az ügyes kis jelenetekben és a kis szereplőkhez mérelezett párbeszédekben. A magyar ruhás énekes rímikus tánc egészen modern és hatásos volt. Vaskorné komolyan és sokat dolgozott a kicsikkel. A szép számú közönség nagy elismeréssel volt.

Hidépítés. A gyulai állam-építészeti hivatal versenytárgyalást hirdet a simai csárdamelléti építendő 4 m. szabadnyílású vasbeton keretű hidépítésére. Az ajánlatokat június 20-ig kell beadni.

Békésen egy 30.000 pengős fürdőt akarnak építeni, amelyre már eddig, 50 pengős részjegyekkel, 16.000 pengőt jegyeztek. Ugyanott a villamosmű háztartási áram bevezetését tervezi.

A békéscsabai szunyogokból egyes példányokat felküldtek az Országos Közegészségügyi Intézetbe, hogy azokat szakszerű vizsgálat alá vegyék. A mieinkből is kellene egypárat felküldeni, hátha ebből a „cikkből” valami exportlehetőségünk nyílna.

A pestkörnyéki gazdák a budapesti piaci árusítás rendezését kérték, mert máskülönbön bojkottálják a fővárost.

Uhrin János, a Körösvidék R.-T. cégvezetője, 38 éves korában, május 23-án elhunyt. A Körösvidék R.-T. egyik legbuzgóbb és legértékesebb tisztviselőjét veszítette el elhunyt cégvezetőjében.

A békési csordások a reggeli kihajtáskor nem dudálnak egy idő óta, mert sípokkal akarják a csordahajtást jelezetni.

A nevetés iskolája. A nevetésről és a nevelés iskolájáról pompás képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek képes rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, színházi beszámolókat, pletykákat, érdekes filmrovaot, novellákat, verseket és több mint száz képet talál az olvasó a kiünő színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Izsó Sándorné Csapó Piroška fia Sándor ref., K. Nagy Józsefné és Székely Zsuzsánna leánya Ida ref., Bollik Zsigmondné, Bányai Teréz leánya Teréz ref.

Házasságot kötöttek:

Németi János és Lautner Gabriella Adél.

Meghaltak:

Kovács Lajos 69 éves ref., Lukács Katalin 10 hónapos ref., Paróczai Ferenc 6 hónapos rk.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

Bela Vincéné Turcsányi Eszter fia Vince rk., Fülöp Miklósné Knapcsék Ilona leánya Margit Anna rk., Gyelvai Andrásné Gubucz Eszter fia Zoltán rk., Pelyva Jánosné, Majoros Margit fia Gábor rk., Dulep Máténé Guszláv Eielka fia Lajos rk., Bukra Sándorné Vince Erzsébet fia Sándor rk.

Meghaltak:

Oláh Imre 8 éves rk., Hornok Pál 86 éves rk., Hegedüs Elek 15 hónapos rk., Galambos József 19 éves rk.

Korona Mozgó Endrőd

1936 május 31-én pünkösd vasárnapján és pünkösd hétfőjén.

A szokásos nyári szünetet megelőző utolsó előadás.

A legnagyobb sikert aratott magyar hangosfilm!

A meseautó

Magyarul beszélő édes vigjáték.

Főszerepben:

Perczel Zita, Törzs Jenő, Gombaszögi Ella, Kabos Gyula, Berki Lili, Pethes Sándor és több kiváló magyar színész.

Magyar ének, magyar zene, magyar tánc, szívdertő humor, mesés környezetben játszódó, végig izgalmas szerelmi történet. Aki a pünkösdünnepken kellemesen akar szórakozni, saját érdekében, ne mulassza el megnézni ezt a szép magyar filmet.

Kiegészítve

vigjáték és

Hangos Magyar Világhíradó.

HIRDESSEN
LAPUNKBAN

SPORT

Északi II. o. állása V. 30-án:

1 MSzSC	21	19	1	1	109	21	39
2 MTK	21	16	1	4	85	21	33
3 ETK	21	13	5	3	70	20	31
4 GyTK	22	11	5	6	37	39	27
5 BISE	19	10	4	5	43	34	24
6 Törekvés	21	9	5	7	41	34	23
7 GySC	21	7	4	10	35	40	18
8 TAC	20	7	2	11	26	53	16
9 KTE	21	6	3	12	30	69	15
10 Hunyadi	21	6	1	14	21	65	13
11 Turul II.	21	5	3	13	29	60	13
12 Máv II.	22	4	4	14	31	64	12
13 VSE	21	2	4	15	24	59	8

Mult vasárnapi eredmények:

Szövögyár—MTK 6-1 (2-1),
BISE—Hunyadi 3-1 (0-0).

GyTK—MÁV II. 3-1 (1-0)

Bíró: dr. Magyar.

Végig kemény és belemenős, sok helyen durvaságig menő mérkőzést tartott a két csapat. A MÁV Valyukkal és Szalaiival megerősítve, míg a GyTK Bartik I. nélkül állt ki az előrehozott bajnoki mérkőzés lejátszására.

GyTK indítja utnak a labdát és már az első percekben veszélyt jelent Bartha II. kapumellé küldött lövése. Ugyancsak kapumellé vagy fölé kerül Bartik II. és Bartha I. labdája is. Minkét csapat csatársora munkában, de a kapusoknak is helyén van szívük és biztosan őrzik portájukat, különösen Kertész véd bravúrosan. 30-ik percben Bartik II-öt Zentai felvágja, de a 11-est a center kapuba lövi. Végre a 35-ik percben megszületik a régen esedékes gól. Bartik II. szépen szöketi Bartha II-t aki megszerzi a vezetést, 1-0. Még néhány fault és büntető mindkét oldalon és vége a féldőnek.

Szünet után Hatvani elhagyta helyét és csatársorba állt amit eléggé rosszul tett, így a MÁV csatárok is közelebb jutnak Kertész kapujához és rövid időn belül egy kapuelőtti kavarodásból Szalai kiegyenlít 1-1. Most a GyTK rákapcsol és a 18 percben Susánszki által kirugott labdát, Bartha I. kapásból küldi vissza ami hamarabb jut a kapuba mint a kapuvédő, ezzel Gyoma vezet 2-1 arányban. 32-ik percben Hatvani, Bartha II. szépen küldött labdáját védhetetlenül küldi halóba 3-1 Innen kezdve a játék még durvább lesz, aminek eredménye Szalai, Ancsin és Bartha sérülése, majd a 42-ik percben Gallovis kiállítása lett.

Jók: Kertész, Kurcz, Bartha I. Bartha II. és Csikós, valamint Vatai GyTK. MÁV-ból Susánszki, Valyuk, Valkusz és Gallovis.

Magyar dr. megengedte a kemény játékoit, de mindent látott és büntetett.

ETK—GySC 3 0 (1-0)

Endrőd, bajnoki, bíró: Boros.

Felázott, nagyon sáros talajon játszotta le mérkőzését a két csapat, de míg az ETK, ismerve pályája mély talaját, magas stoplis-cipőkkel szerelte fel játékosait, addig a GySC játékosok ennek hiányában, csak nehezen tudták „megállni a sarat.” Az ETK ugyan megérdemelte a győzelmet, mert minden csapatrészében egy-ségesebb az állandó összeállítási gondokkal küzdő GySC-nél, az elért eredmény azonban tuizott, mert semmi esetre sem volt 3 góllal jobb ellenfelénél. Sőt állítjuk, ha ez a meccs száraz talajon folyt volna le, úgy kétségesse válna volna az ETK győzelme is. ETK-nál a védelemben Hunya, de főleg Kertes remekelt. A fedezetek közül Pelyva kiemelkedően jó volt. Simon elegáns, okos játékát már megszoktuk, de Matuska is keményen küzdött. Csatársorban Hanyec jól irányított, de a második féldőben kifulladt. Az összekötők már szürkélb játékot mutattak, a szélsők közül Kertes volt a jobb. GySC-ben Szrenkányi kiválóan védett, de a harmadik gólt fognia kellett volna. Fekete és hátvéd társa jól romboltak és kitűnően verték vissza a sorozatos támadásokat. Cs. Nagy az első féldőben a nagy sárban állandóan elcsuszott, mielőtt labdához nyult volna, de később megszokta a mély talajt és a szokott jó volt. A szélső halfok jól küzdöttek. Német helyenként feltűnően jó volt. Kissnek a centerposztján semmi sem sikerült, pedig önfeláldozóan küzdött, illés jó játéka kellemes meglepetés volt, míg Bartha, Szántó és Györi is lelkesen játszottak.

Az első gólt Hanyec szerzi közletről a 30. percben 1-0. Szünet után a 29 percben Lasnyi átmege a védelmen, Szrenkányi megcsuszik és gól 2-0. 40. percben Kertes lecsuszott beadását a kapus elnézi 3 0. A bíró a zuhogó eső miatt a 42. percben a meccset lefújta.

Boross mindkét fél meglegedésére vezetett.

Intéző változás a GyTK-ban. Waldmann Miklós nagymérvű vidéki elfoglaltsága miatt az intézői tisztségről lemondott. A GyTK folyó hó 28-án tartott ülésén inzónék egyhangulag Kiss László volt Vac FC játékost választotta, aki egyben a csapat edzését is végzi.

Kiadó

Bálint Mózes
VENDÉGLŐJE ÉS
SZÁLLÓDÁJA
Mezőtúron.

A vasutól 4 percnyi járás

BÁLINT MÓZES
vendéglős és szállodás.

Publikáció

Férfi kalapok, sapkák a gyomai piacon kaphatók. Ocskakalap javítását 1 P-től vállalom Góth József kalapos. 4

Rákóczy u. 9 sz. alatt egy üstház és egy vasaló van eladó. 1-1

A gyomai Árvaház Endrőd fűzfás-zugi szántóföldje és hullámtere 1936 év október 1-től 6 évre haszonbérbe kiadó, az árverési és szerződési feltételek a gyomai r. k. plebánián mindennap délig tekinthetők meg. Az árverés Endrőd községháza tanácstermében 1936 év június 14-en d. u. 3 órakor fog megtartatni. 2-1

Hősök Emlékutja 12 számú ház, mely áll padosszoba, konyha, speiz, mellékhelyiségekből, kert és udvarrai és amelybe azonnal be lehet költözni, olcsón kiadó. —10

Kitűnő szamtu rizling bor literenként 56 fillérért kapható Kerekes Károlynál. —12

Kinizsi Pál utcában Lukács féle ház bekerítve (120 m. drótkerítéssel) és ahoz tartozó 2 hold föld szőlővel gyümölcsösrel mellék épületei jó kut vízzel eladó. Ugyanott gyümölcsfa permetező gép és 35 szekér trágya, valamint két örökös nyilas eladó. 2-2

NEM OLCSÓBB MÁR

A B O R O M

mint a szódavíz,

DE NEM IS SZÓDAVIZI!

30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskes italuk. tiszta, tökéletes szamtuak és nem savanyuak.

Cím: Székely Ferenc

Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdavidallalat, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor,

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P., Fél évre 2:60 P., Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

TRIANON

Már 16 éve sajog a seb. Hol nagyon, hol még jobban. Már egy generáció serdült fel szerb, oláh, cseh és osztrák járom alatt. Talán már sok magyar gyermek jobban beszéli a megszállók nyelvét, mint a magyart... Mennyi magyar bánat, mennyi magyar fájdalom, mennyi magyar vér hullott 16 éve a négy tájon!!! S hiába volt a tengernyi panasz, hiába a sok jaj, nem találtunk megértésre, nem kaptunk igazságot.

Csak egyes emberek igazságérzete állott mellénk eleinte s ma már bizakodó reményességgel számolhatjuk, hogy a bátor olasz mellénkállás után minden nemzetnél — kivéve a közvelelő érdekelteket — vannak számottevően a mi pártunkon, akik a Revizió követelik, velünk együtt.

Csak az anyyi csalódást hozott népszövetség nem mert eddig nyilatkozni. Csak itt nem adtak soha igazat elnyomott testvéreinknek, akikkel a megszálló hatalom gyalázatos erőszakkal járatta végig 16 hosszú esztendő kínos kálváriáját.

És mi még mindig bizakodunk. Sőt! Most bizakodunk csak igazán! A nagy belgrádi tanácskozás utáni bukaresti összeszaladása a cseh és szerb vezetőknél talán mégsem a fölényes biztonság érzetét mutatják, hanem inkább a gyáva vacogás félelmét.

Nem hittük, hogy az igazságot ennyi ideig lehessen elnyomni. Nem hittük, hogy az elnyomók lelkiismerete ennyi ideig tudjon a Szahara legeldugottabb zugá-

nál sivatagabb lenni... A gyászos évfordulón ismét kitűztük a gyászlobogókat. Most is azzal az érzéssel vonjuk be a fekete zászlókat, mire a következő

évforduló érkeznek el, visszakerülnek elszakított véreink az anyaországhoz és a Kárpátok medencéjében új virágzásnak indul Nagy-Magyarország.

Alispáni látogatás

Vitéz dr. Márki Barna alispán dr. Ugrin László vármegyei tb. főjegyzővel csütörtökön délelőtt és délután hiva-

talvizsgálatot tartott a gyomai főszolgabírói hivatalban és az endrődi község házában, ahol mindent a legnagyobb rendben találtak.

Ősszel megkezdik a szentandrásí duzzasztó építését

Csütörtökön reggel, amikor a reggeli lapok már vastag betűkkel hozták Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter hatalmas költségvetési beszédét és ebben legelő a Körösök hajózhatóvá tételét, alkalma volt szerkesztőnknek vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispánnak — Békéscsabáról Gyulára utazás közben — erre vonatkozó olyan lelkes örömet tapasztalni, ha a főispánunk körösmelléki szülött volna, akkor sem csilloghatott volna fényesebben a szeme az örömtől, mint amikor

közölte, hogy már az ősszel hozzáfognak Szentandrason a nagy munkához, amiből máris egy kiadós munkaalkalma lesz a vármegyei munkásságnak. Tehát valóra válik az álom!... Talán már jövőre megindulnak a hajók Gyoma és Endrőd alatt is és az eddigi szállítási költségekkel háttérbe szorult buzáink ismét versenyképes lesz a külföldi szállításokban. Időszerű, hogy a kikötő kijelölését, megtervezését már most megkezdjük.

Endrődiek a Zöldmező Szövetség magyaróvári kongresszusán

A zöldmező szövetségek egyöntetűen Magyaróváron tartották meg május 31-én, június 1-én és 2-án a Zöldmező kongresszusokat. Az ünnepélyes megnyitáson részt vettek Albrecht királyi herceg, Gr. Teleki Pál volt miniszter is, akik a kongresszuson tevékeny részt vettek. Az Alföldi Zöldmező Szövetség tagjai közül 154-en vettek részt, közülük Harsányi László endrődi főjegyző és Kovács Sándor községi gazda. (Kár, hogy Gyomáról senki). A magyaróvári állomáson ünnepélyes külsőségek között fogadta a város vezetőségének élén a

polgármester az érkezőket, akiknek üdvözlő beszédére a vonattal érkező Gr. Teleki Pál válaszolt. A délután folyamán megtartott kongresszuson kiemelkedő beszédet Br. Rosner István tartott. Magas színvonalu előadását a hallgatóság percekig ünnepelte. Az előterjesztett Országos Zöldmező Szövetség megalakulását — egyhangulag mondták ki. Persze a három zöldmező szövetség autonómiájának meghagyásával. A megejtett választás során elnök: Albrecht kir. herceg, al- elnök: Gr. Teleki Pál lett. A vármegyei bizottság tagjai közé

Békés-vármegyéből Kovács Sándort választották be, aki egyben a választmánynak póttagja is. A rendező bizottság által összeállított program szerint a résztvevők másnap megtekintettek több mint a gazdaságot, ahol meggyőződtek az okszerű gazdálkodás előnyeiről. A gazdag Zöldmező kongresszus résztvevői kedden utaztak el.

Öntözési problémák

Mennyi vízre van szüksége növényzetünknek. Gazdasági életünknek nem éppen új, de legégetőbb problémájaként a vizgazdálkodás, az öntözések gondolata kezd jelentkezni. Kis mértékben, hol a helyzetből kinálkozólag adódik, a folyók mentén, a konyhakertészetben és rétéöntözéseknél már kezd megvalósulni. Tétélezzük fel, hogy terményeink minden mennyiségben értékesíthetők lennének s tegyünk egy számítás, hogy is lenne szűkebb határunkban az az öntözés?

Nálunk, ha átlagosan 400 milliméter eső esik, azt jelenti, hogy az egy év folyamán lehullott mennyiség ha a föld felszínén maradhatna, 40 cm. vízréteget alkotna. Mivel azonban párolgási és lefolyási veszteségekkel is kell számolnunk, csak annak veszi a növényzet hasznát, amely mennyiség a művelt rétegben raktározódik el. Jó porhanyós, televényben gazdag talajon több raktározódik s kevesebb párolog el, mint kevésbé művelt, rögös, vagy szikes-agyagos kemény talajokon. Megfelelő eloszlás mellett a sziken is tud kevés esővel bőven teremni még: kukorica, burgonya, répa, meg takarmány növény is. Csakhogy ez ritka eset, mert egyenetlen a csapadék eloszlásunk, akkor nem esik az eső, amikor legjobban kellene. Lássuk például, hogy mennyi vízre van szüksége egy k. hold földnek, amelyen 10 métermázsza szemesgabona megterem?

Minden kg. szárazanyagja képzéséhez a növény 400—600 liter vizet igényel. Tíz q. gabona és cca. 20 q. szalmaféléje, tehát 30 q. termelt mennyiség tartalmaz 24 q. szárazanyagot.

Igy 24.000 kg. szárazanyag, a 500 kg. víz igénylése mellett szükségel 1.200.000 kg. vizet egy k. hold földön, ami 1200 köbméter vízmennyiségnek felel meg. Van-e ennyi egy hold földben?

Ha egy éven át 400 mm. eső volt, ez azt jelenti, hogy minden m²-re 400 liter eső hullott, így az egy hold 5755 m² területére 2.302 köbméter. De egy hold 10 q. szem és 20 q. szalmatermése, mint fönnebb láttuk, csak 1200 köbméterre van szükség, a fölös mennyiség a talajban maradt, elpárolgott, lefolyt. Tehát volt víz elég. Mégis legtöbb esetben az történik meg, hogy lehullott egy év alatt a 400 mm. eső, tápanyag is lett volna a talajban elegendő, mégsem termelt csak 4—5 q. búza, mert egyenlőtlen volt a csapadék eloszlás, száraz, meleg volt a tavasz.

Ha e fejtegetéssel idáig jutottunk, csinálhatunk egy számítást arra vonatkozólag, hogy aszályos év esetén Gyoma község 40.000 holdas területét, többszöri megisméltésekkel, összesen ha 300 mm. vízzel akarnánk elárasztani, mennyi vízre lenne szükség s milyen nagyságú területen volna az tárolható, föltételezve, hogy abból nem menne veszendőbe semmi.

Egy hold igényelne 1.726 és fél köbmétert, az egész határ negyvenezerszeresét: 69.060.000 köbmétert. (69.060.000.000 liter.) Eme vízmennyiségnek az egy csomóban való tárolásához egy olyan 1250 k. holdas területekre volna szükség, melyek 960 cm. magas gát venne körül. Jelen számításomban figyelmen kívül kellett hagynom a párolgási és más egyéb az öntözéssel kapcsolatos veszteségi tényezőket, miket még hozzávetőlegesen sem tudok elgondolni, hogy mennyit tehetnek ki. Így természetesen, azokat is figyelembe véve, még nagyobb tárolási területekre lenne szükség.

Azt kérdezheti bárki, hogy miért kellene a vizet tárolni? Mert vajjon, ha az egész ország területe s azonkívül még a folyóink mentén élő külföldi felsőbb szomszédaink földjeit is öntöznék, nem állana máskülönben elegendő vízmennyiség rendelkezésünkre, meg nem feledkezve arról sem, hogy pld. a Körös is 5—6 év óta alig áradt meg erősebben.

Még azt kívánom megemlíteni, hogy Becker Ádám, miniszteri tanácsos azt írja az 1930 évben kiadott „Belvizvezetés és annak hatása az Alföldön“ című füzetében, hogy az Ivánfenéki Társulat a peresi holtágban 3 millió köbméter vizet tárol; ugyanennyit a Körös-Tisza-Maros Társulat

a Szentandrászi 35 km. hosszú holtágban. Látjuk tehát, minő csekély vízmennyiségek ezek ahhoz a mennyiséghez képest, melyet számításaim alapján fönnebb kihagytam és következtetni lehet, hogy szükség esetén a Körösök holtágai tárolásra kevésnek bizonyulnának. cs. Szabó Imre.

Beszámoló a gyomai pünkösdi országos vásárról

Kedvező, szép idő volt a gyomai pünkösdi vásár három napján. Dacára, hogy a vásár kicsinek látszott, mégis nagy volt a felhajtás. Persze a vásár kialakulását nagyon vissza tartotta a bizonytalan időjárás.

A felhajtott állatok tulajdonosai nagyon meg voltak elégedve a gyomai vásárral, mert a nagy és élénk kereslet a jószág árát nagyon fellendítette. Az eladott állatokért jó árat fizettek.

A vásárra kirakodó vásár az ünnep miatt nem volt olyan nagy, mint máskor. A vásár lassu menete úgy mutatta, hogy azok, akik eljöttek rossz napot

fogtak ki, azonban amikor este véget ért a vásár, sok kereskedő és iparos egészen másképp nyilatkozott, mint délben.

Az állatvásáron a következő felhajtások és eladások voltak:

Szarvasmarha felhajtás 615 drb., eladás 372 drb.

Ló felhajtás 879 drb., eladás 548 drb.

Juh felhajtás 697 drb., eladás 343 drb.

Sertés felhajtás 700 drb., eladás 472 drb.

Összesítve: felhajtás 2891 drb., eladás 1735 drb.

Végösszegben a felhajtott állatok 60 százaléka cserélt gazdát.

Időjárás a 252-ik esztendőről

Jegyzés az időjárásáról Krisztus Urunk születése után, amely kiiródott a Debrecen városában a református kollégium bibliotékájában vezetett jegyzőkönyvből. Az 1753 ik évben hozatott meg Gyomára, itt is azóta folytatottatik a Bíró család által. (2)

1294. Oly lágy tél, hogy sohasem fűtöttek

1295. Oly hideg tél, hogy a napkelet tengerét, valamint a szimperi tengerét szekerek járták.

1601. Igen lágy tél, oly szárazság követte, hogy a kulák, források kiszáradtak, a fűvek elvesztek.

1604. Igen lágy tél, forró nyár.

1605. Havas, hideg tél, felette bő esztendő követte, úgy, hogy Magyarországon egy szép ökör 12 garas, tehén 6-7-8 garas, egy serés 2—4 garas.

1607. 8. Lágy tél, úgy, hogy februárban már a legkésőbbi virágok kiültöttek.

1609. Oly hideg tél, hogy a tengerek is befagytak.

1610. Lágy tél, az esztendő is olyan, hogy novemberben is cseresznyét lehetett látni.

1617. 18. Lágy telek, úgy, hogy 1617 januáriusban a fák virágoztak, a pacsirták tojtak,

a fülemilék énekeltek, de 1618-nak a tavaszán először a föld hideg, azután a ragya, később a jégesők úgy elrontották a gyöngyösi szőlőket, hogy egy szem sem termelt.

1620. Igen lágy tél, koránti tavasz, meleg március, úgy, hogy már a méhek készen voltak rajáival, forró nyár, igen jó borok, úgy, hogy a híréért még 1811-ben is tartottak ezen esztendői termésből a hangburgi nagyhordókban.

1622. Lágy tél, száraz nyár, oly drágaság lett, hogy Lipsiában 33—34 ezüst forint volt egy véka búza és rozs. Nálunk is, nevezetesen Kassán elkölt egy mérő búza 10 ezüst forinton, 1 font hús 24 krajcár, zsír 1 forint 30 krajcár.

1623. Hideg, havas tél, úgy, hogy Bethlen fejedelem népéből sok a lovon ülve fagyott meg.

1626. 27. Oly lágy tél, hogy a pacsirták már januáriusban szöltak.

1628. Lágy tél, reá íszonyú szárazság: éhség egész Európában.

1629. Oly hideg tél, hogy sok

embernek keze-lába megfagyott.

1633. Hideg tél, utána oly hűvös nyár, Mária-Magdolna hétben, július 22-én egész héten havas eső esett.

1642. Lágy tél.

1643. Oly hideg tél lett, hogy március 6-án ujjonnan befagyott az Álbis vize s más vizek is. Még három hétig jártak a vizek hátán, a jégen. Húsvétban a madarak megfagytak.

1651. Lágy tél, száraz, meleg nyár.

1652. Lágy tél, szárazság, nagy éhség.

1655. Oly bő szünet, hogy Magyarországon a bornak helyét alig lelték.

1656. Lágy tél, időjén tavasz, a méhek már áprilisban mézet gyűjtöttek.

1658. Oly forró nyár, hogy nemcsak Perzsiában fojtott a Sammum szél egy éjjel több 20 ezer emberét, hanem Európában is, nevezetesen Franciaországban oly forróság volt, hogy XIV. Lajos vadászatra kiment, a lóról lefordult, kilenc izbeli érvágással gyógyult meg.

(Folyt köv.)

MIKOR LESZ A „GYOMAI IPARI VÁSÁR“?

Lapunkban hirt adtunk már, hogy az ipartestület vezetősége a tagok kívánságára elhatározta egy ipari bemutató vásár rendezését.

Az érdekeltek bevonásával a vezetőség a karácsonyi ünnepeket táolta legalkalmasabb időpontnak a kiállítás megrendezésére.

Tudomásunk szerint a kiállítók közül többen rándulnak most vasárnap Szegedre, hogy az ott látottakat idehaza felhasználva a gyomai vásár sikerét minél inkább biztosítsák.

A kiállítás bizottsága máris sűrűn tart értekezletet, hogy a legapróbb részleteket is kidolgozza.

Hősök napja Kondorostanyán

A legszebb hónap vasárnapja lett a hősök ünnepe. Ezt itt is a legelőbb kegyelettel tartották meg. Az ünnepélyes szentmise után a nagyközönség az iskolás gyermekek és a levették csoportja felvonult a hősök táblájához. A sok szép szavalt és a dalkör énekein kívül az ünnepi beszédet Bencze József k. tanító úr. mondta. Oly érzelmmel és lelkeket mélyen megható kegyelettel, hogy

igen-igen sok könnyet, a hála gyémántjait csalta ki a hallgatóság szeméből. A kulturált lelkek érzéseinek megnyilvánulása volt ez a dicső hősök iránt. S a megnemesült szívek csiszolója Bencze József k. tanító

urunk. Beszédet mondott még a község nevében Dr. Bartha János orvos úr is. Az emlékművet mindkét előadó szép koszorúkkal díszítette föl. Az ünnepet a Himnusz hangjai zárták be. Timár Imre.

Eső beszámoló

Minden gazdavágyunk az szokott lennitavasszal: csak a május hónap legyen csapadékos, akkor már valamennyire biztosítva van az azévi termés. A rendelkezésünkre álló feljegyzések szerint 1929-től a májusi csapadékmennyiségek a következők: 39, 55, 34, 54, 81, 36, 62, míg a mostani májusi csapadék átlaga 147 mm.

Bizonyos, hogy az idén nemcsak a májusi eső mennyisége, hanem annak 11 napon való eloszlása (3. 6, 14, 17, 19, 20, 21, 23, 24, 30, 31) is hozzájárult a föld olyan mérvű nedvességben tartásához, hogy a növényzet nagyon bőségesen volt ellátva a szükséges nedvességgel. Helyenként már több is volt az eső a kelleténél.

A kéthalmi területen májusban 225.8 mm. eső volt. Május 14-én 54.2 mm. 24-én 81.2 mm., 31-én 37.3. Tehát már e három napon 172.7 mm., illetőleg május második felében 209.7 mm., eső volt Kéthalmón. Legkevesebb eső volt Peresen.

Itt csak 92.5 mm. csapadék volt egész májusban, ami azonban még mindig több, mint 1929 óta bármelyik május csapadék mennyisége.

Vannak helyek, ahol már jelentős kárt okozott a sok eső, de a haszon még mindig több értékű.

A jégeső is sok kárt okozott

Legtöbb jégesőt a szellérföldeken és a pusári előhalmokon kaptak. Jégkárt jelentettek még az Ujkertekben, a Szikén, Zöldlapon, Csergettyűn, Űzeden, Póhalmón, Görögálláson, egész Ballán, Varjason, Simán és Csejten.

Az első jég után siettek is sokan biztosítani a gabonájukat, ha sokalták is a 2.2 százalékot, de még mindig jobban járnak, mint azok, akik egyáltalán nem biztosítottak.

A termés kilátásaink eddig jók. A hűvös idő különösen a búzára, de a többi növényzetre is jó. A reményünk megvan, csak a továbbiakban legyen velünk a jó Isten.

Havi és évi átlag csapadék

Gyoma, Körösladány, Kéthalom, Endrőd körösöntuli részén.

A csapadék mennyiségek milliméterekben értendők.

Év	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936
Január	25	25	42	21	—	8	17	28
Február	25	—	17	—	24	—	17	45
Március	14	9	32	39	47	17	11	18
Április	60	53	22	69	21	33	19	30
Május	39	55	34	54	81	36	62	147
	163	142	147	183	173	94	126	268
Június	55	22	53	44	52	86	12	
Július	17	22	13	61	51	69	6	
Augusztus	54	35	88	75	57	16	58	
Szeptember	22	24	104	27	31	28	18	
Október	46	91	40	60	58	14	22	
November	36	23	36	17	65	77	35	
December	8	55	16	21	21	19	56	
	401	414	497	488	508	403	333	

Vasárnap lesz a polgári iskolai tornaünnepély

A pünkösdről elmosott polgáriiskolai kerületi tornaversenyt holnap, vasárnap tartják meg. A szarvasi polgárista lányok kivételével, akik pünkösdkor mégis eljöttek, a többi benevezett iskola mind eljön. A békéscsabai, eleki, endrödi,

gyulai, orosházi, sarkadi, tótkomlói polgári fiúiskolák, az eleki, endrödi, orosházi, sarkadi, tótkomlói polgári leányiskolák, no és a gyomai fiú- és leányiskola is részt vesz a nagy mérközésen.

A délelőtti verseny sorrend-

Hajának ápolása most kétszeresen fontos!

Meleg tavaszi napokon a hölgyek sokkal szebbek, ha hajuk hullámos, könnyű és gondozott. Ezért minden hölgy — most különösen — ügyeljen hajának helyes ápolására...

ELIDA SHAMPOO

KAMILLOFLOR

A szőkéknél készült alkálimentes Kamilloflor Special Shampoo megtartja a haj természetes aranyos fényét és azt visszavárja, ha már eltompult volna. Gyöbörű fényt ad.

BRUNETAFLO

A sötét hajnak készült alkálimentes Brunetaflor Special Shampoo ragyogó mély fényt ad és a sötétbarna színnyalatokat seha nem sejtett pompában juttatja érvényre. Mély fényt ad.

je: Az iskola sportudvarán: 1. Súlylökés. 2. Magasugrás. 3. Távolugrás.

A sportpályán: 1. 60- és 80 m.-es síkfutás előfutamai. 2. Fiúk és leányok stafétafutás elődöntői.

Délután 3 órakor a sportpályán rendezendő ünnepély műsora:

1. Iskolák felvonulása. 2. Himnusz. 3. Versenydíjak átadása. 4. Leányiskolák közös ritmikus szabadgyakorlatai zenére. 5. Fiúiskolák közös zenés szabadgyakorlatai. 6. Leányiskolák közös táncornája zenére. 7. Súlylökés egyéni döntője. 8. Gyomai leányiskola vasarkita gyakorlatai. 9. Békéscsabai fiúiskola mozgásos gimnasztikája. 10. Magasugrás egyéni döntője. 11. Orosházi leányiskola magyar tánca. 12. Gyomai fiúiskola talajtornája. 13. Sarkadi leányiskola „Körmagyar” tánca. 14. Távolugrás egyéni döntője. 15. Gyulai fiúiskola zenés puskagyakorlatai. 16. Orosházi leányiskola ritmikus zenés padgyakorlatai. 17. 60- és 80 m.-es síkfutás döntője. 18. Sarkadi fiúiskola ugrószekrény gyakorlatai. 19. Fiú- és leánystaféta döntője. 20. Tótkomlói fiúiskola zenés botgyakorlatai. 21. Tótkomlói leányiskola ritmikus tánca. 22. Gyomai leányiskola nyílazása. 23. Egyéb bemutatók. 24. Eredményki hirdetés. Versenydíjak kiosztása. 25. Magyar Hiszekegy. 26. Versenycsapatok diszponulása.

Belépődíj egész napra: ülőhely 70, állóhely 30 fill.

Bel- és külpolitika

— Gömbös Gyula miniszterelnök egészségi állapota örvedetesen javul.

— A költségvetési tárgyalások nyugodt mederben folynak.

— Franciaországban — Blum Leó miniszterelnöksége első napján — 400.000 munkás lépett sztrájkba. Virrad.

— Az osztrák kancellár Olaszországban van és Mussolinivel is tárgyalt.

— A Négus Londonba érkezett, de nem ünnepelték.

— Bagoglio, Abesszinia alkirálya Olaszországba érkezett, óriási ünnepséggel fogadták.

Öngyilkosság

Szomorú nevezetességre tesz szert Gyoma a községben történt öngyilkosságok által. Ha a statisztikai adatokat összehasonlítjuk, akkor kitűnik, hogy kétesértékű vezetőhelyet nyert a község és a lakosság számarányához képest tulszárnyalja ezen a téren az öngyilkosok Mekkáját, a fővárost is.

A főváros öngyilkossági statisztikája, helyi értelemben, sohasem hű adatszolgáltatás, mert a falai között elkövetett öngyilkosságok önkéntes áldozatai legnagyobb része nem fővárosi lakók, hanem egyenesen e célra vagy amúgy is kilátástalan utolsó próbálkozásra felzárandokolt vidéki esetjei az Eletnek, akiknek tömege az ország

minden részéből, oda felszivarogott egyedek soraiból rekrutálódnak.

Sajnos a helyi számadatok híek és teljes egészükben fedik a szomorú valóságot, mely valóság Gyomát a statisztika vezetőhelyére teszi.

Öngyilkosságot elkövetni három általános főok miatt szoktak. Anyagi, vagy lelkiokokból és gyógyíthatatlan betegség miatt. E három főcsoport számos alcsoportot ölel fel, de azok felsorolása és az okoknak szélesebb alapokon kifejtett magyarázata meghaladná az újságciikk keretét.

Szó nélkül mégsem mehetünk el e korbetegség dühöngése mellett, már csak azért sem, mert épen községünk mindenképpen szerény kereteiből magasodik ki a megdöbbentő számarány. Ez ellen az illetékes hatóságok sem tehetnek vajmi sokat, mert az egyének életkedvére vagy unalmára nincs és nem is lehet ingerenciájuk. Voltaképpen ilyen értelemben csak a lelkek pásztorának lehet befolyásuk.

Az öngyilkosság nem lehet ultimárió. Ellenkezik a törvénnyel, a vallás tanításaival és azonfelül erkölcstelen gyáva megfutamodás az Életfől, mely kinban született és bölcsőtől a sirig küzdelemre van hivatva. Ha a küzdő emberiség az öngyilkos lélekvilágába élné magát, úgy egyhamar üresen állnának a munkahelyek, műveletlenek maradnának a földek, de megtelnének a temetők. Áll ez elsősorban az anyagi ok miatt elkövetett öngyilkosságokra.

A lelki bajok, mint szerelmi bánat (châgrin d' amour,) fultott érzékenység, világgal való meghasonlás, spleen már az orvos-pszichológus ügykörébe vágnak. Erről általánosságban csak annyit mondhatunk, hogy a lélek felülete végtelen elasztikus rugalmasságu és a lelki bajok régi bevált gyógyítója az idő és nem a megsemmisítő gyilkos szerszám, melyet az első defektus ad egy sötét pillanatban a szerencsétlen kézbe.

Betegség miatt is céltalan az öngyilkosság. Betegnek sem szabad csüggednie, mert az orvostudomány manapság már olyan fejlett, hogy gyógyíthatatlan betegség úgyzólván nincs is és ha az orvos már csak a kinokat csillapíthatja, akkor is reménykednie kell egész az utolsó pillanatig az emberi élme hatalmában, ki éjt nappá téve küzd, klinikákon és laboratóriumokban az ember teszi és lelki jólétéért.

Ember küzdj és bizva bízzál... Madách Imre írta ezt az örök

szép sort és aki Madách életutját ismeri, hódolattal kell, hogy fejet hajtson ennyi lelki nagyság előtt, mert Madách szegény is volt, beteg is volt és azonfelül a Haza gondja és családi bajai rágták halhatatlan lelkét és e kinok dacára még-

is azt hagyta örökségül az emberiségnek, hogy küzdjön és bízzon.

Helytelen felfogás az, hogy az élet határvéle két anyakönyvi bejegyzés és ami a két között van, azért élni nem érdemes. Bauer Illés.

Utmutatás

a gabonasziszik és egyéb magtári kártevők kiörmeszes irtására (2)

A klórmész. A kereskedelmi forgalomban levő, jól raktározott klórmész kb. 65 százalék mézanyagot és 35 százalék hatósós (aktív) klórt tartalmaz. A mézanyag hivatása: a klór megkötése — raktározása. Ha a klórmészhez megfelelő mennyiségű nedvesség jut, megindul belőle a klórgáz felszabadulása (ezt idézzük elő akkor is, amikor a klórmészből vízzel mézstejet készítünk.) A klór kellemetlen szagu, köhögésre ingerlő gáz. Fajsulya nagyobb a levegőnél. Tulajdonképpen minden élőlényre mérgező, ha kellő mennyiségben és elég sokáig tart a hatása. Gyakorlati felhasználását gabonasziszik irtására mégis veszélytelennek tartjuk, még pedig főképpen azért, mert a teljes gázmennyiség kifejlődéséhez hosszabb idő kell és ezért az egy-két óra alatt elvégezhető meszelés alatt a munkás nincs az egész gázmennyiség hatásának kitéve. Másrészt azonban azért sem veszélyes, mert a klórgáz említett tulajdonsága idejében figyelmezteti a munkást a helyiség elhagyására.

A klórgáz mérgező hatását a rovar légzőberendezésén keresztül fejti ki. A rovarnak nincs tüdeje, ahelyett testét légzőcsőrendszer járja át. Ezeknek nyílásai rendszerint a potroh két oldalán, közvetlen a szárnyak alatt nyílnak. A gáz a gyenge hámréteggel fedett légzőszövetekbe jutva, lekötődik az ott található szerves vegyületekben és ezáltal elpusztítja. A gáz tehát tulajdonképpen fulladásos halált okoz. Ennek beálltához kellő mennyiségű klórgáznak kell a rovar légzőszerveibe jutnia. Ezt vagy úgy érjük el, hogy egyszerre nagymennyiségű tömény gázt juttatunk oda és ez gyorsan fejti ki hatását, vagy pedig kevesebb, higabb gáz hatásának tesszük ki a rovar, de hosszabb ideig. Ezt az utóbbi lehetőséget használjuk ki a klórmeszes eljárásnál.

A klórmészstejjel bemeszelt magtárfalakon megindul a klórgázképződés, helyesebben fel-

szabadulás. Ha a magtár kelőképpen van lezárva, tehát nincs benne légáramlás, a keletkezett klórgáz nem oszlik el egyenletesen a térben, hanem a padlók és a falak felülete mellett töményebb lesz, mint egyebütt. Ez nagyon értékes tulajdonsága a gáznak, tekintve, hogy a zsiszik repülni nem tud, a gázt lehető falon kénytelen mászkálni.

Amint már említettük, a gabonasziszik nem irtható mindenféle rovarirtó szerrel. Ennek magyarázata a rovar rendkívül szívósságán kívül abban rejlik hogy hozzáférhetetlen repedésekben tartózkodik. Itt látjuk csak a klórmeszes irtás tulajdonképeni előnyét. A keletkező klórgáz ugyanis minden ilyen hozzáférhetetlen repedésbe is behatol, aminek következménye, hogy az ott tartózkodó bogár eszeveszetteen igyekszik menekülni. Ez a magyarázata annak, hogy a meszelési munkálat közben még az üresnek (rovarmentesnek) vélt magtár is egyszerre nyüzsgő a menekülőktől. A menekülő bogár azután természetesen megint csak meszelt (klórmeszes) felületekre jut, ahol még jobban megmérgezi magát.

Minden előnyös tulajdonsága ellenére meg kell állapítanunk, hogy a klórmeszes irtás után is maradhat néhány élő bogár, de ez olyan csekély számú, hogy nem jelent nagyobb veszélyt. Ezzel együtt azonban megemlítjük azt a köztudomású tényét is, hogy a hasonlócélu rovarirtó eljárások között egy olyan sincsen, amelynek eredménye 100 százalékos lenne.

Az irtó munkát esetleg túlélt rovarok nem bujnak vissza többé rejtekükbe, hanem mindig az ajtók, ablakok közelébe gyűlnek és könnyen összesöpörhetőek. Így azokat is könnyűszerrel megsemmisíthetjük.

A klórmeszes irtáskor fejlődő klórgáz azonban nemcsak a maktárak rovarkártveit (gabonasziszik, gabonamoly, liszt-

bogár stb.,) hanem a magtárban (sekélyebb lyukakban) tartózkodó egerek nagyrésztét is megöli. Ezenkívül a dohosodást, penészedést és egyéb hasonló, romlást okozó baktériumokat és gombákat is elpusztítja, vagyis a klórmészstej fertőtleníti is. Baktériumölő tulajdonsága már régóta köztudomású, hiszen a mezőgazdaságban, az istállók (árnyékszékek) fertőtlenítésére is nagyon jól felhasználható.

Vannak azonban ártalmas mellékhatásai is, amelyeket klórmeszes irtáskor nem szabad figyelmen kívül hagyni.

A magtár falainak, faalkatrészeinek és kövezetének a klórmész nem árt, sőt a rendszer meszelést is helyettesíti, szép fehér lesz a bemeszelt felület.

A szövetneműeket ellenben (mint pl. ponyva, zsák) el kell onnan távolítanunk, mert ha klórmészstej jut hozzá, erősen megtámadja azokat.

A fémalkatrészeket szintén megtámadja és megrozsdásítja. Ha tehát olyan fémalkatrészek vannak a magtárban, amelyeket nem távolíthatunk el, ezeket kenjük be sűrű gépolajjal, vagy valami zsiradékkal. Így semmi változást nem fognak szenvedni.

A klórmeszes magtárfertőtlenítést csakis üresen álló magtárban végezhetjük el. A meszelés kivételét megakadályozná a tárolt gabona, azonkívül be is szennyeznénk, sőt esetleg a klórgáz annak csiraképességét is megtámadná.

A munka elvégzésére a legalkalmasabb a tavaszvégi vagy nyáreleji időszak, azért, mert a magtár ilyenkor rendszerint üres, tehát nem kell külön ezért kiürítenünk, másrészt pedig így az új termelésű, zsiszikmentes gabonát zsiszikmentes tiszta magtár várja. (Tudvalevően a cséplőgépből kikerült gabonában soha sincsen zsiszik.)

Klórmeszes irtás végzésénél figyelembe kell vennünk a hőmérsékletet is. Hűvös időben a rovarok is ellenállóbbak, kevésbé lélegzenek vagy dermedt állapotban vannak. De ezenkívül a klórmész határfoka is kisebb ilyenkor és mindez a munka teljes eredménytelenségét okozhatja. A siker tulajdonképpen annál nagyobb lesz, minél magasabb hőmérsékleten végezzük az irtást. Csupán a hőmérséklet határértékeit tekintve tehát, arra ügyeljünk, hogy a nappali hőfok lehetőleg + 18 °C felett legyen, az éjjeli lehűlés pedig ne szálljon mélyebbre + 12 °C nál.

Széljárta időben ne végezzük ezen eljárást, mert ilyenkor gyorsan szárad a meszelt felület, de ezenkívül a szél ki is fújja a hatásos klórgáz java részét a laza építésű magtárból. A magtár vagy raktár klórmentes rovarirtó munkálatait két részre osztjuk: 1. a magtár és az irtómunka előkészítése, 2. a meszelés kivitele. Mindkettő egyaránt fontos a jó eredmény érdekében.

1. Az előkészítés első teendője a magtár kiürítése. Minden berendezési tárgyat (zsákot, ponyvát, szelelő rostát, deszkákat) kiviszünk onnan, hogy a meszelést semmi se akadályozza. Majd alaposan kitakarítjuk a mennyezetet, falakat és padlót lesöpörjük. A hulladékot és egyéb takarítási szemetet maradék nélkül azonnal megsemmisítjük (tűzre vetjük.) Ezen előkészítő és bevezető munkához tartozik még a raktárból kihordott tárgyak rovartelenítése is. Ezt részben egyszerű, de gondos tisztogatással, ahol lehet, forróvízzel végezzük. A zsákokat pedig erre alkalmas ládában szénkénegezzük.

Ezután felmérjük a magtár belsejét, hogy belső felületét kiszámíthassuk. Erre azért van szükségünk, mert a felület nagysága, (a mennyezet, padlózat és az oldalfalak felületének összege) szabja meg a szükséges klórmészmenyiséget. Átlag minden négyzetméternyi felületre 10—12 dkg. klórmenteszet kell számítanunk, amihez aztán még 4 deciliter víz is járul. Az így végzett számítás alapján már előre beszerezzük a szükséges klórmenteszetet.

2. A bevezető munkák elvégzése után hozzáfogunk a tulajdonképeni klórmentes rovarirtáshoz. Ennek első teendője a klórmésztej pontos elkészítése. A szükséges klórmészmenyiséget lemérjük. (A magtár belső felületének minden négyzetméterére 10—12 dkg-ot számítva.) Az esetleges bentlevő csomókat szétnyomkodjuk, majd lakadakba öntjük. (A fémedényt a klór megtámadja, ha sokáig áll benne.) Egyelőre csak anynyi vizet adunk hozzá, hogy sűrű, pépszerű legyen, mert így könnyebb az elkeverése. Ha már teljesen átmedvesedett és szétmállott a mézpor, állandó keverés közben felhígítjuk, úgyhogy az oldat 20—30 százalékos legyen, azaz 1 hl. vízhez 25—30 kg klórmenteszet adunk.

Ügyeljünk arra, hogy egyenletes sűrűségű mézstejet használjunk fel, tehát használat közben is gyakran keverjük fel.

Ad dig hozza rendbe **aratógépét** **mig nem késő!**

ARATÓGÉPALKATRÉSZEK ÉS ARATÓPONYVÁK

Mc. Cormick, Massey Harris, Deering, Milwaukee, Johnston stb. gépekhez. Mindennemű mezőgazdasági gépalkatrészek, műszaki cikkek és olajok legolcsóbb beszerzési forrása:

ZÖLDHEGYI és BARNA Budapest, V. Báthory utca 9.

A meszelési munkához, egészségügyi szempontból a következőképpen készüljünk fel:

1. Óvakodjunk, hogy a mézstej a szemünkbe ne fröccsenjen. Ezért használjunk munkaközben szemüveget, lehetőleg légmeniesen záródót (gumifogalatu autós szemüveget.) Az esetleges oldalsó szellőző réseket ezen alkalomra viasszal betapasztathatjuk.

2. Ha meszelés közben anynyi klórgáz fejlődne, amely már kellemetlen és köhögésre ingerel, használjuk ellene a gázszűrőt. Erre a célra megfelelő: többrétegben összehajtott vízruhát (vásznat) orrunk elé kötni. E ruhát tarkónkon kössük meg és úgy igazítsuk el, hogy orrunk körül arcunkra tapadjon és oldalt ne engedjen be levegőt. Így a nedves ruhán keresztül szivott levegő már nem lesz olyan kellemetlen hatása. E ruhát időnként friss vízbe mártva öblítsük ki, nehogy lassanként felhalmozódjék benne a klór.

3. Ámbár a klórmésztej csak akkor támadná meg kézbrünnket, ha hosszú időn keresztül állandóan benne nyulkálnánk, — ami teljesen szükségtelen lenne — mégis ajánlatos a munkára kezeinket sűrű gépolajjal, vagy valami zsiradékkal bedörzsölni. Így elejét vesszük annak is, hogy e munka után az erősen kiszáradt bőrünk megrepedezék.

4. E munkához csak rosszminőségű, ócska ruhát használjunk, mert a reáfröccsenő klórmésztej megtámadja és kárt tesz benne. Ugyanez áll a lábbelire is. Különösen alkalmas e célra gumicipő (sárcipő), vagy fapapucs, mert ezeket nem támadja meg a klórmésztej.

A szakállas Japánok egyesülete. „Minél hosszabb valakinek a szakála, annál nagyobb a tekintélye“ ez a most megalakult „Szakállas Japánok Egyesülete“ jelmondata. Mi ez a titokzatos egyesület? Ilyen és ehhez hasonló érdekességeket minden számában százával közöl Tolnai Világlapja. Rengeg nagyszerű kép, érdekes cikkek, kiváló írók novellái, film, rádió és rejtvényrovat, valamint folytatásos regény; egy teljes heti olvasni valót jelentenek. A népszerű képeslap egy számának ára 20 fillér.

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapi és éjjeli minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszer-tár tart szolgálatot.

Személyi hír. Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró két heti lázas influenza után újra bejár a hivatalába.

Táncanfolyam Gyomán. A golyák már régebben megérkeztek Gyomára és elfoglalták helyüket, de a „népszerű és mindenki által szeretett Aran-ká néni“ okl. táncnő csak június 15-én érkezik Gyomára és foglalja el megszokott helyét a kis gyermekek szívében. A táncanfolyamot az Erzsébet liget nagytermében tartja. Cserkészek és haladóknak 6 P. többieknek 8 P. a díj, Tanítja az összes modern és régi táncokat, felnőtt és gyermekcsoport részére. Különórát egész nap ad. Tizenhat évi itt működés után megérdemli a támogatást. Előjegyzések elfogadtnak az Erzsébet-ligeti vendéglőnél.

A Verband der Ungarnfreundenél. Wien, az igényelt osztrák vendégdiákok és diákok beosztása folyamatban van. A vendégek valamennyien július 7-én érkeznek meg vendéglátójukhoz. A Verband der Ungarnfreunde felkéri mindazokat a szülőket, akik vendégdiák iránti igénylésüket még nem nyújtották be, hogy azt legkésőbb június 15-ig bezárólag küldjék meg a Verband der Ungarnfreunde-nek, Wien I. Kärntnerring 3., mert ezután a fermus után érkező igénylések már nem fogantathatók.

A bacillus, mint ruhadisz. Az új párisi divat a modern imprimék anyagára a legfantasztikusabb mintákat rajzolja. Mértani ábrák, jelenetek a mindennapi életből, valódi fényképek, sőt még bacillusok mikroszkopon keresztül lerajzolt óriásira felnagyított alakzatai is díszítik az imprimék anyagát. A legújabb divatról mindig teljes és nagyszerű beszámolót hoz szabásmintával a „Párisi Divat.“ A népszerű divatlap egy számának ára 60 fillér.

Felhívainak az inségesek, akik sertéseiket ingyenes oltóanyaggal sertéspestis ellen be akarják oltani, hogy minél előbb jelentsék ebbéli szándékukat az előjáróságnál.

Mit csinál az ember 4 fillérrel az idegen városban? Egyik ismert magyar táncos párnak 4 fillérje volt, amikor Varsóba megérkezett. Hogyan vergődtek mégis zöldágra? Mit csinál a milliomos színész ausztráliai fontjaival? Ebből közöl képekkel illusztrált érdekes cikket a Délbáb új száma. Rengeg színházi érdekesség, nagyszerű rádióműsor, film, rejtvény, kozmetikai és divatrovat tesz gazdag tartalmúvá a népszerű színházi, rádió és film hetilap új számát, melynek ára 20 fillér.

MEGNYILT A GYOMAI STRANDFÜRDŐ!

Nem lesz filléres vonat Szegedre. Gyoma—Endrődről vagy 30-an akartak a szegedi Baross-napra menni, azonban pénteken délután közölték ezekkel, hogy Szolnoktól kezdve kevesen jelentkeztek, így a filléres csak Békéscsabától indul. Ehhez pedig nekünk nincs csatlakozásunk, így csak a félárú kedvezményt vehetjük igénybe. Ilyen igazolványok *Lach és Vurgánál* kaphatók 1.50 pengőért, amelyek a kiállítás megtekintésére is jogosítanak.

BIRÓKÜLDÉS. GyTK—Hunyadi: dr. Magyar, Törekvés—GySC: Kulpin, Szöveggyár—ETK: Vezér II.

350 es FN generáljavított szőlő motorkerékpár kp-ért eladó: Cím a kiadóhivatalban.

— Kék pettyes rakott szoknya... a címe Reményi Béla legújabb csárdásának. Az országos hírű szerző, kinek „Van nekem egy cifra szüröm...“ és „Mikor az est mesélni kezd“ c. dalai örökre bevésődtek a magyar nép lelkébe, ezzel az új csárdásával méltó folytatást ad régi sikereinek. Ezt a csárdást, valamint Kárpát Zoltán: „Szedret szedtem szeredán“, Murgács Kálmán: „Korán reggel mindig harmatos a rét“, továbbá Várad István, Jánuszky Elemér, Dezső Lajos stb. egy-egy szép új nótáját, Matkovich Elek „Ábránd“-ját, Milkó Ferenc hangulatos tangóját stb. közli a „Magyar Zenealbum“ legújabb száma, mely a gazdag kottárszen kívül szövegesképes mellékleten közli a zenevilág eseményeit. Előfizetési ára egy évre 3 pengő. Kiadóhivatal: Budapest, VI. Horn Ede utca 13. Mutatványszám díjtalanul kérhető.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. május 28-tól június 4-ig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

K. Nagy Józsefné Székely Zsuzsanna leánya Ida ref., Botlik Zsigmondné Benyei Teréz leánya Teréz ref., Dolovi Szaniszlóné Perei Zsuzsanna fia István ref., Sz. Nagy Jánosné Sipos Emilia fia Lajos ref., Jakucs Mihályné Józsa Lidia fia Kornél ref.

Meghaltak:

Megyeri Lajosné Debreceni Erzsébet 57 éves ref., Náudvari Zsigmondné Nagy Róza 28 éves ref.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Bella Vincéné Turcsányi Eszter fia Vince, rk., Fülöp Miklósné Knapcsék Ilona leánya Margit Anna rk., Gyetvai Andrásné Gubucz Eszter fia Zoltán rk., Pelyva Jánosné Majoros Margit fia Gábor rk., Dinya Máténé Pintér Etelka fia Lajos rk., Bukva Sándorné, Vince Erzsébet leánya Erzsébet rk., Koloh Lajosné Dudsik Anna leánya Anna Mária rk., Habzdos Imréné Gonda Etel fia Imre rk., Uhrin Imréné Uhrin Mária fia Imre rk., Dinya Istvánné Vagár Anna fia Tivadar, Imre rk., Szabó Jánosné Timár Mária leánya Eszter rk., Gellai Mátyásné Fodor Ilona fia Mátyás rk., Kovács Mihályné Gyuricza Teréz halva született, Lipják Vincéné Fekécs Mária leánya Margit rk.

Házasságot kötöttek:

Walner József és Schram Erzsébet, Timár János és Katona Juszi, Timár Imre Timár Margit.

Meghaltak:

Oláh János 8 éves rk., Hornok Pál 86 éves rk., Hegedüs Elek 15 hónapos rk., Galambos József 19 éves rk., Buza Pálné Tóth Anna 79 éves rk., özv. Dinya Imréné Kurilla Franciszka 68 éves rk., Vaszkó Lajos 23 éves rk., Szalóki Antal 54 éves ref., Dinya Lajos 14 napos.

Van-e már életbiztosítása?

TURUL—MOBIRT

Életbiztosító Társaság.

Szíveskedjék érdeklődni

Bodon Lajosnál.

Kazinczy ut 10 sz.

SPORT

Északi II. o. állása VI 6 án:

1 MSzSC	21	19	1	1	109	21	39
2 MTK	21	16	1	4	85	21	33
3 ETK	21	13	5	3	70	20	31
4 GyTK	22	11	5	6	37	39	27
5 BISE	19	10	4	5	43	34	24
6 Törekvés	21	9	5	7	41	34	23
7 GySC	21	7	4	10	35	40	18
8 TAC	20	7	2	11	26	53	16
9 KTE	21	6	3	12	30	69	15
10 Hunyadi	21	6	1	14	21	65	13
11 Turul II.	21	5	3	13	29	60	13
12 Máv II.	22	4	4	14	31	64	12
13 VSE	21	2	4	15	24	59	8

Június 7-i mérkőzések:

Gyomán: GyTK—Hunyadi, Mézőberényben: Törekvés—GySC és MTK—BISE, Mezőtúron: Szövogyár—ETK, Békéscsabán: MÁV II. KTE, Vésztőn: VSE—Turul II.

Sport hírek

Polgári iskola tornaverseny miatt a GyTK bajnoki meccse fél 6-kor kezdődik.

Az alszövetség tanácsa a bajnoki beosztások tárgyában úgy határozott, hogy a 13-as látszámmal meginduló 1936—37 évi I. oszt. bajnokság befejeztével kiesik a két utolsó, vagyis a 12 és 13. helyezett és kizárólag csak a II. o. bajnok fog feljönni. Az 1937—38. évi bajnokság befejeztekor pedig ki fog esni a 11 és 12. helyezett és helyettük feljön az északi és a déli csoportgyőztes. Ez a határozat rendkívül nagy sérelme a 18 önálló egyesülettel rendelkező csabai II. osztályosoknak!

Az ETK—Szövogyár harc pénzügyi részében az MTK győzött, amennyiben az egyesbíró kötelezte a Szövogyárt, hogy az MTK javára 140 pengő költséget június 11-ig játékg jog elvonás terhe mellett fizessen meg.

TAC—BISE autódéfelet miatt elmaradt bajnoki mérkőzés 2 pontját a TAC kapta sőt a BISE bánatára 30 pengő rendezési költséget is megállapított az egyesbíró, melyet 15 nap alatt be kell fizetnie.

Sarkadi Cukorgyár csapata mint az I. oszt. utolsó helyezettje kiesett az I. osztályból. Az őszi szezonban a déli II. osztályban fog startolni.

A fellebbezési bizottság a Szövogyár fellebbezését — Hódy ismeretes letiltása ügyében — elutasította.

Endrődön: ETK—Szolnoki AK 3-2 (2-0) Durva mérkőzés, állandó ETK főlény. Góllövők Hanyec (2) és Kurilla II.

DLASz június 14-én mindazon helyeken, ahol kettő, vagy kettőnél több egyesület van „rangadó” (derbi) mérkőzést rendez. A győztes egyesület csapata az Alszövetség jubilaris plakettjét kapja. A gyomai rangadó-mérkőzést, közös megegyezés alapján, június 11-én — csütörtökön — játszanak le, ha tervükhöz a DLASz hozzájárulását megkapják.

Szövogyár ellenfele a déli csoportgyőztes Baltonyai TK együttese lesz.

Mult vasárnapi barátságos mérkőzések: Kondoroson: GySC kombinált—KTE 2-2 (1-1) a GySC első csapatából csak Bartha, Kiss és Cs. Nagy szerepelt.

Pünkösdhétfőre tervezett GyTK—ETK éremmérkőzés az ETK együttesének az előző napi meccsőtől való fáradsága miatt elmaradt. A meccs Endrődön június 7-én, Gyomán pedig június 12-én kerül lejátszásra.

Válogatott mérkőzés Endrődön a DLASz megakarja jutalmazni az endrődiek nagy sportszeretétét s ezért elhatározta, hogy június 28-án — vasárnap Endrődön válogatott mérkőzést rendez az Északi II. oszt. válogatott csapata és budapesti I. osztályú egyesületek fiatal játékosáiból alakított ugynevezett „Csikók” csapata között. A szenzációsnak ígérkező meccs iránt az egész környéken már is óriási érdeklődés mutatkozik. Másnap a Csikók Mezőtúron fognak játszani.

A csabai felső mezőgazdasági iskola fiatal és tehetséges atlétája, Cserna 186 cm-es kitűnő eredménnyel nyerte a magasugrást a KISOK országos bajnokságán s ezzel megjavította az országos ifjúsági rekordot.

NEM OLCSÓBBE MÁR A B O R O M mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVÍZ! 30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtelt ubor Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordón 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskes italuak, tiszta, tökéletes zamatúak és nem savanyúak.

Cím: Székely Ferenc

Soltvadkert, Pestmegye.

A gyomai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.
718/1936. tkv. szám.

Árverési

hirdetmény-kivonat.

Gyuricza Vencsné sz. Timár Ilona végrehajtatónak Julis Imréné sz. Gyuricza Mária végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverési 32 P. tőkekövetelés és járulékaik behajtása végett a kir. járásbíróság területén levő, Endrőd községben fekvő, s az endrődi 5127 sz. betétben A. t. 1. sorsz. 4906 hrsz. 3 hold 1100 öl területű, Hornok dűlőben fekvő, végrehajtást szenvedett nevén álló szántóra 4010 P. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1936. június hó 22 napján d. e. 9 órakor Endrőd községházánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben, vagy az 1831. LX. tc. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezésétől kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árna magasabb ígérelet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerinti megállapított bánatpénzt az általa ígért ár nyuganyai százalékáig kiegészíteni.

Gyoma, 1936. évi febr. hó 26. napján.

Dr. Molnár sk. kir. bíró.

A kiadvány hitelesül:

Láng.
kiadó.

Publikáció

Férfi kalapok, sapkák a gyomai piacon kaphatók. Csekélyköltségű javítását 1 P-től vállalom Góth József kalapos. 4

Rékóczy u. 9 sz. alatt egy üstház és egy vasaló van eladó. 1—1

A gyomai Árvaház Endrőd fűtészeti szántóföldje és hullámtére 1936. év október 1-től 6 évre haszonbérbe kiadó, az árverési és szerződési feltételek a gyomai u. k. piebánián mindennap délig tekinthetők meg. Az árverés Endrőd község-háza tanácstermében 1936. év június 14-én d. n. 3 órakor fog megtartani. 2—1

Hősök Emléktája 12 számú ház, mely 61 padosszoba, konyha, speiz, mellékhelyiségekből, kert és udvarral és amelybe azonnal be lehet költözni, olcsón kiadó. —10

Kitűnő zamatú rizling bor literenként 56 fillérért kapható Kerekes Károlynál. —12

Kollmann Józsefnél E m e r g é gummiszijak, minden méretben legjutányosabb árban kaphatók. 6—1

Használt jókarban levő 7 mm-en aluli Frommer-pisztolyt megvételre keres Klein László vendéglős. 1—1

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős ügyvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 130 P, Fél évre 260 P, Egész évre 520 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Psztl... Psztl...

Mindenki labujjhegyen járjon...

Ne zavarja avatatlan hang vagy cselekedet a természet érelő vajadását...

Imádságos leheletünk suhanó légáramlata aranyfodrozású hullámokban ringassa a milliárd kalászu búzatengert...

Most érik millió és millió magyar munkálmalma...

Most érik be a csfokban elvetett kalásztenger, amelyet napok múlva keménykötésű magyarok rendre vágnak, nótásbeszédű lanyok összegyűjtének és messzebúgó gépekkel kicsépelnek...

Psztl...

Senki bele ne rikoltson ebbe az évenként ismétlődő élethinuszába a természetnek!

Imádságos áhitattal várjuk az aratást. Kipihent izmokkal készülünk a nagy munkára. Mindig újra kezdve százszorosán kiceruzáltuk már: ha 10 maggal fizetne és 15 pengős áron lehetne eladni a búzát, valahogyan szükösen futná a felgyülemlett tartozásokat és talán... Már előre beleringattuk magunkat abba a kellemes érzésbe, hogy valami kevés még telnék másra is: csizma, ruha nagyoknak és gyermekeknek... Vetőmagnak is maradna, nem úgy, mint tavaly.

Milyen kevéssel lehetne most a kisgazdáinknak, a munkásainknak pillanatnyi vágyát kielégíteni! Csak a még hátralévő két héten legyen olyan idő, hogy az ígérkező búza minősége jó legyen és már akkor a a legnehezebb kő leesett a szívünkről. W.

A Nemzeti Egység Párt három éves munkálkodása

Gömbös Gyula miniszterelnök ünneplése — Nyári kereset és a munkásság

Választmányi ülést tartott a NEP gyomai szervezete

A NEP gyomai szervezete június 7-én délután 3 órakor, Nemerey Péter elnöklete alatt, népes választmányi ülést tartott, amelyen megjelent Kovács Gábor községi bíró is.

Az ülés megnyitása után Nemerey Péter elnöki beszámolót tartott. Megemlékezett a NEP három éves tevékenységéről és arról a nagy szervezkedésről, amely Gömbös Gyula elindított eszméje után szerte az országban megindult.

Beszéde további során rámutatott arra a nagymunkára és a nagy átütő összefogásra, amely táborába gyűjtve a nemzetet, majdnem egyhangú győzelmet mutatott fel a legutóbbi választáson.

Ez győzelem, — ez érték. Hogy mit tett a nemzet életében, arról beszéljenek a tettek, amelyek mutatják 3 éves munkásságának eredményét.

A választmány zajos éljen-

zés után kimondotta, hogy Gömbös Gyula miniszterelnököt, mint országos pártvezért, valamint Ivády Béla országos elnököt üdvözlük és ragaszkodó bizalmukról biztosítják.

Az aratógépekkel foglalkozva, Pintér Pál magyarázata után, a választmány tudomásul vette, hogy dr. Sorbán Jenő járási főszolgabíró már intézkedett az ezévi aratásra vonatkozólag.

A cséplőgép tulajdonosok összetömörülve, a munkásságnak csak 3 és fél részt akarnak adni, és még a két etetőt is a munkás részből akarják fizetni, ezt elítéli a választmány. Több értékes hozzászólás után a NEP gyomai szervezete kimondta, hogy ez ügyet figyelemmel kíséri és ha a helyzet úgy kívánja, közbe lép, mert nem lehet, hogy a munkásságot elűssék jogos keresetétől. Az ülés 6 órakor ért véget.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró Urnapján meglátogatta az endrődi olvasóköroket

A gyomai olvasókörok után az endrődi köroket is meglátogatta dr. Sorbán Jenő főszolgabíró. Urnapján Harsányi László főjegyzővel meglátogatták úgy a bel-, mint a külterületi olvasóköroket. Nagyon jó benyomást tett a főszolgabíróra, hogy minden olvasókörkben majdnem a teljes taglétszámmal fogadták. A körok, kivétel nélkül, olyan szeretettel fogadták a főszolgabíró, hogy a látogatás hivatalos jellege meleg barátsággá változott mindenütt.

Az egyes köroekben rövid ideig tartott beszélgetések alatt az lett a főszolgabíró benyomása, hogy Endrőd lakosai ön-

tudatos társadalmi alakulataikban keményen állják a sorscsapásokat: nem siránkoznak, nem panaszkodnak, belátással vannak és amire szükségük van, azt nem követelik, hanem kérik.

A körösöntuli részen lakók kívánságát a legmegértőbben vette a főszolgabíró és módját keresi az elintézésnek, hogy ezek a lakosok ne legyenek kénytelenek a jövőben a községi vagy vármegyei választásoknál 10—20 kilométerre a községbe járni leszavazni, hanem ott kint szavazhassanak. A másik felhozott kívánságukat, hogy a Berettyó csatorna idő-

leges vizkiöntése hátrányos az ottani birtokosokra, június 18-án délelőtt kiszáll oda a főszolgabíró a társulati igazgatóval és a társulat ismerteti a helyzetet.

A Körösöntul Varju Elek is csatlakozott a főszolgabíróékhoz, ő kalauzolta őket a csejti és varjasi részen. Visszajövet, 5—6 óra között, szerény uzsonnára hívta be a tanyájára Varju Elek a főszolgabíró és főjegyzőt, akiket magyaros szeretettel vendéglített meg.

Megalakult a Baross Szövetség délvidéki kerülete

Június 7-én impozáns ünnepélyességgel alakult meg Szegeden a Baross Szövetség délvidéki kerülete, amelyhez Békés vármegye is hozzátartozik.

A szegedi Dóm-tér megfelelő méretekben fogadta be a 25.000 főnyi ünnepelő közönséget. Ritka látvány volt a szegedi iparosság felvonulása céhzászlókkal és céhládákkal. Mindenik szakma munkaruhájában és a munkaszerszámaival vonult fel. Két zenekar hangjaimellett mentek végig Szeged utcáin, mikor a Dóm-térre érkeztek, ott körülvonulva állottak fel a kijelölt helyre és teljesen megtöltötték a hatalmas tér közepét.

Gyönyörű beszédek hangzottak el, amelyek közül különösen vitéz dr. József Ferenc főherceg izzó beszéde emelkedik ki, aki okos érvekkel buzdította a keresztény szülőket, hogy gyermekeiket készítsék elő és adják a kereskedői pályára.

Lelkes beszédeket mondtak még Bornemisza Géza ipari, dr. Winckler István kereskedelmi miniszterek, Ilvovszky János, a Baross Szövetség Országos elnöke, dr. Pálffy József szegedi polgármester és dr. Vinkler Elemér, a Baross Szövetség szegedi elnöke és a Baross Szövetség déli kerületének designált elnöke.

Az ünnepélyen a gyomai és endrődi ipartestületek kiküldöttjei is résztvettek.

A gyomai m. kir. áll. polg. fiú- és leányiskolában,

a rendes tanítások jun. 12-én fejeződnek be. 13-án lesznek a hittan vizsgák és a magáavizsgálatok 15-től 19-ig pedig az összefoglalások.

A tanévzáró ünnepélyt 25-én tartjuk.

A tanulók gyakorlati munkáit (rajzok, leány- és fiúkézimunkák, füzetek, térképek, grafikonok, készítmények, gyűjtemények) nyilvános kiállítás keretében mutatjuk be az érdeklődőknek 14-től 29-ig.

A következő tanévi beíratásokat nem ősszel, hanem most június 26-án és 27-én tartjuk. Felhívjuk tehát a szülőket, hogy gyermekeiket ezeken a napokon feltétlenül irassák be, mert a beíratkozási létszám alapján fogunk intézkedni, hogy a következő tanévben megoldható lesz-e az I. és II. osztályban a leányok és fiúk külön oktatása.

A beíratáskor fizetni kell I. osztályba iratkozó tanulóknak 6 P. 10 fillért, a felsőbb osztályba lépőknek 4 P. 20 fillért és előző évi díjkedvezményüknek megfelelő filmgkítási díját. A beíratási díj fizetése alól mentesek a hadigondozottak, ha jó bizonyítványuk van. A tanulók szülei vagyoni állapotuk és bizonyítványaik alapján 8 hónapon át havonként 1, 2, 3, 4 vagy 5 P. tun- és fenntartási díjat fizetnek.

A szegény tanulók az iskolától díjtalanul kapnak tankönyveket. Azok a tanulók, akik az elemi iskola VI. osztályából a polg. isk. II. o.-ba akarnak beíratkozni szintén 26-án és 27-én kell jelentkezniük.

Igazgatóság.

Vizsgák

a gyomai református elemi iskolákban:

1936. év június hó 15-én hétfőn reggel 7 órakor tanév záró istentisztelet a templomban.

Június hó 15-én, délelőtt 8 órakor IV. leány osztály. Szőke Ferenc.

Június hó 15-én, délután 2 órakor VI. vegyes osztály Hajdu Béla.

Június hó 16-án, délelőtt 8 órakor V. vegyes osztály Tari János.

Június hó 16-án, délután 2 órakor IV. fiú osztály. Faragó Károly.

Június hó 17-én, délelőtt 8 órakor III. fiú osztály. v. Varga Kálmán.

Június hó 17-én, délután 2 órakor III. leány osztály. Öspayné Dezső J.

Június hó 18-án, délelőtt 8 órakor mirhóhádi II. vegyes osztály. Oláh István.

Június hó 18-án, délután 2 órakor Gál-féle II. osztály. Varga Pál.

Június hó 19-én, délelőtt 8 órakor I. fiú osztály. Gecei Zoltán.

Június hó 19-én, délután 2 órakor, fegyverneki I. leány

osztály. Faragóné Buday Ilona.

Június hó 20-án, délelőtt 8 órakor felsőrészi I. vegyes osztály. Kis István.

A vizsgák a református templomban tartatnak meg.

A szülőket, érdeklődőket s a gyülekezet tagjait szeretettel és tisztelettel hívja meg ezen vizsgákra az

Iskolaszék Elnöksége.

Időjárás a 252-ik esztendőből

Jegyzés az időjárásáról Krisztus Urunk születése után, amely kiíródott a Debrecen városában a református kollégium bibliotékájában vezetett jegyzőkönyvből. Az 1753-ik évben hozatott meg Gyomára, itt is azóta folytatatták a Biró család által. (3)

1659. Iszonyú hideg tél a Hatriai körül lévő hadakozásban a katonák és lovak álló helyeikben fagytak meg. A tengerek által fagytak.

1660. Lány tél, januáriusban már a fák virágoztak, a patsirták és a fülemilék énekeltek. Réa nagy szárazság, Sodoma tengere annyira kiszáradt, hogy a belesüllyedt épületeknek omladékai is sok helyeken kilátszottak.

1662. Hideg, havas tél, de csak január 8-ig tartott. Tiszán, Dunán nagy áradás ritka párja.

1666. Lány tél Magyarországon, 4 hónapig szárazság.

1674. Lány tél, heves, száraz nyár, jó bor termelt.

1675. Kegyetlen, havas tél, Dantzánál keresztül fagyott a tenger.

1683. Hasonló hideg tél.

1687. Nagy drágaság. Miskoltzon egy köből búza 16 ezüst forint.

1688, 91, 92. Lány tél, olyan forró nyár, hogy folyók, kutak kiszáradtak.

1694. Lány tél, felettebb száraz nyár.

1695. Felette havas, hideg tél, a nyara is iszonyú száraz.

1697, 98. Lány telek, száraz nyarak.

1699. Oly hideg tél, hogy januáriusban Karlovitznál, midőn a törökkel megkötötték a békesség, az uraságoknak sok cselédjeik megfagytak. Brabantziában is mind elrontotta az erős tél az olajfákat.

1750. Havas tél, száraz nyár.

1754. Lány tél, forró nyár, sok bor.

1755. Igen hideg, havas tél.

1759. A tél oly meleg, mint nyáron. Január, februárban egy ingben lehetett járni, Február

12-én már a legyek szélitibe jártak a szilvasba. Szent György nap előtt két héttel lekaszáltak a fűvet. A fák szint oly levelesek voltak, mint nyáron. A kánikula oly meleg, majd megölte az embert. A szárazság oly nagy, hogy tavak, kutak kiszáradtak, de utána korán beállott az

1760-ik következő tél, úgy, hogy december 4 én az Elba folyó keresztül volt fagyva. A hó karácsony előtt 5 héttel leesett. Karácsonykor oly hideg volt, hogy a debreceni templomban az úrvacsoráját osztó pohárban egy arra rendelt személynek mindig a jéget kellett zavarni.

1761, 62. Lány telek, felette száraz nyarak. A gabona szűkön lett, de a borok oly édesek lettek, hogy a finom sűrűség miatt úgy megnyultak, mint a méz.

1763. A tél eleje hideg, a közepe lány, meleg. A falukon meztől jártak. De március 11-től fogva ápril. 16 ig oly hidegre jördult, hogy ember, barom majd megfagyott.

1764. Lány, sáros tél. Az utak járhatatlanok a sár miatt. Őszi alá nem szánhattak annak idejébe, a sok esőzések miatt, hanem újesztendő nap után tették azt meg, mégis oly bőség lett, hogy Miskoltzon egy köből zab 24 kr. egy köből árpa 28 kr. Pósonba és Komáromba egy véka tiszta búza 3—4 garas, zab 2 garas. Bor is bőven termelt és Szentiván napkor érett szőlőt lehetett enni.

1765. Havas, hideg tél követte.

1766. Lány tél, mind a nyara és az ősze eső nélkül ment el és oly melegek jártak, hogy az aratók majd elhaltak. Gabona igen kevés, de boranyyi, hogy helyét alig lették.

1767, 68, 69. Havas, igen hideg tél.

1772. Lány tél, meleg nyár, sok bor.

(Folyt. köv.)

FELHÍVÁS GYOMA—ENDRŐD GAZDÁIHOZ ;

Az Alföldi Zöldmező Szövetség számtalan példáját adta eddig, hogy közsegeink gazdait nemcsak tanulásban, hanem anyagiakkal is támogatja. Ennek a Szövetségnek fáradhatatlan és nagy tudásu ügyvezető alelnökét, dr. Piukovich József kir. gazdasági felügyelőt nem kell külön bemutatnunk, gazdáink már mindannyian tudják, hogy Ő nemcsak hirdeti, de tetteivel is támogatja a gazdákat.

„Járható utak a magyar rögön“ címmel olyan könyvet írt dr. Piukovich József, amely 383 oldalon át minden gazdára nélkülözhetetlen „gazdadolgozat“ ismertet.

Ahhoz a megkülönböztetett szerencséhez juttathatjuk Gyoma—Endrőd gazdáit, hogy ezt az igazán értékes könyvet, amelyet mások 9 pengőért kapnak, mi 6.75 pengőért szerezhethetjük meg. Akik igényt tartanak erre a könyvre, hozzák be a szerkesztőségünkbe a 6.75 pengőt és mi meghozatjuk nekik a könyvet.

A „Járható utak a magyar rögön“ egy életre szóló utra való, tehát ennek arányában osszák el a 675 fillért azok, akik sokalják az árat.

3.7 millió pengőt mentett meg a pénzügyőrség a kincstár részére.

Rendkívül érdekes kimutatás készült a pénzügyőrség működéséről. A kimutatás szerint a pénzügyőrök 52.358 jövedéki kihágási és adócsalási esetet kutattak ki és derítették fel. A megrövidítés veszélyének kitétt adók és illetékek főösszege 3.158.949 pengő volt. Ebből szeszadó kihágás volt 332.164 pengő értékben, dohányjövődék 432.923 pengő, szacharin jövődéki kihágás 817.618, italmérési 388.681, vámkihágás 215.266, bélyeg, posta és lottójövődéki kihágás 72.625, cukoradó kihágás 7.584, forgalmiadó 64.836, ásványolaj, sör, só s. b. jövődéki kihágás 615.374 pengő. Lefoglalt a pénzügyőrség 19.688 gyújtószerszámot, 873 dohányvágógépet, 227 pálinkafőző-üstöt és 95 szerencsejátékot. A lefoglalt dohány- és szacharin beváltási ára 543.323 pengőt tett ki és így a pénzügyőrség összesen 3.702.282 pengőt mentett meg a kincstárnak. Ez az összeg a pénzügyőrség fentartási költségének hatvankét százaléka jelent.

Egyházi felügyelő és lelkész rágalmozási pere a gyomai kir. járásbiróság előtt

Feiler Ernő ev. lelkész beperelte rágalmozásért Wagner Márton egyházi felügyelőt, mert 1935 december 8-án, az egyházi közgyűlésen azt mondta, hogy tud egy esetet, amikor Feiler Ernő több stólat kért, mint amennyi neki járt.

Dr. Molnár Kálmán járásbíró június 8-ra tűzte ki ennek a rágalmozási pernek a tárgyalását, amelyen Pfeiffer Ádám és Eiler Konrád eskü alatt vallották, hogy Feiler Ernő lelkész tőlük egy temetési és egy esketési szerződésért a megállapított stólának a kétszeresét kérte.

Feiler Ernő főmagánvádló ügyvédje, Dr. Hoczmann István a vádlott szigorú megbüntetését kérte, hadd tudja meg, — mondotta. — hogy az emberi becsület nem tönkölhető a szába felet lépéssel.

Dr. Tardos Gáspár védő szokatlanul minősítette dr. Hoczmann Istvánnak az indokolásában szükségtelenül felhozott személyi kritikáját és világos érvekkel oszlatta el a vád Pandora szelencéjéből idézett működszerű hatását.

Dr. Molnár Kálmán járásbíró a bizonyítás befejezése után ismételt kísérletet tett, hogy az ügyet békésen intézzék el, de ez nem sikerült, mert Feiler Ernő azt kívánta, hogy Wagner Márton kérjen tőle bocsánatot és fizesse ki az ügyvédje költségeit, — amit persze a vádlott nem teljesített.

A kir. járásbiróság Wagner Mártont felmentette a vád alól és Feiler Ernőt kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen ki dr. Tardos Gáspár ügyvédnek ügyvédi költségként 30 pengőt.

Feiler Ernő megfellebbezte az ítéletet.

Kerületi vándordíjas polgári iskolai tornaverseny és testnevelési ünnepély

Aki vasárnap fáradságot vett magának kimenni a sporttérre, jól töltötte a délutánt, mert üde, szemgyönyörködtető és lélekemelő látványosságban volt része.

Vasárnap délután 3 órakor kezdődött a csonka Arad-Békésvármegyei polgári iskolák közötti torna és sportversenyen, melynek impozánságát némileg csökkentette, hogy mindössze két leány és négy fiúiskola jelent meg a küzdőtérre, míg a többi benevezett tanintézet rajtuk kívülálló okok miatt onnan távol maradni kényszerült. Így is dícséretre méltóan ki tudták tölteni az előirányzott keretet és gazdag, változatos torna és sportmutatványaikkal túlszárnyalták az érdeklődők várakozását.

A nagy közönség, a vendégek, a község színe-java jóleső meglepéssel, sok tapssal jutalmazta a produkciókat.

Legjobban a gyomai polgári leány iskola tornászcsapatának ritmikus táncgyakorlata és karikatornája tetszett, melyet Villányi tanár-urnő tanított be. Valóban kedves kép volt a leánykák kecses tánca, kik valamennyien mint Titánia tündérei lejtettek és táncuk igen dekoratíven érvényesült a sportpálya zöldfüvű talaján.

A fiúk sem maradtak el mögöttük, mert a Göndös igazga-

tó vezetése mellett bemutatott talajtorna néhol akrobatái színvonalon mozgott. A többi számok is kifogástalan teljesítmények. A gyulai polgári iskola fegyvergyakorlata precíz egyöntetűségével tűnt fel. Ezek a fiúk különben külemükkel is kiváltak és valóságos Góliátokként hatottak a többi iskolák növendékei mellett. Meg kell említeni az átlagosan jó eredményeket a sport és ügyességi számokban. A leánystafétát, melyet a gyomaiak sport és szabályszerűleg már egyszer megnyertek, (mert az endrődi staféta második tagja a váltásnál elbukott,) megismételték. A győztes iskola igazgatója nobilisan felajánlotta az újra futást és hiába noblesse oblige, el is veszítették a már megnyert versenyt.

Úgy a rendezés, valamint a gyakorlatok keresztülvitele egészen elsőrangú volt, úgy, hogy azt gondolhattuk, látva a felkészültséget, hogy az iskolákban talán csak tornát és sportot fanitanak, de tudjuk jól, hogy éppen ilyen alaposan vannak tanulóink előkészítve a többi tárgyakból is.

Gyoma sovinizmusa egy-egy eredmény hirdetés után ki-kitört a tanuló ifjúságból, különösen a kislányokból és a lelkesedés tetőfokára hágott, mikor a gyönyörű irredenta zász-

NINCS NÉZETELTÉRÉS ASSZONYOK KÖZÖTT

abban, hogy kényes holmik mosásához LUX szappanpohely a legalkalmasabb. Aki egyszer mosott vele, hű marad hozzá.

hideg vízben is azonnal habzik

lót átvette a gyomai leánypolgári. Azt az önfelédtt boldog örömet leírni nem lehet.

Köszönjük a tanuló ifjúságnak ezt a szép vasárnap délutánt. Köszönjük igyekezetüket, vidámságukat és azt kívánjuk, hogy ezek legyenek kísérőik egész életükön át.

Hálás köszönet és elismerés illeti meg a tanárikart. Göndös igazgatót, Villányiné és Ruzska tanárokat, kik ezen teljesítménnyel újlag bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy az ifjúság nevelése, előkészítése és a község tanügye hivatott kezébe van letéve.

A pünkösdi hétfőjére tervezett ünnepélyt az esős idő miatt nem lehetett megtartani. A vidéki iskolák közül a szarvasi leányiskola és a békéscsabai fiúiskola a rossz idő dacára is megérkezett Gyomára, a többi iskola azonban Békéscsabáról visszafordult. — Tekintettel a költségekre, a 7-én megtartott tornaünnepélyre a benevezett 14 polgári iskola közül 6 iskola jött el, de még így is sikerült szép bemutatót nyújtani a nagyszámban megjelent közönségnek.

Délelőtt a gyomai áll. polg. iskola sportudvarán tartották meg a fiúk súlylökését, magas- és távolugrását, a sportpályán pedig a futószámok elődöntőit.

Délután háromnegyed 3 órakor indultak el az iskolák a helybeli levente-zenekar indulóira s a sportpályán az iskolák ABC sorrendben zászlók

alatt tisztelegve vonultak fel a közönség előtt, majd oszlopokba felállva feszes vigyázásban hallgatták a Magyar Himnusz. A vándordíjak beszolgáltatása után Göndös József a helybeli polgári iskola igazgatója néhány mondatban üdvözölte a közönséget, majd kezdetét vette az iskolák bemutatója.

M Ű S O R :

- 1.) Leányiskolák közös zenés szabadgyakorlatai.
- 2.) Fiúiskolák közös zenés ritmikus szabadgyakorlatai.
- 3.) Leányiskolák közös ritmikus táncgyakorlatai.
- 4.) Eleki fiúiskola mozgásos gimnasztikája.
- 5.) Gyomai leányiskola zenés vaskarikagyakorlatai.
- 6.) Fiúiskolák 5x80 m-es stafétafutása.
- 7.) Gyulai fiúiskola zenés fapuskagyakorlata.
- 8.) I. II. o. fiútanulók 60 m síkfutás döntője.
- 9.) Endrődi leányiskola szabadgyakorlata.
- 10.) Fiútanulók 80 m. síkfutás döntője.
- 11.) Gyomai fiúiskola talajtornája.
- 12.) Leánytanulók 60 m. síkfutása.
- 13.) Endrődi fiúiskola trétás labdagyakorlatai.
- 14.) Tűlkorú fiútanulók 80 m-es síkfutás döntője.
- 15.) Gyomai fiúiskola ugrószekrény gyakorlatai.
- 16.) Leányiskolák 10x40 m-es stafétája.

A fiúiskolák atlétikai csapatversenyében, amelyben 1921 évnél korábban született tanulók nem indulhattak, a következő eredmények voltak.

Magasugrásban I. a gyomai iskola 137 fél cm. átlaggal, II. az eleki iskola, III. Gyula, IV. Endrőd.

Egyénileg Kassa Imre gyomai polg. isk. III. o. tanuló 140 cm.-rel 3 helyezést ért el. Brandt József eleki tanuló 145 cm.-t ugrott.

Távolugrásban I. a gyulai iskola 459.4 cm. átlaggal, II. a gyomai iskola 433.8 cm. átlaggal, III. Elek, IV. Endrőd.

Egyénileg Fábán István gyulai tanuló 490 cm.-t ugrott.

Súlylökés csapatversenyt a gyulai iskola nyerte 8 m. 98.8 cm. átlaggal II. Elek, III. Gyoma 7 m. 98.4 cm. átlaggal, IV. Endrőd.

Egyénileg I. Fekete Lajos eleki tanuló 11 m. 25 cm.-rel.

80 m.-es síkfutás 5-ös csapatversenyben I. Gyula, II. Gyoma, III. Elek, IV. Endrőd. Egyénileg I. Fekete Lajos Elek.

Az 5 x 80 m. stafétát a gyomai csapat nyerte, ideje 55.5 mp., II. Gyula, III. Elek, IV. Endrőd.

A csapatversenyek eredménye alapján atlétikában I. a gyulai iskola 17 ponttal, II. Gyoma 16 ponttal, III. Elek 12 ponttal, IV. Endrőd 5 ponttal.

Csapatversenyen kívül az 1920-ban és előbb született tanulók egyéni verseny eredményei:

Magasugrásban I. Farkas István Gyula 145 cm., II. Fekete János Gyoma 142.5 cm.

Távolugrásban I. Gyarmati István Gyula 5 m. 29 cm.-rel.

Súlylökésben I. Gyarmati István Gyula 12 m. 85 cm.-rel.

80 m. síkfutásban I. Gyarmati István Gyula III. Gyányi Zsigmond Gyoma.

Az 1924-25-ben született fiatal tanulók 60 m.-es síkfutásnál a gyomai Farkasinszki Imre végezte 83 mp. idővel.

Leányiskolák 10 x 40 m.-es stafétáját a gyomai lányok nyerték. Az első váltásnál az egyik endrődi leány elesett. Kivánságukra a stafétát megismételtük s ekkor az endrődi lányok győztek.

A lányok 60 m. síkfutását Zöld Erzsébet Gyoma nyerte. III. lett a Gyomai Szőlősi Irén.

Ezután Göndös József igazgató a kir. főigazgató képviselőjében átnyújtotta az iskolának a vándordíjakat és az egyéni érmeiket, majd a Magyar Hírszekegy után az iskolák diszelvonulása következett, amelylyel a Gyomán még soha nem látott szép tornaünnepély befejeződött.

Az OMKE gyomai kerületének (Gyoma-Endrőd-Dévaványa) restaurálása

A gyomai OMKE-kerület hétfőn este tartotta tisztújító közgyűlését az URI KASZINÓ nagytermében. A rendkívül látogatott gyűlésen az OMKE központja, valamint a helyi hatóságok és hivatalok is képviseltették magukat.

Grosz Zoltán nyitotta meg a gyűlést és üdvözölte a megjelenteket. Megnyitójában példaképpel illusztrálta, hogy az érdekképviseleti életre, az egyesületi tagságra kivétel nélkül minden kereskedőnek saját érdekében szüksége van. Végül Sándor Pálról, az OMKE és az egész magyar kereskedelem közelmúltban elhunyt országos vezéréből emlékezett meg kegyeletos szavakkal. Beszéde igen mély hatást keltett.

Nádor Jenő, az OMKE-központ titkára tartott ezután előadást. Ismertette a kereskedők sorsa mostohaságának okait, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés legközelebbi munkaprogramját, a közelmúltban elért eredményeket és a kereskedők feladatait.

A nagy érdeklődéssel kísért előadás után Glück Armin a rézgálic árusítás, a cukorforgalom és a kirakóvások kérdését tette szóvá.

Dr. Messinger Albert ügyvéd az Adófelszámolási Bizottságok és a 25 pengőnél kisebb tartozások kérdéseit fejtegette.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró emelkedett ezután — nagy figyelem közepette — szólásra. Hangoztatta, hogy pozitív közigazgatást kíván meghonosítani, amely méltányosan alkalmazza és élettel tölti meg a törvények és rendeletek holt betűit. Minden foglalkozási ágnak,

tehát a gyomai járás kereskedőinek is jóindulata barátja és támogatója igyekszik lenni. Senkinek kegyeit nem keresi, de mindenkinek őszinte szeretetét kívánja megnyerni és a szeretetet szeretettel fogja viszonzni.

Hosszas eljenzés és taps honorálta a helyesléssel közben is gyakran megszakított nagyhatású beszédet, mely után Sorbán főszolgabírót percekig ünnepelte a lelkes közönség.

Kató Lajos h. főjegyző a kirakóvások kérdésében tájékoztatta a jelenlevőket, dr. Szász Lajos adóhivatali főnök pedig a végrehajtások ügyében adott felvilágosítást.

Szendrei Ferenc olvasta fel ezután a kandidáló bizottság javaslatát, melynek alapján a közgyűlés egyhanguan megválasztotta a következő tisztikart: T. elnökök: Hartenstein Ignác gabonakereskedő és Wagner Márton fa- és gabonakereskedő. Elnök: Grosz Zoltán fa- és ásványolajkereskedő. Társelnökök: Berkovics László Dévaványa és Grosz Sándor Endrőd. Ügyészek: dr. Házy Béla és dr. Messinger Albert ügyvédek. Titkár: Glück László. Jegyző: Szendrei Ferenc. Háznagy: Czinkóczy Lajos. Választmány: Berkovics Adótt, Dukesz Jenő, Glück Armin, Honti Antal, Kner Imre, vitéz Madaras Gyula, Nemerey Péter, Szokolay György, Szepessy Sándor, Wagner József, Weinberger Miklós.

Grosz Zoltán elnök megköszönte a tisztikarba helyezett bizalmat és a gyűlést bezárta.

U t m u t a t á s

a gabonasziszik és egyéb magtári kártevők
klórmentes irtására (3)

A meszelés

Az elkészített mézstejet a legmegfelelőbb közönséges meszelővel a falakra kell juttatni. Az idevonatkozó kísérletek ugyan azt mutatják, hogy permetezőgéppel gyorsabb munkát végezhetnénk, de itt munkaközben a ködszerű permetből hirtelen olyan nagymennyiségű klórgáz szabadul fel, amely a munkások bent tartózkodását nagyon megnehezíti. A meszeléshez lehetőleg több munkást állítsunk be, hogy a munka gyorsabban befejeződjék. Lassan végzett munka

alatt a klórgáz javarésze elillan és ezért nem lesz, ami a kívánt hatást kifejthesse.

A munka sorrendje a következő: az oldalfalakra kezdjük, utána a mennyezeten folytatjuk. Ezután még egyszer átmeszeljük a falakat és a mennyezetet is. A megmaradt klórmentesjet — rózsás öntözőkannából — a padlón kiöntözzük. Különösen a falak, sarkok mentén bővebben.

A meszelésre még egyszer visszatérve, hangsúlyozzuk a következőket: Lehetőleg egy centiméternyi területet se

hagyjunk szárazon a magtár beisejében. A mézstejből olyan nagy mennyiséget juttassunk a falra és a mennyezetre, amelynyit csak lehetséges, mert nem elegendő, ha csak a padlóra juttatunk bőségesen. Arra is legyen gondunk, hogy a repedésekbe, résekbe is jusson mézstej. Az egész magtár belső felületére átlagosan számítva, minden négyzetméternyi felületre kb. 4 deciliter mézstejnek kell jutnia.

Szárazabb időjárás esetén ajánlatos közvetlenül a meszelés megkezdése előtt vízzel átnedvesítenünk a magtár belsejét mindenütt. Ezt a munkát a leggyorsabban és legjobban permetezőgéppel végezhetjük. Ezen előmunkálat azért szükséges, hogy megakadályozzuk a mézstej időelőtti beszaradását, mert a százaz falak és cserendák különben gyorsan felisszák a klórmentes vizet, azt pedig már a fentiekben is tudjuk, hogy ekkor a klórképződés is csökken.

Meszelés közben már lehetőleg minden rést zárjunk el, (ablakot becsukjuk, nyílást betapasztjuk, hogy ne szellőzzön ki és ne száradjon gyorsan a meszelt felület.) Természetesen, ha olyan erős a gázfejlődés, hogy a munkát akadályozná, szükséges mennyiségű nyílást kinyithatunk. A munka befejeztével lezárjuk az egész magtárt, lehetőleg légmentesen. (Az ajtó réseit kívülről agyaggal betapasztjuk.)

A meszelés után kb. 4-6 nap múlva kinyitható a helyiség. Kinyitáskor esetleg azt fogjuk tapasztalni, hogy a zsiszikek egy kis része, amely esetleg életben maradt, a falon, az ablakon és ajtóknál közelében gyűlt össze, (ahol friss levegőt kaphattak.) Ezeket könnyűszerrel összesöpörhetjük és megsemmisíthetjük. Ha esetleg rosszul végeztük volna a munkát, vagy egyéb oknál fogva nem végződött volna kielégítő eredménnyel, azt minél előbb megismételjük, teljesen úgy, mint az első alkalommal.

Ha jól végződött munkánk, a magtárt kiszellőztetjük. A klórgáz kellemetlen szaga pár napon belül (száraz időjárás esetén gyorsabban mint nedves időjárásnál), eltűnik. Mivel a klórgáz teljesen elpárolog a meszelt felületekről s ott csak közönséges méz maradt vissza, tehát nem kell tartanunk semmi utólagos mérges, vagy klóros hatástól sem.

A klórmentes magtár fertőtlenítést a legjobb lenne rendszeresen évente végeznünk, hiszen nem költséges dolog és ezután

Megnyilt a gyomai strandfürdő!

már a szokásos évi tisztogató meszelés is felesleges. Így sohasem érhet meglepetés benünket, nem lesz rovarkárunk. Ne várjuk be azt az időpontot, hogy nyüzsgő rovarok kényszerítsenek erre a munkára, mert akkor már megkéstünk, a kártevőket ugyan akkor is kiirtathatjuk, de a kártételük megmarad.

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapi és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszer-tár tart szolgálatot.

Személyi hír. Dr. Maasburg Kornél tb. szolgabíró f. hó 6-ával két hét szabadságát megkezdte. A szolgabírói teendők ellátására dr. Sorbán Jenő főszolgabíró dr. Sárosy József közigazgatási gyakornokot osztotta be.

Elfoglalta hivatalát Pánczél Emil főjegyző. Pánczél Emil Gyoma község főjegyzője betegszabadságáról megérkezett, s hivatalát 12-én át vette.

Püspöki jubileumok. Dr. Baltazar Dezső református és Glattfelder Gyula katolikus püspökök ezévből ünneplik 25 éves püspöki évfordulójukat. Dr. Raffay Sándor evangélikus püspök június 12-én töltötte be 70-ik életévét.

Angol nyelvtanítás. Külföldön végzett nyelvtanár (Besancon, Grenoble, Páris, London) francia és angol tanítást vállal csoportban is. Érdeklődés és jelentkezés Wagner Mártonné urhölgnél. Tanítás kezdete július 1-én.

HÁZIASSZONYOK! Megjelent a DR. OETKER gyár 1936. évi első kiadású fényképes receptkönyve, melyet kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve küld: DR. OETKER A. TÁPSZERMŰVEK Budapest, VIII. Conti u. 25. Sütőpor és vanillincukor ára most levelenkint 12 fillért.

A Békésvármegyei Tüzoltó Szövetség holnap, június 14-én tartja rendes évi közgyűlését Szentandrásán.

Gyulai céhzászlók és céhládák is voltak a vasárnapi szegedi Baross — ünnepen.

Békés—Csanád—Csongrád—és Szolnok vármegyék területeiket zárt bűzaterületekké akarják nyilváníttatni.

Addig hozza rendbe aratógépét mig nem késő!

ARATÓGÉPALKATRÉSZEK ÉS ARATÓPONYVÁK

Mc. Cormick, Massey Harris, Deering, Milwaukee, Johnston stb. gépekhez. Mindennemű mezőgazdasági gépalkatrészek, műszaki cikkek és olajok legolcsóbb beszerzési forrása: ZÖLDHEGYI és BARNA Budapest, V. Báthory utca 9.

Bel-és külpolitika

— Az ország költségvetési tárgyalása befejezéséhez közeledik.

— A politikai pártok fotokópiás hullámai elültek.

— Franciaország Blum Leó miniszterelnök uralma alatt veszedelmesen közeledik a kommunizmus felé.

— Romániában a Benes cseh-elnök és Pál régens herceg tiszteletére rendezett ünnepségen leszakadt egy tribün 3000 főnyi közönség alatt. Sok halottat és súlyos sebesültet huztak ki a romok alól.

Molnár Gyula 1936 június hó 14-én, vasárnap este fél 9 órai kezdettel az Erzsébet ligeti pavilon nagytermében előadást tart, amelyre kéri a gyomai közönség szíves pártfogását. Színre kerülnek; A szerzők iskolája — Édesanyám — és az Érettségi című kitűnő, szórakoztató hatású vígjátékok, leszállított, filléres helyárrakkal. Elsőhely 60 fillér. Második hely 40 fillér. Állóhely 20 fillér. Számított jegyek elővételben kaphatók.

Repülőgép, mint anyajegy. Egy angol pilóta kislányának szíve fölött olyan anyajegy van, mely kétfedelű repülőgépet ábrázol. Ilyen és ehhez hasonló érdekességről egész sereg képekkel illusztrált cikket közöl Tolnai Világlapja minden számában. Rengeteg kép, kiváló írók novellái, folytatásos regény, film, rádió és rejtvényrovat tesz változatossá a népszerű képeslap minden egyes számát, melynek ára 20 fillér.

Haláltánc a drótkötélen. Két gyönyörű fiatal lány a Cox testvérek — szédítő magasban egészen különleges, idegizgatóan nyaktörő mutatványokat végez egy vékony drótkötélen. Erről közöl érdekes képekkel illusztrált cikket a Délibáb új száma. A színházi és filmvilág érdekességei és kulisszatitkai, nagyszerű képek seregei, kitűnő rádióműsor, novellák és egyfelvonásosok teszik gazdag tartalmúvá a népszerű színházi film és rádió képes hetilap új számát, melynek ára 20 fillér.

A Hangya Debrecenben, Ceglédén és Hódmezővásárhelyen baromfihizlaló telepeket akar felállítani.

Az endrődi „Iparos Dalkör“ f. hó 20-án (szombaton este) 8 órai kezdettel nagyszabású hangversenyt rendez a Kulturház nagytermében. Dalárda a bevételt teljes egészében összefelavató zászlója javára fordítja.

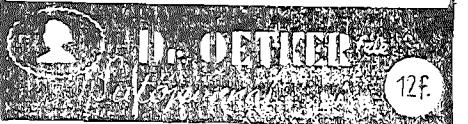
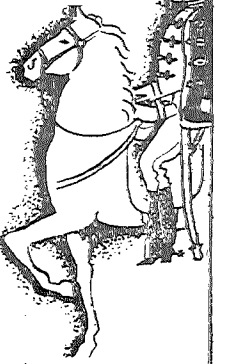
Megjelent az Uj Kor pünkösdi száma. Változatos és gazdag tartalommal jelent meg az Uj Kor aktív katolikus orgánus pünkösdi száma. Az Uj Kor, mely Aradi Zsolt, Possonyi László, Rády Elemér szerkesztésében jelenik meg, pünkösdi számában vezető helyen közli Jánosi József S. J. egyetemi tanár, kiváló filozófusnak: Élet, amely halál című cikkét. Szigeti Imre a mai ifjúság állástoglalását ismerteti, mint világnézeti problémákkal szemben, nincs megállás című cikkében. Rády Elemér a legújabb szlovenszkói irodalmi termésről ad átfogó képet a Szlovenszkói írók szót kérnek című cikkében. Aradi Zsolt, Szabó Zoltán a Tardi helyzet című könyvével kapcsolatban a falu problémáját fejtegeti. Tóth József: Üzlet, üzlet, üzlet... Rejőd Tibor dr. az igazság fegyvere; kizsigerelt földjavaslat, Benkő István dr.: Egyenjogúság, regionális egyezmények, együttes biztonság: A Prohászka munkaközösség konferenciájának mnnkaterve című cikkek, megjegyzések, kisebb cikkek, könyvismertetések egészítik ki a lap gazdag tartalmát. Uj Kor előfizetési díja egy évre 8 P. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Ötszáz liter petróleumot használtak fel eddig a csabai szunyogok irtására.

Medárdkor nálunk nem volt eső — tehát remélhetjük, amit máskor kívántunk, hogy 40 napig essen, — most tehát „előírás szerint“ nem szabadna esni.

A magyar büszkeséget

az egész világon tiszteletben tartják!!... És büszke a magyar háziasszony is, ha kalácsa és süteményei jól sikerülnek!... Ez azonban már nem nehéz olyan szerrel, mellyel minden könnyen és gyorsan sikerül:

Gazdasági előadást tart most vasárnap publikáció után Ludány Béla, a békéscsabai gazdasági iskola szaktanára. Felhívjuk gazdáink figyelmét erre az előadásra, hallgassák meg a szakember utasításait az időszzerű gazdasági kérdésekben.

Szabadffy Elek, 50 éven át volt turkevei ref. kántornak a ref. egyház 1000 pengő jutalmat adott.

Deák János mezőturi adóhivatali ellenőr, a mezőturi önkéntes tűzoltó testület parancsnoka, járási tűzrendészeti felügyelő szerdán, szívszélhűdésben, meghalt. Temetése pénteken délután volt nagy részvét mellett.

Felvétel a siketnémák szegedi intézetébe. A siketnémák szegedi intézetének igazgatósága közli, hogy a területéhez tartozó Bács—Bodrog—Békés, Csanád—Arad—Torontál, Csongrád és Pest vármegyék déli részéből a jövő 1936—37. tanévre felvesz minden olyan 6—10 éves siketnéma gyermeket aki épelméjű s így oktatásra alkalmas. Az igazoltan szegény szülők gyermekei teljesen ingyenesen részesülnek ellátásban, oktatásban és nevelésben. Akinek tehát siket-, vagy hallónéma gyermeke van, közölje ezt sürgősen egy levelezőlapra az intézet igazgatóságával (Szeged, Bécsi-körút 36—40), ahonnan a további felvilágosításokat megkapja. Az igazgatóság arra kéri lapunk olvasóit is, hogy ha tudomásuk van intézetben még el nem helyezett 6—10 éves siketnéma gyermekekről, a szülők címének szíves közlése mellett tudassák ezt az igazgatósággal a fent megjelölt címen, hogy ez által e szerencsétlen gyermekek is megmenthetők legyenek a társadalom számára.

Békéscsabán hamis képen-gősöket találtak.

A fiúiskolák atlétikai csapatversenyében, amelyben 1921 évnél korábban született tanulók nem indulhattak, a következő eredmények voltak.

Magasugrásban I. a gyomai iskola 137 fél cm. átlaggal, II. az eleki iskola, III. Gyula, IV. Endrőd.

Egyénileg Kassa Imre gyomai polg. isk. III. o. tanuló 140 cm.-rel 3 helyezést ért el. Brandt József eleki tanuló 145 cm.-t ugrott.

Távolugrásban I. a gyulai iskola 459.4 cm. átlaggal, II. a gyomai iskola 433.8 cm. átlaggal, III. Elek, IV. Endrőd.

Egyénileg Fábrián István gyulai tanuló 490 cm.-t ugrott.

Súlylökés csapatversenyt a gyulai iskola nyerte 8 m. 98.8 cm. átlaggal II. Elek, III. Gyoma 7 m. 98.4 cm. átlaggal, IV. Endrőd.

Egyénileg I. Fekete Lajos eleki tanuló 11 m. 25 cm.-rel.

80 m.-es síkfutás 5-ös csapatversenyben I. Gyula, II. Gyoma, III. Elek, IV. Endrőd. Egyénileg I. Fekete Lajos Elek.

Az 5x80 m. stafétát a gyomai csapat nyerte, ideje 55.5 mp., II. Gyula, III. Elek, IV. Endrőd.

A csapatversenyek eredménye alapján atlétikában I. a gyulai iskola 17 ponttal, II. Gyoma 16 ponttal, III. Elek 12 ponttal, IV. Endrőd 5 ponttal.

Csapatversenyen kívül az 1920-ban és előbb született tanulók egyéni verseny eredményei:

Magasugrásban I. Farkas István Gyula 145 cm., II. Fekete János Gyoma 142.5 cm.

Távolugrásban I. Gyarmati István Gyula 5 m. 29 cm.-rel.

Súlylökésben I. Gyarmati István Gyula 12 m. 85 cm.-rel.

80 m. síkfutásban I. Gyarmati István Gyula III. Gyányi Zsigmond Gyoma.

Az 1924-25-ben született fiatal tanulók 60 m.-es síkfutásnál a gyomai Farkasinszki Imre végezte 83 mp. idővel.

Leányiskolák 10x40 m.-es stafétáját a gyomai leányok nyerték. Az első váltásnál az egyik endrődi leány elesett. Kivánságukra a stafétát megismételtük s ekkor az endrődi leányok győztek.

A leányok 60 m. síkfutását Zöld Erzsébet Gyoma nyerte. III. lett a Gyomai Szőlősi Irén.

Ezután Göndös József igazgató a kir. főigazgató képviselőjében átnyújtotta az iskolának a vándordíjakat és az egyéni érmeiket, majd a Magyar Hírszekegy után az iskolák diszelvonulása következett, amelylyel a Gyomán még soha nem látott szép tornaünnepély befejeződött.

Az OMKE gyomai kerületének (Gyoma-Endrőd-Dévaványa) restaurálása

A gyomai OMKE-kerület hétfőn este tartotta tisztújító közgyűlését az URI KASZINÓ nagytermében. A rendkívül látogatott gyűlésen az OMKE központja, valamint a helyi hatóságok és hivatalok is képviseltették magukat.

Grosz Zoltán nyitotta meg a gyűlést és üdvözölte a megjelenteket. Megnyitójában példaképpel illusztrálta, hogy az érdekvéviselési életre, az egyesületi tagságra kivétel nélkül minden kereskedőnek saját érdekében szüksége van. Végül Sándor Pálról, az OMKE és az egész magyar kereskedelem közelmúltban elhunyt országos vezérével emlékezett meg kegyeletos szavakkal. Beszéde igen mély hatást keltett.

Nádor Jenő, az OMKE-központ titkára tartott ezután előadást. Ismertette a kereskedők sorsa mostohaságának okait, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés legközelebbi munkaprogramját, a közelmúltban elért eredményeket és a kereskedők feladatait.

A nagy érdeklődéssel kísért előadás után Glück Ármin a rézgalic árusítás, a cukorforgalom és a kirakóvásárok kérdését tette szóvá.

Dr. Messinger Albert ügyvéd az Adófelvétel Bizottságok és a 25 pengőnél kisebb tartozások kérdéseit fejtegette.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró emelkedett ezután — nagy figyelem közepette — szólásra. Hangoztatta, hogy pozitív közígazgatást kíván meghonosítani, amely méltányosan alkalmazza és élettel tölti meg a törvények és rendeletek holt betűit. Minden foglalkozási ágak,

tehát a gyomai járás kereskedőinek is jóindulatu barátja és támogatója igyekszik lenni. Senkinek kegyeit nem keresi, de mindenkinek őszinte szeretetét kívánja megnyerni és a szeretetet szeretettel fogja viszonzni.

Hosszas éljenzés és taps honorálta a helyesléssel közben is gyakran megszakított nagyhatású beszédet, mely után Sorbán főszolgabíró percekig ünnepelte a lelkes közönség.

Kató Lajos h. főjegyző a kirakóvásárok kérdésében tájékoztatta a jelenlevőket, dr. Szász Lajos adóhivatali főnök pedig a végrehajtások ügyében adott felvilágosítást.

Szendrei Ferenc olvasta fel ezután a kandidáló bizottság javaslatát, melynek alapján a közgyűlés egyhanguan megválasztotta a következő tisztikart: T. elnökök: Hartenstein Ignác gabonakereskedő és Wagner Márton fa- és gabonakereskedő. Elnök: Grosz Zoltán fa- és ásványolajkereskedő. Társelnökök: Berkovics László Dévaványa és Grosz Sándor Endrőd. Ügyészek: dr. Házy Béla és dr. Messinger Albert ügyvédek. Titkár: Glück László. Jegyző: Szendrei Ferenc. Háznagy: Czinkóczky Lajos, Választmány: Berkovics Adolf, Dukesz Jenő, Glück Ármin, Honti Antal, Kner Imre, vitéz Madaras Gyula, Némerey Péter, Szokolay György, Szepessy Sándor, Wagner József, Weinberger Miklós.

Grosz Zoltán elnök megköszönte a tisztikarba helyezett bizalmat és a gyűlést bezárta.

hagyjunk szárazon a magtár belsejében. A mésztejből olyan nagy mennyiséget juttassunk a falra és a menyezetre, amennyit csak lehetséges, mert nem elegendő, ha csak a padlóra juttatunk bőségesen. Arra is legyen gondunk, hogy a repedésekbe, résekbe is jusson mésztej. Az egész magtár belső felületére átlagosan számítva, minden négyzetméternyi felületre kb. 4 deciliter mésztejnek kell jutnia.

Szárazabb időjárás esetén ajánlatos közvetlenül a meszelés megkezdése előtt vízzel átnedvesítenünk a magtár belsejét mindenütt. Ezt a munkát a leggyorsabban és legjobban permetezőgéppel végezhetjük. Ezen előmunkálat azért szükséges, hogy megakadályozzuk a mésztej időelőtti beszáradását, mert a százaz falak és lerendák különben gyorsan felisszák a klórmésztej vizét, azt pedig már a fentiekből is tudjuk, hogy ekkor a klórképződés is csökken.

Meszelés közben már lehetőleg minden rést zárjunk el. (ablakot becsukjuk, nyílást betapasztaljuk, hogy ne szellőzzön ki és ne száradjon gyorsan a meszeit felület.) Természetesen, ha olyan erős a gázfejlődés, hogy a munkát akadályozná, szükséges mennyiségű nyílást kinyithatunk. A munka befejeztével lezárjuk az egész magtárt, lehetőleg légmentesen. (Az ajtó réseit kívülről agyaggal betapasztaljuk.)

A meszelés után kb. 4-6 nap múlva kinyitható a helyiség. Kinyitáskor esetleg azt fogjuk tapasztalni, hogy a zsi-síkek egy kis része, amely esetleg életben maradt, a falon, az ablakon és ajtó közelében gyűlt össze, (ahol friss levegőt kaphattak.) Ezeket könnyűszerrel összesöpörhetjük és megsemmisíthetjük. Ha esetleg rosszul végeztük volna a munkát, vagy egyéb oknál fogva nem végződött volna kielégítő eredménnyel, azt minél előbb megismételjük, teljesen úgy, mint az első alkalommal.

Ha jól végződött munkánk, a magtárt kiszellőztetjük. A klórgáz kellemetlen szaga pár napon belül (száraz időjárás esetén gyorsabban mint nedves időjárásnál), eltűnik. Mivel a klórgáz teljesen elpárolog a meszelt felületekről s ott csak közönséges mész maradt vissza, tehát nem kell tartanunk semmi utólagos mérges, vagy klóros hatástól sem.

A klórmeszes magtárfertőtlenítést a legjobb lenne rendszeresen évente végeznünk, hiszen nem költséges dolog és ezután

U t m u t a t á s

a gabonasziszik és egyéb magtári kártevők
klórmeszes irtására (3)

A meszelés

Az elkészített mésztejet a legmegfelelőbb közönséges meszelővel a falakra kell juttatni. Az idevonatkozó kísérletek ugyan azt mutatják, hogy permetezőgéppel gyorsabb munkát végezhetnénk, de itt munkaközben a ködszerű permetből hirtelen olyan nagymennyiségű klórgáz szabadul fel, amely a munkások bent tartózkodását nagyon megnehezíti. A meszeléshez lehetőleg több munkást állítsunk be, hogy a munka gyorsabban befejeződjék. Lassan végzett munka

alatt a klórgáz javarésze elillan és ezért nem lesz, ami a kívánt hatást kifejthesse.

A munka sorrendje a következő: az oldalfalakon kezdjük, utána a menyezeten folytatjuk. Ezután még egyszer átmeszeljük a falakat és a menyezetet is. A megmaradt klórmésztejet — rózsás öntözőkannából — a padlón kiöntözzük. Különösen a falak, sarkok mentén bővebben.

A meszelésre még egyszer visszatérve, hangsúlyozzuk a következőket: Lehetőleg egy centiméternyi területet se

Megnyilt a gyomai strandfürdő!

már a szokásos évi tisztogató meszelés is felesleges. Így sohasem érhet meglepetés bennünket, nem lesz rovarkárunk. Ne várjuk be azt az időpontot, hogy nyüzsgő rovarok kényszerítsenek erre a munkára, mert akkor már megkéstünk, a kártevőket ugyan akkor is kiirtathatjuk, de a kártételük megmarad.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapi és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszer-tár tart szolgálatot.

Személyi hír. Dr. Maasburg Kornél tb. szolgabíró f. hó 6-ával két hét szabadságát megkezdte. A szolgabírói teendők ellátására dr. Sorbán Jenő főszolgabíró dr. Sárosy József közigazgatási gyakornokot osztotta be.

Elfoglalta hivatalát Pánczél Emil főjegyző. Pánczél Emil Gyoma község főjegyzője betegszabadságáról megérkezett, s hivatalát 12-én át vette.

Püspöki jubileumok. Dr. Baltazar Dezső református és Glattfelder Gyula katolikus püspökök ez évben ünneplik 25 éves püspöki évfordulójukat. Dr. Raffay Sándor evangélikus püspök június 12-én töltötte be 70-ik életévét.

Angol nyelvtanítás. Külföldön végzett nyelvtanár (Besancon, Grenoble, Páris, London) francia és angol tanítást vállal csoportban is. Érdeklődés és jelentkezés Wagner Mártonné urhölgnél. Tanítás kezdete július 1-én.

HÁZIASSZONYOK! Megjelent a DR. OETKER gyár 1936. évi első kiadása fényképes receptkönyve, melyet kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve küld: DR. OETKER A. TÁP-SZERMŰVEK Budapest, VIII. Conti u. 25. Sütőpor és vanillincukor ára most levelenkint 12 fillért.

A Békésvármegyei Tüzoltó Szövetség holnap, június 14-én tartja rendes évi közgyűlését Szentandrásán.

Gyulai céhzászlók és céhládák is voltak a vasárnapi szegedi Baross — ünnepen.

Békés—Csanád—Csongrád-és Szolnok vármegyék területeiket zárt bűzaterületekké akarják nyilváníttatni.

Addig hozza rendbe aratógépét mig nem késő!

ARATÓGÉPALKATRÉSZEK ÉS ARATÓPONYVÁK

Mc. Cormick, Massey Harris, Deering, Milwaukee, Johnston stb. gépekhez. Mindennemű mezőgazdasági gépalkatrészek, műszaki cikkek és olajok legolcsóbb beszerzési forrása: **ZÖLDHEGYI és BARNA Budapest, V. Báthory utca 9.**

Bel-és külpolitika

— Az ország költségvetési tárgyalása befejezéséhez közeledik.

— A politikai pártok fotokópiás hullámai elültek.

— Franciaország Blum Leó miniszterelnök uralma alatt veszedelmesen közeledik a kommunizmus felé.

— Romániában a Benes cseh-elnök és Pál régens herceg tiszteletére rendezett ünnepségen leszakadt egy tribün 3000 főnyi közönség alatt. Sok halottat és súlyos sebesültet huztak ki a romok alól.

Molnár Gyula 1936 június hó 14-én, vasárnap este fél 9 órai kezdettel az Erzsébet ligeti pavillon nagytermében előadást tart, amelyre kéri a gyomai közönség szíves pártfogását. Színpadon kerülnek; A szerzők iskolája — Édesanyám — és az Érettségi című kitűnő, szórakoztató hatású vígjátékok, leszállított, filléres helyárrakkal. Elsőhely 60 fillér. Második hely 40 fillér. Állóhely 20 fillér. Számozott jegyek elővételben kaphatók.

Repülőgép, mint anyajegy. Egy angol pilóta kislányának szíve fölött olyan anyajegy van, mely kétfedelű repülőgépet ábrázol. Ilyen és ehhez hasonló érdekességről egész sereg képekkel illusztrált cikket közöl Tolnai Világlapja minden számában. Rengeteg kép, kiváló írók novellái, folytatásos regény, film, rádió és rejtvényrovat teszik változatossá a népszerű képeslap minden egyes számát, melynek ára 20 fillér.

Haláltánc a drótkötélen. Két gyönyörű fiatal lány a Cox testvérek — szédítő magasan egészen különleges, idegizgatóan nyaktörő mutatványokat végez egy vékony drótkötélen. Erről közöl érdekes képekkel illusztrált cikket a Délibáb új száma. A színházi és filmvilág érdekességei és kulisszatitkai, nagyszerű képek seregei, kitűnő rádióműsor, novellák és egyfelvonásosok teszik gazdag tartalmúvá a népszerű színházi film és rádió képes hetilap új számát, melynek ára 20 fillér.

A Hangya Debrecenben, Cegléden és Hódmezővásárhelyen baromfihizláló telepeket akar felállítani.

Az endrődi „Iparos Dalkör“ f. hó 20-án (szombaton este) 8 órai kezdettel nagyszabású hangversenyt rendez a Kulturház nagytermében. Dalárda a bevételt teljes egészében összefelavartandó zászlója javára fordítja.

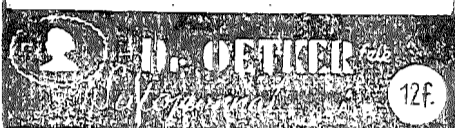
Megjelent az Uj Kor pünkösdi száma. Változatos és gazdag tartalommal jelent meg az Uj Kor aktív katolikus orgánus pünkösdi száma. Az Uj Kor, mely Aradi Zsolt, Possanyi László, Rády Elemér szerkesztésében jelenik meg, pünkösdi számában vezető helyen közli Jánosi József S. J. egyetemi tanár, kiváló filozófusnak: **Élet, amely halál** című cikkét. Szigeti Imre a mai ifjúság állástoglalását ismerteti, mint világnézeti problémákkal szemben, nincs megállás című cikkében. Rády Elemér a legújabb szlovenszkói irodalmi termésről ad átfogó képet a Szlovenszkói írók szót kérnek című cikkében. Aradi Zsolt, Szabó Zoltán a Tardi helyzet című könyvével kapcsolatban a falu problémáját fejtegeti. Tóth József: **Üzlet, üzlet, üzlet...** Rejőd Tibor dr. az igazság fegyvere; kizsigerelt földjavaslat, Benkő István dr.: **Egyenjogúság, regionális egyezmények, együttes biztonság: A Prohászka munkaközösség konferenciájának mnnkaterve** című cikkek, megjegyzések, kisebb cikkek, könyvismertetések egészítik ki a lap gazdag tartalmát. Uj Kor előfizetési díja egy évre 8 P. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szentkirályi utca 28.

Ötszáz liter petróleumot használtak fel eddig a csabai szunyogok irtására.

Medárdkor nálunk nem volt eső — tehát remélhetjük, amit máskor kívántunk, hogy 40 napig essen, — most tehát „előírás szerint“ nem szabadna esni.

A magyar büszkeséget

az egész világon büszkeséget ben tartják!!... És büszke a magyar háziasszony is, ha kalácsa és süteményei jól sikerülnek!... Ez azonban már nem nehéz olyan szerrel, mellyel minden könnyen és gyorsan sikerül!

Gazdasági előadást tart most vasárnap publikáció után Ludány Béla, a békéscsabai gazdasági iskola szaktanára. Felhívjuk gazdáink figyelmét erre az előadásra, hallgassák meg a szakember utasításait az időszzerű gazdasági kérdésekben.

Szabadffy Elek, 50 éven át volt turkevei ref. kántornak a ref. egyház 1000 pengő jutalmat adott.

Deák János mezőturi adóhivatali ellenőr, a mezőturi önkéntes tűzoltó testület parancsnoka, járási tűzrendészeti felügyelő szerdán, szívszélhűdésben, meghalt. Temetése pénteken délután volt nagy részvét mellett.

Felvétel a siketnémák szegedi intézetébe. A siketnémák szegedi intézetének igazgatósága közli, hogy a területéhez tartozó Bács—Bodrog—Békés, Csanád—Arad—Torontál, Csongrád és Pest vármegyék déli részéből a jövő 1936—37. tanévre felvesz minden olyan 6—10 éves siketnéma gyermeket aki épelméjű s így oktatásra alkalmas. Az igazoltan szegény szülők gyermekei teljesen ingyenesen részesülnek ellátásban, oktatásban és nevelésben. Akinek tehát siket-, vagy hallónéma gyermeke van, közölje ezt sürgősen egy levelezőlapon az intézet igazgatóságával (Szeged, Bécsi-körút 36—40), ahonnan a további felvilágosításokat megkapja. Az igazgatóság arra kéri lapunk olvasóit is, hogy ha tudomásuk van intézetben még el nem helyezett 6—10 éves siketnéma gyermekekről, a szülők címének szíves közlése mellett tudassák ezt az igazgatósággal a fent megjelölt címen, hogy ez által e szerencsétlen gyermekek is megmenthetők legyenek a társadalom számára.

Békéscsabán hamis képen-gősöket találtak.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

SPORT

Északi II. o. állása VI. 13-án:

1 MSzSC	21	19	1	1	109	21	39
2 MTK	23	18	1	4	88	23	37
3 ETK	21	13	5	3	70	20	31
4 GyTK	23	11	5	7	38	41	27
5 Törekvés	22	10	5	7	47	35	25
6 BISE	20	10	4	6	45	39	24
7 GySC	22	7	4	11	36	46	18
8 TAC	21	7	2	12	26	53	16
9 KTE	22	6	3	13	32	73	15
10 Hunyadi	22	7	1	14	23	66	15
11 MÁV II.	23	5	4	14	35	66	14
12 Turul II.	22	5	3	14	29	60	13
13 VSE	22	3	4	15	24	59	10

Június 14-i mérkőzések:

Szarvason: GySC—Turul II.,
Endrődön: ETK—Törekvés,
Vésztőn: BISE—VSE, (MTK—
TAC meccset a TAC lemondta,
Hunyadi—Szövogyár meccset
pedig a szentandrásai pálya
másirányú elfoglaltsága miatt
későbbi időpontban fogják le-
játszani.)

Múlt vasárnapi eredmények:

MÁV II.—KTE 4-2 (2-0),
MTK—BISE 3-2 (3-1), ETK—
Szövogyár 1-1 (1-1).

Sporthírek

KEAC lett a déli bajnok mi-
vel Urnapján, Szegeden lejá-
tított mérkőzésen 3-0 (1-0 ará-
nyú győzelmet aratott a tartalé-
kos felálló CsAK felett.

Szenzációs ítéletet hozott a
Törekvés—GySC múlt vasárna-
pi bajnoki mérkőzés ügyében
a csabai egyesbíró, amennyi-
ben a meccs eredményét meg-
semisítette és annak újraját-
zását rendelte el.

Hunyadi—GyTK múlt vasár-
nap lejátszott bajnoki mérkő-
zésen kiállított Kurcz József 3
hónapig, Bartik József pedig
2 hónapig nem játszhat.

MTK óvott a Szövogyár—Tö-
rekvés és saját meccse ügyében
is. Mindkét esetben elrendel-
ték a bizonyítást.

Szövogyár—VSE június 21-
re kisorsolt bajnoki mérkőzést
a véstőiek lemondták. A 2
pontot a Szövogyár megkapta.

A csabai 10. gy. e. váloga-
tott futballcsapata megóvta a
múlt vasárnap a debreceni re-
pülőteri csendőrkülönítmény
válogatottjával szemben 4-1
arányban elvesztett hadsereg-
kupa mérkőzést azon indokolás-
sal, hogy nem a csendőrkülöní-
tmény, hanem a dandár válo-
gatottat szerepeltették velük
szemben.

GySC motorcsónakkal megy
a szarvasi meccsre Halásztele-
kig, ahonnan vonattal folytatja
utját. A meccs fél 4-kor kez-
dődik.

Tallér Andor GySC játékos
hosszu szünet után ismét sze-
repelni fog a GySC csapatában.

Ugor László, a kitűnő GySC
játékos a telekkönyvvezetői
vizsgát sikerrel letette.

Hunyadi—GyTK 2-1 (1 0)

Gyoma, bíró dr. Magyar.

Az elszenvedett vereség intő
például szolgálhat a magukról
megfeledezett játékosoknak.
Mert magatartásuk következmé-
nye volt a két pont leadá-
sa. Hisszük, hogy ez többet
nem fog megtörténi és a játé-
kosok nem csak saját szórakoz-
tatásukra, hanem vezetőségük-
nek és főleg a megjelent kö-
zönségnek fognak játszani.

Erős iramu mérkőzésen a
GyTK háromnegyedrészen fő-
lányben volt és mégis veszte-
ként hagyta el a pályát. Ennek
első sorbanis Kurcz hatalmas
védelmi hibája, majd a két ki-
állítás volt az oka. 20 percben
Gaál labdáját Kurcz a tizenha-
toson kívül fogja és ahelyet,
hogy szabadulna tőle, maga-
előtt tologatva átengedi Fazekas-
nak, aki megszerzi a veze-
tést 1-0. 30-ik percben adódik a
kiegyenlítésre kínálkozó alka-
lom, Rauf Virág felvágja ami-
ért 11-es jár. A büntetőnek
Bartha II. áll neki és kapu-
mellé helyezi. Innen kezdve
GyTK átveszi az iramot és fő-
lányben játsza az egész mér-
kőzés idejét. 44-ik percben
Bartik II., megrugja Farkas
II-öt, amiért a bíró kiállítja.

Szünet után a GyTK folytat-
ja ostromát, de ez csak a 25-
ik percben hoz eredményt, ami-
dön Hatvani 30 méteres bü-
ntetőrugása védhetetlenül ke-
rül Dékány kapujába 1-1. Most,
mégjobban rákapcsol a GyTK
és egymás után négy szöglet-
rugást ér el, de azokból három
kapumögé kerül. 37-ik percben
Kurczot Fazekas buktatja és
mindkét játékos egyszerre ke-
rül a földre, amiből a bíró
szabálytalanságot látott és Kur-
czot kiállítja. A 9 emberrel tá-
madásban lévő GyTK, így is
főlányben van, aminek ered-
ménye Farkas megszerzi a két
pontot jelentő gólt. 2-1. 43-ik
percben Hegedüs kézzel érinti
a labdát a büntetőn belül, de
a bíró érthetetlenül 16-osról
rugatja s a lövés a sorfalról
pattan vissza.

Hunyadiból: Dékány, Hege-
düs, Gaál és Virág II. GyTK-
ból Porcsalmi, Vatai II., Csi-
kós és Kertész tetszett.

Törekvés—GySC 6-1 (4-0)

Mezőberény. Bíró: Kulpin.

Ismét vereségről, a tavaszi
szezont hatodik fekete vasár-
napjáról kell futó megemléke-
zést tennünk, beleszöve az ál-
talános hibákat, a balszerencse
sötét árnyékát és a rajta is át-
szűrődő elpusztíthatatlan re-
ményességünket. És még egyet.
Ujra meg kellene „hurcolnunk“
egy agyondorogott futballistát,
aki számtalan csalódástkeltés-
sel őrizte a rábizott „hálót“ a
múltban s most is... Már
nincs szívünk méregbe mártott
tollal, szidni, csak higgadtan,
udvariasan megkérnénk vála-
mire. Itt a nyár. Mondjon bu-
csut rövid időre a futballpá-
lyának, veekendezzen, horgász-
szon, olvasson; sétálgasson és
legyen a futball ideiglenesen
kiátkozott nomádja... Majd,
ha a szíve megmozdul egy lab-
dadübbenésre, akkor kezdjen
mindent előről. Komolyan,
lelkismeretesen, sallangmentes-
en. Ahogy az egy gentleman-
hoz, egy ideális amatőr sport-
emberhez illik... Akkor majd
kétségbevonhatatlan tudását
nem fojtja ripacsizú pózokba,
nem táncol pattanásig feszülő
idegünkön s nem kényszerít
ki belőlünk brutális nekiroha-
násokat, amit pedig vasárnapi
kirukkolásával is úgy ki csaloga-
tott... Ennyi az egész. S ugye
ennyit a saját és a jó öreg,
kék-fehér GySC érdekében is
érdemes megtenni?

GyTK — GySC 4-2 (1-1).

éremmérkőzés, bíró: Boross.

Szép közönség előtt GyTK
támadásaival indul a meccs és
Kovács Benedek tartalék kapus
az első percekben több veszé-
lyes lövést tesz ártalmatlanná.

8. percben Szántó-Győri-Kiss
összjáték után utóbbi sarkos
bombagólt lő (0-1) 11 p. Olajos
lövését Kovács kiboxolja, a kor-
nert Cs. Nagy tisztazza, Vatai I.
szépen szereli Kisst, majd Barta
József lefutása kelt némi izgal-
mat. 20 p. Kiss átmege a bekke-
ken, de fölé lő. Változatos me-
zőnyjáték után 32 p.-ben kor-
ner a GyTK ellen. Vatai II. ki-
fejezi. 35 p. Kertész remekül
dobja magát Kiss lábára. Most
rákapcsol a GyTK és 38. p. ben
Barta István szép beadásából
Rau egyenlít (1-1).

Szünet után Barta István el-
húzza a bekket mellett, Rauhoz
játszik, aki a rosszul vetődő
kapus mellett megszerzi a ve-
zetést (2-1). 5 p. Barta Károly

jó lövését Kovács kórnerre tol-
ja. 13 p. Olajos egyéni játékkal
lefut és közelről gólt lő. (3-1).
17 p. Barta Károly újabb gólja,
Rau lesállása miatt érvénytelen.
Erős támadásba fog a GySC és
Vatai I. az utolsó pillanatban
szereli Kisst. 33 p. óriási gól-
helyzetben Kertész önfeláldozó-
an kórnerre ment, a kórner
újabb kórner követi közben Ola-
jos kézzel érinti a labdát. A 11-
est Barta József belövi (3-2). Gól
után nagy küzdelem indul meg,
de a jó védelmek mindent men-
tenek. 42 p.-ben Barta Károly
az ötösről küldött lövésével be-
állítja a végeredményt (4-2).

Boross kitűnően vezetett.

GySC II. — GyTK II. 9 2.

(előmérkőzés)

350 es FN generátívjavított szó-
ló motorkerékpár kp-ért el-
adó: Cim a kiadóhivatalban.

Publikáció

A dévaványai határban 86 m. hold
mindent megtermő földi haszonbérbe
kiadó. — Feltételek megváltók. Szi-
rás Zsigmond Dévaványa, Bem József
utca 17. 2-1

Tisztelettel értesítem a nagyér-
demű közönséget, hogy nyárcipő új-
donságaim megérkeztek. — Ugy férfi,
mint nő cipőben nagyválaszték, olcsó
árak. Timár Imre Endrőd Kossuth 1.
u. 21.

Háromkerékű gyermekbiciklit,
jékarban lévő megvételre keresnek. El-
adók jelentsék Ehrmann-féle üzletben.

Kitűnő zamatu rizling bor lité-
renként 56 filléért kapható Kerekes
Károlynál. —13

Kollmann Józsefnél E m e r g é
gumiszijak, minden méretben legja-
tányosabb árban kaphatók. 6-2

**NEM OLCSÓBB MÁR
A B O R O M
mint a szódavíz,
DE NEM IS SZÓDAVÍZ
30 fillér**

egy liter kadarka vagy
fehér fejettől újbor Soltvad-
kert állomásra kiszállítva
s feladva. Vasúti fuvar kb.
4 fillér literenként. Csakis
50 literenként. Hordót díjmen-
tesen adok a szállítás tar-
tamára kölcsön; hordóm
30 napon belül bérmentve
küldendő vissza. Szétkül-
dés utánvétel. Egy pengő
levélbélyeg ellenében kü-
ldök mintát a beiből min-
tásdobozban, bérmentve.

Soraim kellemes edeskes
italuak, tiszták, tökéletes za-
matuak és nem savanyuak.

Cim: Székely Ferenc
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma
Felelős üzembetű: Teker Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.
 Befizetések postacsékkon:
 „Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.
 Lapzárta csütörtök este 6 óra.
 Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
 Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
 Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Az éltető élet*

Még nem sárgálik az éltető élet, s még zöld kalászkokat lengget a pajkos nyári szél. Hullámzik, mint a hullámzó tenger, ha keresztül szalad rajta a játszadozó szél, az alföldi róna aranya; a magyar gazda reménysége: az éltető élet, a búza.

Mennyi féltő gond, mennyi féltő remény veszi körül az elvetett magot. És hogy várja annak zöldelő hajtását, annak kikelését, a drága anyaföldből, a magvető paraszt. Már kihányta kalászát az éltető élet zöldelő kalásza, odavarázsolja a magvető arcára a reményt: Hátha?... Hátha?...

Járom a határt. Mily ünnepeyes érzés egyedül a pusztaságban, az Isten szabad ege alatt, a hullámzó búzatáblák közt.

Egy búzatábla szélén öreg magvető nézegeti a zöldelő búzakalászt. Haját bevonta már az élet ősze ezüst hajszálakkal, de arcáról a remény boldog mosolya sugárzik.

Illó köszönéssel lépek oda hozzá.

— Szépek a búzák, kedves bátyám.

— Nagyon szép, csak sok az üszög és kevés a hatsoros búza. Bő termés, az nem lesz.

— De jó termés még lehetne — jegyzem meg szerényen — ha Isten segít.

Elkomolyodik, a reménytől derős arc, mint halk sóhaj röp-pen ki ajkáról a szó: „Ha Isten akarja lehetne!”

Szája körül keserű vonás rajzolódik ki, nem szól többet, de félig kinyitott ajka mutatja, hogy még szeretne mondani valamit.

Nézem az előttem álló öreg magvetőt, mintha lenézett fajtám, a küzdő, robotoló magyar paraszt egy megszemélyesítője állna előttem.

Nem szól. Minek? Úgyis leolvasom arcáról gondolatát.

Szegény lenézelt fajtám! Te robotoló paraszt! Vetsz, aratsz, de mindég másnak, soha magadnak.

A huszadik század rabszol-

*Két hét előtt íródott cikk.

gája lettél. A tőke, a nemzetközi kartelkapitalizmus modern rabszolgája.

Elveted a magot, az éltető életet. Örülsz annak, gyönyörű fejlődésén. Ajkad körül azonban megjelenik a keserű vonás: ad az Isten bőven, hogy arathass—másnak.

Elbúcsúzik az öreg magvetőtől. Visszafelé veszem útamat. Hajladozik körülöttem a zöldelő búzatábla, az éltető élet.

A susogó búzakalász emberi hangot ölt képzeletemben, mint-ha mondaná: „Ad az Isten, hogy arathass másnak.”

Kruchió Ferenc.

Vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán endrődi látogatása

Főispánunk június 17-én ismét látogatásokat tett járásunkban. Most az endrődi bel- és külterületi olvasóköroket látogatta meg dr. Sorbán Jenő főszolgabíróval és Harsányi László főjegyzővel.

Mindenik olvasókörben nagy számmal gyűltek össze a tagok és szeretettel várták tevékeny főispánunkat, aki közvetlen érintkezésével kivétel nélkül megnyerte az endrődieket. Beszélgetés közben sok kérelemmel és panasszal fordultak a főispánhoz. Mindenkit figyelemmel hallgatott meg és tanácsaival, ígéreteivel megnyugtatta a hozzáfordulókat.

A varjasi, öregszőlői és Szent Imre olvasókörökben egy-egy iskolás leányka szép virágcsokkal kedveskedtek a magas vendégnek. Ebben a szívélyes hangulatban olyan gyorsan repült el az idő, hogy a kondorostanyai részen lévő köroket már nem látogathatta meg a főispán, mert Csernus Mihály apátplebános nagytanyájához kellett mennie 18 óra után, ahol az endrődi polgári iskola tanárikara, az összes endrődi tanítók, Endrőd intelligentiájának nagy része, az endrődi róm. kat. egyház világi vezetői és Gyomáról dr. Sorbán Jenő főszolgabíró ne-jével, Záhonyi Aladár kir. járásbírósi elnök feleségével, Wagner Márton feleségével, a gyomai polgári iskola részéről Gondós József igazgató, Merkovics Mária és dr. Szász Lajosné tanárnők, Csermák Kálmán tisztartó, dr. Sárossy József közig. gyakornok, Mezőberényből Gáspár István plebános,

Dévaványáról Halmágyi Ferenc főjegyző ne-jével fogadták hangos éljenzéssel a megérkezett főispánt, akinek Csernus Mihály apátplebános, a házigazda egyenként bemutatta a 80-nál több vendéget.

Ricsóy-Uhlarik Béla főispán e látogatása Endrőd nagyköz-ség tanítószolgálatának szolt, akiknek fontos nemzeti munkáját azzal is értékelte, hogy az évente megrendezett plebánia nagytanyai tanítói ünnepélyre szóló meghívást elfogadta és el is jött.

Az évszázados terebélyes körtefa alatt, vacsora közben, általában figyelem mellett állott fel főispánunk és határos beszédben köszöntötte Horthy Miklós kormányzót 68-ik születés napja előestéjén.

Csernus Mihály apátplebános meleg szavakkal köszöntötte a főispánt és kedves emlékeket elevenített fel a főispánunkkal és kedves szüleivel, debreceni működése alatt, az együtt átélt élményekből.

Nem sokáig maradhatott a főispán a derős hangulatu társaságban, félnyolckor autóra ült és hazasietett Gyulára, ahol a kormányzó tiszteletére rendezett katonai ünnepélyen vett részt.

Az öreg körtefa csonkjain elhelyezett acetilin lámpák fényénél, Farkasinszky Imre szép nótái mellett jó hangulatban maradt együtt a főispán korai eltávozását sajnáló társaság.

Szabályrendelet az aratógépek használatáról:

1 §. Az aratógépek használata általában tilos.

2 §. Akinek saját aratógépe van, azt saját gazdaságában indokolt esetben és kivételesen (a 3. §-ban irt feltételek mellett) használhatja, de saját gazdaságán kívül más részére sem ellenszolgáltatásért, sem anélkül át nem engedheti.

3 §. Ha az aratógép tulajdonosa aratógépét használni szándékozik, tartozik ezt a községi előjárásnak (polgármesternek) lehetőséghez képest előzetesen, de minden esetre az aratógép használatba vételétől számított 3 nap alatt bejelenteni és igazolni azt, hogy aratásra kerülő, 12 kat. holdankint 1—1 aratómunkást leszerződött és tényleg alkalmazott az aratásnál.

4 §. E szabályrendelet rendelkezéseinek áthágása kihágást képez és azért, aki

- a. aratógépét másnak használatra átengedi,
- b. aki aratógépének használatát adott határidő alatt be nem jelenti,
- c. aki a megszabott számban aratómunkást nem fogadott fel és nem alkalmazott,
- d. aki e szabályrendelet rendelkezéseit kijátssza, kihágást követ el és az 1928. évi X. t.-c. alapján büntetendő.

- 5 §. Hatóságok: I. fokon
- a. főszolgabíró,
  - b. városi kihágási bíró.
- II. fokon: alispán.
 III. fokon: kihágási tanács.

Ez a határozat (szabályrendelet) szabályszerűen meghirdetendő és a m. kir. belügyminiszter urhoz jóváhagyás végett felterjesztendő.

Erről további eljárás végett a vármegye alispánját értesítjük.

Kmft.

Kiadta:

Dr. vitéz Pánczél, vármegyei főjegyző.

ZÁRÓVIZSGA ÉS DIVATBEMUTATÓ

volt e hó 12-én községünkben. Fekete Jánosné urhölgy növendékei az általuk elvégzett 3 hónapos szabó és varró tanfolyamot fejezik be. Szokafianul ügyes és kedves vizsgaszerű ünnepélyen mutatták be a nyilvánosságunknak, mit tanultak. A meghívott és érdeklődő hölgyközönség már a kora délutáni órákban nézegette és bírálta a kiállított, általuk készített ruhákat, szakértő és szigorú szemmel. Ügyes és szellemes színes papírból készült modellek álltak az asztalokon, elkészítendő toalettek kicsinyített másai. A teljesen egyéni módon elkészített szabásminták, rendes és pontos munkát mutattak. A közönség előtt folyt le az „alakra mintázás” újszerű és tökéletesnek mondható módjának bemutatása. Végül a mester — Fekete Jánosné urhölgy — bucsút vett a végzett növendékektől. Apró, de meleg szívre mutató kis ajándékai bizonyították, hogy nemcsak tanította, de szerette is őket. A közös munkában családias, meleg, uri hangulatot teremtett. A jelenlevő hölgyek megalapozták ezt meg és örültek, hogy közülük egy ilyen életrevaló, modern és szükséges munkát ilyen teljes sikerrel elvégzett. Úgy tudjuk, a tanfolyam ősszel újra megnyílik. Reméljük, még számosabb tanítvánnyal.

Frontharcos Bajtársak Figyelem!

Az 1914—1918 évi világháborúban résztvevő katonák közül — akik e csonka hazában, városokban, falvakban szerte szórtan élnek — igen sokan még mindig nem látják be az összefogás szükségességét és azt, hogy a frontot járt katonáknak saját érdekeik és szerzett jogaik megvédése, illetve további eredmények kivívása miatt egy táborba kell tömörülniük, hogy egységes frontot alkotva világháborús együvé tartózkodásukat kimutassák és anyagi boldogulásuk érdekében további eredményeket érjenek el.

Ezt a célt szolgálja az Országos Frontharcos Szövetség jól felépített hatalmas szerveztségével és ezért kell belépni — saját érdekében — mindenkinek a Frontharcos Szövetségbe.

Ezért — s hogy a Frontharcos Szövetség Gyomán is megalakulhasson, érkezik Gyomára folyó év július hó 19-én az Országos Központ kiküldöttje, dr. Vojtsek Ottó az orsz. szervezési osztály vezetője, amikor is propaganda előadás, délután gyűlés, este fél 8 órákor pedig frontharcosok bajtársi vacsorája lesz az Erzsébet ligeti pavilonban.

Jelenkezések a fenti határidőig még mindig elfogadtatnak a községi levénteirodában.

Tagjainkat a lovábbi programról a Gyomai Ujságban minden héten értesíteni fogjuk.

Szervező tisztt.

Súlyosan elítélték a betörőbanda vezetőit

A gyomai csendőrség hosszú nyomozás után március második felében ártalmatlanná tette a Gyoma és környékét fosztogató Knap Jánost és bandáját, akik hónapokon keresztül több sikeres betöréses lopást végeztek.

Az elfogott banda vezetői Knap János és ifj. Csahocki Imre endrődi lakosok, több napon keresztül vezették félre a nyomozó hatóságot, míg mégis megtörték és egymás után nevezték meg a banda többi tagjait, egyben pedig 16 betörést ismertek be.

A gyulai törvényszék a napokban hirdetett ítéletet a betörők fölött és Knap Jánost 3 évi, ifj. Csahocki Imrét 2 évi R. Kiss Istvánt másfélévi fegyházra ítélte.

R. Kiss Istvánt 1 hónapi fogházra, a fiatakorú 14 éves V. I.-t dorgálásra, id. Csahocki Imrénét és férjét 1—1 hónapi, végül pedig Zanyak Lajost 2 hónapi fogházra ítélte.

A kir. Törvényszék Csahocki Imréné és férje büntetését 3 évi próbaidőre felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

Bizonytalanság a bércséplősök és a munkások között

A gyomai gazdák, bércséplősök és munkások f. hó 18-án este 6 órákor dr. Sorbán Jenő főszolgabíró elnökletével népes számban jelentek meg a község házában összehívott értekezleten, hogy a bércséplőgéptulajdonosok és munkások között megegyezést kössenek a cséplési időre.

Az izgatott légkörben elhangzott felszólalások mind csak egyoldalúak voltak. Sajnos, a főszolgabíró úr minden igyekezete kárba veszett, mert mély szociális gondolatokkal előadott megvilágításait és kérelmét nem értették meg.

Az értekezletet dr. Sorbán Jenő főszolgabíró nyitotta meg, majd a jelenlevő Olvasókörök kiküldöttjei (10), a bércséplőtulajdonosok (40) és a munkások (10) előtt vázolta, hogy mért vált szükségessé ez a megbeszélés.

A súlyos esztendő terhei alatt a magyar társadalom minden rétege sokat szenvedett — mondotta többek között — de az elvitathatatlan, hogy a leg súlyosabb időkben mégis a munkásság élt.

Lerongyolódva, kiéhezve áll a munkássága magyar életben, ezért át kell érezni a helyzet fontosságát és meg kell egyezni.

Nem lehet kivánni a munkásságtól, hogy 1 százalékos levonás után járó feles kereseléből még a két etetőt is fizessék. Ez nem volt eddig szokásba. A súlyos helyzetben kölcsönösen igyekezzünk a megélhetést elviselhetővé tenni. Ha ez megtörténik, vagyis ha ilyen szellemben velem együtt dolgoznak, akkor én mindenkor segítek. De, aki a megértés ellen van, az ne számítson segítségemre.

Ugyanakkor foglalkozva a munkássággal, jóakarattal figyelmezteti őket, hogy becsülettel igyekezzenek megkeresni a téli kenyeret, mert aki nem igyekszik és nem hajlandó dolgozni, az nem számíthat támogatásra.

Többek felszólalása után dr. Sorbán Jenő főszolgabíró látva, hogy a cséplésre vonatkozóan nem tudtak megállapodni, ismételt hangsúlyozta, hogy meg kell találni a megegyezésre a módot, mert közös érdek a cséplés zavartalan folyása, ha megtörtént az arálás. Azt is hangsúlyozta ismételt, igyekezzék mindenki dolgozni, mert a télen már nem támogatják azt, aki nem használta ki a nyári munkaalkalmat.

Hirdetmény

A gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság 21321/2—1936. III. sz. rendelete alapján a községi adóhivatal felhívja az adózók közönség figyelmét arra, hogy mivel a termények learatásának és betakarításának ideje hamarosan be fog következni, adófizetési kötelezettségének mindenképp tegyen eleget, mert ellenkező esetben a felfolytató végrehajtási eljárás csak felesleges költségeket okoz.

Gyoma, 1936. június 17.

Községi Adóhivatal.

VIZSGA

A hívős templomban ünnepelőbe öltözött gyermekserg várja a nagy próbatétel kezdetét. Megilletődött izgalommal a főbejárat ajtóira függesztik szeméiket és izgalom feszeng a pirosragyult gyermekarcokon. Ez a drukk, a tréma, a számonkérés önkívülete, amit többé-kevésbé mindenki érez, akinek tanúságtétellel kell számolnia a nyilvánosság előtt. A nyilvánosságot itt a szülők, helyesebben az anyák és női hozzártartozók képviselik, na meg már a szerencsésen levizsgázott nebulók, akik boldog kajánossággal, szinte páholyból élvezik a most vizsgázók szorongását. Feltűnően kevesen vannak az apák igaz, hogy most zsendül az élet kinn a mezőkön és ilyenkor a férfi nép nem ér rá.

Jön a nagytiszteletű, az iskolaszék elnöke. Pár jószágos szóval lecsillapítja az izgalmat és megnyitja a vizsgálatot. Zsoltárt énekelnek. Őde hangon fujják tele tüdővel és az ének, szorongásukból felszabadultan szárnyal és betölti a hatalmas templomhajót. Ezzel már bent is vannak a vizsgában, mert ez már vizsgai produkció. Mire elhangzik az ének, addig az izgalom is elűl. Az iskolaszék nagytiszteletű elnöke kérdez és felelnek a gyermekek.

Ósapayné leány III-ik osztálya vizsgázik. Tudnak a kislányok. Hibátlanul mondják a zsoltárokat, dicséreteket, Mózes és a próféták történeteit. Verseket szavalnak. A rajz tanulásáról úgy számolnak be, hogy a rajzfüzeteket kiosztják a gyülekezet között megtekintésre.

Érdekes a tanítási mód. Itt mindent betűszerint, szóriszóra tanítanak, dicséretet és verset, (ez magától értetődne) hanem a történeteket is, úgy, hogyha a felelő gyermek abbahagyja, szó szerint folytatja a szöveget a másik. Nagyon nagy munka ez a tanulónak, mesztérének is igen veszélyes feladata, a szöveg szó szerinti betanítása. De tudnak és itt most ez a fontos.

Még szóval és virággal felköszöntik a jó tanítónőt és vége is van a vizsgának. Rendben, zárt sorokban vonulnak el, de már felszabadultan a szabadság örömeivel.

Lehet játszani!... boldogan, önfeledten... szeptemberig.

B. I.

Kifejtett, vagy kicséplelt üres mákfejet (gubót) és szarát vásárolj a HANGYA szövetkezet. Községekben, ahol Hangya nincs, írásbeli ajánlatra vásárlási megbízatást ad magas jutalékkal!

ALKALOIDA
Vegyészeti Gyár R.-T. Budapest IV. Irányi-u. 27.

A Futuránál

libatömésre alkalmas nagyszemű száraz morzsolt tengeri kapható.

Védekezzünk a vérhas ellen

A melegebb időszak és a gyümölcsesszezon beálltával számolnunk kell azzal, hogy az évek óta szörványosan előforduló vérhas esetleg időmegesebben lép fel. Különösen a csecsemők között okozna ez érzékeny pusztítást, de a felnőttek megbetegedéseivel is rengeteg veszteség járna. A betegség megelőzésével mindezt elkerülhetjük és ezért nem lesz érdektelen, ha a vérhas elleni védekezés tudnivalóit az alábbi népszerű szövegezésben ismerjük.

Mi okozza a vérhas?

A vérhas a vérhasbaktériumok okozzák, melyek a gyomrunkba jutnak.

Hogyan jutnak be ezek a csirák a gyomrunkba?

Ezek a csirák olyan ételekkel és italokkal jutnak be a gyomrunkba, melyek vérhasbaktériumokkal szennyezettek.

Hogyan jutnak ezek a baktériumok az ételünkbe és italunkba?

A vérhasban szenvedő beteg beléből millió és millió baktérium ürül ki. Az ürülék a talajra jut. Legyek telepednek rá, a csirák a testükre ragadnak. Az így szennyezett legyek a vérhasbaktériumait újból lerakják ételünkre, italunkra, melyekre rászállnak, beleköszölnak. Ha már most ezt az ételt elfogyaszadjuk, a baktériumok beléjűnnek a gyomrunkba és megbetegítenek. A talajra utott fertőző csirákat az esővíz belemoshatja a kútunkba, ha ebből iszunk, megbetegszünk. Ha olyan ételt, vagy italt fogyasztunk, amelyet a beteg készített, vagy árusított, szintén megkaphatjuk a betegséget.

Megkaphatják-e a betegséget azok, akik a vérhas beteggel egy szobában élnek?

Igen, megkaphatják, ha nem védekeznek.

Mit kell tennünk, hogy a családtagok a fertőzést elkerüljék?

A vérhas beteg ápolója és hozzátartozói a maguk és mások egészségének megóvása céljából kötelesek a következő óvszabályokat megtartani.

Ahol vérhas beteg van a lakásban, ott a lakás főbejárálán, szembe fordított figyelemmel a vörös cédulát kell kifüggeszteni, amit csak az orvos engedélyével szabad levenni. Amikor a betegség megszűnt, vagy a kórházba szállítás után a fertőtlenítést a fertőtlenítő elvégezte, a vörös cédulát az köteles eltávolítani.

Nem szabad a vérhas beteggel meglátogatni.

Nem szabad a vérhas beteggel bérkocsin, vagy bármely más közlekedési eszközön szállítani. A ragályos beteg szállí-

tását a kezelőorvos megkeresésére csak a hatóság engedélyezheti.

Nem szabad a beteget más lakásba vinni, ha csak azt a hatóság előbb meg nem engedte.

Nem szabad a vérhasban szenvedő beteggel egy lakásban lakókat a kisdudóvódába, vagy az iskolába engedni. A kiállítás iránt hivatalosan a községi orvos intézkedik, ő határozza meg a kiállítás idejét és azt, hogy mikor mehetnek azok újra iskolába.

Nem szabad a kutak mellett mosni, különösen nem a beteg szennyes fehérneműjét.

Nem szabad a vizeskannát a kut fölé tartva vízzel meglőtteni, sem azt a vödörbe meríteni.

Nem szabad élelmiszerekkel foglalkoznia annak, aki vérhasban szenvedő beteget ápol, vagy azzal egy lakásban lakik (tejárusítás, gyümölcsárusítás stb.)

Nem szabad a betegszobában használt ágyneműket, ruhákat, az ablakon szellőztetni, tisztogatni, porolni.

Nem szabad a beteg szobájából kivinni az ott használt ágyneműket, ruhákat, játékokat, könyvet, újságot, levelet, evőeszközöket, takarítóeszközöket és egyéb tárgyakat, mielőtt azokat nem fertőtlenítették.

Nem szabad megengednünk, hogy a beteg szobájába legyek jussanak be, mert ezek rászállnak a beteg ürülékkel szennyezett ágyneműjére, székletére s a magukra szedett csirákkal továbbrepülnek s rászállnak ételünkre, melyeket a csirákkal fertőznek. Használjunk légyfogót, légyhálót. Az ürüléket, vizeletet, ételt, italt fedjük le.

Nem szabad a beteg lakásából a szemetet a löbbi szeméthez önteni, hanem azt el kell égetni.

Nem szabad a beteg által használt árnyékszékelt a beteggen kívül másnak fertőtlenítés nélkül használni, miért is azt a betegn ápolója minden használat után fertőtleníteni tartozik.

Nem szabad a beteg szobájában állatokat (macska, kulya) tartani.

Nem szabad az olyan ház-
kútvizéből inni, ahol vérhas beteggel ápolnak. Lehetőleg csak ártézi kút vizéből igyunk; minden étkezés előtt és székelés után mossuk meg a kezünket jól szappannal; étellen, romlott gyümölcsöt ne fogyasszunk, jó gyümölcsöt is megmosva, hámozva együnk; nyáron ne válasszuk el csecsemőinket, láplálásukra és ápolásukra nagy

Mesészép a frizura — kalap nélkül is!

Forró nyár — könnyű ruhák — lobogó haj! Most érvényesül csak igazán a haj könnyed hullámossága és ragyogása — most mutatkozik meg igazi szépsége, melyet a természet és a helyes ápolás adott meg.

ELIDA SHAMPOO

KAMILLOFLOR

A szőkéknek készült alkalmas Kamilloflor Special Shampoo megtartja a haj természetes aranyos fényét és azt visszavarázsolja, ha már eltompult volna. Gyönyörű fényt ad.

BRUNETAFLO

A sötét hajnak készült alkalmas Brunetaflor Special Shampoo ragyogó mély fényt ad és a sötétbarna színnyalatokat soha nem sejtett pompában juttatja érvényre. Mély fényt ad.

gondot fordítsunk, mindenféle hasmenés kezdetén azonnal vigyünk orvoshoz.

FERTŐTLENITENI kell mindazt, ami a beteggel, vagy a beteg váladékával, ürülékével érintkezésben volt. A fertőtlenítést a betegség tartama alatt a beteg ápolója, illetve hozzátartozói tartoznak végezni, az orvos utasításának alapján:

A szennyes ágyneműt a lehozás után azonnal valamilyen fertőtlenítő szerbe kell 2 órára beáztatni (1: 1000 sublimát, 5 százalék kreozolszappan, 4 százalék lugkő, 5 evőkanál szóda, 1 liter vízre 6 százalék szódaoldatot stb.) úgy, hogy az oldat a ruhát elakarja. Kimosni a ruhákat csak azután szabad a lakásban.

Játékokat, könyvet, újságot, levelet legjobb elégetni. A betegszobában megmaradt élelmiszert olyan céltól kivinni, hogy azt más felhasználhassa, nem szabad.

Az evőeszközöket, táányókat stb. minden étkezés után a betegszobában kell 4 százalékos lugkő, vagy 6 százalékos szóda meleg oldatában megmosni és azután tiszta vízzel jól leöblíteni.

A köpöcsészében gyűjtött köpelet és az állandóan befedett éjjeliedény, vagy ágytál tartalmát 20 százalékos oltott méz oldatával összekeverve az árnyékszékbe kell önteni, az edényeket pedig fertőtlenítőszerezrel újból megöblítve, ki-

vülről lemosva, 2 óra hosszat állni kell hagyni.

Az árnyékszék üledéskáját, padlóját, ajtókilincset és minden részét, melyet a beteg kezével megfoghatott, 5 százalékos kreozolszappannal, vagy 5 százalékos carbolsav oldatával le kell mosni. A beteg ápolójának mindannyiszor meg kell mosnia a kezét az orvostól ajánlott fertőtlenítő oldatba, vagy jól habzó háziszappannal, ahányszor csak hozzányul a beteghez, vagy a beteg ágyneműjéhez. Leghelyesebb, ha a beteg ágya mellett állandóan ott áll a labor víz, ahol a kezét azonnal megmoshatja.

Ha a vérhasban szenvedő beteget kórházba szállították, vagy ha meggyógyult, vagy pedig meghalt, akkor a lakást fertőtleníteni kell.

A fertőtlenítés mindenkire nézve kötelező és ingyenes. A fertőtlenítés előtt nem szabad semmiféle tárgyat sem visszartartani, vagy elrejtetni, mert a fertőtlenítés előtt elmaradt tárgyak tovább terjeszthetik a betegséget.

Az óvszabályok megtartása kötelező a betegre, a beteg ápolójára és hozzátartozóira. Amennyiben ezeket kötelező óvintézkedéseket nem tartanának meg, a kihágási eljárás a főszolgabírói hivatal az 1876: XVI. t. c. alapján megindulja.

Megnyit a gyomai strandfürdő!

HÁROM ÉVI BÖRTÖN EGY VERSÉRT

A felvidéki magyarság szomorú helyzeti sikolt ki abból a cseh bírósági eljárásból, amelynek végén most 3 évi börtönre ítélték egy hatodikos gimnázistát, mert rimékbe szedte Jókai regénycímét és a verssorok között kifejezést mert adni magyar érzelmeinek. Felháborító ez az ítélet, de egyúttal megnyugtató is az a tudat, hogy már a cseh megszállás alatti született és a cseh szellemiségtől áthatott iskolákban tanult diák is így ír Jókairól:

JÓKAI

A jövő század regényét megértük,
Jöttek utána a bus Hétköznapok,
Reménnyel élünk mi Gazdag szegények,
Rablott kincsen a Szegény gazdagok.

Aki a szívét a homlokán hordja,
Rab Ráby módra tengődik csupán,
Aranyembernek keserves sorsa
A Politikai divatok után.

Enyém, tied, övé lett most az ország,
Magyar előidőnkéből nincs népünk,
A Csataképek még előttünk állnak
S a szélcsend alatt kisírjuk magunkat.

Lesz-e idő, hogy kötünk Még egy csokrot?
Sok Névtelen vár, hogy gazdát cserél?
Az Öreg ember nem vén ember, bizunk
S Kálnok utóda szenved, tűr, remél.

Hová lettek a Fekete gyémántok?
S a Kárpátok büszke hegysora?
Látod-e onnan, Jókai az égből,
Hogy Erdélynek nincs már Aranykora.

A Köszívü ember megtért fiahoz,
Magyar nábob is haj! — kevés maradt,
De Egy az Isten — mi tudjuk, hogy él
A szabadság a magyar hó alatt.

Mester, ha te most itt lennél közöttünk,
Enyhítnéd-e szívünk bánatát?
Kimondanád, hogy Mire megvénülünk,
Összeszedjük-e szétszórt garmadát?

Te nagy szivednek ezüst hegedűjén,
Egy szebb jövőről zengjen a hur,
Végét jósolnád szomorú napoknak,
Hogy nem lesz közöttünk több Uj földesur.

Neved nagyságát gyermekükbe oltják,
A magyar anyák édes csókjai...
Öröm, dicsőség magyarnak születni,
MERT TE IS MAGYAR VOLTÁL JÓKAI!

Szép és jó ez a vers, a csehnek is ezt bizonyították, amikor íróját 3 évi börtönre ítélték. Csak arra nem gondoltak, hogy a brutális ítéletnek aligha lesz „javító” hatása, de bennünk ismét közelebb visz egy lépéssel a revízió felé, amelyért minden erőnkkel küzdelnünk kell.

Van-e már életbiztosítása?

TURUL—MOBIRT

Életbiztosító Társaság.

Sziveskedjék érdeklődni

Bodon Lajosnál.

Kazinczy ut 10 sz.

Addig hozza rendbe aratógépét míg nem késő!

ARATÓGÉPALKATRÉSZEK és ARATÓPONYVÁK

Mc. Cormick, Massey Harris, Deering, Milwaukee, Johnston stb. gépekhez. Mindenféle mezőgazdasági gépalkatrészek, műszaki cikkek és olajok legolcsóbb beszerzési forrása: ZÖLDHEGYI és BARNA Budapest, V. Báthory utca 9.

A gyümölcsstandardizálás előnyei

Standardizáció az angol standard szóból származik, szabványegységei, típusai, stb. jelent, amellyel valamit mérünk. Így pl. léteznek standard-egységek a pénz, súlymérésére s vannak mezőgazdasági termények, gyümölcs, stb. minőség meghatározására. Mivel a gyümölcsök a fajtákon belül is különböző minőségűek, azokat megfelelően osztályozni kell, hogy leltételük alakban, jó áron kerüljenek forgalomba.

A standardizálással kapcsolatban a kereskedelmi gyakorlatban, különösen külföldön az osztályozott gyümölcs megjelölésére olyan kifejezések vannak használatban, amelyek segítségével az egymástól távol lakó vevő és eladó meg tudnak egyezni anélkül, hogy a vevő az árut látna volna. Pl. ha valaki Boszniában két vagon szilva-aszalványt kínál eladásra, a vevő felvilágosítást fog előbb kérni, hogy az áru milyen osztályú, stb., s nem fog belemenni az üzletbe addig, amíg azt nem látta. Ha pedig a kínáló értesíti, hogy a két vagon szilvája 70-es standardminőségű, akkor a vevő tudni fogja, hogy az olyan aszalvány, amelynek fél kilogramjában 70—75 db. szem van s ha nem is látta, de tudja, hogy mit vesz és megrendelheti megtekintés nélkül akár telefonon, sürgönyileg, vagy levélben, függetlenül a távolságtól.

A standardizálás eredetének kezdetét ott kell keresni, amikor maga a fogyasztó kezdte követelni az egyenletes árut, aminek következtében az eladó osztályozni kezdte a gyümölcsöt, hogy ezzel a fogyasztók kívánságait kielégítse, miáltal a gyümölcsosztályozás terén mind nagyobb és nagyobb haladás mutatkozott és komoly téri hódított. A nyers gyümölcs standardizálása a legtekintélyesebb fejlődést a háború utáni időben érte el.

A gyümölcs eladásával kapcsolatban gyűjtési, válogatási, raktározási, keverési, szállítási,

hirdetési műveleteket a standardizálás megkönnyíti és olcsóbbá teszi.

Különböző fajtájú gyümölcsnek más és más a piaca, fogyasztója, ezért a mai modern gyümölcskereskedelem már megkívánja a fajlamegkülönböztetéseket s ezen belül a minőségi meghatározásokat is. Vannak piacok, ahol pl. a nagy almákat, más helyen pedig az aprókat keresik. Amikor mi már a szedésnél az egyes fajtákat elkülönítjük egymástól, ez az eljárás tulajdonképpen a standardizálás alapja, s ha ilyenkor a minőségre nyilvánvalóan gyümölcsöt is elkülönítjük, akkor ezzel olcsóbbá lesz az osztályozott gyümölcs szállítása.

Egyes gyümölcsfajták raktározással sokáig tarthatók el, azokat eladás céljából olyankor hozzuk forgalomba, amikor a piac már nem tulzsufoll, viszont vannak gyümölcsfajták, amelyek eltarthatása nem jár kelendő eredménnyel, miért is ezekkel nem fogjuk a helyet hiába foglaltatni. A standardizálással tehát olcsóbbá lehet tenni a raktározást.

A standardizált gyümölcsre egyes államokban kedvező feltételek mellett megfelelő pénzhitel is szereshető, mert a standardizált gyümölcsnek értékét könnyen lehet megállapítani. A standardizálással tehát könnyebb a hitelszerzés is.

A standardizálással tekintélyesen növelhetjük a vevők számát, mivel nem feltétlenül szükséges az árut közvetlen a piacra vinni, hanem a minőségi osztályok megjelölésével, kifejezésével nagy távolságról is meg lehet rendelni. A standardizálás tehát megkönnyíti az áru eladását is.

A standardizált gyümölcs meghirdetésével növeljük a gyümölcsfogyasztókat, és megkönnyítjük a vevőknek a vásárlást.

A tapasztalatot eléggé megmutatta, hogy a fogyasztónak jobban tetszik és szivesebben vá-

sárol standardizált, egyenletesen kiválogatott gyümölcsöt, mint a keveréses standardizált gyümölcs. Ebből nyírt háromnegyszeresen drágábban adható el, mint az osztályozatlan, csomagoltan kevertém. Standardizálással tehát a gyümölcsárát is megjavíthatjuk.

A standardizálás mindezen előnyeit, azonban csak akkor élvezhetjük, ha ennek előírt szabályait szigorúan követjük. Gyula, 1936. június 2-én.

Matusek György
gyümölcsstandardizációs intéző.

Intézkedések a nyári fürdésre.

A járási főszolgabíróség az 1936. évre a következő intézkedéseket tette meg, hogy elől vegye az évenként ismétlődő vízbefulladásoknak.

A strandfürdő helyeket az alábbi helyeken jelölte ki:

1. Gyoma községben a Hantlosteri alatti rész a csobogóig.
2. Endrőd községben a folyó bal partján, a cigánytelep irányában, a hid bal oldalán és az ugynevezett Kisszabó részen.

A kijelölt helyeken kívül máshol fürödni nem szabad. A fürdőhelyek táblával lesznek megjelölve.

Akik a meg nem engedett helyeken fürödnek, azok kihágást követnek el. De nem szabad a fürdőhelyekre kutyákat vinni, s a fürdőhely közelében bármiféle jószágot fürösztetni, vagy uszítani.

NEM OLCSÓBB MÁR A BOROM mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVÍZ 30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtelt újbor Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felül rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordón 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvéttel. Egy pengő levélbéllyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italok. Ízta, tökéletes zamatúak és nem savanyúak.

Cím: Székely Ferenc

Soltvadkert, Pestmegye.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN

Figyelmeztetnek a cséplőgép tulajdonosok,

hogy a mezőgazdasági termények szemvesztésének megóvása és a tűzbiztonság tárgyában kiadott miniszteri rendeletek értelmében cséplőgépekkel sem a bérceplést, sem a saját gabonájuk elcséplését meg nem kezdhetik addig, amíg cséplőgépeiket ezen gépek megvizsgálására alakított bizottság meg nem vizsgálta, s ezen vizsgálat alapján az előjárásigolyt oly értelmű bizonyítványt nem nyertek, amely szerint cséplőgépeik tűzbiztonsági és műszaki szempontból kifogás alá nem esnek.

A tűzbiztonság tárgyában kiadott miniszteri rendeletben foglaltakhoz képest közhírré teszi az előjárásigolyt, hogy vasúti pályamenti birtokosok, illetőleg bériók a vasúthoz legközelebb eső részen kötelesek az aratást megkezdeni. A learatott terményeket a vasútvonalak mentén a sínektől mennél távolabb, de legalább 100 méter távolságra kell összerakni. Akik ezt nem tehetik meg, földjeik keskeny volta miatt, kötelesek onnan terményeiket a legrovidebb idő alatt elhordani.

Köteles a pályamenti gazdaközönség a tartót a vasút mentén legalább 100 méter szélességben az aratók nyomában haladéktalanul feltisztogatni és az első keresztortól 5—10 méter távolságban a vasútfelől legalább 3 méter szélességű védőszántást végeztetni. A védőszántásoknak egyvonalba kell esniük, mert a lépcsőzetes védőszántások futótűz ellen nem nyújtanak védelmet.

Vármegyei tűzoltó szövetségi közgyűlés Szentendrason

A békésszentandrasi önkéntes tűzoltó testület június 14-én ünnepelte fennállásának 10 éves évfordulóját, amikor is a vármegyei tűzoltó szövetség ott tartotta rendes évi közgyűlését és versenyét. E gyűlésen adta át dr. Marinovich Imre országos elnök, h. államtitkár vitéz dr. sarkadi Márk Barna alispánnak a XV. éves szolgálati érmet.

A versenyen járásunkból csak az endrődi csapat vett részt a mozdonyfecskendő 5-ös gyors-szerelésben, ahol szép helyezést ért el.

A jövő esztendőben Mezőberényben tartják a közgyűlést és versenyt.

Az idei esős időjárás és a gyümölcsfabetegségek kérdését tárgyalja a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még az almamoly elleni védekezés vitás kérdéseiről, a szőlő ezévi speciális műveléséről, a gyümölcsfák egy új metszés módjáról, a hangyák elleni védekezéséről, a szőlő zacskózásáról, a kajszinbarackfák gutaütéséről, a cserbogarapajor irtásáról stb. A dúsan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, V., Földművelésügyi Minisztérium) egy alkalommal e lapra való hivatkozással díjtalanul küld mutatványszámot.

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszer-tár tart szolgálatot.

A zöldmező szövetség ügyvezető alelnöke dr. Piukovics József és központi felügyelője Tolnay Z. Géza Gyomán és Endrődön tartózkodtak kedden és szerdán és megnézték a tavaszi telepítésű lucernákat, amelyek nagyon jól sikerültek.

Filléres gyors lesz június 28—29-én a Balaton mellé. Menetidj oda-vissza 7 P. Az elszállásolás személyenként 2.60—3.50 P. Jelentkezni június 20-án délig lehet a gyomai állomásnál.

HÁZIASSZONYOK! Megjelent a DR. OETKER gyár 1936. évi első kiadású fényképes receptkönyve, melyet kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve küld: DR. OETKER A. TÁP-SZERMŰVEK Budapest, VIII. Conti u. 25. Sütőpor és vanillincukor ára most levelenkint 12 fillért.

Június 16-án a postától a vasútig terjedő utvonalon elveszett egy detektoros rádió. Aki azt megtalálta, adja be a készüléket vagy a postahivatalhoz vagy a községhez a rendőrségnek. Özv. Nagy Lászlóné póhalmi tanítónő.

„A békéscsabai fiú felső kereskedelmi iskolában és a vele kapcsolatos női kereskedelmi szaktanfolyamon a beiratások június 26 és 27-napjain délelőtt 8—1 óráig lesznek.“

A „Pesti Napló könyvek“ július havi új kötete. Nagy irodalmi szenzáció Az Est-lapok kiadásában megjelenő „Pesti Napló Könyvek“ kedvezményes könyvsorozatnak július 1-én megjelenő új kötete. A nagyszerű amerikai néger író, LOBAGOLA ÖNÉLETRAJZA az új könyv, amely az újabban megjelent életrajz-regények között a legizgalmasabb. Lobagola az afrikai vadember törzs gyermeke, aki elszakadt primitív életét élő törzstestvéreivel, Angliába kerül, ahol magába szívja a nyugati kultúrát, amellyel végül is ellentétbe kerül és visszamegy szülőföldjére a vadak közé. Fajtája azonban idegenkedve, ellenség gyanánt fogadja, Lobagola újra hajóra száll, megint Angliába, majd Amerikába kerül, ahol megírja ezt a lebilincselően érdekes könyvet — önéletrajzát. Ezt a nagyszerű regényt az Est-lapok olvasói és előfizetői 1 pengő kedvezményes áron kapják.

A folyékony gyümölcsöt, gyümölcsleveket háziilag is könnyen előállíthatjuk. Nem kell hozzá csak néhány edény és vászon szűrő. Bármilyen kisebb mennyiségű gyümölcs is feldolgozható. Erről, valamint a gyümölcsfák nyári alakító metszéséről, a gyümölcs zacskózásáról, a szemzés módjáról, a dió termesztéséről, a június havi teendőkről stb. ír a „MAGYAR GYÜMÖLCS“ legújabb száma, melyből lapunkra való hivatkozással egy alkalommal ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrassy ut 8.

Angol nyelvtanítás. Külföldön végzett nyelvtanár (Besancon, Grenoble, Páris, London) francia és angol tanítást vállal csoportban is. Érdeklődés és jelentkezés Wagner Mártonné urhölgnél. Tanítás kezdete július 1-én.

Szerkesztői üzenet. B. I. íj. Érik a buzakalász... A vers és a költemény között nagy a különbség. Ez még csak verselés és más szavakkal annak a megisméltése, amit költeményekben olvashatott. Még mindig nemesebb időtöltés, ha ezzel foglalkozik, mintha ponyva regényeket olvasna.

A híres filmszínész és a naiva szerelmi regénye. Erről az érdekes új pletykáról is beszámol a Délibáb most megjelent új száma. Rengeteg érdekes kép, riport, színházi beszámoló, kulisszatitok, nagyszerű rádióműsor, külön gazdag filmrovat, rejtvény és rengeteg szépirodalmi olvasni való teszi gazdag tartalmúvá a népszerű színházi hetilap új számát, melynek ára 20 fillér.

A Körösvidékben olvassuk: Bud János dr. a békéscsabai kerület országgyűlési képviselője június 25-én öt napra Csabára jön. Itt tartózkodása ideje alatt nemcsak a belterületi egyesületeket, de a tanyai köröket is meglátogatja; mégpedig azért, hogy a hozzáfutó tanyai választóknak ne kelljen bejönniök a városba.

És a gyomai kerület képviselője ???

Szög a tüdőben. Egy Jackson nevű sebész bravuros műtéttel vett ki egy hároméves kisfiu tüdejéből egy különös módon odakerült szöveget. Erről közöl rendkívül érdekes cikket Tolnai Világlapja új száma. Száznál több kép, szórakoztató cikkek légiója, nagyszerű novellák, folytatásos regény, rádió, film és rejtvényrovat teszi gazdag tartalmúvá a népszerű képeklap új számát, melynek ára 20 fillér.

A magyar temperamentum

még az ételekben is érezhetővé válik Magyarországon!... A kalács és finom sütemények különösképpen ropogosak, kiváltképpen lazak Magyarországon!... Ez azonban egy szerrel melynek használata a sikert biztosítja könnyen elérhető:

D. OETKER
Magyar Gyümölcs

12F.

Országos érdeklődés mellett folyik már egy hete Békésen a kaszásokeresztesek nagy törvényszéki tárgyalása.

A FUTURA repcét is vásárol. Eladók adjának mintát a Wagner fakereskedésbe.

Újpesten egy kompról többen beugrottak a Dunába, mert megijedtek, hogy süllyed a komp. Eddig 11 halottat fogtak ki a Dunából.

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936 év június 3-tól június 19-ig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

F. Kiss Endréné Dorkó Erzsébet fia Tibor rk., Dinya Lajosné Hanyecz Etel leánya Ilona rk., Nagy Ilona leánya Ilona, Erzsébet rk. ;Bela Imre Jánosné, Hanyecz Ilona leánya Magdolna Matild rk., Novák Mihályné F. Nagy Zsuzsanna fia István ref.

Házasságot kötöttek:

Gecsei Ferenc és Dinya Mária. Gold Árpád és Breuer Lenke, Ádám Balint és Nagy Erzsébet.

Meghaltak:

G. Szabó Lászlóné Csalah Terézia 62 éves ref., László István 76 éves rk. Varga Irén 1 hónapos ref., Jónás István 6 hónapos ref., Pető Sándor 76 éves ref.

Köszönetnyilvánítás.

Akik felejthetetlen testvérünk és nagynénénk

özv. **Sándor Mihályné**

szül. **Gecsei Terézia**

temetésén megjelentek, akik drága halottunkat betegsége alatt meglátogatták, azoknak köszönetet mondunk, hogy velünkérzésükkel enyhítették nagy fájdalmunkat.

Gyoma, 1936. június hó.

A gyászoló család.

SPORT

Északi II. o. állása VI. 20-án:

1 MSzSC	22	20	1	1	109	21	41
2 MTK	23	18	1	4	88	23	37
3 ETK	22	14	5	3	74	21	33
4 GyTK	23	11	5	7	38	41	27
5 BISE	21	11	4	6	47	40	26
6 Törekvés	22	9	5	8	42	38	23
7 GySC	22	7	5	10	35	48	19
8 TAC	21	7	2	12	26	53	16
9 KTE	22	6	3	13	32	73	15
10 Hunyadi	22	7	1	14	23	66	15
11 Máv II.	23	5	4	14	35	66	14
12 Turul II.	23	5	4	14	29	60	14
13 VSE	24	3	4	17	25	61	10

Június 21-i mérkőzések

Gyomán: GyTK—KTE, Mezőberényben: MTK—ETK és Törekvés—Máv II., Békésszentandrás: Hunyadi—TAC, Szarvason: Turul—BISE.

Sporthírek

Az MLSz országos elnöksége június 9-én tartott ülésén megemlékezett a DLASz fellebbviteli bizottságának a GySC—GyTK ügyben 1936. január 21-i határozatainak ama részét, mely a 2 büntető pont levonásának mellőzésére vonatkozik és az alszövetséget, új szabályos határozathozatalra utasította. Ezzel a régóta huzódó „Matalak-ügy” újból a felszínre fog kerülni.

Hadsereg-kupa mérkőzések során a csabai 10. gy. e. válogatott csapata felett győzedelmeskedő debreceni repülőtéri csendőrkülönítmény csapata kedden 2-1 arányú vereséget szenvedett az I. határőrkerület válogatott csapatától s a kupa további küzdelmeiből kiesett. Az I. sz. kórház-Szombathelyi repülőtéri csendőrkülönítmény meccset a budapesti kórház nyerte 2-0 arányban, Vig IV. góljaival.

Az alanti kedves sorokat kaptuk: „Kedves szerkesztő ur! Mi, Kondorostanyán lakók nagyon szeretjük a sportot és félévvel ezelőtt megalakítottuk a mi szerény kis egyesületünket a Testedzők Körét. Szeretnénk ha a Gyomai Ujságban rólunk is írna egy pár sort a szerkesztő ur. Pünkösdi hétfőn játszottunk először az Endrődi TK II. csapatával, eredmény 6-1 volt, június 14-én pedig Kondorosi TE kombinált csapatával, melytől 7-1 arányú vereséget szenvedtünk. Nem csüggedünk azonban, sőt nagy reményekkel indulunk a következő mérkőzések elé, mert közönségünk között oly lelkes támogatóink vannak, mint Bencze József kántor ur és dr. Bartha János orvos ur, akik úgy erkölcsileg, mint anyagilag is sokat áldoznak szerény kis egyesületünk további boldogulásáért. Egyesületünk elnöke:

dr. Bartha János, díszelnök: Bencze József, alelnök: Gubucz István kereskedő, titkár: vitéz Miskolczi Gábor tanító, intéző és csapat kapitány: Orlics János fényképész, szertáros: Gubucz Vince, pénztáros: Farkas Lajos.

Sporttársi üdvözzettel
Orlics János futball-intéző.

A magunk részéről sok szeretetsé kívánunk az új egyesület működéséhez. Egyébként a GySC II. csapata holnap—vasárnap—barátságos mérkőzést játszik a kondorostanyaiakkal, míg a GySC kombináltja Dévaványára rándul át.

GYTK—GYMTE 3 0 (0-0).

barátságos, bíró Kiss.

A vasárnap szabad napot kihasználva barátságos mérkőzést tartott a GyTK csapata a volt GYMTE csapatával. Nem lenne teljes a beszámoló, ha meg nem emlékeznénk arról, hogy a mérkőzés első felét, milyen fűgőn és észszerűen futballozták végig az ugynevezett öregek. A második félidőre már nem telt az iramból, s így kénytelenek voltak meghajolni az állandó tréningben lévő fiatalok lendületének. Ezzel mindenképpen igazolódott, hogy még 10-12 év után is van játékos, akiknek legyőzéséért meg kell dolgozni a fiataloknak. Továbbá igazolódott az is, hogy egy mérkőzést lehet szépen, csendben és egymást szerezve lejátszani, — ezt megmutatta az öreg csapat a fiataloknak. — Megmutatták, hogy nem csak akkor kell egymásnak örülni, ha győz a csapat, — hanem akkor is — amikor elveszti mérkőzését.

Kiss sippelére a következőképpen állottak fel a csapatok.

GYTK: Porcsalmi — Hatvani, Vatai I. — Csikós. Lakatos, Kertész, — Olajos, Nádudvari, Rau, Bartha I., Bartha II.

GYMTE: Krutek — Rozsnyai. Szilágyi — Hainfarth, Tandí, Szendrei, — Krampner, Szendrei II., Szilágyi, Mayer, Gecsei.

A játék hatalmas iramban kezdődik. A 8.-ik p.-ben Bartha II. hatalmas lövését Krutek bravúrosan fogja. 16 p.-ben Gecsei rug szép kornert, amit Hatvani tisztáz. 30 p.-ben lábról-lábra megy a labda, amidőn a jó lövést Krutek szenzációs védése teszi ártalmatlanná. 38 p.-ben Szendrei II. lövését fogja szépen Porcsalmi. A hátralévő idő egyenlő támadásokkal telik el.

Szünetben látszik az öregek fáradsága, de azért a hangulat emelkedett. Kezdet után némi mezőnyjáték alakul ki, de ez

hamarosan GyTK fölényre emelkedik. 14 p.-ben az öregeknek adódik alkalom a vezetés megszerzésére, de a megítélt 11-est Szilágyi a jól helyezkedő Porcsalmiba lövi. Ettől kezdve GyTK az irányító és a 18 p.-ben Csikós közlőleg megszerzi a vezetést 1-0. Ugyancsak Csikós a gólszerző a 30 p.-ben 2-0. Majd a (rossz nyelvek szerint a 48-ik p.-ben) Kertész beállítja a végeredményt 3-0.

A mérkőzést a második félidőben megérdemelten nyerte meg a GyTK. De ugyan ekkor le kell szögezni, hogy a mérkőzés nem is volt olyan könnyű.

GyTK-ból Olajos, Hatvani és Csikós vált ki.

GYMTE csapatában mindenki egyformán küzdött, az eredmény rájuk nézve hízegő. A mezőny legjobbja Krutek volt. Kiss jól vezetett.

GySC—Turul II. 0-0 (0-0)

Szarvas. Vezette: dr. Magyar.

Kellemes kirándulási bangu-lattal doppingolva, dicsőreire méltó akarással küzdött a formája mélypontján delelő GySC. S hogy tagadhatatlanul kidomborodó fölénye mégis meddő eredményt hozott, az a csatársor „szegénységi bizonyítványában” rejlik. Egyedül Kiss S. agilitása, határozott kilörései és egészséges bombái vonták magára s hozták lázba a nézők figyelmét, de társai elképesztő helyezkedései megfosztották átütő sikerétől. Egy kihagyott 11-es Bartha III. lelkén szárad. Egyébként a csapat játékkulturája rapszódikusnak mondható, tervszerűen felépített és betejezett akciókkal adós maradt, sok volt az egyéni vállalkozás, mely rendszerint kudarcba fulladt. Ugy, hogy határozottan ma sem állítható az együttes teljes feljavulása csak annyi, hogy javuló tendenciát mutat. Az egyéni teljesítményre térve Fekete, Szántó, Mónus friss játéka, Kiss S. határtalan elánnal vezetett támadásai, Csapó labdabiztonsága érdemel említést. A tűzkeresztségén áteső Czifrák, várakozásnak megfelelő nyújtott. Nagyjából így fest a mérkőzés és a játékosok szemléje, melyhez csak ennyit csatolunk: A kirándulás tervezője egyest érdemel!

Publikáció

A Futuránál libatömésre alkalmas nagyszemű száraz morzsolt tengeri kapható.

Szilágyi Gergelynek egy jókarban levő jégsekrénye van eladó. Lakik: Gyoma, Jókai u. 13. 2-1

A dévaványai határban 85 m. hold mindent megtermő föld haszonbérbe kiadó. — Feltételek megtudhatók Sztás Zsigmond Dévaványa, Bem József utca 17. 2-2

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérért kapható Kerekes Károlynál. —14

Kollmann Józsefnél E m e r g é gummiszjak, minden méretben legju-tányosabb árban kaphatók. 6-3

A gyomai kir. járásbírószám mint telekkönyvi hatóság.
1390/1936 (kvi. szám.)

Árverési

hirdetmény-kivonat.

Gellai Gergely végrehajtónak Gellai Imre (rős Hornok Etellei) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 686 P. 40 f. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a gyomai kir. járásbírószám területén levő, Endrőd községben fekvő, s az endrődi 925 sz. betétben A. f. i. sorsz. 7573/1 hrsz. 4 h. 84 öf. területű, fazekaszug dűlőben levő, végrehajtást szenvedett nevén álló, szántóra 2330 P. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1936 évi július hó 22. napján d. e. 9 órakor Endrőd község házában fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számiott óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél leenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908: XL. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígéri senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékára szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért. ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: XL. 25. §.).

Gyoma, 1936 évi apr. hó 16 napján.

Dr. Molnár s. k. kir. bíró.

A kiadomány hitelesítő:

Láng Jb. díjnok.

Pk. 1495 sz. 1932.

1931 vgh-tól 265/1936 szám.

Árverési hirdetmény

Dr. Morvai Béla bpest V. Alkotmány u. 4. ügyvéd által képviselt Hofherr-Schranz-Glayton-Schuttleworth javára 4538 P. 65 f. tőke és több követelés járuléka erejéig a bpesti Törvényszék 1931 évi 16 P. 37773 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtást szenvedőtől 1931 évi július hó 3-án lefoglalt 3000 P. becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbírószám fenti számú végzésével az árverés elrendeltevén, annak megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatba nincs végr. szenv. tanyáján Keselyűs 1906 házzsz. alatt leendő megtartására hatávidőül 1936. évi július hó 4 napjának délelőtti 10 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt 2861 gysz. traktor 1 drb. 4 vasú, 1 drb. 6 vasú ekével s egyéb ingóságokat a legfőbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is — de a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban csak a végrehajtást szenvedő beleegyezésével, el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kikiáltási ára egyezer pengőn felül van, az 5,610/931 M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kikiáltási ár egytizedrészét bánatpénzül leteszik.

Gyoma, 1936. évi május hó 28-án.

Villányi Nándor

kir. bír. végrh. mint bír. kiküldött.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdávalat, Gyoma Felelős üzemvezető: Tékét Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Negyedévre 1.30 Ft, Fél évre 2.60 Ft, Egész évre 5.20 Ft.
 Befizetések módjairól:
 „Hungária-nyomda Gyoma” csekk-száma: 16.280.
 Lapzárta csütörtök este 6 óra.
 Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladvószerkesztő: WAGNER MÁRTON
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
 Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
 Telefon: 22.

Hirdetések díjazásai:
 Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötazonos hirdetésnél 10 százalék, tizszeresnél 15 százalék, negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Békésvármegyei Gyümölcsértékesítő Szövetkezet

A népek életében az első összefogások bizonyosan meszebb voltak a mai államalakulatok szervezetétől, mint az a bizonyos Makó-Jeruzsálemtől. Ilyenforma távolsággal lehetne mérni az első szövetkezetek szervezetét a ma alakuló szövetkezetek öntudatos célkitűzéseig. Ma már át van hatva a szövetkezés szükségétől a legkisebb fogasztótól és termelőtől kezdve a legmagasabb hivatali tisztséget viselőig mindenki. Ma egy szövetkezet alapítása nem egy kis érdekcsoport anyagi előnyök ügyes kibaszálása, hanem lelkes és azonos munkakörű emberek tömegére alapozott szervezete, akiket nem lehet az orruknál fogva vezetni és becsapni, hogy egy tisztavirágéletű „alszövetkezet” családásával gyarapítsuk az eddig kimúlt szövetkezetek kies temetőjét, amely temetőnek bejárati ajtajánál nem a szokásos „Feltámadunk” felírás fogadja a halotti menetet, hanem a kaján örvendő fülíg érő szájjordítása kacag a jámbor emberek szemébe: „Minek ide szövetkezet, nincs annak semmi jelentősége. Ezért buktak meg az eddigi szövetkezetek is!”

A szövetkezeti alapításokból ma már kiszorultak a „gründölők,” a „spekulálók.” A mai szövetkezetek alapköveit komoly közéleti és társadalmi emberek rakják le, akik vállalják is, de garantálják is a szövetkezet működését és felelősségét.

Milyen felemelő, milyen biztató, hogy vármegyénk közszereiteiben álló alispánja áll a vármegyei gyümölcsértékesítő szövetkezet élére és egyéni súlyával indítja meg ennek a nagyrahitott szövetkezetnek a működését.

Ha vannak még, akik a szövetkezeti munkában való részvételt nem tartják elég komolynak vagy elég előkelőnek, vegyenek példát vitéz dr. Már-

ki Barna alispántól, aki nemcsak hangoztatja, de e mostani tetteivel is igazolja, hogy képes is volna arra, amit a szövetkezet alapítási értekezletén mondott, hogy ezt a szövetkezetet — mert arra szükség van — még ha egyedül maradna, akkor is megalapítaná és ha más nem akadna, aki a gyümölcsünk értékesítését vállalná, ő venné kezébe az értékesítést és megszervezné azt.

Szerencsések vagyunk, hogy

ilyen alispánunk van, akinek az irányítása mellett szövetkezeti munkát végezni eredményes és élvezetes is lesz.

Legyen alispánunknak ez az első szövetkezeti lépése bá orítás, hogy a vármegye többi terményei értékesítéséhez szükséges szövetkezetek vármegyei jellegű megalakítását is kezébe vegye, mert hisszük és látjuk, hogy amilyen jó közigazgatási vezető ő, olyan jó szövetkezeti vezető is válik belőle. W.

ÉPÍTSÜK FEL A POLGÁRI ISKOLÁT

Régóta vajudik a polgári iskolája felépítése. Kétszáz ezer pengőn felüli építési összegek keringtek felelőtlenül a levegőben. Egyik gyomai kőműves mester számításai alapján abban a helyzetben vagyunk, hogy 8 tanterem, 1 rajzterem, 1 közös előadóterem, 1 tornaterem, 4 szobás igazgató lakás, 2 szobás szolga lakás, cserkész otthon, kézimunkaterem, 2 drb. 30 m²-es napköziterem, szülői fogadó, könyvtár, tanári szoba, igazgató iroda, szertárak és további szükséges mellék helyiségek összesen 1100 m² beépített terület, cca 9600 légméter. Ha légméterét

14 pengővel számítjuk, cca 134.000 pengő lenne az építési költség.

A polgári iskola építési alapunkban 103.000 pengőnk van. Egy percet sem szabad tovább várunk, éljünk a főispánunk látogatása alkalmával tett kijelentésével, forduljunk hozzá, ha van valami komoly munkaalkalmunk, ő támogat bennünket. Bizzon meg a községi képviselőtestület egy szűkebbkörű bizottságot, hirdessenek tervpályázatot, kérjék meg a főispánt és intézzék úgy a dolgot, hogy az épületeket még az ősszel tető alá lehessen hozni.

Csernus Mihály

Csernus Mihály endrődi apát-plébános szent Péter és Pál napján mutatja be ezüstmiséjét szülőfalujában Csanádapácán. A mai idők nem alkalmasak arra, hogy egyes embereket ünnepejlünk, de vannak napok, amikor meg kell állnunk egy percre, sok ügyes bajos dolgaink közepele is, hogy kötelességtudást, kitartást és áldozatkészséget tanuljunk.

Csernus Mihály az endrődiek főpapja becsületes, vallásos iparos szülők gyermeke. Tanulmányai elvégzése után — 25 évvel ezelőtt — Széchenyi püspök pappá szentelte. Először mint káplán működött Endrődön, Szilágysomlyón, Oroshá-

zán, Csabán, Gyulán és Debrecenben. Nagyszerű alkotóerejének tág tere nyílt itt a kommunizmus és nemzeti megújulás korában. Vezetése alatt álló Kat. Otthon volt az egyedüli társadalmi szervezet, mely nem hódolt meg a tanácsköztársaság előtt, úgy, hogy csak fegyveres karhatalom tudta elfoglalni. Hazafias magatartása miatt elfogták, börtönbe hurcolták, ahonnan csak az oláh megszállás alatt szabadult ki. Még a háboru elején megalapította a Zita Hadiárvaházat, mely a maga nemében első az országban. Azonkívül számtalan intézmény és alakulat neki köszönheti létét és virágzását.

Érdemeinek elismerésül a battonyai kerület nemzetgyűlési képviselőjévé választotta. 1922-ben került Endrődre, mint adminisztrátor, majd plébános. Később c. apát lett. A hitéletet fellendítette, a háboruban leromlott erkölcsöket nemesítette, gigászi harcot vív a nemzetpusztító rákfene, az egyke ellen. A falu előbbrejutása érdekében sokat fáradozik: 9 új iskolát épít, megalkotja a polgári iskolát, megszervezi a népművelést. Társadalmi megmozdulásoknak ott-hont szerez: felépíti a Népházat, melynek nincs párja az egész vármegyében. Szegényházat létesít, nagy munkát végez a munkanélküliek elhelyezése és a Zöldkereszt érdekében. A Vöröskereszt terén szerzett érdemeinek elismerésül a Kormányzó Ur legmagasabb elismerését kapta. Az ő érdeme részben a Mezőtur—Orosháza országutba való bekapcsolódásunk. Jelenleg a Körös hajóhalatós tételén fáradozik. A valóságos és hazafias nevelés, valamint nemzetgazdasági eszméinek terjesztése céljából megindítja a Hármaskörös havilapot.

Ezek csak kiragadott mozaikok. Csak az Uristen tudja, mennyi könnyet száritott, mennyi bánatos arcra varázsolta vissza a mosolyt.

Ezért ünnepli Őt most Endrőd népe!

Ezüstmiséjét Csanádapácán mutatja be az Egek Urának június 29-én. De az endrődi hívek szeretetük és hálájuk jeléül július 5-én, vasárnap ünneplik Főpapjukat.

A magunk részéről csak azt kívánjuk, hogy adjon neki az Uristen erőt, kitartást, egészséget, hogy még sokat alkot-hasson Egyházának és községének!

—s.—ó.

Endrőd község közgyűlése

Endrőd község képviselőtestülete f. hó 28-án d. e. 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyetlen pontja a Szabó Imre és Társaitól kisajátított védőgátra a föld csereszereződés végleges megkötése.

CSOK JASSA

Svájcban, a Genli tó partján a Wildhorn lábánál, a kies Montreuxben a napokban ül össze a tanács, hogy határozzon a Dardanellák ügyében.

A francia sajtó (az ügyet behatóan tárgyalja) helyesen és tárgyilagosan megállapítja, hogy a Dardanellák felett folytatott értekezlet az első olyan revíziót sürgető jelenség, mely egy a békeszerződések revízióját kívánó érdekelt állam előterjesztésére, diplomáciai uton összehívott parlamentális formájú ankét keretében foglalkozik az eddig tabunak tartott, hézagos és részrehajló szerződésekkel.

A békeszerződések ratifikálása óta elmúlt 16 keserves esztendő letargiájából magukhoz tért nemzetek, az ugynevezett legyőzöttek, egymásután, békés uton vagy hatalmi ténynyel igyekeznek megszégyenítő, sívár sorsukon segíteni. Világosan bebizonyítják, hogy a háború felidézésért igazságtalan és helytelen népeket, nemzeteket vádolni és területi megcsonkítással büntetni, hiszen a háborút és az azt követő általános nyomoruságot a földkeresség imperialistáinak két táborra szakadt összesége idézte elő és vitta meg, magával ragadva a nagy leszámolásba mindent, ami e sártekén élt és lélezett.

Valójában ha valaki elkészítené a világháború mérlegét, abból kitűnne, hogy nincs győztes és így legyőzött sem lehet. Mert a győző képzelt nyeresége csak Pihnus győzelme és a küzdelemben áldozott vér és anyagi javak elvesztése nem áll arányban a győzők részére kihasználhatatlan, de segítő társaiknak könnyű kézzel és elvakultan engedményezett területek reális értékével.

Az 1914-ben kitört háború az előjelek és utótanúságok szerint sajnos elkerülhető sem, legfeljebb elodázható volt. A tehnikai, történelmi hálaladás szétrobbantotta és elseperte a már magát ugysis túlélt és agonizáló, középkori ideológiát valló és modern keretekben átplántált feudalista világnézetet. 1914 hallgatólagosan felmondott minden Isten kegyelméből uralkodó államfőnek és a nép akaratot ültette helyükbe, melyet választott kormányai gyakorolnak. Azóta a souverain jogok gyakorlása minden államfő részére csillogó illúzió csak és ha vannak is még született uralkodók, azok már csak a nép kifejezett akaratából töltik be a legnemesebb hivatalát, mellyel a nép

önmagát becsüli meg, mikor odaemeli e méltóság betöltésére egy vérbeli uralkodót, egy győztes hadvezért, vagy kiváló polgárt.

A világnézet ily irányu megváltozása óvatosakká kell, hogy tegye a Montreuxi értekezlet határozataira feljogosított és felelős tagjait meri az 1914-ben felnyitott Pándóra szelencére még nem sikerült a fedelet rászóritani. Figyelembe kell venni a korszellem haladását és az örökéletű Wildei tételt, hogy az a komplexum mely nélkülözi az erkölcsi alapot, életérőtlen és össze kell, hogy omoljon. Márpedig a békeszerződések nélkülözik az erkölcsöt, a morált a józólést és még s sportban is szokásos

fairt pláyi. Nem lehet igazságtalanul kulturált, haladó, tehetős, élniakaró és tudó nemzeteket rabbéklyóba, szűk korlátok közé nyomorítani. Ez ellenkezik a fizikai törvénnyel, mely szerint a víz nivellál vagy partot szakít, de mesterségesen szűkített mederben nem maradhat.

Csok jassa! Anyanyelvükön üdvözlöm török sorstársainkat, akik a Montreuxi kezdeményezéssel belevilágítottak a magyar éjszakába. Sötét ez az éjszaka, mélységesen sötét, de minden éjszakára, bármily hosszú is legyen, hajnalhasadás kell, hogy következzen. Hajnalhasadás, melyből lángolóan szikrázva kél fel a Magyar Revízió napja. Bauer Ilés.

Megalakult

a Békésvármegyei Gyümölcsstermelők
Értékesítő Szövetkezete

Amint már jeleztük június 21-én megalakult Gyulán a Békésvármegyei Gyümölcsstermelők Értékesítő Szövetkezete 1557 darab üzletrésszel 7785 üzletrésztökével.

Az igazgatóság tagjai lettek 3 évre: Almásy Denise grófnő, elnök, vitéz Orsovay Alajos, vitéz Tarr Antal, Titz Reinhard,

Szabó Árpád, Görgényi Ferenc, dr. Medovarszky Mátyás, Matusek György és Keller Jenő.

Előreláthatóan sokkal több tagja lesz még a szövetkezetnek, hiszen azért is állapították meg az üzletrészek árát 5 pengőben, hogy a kistermelők is beléphessenek a szövetkezetbe.

Időjárás a 252-ik
esztendőről

Jegyzés az idők járásáról Krisztus Urunk születése után, amely kiürödött a Denrecen városában a református kollégium bibliotékájában vezetett jegyzőkönyvből. Az 1753-ik évben hozatott meg Gyomára, itt is azóta folytatották a Bíró család által. (4)

1775 Hűdég, havas, hosszú tél. A hasas marhákat ponyvák kal takargatták le, hogy el ne vetéljenek Február 16—18 oly iszonyú áradása volt a Dunának, melyét nagyobb sem e, sem a múlt században nem volt. A Tisza és a Duna sok helyeken összecsertek. Pesten 112 házat döntött le a porba, amiatt előbbeni helyét elhagyta. Mind Pesten, mind Budán láthatja az ember több helyeken még ma is ezen árvíz nagyságát mutató jeleket.

1777. Még légyább. Legnevezetesebb arról, hogy össze a Duna úgy elapadt, hogy által lehetett gázolni

1778. Lány, esős, sáros tél. Ezen a telen egy hélig tartó hűdég-nél és hónál több nem volt. Jenuár 22 én nagy viharok és csattogások, Pál napkor a gyermekek a vízben fürödtek és oly meleg járt, mint egyébkor májusban. Februárban az állóvizek befagyak, úgy, hogy 5 nap nadai lehetett vágni. Mátyás napkor a bibiceknek tojásai voltak. Március 2-án virágozott a cseresznyefa. Április 24 körül a bértzeket kaszálták. Mártius 25—27 ik napján csaknem toronymagasságnyi havak esetek és oly fergeteges szélvész lett, hogy a legerősebb bikák is majd megfagytak Bor, búza elég lett.

1779. Száraz tél, száraz nyár és ősz. A fák harmadszor is virágoztak. Gabona, bor bőven termelt.

1788. December 27—28. napjain oly rút idő volt, hogy csak a Gözekekről fogva Bécsig vívó úton több hevert 30 m megfagyott mestérlégyérről,

1790. Eső és hó nélkül való tél. A fagy is csak olyan, hogy zajlott ugyan, de be nem fagyott. A legszárazabb tavasz, forró nyár. Szósa és gabona majd semmi sem lett. A tavaszi vetés csak gaz lett.

1791. Lány tél, az eleje valamennyire hűdég, de utána jó idők. A termés igen bő lett. A búzának köb.ét (1201) 45 krajcárért meg lehetett venni. November 9—10 olyan hűdég lett, hogy a marha reszketett, mikor ivott. A szőlők mind a tőkére fagytak. A pesti hidat a jég elvitte. November 12 jó időre vált, a malinokat újra bekötötték, a csordákat újra kiverték, nyomtatáshoz szántáshoz-szűrethez hozzáfogtak.

(Folyt. köv.)

Megkezdődött
az aratás

A rendes aratási időt egy héttel előztük meg az idén. Hűvös, esős időben folyik az aratás. Eddig a járásunk határában nincs panaszra ok. A gabonáink kevés kivétellel egyenesen állanak és nincs nagyobb baj. A kedvező időjárásban eddig jöminőségű a búza. A mennyisége is szépen ígér.

Naponta kísért a jégverés veszélye. A délutánonként tornyosuló fellegek ezernyi rettegésben tartják a megfeszített munkában likkadó gazdát. Reméljük, a jötermésünket be tudjuk takarítani és megment az Isten a jégveréstől bennünket.

Facsemeték
eladási ára

Az m. kir. erdőfelügyelőség közhírré teszi, hogy az 1936. évi őszi erdősítésekhez szükséges facsemetét és suhángot legkésőbb 1936. évi július végéig, az 1937. évi tavaszi ültetéshez szükséges facsemetét és suhángot pedig legkésőbb 1936. évi október hó végéig kell igényelni. 5000 darabot meg nem haladó csemetemennyiséget a községi előjáróság útján is lehet igényelni.

A csemete, suháng ára és kiszedési költsége a község házában vagy a szerkesztőségünkben tudható meg.

UJ MENETREND

Május 15-től október 3-ig

Gyomáról — Budapestre

Személyvonat: 0 05 — 4 50

" 5 45 — 10 30

Gyorsvonat: 10 07 — 13 00

Személyvonat: 14 30 — 19 20

Gyorsvonat: 16 59 — 19 50

Motorvonat: 19 29 — 23 39

Budapestről — Gyomára

Személyvonat: 6 17 — 10 27

Gyorsvonat: 9 00 — 11 57

Gyorsvonat: 14 40 — 17 36

Személyvonat: 17 10 — 20 39

" 21 40 — 2 21

A reggeli szarvasi vonat 6.35 ó. kor indul.

A Budapestről 17.10 órákor induló vonat Szolnokig sebesvonat.

A Gyomáról 19.29 órákor induló vonat Szolnoktól sinautó.

Vakmerő betörés dr. Tardos Gáspár ügyvédnél

Gramofon hangjai mellett
lopott a betörő

Vasárnap este dr. Tardos Gáspárék kinyitották az utcára nyíló ablakokat is és a család a kertben már készülődött a lefekvéshez, amikor 10 óra körül dr. Tardos valamiért bement a lakásba és a villany felgyújtásakor észrevette, hogy a szomszéd szobában van valaki. Bement és látta, hogy egy alak a szekrény felé fordulva felhúzott vállakkal lapul, mire dr. Tardos odaugrott és hátulról megmarkolta a nálánál jóval magasabb alak nyakát, mire az illető villámgyorsan szembefordult és egy zseblámpával az arcába világított dr. Tardosnak, kiszakította magát és átszaladt a szomszéd szobába, ahol ügyes ugrással az utcára vetette magát a magas ablakból és mire dr. Tardos odaért, már el is tűnt a betörő.

**Az első nyomot az
utcanjárók azták
meg.**

Dr. Tardos Gáspár kiáltására hamarosan nagyobb tömeg gyűlt össze. Domokos Albertnél gramofon hangjai mellett korzóztak az átellenes oldalon, akik közül voltak, akik látták, hogy egy magas növésű ember biciklire kapott és elvágtatott.

Azonnal jelentést tettek a csendőrségnél, közölve azt is, hogy a betörő elvitt egy briliáns gyűrűt, egy arany melltűt, egy ezüst emillirozott cigarettaárcát és egy öngyújtót.

A csendőrség megkezdte azonnal a nyomozást és már egy óra múlva elfogtak egy gyanúsítottat. Dicséret illeti csendőreinket, hogy ügyes nyomozással kézrekerítették a tettest és már meg is tették az ügyész-ségnél a feljelentést.

A Nemzeti Egység Párt gyomai szervezetének választmányi ülése

Június 15-én teljes taglétszámú választmányi gyűlést tartott a NEP gyomai szervezetének választmánya, amelyen Nemerey Péter elnök a NEP zászlóbontásának 3 éves évfordulóját méltatta. A választmányi gyűlés lelkes bangulatban

azt határozta el, hogy Gömbös Gyula miniszterelnököt és a NEP országos központját üdvözölje ez alkalommal a Nemzeti Egység Párt gyomai községi szervezete.

Gömbös Gyula miniszterelnöknek a következő levelet küldték:

Nagyméltóságu

vitéz jákfai Gömbös Gyula
m. kir. miniszterelnök urnak

BUDAPEST

Kegyelmes Urunk!

A Nemzeti Egység zászlóbontásának 3 éves évfordulója alkalmával szervezetünk választmánya ünnepélyes keretben ülést tartott és Nagyméltóságodat, mint a Nemzeti Egység mozgalmanak szeretett Vezérét és dicsőséges zászlóbontásának fentebb említett évfordulóját ünnepelte meg.

Nagyméltóságod nemzetépítő munkájának gyümölcsét Csonka Hazánk népe máris élvezi, hiszen látjuk és tapasztaljuk, hogy magasztos eszméi és elgondolásai lépésről-lépésre valóra válnak s ha ezen építőmunka során csodák nem is fordultak elő, az alkotmányos kormányzás keretén belül jelentőségteljes reformokat megvalósítani kegyeskedett, melyek Hazánk és népe sorának jobbrafordulását hivatottak elősegíteni és biztosítani.

Amidőn ugy szervezetünk, mint annak választmánya és a magunk nevében Nagyméltóságodat őszinte ragaszkodásunkról és hűséges szolgálatkészségünkről biztosítjuk, Nagyméltóságodnak Hazánk és népe érdekében a jövőben is teljes egészségben kifejtendő értékes munkásságára a Mindenható áldását kérjük és vagyunk Nagyméltóságodnak mély tisztelettel

hűséges munkásai:

PALOTÁS ISTVÁN
vezető-titkár.

NEMEREY PÉTER
községi elnök.

Az Országos Központnak a következő levelet küldték:

A Nemzeti Egység Párt
t. Országos Központja

BUDAPEST

Ma 3 éve bontattak ki a Nemzeti Egység mozgalmanak zászlói és kezdetét vette az a nemzetépítő munka, melyet a mozgalom szeretett Vezére, vitéz jákfai Gömbös Gyula miniszterelnök ur Önagyméltósága kezdeményezésére és magasztos elgondolásai alapján t. Országos Központunk megindított.

Ezt a 3 éves évfordulót szervezetünk választmánya ünnepi ülés keretében méltóan megünnepelte és hálával emlékezett meg szeretett Vezére és a t. Országos Központ áldásos munkásságáról.

Bár sok nehézséggel kell még küzdenünk s az ut, amelyen haladunk göröngyös még, meggyőződésből hisszük és valljuk, hogy szeretett Vezérünk magasztos eszméit és t. Országos Központunk bölcs irányítását követve, a nehézségeket leküzdünk sikerülni fog és a nemzeti ujjaépítés szolgálatában, a szebb, boldogabb magyar jövőt, az egységes nemzeti összefogás útján el is érjük.

Amidőn t. Országos Központunkat és nagyrabecsült Elnökségét ugy szervezetünk, mint annak választmánya és elnöksége, őszinte ragaszkodásáról és bizalmáról biztosítjuk, kérjük a jóságos Istent, hogy a t. Országos Központ és nb. Elnökségének, drága hazánk és népe boldogulására és naggyá tételére irányuló további munkáját áldásával kísérje és a kibontott zászló diadalmas és örökös lengését mindnyájunk örömeire biztosítsa.

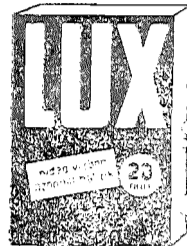
Fogadja t. Országos Központunk és nb. Elnöksége mély tiszteletünk nyilváníását.

PALOTÁS ISTVÁN
vezető-titkár.

NEMEREY PÉTER
községi elnök.

*Millió asszony -
egy véleményen!*

..... ha finom holmik
mosásáról van szó: csak Lux
szappanpelyhet az ismert
kék dobozban.

hideg vízben
is azonnal
habzik

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszer-tár tart szolgálatot.

Esküvő. Arany Rózsi-ka és Zöld László július hó 4-én délután fél 6 órákor tartják esküvőjüket a református templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

Vitéz dr. Márki Barna alispán augusztus 4-ig szabadságra ment.

Báró dr. Maasburg Kornél tb. szolgabíró szabadságáról hazaérkezett és átvette hivatalát.

Áthelyezés. Szigeti István MÁV főtisztet Szentkut állomásra helyezték át főnöknek, míg az ő itteni helyére Árva János főtisztet helyezték át. Szigeti István főtiszt 1933. november 22-től teljesít Gyomán szolgálatot és ugy a hivatalos működésében, mint a társadalmi életünkben sok barátot, tisztelőt szerzett magának, akik sajnálják az elmenetelét.

Angol nyelvtanítás. Külföldön végzett nyelvtanár (Besancon, Grenoble, Páris, London) francia és angol tanítást vállal csoportban is. Érdeklődés és jelentkezés Wagner Mártonné urhölgnél. Tanítás kezdete július 1-én.

A balatoni filiésregyors elmarad, mert kevesen jelentkeztek az utazásra.

Végre Szolnok megye is megkezdte az endrőd—mező-turi ut szolnokmegyei szakaszát építeni.

Békés vármegye 639.663 k. hold területéből 200.000 kat. hold van búzával bevetve.

Békés község katonaságot kér.

Felkérjük azokat, akiktől szikfüvet 4—5 fillérért vettek a kereskedők, jöjjenek be a szerkesztőségünkbe, mert lépéseket akarunk tenni a szikfűszedők érdekében.

Félpengős nyári menirend jelent meg. Az ismert Zöldmenetrend ez alkalommal egyszerű füzetalakban 50 filléres árban is forgalomba került. Ez az olcsó menetrend valóban hézagpótló és a nyaralási idény kezdetén kellemes meglepetés a közönség számára, mert annak dacára, hogy csak fillérekbe kerül, egész részletesen tartalmazza a teljes magyar vasúti menetrendeket is. A jól olvasható és jó papirosan készült félpengős menetrendfüzet minden dohánytözsdeben és könyvkereskedésben kapható.

Az OT Szakács Istvánt és Izsó Antalnét szerződtette. Az I. II. III. ker. vagyis a Kossuth L. uttól balra eső rész a Szakácsnéé míg a Kossuth L. uttól jobbra eső városrész az Izsónéé. Kötelesek a tagok a pénztári szülésznőt hívni, ellenkező esetben szülésre nőidíjat nem utal ki a pénztár, csak ha sürgősség igazolja, hogy a legközelebbi volt kénytelen igénybe venni.

Zarándoklat Máriazellibe. A Hercegrómai Ur 980/936 sz. engedélyével augusztus hó 7-én zarándoklat indul Máriazellibe. Visszaérkezés augusztus 14-én. Valúta és utlevél megszerzéséről a vezetőség gondoskodik. Lelkivezető: Gampal Béla maj-sajakabszállási plébános. Visz-szajövet tartozkodás Bécsben, a nevezetességek megtekintése. Utiköltség II. osztályon 52 P. III. osztályon 36 P. A zarándoklaton csak teljes szabadjegyek használhatók fel, semmi-féle kedvezményes jegyek nem érvényesek. Érdeklődni és jelentkezni lehet: Borsy István technikai vezetőnél, Budapest, VIII., Üllői-ut 66 a. I. 2. — aki válaszbélyeg ellenében részletes programot készségei küld.

Az Új Kor júniusi második száma különösen friss és érdekes tartalommal jelent meg. A vezető cikket Tóth László, a Nemzeti ujság főszerkesztője írta Aradi Zsolt könyvéről. „Őszinteség könyve” címmel. Kis cikkek a harmincegy éves külügyminiszterről és a magyar fiatalokról, újfolyóiratokról, könyvekről egészítik ki a lapot, melybe kis cikkeket írtak még P. Olasz Péter S. J. Szabó Zolán, Rónai György, Pintér József stb. Az Új Kor mindenütt kapható, előfizetési ára egy évre 2 pengő. Kiadóhivatal: VIII., Szentkirályi-ut 28.

Csodás nyári óhaj...

Jöhetne már egy igazi virágzás,
Lábunkig hullna így nyáron az áldás,
Kalász ringatója magát meg a fénybe,
S minden búzaszem ezüsthotost érne.
Ne hullnának már verejtékek, könnyek,
Ne kéne órván koldulni sem többet. —
S a Sorssal éhen vad bírokra kelni,
Az úr is tudna szegényüül szeretni.

Szívünket kétség többé ne cibálja,
Telét a vén is ifjas kedvvel várja,
Kéken zuhogna a dal hajnalonta,
S béke aludna a szem-csillagokba.
Egy kipottyant könny száz szentcsódo lenne,
Egy kereszt előtt száz gazdag pihenne, —
S egymástól kapott csókon osztoznának,
Vándor irgalom köszönne a nyárnak.

Szót is érnének egyszer már a gondok,
Mosolyt a jóság s tervet a „reformok”,
Zsoltárt az álom, zsolozsmát egy este, —
Mélybe a csókok ígérete zeng be...
Irgalom volna a tört szívek ára,
Ezer reménység ne kálváriázza,
Módos szemébe, ha benéz a vándor, —
Karéjt nyujtana néki asztaláról!

A réten lány, vig nota tévelyegne,
Szemünkre az ég kegyelme csepégné,
Isten hallgatná a kaszák zenéjét,
S edzett menyecskek hordanák a kévét.
A gaz a pusztán mind crannyá válna,
Krisztus csókolna minden búzaszárra
És a szívekre hű golgotás csókkal
Szálma egy régi, csodás nyári óhaj...

Jó volna, ha így jönne egy nyár végre,
Neri készülné a magyar fel az égbe,
Béke ragyogna kéktükörös szemébe, —
S megfürödne a csodás nyári fénybe...

Bartha András.

A magyar fajta szarvasmarha jelentőségével foglalkozik a Mezőgazdaság legújabb száma. Cikkeket közöl még a gabona-magvak tápláló értékéről, a liszthibákról, a gyümölcsfakról, az újszülött állat gondozásáról, a legyek irtásáról, a nutria, a pulyka tenyésztéséről, a szakaszos legeltetéséről, expressz hízalásról stb. A dúsan illusztrált szaktalpból a Mezőgazdaság kiadóhivatala, Budapest, Földművelésügyi Minisztérium, díjtalanul küld e lapra való hivatkozással egy alkalommal mutatószámot.

A Mávaút engedélyt kapott a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztertől, hogy a nyári idényben Szarvas—Endrőd—Körösladány—Szeghalom közötti 55 km. hosszú útvonalon vasárnap és ünnepnap 1 fordulóval járatot rendezhessen be.

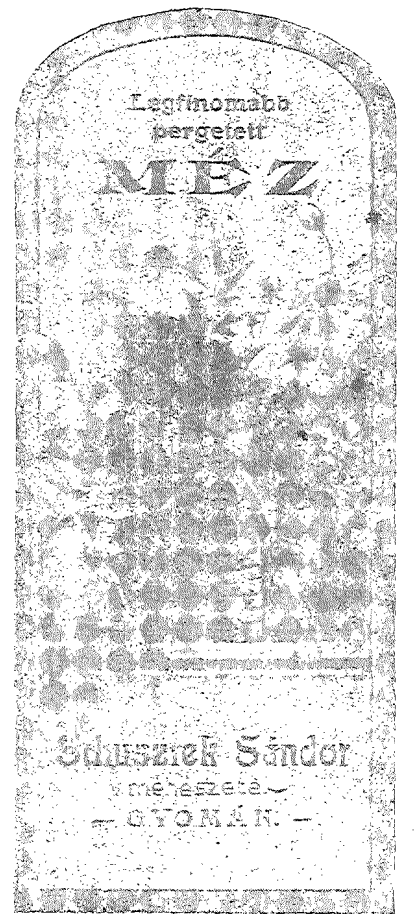
Életmentés. Virág Péter 14 éves diák f. hó 17-én fürdés közben elvesztette lába alól a talajt és fuldoklás közben — segélyért kiáltozott, a meder szélén tartózkodó Luczy József a segélykiáltásra utána uszott és a fuldoklót partra hozta.

A dévaványa községi előjáróság hivatalos helyiségében f. évi július 2-án árverésre kerül

**28 kat. hold 498 n.-öl
szántó tanyai lakóház-**
zal összesen 8288.— P

kikiáltási árban. Az ingatlan előnyös kölcsön terheli, mely részben átvállalható.

Érdeklődni lehet a Bácsy és Társai gyomai bankánál, vagy a Békéscsabai Takarékpénztár Egyesületnél, Bcsaba, Andrassy u.2.

Öngyilkosság. Báthori József 39 éves özvegy gyomai lakos f. hó 23-án kedden Damjanich téri lakásáról eltűnt. Hátrahagyott levelében bejelenti, hogy életuntága miatt megvált az élettől. Holttestét a Körös vize csüörtök este vetette ki a Hantostkertnél.

A békési Bérház-vendéglőt Schön Márton vette ki 3 évre, évi 1000 P. haszonbérért.

A békésiek Békéscsaba városát október 1-től „Békés külső-pályaudvar” névre kéri átváltoztatni.

Kutyaharapás. Szilágyi Péter ujkerti csász kutyája kedden megharapta Farkasinszky Imre, endrődi lakost.

Körösladány község július 8-iki terminusig versenytárgyalást hirdet egy darab kéttantermes elemi iskola építésére.

Vizbe fuladás. Fadgyas Sándor 13 éves endrődi gyermek a Hármaskörösbe 22-én a kiszabó részen belefutott fürdés közben. Holttestét a víz Szarvason vetette ki, ahol 24-én temették el.

Hirdetmény

A gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság 24321/2—1936. III. sz. rendelete alapján a Községi Adóhivatal felhívja az adókötelezettség figyelmét arra, hogy mivel a termények learatásának és betakarításának ideje hamarosan be fog következni, adófizetési kötelezettségének mindenki legyen eleget, mert ellenkező esetben a befolytandó végrehajtási eljárás csak felesleges költségeket okoz.

Gyoma, 1936. június 17.

Községi Adóhivatal.

A Futuránál

libatömésre alkalmas nagyszemű száraz morzsolt tengeri kapható.

Figyelmaztatnak a cséplőgép tulajdonosok,

hogy a mezőgazdasági termények elvesztésének megelőzése és a tűzbiztonság tárgyában kiadott miniszteri rendeletek értelmében cséplőgépekkel sem a béréselést, sem a szőlő gabonájuk elcséplését meg nem kezdhetik addig, amíg cséplőgépeiket ezen gépek megvizsgálására alakított bizottság meg nem vizsgálta, s ezen vizsgálat alapján az előjárásról oly írásbeli bizonyítványt nem nyertek, amely szerinti cséplőgépeik tűzbiztonsági és műszaki szempontból kifogás alá nem esnek.

A tűzbiztonság tárgyában kiadott miniszteri rendeletben foglaltakhoz képest közhírré teszi az előjárás, hogy vasúti pályamenti birtokosok, illetőleg birtokok a vasúthoz legközelebb eső részen kötelesek az aratást megkezdeni. A learatott terményeket a vasútvonalak mentén a sínekkel nemnél távolabb, de legalább 100 méter távolságra kell összerakni. Akik ezt nem tehetik meg, földjük keskeny volta miatt, kötelesek onnan terményeiket a legközelebb állati elhozni.

Köteles a pályamenti gazdaközönség a terület a vasúti mentén legalább 100 méter szélességben a szőlők nyomáiban haladékalum, foszfátot és az eső keresztirányban 5-10 méter távolságban a vasúttól legalább 3 méter aratásig védőszintet végezteni. A védőszintnek egyenletesnek kell lennie, mert a védelem és védőszintek közötti ellen nem nyulnak védelem.

Ötven ösztöndíj! A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a középosztálybeli ifjak kereskedelmi pályákra való irányítása végett 50 tandíjmentes helyre pályázatot hirdet. Ezekre a tandíjmentes helyekre vagyontalan szülők olyan fiugyermekei pályázhatnak, akik a középiskola (gimnázium, reál-gimnázium vagy reáliskola) 4. osztályát az 1936-37. tanévben jeles, illetőleg jó eredménnyel végezték és az élő nyelvekben, valamint a menyiségtanban lehetőleg jeles de legalább jó osztályzatot nyertek. A pályázók pályázati kérvényükhöz születési anyakönyvi kivonatukat, a középiskola 4. osztályáról szóló bizonyítványukat és szüleik vagyoni állapotáról községi bizonyítványt tartoznak csatolni. Kérvényükben azt is meg kell jelezniük, hogy felvételüket melyik hazai felső kereskedelmi iskolába kérik. A kellően felszerelt pályázati kérvényeket legkésőbb folyó évi június hó 30-ig a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterium segédhivatalába (Budapest, II., Lánchíd-u. 1-3) sz. kell benyújtani. Az elkésve érkezett vagy kellően fel nem szerelt pályázati kérvények figyelembe nem vehetők.

Hogyan lett Marikából Márkus? Ez a címe annak a rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikknek, amely Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan remek cikket, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz gyönyörű képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A rejtélyes strand. A strandfürdő rejtélyéről rendkívül szép és érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és változatos gazdag tartalommal jelent meg. Remek rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, novellákat, színházi beszámolókat, pletykákat és nagyszerű filmrovatot talál az olvasó a kitűnő színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. év június 19-ől 25-ig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

Varga Gáborné Cs. Varga Teréz tia Sándor ref., Lukács Jánosné Szilágyi Erzsébet fia János ref.

Meghaltak:

Özv. Sándor Mihályné Gecsei Teréz 69 éves ref., Zomba Pál 78 éves ref.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Pólus Lászlóné Soczó Etelka fia Ferenc Lajos rk., Iványi Vincéné Juhász Jolán leánya Margit rk., Látkóczy Istvánné Alt Veron fia Béla rk., Giricz Imréné Hornok Regina fia Zoltán Imre rk., Gubucz Imréné Molnár Katalin fia Vendel László rk., Szilágyi Imréné Martinek Erzsébet leánya Erzsébet rk.

Házasságot kötöttek:

Szmola Lajos és Szakálás Mária, Kiss András és Poharlesz Ilona, Jovi László Elemér és Horváth Mária.

Meghaltak:

Nehéz István 70 éves rk., özv. Pintér Jánosné Uhrin Viktoria 82 éves rk., Dógi Irén 6 éves, özv. Hornok Pálné Uhrin Ilona 88 éves rk., Gubucz József 77 éves rk., Látkóczy Béla 2 napos, Giricz Vincéné Lukanyeczki Eszter 46 éves rk.

A FUTURA repcét is vásárol. Eladók adjanak mintát a Wagner fakereskedésbe.

SPORT

Északi II. o. állása VI 27 én:

1 MSzSC	22	21	1	1	100	21	41
2 MTK	24	18	1	5	80	27	37
3 ETK	23	15	5	3	78	22	35
4 GyTK	24	12	5	7	40	42	29
5 BISE	22	12	4	6	49	41	28
6 Törekvés	23	9	6	8	43	39	24
7 GySC	22	7	5	10	35	48	19
8 TAC	21	7	2	12	26	53	16
9 Máv II.	24	5	5	14	36	67	15
10 KTE	23	6	3	14	33	75	15
11 Hunyadi	22	7	1	14	23	66	15
12 Turul II.	24	5	4	15	30	62	14
13 VSE	24	3	4	17	25	61	10

Válogatott mérkőzés Endrődön

Nagy érdeklődés mutatkozik a holnapi endrődi válogatott mérkőzés iránt s ha az időjárás kedvező lesz, előreláthatólag nagy közönség sikerre lehet számítani. A mérkőzésen a DLASZ vezetősége is képviseltetni fogja magát. Filipinyi Pál alosztály kapitány a csapatokat a következőképpen állította össze:

I. osztály: Mester (Máv) — Balázs (Csak), Borza II. (Mafc), — Vass (Turul), Csonka (Gyac), Böszörményi (Gyte), — Kovács (Mafc), Opricza (Máv), dr. Pöstyéni (Gyac), F. Kiss (Mafc), Bodórik (Mafc). Tartalék: Sipos és Lukács (Mafc).

II. osztály: Kiss (Törekvés), — Hunya (Etk), Hatvani (Gytk), — Gábor (Szövogyár), Simon (Etk), Pocsai (Szövogyár), — Csete (Szövogyár), Hankó (Szövogyár), Hódi (Szövogyár), Ancsin (Mtk), Kertes (Etk). Tartalék: Timár (Etk), Cs. Nagy (Gytc). A csapatok június 28-án Endrődön, 29-én pedig Mezőtúron mérkőznek. Az endrődi meccs fél 6-kor kezdődik.

A magunk részéről a fenti II. o. válogatottat egy pillanattig sem tartjuk az Északi II. o. méltó reprezentánsainak. Határozottan állítjuk, hogy az alosztálykapitány a Szeged felé kacsintgató Szövogyáriak iránti előzékenységből mellőzte ily feltűnően a Gytk és a Gytc legjobb erőit és megmosolyogni való naivitással állított helyettük kétes értékű Szövogyáriakat. Egy esetleges kudarc bizonyára nem fogja tisztességben megrendíteni az alosztály-

kapitányt, ahhoz már túlságosan „nyár“ van, de mindenestre leszűrheti belőle majd azt a tényt, hogy egy minden részében egységes válogatott csapatot alapos előkészítés után, nem pedig papírtorma és protekció alapján lehet csak összeállítani. Az Etk vezetőségének — már csak a Gyomáról átránduló közönség számának növelése miatt is — fel kellett volna hívni az alosztálykapitány figyelmét a gyomai egyesületek legjobbjaira. Magukra vessenek, amiért ezt elmulasztották, mert, hogy ez a mellőzés a bevétel rovására fog menni, az már is előrelátható.

Leventék háziversenye Endrődön

F. hó 21-én vasárnap d. u. fél 4 órai kezdettel az endrődi Levente Egyesület a meghívott gyomai leventékkel együtt szép atlétikai versenyt, birkozó és boxoló bemutatót rendezett, amelyet szép számu sportkedvelő közönség tapsolt és nézett végig. A magyar pusztá napbarnított fiai megmutatták, hogy a kapálás, kaszálás mellett a sport testet és lelket erősítő mezején is megállják helyüket.

A versenyt az Endrőd községi, majd a külterületi Csejt pusztai leventék nyitották meg. Szabályos, szögletes uskafogások, szakaszban, menetközben olyan pontos, s lelkiismeretes felkészültségről tettek bizonyosságot, mely méltón megérdemel minden elismerést és dicséretet. Szünetben a gyomai levente zenekar szórakoztatta patlogó, vértmozgató dalaival a közönséget. Majd a birkozó léptek a szőnyegre: az endrődiek Oláh Lajos, a gyomaiak Bakonyi János trénernek vezetésével. Kevés szép munkát láttunk, mert az endrődi leventék birkozó szakosztálya alig pár hónapos multra néz vissza, így is meglepő az eredmény, mert a gyomaiakkal döntetlent értek el. Ezt a gyomaiak annak köszönhetik, hogy egyesületükben személyi viszályok vannak: így több jó birkozó el se jött a versenyre, kettő pedig „bazaárulás“ módjára Endrőd csapatában indult és győzött. Izgalmat csupán Bakonyi és Oláh, a két tréner összecsapása ígért, azonban egyenlő erők voltak, egymással nem bírva, a bíró döntetlent hirdetett ki. Birkozó után a boxolók száll-

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

tak ringbe, szintén az újonnan alakult egylettel szemben. A boxolás férfias, kemény sportja feltűztele a nézők seregét és lelkesen biztatták a küzdőket. Kicsit még messze járnak a boxolástól, de a kemény, vasökölből ügyes, jó tréner jó boxolókat nevelhet. Igazi boxolást a gyomai csapatból Luci mutatott és a kis tréner: Kubai küzdelme volt a nálánál 20 kg-mal nehezebb Jegessel szép és izgalmas. A bemutatók után az atlétikai számok következtek, melyek eredményei a következők: 100 m. síkfutás: 1.) Balog Péter, Endrőd. 2.) Jakó László, Gyoma. 3.) Iványi István, Endrőd. 400 m. síkfutás: 1.) Kruchió Endre, Gyoma. Magasugrás: 1.) Jakó László Gyoma, 152 fél cm. 2.) Balog Péter, 145. cm. Endrőd. 3.) Kruchió Endre, 145. cm. (holtverseny). Távolugrás: 1.) Balog Péter, 5.54 m. Endrőd. 2.) Jakó László 5.35 m. Gyoma, 3.) Kruchió Endre 5.33 m. Gyoma. Súlydobás: 1.) Kruchió Endre 9.49 m. Gyoma, 2.) Papp János 8.25 m. 3.) Timár István 8.22 m. Endrőd. Gránát dobás, állva, térdelve, fekvő, célpontra három-három dobás. 1.) Kruchió Endre 9 találat, Gyoma. 2.) Timár László, Endrőd. 3.) Novák István, Endrőd. A versenyt a gyomaiak nyerték, 4 első 3 második, és 2 harmadik helyezéssel.

Verseny után este a ligetben a gyomaiakat megvendégelték, vacsora után cigánybanda és a leveinte zenekar húzta a talpalátalót hajnali 4 óráig.

18-as Levente

GYTK—KTE 2-1 (2-0).

Gyoma, bíró: Wertheim.

GYTK: Kertész, — Hatvani, Vatai II., — Tandí, Lakatos, Vatai I., — Percsalmi Olajos, Rau, Bartha I., Bartha II.

KTE: Sárosi, — Kolompár, Magyar, — Temesvári, Várnagy, Vitális. — Vető, Tóth, Hajdu, Eliás, Hortobágyi.

A kü delemből a rutinasabb Gytk csapata került ki győztesként. Első félidőben a honi csapat, míg a másodikban a KTE csapata volt fölényben.

A Gytk kezdte a játékot és Rau az első percben nagy helyzetet hagy ki. Most erős mezőnyjáték alakul ki gyomai fölényvel. A 10. p-ben Rau szökletti Olajost, aki megszerzi a vezetést 1-0. Tovább tart a gyomai fölény, ami 7 kornerben fejeződik ki.

30-ik percben Hajdu lövését zépen fogja Kertész. Említésre méltó esemény még a 40-ik pben, amikor Bartha II. jó lövése kapufáról pattan vissza.

Szünet után KTE diktálja az iramot és mégis a 3-ik p-ben Bartha II. a gólszerző 2-0, 11-ik pben 11-es-hez jut a KTE, amit Kertész bravurosan kornerre öklöz. KTE a 32-ik pben Kolompár góljával szépít 2-1.

Ezzel a Gytk bezárta az 1935/36-os bajnoki évet.

JÓK: Kertész, Hatvani, Olajos és Lakatos a Gytk-ból, Sárosi, Kolompár, Eliás és Hajdu KTE-ből.

Wertheim jó volt.

A GYSC vendégjátéka Hunyatelepen

Kellemes és hasznos kirándulást rendezett a GySC kombinált csapata, a 16 kilométerre fekvő kondorosi Hunyatelepre. Az út mindkét részét kerékpárral tették meg a fiúk, sőt némelyik a kerékpár nélküli társát is magával vitte. A mérkőzésen érdekes jelenetek is adódtak, az első félidő 10 percében a pályán keresztül menő kocsi miatt a játékvezető pár perces szünetet tartott, a pálya egyik részében a határvonalon belül, a 16-os sarkától a korner vonalig akácfa csemeték vannak ültetve. Győri a csapat balszélsője, a fák driblizésével, míg Pálinkás pedig a pályán lévő csirkék fogdosásával volt elfoglalva. Hazafelé jövet pedig egy szerencsés szerencsétlenség is történt, amennyiben a Fekete kerékpárján kiejülő Dévayt elbagyták és csak hosszas keresés után találták meg az országúton, míg Szántó az utat kénytelen volt defektje miatt gyalog megtenni.

GYSC komb.—KTK 16-9 (7-0.)

bíró: vitéz Miskolczy.

A GySC komb. csapata fölényes győzelmet aratott a gyenge játékerőt képviselő KTK csapata ellen. A kék fehérek a következő összeállításban álltak ki: — Pálinkás — Pataki Szántó — Kató, Pap, Cifrák. — Csáki Dévay Fekete Takács Győri.

A GySC csapata mindjárt támad és hamarosan hét gólt ér el. 20. p-nyi játék után a KTK kapusa megsérül, helyére a jobb halfot játszó Kovács kerül, ki a kapott gólok ellenére elég jól védett. A GySC csapata nagyon szép iskola játékot mu-

latott, a csapat pompás formában van, főleg a csatársor remekelt, Fekete a kapu előtt mutatott kitűnő csatár erényeket. A komb. győzelme még nagyobb is lehetett volna, a KTK-nak szerencséje sem volt két nagy helyzetben fölé vágta a bőrt. A GySC góljai közül Fekete 9-et, (1-gyet 11-esből) Dévay 2, Takács 2, Szántó, Győri, Csáki, mindhárom 11-esből.

Sport hírek

Mult vasárnap eredmények: ETK-MTK 4-1 (1-1) bíró: Huszár. Góllövők: Kurilla (2), Lasnyi és Kovács III. ETK és Pangert I. MTK.

MÁV II.—Törekvés. 1-1. (0-0) bíró: Kulpin. Góllövő: Pintér MÁV és Weisz Törekvés. BISE — Turul II., 2-1 (0-0) bíró dr. Magyar Góllövő: Magyar és Lipcsei BISE és Bobvos Turul.

Június 28. i program: Kondoroson: KTE—BISE. A Hunyadi—Szövogyár és GySC—TAC meccs elmarad.

Törekvés—GYSC meccset július 5-én fogják újrajátszani Mezőberényben.

Szövogyár — MTK bajnoki mérkőzést az egyesbíró a kapufák szabálytalan méretei miatt megsemmisítette és annak újrajátszását rendelte el.

Az első osztályból a CASS mellett a Békési TE esett ki.

A „Hadsereg kupát” az egész ország területén indult 63 csapat közül a budapesti határvörök nyerték meg.

A H. o. csoportdöntőmérkőzések határideje a következő: július 5. Mezőturon: Szövogyár — BTK. július 12. Battonyán: BTK — Szövogyár.

Szövogyár fejjelentést tett Kulpin Imre szöv. bíró ellen.

Országos vidéki bajnokság döntő mérkőzése holnap lesz a Szolnoki MÁV és a Nagykanizsai ZTE között.

Endrődí válogatott mérkőzés. Lapzártá után értesültünk, hogy az Alsóvívetség a válogatott mérkőzések terminusát felcserélte, vagyis a mező ur mérkőzést június 28-án az Endrődöt pedig 29-én fogja megrendezni. A csoportdöntő mérkőzések terminusát július 5-ről és 12-ről későbbi időpontra halasztották, mivel a Szövogyár hátralevő mérkőzéseit a fenti időpontig lejátszani már nem tudja.

A gyomai kir. járásbírószék mint telekkönyvi hatóság, 1407/1936. ikvi. szám.

Árverési

hirdetmény-kivonat,

Békéscsabai Takarékpénztár Egyesület végrehajtónak Bodon László végrehajtót szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 1618 P és 120 P 40 f. tőkeköveletés és jártékai behajtása végett a gyomai kir. járásbírószék területén levő, Gyoma községben fekvő, s a gyomai 4569 sz. helyben A. I. 1—2 sorsz. 652 hrsz. 62 81, 653 hrsz. 122 81, területű végrehajtást szenvedett nevű 110. Belsőleiben fekvő ház és kertre 8897 P. kiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1. 36. évi augusztus hó 12 napján d. e. 9 órakor telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyámpáji számított ördékképes értékpapírokban a kiáltástól letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiáltástól letéti elismervényt a kiáltóknak átadni és az árverési feltételeket átadni (1881. LX. t. c. 147., 150., 170. §§. 1908. XL. t. c. 21. §.).

Az aki az ingatlanjára a kiáltási áránál magasabb igényt tart, ha többet igényel semmi sem akar, köteles nyomban a kiáltási ár százaléká szerinti megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908. XL. t. c. 21. §.).

Gyoma, 1936. évi ápr. hó 17 napján.

Dr. Molnár s. k. kir. bíró.

A kiadmány hitelesül:

Láng Jb. ügyvéd.

Publikáció

Egy ferály anyagból eladó, Érték: 1500k forduljonak, Deak Ferenc utca 31 sz. alá. 2-1

Jégbehűtött Dréher sör 14 százalékos Szent János: 1 liter 38, fél liter 44, 3 dcl. 26, 2 dcl. 18, 1 üveg 45 dcl. 48 és 38 fillér, 1 liter különleges zamatu rizling bor 38. Arató pálinka 1 liter 1.60 P. A Termelői Szövetkezete Hortly Miklós ut 40 és a Fogyasztási Szövetkezet Tiszta István ut 9. szám alatti palermésében.

Petőfi utca 34 szám alatti szép házlőszoba bútor és egy balkonos cipész varrógép van eladó.

A Futuránál libatömésre alkalmas nagyszemű száraz morzsolt tengeri kapható.

Szilágyi Gergelynek egy jobban levő jégszekrénye van eladó. Lakika Gyoma, Jókai u. 13. 2-2

Kitűnő zamatu rizling bor illerentként 50 fillérért kapható Kerekas Károlynál. —15

Kollmann Józsefnél E m e r g é gumiszijak, minden méretben legintányosabb árban kaphatók. 6-4

—————

Szerkesztésért és kiadásáért felelős: WAGNER MÁRTON.

Magyarország könyvnyomdavidálatát, Gyoma Felelős ügyvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám: 18.280.

Lapzárta csütörtök este 5 óra

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés: 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

GYOPÁROS

Valahányszor egy-egy kisebb fürdő hirdetését láttam valamelyik lapban, mindig Gyopáros jutott eszembe és méltatlankodtam, hogy miért nem nozza meg Gyopáros is ezt az áldozatot, de persze nem a budapesti lapokban való hirdetéssel, hanem elsősorban a vármegyei lapokban, mert talán mégis csak nekünk békésmegyeieknek van legközelebb, mi jutunk oda a legkönnyebben és nekünk érdekünk, hogy a lakóhelyünkhöz közel legyen egy fürdőhely. Már-már azt hittem, a fürdő vezetőségének nincs érzéke a hirdetésekben található lehetőségekhez, amire most alaposan rá cáfoltak, amikor meghívtak vagy ötven újságíró, akiket magyarosan megvendégelték két napon át, megmutatták nekik a megmutatni valót és most már irjanak, amit akarnak, Gyopárosról.

Nem Orosháza áldozatkészességét és nem a rendező Szabó Pál tanár és Brauswetter Béla fáradságos munkáját akarom honorálni, hanem fel akarom hívni a gyomai járás lakosainak figyelmét Gyopáros fürdőre. Akik még nem voltak ott, azért menjenek el, hogy meglássák. Akik már régebben jártak ott, okvetlenül menjenek el és nézzék meg, milyen szép parkirozást és fásítást végeztek azóta. Okos gondolat volt, hogy az évek óta kényszerült inségmunkákkal parkiroztak, fásítottak, utakat rendeztek, amivel minden előfeltételét megszerezték annak, hogy aki pihenni akar, a legforróbb alföldi napsütésben is, Gyopároson kellemes árnyékot talál a fiatal lombos fák alatt; aki még ezenfelül gyógyulni akar, a tó gyógyerejű vizében ezt is megtalálja.

Nekünk is érdekünk, hogy Gyopáros fürdő minél olcsóbban minél többet tudjon nyújtani. Vármegyei érdekünk is, hogy a hozzánk legközelebb eső megyei fürdő minél inkább fellendüljön. Mindezeket csak úgy érhetjük el, ha mi is támogatjuk Gyoparost. W.

Csernus Mihály endrődi apátplebános ezüstmiséje Csanádapácán

Péter-Pál napján mozgalmas élet volt a szép, egyenes, széles utcájú Csanádapácán. Már előző este kezdődött a nagy ünnepség, amikor a debreceni Szent Imre dalárda mintegy 50 tagja táklyás szerenádót adott dr. Lindenberger János apostoli kormányzónak és Csernus Mihály apátplebánosnak.

Az endrődi ünneplők, mintegy ötvenen, Békéscsabáról az AEGV külön vonatán hétfőn reggel 9 órakor érkeztek apácára. A mise kezdetéig volt még idő egy kis érdeklődésre.

Csanádapáca 117 éves

Az egyszerű lakóháznak látszó községháza utcai falán márvány táblán örökítették meg a község 100 éves fennállását.

„Öseinkkel Istenben biztunk
és nem csalatkoztunk
1819—1919.

Csanádapáca község 100 éves
fennállásának emlékére.”

Hamarosan megtaláltam a község biróját, akitől megtudtam, hogy Apácának a határa 8918 k. hold 1130 n.-öl, a lakosok száma 5000 körül van. A községnek 524 k. hold földje van. A lakosság 75 százaléka kat., 20 százaléka ev., 2 százaléka ref. és 3 százaléka egyéb vallású. A föld legnagyobb része kisbirtokosoké. Kevés szegény ember van a községben: 200 inségesük volt. A lótenyésztés intenzíven folyik. A Nónius fajtát tenyésztik. Itt is az akácfa a nemzeti fa.

Az endrődiek kelyhet ajándékoztak Csernus apátnak

Lassan benépesedett a templom környéke. Az endrődiek bevonulnak az iskolába, ahol Harsányi László főjegyző szép beszédet mondott és átadta Csernus apátnak az endrődiek ajándékát, egy szép ezüst serleget, amelyet a jubiláns meg hatottan vett át.

Megkezdődik a mise

Kevéssel 10 óra után a templom előtti díszes oltárnál megkezdődött a táborig mise, amelyet Csernus Mihály apátplebános 25 éves évfordulójára celebrált. dr. Lindenberger János kézvezető és 10 pap segédletével. A mise alatt a debreceni vegyeskar énekelt. Az ünnepi prédikációt Molnár János apátplebános, az orosházi esperesi kerület esperese mondta.

A hatalmas létséget megtöltő közönség soraiban látnak vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispánt, vitéz dr. Pánczél József vármegyei főjegyzőt, dr. Sorbán Jenő főszolgabíró, Záhonyi Aladár járásbíró, elnököt, dr. Vincze Sándort, a mezőkovácsházi járás főszolgabíróját, dr. Lukács István apácai főjegyzőt és dr. Berthóty Károly kormányfőtanácsost az orosházi róm. kat. egyház képviselőjében.

Ünnepi ebéd a Csernus háznál

Mise után a sok vidéki vendég és a helyi meghívottak a Csernus-házhoz mentek ebédre. Az ott lévő endrődiek hatalmas éljenzéssel fogadták a miséről hazajött szeretett apátplebánosukat, akit Tüköry József hosszabb beszéddel üdvözölt az endrődiek nevében. Csernus Mihály apátplebános megköszönte az endrődiek figyelmét és fáradságát, hogy eljöttek.

A tágas udvaron sátorszerűen megépített fedett helyen mintegy 250 vendég vett részt a nagyon izletesen és bőségesen feltálatl ebédnél. A figyelmes és ügyes kiszolgálás minden dicséretet megérdemel.

Az első pohárköszöntőt Csernus apát mondotta, amelyben XI. Pius pápát és Horthy Miklós kormányzót köszöntötte. Üdvözölte a jelenlévő főispánunkat, a vármegyei főjegyzőn-

ket, a főszolgabírókat és a megjelent vendégeket.

Beszédeket mondottak még dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán és mások.

Ritka zenei élvezetet szerzett a jelenlévőknek a debreceni vegyeskar, akik szép ezüst koszorúval kedveskedtek Csernus apátnak, a dalárda megszervezőjének és utána mesteri előadásban szebbnél-szebb, értékesebb-nél-értékesebb darabokat énekeltek.

Az endrődi ünnepség

Endrőd község is nagy ünnepséggel köszönti Csernus Mihály apátplebánosi ezüstmiséje alkalmából.

4-én este fél 9 órakor zenés lampionos felvonulás lesz. 5-én reggel fél 9 órakor ünnepélyes szentmise közös szentáldozással. 11 órakor Egyházi díszgyűlés a Népház mozitermében. Fél 1 órakor közös ebéd a Népházban.

Megszűnt a stóla a református egyháznál

Régi szokást szüntetett meg a legnagyobb gyomai felelekezeti: megszüntették a stólát a református egyháznál. Julius 1-től, szerdától kezdve az imával végzett temetésekért, az esketésekért és keresztelesekért nem kell semmit sem fizetni, sem a lelkésznek, sem a kántornak. Aki azonban mégis orátiós vagy predikációs temetést kíván, a régivel lényegesen olcsóbb árat fizet, de ezt sem a tisztviselők kapják, hanem az egyház kasszájába megy. A harangozás a már ez év januárjában mérsékelt árban marad.

Az egyház a tisztviselőket a stóla megváltásáért átalány összeggel kárpótolja, ezért történnek a fizetéses szertartásokért a fizetések az egyházi kasszába.

Endrőd község közgyűlése

Endrőd község képviselőtestülete 1936 június 28-án gyen-ge érdeklődés mellett tartotta meg rendkívüli közgyűlését.

A közgyűlés egyetlen tárgya a Szabó Imre és társaitól kisértett védőgátra a földesere-szerződés végleges megkötése volt. A főjegyző előterjesztését a képviselőtestület egyhangulag magáévá tette, s így a közgyűlés pár perces ülés után véget ért.

Hirdetmény

a bércséplési keresetek
forg. adó elszámolása
tárgyában

A bércséplés és géprész keresetének forgalmi adó elszámolása tárgyában a hivatal a következő rendelkezésekről értesíti:

1. A bércséplés megkezdése levelezőlapon a hivatalnak bejelentendő a munkakezdés helyének és idejének megjelölésével.

2. Csak a szoros értelemben vett géprész után kell a forgalmi adót megfizetni, amiből azonban nem vonható le a gépezés és a fűtő díjazása, továbbá a gép üzemben tartásával kiadások, mint pl. fűtőanyag, gépjavítás és ehhez hasonló kiadások. Csak a részes munkások keresete mentes a forgalmi adózás alól.

3. A leszámolás megejtéséhez, mely a községházán történik, elhozandó a helyszínen vezetett, folyószámozott, hitelesített block és mázsalási könyv (a gépezés és bandagazda könyve), amelyben pontosan feltüntetendő a cséplető gazda neve, lakcíme, házszáma, vagy fanyaszáma, az elcséplött gabonamennyiség gabonamennyiségként elkülönítve, a cséplési százalék és pedig külön a gép és külön a részesmunkások százaléka, ami a m. kir. Pénzügyminiszterium rendelete értelmében a cséplető gazda aláírásával igazoltatandó.

4. Leszámolási határidők:

a) A júliusban megkeresett géprész legkésőbb augusztus 15-ig;

b) az augusztusban megkeresett géprész leszámolása pedig a bércséplés befejeztével, de legkésőbb szeptember 15-ig eszközölendő.

A cséplés eredményének összesítése a leszámoláshoz előre elkészítendő.

A bércséplés annak befejeztével külön számolandó el-

5. megkeresett gabona értékelésére nézve a hivatalos leszámolási (átlag) ártolyam a községházánál ki lesz függesztve.

6. A gép vagy géprész keresetének leszámolása (forgalmi adó alá vonása) ez évben abban a községben (városban) történik, ahol a géptulajdonos állandó lakhelye van, még abban az esetben is, ha más község határában vagy más vármegyében végzi a cséplést.

7. Az elszámolás elmulasztá-

sa, vagy az esedékes forgalmi adó megrövidítése a törvény szigorával toroltatik meg.

8. Ezen figyelmeztetés a mászakönyvbe beragasztandó egyúttal a bandagazda és a gépezés a fentiek pontos betartására felhívandó, mert mindkét alkalmazott mulasztásáért a géptulajdonos lesz felelősségre vonva.

Gyula, 1936. évi június hó 25-én.

Békésvármegyei központi
forgalmi adóhivatal.

Márky Jenő vármegyei gazdasági felügyelő látogatása Gyomán

A halmagyi és zöldlaposi dűlőben
20—30 százalékos jégkár van

Hivatalos útjában Gyomára is ellátogatott július 2-án Márky Jenő vármegyei gazdasági felügyelő és a megtartott hivatali vizsgálat után érdeklődött a gyomai járás gazdasági ügyeiről.

Dr. Thaisz Lajos járási gazdasági felügyelő jelentésében arról is beszámolt, hogy a legutóbbi jégeső a halmagyi és zöldlaposi dűlők közötti mintegy 800—1000 holdon a búzában és tengeriben cca 20 százalék, a tavaszi árpában 30 százalék kárt csinált. Még szerencse, hogy a búzának és árpá-

nak két-harmad része már le van aratva. Sajnálatos azonban, hogy a jégkárosultak legnagyobb része OFB földesek, akik nem biztosítottak jég ellen, tehát nem is kapnak kártérítést.

A vármegyei gazdasági felügyelő is megismételte a már hivatalos helyről elhangzott kijelentést: igyekezzék minden munkás megkeresni a télirevalót, mert a jótermes adta munkaalkalom a gyomai járás minden munkásának lehetővé teszi az aratásban és cséplésben való dolgozást, aki nem dolgozik és nem keres, az ne számítson a télen segítségre.

A szarvasi m. kir. Tessedik Sámuel középfokú gazdasági tanintézet és mezőgazdasági szaktanácsadó állomás IX-ik értesítője

Csabai Kálmán főigazgató, a szarvasi Tessedik-iskola igazgatója most adta ki intézetének kilencedik tanévéről az értesítőt. A statisztikai kimutatás szerint évvégi vizsgálatot tett az I. osztályban 44, a II. osztályban 34, a III. osztályban 25 és a IV. osztályban 23, összesen 126 tanuló.

Érdekes megtudni a tanintézet tanulóinak származási helyét. Az agrár Békésvármegyéből — a 12 szarvasi tanulót kivéve — mondó és ejtsd: összesen 4 tanuló volt és így az egész vármegyéből 16 tanuló járt ebbe a kiváló iskolába, ahová a Duna-Tiszaközéről 31, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara területéről 37, a Felsődunántuli területéről 21, az Alsódunántuli területéről 15, Tiszajobbparti területéről 6, az elszakított terü-

lefelekről 8 és külföldi államokból 2 tanuló járt.

Az iskolai adatokon kívül két értékes cikk: „Az elővetemény és a trágyázás szerepe az alföldi javított szikes talajok vizsgálatában” írta Vadányi Miklós a növénytermelési tanszék vezetője, a másik értékes cikket Csabai Kálmán, a tanintézet igazgatója írta „II. Adatok az intézet történetéhez”, ebből a cikkből leközlünk egy pár mondatot:

„Szarvas telepés község, tavaszi áradásos időben mindent elöntéssel fenyegető, szűkívíű köröket leíró Körös folyó partján vályogházikókból épült. Ebbe az elhagyott kis faluba került 1767-ben 25 éves korában Tessedik Sámuel.”

„Egondolása szerint a gazdákat, kézműveseket oktatni kell. E célból alapította 1779-

ben a mai tanítónőképző épületében a „Gyakorlati gazdasági iskolát”, amely iskola császári jóváhagyott tanterv szerint működött. Ez a világ legelső gazdasági szakiskolája, paptársa Boczkó Dániel által vezetett igazságtalan támadások, alaptalan vádaskodások következtében 1803 tavaszán végleg megszűnt.

Iskolájában és iskolán kívül a szarvasi gazdákat az okszerű talajművelésre, takarmánytermesztésre, szőlőművelésre, gyümölcsstermesztésre, a fák szerezetere, az akácfa ültetésének fontosságára, méhészkedésre oktatta. A gyakorlati oktatásra céljaira 36 hold földet kapott a helybeli uradalom tulajdonosától, hol sziktalajjavítással, különféle takarmánynövények, főleg lucerna, repce magtermesztéssel, nemes gyümölcsfajták, eddig itt ismeretlen konyhakerti növények, pl. saláta stb. termesztésével foglalkozott. A termelt lucerna és egyéb bevált növények magvait ingyen osztotta szét a lakosok között. Ő hirdette először, hogy a szikes talajt mésszel, hamuval meg lehet javítani, rendszeres trágyázással, okos talajművelési eljárásokkal jótermővé lehet tenni. Kertészeti munkájában, tanításában kitűnő munkatársa volt megértő, fennkölt lelki felesége is.

Iskolájában felesége és leánya a fiú- és leánygyermekeket len — és gyapjúfonásra, szövésre, selyemhernyó tenyésztésére, selyemfeldolgozására, eperfa tenyésztésre oktatta. Mindenkit évtizeddel megelőzve kísérletezett cukornak a közönséges répából való előállításával.

„Teljesség kedvéért meg kell említenem, hogy ez a kiváló férfiú, bár császári kitüntetésekben, jutalmakban, nemesi rangra való emelésben részesül; nevére, működésére feltigyelték az akkori hazai, külföldi tudósok és előkelőségek, falujában öregségében mindenkítől elhagyatva, paptársától felizgatott, hálátlan hiveitől igazságtalanul bántalmazva 1820-ban, 78 éves korában halt meg. Sirja az evangélikus ótetmetőben a gazdasági tanintézet gondos ápolása alatt van.

Élete végén készült írásában az Úr iránti hálával eltelve tekint vissza ötven esztendő küzdelmekkel teli muokasságára, s többek közt azt írja; „En remélem, az Isten megadja, hogy még siromon is ki fognak kelni ama virágok, melyeknek magvait talán idő előtt, talán terméketlen földbe, jó remény fejében elvettem.”

A Futuránál

libatömésre alkalmas nagyszemű száraz morzsolt tengeri kapható.

A zenei élet fellendítése Gyomán

Megtudtuk, hogy Benke Lajos, a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán abszolváltné zenetanár Gyomán telepedett le, a célból, hogy helységünkben a zenei életet fellendítse és fejlessze. Felkerestük tehát és kérdéseket intéztünk hozzá, terveit és munkaprogramját illetőleg, mire ő a következőkben adott összefoglaló rövid felvilágosítást.

Az az intenció vezérelt ide, hogy az Alföld, különösen pedig a Körösvidék zenei életének organizálását és kialakulását előkészítsem. Amint tudjuk, az ország nyugati része: Szombathely, Sopron, Győr, Székesfehérvár gócpontokkal messze előljár ezen a téren Kelettel szemben.

A műzene művelése és ápolása ott ma már olyan kifejezett kulturtöbblet és kulturszükséglet, mely felveszi a versenyt a külföld és a művelt nyugat megfelelő vidéki viszonylataiban is, bár kétségtelen, hogy a magasabb színvonalat földrajzi és történelmi adottságok is nagyban elősegítették. Ez utóbbi szempontokból az Alföld helyzete kétségkívül kedvezőtlenebb ugyan, de ez még sem lehet elég ok arra, hogy az esetleges közönyt, vagy tespedést mentse. Viszont az alföldi magyar nép zenei értékeit a Bartók-Kodály békésmegyei gyűjtéséből annyira jó oldaláról ismerjük, hogy talán nem lesz túlságosan nehéz a megromlott zenei izlést, Bethowen, Bach és Mozart eszményi magaslataira emelni.

Ennek a célnak szolgálatában kezdem meg úttörő munkámat, elsősorban tanítok zenét: zongorát, hegedűt, éneket, zeneelméletet (ríthmikát, melodikát, összhangzattant, formatant stb.) és pedig, hogy minél szélesebb néprétegek számára hozzáférhető legyen, nagyon méltányos áron (óránként egy pengőért).

Ezzel egyidejűleg célozom egy későbbi zeneiskola alapjait megvetni, azonkívül énekkari és zenekari együtteseket szervezni és mindebbe a környéket, elsősorban a Körösvidéket bekapcsolni.

Hiszem, hogy a szépérzékű és nemes törekvések iránt fogékony lelkekben megértéssel és támogatással fogok találkozni s ezáltal a magyar zenei kulturához egy-egy téglával hozzájárulunk.

Benke Lajos zenetanár Farkas László utbiztos házában lakik (Luther-u. 3.) és állandóan otthon található.

Kinevezték az új tisztiorvosokat

Dr. Szilágyi Ferenc lett a gyomai és békési járás tisztiorvosa

Az új közegészségügyi törvény szerint július 1-ével kezdődött meg a törvény végrehajtásának egyik legfontosabb része, a tisztiorvosok kinevezése. A gyomai járásban megmaradt az új, most már m. kir. járási tisztiorvosi tisztségben dr. Szilágyi Ferenc eddigi járási orvosunk, sőt még a békési járást is neki osztották be, így a gyomai és a békési járásnak egy tisztiorvosa van.

Dr. Szilágyi Ferenc július 1-én tette le az esküt a főispán kezébe és már 3-án Bé-

késen járt és megkezdte ott is a működését.

A tisztiorvosoknak nem szabad magányakorlatot folytatni, csak nagyon kivételes esetekben, de akkor is miniszteri engedélyt kell kérniök.

Sok hiánya van a közegészségi életünknek. Ezeknek a kiküszöbölése az új közegészségi törvény feladata. Hogy majd milyen eredményt tudunk felmutatni, az elsősorban a tisztiorvosok rátermettségén és szorgalmán múlik. Minden reményünk megvan, hogy a mi járásunkban példás eredményt tudunk majd felmutatni.

A négus Genfben

Panaszkodott a négus az őt interjuvoló újságíróknak. Beszél a veleszembeni méltatlan eljárásról és rezignáltan jelentette ki, hogy a Népszövetségtől is kevés jót remél a maga számára. Ugyáltszik, hogy a trónját vesztett tekete császár ebben a vonatkozásban világosan gondolkodik és helyesen ítéli meg a helyzetet, mert a Népszövetség, még ha irányában hajlandó is volna, eszközei híján képtelen rajta segíteni.

Külső megnyilvánulásaiban és átgondolt nyilatkozatában a négus még az uralkodó pózát és hangját használja, de valóságban már sorsüldözött hontalan, akit egyik európai állam sem óhajt területén. Zavarokat jelenléte a politikában már nem okozhat és valójában csak egy útja van, az állítólag hozzá hű Goraháiba menni és felvenni újra a már előre is reménytelen harcot az olaszokkal.

Olaszország, ha eddig a népszövetségi és főleg angol nyomás dacára nem tartózkodott a haderővel keresztül vezetett birtokbavételtől, nem valószínű, hogy győzelmei után spontán lovagiasságból vagy igazságérzetből deferáljon a paragrafusok szentségét és a négust védő Népszövetségnek.

A világ haladásának szempontjából győzedelmeskedni kell az általános, emberi és egyben Olaszország által már kezdettől fogva hangoztatott álláspontnak, mely szerint feltétlen helyesebb Abessziniát a civilizációba és a világgazda-

ságba bekapcsolni, mint népét afrikai sötétségben pusztulni hagyni és területét gazdaságilag parlagon hevertetni.

Helyt áll a négus azon kijelentése, hogy hasonlóan erőszakos birtokbavételt és egy diplomáciailag elősmert állam ilymódoni teljes eltörlését az újabb kor történelme nem képes felmutatni. Ha az újabb korban nem is, de a középkorban akad erre is precedens, ha egyedül álló is a históriában. Ez a Keletrómai birodalom a byzanci császárság végleges bukása 1354-ben és ez a négusi katasztrófával annyiban analóg is, hogy a bomlott konstrukcióju államot és a rothadt erkölcsű császári udvart egy fanatikusan a küldetésében hívó hatalom, hadseregével visszavonhatatlanul letaszította a világtörténelem színpadáról.

Akkor az ozmánlik hódítás Európában a köz szempontjából nem volt kívánatos és sokáig zavarta a biztonságot, de főleg hátráltatta a Balkán és Magyarország békés fejlődését. Az izlám szemlélete, mely az ottomán állam politikai célkitűzése is volt, homlokegyenest ellenkezett az akkori Európa vallási és társadalmi berendezkedésével. Abessziniában és népe részére az olasz befolyás minden vonalon áldásos és jótékony hatású lesz, mert képtelenség lenne elgondolni, hogy a tetemes anyagi és véráldozatot hozó Olaszország ne pacifikálja és konszolidálja a birtokba vett területet, azon célból, hogy békés

munkával gazdaságilag fejlessze és gyümölcsöztesse. A négus kényurasága sem a múltban, sem a jövőben nem garancia.

Eddig három pózát ismertük a négusnak. A kényurit, a menekülő üldözöttét és a számonkérő fenyegetőt. A negyedik lesz, ha valójában visszatér az ő hűségén levő területre; a tragikus hős alakja.

Ha reménytelen harcát végigküzdi és ottmarad, mint sors-társa, a biborban született Konsztantin a harc piacán, az utókor nem tagadhatja meg tőle a tragikus hősnek kijáró tiszteletet. Bauer Illés.

BUCSEK JÓZSEF

A Magura hegység bérceivel mérték fiatal szemei a magasságot. Árva megye szegényes életében élte le gyermekéveit. 1889-ben, 18 éves korában egy kocsis gyolcsárúval önállósították a szülei s a sors kifürkészhetetlen irányítása szerint a messzi árvamegyei kis faluból elindult kocsis Gyomán ragadt meg Bucsek Józseffel. 23 éves korában visszavonották a Magura bércei, hogy onnan hozzon magának élettársat és megalapítsa a maga jámbor, tisztos családi életét — nem az ősi Árva megyében, hanem a Nagy Alföld kellős közepén, Gyomán, ahonnan hőségben-fagyban rőtta a környékbeli községek országutjait és árusította a gyolcsárúit. Kitarító szorgalmával, takarékoságával szép vagyont szerzett. A háború alatt 184.000 koronáért hadikölcsönt jegyzett. Gyomán házat és földet vett. A háború után évekig a régi hazájában élt, de 1928-ban visszajött Gyomára. Gyermekei iskoláikat itt végezték. Két fia Békéscsabán maturált, az egyetemet Budapesten végezték, azután átmentek Csehszlovákiába, Prágában doktoráltak. József fia ügyvéd, Alajos törvényszéki bíró volt, most az igazságügyminiszteriumban vezető osztályfőnök. Leánya férje vármegyei főjegyző.

Bucsek József 65 éves korában hirtelen halt meg. Gyomán 36 évet töltött és ezalatt ismerősei és üzletfelei megbecsülését szerezte meg. Julius 1-én nagy részvétellel temették el a gyomai katolikus temetőbe.

Örökre lecsukódott becsületes kék szemeivel nem tekint ezután Bucsek József messze Északra, a Magura bércei irányába, hanem a gyomai magyar rögben piheni ki munkás életének fáradalmait.

BÚCSÚ A TANYÁN

Kondorostanya lakossága június 27-én ünnepi minden évben temploma védszentjének, szent László királynak névünnepe a búcsú napját. Régebben, amikor még Péter-Pál napján, vagy a jun. 27-éhez legközelebb eső vasárnapon volt megtartva, mindig igen sokan jöttek ki Endrődről és a Körösön túlról, hogy egyuttal a rokonokat is meglátgassák. Mióta hétköznapon van, azóta sokat veszített szinte hagyományossá válni kezdő látogatottságából ez a kedves tanyai ünnep.

Az idei templomünnepnek különösen kiemelkedő eseménye volt mégis. Endrőd község apát-plébánosa Méltóságos Főtisztelendő Csernus Mihály június 29-én tartotta 25 éves papi jubileumát és mond a ezüstmiséjét szülőfalujában Csanádapácán. Ez alkalomból kondorostanyai hívei üdvözölték és szeretetük jeléül egy misekönyvet nyújtottak át a jubilaris Főpápnak Majd a Szent László Dalkör egy kitűnően begyakorolt üdvözlő dala után a helybeli társadalmi egyesületek üdvözlése következett. A román. kath. hitközség nevében Főtisztelendő Timár Gyula helyi lelkes úr, a politikai község nevében Dr. Gaál József kirendeltségi jegyző, a Hangya Szövetkezet és a Dalkör nevében Hunya Ince, az Olvasókör nevében pedig vitéz Harmati István mondottak üdvözlő beszédek. A Leányegyesület nevében Timár Margit szép kis lilomos lélekre valló leányos beszéd kíséretében virágcsokrot nyújtott át az ünnepeltnek. Az üdvözlések elhangzása után pedig díszebéd volt a Hangya Szövetkezet nagytermében, amelyen részt vett a lakosság minden jobbérzésű tagja.

A papi hivatást megbecsülő ember nem mehet el az ilyen események mellett szó nélkül. Jól esik a vallásos lelkületű embernek, hogy vannak még, akik a mások testi-lelki jólétéért feláldozott életet megbecsülik és azt kifejezésre is juttatják! E sírok írója a maga — és hiszi sokak nevében — azt kívánja az Ezüstmisésnek, hogy azok a nemes szent elhatározások, amelyek első miséjén eltöltötték a lelkét, arany fonálként vonják be azt és kísérik egész életén át! És abban a nemes lélekben, egy kisike helyet tartson fenn a tanyaiaknak is. Anonymus.

BÉKE

A lángoló mesgyék tüskéin járok és nézem a kalászkok fényjelét, a boglyák barna hátát s hajlongó vére-met: a rőthajú parasztot, ki, mint kincskereső örök nagy varázsló a naptól aranyba vont barázdák csillogó por-szemében lépked. Arca bronzult síkján ott vibrál tűzszívű asszonyának fényé olvadt csókja, mely napjaiba tiszta, égi békét dalol. Nézem... nézem ezt a nagy varázslót. A porból roppant kincset emel most a napba: az aranytestű első, sárga búzakévé, mibe már ott bizserog a lányok csipőjének dallamos ringása és az erjedő kovásznak vérré szentelt íze, szívek dobogása és áldott új hajnalok napverő hozsánnája... Nézem... nézem ezt a nagy varázslót, azt a bronzkezü főpapot, aki kaszájával most aratja a békés holnapot.

(Sinka István)

TARTSUK TISZTÁN A MENTŐSZEKRENYEKET

és lássuk el a baleseti sérülteket az elsősegélynyújtás szabályai szerint

A cséplőgépeknél előírt mentőszekrények sok tekintetben nem felelnek meg az egészségügyi követelményeknek. A mentőládák kívülről vízhatlan anyaggal, belülről pléh burkolattal nincsenek bevonva. Ezért a deszka réseken keresztül már az első cséplés alkalmával beleszáll a por, vagy telejérről nem egyszer becsurog az esővíz, amely a kötszereket beszennyezi. Még nagyobb baj, hogy az elsősegélyadás alkalmával a segélynyújtó legtöbbször piszkos, olajos kézzel nyúl a kötszerekhez. A nagy segíteni akarásban össze vissza fogdossa a steril kötszereket, sokszor 5—6 kötszer dobozi kibont és befertőz, míg végre is géz nélkül, vállával és flanel pólyával köt be egy-egy sebet. Távol áll tőlünk, hogy a gépkezelőknek az elsősegélynyújtásból nyert tudásukat kritika tárgyává tegyük, de meg kell jegyeznünk, hogy a mentőládában azért van labor, szap-

pan, körömkéfe, törülköző, hogy mielőtt a baleseti sérült-höz nyulnánk, előbb kezeimossunk. Nagyon fontos a sebfertőzések elkerülése végül a legszigorúbb tisztaság betartása és ennek első feltétele: a segélyt adó kezének tisztasága és a kötözőszerek steril volta. A géptulajdonosok figyelmébe ajánljuk ezeket a sorokat, hívják fel a gépkezelőket az elsősegélynyújtás szabályainak a betartására, a mentőládában elhelyezett segélynyújtási utmutatók tanulmányozására. Ebben az esetben nem fog előfordulni, hogy egyszerű visszeres vérzés esetén zsákmadzaggal szorítják le a végtagokat, fertőző kötszerrel kötnek be az ujsérüléseket, melyekből napok múlva hezékig munkakép-telenséget okozó gyulladások támadhatnak. Végül tartsák be azt az arany szabályt is, hogy a baleseti sérültet azonnal orvoshoz kell vinni.

Vigyázzunk az arató és cséplőmunkások egészségére

Az aratási és cséplési munkák idején a legnagyobb mértékben fokozódik a földműves lakosságnak a község határán belül történő vándorlása. Csak az üzembe helyezett cséplőgépekkel körülbelül 800 munkás vándorol tanyáról tanyára és közben állandóan ki vannak téve annak, hogy főleg a nyári, ársólt kútak vizei veszélyeztetik az egészségüket, mert a kisebb tanyák kútjai sokszor évekig nincsenek kitisztítva, vizük kevéssé, intenzívebb használatnál zavaros és büzös. Közegészségügyi szempontból éppen ezért kívánatos, hogy a munkaadók és cséplőgéptulajdonosok minden esetben gondoskodjanak

tiszta ivóvizről, hogy ezáltal munkásaink és maguk egészségét megóvják. Ugyanekkor bőséges mosdóvizről is gondoskodni kell, mert legtöbbször a hiányos tisztálkodás következménye, hogy a gép-munkások különböző bőrbajokban gyakran megbetegednek. Végül megfelelő árnyékszékéről is gondoskodni kell. A mezőgazdasági munkás egészségügynek olyan elemi követelményei ezek, amelyek elől egy szociálisan gondolkodó munkaadó sem térhet ki és nem is szabad kitérnie, ha komolyan a szíven viseli a munkások egészségét. dr. P. J.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünneppanapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszer-tár tart szolgálatot.

Vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán osztrák kiténtetése. A kormányzó vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispánnak megengedte, hogy a osztrák Erdemrend I. osztályú közepkeresztjét elfogadja és viselje.

Kinevezések a miniszterielnökség sajtóosztályán. A kormányzó dr. Lánzi és Rákóczi Rákóczy Imre miniszteri osztálytanácsosi címmel felruházott sajtóelőadónak a miniszteri tanácsosi jellegű, dr. Dulin Elek miniszteri osztálytanácsosi címmel felruházott miniszteri titkár sajtóelőadónak a miniszteri osztálytanácsosi jellegű adományozta.

Szabadságon. Záhonyi Aladár kir. járásbírósi elnök megkezdte nyári szabadságát.

Dr. Bartha Gusztáv községi orvos f. hó 5-én, dr. Weisz Aladár Endrőd község ügyvezető orvosa f. hó 6-án kezdik meg 3 heti nyári szabadságukat.

SCHUSZTER FERENC áll. v. fogorvos Gyomán, Mátyás Király u. (volt kis templom u.) 6 szám alatt fogászati működését megkezdte. Foghuzás, fogtömés és mindennemű fogpótiás.

Eljegyzés. Luczy Erzsébet okleveles tanítónő Gyoma, Kocsis István Máv tiszt. Békéscsaba jegyesek. (Gratulálunk.)

Tanárjelölt, gimnáziumi és polgári iskolai tanulókat tanít, előkészít. (Cím a szerkesztőségben.)

A „HOMBÁR” Szövetkezet megbízható bevásárlót és óvadtékképes maglórost keres. Jelentkezni lehet Papp Zsigmond elnöknel.

Az Orosházi Friss Ujság dr. Mitlasovszky János alapításában és szerkesztésében most ünnepi megjelenésének 25 éves évfordulóját. Dr. Mitlasovszky Jánost sokan üdvözölték ez alkalommal.

80 szem búza egy kalászbán. Mint rendkívüli termési eseményt említik egyes gazdák, nemcsak nálunk, hanem más vidékről is, hogy vannak olyan kalászkok, amelyekben 80, sőt 83 szem búzát találtak.

Jégbehűtött Dreher sör 14 százalékos Szent János: 1 liter 33, fél liter 44, 3 dcl. 26, 2 dcl. 18, 1 üveg 45 dcl. 48 és 38 fillér, 1 liter különleges zamatu rizling bor 58. Arató pálinka 1 liter 1.60 P. a Termelői Szövetkezete Horihy Miklós ut 40 és a Fogyasztási Szövetkezet Tisza István ut 97 szám alatti italmérésében.

Megnyilt a gyomai strandfürdő!

Cséplőgéptulajdonosok figyelmébe

A mezőgazdasági termények szemvesztésének megóvása és a tűzbiztonság tárgyában kiadott miniszteri rendeletek értelmében cséplőgépekkel sem a bércséplés, sem a saját gabona elcséplése nem kezdhető meg addig, amíg a cséplőgépet a gépek megvizsgálására alakított bizottság meg nem vizsgálta, s ezen vizsgálat alapján az előjáróság oly értelmű bizonyítványt nem adott, amely szerint cséplőgépek tűzbiztonsági és műszaki szempontból kifogás alá nem esnek.

A tűzbiztonság tárgyában kiadott miniszteri rendeletben foglaltakhoz képest közhírré teszi az előjáróság, hogy vasúti pályamenti birtokosok, illetőleg bérletkés a vasúthoz legközelebb eső részen kötelesek az aratást megkezdeni. A learatott terményeket a vasútvonalak mentén a sínektől mennél távolabb, de legalább 100 méter távolságra kell összerakni. Akik ezt nem tehetik meg, földjeik keskeny volta miatt, kötelesek onnan terményeiket a legrövidebb idő alatt elhordani.

Köteles a pályamenti gazdaközönség a tartót a vasút mentén legalább 100 méter szélességben az aratók nyomában haladéktalanul feltisztogatni és az első keresztortól 5-10 méter távolságban a vasúttól legalább 3 méter szélességű védőszántást végeztetni. A védőszántásoknak egyvonalba kell esniük, mert a lépcsőzetes védőszántások futótűz ellen nem nyújtanak védelmet.

A legszebb nyári kirándulásnak és a nyári szezon legérdekesebb művészi és idegenturizmus eseményének ígérkeznek az idei Szegedi Szabadtéri játékok. Szeged városa olyan programot dolgozott ki az idei dóm-téri előadások számára, amely úgy magyaros levegőben, mint mozgalmasságban és művészi értékben ismét fel fogja hívni nemcsak az ország, de a külföld figyelmét is a szegedi ünnepi játékokra. Az előadások augusztus 1-én kezdődnek az évenként szokásos „Az ember tragédiája” új bemutatójával, a Tragédia előadását 2-án és 4-én megismélik, majd augusztus 8, 9 és 11-én kerül sor az idei első szabadtéri bemutatónak: Herczeg Ferenc Bizáncának előadására. Augusztus 14, 15 és 16-án újabb esemény színhelye lesz a szegedi Dóm-tér, akkor mutatják be páratlan külsőségek közepette, a csillagos ég alatt először a legszebb magyar mesejátékot a János vitézt. Július 25-től az egész ország területéről 50 százalékos kedvezményrel lehet utazni vasuton és hajón Szegedre, — ezenkívül pedig ünnepi filléres vonatokat indít a MÁV.

A nügust Genfben az olasz újságírók kifütyülték.

A hallgatni tudás rendkívül becses erénye kell, hogy legyen minden politizáló embernek.

Gömbös Gyula.

A vasárnapi munkaszünetet felfüggesztette a miniszter az aratás idejére.

Az Alföldi Lovasegylet szeptember 27-én lóversenyt rendez Békéscsabán a következő programmal. 1. Leventék versenye. 2. Kisgazdák versenye, csak békésvármegyei kisgazdák részére. 3. Kisgazdák versenye, más vármegyei kisgazdák részvételével is. 4. Kisgazdák kocsiversenye. Csak elegendő számú jelentkező esetében. 5. 100 km. távlovaglóverseny. 6. Katonatiszti verseny. 7. Félvérek versenye. 8. Telivérek versenye. 9. Egyes fogatú (sulky) verseny.

A Központi Szeszfőzdeben az eperpálinka főzése megkezdődött. Akinek van főzni valója, jelentse a Szövetkezethél. Ugyanott új főzésű eperpálinka tagoknak úterenként 2 pengő 80 fillér.

Nagy meleget, zivatarokat jósol Hankó tanár

Hankó Márton közli az Új Magyarországon:

A további idő folyamán mind erősebben érvényesül a napsugárzás s a hőmérséklet — főleg július 9-től fogva — gyakran nagy hőséggé is felfokozódik, amennyiben az égtestek erőteljes hősugárzásához még meleg, déli légáramlások is hozzájárulnak. E mellett még mindig kapunk sok helyi záport, gyéribben nagyobb mérvű esőket és zivatarokat július 8-12 között egy-két felhőszakadászerű esőt is várhatunk. Mindezek azonban csak futólagosan és kisebb mérvben fogják a meleget enyhíteni.

Pusztitobb jégesőkre vonatkozó részletesebb számításokat nem végezhettem, csak éppen egy konstellációt állapítottam meg, mely július 8-9 napjaira esik. A nap és hold oppozíciója július 4-ike körül erősebb földrengést is okozhat.

Királyok kerestetnek. A távoli világrészekben megüresedett néhány trón, amelyekre most új királyokat keresnek. Erről rendkívül érdekes cikket közöl Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelemmel és gazdag tartalommal jelent meg. A kiváló magyar írók novelláin kívül számtalan pompás cikket, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja új száma 20 fillér.

A postai utalvány és utánvételi díj leszállítása. A kereskedelemügyi miniszter, a kereskedelmi és iparkamarák kezdeményezésére, július hó 1-től kezdődőleg a belföldi postautalvány és utánvételi díjszabásokban egy új fokozatot léptetett életbe, amely 20 pengőtől 50 pengőig terjed. Ebben az új fokozatban az utalványdíjat 40, az utánvételi díjat pedig 45 fillérben állapította meg. Ez a rendelkezés az e fokozatba eső utalványoknál az eddig érvényben levő díjak 25-33 százalékos mérséklését jelenti.

Magyar muzsikusok a dzsungelben. Néhány ismert magyar muzsikus a dzsungelben vendégszerepelt és kalandjairól pompás képes cikkben számolt be a Délibáb, amely száz oldal terjedelemben és kitűnő tartalommal jelent meg. Remek illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, novellákat, színházi beszámolókat, pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz képet közöl a népszerű színházi képeslap. A Délibáb új száma 20 fillér.

Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter azt a kijelentést tette vasárnap, hogy az új búzára is megmarad a tavalyi minimális ár.

Sok az izléstelenül öltözködő nő. Egy ismert párisi divatkirály nemrégiben kijelentette, hogy nagyon sok az izléstelenül öltözködő nő. Szerinte a szegényebb nők sokkal szebben öltözködnek, mint a gazdagok. A Párisi Divat a népszerű magyar divatlap új számában közel száz pompás és izléses ruha eredeti párisi rajzát közli, e mellett remek kézimunka mintát is talál benne az olvasó. A kitűnő divatlap új száma 60 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, VII., Dohány u. 12.

Van-e már életbiztosítása?

TURUL—MOBIRT

Életbiztosító Társaság.
Sziveskedjék érdeklődni
Bodon Lajosnál.
Kazinczy ut 10 sz.

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936 évi június 26-tól július 1-ig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

Timár Vincéné Dávid Mária fia Mihály László rk., Neumann Dezsőné Pfeiffer Mária leánya Mária Erzsébet ág. h. ev.

Meghaltak:

Kruchió József 61 éves ref., Perei Mihályné Ivánkócs Katalin 55 éves rk., Bátori József, 38 éves ref., Bucsek József 65 éves rk.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

Pelyva Miklósné Kardos Erzsébet fia Miklós rk., Tóth Mihályné Pap Mariska fia Mihály József rk., Rojik Mátyásné Timár Margit leánya Veronika rk., Giricz Bálintné Gellai Veronika fia Bálint Péter rk., Timár Bálintné Lizicai Mária leánya Irén rk.

Meghaltak:

Kiszely Medárd 2 hónapos rk., Hegedüs Imre 87 éves rk., Timár Eszter 21 éves rk., Gácsi György 86 éves rk., Mrancsik András 65 éves rk., Farkas Mihály 14 hónapos rk., özv. Szabó Józsefné Gellai Franciska 78 éves rk.

ÚJ MENETREND

Május 15-től október 3-ig

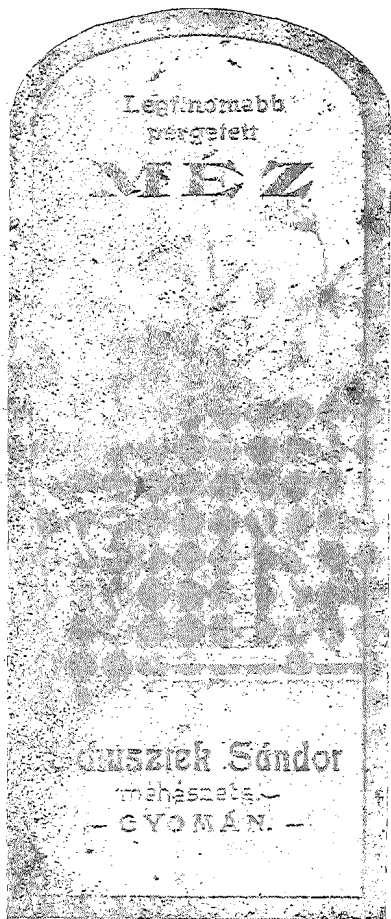
Gyomáról — Budapestre	
Személyvonat:	0.05 — 4.50
"	5.45 — 10.30
Gyorsvonat:	10.07 — 13.00
Személyvonat:	14.30 — 19.20
Gyorsvonat:	16.59 — 19.50
Motorvonat:	19.29 — 23.39
Budapestről — Gyomára	
Személyvonat:	6.17 — 10.27
Gyorsvonat:	9.00 — 11.57
Gyorsvonat:	14.40 — 17.36
Személyvonat:	17.10 — 20.39
"	21.40 — 2.21

A reggeli szarvasi vonat 6.35 órakor indul.

A Budapestről 17.10 órakor induló vonat Szolnokig sebesvonat.

A Gyomáról 19.29 órakor induló vonat Szolnoktól sinautó.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

Ingatlanforgalom

Özv. Kruchió Lászlóné V. Kovács Eszter gyomai lakos vett 279 n.-ől církerti szántót Simon István (nős Hanycz Katalinnal) endrődi lakostól 130 P-ért.

Kiss István (nős Berecz Elvira Erzsébettel) gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat a Békéscsabai Takarékpénztártól 4400 P-ért.

Wagner József (nős Marjai Mária) gyomai lakos vette egy beltelkes lakóháznak felerészét kk. Szeib József és társaitól 900 P-ért.

kk. Kertész Sándor gyomai lakos vett 709 n.-ől pocosi szántót Czinkócki Lajosné Makcsali Mária gyomai lakostól 700 P-ért.

Szöke István és neje Pályi Mária gyomai lakosok vettek egy matakerti házigatlat özv. Nagy Károlyné Sáfri Mária és társaitól 350 P-ért.

Baráth István és neje Tóth Erzsébet gyomai lakosok vettek 1 hold 129 n.-ől kölesfenéki szántót Kiss Ilona Almási Ágostonné endrődi lakostól 260 P-ért.

Uj. Rácz Ferenc és neje Földesi Róza gyomai lakosok vettek egy matakerti lakóházat Marjai István (nős Márton Mária) és társaitól 600 P-ért.

Czinkócki Lajosné Makcsali Mária gyomai lakos vett 2 hold 611 n.-ől tanynai szántót Kiss István (nős Berecz Elvira Erzsébettel) gyomai lakostól 1650 P-ért.

Gál Ferenc gyomai lakos vett 1 hold 329 n.-ől zsófi-majori rét és 15 hold 829 n.-ől szántó 1/16-od részét Gál Imre (nős Marjai Sárával) gyomai lakostól 300 P-ért.

Uj. Harmati Gyula és neje Béres Róza gyomai lakosok vettek 4 hold 54 n.-ől és 376 n.-ől vidólaposi szántót Kruchió Mihály és társaitól 3000 P-ért.

Dobó József és neje Pohorelec Mária gyomai lakosok vettek egy németzugi lakóházat Cseglédi Lajos (nős Bocskai Mária) gyomai lakostól 400 P-ért.

SPORT

Északi II. o. állása VII 4 én:

1 MSzSC	22	19	1	2	103	21	37
2 MTK	24	18	1	5	89	27	37
3 ETK	23	15	5	3	78	22	35
4 GyTK	24	12	5	7	40	42	29
5 BISE	22	12	4	6	49	41	28
6 Törekvés	23	10	6	7	43	33	26
7 GySC	22	7	5	10	35	48	19
8 TAC	21	7	2	12	26	53	16
9 Máv II.	24	5	5	14	36	67	13
10 KTE	23	6	3	14	33	75	15
11 Hunyadi	22	7	1	14	23	66	15
12 Turul II.	24	5	4	15	30	62	14
13 VSE	24	3	4	17	25	61	10

Julius 5-i mérkőzések Mezőberényben: GySC—Törekvés. Békésszentandrason: Hunyadi—Szövogyár.

Csabai I. o. — Északi II. o.
5—1 (2—0).

Endrőd, bíró: Boros.

A hozzá nem értő kezek által, sorozatos hanyagságok között megrendezett válogatott kabarémérkőzés nagyon alkalmas volt arra, hogy a komoly futballt szerető közönséget elidegenítse kedvenc sportjától. A derek endrődi vezetőség pedig szép keretet biztosított volna a régóta ígért és beharangozott „szenzációnak” és nem rajtuk múlt, hogy a megjelent szép közönség keserű szájjal ábrándjaiban csalódva volt kénytelen elhagyni a küzdőteret. Tetézte az elkeseredést az a sajnálatos halfogás is, hogy a második félidőben felcserélték egymással a két csapat kapusát. A végsőkig elkeseredett közönség hatalmas fütykoncerttel üdvözölte a válogatott mérkőzés szintjét leromboló intézkedést. Egyébként a játék egész tartama alatt az I. oszt. nagy főlénye domborodott ki s a hanyagul összedobált II. oszt. csatársor csak pillanatokig volt néha veszélyes.

A csapatok a következő összeállításban kezdtek.

I. oszt.: Mester (MAV), — Borza (MAFC), Balázs (CSAK), — Vass (Turul), Pataj (MTK), Hortobágyi (GyTE), — Kovács (MAFC), Opricza (MAV), Lukács, F. Kiss, Bodorik (MAFC).

II. oszt.: Timár (ETK), Hatvani (GyTK), Hunya (ETK), — Roosz (MTK), Simon (ETK), Pocsai (Szövogyár), Csete (Szövogyár), Gyebnár (MTK), Hódi (Szövogyár), Cs. Nagy (GySC), Kertes (ETK).

Az I. oszt. hatalmas támadásaival indul a meccs, de gól csak a 38 p.-ben esik Lukács közeli lövéséből. 44 p.-ben nagy összefutás a II. o. kapu előtt és Simon kornerre ment. Ko-

vács szép kornerét Opricza befejezi (2-0).

Szünet után az első percben Hunya kornerét vét. Kovács ravaszul csavart kornerre Mester mellett érintés nélkül jut a kapuba (3-0). 7. p.-ben Lukács ló felső sarkos gólt (4-0), végre 16. percben Hódi szerzi a II. o. becsület gólját (4-1). 33. p.-ben Boros nem veszi észre sem Opricza hendszét, sem pedig Bodorik lesállítását s a tisztán álló Lukács gyöngén belövi a labdát. 38. p.-ben végre Boros is elunja az ellene tüntető közönség lármáját és lefújja a meccset, amit a közönség újabb hatalmas fújással vesz tudomásul és az eseményeket izgatottan tárgyalva lassanszéd csak széjjel.

Boros bizonytalankodva és hibásan vezette a meccset.

Sport hírek

Zöld László a GySC jeles játékosa ma — szombaton — délután fél 6-kor tartja esküvőjét Arany Rózsika úrnéval.

Szolnoki MÁV az országos vidéki bajnokság középdöntőjében a Nagykanizsai „Zrinyi” TE csapata felett 10-1 arányú győzelmet aratott s ezzel a döntőbe kvalifikálta magát. Ellenfele a Szombathelyi Máv együttese lesz.

Déaványai SE — Körösladányi AC 1-0 (0-0), Holnap a DSE az Okányi ISE ellen játszik a Sárréti kupáért.

A Mezőturra hirdett válogatott mérkőzést nem tartották meg, mert a túriak a várható deficitre való tekintettel a meccs megrendezésétől visszaléptek.

Szövogyár kérte, hogy ügyeinek intézésére szegedi egyesbíró illetékességét állapítsák meg. A kérelmet a DLASZ elnöksége nem teljesítette.

Engedélyezték a GyTK-nak az ETK elleni éremmérkőzését.

Pocsay András Szövogyári játékosról a bpesti országos egyesbíró megállapította, hogy a Zerkovitz TSE cégligabeli csapat igazolt játékosa és nevezett augusztus 29-ig a játéktól eltiltotta. Hoffmann (Hódi) Frigyes játékjogát pedig mindaddig felfüggeszti, míg névnyomtatási okmányát be nem mutatja.

GySC—TAC meccs július 12-én lesz megtartva.

Törekvés—GySC meccs közös rendezésben lesz újra játszva.

Szövogyár—MTK mérkőzést július 12-én fogják lejátszani.

Veszélyben a Szövogyár bajnoksága. A csabai egyesbíró szerdán este tárgyalta a Szövogyár két ügyét. Az egyiknél tudomásul vette az országos egyesbíró fentebb közölt határozatát és Pocsai igazolását megsemmisítette. A másik ügyben ismét Pocsai a főszereplő. Turul II. elleni meccsen ugyanis kiállította a bírót, de ő azt hangoztatta, hogy önként hagyta el a pályát s nem a bírót állította ki. A Szövogyár a legközelebbi Törekvés elleni meccsen ismét szerepeltette Pocsait, ezért az egyesbíró elfogadta a rivális MTK óvását s a Szövogyár—Törekvés meccs 2 pontját a Törekvésnek ítélte, sőt a Szövogyártól 2 büntetőpontot is levont.

Publikáció

Levélbélyeget, gyűjteményt tömeget, régi és új levelezést veszek. Hausmann A. Endrőd, Hatház utca 3. 1—1

Özv. Bogár Károlyné és örökösinek tulajdonát képező Horthy Miklós út 29 és a Fegyverneki utca 1 sz. alatti házak, továbbá a cífrakertben levő 3 drb. kertföldjük szabadkézből eladó. Érdeklődők forduljanak özv. Bíró Károlynéhoz. 2—1

A Futuránál libatömesre alkalmas nagyszemű száraz morzsolt tengeri kapható.

Szilágyi Gergelynek egy jókarban levő jégsekerenye van eladó. Lakik: Gyoma, Jókai u. 13. 2—2

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérért kapható Kerekes Károlynál. —16

Kollmann Józsefnél E m e r g é gummiszjak, minden méretben legjutányosabb árban kaphatók. 6—5

NEM OLCSÓBB MÁR
A B O R O M
mint a szódavíz,
DE NEM IS SZÓDAVÍZ!
30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvéttel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italuak, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Cim: Székely Ferenc
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdávalat, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Belfizetések postacsakken:

Hungária-nyomda Gyoma csekkszám 19.280

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszeresnél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Már most gondoljunk őszi vetéseinkre

Az Országos Mezőgazdasági Kamara talajtani és trágyázási osztálya közli.

Azok a megfigyelések, melyeket ez évben végzett szabadföldi kísérleteink május-június hónapokban végzett megsemmisítése során országszerte észlelhettünk, arra készítetnek, hogy már most felhívjuk a gazdaközönség figyelmét az őszi vetések idejében való helyes előkészítésének fontosságára.

Ez évben az őszi kalászosokra a tavaszon egyideig nagyon kedvező idő járt. Ennek megfelelően a vetések állása általában kitűnő volt, de mégis közvetlenül a jó vetések mellett ugyanazon a talajon nagyon gyakran lehetett megfigyelni feltűnően gyenge vetéseket is. A vetések gyenge állásának oka rossz talajelőkészítés, a talaj trágyaerejének gyenge volta és ezenfelül még helyenként növényi kártevők pusztítása volt. A rossz talajelőkészítés az idén különösen megbosszulta magát. Ősszel a kalászosok magvai a nagy szárazság miatt az ország legnagyobb részében nagyon kedvezőtlen vetőágyba kerültek, sokszor csak nagyon későn lehetett vetni őket, rosszul vagy egyáltalában nem keltek ki és bokrosodtak. Olyan vetések is, melyeknél minden lehető megtörtént a múlt őszen a jó talajelőkészítés érdekében, gyengén állottak és a gazda nagy fáradsága látszólag hiábavalónak tűnt fel. Mégis ezek a vetések ma már igen gyakran kitűnők, ha a talaj csak valamennyire is megfelelő trágyaerőben volt. Ezeket a tavaszi kedvező idő annyira magukhoz térítette, hogy alig volt nyoma már az őszi hiányoknak, — legfeljebb annyi, hogy a vetések mindenütt kissé ritkábbak voltak, mint máskor. A rossz talajelőkészítésben részesült vagy a gyenge erőben lévő talajokon lévő vetésekre azonban hiába volt a kedvező tavasz. Ezeket az őszi magukhoz

A „HOMBÁR”

GYOMAI MEZŐGAZDÁK TÁRHÁZ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZET

megvette az Iványi-féle magtárt, ahol hétfőtől kezdve bármilyen mennyiségű búzát tárolásra is elfogad.

A szövetkezet a FUTURA gyomai főbizománya is és így a legmagasabb árakon vásárolja meg a felkínált búzát.

lérni nem tudtak és feltűnően és kirívóan elmaradtak a közvelelő szomszédos kitűnő, itt-ott rekordtermést ígérő táblák mellett. Szomszédos táblákat látunk itt, rovar és egyéb növényi kártevők által alaposan megdézsuált gyenge vetést, de mindjárt mellette olyant, melyben alig lehet látni, hogy a vidéken kártevők is jártak. Ezek a kedvező időjárás, talajállapot és talajerő folytán „kinőttek a kártevők foga alól.”

Mint minden év, ez is új tapasztalatot hoz tehát a gazdának és épp az idej tapasztalat emeli ki hosszú idő óta legjobban a jó talajelőkészítés jelentőségét az őszi vetéseknél és azt, hogy értékes és fontos őszi vetésű terményeink, főleg a buza, árpa, repce és magbúkköny jó trágyaerőben lévő talajba kell kerüljenek.

Tudjuk, milyen hiányok vannak talajerőfenntartási rendszerünkben, azokból az adatokból, melyek mezőgazdaságunk istállótrágya és műtrágya fogyasztására nézve rendelkezésünkre állanak. Az istállótrágyázás országos viszonylatban rendkívül alacsony színvonalon mozog. Ehhez hozzájárul még a sok helyütt nagyon hiányos trágyakezelés. A zöldtrágyázás és a talajjavító növények termesztése nem olyan kiterjedt, hogy a hiányokat pótolhatná. A műtrágya fogyasztás hihetetlen alacsony és emellett még a három, ugyszólván egyformán fontos növényi tápanyag használatában rendkívüli aránytalanságokat mutat. Foszfort fogyasztunk legtöbbet szuperfoszfát alakjában, — de még

mindig megdöbbenően keveset, mert amit fogyasztunk évenként, azzal művelés alatt álló talajainknak legfeljebb másfél százalékát lehet évente megfelelő foszfor műtrágyázásban részesíteni. Az elfogyasztott nitrogén pedig legfeljebb a terület negytedes százalékára, a káli pedig hatszázad százalékára elég! Megdöbbenő törtszámok ezek, melyek terméseink mennyiségében és minőségében máris éreztetik hatásukat és rövidesen katasztrófálissá fognak válni, ha változás nem áll be. Ne éljünk továbbra is a téveszmében, hogy talajaink gazdagok, ami e számok alacsonyosságát indokolná. Meg kell szüntetnünk ezt az országos viszonylatban folyó talajszaroló gazdálkodást, mely létalapunkat, mezőgazdaságunkat vissza fogja rántani a maga különleges válságába, mikor más országok a világszerte megérett válságából lassan bár, de ki fognak emelkedni.

Őszi vetéseink trágyázására fordítsunk tehát nagy gondot. A megfelelő trágyázással őszi vetéseink mennyiségi és minőségi terméseit nagy mértékben emeljük, sőt biztosítjuk is, mert nitrogénnel, foszforral, kálival és mésszel kellőképpen ellátott talajokon az őszi fagyállóbbak is és a legtöbb növényi kártevővel szemben ellenállóbbak is lesznek.

Már az idej őszi vetésektől kezdve építsünk fel tehát új, helyes trágyázási rendszert. Arra nézve, hogy ezt hogyan tervezzük meg, legujabban kitűnő segédeszköz áll a gazdaközönség rendelkezésére. Az Országos

Mezőgazdasági Kamara talajtani osztálya ez évben adott ki legjobb növénytermesztési és talajtani szakférfiaink közreműködésével „Atalajerő fenntartásáról és a műtrágyázásról” címen egy könyvet. Ez a könyv a legmodernebb alapokon készült, mindenre kellő tájékoztatást nyújt és figyelembe veszi a még mindig uralkodó nehéz gazdasági viszonyokat is. Mindenki megszerezheti, mert a 115 oldal terjedelmű és emellett 12 hatalmas tájékoztató trágyázási táblázatot tartalmazó munka ára 1 pengő 50 fillér. Minden Mezőgazdasági Kamaránál beszerezhető, valamint könyvkereskedésben is. Egyébként pedig a mezőgazdasági kamarák minden gazdának díjtalanul rendelkezésére állnak gyakorlati tanácsokkal a talajerőfenntartás kérdésében, akár élőszóval, akár pedig írásbeli megkeresésre.

Vizsgázott gépészek a bércsépülőknél

A Gyomai Ujság még a tavaszi folyamán felhívta a figyelmét a géptulajdonosoknak, hogy a miniszteri intézkedések szerint a cséplőgépekkel a nyáron csak vizsgázott gépészek mehetnek. A jó akaratú figyelmeztetés nem vették komolyan. Most, amikor az aratás végét járja, a gépek pedig indulnának, akkor jött a komoly hatósági figyelmeztetés. — Pardon nincs. 42 gépkezelő géptulajdonos közül kevés százalékának van hatósági vizsgája. Megtörtént, hogy a gépek technikai vizsgáló bizottság vezetőjének is gépész után kellett nézni.

A sok öreg, nyugalomba vonult és elfelejtett gépész, — kápos lett. Pedig az új gépek, a motorok nekik ismeretlenek, mégis ők lettek a keresettek. A megtörtént valóság pedig okulásra szolgáljon azoknak, akik a motor életét figyelik, ismerik és építik, hogy nem elég a gyakorlati tudás.

A MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI TÁRSASÁG

Kenéz Béla v. miniszter elnöklésével ülést tartott, amelyen az idei gyümölcsstermelés és értékesítés lehetőségét tárgyalt a Társaság programjának megfelelően. Az elnöki bejelentések során napirendre kerültek az egyes vidéki gócpontokból beérkezett jelentések, amelyekből örömmel vehető tudomásul, hogy az Alföld déli részén és legujabban a Dunántúlon új gyümölcsértékesítési központok vannak kialakulóban. Az elnök rámutatott, hogy az idei bő termés folytán az Alföldön sok ezer waggon olyan romlandó áru is megmozdul, ami rendkívüli intézkedések nélkül bele fog esni az értékesítési lehetetlenülésbe, sok elrothad, nem fog eljutni sem a belföldi, sem a külföldi fogyasztóhoz. Sternád István ügyvezető-elnök a „Magyar Mezőgazdasági Társaság”-hoz beérkezett jelentésekről számolt be, amelyek sürgősen szükségessé teszik, hogy illetékes helyen a gyümölcsforgalom lebonyolítására és külkereskedelmi szerződések javítására a konzerválás, a feldolgozás lehetővé tételére intézkedés történjék. Kívánatos volna a gyümölcsértékesítéssel kapcsolatos hitel rendezése. — Serényi Gusztáv alelnök rámutatott arra, hogy míg a buza-stermelés évente 12 munkanapot kíván, addig a gyümölcsstermelés 60-70 munkanapot igényel. Felhívta a figyelmet arra, hogy az idei gyümölcsstermelés és értékesítési helyzetet a mezőgazdasággal együtt feszülten figyelni az egész gyáripar, amely a gazdasági forgalom és az ipari fogyasztás megindulását, a mezőgazdasági értékesítés idejei sikerétől reméli. Beszámolt továbbá arról, hogy azokban az alföldi városokban, ahol gyümölccsel, baromfival, tojással, főzelékkel, hagymával, paprikával, tehát az u. n. kistermelési ágakkal foglalkoznak, a TÉBE vidéki tagozatainak megállapítása szerint feltűnően nagyobb a betétállomány növekedése, az adósság törlesztése, a kamatok megfizetése, mint az ország más helyein. Dr. Lányi Márton alelnök szükségesnek tartotta olyan tervezet kidolgozását, amely a mezőgazdasági termelés előmozdítására szolgáló és más termelési ágak által már élvezett kedvezményeket és támogatásokat biztosítana. Végül beszámolt arról, hogy a gyümölcsstermelés és az egyes vidékek gyümölcsértéke-

sítése kapcsán olyan új jogi problémák merülnek fel, amelyekkel p. o. a bérletek a növényvédelmi tevékenység stb. szempontjából az illetékes köreknél foglalkozniuk kell. Az

elnöki tanács elhatározta, hogy tovább folytatja az adatok gyűjtését és azokat összesítve fogja megfelelő időben a Kormány elé terjeszteni a termelés fejlesztése érdekében.

Időjárás a 252-ik esztendőről

Jegyzés az időjárásáról Krisztus Urunk születése után, amely kiíródott a Debrecen városában a református kollégium bibliotékájában vezetett jegyzőkönyvből. Az 1753-ik évben hozatott meg Gyomára, itt is azóta folytatattik a Biró család által. (5)

1792. Tél eleje hideg, az utója is. Február 22-ike után hideg. A tél közepe oly meleg, hogy február 19-én a bodzafák már levelesek voltak, árnyékol tartottak, sőt az eperfáknak is levelei voltak, mint egy ezüst garas. Február 21, 22. napjain térdigérő hó esett.

1793. Nem igen hideg tél. A fecskék már József-napkor itt voltak.

1794. Mind a tél, mind a nyár örök emlékezésre méltó: egész télen sem hó, sem eső, sem felbíró fagy nem volt. A Tisza úgy elszáradt, hogy csak térdig ért és sok helyeken pénzzen adták a vizet. A mezők úgy kiégték, hogy egész nyáron szárazni kellett a marhákat. Ember és barmok majd mind elveszték. Sok helyeken fűvet ettek az emberek, másutt tengericsukát törték liszté s abból csináltak pogácsákat. Hal, dinnye, gyümölcs, bor igen sok és jó.

1795. A leghavasabb és zivatárosabb tél. A ház falainál magasabb volt a hó és sok helyeken a kéményen jártak ki s be az emberek. Aratás után minden olyan bőven lett, hogy a legszegényebb is elfelejtette minden kiállott inséget.

1796. Lány tél. Februáriusban a som, mandula, barackfák virágosak voltak.

1797, 98. Lány telek, száraz nyarak, sok és jó borok.

1799. Egy a leghidegebb telek közül. Megfagyott az egész bor és Konstantinápoly utcáin sok emberek megfagytak. A tengerek, Krisztus Urunk születése után a 763 ik év óta úgy nem fagytak be, mint ezen a télen. 120 napokig volt a föld fagy alatt.

1800, 1801, 1802. Jó termő esztendők voltak.

1808. Rettenetes nagy szárazság,

sem élet, sem széna, bor is igen kevés termelt.

1809, 1810. Lány telek, sok buza, bor. Széna és kukorica igen bőven termelt.

1811. Kevés termés. A papíros pénz megötödöledt, úgy, hogy 5 forintos lett 1 forint. 30 krajcáros 6 krajcáros. Oly drága lett a marha, hogy egy pár ökör 1000, sőt a jó ökör másfélezer forintos. A tehén 400 forint. A juhok párja 100 forint volt. Bor elég termelt és a leghirebb.

1812, 1813. Szűk termés, minden igen kevés lett.

1814. A tavasz száraz, de június elején az eső megindult és egész nyáron oly sok eső lett, hogy takarni, szénát csinálni és nyomtatni igen nehezen lehetett egész szeptember közepéig. A folyóvizek még nyáron megkezdtek áradni a sok esőzések miatt.

1816. Január 29-ik napján kezdődött oly iszonyu szélvészfergeteggel együtt esni, hogy sok helyeken a tornyok telejét is levelette, az épületeket a szelemen gerendáig telehányla hóval, a jószágok megölte, a sikon kiváló jószágot emberivel együtt megölte.

1817. Igen nagy szűk esztendő, úgy, hogy kivált az Erdélyországi lakosok kénytelenítették országukat elhagyni és Magyarországra jönni koldulni és élelmeket keresni. Az éhség miatt sokan meghaltak. A buzának köble 70—75 forint, sőt 80 forint. Az árpa-
nak köble 65—70 forint. Hasonlóképen a kukoricának, sőt újrakelve Gyulán egy héten 108 forintra felment, de az Isteni gondviselés azt cselekedte, hogy másik héten mind Gyulán, mind Nagyváradon 50 forintra leszállott a buzának köble és akik nyereségre vették a máspénzén, igen-igen nagyon megestek a kereskedésben.

1820, 1821. Jó termő esztendők voltak.

1823, 24, 25, 26. Igen csekély termések. A tavaszi vetéseket a sok haszontalan gaz nyomta el és az utánavaló esztendőben is.

1830. A hó leesett még 1829. november 16 napján és tartott 19 hélig és három nap, azaz egyszázharminchat napokig. A hónak egytelősége 2 sakk (63 cm.) Egész télen a szénát nem volt, mivel a szőlő mindjárt behányta a tért és csak gödrös volt az út. A szénak kevés tehenet is felfordultak. Tavaszra kelve igen nagy árvíz lett, úgy, hogy oly helyeken is vizet voltak, melyre az öregemberek sem emlékeztek. A jószágnak sem legelője, sem takarmánya nem lévén, igen sok éhen elvesszett. Akik megmaradtak is, kivált a fejős tehenek emelgősözt lettek.

1831. Széna sok, kukorica bőven, igen kevés buza termelt. Az ugynevezett Colera, Pestis az egész országot befurta.

1832, 33, 34, 35. Sok száraz esztendők. Szűk termések.

1836. Igen nagy szárazság. Takarmánya a jószágnak nem lévén, sok jószág, nagy marha elvesszett. Többen más halárokra elhajtották hamedőre teleitelt. Oda is sok eldögült tavaszra kelve. Igen kevés élet. Bor is kevés, de nagyon jó termelt.

1837. Igen jó esztendő: bor, buza, széna bőven termelt.

1840. Az esztendő elején a buzának köblét 3—7 forinton lehetett venni, de már július 22-ikén a békési vásárcsón a liszta buzának köble 15 forint, a kukoricának köble 10 forint.

1841. Július 18-ik napján rettenetes meleg szél áult, úgy, hogy nehéz volt kiállni.

1842. Január 1-ső napján állott be a tél, erősen megfagyott, a hó reá leesvén. Január 30-tól kezdve február 17-ig mindég erős ködös, szél nélkül való hideg volt. A termés igen jó volt, kivált a buza. Az Uraság életjének jobbrésze nyomtatatlan maradt. A széna a faltáján telett.

(Folyt. köv.)

Az 1940- finnországi Olympiász

A berlini olympiász még meg sem kezdődött, de a következő 1940-es olympiai játékok megrendezésének jogáért már is élénk versengés folyik.

Egyrészt Japán jelentette be igényét az olympiai játékok rendezésére s rendkívüli propagandát fejt ki a maga érdekében, másrészt pedig Európa legjobb sportnemzete, a finn

kéri magának az olimpiászt. Meglehet, hogy Japánban az olimpiai játékok zavartalan lebonyolítása nem ütköznék akadályokba, s a helyi adottságok nagyon megfelelnek a versenyzőknek, de a rendkívüli távolság szinte megsemmisíti az összes más előnyöket. A versenyzőknek hetekkel a versenyek előtt már Japánban kellene lenniük, hogy a rendkívül hosszú tengeri út fáradalmait kiheverjék; az utazás egy-egy személy részére maga is ezret emészt fel. Japán azonkívül az európai versenyzők részére egészen más klímát is kényszerít, ami a kondícióra jelentős befolyással lesz. Egészen bizonyos, hogy egy olyan kis ország, mint Magyarország is, nem küldhet ilyen drága utra olyan nagyszámu versenyzőt, mint ahogy azt a sportolók teljesítményei alapján kívánatos és okszerű volna.

Ezzel szemben Finnország éghajlata nyáron a legkellémezebb, Magyarország tavaszával egyenlő. Az út Magyarországból Finnországba nem drága, különösen ha társasutazásokról van szó. Finnországban a legmintaszerűbb helyi adottságok és lehetőségek várnak a versenyzőkre. A magyar és a finn testvérm nemzetek, s így a magyar versenyzőket különös szeretettel és tárt karokkal fogadják a finnek. A Finnországban járó magyar nem érzi magát idegenben. A finn nemzet önkéntes áldozatkészséggel megteremtette Észak-Kelet-Európa legnagyobb stadionját, versenypályák tucatját s a vendégek ellátásáról is gondoskodás történt. A Finnországban járt magyar és magyar sportolók beszélhetnek a legtöbbet arról, hogy milyen olcsó a finnországi tartózkodás. A felejthetetlen természeti szépségek ezenfelül örök emléket hagynak a Finnországot jártak lelkében.

Mindenképen helyeselnünk kell a nemzetközi olimpiai bizottság magyar delegátusainak határozatát, mely szerint a berlini olimpiai kongresszuson a mellett fognak szavazni, hogy az 1940-es olimpiászt Finnországban rendezzék.

Finnországi búzatermés. Sokan nem is hinnék, hogy Finnországban megterem a búza is. A Finnországban nemrégén meghonosított és az éghajlat-hoz alkalmazott búzafajta termelése erős lendületet vett, noha még most is csak a kezdet stádiumában áll. Az 1935—36. gazdasági évben 140.000 mázsa volt a búzatermés, ami az előző évi 90.000 mázsához képest 50 százalék emelkedést mutat.

Az újbúza ármegállapítása

Az újbúza minimális árát még nem állapították meg, a kereskedelemben azonban már jelentős tételeket vettek meg különböző árakon. A minimális árra vonatkozó rendelkezések úgy szólnak, hogy aki előre adott el újbúzát, ha a minimális árát megállapítják és ő ennél kevesebért adta el a búzáját, az jogosult a kereskedőtől a minimális árig terjedő összeget is kérni. Ha azonban a kereskedelemben a minimá-

lis ár megállapítása napján magasabb árát adnak, a minimális ár és az e közötti összeget nem igényelheti az eladó. Ha tehát Gyomán 13.45 P. lesz a minimális ár, de a megállapítás napján a kereskedelemben 14 pengőt adnak a búzáért, aki előre eladta a búzáját, az ezt az 55 fillért nem igényelheti. Ebben az esetben az járt jól, aki nem adta el előre a búzáját.

Csernus Mihály apátplebános endrődi ünneplése

Az endrődi róm. katolikus hívek, a társadalmi egyesületek bevonásával, Csernus Mihály apátplebánost ezüstmiséje alkalmából nagy ünnepséggel köszöntötték már július 4-én este, amikor a Népházról elindulva lampionos menettel vonultak a plebáni a elé, ahol ezrekre menő tömeg előtt Timár Imre községi bíró köszöntötte szeretett apátplebánosukat, aki meghatott szavakkal válaszolt a nem várt ünneplésre.

Már szombaton délután is szép számmal köszöntötték a jubiléumát. Vármegyénk főispánja, vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla a nővérével és dr. Sorbán Jenő főszolgabíró feleségével hosszabb ideig tartó látogatást tettek Csernus Mihály apátplebánosnál.

Vasárnap ünnepélyes szentmise volt, közös szentáldozással, amelynél a nagy endrődi kat. templom kicsinek bizonyult, annyian vettek azon részt.

Ünnepi közgyűlés

11 órakor egyházközségi diszközgyűlés volt a Népház mozitermében, amelyen Fetzter József esperes, szarvasi plebános, dr. Hoffmann Károly vármegyei főügyész a vármegye, dr. báró Maasburg Kornél szolgabíró a főszolgabíró képviselőjében, dr. Sárosy József közig. gyakornok Harsányi László községi főjegyző és még számosan vettek részt.

Az ünnepi közgyűlésen Kalmár Vince elnökölt.

Az ünnepi közgyűlés kiemelkedő eseménye Csernus Mihály apátplebános beszéde volt, amelyben megköszönte szeretett híveinek a ragaszkodását és beszédében arra is kitért, hogy ő Endrődön szerette volna az ezüstmiséjét bemutatni, de a legutóbbi képviselőválasztással kapcsolatban megtörtént

sajnálatos eseményt egyesek arra használták fel, hogy annak okozójául őt akarták odaállítani és akadtak, akik ennek hitelt is adtak, ezért vonult vissza Csanádapáczára, ezt a neki annyira jelentős életeseeményét, az ezüst miséjét távol ezektől a rosszindulatú emberekől bemutatni.

Közösed a Népházban

Egy órakor 250 teritékes bankett volt a Népház termében.

Az első felköszöntőt Fetzter József esperes tartotta XI. Pius pápára és Horthy Miklós kormányzóra.

Dr. Hoffmann Károly várm. főügyész a vármegye és annak tisztikara nevében köszöntötte a jubiléumát.

Harsányi László főjegyző találoán adta fel a kérdést „Szabad-e éket vagy gátat verni az egyház és a politikai község közé?” — amire hatalmas „NEM” zugott fel a hallgatóság részéről. Beszéde további során leszegedte, hogy a lelkipászt r ellen folytatott harcban a politikai község és az egyház egyformán szenvedett.

Ezután az endrődi dalárda hatással elénekelte „Fel a szivekkel” kezdetű dalt.

Varju József a jubiléum érdemei közül a Népház építését emelte ki. Kovács Ferenc ipartestületi elnök az iparosság nevében, a 10 éve fennálló iparos dalkör megteremtőjét köszönti Csernus Mihály apátplebánosban. Fehérvári Ferenc az endrődi tanítók nevében köszönti a jubiléumát, a vármegyei tanfelügyelő a 17 tantermet tartja Csernus apát eddigi endrődi működésében a legjelentősebbnek, Libényi Béla dr., Walthier György polg. iskola igazgató. Grósz Sándor, Németh János, Bula Vince, Kiss Ernő

káplán, Rác János, Szabó Gyula üdvözölték Csernus Mihály apátplebánost, aki válaszul a köszöntésekre megemlítette, hogy amikor 25 évvel ezelőtt Endrődre került, tele nemes szándékkal — igyekezettel azt hitte, mindent megváltoztathat, megjavíthat. Jók a megpróbáltatások — mondotta — ha minden sikerülne elbizakodna az ember. — Ha a papot nem üldöznék, elszakadna a Krisztustól. Az ünneplés újabb munkára sarkalja egyháza, községe, vármegyéje és ha aja szolgálatára.

Szép énekeket adott elő a vegyeskar, azután Farkasinszky Imre zenekarával szórakoztatta a vendégeket.

Kinevezték a legkisebb napszámberéket megállapító bizottságot

A gyomai járás mezőgazdasági bizottság elnökének G. Nagy László gazdálkodónak minden igyekezete kárba veszett akkor, amikor a bizottságot két ízben is összehívta, de a nemtörődömség (akkor pedig miért vállalt valaki tisztséget) otthon tartotta a tagokat.

A határozatképtelenség után dr. Sorbán Jenő főszolgabíró jegyzőkönyvet vett fel és azt a tiszántuli mezőgazdasági kamarához terjesztette fel.

A múlt héten a földmívelésügyi miniszter, tekintettel arra, hogy a gyomai járásban a bizottság megalakulni nem tudott, így a legkisebb napszámberéket megállapító bizottság tagjait ő nevezte ki. A hivatalos eskütétel vasárnap délelőtt volt Gyomán, az előjáróság előtt.

Mivel a nyári munkának is a közepén vagyunk, várjuk a bizottság bérmegállapítását. Figyelemmel kísérjük ezt annál is inkább, mert a bőségben nem szabad szűkmarkuaknak lenni a munkássághoz. Ha a bizottság július és augusztus hónapokra a férfi napszámot 2-2.50 P.-ben, a női napszámberéket 1.50—2. P.-ben, október, november december hónapokra férfi napszámokat legkevesebb 1 P. 50 fillérben, a női napszámokat 1 pengőben állapítják meg, majd pedig a gyermek napszám a minden kori férfi napszám 10 százaléka lesz, akkor a bizottság jó munkát fog végezni és nem lesz a munkás-kéz kiuzsorázva. Hogy ezt megadni tényleg lehet, úgy szolgáljon megvilágosításul Gyoma inségeseinek fizetése. Átlagos kereset 1 P. 16 fillér volt a télen. Ha ezt figyelembe vesszük, akkor a jó nyári kereset után nem lesz szükség Gyomán munkát és munkást lealázó, de egyben erkölcsi értékben a romlás felé húzó inségmunkára P,

All a harc a gazdák és a bércséplősök között

A gazdatársadalom a bércséplősök megállapodásában — a tíz százalékos, cséplésben — sérelmeket lát. A hangulatot figyelve, ez az egyoldalú megállapodás — amint a gazdák mondják — ott lesz megtorolva, hogy nem adnak a gépésznek és életőknek kosztot. Hogy valóra válik, azt még biztosan nem lehet tudni.

De félős, hogy ez a jobb esztendő egészen új helyzet elé állítja a bércséplést. Persze nem egészen itt, hanem egészen olyan oldalról, amit ma még a bércséplősök talán nem is gondolnak.

Bizunk azonban, hogy a duruzsoló gép egyhangú, de szép zenéje elvonultatja a ma még komor felhőket és boldogan megelégedve elfelejtik ezt a harcot.

P.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

A Hubertus Országos Magyar Vadászati Védegyelet az ideai közgyűlésén elhatározta, hogy szolgálatukat hiven teljesítő és a szolgálatuk közben vadorzóktól megsérült vadöröket, vagy szolgálatuk teljesítése közben vadorzók golyójától meghalt vadörök családjait jutalomban, illetve segélyben részesíti.

A szolgálatát hiven teljesítő azon vadör, aki különösen vadorzókkal szemben tanusított bátor és erélyes fellépése következtében elismerésre méltó, Hubertus érmet kaphat.

A szolgálata közben vadorzóktól megsérült vadörök, vagy meghalt vadörök családjai 50—50 pengő egyszer és mindenkorra szóló pénzbeli segélyben részesülhetnek.

A Hubertus O. M. V. V. a folyó évben 5 darab érmet és 50 pengő segélyt kíván kiosztani.

Pályázatok az 50 pengő segélyre azonnal benyújtandók, ha az eset bármikor történt, az érem pályázatok a múlt év folyamán teljesített szolgálatért, legkésőbb 1936. szeptember hó 1-ig, a Hubertus O. M. V. V. pénztári hivatalába (Budapest VIII., József körút 68. I. 10.) küldendők be.

A pályázathoz melléklendő a főszolgabírói hivatal vagy a csendőrség igazolása (Községi előjáróság igazolása nem elegendő) és az esemény rövid leírása.

A pályázaton minden Magyarországon szolgálatot teljesítő vadör részt vehet, elsősor-

JULIÁN SZOBRA

Elmult azóta hét bús, lomha század,
Hogy megjött Budára tikkadt pejlován,
Népöntő Keletről, a messze hazából,
Vészriadót hozott özönlő futarról
Az én fáradt hősi, páter Julián.

Meszelyes kupákban gyöngyözött az ászó,
Komoran hallgattak a zászlós urak.
„Csiba!” — legyintettek arra, amit mondott.
Tán ki is kacagták a jámbor bolondot.
Zászlós országnagyok, magyarok, a jászok —
Kunok siralmait semmibe sem vették,
Jajjongo panaszát kacagva nevtették.

Hogy megjött Budára Julián, a fáradt,
Újra útnak indult. Felverte a várat:
„Nincsen katonája koronás királynak!”
(melléje az urak immel-ámmal állnak.)
„Menjen a kunokkal! Ugy kedveli őket!...”
Akkor Magyarország egy nagy temető lett.

Kámzsája ujjába pergament eresztett.
Két nagy világrésznek pusztaságát róttá.
Vért helyén hord csuklyát, kard helyett keresztet.
Dicső volt tudósnak! Emlékezzünk Róla!

Elmult azóta hét bús, lomha század,
Hogy megjött Budára tikkadt pejlován.
Ahol a nyeregből földre szállt a lába,
Ősi vitézmúltunk hősi csarnokában,
Szobrot kap a fáradt, jámbor pap Budán.

Bauer Illés.

ban azonban a Hubertus O. M. V. V. tagjainak vadőrei vétnének figyelembe.

Budapest. 1936. június hó 25.

v. Csécsi Nagy Imre sk.
ny. altábornagy
az egyesület elnöke.

Cséplőgéptulajdonosok figyelmébe

A mezőgazdasági termények szemvesztésének megóvása és a tűzbiztonság tárgyában kiadott miniszteri rendeletek értelmében cséplőgépekkel sem a bércséplés, sem a saját gabona elcséplése nem kezdhető meg addig, amíg a cséplőgépeket a gépek megvizsgálására alakított bizottság meg nem vizsgálta, s ezen vizsgálat alapján az előjáróság oly értelmű bizonyítványt nem adott, amely szerint cséplőgépek tűzbiztonsági és műszaki szempontból kifogás alá nem esnek.

A tűzbiztonság tárgyában kiadott miniszteri rendeletben foglaltakhoz képest közhírré teszi az előjáróság, hogy vasúti pályamenti birtokosok, illetőleg bérítők a vasúthoz legközelebb eső részen kötelesek az aratást megkezdeni. A learatott terményeket a vasútvonalak mentén a sínektől mennél távolabb, de legalább 100 méter távolságra kell összerakni. Akik ezt nem tehetik meg, földjeik keskeny voita miatt, kötelesek onnan terményeiket a legrövidebb idő alatt elhordani.

Köteles a pályamenti gazdaközönség a tartót a vasút mentén legalább 100 méter szélességben az aratók nyomában haladéktalanul feltisztogatni és az első keresztortól 5—10 méter távolságban a vasútfelől legalább 3 méter szélességű védőszántást végeztetni. A védőszántásoknak egyvonalba kell esniük, mert a lépcsőzetes védőszántások futótűz ellen nem nyújtanak védelmet.

ÚJ MENETREND

Május 15-től október 3-ig

Gyomáról — Budapestre

Személyvonat: 0.05 — 4.50

5.45 — 10.30

Gyorsvonat: 10.07 — 13.00

Személyvonat: 14.30 — 19.20

Gyorsvonat: 16.59 — 19.50

Motorvonat: 19.29 — 23.39

Budapestről — Gyomára

Személyvonat: 6.17 — 10.27

Gyorsvonat: 9.00 — 11.57

Gyorsvonat: 14.40 — 17.36

Személyvonat: 17.10 — 20.39

" 21.40 — 2.21

A reggeli szarvasi vonat 6.35 órákor indul.

A Budapestről 17.10 órákor induló vonat Szolnokig sebesvonat.

A Gyomáról 19.29 órákor induló vonat Szolnoktól sinautó.

NEM OLCSÓBBMÁR

A B O R O M
mint a szódavíz,
DE NEM IS SZÓDAVÍZ!
30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italuak, tiszta, tökéletes zamatúak és nem savanyuak.

Cím: **Székelly Ferenc**
Soltvadkert, Pestmegye.

H I R E K

Gyógyszer-társzolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszer-tár tart szolgálatot.

Kinevezés. A kormányzó Záhonyi Aladár kir. járásbírói elnököt a kir. ítélőtáblák és kir. ügyészek részére megállapított III-ik fizetési csoport jellegével tüntette ki. Ezzel a jelleggel a méltóságos címzés jár.

Kinevezés. A kultuszminiszter Biró Terézt állami gazdasági szaktanítónak nevezte ki.

Kinevezés és áthelyezés. Vitéz Nagy Szabó Béla kir. járásbírói kezelőt az igazságügy-miniszter Kiskőrösre irodasegéd-tisztnek nevezte ki.

SCHUSZTER FERENC áll. vizsg. fogász Gyomán, Mátyás király u. (volt kis templom u.) 6 szám alatt fogászati működését megkezdte. Foghuzás, fogtömés és mindennemű fogpótlás.

A közönség szíves tájékoztatására. Budavarának a törököktől történt visszafoglalása 250-ik évfordulója alkalmából folyó évi szeptember hó 2-án emlék postabélyegek kerülnek forgalomba. Ezen bélyegek egyes címletei korlátozott mennyiségben készülnek, miért is az igénylés folyó hó 25-ig a postahivatalban bejelentendő.

Figyelem! TÁNCISKOLA!
Tisztelettel értesítem a gyomai ifjúságot, hogy augusztus 1-én fogok Gyomára érkező, a rendes évi táncanfolyamot megtartani. Addig is a volt tanítványaimat és az ismerőseimet szívélyesen üdvözli és kérem, minél nagyobb számban várjanak a táncanfolyamra. Oláh Elek okl. tánc-tanár.

A Nemzeti Egység Párt gyomai szervezete, f. hó 12-én vasárnap d. u. 3 órákor a párt hivatalos helyiségében (Baross u. 16), választmányi ülést tart.

Belügyminiszter neveszi ki a községi orvosokat. A Budapesti Közlöny legutóbbi száma közli a belügyminiszter ama rendeletét, amely szerint a jövőben a község és vármegye meghaligatása után a mindenkori belügyminiszter nevezi ki a községi orvosokat. Illetményeiket azonban továbbra is a községtől kapják.

A péntekre virradó zivatar alkalmával a villám több helyen belesapott Gyomán a telefonvezetékbe és így reggelre 15 telefon volt néma. A Körös-tarcsai tanyák és Nagylapos állomások vezetékébe is belesapott a villám, de szerencsétlenség nem történt.

Megnyit a gyomai strandfürdő!

Eltört a lába. F. Nagy Elek községi kertész csütörtökön egy magas fáról leesett és eltörte a lábát.

Lapzárta kor értesültünk, hogy a fellebbviteli bizottság a Mezőturi Szövőgyári SC fellebbezését elfogadta és a Szövőgyár—MTK meccset az elírt 0:1 arányú eredménnyel a Szövőgyári SC javára igazolta. Tehát holnap nem kell újra játszani a meccset; lapunk más helyén közölt táblázat adatait pedig a fenti ílélet alapján e helyen igazítjuk ki, mivel a táblázatot nyomdatechnikai okokból már nem állott módunkban megváltoztatni.

Földgáz kutatás. dr. Schmidt László földtani intézet mérnöke a héten Gyomán és Endrődön gázkut kutatást végzett.

Nincs munkanélküli a gyomai járásban. A megindult dunántúli utépitkezéseknél elismert endrődi és gyomai munkások a nyári munkára hazajöttek. Most, amikor alig egy-két munkás maradt oda, több vállalkozó kereste meg az előjáróságokat, hogy munkást küldjenek. A felszólításokra egy munkás sem jelentkezett, így elmondhatjuk, hogy a gyomai járásban nincs munkanélküli egy munkás se.

A magyar humanizmus nagy szellemi értékei sugároznak felénk azokból a tanulmányokból és kritikai beszámolókból, amelyek a „Tükör” új számát különösen értékesé teszik. Kerecsényi Dezső nagy tudásai Erasmus szellemének magyar ujját vázolta fel, Huszti József egyetemi tanár pedig a népszövetség szellemi együttműködés bizottságának rendezésében legutóbb Budapesten folytatott eniretlen eredményét foglalja össze, mint a humanizmusnak az egyetemességre törő új kivirágzását. Az olimpiai játékok negyven éves történetét Kertész Róbert vonultatja el az olvasó előtt, Hevesi András a vén „Ecole,” a párisi École Normale Supérieure megragadó rajzával készlet bennünket gondolkodásra. A magyar rádió Liszt-évről Hlatky Endre műsorigazgató beszámolóját, a Liszt Ferenc emlékkiállításról Bartha Dénes ismertetését közli a „Tükör”; A tatai ünnepi játékról Főthy János, a pécsi Missa Sollemnisről Vörös Márton főlevéltáros ir. Schöpflin Aladár essay-je a szerelmes Gyulai Pált, Szabolcsi Bence

cikke régi magyar lakomák muzsikáját jeleníti meg, Trócsányi Zoltán a Balaton multjába vezeti az olvasót. Az új magyar irodalom remekei: versek s novellák, kitűnő magyar futóművészek képei, állandó rovatok könyvekről, kiállításokról, filmekről, hanglemezekről, fényképezésről, sakkfeladványok és rejtvények gazdagítják még a „Tükör” értékes júliusi számát, amely a magyar szellemi életnek csillogó tükre. A Gyomai Ujság előfizetői kiadóhivatalunkban különleges feltételekkel rendelhetik meg lapunkkal együtt a Franklin-Társulatnak ezt a nagyszabású folyóiratát. Kiadóhivatalunk az együttes előfizetésről készségesen nyújt felvilágosítást és kombinált előfizetés esetén is biztosítja olvasóinknak a TÜKÖR értékes díjakkal jutalmazott pályázatainak való teljesjogu részvételt.

A futballprimadonna Kállai Iról, az Újpest népszerű közepcsatárjáról remek illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás képes rádióműsorokat, novellákat, egyfelvonásos szindarabot, színházi beszámolókat, pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz képet közöl a népszerű színházi képeslap. A Délibáb új száma 20 fillér.

Egy fertály keszejősi tanya földje eladó. Érdeklődők forduljanak, Deák Ferenc utca 31 sz. alá.

Az Iparfelügyelet reformja. Azok az intézkedések, amelyek az utolsó hetekben a legkisebb munkabérek és leghosszabb munkaidő megállapítása tekintetében történtek, szükségessé tették egy megfelelő ellenőrző szervezetnek a kiépítését. Ezt az ellenőrző jellegű tevékenységet az iparügyi minisztérium az iparfelügyelőkre kívánja bízni, akiknek létszámát ennek következtében szaporítani kell. Ezzel a létszámszaporítással egyidejűleg az iparügyi minisztérium az iparfelügyelői szolgálatot főleg abban az irányban megreformálni kívánja, hogy az iparfelügyelet minél erősebben kapcsolódjék bele a munkásvédelmi feladatok ellátásába és mentesítsék mai adminisztratív munkáinak nagy részétől, hogy így minél több ideje maradjon az üzemek és műhelyek ellenőrzésére.

Helyreigazítás. A július 4 és 11-iki számainkban, a publikációs hirdetések között, a beadott kézirat lemásolásakor, a kiadóhivatalban elírási hibát követtünk el és Schusztter Ferenc áll. vizsg. fogász helyett áll. vizi. fogorvost írtunk, amit már a mai hirdetésünkben is helyesbítettünk. Sajnáljuk az elírásunkat, egyben Schusztter urtól elnézést kérünk, hogy e miatt neki kellemetlenséget okoztunk.

Özv. Papp Zsigmondnének a keszejősen egy fertály, a bánomkertben egy hold szántó földje eladó. Négy és fél fertály tanya földje haszonbérbe kiadó. Érkezni lehet Rákóczi u. 14.

Egyetemista Garden Party Gyopárosfürdőn. Dr. Bud János ny. miniszter ur. Önméltósága tanárelnöksége alatt álló Békésmegyei Egyetemi Ifjak Köre az előző sikeres kerti összejövetelein felbuzdulva, a megye széles köreiből megnyilvánult közóhajnak engedve július 11-én Gyopárosfürdőn ismét megrendezi Garden Partyját, ami iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg az egész megyében. Számos városunkbeli család is megígérte részvételét a békésmegyei egyetemisták kertünnepélyére. Orosháza község és Gyopárosfürdő meleg szeretettel várja oda a békésmegyei egyetemi ifjúságot, az ifjúság hozzátartozóit és megértő barátait. Meghívóigénylés: Garden-Party Rendezőbizottsága Tótkomlós IV. ker. 203 sz.

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. évi július 2-től 8-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Fekécs Mátyásné Harnos Mária fia Ferenc rk., B. Kiss Jánosné Faragó Rózália leánya Piroška rk. Zöld Józsefné Szrnkányi Rózália leánya Róza Eszter ref., Nagy Istvánné Köszegi Teréz leánya Eszter ref.

Házasságok kötöttek:

Zöld László és Arany Róza, Molnár Béla és Kleinman Márta.

Meghaltak:

Danada Erzsébet 2 éves evg., F. Kiss Tibor 30 napos rk., Kovács Gábor 64 éves rk.

**HIRDESSZEN
LAPUNKBAN**

MEGHÍVÓ.

A „HOMBÁR” Gyomai Mezőgazdák Tárház és Értékesítő Szövetkezet 1936. július 26-án délelőtt 11 órakor a gyomai községháza tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, amelyre az igazgatóság meghívja a szövetkezet tagjait.

Tárgysorozat:

1. Az Iványi-féle magtár megvétele.
2. A Hartenstein-féle magtár megvétele vagy bérbevétele.
3. Esetleges indítványok.

Hogyan születnek a világgok? Ez a címe annak a rendkívül érdekes csillagászati cikknek, amely pompás illusztrációkkal Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan pompás cikket, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz remek képet talál az olvasó a kitűnő képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Ingatlanforgalom

Braun András és neje Ailer Zsuzsánna gyomai lakosok vettek 5 hold 687 n-öl tanya szántót Wagner Ádámné Ailer Katalin mezőberényi lakostól 3200 P.-ért.

Bukovinszki Juliánna gyomai lakos vette egy beltelkes lakóháznak 766/1600 ad részét Bukovinszki Máriától 250 P.-ért.

Özv. Csapó Gergelyné Marjai Eszter gyomai lakos vett 1 hold 1031 n-öl előhalmi szántónak 2/8-ad részét Icsa Antal és társa gyomai lakosoktól 150 P.-ért.

Táborosi István (nős Varju Eszterrel) gyomai lakos vett 1 hold 849 n-öl zsófiamaajori szántót özv. Haibach Mártonné Pfeiffer Erzsébet és társai gyomai lakosoktól 900 P.-ért.

Kruchió Péter (nős Erdei Piroskával) gyomai lakos vett egy bánomkerti lakóházat Czeglédi Zsuzsánna Gyarakai Jánosné gyomai lakostól 400 P.-ért.

Özv. Nagy Antalné, Nagy Ilona Agoston Gáborné, kk. Nagy Antal és Nagy Károly gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Fekete Endre és neje V. Kovács Erzsébet gyomai lakosoktól 1550 P.-ért.

Icsa Endréné Kéri Zsuzsánna gyomai lakos vette 1 hold 1291 n-öl előhalmi szántónak 1/8-ad részét Lukács Gergelyné Márton Teréz gyomai lakostól 200 P.-ért.

Nagy Dezső és neje Haibach Erzsébet szeghalmi lakosok vettek egy beltelkes lakóház 3/4-ed részét özv. Haibach Mártonné Pfeiffer Erzsébet és társától 750 P.-ért.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselői: LACH és VARGA

SPORT

Északi II. o. állása VII. 11. évi:

1 MTK	23	18	1	4	88	21	37
2 MSzSC	23	19	1	3	104	20	35
3 ETK	23	15	5	3	78	22	35
4 BISE	22	13	4	5	47	33	30
5 GyTK	24	12	5	7	40	42	29
6 Törekvés	24	10	7	7	44	34	26
7 GySC	23	7	6	10	36	49	20
8 TAC	21	7	2	12	26	53	16
9 Máv II.	24	5	5	14	36	67	15
10 KTE	23	6	3	14	33	75	15
11 Hunyadi	23	7	1	15	24	75	15
12 Turul II.	24	5	4	15	30	62	14
13 VSE	24	3	4	17	25	61	10

Július 12-i mérkőzések:

Gyomán: GySC—TAC, Mezőtúron: Szövogyár—MTK.

ETK—GyTK 3-0 (1-0)

Bíró: Boross.

Gyenge és fáradt játékot hozott a két csapat találkozása. Különösen a GyTK csapata mozgott nagyon kimerülten, amit részben javukra is lehet írni, mert nagyrésze a játékosoknak egész héten gazdasági munkát végzett. Az éremmérkőzés sorsa fenti eredménnyel már az első forduló alkalmával — valószínűleg — elintéződött, mert a három gólos előnyt a hazai pálya még jobban biztosítja. Az ETK csapata fűgőbb és sok tekintetben szerencsésebb is volt, így az elért eredmény megérdemelt volt.

Jó irammal indul a mérkőzés. Már az 5-ik percben Simon lövését Porcsalmi szépen fogja. Most a GyTK veszi kezébe az irányítást és fölénybe kerül. A fölény csak három szögletrugást eredményez, amit a jó belsők tisztáznak. 30-ik percben esik a mérkőzés első gólja. Simon szöktei Kovács I-et, aki közelről megszerzi a gólt 1-0. 38-ik percben, majd a 40-ik percben a GyTK-nak adódik alkalom a kiegyenlítésre, de úgy az Olajos mint Bartha II. lövése kapurészen szalad végig. Ujabb esemény csak 43-ik percben van, amikor Tandit az ETK szélső buktatja, de ugyanekkor Tandit — állítólag utánna rugott a szélsőnek, — amiért a bíró (tulszigorúan) kiállította.

Szünet után az ETK került fölényben és egymás után meleg helyzetet hoz össze a gyomai kapu előtt. 10-ik percben Kurilla megszerzi a második gólt 2-0. 16-ik percben 11-eshez jut az ETK de Kovács mellé lö. A 3-ik gól a 32-ik percben esik, amidőn Simon nagy lövését Porcsalmi szenzációsan öklözi vissza, a kipa-

tanó labdára Kovács futott rá és háló küldi 3-0. 40-ik percben 16-os sarkán tömörülés, amiből a labda vonalon kívülre kerül. Mindenki azt látta, hogy a labda az ETK játékosától került vonalon kívül a bíró mégis GyTK ellen ítelt szögletrugást. Ezen téves ítélet miatt a közönség hangosan tüntet, és egy magáról megteledkezett néző valami sértő szót használt a bíró ellen, amiért a bíró a mérkőzést lefújta.

Jók: az ETK-ból: Simon, Kovács I. Kertes II. és Kurilla. GyTK-ból: Vatai II., Hatvani, Olajos és Porcsalmi, mint a mezőny legjobbjai.

A bírói ténykedéshez csak annyi szavunk van, hogy Boross bíró mindenkor szívesen láttuk és látjuk, de engedtessek meg az, hogy kifejezést adjunk azon óhajunknak, hogy a sorozatos mérkőzés felbeszakitásától kimélje meg a közönséget és az egyesületet. Lássuk be, hogy ő is téved és tévedhet még akkor is, ha legmagasabb minősítési fokon áll.

Mindenképpen elítéljük a békiabálót mert a mérkőzés vezetőjét sértegetni senkinek sincs joga, de ugyanakkor egy közszeretetlen álló Boross bírótól elvárja a közönség, és a csapat egyaránt, hogy legyen tárgyilagos, mert a megtörténtek nem voltak olyan súlyosak, hogy az a mérkőzés beszüntetését vonta volna maga után. Könnyen megtörténhet, hogy egy ilyen egymásutáni endrődi és gyomai mérkőzés lefolyása könnyen megbolygathatja a vidéki blokk erős összetételét.

Eddigi mérkőzéseken az láttuk, hogy Boross bíró ur épp oly körültekintően vezetett első vagy másodosztályú mérkőzést, hogy méltán érdemelte ki a közönség és egyesületek szeretetét. Kérjük, hogy a jövőben is tegye oly fontossá a második csapat mérkőzéseit, mint kezdő korában.

Cs. D.

GySC—Törekvés 1 1 (1-1)

II. oszt. bajnoki, Mezőberény, bíró: Huszár.

GySC Szrenkányi—Fekete, Szántó—Mónusz, Cs. Nagy, Ehrman—Bartha, Cifrák, Kiss Sándor, Kiss Dániel, Győri.

Törekvés: Kiss—Rück, Nagy—Orosz, Mészáros, Veres—Perei, Lukovecki, Weisz, Trenovszki Erl—.

A GySC kezdi a játékot, hamarosan a Törekvés kapuja

előtt folyik a játék, az 5 percben Cs. Nagy átadását Kiss S. alig lövi fölé, majd a Törekvés is támad, de Veres beadását Lukovecki fölé vágja a 16 percben Kiss S. fordulásból leadott lövése alig kerül mellé. A 25 percben Weisz jó labdát ad Pereinek, ki lefut a szélen és beadásszerű lövése a hálóba jut (0-1). A gól után a GySC átcsoportosít, Cifrák kerül Ehrman helyére, míg Győri helyére Kiss D. kerül. A GySC most némi fölénybe kerül, támadásait hamarosan siker koronázza. A 37 percben a Törekvés védelem 11-esét vét, a megítelt büntetést Kiss S. mellé küldi, a 41 percben egyenlít a GySC, Győri lefut és beadásából Ehrman gólt lö (1-1) az utolsó percekben Veress megsérül és ki áll.

Szünet után a GySC fölénye domborodik ki, de a belsők a helyzeteket nem használják ki. A Törekvés is vezet szép támadásokat, de a GySC védelem jól áll a lábán. A 36 percben a GySC a győzelmet is megszerezhetné volna, de Bartha beadása Kiss D. térdéről fölé kerül, óriási helyzet. GySC támadásokkal ér végett a mérkőzés. A GySC az első féldőben szél ellen fölényben, míg szünet után kissé bágyadtan játszott. A győzelmet könnyen megszerezhették volna, ha jó lövő belső csatárok vannak. Egyénileg a csapatból Cs. Nagy emelkedett társai fölé, ő volt a mezőny legjobb embere, Szrenkányi jól védett Fekete, Szántó bekkpár jól rombolt, Mónusz igyekezett, míg Ehrman góljáért érdemel dícséretet, a csatársor volt a csapat. Achilles sarka, Bartha Kiss S., Győri igyekeztek, míg Cifrák a jövő embere Kiss D. pedig nem találta föl magát, inkább rontott mint használt csapatának.

A Törekvésből Kiss jól védett, a védelem gyenge a halvesor szürke, egyedűt Mészáros igyekezett, a csatársorban a Perei—Lukovecki szárny tett.

Huszár jól vezette az egyébként gyenge iramú mérkőzést.

Dévay.

Szövogyár—Hunyadi

9 1 (5-0)

Békésszentandrás, bajnoki, bíró: Vezér II.

A Szövogyár félgózzal játsza is fölényesen győz. Góllövők: Hódi (3), Csete (3), Vlász (2), Róna (1) illetve Rombányi (Hunyadi.)

MTK az élen!

A csabai egyesbíró szerda este döntőjelentőségű határozatot hozott a II. oszt. Északi csoportjának bajnoksága ügyében. A BISE ugyanis újrafelvételi kérelmet nyújtott be ismeretes ügyében a Szövogyár ellen, tekintettel arra, hogy Pocsai igazolasát — mint lapunk múlt heti számában már közöltük — az országos egyesbíró megsemmisítette. A csabai egyesbíró az újrafelvételi kérelemnek helyt adott, a Szövogyár—BISE meccs 8-2-ös eredményét megsemmisítette és a 2 pontot a békésieknek ítélte, sőt a Szövogyár pontjaiból még 2 büntetőpontot is levont (Táblázatunkat már így közöljük).

Az MTK különben még másik két ügyében is eredményt remél, mivel — állítása szerint — a Szövogyár a Hunyadi és az ETK ellen felfüggesztés alatt játszott. (Az alszövetségi pénztáros ezideig nem válaszolt az egyesbíró felhívására s most az Elnökséget kérték meg, hogy szólítsa fel nyilatkozat megtételére a pénztárost.) Egyébként az egyesbíró dr. Szilveszter Lajost, a Szövogyár intézőjét 6 hónapra eltiltotta a szövetséggel szemben minden tisztség viselésétől, mert Pocsait, szarvasi kiállítását után is szerepeltette, holott az egyesbíró döntése előtt ehhez nem volt joga.

Publikáció

Zongorát bérbe vették Cím: Luther Márton u. 3. sz. 1-1

Könyveket kézimunka tanításra, gyakorlásra, azonkívül mindenemű kézimunka készítését elősegítő vállalat. Almás-Béla Gróf Tisza István út 43. 1-1

Levélbélyeggyűjtemény, bélyeggyűjtemény, régi és új letelezést veszek. Halmann A. Eodród. Hatház utca 3. 1-1

Özv. Bogár Károlyné és örökösainek tulajdonát képe. 6. Hordly Miklós út 29. és a Fegyvernéki utca 1. sz. alatti házak, továbbá a Cifrákban levő 3 db. kertföldjük szabadkézből eladók. Érdeklődők forduljanak özv. Bogár Károlynéhoz. 2-2

Szilágyi Gergelynek egy jókarban levő jégzsakrénye van eladó. Lakik: Gyoma, Jókai u. 13. 2-2

Kitűnő zamatu rizling bor illerentként 56 fillérről kapható Kerekes Károlynál. 1-1

Kollmann Józsefnél Em. a. g. e. gumiszíjak, minden méretben legújtanósabb ában kaphatók. 6-6

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON. Hungária könyvnyomdával. Gyoma. Pételős úzenvezető: Tékai Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsékkon:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám: 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felolós szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 84.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalékos, tizszerinél 15 százalékos, negyedévi hirdetésnél 20 százalékos és félévi hirdetés esetén 25 százalékos kedvezményt adunk.

MEGTELIK A HOMBÁR

Istennek bála, van olyan jó búzatermésünk, hogy már helyenként 17 maggal is fizetett.

De micsoda búza kerül a Hombárba!

A hétfő óta behozott 15 vagon búzából még nem akadt 30 kg-on aluli fajsúlyú. De 84 kg-os már volt belőle.

Micsoda gyönyörűség most csépelni!

A tikkasztó júliusi melegben hosszú sorokban haladnak a kocsik a tanyákról a községbe. A poros uton nyikorgó szekereken hozzák az „életet“, az acélos gyomai búzát. G. Nagy László gazda a magavezetett hatalmas traktorával 70 méter-mázsákat hoz be egyszerre.

Naponta emelkedő mennyiségben hozzák be a búzát a „HOMBÁR“-ba, a gyomai gazdák most alakított szövetkezetének most velt magtárába, a volt Iványi-féle magtárba.

Hiába akarná még valaki Gyomán ezután is azt hangoztatni, hogy a mi gazdáink nem alkalmasak a szövetkezésre, mert nem tudnak összetartani. Aki még most is ebben a hiszemben van, az vegyen annyi fáradságot magának, nézze meg a HOMBÁR szövetkezet magtárát és amikor a cséplés legelején négy nap alatt összehordott 15 vagon újbúza mosolygó színében felderült arcával egy új gazdavidág hajnalhasadását látja a magtárban folyó gazdaforgalomban, lehetetlen, hogy ő is ne kapna kedvet, hogy ebben a gazdaszövetkezésben résztvehessen.

Nagy út volt ez idáig. Nagy eseményeknek kellett történni. De nincs idő a „miért“-ek rágódásával késlekedni. Az út meg van jelölve. Az irányt tudjuk. A cél nincs messze. Csak össze kell fogni és már egy év múlva a gyomai gazdák maguk végezhetik a terményeik értékesítését. W.

Merénylet az angol király ellen

VIII. Edward angol király ellen, egy katonai szemle alkalmával, merényletet követtek el. Egy férfi áttörte a rendőrök kordonját és előreszegzett pisztollyal a király felé rohant, azonban egy nő kiütötte a merénylő kezéből a pisztolyt, mire a rendőrök lefogták és alig tudták megmenteni a feldühödött körözlőlők

bosszujától.

Mac Mahon András György nevű újságíró a merénylő és most már tagadja, hogy merényletet akart volna elkövetni a király ellen.

VIII. Edward királyt sokan szerencsekivánataikkal üdvözölték szerencsés megmenekülése alkalmával.

Egészségvédőházat Gyomának

Kozma Miklós belügyminiszter alkotó tevékenységét hirdetik az egész országban a megépített „Egészségvédő házak“. A sokat szenvedett és szinylődő munkásság helyzetét napjainkban senki nem karolta úgy fel, mint Kozma Miklós. Ő volt az, aki a sokféle egészségvédő intézményeket egyesíteni akarja. A Stefániát, tüdőgondozót, szülő-otthont egy helyen akarja tömöríteni, hogy áldásos tevékenységüket hatványozottabban fejtsék ki. —

A szegény ember, aki nem keres eleget és rosszul táplálkozik, az nem bír ellenálló képességgel a betegséggel szemben. Kozma belügyminiszter szociális érzéssel meglátta és tettekkel sietett a szegények megsegítésére.

Ha Gyoma község szegényeit

nézzük, vagy megkérdezzük orvosainkat, akkor látjuk annak szükségességét, hogy sürgősen kell Gyomára is egy „Egészségvédő ház“. — Kell, hogy megtalálja helyét a szülő anya, a kisded gyermek és az egészségében megtámadott jövő és jelen nemzedék.

A betegségeket könnyebb és gazdaságosabb megelőzni, mint gyógyítani. Ma pedig az a helyzet, hogy a szegények kezelésére sokat fizet ki a község, s mégsem tud olyan eredményt felmutatni, mint kellene.

Ott van a Wodianer utcában a „Szeretet ház“. Fekvése és 6 nagy termének adottsága egy kis átalakítással kínálja és várja, hogy a mostani felirat helyett az Egészségvédőház feliratot írjuk oda.

Megalakult a kondorostanyai tűzoltó egyesület

Június 21-én lelkes hangulatban alakították meg Kondorostanyán az önkéntes tűzoltó egyesületet. Az alakuló gyűlésre dr. Sorbán Jenő főszolgabíró társaságában megjelentek Harsányi László községi főjegyző, Dévényi Lajos vármegyei- és Wagner Márton járási tűzrendészeti felügyelő.

A kondorostanyai r. k. polgári olvasókör nagyterme színlúgt telt meg.

Az alakuló gyűlést Wagner Márton járási tűzrendészeti felügyelő vezette. A gyűlésen felszólaltak dr. Sorbán Jenő főszolgabíró, Dévényi Lajos várm. tűzrendészeti felügyelő és Harsányi László főjegyző.

A tűzoltó-egyesületi alapító tagsági díjat 10 pengőben, vagy egy métermázsza búzában, míg a rendes tagsági díjat 2 pengőben állapították meg.

A jelenlévők nagy lelkesé-

déssel a következő tisztikart választották meg:

Elnök: Timár Gyula r. k. lelkész, parancsnok: dr. Gaál József jegyző, alparancsnok: Kalmár Ákos tanító, orvos: dr. Szentjóni Bartha János orvos, titkár: v. Miskolczy Gábor tanító, pénztárnok: Véha Lajos postaügynök, ellenőr: Fülöp János, számvizsgáló bizottság: Bencze József tanító, v. Harmati István, Timár Mihály esküdt, póttagok: Gyuricza Imre és Timár Gergely, választmány: Dinya István, Hanyecz Libor, Katona Imre, Véha Máté, Véha Antal és Kalmár Imre.

Dr. Szentjóni Bartha János indítványára az alakuló gyűlés nagy lelkesedéssel határozta el vitéz dr. Márki Barna alispán üdvözlését, abból az alkalomból, hogy a vármegyénkben most alakult meg a 37-ik tűzoltó testület.

Ezután letették a fogadalmat a vármegyei tűzrendészeti felügyelő kezébe Kondorostanya első tűzoltói, és pedig: dr. Gaál József parancsnok, Uhrin Frigyes, Hornok Béla, Fülöp Menyhért, Soczó Bálint, Gubucz Imre, Smiri Lajos, Csernyecki Gyula, Csernyec János, Csernyec Imre és Hegedűs András.

Az alakuló gyűlés lelkes hangulata a kondorostanyai tűzoltóság működésére a legszebb reményekre jogosít.

Képviselőtestületi gyűlés

Ma rendkívüli képviselőtestületi gyűlés lesz, amelynek jelentősebb tárgyai a Széchenyi utcai ártézi kút vállalatba adására vonatkozó szerződés bemutatása; a bikákkal történő fedezetés utáni díjak megállapítása; a Gyomai Termelők Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetének a fűzfászügi községi ingatlanból 10 kat. hold bérbeadása iránti kérelme; a besenyszegi iskolai tanítói állás ügyében az iskolaszék előterjesztése; szilvaaszaló kemence felállítás; a polgári iskola részére végleges férőhely biztosítása ügyében előjárásági előterjesztés és ugyanezen ügyben beérkezett indítvány; a gazdasági iskola tantermeinek felépítésére vonatkozó előjárásági előterjesztés.

Az adó-gabona

bevezetését sürgetik már a *debreceni gazdák is*. Előttünk nem új a mindenképen helyes és reális tervezet. Csernus Mihály apátplebános már öt évvel ezelőtt újságokban s a megyegyűlésen is alaposan ismermetette az életrevaló eszmét. Három évvel ezelőtt *Gömbös Gyula miniszterelnök*hez is eljuttatta a tervet, aki azt tetszetősnek találta, de a pénzügyi kormányzat „mint nehezen végrehajthatót” nem fogadta el.

Miben állt a nehézség?

A Csernus-féle terv szerint minden járásban, városban vagy nagyobb községben a Pénzügyigazgatóság kijelöl „adóbuza-raktárakat.” Vagy malmokban vagy magánembereknél.

Egy községi elöljáró, továbbá forgalmista, esetleg malomellenőr — a járási gazdasági felügyelő ellenőrzése mellett végezné a buza átvételét.

A gazda beszállított búzája után „bárcát” kapna, hogy milyen fajsúlyu és mennyi sulyu búzát szállított be az adóraktárba.

Az adóhivatal a bárcát pénzre számítaná át a következőképpen: 76 kg-os búzáért 16.20, P-öt, 77 kg-os búzáért 16.30, 78 kg-osért 16.40, 79 kg-osért 16.60, 80 kg-os búzáért 16.70 s ennél sulyosabb, u. n. prima búzáért 17 pengőt számítana fel a gazda adójába.

Ilyformán jutalmazva volna a jobb minőséget termelő gazda, de az igazság is szemelőtt tartatnék.

Ezzel az egyszerű eljárással elintéztét nyerne a gazda adójának és hátralékának kiegyenlítése.

Mi történnék a gabonáival?

A 80 kg-os és ezenfelüli prima búzát az állam külföldre szállítaná.

A 76—79-es búzákat a malmok örölnék fel. Az állam kapna 60 kg kenyér és 12 kg nulláslisztet 1—1 q. buza után. A korpa a malomtulajdonosé lenne, de ez mázsánként 8 pengőért köteles volna a lakosságának kimérni.

A tisztviselők fizetésük 5 százalékát lisztjegyben kapnák. A kenyérlisztet 22, a nulláslisztet 30 filléres áron kapnák. Így egy mázsa buza lisztjéért (60+12), az állam 16.80 pengőt kapna. A fennmaradó mennyiséget részben a badsereg fogyasztaná el, részben az állami és ármentesítő közmunkákat végző munkások akként, hogy a napszámnak csak felét kapná pénzben, másik felét liszt-adagban előbbi ár szerint.

A malomellenőrök — csekély pótszemélyezettel — kitűnően el tudnák látni az ellenőrzést és irányítást.

Magy nehézség tehát nincsen.

Mi volna az előny?

A gazdára az, hogy buza-terelésének tekintélyes hányada jó áron kelne el. Tehát szívesen fizetne s így 1—2 év alatt horribilis adóhátraléka elintéztét nyerne.

Az állam megtalálná számitását, mert a buza és liszt eladása, illetve illetménypótlék

gyanánt való felhasználásával a gazdának beszámított összeget megkapná, s másrészt befojyna az a nagy adóhátralék amely most úgy az államra, mint adókiadó közületekre (vármegye, község, egyházak, társulatok stb.) békítőlag hat.

Reméljük, hogy a debreceni gazdák nyomán az ország többi részén is felhangzik a gazda kívánság és mielőbb megvalósításra kerül a feltétlenül közérdekű, gyakorlati terv.

Még az idén fel kell építeni a gazdasági iskolát

Gyoma község háztartását napokig felülvizsgálta Bodoky Lajos, mint a vármegyei számvétség kiküldöttye. A vizsgálat eredményeképpen azt a véleményét fejezte ki dr. Sorbán Jenő főszolgabíró, hogy a község anyagi előfeltételei megengedik, hogy a gazdasági iskolát még az idén felépítsék, amit ő is szorgalmaz. Az általános

egészség ház felépítése is lehetséges.

Egy modern közbiztonsági megépítéséhez még nincs elegendő pénze a községnek, azért ezt ideiglenes átalakítással kell sürgősen használhatóvá fenni.

Örömmel vettük főszolgabírónk kijelentéseit.

A polgári iskola építéséről is szeretnénk hasonló biztató híreket kapni.

Ne engedjék a cséplőgépek tetejére a leányokat

Mint ismeretes, a cséplőgépeknek az etetőnek — Gyomán — a kővéket leányok vágják. Hogy milyen helytelen ez, azt részletezni nem kell.

Ezt már más helyeken nem is engedik meg. Nincs helye egy szoknyás leánynak ott,

ahol egy pár centire a dob-szája kezdődik. Egy véletlen pillanat és a kővével az etető megfogja a libegő ruhát, s megvan a szerencsétlenség.

Leány a dob tetejére még akkor sem való, ha netalán nadrágot vesz magára.

Korán reggel

vagy csendes alkonyatban, ha kint járunk a határban, megáti fülünket a magyar Alföld ritmikus zenéje, a cséplőgépek búgása. Mintha az Uristen sok évezedes templomában orgonaszó volna, úgy tűnik föl a pusztá, a tanyavilág ezen érdekes, máshol nem tapasztalható szépsége.

Az idén különösen nagy okunk van rá, hogy mintha csakugyan egy fenséges templomban lennénk: kalaplelvéve hallgassuk ezt a kedves magyar zenét és adjunk hálát, hogy a tavalyi szűkös termés után ilyen bőséges kárpótlást kaptunk.

Figyeljék csak meg azok, akiknek jobb, könnyebb, szebb életmódot juttatott a sors — sokszor érdemtellenül, — mi csoda szorgalommal dolgozik a jobbérzésű részes munkásság a

cséplőgépek körül. Pedig nagyon soknak csak kenyér és éretten alma a reggelije, ebédje vacsorája nap-nap után! Még egy kis szalonna sem mind-egyiknek jut! Hallottam olyat, akinek egy fél liter vízbe tett „ezerédes” (sacharin) volt az ebédje, beleapritott száraz kenyérrrel!...

Mennyivel más is volt a cséplés ezelőtt 30—40 évvel! Akkor még valószínűségi ünnepnap volt, amikor cséplünk... Nem bántotta meg akkor az embereket úgy az irigység, a nagyigényűség, a rossz akarat egymás iránt, mint ma...

Hogy mi ennek az oka? Bajos volna megmondani. Egyik oka mindenesetre az a nagyfoku önzés, amely manapság lépten-nyomon tapasztalható.

Legyünk a köz- és magánéletben szerényebbek, igényte-

telenebbek, egymás bajai iránt megértők, akkor a jó termés és a becsülettel végzett munka nyomán jön a nyugalom, a megelégedés és az Uristen áldása.

Coriolán.

A tücsök és a hangya

Bő termés van. Dús kalangya. Él a tücsök, él a hangya. Tücsök dalol, amint szokta. Kurjongat és táncát ropja. Mig a hangya nagy serényen Dolgozat és él szoróyan.

Időfordul, nyárra tél lesz.

Nehéz, drága lesz az élet.

Tanyája csak annak lütfött.

Ki a nyárban szépen gyűjtött.

Szegény tücsök, nincs mit enni.

Szégyenszemre el kell menni

Kölcsönkérni, a hangyához,

Derék munkás asztalához.

Nem úgy koma! — szólt a hangya —

Bő termés volt, dús kalangya!

Én a tűző, forró nyárban

Kint gönyvedtem, a határban.

Te danottál, ettél, ittál,

Ott hűsöltél a csalitnál,

Úgy mulattál nagy jókedvvel.

Most én adjak? Nesze, teed et...

Henyélésért késő bánat,

A dolgozók meg nem száznak.

Ki munkában nem igyekszik

Télen bizony nem melegszik,

S ki nem gyűjtött magot nyárban,

Télben kopik fel az álla.

B. L.

Cséplőgéptulajdonosok figyelmébe

A mezőgazdasági termékek szemévesztésének megóvása és a tűzbiztonság tárgyában kiadott miniszteri rendeletek értelmében cséplőgépekkel szemben a bérceplés, sem a saját gaboná elcséplése nem kezethető meg addig, amíg a cséplőgépeket a gépek megvizsgálására alakított bizottság meg nem vizsgálta, s ezen vizsgálat alapján az előjáróság oly értelmű bizonyítványt nem adott, amely szerint cséplőgépek tűzbiztonsági és műszaki szempontból kifogás alá nem esnek.

A tűzbiztonság tárgyában kiadott miniszteri rendeletben foglaltakhoz képest közhírré teszi az előjáróság, hogy vasúti pályamenti dírtokosok, illetőleg bértilk a vasúthoz legközelebb eső részen kötelesek az aratást megkezdeni. A learatott terményeket a vasútvonalak mentén a sínektől megnél távolabb, de legalább 100 méter távolságra kell összerakni. Akik ezt nem tehetik meg, földjeik keskeny volta miatt, kötelesek onnan terményeiket a legrovidebb idő alatt elhordani.

Köteles a pályamenti gazdaközönség a láról a vasút mentén legalább 100 méter szélességben az aratók nyomában haladéktalanul feltisztogatni és az első keresztsortól 5—10 méter távolságban a vasútfelől legalább 3 méter szélességű védőszántást végeztetni. A védőszántásoknak egyvonalba kell esniük, mert a lépcsőzetes védőszántások futótűz ellen nem nyújtanak védelmet.

Van e már életbiztosítása?

TURUL—MOBIRT

Életbiztosító Társaság

Sziveskedjék érdeklődni

Bodon Lajosnál.

Kazinczy ut 10 sz.

Megnyilt a gyomai strandfürdő!

Vörös katona

Útszél az örök nyugvó helye a vörös katonának. Nevét nem örökíti meg kőoszlop, sírját nem disziti illatozó virág. Mint egy kiközösített, kitagadott, mindenkitől elfeledve nyugszik ott.

Vajon mi büne volt, mit vétett? Egy összeroncolt nemzet felett orgiát ülő rémet szolgált? A vörös uralmat?

Hát nem a magyar sors beteljesedése ez? Nem e mindig csak eszköz volt a magyar? Idegen érdekek állították őt szolgálatukba, hogy küzdjön idegen célokért. Ha fegyvert fogott is, önszántából, azt is azért tette, hogy megvédje jogos jussát, az őtől eszköznek használó, de végeredményben az ő megsemmisítésére törekvő hatalommal szemben.

Te vörös katona, te is idegen érdekek szolgálatában állottál. Talán oda állított mostoha sorsod, mi azonban nem vetünk meg érte. Hisz te is magyar voltál, csak egyet akartál, egy cél tebegett lelki szemeid előtt: üzni, hajtani magad előtt az ellent, visszavenni a tolvajmódra idelopakodott ellentől azt a földet, melyért egy évezreden át annyi magyar könny, annyi vér folyt.

Vajon ki voltál, te vörös katona? Életedben is az országút vándora voltál, melynek útszéle most örök hajlékot adott? Vagy van valahol a Kárpátok koszorúza ezeréves határokon belül egy fehérre meszelt kisház, ahova visszavártak, visszasírtak annyi hosszú, álmatlan éjszakákon át?

Amott, a távolból idelátszik a Hármaskörös gátja, ott is nyugszik egy vörös katona. És hányan vagytok még szerte az országban, akik így nyugszanak jeltelen sírokban, mintegy kiközösítve, elhagyatva.

Ti azért csak nyugodjatok békében, elfelejtett, kitagadott hősök, hisz ha útszél is az örök nyugvóhelyetek, de az a föld takar benneteket, amelynek visszaszerzéséért áldoztatok életeket.

Majd egyszer talán magához ölel titeket is az emberi szeretet. Jeltelen sírok fölé oda kerül egy kis kőkereszt és ha elfelejtett nevéteket nem is tudják megörökíteni, de reávéssük kegyeletből „Itt nyugszik egy hősi halott”.

Kruchió Ferenc.

KÖRÖS MENTÉN

*Bihari hegyeknek sebes fodru lánnya
Csendesen fojdogál, partján rezgő nyárfa,
Fűzfa erdők sora.
Felette kéklő ég ragyog, szeplőtelen.
A nap lefelé száll az égér csendesen
S jürdik a habokban.*

*Sebes —, Hármaskörös, de megsoványodtál,
Hogy most vendégképpen nyakadra ült a nyár.
Nem nyalod a gátat,
Hosszútábú gólya is útgázol rajtad.
Márciusi erőd vajjon merre hagytad,
Mely tavasszal lázadt?*

*Oda büszkeséged, a nyár messzehordta.
Közepeden gázol, ott itat a csorda,
Míg az öreg bojtár
Letör a nyárfáról egy jó vastag ágat,
Pajkos barnaszemű kis unokájának
Facsikót faragcsál.*

*Játékos forgószél borzolja a rétet,
Nyikorgását hozza egy rakott szekérnek,
Két pár ökör húzza.
Pattog a karikás, füttyszó hangzik, nóta,
Rajta a délibáb, a forró nap csókja,
Arany koszorúja.*

Gyoma, 1936. június 25-én.

Kruchió Endre.

JÓL KERESNEK MUNKÁSAINK

8—10—15 métermázsa búzát keresnek a nyáron az aratók és cséplő munkások — A bőséges aratás Gyoma egész munkás ságát munkába állította

Minden dolgozni akaró munkásember el tudott helyezkedni

Tekintettel arra, hogy a dült gaz határunkban igen sok volt, így munkásaink közül többen nem a vállalt bérért vágták azt le. Figyelembe kell venni a nélkülözött és sokat éhezett fizikumot, azonban gazdáink becsületesen megértették súlyos helyzetüket és így határunkban 80—100 kg. búzáért és még szalonna, szalma és más bérért vágták holdját. A megindult cséplések azt bizonyítják, hogy naponta, rendes bér mellett, 40 kg. búzát meg tudnak keresni. Ha figyelembe vesszük, hogy az aratás alatt 4—5 q. búzát kerestek, a cséplés meg 3—4 hétig tart, akkor látjuk, hogy annyi nélkülözés után munkásaink 8—10 és 15 q. búzát keresnek a nyáron.

Téves a „Magarság” c. napilapnak az a beállítása, hogy Gyomán több száz munkás küzd az éhhalállal. Aki dolgozni akart, most kereshet annyit, amennyi újig kenyérre elég. Kár az informátoroknak

olyan kérdéshez nyúlni, amelyhez nem értenek.

750—800 munkásunk közül hetek óta nincs munka nélkül egy sem. Márpedig, ha valaki dolgozik, akkor keres és eszik is elegendőt.

Becsülettel igyekvő munkásaink közül több száznak sikerül majd aratás után is munkát találni s így el mondhatjuk, hogy Gyomán a télen nem lesz szükség inségmunkára.

Azok a munkások pedig, akik saját hibájukon kívül betegségből estek el a keresettől, ne féljenek, van Gyomán még megértés. Lesz számukra is megoldás, csak a becsület útján járjanak.

Vigyázzunk a cséplőtetésnél. Pfeiffer Ádám gyomai iakos saját gépjénél tetett a héten, amikor véletlenség folytán keze fejét a dobsin megütötte. Az ijedelmén és kisebb sérülésen kívül nagyobb szerencsétlenség nem történt.

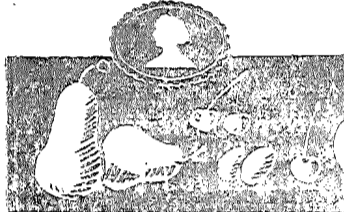
A háziasszony büszkesége

A háziasszony a következő szavakkal kezdte a levelet:

1. Feltűnően az újságban olvastam, hogy a Dr. Oetker-féle befőzőpor használata!

A befőzőport főzni sohasem szabad, hanem feloldva a forró masszába kell belekeverni. 5 kg. készítményhez 1 csomag Dr. Oetker-féle befőzőport számítanak.

A Dr. Oetker-féle befőzőpor minden kisüzletben kapható.

KÖZELEDIK AZ ÜSTÖKÖS

Hatvan esztendeje nem volt olyan jó éve a csillagászoknak, mint az 1936-os év. Alig múlt el a napfogyatkozás, már újabb csillagászati szenzáció érkezik.

Pár nappal ezelőtt L. C. Peltier amerikai amatőr csillagász különös jelenséget vett észre a sarkcsillag és a W-alaku Cassiopeia csillagképhez közelfekvő Cepheus csillagzatban. További megfigyelései során rájött arra, hogy a Cepheus csillagképben egy új, egyre jobban erősödő és eddig ismeretlen csillagot vett észre.

Megfigyeléseit közölte a különböző obszervatóriumokkal és a harvardi csillagászati állomás megállapította, hogy tényleg egy csillagról van szó, amely jelenleg mintegy 200 millió kilométernyire van a földtől. Minden jel szerint egy új üstökös fedezték fel, amely július második felében szabadszemmel is látható lesz. Az új üstökös ekkor 35 millió kilométer távolságra fogja megközelíteni a földet, tehát ötször közelebb lesz a földhöz, mint a Nap. A holdat leszámítva, ez lesz a földhöz a legközelebb fekvő égitest. Arra számítanak, hogy három hét múlva ugyanúgy fogtündökölni az égboltozaton, mint 1910-ben a Halley üstökös, amely annak idején annyit foglalkoztatta az embereket. A Halley üstökös 1910 áprilisában olyan közel került a földhöz, hogy fénycsóvája surolta a földet s némely éjszakán az égbolt nagyobb felét elborította.

A harvard obszervatórium legújabb jelentése szerint az új csillag fénye az utolsó 48 órában megszázsorozódott, ami mellett szól, hogy az üstökös nagy sebességgel közeledik a föld felé és így napról-napra jobban látható lesz. Egyelőre csak csillagászati távcsövekkel vehető ki. Később azonban szabad szemmel is megfigyelhető, egyszerű távcsövek pedig a kevésbé jó szeműek is észrevehetik.

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszerár tart szolgálatot.

Márky Jenő gazdasági főfelügyelő lett. A kormányzó Márky Jenő vármegyei gazdasági felügyelőt a VI. fizetési osztályba léptette elő, amivel a gazdasági főfelügyelői cím jár.

Mivel puzsútkarunk a legelő. Vegyünk egy liter petrolenomot. Adjunk hozzá egy liter vizet és rázzuk ezeket jól össze. Vegyünk bele ezután 100 gramm 60%-szappant és keverjük hozzá még egy deci formalint. Ezt a keveréket, ha igen erősen összerázzuk, kész a legelőcsobb légyirtó permetszerünk.

Mézexportvásár lesz szeptemberben Bekéscsabán.

Helyreigazítás. A Gyomai Ujság f. é. júl. 4-i számában megjelent „Búcsú a tanyán” című cikkben sajnálatos tévedés történt. A figyelmes olvasó előtt úgy tűnhet föl, mintha a kondorostanyai Tanítók nem kértek volna részt nemesiük Mecénásuk ünneplésében. Az ünnepség sikerében nagy része van a Bencze tanítóbázaapárnak, úgyszintén Kalmár és v. Miskolczi tanító uraknak. A Tantestület és az Akció Karolika nevében Bencze Józsefné üdvözölte az Apácutat, műveltlekú úriasszonyhoz illő szép szavakkal... *Levegőm.*

Helyreigazítás. A Gyomai Ujság múlt heti számában közölt „Vizsgázott gépészek a bérceplőknel” cikk ama része, amelyben — „Megtörtént, hogy a gépek technikai vizsgáló bizottság vezetőjének is gépész után kellett nézni” — közlést, annál is inkább örömmel javítom, mivel az illető iratokkal igazolta, hogy 1917-ben a gépjármű-vezető előkészítő tanfolyamot sikerrel végezte el. P.

Ceglédi Napok. A magyar szabadság, az alföldi kultúra utörője és minden időben lelkes harcos városa Cegléd ez évben rendezi meg először „Ceglédi Napok” címen kulturális, mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari kiállítását aug. 29 — szept. 6 között. Cegléd ez alkalommal nem csak saját kérdéseit tárgyalja, hanem első ízben sikerült összehoznia közös kongresszusra a magyar vendéglősöket a szőlőtermelőkkel, hogy itt négy napos gyűlés keretében az alföldi bortermelés válságát, kiútait és értékesítési lehetőségeit megvitassák. A kiállítás tartama alatt 50 százalékos kedvezményes jegyek lesznek érvényben Cegléd felé s több filléres gyors indítása könnyíti meg a nagy alföldi város elérését.

A közönség szíves tájékoztatására. Budavaranak a törököktől történt visszafoglalása 250-ik évfordulója alkalmából idén évi szeptember hó 2-án emlék postabélyegek kerülnek forgalomba. Ezen bélyegek egyes címletei korlátozott mennyiségben készülnek, miért is az igénylés folyó hó 25-ig a postahivatalban bejelentendő.

Cyánborsnak nyár mérszaporodó, a fagy eljöttéről, a gyümölcszacsokzás kérdéséről, az együtt ditetendő körmetajtákról, a németországi gyümölcskivitelünkről, az Afus Ali szőlőajtáról, az augusztus havi teendőkről stb ír „MAGYAR GYÜMÖLCS” legújabb száma, melyből lapunkra való hivatkozással egy alkalommal ingyen mataváuyszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, Gerlóczy utca 11 szám.

Halálra ugró akrobaták. Az életükkel játszó artisták veszélyes mutatványairól rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A ramek képes rádióműsorokon kívül pompás színházi beszámolókat, pletykákat, egyszerű filmrovaot, kitűnő novellákat és több mint száz képet közöl a 100 oldalas népszerű színházi képeslap. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Irek csodálatos élete. Páratlanul érdekes képekkel illusztrált cikket közöl az ikrek csodálatos életéről a legnépszerűbb magyar képeslap, Tolnai Világlepja. A legkíválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás cikket, egyszerű folytatásos regényt és közel száz képet talál az olvasó Tolnai Világlepjében. A kitűnő képeslap egy száma 20 fillér.

FIGYELEM! TÁNCISKOLA

Tisztelettel értesítem a gyomai ifjúságot, hogy augusztus 1-én fogok Gyomára érkezni, a rendes évi tánciszfolyamot megtartani. Addig is a volt tanítványaimat és az ismerőseimet szívélyesen látogatom és kérem, minél nagyobb számban várjanak a tánciszfolyamra. Oláh Elek okl. táncosár.

EGRES-IZ: 5 kg. nagyon érett egrést szárítottól és virágjától jól megtisztítunk és üstfolytonos kavarással mellett addig főzzük, míg 2/3 részére be-főtt. Ekkor két és fél kg. cukrot keverünk bele és folytonos kavarással mellett egyszer-kétszer lefőzzük. Ezután a tűzről levéve egy csomag DR. OETKER-féle befőző port keverünk bele. üvegekbe töltjük. Másnap tiszta szeszbe, vagy rumba áztatott papirlapot fektetünk a tetejére, melyre kevés befőzőport hintünk és végül pergament papírral légmentesen lekövjük.

„Pesti Napló Könyvek” augusztusi új kötete. Az Est-lapok kiadásában megjelenő nagyszerű kedvezményes könyvsorozat, a „Pesti Napló Könyvek” augusztus 1-én hozza ki új kötetét, amely a sorozatban a 11-ik lesz. Az új kötet a magyar irodalom közelmúltjának nagy halottait szólaltatja meg, s címe: „Halottak, akik élnek”. Tömörkény, Patalei, Homok, Thury Zoltán, Lovik Károly, Ambrus Zoltán, Csáth Géza, Katfka Margit és a két Cholnoky stb. legszebb elbeszéléseit s novelláit gyűjti csokorba ez a könyv, amely a kegyeletnek áldoz, de egyben gyönyörűséget szerez az igazi irodalom barátainak a szétszórni gyöngyszemek összegyűjtésével. A közelmúlt magyar elbeszélő művészetének tükrét nyújtja át a kiadóvállalat a Pesti Napló Könyvek olvasóinak és bizonyos, hogy az új kötet az Est-lapok nagy táborában osztatlan sikert fog aratni. Az augusztus elsején megjelenő új kötetet a Pesti Napló, Az Est és Magyarország előfizetői és olvasói 1 pengős kedvezményes áron kapják meg.

Közérdekű kishírek.

A Szakszervezeti Tanács közli, hogy OTI tag balesetéről nem elegendő a baleseti vizsgálati jegyzőkönyvnek az OTI hoz való beküldése, nem elegendő az sem, ha balesetet a gyógykezelő orvos jelenti be. A baleseti sérültek a baleset megtörténte után azonnal

írásba kell kérnie a kártalanító eljárás megindítását, mert ha ezt elmulasztja, a baleset elévülhet. — A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a borbély- és fodrászüzletekbe közvetlenül a záróra előtt érkező vendégeket a záróra után még 30 percig kiszolgálhassák. Ez a rendelet a türelmi időnek 20 perccel való meghosszabbítását jelenti. — A belügyminiszter betegsegélyző alapot létesített ellátást élvező csendőregénység és hozzátartozói részére. Az alap az ellátásban részesülő családfelek ellátási illetményeiből levont 2 százalék összegből létesült. Az alap neve: Csendőrségi Ellátásban részesülők Betegsegélyző Alapja — Röviden: CSERBA. Vagyont a belügyminisztérium kezeli. Házi-orvosi ellátásra igényjogosultak házi-orvosi gyógykezelését az egyes városokban és községekben működő CSERBA orvosok végzik, a kórházi gyógykezelés és ápolás a honvédehelyőrségi kórházakban történik. Az ellenőrző egészségügyi szolgálatot a csendőrkertületek orvosfőnökei látják el. — Búzatarmelésünk biztos és könnyű külföldi értékesítését nagyban elősegíti az egyöntelű minőségű búza termesztése. Ez vezeti a Növényvédelmi Hivatalt akkor, amikor a múlt év mintájára az idén is igyekszik lehetővé tenni, hogy cseré utján minden gazda beszerzhesse nemesített vetőmagszükségletét. Szolnokvármegye területén a Növényvédelmi Hivatal dr. Váczy György (Zsúfia major, u.p.: Tiszaföldvár) és Radványi Károlyné (Tiszazug) gazdaságokban termelt nemes búzát ajánlja cseré utján a jövő évre vetőmagul. 100 kg. nemesített vetőmagért 110 — 115 kg. búzát kérnek cserébe.

Augusztus 9-én nagy sportünnepély Gyomán

Fizessen elő

a Gyomai Ujság kiadóhivatalába
a legszebb magyar képes
folyóíratra!

Irodalom, képzőművészet, színház, zene, film, rádió, könyvek, társadalmi élet, világesemények valóságos éő tükré a Franklin-Társulat képes folyóirata, a

TÜKÖR

Szerkeszti RÉVAY JÓZSEF
Kiadja a FRANKLIN-TÁRSULAT

Írják a legkiválóbb magyar írók, költők, tudósok, kritikusok, újságírók, illusztrálják a legjobb rajzoló- és fényképezőművészek.

Évi előfizetés P 840. Előfizetéseket készségesen továbbít a Gyomai Ujság kiadóhivatala.

Békés vármegye Törvényhatósági Iskolánkülső Népnevelési Bizottsága f. évi június hó 30-án tartotta nyári közgyűlését Gyulán, a vármegyeháza kis tanácstermében, vitéz dr. Pánczél József vm. főjegyző elnöklété alatt, a bizottsági tagok szép érdeklődése mellett. Tantó József titkár részletesen ismertette elsősorban a bizottság XV. évi működését, vagyis az 1935/36. tanévi tevékenységről való beszámolót. Számokba összesűrítve a munka eredménye az elmúlt tanév folyamán 2 m. városban, 28 községben 172 egységénél és 145 tanyakörzeti egységénél, összesen 317 egységénél 5.809 népművelési és közműveltségi előadást tartottak. Az előadásokat kísérő szavaltatok száma 4.282, énekdarabok száma 2.388, zenedarabok száma 327, az előadásokat kísérő műkedvelői színelőadások száma 521. Az előadásokon résztvevő hallgatók száma 442.501. Műsoros délutánok és esték száma 160. Alkalmi ünnepségek száma 142. Műkedvelői előadások száma 322. Népművelési hangversenyek száma 43. Mesedélutánok száma 550. Tanulmányi kirándulások száma 31. Közművelődési rádió előadások száma 101. Vitéz dr. Pánczél József elnök javaslatára a titkár kiváló működését jegyzőkönyvben elismeréssel örökíti meg a Bizottság.

Hogyan természetünk őriási gyümölcsöket? Erre a kérdésre ad feleletet a Növényvédelem és Kertészet legújabb

száma. Cikkeket közöl még az őszibarackfa szaporításáról, a gyümölcsfák alanyairól, az alma és körte varasodásáról, az ürge irtásáról, az ürmösbor készítéséről, a tarackról, az idén pusztító gyümölcsbetegségekről, gyümölcsbefőzésről, stb. A színes élethű gyümölcsképet is közlő két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, Földmívelésügyi Minisztérium) egy alkalommal e lapra való hivatkozással díjtalanul küld mutatványszámot.

Aszalótelep létesítése Gyulán. A gyulai gyümölcstermelők szövetkezete elhatározta, hogy a nagy szilvatermés jobb értékesítése céljából Gyulán aszalótelepet létesít. Ez ügyben a szövetkezet összeköttetésbe lépett már a város hatóságával és a Dürer utcában egy nagyobb teleknek bérlet formájában való átengedését kérte. Az eddigi tervek szerint a telep berendezése olyan lesz, hogy a kemencék négy vagon aszaltszilvát tudnak egy szezonban előállítani.

„HOMBÁR”

GYOMAI MEZŐGAZDÁK TÁRHÁZ ÉS
ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZET

a magtárában (volt Iványi-féle
magtár) mindenféle

termény

tárolását vállalja.

Kilárás van rá, hogy a
tárolt búzára, kamat mellett,
kölcönt ad a Gyoma-Endrödi
Hitelszövetkezet.

A „HOMBÁR” szövetkezet
minden

terményért

a legmagasabb napi árat fizeti.

A szegedi magyar kir. Ferencz József-Tudományegyetemen az 1936-37. tanév I. felére szóló rendes beiratkozások 1936 évi szeptember hó 1-től 12-ig bezárólag tartanak. Az utólagos beiratkozás az akadályoztatásnak szeptember hó 12-ig történő igazolása után szeptember hó 30-ig kari dékáni engedéllyel végezhető. Azok, akik nem voltak még ennek az egyetemnek hallgatói, kérvényezés útján nyert felvételi engedély alapján iratkozhatnak be. — Ezek a jogi-, az orvosi-, a bölcsészeti- és a matematikai és természettudományi kar tanártestületéhez címzett felvételi kérvényüket 1936. évi augusztus hó 31-ig nyújthatják be. A tandíjmentesség iránti kérvények is 1936. évi augusztus hó 31-ig nyújthatók be a dékáni

hivatalokba. — Idevonatkozólag a Budapesti Közlöny 1936. évi július hó 17.-e után megjelenő számaiban közölt részletes hirdetés nyújt bővebb tájékoztatást.

Nagyszabású keretek között bontakozik ki az idei Szegedi Szabadtéri Játékok programja. A monumentális Dóm téren már fölépült a Fogadalmi templom előtt a hatalmas színpad, amelyen már a napokban megkezdődnek az ember tragédiája, a Bizánc és a János vitéz próbái. Az ember tragédiája augusztus 1, 2 és 4-én kerül színre. Az előadások harmadik attrakciója a János vitéz szabadtéri bemutatója augusztus 14, 15, és 16-án. Július 25-én lép életbe a rendkívüli vasúti kedvezmény, amellyel az egész ország területéről 50 százalékos mérsékléssel lehet minden vonaton Szegedre utazni.

KARCAG

M. VÁROS
HÓVIZÚ ÉS GYÓGYHATÁSÚ
STRANDFÜRDŐJE
A BEREKIHATÁRRÉSZEN

Perceként
2000 l. jód, brom,
konyhasó, stb.
tartalmú hővíz.

Termál- és 500 m. hosszú
úszó és csónakázó medence
Feltűnő olcsóság. Napjegy 40 f.
Kedvezményes bérletrendszer.
Állandó orvosi felügyelet.
Strand telefon: 100.

Anyakönyvi hírek Gyomai és Endrödi

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. év július 8-tól 16-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Várkövi Elemérné Klimó Mária fia Elemér rk., Kovács Jánosné Kiss Ilona leánya Ilona ref., Kiss Györgyné Puljak Judit fia, József evg., Csikós Bálintné Simon Ida fia Bálint ref.

Meghaltak:

Kovács Gábor 64 éves rk., özv. Gecsei Imréné Csapó Vilma 59 éves ref.

Az endrödi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Raufi Gyuláné Valuska Irén leánya Margit rk., Paróczai Gergelyné Kalmár Katalin fia Gergely László rk.

Házasságot kötöttek:
Timár István és Binges Brigita.

Meghaltak:

Özv. Cserven Mátyásné Salamon Teréz 79 éves rk., Rafael Mária 9 hónapos rk., Giczy Bálint 15 napos rk., Cikely Klára 10 éves rk., Timár Pál 67 éves rk.

NEM OLCSÓBB MÁR

A B O R O M
mint a szódavíz,
DE NEM IS SZÓDAVÍZ!
30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejteti ujbort Soltvadkert állomásra kiszállítva s fejadva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boram kellemes édeskés italnak, tiszta, tökéletes zamatainak és nem savanyuak.

Cim: Székely Ferenc

Soltvadkert, Pestmegye.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

SPORT

Északi II. o. állása VII. 18. án:

1 MSzSC	24	26	1	3	104	20	37
2 MTK	24	18	1	5	88	21	37
3 ETK	24	16	5	3	78	22	35
4 BISE	24	15	4	5	47	33	30
5 GyTK	24	12	5	7	40	42	29
6 Törekvés	24	10	7	7	44	34	26
7 GySC	24	8	6	10	38	49	22
8 TAC	24	7	2	15	26	55	16
9 Máv II.	24	5	5	14	36	67	15
10 KTE	24	6	3	15	33	75	15
11 Hunyadi	24	7	1	16	24	75	14
12 Turul II.	24	5	4	15	30	62	14
13 VSE	24	3	4	17	25	61	16

Az egyesbíró ülése

A csabai egyesbíró szerda este határozatot hozott, melynek értelmében a II. oszt. csoportbajnoki döntőmérkőzéseket elhalasztják s az első meccset július 26-án, a másodikat pedig augusztus 2-án játsszák le. Azért kellett így intézkednie, hogy tisztázni lehessen addig a Szövetség elleni óvásokkal összekuszált helyzetet.

Az MTK óvását az egyesbíró elutasította és megállapította, hogy a Szövetségnek június 5-én a Hunyadi elleni meccse alkalmával volt játékjoga s így az elért Szövetségi győzelem megsemmisítésére semmi alap sincs.

Szövetség — VSE mérkőzés sorsa már nem ilyen egyszerű. Vészító lemondta a meccset, de ebben az időpontban a Szövetség játékjoga tartozás miatt fel volt függesztve. Az egyesbíró ezen tartozásról tudomással nem bír s így a Szövetségnek ítélte a 2 pontot. Az MTK most ennek az eredménynek a megsemmisítését kéri. Az egyesbíró határozathozatal előtt a főtájkári hivatalhoz fordult szabálymagyarázattal.

GySC—Turkevei AC 2-0 (0). Gyoma, bajnoki, bíró: dr. Magyar.

GySC: Szrnkányi, — Pataki, Szántó, — Mónus, Cs. Nagy, Győri, — Barta, Fekete, Kiss, Takács II., Juhász.

TAC: Müller, — Balogh, Papp, — Adamec, Nagy I., Radó, — Tóth, Debreceni, Takács I., Nagy II., Szabó.

TAC élénk támadásaival indul a II. oszt. utolsó bajnoki mérkőzése. Majd feljön a GySC és a 8. p.-ben szabadrugás a TAC ellen, de Müller helyén van, 10 p. Fekete kiszökése kell nagy izgalmat. 12 p. Juhász veszélyes kornerét Takács I. fejeli ki, majd Mónus szabadrugása Fekete ostszejdjén akad el. 14 p. Szrnkányi rövid kirugását Takács I. alig küldi fölé.

16 p. Cs. Nagy lövését Müller kiüti s a befutó Barta kapusba lövi. Tovább erősít a GySC és Fekete—Barta—Kiss akció után Kiss emberbe lö, majd Juhász és Barta kornerre kapumögé kerül. 22 p. Végre megszületik a régóta esedékes gól. Győri jól irányított szabadrugására Takács II. és Kiss nagy irammal futnak rá, Kiss elesik, Takács II. azonban védhetetlen lövéssel megszerzi a vezetést (1-0). A gólról a TAC 10 perces nagyon erős támadásokkal felel. 24 p. Takács I. elől Szrnkányi kifutással ment, majd Nagy II. bombáját védi. 26 p. Tóth—Debreceni akciót Pataki kornerre menti, a korner Cs Nagy vágja ki. 30 p. Debreceni 20 méteres szabadrugása kapu mellett süvit el. A GySC drukkertáborában némán figyel a tüzes TAC ostromot, de a TAC ezzel minden puskaporát ellötte s a 31 p.-ben már Takács II. szökik frissen, remekül lö, de Müller helyén van 34 p. Barta jó beadását Takács II. hálóba nyomja, de a bíró ofszejd miatt már előbb lefújta az akciót, 37 p. Győri hendsze miatt szabadrugás, Adamik ivelli, de Mónus felszabadít. 39 p. Barta szépen kidoigozott lefutását Kiss elronlja 40 p. Fekete-Barta Kiss összjáték után utóbbi nagy helyzetben fölé lö. 43 p. Adamec jó passzát Szabó mellé lövi. Utolsó percekben Szrnkányi kétizben is kifutással háritja el a gólt.

Második félidő lanyhán indul, de a TAC mindjobban belejön és percekig a GySC kapu előtt tanyázik. 7 p. Barta bírói figyelmeztetésben részesül. 12 p. Szrnkányi Takács I. elől kifutva lábbal véd. 14 p. Szabó külső hálóra lö. 24 p. Debreceni jó helyzetben hibáz. 25 p. Szántó kornerét vét. Tóth jó kornerét a védelem tisztázza. Ezután feljön a GySC is és a 29. p.-ben Juhász lefut, de élesen fölé lö. 32 p. Pataki hendszet vét, Takács I. a 16-osról mellé lö. A TAC erősen küzd az egyenlítésért, amit meg is érdemelt volna. 35 p. Debreceni elől Szrnkányi kornerre ment. Tóth jó kornerét azonban kibocolja. 38 p. Győri erős lövését Müller szépen védi. Fekete is védelembe vonul. 44 p. Szántó faultol, a szabadrugást Tóth magasan fölé lövi. Ugylátszik 1-0 marad a végeredmény amikor 45 p.-ben Kiss egyéni játékkal kitör, maga mögött hagyja az előrehuzódott TAC vé-

delmet s előbb a kifutó Müllerbe lö, majd a kipattanó labdát újra megszerezve a hálóba szúrja (2-0). Ezzel vége is a meccsnek és egyben az 1935-36 évi bajnoki évnek is.

Dr. Magyar kitünően bírskodott. Egyénileg a GySC-ből Szrnkányi, Mónus, Győri és az egész csatársor, a TAC-ból: Müller, Adamec, Takács I. Debreceni és Tóth tünt ki.

ETK—GyTK 10—1 (7 0).

Döntő érem-mérkőzés.

Endrőd, bíró: Boross.

A GyTK csapata a következő összeállításban állt fel. Porcsalmi, — Hatvani, Vatai II., — Heinfart I., Lakatos, — Csikós II., Barta II., Barta I., Bolehovszki. A csapat többi tagja nem jelent meg a mérkőzésen, a tartalékot is Endrődön állította csatársorba a kényszer helyzetben levő Kiss intéző. A mérkőzés lefolyásáról kevés írni valóm van, csak a fájdalom fog el, mikor a csapat egyes tagjainak önfelgyelmeztségét kell látnom. A tartalékos és a csapat csekély létszámát látva kedvét veszett GyTK csapata nem bírta az ellenállást a jóképességű ETK csapatával szemben. Mely mérkőzést megérdemelten nyert a kötelességtudó önfelgyelmezett egyesületét szerető ETK csapata 10-1 arányban. Így biztos győztesse az érmeknek. Cs. D.

Ingatlanforgalom

Kun Gergely és neje Gyarakai Mária gyomai lakosok vettek 1 hold 761 n.-ől félhatmi szántót Zeomba Pál és neje Kovács Sára gyomai lakosoktól 850 P.-ért.

Barna Gábor és neje Korda Eteika békéscsabai lakosok vettek egy malakerti lakóházat Varga Gábor (nős Varga Terézzei) gyomai lakostól 1400 P.-ért.

Varga Gábor gyomai lakos vett 636 és 620 n.-ől cifrakerti szántókat özv. Weigert Mihályné Herter Magdolna gyomai lakostól 760 P.-ért.

Czegledi István és neje Imre Róza gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat B. Kiss János (nős Fekete Lidiával) és Hatvani Eszter gyomai lakosoktól 3000 P.-ért.

Joó Teréz gyomai lakos vett 1 hold 319 n.-ől pocozug és holtkőrösi szántót özv. Ladnai Sándorné Joó Mária gyomai lakostól 900 P.-ért.

Ó. Kovács László gyomai lakos vett 811 n.-ől csergettyűtáposi szántót Imre Lajos (nős Marjai Juliánával) gyomai lakostól 250 P.-ért.

**HIRDESSZEN
LAPUNKBAN**

MEGHÍVÓ.

A „HOMBÁR“ Gyomai Mezőgazdák Tárház és Értékesítő Szövetkezet 1936. július 26-án délelőtt 11 órakor a gyomai községháza tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, amelyre az igazgatóság meghívja a szövetkezet tagjait.

Tárgysorozat:

1. Az Iványi-féle magtár megvétele.
2. A Hartenstein-féle magtár megvétele vagy bérbevétele.
3. Esetleges indítványok.

Publikáció

Özv. Papp Zsigmondnének a kezejében egy fertály, a bánomkerében egy hold szántó földje eladó. Négy és fél fertály tanya földje hasznabérbe kiadó. Érdekezni lehet Rákóczi u. 14.

Egy fertály keszejői tanya föld eladó. Érdeklődők forduljanak, Deák Ferenc utca 31 sz. alá.

Olcspénzért kristálytisza pálnakát kap, ha cserjéjét a Központi Szeszitő Szövetkezetben lövéri ki Gróf Tisza István út 97. Szilvaplanka főzési díja literenként 1.60 P.

DRÉHER név garantálja a jó minőségét. Ezért igyon ön is csak DRÉHER SÖRT! Kapható Gyomán kizárólag: Termelői Szövetkezet, Karsay Lajos vendéglőjében továbbá a 48 as Kaszinó és Fogvasztási Szövetkezet italmérésében — Mákszárat es gubót magos áron vesz a Gyomai Termelői Szövetkezet.

Kiss Bálint út 25 sz. alatt 2 pados szoba, konyha, speisz, pince, villany és egy nagy udvarból álló ház olcsón kiadó. — Hasznáit fedélfák eladók, érdeklődni lehet Fegyverneki u. 2. 1-1

Márton Mihály 2 fertály tanya hely földje, a mezőberényi országot mentén hasznabérbe kiadó. — Kossuth Lajos út 40 sz. alatt. 2-1

Egy jókarban lévő üstházat keres Farkas László útbiztos. 1-1

Zongorát bérbe vennék Cím: Luther Márton u. 3. sz. 1-1

Kislányokat kézimunka tanításra, gyakorlásra, azonkívül mindennemű kézimunka készítest olcsón vállaltok. Alnási Béláné Gróf Tisza István út 48. 1-1

Levélbélyeget, gyűjteményt tömeget, régi és új levelezést veszek. Hásmann A. Endrőd. Hatház utca 3. 1-1

Különbő zamatu rizing bor literenként 56 fillérért kapható Kerekos Károlynál. 1-18

Kollmann Józsefnél E m e r g e gumamiszijak, minden méretben legújtanysabb árban kaphatók. 6-6

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON. Hungária könyvnyomdávállalat, Gyoma Felelős üzenveztető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Bevezetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felkészítő szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 54.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Képviselőtestületi gyűlés

Tulzsufoltság a külterületi iskolákban

Elodázták a polgári iskola építését

Julius 18-án, kánikulai hőségben, nem nagy érdeklődés mellett tolyt le a képviselőtestület gyűlése.

A Széchényi-utcai ártézi kút vállalatba adására vonatkozó szerződést dr. Tardos Gáspár ügyvéd módosításával jóváhagyták.

A községi iskolaszék jelentésénél Beinschróth Márton kérdésére ismertették, hogy az egytantermes halmagyi iskolába beiratkozott 96 tanuló, vizsgázott 90 tanuló. A csudaballai egytantermes iskolába beiratkozott 102 tanuló, vizsgázott 68. A kisnyilasi egytantermes iskolába beiratkozott 123 és vizsgázott 84 tanuló. Az iskolaszék jelentése szerint a tanulók előmenetele kielégítő. Külön kiemeli a halmagyi iskolai tanítót, Kruchió Mihályt, akinél kitűnő előmenetelt találtak. Bácsy Elek igazgató mérnök indítványára köszönetet szavazott a közgyűlés a szorgalmas halmagyi tanítónak, Kruchió Mihálynak. Beinschróth Márton, tekintettel a külterületi iskolák tulzsufoltságára, indítványozza, utasítsa a közgyűlés az előjáróságot, hogy már most kezdje meg a külterületi iskoláknál egy-egy tanterem megépítésére és egy-egy tanítói állás megszervezésére az előmunkálatokat, mert a mostani tulzsufoltság mellett lehetetlen a gyermekekkel az elemi ismereteket megtanítani. — A közgyűlés ilyen értelmű határozatot hoz.

A bikákkal való fedeztetés díját 2 pengőben állapították meg.

A Gyomai Termelők Fogyasztási és Értékesítő Szövetkeze 10 holdat bérbe kért a Fűzfászugban, de nem adták meg neki.

A besenyszegi iskola tanítói

állása ügyében Répás Pál ref. lelkész, iskolaszéki elnököt bízták meg, sűrűsse ki az iratok visszaküldését, hogy a tanítói állást mielőbb betöltsék és a tanítást szeptember 1-én kezdjék meg.

A Gyümölcstermelők Egyesületének segélyt és egy szilvaszaló kemence költségeit szavazták meg.

Hosszú vita fejlődött ki a polgári iskola építésének tárgyalásánál.

Pánczél Emil főjegyző ismerteti az előjárói javaslatot, amely szerint az előjáróság nem látja keresztül vihetőnek egy új iskola építését, ezért azt javasolják, küldjön ki a képviselőtestület egy bizottságot, ez eszközölje ki a miniszterium hozzájárulását a Wodiáner-féle árvaház eladásához és ha ez meglesz, vegye meg a község az árvaházat polgári iskolának. Egyidejűleg készítsék elő a Debreczeni-féle ház megvételét is és ez legyen majd az árvaház.

A polgári iskola építésével kapcsolatban Beinschróth Márton indítványt adott be előzően, ennek megindoklása közben rámutatott arra, hogy az előjárói indítvány csak hátráltatja a polgári iskola férőhelyének végleges rendezését és ennek a két épületnek a megvétele és a szolgáló célnak megfelelően való átalakítása igencsak belekerülne annyiba, mintha egy teljesen megfelelő új iskolát építenénk.

Számítása szerint, a polgári iskola igazgatója által megjelölt tantermekekkel, egy 4 szobás igazgatói lakással együtt mintegy 133.000 pengőből meg lehetne építeni az új iskolát. A községnek 103.000 pengője van a polgári iskola építési alapban. Küldjenek ki egy 3 tagú

bizottságot, az készítse elő az építkezést, írjon ki országos tervpályázatot — 500, 300, 200 pengős pályadíjakkal. Lépjen érintkezésbe ez a bizottság a főispán urral is, aki megígérte, hogy mindent elkövet a hiányzó összeg előteremtésében. Az előjáróság ingatlan vételi javaslatát szociális szempontból is kifogásolja, amikor a 6 év óta az éhhalállal küzdő építőipart meg akarja fosztani egy munkaalkalomtól. Kéri az előjárósági indítvány mellőzésével a saját indítványának elfogadását, egyben a közgyűléshez fordul azzal a kivánsággal, hogy kérje fel a közgyűlés a jelenlévő dr. Sorbán Jenő főszolgabíró urat, mondja meg ő is a polgári iskola építésére vonatkozó véleményét.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró megköszönte a képviselőtestületnek, hogy alkalmat adott neki az iskola építésére vonatkozó véleményét kifejteni. Gyoma nagyközség anyagi helyzetét igen kedvezőnek ítéli meg, mert a községnek különböző alapokban mintegy 210 000 pengője van tartalékolva. Amikor a magángazdálkodás már hosszú évek óta nem tudja az építő és rokon iparokat foglalkoztatni, akkor a község kötelessége a bajbajutott lakosság megsegítésére sietni és a jobb időben tartalékolt cél-alapokból közmunkákat teremteni. Elvi szempontból esetleg hozzájárulna az árvaház megvételéhez, de csak akkor, ha a község potomáron jutna hozzá. A mai építőipari pangás mellett még ezt is megengedhetetlennek tartja. Nem csinál titkot belőle, ellene van az ingatlan vételnek és feltétlenül egy megfelelő polgári iskola építésének a híve.

Megemlíti, melyek azok a közmunkák, amelyeknek megindítását részben már szorgalmazta és szorgalmazni is fog az előjáróságnál: a gazdasági iskola tanterme, általános egészségház, közbúvághid, betonjárdák és a belterületi csatornázás átdolgozott pontos terv szerint. Szerinte ezek a legsürgősebb közmunkák, amelyek végrehajtását minden erejével

és tudásával szorgalmazza. Ha lüktető és mozgató erőre van szükség, annak alkalmazására is módot fog keresni.

Ugrin István, Bácsy Elek, Kató Lajos, Kruchió István és Nádudvari Mihály felszólalása után, akik mindannyian szintén az építkezés mellett szólaltak fel, szavazást rendelt el az elnöklő bíró és 13-an az előjárósági és 10-en a Beinschróth Márton indítványa mellett szavaztak. (Voltak olyanok is, akik az előjárói javaslat mellett szavaztak, de az építés mellett szólaltak fel.)

A tárgysorozat többi pontját az előjárósági javaslatok szerint fogadták el.

Frotharcos gyűlés Gyomán

Julius 19-én délután 2 órakor, a község házában frontarcos gyűlést tartottak a gyomai frontarcosok, amelyen dr. Vojcsek Ottó osztályvezető Budapestről, dr. Sorbán Jenő főszolgabíró és dr. báró Maasburg Kornél szolgabíró is részt vettek.

A gyűlésen Nónay Ferenc ny. százados, helyi szervező tisztt elnökölt.

Dr. Vojcsek Ottó lelkes beszédet mondott, megemlítve, hogy a magyar frontarcos szövetség nem egyéni érdekeket szolgáló szerv, hanem egyetemes nemzeti és bajtársi érdek. — Megemlítette még, hogy az ősszel a parlament megalkotja a frontarcos törvényt.

Azután dr. Sorbán Jenő főszolgabíró tett ígéretet a frontarcos eszme mellett.

Vacsora a ligetben

Irtózatos hőségben gyűltek össze a frontarcosok és barátaik este 8 órakor a ligetben vacsorára. A jó pörkölt elfogyasztása után Dr. Vojcsek Ottó ismét gyújtó beszédet mondott, utána dr. Sorbán Jenő főszolgabíró engedett a közóhajnak és felszólalt. Beszédében kitért a nemrég Gyomáról és ezzel kapcsolatban az ő személyét ért támadó újságcikre is és férfias bátorsággal hangsúlyozta,

hogy ő a hivatalos munkáját a lelkiismerete és a legjobb tudása szerint végzi és a jövőben még megemlítésre sem tartja érdemesnek, ha felelőtlen emberek rosszindulatúan bírálják.

Lelkes helyesléssel biztosították a jelenlévők dr. Sorbán Jenő főszolgabíró bizalmukról.

Az öreg frontarcosok egy kellemes nap emlékével mentek haza vasárnap este.

Felhívás

Értesülésünk szerint Építőiparosaink a gyomai ipartestületben

ÉPÍTŐIPARI SZAKMAKÖZI ÉRTEKEZLETET

tartanak, amelyen az építőiparban és a rokonszakmákban foglalkozó összes iparosok és munkások, valamint az anyagszállítással foglalkozók, a téglagyárosok és a kereskedők saját érdekükben is jelenjenek meg.

A gyűlés teljes programját egy későbbi számunkban közöljük.

Mindent idejében

A gazdálkodás egyik legfontosabb követelménye, hogy minden műveletet idejében végezzünk. Most a legfontosabb, hogy a tarlóhántást végezzük el minél előbb, mert aki a tarlót megdolgoztatlanul hagyja őszig, a további szántásokat sem tudja jól és idejében elvégezni.

Ugyanez vonatkozik a vetésre is. Sokszor döntő fontossága a terméseredményre, hogy idejében vetettük-e el az őszi-eket. Idejében viszont csak akkor tudunk vetni, ha minden egyéb, vetés előtt esedékes munkálattal idejekorán elvégeztük. Különösen fontos a megfelelő talajmunkán kívül, hogy a műtrágyákat is idejében szórjuk el. Őszi-ek alá a szuperfoszfátot a vetés előtt szórjuk el és azal együtt munkáljuk be a talajba. Minél kötöttebb, hidegebb, terméketlenebb a talaj, annál fontosabb, hogy a szuperfoszfátot korán szórjuk el, hogy ideje legyen a szuperfoszfát foszforsavának a talajban egyenletesen eloszlania, mert csak így találja meg minden egyes zsenge csiranövény a kezdeti fejlődéséhez annyira szükséges és nélkülözhetetlen foszforsavat.

Nem vonatkozik ez a sorbavetett műtrágyára. Jó erőben lévő talajon sorbavetve a szu-

perfoszfátot, elérjük a kívánt eredményt, ha azonban az már régebben nem kapott műtrágyát, úgy a szórt vetésnek annál inkább is előnyt kell adnunk, mert csak a szórt vetés után számíthatunk utóhatásra

Winckler István miniszter

az Uj Világ lapban „A búzáról” című cikkben többek között ezt írta:

Csak a tőzsde táján mutatkozik elégtelenség és pedig a határidőüzlet felfüggesztése miatt. Belátom, hogy a tőzsdéi alkuszok, akiknek keresetük volt a határidőügyletek közvetítése, jövedelmük e részének kiesésébe nehezen törődnek bele. Azt azonban merész túlzásnak tartom, ha ezt az üzlet-

is. A sorbavetésnek meg van az a hátránya is, hogy külön sorbavetőgépre van szükség, ilyen gép pedig — eltekintve az áratól — elég nehéz is, úgy, hogy meglasztítja, legalább is megnehezíti a vetést.

ágot, amelyikből részben élnek, úgy akarják feltüntetni, mintha az a gazdáknak is létérdeke volna s e nélkül súlyos károsodás érné a gazdatársadalmat. Ha ez a veszély fenntorogna, bizonyára nem tiltotta volna be a határidőüzletet.

A betiltás éppen azért történt — mert a kormány nézete szerint a határidőüzlet spekulációs hullámvásai a gazdák zönség érdekeit veszélyeztetik.

VÉDEKEZZÜNK A SERTÉSORBÁNC ELLEN

A sertéseknek leggyakoribb fertőző belege a sertéspolis és a sertésorbánc. A sertéspolis ezidőszertől kevés bajt csinál. A malackori betegségekkel eltekintve, mostanában nálunk a sertésorbánc terjed napról-napra mindjobban. Veszélyessége ennek főleg azért nagy, mivel az orbánc lefolyása igen gyors és ha azonnal nem gyógyítják a betegeket, 1—2 nap alatt, esetleg már órák alatt is elhullhat a veszélyeztetett állomány 50—100 százaléka.

A sertések egyik percen még vígan esznek, vagy legelnek, másik percen már bágyadtan fekszenek, vagy „ténferegnek.” Gyakran hányás, néha hasmenés, teljes étvágytalanság jelenik meg a lázas állatokon. Ha fel akarjuk keltetni a fekvő betegeket, többnyire egy jellegzetes, síró hanggal jelzik, hogy izületeik fájnak s nem szívesen kelnek fel. A 4—8 hónapos süldők kevésbé az etetés után rosszul lesznek és vagy félórát, vagy félnapot mulva fuidoklás, reszkelés, visítás közben elhullhatnak. A bőrükön sokszor látni piros foltokat, ez azonban nem mindig jelenik meg.

Idősebb sertéseknél is vezethet hirtelen elhullásra a betegség, azonban ezeknél megszokottabb az 1—2—3 napig tartó lefolyás. Egyes sertések gyógyulnak maguktól is, avagy időszületté válván a bajuk, a bőr, fülek, a fark elhalnak és az állatok többé-kevésbé egészen megmaradnak.

Előre védekezni előcsirás oltásokkal lehet. Ezeknek a védőhatása nincs olyan jó, mint például a pestis elleni szimulán oltásnak s rendszeren csak 5—5 hónapra terjed ki a védettség a 2 oltás után.

Igen fontos, hogy a már beteg sertések gyógyíthatók, ha azonnal (az első 6—10 órán belül) vérsavós (szérumos) oltásban részesülnek. Már a másnap adott szérum sokkal kevesebb sikerrel kecsegtet. Kevés remény a gyógyulásra, ha már a beteg hőmérséklete kezd süllyedni, kevés a remény, ha bőrpír jelenik meg a combok belső felületén s a hónaljokban.

A sertésorbánc nem azonos az emberek orbáncával; más baktérium okozza. Azonban a beteg sertések vére idézhet elő egy „orbáncszerű” betegséget kezünkön, ha azon kisebb-nagyobb sérülések vannak. (Ez is gyógyítható sertésorbánc szérummal.)

A sertésorbáncban elhullott sertés hús, szalonájára közfogyasztásra alkalmatlan. Magánosoknál bizonyára többször kerül fogyasztásra ilyen hús, amikor egyszerű „csömörlésnek” minősítik a betegséget s kényszervágják ottahon az állatokot. Nem szokott ugyan árthatmas lenni az egészségre az ilyen hús fogyasztása, azonban nem lehet teljesen veszélytelennek minősíteni az ilyen eljárás, mivel a sertésorbánc apró bacillusai pl.: a füstölt húsokban is hosszabb ideig életképesek maradnak. (A kény-

szervágott állatokban oly finomnak az elváltozások, hogy a gazda legelőször semmi elváltozást nem észlel rajta.)

A betegség az előjárásnál bejelentendő. Szavatossági szempontból akkor foglalkoztat főleg bennünket az orbánc, ha az áladástkövető harmadik napon belül jelenkezik a betegség. Ekkor i. i. az a „vélelem,” hogy biztosan benne lappangó a baj az áladáskor az állatban. Később megállapított sertésorbáncról nehéz bebizonyítani, hogy az áladáskor már fertőzve volt a sertés.

A bacillusok a talajban évekig élnek a nélkül, mindig bajt okozhatnak. Ha azonban a sertések ellenálló képessége egyszer valami oknál fogva megcsökken, akkor hamarosan előállhat a fertőzött körkép.

Az ólak s. b. fertőtlenítése ajánlatos és kötelező is (10 százalékos friss mészléjjel), mert nem közömbös, hogy az állatok egy néhány bacillust vesznek fel naponta, avagy azoknak millióit szedik fel állandóan. I. G.

A VEZETŐ ÁLLAMOK KÜLKERESKEDELMI MÉRLEGE

Magyarország külkereskedelmi mérlege 60 millió pengő kiviteli többlettel zárul. A behozatal összege 398 millió pengő — a kivitel összege pedig 458 millió pengő volt.

Németország külkereskedelmi mérlege is aktív: 9200 millió márka volt a kivitel és 9100 millió márka a behozatal értéke.

Csehország külkereskedelmi mérlege aktív egyenleggel zárult, a kiviteli többlet azonban kisebb volt kb. 200 millió c. koronával, mint az előző évben, a behozatal értéke ugyanis 6700 millió c. korona, a kivitel értéke pedig 7400 millió c. korona volt.

Jugoszlávia és Románia külkereskedelmi mérlege aktív egyenleggel zárult, a román mérleget különösen a tengeri-import emelkedése erősen feljavította.

Olaszország, Franciaország és Anglia külkereskedelmi mérlege passzív egyenleggel zárult, míg az Egyesült Államokban aktív egyenleg, azaz kiviteli többlet mutatkozik, ez a többlet azonban kb. 50 százalékkal kisebb volt, mint az előző esztendőben.

GYOMA ÉLETE EGYSUGALMAZOTTÚJSÁGCIKK TÜKRÉBEN

Egy fővárosi napilap július 12-i számában olyan cikk jelent meg községünk életéről, hogy mi gyomaiak teljesen tájékozatlanok vagyunk lakóhelyünkön. Idejön valaki és cikket ír, amelyre talán szükségtelen is lenne felelni, mert akinek olyan éles a látása, hogy Gyomát át-helyezi a Körös jobbpartjára és a vasutállomásról bevezető utat eperfával látja beültetve, ugy látja a cikkében leírt gyomai életet is. Mégis néhány sorban tiltakoznunk kell a rossz tapasztalás, vagy unsim-PATIKUS információk alapján megírt cikk megállapításai ellen. Talán fölösleges bővebben fejtegetni, hogy a járás igazgatására hivatott főszolgabíró nem a csirkék kergetésére használja fel hivatali idejét. Tagadjuk azt is, hogy Gyomán az emberek százai küzdenek az éhenhalással. A panaszok vendéglősök pedig meg tudják mondani, mennyi Gyomán a pezsgőfogyasztás. A gyomai állami polgári iskolát is állandóan figyelemmel kísérik. Látjuk annak külső és belső komoly munkáját. Nyugodtan állíthatjuk, hogy boldog lehet a szülő, amíg gyermeke ebben az iskolában tartózkodik, ahol a hivatásuk magaslatán ál-

ló tanárok állandóan felügyelnek a tanulókra, s oktatják és nevelik azokat, hogy tudásuk, vallásos- és hazafias érzésük gyarapodjék, erkölcsben s mások tiszteletében erősödjének. Ismerjük az iskola ünnepéleit, versenyeit, a tanulók gyakorlati munkáiból összeállított kiállításait. Voltunk a sok-sok népes szülői értekezleten, ahol a szülők felszólalnak és a gyermekek dolgait közösen megbeszélik. Tudjuk azt is, hogy az iskola nagy szigorral örködik a tanulók iskolán kívüli magaviseletén. Nem szabad a tanulóknak körökre, kaszinókba járnunk, még szüleikkel sem. A mozi látogatását is eltiltotta a tanári testület. Ha tehát így örködnek a tanulók magaviselete felett a tanárok, bizony a szülők feladata az, hogy ellenőrizzék gyermekeiket az iskolán kívüli időtöltéseiknél.

Nem az a szándékunk, hogy a „Magyarország”-ban megjelent cikk sugalmazóinak emésztési örömeit megzavarjuk. Nem. Ha majd egyszer ők is sorunkba állanak és Gyoma község fejlődésében becsülettel végzik ők is a munkájukat, akkor komolyan vesszük őket, de addig... addig csak sajnálkozunk rajtuk.

Nem minden búza dőlt meg

Már a felületes szemlélőnek is feltűnhetett ezidén, akár vasutról, akár kocsiról nézte a vetéseket, hogy nem minden búza dőlt meg. Sokszor két egymás tőszomszédságában lévő búzatáblán is az egyik erősen megdől, a másik pedig a megdőlésnek nyomát se mutatja, pedig feltételezhető volt, hogy a talaj, talajmunka, sőt a vetőmag is azonos volt.

Tudjuk, hogy mi okozza a megdölést. Tul sűrű, egyenetlen vetés okozza elsősorban, közvetve azáltal, hogy a búzánövény nem kap elég világosságot. Ezért a sorbavetett búza

sokkal kevésbé hajlamos megdőlésre, mint a kézzel vetett.

Kevésbé ismert az a tény, hogy a megdölést sokszor egy gombabetegség okozza. Leggyakoribb oka azonban a túl buja talaj. Legjobb ellenszere a megdőlésnek a kalászosok szuperfoszfáttal való műtrágyázása. A szuperfoszfáttal műtrágyázott kalászosok szára erőteljesebben fejlődik, szilárdabb, a büttyök erősebbek. Erről meggyőződhet bárki, ha egymásmellett szuperfoszfáttal műtrágyázott és műtrágyázatlan búzatáblát megtekintett.

Hogyan védekezzünk a gyakori villámcsapások ellen

A mostani jobbára viharos időjárásra való tekintettel a budapesti mentőegyesület főként a vidéki lakosság, illetve a mezőgazdasági munkákkal foglalkozók számára figyelmeztető tájékoztatót adott ki arról,

hogyan kell a villámcsapás ellen védekezni, illetve annak veszélyét miképpen lehet csökkenteni.

A mentők figyelmeztető útmutatásait a következő pontokban foglalják össze:

1. Ne álljunk egyedül álló fák alá.
2. fásorokban lehetőleg alacsony fa alatt keressünk menedéket.
3. erdőszéléről huzódjunk messze be az erdőbe,
4. széna- és szalmakazlakat, boglyákat, egyedül álló építményeket kerülni kell.
5. fémszerszámokat, kaszát,

ásót legyünk le a kezünkben,

6. folyó- és állóvizek környékéről lávozzunk és hagyjuk el az olyan helyeket is, ahol a talaj vízenyős, vagy a föld alatt vízzel van,

7. kocsiról, lóról, kerékpárról szálljunk le, ha gyalog megyünk és menedék hiányában üljünk, vagy feküdjünk a földre.

CSÉPELÉS

Testvér!... a vén föld most nyitja feléd
Verejtékes, szent, glóriás szemét.
Ég-méhekből a dús áldás kiszáll
S kincses életet és sorsoit kínál.
Testvér! most nyújtja, most tartja eléd
Jövő béreddel megrakott kezét.
Sziveden csendes, békült gond evez,
Ügye! a multak tiszta lángja ez?...

Jóság és ima ül a lombokon,
Szivárvány ragyog ezer homlokon,
Szent a sóhaj, ha villama elül
És békésen a jövőbe merül.
Dajkánk: az ugar karéjt osztogat,
Neked kicsit s a heréknek sokat,
Munkádnak olyan kicsi ára van,
Szíven legyint a hullámozó arany.

Hullanak, peregnék könnyek és szemek,
Gazdagon fizet a kéve neked,
Dús bőség fedi a sok asztagot,
S gazdag bérét te másoknak adod.
Mindent elvisz majd előled az ősz,
Reménységed csak a szent búzacsoz,
S ha a tél ijedi didergést lehel,
Testvér! te törten megint éhezél.

Vak buzgalmad beh nagy dézsmát fizet,
De ma még örül meggyötört szived,
Izzadt csókszagú tested felnevet,
Később bánt csak a lelkiismeret.
Rövid ünnep egy csipetnyi falat,
Sirsz, ha a kamrad üresen marad,
Dalod bánatos éjeken vesz el,
Testvér! te megint szentkoldus leszel.

Irgalom bujkál a puszták felett,
Bánkóko virág hajt néma fejet,
S az esték mögé pihenés hajol,
Egy asztagon száz csillag silbakol.
Testvér! Föld Szülönk most tárja eléd
Kenyérrel, kincsel megrakott kezét.
Trónjából Isten sajnálva kiszáll,
Nézd, magyar, mindent tenéked kínál!...

Bartha András.

Háromszáznegyvenöt méter hosszú lesz a Magyar Egészség Vonata

A Turul Szövetség Magyar Egészség Vonata előkészítő munkálatai lázas erővel folynak dr. Végváry József országgyűlési képviselő és dr. Dérczy Ferenc országos vezér irányítása mellett. A maga nemében

párhuzam „mozgókiállítás” megközelíti a Kossuth Lajos útca hosszát.

Huszonegy MÁV. kocsi alkülanak át a kiállítás céljaira. A kocsikat a tér ölleles kihasz-

nálásával, modern fényhatásokkal rendezik be — úgy, hogy annak művészi kivitelis teljesebb új irányát adja a korszerű kiállításoknak. A vonat tudományos riportkiállítására

négy főcsoportra tagozódik.

Ezek magukba foglalják a népszaporodás, csecsemőhalandóság, fertőzőbetegségek és az egészségvédelem témakörét. Nem pesszimiztikus riport ad, hanem őszintén rávilágítva a hibákra,

bemutatja a hibák orvoslási módját és lehetőségét is.

Rámutat a prevenció fontosságára, felhívja a figyelmet a munka higiénizmusára, a sportra, általában

a modern egészségvédelemre.

A Magyar Egészség Vonatát augusztus 15-én mutatják be Budapesten — azután elindul

hatvannapos vidéki útjára.

A vonat Szent István napján indul el körútjára.

ÚJ MENETREND

Május 15-től október 3-ig

Gyomáról — Budapestre

Személyvonat:	0.05 — 4.50
"	5.45 — 10.30
Gyorsvonat:	10.07 — 13.00
Személyvonat:	14.30 — 19.20
Gyorsvonat:	16.59 — 19.50
Motorvonat:	19.29 — 23.39

Budapestről — Gyomára

Személyvonat:	6.17 — 10.27
Gyorsvonat:	9.00 — 11.57
Gyorsvonat:	14.40 — 17.36
Személyvonat:	17.10 — 20.39
"	21.40 — 2.21

A reggeli szarvasi vonat 6.35 órakor indul.

A Budapestről 17.10 órakor induló vonat Szolnokig sebesvonat.

A Gyomáról 19.29 órakor induló vonat Szolnoktól sinautó.

NEM OLCSÓBB MÁR A BOROM mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVÍZ! 30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadjuk el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétel. Egy pengő levéltétele ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italok. tiszta, tökéletes zamatauk és nem savanyúak.

Cím: Székely Ferenc

Soltvadkert, Pestmegye.

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszer-tár tart szolgálatot.

Kinevezések és előlépések a gyomai állami polgári iskolában. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Villányi Nándorné és Varjas Margit állami polgári iskolai helyettes tanárokat állami polgári iskolai rendes tanárokká nevezte ki, míg Fehér István áll. polg. isk. óradíjas helyettes tanárt helyettes állami polgári iskolai tanárnak alkalmazta. Egy fizetési fokkal előlépett még Palotás István reformaius önálló hitoktató lelkész is és Kiss József iskolai altiszt.

Dévényi Lajos tűzrendészeti felügyelőt hivatali állásánál fogva az alispán a törvényhatósági bizottság tagjai közé behívta.

Táncvizsga. T. Mészáros Aranka f. év augusztus 1-én vasárnap pontosan 7 órai kezdettel záró táncvizsgát tart az erzsébetligeti vendéglő nagytermében, amelyre, minthogy a hiányos címjegyzék miatt az összes érdeklődőknek nem tudott meghívót küldeni, tisztelettel ez úton hívja meg külön az érdekelteket és Gyoma község nagyérdemű közönségét.

Liziczai Mihálynak mult hét szombatján Csudaballán egy a gépről levált vasszilánk kiütötte a bal szemét. Elsősegélyben Dr. Vincze Endre közs. orvos részesítette. Kórházba szállították.

Berényi Dániel rövidesen megjelenteti „Rianás“ című regényét, melynek cselekménye a világháború idejében játszódik le. Az ujszerű hangon megírt, izzó magyarsággal, akadályokat nem ismerő szerelmi érzésekkel átfűtött, korszerű jelenetekkel teletűzdelt mű meseje mindvégig lebilincseli az olvasó figyelmét. Az előjegyzések még ebben a hónapban megindulnak. A regényt a gyomai közönség figyelmébe ajánljuk.

A trópusi színház titkai. Ez a címe annak a rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikknek, amely a Délibáb új számában jelent meg. Remek képes rádióműsorokat, pompás novellákat és színházi beszámolókat, pletykákat, egyfelvonásos szindarabot, kitűnő filmrovatot és több mint száz képet közöl a 100 oldalas Délibáb. Egy száma 20 fillér.

GÁL LAJOS] Élt 81 évét. A világháború kitörésekor két fia tényleges katonai szolgálatot teljesített és így az első csapatokkal mentek ki a harctérre. Harmadik fiát később sorozták be és hamarosan ő is kikerült a frontra. A Gál-fiúk közül egyik sem került vissza többé szülőközségébe. Hősi halált haltak a Gál fiúk. Gál Lajos, a három hősi halott apja, megadással viselte három fiának elvesztését, aminek nemes bizonyítéka, hogy a vagyonát jótékony célra hagyta.

A téli gyümölcs eltartása címmel pótolhatatlan füzet jelent meg, amelyet a Gyümölcs-termelők Országos Egyesületétől (Budapest, IV. Gerlóczy-utca 11.) az egyesület tagjai 38 fillér, mások 58 fillér áru bélyeg beküldése ellenében is megrendelhetik.

A „Magyar Zenealbum“ negyedik évfolyamába lépése alkalmából nem mulaszthatjuk el megemlékezni arról a zenei lapról, mely ma már ország-szerte népszerűvé lett és legújabb száma, mely tartalomában és kiállításban vezet a hasonló lapok között, olcsóságával is egyedül áll s valóban lehetővé teszi, hogy minden zenekedvelő hozzájusson. Egy évi előfizetés 3.-, félévi 1.50 P. Egyes példány ára 50 fillér. Mutatványszámot díjtalanul küld a „Magyar Zenealbum“ központi kiadóhivatala, Budapest, VI., Horn Ede u. 13. (Uj cím.)

Felvétel a debreceni egyetemre. A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem hit-, jog- és állam-, orvos-, bölcsészettudományi, ennek matematikai és természettudományi csoportjára a rendes beiratkozás az 1936—37. tanév I. félévére szeptember hó 2—16-ig tart. Dékáni engedéllyel beiratkozni szeptember hó 16—20-ig, rektori engedéllyel szeptember 21—30-ig lehet. A felvételi kérvényeket az illetékes karhoz címzetten 1936 augusztus hó 1 és 31 közt kell benyújtani. Eredeti okiratok szükségesek. A dékáni hivatalok csak kellőleg felszerelt kérvényeket fogadnak el. Akik tandíjmentességért folyamodnak, kérelmüket az illetékes karhoz 1936 szeptember 12-ig nyújtják be. Részletes tájékoztatás jelent meg a Budapesti Közlönyben, s felvilágosítást nyújt a rectori hivatal. Az egyetemen férfi és női internátusok működnek. Erre nézve az internátus, illetőleg kollégium igazgatósága nyújt részletes tájékoztatást

FIGYELEM! TÁNCISKOLA

Tisztelettel értesítem a gyomai ifjúságot, hogy augusztus 1-én fogok Gyomára érkezni, a rendes évi táncanfolyamot megtartani. Addig is a volt tanítványaimat és az ismerőseimet szívélyesen üdvözlöm és kérem, minél nagyobb számban várjanak a táncanfolyamra. Oláh Elek okl. tánc-tanár.

Közérdekű kishírek.

A méhcsaládok felsegítésére a pénzügyminiszterium az országos magyar méhészeti egyesületnek 5 vagon méhelető fehér kristály-cukrot engedélyezett. A jogosult méhészek kérjenek cukorigénylő lapot az országos magyar méhészeti egyesülettől (Üllői ut 25). A cukor ára különként 50 fillér. Méh-törzsenként vagy rajonként legfeljebb 3—4 kiló igényelhető, igénylőlap legkésőbb augusztus 15-ig kérhető. — A belügyminiszter rendelete adott ki, mellyel szigorúan eltiltja a könyvradománygyűjtést, a koktélok, a munkaképtelen szegények és a munkanélküli inasok támogatását és a közönségek utasítja szegényeik gondozására. A rendelet november 1-én lép hatályba. — A földművelésügyi miniszterium a növénytermelési hivatal úján az idén is folytatja az egységes termelésre irányuló minőségi buza-velelőmagoktatást, amelynek keretében belső vizsgálat után kb. 1000 vagon buza-velelőmagot osztanak ki. Az akcióban való részvételi szándékát minden kistermelőnek a vármegyei gazdasági felügyelőségnek kell legkésőbb augusztus 15-éig bejelenteni. Az akció keretében a verőmag felárát és a vasúti szállítási költségeket a földművelésügyi kormány magára vállalja, az igénylő gazda a buzának csak a budapesti főszedő árát tartozik megfizetni. Kizárólag kistermelőknél kivételesen a jövő évi termésből 15 százalékos többletet természetben való visszaadás kötelezettsége mellett is adnak a gazdasági felügyelőségek buza-velelőmagot, amíg az erre szánt készlet tart és ha ezt az igénylők idejében kéri.

Van-e már életbiztosítása?

TURUL—MOBIRT

Életbiztosító Társaság.

Szíveskedjék érdeklődni

Bodon Lajosnál.

Kazinczy ut 10 sz.

Augusztus 9-én nagy sportünnepély Gyomán

KARCAG

M. VÁROS
HÓVIZÚ ÉS GYÓGYHATÁSÚ
STRANDFÜRDŐJE
A BEREKIHATÁRRÉSZEN

Perceként
2000 l. jó, brom,
konyhasó, stb.
tartalmú hővíz.

Termál- és 500 m. hosszú
úszó és csónakázó medence
Feltűnő olcsóság. Napjegy 40 f.
Kedvezményes bérletrendszer.
Állandó orvosi felügyelet.
Strand telefon: 100.

A köröstarcsai főjegyzői állásra pályázatot hirdettek.

A Dévaványai Hírlapban olvassuk: Dévaványa pótdója 61 százalék. A körösladányi uttal kapcsolatban Szolnok megye alispánja azt mondta: amennyiben a község (Dévaványa) az ut továbbépítési költségeinek reáeső egyharmad részét, 8700 pengőt fedezni nem tudja, mondja ki elvileg, hogy a terhet vállalja, ebben az esetben a 8700 pengőt tíz év alatt törlesztheti és még azt a könnyebbséget is megszerezheti, hogy a törlesztést csak akkor kell megkezdeni, amikor a község gazdasági helyzete már megjavult. Ifj. Z. Nagy Ferenc a képviselőtestületi gyűlésen azt mondta: a főispántól (szolnoki) nyert értesítése szerint a kunmadarasi, a tiszaburai és a körösladányi ut kiépítése után a gyomai ut kiépítése van tervbe véve.

Fizessen elő

a Gyomai Ujság kiadóhivatalába a legszebb magyar képes folyóiratra!

Irodalom, képzőművészet, színház, zene, film, rádió, könyvek, társadalmi élet, világesemények valóságos élő tükrö a Franklin-Társulat képes folyóirata, a

TÜKÖR

Szerkeszti RÉVAY JÓZSEF
Kiadja a FRANKLIN-TÁRSULAT

Írják a legkiválóbb magyar írók, költők, tudósok, kritikusok, újságírók, illusztrálják a legjobb rajzoló- és fényképezőművészek.

Évi előfizetés P 8.40. Előfizetéseket készségesen továbbít a Gyomai Ujság kiadóhivatala.

Néhány év múlva nem lesz öregember. A legújabb fiatalító kísérletekről rendkívül érdekes cikkben számol be Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan érdekes cikket, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

50 százalékos kedvezményvel lehet a Balatonra utazni! Az állomásfőnökségtől kapott értesítés szerint mindazok, kik a Balatoni állomásokhoz tartozó községekben 3 napot eltöltenek és ezt a tartózkodást az ottani községi előjárósággal vagy a Fürdő Igazgatósággal igazoltatják, 50 százalékos utazási kedvezményben részesülnek. Bővebb felvilágosítás az állomási jegypontzárnál kapható.

„HOMBÁR”

GYOMAI MEZŐGAZDÁK TÁRHÁZ ÉS
ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZET

a magtárában (volt Iványi-féle magtár) mindenféle

termény

tárolását vállalja.

Kilátás van rá, hogy a tárolt búzára, kamat mellett, kölcsönt ad a Gyoma-Endrődi Hitelszövetkezet.

A „HOMBÁR” szövetkezet minden

terményért

a legmagasabb napi árat fizeti.

A szegedi szabadtéri játékokra már július 25-től érvényesek az utazási kedvezmények.

„Pápai ünnepi hét” lesz augusztus 30-tól szeptember 6-ig.

MEGHIVÓ.

A „HOMBÁR” Gyomai Mezőgazdák Tárház és Értékesítő Szövetkezet 1936. július 26-án délelőtt 11 órakor a gyomai község háza tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, amelyre az igazgatóság meghívja a szövetkezet tagjait.

Tárgysorozat:

1. Az Iványi-féle magtár megvétele.
2. A Hartenstein-féle magtár megvétele vagy bérbevétele.
3. Esetleges indítványok.

A szeghalmi községi szállodát július 30-án 6 évre bérbeadják.

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. július 16-tól 22-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Csikós Bálintné Simon Ida fia Bálint ref., B. Szabó Endréné Fekete Eszter fia Lajos ref., Kiss Jánosné Dékány Erzsébet fia Endre ref., Beinsroth Mihályné Herter Magdolna fia Dániel evg., Papp Sándorné, Gecsei Erzsébet fia Lajos ref., Vékony Gáborné Sebők Lidia fia István ref.

Meghaltak:

Szakállas Teréz 25 éves rk., Danadai Juliánna 3 hónapos evg., Tóth P. Ilona 4 éves ref., Kiszely Istvánné Béres Mária 57 éves ref.

Tudja Ön mi a méz?

Kérdezze meg orvosát.
Gyermeknek = vér.
Fiatalnak = izom.
Öregnek = erő.

A legtermészetesebb szíverősítő.
Sportolóknak, katonának, turistáknak nélkülözhetetlen.

Ingtalanforgalom

Herter József (nős volt Scherer Máriaival) gyomai lakos vett 279 n.-öl cifrakerti szántó ingatlant özv. Csapó Sándorné Szűcs Mária gyomai lakostól 200 P.-ért.

Flittinger János és neje Gál Eszter párisi lakosok vettek 4 hold 441 n.-öl előhalmi ingatlant Raffay András és neje Solymosi Borbála kalocsai lakosoktól 1900 P.-ért.

kk. Wolf Dániel gyomai lakos vett 1 hold 188 n.-öl zsófiai szántót Nagy Lajos és társa gyomai lakosoktól 640 P.-ért.

K. Imre László (nős Tar Máriaival) törökszentmiklósi lakos vett 1 hold 1031 n.-öl előhalmi szántót Marjai István (nős Márton Máriaival) gyomai lakostól 1500 P.-ért.

Sütő Gábor (nős Oláh Erzsébettel) gyomai lakos vett 424 n.-öl bánomkeri szántónak felerészét Máté Lajosné Lukács Erzsébet gyomai lakostól 70 P.-ért.

Kató Ferenc gyomai lakos vett 758 n.-öl cifrakerti szántót Hegedűs János és neje Timár Teréz endrődi lakosoktól 416 P.-ért.

Özv. Maguran Mihályné Nun Katalin gyomai lakos vett 542 n.-öl félhalmi rétet Ailer Ádám (nős Ailer Magdolnával) gyomai lakostól 150 P.-ért.

H. Kovács Lajosné Toldi Eszter gyomai lakosok vettek 1199 n.-öl félhalmi szántót Kocsis Lászlóné Kovács Irma és társaitól 400 P.-ért.

HIRDESSEN
LAPUNKBAN

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

SPORT

Beszámoló
a GyTK 1935—36.
bajnoki évről.

Az 1935—36. évi bajnoki mérkőzések befejezésével kötelességemnek tartom, hogy az elért évi eredményről beszámoljak az értünk sokat drukkoló kedves futball rajongóknak. Leírjam, mily nehéz a vezetőknél egy ilyen keserves futball évvel megküzdeni, hogy a csapat haladását és az egyesület fentartását biztosítani tudjuk. Ha nehéz feladatot ró a csapatra küzdeni a pályán, sokkal több esik ebből a vezetőkre. Hogy mi szükséges a gyomai sport tovább fejlesztéséhez leírom. Nekem szolgálna legnagyobb öröömömre, ha kifejezett kívánságom, különösen a játékosoknál — süket fülekre nem találna.

A mai nehéz időket, mely nehéz küzdelmeket ró mindenkire, mindnyájan érezzük. Éppen azért nem mulaszthatom el, hogy mindazoknak, kik sportpártoló szeretetükkel elősegítik az egyesület létfenntartását, azoknak a m-t. sport szeretőknél, kik év közben többször anyagi támogatással jönnek segítségünkre és ezzel elosztják a fejünk felett tornyosuló sötét felleget és átsegítenek bennünket a göröngyös utakon, köszönetet ne mondjak úgy a magam, mint az egyesület nevében. Arra kérem községünk sportot kedvelő kedves közönségét, hogy a jövő bajnoki évben is megértő szeretetükkel, szíves támogatással tegyék lehetővé, hogy zavartalanul haladhassunk a göröngyös utakon, hogy Gyoma sportját fejleszthessük a sport kedvelő közönség által megkívánt nivóra.

Az elért csapateredmény a következő. (Keveset kívánok erről írni, hisz ez köztudomású.) A csapat jó — közepes teljesítményt nyújtott, mely kezdő csapattól megfelelő teljesítmény. Az erőviszony mérlegelésével jobb teljesítményt is jogosan várhattunk volna. Ebben azonban sokszor a balszerencse a csapat mellé szegődött. Bizánk abban, hogy a jövő bajnoki évben a csapat a mostani 5-ik helyezésétől jobb helyezést fog elérni.

A játékosok egyéni teljesítményeikkel külön nem foglalkozok. Az elért eredmény min-

dég a 11 játékos érdeme. A játékosok között hiányzik a bajtársi szellem, ami hátrányára van az öszteljesítménynek.

A játékosok nagyobb megértéssel, szeretettel kezeljék egymást, különbséget egymás között ne tegyenek. Egy cél vezesse mind a 11-et: győzelemre vinni a zöld-fehér színeket! Legyenek kötelességtudók, önfelgyelmezettek, szeressék a klubjukat, szakadatlanul ne mérlegeljék a vezetők áldozatkészségét. Mindenkor becsülettel, szívvel, lélekkel a vezetők hívására szívesen álljanak csatasorba.

A vezetők között is több megértést kérek. A dolgozó embert hagyják nyugodtan dolgozni, egyesek gyógyuljanak ki a folytonos kritikából, inkább segítsenek a sportért dolgozni!

Csáki Dániel
titkár.

Mezőberényi Textil SE—ETK
2-0 (1-0.)

Endrőd, bíró: Rosmann és
Matuska.

Már a kezdés után sem mutatkozott a játék olyannak, amit egy I. osztályú csapattal várhattunk volna. A Textiltől csak durvaságot láttunk, ami szép és nivós játék volt, azt az ETK produkálta, csak az a kár, hogy a szerencse elpártolt tőlük ezen a meccsen. A Textil játékosok sportszerűtlen és durva viselkedése nagyon megbotránkozta a megjelent szép közönséget. Kovács II. egy 11-est kapusba lött. Jók: Textilből Kertes, ETK-ből a közvetlen védelem, a halvesor és a balszány. A jobb szány gyenge volt és sokat hibázott. Góllövők: Nyerges és Büngösi. Rosmann bíró kiengedte kezéből a meccset. Matuska bíró azonban a II. félidőben kissé megfékezte a durva Textilt.

F. I.

Szurkoló-meccs

Fenti cím alatt nem a közbeszülésnek örvendő szurokgyári munkásokat kell értenünk, hanem a GySC és GyTK meccset látogató közönség azon jótoroku és kritikára hajlamos, ugynevezett „drukkereit”, akik az — aránylag — kényelmes nézőtéri padokon ülve olyan kitünően tudják, hogyan is kellett volna az agyonfáradt futballistának befejezni az akciót. A holnapi meccsen most végre alkalmuk nyílik bemutatni mindazt, amit a gyomai futballisták még nem tudnak. De

vigyázzanak drukkereink, mert a padokon most a futballisták ülnek, akikben összesűrűsödött az 1935—36-os bajnoki év minden zaja, lármája és keserősége és, ha nem látnak külön játékot annál, ahogy ők tudnak, bizony duplián fogják vissza-harsogni mindazt a becézgetést, amit egy éven át kénytelenek voltak a nagyérdemű közönségtől zsebre venni.

A GySC meccsét látogató közönség köréből az alanti legkiválóbb 11-et sikerült összeválogatni: Nagy Imre—Imre Lajos, Kiss Antal—Kató István, Kéri Lajos, Imre István—Erdei Sándor, Német Géza, Bátorhory István, Fekete Géza (mázoló) Szabó József.

A GyTK nagy tábora viszont a következő 11 harcosát küldi a tűzvonalba: Szalóki Lajos—Domokos Albert, Szepessy Sándor—Vatay János, Bucsi Lajos, Varsandán László—Balogh Lajos, Hernyós Izsó, Csapó Berci, Szabó L., Porcsalmi Lajos.

A nagy meccs után egy hordó Próféta sör lesz megivá!

Sportünnepély.

Augusztus 9-én kellemes szórakozást fog nyújtani a két helybeli sportegylet az őket támogató közönségnek. Gyomán még nem látott, hatalmas méretű kerti-ünnepélyt rendeznek annak bebizonyítására, hogy nemcsak a futballpályán tudják szórakoztatni vasárnap délutánként a közönséget. E sport és népünnepély már d. e 10 órakor kezdetét veszi. A ligetben felállított sátrakban borjupörkölt, halpaprikás, virág, hűsítő italok, virsli, cukrászsütemény tömegeit olcsó áron fogják árusítani.

Délután fél 2 órakor zenés felvonulás rezesbandával a Kossuth Lajos u. — Gróf Tisza István u. és Horthy Miklós utvonalon. Utána fél 4-kor nagy kabaré előadás a pavillon kerthelyiségében felállított szabad színpadon, majd fél 6 órakor a két helyi csapat legkiválóbb játékosából alakított futball-csapat mérkőzik az egyik állandó rivális csapattal. Este fél 8-kor zenés felvonulás a Körösön, csónakokkal, majd 8 órakor fényes bál kezdődik a pavillon színháztermében. Lesz világpósta, szépségverseny, amerikai árverés, serpentin és konfetti csata, kedélyes jó hangulat és

a talpak alá Farkasinszky Imre zenekara fogja huzni kivilágos-virradatig. E sportünnepélyre már előre és felhívjuk a mulatni szerető közönség figyelmét

Sporthírek

Tandi Imre GyTK játékost szeptember 5-ig a játéktól eltiltották.

A csabai MÁV atlétái is futnak az olimpiai stafétában. Hétfőn reggel indult el Görögországból az olimpiai fáklya és 28-án, kedden ér Magyarországra. Csikhelyi Béla MÁV SE főtitkár vezetésével 20 atléta fog indulni a MÁV-ból, akik Szeged-Kistelek közötti utvonalon fognak futni. Minden atléta 1 kilométert fog futni és a távot 4 perc 30 másodperc alatt kell megtenni. A MÁV SE már kapott egy olimpiai fáklyát, hogy a váltást már ezzel gyakorolhassák. Az atlétikai szakosztály vezetője egyébként Váraljai Sándor, volt gyomai vasuti tiszt.

C s a b a i Csak—Törekvés meccs lesz holnap.

Publikáció

Eladó egy új konyha berendezés kedvező fizetés mellett Bodon Béla és Szabó Lajos épület és butor asztalosoknál Attila út 16 sz. 1—1

2 pados szoba, konyha és mellék helyiségek szeptember 1-re kiadó Gróf Tisza István út 2 sz. 3—1

Ceglédi István II. ker. Báró Eötvös József út 11 számú háza eladó. 3—1

Petőfi utca 54 szám alatt szép hálószoba butor van eladó. 1—1

Özv. Kocsis Gergelyné szül. Dancs Eszter gyomai születésű okl. szülész-nő és masszírozó lakik Gróf Tisza István u. 20. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri. 3—1

Özv. Papp Zsigmondnének a kesejősen egy fertály, a bánomkerthen egy hold szántó földje eladó. Négy és fél fertály tanya földje hasznóberbe kiadó. Értekezni lehet Rákóczi u. 14.

Egy fertály kesejősi tanya földje eladó. Érdeklődők forduljanak, Deák Ferenc utca 31 sz. alá.

Márton Mihály 2 fertály tanyahegy földje, a mezőberényi országút mentén hasznóberbe kiadó. — Kossuth Lajos út 40 sz. alatt. 2—1

Egy jókarban lévő lütházat keres Farkas László útbiztos. 1—1

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 50 fillérért kapható Kerekes Károlynál. —19

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON.
Hungária Könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.
Befizetések postacsekken:
„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.
Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felélős szerkesztő: WAGNER MÁRTON
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
G y o m a, Kossuth Lajos utca 64.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félelvi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Búgnak a gépek

A paraszt ember legszebb muzsikája, a cséplőgépek egyhangu búgása tölti be a határt. Porlepte hangyabolyban szorgoskodnak a gép körül. A nap rekkenő perzselésében, állandó porban, korahajnalától késő estig megfeszített izmokkal, állandó szomjuságban, bágyadtan, álmosan rójja a robotot férfi és nő a gép körül — hétfő reggeltől szombat estéig és a következő héten újra kezdve.

És ezt a munkát, amit csak a magyar parasztmunkás képes hetekig végezni, ezt most fokozott kedvvel végzik minden gépnél, mert jól fizet a búza, így megnyulik a kereseti idő is és kereset is lesz, amiből el lehet tartani a családot.

Az elégedett gazda boldogan jegyzi a szapora mázsálások összegét és magában számolgatja, hogy 11, 12 vagy még ennél is több maggal fizet a csodás minőségű búzánk.

A tanyaudvarok csupasz szegénységét alföldi méreteinkben valóságos szalmakazal hegyek díszítik. Az ember már előre sejtí, mennyi kisértésnek tesz ki megint a gazdát, hogy a feleslegesnek vélt szalmáját majd a télen 50 fillérért adja el mázsánként és lesz, aki máris elfelejti, hogy szegény jószág a télen a csupasz téglalmon sinylette naponta a számítani nem tudó gazdájá szalmazegénységét.

Adott eddig a jó Isten bőven mindenből. Amit ebből azonban el kell adni, azzal nincs mit spekulálni, de amivel várhatunk, azt ne potyázzuk el. Különösen a takarmánynál legyünk óvatosak és előrelátók.

A pénteki eső újraéleszti a tengeri reménységünket is. Milyen megnyugvás lesz, ha az idén nem kell olyan árhullámozást átízgulnunk a tengerivel, mint tavaly: a 12 pengős tengeri árról a 24 pengős árig. Hátha a búzahatáridős spekulánsok most a tengerire nem vetik magukat? Bár most vernék fel 24 pengőig, amikor lesz mit eladnunk. W.

Augusztus 30-án gazdanap lesz Endrődön

Ha addigra valami előre nem látott sorscsapás el nem rontja az ezutáni kilátás terméseredményét, akkor augusztus 30-án az Endrődön tartandó országos gazdanapon régen nem látott elégedett gazdák sokasága gyűlik össze, akik az országos tekintélyű közzgazdák és politikuskok közreműködésével jelen-

tős gazdakérdéseket vetnek fel és tárgyalnak meg.

A gazdanap részletes műsorát idejében leközzöljük majd.

Reméljük, a gyomai gazdák előkészítik az átmenetelüket aznap Endrödre úgy, hogy számarányukhoz és tekintélyükhöz mérten vesznek ott részt.

A „HOMBÁR” SZÖVETKEZET KÖZGYÜLÉSE

Jóváhagyta a közgyűlés az Iványi-féle magtár megvételét

A megalakulása óta vasárnap délelőtt tartotta a „HOMBÁR” szövetkezet az első közgyűlését. A gyűlésen 26 tag vett részt, 45 darab üzletrésszel. A gyűlésen Papp Zsigmond igazgatósági elnök elnökölt.

A szövetkezet tagjai figyelemmel hallgatták a magtár megvétele körül végzett igazgatósági eljárásokról a beszámolót. Élénk lelkesedést váltott ki a tagokból, amikor az államkölcönt kilátásba helyező és dr. Darányi Kálmán földmivelésügyi miniszter ur Ónagyméltósága által sajátkezűleg aláírt irat felolvasásánál kitént, hogy szeretett főispánunk, vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla pártoló javaslatára kapott a szövetkezet 50.000 pengő államkölcönt és csakis így vált lehetővé, hogy megvehesse az Iványi-féle magtárt.

Egyhangu lelkesedéssel határozta el a közgyűlés, hogy a főispán ur nagyértékű pártolását jegyzőkönyvben örökíti meg és neki személyesen át-

nyújtott jegyzőkönyvi köszönettel hálálja meg a segítségét.

Beszámolt az igazgatóság a Hartenstein-féle magtár megvételéről is. Ugy az Iványi, mint a Hartenstein megtárt megbecsülte a gyulai kir. Államépítészeti hivatal és az Iványi megtárt 91.000, a Hartenstein megtárt 38.000 pengőre értékelte. A Hartenstein megtárt végső eladási árát a Hitelvédő Egyesület 65.000 pengőben állapította meg, ezért ennek a megvételéből nem lett semmi.

A Hartenstein-féle magtár haszonbérbe vételét is tervbe vette a szövetkezet igazgatósága, ajánlatot is tett, azonban eddig még nem döntött erre vonatkozóan a Hitelvédő Egyesület.

Mindkét magtárra vonatkozó igazgatósági jelentést tudomásul vette a közgyűlés és ezután még egy pár aktuális kérdést vitattak meg és a déli harangszóra befejezték a „HOMBÁR” szövetkezet első rendkívüli közgyűlését.

Eltemették Wolf Károlyt

A háború utáni fővárosi életben, szívós harc árán, legyőzte a Wolf Károly vezetése alatt álló fővárosi községi párt az évtizedek óta uralmon lévő szabadjóműves szociáldemokrata pártot. Ez a győzelem ha-

tárkó volt a magyar nemzeti, gazdasági, kereskedelmi és társadalmi életben egyaránt. Azóta öntudatos keresztény szellemenben folyik a magyar politikai, sőt a külpolitikai és a gazdasági élet. Azóta sok te-

kintetben megnyílt a látása a keresztény tömegeknek. Ma már nem kényszerből, hanem bensőből fakadó keresztény öntudat sarkalja az embereket arra, hogy az életünkhöz tartozó egyes foglalkozási ágakban ők is teljesen kiképezzék magukat. Ne áltassa magát és másokat is továbbra az a tévhit, hogy a kereskedelmi pályán nem állja meg a keresztény ember éppen úgy, vagy talán a keresztény világnézeti mentalitással még amugyabban is a helyét, mint mások. Ugyancsak ráeszméltette a Wolf Károly keresztény szelleme a vásárló keresztény tömegeket arra is, hogy a keresztény rendelőnek vagy fogyasztónak, illetőleg vásárlónak elsősorban a keresztény kereskedőt és iparost kell támogatni.

Ebben a kemény harcban Wolf Károly határozottan, keményen, meg nem alkuvóan és megközelíthetetlenül állt. A becsületességét még az ellenségei is elismerték.

Váratlanul következett be a halála. Pótolhatatlan vesztesége Ő a keresztény életnek és legfőképpen a fővárosi községi pártnak. Akárki lesz a pártéletben az utóda, az Ő nyomdokain kell haladnia. A mű még nincsen befejezve. Csak az út van kijelölve. Erről azonban ne legyen letérés, sem jobbra, sem balra, sem hátrafelé, mindig csak előre. Nagy mulasztások voltak, sok a pótolni való.

Az elhalt vezér emlékét azzal becsüljük meg, ha az Ő szellemében dolgozunk tovább. —i.

Győzött a spanyol ellenforradalom

A spanyol kommunizmus, amelyet Moszkvából és Párizsból irányítanak és pénzelnek, végoráit éli. A nemzeti öntudatra ébredt spanyolok haláltmegvető bátorsággal hengerelik le a kommunista csapatokat és Madridot már teljesen körülzárták. Órák kérdése, hogy a vörösök tüzfészkét kifüstolják és visszaadják a spanyol népnek nemzeti és vallása érzését és kiebrudalják az országból a hazátlan és istentelen rombolókat.

ÉPÍTŐ ÉS ROKONSZAKMAKI

F. évi aug. hó 2-án vasárnap délután 4 órai kezdettel Gyomán, az Ipartestület nagytermében nyilvános építőipari értekezlet lesz.

Mivel ezen értekezlet napirendje felöleli úgy az építő, mint a rokoniparokban foglalkozó összes iparosok és munkások, valamint az építési anyagkereskedők érdekkörébe tartozó kérdések megtárgyalását, tisztelettel meghívom és felkérem a **kőműves, ács, bádogos, asztalos, üveges, mázoló, szobafestő, villanyszerelő, lakatos és kovács iparosokat és szakmunkásokat, valamint az építési anyagkereskedőket**, hogy ezen értekezleten feltétlenül megjelenni sziveskedjenek.

Tárgysorozat:

- 1.) Üdvözlő és megnyitó beszédek.
  - 2.) Az építőipar és rokon iparok szerepe a gazdasági életben.
  - 3.) A válságból kivezető utak és módok megjelölése.
  - 4.) Sürgős közmunkák megindítása érdekében teendő lépések meghatározása.
  - 5.) Esetleges indítványok.
- Gyoma, 1936 július 29.

Tisztelettel:
Beinschróth Márton
kőműves mester.

Több száz hold tengerit vert el a jég

F. hó 25-én, szombaton, amikor bent a községben az emberek a hőség elől menekültek, senki nem gondolt arra, hogy a Mezőberény felé látszó felhősok kiscgazda tengeri termését veri el. — Hirtelen jött, mint a nyári zivatar. Sepert, süvített a szél, hordta a port, majd sűrű nagy szemekben esni kezdett. Megnyílt a fehér felhő és hullott a jég, olyan sűrűn, hogy percekig egy lépésre nem lehetett látni.

Amikor a szörnyű vihar elvonult, szomorú kép tárult a szemlélő elé: a tengeri sorok

között állott a víz, fehér jégborította a fekete földeket, elhordta a szél a kazlakat, a tengeri szár pedig kopaszon állott. Levél sehol. Csak a csutka és a tengeri cső mutatta, hogy alig fél órával azelőtt itt gyönyörű tengeri táblák voltak.

Még szerencse, hogy ez a szörnyű idő csak a határunk szélét érte. Így is több száz hold tengeri vetésben 35—40—60 százalékos kárt okozott.

Eddig 18—20 gazda, közel száz hold-tengeri jégkárt jelentett be a községházánál.

Mikecz Ödön dr. sajtófőnök tájékoztatta a magyar sajtó képviselőit a Magyar Egészség Vonata propaganda jelentőségéről

Mikecz Ödön dr. sajtófőnök sajtóértekezletre hívta össze a magyar sajtó képviselőit, hogy ismertesse velük a Magyar Egészség Vonata propagandiszlikus jelentőségeit. Az értekezletet a magyar Közegészségügyi Intézet Gyáni-uti központjában tartották meg. Gaál András dr. egészségügyi főfelügyelő, mint házigazda üdvözölte a sajtófőnököt és a megjelent hírlapírókat, majd Mikecz Ödön sajtófőnök tartotta meg megnyitóbeszédét, amelynek során rámutatott arra, hogy a Magyar

Egészség Vonata országos jelentőségű mozgalom, amely az illetékes tényezők teljes erkölcsi támogatásával folytatja a munkát a magyar egészség védelmének érdekében. Ezután dr. Végváry József a Turul Szövetség fővezére, országgyűlési képviselő nagyhatású beszédben mutatott rá az ország egészségügyének szomorú helyzetére és párhuzamot vont a külföldi és belföldi egészségügyi állapotok között. Hangsúlyozta azonban, hogy a Vonat célja nemcsak a szomo-

rú helyzet ismertetése, hanem rámutat azokra a lehetőségekre is, amelyek az orvoslás módját képezik, Dérczy Ferenc dr., a Szövetség országos vezére mondott ezután beszédet, amelyben vázolta azt a két szempontot, amely a magyar ifjúságot a nagyszabású mozgalom elindítására ösztönözte. Kifejtette, hogy a társadalmi egyesületek működése ma már nem merülhet ki az öncélú adminisztrációban, sem a bankettezésekben. A magyar ifjúság az egész országot behálózó egyesülésben nem akarja élni az egyesületek szokásos életét, hanem erejét valóban a nemzet szolgálatába kívánja állítani. A Magyar Egészség Vonata kettős célt szolgál — mondta Dérczy dr. Az egyik az, hogy a Szövetség tettekkel bizonyítsa be elhivatottságát, a másik pedig az, hogy lehetőséget nyisson a magyar tehetségek érvényesülésének. Beszéde végén röviden vázolta Dérczy dr. azokat az adatokat, amelyeket a Vonat szerte visz az országban. Kijelentette azonban azt, hogy a szomorú adatoknak nem célja a lehangelés, hiszen minden szomorú adottságunk mellett is megvan a lehetőség arra, hogy a bajok kiszélesedését és azoknak kártékony hatását megelőzzük. A tetszéssel fogadott beszéd után Mikecz Ödön dr. sajtófőnök zárószavaival véget ért a sajtóértekezlet.

TÁRCA

Ózies

Irta: Berényi Dániel.

Az erdő fölött kitaruló ég kék kárpítja mintba aláhajolva lágyan beburkolná őt egy ezüstösen csengő-bongó, muzsikáló, ábrándok tündérvárait buján fölringató álomba. Ugy érezte.

Annak a fülemilének kacagó, csattogó, trillázó, fájdalmasan siró dallikája csak neki szó, csak az ő szívében rezdít meg a rokonhangzásu hurokat: fölremegő csókvágy, elgyengülő elernyedés, ellágyuló odaadás, halkán zokogó sóhaj zengő harmoniáját.

Mig nyitva volt a szeme, úgy látta, hogy az a két mókus — fiú és leány, vagy férj és feleség? ... mindegy — csak az ő kedvéért üzi, hajkurássza egymást a vaskostörzsű tölgyfa ága lombja közt, rövideket füttyentve.

A fatörzs mohos, szürke kérge embernői magasságban csak

azért viseli vértanui megadás-sal a beléjevéssett szív és szívet átütötte nyil avultan növekvő, terpeszkedő se helyét, hogy megmutassa neki: lásd, mások is szerettek!

Még a mókusok is. A vastag, görcsös ágon, hátuk mentén felhajló prémbojtos farkuk tövén megülnek, fúrge körmeikkel makkot hámozgatnak, kinálják, pofozgatják egymást, fülkelnek, füttyentgetnek, nem jön-e valamerről valaki, ellenség, vagy jóbarát? ... és megnyugodva szeretkeznek, de jaj, ezt már nézni sem illik!

Itt, mellette, az ó-avarral borított, kövér erdei televényből kisarjadt gyenge fűdárdák és lándzsák, a közöttük futkározó hangyák, bujkáló aranyzöld bogarak, meg a levegőben nesz-telenül csapongó Atalanta lepkepárok piros-feketen tarkálló foltjai most csak az ő szívébe szöktetik át az élet sejtelmes titkainak fájó-boldog megérzését.

Mily jó, így, hanyattfeküdni,

fő alá dugott karokkal, lehunyt szemmel, emelkedő és süllyedő kebellet, félig nyitott szájjal, táguló, reszkető orrnyílásokkal, szívni, nyelni, szagolni, érezni, élvezni az erdei levegő ezerféle ízét, illatát! ...

Ó, ha most jönne! ... Most! ... Hamarjában! ... Tüstént! ...

Ó, ha ebben az áldott pillanatban nyujtaná csókra bajszkás száját! ... Ó, ha átkarolhatná a nyakát! ... Viaskodó lányságának diadalmas erejével, hogy ajkába préselné ajkát annak, akit még alig látott háromszor élővalóságban, de százszor is álmában! Észveszejtő kint és kéjt adna az erdei mámor! ...

És aztán? ... Mi történnék, ha a férfi megragadná kezét és durva erőszakkal fölrántaná: jöjj! ... Mi történnék? ... Mi? ... Ó! Az engedelmisség mily mélységes alázatával követné sűrűn, csaliton, tüskés bozóton keresztül, sötét faluk, vitágos városok nyílt utcáson át, tovább, tovább, akár az

eget csapkodó tenger háborgó hullámverésén is tulra! ... Mindenüvé! A világ végére is!

„Miért nem jössz már?” — kérdezte magában. — „Nézd, mily sűrűek és hosszúak szempilláim! Csókold meg! ... Tudod-e, hogy szemem kék, mint az ég és mély, mint a tenger? Lehunytam, hogy lássalak. Hát te látod-e ajkam vérvörösen nyíló rügyét? A te rügynyitó csókodat várja! ... Fogod-e érezni ízét? ... Látod-e testem csodás plasztikáját, amit neked tartogatok, neked ápolgatok? Érzed-e mélységesen szűzi illatát? ... Jöjj! Ne késlekedj! Hajtsd ide füledet! A keblemre! Hallod a szívem megszilajuló dobogását? ... Vedd és vidd, ami a tied! ... Amit egy huszéves lány adhat! ... Egész-magamat! ... Szerellek! ...

Nyelve hegyével megnedvesítette szájszéleit. Két karját kivonta feje alól és széttárta a földön. Aranyszöke hajába fűszálak bujtak. Rózsáskörmű fehér ujjai tölgylevelet gyűröget-

KERTÉSZETI ÉS GYÜMÖLCS KIÁLLÍTÁS

előkészítő munkálatait megindítottuk. Békésvármegye törvényhatósága gazdasági jellegű kiállításai közül az idén a kertészeti és gyümölcs kiállítást Gyomán rendezi meg a Békésvármegyei Kertészeti Egyesület a Gyümölcstermelők Országos Egyesületének békésvármegyei tag-egyesületének bevonásával, az évi október hó 3-5 napján. A kiállítást a földmivelésügyi miniszter Ur engedélyezte és az egyesület ennek alapján a szükséges intézkedéseket folyamalba tetie. A kiállításra szóló jelentkezéseket a napokban küldjük szét és kérjük a kiállítani szándékozó termelőket és cégeket, hogy a jelentkezési íveket mihamarabb szíveskedjenek egyesületünknek beküldeni, hogy a rendezés munkája fenakadást ne szenvedjen.

Különösen kívánatos, hogy megyénk gyümölcstermelői minél nagyobb számban vegyenek ezen a kiállításunkon részt, mert az idei kiadós termés ezt lehetővé teszi s maga a kiállításon való részvétel teljesen díjmentes. A kiállítási bizottság készségesen áll az érdeklődők rendelkezésére és a beküldött kiállítási anyag szakszerű elrendezéséről gondoskodik.

Felvilágosítást ad: a Békésvármegyei Kertészeti Egyesület Békéscsaba, Matusék György gyüm. term. intéző Békéscsaba, vagy Gyula vármegyei háza.

tek. Pillái aligérzékeny remegéssel reszkettek. Pici nedvesség bujt ki alóluk a szem-sarkokon. Lehunyt szemében a szívrágyó összes belejezart színei halvány rózsaszínből selymes gyöngyházfénybe olvadtak és csillogtak át, tüleiben halk zümmögéssé tompult az erdei csend minden neszezése. Elaludt.

Ugy gondolta, hogy az éjszakát az erdőben tölti. Holdfeljöttig barangol, hajnalig szunyókál, aztán ráles az őzre. Széthuzia a bokor ágait és meglátta a lányt. Leakasztotta válláról kétszövű vadászfegyverét és zajtalanul a fűbe fektette. Odatérdelt melléje, merően nézte fiatal hamvas arcát, piros ajkát. Mily jó volna megcsókolni! Keblére kellene hajtania fülét, hogy meghallgassa, dobog-e a szíve? De nem teszi. Látja, hogy piheg, rendszeren lélezkedik, mint az alvó, arcán az élet színe. Csak nem fogta el pillanatnyi rosszulását? A pulzusát kellene megtapin-

TRIUMVIRATUS

*Elmult a boldog szerelmi május,
Tavasvirágok hervadt avarán
Törvényt hozott a triumvirátus:
Egy huncut szöke, meg két barna lány!...*

*A szívem felett fekete felhő,
Benne haragos villám cikázott:
Vesszen a hűtlen, hazug szerető!...
A sárba dobták minden virágot!...*

*Az életnek virágos rélje
Oly árva lett, most rajta bú-köde,
Eltűnt álmom... Fáj szívem érte.
Elvesztettem őt, talán örökre!...*

*Pedig nem ittam soha más borát,
Tanum az ég, a fénylő csillagok,
Most mégis, a bú keserű torát
Az emlékeiden iszom s virrasztok!...*

*De lesz még egyszer számomra talán
Egy szép, virágos tavaszi hajnal...
Dalos pajtásom egy édes kislány
Lesz, míg a földnek hántja ellakar.*

Gyoma, 1936. július 12-én.

Kruchió Endre.

Az idő mutatja, mi az igazság

Ha visszaemlékezünk életünk folyamára, számos olyan dolog jut eszünkbe, ami hirtelen feltűnik, amihez nagy reményeket fűztünk, de amilyen hirtelen jött, olyan hirtelen el is tűnt. Ugyanezt tapasztalhatjuk a mezőgazdaságban is. Hány olyan varázsszert, hány olyan csodagépet gyártottak és ajánlottak, aminek ma már a nevét sem

tudjuk. A gazdáknak közismert konzervatívizmusa óvja meg őket.

Ezzel szemben azonban vannak nem kis számban olyan találmányok, olyan szerek és eljárások is, amelyek kiállották a legszigorubb bíráló, az idő kritikáját is. Így ma már több mint fél évszázada annak, hogy a legelső műtrágyát, a szuperfoszfátot, Magyarorszá-

gon először alkalmazták és azóta is — eltekintve egyes, háború, vagy válság okozta visszaeséstől — a szuperfoszfát-fogyasztás állandóan emelkedik, nemcsak külföldön, hanem hazánkban is. Az egész világon évente több mint 115 millió métermázsza szuperfoszfátot szórnak el, ami annak a bizonyítéka, hogy a szuperfoszfátot az egész világon megbecsülik, mert ismerik annak terméshozó hatását. Magyarországon is a szuperfoszfát az, amely mondhatnánk Hazánk minden talaján egyformán bevál, használja nagybirtokos, kisbirtokos egyaránt, sajnos azonban, még igen messze vagyunk attól, hogy a külföld hatalmas műtrágyafogyasztását még csak meg is közelítsük.

Az idei jótermés lehetővé teszi, hogy a magyar mezőgazdaság jobban felkarolja a műtrágyázást, az elmúlt évek visszaesése is indokolja, hogy megadjuk a talajnak azt a fontos növényi tápanyagot, amit a kalászosokkal évente nagymennyiségben kivonunk és ami a búzakitétel révén a magyar mezőgazdaság részére véglegesen elveszett.

Van e már életbiztosítása?
TURUL—MOBIRT
Életbiztosító Társaság.
Szíveskedjék érdeklődni
Badon Lajosnál.
Kazinczy ut 10 sz.

lani, de azt sem. Nem meri. Ilyen gyávaság! Vagy lovágiaság?... A kettő egybeolvad. Nem tudja különválasztani és érzi, hogy egy szent holtteste mellett sem térdelne lángolóbb álmattal, mélyebb megrendüléssel, mint a szendergő lány mellett. Alvó erdei tündér. Még annál is szebb. Most mit tegyen? Zavarban volt.

Nemsokára lémegy a nap, sugarai már vörösen törnek át a lombrések között, lehül a levegő, harmatos lesz a fű, még megfázik ebben a fátyolszerűen áttetsző, világos nyári ruhában. Ezek a selyemszattvár cipőcskék is átáznak. Ilyen könnyelműség. Még jó, hogy széles, rózsás vállkendőjét maga alá terítette. Felköltse?... Nem! Már tudja, mit fog tenni. Vadászkabátját leveti, óvatosan betakarja. Igen. Már régen szeretett volna megismerkedni vele. Ha fölébred, bemutatkozik és hazakiséri. De mielőtt fölébredne, nagyon picit, gyöngédebben, mint egy

falevél rezdülése, megcsókolja! Meg!... Aztán gyakran el fog látogatni hozzájuk.

Szeme józan rémületre kerekedett, amikor a férfi bajusza lehelletszerűen megérintette ajkát. Ő az! Álmai hercege! És orozva lépte meg! Lopni akart! Ilyen aljasság!

Éles sikoltás hasította meg az erdő alkonyi homályba szürkülő csendjét.

— Segítség!...

Egy csattanás is hallatszott, mintha valakit arcul ötöttek volna. A vadásznak nem volt ideje elég gyorsan hátrakapni fejét, amikor a lány keze hirtelen mozgásba lendült. Mindketten talpra szökkentek. A férfi szégyentől, a lány haragtól vörösen.

— Bo-bocsánát, ... félreértés!... Engedje meg, hogy bemutatkozzam és... — dadogta kábultan.

— Semmit sem engedek meg!... Nem kötök erdei ismeretséget! Magam is haza ta-

lállok! Otthon, mama jelenlétében, az más! — szólt a lány, sebesen pörgetve a szavakat. Elsietett.

A férfi utána nézett, míg látta a lenge alakot, amint könnyű lépésekkel fordult az erdőből kivezető ösvényre. Vissza sem pillantott. Nagyon haragudhatik.

Fölvette vadászkabátját. Nem tölti itt az éjszakát. Az őzlehből nem lesz már semmi. Ahhoz nyugalom kell és biztos kéz, jó szem, nem ilyen fátyolozott, mint most az övé. Kipihenten, simára borotváltan, kiöltözötten, mint uriemberhez illik, elmegy holnap bemutatkozni és négyszemközt bocsánatot kérni.

Vállára vette puskáját és megindult. Közvetlenül előtte egy őz surrant el. Suta. Fülei látszanak, amint szökdecsel. Most megállt. Ez legalább viszanézett.

Megjött az eső

Emberre, állatra, növényzet-re egyaránt elviselhetetlen volt már napok óta a 35 fokos hőség. Végre pénteken reggel 4 óra körül nyugati borulás és távoli mennydörgés támadt. Hal órára a község löle tornyosult a sötét felhő és hirtelen 20 milliméteres zápor kerekedett, sűrű villámlásokkal és dörgésekkel. Az egyik villám be is csapott a villanytelepnél, megsemmisítette a porcellán szigetelőket.

Az a pár szem jég, ami az esővel volt, semmi kárt sem csinált.

Úgy értesültünk, hogy az egész határban jó eső volt.

BERÉNYI DÁNIEL

ma, augusztus 1-én kezdi meg Gyomán a „Rianás“ című regényének kiadásához szükséges előjegyzések gyűjtését.

A „Rianás“ főhősei: Bárándy Dénes főhadnagy, aki a Bruszilov offenzíva megindulásakor légnyomást és agyarázkódást szenved, elveszti emlékezőképességét, csak a multról tud, a jelenről nem, megnémul és tudat alatti énjé a multat vízió-szerűen éli át. Schatten Gréte, a bájos, szentimántális pozsonyi bürgerleány, Bárándy Dénes pozsonyi menyasszonya. Báró Jastrabski Honoria (Ria) a gyönyörű, komoly, mélységesen vallásos lengyel apácájelölt, aki Bárándy Dénest a lubd-welky-i frontkórházban ápolja. Ulbrich Egon, a soknyelvű zseniális nemzetközi kalandor és kém, aki már 1916-ban megteremt egy szükkörű, főleg papokból álló összeesküvő társaságban a csehek és tótok „nemzeti egységét“. Dr. von Dornen Oscar né a mesés fiatal bécsi uriaszony, akít Ulbrich Egon Stjörnsünd Waldemár néven elcsábít és egy fontos hadiérdeket érintő okmányt ellop tőle. Bárándy György őrnagy, Dénes unokabátyja, a karakán magyar közöztiszt, aki leleplezi Ulbrich Egont, beleszeret az özvegyé vált von Dornen Oscárnéba. Schatten Misko bácsi és Lini tante, Gréte nevelőszülei tipikus pozsonyi nyárspolgári házaspár. Dr. Ajtóssy a se magyarul, se németül tökéletesen nem beszélő főorvos. E nevek mögött husból és vérből formált alakok élnek a „Rianás“ lapjain. A való élet realizmusa még Bárándy Dénes és Jastrabski Honoria légi szerelmén is átcsillan. A Rianás mozgalmas cselekménye a könyvhöz láncolja, a hősök és hősnők egyéniségéből folyó s a

történeti háttérből szükségszerűen lecsapó tragikumok megrikatják, egészséges humor vidámitja, számos helyzet komikumi kacagtatja és költői igazságszolgáltatás elégti ki az olvasót.

A regény két kötete körülbelül 420 oldalra fog terjedni, a teljes mű ára 6 P. lesz.

A könyv megjelenését hatalmas és megérdemelt siker fogja kísérni.

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepeken és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszer-tár tart szolgálatot.

Esküvő: Kovács László és Biró Margitka augusztus 2-án tartják esküvőjüket a gyomai ref. templomban, este fél hatkor.

Gömbös Gyula miniszterelnök hétfőn átveszi a miniszterelnökség vezetését.

Göndös József polg. iskolai igazgató nyári szabadságát megkezdte. Helyettese minden szerdán és szombaton délelőtt tart hivatalos órát.

A budapesti Rákóczi-úti heom ott házat lebontják.

Jegyző és jegyzőárva napja Endrődön. Szép ünnepséget rendeznek Endrőd község jegyzői és tisztviselői augusztus 9-én. A jegyzőárva megsegítésére gyűjtik majd a filléreket, hogy sok-sok könnyet száritsának vele. Filléreket kérnek, de ugyanakkor szépet és kellemesét nyújtanak azoknak, akik a krisztusi szeretet jegyében keresik fel ezt az ünnepélyt. Tömör program, kiemelkedő számok biztosítják a közönséget, hogy egy kedves délutánnal és esttel lesznek gazdagabbak. Az ünnepélyvel kapcsolatosan tartja évi rendes közgyűlését a Várm. Jegyző Egyesület. Az ünnepély fénypontjában a jegyzők országos hírű dalköltője Murgács Kálmán áll. Aki jót akar cselekedni és kellemesen akar szórakozni ott lesz. —ér.—

Szerencsétlenül járt endrődi munkás. Kovács Vince endrődi részes munkás szombaton munkavégzéssel a nagylaposi holt Körös vizébe ment, hogy porlepte testét lemossa. Amikor az alig térdig érő vízbe ért, hirtelen előre bukott és az odasiető munkás társai halva huzták ki. Orvosi megállapítás szerint szívszélhűtés érte.

A gyomai csendőrsre egy loápoló augusztus 1-én, vagyis a mai napon felvétetik. Tekintetbe jöhetnek azok a nős emberek, akik huszárok voltak és mint olyanok a loápolás és szerelvény tisztításban kellő járatossággal bírnak. Jelentkezni lehet az őrsön.

500 vagon bor. Ennyi befogadóképességű a ceglédi Unghváry-pince, mely a Ceglédi Napok egyik főlátványosságát képezi. 4 drb. 15 vagonos, 10 drb. 5 vagonos, 240 drb. 40 hektos, s több mint 3000 drb. hordót tárolnak ebben a pincében. Ez Magyarország legnagyobb földbe épített pincészete, melynek mai felépítési költségei túlhaladnák az 5,000.000 pengőt. Ezt a hatalmas pincelabirintust mutatja be a rendezőség a Ceglédi Napokra érkezők számára. Laikus ember részére is felejtethetetlen ez a több száz méter hosszú hatalmas földalatti építmény, melyet ez alkalommal kivilágítanak, minden részében hozzáférhetővé tesznek. 50 százalékos menetdíj kedvezmény, több filléres vonat teszi lehetővé Magyarország e borászati csodájának megtekintését.

Állatorvosi kongresszus Pápán. „Az augusztus 30-tól szeptember 6-ika között megrendezendő „Pápai Ünnepi Hét“ keretei napról-napra bővülnek, a rendezőség az idegen forgalom emelése végett több kongresszus rendezését vette tervbe s ez irányú tárgyalásokat az érdekeltekkel megindította. Az állatorvosok egyesületének dunántúli tagozata elhatározta, hogy ez évi kongresszusát Dunántul Athénjében a Pápai Ünnepi Hét keretében rendezi meg. A nagyszabásúnak ígérkező kiállítás egész tartamára 50 százalékos vasúti kedvezmény vehető igénybe, a megnyitás napján pedig filléres gyors indul különböző helyekről.“

Vizbe fulladás. Varga Géza Mihály köröstarcsai 13 éves diák f. hó 25-én apja ellenzése, — de az anyja titkolt engedélyével a Körösbe ment fürödni. Egy szemtanu szerint, amikor a gyermek a vízbe ment, elkapta az áradó viz és pár pillanat alatt a víz alá merült. Holttestét a víz — szokatlanul — 24 órán belül felvetette és a Liskai őrháznál vették ki a vízből. Atyja kovács mester. A megrendítő esemény a szülőket porig sujította, annál is inkább, mert az elmúlt évben első gyermeküket is egy műhelyi szerencsétlenség folytán veszítették el.

Tudja Ön mi a méz?

Kérdezze meg orvosát.

Gyermeknek = vér.

Fiatainak = izom.

Öregnek = erő.

A legtermészetesebb szíverősítő. Sportolóknak, katonának, turistának nélkülözhetetlen.

FIGYELEM!

TÁNCISKOLA

Tisztelettel értesítem a gyomai ifjúságot, hogy augusztus 1-én fogok Gyomára érkezni, a rendes évi táncanfolyamot megtartani. Addig is a volt tanítványaimat és az ismerőseimet szívélyesen üdvözlöm és kérem, minél nagyobb számban várjanak a táncanfolyamra. Oláh Elek okl. tánc-tanár.

Segítik a délborsodi jégkárosultakat. Vitéz Borbély Maczky Emil főispán a délborsodi jégkárosultak megmentésére gyűjtést indított. Az ország minden részéből mennek az adományok, úgy, hogy már több ezer pengő gyűlt össze a segélyezésre. Legutóbb az ásványolajipar több érdekeltsége nagyobb mennyiségű petroléumot, benzint, kenőzsirt és kenőolajat ajánlott fel a jégkárosultak javára.

Párhuzamosan folynak a próbák a szegedi dóm téren, az ember tragédiája első előadásával, a jövő pénteken pedig sor kerül az átdolgozott Bizánc szabadtéri bemutatójára. Dr. Janovics Jenő vezetésével már a reggeli órákban hozzáfogtak a próbákhoz, a Bizánccal kezdődik a munka a színházban, majd délután a tűző napban már a Dóm-téren folyik Herczeg Ferenc klasszikus veretű színművének beállítása, az esti sötétedéssel pedig a kora hajnali órákig folytatják. Az ember tragédiája előkészületeit.

Augusztus 9-én nagy sportünnepély Gyomán

Fizessen elő

a Gyomai Ujság kiadóhivatalába
a legszebb magyar képes
folyóiratra!

irodalom, képzőművészet, színház, zene, film, rádió, könyvek, társadalmi élet, világesemények valóságos élő tükrökre a Franklin-Társulat képes folyóirata, a

TÜKÖR

Szerkeszti RÉVAY JÓZSEF
Kiadja a FRANKLIN-TÁRSULAT

Írják a legkiválóbb magyar írók, költők, tudósok, kritikuskok, újságírók, illusztrálják a legjobb rajzolók és fényképezőművészek.

Évi előfizetés P 840. Előfizetéseket készségesen továbbít a Gyomai Ujság kiadóhivatala.

Az állattenyésztés legújabb kísérletezésével a magyar és maremanne szarvasmarha keresztezési kísérletével foglalkozik s ezzel kapcsolatban külön tárgyalja az egyedül etetés jelentőségét, annak célszerű keresztülvitelét a tehenészetekben a „Mezőgazdaság“ legújabb száma. Ismerteti még az állatgyógyászatban az immunitás alapfogalmait, a kitűnő export lehetőségekkel bíró vöröshagyma szántóföldi kísérleteit, a gyümölcs vitamintartalmát stb. A dusan illusztrált szaklapból a Mezőgazdaság kiadóhivatala Budapest, Földművelésügyi Minisztérium, díjtalanul küld el lapra való hivatkozással egy alkalommal mutatóvényszámot.

Lóverseny Gyomán. A Szentesen székelő Alföldi lovasegylet augusztus 9-re a gyomai vásárteret kölcsön kérte, hogy a lótenyésztés fellendítése érdekében itt egy propaganda lóversenyt rendezzen. A lóversenyen részt vehetnek a gyomai gazdai is. A nyertesek értékes jutalmakat kapnak.

Milliomos fiúk munkásruhában. Ez a címe annak a rendkívül érdekes cikknek, amely Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás cikket, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz remek képet talál az olvasó a népszerű képeslapban, Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Női futballbíró. Legközelebb már női bíró is fog működni a budapesti futballpályákon. Erről és sok más érdekes eseményről remek képes cikkeket közöl a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és kitűnő tartalommal jelent meg. Nagyszerű illusztrált rádióműsorokat, színházi beszámolókat, pletykákat pompás filmrovatot, novellákat, egyfelvonásos szindarabot és több mint száz képet közöl a népszerű színházi képeslap. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Olaszország alkoholt gyárt a cukorrépából. Az olasz ipar — tekintettel a nemzetközi cukoripar áralakulására — átér a cukorrépának alkohol alakjában való felhasználására. Különösen három gyár rendezkedett be nagy arányokban a cukorrépából való alkoholtermelésre. Ezek közül az egyik napi 250 hl. egy másik napi 1000 hl. és egy harmadik napi 1600 hl. tiszta alkoholt állít elő, mely mennyiséget elsősorban a robbanómotorok üzemeltetésénél kívánják felhasználni.

Gyomai és Endrődi Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936 július 23-tól 30-ig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

Gellért Jánosné Elek Róza fia Ferenc ref., Malatinszky Lajosné Herter Vilma fia Lajos Tamás, rk., Kovács Lajosné, Solymosi Zsuzsanna leánya Erzsébet ref.

Meghaltak:

Gál Lajos 81 éves ref., özv. Tóth Bálintné Cs. Kiss Juliánna 60 éves ref., Balassa Pál 68 éves evg., Varga Géza Mihály 13 éves ref., Kovács Vince 23 éves rk.

Az endrődi anyakönyvi hivatal könyveibe pedig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Vaszko Lajosné Bácka Etelka fia Lajos Tibor rk., Gyuricza Istvánné Marton Juliánna fia Tibor rk., Kőszegi Antalné Kovács Magdolna fia Antal Géza rk., Varga Máténé Sóczó Mária fia Lajos rk., Biró Gyuláné Kurilla Mária fia Gyula rk.

Házasságot kötöttek: Hegedüs János és Ringb Regina.

Meghaltak:

Özv. Varga Antalné Csipős Eszter 78 éves rk., Gyuricza János 4 hónapos rk., Szosznyák Margit 7 hónapos rk., Sipos Imréné Czmarkó Eszter 33 éves rk., Kajla Olga 14 hónapos rk., Tóth István 78 éves rk., Kiszely Lajos 11 hónapos rk., Varga Irén 5 hónapos rk., Szurovecz Istvánné Giricz Veron 60 éves rk., Levárdi József 56 éves rk., Sóczó Margit 7 éves rk., özv. Torma Imréné Hunya Ilon 63 éves rk.

„HOMBÁR”

GYOMAI MEZŐGAZDÁK TÁRHÁZ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZET

a magtárában (volt Iványi-féle magtár) mindenféle

termény

tárolását vállalja.

Kilátás van rá, hogy a tárolt búzára, kamat mellett, kölcsönt ad a Gyoma-Endrődi Hitelszövetkezet.

A „HOMBÁR” szövetkezet minden

terményért

a legmagasabb napi árat fizeti.

Jöjjön Ceglédre. Hogy miért jöjjön? Mert érdemes. Érdemes, mert olcsó az utazás a Ceglédi Napok alkalmával. Érdemes, mert felejthetetlen látványban lesz része. Érdemes, mert a Ceglédi Napok egész tartama alatt (augusztus 29-től — szeptember 6-ig) hihetetlen olcsó áron vásárolhat gyümölcsöt, szőlőt, bort, pálinkát, baromfit, virágot, gyümölcsfát, szőlőveszt, stb. Megtekintheti Kossuth városát. Megtekintheti a világhírű Unghváry kertészeteket, az Európában páratlanul álló hatalmas Unghváry-pincét. Érdemes, mert szórakozhat. Érdemes, mert kulturálódhat. Érdemes, mert ezzel a látogatásával jótékony célt szolgál. Minden felvilágosítást megad a Ceglédi Napok rendezősége. Cegléd, városháza.

600 000 q buza kivitele indul meg Ausztria felé. A kormány bejelentette, hogy azok a megállapodások, amelyek Ausztriával és Olaszországgal kötött, lehetővé teszik azt, hogy a kivitel közvetlenül az aratási idő után megindulhasson. Az első kiviteli kontingest most alapították meg. Ausztriába fogunk 600.000 métermázsa búzát szállíthatni. A külkereskedelmi hivatal a kiviteli kontingensnek több mint felét a kereskedőknek juttatta, míg a szövetkezetek és bankok részesedését a hivatal állapította meg. A gabonakereskedők hétfőn délután kezdték meg a rájukeső 330.000 métermázsa kontingens-részesedés felosztásának tárgyalását.

A Békésvármegyei Kertészeti Egyesület vasárnap tárgyalja a gyomai gyümölcs kiállítását.

NEM OLCSÓBB MÁR A BOROM mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVIZI 30 fillér

egy liter kadarka vagy felier fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétel. Egy pengő levébélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italuak. tiszta, tökéletes zamatúak és nem savanyuak.

Cím: Székely Ferenc

Soltvadkert, Pestm. 27/c.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

SPORT

Beszámoló a GySC 1935.-36. bajnoki évéről

A bajnoki futballisták ezer izgalomtól fűtött lármája elernyedtt s megmerevedett mozzanatain a nyár elmélázó csendje mosolyog. Titkokat őrző másfélórák élesen kirajzolódott arcán öröm és bánatvonalak húzódnak, hogy összekuszált egymásba ölekezésükkel némán meséljenek egy elrepült őszi s tavaszról, meg a 25-ik életévét maholnap betöltő Gyomai Sport Club ezévi működéséről.

Szeptember. A nehéz bajnoki küzdelmek hosszú, változatos sorainak égető vággyal várt premier hónapja. Minden perc rejtelmet burkol s rejtelmességével vért forral. Minden perc álmokat álmodik, fellegvárakat épít, színes terveket sző, mig-nem tiszavirág élte multával, vagy valóra vált egy-egy lehelleltnyi gondolatot, vagy könyörtelenül kerget a megsemmisülés karjaiba minden emberi reménységet. S ez a halomnyi percből felhívott ősz mostoha gyermekévé fogadta a GySC-t. Nem egyszer csak a balszerencse fosztotta meg a győzelemtől a lelkesen küzdő csapatot, amihez erősen tartalékos mivolta is jelentékenyen hozzájárult. De nemcsak a futballpályán szegődött nyomába a balszerencse: egyesbírói ítélet alapján tizenégy pontjából csak tíz maradt, a tabellán pedig hetedik helyre esett. Ilyen szomorú pont zárja az őszi küzdelmet. Tavasszal elfojthatatlan dactól tüzelve rajtol a csapat, három mérkőzést egymásután megnyer, a Szövőgyár ellen magas formára fut fel, de bukik s ettől kezdve jön a vereség széria, letörtség, intézőhiány, csapatfelforgatás (3 kapust, hat bekket, 9 halfot, 14 csatárt szerepeltetett 12 mérkőzésen) játékoshiány, egy 8-0-ás vereség, kiábrándulás, közönség elhidegülés, vezetőségi vállvonogatás s a baj addig dühöngött, míg önön maga bele nem unt... Szezon végére kábultságából valamennyire magához tér az együttes és utóljára győzelemmel, összesen 22 ponttal a 7-ik helyen marad, ahol addig is rostokolt.

Dióhéjba sűrítve így fest az 1935/36-os év labdarugó idejének GySC kópiája. Szószaporítás volna és „eső után köpönyeg”, ha most is a hibákon

lovagolnánk s bünbakot kerestünk. Sokkal helytállóbb, sokkal célirányosabb, hogyha vezetők és játékosok figyelmét a közelgő jubiláris esztendőre hívjuk fel, hogy gondos előkészítés és előkészülés útján odahassanak, hogy szereplésük méltó legyen az egyesület nevéhez s egy salakmentes ünnephez. Cs.

GyTK—CySC 1-0 (0 0)

A csupa márkás neveket felsorakoztató drukker gárda derbijének 90 perces szakadatlan nevetéssel adózott a szépszámmal megjelent nézőközönség. Az öltözködés nehézségein (Varsandán pocakkendőzése, Domokos hajlekötése, Csapó lámpaláztól kapott dadogási roham csilapítása, Szabó Jóska csontolajozása, Kiss Anti „nadrág huzási főpróbája,” Imre János könyök köszörülése, stb...) átesve, feszítve totyognak ki a pályára. Sipol, öt pengőst dob fel a bíró s meg indul a szó igazi értelmében vett összezapás. Báthory rögtön megtapossa Szepešsyt, Domokos viszont Bolehovszkit szeretné levétköztetni. Egy GyTK (ideg)roham az ellenfél agyag védelmén fennakad. Imre Laval élharcos bajusz alatt nevetve „keni” Csapót, dupla Szabó pedig Szabó Jóskát. Varsandán négykézláb járkal. Szalóki vadmacska módra vágódik a labdára. Báthory fölé pukkant. Kiss Anti térdkalácsa 180° alatt ki, majd automatica vissza fordul. Kéri oxfordja Balogh szemfogát teszi próbára. Imre János labdába rug! Félidő. Aztán fordulás. Szabó Jóska még mindig a liget felé hajtja a labdát — megmagyarazzák neki, hogy mi az a kapucsere. Erdei, Porcsalmi, Nagy Imre hozzák most nevetési lázba a nézőket. Német Géza Szalóki gyomrát masszirozza, Imre Pistát feltörölik. Varsandán továbbra is négy kézláb halad. Izsó a saját nyelvét lapossa. Dühös, amiért figyelmeztetik rá Erdei Kremmer elé tálat, aki ló s a labda befolyik a hálóba. (1-0)! Porcsalmi alól „Laval” kirugja földet — így szereli, Kiss Anti szalon hangja szórakoztat még s aztán vége... A közönség még egyre csak nevet s ez a lelkes drukkerok sikerének tagadhatatlan dokumentuma. —Cs.—

Tóth II. Mátyás leszerződött az Ujpesthez

Tóth II. Mátyás, a fiatal békési fiú, aki tavaly nyár óta a CsAK-ban futballozott, kerriert csinált. Profi lett, az Ujpesthez szerződött. A történet időrendben ott kezdődött, hogy Tóth II. kedden érkezett meg Békéscsabára és este hazament Békésre. Tegnap reggel megjelent érte: Jánossy Béla, az Ujpest edzője jelent meg lakásán és felajánlotta, hogy szerződötteti profinak. Negyven pengős heti fizetést ígért, amiből 25 pengőt mint játékos, 15-öt mint a Tungsram-gyár kezdő alkalmazottja kapna. Tóth II. aláírta a szerződést, amelynek birtokában Jánossy — Uhrin András dr. ral, a CyAK futballszakosztályának elnökével tárgyalta, hogy Tóth Klubjával is megállapodhasson. Jánossy Béla ezer pengőt ajánlott fel az egyesületnek, míg Uhrin András dr. kétezeret kért. A megegyezés nem sikerült s így az ügy a vegyes döntő bíróság elé kerül, amely ily vitás ügyekben határozatot hoz. Tóth II. ügyében ma estére összehívták a CsAK elnökségét is, hogy a helyzettel szemben állást foglaljanak.

Ingatlanforgalom

Pintér István és neje Mészáros Emma gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Kocsis Lászlóné Kovács Irma és társától 2600 P-ért.

Pálka Gizella gyomai lakos vett 2 hold 82 n.-ől csepuskertű ingatlan 1/4-ed részét Kocsis Lászlóné Kovács Irma gyomai lakostól 350 P-ért.

Halvani Gergely és neje Kőlcsei Piroška és Kőlcsei Margit gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Kruchió Rozália körösnagyharsányi lakostól 1300 P-ért.

Csath Sándor (nős Ágoston Teréz) gyomai lakos vett 391 n.-ől kölesfenéki szántót Cs. Nagy Bálintné Lada Zsófia gyomai lakostól 100 P-ért.

Weigert Györgyné Berki Eteika gyomai lakos vett 2 hold 1544 n.-ől görbektalposi ingatlan fele részét Weigert Mihály gyomai lakostól 600 P-ért.

Iványi Vincéné Timár Mária gyomai lakos vett 2 hold 400 n.-ől csergettyűlaposi szántót Kolón János (nős Gelai Franciskával) endródi lakostól 900 P-ért.

K. Timár Imre és neje Száfián Rozália gyomai lakosok vettek 783 n.-ől kölesfenéki szántót és 2 hold 310 n.-ől kölesfenéki szántónak 3/4-ed részét özv. Czeglédi Jánosné Molnár Zsófiától 970 P-ért.

**HIRDESSZEN
LAPUNKBAN!**

Publikáció

A „HOMBÁR” szövetkezet elvállalta a Hofherr—Schrantz—Clayton—Schuttleworth Magyar Gépgyári Művek r. t. képviselőt és mindenfajta gazdasági gépeket, szerszámokat és ekevasakat tart a raktárában. Mielőtt ebbeli szükségletét beszerezné, kérjen ajánlatot a Hombár szövetkeztől.

Szántai Imre gyomai lakos tisztelettel értesíti a község közönséget, hogy szobafestő mesterségét megkezdte, kéri a n. é. közönség szíves pártfogását. 2-1.

Eladó egy új konyha berendezés kedvező fizetés mellett Bodon Béla és Szabó Lajos épület és butor asztalosoknál Attila út 10 sz. 2-2

2 pados szoba, konyha és mellék helyiségek szeptember 1-re kiadó Gróf Tisza István út 2 sz. 3-2

Czeglédi István II. ker. Báró Eötvös József út 11. számú háza eladó. 3-2

Özv. Kocsis Gergelyné szül. Dancs Eszter gyomai születésű okt. szülésznő és masszírozó lakik Gróf Tisza István u. 20. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri. 3-2

Özv. Papp Zsigmondnének a Ke-sejősen egy fertály, a bánomkeriben egy hold szántó földje eladó. Négy és fél fertály tanya földje haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Rákóczi u. 14.

Márton Mihály 2 fertály tanyahely földje, a mezőberényi országút mentén haszonbérbe kiadó. — Kossuth Lajos út 40 sz. alatt. 2-2

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérért kapható Kerekes Károlynál. —20

Özv. Jantyk Mihálynének Mezőtúr és Endrőd között Perespusztán 91 hold földje haszonbérbe kiadó: értekezni lehet Bula Andrásnál Polyák halomnál, vagy a tulajdonosnál Békésen. 3-1

hešpapi Pikó Béla földbirtokos gyomai gazdaságába fel fogad egy első bérést a következő évi bér ellenében: 23 mm. búza, 4 mm. árpa, 42 kg. szonna, 25 kg só; 42 pengő, 1 hold tengeri föld, 150 n.-ől vetemény föld, 1 pár csizma, sertés tartás, lakás, tüzelő, 10 liter petróleum, baromfi nevelésért haszon részesedés. Csak állatot szerető, mezőgazdasági munkához értő egyének jelentkezzenek.

Mahagóni ebédlő, diófa háló és fehér konyhabutor elköltözés miatt olcsón eladó. Megtekinthető Kossuth L. u. 48 sz. 2-1

Klein vendéglőben állandóan frissen csapolt Proféta-sör kapható. 1-1

Figyelem! Felhívom a házi asszonyok figyelmét, hogy hosszú kísérletezés után sikerült egy új fajta faszén tüzelésű tüzhelyet készíteni. Az új tüzhely szabályozható, és eddig nagyon bevált. A tüzhely három kivitelben rendelhető meg, Herdy Ferenc géplakatosnál — Kossuth L. u. 2-1

Dévaványa határában, Pusztacségen vasút és műút közelében 225 hold föld haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet, Simó János ny. tanítónál: Dévaványán.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Tekei Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fel évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra

Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladó szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 84.

Telefon: 22.

Hirdetések elszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötzetű hirdetésnél 10 százalék, tizenhármas 15 százalék, negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Gyoma község közgyűlése

Gyoma község képviselőtestülete f. hó 7-én, pénteken d.e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tartott.

A tárgyalások során az egyházak iskolái fenntartása részére az 1936 évre megállapított segélyt a következő esztendőre is megadták. A besenyeségi iskola 2-ik tantermének felszerelését az 1937 évi költségvetés terhére szerzik be. A takarékmagtár és Horthy-segélyalap buzájának kezelését egy évi időtartamra az Első Bpesti Gőzmalomnak adták oda, dacára annak, hogy a „HOMBAR” szövetkezet teljesen ingyen vállalta volna ennek a kezelését, míg az Első Budapesti Gőzmalomnak a jövő évre átvitt, vagy természetben kivett mennyiség után 3, illetőleg 2 százalékot, mint kezelési költséget fizet az alap, ami 200 q. búzánál 600, illetőleg 400 kilogram lehet. Reméljük, ezt a jövedelmező gazdálkodási módot nem próbálja az előljárásság a községi gazdálkodásba is átvinni.

Az általános kereseti adó kivételének kulcsát a szokásos 5 százalékban állapították meg.

Figyelemre méltó előterjesztést tett az előljárásság a szavatossági biztosítás ügyében. Az egyhangulag elfogadott szavatossági biztosítással a község nemcsak a saját érdekeit vitte előbbre, hanem biztosította az egész község lakosságát a bal eset ellen. Történjék a szerencsétlenség bárhol a község területén (utcán, házban, szántóföldön, legelőn) bármilyen időben és bármikor, a biztosító társaság fizetni köteles.

Legeltetési díjakat 8 és 16 pengőben állapítja meg a képviselőtestület, végül pedig felhatalmazza az előljárásságot arra, hogy az anyakönyvi könyvek részére — lehetőleg használt tűzálló szekrényt vegyen.

12 órakor a tárgysorozat utolsó pontját, a gazdasági iskola új tantermének felszerelését az 1937 évi költségvetés terhére szerzik be.

Megmozdult Gyoma építőiparosossága

Közmunkák megindítását követelik — Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró is felszólt az értekezleten

Vasárnap délután 4 órakor mintegy 50 építőiparos építési anyaggyáros és építési anyagkereskedő Beinschróth Márton kőműves mester ajánlására Kurcz Mihály kőműves mestert választotta meg az összehívott értekezlet elnökéül.

Kurcz Mihály elnöki megnyitójában felhozta, hogy az építőiparosok siralmas helyzetének megjavítására való mód megkeresésére hívták össze a mai értekezletet, tehát ebben a szellemben mondja el ki-ki a maga véleményét.

Megkülönböztetett tisztelettel üdvözölte az értekezleten megjelent dr. Sorbán Jenő főszolgabíró, azután átadta a szót Beinschróth Mártonnak, aki nagy körültekintéssel és tárgyismerettel vázolta a gyomai építőiparososság mostoha helyzetét. Felemlítette, hogy a gazdasági válság óta nemcsak a magánépítkezés szűnt meg Gyomán, hanem a középítkezés is. És ebben az arányban olyan gyilkos árrombolás alakult ki az építkezési vállalkozásban is, hogy a még 1929-ben volt 80—85 filléres kőműves órabérek 1935-ben már 25—30 fillérré zuhantak le és még így is alig-alig tudtak az építőipari munkások szakmunkát kapni.

Nem érdeke a gazdasági életünknek, hogy az építőipar el-sorvadjon. Ha tehát a magántőke nem tud munkaalkalmat előteremteni, indítsák meg a közmunkákat, amire kedvező alkalom kínálkozik a polgári iskola felépítésével, amelyhez 103.000 pengő már készületben is van, no és ennek az építésnek a szükségszerűsége is megvan.

Rámutatott még a vágóhíd tarthatatlanságára, a külterületi iskolák túlszűfoltosságára és ugyanakkor Gyoma községnek mintegy 210.000 pengője fekszik különböző alapokban és

ahelyett, hogy a rendelkezésre álló pénzzel a legszükségesebb építmények létesítésével az egyes intézményeket szolgálja és egyúttal a nyomorgó építőipart foglalkoztatná ez a tőke, bankban hevertetik ezt a sok pénzt.

Arra kéri az értekezletet, fogadja el a vázolt szellemben összeállított határozati javaslatát, amelyben az építőipari közmunkák sürgős megindítását kéri. Egyben megkéri dr. Sorbán Jenő főszolgabíró urat, hogy támogassa a gyomai építőiparosokat ebben a megmozdulásukban.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró beszéde

A nagy tetszés után dr. Sorbán Jenő főszolgabíró szólalt fel és megemlítette, mióta a főispán úr Gyomán látogatást tett és már akkor szóba került a gyomai közmunkák megindításának a szüksége, azóta neki, a főispán úr határozott utasítására havonta jelentést kell tennie a közmunkák megindítása ügyében. Sőt, ha közben beszélt a főispán úrral, mindig szóba hozta ezeket a főispán úr, így tehát neki hivatali kötelessége is az építési alkalmak kivizsgálása és elősegítése. Megemlítette még, hogy a legközelebbi közmunka a gazdasági iskola tantermeinek a megépítése. Helyesli és támogatja a polgári iskola felépítését. Utána néz a vágóhídi állapotoknak is. Megállapítja, hogy az építkezésekhez megvannak az anyagi előfeltételek is a községnél, ezért nyugodtan igéri meg, hogy számíthatnak az építőiparosok a támogatására.

Elfogadták a határozati javaslatot

Lelkes éljenzéssel és tapssal honorálták dr. Sorbán Jenő főszolgabíró biztató ígérését.

Azután egyhangulag elfogadták a felolvasott határozati javaslatot, amit emlékiratba foglalva Beinschróth Márton vezetésével egy három tagú küldöttség nyújt át vitéz dr. Márky Barna alispánnak, egyidejűleg elküldik az emlékiratot a főszolgabírósnak és a községi előljárásságnak.

Gömbös Gyula miniszterelnök meggyógyult

Három hónapja, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök komoly aggodalomra adott okot súlyos betegségével. Orvosai utasítására Balatonfüredre ment, ahol hatónás fegyelmélettel viselte az orvosok előírásait, aminek meg is lett a jó hatása, mert a jövő héten — teljes egészségben újra átvessi a miniszterelnöki teendőket.

Hálát adunk Istennek, hogy meggyógyította Gömbös Gyula miniszterelnököt és kívánjuk, hogy az ország javára újult erővel végezhesse nehéz és felelősségteljes munkáját.

Megválasztották a gyümölcs kiállítás szűkebbkörű intéző bizottságát

A Békésvármegyei Gyümölcs-termelő Egyesület Gyomai csoportja f. hó 6-án, csütörtökön tartott választmányi ülésén foglalkozott a Gyomán megrendendő vármegyei gyümölcskiállítással.

Dr. Sorbán Jenő elnök vázolta a megjelent választmányi tagok előtt az eddig megtett intézkedéseket, s kérte, hogy Gyoma község képviselőtestülete által kiküldött Kató Lajos, Arany Lajos, Máday Aladár és Schulek Béla intézőbizottság mellé az egyesület is küldjön ki egy három tagú bizottságot.

Több hozzászólás után az intéző bizottságba vitéz Pajor Gyula ügyv. elnököt, Schuszték Sándort és Malatinszky Lajost választották be.

A kiállítás helye az Erzsébet ligeti pavillon, amely Medovarszky Mátyás vármegyei kertészeti elnök és Matusek György kertészeti intéző által is a legjobban megfelelő.

A kiállítás ideje október 3—5.

Aki részt akar venni a kiállításon, annak v. Pajor Gyula igazgató kézségesen ad jelentkező ívet, ugyanakkor a kiállítással kapcsolatos dolgokban is a rendező bizottság mindenkor rendelkezésére áll bárkinek.

Az ülésen elhangzott arra a kérdésre, hogy az egyesület intézkedeti-e már a szilvaaszaló kemence megépítése iránt, dr. Sorbán Jenő és vitéz Pajor Gyula megnyugtató feleletet adtak, s közölték, hogy a szilva beérése előtt elkészül az aszaló. Nem lesz szükség arra, hogy pálinkát főzzenek a szilvából, most az aszaltszilvát jobban lehet értékesíteni, s így a tagoknak nagyobb haszonnal jár a szilvatermesztése.

Farsang után bőjt

Rendesen vezetett gazdaságokban vetésforgóban követik egymást a növények a szántóföldön, hacsak nem szabad gazdálkodást folytat a gazda, amikor a piaci helyzetnek megfelelő sorrendben természet növényeket. De még az ilyen szabad gazdálkodásnál sem következhettek a növények akár milyen sorrendben. pld. őszi kalászos után őszi kalászoszt ekkor sem szabad vetni; kapások, vagy takarmánynövények itt is váltogatják egymást kalászosokkal. Erre azért van szükség, mert a különböző talajműveléteket csak akkor tudjuk idejében és megfelelően elvégezni, ha a növények egymásutánjában bizonyos változatosság van, de szükséges a vetésforgó azért is, hogy időt adjunk a talajnak a beérése.

Fontos a vetésforgó a gyomirtás miatt is, mert kapások, vagy takarmánynövények beiktatása teszi lehetővé más növények alatt elszaporodott gyomok kiirtását.

A legfontosabb azonban a különböző növénynek az a tulajdonsága, hogy a talajt különbözőképpen használják ki. Egyesek csak a talaj felszínéből táplálkoznak, mások gyökérzete mélyebbre hatol, a kalászosok főképpen a talaj foszforsavát veszik igénybe, a répa pld. a foszforsav mellett a káli iránt is támaszt különleges igényeket. Egyben azonban meg egyeznek a kapások és takarmánynövények, hogy a talajból igen sok növényi tápanya-

got vonnak ki. Fokozottabb mértékben áll ez ebben az évben, amikor minden kapás, mondhatnánk az egész országban rekord-termést ígér. Ezért még ha istállótrágyáztuk is a kapásokat, az utánuk következő ka-

lászások alá ne mulasszuk el a szuperfoszfáttal való műtrágyázást, ha pedig a kapások csak régebben kaptak istállótrágyát, úgy a kalászosok műtrágyázásáról még fokozottabb mértékben kell gondoskodni.

VASÁRNAP

Világnézet.

Az ilyen szép, tiszta, holdas éjjelenken, mint aminőkben mostanában van részünk, kellemes időtöltést jelent számomra az új, ismeretlen utcákon való céltalan sétálgatás. Az áhítatos csend, ami ilyenkor megüli a falut, — amit csak nagy ritkán tör meg a lépteim zajára feifigyelő éberebb kutyák kötelességszerű vakkantása, — sa az a nosztalgia, ami — ha tudat alatt is, de — ott él mindenkiben a teremtés titkaiba, céljába való behatolás iránt, bőséges tápot adnak az elmélyedő meditációra.

Egyik legutóbbi sétám alatt például azon a teórián gondolkodtam el, amit legutóbb egy osztrák magántudós állított fel, s amely szerint a holdon van élet. Nem azon töprengtem, hogy igaza lehet-e, vagy sem, hanem azt próbáltam elképzelni magamnak, hogy ha tényleg van ott élet, s ember, — milyennek látja az vajjon a mi földünket?

Tekintve ugyanis azt, hogy földünk térfogatra legalább huszszor akkora, mint hűsége kísérője: a hold, az a kép, amit a föld a holdlakónak mutat, legalább is négy-szerre nagyobb, mint amekkorának mi a teleholdat látjuk. Micsoda isteni látvány lenne ez nekünk!...

Ugy állna előttünk ez az öreg sárgolyóbis, mint a legnagyobb földgömb, amely előtt — anno dazumal — hideg verejtéket izzadva feleltünk tanárainknak a földrajzból, s amelyen szép szimmetrikusan futottak keresztül-kasul a szélességi és hosszúsági fokok, s amelyen a könnyebb tájékozódás kedvéért különféle élénk színekkel valának megkülönböztetve az egyes országok...

Azután rájöttem, hogy ez az összehasonlítás mégsem helyes, hiszen az ilyen színezését az egyes országoknak a holdról hiába keresszük. Bizonyára látnánk tisztán azokat a konturokat, amelyeket az egyes kontinensek mutatnak, a nagyobb beltengereket, tavakat, folyókat is, látnánk a hegyeket, a hegyektől árnyékolt mélyebb völgyeket, szóval mindazt, ami

ezen a földön isteni eredetű. Amit az ember alkotott, oly határokat nem!

Erra azután valahogy elszomorodtam.

Hát nem kár, hogy olyan emberek, akik ily „emelkedettebb” szempontból néznék a földet, csak a .... holdban lehetnek?...

Hivatali logika

Mint csomagolópapír került a kezembe a napokban valamelyik pesti újságnak egy régebbi keletű lapja. Inkább ösztönösségből, mint kíváncsiságból olvastam ezt. Egy törvényszéki tudósítás szerepelt ezen az oldalon épen, abban a bűnyűben, amit egy megtévedt pénzügyi titkár ellen, bizonyos illetékpénzeknek elkezése, s az ennek leplezésére elkövetett könyvhamisítás miatt indított meg a budapesti kir. Törvényszék.

A védő, — védenca érdekében nagyon helyesen, — jobb ügyhöz méltó buzgalommal, az eljárás egyszerű megszüntetését kérte, mivel, — s ezt a becsatolt orvosi bizonyítványokkal igazolta, — a vádlott beszámíthatatlan elmebeteg, s mint ilyen, büntetőjogilag felelősségre nem vonható.

Az ügyész ezt ellenezte. Ő — a tényállás ismeretében, különös figyelemmel arra a raffineriára, amellyel a vádlott az elkövetett bűnt palástolni igyekezett, — az elmeállapotot illetőleg éppen az ellenkező konkluzióra jutott. Annál is inkább, — ugymond — mert valahogy elképzelhetetlennek, hihetetlennek tartja, hogy a magas pénzügyi kormányzat szervezésében hosszú esztendőkön át ülhesen felelős pozícióban egy elmebeteg ember, a nélkül, hogy ezt a szellemi defektusát akár hivatali kartársai, akár főnökei, akár felettes hatósága felfedezte volna.

Az ügyész urat borotvaéles logikájáért sokan megélték, — csupán egy szemmel láthatólag baloldali hallgató morfondírozott akként, hogy: amit az ügyész úr nem hisz, arra a lehetőségre ő már régebben gyanakodott...

Mindenütt elterjedt cikkeink elhelyezésére jól bevezetett

HELYI KÉPVISELŐT

Keresünk. Ajánlatokat: „Nagyforgalmu” jellegre Erdős hirdetőbe, Budapest, Térézkörut 35. kérünk.

Relativitás

Az ember átlagos életkora 70 év, a lóé, szarvasmarháé, számárá 20, a sasok, papagályok, teknősbékák között nem ritka a 200 éves élet, a tiszavirágé pedig mindössze egy-két óra.

S mindezek, — dacára az időbeli eltéréseknek, — ezek alatt az eltérő hosszúságú idők alatt, ugyanazt az egy életet élik végig. Születnek, — szeretnek, — meghalnak.

Mint ember, a lovakat, szarvasmarhákat, szamarakat, sájnálom, a sást, a papagályt, a teknősbékát csodálom.

A tiszavirágot? ... — irigylem...

A vicc

A társaság fiatal amorosója egy szép elvált asszonynak teszi a szépet, akitől engedélyt nyer, hogy lakásán egy délelőtt — tisztelgő látogatást tegyen.

Az asszonyka megadja a pontos címet, s elragadtatással festi le azt a házat, amelyben lakik. Elmondja, hogy a kapubejárat úgy van kiképezve, mint egy kis kápolnának a hajója, ahol akaratlanul is valami áhitat szállja meg az embert.

— Tudja — fejezte be leírását a menyecske — olyan az a kapu, hogy ha belép rajta, hát mindjárt a mellét fogja verni.

— Asszonyom, — felelt a szellemes kis szeladon — én jobb szeretném akkor verni a mellemet, amikor azon a kapun — kilépek!

H. E.

Kinek van magbaváló szilvája?

A Magyar Külkereskedelmi Hivatal most szervezi meg a magbaváló szilva Svájcba való eladását. Ha Gyomán és Endrődön össze tudnánk hozni vagon-tételeit ebből a szilvából, bizonyosan jól járnának a termelők. Az egészhez nem kell más, minthogy az, akinek lesz ilyen szilvája, becsülje meg, hogy körülbelül mennyi lesz az súlyra és jelentse be a gyomai község házában Pintér Pálnál (közös irodában) augusztus 15-ig ezt:

Krisztusom

Jaj, b. félős, mikor az estén
Kisérteni jönnek az árnyak,
Riadozva bújok magamhoz,
Krisztusom, én tégedet várlak, —
Mikor jönnek az árnyak.

Ezernyi mlit, ezernyi emlék,
Szil j bűnök ölelnek össze,
Imádságba borulok halkán:
Krisztusom, jaj, védeni jössz-e, —
Ha bűn ölelget össze?..

Régi vádak nyulnak az estbe,
Az élet egy elfeküdt árnyék,
Nehéz bírkok teremnek bennem,
Elsápadok mintha csak fáznék..
Hogy elfeküdt az árnyék!..

Jövendők bösz vihara harsog
Valamitől bátran is félek,
Hínt's szerelve iszonyat engem, —
Krisztusom, ha aludni térek.
Látod: bátran is félek.

Szelid vagyok, ima bús szolgál,
Két nagy szemem úgy issza arcod,
Elmulna itt, Krisztus, a bánat,
Csak egy kicsit kéne akarnod, —
Mig ránk borul az arcod.

Nézd, hogy félnek, hajh, be
fremegnek,
Itt ma minden szív vádat őriz,
És jaj annak, ugye Krisztusom, —
Aki mindent, mindent elől visz?..
És nehéz vádat őriz.

Halkó csillag ujjong a légben,
Üres lázban égnek a gyomrok,
S árnyak jönnek, szél zúg a tartón,
Krisztusom, elébed borulok
S valamit sirva mondom!..

Bartha András.

**Magyar sikerek
a berlini Olimpiáson**

Ötvenhárom nemzet fiai mérik most össze erejüket a Berlinben folyó XI-ik Olimpiáson. Ebben a nemes nemzeti versengésben a leghatalmasabb nemzetek mellett Magyarország fiai az előző mérkőzéseken is becsülettel állották meg a helyüket és most Berlinben is nagy dicsőséget szereztek már eddig is a magyar névnek. Eddig három első díjat nyertek a magyarok: Elek Ilona a női törvívásban, Kárpáthy Károly és Zombory Ödön a birkozásban lettek olimpiai bajnokok.

Aki csak egy kicsit is tovább lát az orra hegyénél és értékelni tudja a nemzetek életében kifejlődött sportolással elérhető kapcsolatok nemzeti értékét, az a négy évenként megismétlődő Olimpiászokon a mi ott szereplő fiaink eredményének büszke érzésében is busásan látja a magyar kormányzat részéről a testgyakorlás intenzív fejlesztésére befektetett tőke becsülettel meghozott kamatának gyümölcsét. A lelki értékek elbírálásában

is példát vehetnének a diplomáink a sport-diplomatáktól: itt az elsőség megszerzése vagy elvesztése nem azokat a gondolatokat ébreszti, hogy minél tökéletesebben és tömegesen ható gyilkoló szerszámokkal vegyenek elégtételt maguknak, hanem a legközelebbi Olimpiászra becsületesebben készülünk, hogy mi lehessünk az elsők. Azt hisszük, ha a sportolókra biznak a nemzetek sorsát, azok nem háborukkal intéznék el az ellentéteket, hanem barátságos mérkőzésekkel.

Gyomáról dr. báró Maasburg Kornél szolgabíró van kint Berlinben és nézi meg az olimpiai játékokat.

**Jegyző gyűlés,
ünnepély és Murgács est
Endrődön**

A rendező községi tisztviselők felkészültsége és odaadó szorgalma teszi lehetővé azt, hogy holnap Endrődön délután 3 órától másnap reggelig úgy szórakozhat mindenki, mint vidéken sehol.

A munkanapok közül emelkedik ki ez a nap és egy felejthetetlen nappá válik.

A régi világ mókái lesznek itt felelevenítve: zsákbantutas, lepény evészet, kiegészítve Gyoma és Endrőd tisztviselő karának fottball játékaival. A sok-sok érdekes műsorszámok biztosítják, hogy a tömör program mindenki igényét kielégíti.

Az ünnepély fénypontjában a jegyzők országos hírű dalköltője Murgács Kálmán áll. Az este 8 órakor kezdődő dalest olyan összetételű, hogy az felül fog emelkedni a vidék bármelyik hasonló estjétől.

Murgács országos hirneve csak biztosíték, hogy a délutáni bohózat után a lelket felemelő esti program mindenkit kielégít.

De mindenki szeretettel vár is a rendezőség, mert az itt adott fillér jótékony fil ér lesz, hogy sok-sok jegyzőárva könnyelt felszárita.

Az ünnepélyvel kapcsolatosan tartja évi rendező közgyűlését a Vármegyei Jegyzői Egyesület is.

**ELKAPTA A GÉP
LENDITŐKEREKE
A GÉPÉSZT**

Majdnem halálos végű szerencsétlenség történt f. hó 1-én. Kiss Lajos gépész kezéből a lendítőkerék elkapta a rongyot, mire a nyugtalan és mindég kapkodó Kiss Lajos a rongy után kapott, majd azt ráncigál-

**A „HOMBÁR” SZÖVETKEZET
megkezdte a
magtisztítást.**

Mindenféle vetőmag tisztítását a legtökéletesebb „PÉTKUS” rendszerű rostával 3 %-ért végzik.

ni kezdte. Hogy magától, vagy a forgás által, — azt megállapítani nem lehetett — a rongy a kezefejére hurkolódott és a másik pillanatban már Kisst a levegőben pergett. A gépnél tartózkodó Kiss Benjámint fellelős gépész a szerencsétlenség pillanatában a szabályozóhoz ugrott és azonnal megállította a gépet, s így sikerült a nagyobb szerencsétlenséget megelőzni.

Kiss Lajost a gép, a gyors megállás ellenére is 10—12-szer vitte körül.

Első segély-nyújtás után a gyulai kórházba szállították, Kisst, s ott megállapították, hogy a két karja öt helyen tört el és fején is több zúzódást szenvedett.

**Gazdát cserél a
gyomai Apolló
mozgó**

A már évek óta kulturbotrányra dagadt gyomai mozi ügy végre lekerül a napirendről. Értesülésünk szerint egy tőkeerős vállalkozó tárgyal a mozgósínház átvételéről, akinek a személye is garancia lesz, hogy a Gyoma lakossága kulturigényeit szolgálni hivatott mozi nem lesz az a bizonyos nyeszlett róka, amelyikről a jog tulajdonos és a bérlő a mesebeli két bört akarja lenyuzni.

**Elmarad az aug. 9-i
sportünnepély.**

Folyó hó 9-ikére tervezett nagy sport ünnepély közbejött több akadály miatt elmarad. A két egyesület vezetősége annak megrendezését folyó évi szeptember 6-ára tűzte ki. A nagy előkészületek már is folynak, és hogy annak sikere teljes legyen, a vezetők mindent elkövetnek. Szeptember 6-ikára a mindenki készüljön fel és ott legyen a nagy sport ünnepélyen, mert kellemes és olcsó szórakozásban lesz része a m. t. közönségnek. Különböző finom ételekről italokról, finom süteményről, szórakoztató kabaré előadásokról, szép futball mérkőzésről, reggelig tartó táncról, jó magyaros zenéről és sok minden másról, ami kedves és jó lesz a n. é. közönségnek, a két egyesület vezetői gondoskodnak. Csáky.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszerár tart szolgálatot.

Személyi hír. Dr. Vince Endre községi ügyvezető orvos augusztus 5-től — 19-ig szabadságon lesz. Távollétében dr. Bartha Gusztáv orvos látja el a rendelést.

Méhészek figyelem! A Méhészkör értesíti tagjait, hogy f. hó 9-én vasárnap d. e. a publikáció után minden méhészt fontos ügyben jelentkezzen Kató Lajos jegyző irodájában.

Megnyílt Békésen a reálgimnázium fiúinternátusa. Teljes ellátás, mosás havi 50 P-ért. Jelentkezési határidő f. hó 25. Bővebb felvilágosítást Berentes Lajos gimn. igazgató ad.

A gyomai ág. h. ev. egyház augusztus 2-án nyílt árverésen kiadta 3 évre a 8 k hold zsellérföldjeit évi 14.5 q. búzáért haszonbérbe. Utóajánlatot lehet tenni augusztus 15-ig.

Békéscsabáról 18 aratómunkás aratott Ausztriában, akik az ellátáson és utiköltségen kívül 67 pengő 33 fillért kerestek tisztán. Nagyon meg vannak elégedve.

Az erdélyi magyarok Petőfinék szobrát állítanak Segesvárott.

Vásári hirdetés. Gyoma községben a legközelebbi országos vásár 1936. évi augusztus hó 14, 15 és 16-án fog megtartani és pedig: augusztus 14-én pénteken hasított körmű állatfelhajtással, augusztus 15-én szombaton lóvásár, augusztus 16-án vasárnap kirakodó vásár. Az állatvásárra szabályszerűen kiállított marhalevéllel mindenfajú állat felhajtható, — eladásra nem szánt. szekerbe fogott állatok szintén csak szabályszerűen kiállított marhalevéllel bocsáttatnak a vásártérre. Minden sertésről, juhról külön-külön marhalevéllel állítandó ki. Iparosok, kereskedők iparigazolványaikat felmutatni tartoznak. Előljárásság.

Öntöző bemutató Cegléden. Az Alföld legnagyobb problémája az öntözés kérdése. Szélsőséges alföldi időjárás évről-évre nagy károkat okoz a magyar mezőgazdaságban. Ezt akarja kiküszöbölni az öntözés. A magyar Öntözési Tudományos Társulat rendezésében Cegléden kerül először bemutatásra az Alföld öntözésének különböző megoldása. A szakelőadásokkal tarkított bemutatót augusztus 30 és szeptember 6-án tartják meg a Ceglédi Napok alkalmával, az ottani európai hírű Unghváry kertészetben. Mindkét nap filléres gyorsok és 50 százalékos menetdíj-kedvezmény. Mindenkit, gazdát, gyümölcsstermelőt egyaránt érdeklő probléma bemutatása iránt országsszerűen nagy az érdeklődés.

A következő héten kerül sor a szegedi játékok harmadik nagyszabású és egészen különleges eseményére, a János vitéz első szabadtéri bemutatójára, páratlanul gazdag, mesészerű külsőségek között. A Bizáncot 8-án, 9-én és 11-én adják elő, a János vitézt 14-én, 15-én és 16-án. A János vitéz előadásaira is megfelelő filléres ünnepi vonatokat indít a Máv, de ezenkívül is feláru kedvezmény áll a vendégek rendelkezésére, akiket Szeged előzenyén és nagy szeretettel vár ünnepi eseményeire. Lakásról a játékok irodája készséggel gondoskodik nemcsak szállodákban, hanem kényelmes kintűnő magánlakásokban is 1.50 pengő, 2, és 3 pengős árért. Az állomásokon lakáshivatali kirendeltségek állanak az érkezők rendelkezésére.

Milyen a tükéletes stadion? A sportépítész legérdekesebb kérdéseit világítja meg kiváló építészirónk, dr. Bierbauer Virgil a TÜKÖR most megjelent augusztusi számában, amely eddigi számainak olimpiászi cikkei után ezzel a gazdagon illusztrált nagyszerű tanulmány-nal kapcsolódik bele az Olimpiász mindenkit érdeklő eseményeibe. De fokozott érdeklődésre tarthat számot ma, amikor a világ érdeklődése Berlin felé fordul, Erényi Gusztáv kitűnő cikke a régi Berlin életéről. A világ tulsó feléről, Indiából küldött pompás tanulmányt nagy hírű művészettörténésztünk, Felvinczi Takács Zoltán, a TÜKÖR ázsiai nton levő munkatársa. Az irodalmi szó-rakozásról ebben a számban élő írónk legjobbjai gondoskodtak: Hevesi András, Illyés Gyula, Karinthy Frigyes, Nagy Lajos, Szász Károly, Tamási Áron, Török Sándor, stb. Kü-

lön ki kell emelnünk még Moravék Endre terjedelmes tanulmányát a római birodalom multjáról és jelenéről, valamint Mihályi Ernő mélyen járó ismertetését a keresztény magyar művelődés évszázados várjáról: Pannonhalmáról. Népszerű rovataiban ma is a magyar szellemi élet tükrét nyújtja a TÜKÖR, s szebbnél szebb fényképeivel, rajzaival, rejtvény-pályázataival méltón szolgálja olvasóit, az egész magyar művelt középosztályt.

A Gyomai Ujság előfizetői kiadóhivatalunkban különleges feltételekkel rendelhetik meg lapunkkal együtt a Franklin-Társulatnak ezt a nagyszabású folyóiratát. Kiadóhivatalunk az együttes előfizetésről készségesen nyújt felvilágosítást és kombinált előfizetés esetén is biztosítja olvasóinknak a TÜKÖR értékes díjakkal jutalmazott pályázatainak való teljesjogu részvételt.

„Pápa“ cigaretta a Pápai Hét alkalmával. A m. kir. Dohányjövédék központi igazgatósága a Pápai Ünnepi Hét és kiállító rendezőbizottságának kérelmére elhatározta, hogy a Pápai Hét alkalmával egy teljesen új minőségű cigarettát hoz forgalomba. Augusztus közepétől a pápai hét végéig kapható az összes dohánytözsdekben. A cigarettákon „Pápa“ felírás lesz, mint a cigaretta elnevezése és azt a város cimere díszíti. A dohányjövédék központi igazgatósága a Pápai Ünnepi Hét alkalmával a pápai Dohánygyár útján maga is kiállít és ezen célra a rendezőség egy külön termet bocsát a Dohánygyár rendelkezésére. A Dohányjövédék ez alkalommal bemutatja a hirneves pápai szivarok gyártási módját.

Fekete bárányok városa. Ez a címe annak a rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikknek, amely Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás cikket, remek olimpiai képeket és nagyszerű folytatásos regényt talál az olvasó a legnépszerűbb magyar képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A Délbáb olimpiája. A berlini olimpiáról feltűnően érdekes képeket közöl a Délbáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, pompás színházi beszámolókat, filmrovatot, novellákat és több mint száz képet közöl a kitűnő színházi képeslap. A Délbáb egy száma 20 fillér.

Eltűnés. A budapesti főkapitányságon bejelentették, hogy a gyomai származású Kauders Aladár (Kauders Dávid szobafestő fia) 9 éves Gyuri nevű fiával együtt eltűnt. Hátrahagyott bucsulevelében megírta, hogy fiát is magával viszi, mert nem tudja kire hagyni.

Anyakönyvi hírek

Gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. július 30-tól augusztus 5-ig a következő bejegyzések történtek:

Születtek:

S Juhász Sándorné Pap Aranka leánya Aranka ref., Ádám Sándorné Kocsis Mária fia Lajos ref., Gál Imréné Putnoki Vilma leánya Eszter ref., Vaszkó Imréné Froyó Julianna leánya Eszter rk.

Házasságot kötöttek:

Kovács László és Biró Margit.

Meghaltak:

Bodor Mária 10 hónapos rk., Kun Eszter 56 éves ref., özv. Szujó Györgyné Szilágyi Katalin 81 éves rk., Sós Imre 5 hónapos ref.

A gyomai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság. 1353/1936 tkvi. szám.

Árverési

hirdetmény-kivonat.

Vad Elek végrehajlatónak K Tóth József (nős Oláh Veronával) végrehajtást szenvedő elien indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 525 P. tőkekövelés és járuléka behajtása végett a gyomai kir. járásbírósa területén levő Gyoma községben fekvő, s a gyomai 4870 sz. belétben A. + 3-4 sorsz. 8469/5 hrsz. 7 hold 800 n.-öl, 8469/6 hrsz. 7 hold 800 n.-öl, területű Zsófia Major gazdaságban fekvő szántónak végrehajtást szenvedett nevén álló 11/24-ed részére 1753 P 40 fillér kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1936. évi augusztus hó 17 napján d. e. 9 órakor a tkvi. hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árvereini szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908: XL. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígért sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: XL. 25. §.).

Gyoma, 1936 évi apr. hó 24 napján Dr. Molnár s. k. kir. jbiró.

A kiadmány hiteleül:

Láng jb. díjnok.

Publikáció

A „HOMBÁR“ szövetkezet elvállalta a Hofherr-Schranz-Clayton-Schuttlerworth Magyar Gépgyári Művek r. t. képviselőjét és mindenfajta gazdasági gépeket, szerszámokat és ekevasakat tart a raktárában. Mielőtt ebbeli szükségletét beszerezné, kérjen ajánlatot a Hombár szövetkezettől.

Endrődön Kossuth-u. 21 szám alatt 327 n.-öl telken lévő, még 14 évig adómentes ujonan épült modern beosztású lakó ház eladó, esetleg lakás és üzlethelyiség kiadó. Értekezni bármikor a helyszínen a tulajdonosnál.

9 kat. hold 370 n.-öl tanya földi szántó megfelelő tanyaépületekkel kedvező feltételek mellett örökáron szabadkézből eladó. Felvilágosítást nyújt dr. Tardos Gáspár ügyvéd Gyomán.

Özv. Jantyk Mihálynénak Mezőtúr és Endrőd között Perespusztán 91 hold földje haszonbérbe kiadó: értekezni lehet Bula Andrásnál Polyák halomnál, vagy a tulajdonosnál Békésen.

Szántai Imre gyomai Jakos tisztelttel értesíti a község közönséget, hogy szobafestő mesterséget megkezdte, kéri a n. é. közönség szives pártfogását. 2-2.

2 pados szoba, konyha és mellék helyiségek szeptember 1-re kiadó Gróf Tisza István út 2 sz. 3-3

Ceglédi István II. ker. Báró Eötvös József út 11 számú háza eladó. 3-3

Özv. Kocsis Gergelyné szül. Dancs Eszter gyomai születésű okt. szülész-nő és masszírozó lakik Gróf Tisza István u. 20. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri. 3-3

Eladó egy új konyha berendezés kedvező fizetés mellett Bodon Béla és Szabó Lajos épület és butor asztaloknál Atilla út 16 sz. 2-1

Özv. Papp Zsigmondnének a Ke-sejösön egy fertály, a bánomkertben egy hold szántó földje eladó. Négy és fél fertály tanya földje haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Rákóczi u. 14.

Kitűnő zamatu rízing bor literenként 56 fillérért kapható Kerekes Károlynál. —20

heőpapi Pikó Béla földbirtokos gyomai gazdaságába befogad egy első bérést a következő évi bér ellenében: 23 mm. búza, 4 mm. árpa, 42 kg. szalonna, 25 kg. só, 42 pengő, 1 hold tengeri föld, 150 n.-öl vetemény föld, 1 pár csizma, sertés tartás, lakás, tüzelő, 10 liter petróleum, baromfi nevelésért haszon részesedés. Csak állatot szerető, mezőgazdasági munkához értő egyének jelentkezzenek.

Mahagóni ebédő, diófa háló és fehér konyhabutor elköltözés miatt olcsón eladó. Megtekinthető Kossuth L. u. 48 sz. 2-1

Márton Mihály 2 fertály tanya hely földje, a mezőberényi országút mentén haszonbérbe kiadó. — Kossuth Lajos út 40 sz. alatt. 2-2

Klein vendéglőben állandóan frissen csapolt Proféta-sör kapható. 1-1

Figyelem! Felhívom a házi nsszőnyök figyelmét, hogy hosszú kísérletezés után sikerült egy új fajta faszen üzelésű tüzhelyet készíteni. Az új tüzhely szabályozható, és eddig nagyon bevált. A tüzhely három kivételben rendelkezhető meg, Herdy Ferenc géplakatosnál — Kossuth L. u. 2-1

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON. Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.30 P, Fél évre 2.60 P, Egész évre 5.20 P.
 Befizetések postacsekken:
 „Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.
 Lapzártá csütörtök este 6 óra.
 Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 „HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
 Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
 Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Eicsépeletünk

Egy hónapig tartott a cséplés. Hosszú, kemény hónapja volt ez a cséplő munkásoknak. De talán még sohasem végezte a munkásságunk ehhez hasonló jókedvvel ezt az inszakító robotot, mint most. Búgott a cséplőgép és ebben az egyhangú muzsikában az emberek is már gépiesen végezték a munkájukat, miközben sűrű egymásutánban vastagon folyt az „élet”, a magyar paraszt aranyvalutája, a kiváló sikerű búza.

Acélos kézzsoritással köszöntjük a magyar kisgazdát, aki boldogan váltogatja a gép farránál a zsákokat és alig volt közben ideje a kiszámításra, hogy 11, 12 vagy 13 maggal fizetelt-e a búzája.

Köszöntjük azt a magyar kisgazdát, azt a magyar állampolgárt, aki, amikor az első szeker búzáját behozza, azt azonnal eladja, hogy az adóját kifizethesse az árából. Ő nem spekulál, ő nem kunyorál halasztásért — hátha addig teljebb menne a búza ára — ő elad annyi búzát, amennyiből kifutja az adót — és fizet. És erre őt nem az egyik-másik adóközeg tulbulzgo figyelmeztetése sarkalja, hanem az ő becsületos polgári gondolkozása ösztönzi rá. Ha van termése, tudja ő a köteleességét és fizet. De sok nagybirtokos és nagyjövödelmü ember tanulhatna a kisgazdánktól adómorált!

Ugyanolyan meleg kézzsoritással köszöntjük a mezőgazdasági munkásainkat, akik másfél hónap alatt learatták és eicsépeleték a gabonát. Az ő munkaverejtékük teszi évről-évre lehetővé, hogy az Isten áldása a mindenki részéről hozzáférhető kennyérré válják.

Elnémultak a cséplőgépek. Megkezdődnek az őszi vetés munkálatai. Az ideiaratás sem hozott minden gazdának teljes örömet. Csak a jó táperőben lévő és alaposan megmunkált földbe vetett jó magtól várhatunk kifogástalan minőségű búzát. Ez a három nagyos fontos tényező az embertől, a gazdától függ — a többi a jó Isten végzi el. W.

AUTÓKARAMBOL GYOMÁN

Könnyen végzetessé válható autószerencsétlenség történt csütörtök délután Gyomán, a gróf Tisza István utca és a Kossuth Lajos utca keresztezésénél. A békéscsabai Berger és Lipschitz cég teherautója, mely a megengedettnél nagyobb sebességgel haladt a gróf Tisza István uton, nagy erővel rohant bele az ugyancsak békéscsabai Brüll és Deutsch cég személykocsijába, amely a vasut felé haladt.

Az összeütközés ereje a jóval könnyebb személyautót

messze ellökte, s azt a felborulástól csak a villanyvezeték egyik oszlopa mentette meg, amely ezáltal maga is erősen megrongálódott. A személyautó szélvédő üvege összetört, hosszlépcsője leszakadt. Mindenesetre örömmel regisztráljuk, hogy az utasoknak, — akik között két gyomai hölgy is helyet foglalt, — az ijedtségen kívül más bajuk nem történt.

A csendőrség a felelősség kérdésének megállapítására az eljárást megindította.

Olympiász

A berlini stadion büszke diszárbcára eddig hétszer lendült fel a piros-fehér-zöld lobogó. Hétszer csendültek fel a hatalmas arénában nemzeti imádságunk akkordjai, öt világrésznek, öt világrész megjelent képviselőinek hirdette a magyar sportolók, a magyar nemzet dicsőségét.

Ebből a hét győzelemből különösen egynek: a Csik Ferenc győzelmének örvendünk nagyon, mert ez több volt, mint a magyarság győzeme, több volt mint Európáé: ez a fehér faj győzelmé volt! Ez volt az a győzelem, amelynek az ame-

rikai jenkik ott, a fellobogózt arénában jobban örültek, mint azoknak az amerikai olympiai bajnokságoknak, amiket Owens, — a néger — szerzett meg.

Tökéletos, szép ünneplés volt a Csik Ferié, akinek most mi is, a torkunkban dobogó szível szoritunk gondolatban kezét.

Mindössze azt szeretnénk, ha a fehér fajnak ez a szolidaris érzése, az egymásra utalságnak tudata, nemcsak a sportban, hanem másutt is meg tudna nyilvánulni. A szűkebb, az európai határokon belül is. H. E.

Az augusztus 9-iki nagy ünnepnap Endrődön

Már jó pár nappal előbb lázas sürgés-forgás jelezte az endrödi község házán, hogy annak jegyzői és tisztviselőikara nem közönséges ünnepély megrendezésén fáradozik. A még rövid ideig való itteni működése alatt is már minden nemes cél érdekében bátran sikraszálló és tettrekésznek megismert főjegyzőnk volt a nagyszabású ünnepség megrendezésének tervezője. És a terv nagyszerűen valóra vált, gyönyörűen sikerült és merem állítani, hogy az

ünnepség minden résztvevője jól szórakozott, mulatott velünk együtt és hogy arról mindenki kellemes emlékekkel távozott.

Nagy ünnepnapunk volt ez nekünk endrödieknek, már azért is, mert Békésvármegye Jegyzőegyesülete, a Jegyzők Országos Egyesülete, — amelyet Tury Sándor központi titkár — és az Országos Árvaház Egyesület, — amelyet Komoróczy Péter Árvaház egyesületi főigazgató képviselt — továbbá 36 jegyző és a vármegye alis-

pánját és tisztikarát képviselő dr. Sorbán Jenő főszolgabíró részvételével f. évi rendes közgyűlést Endröd községben tartotta.

A közgyűlést fél 11 órakor Vertán Emil körösladányi főjegyző, az egyesület ügyvezető alelnöke nyitotta meg s megnyitójában az Egyesület utolsó 6 év alatti válságáról, majd az elhalt kartársak elparentálása után elnöki előterjesztésében a normálistátus, lisztforgalmi adó, forgalmi adórészesedés, szegényügygel és még más a községek és jegyzők életével kapcsolatos sürgős problémákkal és sérelmekkel foglalkozott.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró a vármegye és járás nevében üdvözölte a közgyűlést és annak hangsúlyozásával, hogy a jegyzőket a közigazgatás alapilléreinek tekinti, — ígérte, hogy sérelmeik orvoslását illetékes helyen sürgetni fogja.

Harsányi László, községünk kiváló és már is közszeretetének és megbecsülésének örvendő főjegyzője, mint egy igazi községi főjegyzőtől elvárható — hiszen ez írja elő és határozza meg cselekvési körüket és határait, ez áll utjában, akadályozza, vagy serkenti nehéz, küzdelmes munkájukban — és magasszárnyalású és nagy szakértelemmel kidolgozott előadásában annak megújítását, felfrissítését sürgeti.

Komoróczy Péter az Országos Árvaháznak a nemes cél érdekében kifejtett, de roppant nehéz és küzdelmes munkásságát ismertette és kérte az Egyesület tagjait, hogy ebben a munkásságban őket támogassák. Mementóul egy megrázó esetet is felhozott, amely szinte a sors iróniája, bosszuállása volt. Nevezetesen: egy községi jegyzőt az árvaház támogatására kért, aki a kérelmet ridegen visszautasította. Kevéssel ezután a könyörtelen kaszás elszólitotta az élők sorából. Árvája és özvegye minden támogatás nélkül maradt s az Árvaház — mint mindenkor — csak a legnemesebb célt szolgálva, nem a bosszuhoz folyamodott, hanem a lehető leggyorsabban nyújtotta feléjük segítő kezét.

Az egyesület tisztújítása során községünket — főjegyzőnkön keresztül — nagy öröm és megtiszteltetés érte, mert az Egyesület öt elnökévé választotta, Búszkék is vagyunk ezért rá! Alelnökké dr. Rigó Ferenc csorvási és dr. Molnár Béla békési főjegyzőket választotta meg a közgyűlés. Kiténtetés érte még dr. Gaál József kondoros-tanyai segédjegyzőt is, mert egyik jegyzői állást ő nyerte el.

A gyűlést az összes jegyzők és vendégek közös ebédje követte a Népházban.

S most következik a jegyző-árvák javára megrendezett nagy népnepély, amelyre a gyomai levante rezesbanda már a korai délutáni órákban nagy szóval hívogatta is a közönséget. Özönlőt is a nép a sport-pálya felé, ahol a szerencsehalászon kezdve szépségversenyben, világpostai levelezésben vehetett részt. Atlétikai verseny, football-mérkőzés, zsemleharapás, stb. műsorszámok szórakoztatták a közönséget. A rivális községek közül most is Gyomát üldözi a balszerencse, mert községközi csapata is 2:0 arányban vereséget szenvedett az endrődi községköziaktól. Ezen szórakozások közepette mult el feltűnő gyorsan a délután.

Eljött hamar az este 8 óra is és Kovács Etus prológja után a hangverseny. Ha itt hiba akadt a sorolás körül, — abban aztán már én vagyok a vétkes, s e nagy vétkem be is vallom, nehogy Etuskát meg-rágalmazzák. Nem tanultam meg sugni, lámpalázam volt, pedig Kálmán Bácsival akkor már koccintottunk vagy háromszor a kulisszák mögött, de úgy látszik, még vagy ennyiszor legalább kellett volna. Bánom is, hogy nem tettem, Etuska bizonyosan nagyobb sikert aratott volna! Majd más-kor kiköszörülöm a csorbát, kárpótolom magam az elmaradt koccintásokért.

Ezután jött Kálmán Bácsi (Murgács Kálmán) jó élesre köszörült torokkal és gyönyörű dalaiival, előadásával ismét meghódította az endrődi közönséget. De hiszen kinek a szive ne indulna meg, kit nem ragadna magával a költői gondolat és érzés, amikor a „Édesanyám ablakára rászállott a bánat“, „Amikor én fehérhaju öregasszonyt látok“, „Körösz-turi nagy vásárból“, vagy „Szóke Tisza haragjában megárad“ c. nótát hallja, vagy ki ne kacag-na vele. kinek nem szökkene magasra jökedve, ha a „Jege-

nyefák, jegonyefák“, „Anyós-nóta“. „Galamb játszik a pár-jával“, „Mindig mondtam, veszedelmes a lány“, meg a „Molnár csárdás“ jön sorba. Együtt szomorkodtunk, együtt kacagtunk, együtt énekelünk vele, éreztük, amit ő. Magával ragadott bennünket, erről nem tehetünk, mert nem állhatunk ellent neki. Nagy sikere volt. Mindig emlékezni fogunk rá és nagyon várjuk, hogy hamarosan daloljon nekünk megint, addig is hallássák csalogányi hangját újabb, ezután szerzen-dő nótái.

A jó Isten sokáig éltesse!

Négy ízben dalolt Murgács, közben Stefán Béla melodrá-mával Kappel Károly és Föl-földy Béla kitűnő zeneszámok-kal, Harsányi László ötletes, aktuális és szellemes konferan-szával — Makai (Raskó) Jós-kának az egyenes és görbe vo-nal közötti viszonyról való né-zete — (Az ő lakása, meg a községháza között nem a piac-téri egyenes, hanem a „Domb-szöveg“ érintő kanyar a legrö-videbb út). stb.-ek. Kovács Pa-li és Pintér Lajos tréfás jele-neteivel szórakoztatták a köz-önséget s Komoróczy Péter főigazgató zárószavával befeje-ződött az ünnepély.

Azután általános táncmulat-ság következett reggelig, szabad ég alatt, a csillagos, holdsuga-ras nyári éjszakában. Nagyon szép volt! Nagyon jó volt. Tel-jesen meg voltunk elégedve mi is, fiatalok.

De hát a többiek sem busla-kodhattak Kálmán Bácsi meg Imre bácsi szárazfájának hang-jai mellett, vagy ha igen, hát jól esett nekik.

Reggel hétkor jött a társze-kér. haza kellett menni.

Hát így volt! Uhu.

A talaj árja

A növények viz nélkül meg nem élhetnek és mégis azt lát-juk, hogy milyen gyökerező nö-vények pl. lucerna, a fás növé-nyek, a legnagyobb szárazságot is állják. Különösen feltűnő, hogy városokban aszált közé-ékelt fák is szépen diszlenek, pedig nem is öntözik azokat. Ezek a talajvizből, a talaj ár-jából veszik a szükséges táplá-ló nedveket.

A talajviz nem tiszta viz. Rendszerint oldva tartalmaz növényi táplálóanyagokat. A ta-lajviz nem is marad egy hely-beu, állandóan mozgásban van, a talaj rétegződése szerint las-san folyik a talaj árja, a mé-

TÁRCA

Pendelizés.

Írta: BERÉNYI DÁNIEL

Apatkó-ivelésű Holt-Körös zölde mezőfélkört fog közre, melynek neve: Fűzfászug. Nevezetessége: fűzfát emberemlé-kezet óta jótételek sem látott rajta. Aminthogy az innenső oldalon elterülő Kenderzug ne-vű gyümölcsösben sem termel-nek kender. Legalább is Esz-teró Imre bácsi, aki már het-venéves és husz esztendeje töl-ti be a két említett zugban ke-rülőcsöszzi hivatását, sem fűzfára a Fűzfászugban, sem kenderre a Kenderzugban véletlenül sem bukkant. De a zugi elnevezé-sekben gyakorta fölfedezhetők ilyen ellentmondások, melyek-nek magyarázata régmúlt idők-be nyulnék vissza.

A fűzfászugi Holtkörös halbó és békagazdag. Potykák, kára-szok, különféle keszegek, sügé-rek evickélnek, süllők, csukák, harcsák marják, falják benne egymást nagyszámban. Olykor mocsári teknősbékák nyújtják fel orrukat a víz színe fölé le-vegőért. Vonagló uszással vizi-siklók siklanak át egyik oldal-ról a másikra. Rák is tenyészik be tizezerszám. Iszapja kelle-metesen, yagy utálatosan — ki-

nek milyen a gusztusa — süp-pedős, de hasznosan megszívja a fürdőző öreg testeket. A víz szélét kétoldalt sás, káka, vizi-liliom, gyékény, nád szegélyezi, melynek megalomániás hajla-dozása hullámaival nagy szél-ben a tengert utánozza.

A patkó görbületénél a Holt-Körös vize roppant mély. Hoz-záértő és tapasztalt emberek véleménye szerint feneke sincs. Közvetlenül a tengerrel áll egy titkos csatornán át összekötte-tésben, mert: „itt vót az ör-miny, meg a főrás is itt bugyog fel egy jukbul.“ Ennek a né-zetnek leghiteltérdemlőbb, agya-furt hangadója Eszteró Imre bácsi.

Katona Jós-kát, az erejéről, ügyességéről, lóditásairól és nagy mérgéről megyszerte is-mert, Amerikát-járt orvhalászt bosszantotta az éfféle gyermek-ded lefetyelés. Feneketlen? Egy világlátott ember tudja, hogy a tengernek is van fene-ke, nemhogy egy kis szennyes pocsolyának. Le akarja rom-bolni a feneketlenség legendá-ját, azért csónakba szállt és azon a pár négyzetméternyi te-rületen, melyről Eszteró Imre bácsi legkiváltságosabban erősít-tette a fenékhányt, többször is lenyomott a vízbe egy hosszú póznát. Mindenütt elérte vele

a fenekét.

Megpihent a koraószzi szél-csend, a levegő langyos, a víz tükörsima, zöldesen csillámló, csak a csónak himbalódzása ver rajta gyűrűző hullámokat és harmonikás ráncolódással fi-gurazza ki Katona Jóska tagba-szakadt alakját, amint kihuzza belőle a hosszú póznát. Iszapos végétől a vízvonaltig karolta a rudat. Fitymáló hangon, fog-hegyről átkiállította a parton álló Eszteró Imre bácsihoz:

— Ötödél!

— Öl?..

— Afekit!.. Róf!..

— Nem lehet a! A nagy hal-tul nem megyen lejjebb a rud, amék ott fekszik a jukon!

Eszteró Imre bácsi alacsony természetével, de annál hosszabb botjával súlyos nyomatékat adott a közmondásnak. Rézsut maga elé támasztotta, vékonyabb végét a vizszéli puha agyagba szurta, barna, ráncos kezefejét a bot furkós végére rácsomóz-ta, borostás állát kezefejére nyomta, aztán a bajusza, meg az orra látszott. A szeme nem, mert orra közepénél mingyári a kalap karimája következett. Titok, hogyan látott ki mégis Eszteró Imre bácsi csajlaszélű kalapja alól, melynek eredeti-leg fekete posztója negyedszá-zados zsirtartalma folytán sö-

tétzöld, barna és lila színekben, valamint árnyalataikban fluo-reszkált. A kalapon kívüli ken-dervászong és bógatya, koc-kás mellény, kostók-dohány-zacskó, meg szíjjbockor alkot-ta Eszteró Imre bácsi nyári ruházati felszerelését. Kaniku-lában lekerült róla a kockás mellény, lábáról a szíjjbockor, novembertől kezdve felhuzta a nadrágot, csizmát, lajbit, de-cembertől a bárányszőr-bundát, melynek földigérő alját hosszú botjával tartotta föl. Így járta kerülőutjait, hivatalos ember-hez illő komolysággal.

— Nincs feneke, ha mon-dom! — kiállította vissza. — Itt, a kanyarnál van a nagy mijig!.. A nagy hal pedig har-csa, deakkorát még te se pen-deriztél ki a vízből, Jóska! Sokszor hallom hódvilágos es-tenden rettenetes csobogását, mikor kerülőre fordulok, a nagy hal pedig odalt, hogy vízet en-gedgyen fel a jukbul.

— Hogy nem fogtam? — förmedt vissza a csónakból az orvhalász.

— Nem hát!

— Kilencven kilós vót a lei-nagyobb Meg a pipám is benne vót a pendelben, mert mi-előtt hozzáfogtam vóna, pipáltam. Hát nem beleesett a víz-be?.. Uccu! Összeszedtem a

lyebb pontok felé, ezért lehet növényi élet ott is, ahol hosszabb ideje nem volt eső.

De másik mozgási iránya is van a talajviznek. Ha sok a csapadék, ez a talajban lefelé mozog, ha pedig kevés a csapadék úgy különösen szárazabb vidéken párolgás folytán a talajviz felfelé szívárog és a benne oldott növényi táplálóanyagok a víz elpárolgása után a feltalajban felhalmozódnak. Ha káros sókat is tartalmaz a talajviz, szikszó virágozhat ki a talaj felszínén.

Ha azonban sok az eső, akkor fordítva, lefelé halad a víz. A szénsavval telített esővíz jól

oldja a talajban lévő növényi táplálóanyagokat és azokat lemossa az altalajba, a talaj árjába. Ezért szegények, soványak a csapadékdús vidékek talajai.

Ezidén nálunk is sok volt az eső, nemcsak tavasszal, de nyáron is, ez a sok csapadék pedig kimosta, kilugozta a feltalaj kész növényi tápanyagait. Ennek következtében a növények, különösen fejlődésük kezdetén, nem találnak majd elegendő könnyen felvehető táplálékot. A trágyázásra ezidén tehát nagy gondot kell fordítani és minthogy könnyen felvehető táplálóanyag csak műtrágyákban van, a műtrágyázás ebben az évben el nem mulasztható.

Országos vásár Gyomán

Mire e sorok az olvasó elé kerülnek, az országos vásár már javában zajlik községünkben. A vásári sipok, trombiták zenéjétől hangos az utca, s az emberek arcán valami kedves, bizakodó derű árad el. Hogyne, hiszen hosszú esztendő óta ez az első eset, amikor úgy indulhat a vásárba, hogy ott vásárolni is tud, s a szomorú pénztelenség nem kényszeríti

a „nézdegélő” kellemetlen és háládatlan szerepére.

Derék polgáraink, akik a nélkülözést, szenvedést eddig némán tűrték, most — a hála érzetével eltelve — magukban befelé imádkozva rebegnek köszönetet az egek Urának, ki megáldotta esztendei munkásságukat.

Adjon az ég vig vásárt eladónak vevőnek egyaránt.

pendelt, sebesen utána eresztettem, oszt mikor kihuztam, nemcsak a pipa vót benne, hanem a nagy hal is! Nem hiszi kee?

— Nem! Mutasd meg innét a partrul, ha ember vagy!

Katona Jóskának nem kellett egyéb. Hogy ez a kis vén töpörtyű nem hisz neki. Kievezett. A parton megoldta izákját, kirázta belőle fondorlatos csomókba kötött pendelhálóját és kibogozta.

— A pipádat előbb lökd bele! Ide, e!

— Belőköm.

Kivette szájából a kinaezüst kupakos, valódi barna selmecit és oda hajította, ahova Eszteró Imre bácsi feketés vakarcs ujja mutatott. Ugy négy méterre a parttól. Ott van a feneketlen forrás. A víz kottyant, a pipa szárának csigavonalas mozgásával elmerült. Katona Jóska leveitette a csizmáját, mellényét, bal csuklója fölé hurkolta a huzókötél végét, melynek folytatását karikákba szedegette a bal tenyerébe. Mikor a kötél végetért, következett a közép-pontján hozzászerelt, három méteres átmérőjű, koralaku háló. Puha, erős kenderfonalból, saját kötésű. Összefogva abból is jutott két, három vastag karika Katona Jóska bal

tenyerébe. Felemelte az egészét. A háló úgy lógott kezében, mint egy marokra-fogott szoknya, melynek alján, köröskörű, ólomgombok fityegnek. A lábához legközelebb eső ólomgombot fölemelte és fogai közé vette. Mutató- és hüvelykujjával kiemelt egy szeletet a marokra-fogott, szoknya módjára lelógó hálóból és azt egy lendítéssel vízszintes helyzetben begörbített balkönyökére kanyarította. Jobbjával a szájából lelógó ólomgombos aljkötelet térde magasságában megfogta és a hálót, lábai előtt hímálva, tenyerébe szedegette össze. Föl-egyenesegett, balrafordult, majd nagy lendülettel jobbrakanyarodott és e közben ujjai közül simán, gyorsan, szemsoronként pergetve, eresztette ki a hálót, de ugyanakkor az ólomgombot is fogai közül. A pendelháló szabályos körbe feszülve csapódott a víz színére és alá-süllyedt. Pár másodperc alatt feneket ért. Katona Jóska a kötéllel megcsapkodta a vizet, majd huzni kezdte a hálót. Lassan, óvatosan, jobbra-balra riszálva. E közben Eszteró Imre bácsi felé morogta:

— Csak a pipa lesz benne. Egyebet nem érzek!

(Folyt. köv.)

Megállapították az építőipari munkások legkisebb munkabérét

Az iparügyi miniszterium által kinevezett munkabér megállapító bizottság f. évi június 8-án Szegeden tartott ülésén megállapította a szegedi ker. és iparkamara területéhez tartozó városokban és községekben fizetendő legkisebb építőipari munkabéréket. A bizottság ezen határozatát felküldte a m. kir. iparügyi miniszteriumba jóváhagyás céljából.

A m. kir. iparügyi miniszter úr a bizottság határozatát jóváhagyta és így az törvényerőre emelkedett. A jóváhagyó rendelet a Budapesti Közlöny 151. számában jelent meg.

Gyoma és Endrőd községek a III. bércsoportba tartoznak, itt a törvényesen kötelező legkisebb munkabérek a következők:

a) kőművesek és ácsok a fel-szabadulástól számított 2 éven belül 40 fill. óránként.

b) kőművesek és ácsok a fel-szabadulástól számított 2 éven túl 46 fill. óránként.

c) Férfi napszamosok 24 fill. óránként.

d) 16 éven aluli fiu vagy női napszamosok 20 fillér óránként.

Maximális munkaidő heti 54 vagyis napi 9 óra. A heti 54 órát meghaladó túlmunka teljesítményért a fenti bérekre 12 százalék pótdíj jár. Veszélyes és piszkos munkánál 20 százalék pótdíj jár.

A munkaidő pontos betartása és a törvényesen megállapított munkabérek fizetése, a súlyos büntetésekre való tekintetből is minden iparosnak igen fontos érdeke. B.

VASÁRNAP

Polgárháboru Spanyolországban.

Amikor a világháboru befejeztével fellépett gazdasági válság már Spanyolország felé is kinyújtotta polypkarjait, s lassan, de biztosan felborította a mindennapi élet egyensúlyát, a spanyol nép, — amelynek ez a ténykedése tulfutott temperamentumával magyarázható, — egyéb kiutat a bajokból nem látván, abban a hiszemben, hogy ezzel azután egyszerre jóra fordul minden, elűzte trónjáról koronás királyát.

Annak megítélése, hogy helyesen tette-e ezt vagy sem, nem tartozik reánk. Hiszen akhoz, hogy az ember erre nézve véleményt alkothasson magának, alaposan kellene ismernünk a spanyol népleletet. Azt azonban tudjuk, hogy kevéssel azután, hogy a trón körül megcsinálták ezt a tabularasa-t, s rájöttek, hogy ezzel a detronizálással egyáltalán semmit nem segítettek a bajokon, politikai életük teljes lelhargiába süllyedt. S itt kezdődtek meg a tulajdonképeni bajok. Moszkva, — a vörös Moszkva, — kihasználva ezt a lélektaniilag legalkalmasabb időpontot, nemkülönben azt a körülményt, hogy a spanyol polgárságnak öntudatos, nemzeti irányu szervezettsége nincsen, megkezdte aknamunkáját a polgári rend ellen. Előbb csak titokban, majd amidőn látta, hogy komoly ellenkezésre akciója nem talál, egyre nyíltabban. Ennek az eredménye lett

azután az, hogy a legutolsó választás során a spanyol szélső baloldal döntő sikert aratott, s szinte természetesnek kell találnunk, — (hiszen hasonló példával szolgált nekünk erre Károlyi Mihály,) — hogy a hatalmat a szélső baloldal a tulzók kezére játszotta át. És mindez szabályszerűen, törvényesen, az alkotmányosság sérelme nélkül történt, csupán azért, mert a polgárság sarkára állani nem tudott, — vagy pedig nemtörődömségből nem akart.

A büszke grandok, a nemes caballerók azonban most már kezdtek feleszmélni. Amikor látták, hogy szervezetlenségük, a közélettel szembeni passivitásuk micsoda örvény szélére sodorta országukat, megszólalt lelkiismeretük hangjára feltámasztották nemzeti öntudatukat, hazafias érzésüket, amikor ez a hatalmas, országokat mozgató erő Franco tábornokuk akciójában kiobbant, szívvel-lélekkel, egy emberként állottak a sárba tiporni szánt nemzeti lobogó alá. Azzal nem törődtek, hogy a madridi kormány tulajdonképen törvényes formák között, az alkotmány sérelme nélkül került uralomra, egyetlen céljuk volt csupán: kifüstölni Madridból azt a társaságot, amely magát a spanyol nép kormányának nevezi ugyan, valójában azonban nem más, mint az orosz szovjet ottani helytartótanácsa.

Ez röviden a története, az előzménye annak a véres testvérháborúnak, amely immár

ötödik hete dul az ibériai félszigeten, s amely testvérháborúnak állásáról — dacára a tejetlett technikának, — tiszta képet alkotni magunknak nem tudunk. Minden lap a saját pártállása, szájize szerint találja fel az ottani eseményeket az olvasónak, de mert ezekben a találatokban elsősorban az elfogultság dominál, megbízhatónak nem nevezhetők. Arra azonban, hogy a vörös kormány helyzete nem a legrózsásabb, főleg abból a tényből lehet következtetni, hogy a pácban levő madridi kormány érdekében megmozdult immár az internacionalizmus is.

Csak a legutóbbi napokban kaptuk a hírt, hogy Prága, az aranyos Prága, — amely Csehországnak névleg fővárosa ugyan, de hovatovább Moszkva előretolt hadállásának tekinthető, — 8 milliárd frank hadikölcsönt, segélyt szavazott meg a pácban levő madridi társaságnak, hogy az pozícióját tartani, megerősíteni tudja. Sőt, ezen tulmenőleg, — s ez a nemes gesztus itt kezd a humorba fulladni — elhatározták bizonyos cseh segélycsapatok kiküldését is...

Méltóztassanak csak elképzelni, milyen utolsó szalmaszál lehet a csehek sikraszállása, ha már a madridi kormánynak ebbe kell kapaszkodnia...

Miután mi a magunk részéről a béke hívei vagyunk, egész szerényen azt tanácsolnánk a madridi kormánynak, hogy ezt a felajánlott cseh segítséget nyugodtan fogadja el. A 8 milliárdos kölcsön kezelését bizza a csehekre, s ugyanícsak őket állítsa oda az ágyuk, puskák, s repülőbombák tüze elé. Ebben az esetben remélni merjük, hogy a háború Spanyolországban egykettőre befejezést nyer.

A dole puska — hore ruki lovagját ugyanis jobban értenek a pénzek elhezeléséhez, mint a harcászathoz. A pénzhez az étvágyuk megvan, a harcászathoz pedig — a legtekélyesebb felszerelésük mellett — csupán az egyéni bátorságuk hiányzik...

Levél a Szerkesztőhöz

Kaptuk és egyesek okulására közöljük a következő levelet:

Tisztelt Szerkesztő úr!

Kérem, legyen szives b. lapjában e rövid cikkemnek helyet szorítani, mellyel egy igaz magyarságot felelő emberek társaságát akarom a magyar imádság, a „Himnusz“ tiszteletére inteni. Kiváló tisztelettel:

Aláírás.

F. hó 11-én a Gyomai Kereskedő Ifjak Önképzőkörében a Berlinben folyó Olimpiász

hireit hallgattam. A 4x200 m. uszó staféta után, melyben a magyar versenyzők harmadik helyezést értek el, két világbajnokunk, L. Vinc és Csiknek bajnoki avatása volt. A három színű magyar zászló felrepült a főtribúnára és felzendült a nemzeti imádságunk, a himnusz, az egész világnak hirdette azt, hogy egy megcsontított, szegény hazának, Csónka-Magyarországnak acéloskarú fiai megtették azt, amit Amerika, a hatalmas Anglia és más nagyobb országok fiai nem tettek, nem tudtak elérni. Zen-

gett a himnusz a világűrön át és az Önképzőkör tagjai pipázva kártyával verték az asztalt, mert szívükbe tán nincs tisztelet a magyar haza iránt. Csupán csak egy fiatal ember állt „vigyázba“, ki nem szégyeli, — hogy magyarnak született, nem törődve társai mosolygásával, ki megérdemli, hogy nevét megemlítsen: Mónusz Gábor volt.

Magyarok! Ne felejtsetek e hazát úgy tisztelni, úgy szeretni, mint az édes anyátokat, mert ez a föld, mely felnevelt, amelynek áldott földje éltet és hantjával eltakar.

Az időjárás és a talajerő

A terméshozam, mint tudjuk az időjárás, a talajerő és a művelés (talajmunka, növényápolás) együttes eredménye. Tudjuk azt is, hogy ez a három tényező valamennyire pótolhatja egymást olyan értelemben, hogy pl. az időjárás kedvezőtlen esélyeit jóerőben lévő és jól munkált talajban a növényzet könnyebben elviseli, vagy csapadékosabb évjárásban a gyengébb föld is kielégítőbb termést adhat, tehát az ápolás hiányosságát ellensúlyozhatja a jó időjárás és a jó talaj. Legjobb eredményt persze akkor kapunk, ha az összes termelési tényezők a legkedvezőbb formában jelentkeznek.

A növénytaplálkozás nedves és száraz évjáratokban

A mostani évjáratot ország-szerint a bőséges tavaszi és nyári csapadék jellemzi, melynek következtében különösen a tavasziak, a kapások, rétek, a szántóföldi takarmányok általában jó termést adnak. Számtalan esetben rámutattunk már arra, hogy csapadékos évjárásban általában jó a termés, még a gyenge talaj is kielégítő termést adhat, mert a növényzetnek a bőséges nedvesség még gyengébb talajban is aránylagosan elegendő tápanyagot szállít.

Másként áll a helyzet száraz évjárásban, amikor a növényzet kevés talajnedvességre van utalva. Ha a talajban bőségesen van könnyen felvehető növényi tápanyag, akkor a növényzet csekély talajnedvesség mellett is könnyen táplálkozik. Ezzel szemben a sovány, kiszárolt talajban csak sok víz segítségével volna képes arra, hogy abból az élete fenntartásához a szükséges tápanyagot megszerezhesse. De mert száraz időjárásban erre lehetőség nincs, ezért a gyenge talajokon a növényzet a fejlődésében hát-

ramarad, csakhamar jelentkezik a tápanyaghiány, a fejlődés végül megakad, ami azután a kevesebb, sokszor nagyon gyenge termést eredményezi.

Mindezek egybevetéséből tehát arra az eredményre jutunk, hogy a szárazság ellen nagyon jó védelem a termés biztonság szempontjában a talajnak tápanyaggal való bőséges ellátása és minél szárazabb az időjárás, annál inkább szükség van a talajerő megfelelő gondozására, általában azokra az eljárásokra, amelyek a talaj tápanyagkészletét fokozzák.

A mostani évjárat után mik a teendők a talajerő szempontjából?

Ezek után már most rá kell mutatnunk arra, hogy az idei csapadékos évjáratnak a jövő évi termésre milyen hatása lehet. Az idei bőséges talajnedvesség és a tavasziakban várható jó termés a talaj tápanyagkészletét erősen igénybe veszi, a gyengébb talajokat valóságos kiélti. Ebből az a helyzet áll elő, hogy a jövő évben csak is a jóerőben lévő talajokon várhatunk kielégítő termést még gondos művelés és jó időjárás mellett is és földjeink különösen rá lesznek utalva a kedvező csapadékviszonyokra. Ha a csapadék-viszonyok nem lesznek különösen kedvezők, akkor a gyengébb talajokon a mostani csapadékos évjárat visszahatásaként a termés sikere nagyon is bizonytalan lesz, mert mint az imént jellemeztük, a gyengébb talajokat valósággal kiélti a mostani sok csapadék. Elejét kell tehát vennünk a termés bizonytalanságának azzal, hogy a mostani jobb termés által előidézett fokozottabb tápanyaghiányt alkalmas eljárásokkal pótoljuk. Ezek az alkalmas eljárások: a jó talajmunka (tarlóhántás, őszi mélyszántás, növényápolás, stb.) minél gondosabb keresztülvitele, melyek a talajban lévő nyers-

tápanyagok feltárását és a növényzet fejlődését elősegítik, de főként alkalmas a megfelelő trágyázás istállótrágyával, indokolt esetekben zöld trágyázással és mesterséges trágyafélékkel is. A talajban bőségesen kell legyen kész növényi tápanyag, hogy száraz időjárás esetén (hazai viszonyaink között ezzel mindig már előre kell számolni) a kevés talajnedvesség mellett is elegendő tápanyagot találjon a növényzet.

Az öntözésre berendezett gazdaságokról is tudjuk azt, hogy a fokozottabb vízhasználat eredményes, de csak akkor, ha a több terméssel kivitt nagyobb tápanyaghiány pótlásáról teljes mértékben gondoskodunk. Ha ezt elmulasztjuk, még öntözés esetén is csakhamar beáll a visszaesés és az öntözés hiábavaló lesz.

Az őszi kalászosok előveteménye mint tudjuk a pillangós takarmány. A korán lekerülő kapás és a talajt jó erő és szerkezeti állapotban visszahagyó egyéb növények (trágyás takarmány, olajosok, hüvelyesek.) Ezek a folyó évben mind erősen igénybe veszik a talaj tápanyagkészletét, ezek között a leginkább pótlásra szoruló nitrogént, foszfort és káliumot egyaránt. Az idén tehát fokozottabb mértékben fennáll a szükségése annak, hogy az őszi kalászosok alá adjunk foszfortartalmu műtrágyát, szükség esetén nitrogén tartalmat is, ennek egy részét ősszel, másik részét tavasszal fejtrágyaként. Homokos, sőt sok kötött talajon is e mellett a kálium pótlására is sokszor szükség lehet.

Az őszi vetésű pillangós takarmány növények, mint általában a pillangósok, mindig hálásak a foszfor és kálium tartalmu műtrágyák iránt. Nemcsak a termés mennyiségét fokozzák jövedelmezően, hanem fokozódik ezáltal a talajban a nitrogénygyűjtés is, a talajt tehát tápanyagban mindenképpen gazdagítják. Minél jobb termést adott az első vetemény, mely tehát a földet ezáltal, mint mondani szokás „meghuzta“, annál inkább szükség van a foszfor és a kálium hiány pótlására a pillangósoknál.

Az őszi mélyszántás elvégzése mindig fontos, de ez az idén még nagyobb jelentőséget nyer, mert mint tudjuk nemcsak a szárazság ellen nyújt hathatós védelmet, hanem elősegíti a talaj nyers tápanyagkészletének a feltárását is. A tavasszal belevetett növényzet tehát több kész növényi tápanyaghoz jut. Persze ez koránisem pótolja a tavasziak alá is az idén fokozott mértékben szükséges trágyázást.

Tóth Lajos
mezőgazd. kamarai titkár.

HÍREK

Gyógygyógyászati szolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógygyógyászati szolgálatot.

Kner Izidor emléke. Csendes síri nyugalomban is elki-siri Kner Izidort a volt munkásai hálája. A nyomda személyzet az iránta érzett megbecsülés és hála jeléül minden év augusztus 20 napján teljes számmal vonul ki sírjához, hogy lerojják kegyeletüket. Az első ilyen kegyeleti ünnepség augusztus 20-án lesz, ahol is a nyomdaipar egyik budapesti kiküldött fog a sírjánál beszédet mondani. Aki életében sok jót tett és barátja volt munkásainak, annak emléke élni és ragyogni fog.

Harsányi László endródi főjegyző rövid pihenésre Esztergom mellett egy erdei penzióba utazott el.

Berényi Dániel „Rianás” című regénye 200 gyomai és endródi előjegyzéssel indul hódító útjára. Gratulálunk a hatalmas helyi sikerhez, kívánjuk, hogy Berényi Dániel utja Békés vármegye városaiban és községeiben hasonló eredményre járjon.

Huszonhét békéscsabai gazda dunántúli tanulmányutrament

Anyák napja. Szent István napján aug. 20-án rendez meg az Országos Stefánia Szövetség gyomai 158 sz. védőintézete a Magyar Anyák napját. Az ünnepély a község házában lesz 11 órai kezdettel és annak keretében 4 gyomai, sok gyermeket szülő és felnevelő anya részvételével, illetve pénzjutalomban. Ezen helyen köszönettel nyugtázza a 158 sz. védőintézet Gyula város gazdasági hivatalának, védencai részére küldött 30 kg. hántolt rizs adományát.

Betörések. Eredeti betörő garázdálkodik Gyomán. A múlt héten egyik este dr. Neményi Honfi lakásába, valószínűleg a nyitott utcai ablakon át valaki bemászott és elvitte az orvos-tiszt-kardját és egyéb értékes ingóságait, köztük egy órát, melyet egy derbigyőztes Affy kutyája nyert az eb-kiállításán. Másnap Zalán Miklós százados lakását szerencsétlenné látogatásával a betörő, de itt megzavarhatták, mert csak a katonatiszt lovassági kardját vitte magával. A csendőrség a nyomozást megindította.

Sajtó kiállítás. A Ceglédi Napok rendezőbizottsága a vidéki sajtót szélesebb körű megismertetésére nagyszabású sajtó kiállítást rendez. A kiállítás, mely országos érdeklődésre számíthat a vidéki magyar sajtó seregszemléje lesz. A kiállítás lapunk is részt vesz, hogy a magyar sajtó fejlettségét dokumentálja.

A gyümölcsosztályozás és csomagolásról, a szőlőfürtök most fellépett betegségéről, a legjobb kajszinbarackfajtákról, a szeptember havi teendőkről, a kandirozott gyümölcs készítéséről stb. stb. ir „A MAGYAR GYÜMÖLCS” legújabb száma, melyből legújabb száma, melyből lapunkra hivatkozva egy alkalommal ingyen mutatóványt küld a kiadóhivatal: Budapest, IV. Gerlőczy u. 11.

Vértengerben a fuldokló ország. A spanyol polgárháború borzalmairól rendkívül érdekes megrázó képekkel illusztrált cikket közöl Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás cikket, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz képet talál az olvasó a népszerű képeslapban Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Szolnoki csillagtúra 1936. augusztus 23. A Középmagyarországi Automobil és Motor Club Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei osztálya 1936. augusztus 23-án, vasárnap országos csillagtúrát rendez Szolnokra, az osztály hősi halált halt első pilótaoktatója emlékművének felavatására. A csillagtúra célja Szolnok, Tisza Szálló. Nevezési díj 3 P. Minden beérkező gépjármű (automobil, cyclecar, oldalkocsis és szoló motorkerékpár és teherautó) vezetője és minden utasa megkapja a KAMC. díszes emléklakettjét. A KAMC. vándordíjat nyeri a legtöbb nevezővel befutott egyesület, tiszteletdíjat kapnak a legtöbb kilométert megtett egyesület, a legtávolabbról érkezett autó, oldalkocsis és szoló motorkerékpár és ez utóbbi utasa. Azok, akik messziről érkeznek célba, de mégsem nyerne tiszteletdíjat, vigaszdíjat kapnak. Szolnok, a Tisza és a KAMC. szeretettel vár minden autóst és motorost: a sok főlől összefutó kitűnő utak találkozásában.

Dr. Tóth Pál szarvasi országgyűlési képviselő kormányfőtanácsos lett.

Rothermere lord állítólag nagyobb birtokot akar vásárolni Magyarországon.

Sportprincédonnák. Ez a címe annak a rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikknek, amely a Délibáb új számában jelent meg Remek képes rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot novellákat, színházi beszámolókat, filmrovatot, rendkívül érdekes pletykákat, cikkeket, riportokat és több mint száz képet talál az olvasó a kitűnő színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Felvételek a debreceni egyetemre. A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem hit-, jog- és állam-, orvos-, bölcsészettudományi, ennek matematikai és természettudományi csoportjára a rendes beiratkozás az 1936—37. tanév I. félévére szeptember hó 2—15-ig tart. Dékáni engedéllyel beiratkozni szeptember hó 16—20-ig, rectori engedéllyel szeptember 21—30-ig lehet. A felvételi kérvényeket az illetékes karhoz címzetten 1936 augusztus hó 1 és 31 közt kell benyújtani.

Szilva: 4 kg. jó érett, egészséges és kendővel szárazra törölt szilvát magjától megtisztítunk, 1 kg. cukorra megszórunk és fedett edényben egy napig hűvös helyen állni hagyjuk. Másnap tiszta rézűstben puhára főzzük és a tűzről levéve, egy csomag DR. OETKER-féle befőzőport keverünk bele. Azonnal üvegekbe töltjük és ha kihűlt, rum, arak vagy szeszből áztatott papírral fektetünk a tetejére, melykévés DR. OETKER-féle befőzőport hintünk és hólyagpapírral légmentesen leköjtjük.

Ötezer frankról másfélmillióra emelkedett svájci barackkivitelünk. A tavalyi félvagón sárgabarack helyett a Külkereskedelmi Hivatal megbízottja, 340 vagon barackot helyezett el négy hét alatt, kezdetben 60 centimesért, majd mikor már tömegesen beérett az áru lefelé egészen harminc centimesért. Egyedül sárgabarack-exportunkért több mint másfél millió svájci frankot vettünk be így a tavalyi 4—5000 svájci frank helyett. A kajszinbarack után érdekes karrier vár Svájcban a magyar szalámira is, amelyet Mangold Béla javaslatára olasz módon készítenek el, mert a svájci izlésnek ez jobban megfelel. Az olaszok Svájcba 370 vagon szalámit hoznak be, a magyarok ezzel szemben fél vagon. Az első kísérlet után a magyar export nyolc vagonra emelkedett. Tervezett kampány most az ősszel kezdődik a magyar szalámi érdekében.

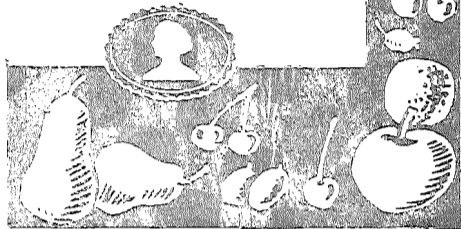
A gyümölcs élvezése

a mai idők tépálkozási rendszerében előtérbe került. Hogy tehát a régi időkben is ellásuk magunkat oltó befőző és gyümölcsizzal, az orvos háztájszony az évtizedek óta került

Dr. OETKER-féle befőzőport

használja.

A befőzésnél ügyelni kell arra, hogy a befőzőport ne főzzük, hanem csak feloldva keverjük bele a forró masszába. 5 kg. készítményhez 1 csomag Dr. Oetker-féle befőzőport használunk. A Dr. Oetker-féle befőzőport minden üzletben kapható.

Tizennégy millió mázsa buzával kevesebb termelt az idén Európában, mint tavaly. A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet legújabb jelentéseiben a buza helyzetével foglalkozik. A jelentés szerint a július közepén beérkezett adatok alapján az idén Európában Szovjetország kivételével mintegy 408 millió métermázsa buza termés várható. Az eredmény kielégítő, de 14 millió mázssal alatta marad a tavalyi terméseredménynek.

Békéscsaba jövő évi városi pótdója 48 százalék marad.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik mélyszégyenyben vigasztalásukkal egyházi ügyeinket tájékoztatták, ezúton fejezzük ki hálás köszönetünket.

Szabóczy Endre és gyermekei.

Anyakönyvi hírek

Gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. augusztus 5-től augusztus 13-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Kovács Eszter fia Lajos ref., Nagy Balázsné Imre Eszter fia Balázs ref.

Meghaltak:

Putnoki Ilona 10 hónapos, özv. Szarka Lajosné Putnoki Erzsébet 75 éves ref., Vrana Ilona 7 hónapos ref., özv. Gecsei Lajosné Imre Eszter 76 éves ref., Elek Lajos 71 éves ref.

**HIRDESSZEN
LAPUNKBAN!**

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

SPORT

DLASZ elnöksége elnöki döntéssel kimondta, hogy a II. osztály Északi csoportját az 1936-37. évi bajnokság idejére két alcsoportra osztja. Az „A” alcsoportba a következő II. osztályú egyesületek kerültek: 1. Békési ISE. 2. Békési TE. 3. Békésszentandrás Hunyadi MSE. 4. Cukorgyári Alkalmazottak Sportegyesülete, Sarkad (CASS). 5. Endródi TK., 6. Gyomai SC. 7. Gyomai TK. 8. Kondorosi TE. 9. Mezőberényi TK. 10. Mezőberényi Törekvés SE. 11. Mezőturi MAV. SE. 12. Mezőturi Szövőgyári SC. 13. Turkevei AC. 14. Vésztői SC. A „B” alcsoportban a következő I. osztályú egyesületek második csapatait osztották be: 1. Csabai Máv. 2. Csabai Törekvés, 3. Csabai AK. 4. Gyulai AC. 5. Gyulai TE. 6. Mezőberényi Textil SC. A „B” alcsoport beosztásánál valami félreértés lesz, mert — mint lapunkkal közlik — a Textil és a két gyulai csapat nem is nevezte be második csapatát. Az „A” csoport létszáma 13-ra fog redukálódni, mert vagy a Szövőgyár, vagy az MTK, mint II. oszt. bajnok, folyó évben már az I. osztályban fog szerepelni.

Szövőgyár—VSE június 21-re kisorsolt bajnoki mérkőzés megsemmisítése iránt benyújtott MTK kérelmet elutasították.

A fellebbezési bizottság a Szövőgyár — Törekvés meccs óvás-ügyében hozott egyesbírói ítéletét megsemmisítette és a levont 2 büntetőpontot a Szövőgyárnak visszaadta.

Nagyszénási SC kilépett az MLSZ-ből, viszont a Mezőturi Máv. futball szakosztálya működését újból megkezdte.

Augusztus 23-án teljes üzemmel megindul az I. oszt. bajnokság.

Szombaton aug. 15-én az Endródi TK. a Bpest-Ferencvárosi Vasutas SC komplett első csapatát látja vendégül. A szenzációs meccsre ezúton is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Az egyesbíró szerdán sorsolta ki a II. oszt. első két fordulóját. Aug. 23.: GySC—KTE, TAC—GyTK, CASS—MMÁV, Hunyadi—BTE, ETK—M. Törekvés, B SE—VSE. Aug 30.: MMÁV.—GySC, GyTK—M. Törekvés, BTE—ETK, TAC—Hunyadi, VSE—CASS, KTE—B SE.

A „HOMBÁR” SZÖVETKEZET megkezdte a magtisztítást.

Mindenféle vetőmag tisztítását a legtökéletesebb „PETKUS” rendszerű rostával 3 %-ért végzik.

A Szövőgyár és MTK mérkőzéseit, míg ügyük elintézését nem nyer, nem fogják kisorsolni.

Csabán holnap két szenzációs meccs lesz: Zrinyi KAC (Szeged)—Törekvés és CSAK—Máv.

Mezőturi MAV. GYSC 3-1 (0-1) edzőmérkőzés, Gyoma, bíró: Takács D.

Gyenge sportot hozott a két csapat találkozása, mert mind a két csapat kísérleti emberekkel játszott.

GYSC: Szrnkányi — Fekete, Szántó, — Kiss Ákos, Győri, Kruchió I. — Csáki, Kruchió II., Bartha, Takács, Pataki.

Máv: Kardos, — Csapó I., Csapó II., — Juhász, Sánta, G. Tóth, — Oláh, Boros, Szőlősi, Király, Finta,

Első félidőben a széllel támogatott GySC a támadó fél, de gólt csak Takács 11-eséből ér el a 25. percben. Szünet után erős ostromba kezd a Máv. 17. p.-ben Kruchió Szrnkányinak lövi a labdát, akiről a gólba pattan (1-1). 20. p. Kruchió az ötösön stoppolja Boros lövését és a ráfutó Szőlősi bevágja (2-1) 30 p. Finta beadását Szrnkányi Boros elé üti aki közlelől belövi (3-1) Takács pártatlanul vezetett.

Endródi közs. tisztviselők — Gyomai közs. tisztv. 2-0 (1 0), bíró: Simon.

A több aktív játékoskal kiálló endródi csapat csak nehezen győzött a lelkes gyomaiak ellen. A gyomaiak összeállítása a következő volt: Kőszegi M. — Kéri G., Kató G., — Bíró Béla, Zöld L., Juhász E, — Ilyés I., Fekete L., Csapó E., Láng Gy., Papp József.

Van-e már életbiztosítása?
TURUL—MOBIRT
Életbiztosító Társaság.
Sziveskedjék érdeklődni
Bodon Lajosnál.
Kazinczy ut 10 sz.

A gyomai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.
1963/1936. tkvi. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Vorsteher C. A. és Pál végrehajtónak, özv. Tandler Sándorné sz. Grünwald Erzsébet végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi. hatóság végrehajtási árverést 354 P 50 f. tőkekövetelése és jár. behajtása végett a gyomai kir. járásbíróóság területén lévő, Endrőd községben fekvő s az endródi 3716 sz. betétben A. + I. sorsz. 1372 hrsz. 193 öl területű Bellelekben fekvő végrehajtást szenvedett nevén álló ház és gazdasági épületre 1420 P. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1936. évi szeptember hó 10 napjának d. e. 9 órakor Endrőd község házában fogják megtartani.

Az árverés alá eső ingatlant és pedig az Endródi Népbank r. t. csatlakozóinak kimondott végrehajtató érdekében a kikiáltási ár felénél, a csatlakozóknak kimondott Lindenfeld és Schwarcz cég érdekében 2705 P-nél. — Grüner A. Henrik cég érdekében 2965 P-nél, — Trieszli Kávébehozatali társaság, Fodor és Béder cég érdekében 3298 P-nél, — Vorsteher C. A. és Pál végrehajtató érdekében 3409 P-nél, — Drucker Lajos cég érdekében 3806 P-nél, — Hüter és Lever cég érdekében 4680 P-nél alacsonyabb áron eladni nem lehet. 1908. XL. t. c. 26 §-a (5610/1931. M. E. sz. r.)

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t. c. 147., 150., 170. §§. 1908: XL. t. c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908: XL. 25. §.)

Gyoma, 1936 évi május hó 25 napján Dr. Molnár s. k. kir. bíró.

A kiadmány hiteléül:
Láng Jb. díjok.

Ingatlanforgalom

Herter Henrich és neje Róth Magdolna gyomai lakosok vettek 196 n. öi beltelkes kertet Herter György (nős volt Keiser Zsuzsánnával) gyomai lakostól 212 P.-ért.

Kocsi Horváth Ferencné cecei lakos vett 441 n.-öi kölesfenéki szántót Cs. Szabó Bálint gyomai lakostól 100 P.-ért.

Publikáció

A „HOMBÁR” szövetkezet elváltatta a Hofherr—Schrantz—Clayton—Schuttleworth Magyar Gépgyári Művek r. t. képviselőjét és mindenfajta gazdasági gépeket, szerszámokat és ekevasakat tart a raktárában. Mielőtt ebbeli szükségletét beszerezné, kérjen ajánlatot a Hombár szövetkezettől.

„Urindóthton Budapest, Szondy-u. 23. III. 19. Szeptembertől havi hatvan (napi három) pengő teljes, kitűnő ellátás. Diáklányoknak kedvezmény.” 3—1

Veszek egyszárnyas 30 cm-es dupla, használt ajtót dr. Singer István fogorvos. 1—1

Vennék 2 szobás, konyhás és megfelelő mellékhelyiségű, jókarban lévő lakóházat, havi 35 P-ös törlesztésre. Cím a kiadóba. 3—1

9 kat. hold 370 n.-öi tanya földi szántó megfelelő tanyaépületekkel kedvező feltételek mellett örökáron szabadkézből eladó. Felvilágosítást nyújt dr. Tardos Gáspár ügyvéd Gyomán.

Özv. Jantyk Mihálynénak Mezőtúr és Endrőd között Perespusztán 91 hold földje haszonbérbe kiadó: értekezni lehet Bula Andrásnál Polyák halomnál, vagy a tulajdonosnál Békésen.

2 pados szoba, konyha és mellék helyiségek szeptember 1-re kiadó Gróf Tisza István út 20 sz. 3—3

Eladó egy új konyha berendezés kedvező fizetés mellett Bodon Béla és Szabó Lajos épület és butor asztalosoknál Attila út 16 sz. 2—2

Özv. Papp Zsigmondnének a Keseljősen egy fertály, a bánomkeriben egy hold szántó földje eladó. Négy és fél fertály tanya földje haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Rákóczi u. 14.

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérről kapható Kerekes Károlynál. —20

Dévaványa határában, Pusztacségen vasút és műút közelében 225 hold föld haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Simó János ny. tanítónál Dévanyán. 1—1

NEM OLCSÓBB MÁR
A B O R O M
mint a szódavíz,
DE NEM IS SZÓDAVÍZ
30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétel. Egy pengő levélbélvegg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italuak. Tiszta, tökéletes zamatúak és nem savanyuak.

Cím: Székely Ferenc
Soltvadkert, Pestm. 170.

Szerkesztésért és kiadásáért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária Könyvnyomdavidallal, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teker Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nagydévre 1-30 F., Fél évre 2-60 P., Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.290.

Lapzárta csülörtők este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladós szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas. hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, a negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

1926—1936

A Gyomai Ujság első évfolyamának első száma 1926. évi augusztus 21-én jelent meg. Ennek az első számnak „Beköszöntő” cikkében ezeket írtuk:

„Nagyszerű és nehéz, — gyönyörű és felelősségteljes szolgálatban indulunk utnak, midőn e szegény magyar nemzeti ünnepen, István király napjának idején új lapnak a hasábjain köszöntjük tisztelt olvasó közönségünket.

Nagyszerű és gyönyörűség és szolgálat, mert erőnk, tudásunk és nemes érzéseink egész készsége hozzuk e lap hasábjain nagy közönségünk szolgálatára, hogy építeni igyekezzünk egy rombadólt magyar életet, hogy felemelni igyekezzünk egy aláhanyatlott erkölcsi világnézetet, hogy gazdaggá tegyük e mai szeretetlen társadalmat a mindezeket átölelő szeretetben és jóságban.

Közégi életünkben szorgalommal keressük, hogy hol lehetünk javára, előmenetelére a mi lakóhelyünknek és vele együtt a másik nagy szomszédos községünknek, Endrődnek.

Abban a reménységben vagyunk, hogy nemes, jó és hasznos szolgálatot fogunk így végezni és községeinknek közönsége támogató és megbecsülő szeretete fogja kísérni vállalkozásunkat, törekvéseinket és szolgálatainkat.”

Tíz év múltán is ezzel a beszámolóval és új beköszöntővel köszöntjük olvasóinkat.

Egy vidéki lap életében nem olyan nagy idő tíz év, hogy ezt az évfordulót jubileummá nyilváníthatnánk. Annyira azonban mégis jelentős ez az évforduló, hogy az azóta megjelent 535 száma a Gyomai Ujságnak mégis csak hozzájárult községeink kulturális, társadalmi és gazdasági életének kialakulásához.

Építő munkánkat nem hangzatos személyeskedésekben kerestük és találtuk meg. Megfelelő modorban, megfélelő körülményekkel és tárgyismerettel közöltük közdolgozatban a véleményünket. Tudatosan vi-

seltük egyszer — másszor a vádját annak, hogy nem nyilvánítottunk véleményt egyik — másik olyan ügyben, amelyet mi nem láttunk tisztán — és mások sem látják még máig sem tisztán ezeket a „nagyport” felvert személyi ügyeket. Igaz, hogy ezzel az elvünkkel elszarlasztottuk az ilyen „szenciacióknak” anyagi lehetőségeit és megfosztottuk magunkat attól, hogy közsegeink lakosaitól vagy a „kiszervezés”-től való félelemből vagy a hizelgő kiécsérésből olcsón kierőszakoló „tekintélyt” szerezzük meg magunknak.

Nem mélyedünk bele a visszaemlékezésünkkel a községeink közönségének vagy önmagunknak a bírálatába. Tudjuk, hogy nemes szándékkal, építő — és nem romboló célkitűzés-

sel nyultunk a szőnyegen lévő eseményekhez. Sohasem erőszakoltunk olyan dolgokat, amelyekből a köznek kárát láttuk. És, hogy az olvasóközönségünk megértett bennünket, ennek legértékesebb bizonyítéka az, hogy a Gyomai Ujság elérte a tizedik évfordulóját és bizakodással, reménységgel folytatja a megkezdett munkáját. Annyira megyünk a bizakodásunkkal, még abban is reménykedünk, hogy elérjük, amikor községeink lakossága — kivétel nélkül — szükségét és hasznát látja a Gyomai Ujság létének és megerősödésének,

Hálásan köszöntjük kedves olvasóinkat és kérjük őket, hogy továbbra is támogassanak bennünket nemes munkánkban.

A szerkesztőség.

Augusztus 30-án gazda- és munkásnap lesz Endrődön

Az egész vármegye gazdái nagyban készülődnek a jövő vasárnapi endrődi gazdanapra. Az orosházi kisbirtokos szövetség, az orosházi gazdaiszjak egyesülete és a vármegye más gazdaegyesületei testületileg vesznek majd részt. A gyomai gazdák együttes átmenetelét Endrődre dr. Sorbán Jenő főszolgabíró szervezi meg.

A gazdanap előadói mezőgazdasági szakkérdésekkel és szociális kérdésekkel foglalkoznak. Eddig a következő orszá-

gos hírű közigazdákat várják a nagy napra: dr. Marschal Ferenc és dr. Antal István államtitkárok, Meccsér András, gróf Teleky Mihály, Schandl Károly, Krüger Aladár, Csizmadia András, dr. Tóth Pál és dr. Piukovich József.

A gazda- és munkásnapra nem bocsátanak ki külön meghívókat.

Reméljük, a gyomai gazdák és munkások megfelelő számban vesznek részt az endrődi ünnepélyen.

Kertészeti kiállítás Gyomán

Ezton is értesítjük községünk földmivelő és kertészkedő lakosságát, hogy Békésvármegye ezidei kertészeti kiállítását a vármegye Vezetősége 1. év október hó 3—5. napjain Gyomán szándékozik megtartani. Díjmentesen kiállítható mindenféle kertészeti termény, a fő helyet azonban a gyümölcs fogja elfoglalni nyers és feldolgozott (befőtt, íz, aszalvány, bor, pálinka, kocsonya, sajt, ecet

stb.) állapotban. A helybeli termelők helyzete könnyű, mert nem kell terményeit csomagolni, szállítani, s az idén jó és elegendő anyag is áll rendelkezésre. Nincs olyan földmives, vagy kertész, aki valamit ne tudna mutatni! A kiállítandó anyagot megfelelő hely biztosítása céljából a Békésvármegyei Kertészeti Egyesületnek Békéscsaba, kell bejelenteni legkésőbb szeptember 20-ig. Bejelen-

tő nyomtatványokat vitéz Pajor Gyula gazd. népiskolai igazgatónál lehet kapni, aki a kiállítással kapcsolatos minden kérdésre felvilágosítást is ad. Gyümölcsstermesztők Egyesületének Vezetősége.

Aratási ünnep a tanyán

A kondorostanyai Hangya Szövetkezet vezetősége az idén is megtartotta a szokásos nyár végi ünnepségét az aratási és cséplési munkákban résztvevő munkások számára.

Augusztus 15-én délután 3 órakor a gyönyörű szép idei búzakalászközből font koszorút leányok vitték a templomba. A férfiak és a szövetkezet vezetősége követték őket. A templomban hálaadó Istentisztelet volt.

A templomból kijöve zene szóval fogadták a koszorúvivő leányokat és a közönséget. Azután a szövetkezetben nappali mulatság volt, amelyen a részesekek díjtalanul vehettek részt.

És most álljunk meg egy szóra!

Mostanában annyiféle ünnepélyt rendeznek az emberek, de kérdelem: van-e egy is, amelyik a vett Istenáldásért való hálaadással és a munka és a munkás megbecsülésével volna összekötve?

Ez a tanyai ünnep ilyen volt. A papunk is a templomban a bibliai csodás kenyérszaporításból kiindulva a kis búzaszem csodával határos életét magyarázta meg, már amennyire ez emberileg lehetséges. — Néhai Pálffy Béla, volt gyomai plebános mondotta egyszer egy prédikációjában: „Hol van az a tudós, aki egy búzaszemnek az életét, eredetét tökéletesen meg tudná magyarázni?”

És a kis búzaszem csodálatos életszaporasága most hatványozott mértékben áll előttünk. Ne legyünk tehát olyanok, mint a bibliai tiz meggyógyult, akik közül csak egy ment vissza a jótéteményt megköszönni. Névtelen.

Szent István napjára

Ünnepi lobogódiszben áll a főváros, hogy hódoljon első koronás királya nemes emlékének. A pompás nemzetközi gyors- és luxusvonatok már napok óta ontják magukból az ideérkező külföldi vendégeket, ugyanugy, mint azok a megkettőzött belföldi járatok, melyeken — kivételesen — féláru menetjeggyel zarándokol Szent István király ereklyeként őrzött jobb-kezéhez a megcsontított magyar haza népe.

Pompás látványosságok, káprázatos tűzijáték gyönyörködte a résztvevőket; a Duna méltóságosan hömpölygő vizén fényűzően berendezett sétahajók, a nagyvilági életet mutató dunaparti korzón hosszú padosorok állnak rendelkezésre, hogy minél kényelmesebben adhassák át magukat annak az élvezetnek, amit ez az esti, színpompás látvány jelent.

Az ünnepélyek fénypontja mindenesetre a „Gyöngyösbokréta” bemutatása. Elvitathatlan érdemet szerzett ennek az igazán attrakció-számba menő látványosságnak megszervezésével Paulini Béla, mert a ma már nemzetközi Budapesten talán ez az egyetlen, amivel demonstrálhatjuk, hogy népünk igenis hűségesen őrizte meg

egy hosszú ezredéven át szokásait, viseletét, s istenadta, ösztönös művészetét, s kétségtelen, hogy ezzel az ötlettel többet használt hazánk, fővárosunk idegenforgalmának, mint a hivatasos propaganda irodák.

Jóllehet ez az ünnep immár hosszú idők óta a fővárosé, — lélekben a fővárossal együtt ünnepei minden magyar. Sem a legnagyobb vidéki városok, sem a kisebb falvak, nem gondolnak léltékenységgel, irigységgel Budapest sikerére, mert hiszen ez a siker — közvetve bár — az egész országé mégis: Magyarországé. Ezé a szegény, megcsontított, gyászbaborított hazánké...

Méltóbb helyet ennek az ünnepségnek megrendezésére amugy sem találhatnánk, mint az ősi város falai között: Budán, amely a tatárjárást, töröküldést, a kuruc-labanc világcsatáit, elnyomatásunkat is átélte, s mégis megőrizte történelmi becsü emlékeit.

Csak amikor ezekre gondolunk, eszmélünk reá arra, hogy itt lenn az Alföldön, történelmi emlékeink — nincsenek. Az itteni településeket 150 éves uralma alatt feldulta a török, kifosztotta a hosszú háboruszkodás, s mint annyi sokszor egy ezredéven át, — kezdhetünk megint előlről — mindent.

Budán, a régi királyok városában, ahol Szent István jobb-kezét őrizzük, minden megpróbáltatása közepette is más volt az élet. Az Alföld, a távoli vidék szegény zsellérnépe királyainak csak a — balkezét érezte mindég.

Azonban — mégis élünk!

S hogy tovább is élhessünk te k i n t s ü k talizmánnak első nagy királyunk ereklyéjét, azt a behalzsamozott jobbot, s soha ne térjünk le arról az útról, amit ez a szent Jóbb jelöl ki népe számára:

A keresztényi, a krisztusi élet utjáról...

Csendőrkézen „Gyoma réme”

Szenzációs eseménye volt községünknek a most elmúlt az a bravuros fogás, amellyel derék csendőrségünk egy nem mindennapi bűnözőt tett ártalmatlanná, letartóztatásba helyezvén Nagy Károlyt, aki bűnös üzelmeit — saját bevallása szerint — immár több mint hét esztendeje űzi, anélkül, hogy erről barátainak, ismerőseinek, vagy hozzátartozóinak sejtelme lehetett volna.

Az első gyanú

Nagy Károly, — egy köztisztviselőben álló, s igen rendezett viszonyok között élő család sarja, — beállított a napokban Csáky Dániel órásmesterhez, akinek javítás céljából egy remekművű aranyórát adott át. Csáky — aki előtt az óra ismerős volt. — meg is kérdezte Nagyot, hogy miképen került ez a szép óra birtokába? Nagy

Károly azt felelte, hogy régi családi emlék, majd tudomásul véve azt, hogy aznap délután 5 óra tájban már érie jöbel, — eltávozott. — Csáky Dániel nem fogadta el az óra eredetére vonatkozó magyarázatot, s gyanuját közölte a csendőrséggel.

Igy történt azután, hogy amikor Nagy Károly délután belépett Csáky Dániel üzletébe, hogy a kijavított órát átvegye, nyomban utána — mintha csak véletlenül történt volna, — belépett a csendőrkézen is. Amikor a járőr vezetője az órára pillantott, mely akkor már Nagy kezében volt, — felkiáltott:

— Ninil! hiszen ez a Neményi doktor ur órája!... Azután Nagyhoz fordult:

— Hol vette maga ezt az órát?

Nagy elpirult, zavarba jött, előbb Csákyra, majd a csen-

TÁRCA

Pendelizés.

Írta: BERÉNYI DÁNIEL (2)

Halat csakugyan nem huzott ki a háló, csak iszapot, néhány mocsári kagylót, ázott törmeleket, a pipa sem volt benne.

— Nem jó helyre dobtad! Emerre tróháld!

Katona Jóska összeszedte a hálót. Megpróbálta másodszer is. Ugyanugy járt.

— Mesmeg emitt! Ne hagyj magad!

Eszteró Imre bácsi sunyin hunyorgott ki kobakfedője alól és látta, hogy Katona Jóska homlokán a düh verejtékcseppjei kezdenek gyöngyözni.

— Na, még egy sukka balra!...

Semmi.

— Egy sukka jobbra!...

Ismét semmi. Csak egy hatalmas kecskebéka szorult bele egy hálószembe. Katona Jóska megfogta hátsó lábát, kirántotta, meglóbálta, földhöz vágta. A béka nagyot nyekkent, nyelve kifordult, lába reszketve rángatózott.

— Hun a pipa, Jóska?... Ugyi, hogy feneketlen?

Katona Jóska nem válaszolt. Gyilkos pillantást vetett Eszteró Imre bácsira. Magát is vé-

gig nézte. Inge, gatyája egy víz, egy latyak. Legalább egy nyálas compót, tüskés sügért, vagy egy nyavalyás dévérkeszeget fogna és pipáját huzná ki, hogy betömhesse a száját ennek a vén sunyinak. Még egy utolsó kísérletet megkockáztatott, megint nem sikerült semmi iszapon, békateknőn és csőr-mőn kívül. Nagyokat lélezett. Szeme sötétje rávillámlott Eszteró Imre bácsira. Dörgő hangja is odamordult.

— Csuffá tett kee!...

— Mán, hogy én?...

— Kend hát! Oda a pipám, meg a becsületem!

— Ha jukasmarku vagy!

— Jukas a kend eszetokja!

— Nana. Ne zörögj!

Katona Jóska leoldta csuklójáról a huzókötél hurkát, a csónak végéről kihajolva megöblítette a hálót, csomóba gyurta, kétkézzelel magasba emelte és nagy erővel oda vágta Eszteró Imre bácsi lába elé. Nagyot csattant a vizes háló is, meg Katona Jóska hangja is.

— Csinázza kend, ha jobban tuggya! Én többet nem pendelizek, mig ilek! Nem én!

Felrántotta csizmáját, uadrágját, mellényét. Dörgő léptekkel elballagott. Rá sem né-

zett Eszteró Imre bácsira, meg a hálóra.

Mihelyt eltűnt, az öreg csász a gyepre dobta hosszú botját, lehajolta a hálósomóért, kibogozta és végig csinálta a Katona Jóskától látott mozdulatokat. De nem úgy, mintha most próbálta volna először. Szakavatott, ügyes, kitanult fogásokkal, csak öregesen. Fiatalkorában ő is volt orvhalász. A pendelháló surrogva repült a víz színére, remek körbe terült. Alig ért feneket, a huzókötél nagyot rándult.

— Megvan, ha el nem szalad! — motyogta magában.

Kétszer majd becsuszott a vízbe. Fene erős hal. „Az lesz, a főrás jukáru!” — gondolta. Nem szabad sietni. Komótos lassúsággal, szélteben riszálva a kötelet, huzta a hálót, hogy a hal mentől jobban belebonyolódjék. Már látszik a teste, menthetetlenül fogoly a másfélméteres harcsa. Farkcsapásával fölkaparta szélénél a vívet. Feljebb vonszolta a gát füves alá. A harcsa tátogott, hálóstól tótágasba pattant, végigdől a gyepen, kettőt-hármat még kalimpált, aztán megadta magát sorsának, mert Eszteró

Imre bácsi ráhasalt, két karjával körülölelte. A csószház felé kiáltott:

— Zsófi te! Gyere! a zsákkal!

Mire a fogatlan, ezer ráncba szedett képű öregasszony odaért a zsákkal, Eszteró Imre bácsi kibogozta a hálóból a megnyugodott harcsát. A hálóba akadva megtalálta a pipát is. Nagyot kurjantott.

— Anyjuk! Hálóm is van, halam is van, pipám is van! Kettő! Ez ünneplő pipa lesz!

Bütykös ujjait szerelmesen huzogatta végig a nagy hal zöldesfekete, nyálkás hátán, hosszszubajuszu, szélesszáju fejéig.

— Csak okos ember kend, apjuk! — jegyezte meg Zsófi néni elismeréssel, miközben a zsákot tartotta és az állatot belenoszogatták. Farkából félméternyi kilógott.

— Leneték is! Hetven éves vagyok. Jól mutattam neki, hova lókje a pipát is, meg a hálót is!

A szeptembervégi napfény sárgás zuhatagban fűrosztotta meg őket.

Vége.

dörökre nézett, azután akadozva kinyögte:

— Találtam kérem... találtam... az utcán találtam...

Mintán ez a magyarázat a csendőröket ki nem elégítette, a homály tisztázása céljából Nagy Károlyt magukkal vitték.

Megindulanyomozás

A csendőrségre érve azután látta már Nagy, hogy a tagadás, hazadozás nem használ, a kereszkérdések pergőtüzében összeomlott, s vallani kezdett. Vallott, mint a karikacsapás.

Bevallotta, hogy hogyan kerítette birtokába dr. Neményi Honfi aranyóráját, hogyan hatolt be lopva dr. Tardos Gáspár ügyvéd lakásába hasonló célből, hogyan zavarta meg hivatalan látogatását az ügyvéd, s hogyan menekült el a néki, hogy őt a meglopni szánt ügyvéd felismerhette volna, elmondotta miképen lopta el a Hősök ünnepén Zöld Sándor kántortanítónak ruháit, mialatt a károsult a templom orgonájánál állt...

Pontosan részletezte, mint lopta el éjjel, három fordulóban, B. Kiss Imre, Kossuth Lajos utcai lakosnak két zsák búzát, s ezenkívül elmondta mindazt, ami épen eszébe jutott...

A csendőrségnek alapos munkát ad még, amíg a pontos bűnlajstromot összeállítja, ám bár ebben nagy segítségére lesz az a naplószerű feljegyzés, amit Nagy Károly e törvényellenes cselekedeteiről vezetett, s az a körülmény, hogy az összelopkodott értéktárgyak szinte kivétel nélkül, még ma is, — hét év múltán — megvannak. Persze rejtett, biztos helyen, s ezért, hogy az általa okozott károk legnagyobb részt megtérülnek.

A nyomozás lefolytatása után az iratok a gyulai Törvényszékhez tételnek át, s ott, az ügyesség fogházában várja be Nagy Károly ügyének főtárgyalását.

Mit mond a közönség

A letartóztatás, illetve őrizetbevétele, amelynek híre a községben bombaként hatott, a legszélesebb érdeklődést váltotta ki. — Azok, akik Nagyot, családját, hozzátartozóit ismerik érthetetlenül állanak Nagy Károly kéllaki élete előtt, s igyekeznek ezt lélektani alapon magyarázni. — Ezeknek lehet is némi igazuk, mert, hogy ezeket a bűncselekményeket csak valami lelki kényszer hatása alatt, s nem a haszon-, a jogtalan előnyök céljából követte el, azt a körülmények igazolni látszanak.

A lopásokra, betörésekre, rászorulva, ráutalva nem volt, s hogy az ellopott értékekből valóóságos muzeumot rendezett be magának, e mellett szól.

Hivatásos bűnöző, aki bűneit az anyagi haszonért követi el, sietve ad tul minden értéken,

— még pedig a bűn színterétől minél távolabb, s a lopott órát nem viszi előbb javítani.

Bizonyos, hogy egy lélektani rejtéllyel állunk szemben, ezért érdeklődéssel nézünk az ügy fejleményei elé.

Hátha ezek megozzák a rejtélyre a megoldást is? —

Rekord-termés várható tengeriben, burgonyában, répában

A Földmívelésügyi Minisztérium legutóbbi termésjelentése megerősíti azt, amit különben úgy is tudtunk, hogy a jó közepes, sőt kitűnő kalászos termés mellett a kapásokban rekordtermésre számíthatunk. Míg más esztendőben vagy a szemesek, vagy a kapások termése volt csak kielégítő, ebben az évben az ország legtöbb részén az összes termények jól fizettek. A gazdáknak lesz miből pénzelnők, jól meg kell azonban goldolni, hogy az ezévi jövedelemtöbbletet milyen hasznos befektetésre fordítsák.

A kedvező nyári időjárás, az aránylag sok csapadék, a kapások fejlődését rendkívül elősegítette. Míg más esztendőkben ilyenkor nedvesség hiányában a tengeri, a burgonya, a répa, már lassanként befejezi fejlődését, addig ezidén a növények még szépen díszlenek és még sokat fejlődhetnek. Ez a termés nagyságára természetesen

kedvező hatással van, azonban e növények betakarítását kitolja egyrészt a tenyészidő meghosszabbodásával, másrészt, mert a nagymennyiségű kapásnövény betakarítása is embert, állatot egyaránt huzamosabban igénybe fog venni.

Ennek hátránya lesz, hogy kapások után következő ősziak alá a talajt nem tudjuk majd kellőképpen és idejében előkészíteni. A talaj nem fog beérni és ezért a vetések csiranövényei nem találnak a talajban elegendő mennyiségű könnyen fölvehető növényi tápanyagot. Ezt annál kevésbé találhatnak, mert a kapások nagy termése minden rendelkezésre álló növényi tápanyagot nagy termésükhöz felhasználják. Ebből az elgondolásból is fontosnak látszik, hogy az őszi kalászosokat ezidén műtrágyával különösképpen ellássuk. Erre meg van a mód, a jó termésből telik műtrágyára is.

Elmélkedés a vásárról

Nem akartam ünneprontó lenni.

Azt a bizakodó, derűs hangulatot, amellyel ennek a most lezajlott országos vásárnak nézett elébe községünk közönsége, ezzel az elmélkedéssel nem akartam megzavarni, mert hiszen belátom: nagyon de nagyon rég volt az, amikor valaminek úgy örvendtünk előre, mint ennek...

Most azonban, hogy a vásári zaj már elült, s a kopott börtárcák, bugyellárisok, nemkülönben a szalmazsákok közé rejtett harisnyafejek ismét a megszokott méretekre laposodtak le, időszerűnek látom, hogy röviden vázolva a vásárok keletkezését, fejlődését, s végül elfajulását, rámutassak arra, hogy ennek az országos vásárnak — kifejezetten a kirakodóvásárnak intézménye mennyire rossz, mennyire elavult, s főleg: mennyire épen a vásárló közönség érdekei ellen való...

Hogyan született meg a vásár intézménye?

Ez bizony igen régi időkbe nyulik vissza, azonban már akkor is egy lassu fejlődés következménye volt. Amikoriban ugyanis a vasút, a posta, az autó még csak a feltalálóknak fantáziájában élt, s az egyes iparágak művelői, céhekbe tömörülve, elszórtan, csak az ország egy-egy bizonyos helyén dolgoztak, mint például Szegeden a papucsesok, a szitakészítők Kaposon, késések Székesfehérvárott, a pipakészítők Selmechányán és így tovább, országos érdek volt, hogy ezek a különböző iparcikkek, melyeknek jóságát, megbízhatóságát, tartósságát a híruk mesze megelőzte, eljussanak azokra a helyekre is, ahol azok készítésével nem foglalkoztak. Ily körülmények között a vásár egy igazán hézagpótló intézmény volt, s amellettel teljesen megbízható, mert a portékát maga a készítő iparos szállította vásárról-vásárra, aki lelkiismereti kérdést csinált magának abból, hogy azzal, amit ő készített, s ő maga

adott el, a vevője meg is legyen — elégedve. Érthető tehát, hogy apáink méltán szerették meg és kedvelték hosszú időkön át a vásárt, amely intézmény iránt előszeretettel természetükké vált. Tradícióvá, amit a magyar embernél, — különösen a magyar földműves embernél jobban tisztelni senki a világon nem tud, s amely tiszteletét a tradíciói iránt nem tudja homályosítani sem a folyton fejlődő élet, sem pedig a változó idők rohanása.

Pedig hát az idők alaposan változtak.

Az iparosok, akik azelőtt vásárról-vásárra járva, saját készítményü portékáikkal verekedtek ki maguknak a hirtet, lassan elszaporodtak, el annyira, hogy mindegyikből jutott már egy-egy faluba több is, hogy ügyességüket, hozzáértésüket, szorgalmukat, az azokat igénybe venni óhajtóknak minél könnyebben hozzáférhetővé tegyék, s hogy ezáltal, — működési körüket szűkítve, — mentesülvén egyben a vásárral járó tetemes költségek-től, minél olcsóbbakká, versenyképesebbekké lehessenek. Az iparosság ezen egészen ösztönös törekvésének céltudatosságát a maradi közönség vagy nem ismerte fel, vagy nem akarta felismerni, s ennek tulajdonítható, hogy a kevés kivételtől eltekintve, iparosságunk nem boldogult. Nem boldogult pedig főleg azért, mert az országos vásárok, — melyek hovatovább teljesen öncélúakká váltak — lebirhatatlan versenyt támasztottak nekik

A régi iparosoknak a vásároknak elfoglalt régi helyét idővel egy szervezett siserahad foglalta el, mely silány, selejtes gyári portékával árasztotta el az országot. Ennek a vásározó népnek nem az a cél lebeg soha a szeme előtt, hogy a vevőt meglegedésre szolgálhassa ki, hanem csak az, hogy azt a silány, minden kritikán aluli árut, amit ma itt, holnap már amott vásárol össze, minél magasabb haszonnal adhassa tovább. Ez — ha akad is némi kivétel, — ma már nem vitás. A mai vásár, mely a régiéknak csak torz mása, nem egyéb, mint lelkiismeretlen kizsákmányolása a magyar gazdaember ragaszkodásának az ősi szokásokhoz.

A magyar ember szeret alkudni. Tény, hogy ennek az élvezetének sehol oly mértékben nem hódolhat, mint épen a kirakodóvásáron. Hogy végeredményben kapott-e a pénzért megfelelő értéket, arra nem gondol. Szerinte, — mint-

hogyan az alku sikerült, — jól vásárolt.

Tegyük csak a szívünkre kezünket kedves olvasóim, s valljuk be magunknak: hányszor csaptak be bennünket az ilyen vásárokon? S ha bevallottuk, okuljunk. Azután gondolkozunk is egy kicsit. Próbáljuk megállapítani magunknak, hogy az a látszólagos előny, amit a vásáron történő vásárlás nyújt, arányban áll-e azzal a kockázattal, amit ezzel magunkra vállalunk?

Ha a vásáron vett ruha egy eső után tönkremegy, ha a sárban leszakad lábunkról az ujonnan vásárolt csizma, bakancs, ha a fazékról kiszül, hogy lyukas volt már eredetileg is, s csak ügyes kézzel tüntették el egy kis festékkel a bajt, hogy a vevő észre ne vehesse, ugyan hová fordulunk panaszunkkal? Amikor másnap már arra sem tudunk visszaemlékezni — pláne ha a megívott „áldomás“ is hozzájárult ehhez, — hogy melyik sátorban vásároltunk? ...

Ne felejtjük el, hogy nem az a jó, ami olcsó, hanem megfordítva: csak az a portéka olcsó, ami elsősorban jó. S mert jó árut csak szakavatott iparosnál, megbízható, komoly kereskedőnél kaphatunk, saját érdekünk, hogy oly iparosnál dolgoztassunk, oly kereskedőnél vásároljunk, akit baj esetén — fölön is foghat az ember.

Vegyük csak példának községünket.

Vannak derék, szorgalmas, pontos, megbízható iparosaink, komoly kereskedőink. Megvan a felszerelésük, berendezésük, tudásuk, szorgalmuk, s mégis — küzdenek a léttel. Aki még el nem esett, az épen, hogy csak tartja magát a felszínen, ugyanakkor, amikor egy-egy országos vásár annyi pénzt szippant ki a községből, amennyiből ezt az iparostársadalmat egy negyedéven át, — a másik vásárig — kiadósan foglalkoztatni tudnánk.

Végezzünk azzal a tévhitel, hogy a helybeli iparos, kereskedő drága. Drágább, mint a vásári árusok. Ez nem igaz. S ha egy kicsit is tudunk számolni, arra magunktól is rájövünk, hogy amivel a vásári áru árban olcsóbb, az minőségileg csak aránytalanul rosszabb lehet. Mert ha a vásári árus, — mondjuk Budapestről — lerándul Gyomára, csak azért, hogy az itteni vásáron csak 100 pengőt áruljon ki, ugye ezt a 100 pengőt már terheli az a 15 pengő költség, amit az ő oda-vissza utazása jelent. Ezt

a költséget, — ami az itteni kereskedőnek csak néhány fillér, amennyi a csomag postaköltsége, — a vásári árusnak be kell hoznia. S behozza. Hogyan? Ugy, hogy megtéveszti a vevőt. Nagy szóbeszéssel addig dicséri a drágára tartott árut, amit a vevő hosszas alku után olcsón ugyan, de mégis 15—20 százalékkal vesz meg drágábban, mint amennyiért ugyanazt a minőséget a helybeli boltokban megvehetné. Hogy az iparcikkekről ne is beszéljünk. Mert arról például, hogy miből, hogyan, s mily munkával készül el egy vásári ruha, vagy csizma, cipő, jobb nem is beszélni. Ezt azok az iparosok tudják legjobban, akik maguk is kénytelenek „vásárra“ dolgozni.

Azonban nemcsak ez az érv szól a saját iparosságunk, kereskedelmünk foglalkoztatása mellett. Iparosaink, kereskedőink, — kiket nagyjából gyermekkoruk óta ismerünk, itt élnek közöttünk, itt dolgoznak, — ha dolgoztatjuk őket, — itt fizetnek adót. Azt a pénzt,

amit itt keresnek meg A-tól, holnap már ugyanitt fizetik ki B-nek. Mindannyian derék, szorgalmas napszámosai annak a munkának, amely az erős, független magyarság kiépítését célozza.

Hát nem hálátlanság tőlünk, ezeknek mellőzöttségével idegen, haszonleső kufárok zsebeibe tömni azt a pénzt, amit azok innen kivisznek? — akkor, amikor az a pénz itt benn, a község falai között is megmaradhatna, s jótékonyan befolyásolhatná a község gazdasági helyzetét? ...

Tudom, soká tart, amíg ezekre az igazságokra rájön a magyar ember, s hogyha rá is eszmél, hosszú időbe kerül, amíg az orvoslást erre a bajra megtalálja, de hogy megtalálja, abban — bármily érdeklődéssel is kell szembeszállnia, — nem kételkedem.

S ez az orvosság — akár mily radikálisnak látssék is, — nem lehet más, mint a kirakodó vásárokat intézményes megszűntetése! H. E.

A BIBORHERE MINT LEGOLCSÓBB ZÖLDTRÁGYANÖVÉNY

A talaj tápanyag készletének fokozásánál, mint tudjuk, jelentős szerepe van a pillangós takarmányféléknek, melyeknek számos fajtája gyengébb talajokon is jól diszlik. Nagyon értékes a pillangósok azon képessége is, hogy a gyökereiken élő baktériumok közreműködésével a levegő nitrogénjét le tudják kötni és így a talajt ezzel az értékes növényi tápanyaggal gazdagítják, a visszamaradt gyökér és tarló maradványok pedig elkorhadásukkal növelik a talaj televénytartalmát. Az istállótrágya, mint tudjuk a legtöbb gazdaságban nem elegendő, a műtrágyák sikeres alkalmazása viszont megkívánja a talaj megfelelő televénytartalmát.

A nitrogén gyűjtés mellett épen a televénytartalmat kívánjuk fokozni az ugynevezett zöldtrágyázással, melynek lényege mint tudjuk az, hogy a trágyázandó területen alkalmas növényt, rendszerint pillangóst, termesztünk és ezt java virágzásában alászántjuk. Különösen a laza homoktalajok szegények növényi tápanyagban és televényben egyaránt. Itt van tehát leginkább jelentősége a zöldtrágyázásnak, mellyel a talajt minden különösebb nehézség és befektetés nélkül megjavíthatjuk. Ha a zöldtrágyázást kiegészítjük foszfor és szükség esetén káli tartalma

műtrágyákkal, akkor munkánk eredménye fölér egy jó istállótrágyázás értékével.

Minden talajjavító eljárásnál a gazdának elsősorban a költségekkel kell számolni. Ha ezt a szempontot mérlegeljük, a zöldtrágyázás egyike a legolcsóbb talajjavítási eljárásoknak. A zöldtrágyázás főként akkor olcsó, ha a zöldtrágyaként alkalmazott növény vetőmagja olcsón áll rendelkezésünkre. Legolcsóbb az a mag, amit magunk termesztünk, amiért tehát nem kell pénzt kiadni. Ha pedig vásárolni vagyunk kénytelenek a vetőmagot, akkor azt kell néznünk, hogy mely pillangósféle magjának a beszerzése a leggazdaságosabb. Itt azt is mérlegelni kell, hogy a zöldtrágyázás olcsóságánál nemcsak a vetőmag ára jön tekintetbe, hanem az a körülmény is, hogy a zöldtrágyanövény a termelés sorrendjébe a rendes vetésforgó megbontása nélkül beilleszhető legyen.

Ha mindezeket figyelembe vesszük, akkor a különböző pillangós félések között zöldtrágyázás céljaira ez időszert a biborherét kell elsősorban említenünk, mert ennek magja mostan rendkívül olcsó, lévén a vetőmag ára jelenleg 32—35 fillér kilogrammonként. A vetőmagszükséglet kat. holdankint 20—24 kg. kereken tehát 7—

ra szükséges vetőmag ára. Más években a biborheremag ára a mostaniak kétszerese szokott lenni, sokszor még több is. Indokolt tehát, hogy a biborheremag mostani kivételes olcsóságát a zöldtrágyázás szempontjából mindenütt hasznosítsuk, ahol a gyenge talajok megjavítására a zöldtrágyázás szóba jöhet.

A biborherét a nyár vége felé, augusztus végén szeptember elején vetjük. Előveteménye rendszerint kalászos. A vetőmag szükséglet kat. holdankint, mint fentebb már említettük 20—24 kg. A talaj előkészítése és a vetés más apróbb-magva pillangóssal azonos módon történik. Istállótrágyát rendszerint nem adunk alá, mert akkor a biborhere nem gyűjt a levegőből nitrogént, vagy csak nagyon keveset, már pedig a pillangós termesztésével célunk az is, hogy a talajt nitrogénben gazdagítsuk. Ellenben adjunk a biborhere alá vetéskor 150—200 kg. szuperfoszfátot kat. holdankint és 80—100 kg. 40 százalékos kálisót, vagy 60—80 kg. kén-savas káliumot. A talaj mésztartalma iránt nincsenek különösebb igényei, türi a mészszegény állapotot is, ennél fogva figyelmet érdemel ott is, ahol más mészigényesebb pillangós nem termesztendő, a csillagfürtöt pedig, amely tudvaleg a mészszegény talajok értékes zöldtrágyanövénye, valamely oknál fogva nem tudjuk termesztetni. A biborhere tavasszal korán fejlődik, április végén május elején már alászántható. Utána még termesztünk kapás pl. rövid tenyészidejű tengerit, vagy takarmánynövényt úgy, hogy a vetésforgó sorrendjét a közbeillesztett zöldtrágyázással nem kell megbontanunk, miután a helyes vetésforgónál a kalászos után kapást vagy takarmányt termesztünk. Ily módon a biborhere beillesztésével nem kell lemondani egy egész évnek a terméséről.

A biborhere, mint talajgazdagító növény is az értékesek közé tartozik. Dr. Villax Ödön vizsgálatai szerint 100 rész földfeletti termésre esik 70—100 rész gyökértermés gyenge talajon. A tápanyagban gazdag talajon a gyökér mennyisége a földfeletti részhez viszonyítva kevesebb, 100 részre 50—80. A talaj nitrogén-gazdagodása ugyancsak dr. Villax Ödön vizsgálatai szerint sok vizsgálat átlagában 42 kg-ot tesz ki. Ezt a biborhere majdnem teljes egészében a levegőből veszi. Olyan mennyiségű nitrogént viszunk tehát a biborhe-

rével a talajba, amennyit más-ként pl. kereken 100 q. istál-lótrágyával, vagy 2,5 q. Péti sóval tudnánk megadni.

Ha a költségeket vizsgáljuk, tisztán a zöldtrágyázás költsé- get kal. holdra vonatkoztatva átlagban a következőképen ala- kul:

1. Vetőmag 20 kg. biborhere á 35 f. = 7 P., 2. Talajelőké- szítés, vetési munkák 6 P., 3. A zöldtrágyanövény alászántá- sása 6 P. Összesen: 19 P.

Ha figyelembe vesszük, hogy számításunk szerint 19 pengő költség ellenében a talajt mint- egy 40 kg. tiszta nitrogénnel gazdagítottuk, azonkívül jelen- tékeny mennyiségű televény- tartalom is áll elő, úgy ar- ra az eredményre jutunk, hogy a biborhere, mint zöldtrágya- növény a talajerő fokozásának egyik legolcsóbb és leggazda- ságosabb eszköze. A foszfor és káli műtrágya értékelésétől a költségek számításánál el kell tekintenünk, miután az a zöld- trágyanövényvel együtt a talaj- ban visszamarad a következő növényzet számára. P e r s z e másként alakul a költség-szá- mítás abban az esetben is, ha a zöldtrágyanövény beilleszté- sével egy egész évi, vagy lega- lább fél évi termésről le kell mondanunk. A biborherénél ettől a költségtől eltekinthetünk.

Toth Lajos
mezőgazd. kamarai titkár.

Anyák napja

Az Országos Stefánia Szövet- ség gyomai fiók szövetsége Szent István napján d. e. 11 órakor tartotta meg a Magyar Anyák napját a község háza ta- náctermeiben, díszes közönség jelenlétében, kiknek soraiban helyet foglaltak az egyházak papjai, a község képviselői, a helybeli polgári iskola tanar- női kara, a társadalmi egyesü- letek kiküldöttei és a 158 sz. Védőintézet főorvosa és védő- nője.

Az ünnepséget Záhonyi Ala- dárné társelnök nyitotta meg. Üdvözölte a megjelenteket és szíves szóval lelkesen köszön- tette a kitüntetett anyákat. Utá- na dr. sarkadi Nagy Pál a gyo- mai 158 sz. védőintézet vezető főorvosa méltatta beszédében a Magyar Anyák napjának jelen- tőségét és a sok gyermekes szülők és felnevelő anyák ér- demeit a Magyar hazával szem- ben. Feiler Ernő ág. ev. lel- kész szárnyaló szavakkal beszélt az anyai szeretetről. Azután kö- vetkezett a kitüntetések és pénz jutalmak ünnepélyes átadása. Záhonyi Aladárné társelnök

meleg szavak kíséretében nyuj- totta át a díjakat.

Kitüntetésben és 10 pengő pénz jutalomban részesültek Sáfri Sándorné és Ceglédi Sán- dorné. Egyenként 15 pengő jutalomban részesültek Forgács Lajosné és Szántó Lajosné.

A bensőséges ünnepség a H i m n u s z elénekklésével ért véget. B. I.

A nemzetek versenyében Magyarország a harmadik helyen végzett

A berlini Olimpiáson befe- jezték a nagy versenyt. A leg- több bajnokságot a 70 milliós lakosú Németország nyerte, utá- na a 120 milliós Északamerikai Egyesült Államok és a harma- dik legtöbb bajnokságot a 9 milliós Magyarország hozta el a a nagy versenyről.

Ebben a győzelmi örömben lássák be a sportellenségek és hozzá nem értők is, hogy a tanügyi kormányzatunk nagyon jó uton halad, amikor az is- lákban mindig több és több időt szakít a testnevelésnek.

Válasz levél a Szerkesztőhöz

Tekintetes Szerkesztő Ur!...

A „Gyomai-Ujság“ mult szá- mában — egyesek okulására — leközlött, beküldött cikkhez a következőket kell füzünk:

Rangrejtett cikkíró a Gyomai Iparos és kereskedőifjak Ön- képzőköre tagjait „egy igaz ma- gyarságát feledő emberek tár- sasága“ címmel illeti, s meglá- tásának szatirába fulladt tulzá- sával pipás asztaldöngető kár- tyásoknak minősíti a römizés- sel időtöltőket. Kioktatja a leg- szentebb magyar imádság, a „Himnusz“ tiszteletére annak az Egyletnek tagjait, amely egyesület és annak tagjai közel 40 év óta hazafias és kulturá- lis köztudomású ténykedéssel rácafolnak minden önző, irói ösztön, kielégítéséből fakadó, ferde beállítású gunyiratra.

Honszeretetünk tényéből nem von le semmit, ha rádió köz- vetített sportesemények kap- csán felhangzó magyar fohász, a „Himnusz“ magasztos dalla- má, amely Csik Ferkóink átü- tőerejü világsikeréért jut hoz- zánk éter hullámokon — zárt családi — kör jellegű együttes- ben, a kirobbanó örömujjongás és könnyekig való meghatott- ság állapotában nem „vigyázba“ hallgatjuk.

Névtelen cikkíró! — hivatlan minőségben — máskor együtt ujjongjon az örvendőkkel, s ne lovagiatlan szatirával kérkedjen hazafiságot.

Gyoma, 1936. aug. 20.

Tisztelettel:
Haibach Árpád. Kiss István.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyó- gyszertár tart szolgálatot.

Behelyettesítés. Dr. Márky Barna alispán a gyomai főszol- gabírói állásba dr. Sorbán Jenő tb. főszolgabíró be- helyettesítette. Reméljük, hogy a kivételes közigazgatási szak- térfiut, — aki szociális gondolkozásával, kezdeményező mun- kaenergiájával és szíves modo- rával rövid pár hónap alatt is megnyerte a járás népének bi- zalmát és szeretetét, — mielőbb megválasztott, véglegesített fő- bíránkul köszönthetjük.

Stefán Béla polgári iskolai tanár, a Hármaskörös felelős szerkesztője Debrecenbe lett megválasztva és új helyét ha- marosan el is foglalja. Az end- rödi polgári iskola egyik kivá- ló pedagógusát, Endröd társa- dalma egy rokonszenves, ked- ves tagját veszíti el Stefán Bé- lában és feleségében. Sok sze- rencsét kívánunk az új álló- máson.

ÉRTESÍTÉS! A rendszeres zenetanítás Gyomán az iskolai évvel párhuzamosan szept. 1-én megkezdődik! — Módszeres zenei szakoktatás és kiképzés a zene minden ágában: zongo- rában, énekben, vonós- és fu- vós hangszerekben, valamint zeneelméletben! — Jelentkezé- seket elfogad és az érdeklődők- nek minden tekintetben felvi- lágosítást nyújt: Benke Lajos, zenetanár, Horthy Miklós ut 37.

33 százalékos utazási ked- vezmény augusztus 28-ának 0 órájától szeptember 13-ának 24 óráig az Őszi Lakberende- zési és Háztartási Vásárra. Iga- zolványok a Wagner fakeres- kedésben és a Lach—Varga cégnél kaphatók.

Számviteli és háztartási tan- folyam a községi gazdasági népiszkola rendezésében. Isko- lánk a következő télen is ki akarja venni részét az iskolán- kívüli munkásságból. Férfiak részére gazdasági számviteli, nők részére háztartási tanfo- lyamot ó h a j t u n k szervezni. Számviteli vitéz Pajor Gyula, háztartást Biró Teréz és Faddi Jolán szaktanítónők fogják ve- zetni. Tanfolyamok csak no- vember elején fognak kezdő- ni, de a szervezéshez már most kell jelentkezni, mert a hall- gatók összegyűjtése és az elő- készítés időt igényel. Kivána- tos lenne, ha a tanfolyam iránt is a multban tapasztalt érdeklődés nyilvánulna meg v. Pajor.

Anyák napja.

Nemzetiszin zászló. Leventék zenének. Ma virradt fel napja Anyák ünnepének. Roskadó inakkal. Szemek könnyel teltek. Jönnék a tanyákról öreg ünnepeltek.

Beszéddel köszöntik fényes uraságok. Öreg Julis néni ilyet még nem látott. Kérges kezét rázzák, simogatják vállát. Egyszerre szívével megérzi a halát.

Pap beszélt szárnyal. Stefánia elnök Ajnározza szóval, becézik a delnök. Fonnyadt keble fölé kitüntetési tesznek, Halkan rebesgeti: Nem érdemlem ezt meg

Érdemlit Érdemlit Nyugtatták megszépén Julis néni kendő a legszebbik érdem. Törékeny alakján hú szemek méláznak. Tizenöt gyermeket adott a Hazának.

Bauer Illés.

Felvétel a Márta Diákotthonba. A budapesti IX. ker. Liliom u. 13. sz. alatt levő Márta Máier Diákotthonban megüresedett helyekre, az 1936/37. tanévre szóló felvételi kér- vények beadhatók. Pályázhat- nak oly szegénysorsu, példás viseletű és jó előmenetelű egye- temi és főiskolai (férfi) hallga- tók, kik tanulmányaikat Buda- pesten végzik. A szobák 2—6 személyesek. A város közepén az egyetemekhez közel fekvő szép kertés Otthonban, hol kü- lön tanulói társalgó és fogadó- szoba, fürdő, zuhanyozó, fűtés és gázrezsó használat szolgál- ják a hallgatók kényelmét, a bentlakás díjtalan. Bővebb fel- világosítást készséggel nyújt postán is (válaszbélyeg mellék- lendő!) az Otthon igazgatója.

Hogyan készíthetünk házi- lag fagymentes gyümölcstáro- ló helyiséget? Erre a kérdé- sre ad választ a Növényvédelem és Kertészét legújabb száma. Cikkeket közöl még az idei peronoszpóra-járványról, a kaj- szinbarack férgesedéséről, a szőlő és bortermés értékesítéséről, a szőlő nagyarányú rothadásá- ról. Ismerteti az idei nedves időjárás jelentőségét a gyü- mölcsfák metszésére, a kajszin- barackfák pusztulását stb. A dúsán illusztrált színes gyü- mölcsképet is közlő két szak- lapból a Növényvédelem kiadó- hivatala (Budapest, Földmive- lésügyi Minisztérium) egy alka- lommal a lapunkra való hivat- kozással díjtalanul küld mutat- ványszámot.

Jégkoporsó titka. Ez a címe annak a rendkívül érdekes cikk- nek, amely a Délibáb új szá- mában jelent meg. Remek ké- pes rádióműsorokat, színházi cikkeket, pletykákat, novellákat, egyfelvonásos szindarabot, pom- pás riportokat, nagyszerű film- rovatot, és több mint 100 ké- pet talál az olvasó a 100 oida- las Délibában. A népszerű színházi képeslap egy száma 20 fillér.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

Endrőd község hosszúlejárati kedvezményes kölcsönt akar felvenni, amiből betonjárdát építenek.

Endrőd — Nagylapos névre kéri Endrőd képviselőtestülete Nagylapos állomás elnevezését.

Endrőd jövőévi pófadója 55 százalék lesz.

Kondorostanyán 1900 n.-ől területet vásárolnak a Hangya Szövetkezettől és erre a területre építik majd az új községházát és jegyzői lakást.

„Új Bócsa“ lesz a legelső település községnek a neve.

Matuska ügyvédje ki akarja tolni a Matuska felakasztását, egy olyan bejelentéssel, mintha Mafuskának büntársai lettek volna a biatorbágyi merényletnél.

Békés község pófadóját 17 százalékkal emelték.

A láthatatlan halálhuzat. A legújabb halásugárrol páratlanul érdekes képpel illusztrált cikket közöl Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül kitűnő folytatásos regényt, számtalan riportot és közel száz képet talál az olvasó a nagyszerű képeslapban. Tolnai Világlapja új száma 20 fillér.

Egyszerre 102 szatmári cigányt tart vasárnap esküvőt. A szatmári cigánynegyedelek vasárnap nevezetes napja lesz. Százkét cigányt tart esküszik egymásnak örök hűséget a városház disztermében, ahol az ünnepélyes aktuson a polgári és katonai előkelőségek is megjelennek.

NEM OLCSÓBBMÁR A BOROM mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVÍZ 30 fillér

egy liter kadarka vagy fehérvirágos bortól Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadjuk el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Széküldés utánvéttel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italok, tiszta, tökéletes zamatúak és nem savanyúak.

Cím: Székely Ferenc Soltvadkert, Pestmegye.

A „HOMBÁR“ SZÖVETKEZET

megkezdte a

magtisztítást.

Mindenféle vetőmag tisztítását a legtokéletesebb „PETKUS“ rendszerű rostával 3 %-ért végzik.

SPORT

Ferencvárosi Vasutas — ETK 3-2 (3-1).

Fer.: Pintér, — Udvaros, Várszegi, — Cselényi, Nagy, Lakatos II., — Szaniszló, Gárdos, Szendrődi, Lakatos I., Várkonyi.

ETK.: Timár, — Tóth, Kertes II., — Matuska, Simon, Pelyva, — Lacsny, Kovács III., Hanyc, Kovács II., Kertes I.

Kiró: Kappel.

A budapesti csapat másfélórás bemutatkozása a nyári idény attrakciójának ígérkezett s gyökeresen megmozgatta az endrődi futballtársadalmat. A mérkőzéshez fűződő remények nem is omlottak csalódásba: a futball eredeti mozzanatai izgalomtól fűtött küzdelem és tetszetős szép játék pergett le egy nézősereg szeme előtt s maga után hagyva a meglepettségek nyomait.

Kezdet után klasszis fölényvel diktál tempót a vendég csapat s akciót-akcióra balmoz. Ahogy enged a támadási gyűrű, úgy bontakozik ki az ETK is, aminek Simon váratlan fejesgólja lesz méltó jutalma (1-0). Rövid ideig tart az öröm: Szendrődi egyenlít (1-1). A fővárosi center tovább is folyó támadás vezet és hamarosan újabb szép gólt lő (2-1). Az ETK kapkodva támad s minden próbálkozása meddő, sőt ez a védelemre is átragad. 11-est vét, amit Nagy értékesít (3-1). A gól után csökken a kapkodási láz és szép mezőnyjáték folyik, melyben Szendrődi csillog és Simon agilitása domborodik ki.

Fordulás után a pesti védelem is sűrűn játékban van s tudásával osztatlan elismerést viv ki magának. Az endrődi csatárok azonban addig keresik a rést, míg ki nem használhatják és Kovács III fejesé hálóba jut (3-2). Még egyszer hengerátadást mozgósít gól után a vasutas csapat, de eredményt nem ér el s takarékoskodik erejével. Mezőnyjátékra fekteti a fősúlyt, technikával, összáttékkal szórakoztatnak, amíg Kappel le nem fujja a mérkőzést.

A két csapat találkozása li-nomabb, szigorúbb kritika mérlegén is fajsúlyosnak bizonyult s a nagyobb igényűek éhségét is kielégítette. A cícséretben természetesen oroszánrészt érdemelnek a vasutasok, de viszonylagosan az ETK is 100 százalékot nyújtott. Egyénileg Szendrődi magasan a mezőny fölött játszott, kivála Udvaros, Lakatos II. és Várkonyi (Vasutas), Simon Pelyva és Matuska (ETK) nyújtott jójegyű játékot.

Sport hírek

Augusztus 23-i mérkőzések: Gyomán: GySC—KTE. Endrődön: ETK—M. Törekvés. Sarkadon: CASS—M. MÁV. Békésen: BISE—VSE. Bekésszentandrán: Hunyadi — BTE.

TAC—GYTK mérkőzést közös kérelem alapján későbbi időpontban fogják lejátszani.

Az Északi II. oszt. sorsolásával kapcsolatban az egyesbíró kimondta, hogy mindaddig, míg a II. osztálynak bajnoka nem lesz, továbbra is csak egy hetet fog kisorolni, mert ezzel az érdekelt egyesületek anyagi érdekeit óhajtja megvédeni.

Takács Dániel I. foku futball bíró — kinek polgári foglalkozása kárpitos és diszitó — műhelyét Gyomára helyezte át és egyben amatőr alapon elvállalta a GySC csapatának edzését is. „Dani bácsi“ a maga idejében országos híru futballista és sokszoros magyar válogatot játékos volt és működésétől, a fennállásának 25 éves évfordulójához közeledő GySC előretörését várjuk a most meginduló bajnoki szezonban.

A futballszezon korai kezdése készületlenül érte a gyomai egyesületeket. Eltekintve egy-két edző jellegű mérkőzéstől, az egész nyarat pihenéssel töltötték a csapatok, ellentétben az Endrődiekkel, akik egész nyáron át közeli és távoli egyesületek legkiválóbb csapatainak egész sorát látták vendégül. Hogy ezt megteheték azt legelőször is a lelkes endrődi sportközönségnek kö-

szönhetik. A holnapi meccsen úgy a GySC, mint az ETK új csapat összeállításával kísérletezik. GySC-ben Kiss és Cs. Nagy helyén, míg az ETK-ban valószínűleg Lasnyi, Kovács III. Kurilla és Simon helyén fogunk új arcokat látni. A GyTK együtteséből Hatvani, Olajos és Porcsalmi vált ki, Kiss László edző pedig a Turkevei AC csapatához gravitál. Hatvani már el is távozott Pestre, ahol a Zugló FC által álláshoz jutott. Nem valami rózsás a helyzet a Törekvésnél sem, melyből a vidéki játékosok nagyrésze, elsősorban Kiss a válogatott kapus távozott és hír szerint az újjászervezett Tarhosi-csapatba léptek be.

Boross Pál szöv. bíró ellen az 5-8 arányu MÁV győzelemmel végződött MÁV—CsAK mérkőzés közönsége hatalmas tüntelést rendezett az elmúlt vasárnap.

Publikáció

A „HOMBÁR“ szövetkezet elvállalta a Hofherr—Schrantz—Clayton—Schuttleworth Magyar Gépgyári Művek r. t. képviselőtét és mindenfajta gazdasági gépeket, szerszámokat és ekevasakat tart a raktárában. Mielőtt ebbei szükségletét beszereszé, kérjen ajánlatot a Hombár szövetkezettől.

Endrődön Kossuth u. 21 szám alatti 327 n.-ől telken lévő, még 15 évig adomentes újonnan épült modern beosztásu lakó ház eladó, e-elleg lakás és üzlethelyiség kiadó. Értekezni bármikor a helyszínen a tulajdonosnál.

„Urindóitthon Budapest, Szondi-u. 23. III. 12. Szeptembertől havi hatvan (napj három) pengő teljes, kitűnő ellátás. Diáknyomnak kedvezmény.“ 3-1

Vannak 2 szobás, konyha és mellékeltő mellékhelyiségű, jókarbon lévő lakóházak, havi 35 P-ös törlesztésre. Cím a kiadóba. 3-1

2 pados szobás, konyha és mellékeltő helyiségek szeptember 1-re kiadó Gróf Tisza István út 20 sz. 3-3

Eladó egy új konyha berendezés kedvező fizetés mellett Bodon Béla és Szabó Lajos épület és butor asztalosoknál Attila út 10 sz. 2-2

Özv. Papp Zsigmondnének a Keszéjsőn egy fertály, a bányakertben egy hold szántó földje eladó. Négy és fél fertály tanya földje haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Rákóczi u. 14.

Kitűnő zamatu rizling bor. Itterenként 50 fillérért kapható Kereskes Károlynál. — 20

Dévaványa határában, Pusztócsegen vasút és műút közelében 225 hold föld haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Simó János ny. tanítónál Dévanyán. 1-1

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdarállalat, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P., Fél évre 2-60 P., Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csülörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 84.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Siker és elismerés

Irta: vitéz Csicsery Róna István országgyűlési képviselő

A legutolsó napokban különböző vezető személyiségek részéről nyilatkozatok láttak napvilágot, amelyeknek alaphangja főleg, lényeges megállapítások kivételével, hogy az előző politikai évad tufütött és egyre inkább a személyeskedések ingoványaira lévedt ellenzék harchimodrával szemben eddigi inkább az objektív bírálat, az elismeréstől sem húzódozó politikai kritika formájában kívánja felállítani mondanivalóját.

Elsősorban vonatkozik ez mindarra, amit az ellenzék vezetők a kormány külpolitikai tevékenységéről, egymást követőleg, szinte az egyöntetű helyesléssel elmondtak: kevésbé egyöntetű azonban ezek a megnyilatkozások a kormány gazdasági politikáját illető kommentároknak, amelyeknek nagyrésze már igen nagy mértékben nélkülözi a helyes helyes felismerést és a szükséges objektivitást — végül ugyiszólván teljesen leérték a nyilatkozatok azokban a megállapításokban, amelyekkel a kormány belpolitikai helyzetét és irányát, valamint a többségi párt szervezeti és tevékenységét igyekeztek újabb vádakkal és kifogásokkal kikezdeni a közvélemény előtt.

A siker kétségtelen tényével arányos elismerés a külpolitikai tevékenység mellátásában kétségtelenül hozzájárul ahhoz, hogy nagy, sorsdöntő kérdéseinkben egyöntetű felfogás alakuljon ki és a kormány maga külpolitikájának egyedül helyes utján, a közvélemény általános helyeslésétől is megerősítve, vezesse tovább a nemzet nagy nemzeti céljaink és reményeink megvalósítása felé. Ugyanakkor viszont, amikor ezeket az ellenzéki oldalról történt állásfoglalásokat a nemzet érdekében valóknak kell mondanunk, nemzetgazdaságunk érdekeit kevésbé helyesen szolgálják és ezekre az érdekekre egyenesen károsak azok a

megállapítások, amelyek — a gazdasági helyzetnek a helyes gazdaságpolitika útján bekövetkezett lassu, de határozott javulását tudomásul nem véve — a jelenben is a „gazdasági gutaütöttség“ állapotáról beszélnek.

A gazdasági helyzet alakulását a kormányzati lényezők minden intézkedésén és erőfeszítésén túl, sajnos, a világgazdasági helyzet és a világpiacon viszonyok befolyásolják és természetesen, hogy ezidőszerint senki sem lehet teljesen megelégedett a mai gazdasági viszonyokkal. A nehéz és részünkre adott világgazdasági helyzetben viszont éppen ezért csak fokozottabban méltánylást és elismerést, nem pedig gáncsat érdemelnek a kormányzatnak azok a nagy erőfeszítései, amelyek a világgazdasági helyzet hátrányos kihatásait igyekeznek csökkenteni a mai gazdasági életünkre és amelyek úgy termelési, mint értékesítési szempontból a lassu, kitartó munka leghatározottabb eredményeit érték el.

Amikor gazdaságpolitikánk ellenzéki kritikáinak, mind ezekből kiindulva, válaszolni akarunk, nem is szükséges, hogy mi magunk sorakoztassuk fel azokat az eredményeket, amelyeket kormányunk kitartó tevékenysége elért, hanem válaszoljunk ezekre a megállapításokkal — szembeállítjuk a legelfogulatlanabb szaktekintélyű bíró tényezőnek, a népszövetség megbízottjának, Royál Tylernek legutóbbi jelentésében foglalt megállapításait és tanúságait. Az ellenzéki kritikával szemben Tylernek ez a nyilatkozata többek között azt állapítja meg, hogy az ország gazdasági helyzete lendületes fejlődést mutat, a költségvetési hiány az 1931. évi krízis óta ezidén a legkisebb, emelkednek a költségvetési bevételek, jobb a jegyinletet devizahelyzete, emelkedő a tendencia nemcsak a külkereskedelemben, hanem a termelésben és fogyasztásban is, sőt azt is

Baltazár Dezső

Elvégeztetett...!

Egy ragyogó, eredményekben, sikerekben gazdag életet zárt le a Mindenható. Egy ember életét, akit életének eredményei, sikerei egy pillanatra sem tettek hivalkodóvá, elbizakodottá.

Baltazár Dezső — egyházkerületünk püspöke — halt el. Jóllehet a katasztrófával számolnunk kellett, a hír mégis szíven ütött bennünket.

S most, amikor azt, ami benne földi volt, visszaadjuk az anyaföldnek, — álljunk meg egy pillanatra gondolatban a nyitott sírgödör előtt, levett kalappal, imára kulcsolt kézzel, s úgy mondjunk elköltözött főpapunknak egy utolsó „Isten hozzád“-ot.

Isten legyen veled Baltazár Dezső, — nekünk pedig adjon erőt, hogy szellemi örökoddal hiven sáfárkodhassunk tovább, a Te lelkedből merítve mindenkor ehhez a legszebb példát...

megállapítja Tyler, hogy jövőre a gazdasági javulás nyomán még az adóbevételek emelkedésére is számítani lehet. Ezeket mondja a Tyler — jelenítés minden elfogult kritikával szemben s az adatait alátámasztó statisztikai kimutatások is azt mondják, hogy a helyes és célludatos intézkedések következtében emelkedik idegenforgalmunk, növekszik az építkezési tevékenység, javult az adófizetés s ugyan csak örvendetes lassu, de tartós javulásról beszélnek a mezőgazdasági termelés jövedelmezőségéről az értékesítés és az export helyzetéről szóló kimutatások is. A népszövetségi megbízott elfogulatlan tanúságait megdönti a hangzatos politikai szövegek látszólagos hatásait. S amennyire a valóság tényeivel és adataival szemben állnak a hangzatos ellenzéki gazdaságpolitikai kritikák, — ugyanolyan mértékben a hatáskeltés politikai célzatát szolgálják csupán, a valódi helyzettel szemben, az ellenzéki nyilatkozatoknak azok a vádjai is, amelyek a kormány pártpolitikai beállítottságát és a többségi párt szervezetét és működését igyekeznek gáncsal illetni.

Az illetékes kormánytényezők és a Nemzeti Egység Pártjának vezető személyiségei egyaránt megdöntötték már azt a vádat, amely szerint a Nemzeti Egység Pártjának szervez-

kedése tulzó, erőszakos és jogosulatlanul igénybe veszi a közigazgatás apparátusát. Az ellenzéki nyilatkozatokkal szemben újabb és nyomatékosan meg kell állapítanunk, hogy ez a szervezés éppen a közigazgatástól teszi függetlenné a pártot. Azelőtt a többségi pártok ugyiszólván kizárólag a közigazgatásra támaszkodtak, ha bármilyen pártakcióról volt szó s a választásokat is, nem a párt-szervezet, hanem a közigazgatás hajtotta végre. Ezzel szemben a legutóbbi választás után éppen a Független Kisgazdapárt hivatalos lapja írja szószerint azt, hogy: „A NEP választási művészele már olyan tökéletesé vált, hogy a hatóság támogatása nélkül is meg tudja szerezni a mandátumot.“

Az egyik ellenzéki nyilatkozatnak azon elszomorító és igazságtalan kitételére végül, hogy „lehet erkölcsösebb és magyarabb kormányzata is ennek az országnak“ csak annyit mondhatunk: adja az Isten, hogy mindig ilyen erkölcsi alapon álló és ilyen magyar kormányzata legyen a nemzetnek, — s ne olyanok kerüljenek egyszer hatalomra, akik pártpolitikai és személyi elfogultságukban nem veszik észre, mit ártnak akkor, amidőn tekintélyt rombolnak és hitet rabolnak.

Képviselőtestületi gyűlés

Gyoma község képviselőtestülete 1936 évi augusztus hó 31-én hétfőn délelőtt 9 órakor a községháza nagytermében rendes közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

Múlt ülési jegyzőkönyv hitelesítésének bejelentése. —

Jóváhagyott határozatok bemutatása. —

Gyomai Ipar'estület által rendezendő árubemutató anyagi támogatása.

Piaci és vásári helypénzszedők díjazásának megállapítása.

Antal István hadirokkant kérelme trafikbódé részére hely átengedése érdekében. —

Mattlak Márton kérelme, a község kötelékébe való felvétele kilátásba helyezése iránt. —

Kosik Józsefnek ugyanazon kérelme. —

Hombár szövetkezet részvényjegyzése ügyében előterjesztés. —

Gyoma község szeszfordéje részére egy drb. villanymotor beszerzése vizszivás céljára. —

Vetőgép beszerzése. —

I. számú ovoda karbahozása költségeinek megállapítása. —

Polgári iskola fenntartásával kapcsolatos dologi kiadások megállapítása. —

Fekete Sándor irodatiszt hadipótlék megállapítása iránti kérelme. —

Cséplőgépet ellenőrző bizottság tiszteletdíjának megállapítása. —

Vámosutak alapjának 1937 évi költségelőirányzata tárgyalása. —

Betonjárdaépítési alap 1937 évi költségelőirányzata tárgyalása. —

Testnevelési alap 1937 évi költségelőirányzatának tárgyalása. —

Szeszfözde 1937 évi költségelőirányzatának tárgyalása. —

Özv. Simon Istvánné szegényalap 1937 évi költségelőirányzatának tárgyalása.

Fattyasi tehéntartógazdaság 1937 évi költségelőirányzatának tárgyalása. —

Gyoma község házipénztára 1937 évi költségelőirányzatának megállapítása. —

Közmunka törlések. —

Szöke Ferencz ref. igazgatótanító nyugalmába vonulása alkalmából előjárósági előterjesztés.

Levél a Szerkesztőhöz!

Kedves Marci! Sokszor kértem arra, hogy a „Gyomai Ujság” számára írjak valamit. Most eszembe juttatta ezt a f. hó 15-iki számban megjelent azon hírecske, hogy az endródi főjegyző nyári szabadságra, illetve rövid pihenésre egy Esztergom melletti erdei penzióba utazott el. —

Hát kedves Marcikám, a figyelméért nagy köszönet, de mindjárt vádollar is, mert ezzel — mint említettem — provokáltál és pihenésemet megzavartad, mert — úgy érzem — egy levélben be kell számolnom pihenésemről, tehát dolgot adtál. —

Az „erdei penzió” nem egyéb, mint egy turista ház, mely naponta turisták váltakozó csoportjait látja szívesen, olcsón, egyszerűen vendégül, vagy csak pihenésre. Ez a hely Vaskapu nevű 407 m. magas, Esz-

tergom közvetlen közelében fekvő erdő, árnyas hegység legtetefjén húzódik meg szerényen, a Pilisi hegyek nyugati, végső hatalmas nyulványát adja. — Csak ez az egy hegytömb olyan hatalmas, hogy turisztikai kikapasztalása a magamfajta alföldi turistáknak 2 egész hétre épen elegendő munkát és élvezetet nyújt. — Gyönyörű tölgyerdő borítja minden zugát, elég jól kiképzett regényes erdei utak vezetnek keresztül-kasul rajta s a hegy lábainál körös-körül üde és jóvizű források nyújtanak frissítőt a bolyongó turistáknak. S ha ez kevés valakinek, előtte ágazik, terjeng a Pilisi hegyek sűrű erdővel borított, csonkaságunkban elsőrangú turisztikai fejlődésnek indult gyönyörű bércei, tölgyei. — Dobogókó, Klastrom puszta, Kétágu, Gerecse stb. in-

nen csak kisebb turista feladat megjárni. — S ha valakinek kora, fiatalos izmai megengedik, nem képelek el szebb és nemesebb nyári szórakozást, mint a Pilisi hegyeknek Budapesttől-Esztergomig turista módon való átbarangolását. — A történelmi emlékeken kívül, melyek mindenütt kísérik a turistát, itt találja Csonka hazánk egyik legkulturáltabb és természeti kincsekben leggazdagabb részét. —

Node menjünk csak vissza Vaskapura. Kissé messze tévedtem, oda, addig, amíg ellátok és ahová oly jó volna még eljutni. —

Vaskapu Esztergom őrtálló, legmagasabb hegye. Lábai alatt terül el a város, a „Magyar Lion” sok-sok szebbnél-szebb templomaival, intézményeivel. — Az ősi várost szeliden nyaldossa, simogatja a kanyarodó Duna. A várhegyen kimagaslik Magyarország leghatalmasabb bazilikája. Előtte néz a Dunára a primási palota. — A magyar Sion hegyén e két őrtálló, viágitó, messze kisugárzó táklya, őrtűz mereven, éberén néz, tekint a Dunán át a ködbe vesző Mátra, Fáttra és a lágyan, simán felénk terjengő kis magyar Alföld felé. — Lelkemben szorongó érzések, sejtelmek támadnak. Megszemélyesülnek s meg vagyok mélyen győződve arról, hogy e két hely lakója — a Magyarok Istene és a magyarok első főpapja esz-

TÁRCA

A Pikk ász

Irta: H. E.

Ha sejtettem volna odakint a harctéren azt, hogy a családban viselt rangom emez emelkedése micsoda kötelezettségeket ró majd idővel reám, bizonyára mérsékeltabb örömmel fogadtam volna hugom levelét, amelyben arról értesített, hogy szerencsésen — nagybácsi lettem. Annak rendje és módja szerint nagybátyja egy fitosorru, égszinszemű, szökefűrtű kis leánygyermeknek.

Pedig ezek a kötelezettségek hamarosan jelentkezni kezdtek.

Amikor ugyanis a nem sokkal ezután bekövetkezett összeomlás során jómagam is hazakerültem, alighogy tulestem a viszontlátás örömeim, újabb-nál-újabb és olyan feladatokat kaptam, amiket a családi tanács egyhangú megállapítása szerint egy jólnevelt nagybácsinak kutya-kötelessége elvégezni, annál is inkább, mert hát akkoriban, — hogy költőiesen fejezzem ki magam: — még a

nőtlenység békés vizein eveztem. Ezen megállapítás kimondásában egyáltalán nem alterálta az enyéimet az, hogy akkor már — habár csak mint polgári tisztviselő, de — komoly hivatalt töltöttem be az egyik katonai intézménynél, Budán, ahol egyébként laktunk is.

Erre a hivatalomra most hátalatt szívvel kell visszagondolnom. Két okból is. Először azért, mert azt, hogy azok az idők, amelyek azóta véres betűkkel irattak be történelmünkbe, minden megrázkódtatás nélkül multak el fejünk fölött, csak annak köszönhetem, hogy ebben a békés beosztásban, amelyben még Károlyi Mihály hadügyminisztériuma helyezett, a kommün uralma alatt is megmaradtam, másodsor pedig azért, mert csak ez a kedvező beosztás tette lehetővé, hogy nagybátyai tisztemet oly mértékben föltheltem be, amilyenre eddig, a családi feljegyzésekben példa nem volt.

A proletárdiktatura első havának idejére esett ugyanis kis hugomnak első megbetegedése. A doktor — Isten nyugtassa

szegényt, — megnyugtanni igyekezvén a kétségbeesett familiát, meennyre-földre, s többrendbeli szentekre esküdözött, hogy a kicsinek semmi komoly baja nincs, ami van is, csak muló természetű, de mert hugom ragaszkodott hozzá, hogy ha már megvizsgálta az apró pacienst, rendeljen is neki valamit, hát egy kiadós tej-kurát írt elő. Még pedig — kecsketej-kurát.

Szegény doktor! Annyira a tudományának élt, hogy a mindennapi életből egészen kikapcsolódott. Mit tudott ő arról, hogy ez az egyszerű recept, amit ajánlott, 1919-ben, egyenesen absurdum volt. Absurdum, mert amint azóta az oknyomozó történelem megállapította, abban az időben még a tehénből is csak — gerstlit fejtek. Mindegy. A kérdést meg kellett oldani. A családi tanács ismét összeült, s én valahogy ösztönösen megérezttem, hogy ezzel az időszerű recepttel megint csak nekem gyűlik meg a bajom.

Ugy is lelt.

Miután az ilyen kecske-tej kurának elengedhetetlen kellé-

ké egy kecske, ami akkoriban sem a patikában, sem a fűszeresnél kapható nem volt, első-sorban is a kecskéről kellett gondoskodni. Ez az én feladatom lett, amely mellett főbb érv szólt, de most csak a legfontosabbat említem: Annak a katonai hivatalnak, amelynek szolgálatában álltam, volt egy rekvirált, pompás luxus-autója is. Édesanyám szegény, gyakorlatilag is érvényt akarván szerezni az akkor széltében-hosszabbban hangoztatott igéknek, mely szerint: „minden a miénk” — egészen természetesnek találta, hogy annak az autónak az adott helyzetben egyéb dolga nem lehet, mint hogy engemet egy kecskebeszerzési körútra vigyen. A kocsit használatára megkaptam az engedélyt, s miután előbb gondosan előkészítettem expedícióm, utrakeltem.

Néhány órai tura után egy kis sváb faluba értem, valahol Tolnában. Itt, — megpillantván utamnak célját, egy jól fejlett kecske személyében, — megálltam. A kecske gazdájával, egy sváb atyaffival hosszas

tergomi primás leghivatottabb élő, örökösen szenvedő mártír tanni annak a gonosz, vértfakasztó, igazságtalan arcuverternek, melyben Trianon a magyar államiság, a magyar alkotmányosság bölcsőjét, — az arpadkorabeli királyokszékelyét: Esztergomot részesítette. — És bizonyos az is, hogy a hercegprimás mindaddig, míg csonkaságunk tart, elrabolt javadalmi helyett és sok-sok közjog és más egyéb méltóságai, kitüntetései mellé egy újabb, egyedül álló megrendítően gyászos kiváltságot kapott: a trianoni vérző sebtől fájdalmas keresztből a legnagyobb darabot. —

Mert nincs, nem lehet a napnak olyan pillanata, amikor e kereszt sulyát, terhét ne érezné. Nemesak azért, mert ha Isten szabad egét, napfényét akarja látni és palotája ablakán kitekint a párkányi hidon silbakoló cseh katonába botlik tekintete s nem is azért, mert a Duna tulsó partján a földek, a hegyek nem is régen az ódominiumához tartoztak stb. — és most ott vele, palotájával szemben a csehek hadirepülőteret, hangárokat építenek a vértől mocskos orosz szovjet segítségével, hanem elsősorban és kizárólagosan azért, mert az ő palotája, temploma, székhelye ott fekszik, ahol az államalkotó Sz. István király született, ahol tehát az 1000 éves magyar államiság látott napvilágot, abon-

nan a pogány magyarokhoz szerte sugárzott a hit, a tudás, a kultúra, a consolidált nemzeti és államélet hatalmas világitó szövétneke s ahonnan végeredményben az elrabolt Fevidék egykori lakói: Szvatopluk unokái ugyanazokat az erkölcsi, kulturális és anyagi előnyöket nyerték és élvezték, mint az államalkotó magyarok.

Ez a lélek és szívmaridosó, kegyetlen tudat a trianoni hercegprimás biborruháját keserű gyászfátyollal vonja be, mert letéteményese azoknak a szent és kegyeletes tradícióknak, melyek 1000 éves nemzeti és keresztény államiságunk eredetét zárják örök időkre magunkba.

Itt rejlik az ősi Esztergom város tragikumuma is. — Államiságunk bölcsője, centruma trianoni végvár lett. — Megtestesítője a Csonka Hazának:

Közd, szenved, nyög óriási erőfeszítéssel és bámulatos kitartással. —

Talán sok időt is szenteltem erre a témára, de úgy érzem, hogy meg kellett tenni, mert ott a Hármas Körös tájékán csak a buza árán át látják és érzik Trianont. —

Tiszta időben a Duna ezüstös csikja Komáromig látható, sőt a Mátra is. —

Közel a jó Istenhez iticsendő és nyugalom van. Tényleg lehet pihenni; pihentem is. Kár, hogy vége lesz nemsokára.

Mára elég is volt! Záradéku-

csak annyit írok még, hogy az elfásult alföldi emberek számára nem tudok ideálisabb, hasznosabb nyári üdülést ajánlani, mint azt, mert a nyaralás-üdülés, a hivatali és társadalmi kötelezettségek, terhek kikapcsolását abszolút mellőzését jelenthetik csak. — Ezzel szemben azt látjuk, hogy a mindenemű reklámmal hirdett, komfortosan kiépített fürdő és nyaraló helyek (legyen az akár a Mátrában, akár a Balatonon) egészen speciális terhes fürdő-társadalmi életet, kötelezettségeket teremtenek ki, amelyek meghazudtolják a nyaralás-

pihenés fogalmát. Nem is szólva arról, hogy ezek a kötelezettségek drágák és pedig veszedelmesen drágák. És nem is a kifáradt kenyérkeresők, agyonhajszolt tisztviselők adják a frequentálók tömegét, hanem akik máskor is... pihennek. —

Ezek pedig kevesen vannak. Mi nem tölthetjük be azokat.

Ha a Balaton mellett is ilyenmire gondolnának, talán fellendülne az élet ott is!

Addig is, míg folytathatom, szeretettel köszönt:

Esztergom-Vaskapu aug. 23.

Harsányi László
főjegyző.

Az én szekereim...

*Meseautó porol az uton,
Egy pillanat csak és messze jár,
Én meg izzadva nyakamat nyujtom,
Mint egy kivénhedt gerlemadár...*

*Ócska bicikli az én szekereim,
Taposom szörnyen a pedált,
Csepeg a zsirom a nagy melegben,
Fent az égen a nap is megállt...*

*Úgy bámulja a fura szekeret
Biciklim mellett egy talicska,
Mely csodamódra búsan nyekereg,
Benne béget egy álmos birka...*

*Biztos, nem tudja kinézni: mi az,
Mi különb, mint a görcöl szekér,
Pejparipája egy hentesinas,
Vágóhid felé porolva tér...*

*Meseautó porol az uton,
Én dalolok a birka béget,
Belegebbedek s a nyakam nyujtom:
Hej! ilyen ez az inas élet!..*

Gyoma, 1936. július hó 21-én.

Kruchió Endre.

alkudozásba bocsátkoztam, s már-már a tenyerébe csaptam, — azonban birtelen visszament a partté. Amikor ugyanis merő kíváncsiságból megtudakolta, hogy mitéle gyanús célokra lenne szükségem erre a bestiára, hát kiűlt, hogy alkalmatlan. Bak volt az istenadta. Célotmat azonban mégis ebben a faluban értem el, még pedig az üzlet-től eléseit sváb atyafi utmutatása nyomán. Valamélyik koma-, vagy sógorasszonyának ugyanis volt egy — állítólag — nagyon jól tejelő anyakecskéje. Nem épen fiatal, amint a néni bevaltotta, de abszolút megbízható. Megtekintettem a kecskét, s láttam, hogy igaza lehet. Ez a megbízhatóság leritt is róla, csak mintha a szeme csillogott volna egy kissé ravaszul. Gondozott, szép, takaros jószág volt, hófehér, félhosszu „daurolt” szőrzettel, apró farokkal, s akkora szakállal, hogy azzal Berlinben egyetemi professzorok irigységét kelthette volna fel. Tiszta fehér volt — mondom — csupán a hasa bal oldalán volt egy szabályos, szív-

alaku, fekete folt, amelyről, — miután neve nem volt a pogány jószágnak, — igen találoán, az 52 lapos francia kártya egyik lapja után „Pikk ász”-nak kereszteltem el. Kifizettem érte a kék-pénzben kialkudott 80 korona vételárát, s miután a paksust is megkaptam, karcu kis lábait gyengéden összekötöttem, befektettem az autó puha lábszőnyegére s máris rohogtam vissza Pest — akárcsak mondani: Buda felé, ahol ezalatt hugom, a kecske leendő lakosztályául harmadik emeleti lakásának fürdőszobáját alakította szorgalmas kezeikkel át.

Ez az optimizmus indokolt volt. A kecske meglelt.

Mari a cseléd, — helyesebben hugom háztartási alkalmazottja, — aki Erdélyből származott fel a fővárosba s értett ennek a műveletnek technikájához a család általános örömeire, fúrge ujjakkal egy-kettőre meg is fejté, s én a jólvégzett feladat kéjes érzetével állapítottam meg magamban, hogy a Pikk-ász sikerrel debütált.

Az a kérdés azonban, amit most Mari tett fel, — hogy tudniillik „mit is fog enni ezután

a kecske, ez a Pikk ász, vagy hogyan is tiszteljem” — általános konsternációt keltett.

Az ám ni! Erre nem is gondoltunk. Tényleg, mit is egyen hát a Pikk ász? Gersttűt, vagy tököi biztosan nem adhatunk neki, más pedig a fővárosi spajzokban, — melyek csak a legkritkább esetekben vannak berendezve holmi kecsketartásra, — akkoriban nem volt. Meg azután a kecskének több esze is van, semhogy ilyen proletár eledellekkel beérje. Hosszas fej-törés után a kérdést hugom oldotta meg. Eszébe jutott, hogy annak a katonai épületnek, melyben dolgoztam, egy szép, nagy parkja is van, amely — tekintve, hogy gondozva a tavasz óta nem igen lett, — meglehetősen elhanyagolt állapotban van. Az üde zöld pázsit erősen megnőtt s felburjánzott közte mindenféle más gyom is. Valóságos Eldorádó ez egy kecskének. S a legeltetés kérdése is könnyen megoldható. Mari minden reggel elkíséri oda, este hazavezeti, s kész. Hiába no. Hugom határozott talentumnak bizonyult.

A szükséges engedélyt meg-

kaptam, s másnap már megkezdődhetett a legeltetési akció. Ment is rendben három napon át. A negyediken hugom nagymosást rendezett, s mert ennél a munkánál Marira feltétlen szüksége volt, engem kért meg, hogy „egészen kivételesen” aznap én kísérem el a kecskét legelni. Hiába szabadkoztam eleinte, hogy ez így, meg úgy nem lehet, hogy nem járhatok úgy az utcán egy kecskével, mint Zubovics Fedor a leopárdjával, hugom megnyugtattott, hogy a kecske egy igazán proletár jószág, s legyek róla meggyőződve, hogy ebben az önfeláldozásomban senki a világon nem fog valami nagyuri állást látni, szóval addig kapacitált, míg végre beadtam a derekam. Ezzel azután Marit egyszer mindenkorra fel is mentették ez alól a szolgálat alól, amiben nem kis része volt annak, hogy Marinál a kíséretés mindég nagyon sok időbe került. Hiszen amint említettem — katonai intézménynél dolgoztam, amelynek kapujában mindég ólálkodott egy-két léhűtő baka.

(Folyt. köv.)

Az Endrődi Önkéntes Tűzoltó Testület

10 éves fennállásának megünneplése alkalmából, 1936. évi szeptember hó 13 napján, d. e. 11 órakor, a község háza tanács-termében diszközgyűlést tart, melyre meghívókat bocsátott ki. Az ünnepség sorrendje a következő: fél 7—9 óráig az érkező csapatok fogadása, fél 10 órakor mise a rk. templomban, melyre a már megérkezett csapatok egy században vonulnak fel. Fél 11 órakor a hősi szobor megkoszorúzása. 11 órakor diszközgyűlés. 12 órakor ebéd az ipartestület helyiségében. 13 órakor járásközi verseny. Este 20 órai kezdettel táncmulatság a ligetben, belépődíj 50 fillér, rossz idő esetén az Ipartestületben, ahol a belépődíj 1 pengő. A járásközi verseny ebéd után 13 órakor fog megtartatni, melyre a nevezőlapokat a vármegye tűzoltó szövetsége már szétküldte.

Jegyzet: A testület az ünnepségen és versenyen résztvevők részére kedvezményes áron ebédet ad, melynek ára 1.20. Az ebéd marhapörkölt burgonyával, negydliter bór és 2 főre 1 üveg szódavíz. Kérjük, hogy az ebéden résztvenni szándékozók számát szeptember hó 7-ig a parancsnokságnál annál is inkább jelentsék be, mert csak azok részére tudunk ebédet biztosítani, kik az adott határidőre ezt bejelentették. Az ebédjegyet szeptember hó 13-án reggel 9 óráig az Önkéntes Tűzoltó Testület titkáranál feltétlenül meg kell váltani, mert csak azok részére szolgálnak ki ebédet, akik jeggyel rendelkeznek.

Ugyanannyi munkával több jövedelmet

Minden növénynek meg kell adni egy bizonyos talajmunkát, azt vetni, ültetni, ápolni kell. A növénytermesztés jövedelmezősége attól függ, hogy az elért termés nagysága és értéke fedezi-e és túlhaladja-e lenti munkálatokat. Ha tehát ugyanazon területen ugyanazzal a munkával nagyobb termést tudunk elérni, nyilvánvaló, hogy növénytermesztésünket jövedelmezőbbé tettük.

Ha műtrágyákat alkalmazunk, úgy ez különösebb munkatöbbletet nem jelent, mert a műtrágyák elszórása a többi munkához viszonyítva egy elenyésző hányad. Már a műtrá-

gyák bemunkálása sem okoz külön munkát. A szuperfoszfátot a vető-vagy keverőszántás előtt szórjuk el és azzal együtt forgatjuk le. Igaz, van még egy munkatöbblet, ha műtrágyát szórunk el, és pedig az, hogy nagyobb termést kell learatnunk és betakarítanunk. Ezt a munkatöbbletet azonban úgy hisszük, minden gazda szívesen vállalja.

Tegyük fel, hogy 1 kat. holdon a buza termelési költsége 90 pengő, 15 pengős buzaár mellett tehát legalább 6 q-t kell aratnunk, hogy a termelési költségeket megkeressük. Ha azonban 100—150 kg. szuperfoszfátot szórunk el, aminek a költsége kb. 6—12 pengő, úgy biztosan számíthatunk legalább

100—150 kg. buzaterméstöbbletre. Műtrágyázva tehát a kalculáció az, hogy a buza előállításának önköltsége kat. holdanként kb. 100 pengő, a megfelelően nagyobb termés értéke pedig 110—120 pengő.

Nyilvánvaló tehát fenti esetben, hogy műtrágya nélkül a buzatermesztés jövedelmező nem volt, műtrágyázva azonban már elfogadható nyereséggel végződött a gazdasági év. Ha fentiek alapján ki-ki kiszámítja, mennyi a buzájának előállítási költsége műtrágyával és a nélkül és mennyi a várható buzatermés egyik és másik esetben, úgy mindenki meg fog arról győződni, hogy műtrágya alkalmazása mellett jobban jár.

Időjárás a 252-ik esztendőről

Jegyzés az idők járásáról Krisztus Urunk születése után, amely kiiródott a Debrecen városában a református kollégium bibliotékájában vezetett jegyzőkönyvből. Az 1753-ik évben hozatott meg Gyomára, itt is azóta folytatattik a Bíró család által. (6)

1843. Igen száraz tél. November és januáriusban nagy hó esett, de csak 2—3 nap tartott. Február 1-ső napjától 9 ig éjjel-nappal tiszta idő volt, még sem fagyott. 20-án a musiczák csoportosan repdestek. Némely fáknak levelei voltak. Február utolsó nap estéjén szép eső volt, az ég megzendült és villámlott. Március 2-án nagy szél, fergeteggel, a juhokat hazahajtotta. 6-án durva hideg, erős fagy. 8-án meggyengült. Március 17-én esthajnal után az égen szivárvány nagyságú jel látszott, több estvélen. Március 19, 20, 21 erős hideg szelek. 23-án meggyengült hideg lett.

1844. Közönséges esztendő. Bor jó.

1845. Lágú tél. Február 2-án este nagy villámlás volt a Mát-ra felé. 8.—9. napján száraz hideg faggal. 19-én igen nagy szél, fergeteggel együtt. Március 10-én szánon jöttek a gyomai vásárra. Az árvíz és rossz idők miatt a gulyát, ménest és ökörcsordát csak április 25-ik napján lehetett kiverni.

1846. Szűk esztendő. Bor közönséges.

1847. Drágaság. A búzának köb-le 40 forintra felment új felé. Sarjú és kukorica igen bőven lett.

1848. A termés lehetős, de több helyen a jég nagy károkat tett: június 12-én, aholiment, csak szalma maradt. Ezen év március 15. nevezetes, mert a nemzet a robotalól felszabadult. A Szabadság kihirdetett, többé robot, kilenced, dézma, füstpénz fizetés megszűnt. Ez esztendőben leégett a templom, városháza, oskola, fogadó, mézárszék és bolt: március 23-án. 1848. július 11-én két híres rabló a gyomai őrőség által Bailán, Török Samu és Alföldi Bálint csúfos halállal megölték. Később az egész országban beháború következett.

1851, 52. Hó nélküli való száraz tél, ezt rendes termés követte.

1853. Egész tél hó és hideg nélkül, sok esővel. Február 11-ik napján ézengés, villámlás, sok esővel ismét. 20-án este mennydörgés villámlással. Takarás felé igen sok eső. Az élet a jó földekben egész lefelejt. Egy nap a meleg által annyira megromlott, hogy a legnagyobb vontató is alig adott egy kosár búzát. A sovány földekben, ahol a gaz felálló volt, igen jól lizetett. Széna, kukorica elég lett.

1854, 55. Közönséges szűk esztendő, úgy, hogy a búzának köb-le sok helyeken 36 forintra felment, árpa 13—14 forintra, a kukorica 18 forintra, a bornak 20 vf. akója. Igen nagy árvíz, mint 1830-ban.

(Folyt. köv.)

A fehérmustár

Az állattenyésztő gazdának egyik fő törekvése, hogy a zöldtakarmányozás idejét az őszi hónapokban minél hosszabbra kinyújtsa. Ebből a szempontból a gazdának leghálásabb növénye kétségkívül a fehérmustár, mely augusztus hónapban, szeptember közepéig vetve az őszi hónapokban kifejlődik, az őszi dereket nagyon jól bírja és a zöldtakarmányozásra lehetőségét nyújt jóformán a hó leeséséig. Az elmúlt évben pi. szokatlanul enyhe és hosszú ősz volt és még január hónapban is lehetett etetni zölden a fehérmustárt. A gazdának tehát érdekében áll kihasználni a fehérmustárnak ezt az értékes tulajdonságát és vetni belőle annyit, amennyi a késő őszi zöldtakarmányozásra elégséges. Szénát szárítani ugyanis nem lehet belőle, besavanyítani sem lehet, mert kásásodik és szétfolyik. Amit késő ősszel nem lehet feletetni, azt nagyon előnyös zöldtrágyának alászántani.

Jóerőben lévő talajt kíván, mindazonáltal közvetlenül alája istállótrágyát nem adunk, mert rövid tenyészideje alatt nem tudja hasznosítani. Ugyanezen okból nem adunk alája foszfor vagy káli tartalmu műtrágyát sem, csak akkor, ha zöldtrágyaként is használni kívánjuk. A foszfor és a káli adagot a következő (tavaszi) vetemény igénye szerint szabjuk meg ilyenkor. Ellenben a kikelt fehérmustárra felültrágyázásként adjunk mindig kat. holdankint 30—40 kg. Péti sót. Ennek különösen jó hatása van a kezdeti gyors fejlődésre, mely egyben védekezés a földi bolhák kártétele ellen. Lehet vetni kalászos gabona (búza) után, ha a föld jó erőben van, de általában a tápdus, mélyebb fekvésű középkötött talajokba vessük, mert ilyen talajon ad jó termést. Ha aratás után a tarlót sekélyen felszántottuk, vagy tárcsáztuk, vetés előtt 8—10 nappal közepmély szántást adunk a fehérmustár alá. Kat. holdankint 16—20 kg. a vetőmagszükséglet, gabona-sortávolságra vetjük. Az alátakarás segély, 1/2—1 em. legyen. Hogy tehát a vetőgép a magot ne vesse mélyre, a talajnak vetéskor üledettnék kell lenni. Ezért szántunk 8—10 nappal előbb. Szükség esetén vetés előtt hengerezünk is. A vetés után sima-hengert járattunk és kelés után könnyű fogással fogasolunk. Később, amikor a mustár már 8—10 em. magas, újból fogasoljuk. Több ápolást nem kíván.

Szeptember 6-án: sport és népünnepély

Ha magjáért akarjuk termeszteni, akkor a fehérmustárt korán tavasszal, márciusban vetjük, 25—30 cm. sorávolságra, számítva kat. holdankint 4—6 kg. vetőmagot. Jó magtermést csak meszes és nitrogénben, foszforban és káliumban gazdag talajon érhetünk el. Ezért a talajt előzőleg vizsgál-tassuk meg, ha kell lélen meszezzük, mert ez később számos éven át más növényeknek is nagy előnyére lesz és a nyert utmutatásnak megfelelően tavasszal nitrogénnel, foszforral és kálival műtrágyázzuk. A szélesebb sorávolságra, vagyis a magjáért vetett fehérmustárt kelés után fogatos kapákkal legalább egyszer, de inkább kétszer megjárjuk. A gyomokat a vetésből később is gyomláljuk, mert a gyomos termés nehezen tisztítható.

A fehérmustár rövid tenyészidejű, mert a vetéstől számított 6—8 hét múlva már virágzik s magja végett vetve 12—14 hét alatt már beérik. Mindazonáltal takarmánynak inkább csak aug. második felétől, magja végett pedig korán tavasszal, márciusban vetjük, mert a késő tavaszi és nyári kánikulai időszakban vetve a fiatal vetést rendszerint kipusztítja a földi bolha. Aug. végétől kezdve az időjárás rendszerint már hűvösebb, az eső is gyakoribb s a fehér-mustár fejlődésére ez a legkedvezőbb időjárás. A fehér-mustárnak tehát csakis mint kései zöldtakarmánynak van jelentősége.

A virágzás kezdetén már lehet kezdeni a kaszálását és folytatni a teljes virágzásig, de a becők kifejlődésekor már feltakarmányozni nem lehet, különösen tejlő állatokkal, mert a magban fejlődő mustárolaj a tejnek kellemetlen mellékíz ad. Puffasztó hatású úgy mint a zöld lucerna, azért kellő elővigyázattal és mérsékelten lehet etetni. **Tóth Lajos**
mezőgazd. kamarai titkár.

2415 község jelentette be a Turul Szövetség egészségpropagandájában való részvételét

A Turul Szövetség őszi egészségügyi propagandamunkája nemcsak a fővárosban folyik, hanem kiterjesztette azt az ország valamennyi vármegyéjére, városára és községére is. A vármegyék és városok ma már valamennyien

bejelentették, hogy résztvesznek a Turul Szövetség propagandamunkájában úgy a vonatkiállítás, mint az őszi Magyar Nép Hete ciklus keretében.

A községek nagyarányu jelentkezése arra mutat, hogy a népegészségügy szolgálatában valóban országos és olyan arányu mozgalom fejlődött ki, amilyenre még nem volt példa Magyarországon. Érdeklődéssel tekint mindenki az őszi kiállítás és kongresszus elé, amelyen nemcsak az általános egészségügyi, hanem az azokban kapcsolódó szociális és gazdasági kérdések is szennáció erejével ható módon kerülnék bemutatásra és tárgyalásra.

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszer-tár tart szolgálatot.

Ünnepi istentisztelet. 1936. évi szeptember hó 2-án lesz 250 esztendeje annak, hogy Buda várát 145 évi megszállás után a törököktől visszafoglaltuk. E nagy történelmi eseményről 1936. szeptember 2-án, szerdán délelőtt 9 órakor a református templomban tartandó istentiszteleten történik megemlékezés. A templomi harangozás délelőtt fél kilenc órakor, az istentisztelet pontosan 9 órakor kezdődik. Ezen ünnepi istentiszteletre az egyház tagjait s községünk lakosságát szeretettel, tisztelettel hívja és várja a Református Egyház Vezetősége.

Bucsuzás. Mintán nyugdíjba vonulásommal kapcsolatban családi körülményeim Szarvasra való költözködésre készítettek, az idő rövidsége s a költözködéssel járó nehézségek elzártak attól, hogy jó barátainktól, ismerőseinktől búcsút vehessünk. Ezért endrődi és gyomai ismerőseinktől, jóbarátainktól ezuton bucsuzunk. Tartsanak meg jó emlékekben. Szarvas, 1936. aug. hó 24. Finta Albert nyug. közs. főjegyző és családja.

A Gyomai Izs. Nőegylet és Ifjúsági Kulturesoport a helyi ebédeltetési akció javára f. hó 29-én szombaton fagyalt — estét rendez a Klein-vendéglő kerthelyiségében.

SCHUSTER FERENC áll. vizsg. fogász távollétéből hazaérkezett s fogászati működését Gyomán, Mátyás király u. 6 szám alatt ismét megkezdte.

Iskolaszéki gyűlés. Szőke Ferenc református igazgató tanító 38 évi kiváló eredményű működés után nyugalomba vonul. A református Iskolaszék a munka mezejéről távozó érdemes igazgató-tanító tiszteletére 1936. év szeptember hó 6-án, vasárnap délután fél négy órakor a református templomban iskolaszéki diszgyűlést tart, melyre az egyház tagjait s községünk lakosságát szeretettel s tisztelettel meghívja a Református Iskolaszék Elnöksége.

A békéscsabai felső kereskedelmi iskolában és a velekapcsolatos női kereskedelmi szaktanfolyamon a beiratások szeptember 5 és 7 napjain lesznek.

Pótbeiratások és tanítás megkezdése a községi iskolákban. A Községi Iskolaszék értesíti az iskolázató szülőket, hogy a községi csudaballai, besenyszegi, halmagyi és nyilasi elemi iskolákban a pótbeiratások szeptember hó 6, 7 és 8-án lesznek megtartva, a tanítás pedig 9-én kezdődik. A gazdasági népiskola beiratásai szeptember 14 és 15-én lesznek, a tanítás pedig 16-án kezdődik. 16-án (szerdán) a III. fiú- és leány-, 17-én (csütörtökön) a I. fiú- és leány-, 18-án (pénteken) a II. fiú- és leány-osztály jön iskolába.

ÉRTESÍTÉS! A rendszeres zenetanítás Gyomán az iskolai évvel párhuzamosan szept. 1-én megkezdődik! — Módszeres zenei szakoktatás és kiképzés a zene minden ágában: zongorában, énekben, vonós- és fuvós hangszerekben, valamint zeneelméletben! — Jelentkezéseket elfogad és az érdeklődőknek minden tekintetben felvilágosítást nyújt: Benke Lajos, zenetanár, Horthy Miklós ut 37.

33 százalékos utazási kedvezmény augusztus 28-ának 0 órájától szeptember 13-ának 24 óráig az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásárra. Igazolványok a Wagner fatereskedésben és a Lach—Varga cégnél kaphatók.

Budapest. A Hermesbank csalóit, kik agyafurt trükkel 116.000 pengővel károsították meg ezt az óvatosságáról híres pénzintézetet, — elfogták.

MINDIG UTÁNOZZÁK
ELÉRHETETLENÜL

A
VILÁGOSFEJ
VÉDJEJYÜ

ÁRA:
12
FILLÉR

Dr. Geller
SÜTŐPORT

Az állatvásáron a következő felhajtások voltak: Szarvasmarha felhajtás 1175 drb., eladás 715 drb. Ló felhajtás 1564 drb., eladás 557 drb. Juh felhajtás 306 drb., eladás 188 drb. Sertés felhajtás 486 drb., eladás 375 drb. Felhajtottak összesen 3531 drb.-ot, eladtak 1835 drb.-ot. Árak: szarvasmarha 200—480 P-ig, ló 120—350 P-ig, juh 25—30 P-ig, sertés hatnetes 20—26 P-ig. 6 hónapos 30—35 P-ig.

Franciaországban újból megkezdődtek a sztrájkok. Moszkva — úgy látszik — ismét erősebb akcióba lép...

Kiosztották a svájci búzakiviteli kontingensek első részletét. A magyar Buzakiviteli Iroda szombaton tárgyalta le az exportérdekeltségekkel a Svájc felé irányuló búzaszállítások kérdését. Ismeretes, hogy egyelőre másfél millió mázsa magyar búza átvételére kötelezte magát és ebből a mennyiségből most 425.000 mázsa kerül felosztásra. Az átvételi árakat 13 svájci frankban állapították meg. Ez az ár körülbelül megfelel a most érvényben lévő áraknak. A Külkereskedelmi Hivatal a kereskedmi minisztériummal egyetértésben úgy döntött, hogy a Gabonaexportörök Egyesületéhez tartozó kereskedő számára az Egyesület osztja ki a kontingenseket. Az egyesületen kívülálló kereskedők és szövetkezetek természetesen szintén részesülnek a kivitelen és ezek a Külkereskedelmi Hivaltaltól kapják meg a rájuk eső részt.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

Spanyolországban a polgárháború — amint hírlik, — befejezéshez közeledik. Amíg azonban tényleg befejeződik, azt hisszük sok víz — akarjuk mondani: sok vér fog elfolyni még.

Budapest újból fejedelmi vendégekké lett. Két indiai maharadszát és egy film-királynőt.

Az üvegszemű döntőbíró. Ez a címe annak a rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikknek, amely Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás cikket, riportot, nagyszerű folytatásos regényt és közel 100 remek képet talál az olvasó a népszerű képsaphon Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A keleti herceg és a pesti színész házassági regénye. Pompás képekkel illusztrált cikket közöl egy keleti herceg és egy pesti színész házassági regényéről a Délbáb új száma. A népszerű színházi képsaphon remek képes rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, színházi beszámolókat, pletykákat, nagyszerű filmrovatot, novellákat és több mint száz képet közöl. A 100 oldalas Délbáb egy száma 20 fillér.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik jó Anyám elhunyt alkalmából, fájdalomba vigasztaltak, ezúton fejezem ki köszönetemet

Özv. Szántó Ignác

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. augusztus 12-től 26-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Csetei Istvánné Nagy Juliánna leánya Piroska ref., Csikos Lajosné Vavró Ilona fia Lajos László ref., Kruchió Gáborné Szilágyi Zsuzsanna leánya Piroška ref.

Házasságot kötöttek:

B. Szabó János és Lukács Erzsébet, Gábor István és Nagy Erzsébet.

Meghaltak:

Nyiri Sándor 60 éves ref., Nagy Balázs 14 napos ref., özv. Schwartz Alberne Fried Róza 90 éves izr.

A „HOMBAR” SZÖVETKEZET megkezdte a magtisztítást.

Mindenféle vetőmag tisztítását a legtökéletesebb „PETKUS” rendszerű rostával 3 %-ért végzik.

SPORT

Aug. 30-i mérkőzések:

Gyomán: GyTK—Törekvés, Mezőtúron: MÁV—GySC, Békésen: BTE—ETK, Vésztőn: VSE—CASS, Kondoroson KTE—BISE, Turkevén: TAC—Hunyadi.

Bíróküldés. GyTK—Törekvés: Róth, M. MÁV—GySC: Takács, BTE—ETK: Leipnicker, KTE—BISE: Kulpin, TAC—Hunyadi: dr. Magyar, VSE—CASS: Boross II.

Múlt vasárnapi eredmények: CASS—M. MÁV 7-1 (41), Hunyadi—BTE és BISE—VSE meccs elmaradt.

Szerdán az egyesbíró kisorsolta a szeptember 6-i mérkőzéseket. A GySC az ETK ellen, a GyTK pedig az MTK ellen fog játszani.

Fried Tibor GySC játékos, aki jelenleg katonai szolgálatot teljesít az őszi nagygyakorlatok miatt csak szeptember közepétől játszhat a GySC-ben.

Szeptember 6-án a 2 gyomai sportegylet nagy sport és népünnepélyt rendez a ligetben. E sportünnepélyre már előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

GyTK holnapi csapatában Hatvani, Barta István és a letiltás alatt álló Kure és Tandí helyén tartalékot szerepeltet. A valószínű összeállítás a következő lesz: Porcsalmi—Vatai II., Rozsnyai, a halvesorban csak a centerhalfot játszó Lakatos posztja biztos, míg a csatársor: Olajos, Rau, Bartik J., Barta K. formációban játszik. A bal-szélső helye egyelőre beföltetlen.

Kondorosi TE—GySC 3-2 (0-2)

Gyoma, bajnoki, bíró: Kulpin.

A GySC a következő összeállításban játszott: Szrenkányi—Fekete, Szántó—Cifrák, Györi, Kiss Ákos—Kruchió L., Kiss Dániel, Barta, Takács, Béres József.

A GySC ujoncai csak egy félidőn keresztül bírták tüdővel, a II. félidőben azonban össze roppant a csapat. Az első gólt Kiss Ákos korneréből Kiss Dániel lőtte 0-1 majd Kiss Ákos beadását Mucha kézzel érinti s a 11-est Barta értékesíti 0-2.

Szünet után 2 p-ben Hajdu a kilutó Szrenkányi mellett gólt lő 1-2, majd Hanyecz beadását Vizskok bevágja 2-2. 28 p-ben Kruchió kitűnő kornerre kelt nagy izgalmat. 42 p-ben Máté beadását Cifrák leüti, a 11-est Sárosi értékesíti 3-2 Jók GySC-ből: a közvetlen védelem Kiss Ákos, Barta, Takács és Béres. Kulpin erélyes és jó bíró volt.

ETK—Törekvés 5-0 (2-0)

Endrőd, bajnoki, bíró:

Leipnicker.

Nagyon szép játékkal hengerelte le ellenfelét az ETK. 13 p-ben Kovács II. lövi az első gólt 1-0 amit 27 p-ben Lasnyi gólja követ 2-0 ETK további rohamait Kiss bravurosán parirozza. Szünet után 9 p-ben Pelyva lő gólt 3-0 majd állandó fölény után Kovács II. ritka szép profi gólt ragaszt a léc alá 4-0. Az ötödiket az ujonc, ifjusági Koós lötte. Jók voltak: a góllövők és Simon az ETK-ből és Kiss kapus a Törekvésből.

Leipnicker megfelelt.

ETK—Orósházi MTK 9-0 (2-0)

Endrőd, Szent István napján, bíró: Kovács.

OMTK nem volt méltó ellenfél. Góllövők: Kovács III. 3, Koós 2, Kertes 2, Kovács II. és Lasnyi 1-1.

Publikáció

A „HOMBAR” szövetkezet elvállalta a Hoffherr—Schrantz—Clayton—Schuttleworth Magyar Gépgyári Művek r. t. képviselőjét és mindenfajta gazdasági gépeket, szerszámokat és ekavasakat tart a raktárában. Mielőtt ebbeli szükségletét beszerezné, kérjen ajánlatot a Hombár szövetkezettől.

Telek püsztán termelt, szelektoron rostált bányai vetőmag buza a HOMBAR szövetkezet utján kapható.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti só Wagner Márton Fiai cégnél — bármilyen mennyiségben — előjegyezhető.

Vennék 2 szobás, konyhás és megfelelő mellékhelyiségű, jókarban lévő lakóházat, havi 35 P-ös törlesztésre. Cím a kiadóba: 3-3

Eiadó egy új konyha berendezés kedvező fizetés mellett Bodon Béla és Szabó Lajos épület és butor asztalosoknál Attila út 16 sz. 2-2

Endrődön, a Nagypéres dűlőben 8 kishold föld, Décspáskumon 2000 négyszögöl; Dávid dűlőben 2340 négyszögöl föld, Köröstarcsán, vasútállomáshoz közel, Temetőhárom és Dördülőben 60 kishold tanyásbirtok, továbbá Kuthalom dűlőben 40 kishold prima szántó, Nagylaposon 1716 négyszögöl föld kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni lehet levélben is a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál, Békéscsabán. 3-1

Sebessy János Gróf Tisza István uton levő háza eladó. Érdeklődni lehet a főútleiben. 6-1

Domokos Albert felvesz egy kiszolgáló leányt és tanuló fiúkat azonnali belépésre. 5-1

Eiadó 10 drb: egy éves fajtisza berkéri tenyészkán és 12 db. fajtisza tőzskönyvezett yagsiri malac. Szabó Gyula Endrőd Piac-tér. 2-1

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérért kapható Kerekes Károlynál. -22

Eiadó földek: körösön föl, 20 magyar hold tanyával. 12000 P. Póhalmi út mellett 6 hold szép cserpes tanyával 3000 P.

Eiadó házak: Tompa Mihály uton 4 szobás 700 n.-öl telekkel 8000 P. Széchenyi u. 2. szobás 400 n.-öl telekkel 1500 P.

Keresek megvételre: 50 holdat jó gazdasági épületekkel 25-30 hold körösönölű földet; továbbá: állomáshoz közel 3 szobás, lakóházat és még 2 kisebb szoba konyhás lakóházat és 2-3 hold kertföldet. Izsó Balázs ingatlan közvetítő irodája Gyoma, Horthy Miklós u. 2.

1831/1936. lkvi. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Kövesdi Józsefné szül. Uhrin Etel végrehajtónak, Gubucz Miklós (nős Pap Mártával) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 500 P. 58 f. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a gyomai kir. járásbírósnak területén levő, Endrőd községben fekvő, s az endrői 3329 sz. betétben A. t. 1. sorsz. 8520/3. hrsz. 2. h. 921 öi területű Görögállás dűlőben fekvő végrehajtást szenvedett nevén álló szántóra 1416 P. 50 f. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1936 évi szeptember hó 18 napján d. e. 9 órakor Endrőd községében a jogiák megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlant és pedig a csatlakozottnak kimondott Kövesdi Józsefné szül. Uhrin Etel mint kk. Uhrin Margit t. t. gyámja érdekében a kikiáltási ár 2/3-ánál, míg Kövesdi Józsefné sz. Uhrin Etel végrehajtató érdekében 1627 P-nél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kikiáltástól letenni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási ár-nál magasabb ígérést tett, ha 15bbet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékára szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Gyoma, 1936. évi május hó 22 napján.

Dr. Molnár sk. kir. jbiró.

A kiadomány hitelűl:

Láng Gyula

jb. díjok.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON. Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős ügyvezető: Taket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 1.30 P., Félévre 2.60 P., Egész évre 5.20 P.
Befizetések postacsekken:
„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám: 18.280.
Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felétős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.
Szerkesztőség és kiadóhivatalai:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

SZÓKE FERENC

Ezelőtt 36 évvel került Gyomára. abban az időben, amikor Veress Lajos volt a rektor. Göbolyós, Udvardy, Arany, Gálos, Nagy Győző és Vargák voltak a református tanítók. Illéssy Gyula a katolikus és Lautner Adolf a lutheránus tanító.

Elsőnek került ide azokból és egyike volt azoknak a fiatal gyomai tanítóknak, akik célul tűzték maguk elé, hogy nemcsak a gyermekek lelkiismeretes tanításával végzik el becsüléssel a tanítói munkájukat, hanem Gyoma társadalmi életében is megszerzik maguknak az intelligens fiatalembereknek kijáró helyet.

Hogy az iskolában hogyan állotta meg a helyét, annak bizonyítéka, hogy Veress rektor elhalálása után őt választották meg rektornak.

Pedagógiai értékét talán az az jellemzőbbé teszi legjobban, hogy a minden évben változó tanítványainak kivétel nélküli becsülése, ragaszkodása bizonyítja, hogy még az utolsó tanítási éveiben is az őt jellemző szeretettel és tanítási ügyességgel tette élvezetessé, könnyűvé tanítványainak a tanulást.

De sok tanítónál fordult már elő, hogy a tanításra előírt idő alatt is azt számolgatta, hány év kell még a nyugalomba mehetőségig! S hogy a nebulók ez alatt mire végezték, az neki másodrendű volt.

Szöke Ferenc a tanítói munkásságát is olyan szerényen végezte, erről és ennek megbecsülhetetlen értékéről csak a feleltetési és a tanítványai tudtak.

Annál nyitottabb könyv volt az iskolánkivüli élete.

A fiatalkori célkitűzés sikerült. Szöke Ferenc községünk minden rendű és rangú társaságának mindenkor szívesen látott és sokrabeccsült tagja. Okos, józan életével, vidám hangulatával, meleg barátságával öreget és fiatalot egyaránt megnyer. Talán egyedüli a községünkben, akinek nincsen haragosa és aki nem haragszik senkire.

Szöke Ferenc a jól megérdemelt tanítói nyugalomba vonul.

Nem kezdi meg a jövő héten a tanítást a megszokott tanteremben... Nem nyitja meg hertenként a közművelődési estét és nem oktatja, lelkesíti, korholja a hálás hallgatóit... Nem megy el naponta a megszokott kaszinójába, ahol figyelmesen elolvastatott és alkalmas társaság akadt, elbeszélgetett... Kártyát sohasem vett a kezébe, tehát nem a kártyáért, hanem a kaszinó legnemesebb értelmezésében élte le az ott eltöltött idejét...

A tőle megszokott pedantériával nyugdíjaztatta magát. Hagyja, hogy akik szerették, ünnepélyesen is elbucsuzzanak

tőle és azután... nagy elhatározással elköltözik ebből a községből, ahol őt mindenki szeretete, becsüli, ahol a munkás életét leélte és talán senkinek sem fogja elhinni, hogy a benne tudatosan kialakított ritkaság emberrel tulajdonságok, a munkás élete tették érdemessé, hogyha máskor mindig ki is tudott térni az ünneplések elől, most, amikor búcsút vesz tőlünk gyomaiaktól, ki ne mutassuk az iránta érzett megbecsülésünket és szeretetünket.

Nem vagyunk hozzászokva, pedig lehetnénk, hogy egy elemi iskolai tanítónak a lelkiismeretes végzett munkájáért

érzett elismerésünket nyilvánosan, ünnepség keretében is nyilvánítsuk. Szöke Ferencé az érdem, hogy a nyugalomba vonuló tanítót az eklézsiája, a volt tanítványai és a sok-sok jóbarátja megünneplik. Ebben az ünneplésben a Gyomai Ujság is köszönti azt a Szöke Ferencet, aki a Gyomai Ujság hasábjain sok szép és értékes cikkel szórakoztatta olvasóinkat és reméljük, hogy még ezután is szórakoztatja.

A Gyomai Ujság nem bucsuzik el Szöke Ferencetől, mert hisszük, hogy rajtunk keresztül fenntartja kapcsolatát községünkkel ezután is. W.

Gazda és munkásnap Endrődön

Az Uristen iránt való köteles hála nyilvánítás az idei általános bő termésért, a Katolikus Népszövetségi Gazdakör 25 éves fennállása és zászlószentelése s végül a szeretet és szolidaritás ápolása voltak azok a rugók, amelyek Endrőd társadalmának vezetőségét a múlt

évi kezdő példa buzdításaként a Gazda és Munkásnapnak f. évi augusztus hó 30-án való megrendezésére serkentette. A rendezőség alapos előkészítő munkája után verőfényes, szép nyári nap tette lehetővé azt a nagy sikert, melyet ez a felejtelen és tanulságos gazda-ünnepség eredményezett.

A vendégek érkezése

Már szombaton este megélné a csendes körösmenti falu élete és főbb utcái zászlódiszt öltöttek. A plebánia előtt többszáz főre tehető gazda- és munkásközönség gyülekezett össze, mert az ünnepségre meghívott előkelő vendégek érkezése már szombat este jelezte volt. Egymásután érkeztek vitéz dr. Ricsói-Uhlarik Béla vm. főispán, v. Mecser András orsz. gy. képvis. az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke, dr.

Schandl Károly orsz. gy. képvis., az O. K. H. elnöke, dr. Temesváry Imre, Csizmadia András, orsz. gy. képvis., Kövy József kir. gazd., főfelügyelő, a F. M. képviselőtársaság, Tolvaj Z. Géza gazdasági felügyelő, az Alföldi Zöldmező Szövetség, dr. Tölgyes István a Faluszövetség megbízásából s dr. Sorbán Jenő járási főszolgabíró. A vendégeket Csernus Mihály apátplebános látta magyaros vendégszeretettel vendégül.

Felvonulás

Augusztus 30-án fél 9 óra után megkezdődött az egyesületeknek a hálaadó istentiszteletre és ünnepélyes nagymisére való felvonulása, zászlóik alatt. Pöttöm, apró magyarruhás lánykák és legénykék színes serege nyitotta meg a felvonulást, akik terményekkel telített és gyümölcsökkel megrakott liliputi szekereket vontak a

templomba, hogy megáldassák annyi balsorssal teljes év után az idei esztendő bőséges terméseit. A hálaadás és szentmise pontosan 9 órakor vette kezdetét, amely alatt a szent lecke után Csernus Mihály apátplebános áldásban részesítette a kat. Népszövetségi Gazda Körnek dr. Tüköry József né zászlóanyasága mellett be-

szerezett új, gyönyörű egyesületi zászlaját és a kis szekéren felhozott terményeket. Majd magas szárnyalású szent beszédben méltatta a nap jelentőségét s rámutatott arra a különös isteni kegyelemre, melynek köszönhető és amelyért végtelen hálaival tartozik Endrőd község közönsége az isteni gondviselésnek, mely lehetővé tette, hogy a község határában a folyó évben semmiféle különös csapás nem fordult elő. Szent mise végeztével, melyen mintegy 3000 ember vett részt, a község háza udvarán összegyülekezett hasonló tömeg jelenlétében kezdődött meg a gazda és munkásgyűlés.

A nagygyűlés

Varju Imre kat. Népszövetségi Kisgazda Köri elnök egyszerű és megható szívvel köszöntötte a megérkezett kitűnő és kiváló vezértériakat, akiknek számát a gyűlés megnyitáskor vitéz dr. Márky Barna, vm. alispán, dr. Tóth Pál szarvasi és dr. Urbán Gáspár mezőtúri orsz. gy. képviselők, Beliczey Géza kormányfőtanácsos, Keltay alezredes, mentelmi parancsnok, a vármegyei gazdasági főfelügyelő, Márky Jenő és dr. Thaisz Lajos járási gazdasági felügyelő s végül a szomszédos községek népes küldöttségei egészítették ki,

Mecsér András

A nagy gyűlés megnyitása után Meccsér András a gabonaértékesítésről értekezett s rámutatott azokra a küzdelmekre, melyek lehetővé tették a m. kir. Kormány számára azt, hogy a búza legkisebb irányárát a f. évben q-ként 40 fillérrel magasabban tudta megállapítani. Megemlékezett arról, hogy a Hollandiába, Belgiumba és Görögországban való búzakivitel újabb és lényeges áremelést von maga után a búzapiacra. (Már bekövetkezett. Szerk.) Ismertette a löbbi gabonane-műek és a tengeri áralakulását is s máris nyomatékosan felhívta a gazdaközönség figyelmét arra, hogy a csöves tengeri eladásától, illetve könnyelmű továbbadásától tartózkod-jék, mert a mostani 2.20 P-s ár helyett a csöves tengerinek tényleges árának 5.20–5.50 pengős mértéket kell megütni.

Schandi Károly, Temesváry Imre, Csizmadia András, báró Urbán Gáspár felszólalása

Schandi Károly a Magyar Szövetkezeti életről és annak fejlődéséről számolt be s ki-mutatta, hogy a kartel letörése csak hasonló szervezkedéssel, szövetkezéssel vihető keresztül eredményesen. Dr. Temesváry Imre az annyira aktuális end-ródi problémáról, a Körös ha-józatává tételéről és a föld-munkások részére munkaalkal-mak biztosításáról beszélt ki-váló felkészültséggel és szakér-telemmel s előadása ismételtén megújuló lelkes helyeslést vál-tott ki a hallgató közönségből. Hasonló lelkes hangulatban tartotta meg előadását Csizma-

dia András orosházi orsz. gy. képviselő, a mezőgazdasági munkások családvédelméről s ismertette nagyszabású tervét a családi pótlékról, mely intéz-ménynek a bevezetése egyik gyökeres orvosága volna a már állandósult inség orvoslásának. Kövy József az állattenyésztés-ről s annak fontosságáról, Tol-vay Z. Géza pedig a Zöldmező mozgalomnak Endrődön való térhódításáról számolt be s előadásában tényekkel és szá-mszerű adatokkal vázolta azt az eredményes és lelkes munkát, melyet az Alföldi Zöldmező

A gyűlés befejezése

A mindvégig lelkes hangulat-ban és zajos tetszésnyilvánítás-sal kísért, de a legnagyobb rend-ben és nyugalomban lefolytatott tanulságos nagy gyűlést Uhrin M. Vendel kisgazda zárta be közvetlen, megértő szavakkal, melyekkel nagy örömeinek adotti kifejezést a felett, hogy az újabb időben végre olyan vendégek

A Népszövetségi Kisgazda Kör ünnepe

A közgyűlés szétoszlása után a katolikus Népházba vonult az ünneplő közönség egyrésze, hogy résztvegyen a kat. Népszövetségi Kisgazda Kör 25 éves fennállásának emlékére meg- rendezett diszgyűlésen és zász-lószög beverési ünnepélyen. Csernus Mihály egyházi elnök emelkedett hangú beszéd-ben vázolta a jubiláns Kör meg-születését s 25 éves multját s kegyeletes szavakkal emlékezett meg az alapítókról. Köszönetet mondott a zászlóanyának: dr. Tüköry Józsefné Óméltóságá-nak odaadó erkölcsi és anyagi támogatásáért. Majd Kovács Mátyás körí jegyző meleg sziv-vel és szakavatottan megszer-kesztett felolvasását tartotta meg

Szövetség Endrőd község gaz-daközönségének közreműködé-sével az elmúlt évben végzett. Báró Urbán Gáspár a nemzeti összefogásról, a világnézetek harcának a politikába való ká-roso bevonásáról beszélt, mely annak köszönhető, hogy a po-litika egyedül az a talaj és ter-rénium, ahol nem kérnek ké-pesítést, hanem azzal boldog és boldogtalan foglalkozik s ar-ra hivatottnak is érzi magát. Dr. Tölgyes István a falusi munkáskérdésről és szociális intézményekről emlékezett meg.

is felkeresik a falut, akik nem-csak visznek, hanem hoznak is. A megjelent illusztris és orszá-gos nevű szakemberek és poli-tikusok hő és gazdag ismerek-ekkel gyarapították az endrö-di gazda és munkásnépet, ami-ért a közgyűlés nevében mély-séges háláját fejezte ki.

vében mondott hálás köszöne-tet a megjelent vendégeknek s kérte őket, hogy ezt a rendki-vül nehéz körülmények között küzdő községet az élet más vonatkozásaiban és más alkal-makkor is melegen zárják szí-vükbe. Dr. Temesváry Imre Gómbös Gyula Miniszterelnök ur hatalmas munkásságáról, dr. Tóth Pál a nemzeti egységről, Schandi Károly pedig a világ-nézetek komoly és létkérdést jelentő harcáról emlékezett meg olyan emelkedett és mé-lyenjáró fejtegelésekkel, amely különösen lekötötte és megha-totta a résztvevőket. Meccsér András összefogásra, Csizmadia András pedig egymás megbec-sülésére kérte a hallgatóságot.

Bemutató. Kitüntetés. Gazdabál

A lelkes hangulatban befeje-zett ebéd után a községházán-ló bemutató volt, ahol Keltay méntelep parancsnok, alezredes jelenlétében gyönyörködtek a vendégek az endrődi loállomány kitűnő példányaiban. Majd a községház nagytermében 26 sokgyermekes anyát tüntetett ki és jutalmazott meg az ün-nepség rendezősége számottevő jutalommal, búzával és pénzzel. A Földművelésügyi Minisztérium kiküldötte az érdeklődők kísé-retében megtekintette a füves-kertet, a legelőfásítást és a közsé-gi csordát. Ezzel az aktussal a program kiváló része le is zárult és a vendégek a dél-utáni gyorsal elutaztak szék-helyeikre.

A tanulságos és lélekemelő ünnepséget este népes gazdabál zárta be a katolikus Népházban. II.

TÁRCA

A Pikk ász

Irta: H. E.

Mindenesetre, hogy egy kicsit rangosabb legyen megjelenésünk, a Pikk ász takaros nyak-örvet, én pedig egy szép, filigran láncot kaptam, amelynél fogva, — a végét beakasztva a nyakörv karikájába, — mint egy pórázon kísérettem a kecskét rendületlenül. Eleinte nem mon-dom, furcsa volt, de később annyira megszoktam hogy no! Hovatovább annyira megszok-tott, s főleg pontos jelensége lettem a csöndes budai utcák-nak, hogy a járókelők, — a villanyórák hiányában, — egye-nesen hozzánk igazgatták óráikat. S így ment ez már hosszú heteken át.

Ami most következik, az egy meleg, s emlékeztető juniusi

napon történt: Délután négy óra lehetett, amikor hivatalom-ból távozva, jobbomon az el-maradhatatlan kecskével haza-felé tartottam. Amint a Zsig-mond utca és Margit körút ke-reszteséhez értem, amely pont-ja Budának körülbelül ugyanaz, mint Pestnek a Berliini tér, — s ahol a legnagyobb volt a for-galom, hirtelen egy ágyulövés dördült el. Egészen közelről, a Duna felől hangzott. Három éven át eleget hallottam ezt a „zenét“ tüstént felismertem a hangot. Hatalmas, fülbántó dör-renés volt

...Bummmmm!!!

A baj ott volt azonban, hogy ezt a hangot a kecske nem is-merte. Nem csoda. Ő a békés hinterlandban pillantotta meg a napvilágot, s eddigi életét egy békés sváb falu idilli csendjé-ben élte le. Nem vehettem te-

hát rossz néven, hogy egy ki-csít megzavarodott, hisz' ami-kor először hallottam ágyuszót, valahogy magam is így voltam vele., bár ő most egészen fur-csán viselkedett. A két első lá-bait előrefeszítette, a hátsókra leguggolt, azután, — mielőtt magamhoz tértem volna a szo-katlan ágyudörgés okozta meg-lepetésemből, — hoppá — ug-rott egy nagyot. Akkorát, hogy azzal az ugrással valami kecs-ke-olimpiáson bajnokságot nyerhetett volna. A vékony kis-lánc ott maradt a kezemben, Pikk ász pedig fenn állott egy épen arra haladt stáfkocsi te-tején. A stráfkocsi valami drá-ga portékát szállíthatott, mert ennek őrzetére a ládák tetején egy kutya trónolt. Amikor ez a kutya megpillantotta a kecs-két az ő személyes felügyelete alá rendelt területen, istentelen

csrholással, ugatással, nekiug-roított. Ezt az ostromot Pikk ász már nem várta be, hanem hir-telen sarkonfordult, s egy époly kecses, mint lendületes ugrás-sal, — egy konfliktocsi fölött, melyben egy gutaütéstől rette-gő asszonyosság terebélyesedett el, — egy a villamos megálló mögött veszteglő, ugynevezett „szerkocsira“ szállt át. A szó szoros értelmében: szállt.

Bravuros ugrás volt!

A szokattan látványra azon-ban egy-kettőre hatalmas csö-dület támadt. A kényelmes sé-tálók, a siető járókelők, autók, kocsik, villamosok utasai szem-mel láthatólag gyönyörködtek Pikk ász akrobata mutatványai-ban. Egyedül az őrszemés rend-őr nem nézte jó szemmel a dolgot, mert a forgalom meg-akadt. Olyan utcai csoportosu-lás támadt egy-kettőre, amelyet

Intelem a védett gazdákhöz

Írta: dr. Herzog Henrik várm. tb. főügyész

A magyar mezőgazdaság prosperitása szempontjából talán egyetlen törvényes intézkedés nem szántott oly mély nyomokat, mint a magyar királyi miniszteriumnak 14.300/1933 M.E. sz. rendelete, melyet a napi- és a szaklapok röviden „gazdavidelmi rendeletnek” neveznek. Pedig ez a meghatározás nem pontos, mert az eredeti, (a jogszabályokban R. betűvel jelölt) 1933. október 24.-én megjelent rendelet óta számos újabb és kiegészítő rendelet és utasítás jelent meg és aligha állíthatja magáról valaki, hogy ebben a labirintusban tájékozódni képes. A háboruban megszoktuk a jogi „gyorstalpalást”, de amit a békekötést követő évek jogszabályalkotása ezen a téren produkált, olyan feladatokat támaszt még a hivatásos jogász irányában is, amelyeknek alig bir megfelelni.

Még az alapvidelmi rendelet kiadása előtt megjelent, a bankzárlatot közvetlenül követő 6300/1932. M.E. sz. rendelet lehetővé tette a bajbajutott gazdának, hogy fagy, szárazság vagy más természeti csapás okozta rossz termés, állatainak elhullása, vagy gazdaságát önhibáján kívül ért egyéb hasonló természetű súlyos károsodás következményeit azzal hársítsa el, hogy az ingatlan haszonvételeire vezetett zárlat, vagy az árverés elrendelésénél, vagy foganatosításának elhalasztása iránt kérelmet terjeszthessen elő.

Ezt a rendeletet a hatóságok a lehető legliberálisabban és a

legnagyobb humanitással alkalmazták, úgy, hogy abban az időben az árverés ritka holló volt.

Mivel azonban a gazdaközönység körében állandó volt a panasza, hogy az említett rendelet nem nyújt a kárt szenvedett gazdáknak elegendő védelmet, a közvéleménynek, valamint a gazdasági egyesületeknek ez eszmét propagáló közvéleményének hatása alatt megszületett „a gazdatartozások fizetésének újabb szabályozása tárgyában” kiadott rendelet, amely ugyszólván kódexe a gazdák szükségjogának, mert olyan hatalmas területet ölel fel, amilyenre a magyar törvényhozásban eddig nem volt példa. Bevezetésül a gazdaadósságok kamallát generálisan csökkentette, lehetővé tette a „gazdaadósoknak”, hogy ingatlanait védett birtokká nyilvánítsa, az ezzel járó kötelezettségeket a minimumra redukálta és továbbmenve, igen széleskörű végrehajtási korlátozásokat statuált, melyek az ingatlanra és haszonélvezetére vezetett végrehajtáson és zárlaton kívül még az ingatlan terményeire, az állatállományra, a gazdasági gépekre vonatkozó kényszerrendszabályok alkalmazását lényegesen megnehezítette, sőt odáig ment, hogy a már megtartott ingatlanárverést hatálytalaníthatónak mondotta ki a rendeletben megszabott feltételekkel.

Sajnos, sok intézkedése máig sincsen végrehajtva, így pl., hogy csak a legfontosabbat említsük, a magánegyesítésre vo-

natkozó eljárás szabályait, melyet a miniszteriumnak külön rendelettel kellett megállapítania, a mai napig sem tették közzé.

A gazdaadósságok rendezésének megkönnyítését előmozdító pénzügyi rendelkezések lehetővé tették az eladósodott 10 holdas, illetőleg 20 holdas gazdáknak olyan szanalását, amilyenre legvérmesebbreményeikben sem számíthattak, valóságos reneszanszt jelentett nekik ez az új intézkedés, amely a következő években jelentékenyen fogja éreztetni áldásos hatását.

Végül — last but not the least — szabályozza a rendelet egyes bírói végrehajtási cselekmények elhalasztását rendkívüli gazdasági károsodás esetében.

E szabályozás nyomán a gazdaadósok a kérvények áradatát zudították a bíróságokra, mely a rendelet életbeléptetése után közvetlenül, főleg a közismeretlen katasztrófális terméseredmények nyomán a lehetőség határáig honorálta ezeket a kérelmeket, úgy hogy a rendeletet követő két év alatt a telekkönyvi hatóságok csak legritkább esetekben tüztek ki ingatlanokra árverést.

De, amilyen méltányosnak mutatkozott a valóban önhibájukon kívül bajbajutott gazdák hathatós megsegítése, annyira ellene szólt e kedvező elintézés ott, ahol csökönnyös fizetni nem akarással és alaptalan beadványokkal találta magát szemközt a bíróság. Az az elnézés, amelyet a nyomoruság évadján helyénvalónak talált, helyet adott egy valamivel szigorubb megbirálásnak, habár (a gazdaadósoktól elismerten is) az ily

kérelmek elintézése még mindig in camera caritatis történik. A bíróság, főleg a kedvező terméjelentések folytán, immár kell, hogy a rendeletnek a hiteltelzői érdekek védelmére vonatkozó intézkedéseit is hatályosabban alkalmazza, és, míg még a múlt évben csak elvétve történt ingatlanárverés, a legutóbbi időben számuk állandóan szaporodik. Ennek oka a már fent érintett fizetni nem akaráson kívül a rendeletnek az adós javára igen tág értelmezésében leli magyarázatát, melyet a bíróság a legkevesebb esetben honorált. Légió az elvi-jelentőségű bírói határozatok száma, amelyek ezzel az értelmezéssel szembehelyezkednek és kívánatos volna, hogy a nagy nyilvánosság is tudomást vegyen róluk, hogy ne állhasson elő a gazdaadós azzal a védekezéssel, hogy a bíróság gyakorlatát nem ismeri.

Következő cikkeinkben megpróbáljuk, hogy bizonyos rendszerbe foglalva, megismertessük a gazdaközönsséggel ezt a rá nézve életbevágó jelentőségű joganyagot és hisszük, hogy ennek ismeretése alkalmas lesz sok tévedés és helytelen felfogás eloszlatására.

Bucsuztatják

Szöke igazgató tanítót

Szeptember 6-án (vasárnap) délután 15.30 órakor a református iskolaszék a templomban tartandó iskolaszéki díszgyűlésen bucsuzik el Szöke Ferenc igazgatótól.

Este 20 órakor az Uri-Kaszinóban bucsu vacsorát tartanak Szöke igazgatói tiszteletére. Akik e vacsorán részt akarnak venni, de még nem irták alá a református egyház által kibocsátott ívek valamelyikét, jelentkezzenek a kaszinó vendéglősnél. A vacsora borju pörkölt lesz és egy teríték ára 1 pengő — ital nélkül.

Kun Béláké kormányja nem engedélyezett.

Az én kecském pedig, a Pikkász, ott áll a villamos szerkocsi tetején és várt.

Ebben a pillanatban a villamos, amelyhez ez a kocsi kapcsolva volt, megindult. A kecske, — megmozdulni érezvén lába alatt a talajt, — most megrémült, s leugrott. Kétségbeesett ugrás volt, nagy, lendületes. De a mozgó talajról valahogy elhibázta a célt, s egyenesen nekirepült az ő megfékezésére indult rendőrnek, akit ez a váratlan lökés úgy a földre sujtott, hogy csak úgy nyekkent. Pikkász pedig, — mint ha csak megérezte volna, hogy most már egy „hatósági közeg elleni erőszak” is van a rovásán, menekülni akart, de mert a kíváncsi tömeg gyűrűjéből kiutat nem látott, eszeveszett

ugrándozásba kezdett, a kíváncsiak élénk derűtségére, nekem pedig a legnagyobb szomorúságomra. Mert a teje, ez a drága nektár, az ugrádozás közepette úgy spriccelt jobbra-balra, mint egy Minimax-fecskendő, a tőgye pedig, — amit oly szép nagyra növelt meg a buja fűvön, — lelappadt, mint egy üres kupecbugyelláris...

A jó ég tudja meddig tartott volna ez az eszeveszett ugrádozás, ha a hidon fel nem tűnik egy katonákkal megrakott teherautó, amely fülrepszító szirénázással rohant, rohant, — egyenesen neki a tömegnek. Itt azonban hirtelen, csikorgó fékekkel, megtorpant. A katonák egy pillanat alatt leugrártak, s kezükben szuronyos puskákkal, derékszíjjaikon kézi-gránátokkal, a csoportosulást egy pillanat alatt szétszórták.

A rendőr szegény, aki most tápázkodott csak fel a földről, ahova a kecskelökése terítette, abban a hiszemben, hogy ez a gyors katonai intervenció az őt ért sérelem megtorlására történt, jelentést akart tenni a parancsnoknak, de az oda se figyelve ismét autóba szállt katonáival együtt, s a megtisztított utcán továbbszáguldott.

Ekkora azonban Pikkász már sehoh sem volt. Megszókött.

Az általános zürzavart felhasználva kerekelt oldott, s hazamenekült. A világ legjámorabb pofájával türte a Mari szidalmait, aki egy csepp tej nem sok, de annyit nem tudott előzongorázni belőle...

Jómagam sokkal később értem csak haza, mert előbb meg akartam tudni az okát annak, ami a jámbor kecskét

megvadiította. S amit megtudtam, az szomorú volt. Hogy az ellenforradalmat, amelynek kitörésére a kritikus ágyulövés lett volna a jel, elfojtották...

Néhány nap múlva hugoméki vidékre költöztek — nyaralni. Pikkász is magukkal vitték, s mert a nyaralás után hűséges szolgálatára tovább szükség nem volt, odaajándékozták nyári házigazdájuknak.

További sorsáról Pikkásznak nem tudok.

Ezt a kis epizódot megőriztem emlékeim között, s most, hogy kis hugom már menyasszony sorba került, neki adom át. Őrizze tovább ő.

Legfeljebb azt tanácsolom neki még, hogy kecskét Pesten ne tartson...

(Vége.)

Mozgalmás a politikai élet

Gömbös Gyula miniszterelnök, — aki mint ismeretes, a nyár folyamán tartós betegszabadságon volt, — most orvosai tanácsára, — utókurára — egy németországi szanatóriumba vonul.

Távozása előtt a ház elnökehez: Sztranyovszky Sándorhoz levelet intézett, amelyben felkérte, hogy az új választójogi törvényjavaslat megbeszélésére pártközi értekezletet hívjon egybe.

A pártközi konferencia résztvevői a NEP részéről Sztranyovszky Sándor, a Független kisgazdapárt részéről Eckhardt Tibor lesznek, akiken kívül Ernszt Sándor (kereszténypárt) gróf Bethlen Isiván (pártonkivüli), Rassay Károly (szabadelvű), Peidl Gyula (szoc. dem.), fogják ismertetni álláspontjukat.

Gömbös Gyula egyébként a honvédelmi minisztérium további személyes vezetéséről lemondott. Utódjául a kormányzó vitéz Somkúthy József tábornokot nevezte ki. —

Az új honvédelmi miniszter kinevezése osztatlan meglepéssel találkozott.

A sötét Oroszországból

Az olvasó, aki bizonyára még mindig hatása alatt áll azoknak a rémségeknek, amikről az utóbbi napokban hallott, olvasott, értetlenül áll ezekkel a vad, elképesztő hírekkel szemben. — Mi van az oroszokkal?, a „vörös paradicsommal“, hogy ily rémségekre ragadtatják magukat?...

Semmi más, mint aminek be kellett, — be kell következnie. A közel két évtizedes vörös uralom „levizsgázott“. Nem váltotta be azokat a reményeket, amiket az elnyomott népmiliónok hozzáfűztek, — s miként a cári despotizmustól, — ettől is megcsömörlöttek. S most lázadznak.

Stalin — megrészegedve a hatalom mákonyától — ragaszkodik pozíciójához, s ezt a pozíciót védi is minden rendelkezésre álló eszközzel. Hogy ezt a „minden eszközt“ odaát a tömegmészárlás jelenti az lehet „pech“-jük az áldozatoknak, — azonban ezt a megmozdulást további útjában fellátározatni mégsem fogja tudni, még — Stalin sem. Mert a bolsevik hatalom csak a szuronyok hegyén áll, — de az ez alól való szabadulás vágya népmiliónok szívében gyökeredzik, ami mégis csak — erősebb fundamentum...

Mese egy kis országról.

Van egy kis ország. A legkisebb ország. Keresni nem kell, közel van hozzád. Határa nem nagy. Két szív befogja. Székhelye sokszor egy kis asztalka. S ennek a két szívnek összedobbanása, E kis ország minden alkotmánya.

Hangos kis népe a gyereksereg. S ez ad lüktető államéletet. Kincse temérdek. És közös minden. Bánat és öröm megoszlik szelíden. Van királya és királyasszonya, Napja, csillaga, szürke alkonya.

A nap, mely királyi széke felett Ragyog és süt: A kettős szeretet. Pazarul ontja két nagy sugárban Melegét, fényét örök ragyogásban. Egyik sugárból az erő tüzel, Másikból izzó szeretet lövel.

Boldogság hona ez a kis ország. Amíg a nap süt, élet, tarkaság, Tündérpalota, terülj asztalkám, Minden megterem, mit szem, száj kíván. Mindent elrendez a királyi szó, Mindent meggyógyít az anyai csók.

De ha felhő jön, borulás, homály És kiálszik az egyik sugár, Megcsappan a nap tüze, melege, Megbénul a kis ország élete. Bánat, pusztulás és könnyhullámok, Öntik el ezt a kicsi államot.

Itt nem lehet ám napfogyatkozás, Nem ismer ilyet ez a kis ország. Napsugár hiányát, tüzet, meleget, Nehéz pótolni. Tán nem is lehet. A gyermekszív, lélek nem vetemény, Amit megvéd egy darabka gyékény.

Hol a bölcs, tudós? Ki mérni tudja? Mennyi az apai szeretet sulya? Hogy mi az apa simogatása, Ólélő karja, bátorítása, Okos szava, feddő pillantása, Azt csak az tudja, aki már árva.

Endrőd, 1936. augusztus 3.

Komoly beszélgetés egy zene-pedagógussal

Most, amikor az iskolai év kezdetétől mindössze egy rövid hónap választ el bennünket, alig pár hét attól az időtől, amikor gyermekeink tíz hosszú hónapra ismét elfoglalják helyeiket azokban a padokban, melyekben ki tanul, ki drukkolt, ki verseket, ki pedig padot farag, indítva éreztük magunkat felkeresni Benke Lajos abszolvál zene tanár urat, hogy vele — speciell gyomai vonatkozásban — a zenei élet lehetőségeiről, ennek várható fejlődéséről, s ezzel kapcsolatban saját terveiről, egy kis észme-cserét folytassunk.

Benke tanár, ki a Horthy Miklós ut 37. sz. alatt lakik, s akinek érkezéséről lapunk múlt hó 4-i számában már beszámolt, azzal a szívélyességgel fogadott, amely a magyar-, az erdélyi magyar-, de különösképpen a csikmegyei erdélyi magyar-embert jellemzi.

Ki az, akinek mindent megmondhat? Ki az, akitől mindent megtudhat? Akitől tudja, hogy bátran védi, Minden baját, óhaját éri? Ki megalázást nem ír számára, Az atya: A nap egyik sugára.

Ki az, ki mérni, becsülni tudja? Hogy meddig él és hova visz az útja? Az égő, izzó anyai szívnek, Kisország napja másik tűzének, Amely csak szeret, elnéz, megbocsát És kiegyenlít minden kis hibát.

Gondtalan bőség, szeretet, részvét Nem pótohatja anyaszív kincsét. Csak talmi arany, színe sem olyan. Ki sejtí, tudja? Hogy ottan mi van? Mit tesz egy sóhaj? Milyen hur rezdül, Ha az anyaszív vére megpezdül?

Az anyaszívnek rejtelmés lénye Százszínű, mint a tengeremély fénye. Hogy mit ér egy csók anyai szájról, Forró ölelés anya karjáról, Melynek melegét örökre érzed? Ha árva leszel, akkor megérted.

Életét adná az árva talán, Hogyha mondhatná: Édes jó anyám! Ha megegyez szemébe nézhetne S áldott kezére csókot égetne? Újra születne. Héj megbecsülné. S minden sóhaját csokorba fűzné.

Bájos ország! Nagy csak addig vagy, Még ragyog és süt feletted a nap. S ha egyszer letűnt egyik sugarad, Vörös korongod gyertyaláng marad. S ha a két sugár sorban kiálszik, Alkotmányod szerle-széjjel oszlik.

Üszkös romjain hideg szél röpül S megfagy a mosoly sok kis arc körül.

Minden kis család egy-egy kis szikra. Tőled Istenem s Tebenned bírja Létét, alkonyát. S ha a rideg szél Őket elszőrja, hányja szerle-szét, Csak Benned marad, Hozzád visszaszáll S Tenálad minden egymásra talál.

Harsányi László
főjegyző.

meg, hogy a zenei élet Gyomán ugyszólván teljesen stagnál, dacára annak, hogy az ehhez szükséges adottságokkal Gyoma is rendelkezik. Ha ezzel szembe állítom azt az intenzív munkát, amely e téren például a Dunántulon, Gyománál jóval kisebb községekben is folyik, ahol egészen kis kamarazenekarok, énekkarok működnek, erősítik a társas életet, s teszik kellemessé, meghitté, élénkké az állandó érintkezést, hát az összehasonlítás határozottan Gyoma hátrányára üt ki.

— S gondolja tanár ur — kérdeztük, — hogy sikerül felrázni ily irányú letargiájából közönségünket?

— Nem gondolom. — felelte, — hanem tudom. Elégge ismerem a viszonyokat, s tudom, hogy az a katasztrófális utolsó pár esztendő volt csak nagymértékben az oka annak, hogy a közönség a zenével szemben, hogy úgy mondjam túlzottan rezerváltan viselkedett. S ez érthető. Ahol az anyagi gondok, a mindennapi élet küzdelme minden energiáját igénybe vette a lakosságnak, ott talán merész óhaj lett volna azt várni el, hogy az emberek ennek a szellemi élvezetnek hódoljanak. Dacára annak, hogy különösebb megterhelést a zene tanulás nem jelent.

— És mégis, hogyan reméli meghódítani közönségünket ennek a mindenképpen nemes szép gondolatnak?

— Megmondom: a lelkeken keresztül. Itt van az iskolai év. A tanítás nemsokára megkezdődik. Komoly pedagógusok megállapítása szerint a tanulmányokban sokkal jobb előmenetelt mutatnak fel azok, akik iskolai tanulmányaik mellett a zenét, az éneket is tanulják. Remélni merem, hogy a hozzám most beiratkozó fanitványaimból össze fogok tudni állítani egy kisebb énekkart. Tervem, hogy ezt az énekkart — természetesen vegyes kórusra gondolok, — a kellő iskolázás után, elsősorban az egyházi énekekre fogom, mely énekkar azután, a kellő studiumok után, valamely egyházi ünnep alkalmával, a kóruson mutatkoznék be a közönségnek. Hiszem, hogy ez az eszköz a legneembesebb, a legtisztább propaganda lesz, s hogy a hozzávaló anyagot Gyomán megtalálom, abban nem kételkedhetem.

A Zeneakadémián Kodály Zoltánnak voltam tanítványa. Elégge ismert név mindenki előtt. Az ő suggestív erejét érzem most is, amikor kijelentem, hogy a magyar népzene-

Benyomásai felől kérdezzük, miket eddigi ittartózkodása alatt nyert.

— Sajnos — mondja — az az idő, mit eddig a községben töltöttem, túlrövid ahhoz, hogy impressiómat összegezni tudnám. Azt mindenesetre kissé elkedvetlenedve állapíthatom

nek, a magyar népének még nagy jövője van. S ha én ennek a jövőnek kiépítéséhez csak egy téglával járulok is hozzá, célt értem.

— Mily hangszereket tanít tanár ur? — tesszük fel ismét a kérdést.

— A létező összes zenekari hangszereket — felelte — elsősorban természetesen, mint legkedveltebb és legelterjedtebb hangszert: a zongorát. Tanítom a hegedűt, az összes vonós és fuvós hangszereket, mellette természetesen az éneket és zeneelméletet.

A kiképzésnél a legszigorúbban szem előtt tartom a modern zenepedagógia elveit, hogy az az alap, amire a zene és énektudást építeni akarjuk szilárd és komoly legyen.

Hogy a zene és énektanulást minél könnyebben hozzáférhetővé tegyem, az egyéni tanítás mellett tervbe vettem az u. n. „csoportos” oktatást is, amelynek díjazását igazán minimális mérvben szabom meg, főleg azért, hogy a jelentkezők várható nagyobb számából könnyebben lehessen kiválogatni azokat, akikben igaz, komoly tehetség rejtőzik, s akik a zene, az ének művelésére különösen rátermettek.

Ezzel kapcsolatban el kell mondanom valamit — mondta Benke tanár.

A múlt napokban egy kovácsműhely előtt haladtam el. A műhelyből egy legény éneke hallaiszott ki. Tiszta, érces, tökéletes szép férfihang, mely kitűnő hallásra is vallott. Természetes: mint pedagógus első pillanatra is arra gondoltam, hogy mit lehetne egy ily hang anyagból, kellő iskolázással kihozni?!

És hány ily hanganyag lehet elrejtve ebben a nagy községben, hány kimondott zenei talentum?...

Igaza lehet.

Bucsuzóul megígérjük, hogy terveit, célkitűzéseit készséggel ismertetjük lapunk hasábjain. Tesszük ezt annál nagyobb örömmel, mert bizonyos, hogy a várható eredmény mindenkinek csak javára, épülésére válhat. H. E.

FILLÉRES GYORS DEBRECENBE

Szeptember 8-án filléres gyors indul Debrecenbe. Gyomáról indul a vonat 7.44 órakor, Debrecenbe érkezik 10.57 órakor. Debrecenből visszaindul 21.30 órakor és Gyomára érkezik 0.51 órakor.

A menettérti jegy ára 3.80 pengő.

Jegyet a vasuti pénztárnál lehet venni.

Hankó Márton tanár időjárás-prognózisa szeptember első felére

Hankó tanár az Uj Magyarországon a következő időjárás-prognózist közli:

Magyarországon szeptember első felében részben felhős, szeles változékony, de túnyomóan derült és mérsékelt meleg idő várható. A nappali hőmérséklet általában a 15—24 C. fok között ingadozik, de dél körül és főleg szeptember 6—15 között helyenként ennél magasabbra is gyakran felszökik. Legmelegebb napok szeptember 6, 7, 12, 14 főleg az északibb és szeptember 8, 13 főleg a délibb részeken. A már gyakrabban beálló hűvös légáramlások és szelek csak helyi viszonylatban és átmenetileg csökkentik le a hőmérsékletet 10—12 fokig főleg éjjel s a magasabban fekvő helyeken a hőmérséklet 6—8 fokig is leszáll.

Kisebbszámú esőket okozó felhősödések, gyakrabban, bőséges esővel járó borulások, illetve záporok, zivatarok csak ritkán lépnek fel. Szeptember 1, 2, 3, 8 és 15 napjain a hold

opozíciói a nappal, Neptunusszal, Vénusszal, Merkúrral, Saturnusszal, valamint szeptember 12-én a nap oppozíciója Saturnusszal úgy az északi, mint a déli félgömbön több igen erős s részben nagy esőzéssel járó vihart fognak előidézni (és néhány erősebb föld-rengést is,) amelyek közül egy-néhány valószínűleg országunkat is érni fogja. Kísérletképpen jelzem, hogy számításom szerint egyebek között például szeptember 1-én az Atlantióceánon, a Bahama-szigetek és Florida körül tornádószerű vihar, szeptember 2-án az Észak-amerikai Egyesült Államokban, talán éppen Arkansas-államban ugyancsak tornádó, szeptember 3-án Európa több helyén, 8-án Európában s főleg a 40—43. szélességi fokok között várható részben nagy esőzésekkel járó viharok. Abessziniában pedig az egész időszakban csaknem állandóan esőzések, legnagyobbak szeptember 8 és 15 körül.

Nincsen új a Nap alatt

Csak a helyszín, a millió változott meg. Egyebekben a történelem újra ismételte magát. Kevés változással, az események, epizódok jelenkori szereplői ugyanazokat a szerepeket alakítják most Oroszországban, mint az akkor élők két-százegynéhány évvel ezelőtt Franciaországban. A nagy francia forradalomnak avantgárdáját a girondistákat, a jakobinusokat ugyanaz a végzettség pusztította el, amely most Oroszországban szedi tömegével áldozatát a forradalmi lélektannak. A forradalom, mint a mondabeli tehetetlen szörny, miután leharapott minden fejet, mely születési vagy egyéni kiválóságánál fogva a többienél felülemelkedve kimagaslott, kénytelen, újabb áldozatok után, már saját soraiiban szelektálni, hogy folytathassa vérgőzös, mámorbaszedült lázaloméletét, mert ha a vérnarkozisból jözanra ébred, az ébredés pillanatában megsemmisül. Most Oroszországban a forradalom hydájája saját kreaturáit, gyermekeit lakmározza fel.

Az események szemlélete öszszehasonlításokra ad alkalmat. A történések, ugyszólván, bizonyos precizitással takarják egymást, bizonyítva a régi tételt, hogy semmi új sincs a nap

alatt és ezen szabály alól a forradalmak történelme sem kivétel. Mint ahogy a „népbárátját” Paul Marat-ot, a kis cantali leány Charlotte Corday megölte, úgy próbálta meg elpusztítani a szovjetkánon által szovjetszentté avatott Lenint, Teodóra Frumkiné. Amint Dantont, Hebertet, Desmoulinst és hegypárti társait, St. Just és Robespierre a vérpadra vitették, úgy végezték ki most Kamenyevet, Zinovjevét és a többi lázadó vezetőt.

Nincs kegyelem! Ez is a régi tétel igazsága, hogy aki a papába harap, az halálra halálával lakol. Stalin pedig pápája a szovjetnek. Csalhatatlan és bántathatlan... addig... amíg egy orosz „Barras,” a ködös orosz jövő egy újabb kreaturája véget nem vet hatalmának.

Ha igaz az alaptétel, ez be is kell, hogy következzen.

A világtörténelem folyamán mindazok, akik nép vagy osztályboldogító törekvésekkel fantasztikus vagy időelőtti teóriákkal, tüzzel-vassal, terrorral, erőszakos uton forgatták fel a társadalmi rendet, csak ideig-óráig lehettek a hatalom birtokosai.

A középkori olasz Cola da Rienzi „Róma tribunja” Pieter

SZÓKE FERENC igazgató-tanító urhoz

*Harmincnyolc ős, tél, tavasz, nyár
Repült veled el időmadár.*

*A lelkeknek göröngyös földjén,
Szív szavával barázdát törvén,
Magvetőként gazdag aratásra
Segítve az Isten áldása:
Pihenni tér jó Tanító ur,
A lelkekben a hála lángja gyúl!*

*A kéz-kezet, szív-szívet cserélt,
Mint tanító a kis csemetét...
Áldott a mag, amit elvetett:
A hit, tudás, hiszszereget!
Fáklyái gyújtott a sötét éjben.
Beesülettel nemes szívében
Harmincnyolc évet harcolva át
Szolgálta a magyar hazát!*

*Most bucsuzik, a jó munka után,
Sok emlékekkel a küzdés útján,
Egy-egy arcot a múlt elébe hoz:
Ki már régen sírban porladoz...
A sok árva... gyászos sírhalom...
Világ égés!... átkos Trianon!...
Hála ima dobog sok szívben:
Tanító ur áldja meg az Isten!...*

Gyoma, 1936. szept. 3-án.

Kruchió Endre
(volt tanítványa.)

Simon és Corneille de Witt „a németalföldi népvézerek,” a magyar Dózsa György „a parasztkirály” mind csufos, szégyenletes véget értek s csak viszonylagosan járt jól a királyt nyakazató Olivier Cromwell „a kerekfejű puritán,” kit a boszszu már holta után ért el, mikor exhumált holttestét vonhaták csak bitóra. Pedig Cromwellnek hazája, Anglia sokat köszönhet. Világhatalmának bővizü forrását az Act' of navigationt.

Mint látjuk a történelem ismétli magát és mint már annyiszor, újra ismételni fogja. Idő és alkalom kérdése csupán az új történelmi alakulás, melynek előszele már ingatja a szovjet építményt és azon már aligha segít a foltozás, a szépség-flastrom az imperiális-ta külsőségű és imperiális eszközökkel dolgozó szovjet-diplomácia. A szovjet külügy rigorózan konzervatív, míg ezzel szemben az orosz belügy, állam és népelet phalanxterizálódott. Ott nincs és nem lehet vélemény, megszűnt az egyén és érvényesülése és kiirtódott az ambíció. Ott csak GPU van, mely kiirt minden ellenvéleményt és gyökerében elfojt minden ellenállást. Holott az ambíció volt és lesz mindig az a motorikus erő, mely élet, de ez az ambíció Oroszországban, „uti figura docet,” egyelőre még a vérpadra visz.

Bauer Illés,

A pannonbüköny őszi zabbal

Az őszi takarmánykeverékek általában mindig biztos és jó termést adnak, miután fejlődésük időszaka az őszi és a korai tavasz, amikor a talajban mindig elegendő a nedvesség, éppen ezért a mi száraz jellegű hazai viszonyaink között az őszi takarmánykeverékeknek fokozottabb jelentőségük van. Egyetlen kockázat az őszi vetéseknél az áttelelés, ámde ez a termelést semmivel sem teszi a tavaszi vetéseknél kockázatosabbá, mint a tavaszi és nyári időjárásnak bármely más kedvezőtlen esélye. Viszont, ha az áttelelés sikerül, az őszi keverékvetések jóval nagyobb termést adnak és utánuk, vagy kifogástalanul el lehet készíteni a talajt őszi kalászos alá, vagy pedig ha a talaj jó erőben van, valamilyen rövid tenyészidejű növényt lehet még ugyanazon évben termesztetni. (Korai burgonya, rövid tenyészidejű tengeri, csalámadé, szudánifü stb.)

Az ősszel vethető keveréktakarmányok között legáltalánosabb az őszi pillangósoknak valamilyen kalászos magjával való kevert vetése. Használhatóság szempontjából egyik hibája az őszi keverékeknek, hogy a kalászos rendszerint hamar megfásodik, e miatt az állatok nem szívesen eszik. Az őszi árpa nem fásodik el olyan hamar, mint az őszi rozs, vagy az őszi búza, de ennek hibája, hogy amikor kikalászol, az állatok a szurós szálkája miatt nem eszik szívesen.

Az őszi keverékeknek ezen hibáját ellensúlyozhatjuk az őszi zab használatával, ha az őszi pillangóst ezzel keverten vetjük. Az eddigi tapasztalatok szerint az őszi zab különösen a pannonbükönnyel ad nagyon jó keveréket. Nagy előnye, hogy vele az őszi keverékek takarmányozási idejét ki nyújthatjuk egészen július közepéig, esetleg még tovább is. A pannonbüköny és őszi zab keveréke szénának is nagyon jól használható, teljes mértékben pótolhatja tehát a tavaszi vetésű és sokszor gyengén termő zabosbükönnyt.

Az őszi zab egyetlen gyengéje a nem kielégítő fagyállóság. Az újabb időben forgalomba kerülő őszi zabok azonban e tekintetben már jobbak. Ha keverékvetésben termesztjük, ez a körülmény az őszi zab áttelelését még biztosabbá teszi.

A talaj iránt úgy a pannonbüköny, mint az őszi zab igényesebb, mint például a szöszösbüköny. Általában jobb erő-

ben lévő talajba kell vetni és kívánatos a vetészántás előtt 100—150 kg. szuperfoszfátot, 60—80 kg. kálisót és 20—30 pétisót adni. A foszfor és káliótrágya elősegíti a pannonbüköny nitrogényűjtését, a kis nitrogénadag pedig megerősíti és meggyorsítja kezdeti fejlődését.

A vetés ideje augusztus vége, szeptember eleje. A pannonbükönnyt vethetnénk ugyan később is, egészen szeptember végéig, ámde az őszi zabot korán kell vetni, hogy a tél beálltaig eléggé megerősödjék. Az őszi zab és a pannonbüköny keverési aránya 1/3—1/2-ig, mégpedig olyképen, hogy a zab legyen a keverékben kevesebb, esetleg felmehetünk vele a keverék feléig. A vetőmagszükségletet holdanként 80—100 kg. keverékmag. Gabonaszortálva vetjük, utána fogasolunk, szükség szerint hengerezünk, de a henger után mindig tövisboronát akasztunk.

A pannonbüköny és őszi zab keverékét május második felében lehet kaszálni. Hosszu ideig kaszálható, mert az állatok szívesen fogyasztják még akkor is, amikor a keverékben az őszi zab jóformán az éréshez közeledik. Ha szénának vágjuk le, a pannonbükönnyt teljes virágzásában kaszáljuk.

Tóth Lajos
mezőgazd. kam. titkár.

Mi a legtermészszerűbb takarmány?

Tudjuk, hogy a háziállatoknak más és más a bélrendszerük. A kérődzőknek összetett gyomra merőben különbözik a ló, vagy sertés gyomrától, de a bélhosszúság, a vakbél kifejlődése is különböző. — Nyilvánvaló ebből, hogy a különböző állatoknak más és más a természszerű takarmányuk. Hogy mi az, azt megmutatja, ha ezeknek az állatoknak legközelebbi rokonait a természetben figyeljük meg. Ámbár a bélrendszerből is következtethetünk arra, így szarvasmarhára és általában a kérődzőkre megállapíthatjuk, hogy ezek legtermészszerűbb tápláléka a legelő, illetve a réti szénája. Arra kellene tehát törekednünk, hogy a szarvasmarhának, de egyéb háziállatainknak is állandó legelő álljon rendelkezésükre és hogy a téli takarmányzükségletüket is lehetőség szerint főképp szénával biztosítsuk.

Ezzel szemben azt látjuk, hogy a legelő, de különösen a közle-

Varrótanfolyam

Fekete Jánosné úrnő ismét megnyitja szabászati és varrótanfolyamát,

szeptember 15-én, úgy a kezdők, mint a haladók részére. Mi, akik láttuk a tavaszi tanfolyam vezetését és eredményét, szívből ajánlhatjuk uri leányoknak, asszonyoknak, hogy egészítsék ki tudásukat, ebben a mindenképen tartalmas és finom hangulatu kis iskolában. Jelentkezni lehet

FEKETE JÁNOSNÉ úrnő
Petőfi Sándor utcai lakásán.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapi és éjjeli minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszerár tart szolgálatot.

A kormányzó újra itthon. Vitéz nagybányai Horthy Miklós — Magyarország kormányzója, pár napos ausztriai kirándulása után, — amelynek során úgy a német birodalom vezérével, mint ausztriai Elnökével és kancellárjával is találkozott. — hazaérkezett.

Iskolaszéki gyűlés. Szóke Ferenc református igazgató tanító 38 évi kiváló eredményű működés után nyugalomba vonul. A református iskolaszék a munka mezejéről távozó érdemes igazgató-tanító tiszteletére 1936. év, szeptember hó 6-án, vasárnap délután fél négy órakor a református templomban iskolaszéki disz-gyűlést tart, melyre a gyülekezet tagjait a községünk lakosságát szeretettel és tisztelettel meghívja a Református Iskolaszék Elnöksége.

Még segédtszint megismerkedne magas, intelligens leánnyal, házasság céljából. Butor, kelengye és némi hozománnyal. Választ: Csete trafikba „Szárnyaskerek” jellegre kérek.

Uri mellék foglalkozás. Intelligens, szorgalmas körzeti képviselőt keres 26 éve fennálló fuvarlevéltelülvizsgáló iroda igen nagy jutalékrészesedéssel. A képviselő teendője: a vasúton érkező küldemények fuvarleveleit a körzetében lakó kereskedőktől, gyáraktól, stb. átvinni és a felszámított fuvardíjak helyességének a kereskedők saját érdekében való telülvizsgálása céljából irodának beküldeni. Kettőszáz pengőig terjedő állandó havi mellékjövedelem. Írásbeli részletes ajánlat küldendő Schäfer M. Budapest, Népszínház-u. 31.

ló a halár legrosszabb része. Ott, ahol már nem terem semmi sem, azt a résti hagyják meg legelőnek. Ennek meg van a bőjje. Elsősorban az állatoknál, de közvetve a gazdánál is. Az ilyen legelőn az állat csak kóborog, táplálékot nem talál. Több erőt pazarol el a legelésre, mint amennyit azon gyűjthet. De a réteink sem jobbak. Növény ugyan terem rajuk, de leginkább csak gyom, vagy értéketlen füvek. — Pedig könnyen lehetne azon segíteni.

Ha a rétet, legelőt gondozzuk, ápoljuk, fogasoljuk, a mohától megszabadítjuk, a hancsikokat, vakondúrásokat elegyengetjük, a vízállásos rétekről a vizet levezetjük és trágyázunk is azokat, úgy a legelőn is megtalálhatja a gulya a szükséges táplálékot és a réten is nem a gyomok lesznek az uralkodók, hanem az édesfüvek, a herfélék. —

A rétnak, legelőnek legtermészszerűbb trágyája a trágyalé, a híg ürülék hígítva. Nálunk ellenben a trágyalé elfolyik és csak ritka az a gazdaság, ahol rendes trágyalepén megfelelően kezelik a híg ürüléket is, úgy, hogy az réti, vagy legelő trágyázására felhasználható volna.

Mütrágyázással segíthetnénk a bajon, mert mütrágyákkal megadhatjuk azokat a növényi tápanyagokat, amelyekre a zöldmező növényeinek szüksége van. A mütrágyázás költsége olyan kevés, hogy egy számosállatra csak néhány fillér esik, úgy, hogy még közlegetőkön is a gazdapublikum különösebb megterhelése nélkül a zöldmező trágyázása és mütrágyázása könnyen elvégezhető volna.

Miért nem tesszük?

Bogár Géza borbély udvarán harmadszor virágozik ez évben a labdarózsa. A virágok ugyan olyan fejlettek, mint az előzők voltak.

33 százalékos utazási kedvezmény augusztus 28-ának 0 órájától szeptember 13-ának 24 óráig az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásárra. Igazolmányok a Wagner fakereskedésben és a Lach—Varga cégnél kaphatók.

Szeptember 6-án: sport és népnünpély

Hirdetés. A Községi Iskolaszék értesíti a község lakosságát, hogy az 1936-37. tanévre a besenyszegi községi elemi-iskola is megnyílik. A beiratások az iskolánál szeptember hó 6., 7. és 8-án lesznek megtartva, mint a többi községi iskolában. A tanítás szeptember 9-én megkezdődik. Az iskola körzetében lakó szülők iskolás gyermekeiket a besenyszegi iskolába kötelesek beírni. Iskolaszék.

Szendy Károly, Budapest székesfőváros polgármestere, írta a TÜKÖR szeptemberi számának vezető cikkét. Ünnepi szám ez, a magyar történelem nagy eseményét, Budavár visszafoglalásának évfordulóját ünnepli, s legjobb történetudósainkat, íróinkat vonultatja fel, hogy érdekes tanulmányokkal teljes képet adjon a magyar történelem e fontos dátumáról. A polgármester nagyvonalú történelmi áttekintése mellett Balla Antal a keresztény seregek hadvezéreiről rajzol érdekelt portrét, Tóth László a hadjárat, szellemi vezérének, XI. Ince pápának, szerepét fejteli ki. Kellényi B. Ottó az akkori Buda és Pest város képérekonstruálja, Palotay Gertrud pedig a török és magyar népművészet kapcsolatairól ad értékes fejtegetést. A szám ünnepi versét Sik Sándor írta.

Cs. Szabó László Budapest újabbkori történetébe vezeti el az olvasót, aki ebben a számban sok egyéb élvezetes olvasmányt is találhat: Bibó Lajos, Pajzs Elemér novelláit, Török Sándor regényfolytatását, Kertész Róbert nagyszabásu helyzetképét a forrongó Spanyolországról, Hankiss János, vitéz Nagy Iván tudománypolitikai értekezéseit s természetesen mindazokat a tartalmas rovatokat is, melyek révén a TÜKÖR a magyar középosztály legnépszerűbb olvasmánya lett.

A Gyomai Ujság előfizetői kiadóhivatalunkban különleges feltételekkel rendelhetik meg lapunkkal együtt a Franklin-Társulathoz ezt a nagyszabásu folyóiratát. Kiadóhivatalunk az együttes előfizetésről készségesen nyújt felvilágosítást és kombinált előfizetés esetén is biztosítja olvasóinknak a TÜKÖR értékes díjakat jutalmazott pályázatainak való teljesjogu részvételét.

A békéscsabai felső kereskedelmi iskolában és a vele kapcsolatos női kereskedelmi szaktanfolyamon a beiratások szeptember 5 és 7 napjain lesznek.

Gyümölcskiállítási értekezet. Csütörtökön dr. Sorbán Jenő főszolgabíró irodájában gyümölcskiállítási értekezetet tartanak, amelyen a gyomai bizottságon kívül dr. Medovarszky Mátyás városi főjegyző, a kertészeti egyesület elnöke, vitéz Bocskó Gyula, dr. Darók József és Lischka Frigyes, aki a kiállítást rendezi, vesznek részt Békéscsabáról.

Nagy manifesztációra készül a magyar ifjúság. A Turul Szövetség a Magyar Nép Hete kiállítással kapcsolatban országos kongresszust rendez, amelyen megvitatják a magyar népetető szociális, gazdasági és egészségügyi problémáit. A kongresszuson felszólalnak a magyar ifjúság elismert kiválóságai, ee résztvesznek a vitában a megyék és a vidéki városok kiküldöttei is. A kongresszust előkészítő bizottság — amelynek dr. Végváry József országgyűlési képviselő és dr. Dérczy Ferenc a Turul Szövetség országos vezére a vezetője, — szerdán délelőtt értekezetet tartott, amelyen megjelentek a különböző ifjúsági szervezetek képviselői s vendégei voltak az értekezetnek azok a szociográfusok, írók, publicisták, akik a magyar nép aktuális kérdéseivel foglalkoznak.

Hogyan él külföldön a híres magyar primadonna? Erről közöl rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek képes rádióműsorokat, pompás színházi beszámolókat, pletykákat, egyfelvonásos szindarabot, novellákat, kitűnő filmrovatot, több mint száz képet és számtalan más érdekességet tartalmaz a népszerű színházi képeslap. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Nagy Károly bűnlajstroma. Amint értesülünk, Nagy Károlynak — kinek elfogatásáról és letartóztatásáról már beszámoltunk — még mindég nincs összeállítva a teljes bűnlajstroma, s az ügy vizsgálóbírájának még hatalmas munkát fog adni, amíg a kisebb és nagyobb bűnököt, melyek hét esztendő alatt lassan feledésbe is mentek már, — felderíti. Tekintettel a károsultak és tanuk nagy számára, a bűnügy főtárgyalására előreláthatólag Gyomára száll ki a törvényszék, amire azonban csak — legkorábban — az őszi vége felé kerül a sor.

A nitrogén műtrágyák őszi alkalmazásával foglalkozik a Mezőgazdaság legújabb száma. Cikket közöl még a fejőstehenek takarmányozási tizparancsolatáról, a sertés kimarásról, csirkevérhasról, továbbá a cséplésnél keletkező szemveszteségek csökkentéséről, a jégverte szőlő metszéséről, stb. A dusan illusztrált szaklapból a Mezőgazdaság kiadóhivatala, Budapest, Földművelésügyi Minisztérium, díjtalanul küld el lapra való hivatkozással egy alkalommal mutatványszámot.

Megjelent a „Pesti Napló Könyvek“ szeptember havi kötete. Tápay-Szabó László — a Pesti Napló híres csillagos cikkeinek írója — a szerzője a „Pesti Napló Könyvek“ szeptember havi kötetének, amely már meg is jelent a könyvpiacon. A könyv címe: „Az emberiség története“. Az eddigi kötetek kétszeres terjedelmében, 400 oldalas vaskos könyvben írta meg Tápay-Szabó László a tudós mindentudásával és a költő, mindentátérzéssel ezt a hosszú folytatásos regényt, amelynek sohasem lesz vége. A világ teremtésétől a világháborúig — ez is lehetne a mű címe, amely az első ilyen magyar munka és talán hosszú időre az utolsó is, mert olyan jó, hogy egyszerűen nem lehet vele versenyezni. Háboru, politika, tudomány, kultúra, minden szerepel ebben a könyvben, amely mindvégig feszülten izgalmas és ehhez a kiváló író előadóművészetén túl segített a hatezeréves anyag szédítő gazdagsága és rendkívüli érdekessége. Az olvasóközönség a legnagyobb érdeklődéssel fogadta ezt a nagyszerű művet, amely egyike a legszebb magyar könyveknek. „Az emberiség története“ már kapható a helyi újságbizományosnál, dohánytőzsdékben és az összes rikkancsoknál. Az Est-lapok előfizetői és olvasói számára megállapított kedvezményes ára 1 pengő.

Gyermekeink — a világbajnokok. A pompás képekkel illusztrált cikk keretében nyilatkoznak a szülők, — világbajnok gyermekeiről, Tolnai Világlapja új számában. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás cikket, riportot, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

**NEM OLCSÓBB MÁR
A B O R O M
mint a szódavíz,
DE NEM IS SZÓDAVIZI
30 fillér**

egy liter **kadarka** vagy fehér fejtelt ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskes italuak. tiszta, tökéletes zamatuk és nem savanyuak.

Cím: **Székelly Ferenc**

Soltvadkert, Pestmezre.

ÉRTESÍTÉS! A rendszeres zenetanítás Gyomán az iskolai évvel párhuzamosan szept. 1-én megkezdődött! — Módszeres zenei szakoktatás és kiképzés a zene minden ágában: zongorában, énekben, vonós- és fuvós hangszerekben, valamint zeneelméletben! — Jelentkezéseket elfogad és az érdeklődőknek minden tekintetben felvilágosítást nyújt: Benke Lajos, zenetanár, Horthy Miklós ut 37.

Estélyi ruha posztóból. A Párizsban már posztóból készítik az estélyi toaletteket. A divat minden változásáról beszámol a Párisi divat új száma, amely pompás tartalommal jelent meg és közel száz remek ruha és kézimunka eredeti rajzát közli. Cikkei, üzenetei nélkülözhetetlen tanácsokkal szolgálnak a háziasszonyoknak és leányoknak egyaránt. Egy szám ára 60 fillér.

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe augusztus 26-tól szeptember 2-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Kruchió Gáborné Szilágyi Zsuzsanna leánya Piroška ref., Wolf Mihályné Pilez Zsuzsanna fia Mihály evg., Kiss Mártonné Csáki Mária leánya Róza Eszter ref.

Házasságot kötöttek:

Csáki Imre és Farkas Judit.

Meghaltak:

Varga Sándor 73 éves ref., Megyeri Mária 13 hónapos ref., Kakati Ilona 13 hónapos ref., Bíró Balázs 71 éves ref., Ailer András 76 éves evg.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: LACH és VARGA

SPORT

Sportélet Gyomán.

Közel három hónapi Gyomán való tartózkodásom alkalmával úgy a GySC mint a GyTK csapatainak mérkőzéseit, edzéseit volt alkalmam megfigyelní. A tavaszi szezon befejezése után mindkét csapat pihenőre tért, tekintve, hogy mindkét csapat játékosainak legtöbb része a nyári munkával volt elfoglalva. Így bizony jó 5-6 hétig még labdát sem láttak a játékosok, ellentétben a szomszédos ETK csapatával kik a nyári szünetet barátságos mérkőzések játszására és az edzések szükségére fordították. A korán kezdődő őszi szezon miatt, illetve a tréningek elején, álló két csapat edzési hiánya, a már lejátszott mérkőzések alkalmával mutatkozott, persze az idegen csapatoknak hozott babért, mely mérkőzéseken értékes pontot, illetve pontokat adtak le, a náluknál gyengébb futballt játszó csapatok javára. A két csapat játékosgárdáival sem a legrozsásabb a helyzet. Mindkét csapatból mentek el játékosok, de az elmentek helyett, még mindég van elég sok sportolni akaró ifjú, kik az összes sportágak közül a futballt kultiválják legjobban. Alakítsa meg mindkét egyesület az ifjúsági gárdáját, rendezen a környékbeli csapatok tartalék csapataival kétfordulós érem vagy másdíjazású mérkőzéseket és pár éven belül a vezetők munkáját siker koronázza. Szükség esetén lelkes és az egyesületét szerető játékosgárdájából az első csapatát könnyen fel frisítheti oly játékosokkal, kik biztosan nem jelentik ki, hogy „én ezért és ezért sem játszom.” Aki pedig menni akar, az hát hadj menjen, fontos a fegyelem. (Láthatjuk példának Sárosy, Ferencváros esetet is.) Reméljük, hogy mindkét egyesület vezetői hamarosan rendet és fegyelmet fognak teremteni, helyreáll a játékosok között is a sportszeretet és ha nem, hát jöjjön a vasseprű és a nem oda való egyéneket hamarosan, — mig nem késő — seprűzzék ki! Dévay Géza.

M. MÁV—GySC 6-1 (3 1)

Mezőtur, bajnoki, bíró: Takács

A GySC csapata tovább küzd a válsággal. A meccsrutin nél-

A „HOMBÁR” SZÖVETKEZET megkezdte a magtisztítást.

Mindenféle vetőmag tisztítását a legtökéletesebb „PETKUS” rendszerű rostával 3 %-ért végzik.

kül játszó fiatalokból és a hosszabb idő óta nem szereplő tartalékjátékosokból álló együttes nem jelent komoly ellenfelet. Ehhez járult néhány standard játékos lelkiismeretlen könnyelműsége, akik minden ígéretük dacára sem jelentek meg. A nehéz időket átélő jó öreg GySC-nek talán sohasem voltak indolensebb játékosai! Éppen azokban csalódott a közönség, akiket legjobban dédelgettek s akik e régi egyesületnek büszkeségei voltak! E helyről üzenjük annak a néhány 15-16 éves gyereknek, akik a ma is becsületesen küzdő Fekete Géza körül csoportosulnak és ma a „GySC-t” jelentik: küzdjenek lelkiismeretesen, legjobb tudásuk szerint s akkor visszaszereshetik a GySC-nek az öt megillető helyét és becsületét ellenfelei előli!

A mezőturi vereséget egyébként az alanti összeállítással indokolhatjuk meg:

Csapó G.—Fekete, Szántó — Otáh K., Győri, Kovács B.—Kruchió, Béres, Baria, Takács, Cifrák.

Takács pártatlanul vezetett.

GyTK — MTSE 1-1 (0-0)

Gyoma: Bíró Ráth.

Mindkét csapaton meglátszott az erős tartalékolás. A GyTK erősen tartalékolva is jó kezdeti formát árult el, hogy győzni nem tudott ennek oka a kitűnően védő Kiss a Tőrekvés kapusa, ki hihetetlen macska ügyességgel védte kapuját.

Ráth bíró bizonyítatlanul vezette a mérkőzést. Csáky.

BTE — ETK 9-2 (5-1)

Békés, bajnoki, bíró: Leipnicker.

BTE: Vajda, — Hévízi, Kondor. — Mezei, Bakos, Pocsai I., — Pocsai II., Szőlősi, Csüllög, Vidovenyecz, Szücs.

ETK: Timár, — Tóth, Kertes II.—Farkas III., Simon, Matuska—Pelyva, Lacsny, Kovács II., Koós, Kertes I.

ETK kezd és már a második percben Pelyva megszerzi a ETK vezető gólját, ami a hazai csapatot kissé megzavarja.

Csak a 11 percben találta föl magát és meg is kezdi a gólözönt, bár a főlény nem olyan nagy de szerencse szolgál a helyi csapatnak. Minden lefutás a jobboldalon gólt hoz, ehhez hozzájárul a ETK balhátjának, meglepő gyöngye formája és így nyílt ut áll a hazai csapat jobb szélsője előtt.

Fordulás után szintén a helyi csapat indul akcióban ami már az első percekben újabb gólt hoz. Végül a 27 percben Kovács II. szépít az eredményen erre azonban a helyi csap meg két gollal válaszol és bebiztosítja a végeredményt 9-2. Az eredmény nem reális.

Góllövők: Csüllög 5, Szőlősi 2, Pocsai II. 1, Kondor 1, illetve Pelyva 1 és Kovács II. 1

BTE-ből jók voltak: Csüllög, Szőlősi, Kondor.

ETK-ből Simon tűnt ki szép játékával, jók voltak még Kovács II. és a közvetlen védelem.

Leipnicker bíró nagyon gyenge volt. F. J.

PK 1190 sz. 1935.

1935. vghlói 154 szám

Árverési hírdetmény

Dr. Glaz Ottmár ügyvéd által képvisel Nagyléai Hangya szövetkezet (csall. Poinai Péter és dr. Péteri Ferenc 2880 — Kovacs Manó 150-, Paulovits Sándorné 2000 —) javára 29 P. 83 f. tőke és több követelés járuléka erejéig a gyomai kir. járásbíróság 1934. évi P. 1718 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1935. évi július hó 26-án lefoglalt 1005 P. becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbíróság fenti számú végzésével az árverés elrendelvé, annak végr. szenv. lakásán, tizletében Gyoma Petőfi u. 13 házsz. alatt leendő megtartására határidőül 1936. évi szeptember hó 7 napjának délelőtti 9 órája tüzetik ki, amikor a bírósággal lefoglalt butorok s egyéb ingóságokat el fogom adni.

Gyoma, 1936. évi aug. hó 17-én.

Villányi Nándor
kir. bír. végrehajtó.
mint bírósági kiküldött.

HIRDESSZEN
LAPUNKBAN!

Publikáció

A „HOMBÁR” szövetkezet elvállalta a Hofherr—Schrantz—Clayton—Schultzeworth Magyar Gépgyári Művek r. t. képviselőjét és mindenfajta gazdasági gépeket, szerszámokat és ekevasakat tart a raktárában. Mielőtt ebbeli szükségletét beszerezné, kérjen ajánlatot a Hombár szövetkezettől.

Telek pusztán termett, szelektoron rostált bankuti vetőmag buza a HOMBÁR szövetkezet utján kapható.

Superfoszfát műtrágya és Pétisó Wagner Márton Fiai cégnél — bármilyen mennyiségben — előjegyezhető.

Paradicsomos üvegeket keresek megvételre. Zrínyi u. 31 sz.

Érdődön, a Nagyperes dűlőben 8 kishold föld, Décspáskumon 2000 négyszögöl, David dűlőben 2340 négyszögöl föld, Köröstarcsán, vasútállomáshoz közel, Temetőhalom és Dördülőben 60 kishold tanyásbirtok, továbbá Kuthalom dűlőben 40 kishold prima srántó. Nagylapason 1716 négyszögöl föld kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni lehet levélben is a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál, Békéscsábán. 3-2

Sebessy János Gróf Pista István uton levő háza eladó. Érdeklődni lehet a főútlelben. 6-2

Domokos Albert felvesz egy kiszolgáló leányt és tanuló fiukat azonnali belépésre. 5-2

Eladó 10 drb. egy éves fajliszta berkéri tenyészkacsa és 12 drb. fajliszta törzskönyvezett yargsiri malac. Szabó Gyula Érdőd Piac-tér. 2-2

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérért kapható Kerekes Károlynál. —23

Kész ablakokból, képek és tükrök-ből állandóan nagy választék várja Önt Bary Pál üvegesnél Érdődön az Ipartestület mellett.

Néhai dr. Debreczeni Iván tanyájában szeptember 13 án délután 2 órakor önkéntes árverést tartanak, ahol készpénz fizetés ellenében elárvereznek mezőgazdasági szerszámokat, és pedig: ekéket, boronákat, 16- és ökörkocsikat, aratógépet, rostákat, lőszerszámot és még más tárgyakat.

Eladó földek: 1 fertály Keselyősen 5600 P. 20 hold Halmagyon tanyával 12000 P. 5 hold, Csergettyűnél 2000 P.

Eladó házak: Tompa Mihály uton 4 szobás 700 n.-öl telekkel 8000 P. Horthy Miklós uton 3 szobás 3000 P.

Keresek megbízásom részére 1-2 szobás cserepes lakóházakat azonnali beköltözésre készpénz fizetéssel. Izsó Balázs ingatlan iroda Gyoma, Horthy Miklós u. 2. 2-1

Van-e már életbiztosítása?
TURUL—MOBIRT

Életbiztosító Társaság.
Szíveskedjék érdeklődni
Bodon Lajosnál,
Kazinczy ut 10 sz.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdavidállalat, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Őszi hirdetésnél 10 százalék, tiszterinél 15 százalék, I. negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Helyzetkép

(H.E.) Évekkel ezelőtt, amikor a gazdasági válság a legkiáltóbb volt, amikor a buza ára — a spekuláció dicsőségére — 6 pengőig süllyedt alá s amikor egyrésztől éhínségről, másrésztől pedig arról a tényről cikkeztek a lapok, hogy az árak emelése érdekében vonatszámra dobálták a tengerbe a kávé, a mozdonyokat pedig buzával fűtötték, — e sorok írójának egy elmefuttatása jelent meg az egyik megyei lap hasábjain.

Ebben a cikkemben többek között azt mondtam, hogy a gazdasági válságnak egyik koeficiense az a körülmény, hogy a bolsevik Oroszország az ő több mint 160 milliós lakosságával, — ugyanugy mint Kína a maga 400 milliót számláló embertömegével egyszerűen kapcsolódott a világgazdaság forgalmából. Oroszország az autarkiaira való törekvése, Kína pedig annak következtében, hogy az ottani belvillongások minden kalkulációs bázist, — ami pedig a kereskedelmi élet előfeltétele, — illuzoriussá tesznek. Fejtegetésem végül is oda concludált, hogy ha a föld 1800 millió lakosából mintegy 560 milliót — az összlakosság majdnem egy harmadát — számításon kívül kell hagynia a világ-gazdaságnak, akkor ezt annak a megmaradó másik kétharmadrésznek feltétlenül meg kell éreznie. Minthogy azonban Kína a világforgalom szempontjából, dacára számbeli tulsúlyának, elenyésző jelentőségű a mellett a 160 millió mellett, amit a kulturának — általános vonatkozásban mégis csak — magasabb szintjén álló Oroszország reprezentál, azt mondtam, hogy eminens érdeke ugy Európának, mint Amerikának, hogy Oroszországgal szemben közös platformra helyezkedjék.

Szomorú elégtétellel állapítom meg most, hogy ugyanezt a gondolatomat, ami akkor egy kis vidéki lapban látott napvi-

lágot, most, — jó néhány esztendő múltán, — plauzibilisnek találják azok, akik a világ sorját — Isten kegyelméből — intézik...

Most azonban felvetődik bennem az aggodalom, hogy nem késő-e már?

Mert hiszen az azóta eltelt évek alatt épen az ellenkezője történt mindannak, amit én — laikus ésszel — célravezetőnek láttam volna. A helyett, hogy ezt az ugynevezett egységfrontot a kapitalista rendszeren felépült államok megalkották volna, saját nemzeti érdekeiket alárendelve a profítanak, kacérkodni kezdtek a bolsevik Oroszországgal. Gazdasági kapcsolatokat kerestek vele és — találtak is. Pecunia non olet, — mondja a latin, — ami talán igaz, s áll talán az orosz pénzre is, amelyből mindig nagyobb és nagyobb mennyiségek vándoroltak nyereség formájában a vörös Oroszországgal gazdasági kapcsolatokat fenntartó vállalatok zsebébe. Annyit azonban az orosz pénzről, a rubelről, a vezető-embereknek illetet volna tudni, hogy ennek a valutának van egy egészen különös sajátossága is. Hogy nem szaglik, hanem „gurul“! S amikor kezüket dörzsölve, elégedetten állapították meg, hogy kicsoda gazdasági előnyököt jelentett egy-egy kiadás orosz „üzlet“, örömeikben nem látták meg azt, hogy ez az összeköttetés, ez a gazdasági kapcsolat csak ürügy. Oroszországnak arra, hogy követségei, konzulátusai és egyéb elnevezésű szerveivel a törvényes keretek betartása mellett furakodhasson be azokba az államokba, amelyeket aknamunkájával behálózni kívánt. Sőt, annyira ment ezeknek az uraknak a vaksága, hogy csupa udvariaskodásból helyet adtak Oroszország képviselőjének még a Népszövetségben is!... Kacagni lehetne ezen a naivságon, ha az ered-

mény, a következmények oly lehangolók nem lennének.

Mert, mi van Spanyolországban? — Jobb róla nem beszélni. S most itt van Franciaország. Napról-napra jobban és jobban sodródik a bolsevizmus felé. Franciaország, a „szabadság, testvériség, egyenlőség“-nek a polgári értelemben vett klasszikus hazája, mely a St.-Germain-i békeszerződés után a megaláztatott Németországtól való rette-gésében az ördöggel is hajlandó volt szövetkezni, — mint ahogy szövetkezett is, — most a bolsevizmus hálójában vergődik! Nyílt kérdés, hogy talál-e kiutat belőle?

Végignézve azon a képen, amit a mai konstellációkban Európa képe nyújt, három pontot találunk mindössze, amelyen megnyugodva, bizalommal pihenhet meg tekintetünk: a Duce Olaszországa, — Hitler „Harmadik birodalma“, és a mi Hazánk, melyek szilárdan tartva ki a nemzeti gondolat mellett, élnek a maguk életét.

Vitathatatlan, hogy az egyéb adottságokból folyó egymásrautaltság mellett nem kis szerepe van a közös mentalitásnak is abban, hogy ez a három különálló nyelvterület az európai chaosban egymásra talált.

Politikusainké a feladat, hogy azt a barátságot, ami bennünket ezekhez az országokhoz fűz, ápolják, ébren tartsák, kimélyítsék és bensőbbé tegyék, hogy amikor a két világnézet döntő összecsapására kerül a sor, — mert sornak kell kerülnie reá, — az a világfenntartó nemzeti gondolat diadalmaskodjék, amelyet ma Európában ez a három nemzet reprezentál.

És ebben a munkájában segíteni, támogatni a kormányt, minden magyar embernek egyformán — nemcsak kötelessége, hanem saját érdeke is, mert oly időket élünk, amikor az egyéni önzést, személyi hiúságot félreértve, mindent de mindent, a közös, a nagy, az igazán nemzeti érdekeknek a — lét vagy nem lét kérdésével szolgálatába állítanunk.

Veni sancte...

Elmult a vig vakáció, a gondatlan pihenés két hónapja, hogy a megérdemelt pihenő után újult erővel, derűsebb kedvvel szedje magába a tudományokat a mi reményünk, büszkeségünk: — a tanuló-ifjúság.

Mintha csak a diákság muló szomorúságában óhajtana osztozni, erre az időre, amikor az iskolák megnyitják kapukat, ha csak átmenetileg is, maga a természet is — szomorúvá változott. Beköszöntött hűvös napjaival, nedves, bántó esőivel — az ősz; azokat a gondolatokat azonban, melyeket emulandóságnak ez a hirnöke ébresztene, elnyomja bennünk annak az ünnepnek jelentősége, symboluma, amellyel az iskolai év kezdődik: a „Veni sancte“...

Tanárok, tanítók, akiknek kezére egy-egy nemzedék vezeté-

se, irányítása, van bizva, s a tanítványok — jövőnk letéteményesei, akikre ki tudja mi-csoda feladatok megoldása vár, — együttesen, áhítatos szívvél fordulnak az egek Urához, — munkálkodásukra az új iskolai évben, — áldást, segítséget kérni.

Amikor ott álltok — tanítók és tanítványok — fedetlen fővel, feltárt szívvél, Isten oltára előtt, áhítatba merülve és fogadalmakat téve, — a ti szavaitokat kíséri utjaikon a mi fohászunk is, — hogy mindazt a reményt, amellyel nemzetépítő és nemzet fenntartó munkásokat most újból megkezditek, engedje is valóra válni a mindenható.

Ezekkel a gondolatokkal hívjuk Veletek együtt a segítő erőt, amikor felhangzik az ünnepi ének:

„Veni sancte spiritus...“

A vérző aréna

A háboru, melyet két mindenne elszánt tábor visel a hatalom kizárólagos birtoklásáért, természetszerűen a végső-kig elfajult és eszközeiben nem válogató. Mégis a mi most folyik a spanyol katárokon belül, az már nem is hadviselés hanem minden képzeletet meghaladó vérgőzös tömegmészárlás: vágóhídi munka.

Szégyenletes és aljas büntények megisméltető végnélküli és mentség nélküli sorozata, mely bünt nem képes enyhíteni semmi kifogás, sem ominozus közhely, mely szerint „háboruban hallgatnak a muzsák.“

Természetes, ahol ágyuk dörögnek és repülő bombák robbannak, ott vér folyik. Harcosoké, ártatlanoké egyaránt, de az a mindkét részről már szinte sportképpen folytatott könyörtelen öldöklés, mely egy-egy pozíció elfoglalása után programszerűen végezteti ki, egyfelől az ártatlan asszonyok és gyermekek tömegeit, másfelől a még ártatlanabb papokat és adácákat, ez ellen lelketlen gyalázatosság ellen tenni illene már valamit a világ hatalmaságainak.

Nemzetközi ideál a semlegesség séríthetlensége és a más állam belügyeibe való beavatkozástól tartózkodás. De mikor az emberi jogok legszentebbjét: az életet a női

beesületet, a vallás szimbólumait és kegyzereit, szolgálait és szolgálóit tiporják durva martalócok a vértől iszamló sárba, ott szemforgató hipokrizis a nemzetközi jogra hivatkozni.

Kivételes állapotuk, kivételes intézkedéseket sürgetnek. A világ lelkiismeretén szárad, ha tovább hagyják dühöngeni ez állati (vagy talán inkább emberi) örületet.

Szigoru demarsban kell fi-

gyelmeztetni a hadviselőket és ennek a szogornak nem lehet elható hangként a pusztába vesznie, hanem a tiltakozásnak teljes halami sullyal érvényt kell szerezni. Ezt követeli a morál, a civilizáció és az ahhoz a címhez való ragaszkodás joga, amely a „homo sapiens“ a világegyetem díszének, a teremtés koronájának dicséri. Bauer Illés.

II. Esztergomi levél!

Kedves Marci!

Előbbi levelemből ígéret csillant ki, hogy esztergomi felejtethetlen élményeimről még emlékezni fogok. Hát folytatom s ez annál könnyebb, mert olydus az anyag, oly nagy az impressiók tömege, hogy csak a választás nehéz köztük.

Említettem, hogy a történelmi emlékek, hagyományok, legendák kísérik itt az embert lépten-nyomon. Mindenütt. Nem is beszélek most a városról, az ásatásokról, az ősi intézményekről, melyeknek minden kövén az ősi multat, a régi dicsőséget olvassuk, hanem inkább elszálllok a legendák világába, amely turista utjaimon itt is, ott is körülvette, behálózta szívemet, érzékeny lelke-

met. Alig hagyom el a várost, a hegyre kapaszkodó utakon sok-sok régi, patinás hegybeépített pince ötlök szemembe. Egyik-másik évszázadokra tekint visz-

sza és hűvös kapui komoran zárják a sötét pince üregekbe a derüs és vidám tradíciók végnélküli sorozatát s eleven — ha ma csendesek is — dokumentumai a hajdani jólétnek.

Vaskapuhoz közeledve, a Duna közelében egy bástyaszerű hegynyulvány vonja magára az idegen figyelmét rendkívül érdekes alakjával, szikláival. Sipoló — hegy a neve s a hagyomány szerint hadi célokra használták. Ez a hegy a Várhegytől, melyen most a Basilika nyújtja az ég felé kupoláját és tornyait, északkeleti irányban fekszik 2—3 kilométerre s így itt tanyáztak az előretolt tabori őrsök, melyek, ha ellenséget észleltek, erős sipolással hívták fel a várbeli haderő figyelmét a közelő veszedelemre. El is hihető, sőt így is kellett lennie. Fekvése, alakja erre predesztinálta. Most szívesen üldögélek

tetején s elmerengek. No meg azért is, mert kis fiam itt fogja a legszebb fecsketarku pillangókat.

Távolabb Pilismarót felé van a Basaharc nevű hely, ahol a néphit szerint a hős Dobozi Mihály vérzett el hitvese védelmében az üldöző törökkel vívott harcban és állított soha el nem muló emléket a hitvesi hűség és szeretet mártírújáról költők és a néplelek világában egyaránt.

A város környékén 3 Pálos kolostor is volt. Mind a háromnak kövei eleven emlékeket őriznek s úgy ezek, mint a sok gyönyörű forrás, melyekről már említést tettemközpontjai, álmomái egy-egy kisebb-nagyobb regének, legendáknak.

Egyik legbájosabb legenda a Vaskapu déli völgynyílásánál fekvő u. n. Fári-kuthoz fűződik, melyet megkisérelek halálom és erről szóló szép költemény után röviden a göncöl-szekeres, délibábos alföldi lelkékbe átültetni.

Meredek, kopár sziklafalakkal nyulik a magasba északnyugati irányban Esztergom felé a Vaskapu bérce. — A büszke, szinte megközelíthetetlen sziklafalak valamikor egy hatalmas várkastélyt tartottak hátukon. Sok tornya, bástyája, számtalan terme, szobája messze vidékre hirdette, mutatta a várur hatalmát, kincsét, büszkeségét és sejtteni lehetett, hogy

TÁRCA

GYOMAI PILLANATFELVÉTELEK

A múlt hét vége felé eltörött Gyomán egy tányér. Kint, a vasúthoz vezető betonuton, egy kicsivel innen a Klein Laci vendéglőjének kerítésétől. Ki tudja: ki ejtette el? Talán egy kis ügyetlen cselédeány. Talán vajas, vagy zsiros volt, s kiesett, kicsuszott a gyenge ujjak közül. Ne kutassuk. Leest. Pont a betonra, s szétört.

Ez még — mondom — a múlt héten történt, azonban — a cserepek még ma is ott fehérlenek.

Talán épen ennek a kis megfigyelésnek az igazolására...

Az idegennek, kit sorsa Gyomára vezérel, miközben a széles utcákat rója, unos-untalan egy hirdetés ötlök szemébe: „Fürdő nyitva minden hó első héten“. Ez a primitív eszközökkel odamázolt pár szó kiabál minden deszkapalánkról hirdette — ha egyebet nem — két dolgot:

Először, hogy a fürdési igények még nem nagyon tulzot-

tak, ha ezeket egy oly népes községben mint a mienk, egy hét alatt ki lehet elégiteni, — másodsor, hogy a hirdető fürdő nem tud — magyarul.

Miért is nem adja le ezt a hirdetést az újságnak? Többe ott sem kerülne, izlésesebb is volna, és — garantáljuk — magyarabb.

Vasárnap délután. Sétálok, járkálok gondolatokba merülve, céltalanul az utcán. Majdnem minden kapu mellett, de belül a palánkon, egy-egy magyar nyujtogatja a nyakát, s unott tekintettel nézi az utcát.

Nézdégnék...

Estefelé, mikor már sötétedni kezd, s a sétából visszafelé tartok, az én magyarjaim még mindig ott állnak, ott, azon a poszton, amit talán még a déli emésztés órájában foglaltak el a patánk mögött.

Nézdégnék...

Elgondolkozom a kérdésen, hogy szórakozás-e ez vajjon?... Lehet.

Mindenesetre olcsó. És azután — egyéb szórakozás?... még pénzért sem akad..

Miért bukott meg

a „Volapük“-nyelv.

Hasonlatosan a többiekhez, melyek közül nagyobb tért csupán az esperantó hódított, a „Volapük“ is egy műnyelv lett volna, amelynek — hál' Istennek meddő — propagálását a század első éveiben kezdték meg.

Mint minden affektáltságnak, nagy ellensége volt ennek az új kísérletezésnek Ágai Adolf, az Ujság főszerkesztője, aki egyetlen alkalmat sem mulasztott el, — már ahol lehetett, — hogy ezen a halvaszületett ideán üssön egyet.

Egyik ilyen „ütését“ a következőkben ismertetem:

Egy nagyobb baráti társaságban egy „Volapük“-párti zsurnalizta érvelt az új műnyelv mellett. Nagy lelkesedéssel magyarázta ennek egyszerűségét, grammatikáját, különösen kihangsúlyozta azt az előnyt, hogy minden egyes szava csupán négy betűből áll, stb. stb.

Az asztalnál Ágai mellett Keszler József, — a közismert

Pepi bácsi ült, békésen rágódván a felszolgált rántott csirke — püspökfalatján

Ágai — megunván a sok magasztalást, hirtelen odafordul az áradozó fiatal kollegához:

— Ugyan öcsém — szolt — hogy mondanád el Volapük nyelven, hogy Józsi bácsi most vacsorázik, — s rámutatott az öreg Keszlerre.

A kérdezt megdöbbent.

— Volapükül — felelte — még nem tudok, de majd megnezem a szótárban.

— Sohse táradj öcsém — szolt Ágai Adolf — megmondom én azt szótár nélkül is.

— Hogyan, hát te ismered ezt a nyelvet — kérdezték többben is.

— Persze, hogy ismerem, csak nem tudtam róla, s a kérdésemre már itt is a felelet — magyarázta megszokott humorával az öreg — Volapükül azt, hogy Józsi bácsi csirkehátulját vacsorál, így kell mondani na: „Pepi papa pápi pipi popó“.

Ezzel lett a Volapük végleg nevetségessé, s bukott is meg. Reméljük — örök időkre.

messzire nyulik az a határ, mely a várurat szolgálta.

A várkastélyt délnyugat-északnyugat felől kellően védelmezték a hatalmas, meredek sziklák, de más irányban könnyen megközelíthető volt. Ezekben a részeken magas kőfalak pótolták azt a biztonságot, amit a természet itt nem nyújtott. A csapós várkapunál állandóan erős őrségtanyázott és szolgálta a várkastély teljes biztonságát.

Ebben a várkastélyban élt történetünk idején a korai özvegyesre jutott hatalmas, kegyetlen szívű, mogorva, zárkózott természetű várur, serdülő, gyönyörű leányával: Fáriverrel. — A várur minden hatalmánál, temérdek kincsénél többre becsülte s megközelíthetetlenül legnagyobb kincsének egyetlen leányát: a csodaszép Fárit tartotta. — Atyai szívének komoly mélységével imádta s mindent elkövetett, minden kincset, játékot összehordott Fári boldogítására, mulattatására. — Boldog volt és eredményesnek tartotta azt a napot, amikor leánykája egy-egy óhaját teljesíteni tudta. — A Fári szolgálatára rendelt bőséges szolgáló személyzet legfőbb kötelessége volt figyelni, örködni, hogy nem-e ejt el, nyilvánít a szépséges várkisasszony valami kívánságot.

Csak egyben volt szegény és árva a gazdag Fári, a megértő anyai szeretetben. Ezt nem tudta atyjának szinte hódolatos szeretete pótolni. Mindig csak maga mellett tartotta leányát, féltette, óvta, soha sehová nem engedte, sem hozzá nem engedett senkit, mert őrvongott még a gondolattól is, hogy Fárit rajta kívül más is szeresse más is bírja.

Kegyetlenül rideg, önző és vak volt ez a mélységes atyai szeretet. Elfeledkezett arról, hogy Fári már régen kilépett a gyermekek sorából, nem vette észre, hogy tulsokat van kedvelt virágjai között. Nem hallotta még kis szíve gyakori hangos dobogását, — ajkát oly sokszor elhagyó mély sóhaját.

Nem látta, hogy Fári pattyolat párnáján alvás helyett a rásugárzó Holddal és csillagokkal cimborál, hogy sokat tünődik, sokat vágyódik, ábrándozik. — A fiatal leány lélekhurjának egy-egy pattanását, lángoló szívének egy-egy titkos, mélységes rezgését, a szenvedő, kemény, de szerető atyai szív felfogni nem tudta. — És amikor Fári szenvedő, vérző bimbószakadát már elviselni alig tudta, gyermeklelkének minden varázsával, nyiladozó szívének egész forrásá-

gával újra, meg újra ostromolta atyját, hogy vigye őt az emberek közé, a világba, hogy megismerhessen másokat is a várbelieken kívül. Féltékenységekben önző atya ezeket az ismétlődő kéréseket ridegen elutasította, sőt megszigorította leánya őrzését.

Fári szenvedett, gyötrődött. A falevelekkel, madárkákkkal, méhecskékkal társalgott, suttogott, csevegett bánatáról, ismeretlen emésztő vágyálmairól. — Kedvenc virágai részvétellel omlottak feléje s illatukkal, szin-pompájukkal igyekeztek Fárit vigasztalni, —

Mindez hamarosan kevés lett s a nyugtalan gyötrődés újból hatalmába kerítette Fárit. És Fári kezdte elveszíteni arca rózsáit. Sápadt, kedvtelen lett. Szemébe feltolakodtak a keserű könnyek...

Május volt! A holdvilág észrevétlenül belopakodott hálótermébe s lágyan elsimult, pajkosan elterült szüzi, vakító fehér nyoszolyáján. A nyitott ablakon a szellő friss orgonailatot sodort Fári nyitott szemmel merengő arcára s a fülemile éjtéli dalát zengte... Egyszer csak bánatos, lágy visszhangja támad a fülemile éjtéli szerenádjának. Fáriban a fenséges éjjeli csendben felhangzó lágy melódia egy csodálatos, megnyugtató, kellemes új érzést kelt. Szemei még tágabbra nyílnak, fülei feszülten figyelnek s szíve újjong az öröm mámortól. Érti, megérzi, hogy most — ezen a májusi éjjelen — gazdagabb s árvasága kisebb lett ezzel az új hanggal, melódiával, mely morózus, szerető atya leglágyabb hangját, a cselédség szürke, üres, megszokott nyelvedését messze tölcsengi.

A hold vidám arca egy új világról, boldogságról regél. — Fári örömmálmában megtéved, s azt hiszi, hogy a hold-cimboráncselkedik vele. Felugrik és az ablakba ül. Ámde a bűnös fuvolahang tekintetét a sziklafal alatt elterülő lankás völgykatlanba vezeti, tereli s a ragyogó teli holdnál a kunyhója előtt üldögélő pásztorfiu furulyázó alakját pillantja meg, — aki talán ép oly üde, fiatal, mint Fári és aki gazdagabb Fárinál, mért álmaif, vágyait a furulya hangján messze, messze küldheti. És — ami a fő — szabadabb, mért előtte nyitva az erdő, mező, falu és város.

Nincsenek otromba várfalak és táfongó mélység utjában... És azok a szelid báránycsok, melyeket furulyaszó mellett terelget, szeretik őt, nem hagyják el...

Oly könnyű a szép bőrt ápolni! Lux Toilet Soap megőrzi arcödöröm üde, bársonyos és tiszta szépségét... mondja JEAN HARLOW

LUX TOILET SOAP

HOLLYWOOD SZÉPSÉG SZAPPANA

KAPHATÓ MINDENÜTT. * ÁRA 40 FILLÉR

Ilyen gondolatok között ocsudott fel merengéséből Fári, amikor a hold fényét előlme kezdte a derengő, rózsás hajnal s a pásztor ajkán elnémult a furulya.

Megszakítom mai leveletem,

mert az idő már eljárt és mert úgy gondolom, hogy az eddigiek már elegendők arra, hogy egy levél tartalmát kiadják. Addig is, míg folytatom, szeretettel üdvözöl

Esztergom, 1936. augusztus 24.

Harsányi László
főjegyző.

Nagy gyümölcskiállítási értekezéslet

Megkezdték a gyomai szilvaaszaló építését

Csütörtökön délután népes értekezésletet tartottak dr. Sorbán Jenő főszolgabíró hivatalos helyiségében az október 3-án megnyitandó és október 5-ig tartó vármegyei gyümölcskiállítás végleges elrendezésére vonatkozólag. Az értekezésleten résztvettek Békéscsabáról dr. Medovarszky Mátyás városi főjegyző, a Békésvármegyei Kertészeti Egyesület elnöke, Velich Sándor kertészeti főfelügyelő, Ványa Vilmos igazgató tanító, vitéz Boeskóy András, a békéscsabai gazdasági népiskola igazgatója, dr. Darók József, a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület titkára és Lischka Frigyes kertészeti tanár; Gyomáról: dr. Sorbán Jenő főszolgabíró, a Gyomai Gyümölcsstermelők Egyesületének elnöke, Kató Lajos jegyző, vitéz Pajor Gyula igazgató, Schulek Béla főmérnök, Máday Aladár gyógyszerész, Malatinszky Lajos és Arany Lajos bizottsági tagok.

A bizottság beható tanácskozás után lement a ligetbe és ott, a helyszínen állapították meg, hogy a kiállítás zárt részét a pavillonban, a nyitott részét pedig a ligeti főút jobb és baloldalán és a lejáró út melletti részen helyezik el. A rendezéshez már a jövő héten hozzá is fognak, amikor Lischka Frigyes tanár több napot tölt itt és vitéz Pajor Gyula igazgatóval együtt végzik a kiállítási anyag rendezését.

A bármilyen és nálunk termelt és kiállításra is alkalmas gyümölcs mellett a kiállításnak főhangsúlyja a szilvakutatásra esik. Tudott dolog már, hogy a besztercei szilvának legkiválóbb gyümölcse nálunk, a Körösök mentén terem. Ezeket az eredeti fákat, gyümölcsöket akarják felkutatni, ezért felszólítunk mindenkit, akinek kiválóan édes, nagyszemű és bőtermő egészséges besztercei szilvafája van, okvetlenül jelentkezék és

mintegy 4 kilogram szilvát is adjon be, amit minőségi vizsgálat alá vetnek. Az ilyen bevált tákról szaporítják majd és árasztják el az egész környéket besztercei szilva csemetékkal.

Akiknek ilyen szilva fájuk van, vagy akik bármilyen gyümölcs-csel részt akarnak venni a kiállításra, jelentkezzenek vagy Kató Lajos jegyzőnél, vagy vitéz Pajor Gyula igazgatónál szeptember 28-ig.

A bizottság dr. Kanyó Tivadar államvasuti állomásfőnökkel is érintkezésbe lépett, hogy a kiállítás elrendezésében a vasuti kertész is segídhessen.

A bizottság értekezlete a késő esti órákig tartott, amelynek befejeztével a békéscsabai vendégek dr. Sorbán Jenő főszolgabíróval, Kató Lajos, vitéz Pajor Gyula és Malatinszky Lajossal kimentek a HOMBÁR szövetkezet telepére, ahol Papp Zsigmond elnök, Wagner Márton ügyvezető igazgató és Hunya Péter Futura megbízott fogadták a vendégeket, akik élénken érdeklődtek a HOMBÁR szövetkezet eddigi működése iránt és megelégedéssel hallgatták Hunya Péter Futura megbízott azon kijelentését, hogy a folyó évi augusztus 19-ig lebonyolított forgalom szerint a Futura egész országra kiterjedő képviselői között a HOMBÁR szövetkezet, mint Futura bizományos, a forgalmával a hatodik helyen állott.

A békéscsabai vendégek a 20.47 órai vonattal utaztak vissza Békéscsabára.

JÁRÁSKÖZI TŰZOLTÓVERSENY ENDRÓDÓN

Szeptember 13-án szép tűzoltónapja lesz Endrődnek. Ekkor lesz 10 éve, hogy megalakult az endrődi tűzoltó testület és ezt az évfordulóját azzal ünnepli meg a testület, hogy járasközi tűzoltó versenyt tart.

Az ünnepély sorrendje a következő:

Fél 7—9-ig az érkező csoportok fogadása.

Fél 10 órakor mise a róm. kat. templomban.

Fél 11 órakor a hősi szobor megkoszorúzása.

11 órakor diszgyűlés a községháza tanácstermében.

12 órakor közebéd az ipar-testületben.

13 órakor járasközi verseny.

20 órakor táncmulatság a ligetben.

Az Alföldi Zöldmező Szövetség őszi takarmánytermesztési akciója Gyomán és Endrődön

A tavalyi lucernaakcióhoz hasonlóan most őszi takarmánytermesztési akciót indított meg a Zöldmező Szövetség Gyomán és Endrődön. A mi talajunknak leginkább megfelelő pannonbüköny termesztésével kezdi meg a Szövetség az akciót, községenként 25—25 kat. holdon. A vetőmagot most is, mint a tavalyi lucernaakciónál, díjmentesen adja a Szövetség — kat. holdanként 45

kg. — amit a jövő évi termésből kell visszafizetni. A résztvevők csak egy holdra kapnak vetőmagot. Elsősorban azok vehetnek részt, akik már a tavalyi lucernamag akcióban is részt vettek, azután arra érdemes más zöldmezőszövetségi tagok.

Jelentkezéseket a községi albiró vagy Nagy Károly zöldmező titkár vesz fel. A jelentkezés határideje e hó 18-ig.

Az Alföld öntözése és a Körösök hajózhatóvá tétele tervének részletei

Megkezdődtek az Alföld öntözésének előmunkálatai

(E cikket a Vállalkozás-Építkezés lapból vettük át)

A napokban megkezdtek az Alföld öntözésének munkálatait és a békésszentandrási Körös-átvágásnál

már megtörtént az első kapavágás.

Mint a „Vállalkozás Építkezés” annakidején elsőnek jelentette, az Alföld öntözése kapcsolatos lesz a Körösök hajózhatóvá tételével. A napokban döntött véglegesen kormányunk az Alföld-öntözési értekezleten és kimondotta a minisztertanács, hogy

az öntözés és vízduzzasztás külön-külön elkészített két tervét egyesítik

és a munkálatokat nyomban megindítják.

Az Alföld öntözési és vízduzzasztási munkálatainak programja

Szarvas és Békésszentandrási között, éppen ott, ahol Nagymagyarország földrajzi közepe és súlypontja van, a veszélyes, kanyargós Hármaskörös medre harminckilométeres nagy kanyarodót tesz. Hogy a Köröst hajózhatóvá tegyék, a viziutat megrövidítsék, egyben pedig szabályozhassák a Köröst, a nagy kanyargó fölött négykilométeres átvágást készítettek már régebben. Ugyanigy jártak el Bökényénél is, ahol már megépítették a hajózáshoz szükséges vízemelést szolgáltató első zsilipet.

5-6.5 millió köbm. víz

A Novobáczky féle tervek szerint a szentandrási duzzasztó által felemelt Körösvizet, szabályozó zsilipen engedik majd be a harminckilométeres Holt-

körös-ágba, ohonnan a Dögös — kákafoki csatornán, a Veker csatornán, a Kórógy csatornán keresztül folyik majd a Kurcába, vagyis

Szarvastól, Békésszentandrástól Szentesen és Szegváron keresztül egészen Mindszentig öntözésre bőven elegendő vizet tárolnak majd ebbe a csatornahálózatba.

A víztárolás praktikus és kényelmesebb megoldás. mert a Holtkörös-ágban az Adria feletti 81 méteres vízmagasság mellett

5.200.000 köbméter vizet tudnak állandóan tárolni.

A víztároló holtág egyben belvízlevezető is lesz, mert őszi és tavaszi időben, amikor a belvizek hirtelen összeszaladnak benne, a fölösleges vizet a szentandrási nagy duzzasztó előtt

külön zsilippel beeleengedik majd a duzzasztó előtt jóval alacsonyabb vízáltsú Körösbe.

Az öntözéshez szükséges víztárolásra és vizszállításra a csatornák minden külön gépi erő felhasználása nélkül alkalmasak, mert a holtágtól kezdve úgy Szentesenig, mint Mindszentig elegendő természetes esésük van. A Kurcafénél például 78.50 méter magasságban van az Adria felett.

a természetes esés így két és fél méter.

A Szarvas—szentandrási Holtköröság partjait fel kell majd emelni, ha az 5 200.000 köbméter víznél is több vízre lesz szükség. Ha a holtág vizét az Adria feletti 81.5 méter magasságban tudják tárolni, akkor

már 6 és fél millió köbméter vizet áll majd öntözéshez rendelkezésre.

A csatornákon kisebbjelentőségű földmunkálatokat kell csupán elvégezni, hogy a medrek szélesebbek és a partok magasabbak legyenek.

Holdankint 10—12 pengős költség

Novobáczky főmérnök már elkészítette az első alföldi öntözésre vonatkozó részletes számításait. Ezek szerint az öntözés társulati formában történik majd. A csatornák rendbehozatala és az öntöző viznek a csatornában való tárolása

katasztrális holdankint mindössze 10 — 12 pengő költséget jelent.

Természetesen a csatornák vizét csak a partmenti birtokok használhatják, a távolabb eső területekre

külön öntözőcsatornákat kell majd húzni.

Az 50.000 katasztrális holdat behálózzák majd az ezután létesítendő öntözőcsatornák, amelyekből permetező öntözéssel a legmodernebb öntözési eljárással akár 300 milliméteres mesterséges csapadékot is adhatnak majd a földeknek.

Akinek nem tetszik a permeező öntözés, annak jogában lesz árasztás útján öntözni, de mindkét rendszerrel gépi erővel kell majd a csatornákból kiemelni a vizet. Az összes költségeket figyelembevéve,

a rendszeres, állandó, modern öntözés egy katasztrális holdra 150 pengő beruházást jelent.

Átlagosan 120 milliméteres öntözés lesz elegendő, ezt a vízmagasságot egy katasztrális holdnyi területen 691 köbméter öntözővízzel érik el.

1 millió pengő Hódmezővásárhely határának öntözésére

A nagy átfogó terven kívül vannak kisebb helyi jelentőségű tervek is, amelyek azonban az érdekelt környék lakosságának boldogulását, munkát, kenyeret és az életet jelentenek.

Ilyen kisebbfajta terv több is van. Az egyik öntözési terv — mint értesültünk — rövidesen meg fog valósulni.

Hódmezővásárhely határának öntözési terve. A nagykiterjedésű határ öntözésére svájci tőke jelentkezett.

A svájciak hajlandók Magyarországi befagyott követeléseikből egymillió P-t Hódmezővásárhely nagykiterjedésű határának öntözésére befektetni.

Egész Hódmezővásárhely láb-ban van és feszült érdeklődéssel kísérik a tárgyalások menetét.

Az alföld öntözési kérdésének megoldása kánaáni terménybőséget biztosít majd a szaharaszereün kiszáradt Alföld számára. A terméshozam a leg-pesszimisztikusabb számítások szerint is a mostani rekordter-més kétszerese lesz. Nem-csak mint a műszaki világ szó-csőve, hanem mint szociálisan gondolkodó magyarok is, a leg-nagyobb érdeklődéssel tekin-tünk a hatalmas terv megvaló-sítása elé.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepeken és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógy-szertár tart szolgálatot.

Perei Olgit eljegyezte Pap Sándor városi adótiszt Nagyvá-radról. Minden külön értesítés helyett. (Gratulálunk).

Bucsuzás. Gyomáról való el-távozásom alkalmával, az idő rövidsége miatt ezután bucsu-zom jóbarátaimtól, ismerőse-imtől és üzletfeleimtől. Lach Mihály.

SCHUSTER FERENC áll. vizsg. fogász távollétéből hazaérkezett s fogászati működését Gyomán, Mátyás király u. 6 szám alatt is-mét megkezdte.

A gyomai iparos- és keres-kedőifjak önképzőköre ma este műkedvelő főpróbát és holnap, vasárnap, műkedvelő előadást és zártközű táncvigal-rendez a Holler szállodában. Előadják Földes Imre „Pánt-rika” vígjátékát.

A finn közoktatásügyi kor-mány körlevelet bocsátott ki, amelyben felszólítja az iskolá-kat, hogy a hétfői napra lec-kék feladásától a most kezdő-dő tanévtől kezdve tekintsenek el. Így a finn diákok zavarta-lanul fordíthatják a vasárna-pot pihenésre és szórakozásra.

A római nemzetközi mező-gazdasági jogi kongresszuson megállapították, hogy a finn mezőgazdasági jogi ellenőrzés és rendezés minden más or-szág számára például szolgál-hat. Ebben az országban léte-sítettek először önálló külön-szervet a mezőgazdasági jogi ügyek felügyeletére.

Békés. Dr. Angyán Béla f. hó 6-án vasárnap tartotta meg be-számolóját Békésen és Mezőbe-rényben, lelkes és nagyszámú hallgatóság előtt.

Varrótanfolyam

Fekete Jánosné úrnő ismét megnyitja

szabászi és varrótanfolyamát,

szeptember 15-én, úgy a kezdők, mint a haladók részére. Mi, akik láttuk a tavaszi tanfolyam vezetését és eredményét, sziv-ből ajánlhatjuk uri leányoknak, asszonyoknak, hogy egészítsék ki tudásukat, ebben a mindenképpen tartalmas és finom han-gulatu kis iskolában. Jelentkezni lehet

FEKETE JÁNOSNÉ úrnő

Petőfi Sándor utcai lakásán.

Porhanyó kiflik. Hozzávalók: 25 deka liszt, fél csomag dr. OETKER-féle sütőpor, 10 deka cukor, 1 csomag OETKER-féle vanillincukor, 2 kanál rum, 2-3 kanál tej, 12 deka vaj. A behintéshez örölt mogoró vagy kristálycukor. Elkészítése. A hozzávalókat jól eldolgozzuk, kis kifliket formálunk tojással bekenjük, mogoróval, vagy kristálycukorral beszórkjuk, közepes tűznél kb. 25-30 percig sütjük. Ne nagyon barnára süssük.

Budapest. Az Országos Front-harcos Szövetség október 3 és 4-én tartja VIII. országos talál-kozáját. Részletes programot a Szövetség hivatalos lapja a Magyar front közöl.

A Magyar Nép Hete mű-vész-csoportja elkészült a kiál-lítás iparművészi terveivel. A kiállítás első része, amely „A Vereckei-szorostól — máig ci-met kapta, feloleli ugyszólván az egész magyar gazdasági történelmet. A tudományos riport-sorozat pavillonjának tizenkét-méter magas homlokzatán mo-dern kiképzésű freskó készül a honfoglalásról. A hatalmas méretű pavillon első két ter-mé, ujszerű, modern ábrázolás-ban érzékelteti az ősfoglalkoz-tások fejlődését a honfoglalástól — máig. Frappáns ha-tású jelenet-sorozat mutatja be a fejlődést: a harcok ősmag-yartól — a mai kultúra mun-kásáig, a nomádságtól — a milliós Budapestig, a sátortól — az OTI 16 emeletes tornyá-ig, az ökrös szekértől — a Lél szalonkicsiig. A művészi tervek kivitelezését szeptember 13-án kezdik meg az Iparcsarnokban.

Mesterséges tüdő a tenger fenekén. Ez a címe annak a rendkívül érdekes eredeti tény-képekkel illusztrált cikknek, amely Tolnai Világlapja új szá-mában jelent meg. A legkivál-lóbb magyar írók novelláin ki-vül számtalan riportot, cikket, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz képet közöl a ki-tűnő képeslap. Tolnai Világ-lapja egy száma 20 fillér.

Budapest. A napilapok szin-dikátusának előterjesztésére ra-dikális intézkedés készül. Azok-tól a dohánytőzsdésektől, akik vevőiknek a nekik bizományba átadott lapok átolvasását rend-szeresen megengedik, sőt azo-akat átolvasásra kikölcsönzik, a trafikjogot elvonják.

Gyula. A törvényszék a hit-vesgyilkos kenderesi Szabó Zsigmond bűnperében a tár-gyalást elnapolta, s a további tárgyalások megejtésére — későbbi időpontban — Körösla-dányba szállt ki. — Nagy Ká-rolly ügyében a főtárgyalást a kir. Törvényszék október 3-ra tűzte ki, s az idézéseket az ér-dekelteknek már szétküldte.

Mezőtur területére, a nyílt árusítási üzletek záróját be-lügyminiszeri rendelet szabá-lyozta most. Nem értjük! Nem lehet egy ily rendelet országos érvényű?...

A házasság iskolája. Remek háromfelvonásos szindarabol közöl a Délibáb „A házasság iskolája” címen. A népszerű színházi képeslap új számában pompás képes rádióműsorokat, nagyszerű színházi beszámolókat, pletykákat, novellákat, ki-tűnő fimrovatot, számtalan ér-dekes riportot és több mint száz képet talál az olvasó. A 100 oldalas Délibáb egy száma 20 fillér.

A híres filmcsillagok, a nagy színésznők, a világ legszebb asszonyai a Lux Toilet Loap enyhe habjára bízzák féltve ör-zött kincsük: vonzó, sima bő-rük ápolását. Szépsége megör-zéséhez válassza Ön is min-dennapos hűséges segítő társul az illatos Lux szappant. Arc-bőrét és kezeit ápolja, fürdő-jét üdíti. A Lux Toilet Soap Hollywood szépségzappana. Kapható mindenütt. Ara 40 fillér.

Orosháza. Az orosházi Ipar-tesztület vasárnap f. hó 13-án ünnepli fennállásának 50-ik év-fordulóját. Ugyanakkor tartja beszámolóját Csizmadia András a kerület méltán népszerű kép-viselője is.

Az okos háziasszony tudja, mit akar, ha bevásárlásánál mindig a „világos fej” védjegyyű **Dr. OETKER-féle süítőport kéri.**

Tapasztalat szerint nagyon sok új cikk kerül forgalomba és rövid idő alatt eltűnik. mert csak a legjobb tudja magát tartani és véglegesen. A Dr. OETKER-féle süítőpor és a Dr. Oetker-féle vanillincukor már évtizedek óta egyedül álló és milliószer be-vált minőséget bizonyított. A cikk közkeletességét igazolja.

A Dr. OETKER-féle készítmények minden szakmabeli üzletben kaphatók.

Békéscsaba szeptember 20-án, a Békésmegyei méhészek Egyesülete közreműködésével méz-export-vásárt rendez. A kísérlet elé érdeklődéssel né-zünk. — a legteljesebb sikert kívánva.

Legujabb sporthírek. Csü-törtök este tárgyalta a csabai egyesbiró az elmaradt Szövö-gyár BTK II. oszt. döntő ügyét. Elrendelte, hogy az első mec-szet holnap, szept. 13-án Mező-turon, míg a másodikat szept. 20-án Battonyán feltétlenül le kell játszani. A mezőturi mec-szet Vezér II. fogja vezetni.

Hunya András ETK játékos rövidesen elfoglalja posztját az ETK-ban. Kurilla I. és Kurilla II. is hazajött s holnap már játszani is fognak.

Biróküldés: GySC—Hunyadi: Havas, BTE—GyTK: Wertheim, MMÁV—ETK: dr. Magyar Béla.

CSAK—MÁV holnap derbi-meccs levezetésére Boross-t küldték ki, de Boross a játék-vezetést nem vállalta.

NEM OLCSÓBB MÁR A BOROM mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVÍZ 30 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbors Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítást tartalmazó kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvéttel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból min-lásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italuak. tiszta, tőkéses za-matuak és nem savanyuak.

Cím: **Székelly Ferenc**

Soltvadkert, Pestmegye.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: VARGA PÁL

SPORT

Szept. 13-i mérkőzések:

Gyomán: GySC—Hunyadi,
Békésen: BTE—GyTK Mező-
turon: M. MÁV—ETK, Mező-
berényben: MTK—BISE, Kon-
doroson: KTE—CASS, Turke-
vén: TAC—Törekvés.

Sporthirek

Szövőgyár — Battonyai TK keddre kitűzött II. oszt. döntő-mérkőzés elmaradt. A BTK ugyanis délután 4 óra helyett csak fél 6-kor jelent meg, mivel autójukat több detekt érte. A battonyaiak felajánlották, hogy hajlandók másnap — szerdán — délelőtt lejátszani a meccset, de ajánlatukat a Szövőgyár nem fogadta el.

Szeged FC—CsAK és Törekvés kombinált 5-0 (1-0). Csaba az I. felidőben erősen támadott, de Pálkás kitűnő védéssel háritotta el a veszélyes lövéseket. Szünet után erős ostromba fog a proficsapat és egymásután éri el góljait. Jók voltak Szegedből: Gyurcsó, Bertók, Miklósi és Somogyi, Csabaiak közül: a védelem Valentinyi, Karácsonyi, Gálík és Krajcsó. Boross jól vezetett.

DLASZ jubileumi diszközgyűlésén 352 diszoklevelet osztottak szét. A GySC vezetői és játékosai közül vitéz Madaras Gyula, dr. Vincze Endre, Imre Lajos, Fekete Géza és Ugor László kaptak diszoklevelet, ezenkívül Heinfarth Mihály, Csáky Dániel és Tandi Imre GyTK tagok, mint volt GySC, illetve GyMTE tagok részesültek e kitüntetésben. Imre Lajos eddigi közgyűlési kiküldöttet tanácsstaggá választották.

Barta István GyTK játékost — tudvaleg — jövő év április 30-ig tiltotta el az egyesbíró a játéktól. Egyesülete most megfellebbezte a súlyos büntetést.

Pocsa, Szövőgyári játékos ügye végleges elintézését nyert s így egyesülete színeiben újból szerepelhet.

Perdi József a Váci Reménység FC volt profijátékosa visszaamatőrízálását kérte. Hír szerint régi egyesülete, a Békési TE csapatában fog újból játszani.

GyTK—MTK 1—1 (1-1)

Gyoma, bajnoki, bíró: Roth.

A gyomai pályán régen látott ilyen szép, élvezetes futball

A „HOMBÁR“ SZÖVETKEZET megkezdte a magtisztítást.

Mindenféle vetőmag tisztítását a legtökéletesebb „PETKUS“ rendszerű rostával 3 % -ért végzik.

mérkőzést a közönség. Mindkét csapat tudásának legjavát igyekezett nyújtani, amit a GyTK még lelkesedésével is tokozott.

GyTK, kezdéssel indul a játék. Már az 5-ik percben Barta labdája kapufán futott végig. Majd a következő percben Ancsin lövését fogja bravurosan Kertész. A csapatok nagyon mennek. Percenként változik a helyzet, sőt néha-néha felcsillan a gyomai főlény is, — amit a bíró igyekszik ferde ítéleteivel ellensúlyozni. 15-ik percben Páncél I. kézzel üti vissza a labdát a büntetőn belül. A 11-est Barta I. szépen küldi a bal sarokba 1-0. A gólra erős berényi támadás, de a gyomai védelem szilárdságán minden megtörik. A bíró látva a gyomai csapat szép munkáját, süríti ellene a büntető rugásokat, — aminek eredménye a 35-ik percben egy Ancsin által rugott gól 1-1. Ezzel egyidejűleg a bíró Lakatost, mert kezével legyintett — kiállította.

Szünet után a 10 emberrel játszó GyTK még jobban belefekszik és sűrű támadásokat visz Brassányi kapujára. A berényi védelem is nagy munkát végez. Kár, hogy sötétedik. A 20-ik percben már alig lehet látni a gyorsan pergő labdát, de a bíró érthetetlenül — nem szünteti be a játékot. 22-ik percben Olajos szépen szökteti Bartik II-t, aki a 16-osról megszerzi a győzelmet jelentő gólt. A bíró, mindenki megdöbbenésére az igazságos gólt — azzal az indokolással, hogy ő nem látta — nem adta meg. Vajjon megadta volna-e, ha az MTK érte volna el a gólt? Hogy újabb gól elő ne fordulhasson a mérkőzést sötétség miatt lefújta.

A GyTK nagyszerű munkát végzett, minden embere dicséretet érdemel.

Az MTK-ból a Páncél-gát, Brassányi és Ancsin tűnt ki.

A bíró pedig annyira jó volt, hogy „vétóra“ került.

ETK—GySC 9-1 (3-1)

Vezette: Magyar dr.

Egyoldalú játék, macska-egér harc és gölözön töltötte ki ezt a bajnoki mástélórát, melyben „gavallérosan“ fizetelt az ETK békési vereségéért a GySC. A játék megindulása után hirtelen kidomborodik a hazai főlény, ennek megérdemelt gyümölcse Pelyva, Kovács, Kurilla gólja. Pillanatra szárnyat kap a GySC is, 11-eshez jut: Barta III. gólra váltja. Most már a GySC kapuja előtt, mint egy végvár kapujánál hullámszik a harc, de eredmény nincs. A II. félidő gólban esőben, 11-esben gazdag. Mindkét oldalról kapu melléjut több büntető, de hálóban is kerül egy néhány, sokan nem is tudják a pontos eredményt, kérdezgetik, ílalgatják. Egyáltalán nem komoly futball meccshez méltó hangulatban 9-1-es állás után ér véget a játék, melyben Simon, Pelyva, Kertes ETK és Fekete GySC játéka dicsérhető.

Van e már életbiztosítása? TURUL—MOBIRT

Életbiztosító Társaság.
Szíveskedjék érdeklődni
Bodon Lajosnál.
Kazinczy ut 10 sz.

Ingatlanforgalom

Herter György (nős volt Keiser Zsuzsannával) gyomai lakos vett egy beltelkes lakóház 1/3-ad részét Varga Erzsébet, Ilona, Margit és Lajos gyomai lakosoktól 150 P.-ért.

Gál András (nős Mike Erzsébettel) gyomai lakos vett 357 és 327 n.-ől pocsi ingatlant Lukács Gábor gyomai akostól 675 P.-ért.

Földesy István gyomai lakos vett 209 n.-ől németzugi szántót Békési László és neje Kovács Julianna gyomai lakosoktól 50 P.-ért.

Icsa Sándor és neje Ö. Kovács Róza gyomai lakosok vettek 3 hold 1094 n.-ől tanyai szántó felelérését Bere Imre (nős Szilágyi Mariával) gyomai lakostól 1300 P.-ért.

Kovács Irén solymári lakos vett egy beltelkes lakóházat Hatvani Antal gyomai lakostól 700 P.-ért.

Publikáció

A „HOMBÁR“ szövetség elvállalta a Hofherr—Schrantz—Clayton—Schuttleworth Magyar Gépgyári Művek r. t. képviselőjét és mindenfajta gazdasági gépeket, szárazmunkát és ekevasakat tart a raktárában. Mielőtt ebbeli ajándékát beszerzné, kérjen ajánlatot a Hombár szövetségetől.

Eladó komplett hálószoba butor, modern nagy hencser és különböző nagybecsű olajfestmények. Megtekinthető, vasárnap egész nap Mátyás király u. 6 sz. alatt. 1—1

Lukács Istvánnak 477 számú Bánomkerti háza elköltözés miatt sürgősen eladó. 1—1

Három vagy négy szobás lakást, azonnali beköltözésre keres a járási gazdasági felügyelő. 1—1

Hármas — vagy különálló két székény, használt, jókarban megvételre keresetik. Cim az Ehrmann féle fűszerüzletben. 1—1

R. Szücs Sándornak 1 drb. konyhaszékénye eladó. Hunyadi u. 35 szám, ugyancsak ő lakást keres. 1—1

2 padyszoba, konyha és mellék-helyiségek azonnali beköltözésre kiadó: Gróf Tisza István ut 2. 1—1

özv. Csapó Jánosnének elsőrendű, nagyobb mennyiségű hereszénája van eladó. Értekezni lehet Hősök Emlék-utja 72 sz. alatt. 1—1

Telek pusztán termelt, szelektorostált bankuli vetőmag buza a HOMBÁR szövetség útján kapható.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti só Wagner Márton Fiai cégnél — bármilyen mennyiségben — előjegyezhető és kapható.

Paradicsomos üvegeket keresek megvételre. Zrínyi u. 61 sz.

Endrődön, a Nagyperes dűlőben 3 kishold föld, Décspáskumon 2000 négyszögöl föld, Dávid dűlőben 2340 négyszögöl föld, Köröstarcsán, vasútállomáshoz közel, Temetőhalom és Dördülőben 60 kishold tanyásbirtok, továbbá Kuthalon dűlőben 40 kishold prima szántó, Nagylaposon 1716 négyszögöl föld kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni lehet levélben is a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál, Békéscsabán. 3—2

Sebessy János Gróf Tisza István uton levő háza eladó. Érdeklődni lehet a főüzletben. 6—2

Domokos Albert felvesz egy kiszolgáló leányt és tanuló fiukat azonnali belépésre. 5—2

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérért kapható **Kerekes Károlynál.** —23

Eladó földek: 1 fertály Keselyősen 5600 P. 20 hold Halmagyon tanyával. 12000 P. 5 hold, Csergettyűnél 2000 P.

Eladó házak: Tompa Mihály uton 4 szobás 700 n.-ől telekkel 8000 P. Horthy Miklós uton 3 szobás 3000 P.

Keresek megbízásom részére 1—2 szobás cserepes lakóházakat azonnali beköltözésre készpénz fizetéssel. Izsó Balázs ingatlan iroda Gyoma, Horthy Miklós u. 2. 2—1

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária Könyvnyomdavidállalat, Gyoma
Felelős üzemvezető: Tékét Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-21 P.
Befizetések postacsekken.
„Hungaria-nyomda Gyoma” csékszáma 18.280.
Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
Egyhavasos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Gyakorlati gazdavédelem

(H. E.) Alig két hete múlt, hogy lapunk részletes tudósítást közölt az Endrődön, múlt hó 30-án lezajlott „Gazdanap”-ról, ismertetve az ott elhangzott beszédeket, melyek közül egy tartalmánál, mint az előadó személyénél fogva, nemkülönben pedig azért, mert a szó legszorosabb értelmében a gazda legkomolyabb problémájával foglalkozott — vitéz Mecsér András országgyűlési képviselő előadása magasiott ki.

Az előadó személyével foglalkozni feleslegesnek tartjuk, hiszen nem lehet újságolvasó ember, aki előtt az illusztris szónok ismeretlen lenne. Neve — amely szinte elválaszthatatlanul összeforrt azzal a küzdelemmel, melyet a kimondottan alfruisztikus irányú szövetkezeteknek kell a profitéhes szabad-kereskedelemmel folytatniok, — immár fogalomná vált. Most csupán azzal a kijelentésével óhajtunk foglalkozni, amit a buza árának várható kialakulását illetően tett, figyelmébe ajánlva a gazdáknak, hogy ezeknek az áraknak — feltétlenül emelkedniök kell.

Amilyen magátólértetődőnek találtuk azt, hogy a sajtónak a kormányzat politikájával nem szimpatizáló része a gazdanap egész lefolyását elferdített, tendenciózus beállításban találta a közönség elé, különösen kárhöztaiva Mecsér Andrásnak eme szóbanforgó jóslatát, mely — szerintük — alkalmas arra, hogy a gazdát „spekulációs” törekvésekre ösztönözze, — épen oly természetesnek találjuk azt, hogy most, — amikor ez a „jóslat”, amely egyébként csak egy a tények ismeretén alapuló konklúzió ismertetése volt, beteljesedett, — erről a beteljesülésről mélyen hallgat.

Mert mi történt? vitéz Mecsér András kijelentette azt, hogy a buza árának rövidesen — legalább — 50 fillérrel kell

magasabbuk lennie annál az u. n. minimális árnál, melyet a kormány az aratás befejeztével állapított meg. Természetes, hogy egy oly közéleti pozíciót betöltő férfi, mint Mecsér András, ily kijelentést nem kockáztatott volna meg, ha ezért a kijelentésért a felelőséget vállalni nem tudta volna, s ha ennek a kijelentésnek megtétele nem lett volna tulságosan időszerű. Azonban időszerű volt.

A vezető körök előtt ugyanis nem voltak már útokban azok az eredmények, melyeket az újabb buzaértékesítési megállapodások a magyar közgazdasági életre jelentettek, s nincsen mit csodálkozni azon, hogy ezekről az eredményekről, a megállapodások tartalmáról, tudomást szereztek a merkantilisták is, — jöllehet, a megállapodások általános ismertetése technikai okokból némi késedelmet szenvedett. Azt tehát, amit ő látott itt előre, látta a kereskedelem is. Csakhogy amíg a kereskedelem erről a jólinformáltságáról mélyen hallgatott, — (ami érthető, hiszen a határidős üzlet hiányában csupán az ilyen jólinformáltsággal lehetne manapság egy kis meg nem engedett haszontöbblet juttatni) — addig Mecsér András, nem akarva azt, hogy ennek a várható áremelkedésnek előnyét a kereskedelem fölözhesse le, jóakarattal figyelmeztette — Endrődri — az egész ország gazdatársadalmát, hogy „Vigyázzatok! Ne siessetek a buza eladásával, mert rövidesen jobb árakat láttok...”

Ennek ismeretében most már egy kicsit világosabb lesz, érthetőbb az az acsarkodás, ami vitéz Mecsérnek ezt a jóslás-szerű kijelentését fogadta. Az a körülmény, hogy Mecsér András az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke, egyben NEP-képviselő is, csak alibi volt a

baloldali lapoknak, hogy az elene indított kirohanásoknak egy kis politikai ízt adjanak, bár a politikának Mecsér eme kijelentéséhez semmi köze nem volt. Nem az fájt a tuloldalón, hogy ezt a kijelentés egy NEP képviselő, egy fontos közéleti pozíciót betöltő személyiség tette, hanem az, hogy ez a kijelentés, ez a „jóslat” egyáltalában elhangzott, mert ezzel nagymértékben lehetett vált a nagytökének az az elgondolása, hogy a kínálatot az egész vonalon felvéve, az alacsonyabb árak mellett összevásárlandó buzákat — alig pár nap múlva — hatalmas, aránytalan nyereséggel adhassa tovább.

Hangsúlyozzuk: nem vagyunk kereskedelem-ellenesek. Tudjuk, tisztában vagyunk vele, hogy a kereskedelem a közgazdasági életnek ugyanoly fontos szerve, mint az ipar, vagy a földművelés. Ellenben azt a tisztos polgári hasznot, amit a kereskedelemnek kalkulálnia kell, meg nem engedhető nye-

reséggel emelni, ma nemcsak, hogy nem lehet, de nem is szabad, mert ez a haszontöbblet annak a társadalmi osztálynak indokolatlan megkárosításából nyerné fedezetét, amely osztálynak még nagyon sok hasonló jobb esztendő kell ahhoz, hogy azt a veszteséget, amit 1930 óta — önhibáján kívül — elszenvedett, behozhassa.

Épen ezért, most, amikor örömmel látjuk, hogy a bejósolt áremelkedés az 50 fillért kétszeresen túlhaladta és ma már az egy pengőt is elérte, örömmel üdvözljük a kormány helyes gazdaságpolitikáját ez eredményért, — de külön köszönettel tartozunk vitéz Mecsér András országgyűlési képviselőnek is, aki a szituáció helyes megismertetésével tette lehetővé azt, hogy ez a nyereség, ez a haszontöbblet az arra egyedül érdemes réteg: a termelő, a gazda zsebébe kerüljön...

Ez az igazi gazdavédelem a gyakorlatban.

Szeptember hó 30.-án választják meg a járás főszolgabiráját és szolgabiráját

Dr. Pálka Pál nyugalomba vonulásával megürült a gyomai járás főszolgabirói állása. Ezt az állást Dr. Sorbán Jenő tb. főszolgabiró már március 16. óta tölti be helyettesként és bizony ezóta az ő szorgalmas, minden iránt érdeklődő és a járás minden ügyében buzgón tevékenykedő munkásságával annyira megnyerte a járás lakosainak elismerését, hogyha a gyomai járáson volna a főszolgabirói állás betöltése, egyhangulag dr. Sorbán Jenőt választanák meg.

Igy sem kétséges az ő megválasztása, mert a vármegye részéről is ő a hivatalos jelölt és valószínű, hogy ellenjelöltje sem lesz.

A választás szeptember 30.-án lesz, amikor a megürült szolgabirói állás is betöltésre kerül. A gyomai szolgabirói állásra báró dr. Maasburg Kornél a jelölt, a kinek megválasztását szintén biztosra vehetjük.

Betöltésre kerül még egy vármegyei árvaszéki ülnöki állás is, amelyre dr. Domokos Károly főispáni titkár a legesélyesebb jelölt.

A gyomai járás törvényhatósági bizottsági tagjai mindannyian részt akarnak venni a szeptember 30.-iki gyűlésen, hogy ők is hozzájáruljanak dr. Sorbán Jenő főszolgabirói megválasztásához.

Vörös veszély

A sok vihart látott Európa új, nagy megrázkódtatás előtt áll. Egén, keletről és nyugatról gyűlnek a viharfellegek, konganak a vészharangok, bugnak a szirénák. Nem gyorsan romboló ciklon, hurikán, tornádó vagy tájfun, hanem lassan, alatomosan áramló passát, mely szünetnélkül fúj, borzongat és vízsi világszerte a huszadik század pestisének, a bolsevizmusnak csiráit.

Az az intenzív propaganda, melynek szolgálatába a szovjet hallatlan energiát, mérhetetlen pénzáldozatot állított, lassan, de biztosan meghozta azt a polgári Európa részére sajnálatos, ám le nem kicsinyelhető eredményt, hogy Spanyolországban reguláris csapatok harcolnak a vörös zászló alatt és Franciaországban borotvaellen táncol a helyzet. Franciaországban a Blum-kísérlet minden vonatkozásban csődöt mondott, mert a szakszervezeti tanácsok éber gondoskodnak arról, hogy ez az interregnum zavartalan ne legyen, s ki ne építhesse a polgári szempontok szerinti kibontakozás útját. Ugy, hogy a francia kormány

nem igen lesz más választása, mint vagy szégyenletesen (a la Károlyi Mihály,) átjárszani a hatalmat a bolsevistáknak, vagy megtagadni eddig vallott elveit s a jobboldal segítségével nyilatkozni szembehelyezkedni a forradalommal.

Igazságtalanság volna azt állítani, hogy Európa hatalmai a védekezés terén nem fogasítottak volna elég erélyes intézkedéseket a bolsevista veszély elhárítására, de részben a tulságosan kihangsúlyozott nacionalista politika, részben az eddigi ellentétek likvidálásának elégtelensége miatt, érdekeiket nem tudták közös nevezőre hozni. Ezzel szemben a szovjet igen ügyesnek bizonyult, mert kiaknázza a adott helyzeti előnyt és eszközeiben egyáltalában nem változtatva, aknamunkával dolgozott. A diplomácia működése ez ellen hiábavaló, mert Litvinov, habár külföldön komoly képpel tárgyal, Moszkvában cinkosaival együtt a markába nevet.

Az európai helyzetet még súlyosabbá teszi, hogy az úgynevezett egységfrontot, a szov-

jet ellen, az európai polgári hatalmak minden erőlködésük dacára sem képesek kiépíteni, bár tudják, hogy a szovjetet féken tartani csak egyesült erővel lehet. Amíg Csehszlovákia önvédelmi politikából passzív zsoldosa és Franciaország, hogy Németországot sakkban tartassa, szövetségese a szovjetnek, addig a bolseviki veszedelem Európa egészéről el nem hárítható.

A nyílt, európai antibolsevista blokk tagállamai egymástól elzárkózva készülődhetnek csak.

A közvetlen jövő háborúja pedig a két világnézet összecsapása és leszámolóása lesz. A polgári Európa jövője élete és szerencséje, ha megteremtődik az egység. Ezt a létrehozni, bár a szükség parancsszava ösztönzi a polgári Európát, de ezt megvalósítani, nagyon nehéz — a nemzeti ellentétek miatt. Főleg Németország, túltolt nemzeti öntudat mellett, nem volna képes másként kollaborálni, csak ha a vezetést, minden feltétel nélkül, a többi hatalmak neki engednék át. Hogy ez mit jelent, arról némi tapasztalattal éppen mi rendelkezünk, a világháborúból. Sem Anglia, sem a nyílt

rivalis Franciaország (még ha jobb meggyőződésre jutna is) de többé-kevésbé a többi érdekelte hatalmak sem volnának kaphatók elismerni a német vezetés jogosságát és így a védelmi harcot, habár egy célért, de több táborra szakadva lesznek kénytelenek megvívni. Pedig egy egységes front ellen vívni szétforgácsolt erőkkel, ha nem is meddő, de veszélyes vállalkozás, mert ilyenformán a szovjetnek cedált előny kétségtelenné teheti a sikert.

Európa sorsa egyuttal a fehér faj problémája is. A némileg intakt Amerika, földrajzilag messze van és a parázsló Európán kívül minden figyelmét a Távolkeleté. Ott Japán áll résen és várja, hogy meddő küzdelmeiben Európa kimerüljön. Vár, mint a számítógép, aki szerint „inter duos litigantes tercius gaudet.“

Mert Japán szeretne ez a nevető harmadik lenni...

Bauer Illés.

Kiskunhalas városa most ünnepelte fennállásának 500-ik évfordulóját, amely ünnepség a gazdag és változatos program szerint a legteljesebb siker jegyében zajlott le. --

TÁRCA

Cserebere.

Irta: BERÉNYI DÁNIEL

Az olvasókör nagy asztalát körül ülték. Az asztalfőn az elnök: Karácsony Gábor. Mellette az alelnök: Pünköszt András. Lentebb a tisztikar tagjai: jegyző, pénztáros, laptáros, gondnok és két ellenőr. Egyívású, már nem éppen fiatal, a középkornak nekiiramodott gazdák, mind háboruviselt. Ravaszdí várokozás sunyorgott le a paraszti arcokról, csak Pünköszt András maradt ünnepélyesen komoly.

Karácsony Gábor, az elnök, kigombolta zekéjét, belsőzsebéből kiemelt egy kis fonottas üveget, kihúzta dugóját és beleszagolt. Aztán kortyolt belőle. Adámsutkája mozgott, nyelés közben kottyánó hangok is hallatszottak. Kézről-kézre járt a kis fonottas. Két-három korty után megtörölte bajuszát a jegyző, a gondnok, a pénztáros és a két ellenőr is. Ugy irányították a sort, hogy Pünköszt András, az alelnök, maradt utolsónak. Mikor kezébe vette az üveget, mingyárt gyanút fogott. Nagyon könnyű ahhoz, hogy legyen benne valami. Tor-kát méltatlankodva megköszö-

rulta, kicsit megrázta az üveget, nem lötyögött benne semmi. Beleszagolt. Jóféle kisüsti illata csapta meg az orrát. Szájához emelte. Feljebb, majd még feljebb ta totta az üveg alját, de egy áldott csepp az nem sok, annyi sem folyt ki belőle. Mégis úgy tett, mint aki nyel és ő is megtörölte a bajuszát. Harsogó nevetés verte meg dobhártyáját. A sovány arcu, vörös bajuszu Karácsony Gábor nevetése ingerelte fel legádázabbul. Gunyos vihogás volt az inkább, mint jóízű kacagás. — Nesze Pünköszt András!... most megkaptad a magadét! —

Hát mivel érdemelte meg ő ezt a csufszágot? A többivel nem törődik, hisz ha ő, Pünköszt András, lenne az elnök s a komizság fordítva történik, ezek mind ugyanolyan készséggel nevetnének a másik rovására.

Arcán sötéttett az ígéret, hogy ezt a sérelmet nem fogja megbocsájtani soha. Nem nekik, hanem gyermekkori barátjának, Karácsony Gábornak, aki csak azért lett elnök, mert akart elnök lenni, ő meg nem. Ezzel a mókával betetőzött mindent. Pünköszt András kis ideig maga elé nézett, aztán fölkel. Szó és köszönés nélkül lépkedett ki az olvasóból. Ragyo-

gó csizmája nyikorgott. A tisztikar tagjai riadlan néztek a becsapódott ajtóra. Pünköszt András megorrolt. Karácsony Gábor, az elnök, legyintett. Aki megharagszik, majd megbékül. De nem úgy történt. A községben másnap már mindenki tudta, hogy Karácsony Gábor és Pünköszt András hagyományos barátságának vége szakadt.

Két év múlva Pünköszt András mégis megkereste Karácsony Gábor, az elnököt, mert az már halálán volt és hívatta őt. András a sérelmes eset óta alig mozdult ki portájáról, mindig asszonya, született Zengő Teréz szoknyáján ült.

Karácsony Gábor reszketegen nyújtotta ki sárgafoltos, ércsomós csontbőr kezét a vastag dunyha alól. Pünköszt András kemény markába vette a nedves tapintatu, erőtlen jobbát, kicsit megszorította és nehézesen leült az egyenes hátú székre, melyet Karácsonyné, született Forró Ilus sietős készséggel állított az ágy elé.

— Ne haraguggy, Andris!... Tréfa vót!... Egy kortyot se ivott akkor senki... Üressen vittem a butellát, hogy megharagítsalak... — nyögte ki a magyarázatot Karácsony Gábor

és feje visszahanyatlott a vánkossa.

— Nem haragszok, Gabri! — felelt komolyan Pünköszt András.

— Aztán, ha meggyógyultam, ... mindent helyrehozunk! — folytatta a beteg köhécselve. Szemét bágyatagon emelte feleségére, Forró Ilusra. Az megértett valamit és kifordult a szobából.

— Neked adom a nagy fonottast... tele van... Átadom az elnökséget is... Én leszek az alelnök... oszt megcsereéljük az asszonyokat. Könnyű lesz... Nektek sincs gyereketök, nekünk sincs!... Oszt Forró Ilus máma is csak tégödet szeret, a te párod, Zengő Terus meg engöm...

— Zengő Teréz csak engöm szeröt, mihóta az én párom! — hördült fel Pünköszt András és hirtelen minden eszébe jutott attól kezdve, hogy az iskola padjában egymás mellett ültek. Karácsony Gábor keszegképű, sápkóros, gyors szemjárású fiú volt, nyakában mindig a hátán csomóba kötött kendőt hordott, hogy meg ne fájljon a torka, meg a meije. Ellenben ő, Pünköszt András, a busafejú, pirosképű parasztyerek, díjbirkózónak illett be mellette. A pad alatt a csontbugattyu zsinegének egyik végét Kará-

BATÁRI ANTAL TEMETÉSE

Csütörtökön, f. hó 17-én del-
után 3 órakor kísérté utolsó
útjára Batári Antalt, a család,
a rokonság, a tisztelők, az is-
merősök és a barátok hatalmas
gyülekezete, utolsó Isten-hozzá-
dolomdani annak a férfinak,
kinek távozása az elők sorából,
fájdalmas úrt hagyott közsé-
günk közéletében.

A megboldogult — közel há-
romnegyed, évszázados munkás
életnek terhével vállain több

mint 7 éven át volt gondnoka
egyházunknak, is, mely tisztség-
beni működése csak öregbítette
azt, a tiszteletet és megbecsü-
lést, amelyet puritánságával,
példás életével már addig is
mértán kiérdemelt.

A magunk részéről azzal a
szomorú tudattal kísértük utol-
só útjára Batári Antalt, hogy
egy igaz emberrel ismét — sze-
gényebbek lettünk... H.E.

A „Magyar Nép Hete“

A Turul-Szövetség rendezése-
sében lezajló „Magyar Nép
Hete“ sikerének biztosítása ér-
dekében, impozáns módon kap-
csolódott bele a propagandába
a magyar idegenforgalmi szer-
vezet is.

A külföld fő- és minden szá-

motlevő városában 640 utazási
iroda fejt ki értékes tevékeny-
séget, melynek eredményeként
a német és olasz vendégek már
f. hó 30-án, a lengyelek pedig
október 1-én érkeznek meg a
magyar fővárosba

MEGIJEDTEK A LOVAK

Könnyen végzetessé válható
baleset történt Gyomán, szer-
dán délután 5 óra tájban.
Beinschróth József gyomai la-

kosnak, az utcán felügyelet nél-
kül hagyott kocsijába fogott lo-
vai az itt időző vándor-cirkusz
reklám-zenéjétől megvadultak,

csony Gabri huzogatta, a má-
sikát Pünköszt Andris. Csak
egyszer merté őket Komorján
Sadi elárulni a nagy méregtől
verejtőkező tanító urnak, aki
füleit negyezve tájékozódott a
bugó hang irányában, de Pün-
köszt Andris óráküzben Kará-
csony Gabri intésére lefogta és
agyha-főbe verte a Judást, mi-
közben a nyeszlett, gyenge
Gabri tömpe orru, lötyögős
csizmájával rugdosta annak
hátsófelét. Az is eszébe jutott,
hogy a tanító ur néha szétül-
tette őket, mire két ököllel
dörgölve a szemüket, oly irgal-
matlan bögést csaptak, hogy
vissza kellett állítani az egymás
mellett-ülés régi rendjét. Ba-
rátságukat erősebb forrasztásu-
nak érezték, mintha vérszer-
ződéssel pecsételték volna meg
és egymásért tűzbe-vízbe men-
tek volna. Legalább is, ami
Pünköszt Andrist illette, ebből
a szempontból biztos volt a
maga dolgában. Mert az isko-
lába hazuról felhozott falato-
kat — kenyeret, szalonnát, tö-
pörtyűt, kolbászt, libacombot
— testvériesen megosztották.
Karácsony Gabrinak többet
kellett ennie, mert gyöngé és
sápkóros volt, miért is ő, Pün-
köszt Andris, hősiiesen lemond-
ott a maga részének egyhar-
madáról a sajátjából is, a

Gabriéből is. „Égy, oszt erő-
söggý!“ — így biztatta egyko-
máját. Eltúrte, hogy az meg
hálából olykor komizkodik
vele, haját huzogatja, megrug-
dalja, összekarmolja. És mily
számos éveken át fennállott
közöttük ez a furiga kölcsönös-
ségi viszony, Suttýólegény-ko-
rukban és később is, mikor
már kocsmába jártak és cigá-
nyoztak néha. Karácsony Gab-
ri kétharmadát itta meg a bor-
nak, hogy erősödjön. egyhar-
madát itta és kétharmadát fi-
zette ő, Pünköszt Andris. Így
volt ez a háboruban is, mely-
nek éveit Karácsony Gábor
kórházakban huzta ki, ő meg
a lövészárokban. De itthon
mégis Gabri volt a rettenthe-
tellen hős, ő, Pünköszt András
pedig a gyáva mamlasz. A szé-
gyen óta látja, hogy ő Kará-
csony Gábor védelmező csat-
lóságává degradálta magát. Gye-
rekkorától kezdve. Az ő fényé-
ben sütkérezett. Az ő hátán
emelkedett. Minden kellett ne-
ki, ami az övé, de ő semmit
sem adott. Magából a semmi-
nél is kevesebbet. És ő, Pün-
köszt András, ugyanegy leányra
semmi kincsért nem vetett vol-
na szemet, nehogy Karácsony
Gáborban féltékenység ébred-
jen. Mindéig úgy forgolódott,
hogy alánykérésben elkerül-

Foto Metro

LUX

Toilet Soap

üditi arcbrömet

... Én tudom, hisz
évek óta használom,

mondja

CLAUDETTE
COLBERT

LUX TOILET SOAP

HOLLYWOOD SZÉPSÉG SZAPPANA

KAPHATÓ MINDENÜTT. * ÁRA 40 FILLER

s a gazdátlan kocsit, — kiesett
ruddal, vad iramban vitték a
Horthy Miklós uton, a fő-tér
felé. Különösen megiramodtak

a lovak akkor, mikor a kocsi
egyik kereke — löcsöstől — ki-
esett, s a kocsi eként féloldal-
ra dült.

jék az összekoccanást. Vak lett
volna, ha nem látja, hogy Gá-
bor szeme Zengő Teruson jár.
Mit tehetett volna egyebet, mint
hogy ő meg Forró Ilusra ka-
csintgatott a maga lassudad
pillantásaival. És nem cseleke-
dett szíve-szándéka ellen, mert
Forró Ilus?... Ó, be gyönyörű
teremtése volt az Istennek!...
Estéknént együtt jártak Forró-
ékhoz és onnét Zengőékhez,
vagy fordítva, lányt nézni és
nagyokat hallgatni. A kölcsön-
össégi viszony értelmében Ka-
rácsony Gábor mindkét helyen
nézte a lányt, ellenben ő, Pün-
köszt András kizárólagosan For-
ró Ilus tüzes szemébe olvadt
bele, míg Zengőéknél kötele-
ségű szeméremmel sütötte
le pilláit. Hogyne döbönt vol-
na meg, mikor egy nevezetes
napon Karácsony Gábor eléje
állt, kajánul ránevetett és ki-
bökte: „Forró Ilus lesz a mát-
kám!“ — „Az enyém meg Zen-
gő Terus!“ — szólalt meg ak-
kor a keserű dac és lemondás
borongásával hangjában, mert
ugy hitte és szerette volna, ha
fordítva történik. Forró Ilusnál
csak egy szebb arcú lányról
tudnak a községben, aki ugyan
Zengő Terus, de Zengő Terus-
nál is csak egy formásabb, vér-
pezsdtöbb asszonynakvalóakad
és az nem más, mint Forró

Ilus. De Karácsony Gábor már
letette a garast, ez ellen nincs
apelláta. Igaz, hogy Pünköszt
Andrásné, született Zengő Te-
réznél nem kell hűségesebb le-
leség, nem olyan csélcscap, min-
den nadrággal sziveskedő,
mint Karácsony Gáborné, szü-
letett Forró Ilus. Mégis jó, hogy
igy esett a választás, ezért az
egyért csakugyan halát érez
Karácsony Gábor iránt. Pedig
Forró Ilus, most, tíz év multán
talán még szemrevalóbb, mint
annakelőtte. Ebben a minutum-
ban be is-kukkantott az ajtón,
kissé ijedt, mégis reménykedő
mosollyal arcán, de valamit
megláthatott, mert a mosoly
hirtelen rémületté torzult és
Forró Ilus visszahúzódott. De
a szeme addig is ugy égette
Pünköszt András szívét, mintha
szénparázs lett volna. Az em-
bevnek ilyenkor már erősnek
kell lenni.

— Nem haragszok, de Zengő
Terust nem cserélem el senki
asszonyával! Elnök se leszek!...
A nagy fonottas se kell!... Ma-
ragyon minden a tiéd oszt
erősöggý! — szólalt meg Pün-
köszt András és Karácsony Gá-
bor szemébe szeretett volna
nézni, de az üvegesen meredt
a semmibe. Ni! A keze is hül.
Most vette észre, hogy halott
ember kezét szorongatja.

A vágató lovakat egy szerencsés véletlen fékezte meg. A kocsni nekiütődött egy szembejövő szekérnek, abba beleakadt s miután ennek rudját eltörte,

a hatalmas lökés a megbokrosodott lovakat megállásra bírta. Az eseknek igen sok nézője volt, s szerencsének tartható, hogy sem embertől sem állattól áldozatot nem követelt.

Tűzoltó-nap Endrődön

Folyó hó 13-án, vasárnap ünnepelte meg Endrőd község — diszes keretek között — az Önkéntes Tűzoltó Testület fennállásának 10 esztendő évfordulóját.

Az ünnepélyre megérkezett vármegyei notabilitásokat Harsányi László főjegyzővel az élén az Önkéntes Tűzoltó Egyesület érdemes vezetősége fogadta, s a rendező bizottság gazdag programja gondoskodott arról, hogy ezt a felemelő ünnepséget a résztvevők számára,

hosszú időn át emlékezetessé tegye.

Az ünnepély keretében zajlott le többek között a járásközi tűzoltó-verseny is, amelyen 7 benevezett csapat vett részt, s tettek tanúságot ügyességükről, rátermelőségükről és fegyelmezettségükről.

Az ünnepeket a hagyományos bankett fejezte be, melyen a szokásos pohártelköszöntők elhangzása után a vendégek kitűnő hangulatban, még sokáig tárgyalták a kellemes élményeket.

Az öregségi és rokkantsági biztosítás táblázata

A „Gyomai Ujság” megírta, hogy szeptemberben megkezdődik az öregségi és rokkantsági biztosítás folyósítása. Utána néztünk, hogy a biztosítottak keresetük arányában milyen összegű járadékra tarthatnak igényt, ha most nyugdíjba mennének, illetve 400 befizetett hét után igényt támasztanak öregségi és rokkantsági nyugdíjukra.

Két táblázatot adunk itt, az I. a havi fizetéses alkalmazottak a II. az ipari munkások kategóriájába sorozott heti keresetének járadékát mutatja:

I.					II.				
Ha a havi kereset eléri az	kiött heti járadék	ez kitesz pengőben	össz. évi járadék	kap havi pengőben	Ha a heti kereset eléri a	kiött heti járadék	ez kitesz pengőben	össz. évi járadék	kap havi pengőben
50.—	46	184.—	155.29	12.94	4.80	20	80.—	137.33	11.44
100.—	90	360.—	185.13	15.42	9.60	30	120.—	145.99	12.17
150.—	1.50	600.—	228.55	19.04	14.40	48	192.—	161.67	13.47
200.—	2.10	840.—	271.97	22.66	19.20	68	272.—	178.91	14.91
250.—	2.70	1080.—	315.38	26.28	24.—	88	352.—	196.24	16.35
300.—	3.30	1320.—	358.81	29.90	28.80	1.06	424.—	211.84	17.65
400.—	4.20	1680.—	423.93	35.33	33.60	1.26	504.—	229.16	19.10
500.—	5.40	2160.—	510.78	42.50	38.40	1.44	576.—	244.76	20.40
					43.20	1.64	656.—	266.63	22.22
					48.—	1.84	736.—	279.42	23.28
					52.80	2.02	808.—	295.01	24.58
					ennél többet	2.22	888.—	312.33	26.03

Olvasóinkhoz!

Annak a megállapodásnak révén, amelyet lapunk a budapesti „Kultur” Jegyirodával — kellő számú jelentkező esetén — létesíteni ohajt, abban a helyzetben leszünk, hogy előfizetőinknek és olvasóinknak — budapesti tartózkodásuk idejére, a legmesszebbmenő kedvezményeket biztosíthatjuk.

A kedvezmény lényege, hogy az összes fővárosi szórakozóhelyekre (színház, mozi, cirkusz, Angol-park, Állatkert, Margitsziget, stb.) 20—50 százalékgig terjedő engedmény igénybevé-

telére jogosító igazolványokat adunk, — teljesen díjtalanul, csupán az igazolvány nyomda- és postaköltségének megtérítésére kérünk darabonként 20 fillért.

Az akciónkban résztvenni szándékozókát kérjük, hogy ezen szándékukat lapunk szerkesztőségével akár írásban, akár szóval, vagy telefonon közölni sziveskedjenek.

A szerkesztőség.

Az árvaság.

Aktor születik, mikor a lánt
A koporsón utolsót koppant,
Mikor elhalkult a zokogás,
Mikor elcszlott a tolongás
És minden, minden elcsendesül.
A frissen felhantolt sír körül
S a gyásznap hazatérül.

S mi marad ott? Fakereszt sírdomb,
Virág és szomorú füzfa lomb,
Mely a sírt oly lágyan takarja.
No meg a temető avarja.
Egy néhány ottlító madárka...
S aztán nem marad semmi ott hátra
Az örök csend hónapja!

Valami mégis csak marad ott?
Ami e sírből kisarjadzott.
Valami lebeg, pedig nehéz,
Megtogni nem tudja emberi kéz.
Lidércek lángjaként imbolyog,
Valami, mitől a könny csorog
S a vén kaszás vigyorog.

Mondd csak meg nekünk,
Ki és mi vagy te?
A sírnak sejtelmes szülőte?
Ki lopva és észrevétlenül
A sebzett, gyászos szívbe kerül.
S nem hagyod, hogy megteremtesse
Vigasz balzsamát s rátehesse
Sajgó, csapzott szívekre.

Megmondom: Az árvaság vagyok.
Nékiem nem nőnek sírhalmok.
Vegnéküli acéllánc vagyok
S mindenkit magamhoz láncolok.
Ma, vagy holnap? Az lehet kérdés.
De előim soha nincs kivétel.
Nincs, nem lehet menekvés!

Híd vagyok! Élők, holtak hídja!
Az örökélet országútja!
Az elmúlás néma reklámja
S aki reámméz, meg nem bánja,
Mert az ábránd tőle messze száll.
Nyomomra hamarabb rátalál
S nem fáj neki a halál.

Hány, sötétség s űr vagyok.
S ahol vagyok, ott fény nem ragyog,
S ahová váratlan röppenek,
Szeretlángok ott nincsenek;
De hamvában tiszta gyöngy marad:
Emlékezés, mely nem tűr sarat,
Az idő bármint is halad.

Bár gyógyíthatatlan
Seb vagyok,
Mégis gyógyírt, enyhülést hozok.
S bár szeretlángokat oltok,
Mégis máshol szikrákat gyujtok,
Ott, ahol még nincsen táborom,
Hogy részvét és szeretet gyuljon
És félős az ostrom.

Mementó, intőjel a nevem,
Még a kereszvíz sem árt nekem.
Ellentmondás és látszat vagyok,
Mégis örök igazság maradok.
Kiserlek, látalak, el ne bízd magad,
Fátyolos lényem reád is tapad,
Mert te is csak árva vagy!

Harsányi László
főjegyző.

NEM OLCSÓBB MÁR A B O R O M mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVIZI 30 fillér

egy liter kádarka vagy fehér fejtett ujbork Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordói díjmentesen adok a szállítást tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvéttel. Egy pengő levélbélvegg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italuak, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Cím: Székely Ferenc
Soltvadkert, Pestmegye.

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Madaay és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszerár tart szolgálatot.

A gyümölcsfaépítés újabb módjáról, a szeptember havi teendőkről, a gyümölcsértékesítés módjairól, a hullott gyümölcs aszalásáról, az őszi növényvédelmi teendőkről stb. ír „A MAGYAR GYÜMÖLCS” legújabb száma, melyből lapunkra való hivatkozással egy alkalommal ingyen mutatónyomtatványt küld a kiadóhivatal: Budapest, IV., Gerlóczy utca 11 szám.

A „Skót űrdög” világkarrierje. A világ leggazdagabb emberének életregényéről pompás cikkben számol be Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelemben és gazda tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan remek riportot, cikket, folytatásos regényt és közel száz képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A híres filmesillagok, a nagy színésznők, a világ legszebb asszonyai a Lux Toilet Soap enybe habjára bízzák feltve őrzött kincsük: vonzó, sima bőrük ápolását. Szépsége megőrzéséhez válassza Ön is mindennapos hűséges segítő társul az illatos Luú szappant. Arcbőrét és kezét ápolja, fűrdőjét üdíti. A Lux Toilet Soap Hollywood szépség szappana. Kapható mindenütt. Ára 40 fillér.

Felsőipariszkolát végzettk kataszteri munkálatait, végzi a Magyar Műszaki Szövetség, mint a gyakorlati technikusok vezető érdekképviselete, mely felhívja a Budapest, Szegeden, és Kassán végzett érdekelteket, hogy nevüket, személyi adataikat, évfolyamukat levelezőlap útján közöljék a szövetséggel Budapest, V. Kádár u. 5.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik drága halottunk

BATARI ANTAL

temetésén megjelentek és mérhetetlen fájdalomukat részvételükkel nyilvánították, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Gyoma, 1936. szept. hó.

A gyászoló család.

Nagylapos — Endrőd. Amint értesülünk, mozgalmak indult meg abban az irányban, hogy Nagylapos állomás neve — az endrődiek óhajának eleget tévedő, kiket méltán bánt az, hogy saját vasútállomásuk nincsen, — „Nagylapos-Endrőd“-re változtassék át. Amily tiszteletreméltó ez az akció, épen oly féltő, hogy az esetleges sikerrel majd túllövünk a célon. Hogy meglesz a „saját“ állomás, csak köszönet lesz benne kevés... Mert ha egy idegen — Endrőd-re igyekezvén — ezen az „új“ állomáson fog majd leszállni a vonatról, s ott tudja csak meg, hogy egyéb alkalmatlanság híján esetleg másfél-két órát kell gyalogolnia Endrődig, amit Gyomáról — kocsival — jó uton, kényelmesen, percek alatt érhet el, nem hisszük, hogy ezt az újítást túl... szerencsés megoldásnak fogja találni. —

Kényszerkölcsön-kötvény tulajdonosok figyelmébe. Az 1925 évi kibocsátású 5 százalékos kamatozású kényszerkölcsön kötvények újabb kamatszelvevényei most kerülnek kibocsátásra. Ezen szelvények kiadásával a m. kir. Postatakarékpénztár (vidéken a postahivatalok) és a Pénzügyminisztérium I. kúriájába tartozó pénzügyintézetek bizattak meg. Saját érdeke minden kötvénytulajdonosnak, hogy az új szelvényíveket — a régi szelvényiv utalvány (talon) ellenében, mielőbb átvegye.

Székesfehérvár. Amint a „Vállalkozás-Építkezés“-ből értesülünk, arra a legmagasabb elhatározásra, amely az 1938. évi országgyűlést ez ősi városba hívja össze, — lázas tevékenység indult meg. A sörgvárnak egy modern, minden igényt kielégítő szállodát építtetnek a várható nagy idegenforgalom szolgálatára, de maga a város is 1.000.000 pengős közmunkák kiadásával járul hozzá ahhoz, hogy a jubiléris díszországgyűlés megfelelő, impozáns keretek között folyhasson le.

Fém- és ércutató. Chorin Ferenc, a Gyosz elnöke, valamint a magyar bányavállalatok készségüket jelentették ki, hogy az Orsz. Anyagvizsgáló Intézetnek korlátlan összegeket bocsájtanak rendelkezésére abból a célból, hogy a belföldön a tervezett fém- és ércutató mielőbb megkezdődhessen. A nagy horderejű elhatározástól méltán várnak szép eredményeket is.

**HIRDESSEN
LAPUNKBAN!**

„HOMBÁR”

GYOMAI MEZŐGAZDÁK TÁRHÁZ ÉS
ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZET

a magtárában (volt Iványi-féle
magtár) mindenféle

termény

tárolását vállalja.

Kilátás van rá, hogy a
tárolt búzára, kamat mellett,
kölsönt ad a Gyoma-Endrőd
Hitelszövetkezet.

A „HOMBÁR“ szövetkezet
minden

terményért

a legmagasabb napi árat fizeti.

Amire minden fiatal anyának szüksége van. Minden más naptárt megelőzve már most megjelent az „Országos Stefánia Szövetség“ kiadásában, Keller Lajos igazgató szerkesztésében a „Magyar Anyák Naptára“ A kitűnő gonddal összeállított naptár a naptári és szépirodalmi részen kívül, sok hasznos gondozási és táptanáccsal szolgál. Kapható az „Országos Stefánia Szövetség“ védőintézeleiben. Gyomán: Gróf Tisza István u. 69. Endrődön: Selyem u. 8.

A Tiszántul faellátása. A szegedi keresk. és iparkamara közli, hogy a szegedi, továbbá a Csanád és Békésmegyei fakereskedőktől az utóbbi napok folyamán számos panasz érkezett be a kamarához, hogy a vidékeknek tűzifával való téli ellátása ezidőszertől még biztosítottak egyáltalán nem tekinthető. Az utóbbi hónapok folyamán ugyanis román tűzifa nem érkezett és száraz, 1934—35. évi termésű magyar tűzifára is igen kevés szállítási igazolvány adatott ki. E körülményekre való tekintettel a szegedi kereskedelmi és iparkamara azzal a megkereséssel fordult a földművelésügyi és kereskedelemügyi miniszterekhez, hogy a tűzifaellátás biztosítása érdekében egyrészt megfelelő mennyiségű waggonoknak Romániába való átállításáról, másrészt pedig magyar tűzifa szállítása céljából a szükséges szállítási igazolványok engedélyezése iránt intézkedjenek.

Fizessen elő

a Gyomai Ujság kiadóhivatalába
a legszebb magyar képes
folyóíratra!

Irodalom, képzőművészet, színház, zene, film, rádió, könyvek, társadalmi élet, világesemények valóságos élő tükrök a Franklin-Társulat képes folyóirata, a

TÜKÖR

Szerkeszti RÉVAY JÓZSEF
Kiadja a FRANKLIN-TÁRSULAT
Írják a legkiválóbb magyar írók, költők, tudósok, kritikások, újságírók, illusztrálják a legjobb rajzoló- és fényképezőművészek.

Évi előfizetés P 840. Előfizetéseket készségesen továbbít a Gyomai Ujság kiadóhivatala.

A Fári-legenda folytatását a jövő számunkban hozzuk a mostani anyagforlás miatt.

Színész, aki fel akarja robbantani a rulettbankot. Tíz évig ért Monte Carloban egy pesti színész, aki fel akarta robbantani a rulettbankot. Erről a színésznőről pompás képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Színházi beszámolókat, háromfelvonásos szindarabot, novellákat, remek képes rádióműsorokat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Szeptember 27 - én

születi

népünnepély

az Erzsébet-ligetben.

Legfrissebb sporthírek

Szeptember 27-i mérkőzések:
GySC—Törekvés, CASS-GyTK,
KTE—ETK, Hunyadi—BISE,
BTE—VSE, MTK—M.Máv.

A csabai egyesbíróság utasította a szentandrászi Hunyadi SE-t, hogy mult vasárnapi GySC elleni mérkőzésről történt távolmaradását nyolcnapon belül az alszövetség előtt igazolja. Az igazolójelentés beérkezéig a meccs sorsa felől nem intézkedik.

A fegyelmi egyesbíróság Bura László BISE játékost november 13-ig, Ancsin István MTK játékost pedig október 3-ig a játéktól eltiltotta. Lipcsei Ferenc BISE játékos szintén október 5-ig tartó eltiltást kapott, ezt a büntetést azonban 4 heti próbaidőre felfüggesztették.

GyTK külömbeni játékjog felfüggesztés terhei mellett 15 napon belül egyesbírói határozat értelmében 25 pengőt tartozik megfizetni a csabai MAV SE javára.

GySC bevezette a Szövetségi díjra. Első mérkőzése szeptember 27-én lesz az Oroszázi FC ellen Gyomán.

Legújabb szabálymódosítás szerint a labdát a kapus kezéből kirugni nem szabad, sőt ennek megkísérlését is szabadrugással kell büntetni.

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. szeptember 10-től 26-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Szatmári Károlyné Varga Irma leánya Mária ref., Cmarkó Jánosné Gellai Margit fia János Zoltán rk., Kató Lajosné Molnár Mária leánya Mária Eszter ref., Pfeiffer Józsefné Joó Mária fia József evg., Kereki Sándorné Baksa Juliánna leánya halra született, Horváth Lászlóné Megyeri Róza fia László ref., K. Imre Lajosné Szántai Margit fia László ref.

Házasságot kötöttek:

Zs. Timár Lajos és Hunya Bernádet, Bandar József és Kereki Róza.

Meghaltak:

Itj. Szabó József 33 éves ref., Batári Antal 68 éves ref.

ORION univerzális készüléket díjmentesen bemutatja a képviselő: VARGA PÁL

SPORT

GySC—Hunyadi II. osztályú bajnoki mérkőzés a Hunyadi meg nem jelenése miatt elmaradt.

Szeptember 20-i mérkőzések:

Gyomán: GyTK—ETK, Endrődön: ETK—MTK, Vésztőn: VSE—GySG, Mezőberényben: Törekvés—M. MÁV, Békésen: BISE—TAC, Sarkadon: CASS—BTE. II. oszt. döntő Battonyán: BTK—Szövogyár.

Biróküldés. GyTK—KTE: Salgó, VSE—GySC: Havas, ETK—MTK: Leipnicker.

A GySC—VSE bajnoki mérkőzés végeredményét 6 órákor közölni fogjuk a Varga Pál cég kirakatában.

BTE—GYTK 10-2 (4-1).

Békés bíró Wertheim.

A BTE ismételen beigazolta, hogy nem a II.-ik oszt.-ban van a helye hanem az I.-ben s ott is az első között. A játék GyTK támadással indul és egymásután sikerül a zöld támadás. A BTE-védelem könnyen veszi a gyomai csatárok lefutásait, sőt a 10-ik p.-ben Kondor kézzel érinti a labdát. A megítélt 11-est Bartha I. bevágja 0-1. A BTE innen kezdve magához tér és komoly rohamot indít a gyomai kapura. A GyTK viszont nem hogy a védekezésre gondolt volna, ellenkezőleg: tovább kísérletezett, aminek alaposan megfizette az árát. A 14. p.-ben Csüllög által rugott 11-est Kertész szépen fogja. A 22. p.-ben szögletrugás révén Csüllög kiegyenlít. 1—1. Ettől kezdve a játék egyoldalú lesz és következik a gólsorozat, amin a következőképpen osztozkodnak a békési csatárok: Vidonyeczki 1, Pocsai 1, Szöllösi 1, Csüllög 7. Majd a 42. p.-ben az előre húzódt kapust Bartha kijátsza és berugja a második gólt 10-2. A BTE nagy játékot mutatott. Biztos favoritja a II. oszt.-nak. Ha a GyTK az egy gól után védekezésbe vonul, úgy könnyen elmaradhatott volna négy-öt gól.

Wertheim kifogástalanul vezetett.

ETK—M. MÁV 4-1 (1-1)

bíró: dr. Magyar.

Mindvégig izgalmas és helyenként kemény mérkőzést hozott a két csapat találkozója. Az ETK elfogódottan játszott és helyenként a MÁV erő-

A „HOMBÁR” SZÖVETKEZET

megkezdte a

magtisztítást.

Mindenféle vetőmag tisztítását a legtökéletesebb „PETKUS” rendszerű rostával 3 %-ért végzik.

sen szorongatta az ETK kapuját MÁV támadások vezeték be a mérkőzést és erősen szorongat úgy, hogy mindenki meglepetéstől, tart csak az a pár sportrajongó bizik csapatában akik elkisérték csapatukat. Lacsny egymásután 3 nagy helyzetet hagy ki és máris vezet a MÁV. Lehretter szépen viszi le a labdát, Kertes szerezi meg és abehelyt, hogy ha zaadna, kivágja a mezőnybe, ahol ismét Lehretter szerzi meg. Kapura lő és a visszapatlanó labdát Király fejeli be. Az ETK nem csügged és egy előrevágott labdával Lacsny kiegyenlít. A féldió nagyobb része ETK támadással telik el. Szünet után a MÁV fáradt és nem bírja átvenni az ETK iramát. Kovács kavarodásból meg is szerzi hamarosan csapata 2. gólját. A Máv kemény játékba kezd és védelmi büntetést vét amit Simon mellé lő, de Kurilla II. hamarosan kárpótol az elmaradt gólért. A Máv itt már feladja a mérkőzést csak védelme küzd, de Lacsny ismét eredményes tud lenni és beállítja a végeredményt.

Simon most is a mezőny fölé emelkedett, mellette Tóth nagyszerű bekkjátéka volt kellemes meglepetés. A szélsőhalálók ki-ki hagynak a Máv szépen, de nem eredményesen játszik. Védelme jó, csak helyenként túlkemények.

A bíró kifogástalanul vezetett.

MTK—ETK Endrődön kerül lejátszásra és a jelenleg nem a legjobb játékerőt képviselő MTK nem fogja nagyon küzdelemre készíteni az ETK-t. 3—4 gólos ETK győzelem valószínű. Ifj. Dinya Vilmos.

M. SzSC—BTK (Battonya)

6-1 (1-1)

Bíró: Vezér II.

Könnyű győzelmet aratott a Szövogyár a déli csoport bajnokai felett, akiknek játéka csatlódást kellett. A Szövogyár tartalékosan is biztosan győzött és így végső győzelme is valószínű. A BTK nem tudott Hódi

eredményessége ellen védekezni. Nagyon gyenge mezőny van ott Délen ha ilyen játékkal bajnokságot lehetett nyerni. Az északi csoport 5 első helyezettje közül bárki biztosan győzné le a BTK-t még Battonyán is. Góllövő Hódi 4 (egyét 11-esből) Toroczkai 1 és a BTK jobb bekje öngólt rugott. BTK egyetlen gólját Nagy lölte.

A Szövogyár vasárnapi játékával nem sok babért fog aratni az I. osztályban.

Szulimán a KISOK volt válogatott kapusa, az MSzSC-hez igazolta le magát. Mezőtúron nagy érdeklődéssel várják bemutatkozását.

Korona hangos mozgó Endrőd.

1936 szeptember 20 án vasárnap fél 7 és fél 9 órákor

Híres Charlie Chan legizgalmasabb filmje:

A SÁRGA ÖRDÖG

(Párisi rejtély)

Bűnügyi történet

A főszerepben:

Warner Oland és Mary Brian. Nyomozás Páris csatornáiban. Tempós cselekmény, varaitlan fordulatok, idegfejtő helyzetek!

Tokió és Viharok hazája

ismeretterjesztő filmek.

Hajrá előre

és

A kínai Don Juan

Trükk-rajz filmek.

Hangos Magyar Világhíradó.

Rendes helyárák.

Van-e már életbiztosítása?

TURUL—MOBIRT

Életbiztosító Társaság.

Szíveskedjék érdeklődni

Bodon Lajosnál.

Kazinczy ut 10 sz.

Publikáció

A „HOMBÁR” szövetkezet elvállalta a Hofherr—Schrantz—Clayton—Schuttlerworth Magyar Gépgyári Művek r. t. képviseletét és mindenfajta gazdasági gépeket, számszámokat és ekevasakat tart a raktárában. Mielőtt ebbeli szükségletét beszerzné, kérjen ajánlatot a Hombár szövetkezettől.

Dr. Timár Sándor építő házánál Endrődön kitűnő acélrötos üzlet-ajtó és két ugyanilyen kirkati-ajtó van eladó. 2—1

Telek pusztán termelt, szelektíron rostált bányai vetőmag buza a HOMBÁR szövetkezet utján kapható.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti só Wagner Márton Fiaicégénél — bármilyen mennyiségben — előjegyezhető és kapható.

Paradicsomos üvegeket keresek megvételre. Zrínyi u. 61 sz.

Endrődön, a Nagyperes dűlőben 8 kishold föld, Décspáskumon 2000 négyszögöl föld, Dávid dűlőben 2340 négyszögöl föld, Köröstarcsán, vasútállomáshoz közel, Temetőhalom és Dárdűlőben 60 kishold tanyásbirtok, továbbá Kuthalom dűlőben 40 kishold prima szántó, Nagylaposon 1716 négyszögöl föld kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni lehet leveiben is a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál, Békéscsabán. 3-3

Sebessy János Gróf Tisza István uton levő háza eladó. Érdeklődni lehet a főüzletben. 6-3

Domokos Albert felvesz egy kiszolgáló leányt és tanuló fiatal azonnali belépésre. 5-3

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérért kapható Kerekas Károlynál. —24

„Urinóthton Budapest, Szondy-u. 23. III. 19. Szeptembertől havi hatvan (napi három) pengő teljes, kitűnő ellátás. Diáklányoknak kedvezmény.” 3—2

Eladó: 800 n.-öl pocskert, 3000 n.-öl hantokert szép házza, 30 hold keselyői föld tanyával, egy nagytelek a vasút utcán, 1256 n.-öl cirkert, 4 szoba, 2 konyha, 3 kamara, 2 isálló, dísznő 61 és hízalóbból álló 700 n.-öl telekkel bíró.

Ezenkívül eladó sok kisebb-nagyobb ház 500—12.000 P-ig a város minden részén.

Ugyancsak nyilvántartásban vannak nálam kisebb-nagyobb birtokok is.

Érdeklődők forduljanak Izsó Balázs ingatlan forgalmi irodájához, Gyoma, Horthy Miklós u. 2.

Lukács Istvánnak 437 számú Bánomkerti háza elköltözés miatt sürgősen eladó. 1—1

Három vagy négy szobás lakást, azonnali beköltözésre keres a járási gazdasági felügyelő. 1—1

Hármas — vagy különálló két szekrény, használt, jókarban megvételre kerestetik. Cím az Ehrmann féle fűszerüzletben. 1—1

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON. Hungaria könyvnyomdávával, Gyoma. Felelős üzemvezető: Teker Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 130 P. Fél évre 260 P. Egész évre 520 P.
 Befizetések postacsekken:
 „Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280
 Lapzárta csütörtök este 6 óra
 Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 „HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
 Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
 Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyházas (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés
 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél
 15 százalék, negyedévi hirdetésnél 20 százalék és
 félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Vivat Harsányi...

Nagy napja volt a békés-bánati református egyházmegyének hétfőn, f. hó 21-én. Ezen a napon tartotta ugyanis évi rendes közgyűlését Békéscsabán a városháza dísztermében, amelyen Harsányi Pál esperes és dr. Széll Gyula egyházmegyei gondnok elnöklete alatt, a tárgysorozat nem kevesebb, mint hetven pontja felett kellett a megjelenteknek határozni.

A megjelent előkelőségek közül kiemelhetjük Tildy Zoltán, Gönczy Béla, Koppányi Gyula, Marjay Géza, Jánossy Gyula polgármester dr. Kiss László árvaszéki elnök és dr. Telegdy Lajos nevét, de résztvett az érdekesnek ígérkező gyűlésen a református társadalomnak még számos előkelősége.

A gyűlésnek érdekessége az az előterjesztett indítvány, melyet a gyomai ref. egyházközség nyújtott be aziránt, hogy a gyűlés Harsányi Pál esperesnek a püspöki méltóságra való jelölése mellett foglaljon állást.

Bizonyára ismeretes olvasóink előtt azok az események, amelyek a megürült püspöki szék körül Baltazar elhalálása óta zajlottak le. Báró Vay László főispán, a tiszántúli ref. egyházkerület gondnoka ugyanis a f. hó 8-án megtartott esperesi és gondnoki értekezleten azt indítványozta, hogy a püspöki méltóságra az elhunyt helyettese jelöltessék. Ezen indítványát az értekezlet egyhangulag el is fogadta. Az ellenzéki sajtó — ebben a szimpla tényben politikát szimatolva, csak azért, mert az indítványt a NEP. egyik főispánja tette, a jelölő értekezletről mint a főispáni önkény iskolapéldájáról emlékezett meg, s perkraktálta ezt, hosszú heteken át.

Pedig azt, hogy ehhez a jelöléshez a pártpolitikának semmi köze nem volt, — mint ahogy nem is lehetett, — minden közelálló tudta, s mindenki előtt kézenfekvő volt az a megoldás, hogy az utód az előd helyettese lesz.

Egyetlen érv szólt azonban a jelölés ellen: dr. Mak-

lary Károlynak előrehaladott életkora, s a már ezzel járó gyengélkedése, s csupán ez volt az egyetlen ok, amely miatt a szóbanforgó értekezlet határozata a hívek körében nem találkozhattott osztatlan tetszéssel.

S mégis, amikor a mostani békéscsabai gyűlés napirendjén a már fentebb említett gyomai indítvány tárgyalására került volna a sor, az elnöklő Harsányi Pál esperes arra kérte a megjelenteket, hogy a személyi harcok elkerülése céljából, a tárgysorozat eme pontját vegyék le a napirendről.

Ezzel az elnöki indítvánnyal szemben azonban a gyűlés közönsége mereven szembehelyezkedett, s óriási lelkesedéssel téve magáévá a gyomai indítványt, kimondotta, hogy

Harsányi Pál esperest ajánlja püspöknek

Dr. Sorbán Jenő lesz a gyomai főszolgabíró

Szeptember 30-án választja meg a törvényhatóság a gyomai járás főszolgabíráját

Jóleső megállapítással közöljük a gyomai járás lakosaival azt a kellemes hírt, hogy a vármegye törvényhatósági bizottsági tagjai nemcsak azért választják meg főszolgabírónak dr. Sorbán Jenőt, mert a gyomai járás egyhangulag őt akarja főbírójának, hanem azért is, mert dr. Sorbán Jenőt a rangidőssége és egyéni rátermettsége miatt is a legérdemesebbnek tartják a gyomai járás főszolgabírájának. Régen láttuk

s hogy ezen határozatáról a gyűlés az egyházmegye minden tagját azzal a kérelemmel értesíti hogy a megejtendő püspökkválasztás során szavazatát Harsányi Pál esperesre adja le.

A közhangulat után itélve, Harsányi Pálnak, — (akit községünkhöz, honnan papi karriéréje kiindult, érzelmi szálak is fűznek) — a püspöki méltóságra való megválasztása majdnem bizonyosra vehető.

A gyomai ref. egyházközség méltán lehet büszke az illusztris jelöltre, akinek megválasztása szívügye is immár, — s ha döntés az ő javára történik, szívvél-lélekkel bizonyos, hogy az őszinteség fog súlyt adni annak a boldog felkiáltásnak, mely hívei ajkára tör, — egyhangulag kiáltván, hogy:

vivat Harsányi Pál...!

(H. E.)

fel ennek megtekintésére.

Ez a kedvezmény f. hó 29-én éjfélkor lép életbe, s október 14-én éjfélikor jár le.

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt a Turul Szövetség propaganda-irodája: Budapest IV. Petőfi Sándor utca 9. Telefon 189-360 és 189-075.

Néhány szó az Olimpiászról

Most, hogy lecsendesedtek azok a hullámok, melyeket Magyarországon derék atlétáink a berlini olimpiai versenyeken való dicsőséges szereplése vert fel, érdekesnek tartottuk beszélgetést folytatni valakivel, aki ezeknek az olimpiai versenyeknek szemtanuja volt, s aki ezekre a versenyekre községünkből: Gyomáról utazott ki, hogy az ő ott szerzett impressióit, élményeit meghallgatva, azokat olvasóinkkal is megismertessük.

Felkerestük e célból báró Maasburg Kornél tb. szolgabíró, ki szabadság-idejének egy részét használta fel arra, hogy ezeken az ünnepségeken részt vegyen, s tanuja legyen azoknak a szép, nemes küzdelmeknek, melyeket a világ legjobb atlétái, versenyzői, egymással három héten át vívtak.

Báró Maasburg Kornél előadását — neki engedvén át most a szót — a következőkben adjuk:

— Sajnos, a rendelkezésemre álló idő csekélysége miatt, mindössze tíz napom volt, amit a versenyek megtekintésére fordíthattam, s így sem a megnyitó, sem pedig a bezáró ünnepségeken nem vehettem részt. Bármennyire is sajnálom ezeknek elmulasztását, egy csekély képzelőtehetséggel magam előtt tudom látni azt a képet, amit ezek nyújthattak. Azok a gigászi méretek, s azok a modern, egyszerűségükben is impozáns vonalak, amelyekkel a berlini stadion épült, a rendezés hibátlanlansága, tökéletessége, oly lenyűgöző, feledhetetlen hatással volt a szemlélőre, hogy ezt a hatást jobban felfokozni a leglelkesebb diszünnpesség lát-

A „MAGYAR NÉP HETE”

Amint erről már megemlékeztünk, most, október 2-án nyílik meg Budapesten, a Turul Szövetség kiállítása, a Magyar Nép Hete.

A kiállítás központjában a magyar nép, — mint őstermelő — áll, de számottevő szerep jut a magyar iparnak és kereskedelemnek is...

A siker érdekében az országos előkészítő bizottság dr. Végváry József orszgy. képviselő és dr. Dérczy Ferenczel az élén, fáradozatlanul dolgozik, s hogy ezt a kiállítást minél hozzáférhetőbbé tegye, keresztülvitte a Máv.-nál, hogy a látogatók 50 százalékos utazási kedvezménnyel utazhassanak

ványa is már csak kis mértékben tudta volna. Ambár az ünneplésből, a német lelkesedésből és tegyelmezettségéből így is eleget láttam. A III. Birodalom vezére: Hitler, rendszeres látogatója volt a versenyeknek, melyek lefolyását a látható legnagyobb érdeklődéssel figyelte. Azokat az ünnepléseket, melyeket ezen látogatásai alkalmával a spontán lelkesedés rendezett, elfeledni nem, megérteni pedig csak akkor lehet, ha az ember — mint most pár ízben magam is, — közvetlen közelből figyelheti Európának ezen egyik legmarkánsabb egyéniségét.

Valami hihetetlen suggestív erő az, ami tekintetéből, de egész lényéből kisugárzik, s ami rabjává teszi a vele szemben állót. És ez alól a varázsa alól kitérni, senkinek sem lehet. Volt alkalmam megfigyelhetni, hogy pl. az olasz trónörökös: Umberto, s a bolgár király: Boris is, de az összes diplomaták, kik környezetében voltak, mily őszinte csodálattal, reverenciával néztek fel arra az emberre, aki a világháboruban résztvevő szakaszvezetőből egy nagyhatalom, egy 60 milliós nemzet vezérévé küzdötte fel magát.

Azonban térjünk csak vissza a versenyekre, a rendezésre, hangulatra stb.

Több ízben hallottam oly megjegyzéseket, mintha Magyarország bajnokaival szemben — német részről — ellenszenv nyilvánult volna meg. Ez tévedés. Ily kijelentést csak elfogultán lehetett tenni. Tény, hogy a vízipóló mérkőzés mely a magyar és német csapat között döntetlenül végződött, elkeserítette Germániát, s talán — ha sportszerűtlen is ez — neheztelt érte a magyar csapatra, mely nem engedte át neki a bajnokságot, — de ez az emberileg érthető megnyilvánulása a hangulatnak, eltörpült a mellett az őszinte, ujjongó kitörés mellett, amellyel pl. Csik Ferencnek győzelmét is fogadta, akinek eredményes formája és kitartása nem engedte, hogy az olimpiai babérkoszorút a japán favorit fejére tegyék,

Ez volt egyébként a legszebb, a legizgalmasabb verseny, amit a sok között láttam. A japán uszók — s ezt érdekes volt megfigyelni — nem Csiktől, hanem az amerikai Ficktől, s a német Fischertől tartottak inkább. Már a starthelyekre is úgy állottak fel, hogy a két japán verseny közben szemeltarthassa a két esélyesnek gondolt riválist. Csik Feri a szélen uszott, s áttekinthette az egész mezőnyt. Az első 50 méteren a fordulóban mind a hét uszó

szinte egy pillanatban ért el. A fordulóban Csik derékgig kiemelkedett a vízből, s eltolva magát, valami hihetetlen finisbe kezdett és — győzött! Gyönyörű, tiszta győzelem volt. Ekkor ugyan, — nem tagadom, — gondoltam arra, hogy ha a japán nem Ficket vagy Fischert, hanem Csiket tartotta volna szemmel, talán-talán kedvezőtlenebb lett volna az eredmény, s épen ezért a budapesti reváns-mérkőzés győztesét a japán „csodaszó”-ban gondoltam. Természetes, hogy Csik megismélt győzelmében bennem is kétszeres örömet keltett, mert bebizonyította ezzel, hogy a berlini győzelmé — reális volt.

Ehez hasonló élmény talán csak az amerikai négernek: Owens-nek szereplése volt. Amit ez az atléta a 100 és 200 méteres síkfutásban produkált, az előtt csak bámulattal álltak a nézők. És dacára ennek a győzelemnek, a jövő bajnokát, a futásban, én a finnekben látom, akik céltudatosan követik Nurmi iskoláját, s szerény megítélésem szerint a tokiói olimpiászon már újból a finn futók fogják elvinni a pálmát...

Rendezés, szervezés, — minden, de minden — tökéletes volt. És valahogy azt hiszem, hogy azt tulszárnyalni, amit ezzel a rendezéssel a III. Birodalom nyújtott — nem — legfeljebb csak megközelíteni lehet...

Természetes, hogy még nagyon sokat lehetne, s tudnék beszélni, azonban ha erre idő lenne is, — hely nem igen akad, hiszen két-háromszor is tele írhatnánk mind a hat oldalt, s mégsem tudnám mindazt elmondani, ami megkapott, s magával ragadott.

Ezek után most már más tere terelődött át diskurzusunk. Gazdasági kérdésekre, — de mert ezek valahogy szorosan függenek össze a politikával is, — diskurzusunk további részéről — bármily érdekteszítő volt is ez, — hallgatunk...

Megköszönve báró Maasburg Kornél-nak az érdekes előadást, elköszöntünk, s mint jómagunk, úgy valószínűleg ő is azon gondolkodott el, hogy vajjon mi, magyarok, mikor rendezzük meg Pesten ezeket a pompás olimpiai játékokat...? H. E.

Van-e már életbiztosítása?

TURUL—MOBIRT

Életbiztosító Társaság.

Sziveskedjék érdeklődni

Bodon Lajosnál.

Kazinczy ut 10 sz.

RIMES PANOPTIKUM

Dr. Kató József emlékének ajánlva, ácsolta:
H. E.

Miről a múltban is zengelt már a koboz,
De ami nekem most nem kis gondot okoz,
Kísded községünkről pengetem e dalom,
Amelyben nagyjait csokorba foglalom.
Csak, — mint vannak tikkrök, mikbe ha benézünk
Savanyu mosolyra fanyalodik képiünk.
Mert bár jómagunkat mutatja e fránya
Torzító tikörkép minden hajlatába,
Bár magunkat látjuk — mondom — e torzképen,
De kissé elnyujtva, harántan, vagy srégen, —
Olyan lesz e dal is, amit most elzengek,
És amibe ezzel máris belekezek:

Még pedig sorrendben. S vagyok máris — gondban,
Nem ismerem ki még magam a rangsorban.
Am rangban úgy vélem, épen nem hiányos,
Aki e kis helyen — méltán — méltóságos.
Percsősz fiskálisok jóakaró atyja,
S bár az igazságot közöttük kutatja,
A modora mégis elbűvölő mákony,
Ez az elnök urunk: Aladár de Záhony...

Közigazgatásunk legfőbb helyi öre,
Ki nélkül a járás, állna fejtetőre.
S noha díszes székén szilárdan még nem ül,
Neve nem cseng ma már egész idegenül,
Amely Gyomáéval — hisszük — összeforr tán
Hisz' ezt játszva ért majd el doktor Sorbán.
Mert, — mire e sorok napvilágot látnak,
Őt nevezhetjük már — főszolgabiráknak.

Most a községházán nézzünk kissé végig,
Ahol ügyes-bajos dolgaink intézik.
Kinek ügybuzgalma mindenkinek tetsző
Páncél Emil ur ez, a kedves főjegyző.
Ha a képviselő-tanács úgy határoz,
Hogy kövezni vón' jó, mert a község sáros,
Akkor a dumába gépfegyverrel lövet,
S kiutat — Farkasnak — kilenc kila követ...

Míg ő gondoskodik minden földi jórai,
A sok nyílegyenes, s görbe pótadórul
Addig hívó lelked, melyre ez nem káros
Istópolja híven, Csernay plédünos.
Bár magam sem értem, erre hogy ér rája:
Sanyolult terveken számol cenzúza,
S csakis azért olvas hátul az újságban,
Hogy otthonos legyen, a közigazdaságban...

De hogy lelked gyorsan a mennyekbe érjen,
Ha valami kórság előtalál épen,
Itt az utasítás: vigyázz a sorrendre:
Első utad legyen: doktor Vincze Endre.
Recepijét azután bölcs egyszerűségből
Bíró Benedeknél tegye ki a kezűl.
S már bucsuzz is gyorsan, sóhajts egy utolsó,
Medicina nélkül kapod a — koporsót...

Persze ez csak tréfa, elő tikán fordul,
sz' Mátay urnak is hol cseppen, hol csordul,
Ki nagy buzgalommal gyárt kenőcsöt s pépet,
S készít ricinusból — elmés pokolgépet...
Benn a recepteket cérnaszálla fűzi,
Kinn a határban meg a vadakat űzi,
S mint igaz Nimródot, büszkévé teszi őt,
Hogy bár nyulat tikán, bakot még sohse lött...

Ami az ingyencnek a lazac, s kaviár,
Az a társaságnak most, — doktor Haviár.
Egyéniségének kimagasló éke
Utól nem érhető nagy közvetlensége...
Híve a keresztnek, ha horog van rajta,
S a hitleri ritust szigoruan betartva,
Hogy elég erővel végezhesse d'ogát...
Bevág fölöstökre másfél — zsinagógát...

Kinek páciense esorád, méné, gulya,
Állatorvos urunk: tudós Komár Gyula,
Funkciója fontos, tudása hatalmas,
Bélyegje nélkül nincs snicli az asztalon.
Csak kár, hogy az árak nem szabja meg nekik,
Mert e kérdés vitlan most agyamon végig,
Hogy ha a marháért másfél pengőt kérnek
Aki megfizeti, vajjon mennyit ér meg...?

Most látom: e versben, van egy szörnyű hiba,
Hátraszorult benne kissé a Papp Zsiga,
Kü pedig tudása tol mindig az éire,
S úgy halad utján, hogy — sohse tekini félre.
Szobrot, butort farag, képeket fest, szépét,
És nem vág semmihez tudálékos képet,
Am mibe belefog, azt végre is hajtja,
Talpig ember! s magyar, — minden gondolatja...

Boltot vezet, szeszt főz, sört már nagyban árul
Derülisen pislog rád az — uborkafáru,
Ki földi javakban immár nem hiányos
A bős szövetkező — azaz: Kovács János.
S mert a népszerűség sohsem volt kenyere
Mint szenteké hajlik — befelé — tenyere
S míg újabb terveket forgat a fejében
Aranyá válik a — sár is a kezében.

Kávéház és kocsmá mindég hű vendége
Kinek a bor — Gyomán — nem tudom elég-e?
Mert nincs olyan quantum, mit torka ne győzve,
Nem is lesz e téren sohase legyőzve.
Akinék az utcán balkezére lépnek,
Aki lefeküdni éjfél után térnek,
Aki hazafelé már — négykézláb mászik, —
— Iksz az egyik neve — ipszilon a másik.

A gavallérságnak megtestesítője
Melyből akár órát is vehetünk tőle
Mindig főszereplő — a gáláns ügyekben,
S megcsúszlan a szeme, ha egy szoknya lebben.
S-hogy följebb is szökjék hőmérséke foka
Mindig elég hozzá egy pár karcsú — boka
S evvel tudja élet még szebbé csinálni,
Gyoma Don Johannja — a Stefán — Iványi.

Sorban talán hátul, de nem hátsó helyen,
Hangom most lírai légyságra stimmelem,
S még a tollamat is rózsavízbe mártom,
Mikor neved trom: uram Wagner Márton.
Aki e kis lapot megadod im nekünk,
S akít most szerényen csupán arra kérünk,
Hogy ha e vers nyomán földindulás támad,
És hát tartani kell, — Te tartsd majd a hátad...

(Folytassuk ???)

Kertészeti kiállítás és gyümölcsbemutató Gyomán

Békésvármegye törvényhatósága dr. vitéz Márky Bárna alispán elnöklete alatt, s a Békésvármegyei Kertészeti Egyesület közreműködésével, Gyomán, az Erzsébet-ligeiben, október 3—5.-én

vármegyei kertészeti kiállítást és gyümölcsbemutatót rendez.

A megnyitásra, — amely ünnepélyes keretek között okt. 3.-án, szombaton délelőtt 11 órakor lesz, — a meghívókat már szélküldték.

Szívesen reméljük a legnagyobb sikert, s hisszük, hogy

ennek előmozdítása érdekében úgy a község vezetősége, mint a nagyközönség is eredményesen fog közreműködni. —

A helybeli gyümölcsstermesztők Egyesületének vezetősége ezúton is értesíti a község érdeklődő lakosságát, hogy a vármegyei kertészeti Egyesület f. év október 3.—5.-ig az Erzsébetligeti pavillonban megtartja vármegyei gyümölcskiállítását. A rendezőbizottság f. hó 29.-én jön le Gyomára a kiállítandó anyag összegyűjtésére, s elrendezésére. Jelentkezéseket még elfogad Kató Lajos községi jegyző és vitéz Pajor Gyula

(Foto Meiro)

Archöre üde szépsé-
gét könnyen megőrizheti,
ha követi példámat. Én Lux Toilet Soap-
pal ápolom, használja Ön is!

mondja MYRNA LOY

LUX TOILET SOAP

HOLLYWOOD SZÉPSÉG SZAPPANA

KAPHATÓ MINDENÜTT. * ÁRA 40 FILLÉR

gazd. isk. igazgató. A kiállítással kapcsolatban október 4.-én egy legközelebb megállapítandó helyen és időben szakelőadás is fog tartatni a gyümölcsösök műtrágyázásáról. Szilvaaszalást az egyesület — remélhetőleg már a jövő hét elején megkezdí a gazdasági népiskola gyakorlóterületén. Az aszalásra szánt szilva mennyiségét szintén Kató Lajos közs. jegyző és vitéz Pajor Gyula gazd. isk. igazgatónál kell be-

jelenteni, mert az aszalás a bejelentés sorrendjében fog történni. Egy métermázsas nyers szilvát előreláthatólag 4 (Négy) pengőért aszalunk, minden költség az egyesületé. Egyszerre 600 kgr. szilvát lehet a kemencébe rakni, mely 24 óra alatt kész is lesz. Az előrehaladott időre való tekintettel is sok szilvát meg tudunk még aszalni, azért a meglevő szilvánkat tartjuk meg el erre a pár napra.

ESZTERGOMI LEVÉL

(Fári legenda 2)

Fári a boldogságtól, mint a rózsabimbó fészése első napján, kimerülten fáradtan hajtotta fejét habfehér párnájára s álmában úgy látta, hogy a daliás pásztorfiu integet felé, hívja őt. A furulya hangok betükké, szavakká váltak s egy ismeretlen gyönyörű mese kezdett szövődni lelkének érintetlen tehérségében.

Másnap — ha későbbben is — atyjának keltegető csókjaitól üdén, szokatlan vidámsággal ébredt. Mondani sem kell, hogy Fári boldogsága, visszatért nyugalma atyját, aki már-már súlyosan aggódott és nehéz gondokkal küzdött Fári kedély és egészségi állapota miatt, felette megnyugtatta s engedékeny tette. Az őrzésére bizott frájo-
kat, öröket visszarendelte Fári

személyes szolgálatából. Az éjféli fehér kaland tehát önkéntelenül is kitűnő és láthatatlan segítő társává szegődött Fárinak fiatal, ártatlan szívében tornyosuló ismeretlen, súlyos problémáinak megoldásában.

Rügyfakasztó, bimbónyitogató májusi eső volt szüzi gyermekszívének a májusi hold fényének, az orgona illatának s a furulya dallamának feledhetetlen együttese. Megnyílt előtte az élet rejtélye. Kezdte megérteni az életet, a rendeltetést, atyját s kezdte érdekelni minden. Le-
küzdhetetlen vágyat érzett, hogy az éjféli szerenád és a valóság között az összekötő utat keresse, — mert bármennyire is elvitathatatlanak és megtörténtnek hitte azt, mégis a boldogságnak a furulyaszó

által szívében kiváltott szokatlan gyönyörűsége néha-néha télovázóvá tette, meg-meg-ingatta hitében és meggyőződésében és voltak, megújultak a keserű pillanatok, amikor az jutott eszébe, hogy talán minden: a hold, a fülemile, a furulyaszó és a pásztor csak pusztá, szívével játszó álom volt. —

Ilyen szorongó, boldog és lehangoló érzések között hol vidáman, hol elmerengve végezte napi sétáját a vár kertjében és udvarában. Virágait nagyobb melegséggel, soha nem érzett szeretettel tisztogatta, locsolgatta, igazgatta s madárkált, kedvenc őzikéit, fürgé mókuskáit bőkezűen tartotta, táplálta. — Tuláradó boldogsága utat, csatornát keresett, ahol zavartalanul elfolyhasson, szétterülhessen. Közben merengő tekintete mind sűrűbben kereste kutatta a völgykallan — az éjfél tünderálom színhelye felé néző meredek sziklafalakat, ahová soha nem engedték, visszatartották azzal, hogy ott olyan mérhetetlen szakadék, mélység van, melyben csak elpusztulni, de onnan visszatérni nem lehet. —

Ha sejtette, — tudta volna Fári, hogy ez nemcsak ebben az értelemben igaz! De ő ennek éppen az ellenkezőjét vélte, látta ma éjjel ott lent a völgyben. Ő ott az életet, a boldogságot látta. Amíg bátor-talanul ilyen érzések között ide-oda imbolyogva sétált, észre sem vette, hogy a meredek sziklafal egyik rejtettebb, alacsonyabb déli fokán áll s csak akkor rezzent fel, amikor a várkapu hatalmas dörrenéssel becsapódott. Megrémült, de nyomban meg is nyugodott, mert eszébe jutott, hogy atyja közölte vele, miszerint a mai napot a várkastélytól távol, uradalmában vadászattal tölti. Amikor minden elcsendesült, még mindig félénken, de már bátrabban kiegyenesedve kereste hálótermének ablakát s azután ösztönösen kiáltta a völgyben lent az irányt, hol az éjfél pásztor kunyhót fedezheti. —

A ragyogó napsütésben szikrázó fehér ruhájában mozdulatlan fehér márvány szoborként állott ott sokáig és szeméhez emelt karral nézett, vágyódva kutatott s figyelmesen hallgatott. Egyszer csak kitörő öröm rázta fel mozdulatlanságából s kezében levő seiyem kendővel boldog mosollyal intgetve mutatott és kissé felkiáltott nagy boldogan. —

— Megvan! Ott, a domb tetején, ott van! Megszéppent önkéntelen indulatkötőresein s hirtelen bánat is öntötte el szívét, mert a messze elterülő, lankás, csalitos mezőkön, domboldalakon sehol nem látta a

A gyomai szabóiparosok árszabálya

A szabómesterek helyi csoportja hozza a közönség szíves tudomására, hogy az általános drágulás és a munkabér minimálás dacára csak a régi árakon, — de most már annak pontos betartása mellett állanak a közönség szíves rendelkezésére.

Á R A K:

I. o. zakó öltöny fazondija	—	—	—	22	—	P.
II. o. " " "	—	—	—	20	—	"
mellény nélkül 20 százalékkal kevesebb.						
Hosszú téli kabát és felöltő	—	—	—	20	—	22
Mikádó télikabát	—	—	—	16	—	"
Vászon zakó öltöny	—	—	—	14	—	"
mellényvel 20 százalékkal több.						
Fiú ruhák 6—12 évig	—	—	—	8	—	10
Fiú felöltő egy az öltönnyel						
Fiú ruhák 12—15 évig	—	—	—	12	—	14
Külön nadrág szövetből	—	—	—	5	—	"
Szalón öltöny 50 százalékkal több.						
Fordítás 20 százalékkal több.						
Vasalás 1.50. Tisztítással	—	—	—	2	—	2.50
Mosott szövetruha vasalás	—	—	—	2	—	"
Előírásos diák ruha 12 évig	—	—	—	10	—	12
Becska kabát	—	—	—	25	—	"
Kosztüm aljak	—	—	—	14	—	20
Felöltő és télikabát	—	—	—	16	—	"

daliás pásztort, a nyáját s nem hallotta a méla furulyaszót. Reitenetes csalódás öntötte el szívét, mert azt hitte, hogy meglátja az éjjeli szerenádnőjét. — De egyben vigasztalódni is igyekezett abban a tudatban, hogy hiszen és ez csak természetes, a pásztor csak éjjel keresi fel kunyhóját. — Megnyugodva összeszedetten távolodott el a szikla fokáról annál is inkább, mert a várharang ebédhez hívta. — Reggeli jókedve visszatért, mert úgy érezte, hogy gazdag eredményhez jutott a valóság terén eddigi tévovázó, álomszerű élményeihez képest.

A délutánt egyre növekvő vidámsággal és nyugalommal töltötte, csak az okozott néha gondot szíve mélyén, ha arra gondolt, hogy a következő éjjeleken meg fog-e ismétlődni, amit az elmúlt éjjel tapasztalt, átélt. — Valami azt sugta neki, hogy igen, meg fog újból és újból, sokszor ismétlődni. Ez a titkos, biztos érzet uralta akkor is, amikor atyja a vadászatról hazaérkezett s aki boldog volt, amikor szépséges leánykájától, cselédeitől csak meglepedést hallott.

Fári tünderkéje igazat sugott neki, mert ez a májusi éjszaka eljött újból és újból, a fülemile dalolt s a furulya mélabus hangja felhangzott Vaskapu komor csendjében még sokszor, igen sokszor... s Fári naponta kiállott a sziklafal fokára...

A 21 éves Gyuri többedmagával juhászbojtár volt, atyja pedig számadó a vaskapu váruradalomban. Apáiktól örököelve a foglalkozást, csendes

legeltették a rájuk bízott nyájukat a dominium lankás-dombos mezőin s estként ha a nyájak pihenni tértek, pásztor tűz mellett nézték a csillagos eget s haligatták a regéket, újságokat az öreg számadó beszédes ajkáról. Mert az öreg eleven újság is volt. Hetenként fentjárt Vaskapun s el-elmondogatta, amit ott látott, tapasztalt a várururól, a szépséges Fáriról, annak szomorú rabságáról, stb. Gyuri mindezeket mohón hallgatta és fiatal, fogékony szívében végtelen részvétellel volt a rab várkisasszony iránt. Nem tudta megérteni a várurur önző, kegyetlen apai szeretetét. Naiv lelkében rettenetes felháborodásra gerjedt, amikor napról-napra szerte a vidéken hallotta azokat a furcsaságokat, kegyetlen bánásmódot, melyekben a tünderi szépség hírében álló várkisasszonynak része van. Az együgyű ártatlanság, az öröklött egyszerű nemes becsületesség, mely a szabad ég alatt tanyázó pásztor szíveket szokta lakni, tudja csak azt megmagyarázni, hogy Gyuri szívében-lelkében eltöklelte, hogy a rab várkisasszony sorsán segíteni, enyhíteni fog s módját fogja ejteni, hogy rabságából kiszabadítsa. Szíve rejtett szándékát senkinek el nem árulta, de rendíthetetlenül hitte, hogy meg fogja valószínűsíthetetlennek látszó, merész terveit. Becsületes munkával, szorgalommal, igyekezettel úgy tudta intézni sorsát, hogy rábízta annak a nagy nyájnak legeltetését, amelynek helye a várkastély sziklafala

Az öröm a biztos siker fő lött, hogy a kalács és a sütemények sikerülnek, lelkesítenek minden háztasszonyt. A

Dr. OETKER-féle sűtőpori és vanillincukroi

Éppen ezért nagyon megbecsülik a háztasszonyok, mert tudják, hogy ezek a készítőmunkák biztosítják a sikert

A Dr. Oetker-féle sűtőpor a tésztaikat könnyűvé és emésztetővé teszi, míg a Dr. Oetker-féle vanillincukor a tésztaiknak fűszeres vanilliazt ad

Mindkét készítmény millioszor bevált recepteket ismeret. Ára levelenként 12 fillér

alatt terült el. Kunyhóját, nyája karámját egy domb tetején úgy állította fel, hogy a várkastélyt, a sziklabércet jól és mindig láthassa. Napi legeltetése közben bőven jutott ideje arra, hogy a terepet alaposan kikémlelje. Ujra, meg újra keresztül-kasul járta a bokros, csalitos meredek sziklás hegyoldalt s fokozatosan építette ki azokat az ösvényeket, melyeken a kecskének oly biztonságosan járnak-kelenek, hogy zöld lombhoz jussanak. Észrevétlenül, hosszú hónapokig tartó küzdelmes, életveszélyes, de kitartó munka után egyszer csak fent találta magát Gyuri közvetlen a sziklafok alatt egy galagonyásban, honnan csak néhány ugrás és fent van a várudvarban.

Első naiv nekihevülésében azt vélte, hogy egyszer csak elrabolja a szépséges Fárit. Ám amikor meggondolta, hogy ezzel csak elronthatja szilárd elhatározásának keresztülvitelét, letett szándékáról. Belátta, hogy terve csak kettőjük közös megegyezésével járhat sikerrel. Igen ám, de hogy jön ő ahoz a szerencséhez, hogy nemes szándékát Fárral tudassa? Megdőbbent a feltornyosuló nehézségek tudatának súlya alatti s volt pillanat, amikor keserűen lemosolyogta önmagát s együgyű terveit. De amikor keserves fáradásaira gondolt, melyek árán a sziklák bérceihez jutott, újra és újra meg erősödött elhatározása és nem birt magával, amikor atyjától egyik este Fári sorvadását, betegségét hallotta. Visszatért önbizalma s kereste a lehetőséget, hogy szíve fájdalmát, részvételt és eltöklelt szándékát a várkisasszonnyal közölje. Ez azonban nehezebb volt, mint a sziklák tördelése és felhurcolása a meredek sziklafalra. Irni, levelezni nem tudott. Gondolt

arra is, hogy segítőtársakat szerez, hogy atyját beavatja titkába, de abban a pillanatban el is ejtette ezeket a terveket, mert ezzel elhatározásának, nagy hősi tettének értékét látta semmivé válni s mert az ily uton-módon való megszabadítás Fárinak talán nem is tetszene és őt a rablólovagok sorába állítja. Mindenképpen önmagába akarta zárni titkát s ha kell, kész lesz inkább belepusztulni.

Amint így bánatos kétségek közt ódöngött, észrevette, hogy furulyáját mind gyakrabban veszi elő s különösen olyankor, amikor szíve nagyon, de nagyon fáj. Rájött így arra, hogy a szívhez csak a szív ütökzatos hurjain, rezgésein át lehet eljutni. S elkezdett esténként holdvilágos éjjelenként, mikor a felséges csend mindenütt leszáll, málabusan furulyázni. Szinte akarta, hogy a furulya hangja Vaskapura felszálljon — és talán hitte is — s hogy szívének bánatos, de igaz érzéseit notáin keresztül megérzi a rab várkisasszony.

És nem is csalódott. Meg is érezte Fári azon a májusi éjjelen. Gyurinak voltak segítőtársai, kikről nem is sejtett, de akik minden tavaszváró szív kapujában ott állanak:

A május, a hold, a csillagok, a fülemile, az orgona és a gyöngyvirág...

És látta Farit a vakító déli napfényben kendőt lobogtatni...

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszer-tár tart szolgálatot.

A ref. egyh. gondnokság. Amint lapzártakor értesülünk, a Bártári Antal elhalálásával megüresedett egyházgondnoki tisztséget majd csak a jövő év januárjában töltik be. Addig pedig ezen teendő ellátásával — mint legidősebb presbiter: — Kiss Imre bízott meg.

Halálozás. Dr. Schweiger Lászlóné sz. kiscfaludi Kisfaludy Alice szeptember 22-én Budapesten elhunyt. Temetése 24-én volt, a Kerepesi út melletti temető halottasházában, melyen Dévaványáról és Gyomáról is többen vettek részt az elhunyt tisztelői és barátai közül.

Az Országos Névmagyarosító Társaság új címe: Budapest, VII., Rózsa ucca 40/a. (Király ucca mellett) Telefon: 1-384-14.

Csodákat tud művelni a reménység! Aki szépet és jót vár az élettől, keresse a reménységet, hajszolja a szerencsét! Egy elszalasztott pillanatot nem pótolhat semmi. Október 17-én kezdődik az új nagyszerűen megjavított osztálysorsjáték. Már egy sorsjeggyel szerencsés esetben 700.000 pengő nyerhető. Jutalom 400.000 P., főnyeremény 300.000 P. azonkívül 100.000, 70.000, 55.000, 50.000, 45.000, 40.000, 35.000, 25.000 pengő. 21 drb. 20.000 P. 32 drb. 10.000 P. stb. stb. Nyerési esélyek tekintetében az összes sorsjátékok élén áll. Ezen körülményben és a feltétlen megbízhatóságában leli magyarázatát ezen méltán népszerű intézmény napról-napra fokozódó közkedveltsége. A sorsjegyek ára: egész 28, fél 14, negyed 7, nyolcad 3.50 pengő az összes főárusítóknál.

Felhívom az 1896-ban Gyomáról és Endrődről bevonult bajtársakat a f. évi október hó 10-én este 7 órakor, vacsorával egybekötött bajtársi találkozóra. Résztvenni óhajtók szándékukat legkésőbb október 5-ig jelentsék be Gaál esküdtnél vagy Nyitrai Lászlónál Tompa u. 25

Hollywood-ban, a filmvilágban, csakis az a nő boldogulhat és emelkedhetik a híres sztárok közé, aki nemcsak szépségével, hanem teste ápoltságának vonzerejével is hatni képes. A helyes testápolás előfeltétele a megfelelő pipereszappan kiválasztása. Ez az oka annak, hogy 10 világhírű gyógyó filmszínésznő közül 9 állandóan Lux Toilet Soap-ot használ. Hollywood véleménye megalapozta a Lux Toilet Soap világsikerét, mit legjobban bizonyít, hogy mind az öt világrészben sok millió ember mindennapi mosdó- és fürdősappja a Lux Toilet Soap

Frontharcos bajtársak! Figyelem! A folyó évi október 11-én Budapesten megtartandó VIII. országos frontharcos találkozóra Gyomáról filléres gyors indul. A filléres gyorsal nemcsak a bajtársak hanem hozzátartozóik is jöhetnek. A filléres gyors jegyeinek ára személynként 4 pengő 50 fillér, mely oda-vissza utazásra szól. A jegy ára f. évi október hó 1-ig a községháza 4 számú irodájában okvetlenül befizetendő, tekintve, hogy a pénz a békéscsabai IBUSZ-hoz is előre fizetendő, Pontos indulásról lapunk, valamint publikáció útján értesüléssel leszünk. Szervező tisz. t.

Háztartási és gazdasági számvetési tanfolyam. Az eddig jelentkezett hallgatók létszáma megengedi, hogy a helybeli községi gazdasági népiskola rendezésében a f. télen meglehessen kezdeni nők részére a háztartási-, férfiak részére a gazdasági-számvetési tanfolyamot. Bővebb felvilágosítást ad és a jelentkezéseket felveszi vitéz Pajor Gyula gazd. isk. igazgató, Bíró Teréz és Feddi Jolán gazdasági szaktanítónők.

A budapesti frontharcos találkozó elhalasztása. Miként már előző hirdásunkban közöltük a budapesti VIII. országos frontharcos találkozó nem f. évi október hó 3-4-én hanem október hó 10-11-én, tehát egy héttel később lesz megtartva. A elhalasztás az Orsz. Kat. Nagygyűlésre való tekintettel történt. Gyomáról a találkozóra filléres gyors megy. Bajtársak! mentől többen menjünk fel és legyünk ott.

Megriadt egy kordésló a piacon. A szerdai piacon 11 óra előtt a Csabavezér utcában Szabó Bálint endrődi lakos kordéjának egyik kereke eltört, amitől a ló megriadt. Az asszony és a gyermek kiborultak a kordéból, a ló az egykerékű kordéval kivágtatott a piacra, a Horthy Miklós ut irányába. A piacon álló emberek borzadva nézték a megvadult ló vágatását: mi lesz ennek a vége? A benzinkut előtt a kordé nekivágódott egy kukoricával megrakott szekérnek, annak eltörte a tengelyét és felfordította. Szerencsére elszakadt a ló-mindkét istrágja, de már a kordé nélkül futó ló nem csinált kárt és azt sikerült hamarosan el is fogni.

Porhanyó kiflik. Hozzávalók: 25 deka liszt, fél csomag dr. OETKER-féle sütőpor, 10 deka cukor, 1 csomag OETKER-féle vanillincukor, 2 kanál rum, 2-3 kanál tej, 12 deka vaj. A behintéshez örölt mogoró vagy kristálycukor. Elkészítése. A hozzávalókat jól eldolgozzuk, kis kifliket formálunk tojással bekenjük, mogoróval, vagy kristálycukorral beszórujuk, közepes tűznél kb. 25-30 percig sültjük. Ne nagyon barnára süssük.

Megmérgezték a szőlőtökeket. A tokaji borról, az aranyvártól változott szőlővesszők legendájáról és a megmérgezett szőlőtökekről pompás cikket közöl Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan cikket, riportot, rengeteg hasznos tanácsot és közel száz képet közöl a népszerű képeslap. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A Magy. Kir.
Osztálysorsjáték

játéktervét lényegesen
megjavították.

86.000 sorsjegy,
43.000 nyeremény.

Jutalom:

400.000 pengő.

Főnyeremény:

300.000 pengő

tehát szerencsés esetben

700.000 pengő

nyerhető egyetlen egy sorsjeggyel!

összes nyeremények összege:

9,520.000 pengő

és pedig

400.000

300.000

100.000

70.000

55.000

50.000

stb. stb. pengő.

Erősen szaporították a

20.000 pengő és a

10.000 pengő

középnyereményeket.

Az első 4 osztály

főnyereményeit az eddigieknek
majdnem a

duplájára emelték.

Húzás kezdődik

október 17-én.

Sorsjegyek a hivatalos
árakon:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
28	14	7	3 1/2
pengő	pengő	pengő	pengő

az összes főárusítóknál kaphatók!

Az Állami gépjaróművezető-képző (soffór) tanfolyam a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII., József-körút 6.) Október 5-én este fél 7 órakor nyílik meg. A beírás és felvételhez szükséges űrlapok kiadása naponta d. e. 10-12 óra között az igazgatósági irodában kaphatók.

**Korona hangos mozgó
Endrőd**

1936 szeptember 27-én vasárnap
fél 7 és fél 9 órakor

Garbó tüneményes alakítása!

A színes fátjól

Sommerset Mangham világhírű
regénye filmen.

Főszereplők:

Garbo, Herbert Marshall, George Brent, Warner Oland.

A világirodalom legszebb filmje és Garbo a legragyogóbb csillaga, aki a film alakításában önmagát is felülmulja.

**Nincs jobb mint a
szerelem**

vígjáték.

Hangos Magyar Világhíradó.
Rendes helyrak.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: VARGA PÁL

SPORT

Szeptember 27-i mérkőzések:

Gyomán: GySC—M. Törökves, Sárkadon: CASS—GyTK, Kondoroson: KTE—ETK, Békésszentadráson: Hunyadi—BISE, Mezőberényben: MTK—M. MÁV, Békésen: BTE—VSE.

Múlt vasárnapi eredmények:

M. Törökves—M. MÁV 4-2 (2-0), CASS—BTE 2-1 (0-1), TAC—BISE 7-0 (1-0)

Sport hírek

GyTK f. hó 21-én megtartott fegyelmi ülésén Kurcz József játékost a további szerepléstől egyszer és mindenkorra eltiltotta. A történetekkel az egyesület magát nem azonosítja. Erről a határozatáról az Alsó-vetséget is értesítette.

MLSZ ebben az évben ünnepli fennállásának 35 éves jubileumát. A szövetség ebből az alkalomból amnesztiában fogja részesíteni a súlyos ítéletekkel sújtott játékosokat és felszölytötte az illetékes egyesbírókat, hogy terjesszen erre vonatkozólag javaslatot a szövetség elé. A GySC-nek meg kellene ragadnia ezt az alkalmat a régen huzódó Matlak-ügy végleges rendezésére.

KTK—GyTK 3-1 (2-1)
vezette, Salgó.

KTE: Sindler—Muha I., Jánovszki—Vető, Várnagy, Gárdony—Tóth, Sárosi, Hajdu, Kolompár, Muha II.

GyTK: Krutek—Rozsnyai, Kurcz—Csikós, Vatai, Lakatos—Olajos, Csalah, Bartik, Barta, Bolehovszki.

Ha a mérkőzés simán folyik le, úgy az eredmény másképpen is alakulhatott volna. A történetekkel nem kívánunk foglalkozni, azzal nem azonosítjuk magunkat. A botrány okozó játékos elnyerni méltó büntetését.

Első féldőben a GyTK nem talál magára és így a KTE erősen szorongat. Néha-néha a gyomai csapat is összehoz egy akciót, aminek eredménye a 7-ik percben Bolehovszki beadásából Csalah szegszerzi a vezetést 0-1. A játék kezd eldurvulni, különösen a KTE van előnyben. A 25-ik percben erős védelmi hibából Kolompár kiegyenlítő 1-1. 34-percben Barta lövése hajszára ment mellé. Feltűnően sok a luft a GyTK támadásokban, aminek eredménye Kolompár újabb

gólya 2-1. 42-ik percben Tóth megrugja Olajost, amit Olajos szabálytalan stosszal viszonz, Ezért a bíró (tulszigorúan) Olajost állítja ki.

Szünet után a GyTK is magához tér és egymás után veszélyesen támad. A gyomai támadásokat a KTE durvasággal veri vissza amit a bíró tétlenül néz. A gyomai gólok a levegőben vannak. Minden percben várható a kiegyenlítő gól bevágása. 20-ik percben Hajdu nagy leszállásból gólt szerz. A megadott gól ellen a GyTK tiltakozik. Különösen Kurcz követeli a gól érvénytelenítését és ezzel kapcsolatosan inzultálja a bírót. A játékvezető ezért a mérkőzést lefújta.

A félbe szakadt mérkőzés sorsa bizonytalan. Erről az egyesbíró fog határozni.

VSE—GySC 5-0 (1-0)

A „kinai fallal“ körülsáncolt vésztői pályán, Havas elfogadható játékvezetése mellett, megérdemelt vereséget szenvedett a GySC erősen tartalékos csapata. Kezdesre, Szrenkányi—Fekete, Szántó—Kiss Ákos, Takács, Czifrák—Ugor, Kovács Benedek, Barta, Győri Pataki összetételben állottak fel s váratlanul fiatalos, friss támadásba vágnak. Pataki két szép lövése, Győri „ziccere“ és Barta lesre futása izgatja a szurkolók kedélyét. És ezzel mindennek vége... Szrenkányi kapuja előtt parázs helyzetek teremnek, érik a dugó! Összefutás, tülekedés, Barabás labdája rést talál s vérszegényen is bedöcög a hálóba 1-0! Barta hátra huzódik, elől nincs most számottevő ember, minden helyzetben ur a VSE halvesor, kedvire dobja támadásba csatársorát. Csak Szrenkányi hátr védése menti a becsületet. A második féldőre ám ez kevésnek bizonyul, annyira elemében az ellenfél csatársora. A GySC halvesor pedig teljesen felmondja a szolgálatot, a közvetlen védelem csak statisztál. Pósa, Soti, Nagy (2) növelik a gólok számát, mi meg csak letargikus csapkodással válaszolunk... Az első és súlyos vésztői vereség így végződött, — de így is érdemeljük!

Bírálatként csak a régi nótát fújhatjuk: a fiatalok nagyon fiatalok, az öregek pedig (Fekete kivételével) nagyon öregek. Szrenkányi a csapat legjobbja.

A gyomai kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság.
3443/1936. tkvi. sz.

Árverési hirdetmény-kivonat

Békésmegyei Kereskedelmi Bank r.t. végrehajthatónak, neh. dr. Debreceni Lajos (képv. dr. Padrah Kálmán ügyvéd ügygondnok által) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi. hatóság a végrehajtási árverést 930 P. tökekövetelése és jár. behajtása végett a gyomai kir. járásbírósg területén lévő Gyoma községben fekvő s a gyomai 414 sz. betétben A. I. 1-2, I. 1-3, sorsz. 2433 hrsz. 687 öf, 2433/1 hrsz. 150 öf, 2432/4 hrsz. 194, 2432/2 hrsz. 214 öf, 2434/2 hrsz. 447 öf területű, Beltelekben fekvő kert és lakháznak végrehajtást szenvedett nevének álló 1/3 részére 4197 P. 10 f., — ugyanezen betétben A. I. 4 sorsz. 2745 hrsz. 157 öf, területű Nemetzugi szántónak végrehajtást szenvedett nevének álló 1/3 részére 5 P. ugyanezen betétben A. I. 11. sorsz. 7012 hrsz. 2. b. 457 öf területű félhalmi szántónak végrehajtást szenvedett nevének álló 1/3 részére 91 P. 50 f., — ugyanezen betétben A. I. 12 sorsz. 132/12108 rész legelőterületének végrehajtást szenvedett nevének álló 1/3 részére 253 P. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1936. évi december hó 19 napján d. e. 9 órakor a tkvi. hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá eső ingatlanokat és pedig a Békésmegyei Kereskedelmi Bank r.t. végrehajtható érdekében a Beltelek ingatlant a kikiáltási ár felénél míg a többi ingatlanokat a kikiáltási ár 2/3-ánál, a csatlakozottak kimondott dr. Hinlederfelsz Jenő érdekében az egyes ingatlanokat 17090 P.-nél és a csatlakozottak kimondott dr. Hain Gyula érdekében 23904 P.-nél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42 §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes érték-papírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási áránál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Gyoma, 1936. évi augusztus hó 31 napján.

Záhonyi sk. kir. járásbírósg elnök.

A kiadmány hitelűl:

Láng
j.b. díjok.

A gyomai kir. járásbírósg mint teilekkönyvi hatóság.
3587/1936. tkvi. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Békésmegyei Kereskedelmi r.-t. végrehajthatónak Csuvar György (nős Szujó Máriaival) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a teilekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 292 P. tökekövetelés és járulékal behajtása végett a gyomai kir. járásbírósg területén lévő, Endröd községben

fekvő, s a endrödi 1469. sz. betétben A. I. 1-2 sorsz. 5586 hrsz. 1 hold 42 öf, 5587 hrsz. 12 öf területű, végrehajtást szenvedett nevének álló, Parajhegy dűlőben fekvő szántóra és házra 1661 P. 50 f. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1936. évi december hó 30 napján délelőtt 9 órakor Endröd község házában fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes érték-papírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908: XL. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási áránál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: XL. 25. §.).

Gyoma, 1936. évi szept. hó 5 napján.
Záhonyi s. k. kir. bíró.

A kiadmány hitelűl:
Láng j.b. díjok.

Publikáció

Dr. Timár Sándor épülő házában Endrödon kitűnő acélárkos üzlet-ajtó és két ugyanilyen kirakati-ajtó van eladó. 2-2

Szuperfoszfát műtrágya és Péti só Wagner Márton Fiai cégnél — bármilyen mennyiségben — eljegyvezhető és kapható.

Sebessy János Gróf Tisza István uton lévő háza eladó. Érdeklődni lehet a főüzletben. 6-4

Teiek pusztán termelt, szelektáron rostált bankuti vetőmag buza a HOMBÁR szövetkezet utján kapható. A csávázott buza 100 kg-ként 40 fillérral drágább.

5 db. prima hízó eladó. Érdeklődni lehet a Wagner fatelepen.

Ezerkétszáz kéve levelescsuka és tőrek eladó. Szilágyi Antal szabarmesternél. Trágyáért is adja.

Néhai dr. Debreceni Iván tanyájában f. hó 27-én d. u. 2 órakor gazdasági szerszámok és lovak lesznek elárverezve.

„Urindóthton Budapest, Szonyd-u. 23. ill. 19. Szeptembertől havi hatvan (nap három) pengő teljes, kitűnő ellátás. Diáklányoknak kedvezmény. 3-3

Keresek hasznóherbe 150-200 hold földet, 50-60 holdat megvételre, 20 hold feles dínyeföldet és 1 fertály keselős földet tanyáival, 25-30 hold földet a hidon túl.

Eladók kisebb-nagyobb házak a város minden részén 500 P-től 12 ezer pengőig, ugyancsak vannak eladásra bejelente 1-60 holdig tanyás és tanya nélküli földek készpénz és részlet fizetésre is.

Eladó 1 kisebb-pocskert, 1 holdas cfrakert, 30 hold keselős föld tanyával, 3000 m.-öl hantokert 1 nagy lánc cfrakert, 1 ház italmérségi engedéllyel és feherrel.

Érdeklődők forduljanak Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodájához, Gyoma, Horthy Miklós u. 2.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdávalat, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám: 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

LIBERÁLIS VAGY SZOCIÁLIS MAGYARORSZÁG

A Nemzeti Munkaközpont az elmúlt napokban Pécsen tartotta meg zászlóbontó nagygyűlését, amelynek átütő sikere, a megjelent munkástömegek hatalmas érdeklődése és a vezetők határozott és tartalmas célkitűzése jelentős, új állomásává tették ezt az ünnepséget annak az egyre határozottabban és egyre nagyvonalúbban kiépülő mozgalomnak, amely a napi politikán túl, világnézeti, gazdasági és társadalmi eszmék és eszközök útján kívánja a magyar munkásságot nemzeti alapra helyezni.

Az a nagyszabású ünnepi beszéd, amelyet vitéz Marton Béla, a Nemzeti Munkaközpont országos elnöke a nagygyűlésen elmondott, valóságos szellemi tartalmát és programját adta meg az új mozgalomnak. A gyakorlatban csődöt mondott marxista elvek követése helyett, — mondotta vitéz Marton Béla, amelyelyek mindig az egyes társadalmi osztályok szembeállítására törekedtek, a Nemzeti Munkaközpontba tömörült ipari munkásság új szellemében lép az ország színe elé és az eddigi elszigeteltség feladásával, önként kapcsolódik az országépítés nehéz munkájába. A magyar munkásság tudatában van annak, hogy a liberális Magyarország helyébe szociális Magyarországra van szükség, az ország dolgozó társadalmának boldogulása érdekében. Hogy ez elérhető legyen, a munkásságnak hatalmas nemzeti szervezetben kell tömörülnie. A munkaadók érdekképviseletei nagyrészt megvannak, szükséges, hogy a munkásságnak is meglegyen a komoly védelmet nyújtó érdekképviselete, amelyen keresztül elérheti azt, hogy a tőke és munka az új és igazságos gazdasági rendszerben egyenrangú értéket jelentessen.

A munkásság nem követi többé azokat a munkásvezéreket, akik évtizedeken kereszt-

Dr. Sorbán Jenő lett a gyomai járás főszolgabirája

Aljegyző- szolgabirákká dr. báró Maasburg Kornélt, dr. Berthóthy Gézá, Raskó Sándort, dr. Mihály Bélát és Terényi Pétert választották meg

Árvaszéki ülnöknek dr. Domokos Károlyt választotta meg a Törvényhatósági Bizottság

Jelentős napja volt a gyomai járásnak a szeptember 30-i törvényhatósági bizottsági gyűlés, mert ekkor töltötték be a dr. Pálka Pál nyugalomba vonulásával megürült gyomai járás főszolgabirói állását.

A vármegye minden községéből nagy számmal mentek be a törvényhatósági bizottság tagjai Gyulára. Már útközben a mezőberényi, köröstarcsai, békési, békéscsabai, valamint az orosházi járásbeliek és a sárrétiiek is mind-mind dr. Sorbán Jenő megválasztása mellett voltak és így még abban az esetben is nagy győzelmet aratott volna dr. Sorbán Jenő, ha más pályázó is lett volna. De mert egyedüli pályázó volt csak, így a megyegyűlés nagy tünte-

tése mellett egyhangulag választották meg

Sorbán Jenő tb. főszolgabirót

a gyomai járás főszolgabirójának.

A gyomai járás nagy várakozással tekint új főszolgabirója működése elé. Sok tennivaló van a járásban, de bizalommal várjuk dr. Sorbán főszolgabiró kezdeményezéseit és hisszük, a járásunk építő szándéku lakosai mind munkába állanak.

Ugyancsak egyhangú választással lett szolgabiró dr. báró Maasburg Kornél is, valamint dr. Berthóthy Géza, Raskó Sándor, dr. Mihály Béla és Terényi Péter. Árvaszéki ülnökké — szintén egyhangulag — dr. Domokos Károly főispáni titkárt választották meg.

tül marxista szellemben, állam és vallásellenes küzdelmekbe hajszolták a munkásságot és ezzel odavitték az országot, ahová Spanyolország most érkezett el. Az új szellemű magyar munkásság nem követheti többé azokat, akik az utcára vitték ki a tömegeket és ezzel a munkáskérdést rendészeti kérdésé fokozták le. Új alapon kell tehát szervezkednie a dolgozó társadalomnak, azon a nemzeti és keresztény alapon, amely állandóan szem előtt tartja a nemzet egyetemes érdekeit, mert tudja, hogy az egyes foglalkozási ágakból természetesen kifejlődött társadalmi osztályok csak a szerves nemzettest keretén belül találják meg boldogulásukat. A nemzeti alapon álló munkásság nem lehet tőkeellenes, nem lehet államellenes és nem lehet Isten-ellenes. Hasznos tag-

ja kell hogy legyen annak a nemzeti társadalomnak, amely megérti és átérzi, hogy a munkásnak munkája ellenében megélhetést és családjá boldogulására lehetőséget kell biztosítani. A Nemzeti Munkaközpont proletárok helyett polgárokat akar nevelni az országnak.

A munkásság a cél eléréséhez szükséges eszközöket azonban egyedül csak a törvényes biztosítékokban találhatja meg. A magyar munkásság anyagi, erkölcsi és szellemi javainak gyarapítására és védelmére a termelés rendjének, a munkásjóléti intézményeknek és intézkedéseknek törvényes eszközökkel való rendezését és biztosítását akarja elérni, a liberális gazdasági rendszer kinnövéseivel szemben. A munkásság eddigi egyetlen fegyverre a sztrájkban nyilvánult, ez

azonban nem hozott jólétet, ellenben számtalan esetben felémésztette a munkásság vagyonyát, nyomorba vitte a családját, valóságos nemzeti vagyonpazarlást idézett elő. A múlt tanulsága arra tanít bennünket, hogy osztályharc helyett törvényes utakon rendezhetjük csak a munka és a tőke kívánatos viszonyát.

Törvényes eszközökkel ki kell küszöbölni tehát a munkásság és a munkaadó közötti osztályharcot és el kell ismeretnii a tőke és a munka gazdasági egyenranguságát. A munka minden állampolgár legelemibb joga és kötelessége kell, hogy legyen. Sürgősen biztosítani kell ezért a munka szabadságát, a munkát teljes társadalmi védelemben kell részesíteni, szabályozni kell a munkásfelvételek és elbocsátások feltételeit, meg kell reformálni a munkásbiztosítás és a segélyezés módszereit, rendezni kell a munkásság lakásvizonyait, meg kell valósítani a munkásság egészségügyi védelmét és az anyagi javakon túl biztosítani kell a munkásság részére a szellemi javakat is. Mindezek megvalósítása után érezheti magát a magyar munkás a nemzet teljesértékű és teljesjogu polgárának.

Ezek voltak azok a szavak, ezek voltak a legfontosabb célkitűzések, ezek voltak a leglényegesebb programpontok, amelyekben vitéz Marton Béla, mint a Munkaközpont országos elnöke, megjelölte az új mozgalom egész irányát, munkásságának eszközeit és követeléseinek egész tartalmát. És, hogy ez a program, hogy ez a megmozdulás, hogy ez az elindulás valóban új korszakot nyit meg a magyar munkáskérdés történetében, a munkásviszonyok fejlődésében, ezt legjobban bizonyítja egyfelől az a felhördülés, amelyet az impozáns nagygyűlés és nagyszabású programadás a nemzetközi munkásmozgalom hazai, marxista frontján keltett, és még ennél is határozottabban bizonyítja a mozgalom életerejét és sikeres jövőjét az a hatalmas tetszészaj és tomboló ünneplés, amellyel ezeket a szavakat a jelenlevő nemzeti érzésű munkásság hatalmas tömegei fogadták.

A búza vetésidejéről

Örök problémája a mezőgazdaságunknak, vajjon korábban vagy később vessük-e a búzát? Ha korán vetünk, gabonalegyek tesznek kárt, vagy kedvező idő esetén oly buján fejlődik a vetés, hogy az a tél folyamán a hó alatt kipállhatik. Ha későn vetünk, ritka lesz vetésünk, az érés is megkéshet, melyeknek hátrányai közismertek. Mindezek ellenére az utóbbi évtized gyakorlati tapasztalatai mégis azt mutatják, hogy helyesebb a mérsékelt korai, mint a csak egy kissé is későbbi vetés. Csaknem egész Magyarországra azt mondhatjuk, hogy a mérsékelt korai búzavetés alatt október első felét értjük. Október hava előtt csak kivételesen, hűvösebb fekvésben ajánlatos búzát vetni. Október közepe utáni búzavetésből rendszerint pedig csak az ország délibb részein s ott is csak a melegebb fekvésű talajokon ajánlatos tenni. Október havában mindenütt igyekezzünk a búzát elvetni s november elejére csak nagyon kivételesen maradhat szükségből 1—2 búzátáblánk.

A vetés idejére, mint tudjuk, a talajnak és a fajtának is nagy a befolyása. Tevékenyebb, táplálóanyagokban gazdagabb talajon mindig valamivel később vethetünk, mint tunya, soványabb talajokon. Ugy szintén később vethető a jól

bokrosodó búza is. (pl. Hatvani 5612), mint a gyengébben bokrosodó (pl. Bánkuti 1205.) A késői vetést lehetőleg mindig igyekezzünk ellensúlyozni

jobb talajmunkával, bőségesebb trágyázással vagy legalább is „kis adagu műtrágyázással“ (NPK) és több vetőmag használatával. (Xn.)

Október 1-én megindult a Körösök hajózhatóvá tételének munkálata

Javult a gazdák helyzete —
jelenti vitéz dr. Márky Barna alispán

A Körösök hajózhatóvá tételére és az öntözés kérdésének előmozdítása érdekében a hosszú esztendő óta előterjesztett kérelmek, mint már közöltük is, a földművelésügyi miniszter előtt meghallgatásra találtak és az állami költségvetésben a

zsilip megépítéséhez szükséges első részletként 5 millió pengő biztosított. A fedezet terhére a munkálatok megkezdését a földművelésügyi miniszter már elrendelte és a munka, mely vármegyénk életében rendkívül nagy jelentőségű, október 1-én kezdetét vette.

Közművelődési előadások Gyomán

Vége a nyárnak. A szomoru őszi és téli esték igen alkalmasak a tanulásra és szórakozásra. Községünk Népművelési Bizottsága ismét megszervezi a szerda esték tanulságos előadásait. Az idén sikerült olyan kiváló előadókat megnyerni, hogy biztosan lehet számítani a közönség nagy érdeklődésére. Nem is csoda, hiszen teljesen díjmentesen hallhatunk közérdeklő és közhasznú szép előadásokat, amelyek mellett még szórakoztató számok stb. is szerepelnek. Addigis, amíg köz-

ségünkben felépíthetjük az oly nagyon szükséges kulturházat, továbbra is körök és egyesületek helyiségeiben fogjuk ezeket a szép és hasznos szerda estéket megrendezni. Az előadók között találunk orvost, ügyvédet, tanárt tanítót stb. A megnyitó előadást, amely egyben az október 6-ának megünneplése is, október hó 6-án kedden este 7 órakor tartjuk meg az Egyetértési Olvasókör termében, ahol a közművelődési előadások irányítója Gönös József áll. polgári iskolai

igazgató tart megnyitó előadást, az október 6-ának jelentőségét pedig Hajdu Béla ref. iskolai igazgató fogja méltatni. Kérjük községünk szépért és nemesért lelkesedni tudó közönségét, hogy a megnyitó előadáson minél nagyobb számban jelenjen meg. Soronkövetkező előadások: október 14. Kisréti Olvasókör Cs. Szabó Albert: Fertőző betegségek sertéseknél, október 21. Ipartestület Wagner Márton: Iparosok szövetkezése. Október 28. Németvárosi Olvasókör vitéz Pajor Gyula: Gyümölcsfeldolgozás. Növények éléte. November 4. Negyvennyolcas Olvasókör dr. Legeza Tibor: Ökológia és törvény.

További előadók: Dr. Vincze Endre, Nemerey Péter, Bay József, dr. Kómár Gyula, dr. Bartha Gusztáv, Faragó Károly, vitéz Haviár Gyula dr. Ruszka Sándor, Fehér István, dr. Szilágyi Ferenc.

Frontharcos tábori posta. „A már egyik cikkünkben közölt bajtársi tábori ebéd színhelyén frontarcos tábori posta fog működni, ahonnan a háborús világból jól ismert rószaszin tábori levelezőlapokon köszönhetik családtagjaikat és jóismerőseiket a bajtársak. Erre a körülményre is ezuton hívjuk fel a bajtársak figyelmét, hogy ne feledkezzenek majd meg ott fenn messzi Pesten kis Gyomáról és annak lakóiról.

RIMES PANOPTIKUM

dr. Kató József emlékének ajánlva, ácsolva:
H. E. (2)

Mire most, e versben vagy a felelet,
Kaptam egy módfelett panaszos levelet:
Hogy akik körül e rut földi lét zajlik,
Kiknek lelke zúgó tengerként morajlik,
Mivel nem irtam még róluk e versekben,
Nagy a felzudulás — asszonyi berkekben.
És ígér keményen seprőt, meg sodrófát,
Hogyha nem készíték róluk is — pár strófát...

Ez a felzudulás jogos. Elismerem.
S bár mea-kulpázva mellemet is verem,
Ki ezt a nagy csorbát mégsem köszörülöm,
Nők dolgába orrom — elvből — sohsem ütöm.
Asszonyokruul irni?... Ódát, vagy szonettet,
Akár pedig ilyen szatirával teltet, —
E feladat nékem — higgyék el: — túlkényes,
Mivel a megoldás — igen körülményes...

Mert mit irjak róluk?... Csinosak, kedvesek,
Vannak köztük karcsuk, s akadnak — testesek.
S van, ki — hogy pompázzon szépsége teljében, —
Vért izzad Kohn Ica atelierjében.
S van, ki e kultuszából már hóhortot csinál,
Ruzsoz, fest, puderez, szemöldököt cibál,
Sőt, — amiért magam huznám a deresre, —
Pingálja tiz körmét lángoló veresre...

Van köztük szelíd is, mint a gerle párja,
S van, kinek napestig be nem áll a szája.
Van ki paprikát fűz — maga — koszoruba,
S van kit toalettgond sodor csak a búba...
Van olyan angyal is, — vélnéd szállt az égből,
Aki bundát v sz a szükös konyhapénzből,
S tán akad olyan is, — bár kétlem e furát, —
Aki — igaz szívvel — szereti az urát...

De így kedvesek ők! Trécselnek, pletykálnak,
Bálokba, zsurokra, jó szívvel eljárnak,
Tétetni maguknak — versengve — a szépet,
S vezetni orránál a csuf férfinepet...
Ropni élvezettel, fox-trottot és tangót,
Enni nagy-kanállal a kékhasu bankót,
— S mert csakis így nyulik hosszabbra az élet, —
Titkolni korukból — egy-két-kilenc évet...

Kicsit flörtölnek is, — de módjával persze —
S ha kap is sarkantyut lovagjaik mersze,
— Mert kit célbavesznek, bizton megigézik —
Am mivel az „eszközt“, de nem a „cél“ nézik,
L'art pour l'art üzik csak kisedet játékukat,
Amig a szemafor — „tilosat“ nem mutat,
S ha tán mellre szitták az izgató bókot,
Otthon exequálják, a — hitvesi csókot...

Nem! Az ilyen munka nem esik ingyenre,
Hálásabb feladat csak a férfinemre
Faragni a rimet, mi nem bánt, csak csipked,
S ha oda is talál, ahol épen — viszket,
Kissé felszisszennek, kissé — vakaróznak,
Es azután tovább römiznek, alsóznak...
Beszédjük tonalát átterelvén másra...

Agyó Hölgyek, Urak!... a viszontlátásra...

Ma nyílik meg a vármegyei kertészeti kiállítás és gyümölcsbemutató

Amint erről lapunkban megemlékeztünk már, azt a kiállítást melyet a Békésvármegyei kertészeti Egyesület közreműködésével vármegyénk törvényhatósága rendezett, ma délelőtt 11 órakor nyitja meg az Erzsébet-ligetben — ünnepi kezek között, dr. vitéz Márky Barna alispán.

A megnyitó ünnepély tárgysorozata:

1. Magyar Hiszekegy.
2. Nyitó beszéd.
3. A kiállítás megnyitása.
4. A királó bizottság elnöké-

nek beszámolója a bírálat eredményeiről.

5. Himnusz.

Kérjük előfizetőinket és olvasóinkat, hogy ezen az ünnepélyes aktuson, amely az első állomása lesz annak az utnak, amelyen haladva községünk is elfoglalhatja a megyében az öt megillető helyet, minél számszerűbben vegyenek részt, ezzel is kimutatni a hálát a törvényhatóság iránt, mely ennek a kiállításnak színhelyéül Gyomát jelölte ki.

Egy szegedi egyetemi tanár 70.000 km-es barangolása Dunántúlon

A magyar tudományos kutató munka újabb diádala

Kogutowicz Károly dr. földrajztudós
impozáns vállalkozása

Evek óta folyik az a lelkes, kitartó és fáradhatatlan munka, amellyel Kogutowicz Károly dr. szegedi egyetemi tanár, a Ferencz József Tudományegyetem Földrajzi Intézetének igazgatója 1927-ben nekilendült, hogy felfedezze a Dunántúlt és a Kisalföldet — a magyarok számára. Most, hogy felfedező útjáról visszatért, bejárt hegyet-völgyet, ezrek és ezrek által ismeretlen tájat, kutatta a magyarság ősi eredetét, kereste az ősök nyomait, a kultúra kezdetét és felfedezte a Dunántúlt, útjának leírása úgy hat, mint a legizgalmasabb regény, a legérdekesebb útleírás, ismeretlen földekről, ismeretlen emberekről... Pedig akikről ír, véreink, földjük a mi földünk, fölöttük is magyar ég tündökölt, őket is a magyar balsors sújtja és nekik is a jobb magyar jövő az éltető reménységük.

Megrendítő Kogutowicz Károly dr. egyetemi tanárnak a Dunántúl és Kisalföldről szóló hatalmas 2 kötetes munkája, mert a magyarság legszorgalmasabb szorongatottabb helyzetében került nyilvánosságra annak hirdetésével, hogy helyünk van a nap alatt, és annak bizonyításával, hogy méltó hely illet meg bennünket Európa nagy közösségében.

Az útleírásoknak általában nagy sikerük van. A lelkes ol-

vasótlabor mindinkább követeli az értékes utazási beszámolókat. Emlékeztünk hogy Felix Moeschlin hollandus utazó 20.000 km. Amerikában" c. munkájával, amelyben az Amerikai Egyesült Államok pompás leírását adja, világsikert aratott. Ha arra gondolunk, hogy ez a hollandus a modern technika minden vívmányával felszerelt Amerikát a legteljesebb közlekedési eszközökkel, jó részt repülőgéppel, száguldó autókkal járta be, mennyivel nagyobb teljesítménynek kell tekintenünk Kogutowicz Károly munkáját. A szegedi egyetem európai hírű tanára úgyszólván minden támogatás nélkül, saját erejére utalva 70.000 km.-et barangolt be Dunántúlon, egyik nap katedráján a földrajz tudományba vezette be hallgatóit, másik nap elindult, hogy folytassa felfedező útját s harmadnapra visszatérve talán éppen Amerikáról tartott előadást katedráján, éjszaka pedig kutatásainak gazdag eredményeit dolgozta fel. Így él, dolgozik és küzdök ma egy magyar tudós, akinek teljesítménye előtt meghatóttan kell megállnunk. Kogutowicz Károly dr. valósággal felfedezte a magyarság számára eddig ismeretlen Dunántúlt.

Az új 37. M. Kir. Osztálysorsjáték játéktervét lényegesen megjavították

MILLIÓ ÉS MILLIÓ EMBER

tudja egész Európában, hogy nem költséges passzió, nem ártalmas szenvedély az osztálysorsjáték, mely a legdemokratikusabb intézmény és igen nagy fontossága van az országok gazdasági életében.

Az osztálysorsjáték feladata, hogy mindenki — a legszélesebb néprétegekben is — felébressze az önbizalmat és nehéz viszonyok mellett is az életösztönt, kedvet és a reménységet fejlessze, fokozza. A m. kir. osztálysorsjáték állandó állami felügyelet és ellenőrzés alatt áll, közkezdveltségnek örvend. Több mint kilenc és félmillió pengőt sorolnak ki 5 hónap alatt. A sorsjegyek fele nyer.

Az új sorsjáték már október 17-én kezdődik.

Óriási eredmény, hogy az új játéktervet előnyösen megjavították. Felemelték a nyeremények összegét, az első négy osztály főnyereményeit majdnem a duplájára emelték.

A sorsjegyek hivatalos ára:

$\frac{1}{8}$ -3 $\frac{1}{2}$ P, $\frac{1}{4}$ -7 P, $\frac{1}{2}$ -14 P, $\frac{1}{1}$ -28 P.

az összes főárútitóknál. Rendeljen még ma. Kifizetni van idő legkésőbb a húzás előtt.

A nyomdafesték még meg sem száradt a második kötet Fehér lapjain és Kogutowicz Károly dr. a szegedi egyetem Földrajzi Intézetében lévő hatalmas dolgozószobájában, térképek, földgömbök, rajzok, grafikonok, a világ minden tájáról beérkezett különböző nyelvű folyóiratok, földrajzi szakmunkák között, édesapjának, aki szintén híres földrajz tudós volt, a fényképe alatt szeretettel simogatja fáradságos munkájának gyümölcsét, Dunántul és Kisalföld II. kötetét. Beszélgettünk Kogutowicz professzorral, azaz inkább csak mi beszélünk, mert a professzor kedvesen elhárítja magától a kérdéseket.

„Mit mondhatok én azok után, hogy megjelent a II. kötetem? Most, hogy annyi fáradság és olyan sok nehézség után is áll előttem ez a könyv, elfelejték minden fájdalmat és keserűséget. Boldog és meglegedett csak akkor leszek, ha megnyugtatónak a felől, hogy nem végeztem hiábavaló munkát. Egy cél lebegett szemem előtt: a magyarságnak szolgálatot tenni, a földrajzszakembere hitével a magyarságot szolgálni. Ez a cél hajtott kilométereken és kilométereken keresztül és ez nem enged most sem pihegni, tudományos munkámat tovább folytatnom. Dunántul és Kisalföld c. művemem befejeztem és holnap hozzákezek az Alföld monográfiájának megírásához“.

A Dunántul és Kisalföld c. érdekesítő földrajzi munka már kapható a könyvkereskedésekben és a Szegedi Egyetem Földrajzi Intézetében (Szeged, Zerge u. 19.) A könyv bolti ára: 24 pengő kötetenként, de

előfizetőknél 17 pengőért bocsátja rendelkezésére a Földrajzi Intézet. Érdemes ezt a könyvet magvasárolni, mert a legértékesebb olvasmány úgy a felnőttek, mint az ifjúság számára. A két kötet ára együttvéve 34 pengő, a 48 pengős bolti árral szemben.

Aki Kogutowicz munkáját abban a hitben veszi kezébe, hogy földrajzot fog lapozni, kellemesen csalódik. A könyvben ugyanis nyoma sincs a földrajz megszokott, unalmas felsorolásainak s nem is sablonos utleírás egyéni impressziókról, itt rejlik Kogutowicz Károly dr. könyvének nagy sikere, amennyiben egy új bámulatos módszerrel magát a tájat eleveníti meg az olvasó előtt, ahogy az megteremtődik, ahogy abban, mintegy titokzatos kohóban, összegyűlemlenek a természet erői és kincsei. Plasztikusan tárja elének a kiváló szerző, hogy milyen sorsváltott itt az erdőországban, ott a víz birodalmában az ősemberre, mit hozott a római kultúra, hogyan alakult az át magyar tájjá, mit rombolt tatár, török, hogy azután az utolsó 150 esztendőben miként alakult át a modern élet színterévé. Kogutowicz dr. a kutató lázas izgalomával keresi a kibontakozás és előtte talán még senki sem oldotta meg ilyen tökéletesen a millió rejtjének nagy titkát. A könyvben tökéletes magyarázatot ad, hogy miért keletkeztek pl. Sopron körül, a szőlővenyige tövében módos apró polgárvárosok ősrégi gettókkal, miért lett pl. Fehérvármegye a nagyfalvak hazája, miért Baranya vagy Zala az apró falvak százainak tanyája. De ezenkívül foglalkozik a könyv

Külemi törzskönyvelés Gyomán

a magyarság mai legaktuálisabb, legégetőbb és legsorvasztóbb problémáival is, közöttük az egyke kérdésével, szóval mindazzal, ami minden magyart érdekel, minden magyar számára értéket jelent.

Kogutowicz professzor az egész magyarság háláját kiérdemelte ezzel a munkájával és ennek az elismerésnek bizonyítékát szolgáltatjuk azzal, hogy könyvét olvassuk, terjesztjük és a magyar tudós tanításait továbbadjuk.

UDVARI PÁHOLY

(Fővárosi tudósítónktól)

Budapestén kivirágzott az új színházi szezon első művészi szenzációja. Végtelenül kedves, elmés, fordulatos zenés vigjáték sikerétől hangos a főváros. A címe: Udvari páholy, előadta a Belvárosi Színház. Irta: J. M. Cramford. Zenéjét szerezte: Hans Lang.

Röviden arról van szó a mulatságos darabban, hogy egy fiatal, szegény ördögöt, aki a megszólamlásig hasonlít a királyra, bizonyos okokból megtesznek egy napra uralkodónak s a fiatalember ezalatt a rövid idő alatt nemcsak rendezéssel a királyság ügyeit, hanem még meghódítja magát a királynét is. A nemrégiben gyűlölt kivályi párt szeretetébe fogadja a nép s eljenzéstől harsog a birodalom székhelye. A hön öhajtott trónörökös eljövételére pedig most már biztosan lehet számítani.

Az előadás középpontjában Páger Antal aranyos alkirályfigurája áll. Művészetének színpompájával, nagyszerű humorával, temperamentumával, férfias bájjával és egyéni szeretetreméltóságával valósággal elbűvölte a közönséget. Páger ma már joggal nevezik a magyar Chevalier-nak. Méltó partnere a királyné szerepében a lányos üdéségében, minden színészi reflexia nélkül pompázó Komár Juliiska. Biztosan játszott, megjelenése dekoratív, hangja finom csengésű és igazi művész, aki átéli szerepét. Mezey Mária főudvarmesternője szenzációja az előadásnak. Minden szava, minden mozdulata kacagó orkánokat vált ki. Remek sanzónájának artisztikusan parfümös előadása után szinte leszedik a színpadról. Mihályi Béla nagyszerű alakítást nyújt a főleányes miniszterelnök szerepében. Elegáns, intelligens, megérdemelten népszerű művész. Jelentős személyi sikert aratott Feleki Camill egy főhadnagy szerepében. Grotteszk humoráért s még inkább bosszorkányos ügyességű táncáért rengeteg tapsot kapott. A kitűnő Boray Lajos mint rendőrfőnök és a tehetséges Baróthy József mint udvari orvos jelentékenyen hozzájárultak az újdonság nagy sikeréhez.

A kedves történetet Emőd Tamás, a kiváló költő fordította sok friss ötlettel s a csipkefinom muzsikához illő, vidáman csilingelő dalszövegekkel. A találmány, játékosan humoros, de azért mindvégig művészi rendezés Pünkössti Andor érdeme. Szellemes és színdús rendezői ötleteivel csillogó keretet adott a briliáns társulat játéknak. A zenei rész betanításáért Fischer Sándor karmestert illeti meg az elismerés. Gara Zoltán díszletei vagyogóak és bravuros játékot produkál a közreműködő két zongoraművész: Kondor Leó és Vincze Ottó.

Melegen ajánljuk olvasóinknak, hogyha felrándulnak Pestre, ne mulasszák el megnézni az Udvari páholy-t. Egy rendkívül kellemesen eltöltött, vidám színházi est emlékével fognak visszatérni.

Szeptember 29-én, a községi bikaistállónál, az elővezetett 25 tehenet törzskönyvezték. A bizottság tagjai, a helyi meghívott szakértő bizottsági tagokon kívül Márky Jenő kir. gazd. főfelügyelő és dr. Mészáros József alföldi szarvasmarha tenyésztő egyesületek szövetségének igazgatója, valamint Papp Gyula főellenőrből állottak.

A dr. Mészáros József elnökléte alatt működő bizottság a tehenek fejlettségénél és külmenénél örvendetes javulás tállapította meg, ami az elmúlt 3 év fokozottabb célszerű munkájának az eredménye.

Az endrődi törzskönyvelések előkészítő munkálatai folyamatban vannak. A törzskönyvelés körülbelül november havában lesz Endrődön megtartva.

Intelem a védett gazdákhöz

II. közlemény

Irta: Dr. HERZOG HENRIK várm. tb. főügyész

Kétségtelen, hogy igen sok gazdát az alaprendeletnek és a kiegészítő szabályoknak sokszor pongyola szövegezése, hiányossága, megtévesztő és olyan lépésekre téveszti, amelyekkel önmagának fölszemes munkát és költséget okoz, anélkül, hogy a kívánt célt elérné, illetőleg képes volna meggyújtani az ellene irányított végrehajtási lépések sikerét. A rendelet kiadásával egyidejűleg a tudományos magyarázatok kívül, népszerű ismertetései jelentek meg az első intézkedéseknek, de természetesen, joggyakorlat hiányában ezek az ismertetések nem voltak egyebek a hivatalos szöveg parafrázisánál. De éppen a rendelet sok szakaszának többsége magyarázatot, hogy ma már olyan bírói gyakorlatra van a gazdavédelmi szabályoknak, amely lényegesen elősegíti a jogvédelmet kereső gazdák törekvéseit.

A legnyomatékosabban fel kell azonban hívni az érdekeltek figyelmét arra, hogy míg pl. a magánjog egész területén, továbbá a peren kívüli eljárásokban, a telekkönyvi ügyekben, a végrehajtási jogban az eseteknek elég tekintélyes hányada kerül a legfelsőbb bíróság döntése alá, a védettség szempontjából többnyire a törvényszékek a második és egyben az utolsó fokozatu bíróságok és igen ritkán, főleg akkor, ha egyéb kapcsolatokban kerül felsőbb fórum elé az ügy, van alkalma a táblának és a kuriának állást foglalni. Ez annyit jelent, hogy ha törtépetesen az egyik, vagy a másik törvényszék a gazdavédelmi rendeletek valamilyen intézkedését bizonyos értelemben alkalmazza, az egyáltalában nem jelenti azt, hogy ezt a kérdést a joggyakorlat már eldöntötte, mert amint alkalmunk lesz ezt a továbbiak során kimutatni, az egyes törvényszékek ugyanabban a kérdésben sokszor

homlokegyenest ellentétes döntéseket hoznak. A nagy közönség igen hajlamos a napilapoknak jogi vonatkozású közléseit szentírásnak tekinteni, és ezek nyomán elindulva, kérni jogaik orvoslását és keserves tapasztalatok győzik meg az ellenkezőjéről.

Későbbi fejtegetéseink során, ezekkel a kérdésekkel összefüggően rá fogunk mutatni arra, mennyi pusztulást vittek végbe jogi kontároknak haszontalan beadványai. Ehelyütt csupán annyit kívánunk leszögezni, hogy a gazdavédelmi rendeletek alkalmazhatása, vagy nem alkalmazhatása tekintetében ne üljenek fel az érdekelte gazdák hozzá nem értő elemek csábos ígéreteinek, hanem mindjárt a a baj kezdeténél, forduljanak meg a megfelelő szakemberekhez, akiknek tudása, tapasztalata, erkölcsi telfogása minden irányban garanciáját nyújtja az ügy lelkiismeretes elintézésének.

Es még valamit. A Pató Pál kora régen lejárt. A gazdavédelmi rendeletek helyes alkalmazásától függ sokszor a gazdák léte és boldogulása. Ennélfogva elsőrendűen fontos, hogy a szükséges intézkedések kellő időben tétessenek meg, és ne várja meg pl. az adós az árverés napját, hanem jó előre keressen érintkezést hitelezőjével, aki, ha adósában fizetési készséget és jóindulatot lát, nem igen fog elzárkózni egy-egy méltányos kérelem elintézésére elől. A magyar pénzügyzetek ezekben a nehéz időkben, amelyek irányukban is a legsúlyosabb követelményeket támasztották, annyi megértést, annyi veleérzést tanúsítottak a gazdatársadalom iránt, hogy sokszor saját érdekeik rovására is a végletekig menő kedvezményeket nyújtottak adósaiknak. Önmagának tesz tehát jószolgálatot az adós, ha a hitelező intézeteknek ezzel a jó

indulatával vissza nem él, mert azzal biztosítja magának, azt, hogy ha (amitől az Isten mentesen) ismétlődnek a legutóbbi esztendő termelési katasztrófájá, joggal fognak hitelezőik elnézésére számítani.

Fölfelé megy...

„Fölfelé megy borban a gyöngy...”
Eként dalolt Vörösmarty,
Fölfelé tartja a fejét
Aki büszke és rátart,
Fölfelé tör a tűz füstje
S a világon talán minden,
Fölfelé száll a sémhajtás,
Ha nem tartjuk rabbitücsben.

Fölfelé nő a fák lombos,
Árnyat adó koronája,
Tengeri-táblákon a fü,
— De az ember — kikapálja.
Fölfelé száll a madár is,
Pacsirta fent zeng éneket,
S a felhő is — fent él,
Az égretörő bérceket...

Fölfelé nő a gyermek is,
Akárcsak a költő álma,
Amely lelkét hívja, üzi
A dicsőség szép honába...
S ha az Élet vad vihára
Éltünk fáját már kibőlte,
Csak a testünk száll a mélybe
A férgeknek — a gödörbe.

Mert a lelkünk száll magasba
Oda, hol a csillag ragyog,
Ahol örök élett ének
A dicső halhatatlanság...

Én horá jutok?... Nem tudom,
Sorsom Isten hogy gondolta...
Ha könnyű leszek — mennybe,
Ha meg nehéz — a — pokolba...
1936. május 5.

Krucsis Endre.

Az Endrőd-öregszőlősi Tejszövetkezet Igazgatósága egy vajmestert keres azonnali belépésre. Ajánlkozók sürgősen jelentkezzenek okmányokkal Diénes Irta tanító fővezetői igazgatónál.

Korona hangos mozgó Endrőd

1936. október 4-én vasárnap
fél 7 és fél 9 órakor

Az izgalmas
és szenzációk filmje

A titkok háza

Rémdráma.

Főszereplők:

Boriss Karloff, Charles Laughton és Gloria Stuart.

Izgalmas film, amelyben egymás kergetik a titkosatos jelenségek és rémüldöző borzalomok.

Ezt a filmet csak az nézze meg
akinek jók az idegei!

Szépség királynő

Főkavadasz

Vasorru bába

Vig és kultur filmek

Hangos Magyar

Világhíradó.

Rendes helyárok.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszeriar tart szolgálatot.

Frontharcos találkozó elhalasztása. Mult számunkban közöltek alapján értesítjük a frontharcos találkozó egy héttel később, azaz okt. hó 17—18-ikára el lett halasztva, így a frontharcos filléres gyors is akkor indul. Jelentkezni lehet a község háza 4 sz. irodájában. Pontos indulás, a jegy mikénti megváltása stb. idejében, ugy lapunk, mint publikáció, illetve dobszó útján a szervező tiszt által közölni fog.

Megtalálták a gabonarozsda gyógyszerét. D' Anico Alberto olasz tudósnek sikerült olyan szert feltalálni amellyel eredményesen lehet felvenni a küzdelmet a gabonarozsda ellen. Az eddig végzett kísérletek több Rómakörnyéki majorban kielégítő eredménnyel jártak.

Csajkás tábort ebéd az országos frontharcos találkózón. A VIII. országos frontharcos találkozó alkalmával az Orsz. Elnökség a találkozó napján, azaz okt. 18-án az ünnepség lezajlása után, közös csajkás tábort ebédet ad a vidéki bajtársak részére. A „vendég” (ingyenes) ebéd igénylések a gyomai frontharcos bajtársak részéről ugyancsak okt. 10-ig bejelentendők a község háza 4. sz. irodájában. Szervező tiszt.

Megindult a francia műbenzingyártás. Több francia szénbányavállalat mesterséges benzint előállítására vállalatot alapított két évvel ezelőtt. A gyár berendezési munkálatai a napokban befejeződtek. Az első franciaországi mesterséges benzingyártás, mely a termelést már meg is kezdte, Calais város közelében állították fel. A gyár évenként 10 ezer tonna mesterséges benzint állít elő.

Frontharcos Bajtársak! Figyelem! A 8 sz. Bajtársi Parancs 3 pontja alapján az Orsz. Elnökség a frontharcos találkozó alkalmával a vidéki bajtársak részére Budapesten ingyenes és kedvezményes elszállásolást biztosít. Ennélfogva felhívom a bajtársak figyelmét, hogy azon szándékukat, hogy ki óhajt ingyenes, vagy kedvezményes elszállásolást, f. évi október hó 10-ig a község háza 4 sz. irodájába jelentsek be. Szervező tiszt.

A vagyonszállás buza szeptemberi ára. A 121.626 sz. pénzügyminiszteri rendelet a mezőgazdasági ingatlanok vagyonszállása fejében fizetendő buza árát a földművelésügyi miniszterrel egyetértően folyó évi szeptember hónapra szóló érvénnyel q-ként 15 pengőben állapította meg.

Csehszlovákia 1500 vagon jugoszláv búzát adott el Hollandiának. A csehszlovák gabonatársaság képviselői a 10.000 vagon jugoszláv gabonából, melynek átvételére Csehszlovákia kötelezte magát, 1500 vagon kedvező áron Amszterdamban értékesítettek. A maradék mennyiséggel Csehszlovákia saját szükségleteit fogja fedezni.

A Körös vidékének költői. A Magyar Vidék Könyvei című sorozat szerkesztője a vidéki irodalom és művészetek egy táborba való hozásának és a nagy nyilvánosság előtt minél szélesebb körben való megismertetésének célját tűzte ki. A magyar vidéki olvasóközönség megértő érdeklődéssel fogadta a Magyar Vidék Könyvei eddig megjelent értékes kiadványait. A sorozat egyik száma a Körösök vidékének költőit szolalaltja meg egy reprezentatív kötetben, amelyben együttesen lépnek a nyilvánosság elé, megmutatva értékeiket és életrevalóságukat. A költők életrajzait és munkásságukat is bemutató antológia a karácsonyi könyvpiac egyik jelentős értéke lesz. A könyv szerkesztője kéri a Körös mentén élő költőket, hogy legjobb költeményeiket életrajzuk közlésével mielőbb küldjék el címére, hogy a kötet összeállítása mielőbb megtörténhessen. A könyvvel kapcsolatos minden kérdésre készséggel ad felvilágosítást az antológia szerkesztője: Orosz Iván hirlapíró. Szarvas, I., Vajda Péter-utca 379

Hogyan telepítsük a gyümölcsöszt és házikertet? Erre a kérdésre ad választ a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Ismerteti a legjobb csemegező fajtaikat, az ideális szürettel kapcsolatos tudnivalókat, a diszcserjék szaporítását, cikket közöl a legkorábbi számocafajtáról, a gyümölcsös őszi védekező munkálatairól, a must erjesztéséről, az ősszel vetendő zöldségtélekről, a legjobb házilag elkészíthető rovarölő permetezőszerről stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, Földművelésügyi Minisztérium) egy alkalommal a lapunkra való hivatkozással díjtalanul küld mutatványszámot.

Felhívom az 1896-ban Gyomáról és Endrődről bevonult bajtársakat a f. évi október hó 10-én este 7 órakor a Felső-részi Olvasókörben vacsorával egybekötött bajtársi találkozóra. Résztvenni óhajtók szándékukat legkésőbb október 5-ig jelentsek be Gaál esküdtnél vagy Nyitrai Lászlónál, Tompa M. út 25. vagy az olvasókör kimerőjénél.

Hírdetés. A helybeli gyümölcskiállítás kapcsolatban október 4-én (vasárnap) délután 3 órakor az Erzsébet ligeti pavilon bejárata előtt gazdasági szakelőadás lesz a gyümölcsösök műtrágyázásáról. Érdeklőközönséget szívesen várja a Rendezőség.

Atlas hercegének rejtélye. Marokkó rejtélyes hercegéről szól az az izgalmasan érdekes regény, amelyet a Délibáb színházi képeslap közöl. Remek képes rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, novellákat, színházi beszámolókat, nagyszerű filmrovatot, pompás pletykákat és közel száz rézkarcos mélynyomású képet talál az olvasó a 100 oldalas Délibábjában. Egy szám ára 20 fillér.

Könyv a Balatonról. Lapunkban már említettük, hogy Sági Ernő Miklós fővárosi író, „Balatoni ringó habok...” címen csokorba köti és díszes könyvalakban, saját költségén kiadja azokat a verseket, kisebb írásokat, dalokat és nótákat, melyek a legrégebbi időktől a legújabbig, szépségükkel a Balatonnak legjobb reklámjai, ajánló levelei. A Balaton régi szerelmeseinek eme vállalkozása ilyképpen nemcsak a balatoni kultusz és az irodalomtörténet, hanem idegenforgalmi szempontból is széleskörű érdeklődésre tart számot. A nivós irodalmi értékű antológia, mely most van szerkesztés alatt, nemcsak a régi neves, beérkezett, hanem a fiatal, tehetséges, kezdő írók munkáit is minden ellenszolgáltatás nélkül közli. A könyv szerkesztője kéri, hogy a sajtószerevényü kizárólag balatoni tárgyú verseket, kisebb írásokat erre a címre Vasutasok Szépirodalmi Lapja, Budapest, X. ker. Fiumei-ut 26. rövid időn belül beküldeni sziveskedjenek. A kéziratot a papírnak csak az egyik oldalára kell írni, mivel azt bekötik és megőrzés végett a keszthelyi Balatoni Múzeumban helyezik el.

**HIRDESSEN
LAPUNKBAN**

5 világrészben 76 államban vezető világmárka a Philips Rádió

Egyedárusító:
BENJÁMIN ISTVÁN
Gyomán

a Baptista imaházzal szemmel.

Endrődön:

a Homoki-féle új emeletes házban.

**Kérje díjtalan
bemutatását!!!**

Az elektromos rendőrkutya. Egy zseniális mérnök nagyszerű találmányáról, az elektromos rendőrkutyáról pompás cikket közöl Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül, számos remek cikket, riportot és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tzlnai Világlapja egy száma 20 fillér.

5 világrészben 76 államban vezető világmárka a PHILIPS RÁDIÓ. Egyedárusító Benjámín István Gyomán a Baptista imaházzal szemben. Endrődön a Homoki-féle új emeletes házban. Kérje díjtalan bemutatását.

A bolsevizmus ellen. A „Turul” Szövetség fővezérségi tábora — összefoglalva az eddig már tagegyesületei által történt megnyilatkozásokat — foglalkozva azzal a veszedelemmel amelyet az általános támadásra indult vörös front jelent az emberi kultúrára és a magasabb emberi eszményekre nézve, kiálvánnyal fordult a világ ifjúságához, amelyben a civilizáció és a humanizmus megmentése érdekében a legelszántabb ellenállásra, a legélesebb harcra tüzel. Jól tudjuk, — sajnos, — hogy ez a kiáltvány nem nyitott ajtókat dönt, de hisszük, hogy megtalálja az utat a leginkább érdekelt ifjúság szívéhez, amelyben ha felbred a lelkiismeret, a felelősség érzete, — akkor a vörös áradat megfog törni a nemzeti érzés, a hazafiasság szikláján.

Öt mázsa alma egy fán. Visszák községben a lakosság csodájára jár Iván János gazda almafájának, amelyen öt mázsa, a közepesen jól nagyobb, féregmentes gyümölcs termett. Vas megyében évtizedek óta nem fordult elő, hogy egy alacsony törzsű almafa ennyi gyümölcsöt hozzon.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: IFJ. VARGA PÁL

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe 1936. szept. 17-től okt. 1-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Horváth Lászlóné Megyeri Róza fia László ref., K. Imre Lajosné Szántai Margit fia László ref., Dékány Mihályné Iravo Ella fia Mihály ref., Vince Antalné Somogyi Rozália leánya Mária Ilona ref., Bozsó Károlyné Katona Mária fia halva született, Sz. Csapó Gáborné Szücs Julianna leánya Judit ref., R. Kiss Kálmánné Varju Anoria fia Imre ref., Gruber Jakabné V. Szabó Róza leánya Róza ref., Kiss P. Mihályné Véha Terézia leánya Julianna rk., Julia Jánosné Hornok Ilona fia József rk., Varju Istvánné Herter Anna Mária fia Gyula ref., Rabi Mihályné Kovács Teréz leánya Teréz rk., Földi Lászlóné Pója Julianna leánya Erzsébet ág. h. evg., Mészáros Józsefné Marjai Terézia fia Lajos ref., K. Molnár Antalné Baráth Erzsébet fia Antal ref., Analéth Ádámné V. Tóth Mária fia József ág. h. ev. Dzurek Erzsébet leánya Erzsébet rk.

Házasságot kötöttek:

Halász János és Baráth Julianna, Munkácsi János és Tandi Róza, Csontos Károly és Hunya Gizella, Kruchió Zsigmond és Tari Eszter.

Meghaltak:

Batári Antal 68 éves ref., Révész János 33 éves ref., Fadyas Mária 26 éves rk., özv. Kruchió Andrásné Fekete Erzsébet 76 éves ref., Csikós Lajos László 29 éves ref., özv. Cs. Szabó Lászlóné Csontos Ágnes 71 éves ref.

NEM OLCSÓBB MÁR A BOROM mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVÍZ 30 fillér

egy liter **kadarka** vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból min-tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés-italuak. tiszta, tőkéletes, zamatuak és nem savanyuak.

Cím: **Székely Ferenc**
Soltvadkert, Pestmegye.

A „HOMBÁR“ SZÖVETKEZET megkezdte a magtisztítást.

Mindenféle vetőmag tisztítását a legtökéletesebb „PETKUS“ rendszerű rostával 3 %-ért végzik.

SPORT

Október 4-i mérkőzések:

Békésen: BISE—GySC, bíró: Wertheim, Endrődön: ETK—TAC, bíró: dr. Magyar, Mezőtúron: M. MÁV—KTE, bíró: Takács D. Vésztőn: VSE—MTK, bíró: Leipnicker, Szövetségi-díj; Békésen: BISE II.—GySC II.

GyTK-t kizárták a további bajnoki küzdelemből!

GyTK-nak az elmúlt vasárnap Sarkadra kellett volna utazni, hogy a Cukorgyári ASS ellen kitűzött bajnoki mérkőzését lajásza. Az előrelátható hatalmas utazási költségek miatt a GyTK ezen mérkőzését lemondta s bár az Alsözvetség előre figyelmeztette, hogy a meg nem jelenés esetén a leg súlyosabb büntetéssel fogja súlytani az Egyesületet, még sem utazott el Sarkadra. A csabai egyesbíró szerda esti ülésén, — hogy előző szerdán hozott határozatának érvényt szerezzen, — emiatt kizárta a GyTK-t a bajnoki küzdelemből. Értesülésünk szerint a GyTK felsőbb fórumhoz fordult a súlyos ítélet megváltoztatása miatt.

GySC már pontot szerzett a szövetségi-díjban mivel az OFC meg nem jelenése miatt az egyesbíró a múlt vasárnapra kitűzött meccs 2 pontját a GySC-nek ítélte.

MTK lemondta a holnapi VSE elleni meccsét, de az egyesbíró kizárás terhe mellett kötelezte a meccslejátszására.

GySC—Mezőberényi Törekvés SE. 2-0 (2-0)

Gyoma, bajnoki, vezette: Heinfarth.

Boross II. bíró meg nem jelenése miatt Heinfarth Mihály szükségbíró vezette le, közös megegyezéssel a meccset, aki a megjelent kisszámú közönség állandó tapsai között, kiváló hozzáértéssel, pártatlanul bírskodott. Az első gólt Győri kornereből a berényi kapus vágta be, míg a második Barta érde-

me volt, Szünet után állandó berényi fölény alakult ki de a válogatott formában védő Szrnkányi a legveszélyesebb lövéseket is ártalmatlanná tette, sőt a meccs vége felé, Szántó hendsze miatt megítélt 11-est nagy bravurral fogta ki.

Jók voltak, GySC-ből a védelem, a jobbszélső és Barta, Törekvésből a centerhalf érdemel dicséretet.

KTE—ETK 3-2 (2-0)

Kondoros, bíró: Klimaj.

Mint várható volt ezt a meccset biztosan nyerte a KTE, mert a kondorosi pokolból jelenleg egyetlen csapat nem fog pontot hozni.

Az ETK félénken és megfélemlítve játszott és így a vezetést hamar megszerzi Kondoros, majd egy büntetőből a féldő végeredményét is beállítja.

Szünet után az ETK magára talál és előbb Kovács II. majd a 43 p-ben Simon kiegyenlítő Jegtalan meghosszabítás után a 47 p-ben bírói segédlettel Kondoros nyeri a mérkőzést.

Simon csak egyben nem mulatta felül a kondorosiakat a durvaságban, igaz, hogy nem is akarta.

Pk. 3640 sz. 1930.

1930. vghtói 667 szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Messinger Albert ügyvéd által képviselt Schloszárík István (csatl.: Kovács Miklós 700-, Grosz Zoltán 16 P. 90 f.) javára ellen 33 P. 07 f. költőség tőke és több követelés járuléka erejéig a gyomai kir. járásbíró 1930. évi 2813 sz. végzésével végrehajtást szenvedőtől 1930. évi december hó 12-én lefoglalt 3500 P. becsült ingóságokra végr. szenv. lakásán, Endrőd Sugár u. 55 házzs. alatt leendő megtartására határidőül 1936. évi október hó 7-napjának délelőtti 10 órája tűztetik ki, amikor a bíróság lefoglalt Fordson traktor legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is — de a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban csak a végrehajtást szerződő beleegyezésével, el fogom adni. Gyoma, 1936. évi szept. hó 17-én.

Villányi Nándor
kir. bir. végrehajtó,
mint bírósági kiküldött.

Meghívó

A „HOMBÁR“ Gyomai Mezőgazdák Tárház és Értékesítő Szövetkezet 1936. évi október hó 18-án délután 2 órakor, határozatképtelenség esetén 1936. évi október 27-én délután 2 órakor a szövetkezet székházában (Kossuth Lajos utca 68) rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a szövetkezet tagjait ezuton hívja meg az

Igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az alapszabályok 1, 6 és 12 §-nak módosítása.
2. Esetleges indítványok, amelyek a rendkívüli közgyűlés előtt legalább 3 nappal kell a szövetkezet irodájában az elnöknél vagy ügyvezetőnél bejelenteni.

Publikáció

Dobó István ut 6 sz. alatt butorított szoba kiadó, értekezni lehet ugyanott.

Özv. Kocsis Gergelyné Dancs Eszter okl. szülésznő és masszázsozó lakása I. kerület Gróf Széchenyi ut 14 sz. Szives pártfogást kér a nagyérdemű közönségtől.

A „HOMBÁR“ szövetkezet elvállalta a Hofherr—Schrantz—Clayton—Schuttleworth Magyar Gépgyári Művek r. t. képviselőjét és mindenfajta gazdasági gépeket, szerszámokat és ekevasakat tart a raktárában. Mielőtt ebbeli szükségletét beszerezné, kérjen ajánlatot a Hombár szövetkezettől.

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérért kapható Kerekes Károlynál. —25

Szuperfoszfát műtrágya és Péti só Wagner Márton Fiai cégnél — bármilyen mennyiségben kapható.

Sebessy János Gróf Tisza István uton levő háza eladó. Érdeklődni lehet a főüzletben. 6—5

Teliek pusztán termett, szelektoron rostált bankuti vetőmag buza a HOMBÁR szövetkezet utján kapható. A csávázott buza 100 kgr-ként 40 fillérral drágább.

5 db. prima hizó eladó. Érdeklődni lehet a Wagner fatelepen.

Eladó Szabó János cserepes háza Árpád u. 15.

Egy 3 szoba, konyha, istálló, 61 és 4 helyiségből álló épület tollkereskedéshez szükséges berendezéssel, gépekkel felszerelve.

Egy italmérés, házzal és joggalegyütt. Egy pocskert 800 n.-ól fele szőlő és gyümölcsös fele üres.

Keresek 20 hold felesdinye földet, 50 és 200 hold körüli haszonbéres földet.

Keresek egy íróasztalt és egy használt látható írású írógépet.

Érdeklődők forduljanak Izsó Balázs ingatlan forgalmi irodájához.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdavidallalat, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor,

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P. Fél évre 2-60 P. Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felölős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egynapos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Gömbös Gyula

1886-1935.

Abba a kegyeletes gyászünneplésbe, amelyet az 1849-i mártírok emlékeztére rendezett a nemzet szerte az országban, — 1936 október 6-án, — vészesen süvöltött be az újabb gyász, amely előtt megdöbbenve, hitetlenkedve állt meg a balsorsban megedzett, tünni, szenvedni tudó magyar:

— Gömbös Gyula meghalt!..

Magyarország közszeretben álló miniszterelnöke meghalt. Meghalt akkor, amikor hivei, — kik napról-napra örömmel regisztrálták a gyógyulásáról érkező híreket, — a mielőbbi visszatérésében reménykedtek; meghalt akkor, amikor az ő éleslátására, erélyére, céltudatos munkájára a legnagyobb szükség lett volna, hogy erőt, hitet, kitartást hirdessen annak a maroknyi népnek, amely, hogy nem áll egyedül, elszigetelten az európai chaos-ban, — az ő egyik legnagyobb érdeme...

A fáradt szemek, amelyeknek tüzet, fényt, csak a halálos kór tudta megtörni, immár örökre lecsukódtak; a nemes lélek visszaadatott teremtojének, s a világ?... forog tovább...

A seb, amit a korai, váratlan távozása a lelkeken ütött, tulságosan friss még. Az idő, mely kormányralépése óta eltelt, túlrövid ahhoz, hogy működését, eredményeit mintegy történelmi távlatból tekinthessük át, — az azonban kétségtelen, hogy rátermettebb, igazabb, önzetlenebb magyart, — rajta kívül még keveset, nagyon keveset láttunk ezen a magas közjogi polcon.

Mint a tolnamegyei Murga község evangélikus tanítójának fia, született 1886-ban. Középiszkoláit Sopronban, katonai iskoláját a pécsi hadapródiskolában végezte. A háboru után, — melyet mint vezérkari százados harcolt végig — a magyar politikai életben tűnik fel dacos, megalkuvást nem ismerő alakja, majd a kommün-

nalma alatt — kerülő uton Szegedre indul, hogy tudását, szervező képességét az ellenforradalmi kormánynak ajánlja fel.

Ettől az időtől kezdve, — s ebből az időből datálódik a Kormányzó úr Öfóméltóságávali benső ismeretsége, barátságja is, — pályája: nyitott könyv.

Komoly, meggondolt elme, tisztelője a tradícióknak, a nélkül, hogy a haladó korszellemből át ne venné mindazt, amit magyar nemzete érdekében üdvösnek talál. Rajongója a magyar földnek, szerelmese fajtájának, melynek boldogulása, boldogítása életcélja volt.

Célkitűzéseiben óvatos, körültekintő. Nem szőtt hiu ábrándokat, de a kitűzött cél felé vezető uton akadályt nem ismert.

Mint katona: példás, — mint ember: kedves, szeretőreméltó, mint politikus: egyenesen zseni volt. Valami csodálatos van abban, ahogy ez a markáns katona, a nyíltság, férfiaság, az őszinteség megszemélyesítője, csupán ezekkel az erényeivel ért el komoly eredménye-

ket abban a diplomáciában, amit, ha tanulmányozott is, de nem tanult, — s amely diplomácia épen ezekkel a férfiúi erényekkel állt — s áll még ma is — hadilábon.

Volt katona, volt polgár, volt politikus. Mint ilyen, természetes, hogy voltak ellenlábasai is. Ezekkel küzdött, harcolt, vívta az elvek csatáját, amely csatában mindég komoly, nemes ellenfélnek bizonyult. Ellenségek? — soha!

Az önként, önzetlenül vállalt munka, amit hittel, lelkesedéssel, az ő nagy fizikai erejét is meghaladó odaadással végzett, erősebben igénybe vette, sem hogy a saját maga egészségére kellő gondot fordíthatott volna, s a betegség, — ez az alattomos kór — háborítatlanul fejezhet be romboló munkáját.

A magyar erdőnek egy büszke tölgye dőlt ki az ő halálával, akit szívből, őszintén gyászol meg minden magyar.

Pihenj békén Gömbös Gyula, s ott fenn, a legmagasabb trón számolyánál mondj imát értünk, hogy tovább is azon az uton haladhassunk, amit minékünk Te jelöltél ki!... H. E.

Búzakiállítás Békésen

Békésvármegye törvényhatósága dr. Marschall Ferenc m. kir. földmivelésügyi államtitkár védnöksége alatt, a békéscsabai m. kir. Vegyikísérleti Állomás, s a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület közreműködésével,

minőségi versennyel egybekötött búza-kiállítást rendez Békésen, a községi bérház disztermében.

A kiállítás ünnepi külsőségek között október 11-én, délelőtt 11 órakor nyílik meg, s október 17-én zárul.

A kiállítás védnökei: vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán, bajczai Beliczey Géza gazdasági főtanácsos, Dr. Bud János ny. miniszter, Andaházi-Kasnya Béla országgyűlési képviselő, Dr. Ángyán Béla országgyűlési képviselő, Csizmadia András gazd. főtanácsos, országgyűlési képviselő, dr. csáköi

Geist Gyula gazd. főtanácsos, dr. Lányi Márton ny. főispán, országgyűlési képviselő, gróf Pongrácz Jenő országgyűlési képviselő, dr. Telegdy Lajos ügyvéd, dr. Temesvári Imre min. tanácsos, országgyűlési képviselő, dr. gróf Wenckheim László nagybirtokos.

Központi rendezőbizottság: Elnök: vitéz dr. Márky Barna alispán. Az elnök helyettese: vitéz dr. Pánczél József vármegyei főjegyző, Ügyvezető elnök: Remenár Géza a Békéscsabai Vegyikísérleti Állomás vezetője. Tagjai: Dr. Darók József, vitéz Jánossy Gyula, Karácson András, Kovács Pál, dr. Marschall Ferenc, Márky Jenő, dr. Medovarszky Mátyás, Megyeri Sándor, dr. Molnár Jenő, Morvay Mihály, vitéz Orsovay Alajos, dr. Schauer Gábor, dr. Sebők Elek, K. L. Szabó Gábor, dr. Tóth Béla, dr. Vangyel End-

re, dr. Varga Gyula, kiknek személye a kiállítás sikerét garantálja.

A meghívók vitéz dr. Márky Barna alispán, mint a kiállítás elnöke aláírásával már szétküldettek, s szívesen reméljük, hogy az érdekes és tanulságos kiállítás megtekintésére községünkben is minél számosabban utaznak át.

Október 6-ának megünneplése a gyomai állami polgári fiu- és leányiskolában

Méltó kegyelettel ünnepelte meg a gyomai állami polgári iskola a szabadságharc vértanúinak gyászünnepét. Az ifjúság tanáraik vezetésével ünnepi istentiszteleten vettek részt, majd visszatérve az iskolába, kezdetét vette az ünnepély, a következő műsorral:

1. Szózat, énekelte a tanulóifjúság.

2. Kenessy Béla: Itt vagy október, szavalta Szalóki István IV. o. t.

3. Szomorú Árpád: Október hatodikára, szavalta Giricz Mária III. o. t.

4. Október 6-ának történetét és jelentőségét ünnepi beszéd keretében méltatta Palotás István az iskola önálló hitoktató lelkésze.

5. Kenessy Béla: Október 6, szavalta Nagy Béla II. o. t.

6. Zivuska Andor: Árad magyar marad, szavalta Négyesi Margit III. o. t.

7. Magyar Hiszekegy, énekelte az ifjúság.

8. Palkovits Jolán: Fekete szinpad, szavalta Kántor Gabriella I. o. t.

9. Kovács Károly: A vértanúk, szavalta Krampner Ferenc II. o. t.

10. Palkovits Jolán: Porkoláb helyett angyalok, szavalta Házy Klára IV. o. t.

11. Szász Károly: Az aradi golgotán, szavalta Kasza Imre III. o. t.

12. Himnusz, énekelte a tanulóifjúság.

Kár, hogy a tanulók szülei közül nem voltak többen a szép és magas színvonalú ünnepélyen.

Közművelődési előadások ünnepélyes megnyitása

A közművelődési előadások sorozatát meghatározó, bensőséges, hazafias ünnepély keretében nyitotta meg az Egyetértés körben október 6-án Göndös József áll. polgári-iskolai igazgató.

A zuhogó eső dacára, szép számu hallgatóság gyűlt egybe a kör nagy termében. Járásunk minden szépért és nemesért lelkesedő új főszolgabirája Sorbán Jenő dr. is részt vett a megnyitó ünnepélyen.

A gyomai dalárda Hajdu Béla karnagy vezényletével elénekelte a Szózatot.

Ezután Göndös József polg. isk. igazgató lelkes, hazafias beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt, amely egyben a közművelődési esték sorozatának megnyitója is volt. Ismertette az előadások célját, a művelődés fontosságát és a nemes szórakozások közti ismeretszerzés lélekemelő jelentőségét. Kiemelte azt, hogy ma a magyar sors megköveteli, hogy ne csak anyagiakkal segítsük egymást a hön kívánt magyar feltámadás

elérésében, hanem igyekezzék ki-ki ismereteit magyar közkinccsé tenni. Rámutatott, hogy a hazaszeretet nem áldozat s a Haza szolgálata önmagunk, családunk, községünk és nemzetünk boldogságának és boldogulásának elérése. Kérte a megjelenteket, hogy ha az előadók jó szívvvel vállalkoznak arra, hogy értékes előadásaikkal közhasznú ismereteket nyújtsanak és módot adnak arra, hogy községünk lakóinak nemes időtöltésben és szórakozásban legyen részök, a hallgatóság értékelje ezt a törekvést és minél nagyobb számban jelenjen meg a szerdai estéken. Kérte, hogy legyenek az egyes körök és egyesületek tagjai szíves vendéklátók, viszont a hallgatók is fogadják szívesen ezt a vendégszeretetet s a közművelődési estéken látogassanak el mindenhová.

A nagy tapssal jutalmazott megnyitó beszéd után Szántó Erzsébet szavalta el édesapja által írt hazafias szép költeményét, érzéssel és szép hangsúllyal. Sok tapsot kapott érte. Ezután a dalárda nagy sikerrel énekelt egy hazafias éneket. A hallgatóság nagy tapssal köszönte meg a dalár-

dának ezt a gyönyörű énekét. Most Hajdu Béla igazgató-tanító tartotta meg ünnepi beszédét október 6-ának jelentőségéről és tanulságairól. Történelmi visszpillantást vetett a magyarság küzdelmeire a honfoglalástól egész a világháborúig. Levonta a tanulságot, hogy a Haza szomorú időszakait mindég az egyenetlenség idézte elő és ha a jövőben az áldott Nagy-Magyarországban boldog magyar sorsot akarunk, akkor össze kell fognunk s magyar testvéri szeretetben dolgoznunk s ha kell, áldozatot is kell hoznunk, ahogy azt az októberi hős vitéz tanuk példájából láthatjuk.

A tartalmas és szép beszéd után Molnár Gyula szavalta el Hegyi István. „A véres kardot körülhordozom“ c. költeményét a tőle megszokott átérzéssel és tiszta csengésű hanggal. A szép ünnepély a Magyar Hiszekegy áhitatos hangjaival zárult be s az eltávozó hallgatóság lélekben és érzésben felemelkedve távozott az ünnepi estélyről.

Legközelebbi közművelődési előadás a Kisréti olvasókörben okt. 14-én szerda este 7 órakor, amikor Cs. Szabó Albert állatorvos tart előadást „A sertések fertőző betegségei“ címen, megfelelő szórakoztató kísérő műsorral.

Nagy sikere volt a gyümölcs kiállításnak

Vitéz dr. Ricsóy Uhlarik Béla főispán és vitéz dr. Márky Barna alispán nyitották meg a kiállítást

Szombaton, t. hó 3-án a teljes siker jegyében nyit meg Gyomán a Békésvármegyei Kertészeti Egyesület negyedik vándorkiállítása.

A kiállításra érkezett és a kormányt képviselő Ricsóy-

Uhlarik Béla dr. főispánt Medovarszky Mátyás dr. főjegyző, az egyesület ügyvezető elnöke fogadta. A fogadtatásnál jelen volt dr. Sorbán Jenő, a gyomai járás főszolgabirája, Gyoma és Endrőd községek képví-

RIMES PANOPTIKUM

dr. Kató József emlékének ajánlva, ácsolja:
H. E.

(3)

Hogy politikáról zengjen most az ének
Rajzolom portréját Garay Imrének:
Szép zsinóros mándli feszül keble báján
Villózik a napfény az öblös pipáján.
Közügyekben méltán dönt ám az ő szava,
Mivelhogy nemrég még csizmadia vala,
Ki csak azért hagyott dikicsét meg árt ott'
Hogy szervezze Gyomán a honmentő pártot...

E strófám borongós, hangja kissé méla:
A követünk nekünk Andaházy Béla.
Ő viseli fennen kerületünk képét,
S azzal hozza lázba Endrőd s Gyoma népét,
— amint még is mondta egyik beszédében, —
Hogy szalmát keresztibe nem tesz érdekében.
S hogy érvényt szerezzen kijelentésének,
Mutatja a hátát — hű kerületének.

Csattoghat, döröghet, tombolhat zivatar,
Mint kőszirt áll posztján jó Kanyó Tivadar.
Magas kráglján hord széles arany-sávot,
S igazgatja Gyomán nagy hévvel a MÁV-ot.
Mellesleg doktor is, nem medicis: juris,
Haptákol előtte a Tömöry ur is,
Ki fejet s térdet hajt minden szép nő előtt,
De nem sziveli az anyakönyvvezetőt...

Képzet-társításra mutatandó példát,
Versem most egy egész más témára tér át:
Mert a „Gerincesek“ jutnak az eszembe,
Kik programpontjaik hozni harci rendbe,
— A Villányi-Fischer, meg a Bartha doktor,
No meg hát Greising ur, s a Göndös direktor, —
Áztatva honfibút jó borban, vagy sörben,
Értekeznek sűrűn az alrészi körben.

Hoi a magas vita a pont körül forog,
Hogy ha becses gyomruk inycsége korog,
(Mely kérdés — mint Botond — repeszt kaput, falat),
Hogy készítették el az obligát — halat...?
Csak erről tárgyalnak, csak erről vitáznak,
Közbe pedig hosszan el-elquaterkáznak,
S amikor már minden rózsaszínben látszik,
Ráeszmélnék, hogy pont a gerinc hiányzik...

Mert ha a hangulat tulzottan virágos,
Akcióba kell, hogy lépjen a Zöld János
Gyoma első számu, közismert hordárja,
Ki a vonatnál a vigéceket várja.
Felkapja ilyenkor hosszú taligáját,
S egy széles vigyorra igazítva száját,
Felpakolja rá a bortól nehéz főket,
S gyengéden, egyenkint, hazatolja őket...

Hoi a jókedv lobog, mint szélben a zászló,
Ottan található: jó Hekele László.
A vitéz Madaras, százados ur Zalán,
Kard helyett Kner Bandi fityeg az oldalán.
S ha befut Csermák is, csapong a hangulat,
A kisdéd társaság egy takarost mulat.
Együtt vigadoznak, együtt isznak-esznek,
S marják családfáját, a borjus — Dukesznek...

Hit- és jogügyekben kemény vitéz, harcos,
Népszerű elnökünk: az ügyvéd ur Tardos.
Am tekintsd vesztettnek élted minden percit,
Melyben nem hallgatod a Messinger Bercit.
Kiből a sok jó vicc ömlik, mint a láva,
Vak löért nem vágna senki a szavába,
Ki — miközben traktál száz anekdotával, —
Beretvál simára, az expens-nota-val...

Nem volt sem tábornok, sem pedig óbester,
De volt Kovács Lajos, Gyomán — postamester.
Ő, ki Kner bácsival — ki nyugszik már békén —
Fáradt Kaszinónknak a megteremtésén.
Nem volt kidobott pénz, amit ő kiadott,
Tiszamalmot, villanyt Gyomának ő adott,
Ki iránt szívünkben érünk melegséget,
S kinek Isten adjon — boldog öregséget...

selőtestülete Pánczél Emil és Harsányi László főjegyzők vezetésével. Gyoma község nevében Pánczél Emil főjegyző üdvözölte meleg szavakkal a Kormány Képviselőjét, nemkülönben az összes megjelenteket.

Majd bevonultak a liget belséjébe, a pavillon elé, ahol Márky Barna dr. alispán, az egyesület elnöke kérte fel a főispánt, hogy a kiállítást nyissa meg.

— A vármegye — mondotta az alispán — kezébe vette a gazdálkodás, kertészkedés irányítását és a fejlődést ezeken a vándorkiállításokon mutatja be, hogy a közönség tanulhasson a látottakból.

A főispán válaszolva az alispán szavaira, ígéretet tett arra, hogy mindenkor támogatja az egyesület törekvéseit és a gazdákat is, ha ezen az uton haladnak tovább.

Medovarszky Mátyás dr. felolvasta a kiállítás díjazottjainak névsorát, amit a bírálóbizottság állapított meg.

Ricsóy-Uhlarik Béla dr. megnyitottan nyilvánította azután a kiállítást, majd őt és az alispánt Lischka Frigyes, az egyesület titkára kalauzolta végig a termen. A főispán legnagyobb meglepetését fejezte ki és hangoztatta, hogy a kiállítás anyagának szépségéről jelentést tesz a földmivélségi miniszteriumnak. A főispán megtekintette a belső kiállítási termet, utána pedig a külső faiskolai részt és mintegy másfélórát töltött el a pompás anyag szemléletével.

Ezután a főispán, az alispán, — kit ez útjára a felesége is elkísért, — kíséretükkel, a vidéki vendégek, de a helybeliek közül is számosan a Hollerszálló éttermeibe tértek ebédre, mely lelkes hangulatban zajlott le, — a fehér asztal mellett is élénken tárgyalva a kiállítás erkölcsi eredményeit, s ezek propagandis erejét.

A kiállítás megnyitását többek között résztvevett: Jánossy Gyula, Békéscsaba polgármestere, Czapári Bertalan a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara képviselőjében, Korponay Gyula, a Gyümölcsstermelők Országos Egyesületének igazgatója, Mohácsi Mátyás, az Országos Pomológiai Bizottság elnöke, igen sok megyei, endrőd és gyomai előkelőség is.

A látóvalók iránt élénk érdeklődés nyilvánult meg, már pénteken délután nagy közönség jelent meg az Erzsébetligetben, melynek bejárata előtt rengeteg volt a környékbeli kocsis is. Örvendetes, hogy a

társadalom minden rétegéből sok látogató akadt, kiszáradtak és törpebirtokosokat éppúgy lehetett látni ott a délután folyamán, mint intellektueleket és szabad foglalkozásukat.

A kiállítás hétfő délig maradt nyitva, azért így rövid ideig, mert az anyag frissítése nagyon nehéz lenne.

Statisztika:

Gyümölcskiállító volt 96, ebből díjazást kapott 41, faiskolás résztvevő 9, 5-öt díjaztak, míg 4 dísznövénykiállító közül 3 részesült jutalomban. A kiállítás fényét kellemesen emelte a péti só propaganda felvonulása.

A díjazottak névsora

A bírálóbizottság melynek elnöke Krebsz Zoltán (Szarvas) volt, tagjai pedig: Misók Jenő (Szarvas), Peyerl Géza (Ókigyós), Keller Jenő (Póstelek), Lischka Frigyes (Békéscsaba), a kiállítók között a következő díjakat osztotta ki:

Gyümölcs: Schulek Béla m. kir. fm. min. ezüst érem. Simon Béla dr. m. kir. földm. min. bronz érem. Wenckheim Lajos m. kir. föld. min. elism. okl., Csorvási uradalom OMKE elism. okl. M. kir. gazd. népisk. Gyoma OMKE elism. okl., Nagyszénási Gyümölcsstermelők Egyesülete Király permetező (nagy), Gyula város kertészete GyOE elism. okl., Titz Reinhardt GyOE elism. okl., Megyeri Sándor GyOE elism. okl., Kocsis Sándor (kis) Király permetező,

őzv. Kocsor Andrásné Várm. Gazd. Egy. okl., Máday Aladár Gyoma Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara e. okl., Községi faiskola Gyoma Tiszántúli Mezőgazd. Kam. okl. őzv. Kner Izidorné Békésvárm. törvhat. elism. okl., Kun Jenő Gyoma közs. elism. okl., Pónovits Gyula dr. Békéscsaba m. város elism. okl., Nagy Iván metsző öllő, Takács János szemzőkés, Herpai Imre kéregtisztító, M. Kir. Gazd. népisk. Békés Gazd. Egy. elism. okl., Kner Endre Várm. Gazd. Egy. elism. okl., Bayer Béla dr. amerikai kapa, Kovács Gergely amerikai földporhanyító, Kiss András kéregtisztító, Ajtay János Szarvas közs. elism. okl., Tóth Imre öltökés, R. Szabó Imre kéregtisztító, Békési gyümölcsstermelők aszalója altalaj porhanyító, Maczák Mihály kéregtisztító, Lip-ták D. János kéregtisztító, Gulyás Mihály egy neosparsen, Molnár István egy neosparsen, Bán Etelka egy neosparsen. Cservinsky István Mahács-Liszka Kert üzentan, Kruchió Sándor Kis kertész kézikönyv, Szabó Károly egy neosparsen, Tar Antal Békés közs. elism. okl., Gönczy Adorján a Magyar gyümölcs jövője című könyv. Szabados Lajos Bogyós gyümölcs termesztése című könyv, Forgács István Solbar 5 adag, Bördi Imre egy thanol.

Faiskola: Gyula város kertészete m. kir. föld. elism. okl., Szücs Ferenc Békés Tiszánt. Mezőgazd. Kam. elism. okl., M. kir. gazd. népisk. Csaba Békésvárm. törv. hat. elism. okl., Közs. faisk. Gyoma Orosháza közs. elism. okl., Orosháza közs. faisk. Gyoma közs. elism. okl.

Virág: Lischka József kénpermetező öllő, Tüköry Jessy OMKE elism. okl., MÁV. gyomai kertészete Várm. Gazd. Egy. elism. okl. — Péti só Várm. Gazd. Egy. elism. okl.

A főispán meglátogatta a Hombár szövetkezet magtárát

Szombaton, október 3-án, délután félötkor, Endrődről jövet, meglátogatta vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán a HOMBÁR szövetkezet magtárát. A főispán kíséretében voltak dr. Sorbán Jenő gyomai- és dr. Marschal Ferenc békési főszoigabírók feleségeikkel, dr. báró Maasburg Kornél szolgabíró, dr. Sárossy József közigazgatási gyakornok, dr. Thaisz Lajos kir. gazd. felügyelő és ifj. Megyeri Sándor békési földbirtokos.

A HOMBÁR szövetkezet igazgatósága és felügyelőbizottsága élén Papp Zsigmond igazgatósági elnök fogadta a főispánt és keresetlen szavakkal köszönte meg neki az eddigi nagyon értékes támogatását és kérte, hogy a rövid három hónap óta működő szövetkezetet továbbra is tüntesse ki nagybecsű támogatásával.

A főispán Papp Zsigmond elnök és Wagner Márton ügyvezető kalauzolásával meglátogatta a magtár különböző helyiségeiben tárolt 88 vagon bűzát, gyönyörködött a teli tengeri görében és hosszabb időt

töltött a működésben lévő magtiszttónál.

Főispánunk szavakban is kifejezte a szövetkezet vezetőségének előtt a legteljesebb meglepetését és továbbra is kilátásba helyezte a támogatását. Reméli — mondotta a főispán — hogy a gyomai gazdák érdekeit szolgáló szövetkezetbe hamarosan belépnek a gyomai gazdák gazdaöntudatu tagjai mind. További sikeres munkáikodást kívánva bucsuzott el a főispán, akit eltávozásakor lelkesen megéljenztek a szövetkezet igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjai.

Ma ne legyen mulatság

Szombaton, boldog emlékü Gömbös Gyula miniszterelnök temetési napján egész nap és egész este minden nyilvános helyen tiltva van a zene, táncmulatság és bármiféle szórakoztató előadás megtartása.

A hatóság által erre a napra kiadott ilyen engedélyek érvényüket veszítették.

IMPREVÁR?

Igen sok ember okosan, természetesen és gazdaságosan éli le az életét. Tanuljunk ezekről...

Aki rendszeresen akar élni, az vigyázzon a sorsára! KERESSE A SZERENCSE TITKÁT ÉS ERŐSÍTSE BIZALMAT, REMÉNYSÉGÉT!

Ezért van a legtöbb embernek sorsjegye és sok ezer ember lett így gazdag, boldog. Természetesen sorsjegy nélkül — nem érhető el nyereség!

Október 17-én kezdődik az új természetesen megjavított m. kir. osztálysorsjáték.

A szerencse útja ismét nyitva áll mindenki számára.

NE VÁRJON a vendégléssel, hanem rendeljen még ma, fizetni van ideje legkésőbb a húzás előtt.

Október 6

Az október 6-i gyásznappelyt az összes iskolák megtartották.

A közhivatalokban munkaszünetet tartottak.

A főszoigabíroság és a községháza tisztikara a református templomban megtartott istentiszteleten vett részt, ahol Bay József lelkész predikált.

ÚJ REND A KISEBB CSOMAGOK SZÁLLÍTÁSÁNÁL

A m. kir. kereskedelemügyi miniszterium rendeletéből kifolyólag az államvasut és a posta igazgatósága megállapodást létesítettek a 30 kg.-nál kisebb súlyú csomagok szállítására vonatkozólag. A megállapodás értelmében a 30 kg.-nál kisebb gyors-darabáru csomagok szállítását, a vasutól a posta veszi át, kivéve a tejesszármazékokat, élő állatokat és olyan árukat, melyek terjedelmükkel fogva postai szállításra alkalmatlanok. Az áruk felvétele a vasuti állomásokon levő postahivatalokon történik. Ahol ilyen postahivatal nincs, a posta a csomagfelvétellel a vasut alkalmazottait is megbizhatja. Ilyen csomagok szállítására a posta nemcsak a saját kocsijait, hanem a rendes vasuti meneteket is igénybeveheti. A posta ezzel az intézkedéssel kapcsolatban a csomagdíjszabást mérséklé és az ugynevezett filléres csomagdíjszabást, amely eddig csak friss gyümölcsökre volt érvényes, az összes élelmiszerekre kiterjeszti. Az új díjszabás 1937. január 1-én lép életbe.

ESZTERGOMI LEVÉL

(Fári legenda 3.)

Gyuri az estéli csendben naponta furulyázgatott szebbnél-szebb dallamokat. De most már a vig nóta is járta. A két szív összedobbant, összetalálkozott. A furulyászó naponta közelebb jött a sziklafalhoz, — Fári pedig felfedezte a rejtett hegyi ösvényt a sziklák, bokrok közt.

Az önzéstől elvakult atyai szeretet bilincsekbe, rabságba verte ugyan Fárit, de nem tudta ezt tenni fesső, nyiladozó h a j a d o n - f e h é r lelkével, az életet követelő, melegség és szeretet után ösztönösen vágyó szívével. Érzelmek, gondolatai korlát nélkül röpködtek és képzeletvilága szabadon csapongott s hogy a lehető utat a valóság leküzdhetetlen megismeréséhez segítő, irányító támogatás nélkül fellelhesse, a veleszületett ösztön és rendkívüli helyzetének körülményei okossá, ravasszá, — a Gyurival való romantikus kapcsolatának valósággá való válásához tűződik titkos, de biztos reménység óvatossá, körültekintővé tették. Szívében az érzelmek ködös bizonytalanságban, de egyben zsongító boldogságban hullámoztak a szerint, hogy a kielégülés — a találkozás lehetősége, vagy lehetetlensége rajzolt fel előtte.

A szerelmet, boldogságot, a vágyat az álmokat nem ismerte regényéből, vagy mesékből, mert az ilyesmi tiltott dolog volt részére. Csak talán szíve, lelke valamely rejtett zugában rezonált halkan és halványan homályos emlékü édesanyja altató meséje. Mint a tavaszi napsugár a bimbó leveleit, úgy bontogatta ki ezeket az érzelmeket szíve mélyén az élet tavasza, a vér, az ideg és Gyuri furulyája.

Azon májusi éjjel után Gyuri lett szívének a központja, ő költözött oda be délceg, sugárdaliás alakjával s akinek szívét a furulyászón át ép oly nemesnek, elhagyottnak, de tisztának ismerte meg, mint a magát.

Ártatlan, naiv lelkületével el sem tudta képzelni, hogy Gyuri más módon legyen, mint ahogyan benne már kirajzolódott.

Igaza is volt! A lepke a virággal barátkozik!

Édesatyja valahogyan kezdett szívében háttérbe, másodikk helyre szorulni, mert benne vágyai teljesülésének akadályát látta. Hogy leküzdje ragaszkodó gyermeki szeretetében újabb jelentkező öröket,

miket talán az ösztönös ellen-szenv váltott ki belőle néha, kezdett nagyon is engedelmes és elégedett lenni korábbi szélsőes, nyugós és elégedetlen természetével szemben. Mindezt atyjában a komolyodó serdült leány benyomását keltette és ezzel Fári atyja feltétlen bizalmát nyerte el. Hangadó lett a várkastélyban.

A környezet is megszokta a változást és egyelőre mit sem sejtett abban, hogy Fári nagylányos szabadságával élve el-elelnédegél a neki máskor anynyira tiltott sziklafalakon. Ezeket pedig sokszor, naponta felkereste Fári, — de mindig m a g á b a n. Elgyönyörködött azon, hogy a fürge kecskék mily nagy biztonsággal járnak-kekelnek a sziklafalak keskeny mesgyéin, az u. n. kecskejárásokon. Nagyon is megfigyelte ezeket a járásokat s nem egyszer eszébe ötlött, hogy miért ne szállhatna le ő is ott a járásokon.

Amint így elmerengett, egyik alkonyatkor a déli, alacsony szikla fokon, látja, hogy egy fiatal fehér gida hajításnyira tőle felakadt hátsó lábánál fogva az egyik sziklarepedésből kinőtt tüskés galagonya bokorban úgy, hogy fejével lefelé a levegőben lógott s keservesen mekegett. Amint a kecske sorsáért megindult aggódott és már segítségért akart sietni, feltűnt nem messze a bokortól Gyuri napbarnított, bajuszkás alakja, amint hosszú, szöges botjával biztosan lépked a póruljárt gida felé, hogy életét megmentse.

Fári megdermedt a látomástól. Nyelve leragadt s hirtelen nem is tudta, hogy minek örüljön. Majdnem felsikoltott örömeiben s alig tudta összeszedni magát s mire felocsudott és a bokorra nézett, a fehér gidával a nyakában szembefordulva látta álmainak hőseit, furulyás lovagját: Gyurit, amint az boldogan, remegő lábakkal s pedevé tekint fel Fári felé a bokor mellől.

Fári bátortalan, csendes hangon lekiáltotta:

— Köszönöm, jó pásztor, hogy megmentetted. Boldog vagyok érte. De mondd csak: ki vagy te?

— Én vagyok a Gyuri, e nyájnak pásztor, viszonzta Gyuri bátor hangon a völgybe mutatva — s a te leghűségesebb szolgád, szépséges várkisasszony, aki nappal nyájadat őrzöm, — éjjel pedig álmaid

országát járom csendes furulyaszóval, hogy senki és semmi ne zavarja azt. Szellő szárnyán, holdsugár hátán minden éjjel ablakod alatt vagyok s feköttem a fülemilét és orgonát, gyöngyvirágot illatra gerjesztem, hogy álmod boldog, szép és nyugodt legyen.

Fári az egyszerű, tiszta, soha nem hallott szavaktól boldogan ismételte:

— Köszönöm, jó pásztor, köszönöm! Furulyaszódat hallottam, szívemnek jól esett. A kis gidáért tőlem jutalmat nyersz holnap, itt, mikor a nap nyugodni készül. Most vigyázz, hogy el ne csusszál a sziklás ösvényen!

— Boldoggá tesz kegyes szavad, szépséges várkisasszony; holnap itt leszek. — Jó éjszaka! — viszonzta Gyuri.

A Gyurival történt váratlan találkozás Fári lelkében, életében olyan rövid, de ártatlan és boldog korszak kezdetét jelentette, amilyen a madárkák fészekrakását s a mezei virágok nyílását megelőzi. Emberi kéz, ész, mesterkélttség és irányítás nélkül következett minden. Az üvegházi levegőből kiszabadult Fárit ugyanaz a varázs, eredeti öserő vezette az új, ismeretlen utakon, amely a fákra fészket rak s a rét virágainak bimbóit egyszer felnyitja. A tavasz, a május varázsa volt ez Fárinál és Gyurinál egyaránt.

Azon az estén, amikor Gyuri a beígért jutalomért a szikla alatt közvetlen közel megjelent, Fári égő, piros rózsát nyújtott Gyurinak.

— Az arany, a pénz atyámé, azt hozni nem tudok. Ugye azt vártál? Kérni felénken Fári.

— Tévedsz — Királynőm! Azt el sem fogadnám, hiszen megfizet atyád szolgálatomért, feleli boldog büszkeséggel Gyuri.

— Ez a piros rózsá minden, de tiszta hálája szívemnek nemes szolgálataidért és elismerés a nekem oly kedves figyelmedért, a furulyászóért, amely engem oly boldoggá tesz, — mondotta Fári.

— Ez a piros rózsá az életet, a legértékesebb kincset jelenti nekem, mert Vaskapu legnagyobb, legféltettebb kincse adta nekem, mondta Gyuri, majd folytatta:

— Ezt a piros rózsát szívembe ültetem, s annak piros vére öntözi, táplálja, hogy soha, de soha ne hervadjon. Hódolat neked, szépséges várkisasszony! Parancsolj velem mindenkor és mindenben! Amíg egy csepp vér mozog ereimben, míg egy

5 világrészben

76 államban vezető világmárka a

Philips Rádió

Egyedárusító:
BENJÁMIN ISTVÁN
Gyomán

a Baptista imaházal szembe.

Endrődön;

a Homoki-féle új emeletes házban.

Kérje díjtalan bemutatását!!!

sóhajást el bírok, minden erőmmel szolgálni foglak. Nézd ezt az ösvényt! Ezt sok-sok verejtekkel építettem, mert éreztem, tudtam, hogy neked különösképpen kell szolgálnom. Hallottam nehéz sorsodat — szépséges királynőm! Ezt az utat azért építettem, hogy ha szenvedésed már nem bírod, segítségemre jöhessenek, és ha már zárva a világ mindenhol előttem, leghűségesebb szolgád akkor is elvezet oda, hol nincsenek örök, haszonlesó szolgák, ahol a szabadság van és nyugalmodat a madárdal méh-zümmögés zavarja csak. Mondd, parancsolj, mivel viszonzzam nagy kegyedet — a rózsát? Csak hívj, csak szólj mindenkor szép királynőm!

Fári nem tudta leküzdni boldogságát, melyet Gyuri csendgő, nemes, tiszta hódolata benne keltett. Így nem szólt még hozzá senki! Csak most érezte, hogy mennyire rab a teste, a lelke, a szíve. Örömtől remegő hangon kérdezte:

— Honnan tudsz mindent ily pontosan, hű szolgám — Gyuri? Hiszen atyámnak még számtalan szolgája van a váron belül és kívül és még egy sem gondolt az én szomorú sorsomra?

Gyuri a megértő szavaktól felbátorodva emelt hangon válaszolta:

— Szívemet naponta az erdők csendjében, mezők és rétek illatában türosztom, — a ragyogó nap sugarával szárítom, melengetem, a hold s csillagok bűvös — hideg fényébe öltöttem s a Göncölszekeren magasan járok, hol furulyám hangját nem fogja fel bogáncs és tövisbokor és szívem mocsoktól, szennytől, hazugságtól, félelemtől mentes marad. Ez a szív fogta fel sóhajod, hallotta panaszod s ez a szív küldte a biztatást, a választ kis furulyá-

mon át. Ne vess meg érte — szép várkisasszony!

— Szived olyan, mint az enyém, — viszonzá Fári. Távol áll a harag és megvetés tőle s hűséged meghat. De most már válnunk kell. Szolgálatodra számítok s ha ablakomban fehér kendőt látsz lengeni, az hívásomat jelenti s akkor alkonyatkor, este, itt Gyuri... találkozunk.

S mint a szellő tova lebbent a szürke est homályban anélkül, hogy Gyuri köszönését, válaszáat bevárta volna. Gyuri még sokáig elbűvölten állott, majd nehéz szívvel lefelé indult szaporán, hogy nyáját beteretlje.

A várkastély azon ablakán, ahol Fári lakott, a szél most már gyakran lengetett egy fehér selyem kendőt s a sziklafoknál alkonyatkor egyre meghatibb, melegebb, hosszabb találkozők voltak. E közben Gyuri vájta a sziklát. További lépcsőfokokat készített ott és a... szívében, hogy közelebb jusson Fárihoz. Odalent kis kunyhóját egy idő óta naponta friss mezei virággal díszítette. Erősen hitte, érezte, tudta, hogy egyszer, nem sokára... eljön az ő: Királynője. Őrzés, legeltetés közben minden ráérő idejében furt, faragott s kis házikóját gyönyörű faragott butorokkal rakta tele. Mikor a hold újra fordult és közeledett a holdtölte, Gyuri az övéhez hasonló sziklamászó szögesbot készítésén fáradozott. Művészi lelkének minden tehetségét belelte s a bot kerek oldalára lerajzolta a sziklaösvény útját, kanyarjait a találkahelytől csalikok közé épített kunyhójáig. A bot felső végén egy sebzett, nyillal állót, alsó végén pedig egy égő — lángoló szív mutatja a két véglelet s közben a kecskejárás kanyarjai, fel, vagy lemenő veszélyes pontjai voltak bévésve úgy, hogy a botnak megfelelő forgatásával, figyelésével a kritikus, nehéz pontok is veszélytelenül járhatók voltak. Az pedig természetes volt, hogy Fári nappal sok-sok időt szentelt a sziklás hegyoldal és a rejtett ösvény tanulmányozására s hogy Gyuri töviről-hegyire számtalanszor ismertette a bájos völgykallanok — birodalmának — minden zugát.

Egyik téli holdas, fényes éjszakán nem szölt a furulya s mikor Fári álmatlan, gyötrő kínos éjszakája után reggel a sziklafokán kémlelni megjelent, — kezével elérhetően a szikla falhoz támasztva ott találta az erős, térképes hegymászó botot...

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepeken és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszerár tart szolgálatot.

A szeghalmi fősolgabiróságnál egy irodatiszti állásra hirdettek pályázatot. Pályázati határidő október 30.

Az élet törvényei legyőzhetetlenek! Az emberek élni akarnak mégpedig jól és reményteljesen. Hinni, bizni szeretnek a jobb és boldogabb jövőben, de annak is elébe kell menni, a szerencsét is keresni kell, sült galamb nem repül senkinek a szájába. Most ismét itt az alkalom, október 17.-én kezdődik az új megjavított osztálysorsjáték, melyen ismét óriási összegek nyerhetők. Miért ne nyerhetne Ön is?... Sorsjegy nélkül nincs főnyeremény, tehát vegyen, vagy rendeljen még ma egy sorsjegyet bármelyik főarúsitónál.

A trágyázás fejlődését tárgyalja a Mezőgazdaság legújabb száma az ókortól egész napjainkig. Cikkeket közöl még a szalmatrágyázás jelentőségéről homokos területeinken, az állatgyógyászat terén a sertéspestisről és a védekező oltásokról. Számtalan apró, gazdagon illusztrált ismertető közlemény mellett, a nitrogén műtrágya ősszel való alkalmazását, majd a folyó évben az annyi kárt okozó csikos hátú buzalégy kártételével foglalkozik, eredeti fényképfelvételek alapján. A dusan illusztrált szaklapból a Mezőgazdaság kiadóhivatala, Budapest, Földművelésügyi Minisztérium, díjtalanul küld e lapra való hivatkozással egy alkalommal mutatóványszámot.

Denevérszárny a legújabb divat. Az idei télen a rövid prémkabátokon denevérszárnyakra emlékeztető ujjpótlókat hordanak majd a nők. A divat minden változásáról beszámol a Párisi Divat újszáma, amely pompás tartalommal jelent meg és közel száz remek ruha és kézimunka eredeti rajzát közli. Cikkei, üzenetei nélkülözhetetlen tanáccsal szolgálnak a háziasszonyoknak és leányoknak egyaránt. — Egy szám ára 60 fillér.

A pontatlan kísértet. Ez a címe annak a rendkívül érdekes mulatságos cikknek, amely Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számos pompás cikket, riportot

és közel száz remek képet talál az olvasó a népszerű képeslapbau. A nagy terjedelmű és gazdag tartalmu Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A néger lélek titka. A néger fajról, a néger lélek titkáról rendkívül érdekes nyilatkozatot tett a legnagyobb fekete színész Paul Robeson és a nyilatkozatot a Délibáb új száma közli. Remek képes rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, novellákat, verseket, színházi beszámolókat, pletykákat, nagyszerű filmrovaot talál az olvasó a kitűnő színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Rövid hírek

(Gyula). Békésvármegye feliratot intéz a kormányhoz, az önálló Mezőgazdasági Kamara felállítására érdekében.

(Békéscsaba). Lőrinczy Lászlónét a Kormányzó a Vöröskereszt Érdem-éremmel tüntette ki.

(Gyula). Inségmunkák helyett nagyszabású közmunkák megindítását jelentette be a főispán a törvényhatósági bizottság múlt hó 30-i ülésén.

(Szeged) A szegedi törvényszék még nem jogerős ítéletében, a kondorosi kaszásokeresztes mozgalom főcsoportvezetőjét 8 havi börtönnel sújtotta.

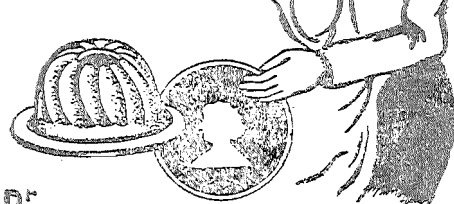
(Prága). Hodzsa csehszlovák miniszterelnök tegnap nyilatkozott a sajtó tudósítói előtt. Hangoztatta a Magyarországhoz való közeledés szükségességét. A csehszlovák miniszterelnök nyilatkozatát közölve, egy római lap megjegyzi, hogy Magyarország soha nem ellenezte a közeledést, csak egyes politikai természetű kérdések tisztázását követelte.

(Róma). Az olasz kormány közölte az angol kormánnyal, hogy határozottan és tevékenyen együtt akar működni az öt locarnói hatalom értekezletének előkészítésén.

(Sátorajaujhely). Abauj vármegye azt javasolta a kormányoknak, hogy rendeljék el minden ujszülött cigánygyereknek tetoválással történő megjelölését, mert ezzel a kóborcigányok személyazonossága könnyebben lenne megállapítható.

(Bécs). Körner Lajos vezérkari alezredes számításokat végzett a spanyol polgárháboru katonai költségeiről. Nézete szerint minden fegyverviselőre napi husz pengő kiadást kell számítani. Összesen hatmillió pengő a napi költség és a polgárháboru már 65 napja tart...

ÉVTIZEDEK
OTA BEVÁLT
A
VILÁGOSFEJ
VÉDJEJYÜ

Dr.

OETKER-FÉLE

SÜTŐPOR ÉS
VANILLINCUKOR ÁRA 12 FILLÉR

(Budapest). A Magyar Gazdaságkutató Intézet jelentése szerint 1928-1929. évben körülbelül 6 milliárd volt a nemzeti jövedelem. Ez a jövedelem 1932-1933-ban leszállott körülbelül negyedfél milliárdra. A következő időszakban 1934-1935-ben fordult a kocka. A nemzeti jövedelem emelkedett. 3857 millióra becsülték ebben az időben a nemzeti jövedelmet. A statisztika szerint tehát most gazdagabbak vagyunk. S a valóság szerint?

(London). A palesztinai arab nemzeti bizottság táviratváltás útján állandóan tanácskozik a különböző arab államok fejedelmivel. Valószínű, hogy a sztrájk kérdésében rövidesen sikerül megoldást találni.

A „HOMBÁR“ szövetkezet elváltatta a Hoffherr-Schranz-Clayton-Schuttleworth Magyar Gépgyári Művek r. t. képviselőjét és mindenfajta gazdasági gépeket, szerszámokat és ekevasakat tart a raktárában. Mielőtt ebbeli szükségletét beszerezné, kérjen ajánlatot a Hombár szövetkezettől.

**NEM OLCSÓBB MÁR
A B O R O M
mint a szódavíz,
DE NEM IS SZÓDAVIZI
30 fillér**

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő leveleltyeg ellenében küldök mintát a borból min-tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskes taluak, tiszta, tökéletes zamatvak és nem savanyuak.

Cím: Székely Ferenc

Soltvadkert, Pestmegye.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: IFJ. VARGA PÁL

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtetetlen drága gyermekünk és drága édesanyánk temetésén résztvettek s mindazoknak akik fájdalunkat enyhíteni igyekeztek ezuton mondunk hálás köszönetet

Szabó László és
Kenyeres Juliánna szülei.
Róza, Albert, László,
gyermekei.
Ilonka menyé.

Háziasszonyok! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tészta-recepteket megkapja, ha még ma kéri a Dr. OETKER-féle világhírű „Fényképes recept-könyvet“, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: Dr. OETKER A. Budapest, VIII. Konti utca 25.

A magyar hírlapírás leg-szebb hagyományait, a hajdant VASÁRNAPI UJSÁG szellemét kelti életre a TÜKÖR októberi száma, melynek élén Kornis Gyula ir tanulmányt a testi kulturáról. Mélyenszántó gondolataihoz csatlakoznak Biberbauer Virgil, Cs. Szabó László, Joó Tibor, Trócsányi Zoltán tanulmányai a görög színházakról, a régi Pest művészi becsü épületeiről, a történetíró munkájáról, egy elfeledett rokokó íróról. Melódiák kalandos életével ismertet meg Szabolcsi Bence cikke: közeli és távoli földrészek, a jelen és a múlt érdekességeit tartják előnk Geszty Julia, Kertész Róbert, Zentay Dezső. Novellát Hevesi András, Molnár Kata és Sásdi Sándor írt, Török Sándor folytatja mulatságos regényét. A „Munkák és napok“ című szemle Schöpflin Aladár, Horváth Árpád, Polgár Tibor és Komor András tollából közöl hozzászólást és kritikát. A nagy gondtal és kiváló izléssel összegyűjtött képanyagból külön is említést érdemelnek a Magyar Amatőrfényképezők Országos Szövetségének nemzetközi kiállítására érkezett képek reprodukciói. A Gyomai Ujság előfizetői kiadóhivatalunkban különleges feltételekkel rendelhetik meg lapunkkal együtt a Franklin Társulatnak ezt a a nagyszabású folyóiratát. Kiadóhivatalunk az együttes előfizetésről készségesen nyújt felvilágosítást és kombinált előfizetés esetén is biztosítja olvasóinknak a TÜKÖR értékes díjakkal jutalmazott pályázatainak való teljesjogu részvételt.

Meghívó

A „HOMBÁR“ Gyomai Mezőgazdák Tárház és Értékesítő Szövetkezet 1936. évi október hó 18-án délután 2 órakor, határozatképtelenség esetén 1936. évi október 27-én délután 2 órakor a szövetkezet székházában (Kossuth Lajos utca 68) rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a szövetkezet tagjai ezuton hívja meg az

Igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az alapszabályok 1, 6 és 12 §-nak módosítása.
2. Esetleges indítványok, amelyeket a rendkívüli közgyűlés előtt legalább 3 nappal kell a szövetkezet irodájában az elnöknel vagy ügyvezetőnél bejelenteni.

SPORT

Október 11-i mérkőzések. Békésen: GySC — BTE, bíró: Wertheim. Mezőtúron: MMÁV-BISE, bíró: Magyar. Békésszent-andráson: Hunyadi-CASS, bíró: Salgó. Kondoroson: KTE-VSE, bíró: Mácsay. Szövetségi díj: GySC II.—BTE II.

Gyulai A.C. bejelentette, hogy a szövetségi díjmérkőzésektől visszalép.

Múlt vasárnapi eredmény: M.MÁV.—KTE 3-1 (1-1).

Mezőberényi T. K. tragédiája

Megdöbbenéssel értesülünk a nagymultú MTK felett ehangzott egyesbirói döntésről: Mivel a Vésztői SE. ellen kisorsolt mérkőzésén figyelmeztetés ellenére sem jelent meg, a szabályzat 212 §. 3. bekezdésének alapján a bajnokság továbbküzdelmeiből kizárattott. Az eddig elért eredményeit megsemmisítették és lenemjásztott mérkőzéseinek 2-2 pontját gólarány nélkül az ellenfelek javára írták.

Az MTK összeomlása legutóbbi közgyűlésével kezdődött Egy kisdud csoport indítványára elnökké egy politikailag erősen exponált egyént választottak, s ezért sok — a választással elégedetlen tag — kilépett az egyesületből. De a választás bomlasztóan hatott a nagymultú és kitűnő játékerőt képviselő futballcsapatra is. A játékosok elégedetlenségük jeléül, külön-

féle kifogásokat emelve visszavonultak a futballozástól s csak azok játszottak tovább is, akik állásuknál fogva voltak kényeszerítve a további játékra (pl. a két Pangert). A lavina megindult s a következő állomás az eddigi pénzforrások eldugulása lett. A nemrég még minden anyagi áldozatra kész drukkerek egy része hátat fordított régi egyesületének és azal minden kapcsolatot megtagadott. Így következett be az egyesületnek az a bejelentése, hogy a távol fekvő Vésztőre, anyagiak hiányában nem tudnak elmenni. Az egyesbiró azonban nem méltányolta az egyesület súlyos helyzetét s az idevonatkozó paragrafus alapján szkreccselte az MTK-t, őszinte bánatára a nivót is kedvelő sportembereknek és igazolásául annak a régi tételnek, hogy a politikát a sporttól mindenkor távol kell tartani!

BISE—GYSC 3 1 (2 0).

Békés, bajnoki,
vezette: Wertheim.

A GySC fiataljai nem tudtak ellenállni a BISE nagy lelkesedéssel küzdő együttesének. Góllövők Fekete (2) és Szűcs BISE, illetve Bartha GySC (11-esből) Wertheim ítélezéseivel a GySC-t sujtotta.

ETK—TAC 4-2 (2 2).

Endrőd, bajnoki,
vezette: dr. Magyar.

TAC csak egy félidőn volt ellene az ETK-nak, egyébként kitűnő együttes is komoly gondokat fog még okozni hátralévő ellenfeleinek. Góllövők. Kurilla I. (2), Kertes I. és Lacsnyai ETK, illetve, Nagy (2) TAC.

A bíró kitűnően vezetett.

BISE—GySC II. 3-1 (2-0).

szövetségi-díjmérkőzés, vezette: Wertheim.

Hirdetmény

A főszoigabiró elrendelte, hogy a háztulajdonosok — a vármegyei építési szabályrendelet értelmében — a házak utcai frontján esővíz levezető csatornákat létesítsenek, a rossz állapotban lévő esővízcsatornákat pedig javítsák ki.

Aki e rendelkezéseknek nem tesz eleget, azt kihágás miatt szigorúan megbüntetik, egyben pedig a hatóság a mulasztó költségére és veszélyére végezteti el ezeket a munkákat.

Az őszi időjárásra való tekintettel elrendelte a főszoigabiró, hogy a vonatkozó vármegyei szabályrendelet értelmében a

háztulajdonosok gondoskodjanak a házuk előtt elvonuló járdaszakaszoknak a felgyülemlött esővíztől és sártól való megtakarításáról.

Ennek az elmulasztása is kihágás.

Korona hangos mozgó Endrőd

1936. október 11-én vasárnap
6 és 8 órai kezdettel

Csókra születtem

Huzd rá cigány!

Filmoperett Lehár Ferenc zenéjével.

Főszereplők:

Eggerth Márta, Leo Selzák,
Hans Moser.

A legszebb magyar tárgyú film, amelyben Eggerth Márta hangulatos magyar dalai és Lehár Ferenc fülbemászó muzsikája a mozi közönséget megfogja hódítani.

Magyar cigányzene!

Magyar dalok!

Vademberek, vadállatok kulturfilm.

Hangos Magyar Világhíradó.

Publikáció

Eladó 9 drb. törzskönyvezett fajtiszta Bergshire-malac. Érdeklődni lehet Szabó Gyulánál, Endrőd. 1—1

Különbejártatú szobát, butorral, vagy butorozatlanul keresek lehetőleg a vasút közelében. Ajánlatot „Állandó lakó” jellegére e lap kiadóhivatalába kérek. 1—1

Izsó István fűszer és csemege kereskedő Horthy Miklós út 4 szám, egy jó házból való fiút keres tanulónak.

Özv. Kócsis Gergelyné Dancs Eszter ökl. szülész és maszirozó lakása I. kerület Gróf Széchenyi út 14 sz. Szives pártfogást kér a nagyérdemű közönségtől. 3—2

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérért kapható Kerekes Károlynál. —25

Szuperfoszfát műtrágya és Péti só Wagner Márton Fiai cégnél — bármilyen mennyiségben kapható.

Sebessy János Gróf Tisza István uton levő háza eladó. Érdeklődni lehet a főszoigabiróknál. 6—5

Kiadó lakások és butorozott szobák vannak nálam bejelentve a város minden részéről.

500 P.-tól — 14.000 P.-ig házak vannak nálam nyilvántartva eladásra, úgy készpénz mint részletfizetésre, igen kedvező fizetési feltételek mellett.

Keresek megvételeire egy fertály keselyősi vagy tanya földet sok teherrel. 2—3 hold földet gyengébb minőségűt.

Eladó egy antik íróasztal.
Érdeklődők forduljanak Izsó Balázs ingatlan forgalmi irodájához.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Tékai Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 1.30 P, Fél évre 2.60 P, Egész évre 5.20 P.
Befizetések postacsekken:
„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám: 18.280.
Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A BÉKÉSI BÚZAKIÁLLÍTÁS

Vitéz Márki Barna alispánunk kezdeményezésére Remenár Géza fővegyész, a békéscsabai vegyiskérileti állomás vezetője és a vegyiskérileti állomás vegyészének vizsgálatai alapján most a negyedik vármegyei búzakiállítást rendezték ezévbén Békésen.

A búzák sikerminősége szerint a következő százalékos sorrend alakult ki: 1., Bánkúti 1014-es 83.2%, 2., Bánkúti 5-ös 77.5%, 3., Székács 1055-ös 77.2%, 4., Bánkúti 1205-ös 73.7%, 5., Bánkúti 1201-es 73.5%, 6., Tiszavidéki 67.1%, 7., Gazdasági 64.7%.

A statisztikai adatok szerint ismét a nemesített búzák bizonyultak jobbakká. És ez az eredmény mind a négy kiállításunkon így mutatkozik. Bármennyire is szívügyünk a tiszavidéki búza, a statisztika négy év óta ismétlődő bizonyossága szerint a nemesített búzák értékesebbek a régi tiszavidéki búzáinknál, tehát aki ceruzával gazdálkodik, az előbb-utóbb kikeresi azt a nemesített búzát, amelyik az ő földjének legjobban megfelel.

A mostani kiállításon is kigazda buzája nyerte az első díjat. Pusztai István szentetornyai gazdálkodó bánkúti 1014-es buzája volt a megvizsgált 392 mintából a legjobb. A második helyre is Pusztai István került bánkúti 5-ös buzájával. A harmadik helyre Bondár István békési gazda bánkúti 1201-es buzája került.

A gyomai járásból G. Nagy László Székács 1055-sel a 12-ik helyre, a nagy-

laposi uradalom bánkúti 1014-sel a 20-ik, Farkas Mihály Endröd bánkúti 1205-sel a 31-ik és Fülöp József Endröd bánkúti 1201-sel az 51-ik helyre kerültek a 66 díjat nyertek között.

Legyen az idej búzakiállítás serkentő a gazdáinkra. Jól tudjuk, hogy a gyo-

mai járás földjében megvannak az adottságok, hogyha abba a legjobb minőségű búzát vetjük, legalább olyan jóminőségű búza terem abból nálunk is, ha nem jobb, mint másutt a vármegyében. Reméljük, hogy jövőre a gyomai járás nyeri az első díjat.

Tavasszal felépül a vágóhid

Márki Barna alispánjai gondoskodásával hol itt, hol ott támogatja a vármegyénk közületeit, hogy a legszükségesebb beruházásait megtehessek. Gyoma község nem sokszor vette még igénybe a vármegyénk rendkívüli segítségét és talán részben ennek is köszönhetjük, hogy alispánunk egy tekintélyes

összeggel segíti a községet, hogy egy modern vágóhidat építtessen abból. Dr. Sorban Jenő főszolgabíróknak és Pánczél Emil főjegyzőknak október 14-én kilátásba is helyezte az alispán a tekintélyes összegű segítséget. A novemberi képviselőtestületi közgyűlés már határozatot is hoz a vágóhid építése ügyében.

A Gyomán megrendezett vármegyei gyümölcskiállítás tanulságai

A szeptember végén beállott esős idő, feneketlen sár, nem a legjobb sikerrel biztatta a kiállítás rendező bizottságát. Nehéz volt elképzelni, hogy jutnak el a vidéki a vidéki hamvas gyümölcsök Gyomára, abban a csunya, sáros időben. Hogyan lehet feneketlen sárba gyümölcs-csemetéket ültetni. A gondviselő jó Isten kegyelmes volt a kiállítókhöz és rendezőkhöz egyaránt, mert mire az utolsó csemete is belegyuratott a liget ázott talajába, kiszűrt a nap, s képzelnem sem lehet szebb időt, mint amilyen az egész kiállítás ideje alatt volt. A megnyitás alkalmával már nyoma sem volt, milyen küzdelemmel kellett a faiskolai parcellákat betelepíteni. Egy-két gyengébb akaratú kiállító e miatt le is maradt. A megnyitás már verőfényes, napos időben ment végbe. A megnyitásra dr. vitéz Márky Barna alispán ur kérte fel keresetlen, szívünk-höz szóló szavakkal vitéz dr. Ricsóy Uhlarik Béla főispán ur öméltségét, aki megnyitó szavaival új akaratot

öntött a gyümölcsstermelők lelkébe, hogy a gyümölcs termesztést fokozott mértékben felkarolják. Felujongott a lelkünk, mikor Modovarszky Mátyás vármegyei egyesületi elnök ur a díjazottak neveit olvasta fel, mert a sor elején helybeli gyümölcsstermesztő — Schulek Béla társulati főmérnök ur — nevé hallottuk! Ezt is el lehet érni Gyomán? Ahol olyan sok gondozatlan, rossz karban lévő gyümölcsfát lát az ember, mégis első helyre kerülhetett a helybeli gyümölcs? Amit Schulek Béla főmérnök ur megcsinált nagyban, mindannyian megcsinálhatja kicsinyben. De ehhez első sorban tanulni, — aztán pedig végtelen nagy türelem és határtalan akaraterő kell. Nyitott szemmel jártatok kedves olvasóim a kiállítás belső és külső anyagai között? A sok, szép, álomszerű, megcsodálni való alma, körte, szilva mellett meglátások-e azok elnevezését is? Megjegyeztétek magatoknak, kinek a kertjében termettek azok? Gondoltatok-e arra, milyen kitarító muokának a gyümölcs Schulek

Béla főmérnök ur még eddig nem látott almái, a szarvasiak körtei, a békésiek és dobozi uradalom aszalt szilvái, ismét a csorvási Nagymajor almái, a békéscsabai gazdasági népiskola, Lischka József ur és a helybeli Máv. virágremekei, vagy talán nem tudatok volna megrakni egy aszalt olyan sok széppel, jóval, mint azt a Ti helybeli gazdasági népiskolátok tetted? Volt-e a kezetekben papiros és ceruza, hogy a sok látnivaló közül feljegyeztétek magatoknak a Titeket érdeklő tanulságokat? A szabad ég alatt elhelyezett faiskolákhoz a teremben felsorakoztatott gyümölcstől kellett volna kimennünk a feljegyzett gyümölcs nevekkel együtt, s ott kikeresnünk, melyik és milyen fán termett hát az a bent látott és megcsodált gyümölcs! Akkor többen nem sokalták volna egy-egy csemetéért a 60-70 filléres vételárat, amikor a terméseinek kilogrammjáért ily bő termés mellett is 60-80 filléres árat lehetett elérni, sőt az őszibarack egyetlen gyümölcseért fizettek 50 fillért! Sirt a lelkünk — legalább is akik az orruknál is tud látnak, — hogy éppen mi, helybeliek nem tudunk aszalványral részt venni a kiállításon, s rengeteg szilvánkat sertésekkel kellett feletetni, pálinkának kifőzni, — amelynek élvezete mellett a téli estéken gondolhódhatunk a gyümölcs jobb értékesíthetése fölött — kgr-ját 6-8 lillérjével adtuk el.

A kiállítást rendező bizottság, de talán még jó magunk rossz véleményére is — mely szerint a gyomai lakosság nem fogja látogatni a kiállítást — hála Istennek, erősen reácáfolta a megnyitás és vasárnapi látogatók nagy tömege. Akinek volt valamije a kiállításon, s hosszabb ideig ott is tartózkodott, alig tudta az érdeklődőket szóval tartani, ha kézzel, lábbal beszélt is. Reményen felül érdeklődött a lakosság, hiszen még a bezárás után is csoportok tartottak a ligeti lejárattal felé, s sajnálkozva vették tudomásul, hogy a programtól eltérőleg már 5-én délben zárt a kiállítás. Az meg bizony elég szomorú fényt vet reánk, hogy volt lakótársunk, aki a záróra előtt pár órával ajánlotta fel terményeit kiállításra. Ez csakugyan már az utolsó óra után jelentkezett!

A kiállítás utolsó napján az iskolák növendékeit alig győzte kalauzolni a rendező bizottság. Sok gyermek arcán látszott az áhítat, amellyel a kiállítás anyagát nézte, s nem is fogja azt sokáig elfelejteni. Mit láttunk mi a gyümölcsstermesztésből gyermek korunkban?

Nem hagyhatom szó, s remélem, mindnyájunk nevében köszönet nélkül a helybeli levante egyesület Parancsnokságának előzékenységét, mellyel a dísz-szakasz és zenekar kirendelésével a megnyitás ünnepélyességét emelni nagy mértékben szíves volt. De az is a tollam alá kívánkozik, hogy volt olyan levante köteles gyermek gazdája, aki az alkalmazottját a megnyitás egy órájára sem volt hajlandó a zenekarba elengedni. Pedig ez a kiállítás a lakosság minden tagjának érdekében rendeztetett, mert

kevés ember van Gyomán, akinek egy-két gyümölcsfája ne volna. Persze, ebből a cselekedetből is lehet tanulságot levonni!

A kiállítás végső tanulsága pedig az, hogy lehet Békésmegyében is piacképes gyümölcsöt termeszteni, nem szükséges azt bőség idején elkótyavetyélni, hanem a szűkebb időre feldolgozva, eltéve a család és köz boldogulását segítjük elő. Ohajtom, hogy a látottak sok-sok gyomai ember lelkében keletkezjen a fák iránti szeretetet!

P.

Elitették Nagy Károlyt

Folyó hó 3-án, szombaton ítélték a gyulai kir. Törvényszék Ungváry tanácsa Nagy Károly Zsigmond felett, akinek elfogatásáról, bűnlajstromáról annak idején kimerítő tudósítást adtunk.

A bebizonyított — mintegy negyven — betörés és lopás útján okozott kár, melynek egy része megtérül, nem kevesebb mint 3.500 pengőben állapított meg, a büntetés viszont, mellyel a törvényszék ezt a nagyszabású munkát honorálta 13 havi börtönre szól.

Mint hogy az ítélet ellen úgy a vádlott védője, mint a vádat képviselő kir. ügyész fellebbezést jelentett be, az még nem jogerős.

Természetesen Nagy Károly továbbra is letartóztatásban marad.

A Nemzeti Egység Pártja helyi szervezetének választmányi gyűlése

A NEP községi szervezetének választmánya folyó hó 11-én, új párhelyiségében, az elhunyt Gömbös Gyula miniszterelnök emlékének áldozva gyűlést tartott, amelyen a tagok közül is számosan vettek részt.

Nemerey Péter takarékpénztári igazgató, a helyi szervezet elnöke, a megjelentek üdvözlése és a „Hiszekegy“ együttes elmondása után, a gyűlést megnyitotta és a NEP szervezet volt országos vezéré, Gömbös Gyula miniszterelnököt kegyeletes szavakkal, a következő lendületes beszédben parentálta el:

Mélyen tisztelt Választmány!

Mélyen megrendülve, szomorú kötelességnek teszek eleget, amidőn szeretett és nagybecsült vezérünkről, hazánk miniszterelnökéről, vitéz jáktaí Gömbös Gyula gyalogsági tábornok urnak elhunytáról megemlékezem.

Október hó 6-án szomorodott szívvel vettük a hírt, hogy a Nemzeti Egység megteremtője és illusztris Vezére, a magyar királyság miniszterelnöke, idegen földön, rajongásig szeretett hazájától távol, alattomos, romboló betegségnek áldozatul esett, meghalt, nincs többé.

Az egész világ elismeréssel nyilatkozik nagyságáról, kiváló államférfiúi tevékenységéről és képességeiről, elvesztését népek és nemzetek egész sora fájlatja, de legjobban fáj nemzetünknek, mert őt érte a legnagyobb mondhatni pótolhatatlan veszteség.

Hogy kit és mit vesztett benne nemzetünk, azt vezetőink, de mi is, hűséges katonái nagyon jól tudjuk. De tudják ezt ellenzéki tényezők is, hiszen ők is belülről meg voltak győződve arról, hogy nemesen érző szíve, lángoló hazaszeretettől áthatott puritán lelkülete, hazánk javát szolgálta és laudatlan kitartással, felette erős

akarattal és elszántsággal, a gyilkos kórral dacolva, egy szebb, boldogabb magyar jövő és ennek kapcsán Nagymagyarország megteremtésén fáradozott és munkálkodott.

Magasztos eszméit, elgondolásait számtalan esetben szerencsénk volt tapasztalhatni, melyek egészséges kormányzásában bel- és külpolitikai tevékenységében nyilvánultak meg egyaránt.

Hazája és népe iránt érzett határtalan szeretete vezérelte őt minden cselekedetében és alkotásait céltudatos eredményességgel övezte.

A gazdaadósságok rendezése, a hitbizományi reform, a telepítés kérdésének megoldása, az iparügyi minisztérium felállítása, a honvédség korszerű fejlesztése, a revízió kérdésében nyílt állásfoglalása és egyéb szociális intézmények létesítése. ugyszintén külföldi relációkban kötött közgazdasági és politikai megállapodásai hirdetik és hirdetni fogják előrelátó, bölcseséggel párosult munkálkodását és büszkének lehetünk, hogy az itthoni részbeni meg nem értéssel szemben, nemzetünknek és magának is mindenütt csak

RIMES PANOPTIKUM

dr. Kató József emlékének ajánlva, ácsolja:
H. E.

(4)

Hogy munkaidőn túl ma már nem dolgoznak, Talicskát, targoncát, a járdán nem tolnak,
S amitől az ember retteg, izgul, fázik,
Már a biciklista sem ott karikázik,
S hogy a baromfi-had, mely kárál és hápog,
Most már nem gátolja a köz-biztonságot
— Kaparván az utón, a por tengerében, —
Báró Maasburg Kornél doktoré az érdem.

Ma még rendelkezik, véghatároz, büntet,
Az anglus mellett — fapipával tüntet,
Szigor, dac és erély villog a szemében,
Mert hatalom van ám, — ma még — a kezében,
Ámde itt a kérdés, s ez most a bökkenő
Nem áll e Frédinél be némi zökkenő
Mert lesz ennek bójtje, — állhat egy: a százhoz, —
Ha menyecske kerül egyszer majd a házhoz...

Felgyülvén a járdák piszkára a panasz,
Alakult Gyomán egy „utász“ — munkásszakasz.
Hogy a község háznál e „szakasz“ ás, kapál,
Fűrész, fát aprít, barkácsol, kalapál.
És csak ott takarít, — szobát, gangot, kutat,
Csak épen egyet nem: — a sok piszkos utat,
Ne csodáld olvasóm, — bár furcsának látszik, —
'sz magánzótl se láttál még aki — magánzik...

S most, az „utászokkal“ új név jön e listán:
Vitéz parancsnokuk. Neve: Ugrin István.
A község mérnöke. Friss, alkotó elme,
A Kőrös-áttöltés volt szíve szemelme.
S mikor ennek hódolt, volt is elenében,
A Rép laposában, s Bessenynek szegében,
Hol tüntetni vélvén tág látókörével,
Leteríté bakját az anyag-gödrével...

Korszakalkotó volt amaz alkoholása,

Melynek hasznát ma már minden ember lássa:

Egy napon ugyanis eszébe ötlődött,
Hogy közelébb hozza Gyomához Endrődöt.
S hogy ez ötlet-bimbó gyümölcsbe is érjen,
S Endrődnek polgára a sártul ne féljen,
Ott, ahol elhagyjuk a „Kispipa“-csárdát,
Huzott egy nyul farknyi, — keskeny — téglajárdát...

S mert az építésnek is neki indula,
Áldja nagy zsenijét szegény Pajor Gyula.
Akinek lakása oly magas, oly tágas,
Hogy elférne benne két komplet — kutágas.
De mert két oldala vagy az éremnek,
A szoba beillik — igaz — díszteremnek,
Ám Pajornak csak az motoszkál fejében,
Hogy fűti be majd, e nagy hodályt a télen...?

Hogy a közoktatás kerül most im sorra,
Göndös direktornak lóg — tudom — az orra.
Mire van is oka: a község nem szépül,
Mert hát a polgári még mindég nem épül.
S bár a halasztásra tárgyi alap nincsen,
Mert csak a község ül rajt' a féltett kincsen,
Kérvényezhet, sirhat, jajgathat, — hiába...! —
Pihen a polgárink — a láda-fiába...

Ha Gyomán jártodban látsz egy pazar házat,
Ne dörzsöld a szemed, mert ez nem káprázat.
Bár aki lakja ezt, csak egy — molnárlegény,
— Legalább is így áll munkás-bérletjegyén,
Amellyel zónázik naponta Ványára,
Hajtani a vizet Klein Sandor malmára. —
Igy utazgat bizony, mert a pénzre néz a
Malommunkást játszó, bankár: — Bácsy Géza...

Vagyon nagy öröme, ma a GySC-nek,
Nászdalra csendülhet ajakán az ének.
Sipcsont-törésekkel hanyatt ma nem buknak,
Menyegzőjét ülik Imre Lajosuknak.
S hogy legényéltének vetve bátran véget,
Vezet a pap elé ifju feleséget.
Multjából jövőjét itt jósolom meg én;
— Papucs lesz a kompassza az élete tengerén.

megbecsülést, tekintélyt és őszinte barátokat szerzett, melyekért nemzetünk csak hálaival tartozik.

Lesújtottságunkban, a Mindenható kifürkészhetetlen akaratában megnyugodva, bucsuzom szeretett vezérünktől és kérem a jóságos Istent, hogy az immár tegnaptól örökké tartó pihenése zavartalan legyen, áldott emléke pedig örökké éljen a magyar lelkekben.

A magunk részéről tegyük hitvallást magasztos eszméi és nagysága mellett és fogadjuk meg, hogy szellemében továbbra is hiven, odaadóan munkálkodunk és az általa megjelölt uton kötelességtudóan haladunk, mert csak így remélhetünk egy szebb, boldogabb magyar jövőt, amelyre ő is szívvel-lélekkel vágyott.

Befejezésül mély tisztelettel javasolom, hogy dicsőséges emléke jegyzőkönyvileg megörökíttessék és a nagyméltóságú asszonynak, vezérünk özvegyének, jegyzőkönyvi kivonat kíséretében, levélben, mélységes részvételüknek adjunk kifejezést.

A mély gondolatokkal felépített, s az őszinte gyásszal átítatott beszéde a választmány meghatoltan, állva hallgatta végig, majd elhatározta, hogy az elhunyt vezér emlékére, Nemerey Péter községi elnök beszédét szószerint jegyzőkönyvbe véteti, egyben pedig utasította az elnökséget, hogy az özvegy előtt a jegyzőkönyv kivonlának kíséretében, mélységes részvételt tolmácsolja.

Ezután Palotás István ref. hitoktató-lelkész, vezető-titkár beszélt, felkérve a szervezet választmányát és tagjait, a szervezet rendíthetetlen támogatására.

Igen tisztelt Választmány!

Szervezetünk elnöke kegyeletes szavakban szólott a megmérhetetlen veszteségről, mely érte nemzetünket nagy fia elhunytával s közelebb bennünket, kik a Nemzeti Egység Pártja kebelén belül a vezért veszítettük el. Bármilyen fájó is nekünk a szomorú való, a megváltozhatatlan isteni akaratot megnyugodva, megboldogult vezérünk célkitűzéseit szemünk előtt tartva, csonka országunk megépítése érdekében egy szívvel lélekkel kell tovább munkálkodnunk. A vezér eltávazása nem jelenti a Nemzeti Egység hatalmas táborának megbomlását avagy megszűnését, sőt ellenkezőleg, mi, akik lényegében az Eszme szolgálatában állunk, akkor őrizzük meg méltó módon megboldogultunk emlékét,

ha országunk megmentése felé vezető útról, miként Ő, egy pillanatra sem fogunk letérni. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a Nemzeti Egység ma már országosan szervezett, erős mozgalom, melynek bátyáit az ellenzék minden erőfeszítésével sem fogja tudni ledönteni. Sőt minden reménységünk megvan ahhoz, hogy országépítő munkánkat a régi mederben tolytathatjuk tovább. Éppen ezért most, amikor az isteni Gondviselés kiszólitotta közülünk hű fiát, nemzeti életünk hivatott Vezérét, átmenetileg is maradjunk meg szilárdan meggyőződésünk mellett és másokkal való érintkezéseink alkalmával legyünk hathatós szószói a Nemzeti Egység megdönthet-

len erősségű szervezetének.

Te pedig közülünk térti kard legszebb idején nagy hirtelenséggel égi honodba eltávozott Vezérünk a Magyarok Istene előtt esedezzen rajongva szeretett népedért, hogy a sok megpróbáltatás után ránk tekintve adjon nekünk boldogabb, szebb jövőndőt.

A választmány Palotás István vezető titkár beszédét figyelemmel és fegyelmekkel hallgatta meg és egyhangú határozattal kijelentette, hogy továbbra is szívvel-lélekkel a Nemzeti Egység szolgálatában marad és annak érdekében teljes odaadással fog munkálkodni a jövőben is, — majd az elnök zárószavaival az ülést berekesztette.

tatása kielégítő, s népszerűsége az intézménynek napról-napra nő.

Ennek a példának sikerén okulva, elhatározatott, hogy hasonló intézményeket az országnak még számos helyén létesítenek, hogy a gazdaságokat a megfelelő tenyészanyag kiválogatásával is segítsék.

Szerdai est

A legközelebbi előadás az Ipartestületben lesz, ahol Wagner Márton fog beszélni „Az iparosok szövetkezése” címmel. Reméljük, hogy az iparosságon kívül is sokan meg fognak jenni a hasznosnak és érdekesnek ígérkező előadáson, amelyet itt is szórakoztató kísérelő műsor követ.

Szőlőink miért hoznak kevés hasznot?

Ritka az a gazda, aki nem panaszkodik, vagy az időjárásra, vagy másra, de még ritkább a megelégedett szőlősgazda. Soha sincs megelégedve, mert hol a peronoszpóra, hol a szőlő-ilonca, hol a jég, hol a kevés, vagy sok csapadék miatt rossz a termés. Magára sohasem veti a gazda, hogy önmagában volna a hiba! Pedig külföldön sem ágyaztak rószákon a szőlősgazdáknak, ott is van jég, meg rossz időjárás, féreg és egyéb csapás.

Francia-Olasz- és Németországban azonban ugyanazon a területen kétszer, háromszor annyi szőlőt hozni ki, mint minálunk, világos, hogy ott a szőlő nagy termelési költségéből kevesebb esik egy mázsa szőlőre, egy hl. borra, s így nagyobb a haszon.

Hogyan érik ezt el?

El nem hanyagolva a löbbi termelési tényezőit, főképen a szőlők megfelelő trágyázásával érik el. Megfelelően iszlállótrágyázzák a szőlőt, azonkívül gondosan gyűjtenek minden hulladékot, s abból komposztot készítenek. Sokféle vásárolható trágya és fekáliatrágya is rendelkezésre áll. A még fennálló hiányt műtrágyával pótolják.

Nálunk kevés az iszlállótrágya. Ezen hamarosan segíteni nem lehet; kevés és drága a vásárolható szerves trágya is, de már komposztot minden szőlősgazda készíthet magának. Minihogy kevés a szerves trágyánk, a műtrágyázásnak nálunk sokkal nagyobb szerepet kellene játszania szőlőink trágyázásánál, pedig szőlőinkbe alig jut műtrágya. Itt a hiba főforrása!

Gömbös Gyula temetése

Szombaton, f. hó 10-én, az országház kupolacsarnokából kísérték utolsó útjára a gyászoló nemzet volt miniszterelnökét: vitéz jakfai Gömbös Gyulát. A végtisztességen, amelyen Ausztriát Schussnigg kancellár, Németországot — Hitler birodalmi vezér megbízásából Göring miniszterelnök, az olasz királyt pedig Cianno gróf, a Duce veje képviselte, a tábornoki és diplomáciai kar kíséretében résztvevő nagybányai vitéz Horthy Miklós, Magyarország Kormányzója is.

Az impozáns temetési szertartásról, mely méltó keretek között, a legőszintébb gyász jegyében folyt le, a magyar rádió helyszíni közvefítést is adott, hogy lélekben legalább, azok is ott lehessenek ennél a kegyeletes aktusnál, akik kegyeletüket leróni a ravatalnál nem tudták.

Ott pihen immár a kihűlt test a kerepesi-temetőben, de szelleme, ez a nyughatatlan, nemzetéért, fajáért élő szelleme ott lebeg, s lebegjen továbbra is azok előtt, akiknek kezére országunk sorsa bízott.

MEGALAKULT AZ ÚJ KORMÁNY

A magyar királyi kormány, mely Gömbös Gyula elhalálzásával tisztségéről lemondott, Darányi Kálmán vezetése alatt újból megalakult. A régi kormányból csupán Winchler István kereskedelemügyi és Som-

kuthy József honvédelmi miniszter távoztak, — kinek helyébe — a kormányba új emberként Róder Vilmos gyalogsági tábornok került.

A hivatali esküt az új kormány a keddi napon tette le.

Baromfi, galamb és házinyulkiállítás Békéscsabán

A Délmagyarországi Baromfi-, Galamb és Házinyultenyésztők Egyesülete november 14—16 között rendez meg szokásos kiállítását Békéscsabán a Szécheny-ligeti pavillon termében.

A nevezési határidő november 8.

A kiállítás iránt máris élénk érdeklődés mutatkozik, úgy, hogy a siker bizonyosra vehető.

A kaposvári baromfikeltető központ

A m. kir. Földművelésügyi miniszterium hatáskörébe tartozó baromfikeltető központ, melyet csak ez évben helyeztek el Kaposváron, működését már megkezdte. A gépkeltetés-

re beállított központban ezidő szerint két gép van csupán üzemben, s bár tojásokat keltetésre csak állami ellenőrzés alatt álló telepekről vagy tenyészetekből vesznek át, az üzem foglalkoz-

Egy kis rektifikáció

Ne vegye tölem rossz néven az olvasó, hogy ezekben a sorokban bizonyos műhelytitkokat tárok fel, de kénytelen vagyok vele, mert elégtételt kívánok szolgáltatni Göndös József polg. isk. igazgató, Villányi Nándor kir. bir. végrehajtó, dr. Barttha Gusztáv orvos és Greising József telekkönyvezető uraknak, akik a „Rimes panoptikum“

„S míg ők itt merülnek — a légynek sem vétve —
Cudar földi létünk bus szemléletébe.
Addig az ivóban, hol a szó már hangos,
Izzad bögös, primás, brácsás és cimbalmos.
Mert itt — ledobálva az etikett láncát —
Az ifjuság ropja kannibáli táncát,
Megoldva mellényén — mi szorit — a gombot,
S adván a csárdásnak — fejtörést meg gondot...“

Igen ám, csak hogy én ezeket a srófákat a nyomdába — úgy ahogy épen elkészülnek, — szakaszonként adogatom le, lelkiismeretesen megszámozván őket, hogy ez az első, ez a második, harmadik és így tovább, s azután mikor az egészet már kiszedték, „lehúzták“ még egyszer át is nézem az esetleges sajtóhibák korrigálása céljából.

Ez a fent idézett szakasz azonban, — bár kiszedve ki volt, — a lap véglegesen összeállításánál, az ugynevezett tördelésnél, valahogy kimaradt. S mert a levonatot én magam — távollétemben — nem láthattam, a korrigálást Schwalm Jóska kartársam ejtette meg. Neki persze nem ötlött szemébe, — hiszen csak az íráshibákat kutatta, — hogy itt egy egész versszak kimaradt, mert a 8—10 darabból álló kézirat nem volt kezei közt. Így állt elő akaratlanul az a helyzet, amelyben végeredményben csak Teket Sándor nyomdavezető ur a hibás (de meg is bubolom érte), hogy azt a következő versszakaszt, amely a jámbor Zöld János közhasznú tevékenységét perszifálta, az előljáróban említett urak magukra kellett, hogy vonatkoztassák.

Amidőn tehát ezért az értelemzavaró botlásért úgy a magam, mint szerkesztőm, nemkülönben Teket Sándor, Bordács Lajos és Lukács Bálint szedők nevében ünnepélyes bocsánatot kérek, — egy esedezésfélét is rebegek mindazokhoz, akik ezekben a srófákban eddig is szerepeltek és ezután is szerepelni fognak.

Tegyék félre egy kissé az érzékenységüket, s ne feledjék, hogy ez a verssorozat csak egy torzító tükörnek készül, amely az erényeket, hibákat, emberi gyarlóságokat talán giccsesen, elnagyolva vetíti elénk, de

mult heti strófiáért, érzékenységükben — méltán — érezbellek magukat megbántva.

Mert mi történt?

Az után a szakasz után, amelyben az említett urak köztiszteletben álló személyeivel, — a versben megszokott tréfálkozó hangon — foglalkoztam, állott még egy szakasz is, amely a következőként hangzott:

anélkül, hogy ezzel bárkit is bántani, érzékenységében sérteni akarnánk. Hiszen nem más ez a panoptikum, — vagy amint Gyomán megszokták — „krónika“, mint — karrikatura, hol jobb, hol rosszabb versekben, célja pedig nem egyéb, mint a szórakoztatás, egy kis vidítása a kedélynek.

Amire — úgy gondolom — van is némi szükség...

H.E.

Esztergomi emléksorok...

(„Krasznahorka büszke vára“ daltáma...)

Esztergomi Vaskapunál
Leszállt a Turulmadár.
Nagy-Asszonyunk szobra fölött
Szárnya-szegve eltűnődött:
„Mért oly kihalt, mért oly árva?
A magyarok szép országa?“

Nagyasszonyunk vigasztalta,
Halk szavával azt sugallta:
Oltan áll a Hármashalom,
Nincs a földön oly hatalmas,
Ami neked utadban áll,
Hogy átrepülj Turul madár!

Turul madár szárnya rebben
S a vándorló fellegekben
Észak felé elviharzott,
Meglátni a magyar sorsot.
Néma könnyet, rabbilincset,
Az éirából ősi kincset

És ha mindent körül néztél,
Tátra felett elrepültél.
Gyere vissza Vaskapuhoz,
Mondjad meg, a jövő mit hoz?
Magyar hittel várnak-e még?
Nem halt-e ki a reménység?

Turul madár meg is tette,
Kassa felől azt üzenté:
Rákócziak lobogója
Ráh magyarok szószólója,
Fennen villog, lobog szépen
Csillagatlan magyar éjben.

Esztergom, 1936. augusztus hó 25.

Harsányi László
főjegyző.

ESZTERGOMI LEVÉL

(Fári legenda 4.)

Fári életének utját az ajándékbot határozatlan; visszavonhatatlanul megszabta. —

A virág, a növény a napfény felé fordul még akkor is, ha sötét zugba, sarokba állítják. — Fári napja fényével és ragyogásával lent, a völgyben volt. Ő már régen arra felé fordult. Amikor a botot megpillantotta kezében, jól szemügyre vette s látta a két szívet s a köztük levő nagy, nehéz utat, kétféle érzés töltötte be lelkét szívet. —

Az egyik kitörölt Fári szívéből minden gyanút, vagy habozást, ha ugyan volt még ilyen benne, Gyuri lelkületének, érzelmének tisztasága, nemessége tekintetében s megszüntetett minden különbséget keletjük közt, úgy, hogy Fári nem látott mást, csak két sajtó, vérző, vágyó szívet. — Nem volt többé arany hajú Fári s nem volt többé Gyuri a pásztor, a szolgálga csak két szerető szív. —

A másik érzés, ami nagy örömet szerzett Fárinak, az volt, hogy Gyuri kitalálta, megoldotta legnehezebb gondját, mert már régóta törte tapasztalafan fejét, hogy miként juthatna észrevétlen egy ily bothoz, mellyel a sziklaösvényeken járni tudna. Ebből is azt látta Fári, hogy Gyuri mindent megértett, mindent tud s amit a piros rózsza megindított, — a tiszta, mélységes érzelmek láncolatát, füzérét, ez az erős bot azokat mind felgombolyította.

Ez a bot a kezében a képzélet, a romantika és a valóság összekötő szívarványának, hidjának kulcsa volt. —

A botot, amikor teljesen át tanulmányozta és rajzait átértette, mint drága kincset egy közeli sűrű bozóiban jól elrejtette és sietett fel, a lakásába, hogy a kendőt lobogtassa. —

Amikor a nap lebukott és Fári a sziklafokhoz sietett, Gyuri is feltűnt a homályban s amikor a szikla alá ért feddőlőleg szólt rá Fári:

— De megkinoztad szívemet, Gyuri, hogy elmaradt furulyaszód. —

— Nem tehettem másként, bocsáss meg érte. Befejezni és felhozni akartam a neked szánt botot. Fel is hoztam, megtalálod-e? kérdezte Gyuri. —

— Megtaláltam. Nagy örömet szereztél vele, És most ki is próbáljuk, Gyuri, — mondta Fári kitörő örömmel s már szaladt is a csaláthoz, hol botja elrejtve volt. —

A bottal a kezében, melyet

jelentősen Gyurira nézve a sebzett szívnél markolt át, fűgén, pajkosan lépdelt a lépcsőzetes sziklán le az ösvényig. hol Gyuri előre nyújtott kezét megfogva — akarva, nem akarva — Gyuri nyakába kapaszkodott erősen. Talán, mert félt a lába alatt tátongó mélységtől s talán, mert Gyuri forró lehelle-tétől, meleg remegő testétől egy röpke pillanatra megrémült, s ráeszmélt tettének horderejére. — Ez az aggodalom ki sem fejlődhetett, mert amint jött, el is mult Gyuri erős karjainak szorítása alatt és lázasan sutogó ajkai hallatára. —

— Ne félj kincsem, életem, királynőm! Csak mindig előre rám és ne lenézz! mondta Gyuri. —

— Nem félek Gyuri. Ha félnék, nem jöttem volna ide. Sorsom a tiéd, te vigyázz reá, — remegte Fári. —

Ha nem mondta volna Fári, akkor is ez volt a való tényállás. — Olyan helyen találkoztak, hol nem mókázhattak, hol nem lehetett helye kére-tésnek, udvarlásnak s a hoi sorsukat összeronva csak egymás nyakába borulhattak. — Mert egy óvatlan lépés és a mélységbe zuhannak. — Ezt pedig nem akarta egyik sem. — Hiszen nem ezért küzdött Gyuri, — nem ezért szenvedett Fári. —

És elindultak az ösvényen...

Gyuri elői, követte őt hátra-nyújtott kezét fogva bátor, biztos léptekkel Fári. — A hold most kezdte elődogni vigyorgó orcáját s szürke fényénél Gyuri büségesen magyarázta az ut váltakozó pontjait s azok jeleit a Fári botján. — Nemsokára kiegyenesedett az ut s a meredek sziklafal lankás, bokros hegyoldalban folyt szét. — Itt megállott Gyuri s mutatta az ut folytatását és kunyhóját, mely a bokrok közt vezetett le veszélytelenül a kis kunyhóig. — Majd félrehuzta a háta megett a bokrot és egy pázsitos gyönyörű, hokorral övezett tisztásra vezette, melynek közepén egy százados tölgy dus koronája terjengett. Alatta kis pad. Gyuri oda vezette Farit s leültette és eléje borulva mondotta:

— Szegény, de végtelen boldog vagyok. Nekem nincs palotám. Az én birodalmam az erdő-mező s annak legszebb pontja ez a hely. Neked ajánlom, hogy itt rázhasd le rab-ságod láncait. Van még egy kis kunyhóm, de az még messzebb, ott lent van. Ma azt veszély nélkül el nem érhetjük.

Fári gyengéden nyult Gyuri karja után s felemelve, maga mellé ültetve könnyes szemmel mondta:

— Az én palotám sötét börtön s akikkel élek, a börtön örei. Óh mily csodás és szép ez a hely. Ez lesz a mi közös, csendes tanyánk, ahol még sokszor találkozunk. De egyszer megnézem házad is, ha atyám távol lesz. Köszönöm neked, Gyula ezt a boldogságot, amit szereztél. És felállva botja után nyult.

— Boldogabb vagyok én — mondta Gyuri — mert nem hiába küzdöttem, virrasztottam. Ha most meg kell halnom, akkor is azt mondom, nem hiába éltem. Mert láttalak, öleltelek, éreztem lehelletedet aranyhaju Királynőm.

S egymásraboruiva először tapadt össze ajkuk félnék szüzi csókra.

Egy madárka rebbent fel s Fári ijedten nyitotta fel szemét és ébredt tulvilági boldogságából a valóságra és bucsuzott.

— Már mennem kell, mert vacsora idő van s keresni fognak. Isten áldjon Gyuri! És kisietett az ösvényre.

Gyuri kezét megfogva kísérte el Farit és segítette fel a szikla lépcsőin. Utközben megáll podtak abban, hogy a tölgyfa alatt fognak újból találkozni, de éjfélt felé, mert este rövid az idő arra, hogy nyugodtan egymás kedvére kimulathassák magukat. Előbb furulyázik Gyuri s ha elnémul, indulnak a tölgyfához.

Fári botját elrejtette s még egy bucsu üdvözlést intve felsietett. Gyuri visszaintett s valami fohászt rebegve halkan lefelé ballagott. Boldogságában nem tudott pihenni, tett, vett, furt, faragott, majd megnézte jószágait s elővette furulyáját, amely ma olyan szépen szólt, mint még soha.

Gyuri üde, tiszta lelkét, eredeti csapongó képzeletét most már mindig csak az foglalkoztatja, hogy mivel és hogyan szerezhet örömet Fárinak, hogy őt örökre lekösse, magához láncolja. Ebben Gyurit a pásztorembert jellemző leleményesség és természetimádó, művészi lelke megsegítette. A tisztáson, hol a tölgyfa volt és ahol Fárral a holdvilágos nyári éjjeleken most már gyakrabban találkozott, — Farit minden alkalommal újabb és meglepetés érte. Saját faragású kis kalitkákban erdei madárkával népesítette be boldogságuk színhelyét. A pad fölött

az öreg tölgy ágairól színes, friss mezei virágfüzerek lógtak máskor, majd egy művészi faragású kis karikással kedveskedett. Egyszer pedig a bokrok sűrűjéből erdei és mezei gyümölcsökkel és sajttal terített, maga faragta asztalkát varázsolt Gyuri Fári elé. Legmegelégedettebb azonban akkor volt Fári, amikor egyizben Gyuri egy gyönyörűen kifaragott, kiégetett furulyával lepte meg őt s talán legboldogabb pillanataik azok voltak, amikor Gyuri Farit furulyáztatotta. (Folyt. köv.)

H I R E K

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepeken és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszer-tár tart szolgálatot.

Dr. Kovács Mária ösztöndija. Örömmel értesülünk, hogy azt az ösztöndíjat, mely a nyertesnek egy esztendei amerikai tanulmányi tartózkodást tesz lehetővé, ezidén Dr. Kovács Mária, — Kovács János szövetkezeti igazgató orvos-leánya nyerte el, aki a most lezárult héten — Hamburgon át — már el is hajózott az újvilág felé. Ezért távollétében — gratulációnkat az örvendő szülőknek küldjük.

Molnár est! Hosszabb szünet után ismét alkalom adódik egy kedves, hangulatos szórakozó estre. Molnár Gyula 1936 október hó 25-én a Holler szállóban vidám kabaré előadást rendez megélhetési célból, amelyre felhívjuk a közönség szíves figyelmét. A kitűnő szórakozást az eddigi Molnár estek biztosítják. A műsor kiemelkedő számai — „Gyün a minyiszter“ — „Furcsa kisaszony“ — „Bikaviador“. Az előadások kezdete este 8 órakor, Olcsó, filléres helyárak!

Felhívás! Az önálló alföldi nemzeti magyar irodalom megteremtésének célkitűzéseivel alapított Tiszamenti Szemle IV. évfolyamába lép s ebből az alkalomból a szépirodalmi, művészeti és tudományos havi folyóirat szerkesztősége és írógárdája felhívja a Alföld minden komoly pennaforgatóját, hogy csatlakozzanak az egyre nagyobb arányokat öltő kulturmozgalmunkhoz s szépirodalmi, művészeti és tudományos munkáikból küldjenek a lapnak, hogy a tervbevett terjedelememelés pillanatában kellő mennyiségű és minőségű kéz-

iratanyag álljon rendelkezésre. A prózai munkák legfeljebb 3—4 nyomtatott oktávoldalnyi, a versek pedig 2—5 strófa terjedelműek lehetnek, — kizárólag géppel írva. Előre is hálás köszönet minden jó kéziratért. Mivel pedig nem üzleti vállalkozásról, hanem kulturmozgalmról van szó, a szerkesztőség a beküldendő munkákért nem fizet. A Tiszamenti Szemle szerkesztősége: Fegyvernek 2. Biró-kastély.

Majmok a kávéházban. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb az idomított majmokról, amelyek még hávéházba is járnak. A népszerű színházi képeslap remek illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, novellákat, pompás színházi beszámolókat, pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz képet közöl. A száz oldalas Délibáb egy száma 20 fillér.

SERTÉS

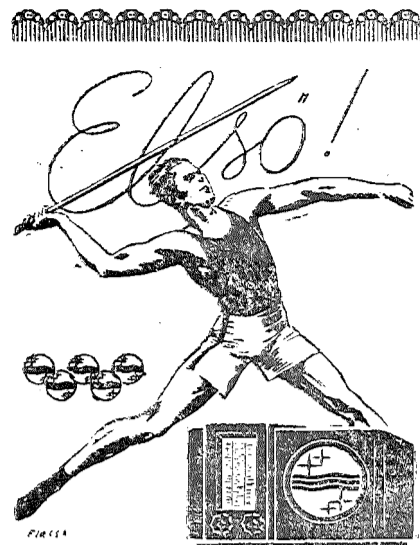
ÉS BAROMFITENYÉSTŐK! A tenyésztés jövedelmezőségét fokozhatják a törv. védett

RÁKOSHEGYI BACTERIUMÖLŐVEL Tanulságos ismertető könyvecskét a lap olvasóinak ingyen küld: ifj. Aulitzky Ottó Budapest. VIII., Dohány ucca 68. 1/3.

Fantasztikus tervek a gépember tökéletesítésére. A robot lesz-e a világ ura? Erre a kérdésre ad választ az a rendkívül érdekes cikk, amely a gépemberek tökéletesítéséről szól és amely Tolnai Világlapjában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás riportot, cikket és közel száz kitűnő képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

5 világrészben 74 országban vezető világmárka a PHILIPS RÁDIÓ. Egyedárusító: Benjámin István villamossági szaküzlete Gyoma: (a Baptista imaházzal szemben) Endrőd: (a Homoki féle új emeletes házban.) Kérjen díjtalan bemutatót!

Mindenkit érdekel lakásának berendezése! Szép, kényelmes, korszerű butorzatú lakás az ember életét kellemessé teszi. Aki ilyen lakást akar, okvetlenül szerezze meg „A BUTOR“ most megjelent 9-es számát, amely bő képanyagot tartalmaz a mai igényeknek megfelelő, művészi izlésű butorokból. Egyaránt fontos asztalosoknak, kárpitosoknak, tervezőknek és berendezkedni akaró magánembereknek. A folyóirat K a e s z Gyula iparművész tanár szer-

OLYMPIA

3+1 CSÖVES KÜLFÖLDÖVEO

VALDANAPRA 1936. OKTÓBER 17. 1936.

PHILIPS

Egyedárusító:
BENJÁMIN ISTVÁN
Gyomán

a Baptista imaházzal szembe.

Endrődön:

a Homoki-féle új emeletes házban.

Kérje díjtalan bemutatását!!!

kesztésében jelenik meg havonta. Előfizetési díja egy évre 8 pengő. Megrendelhető a kiadóhivatalban, Budapest III. Horánszky ucca 8. E lapra való hivatkozás esetén ingyen mutatványszám!

Háziasszonyok! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tésztarecepteket megkapja, ha még ma kéri a Dr. OETKER-féle világhírű „Fényképes receptkönyvet“, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: Dr. OETKER A. Budapest, VIII. Konti utca 25.

Korona hangos mozgó Endrőd

1936. október 18-án vasárnap

A szépség és a vidámság filmje!

TENGERÉSZ KISASSZONY

Vidám történet a tengerészek életéből.

Főszerepiők:

Dick Powell, Ruby Keeler és Pat O'Brien.

A világ egyik legnagyobb sikerű katonaiskolájának élete, a hawai benszülött tömeg-táncjelenetei és forró melódiai nagyon lenyűgöző hatásúak. A film csupa derű és kedvesség.

A műsor kiegészítve
Vigjáték és ismeretterjesztő
filmekkel.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: IFJ. VARGA PÁL

Szerkesztői üzenetek.

(Ebben a rovatban előfizetőinknek és olvasóinknak minden közérdekű kérdésére készséggel válaszolunk!)

Adózónak: Jelenleg még semmit sem tehet. Ha a rögzített adót soknak találja, ezt — bélyegmentes bejelentésben — 1937 január hó 31.-ig az illetékes adóhivatalnál fel kell mondania, s új adóbevallás alapján az adó újabb megállapítását kérnie.

Csabai: Hogy miért tud Ön Oros-házára és vissza 2 pengő 40 filléres jeggyel utazni akkor, amikor Gyomát oda-vissza 3 pengő 60 fillérral járhatja meg. dacára, hogy Csabától mind a két hely egy távolsági zónába esik...? Nem tudjuk, mert ezt a MÁV rendeli így, de elhiszük. Credo quia — absurdum...

Aggódó: Ön fél az utcákon járnai, mert attól tart, hogy az agyonkorhadt villanypóznák valamelyike pont akkor mondja majd fel a szolgálatot, amikor mellelte elhalad, s Önt agyonüti. Mondja már...? Majd visszaállítja a villanytelep. Ugyanazt a póznát.

Leendő publicista. Írását érdeklődéssel olvastuk, de ne haragudjon, — nem közölhetjük. Hiszen amint vesszük észre, Ön nem annyira a kormánnyal, mint inkább a helyesírással áll — hadilábon.

Endrődi előjáró: A kérdéssel — épen mai számunkban — a Rimes pantoikum foglalkozik. Megjegyezzük, hogy az a panasza, hogy egymás mellett nem tudnak járnai a keskeny téglajárdán, egyáltalán nem jogosult. Hát miért előjáró Ön...? Menjen Ön — elől...

Mem közölhető versek: JÖN A TÉL... Brrrr!... SZERETLEK! Ezt ne nekünk, hanem az illető hölgynek rebegje el. Bár ebben a formában hatást elérni ott sem fog. SZÁRNYPROBÁLGATÁS. Nem gondolja, hogy ez a szárny még egy kicsit — tokos...? GÁLANS KALAND. Ugyan ne tesszen már — izélni! Hiszen ezért a versért nem a férj, de az olvasó verné agyon.

Többeknek: a jövő számban.

Hirdetmény

A főszolgabíró elrendelte, hogy a háztulajdonosok — a vármegyei építési szabályrendelet értelmében — a házak utcai frontján esővíz levezető csatornákat létesítsenek, a rossz állapotban lévő esővízcsatornákat pedig javítsák ki.

Aki e rendelkezéseknek nem tesz eleget, azt kihágás miatt szigorúan megbüntetik, egyben pedig a hatóság a mulasztó költségére és veszélyére végezteti el ezeket a munkákat.

Az őszi időjárásra való tekintettel elrendelte a főszolgabíró, hogy a vonatkozó vármegyei szabályrendelet értelmében a háztulajdonosok gondoskodjanak a házuk előtt elvonuló járdaszakaszoknak a felgyülemlett esővíztől és sártól való megtakarításáról.

Ennek az elmulasztása is kihágás.

A „HOMBÁR” SZÖVETKEZET megkezdte a magtisztítást.

Mindenféle vetőmag tisztítását a legtökéletesebb „PETKUS” rendszerű rostával 3 %-ért végzik.

SPORT

Okt. 18-i bajnoki mérkőzések: Endrődön: ETK—VSE, bíró: Róth. Békésen: BTE—KTE, bíró: Kulpin. Mezőberényben: Törekvés — Hunyadi, bíró: Wertheim. Mezőtúron: M.MÁV—TAC, bíró: Salgó.

Múlt vasárnapi eredmények: CASS—Hunyadi 2-0 (1-0). KTE—VSE 1-1 (0-0). M.MÁV — BISE (0-0).

Sporthírek

Imre Lajos a GySC népszerű főtűtőre ma délután 4 órakor vezeti oltárhoz Batári Ella urleányt. Gratulálunk!

Kolompár KTE játékost, akit a M.MÁV.—KTE meccsen Takács bíró kiállított, az egyesbíró 2 évre eltiltotta a játéktól.

GyTK—GySC holnapi barátságos mérkőzését Lupták László szentesi futballbíró fogja vezetni.

Perdi volt profi játékost a Békési TE leigazolta s a holnapi meccsen már szerepeltetni fogja a KTE ellen.

GyTK megfellebbezte a bajnokságból őt kizáró egyesbírói ítéletet.

BTE—GySC 4—1 (1 1)

Békés, bajnoki, bíró: Wertheim.

Rendkívül nehéz, csúszós tárlajon kezdenek a csapatok. A BTE nagy fölénye rövidesen kidomborodik, de a szikiaszilárd GySC védelemről minden támadásuk visszapattan. A 13. p.-ben jön a meglepetés. A balszélre kihúzódó Takács kapásból, mintegy 45 méterről olyan nagy erővel rugja meg a labdát, hogy az a meglepett Vajda mellett a háló balsarkába vágódik (0-1). A gólról a BTE vehemens támadásokkal válaszol a 22. p.-ben a későn vetődő Szrnkányi alatt Vidovanyec belövi az egyenlítő gólt (1-1) A BTE tovább ostromol, de a kitörő GySC halvesor mindent pariroz. Csüllög elől Barta mint balhál minden labdát elszed. Szinte megerőltetés nélkül sze-

reli le állandóan a válogatott szélsőt. Szrnkányi remek védését még a békésiek is megtapsolják.

Szünet után még 20 percig tudja tartani hősiességével az eredményt a GySC, 21 percben Takács faultot vét s a kiugró Szöllősi védhetetlen gólt lő (2-1). Következő percben a szélre húzódott Kocsor lefut s beadását ismét Szöllősi helyezi a hálóba (3-1). 35 p.-ben Szöllősi lövése Fekete Géza fejéről saját hálóba esik (4-1). Öngól! Az utolsó 10 percben már a bekkék is kapura lövöldöznek, de Szrnkányi válogatott formában véd. GySC-ből a közvetlen védelem és a halvesor, de különösen a 15 éves kis Cifrák remekelt, a csatársor már mérsékelttel teljesítményt nyújtott. Itt különösen Mácz agilitása érdemel dicséretet. Wertheim közmegelegedésre, kitűnően vezetett.

BTE II. — GySC II. 5-1 (3 0). Szövetségi díj, vezette Kulpin. A GySC II. gólját Kruchió lőtte 11-esből.

Meghívó

A „HOMBÁR” Gyomai Mezőgazdák Tárház és Értékesítő Szövetkezet 1936. évi október hó 18-án délután 2 órakor, határozatképtelenség esetén 1936. évi október 27-én délután 2 órakor a szövetkezet székházában (Kossuth Lajos utca 68) rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a szövetkezet tagjait ezuton hívja meg az

Igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az alapszabályok 1, 6 és 12 §-nak módosítása.
2. Esetleges indítványok, amelyeket a rendkívüli közgyűlés előtt legalább 3 nappal kell a szövetkezet irodájában az elnöknel vagy ügyvezetőnél bejelenteni.

HIRDESSZEN
LAPUNKBAN

Publikáció

A „HOMBÁR” szövetkezet elvállalta a Hofherr—Schrantz—Clayton—Schuttleworth Magyar Gépgyári Művek r. t. képviselőjét és mindenfajta gazdasági gépeket, szerszámokat és ekevasakat tart a raktárában. Mielőtt ebbeli szükségletét beszerezné, kérjen ajánlatot a Hombár szövetkezettől.

Endrődön, a Nagypéres dűlőben 8 kishold föld. Décspáskumon 200 négyszögöl, Dávid dűlőben 2340 négyszögöl föld. Köröstarcsán vasútállomáshoz közel, Temetőhalom és Dér dűlőben 60 kishold tőnyásbirtok, továbbá Kuthalom dűlőben 40 kishold prima szántó, Nagylaposon 1716 négyszögöl szántó kedvező fizetési feltételekkel eladó. Érdeklődni lehet levélben is Békéscsabán, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál.

Vésztőn, a község központjában 12 szállodai szobából és vendéglőhelyiségekből álló épület jótányos áron, előnyös fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni lehet levélben is Békéscsabán, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál.

Eladó 9 drb. törzskönyvezett fajtiszta Bergshire-malac. Érdeklődni lehet Szabó Gyulánál, Endrőd. 2—2

Egy premir kályha Hun Ferenc községi alatorvosnál eladó. 1—1

Kiváló minőségű I. és II. osztályú téli alma, nemes fajtákban kicsiben is eladó. Rakóczi ut 13. 2—1

Egy Fordson traktor szabályzóval, szíjtarcsával, reflektorral és ekével együtt eladó: ifj. Szőnyi István Dévaványa. 2—1

Széphangu kintő jó „Éder” Zongora költözködés miatt 600 P. készpénzért eladó. Megtekinthető Dévaványán hétfőn és pénteken délelőtt Arpad utca 1. 2—1

Telek pusztán termelt, szelektoron rostált bankuti vetőmag buza a HOMBÁR szövetkezet utján kapható. A csávázott buza 100 kgr-ként 40 fillérral drágább.

Özv. Kocsis Gergelyné Danas Eszter okl. szülész és masszázstani lakása I. kerület Gróf Széchenyi ut 14 sz. Szíves pártfogást kér a nagyrésztű közönségtől. 3—3

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérről kapható Kerekes Károlynál. —27

Szuperfoszfát műtrágya és Pétisó Wagner Márton Fiai cégnél — bármilyen mennyiségben kapható.

Eladó: Özeden 2 magyar hold szántó cserepestanyával amely áll szoba, konyha, kamara, sertés ól, igen olcsó áron 3 és fél km-re a községtől.

Egy kis ház a Bocskay utcában igen jó karban cserepes 900 P-ért.

10 magyar hold halmagyon kisebb tanyával 1000 P. teherrel.

Endrődön egy kis ház 30 mm. buzáért.

20 magyar hold pusári szántó igen jó minőségű föld 400 P. holdankint.

Érdeklődők forduljanak Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodájához.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON. Hungária könyvnyomdavidállalat, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ARAK:
Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.
Befizetések postacsekken:
„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.
Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
Egyházas (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Dereng már...

(H.E.) Az a titokzatos, hatalmas erő, amely ezt az egész világmindenséget fenntartja, az az örök aktivitás, amellyel Nap, Föld, s a csillagok röjják a Teremtő által kijelölt utjukat az Őr végtelenjében, — lévén ez az aktivitás általános érvényű, isteni eredetű és örök, a figyelmes szemlélő által fölfedezhető az élet minden megnyilvánulásában is. Nincs a természetnek egy oly elrejtett zuga, ahol ne látnánk megnyilvánulását ennek a titokzatos erőnek: a létért való harcnak.

Hiszen a csillagok, bolygók örök forgása sem egyéb, mint küzdelmük a létért. Kijelölt pályájukon fenntartja őket elképzelhetetlen forgásuk. A megállásuk: halál, megsemmisülés. Ezt a létért vívott küzdelmet figyelhetjük meg tehát földi életünk minden mozzanatában, bármerre vetjük tekintetünket.

A nagy halak megeszik a kis halakat. A róka a baromfira vadászik, a nagy ragadozók a náluknál gyengébb, szelidebb állatokból szedik prédájukat, mindegyik azt az ősi ösztönt követve, amelyet Isten, aki egyben gondoskodott teremtményeinek terített asztaláról is, — a teremtés pillanatában oltott beléjük. Ám, hogy ez a terített asztal el ne kényeztessen a köréje ülőket, — mintha csak játékos szeszélyből tette volna, — felruházta őket a védekezés eszközeivel is.

Ahogy az alattomos kigyót — lábak, karok és karmok hiányában — felruházta a tulajdonsága, hogy áldozatát tekinteténél hipnotikus erejével tehesse rabbá, a nyulnak gyorsaságot, a rókának ugyanugy ravaszságot, a kameleonnak meg olyan tulajdonságot adott, hogy színét változtatva, azt a közvetlen környezetbe hasonlónak téve, rejthesse el magát az üldöző kutató tekintete elől.

A teremtés koronájának pedig, — az embernek?... észl adott, értelmet, hogy életfeltételeit mindenütt és minden körülmények között saját maga

teremthesse meg magának. Észt, értelmet, egy atomnyit abból a Tökéletességből, ami Ő maga..

Észt, értelmet, amellyel talán másfél évmillió evolúciójában kitermelte, megalkotta a — civilizációt. Adott zseniket, akiknek szeme előtt fellebbentette a természet fátyolát, akiknek kulcsot adott kezébe, hogy behatolhassanak a természeti titkok szentélyébe, s mindezt talán csak azért, hogy a létért való harcot megkönnyítve számára, azt az életet, amelyre mindenki a születése pillanatában ítéltetik, minél elviselhetőbbé, minél tisztábbá, minél inkább hozzávezetővé tegye...

De adott — szabad akaratot is, s adott bölcselő képességet. S az ember? — miudkettővel visszaélt.

A szabad akaratával már régen letért arról az útról, melyet számára a — tiz parancsolat irt elő, megalkotván magának a maga istenét: a pénzt. Bölcselő képességével, — bepillantást nyerve a természet titkaiba, — belekontárkodott már Isten munkájába is, a maga képére, a maga hasonlóságára alakítván ki magának azt a világot, amelyben élnie adatik, hogy azután oly problémákkal találja magát szemközt, amellyel megbirkózni — felsőbb segítség nélkül — már nem tud.

Nevet adni neki?... azt igen világgazdasági krízis.

Azokon a részein a földnek, ahová még nem jutottak el a civilizáció, a kultúra áldásai, még áll az ősi világrend, de ott, ahol az egyéni önzés üli vad orgiáit, az ugynevezett „kulturállamokban” — (micsoda profanizálása ez ennek a szónak), már minden fejtefőre állt...

De nálunk, mintha derengene már...

A legkritikusabb időben adott ember, — sajnos, ma már halott, — aki lethargiájából, melybe egy vesztett háború, egy bolsevista rémuralom, s egy szégyenletes idegen meg-

szállás után süllyedt, — felrázta ezt a nemzetet; utat tört magának határokon keresztül más nemzetekhez, melyeknek célkitűzései a magáéival voltak azonosak, s akinek szelleme most, — midőn az, ami belőle az enyészeté lesz, az anyaföldnek adatott vissza, — fároszként világítja be az utat, amelyen kifelé haladni kell, a chaosból.

Gömbös Gyulának ezirányú érdemei elvitathatatlanok.

Politikája a kisemberek politikája volt. Népies, Szociális, Eredményeit lekicsinyelni csak rosszakarattal, és csak akkor lehet, ha az ember működését függetleníteni tudná a kortól, amelyben hatalomra került, s a körülményektől, melyek között — biztos erős kézzel, — céltudatosan vitte előre nemzetét, barátot, tekintélyt, tiszteletet és megbecsülést szerezve — saját magán keresztül — az egész országnak.

Nem volt diktátor, de ilyirányú ambíciói sem voltak. Sokkal jobban tisztelte az alkotmányt, a törvényt. S hogy ez mennyire így van, arra nincs fényesebb, de sajnálatosabb bizonyíték sem, mint a saját — halála.

Mert, akik a katasztrófa hírének vételekor felfordulásra, a közéleti harcok szenvedélyes kirobbanására számítottak, vagy

ilyentől tartottak, jóleső érzéssel állapíthatták meg, hogy az a fundamentum, amit a Nemzeti Egység jelszavával ő rakott le, — vihartálló ma már...

Helyébe most új ember került: Darányi Kálmán.

Darányi Kálmán, aki hitvallást tett már eszméi mellett, tovább akarván haladni azon az uton, melyet elődje, — aki ma már a történelemé — vágoit népe számára.

Az az általános szimpátia, amellyel miniszterelnökké történt kinevezését a pártok és a közvélemény fogadták, igazolta a választás helyességét, az a mult pedig, mely mögötte áll, teljes értékű záloga jövőjének.

Szeretettel és komoly érdeklődéssel nézünk szereplése elé az új, felelősségteljes poszton, s ha tovább halad a kijelölt uton, amelyen végecélnak a szociális kérdések hiánytalan megoldása, a nemzeti gondolat istápolása, erősítése áll, — csak menjen. haladjon, haladjon azzal a tudattal, hogy kilenc millió magyar áll mögötte rendületlenül...

Nem eredményeket reklamálunk, csak a megkezdett munka folytatását kérjük, hogy minél előbb nyugalom, őszinte megelégedettség honolhasson ebben a sokat szenvedett, ártatlanul meghurcolt, megalázott és feldarabolt házában, mert hogy ez újra nagy, újra egész, büszke és hatalmas lehessen, csak is ezek által érhetjük el.

Állami segítség a szíkjavításához

Békés vármegye főispánja a vármegyei m. gazd. felügyelő-ség javaslatára cca 600 holdon a gyomai, szarvasi, szeghalmi járásokban megindította a szíkjavítási akciót.

1. Az akcióban 100 holdon aluli gazdák vehetnek csak részt. —

2. Minden digózándó szikes k. h. területre 120 P. kölcsönt folyósít a vármegye főispánja, melyből csak 100 P. lesz a gazda terhére irva, míg 20 P-t a kincstár elenged. —

3. A kölcsön 10 évi egyentő

részletekben fizetendő vissza 4 százalékos kamatteher mellett. — Az első részlet 1937. október hó 15-én fizetendő vissza. —

4. Amennyiben a kölcsönrel megjavított terület gazdát cserél, úgy a kölcsön az új tulajdonost terheli. —

5. Az akció lebonyolítása a m.kir. gazd. felügyelő irányítása mellett az Előljáróságok útján lesz lebonyolítva.

Az akcióra jelentkezni lehet a községi Előljáróságoknál. —

Közművelődési esték

Kisréti Olvasókör.

Október 14. A már esztendő óta bevezetett és méltán nagy népszerűségnek örvendő „Szerda esték” idei sorozatát f. hó 14-én, szerdán este, a Kisréti Olvasókörben, szépszámú hallgatóság előtt nyitotta meg Göndös József áll. polg. isk. igazgató, ennek a szép és nemes eszmének egyik legteljesebb mozgatója.

Bevezető beszédében rámutatott arra, hogy habár a tudomány ma már annyira gazdag, annyira sokoldalú, hogy egy egész élet kevés lenne az összes ismeretek megszerzésére, nagyon sok van ezek között olyan, amelyekben azoknak is járatosoknak, otthonosoknak kell lenniök, akik a mindennapi élet küzdelmeiben főleg azon igyekeznek, hogy saját foglalkozási körükben képezék magukat minél tökéletesebbé.

Ezeknek a közhasznú dolgoknak megismertetését célozzák ezek a szerdai esték, melyeken az előadók tudásuk, tapasztalataik legjavát kívánják

közkinccsé tenni. S hogy ezek a szerdai esték céljukat el ne vétsék, ígéretet tett arra nézve, hogy figyelemmel lesz az egyes körök kívánságaira, hogy ekként az előadások tárgya mindenkor lehetőleg az legyen, amely iránt a közönség különösképen érdeklődik.

A megnyitó beszéd után Aranyi Piroska szavalt el egy szép, hazafias költeményt, majd Cs. Szabó Albert állatorvos tartotta meg nagy érdeklődés közben előadását a sertések fertőző betegségeiről.

A tanulságos előadást az egybegyűlt közönség élénk tetszésnyilvánítással fogadta, majd — hogy a változatosság is meglegyen, — kellemesen szórakozott el a Molnár Gyula betanításában és rendezésében — Szántó Erzsébet Zöld Gizella és Biró Mária által előadott vidám jeleneten.

Ipartestület október 21. Az előadás-sorozat második estje 20-án, az Ipartestület nagytermében zajlott le.

A megnyitó beszédet itt is Göndös József áll. polg. isk. igazgató tartotta meg, kiemelve azt a fontos szerepet, amelyet a kézműves-iparosság betölt, s

rávilágítva arra az utra, melyen az iparosságnak, különösen a vidéki iparosságnak, mely nívó tekintetében nem marad a városi iparosság mögött, haladnia kell.

A bevezető után Wagner Márton tartotta meg előadását az „Iparosok Szövetkezése” címen, keresetlen szavakkal velítve a hallgatóság elé azt a képet, amit ebben a vonatkozásban a tömörülés nyújt, s hogy az „egységben az erő” elve, csak ebben a formában

érvényesülhet az iparosság között is.

Az értékes előadást a közönség hálás tapsal köszönte meg, amely taps újból felhangzott, amikor Molnár Gyula és Somogyi Sándor egy „Hacsek és Sajo” tréfát vittek sok humorral a publikum elé.

Az est — Göndös József zárószavaival ért véget.

Legközelebbi közművelődési est szerdán, okt. 28-án a németvárosi Olvasókörben.

A Futura közgyűlése

A Futura, a magyar szövetkezeti központok áruforgalmi részvénytársasága október 20-án tartotta tizenhetedik évi rendes közgyűlését. Az igazgatósági jelentésből az intézet további örvendős fejlődése állapítható meg. A Futura igen nagyarányú üzleti tevékenysége mellett is kiemelkedő az a közérdekű működés, amellyel a kormány részéről immár harmadik évben életbeléptetett minimális buzaár-rendszernek gyakorlati megvalósításáról kiterjedt bevásárlóhálózata révén gondoskodik.

Az 1935. évi termésű gabonakivitelben a Futurának jelentékeny szerepe volt, mert az Olaszországgal kötött megállapodás lebonyolításán kívül nagymértékben vett részt az osztrák, a svájci az angol és görögországi buzaexportban is de az 1935—36. évben a külföldi tengeribehozatalban is mindvégig vezetőszerepe volt.

Szolgált a gazdák érdekeit a Futura azzal is, hogy az egész gazdasági év folyamán ellenőrizte: a juhtartó gazdák gyapjeladásainál a megállapított árat megkapták-e. Ugyancsak

RIMES PANOPTIKUM

dr. Kató József emlékének ajánlva, ácsolja:
H. E.

(5)

Kivel van most gondban a tréfás versíró
Kovács Gábor úr az, a községi bíró
Mert hiba, gyarlóság, öbenne nem akad
Tetteitől mosoly — arcunkon nem fakad
Nem cserélné székét föl e szép határral
Melyen ülve uszik csöndesen az árral
Olyasmi, ami a versíró reménye, —
Nincs benne, ismétlem, — s ez legtöbb erénye.

Akit megszeretni igazán nem bajos,
Derék másodjegyzőnk: urunk Kató Lajos.
Hatásköre széles, feladata sok van,
S noha benne van már egy kissé a korban,
Végzi ernyedetlen szorgalommal dolgát,
Futkosnak körötte, kisbírók és szolgák.
Szorgalmát hol vette? — Ugy mondják széltében —
Nem a hivatalban, — kint a méhesében.

Népszerűségben már kevésbé leledző
Diplomás druszája, a doktor Szász jegyző,
Ki Kőszegi Mihály, s Biró Béla élén
Ex-otfó vág eret a polgár erszényén,
Hordván a sok kincset — míg mi járunk gyászba —
Nagy József urunkhoz, az adó-pénztárba,
Amely szőrös szívvel nyeli el a pénzünk.
Ahogy e pénztárral itten mi kinézünk...!?

Ha meg idejére adód meg nem adod,
Nem elég, hogy máris gyűlnek a kamatok,
De halk kopogással rád nyílik az ajtó,
S vizitel Szücs Anti, vagy Seprenyi Lajkó.
Lefoglalnak butort, ágyat, asztalt, széket,
Cihát, derékaljat, párnahajat s képet,
Fölveszik mindened — bár ég szemük könnybe —
A zálogolásról fölvelt jegyzőkönyvbe...

Melyben a nász, halál, s születés az alany,
Vezeti e könyvet Gusztáv ur — az Arany.
S mert az anyakönyvtől egyébre is ráér,
Mint jó tűzoltó is, kitesz ő magaér'
Ámbár a tüzeknél jár-keel hosszu orral,
Mert baj csak ilyenkor esik a motorral.
A hangja ilyenkor kérlelő és síró,
Bárhogy vigasztalják Gecsei — meg Biró...

S mert ők vigasztalnak, az idő meg halad,
Vigan ég a munka — serény kezük alatt.
S ha a kárvallott ház már küszöbíg égett,
Smirglizik fényesre a szép szerelékét.
A motort, mely nem gyújt, a réz tömlő-véget,
Övükön a horgot, a kis szekercékét,
S ami a színhelyre ugys késve hajtott,
Írányitnak vissza — szerkocsit meg lajtót...

Tollamat most kérem — más tintába mártom,
S így lesz velem — tudom — mindenki egy párton.
Kell is, hogy az élettől ment legyen a versem,
Most, mikor e strófát mint dicshimnusz zengem.
Járom nyílt szemekkel a szép szómezőket,
Válogatom rajtuk gonddal a jelzőket,
S amely szóvi ágnak már szur meg a szára,
Azt teszem Eszlike — íróasztalára.

Ki előtt az akta nem gyűlhet balomba,
Aki nem is örül soha más malomba,
Aki szolgálatkész, pontos, — mint az óra,
Akinek az ajka nem nyílik zok-szóra.
Hogy előtte ki áll, — ő biz' sohse nézi,
Ügyét mindenkinek egyformán intézi,
S amíg más határoz, dönt, kiró, vagy kivét,
Ő a munkájába lelket önt és szívet...

Minek van szelleme, s van is rációja,
Ez Molnár Gyulának — magán-akciója.
Ki túrni vesében, s vájkálni a májban,
Holnap tartja estjét — benn a „Holleráj”-ban.
Amíg játszik, tréfál, ágál a porondon
Túlteszi magát a hétköznapi gondon,
S tán' nekem is vág egy barátságos képet
Ha már verbuválom itt a közönséget.

Mert megyünk! Ott leszünk, jó öreg Barátom!
Én is, ki fejszemet — nagy fába nem vágom,
Szereznék akár egy egész rezes-bandát —
Csinálnék Melletted lelkes propagandát.
Hisz' egy uton járunk! — Kűszködünk a sorssal
Közönségünk orrát csiklandozzuk — borssal,
Játszunk a szavakkal, ám nyakunkban — lasszó,
Erre tehát vigyázz! de kacagj — Bajazzó...

sikeresen bonyolította le a Futura ebben az évben is a gazdák körében immár fogalomává vált gyapjuárverést, amelyre felhozott mintegy egymillió kilogramm gyapju értékesítésénél a gazdák a szabadkézi előadásokkal szemben számottevő ártöbbletbe jutottak.

A közgyűlés az igazgatóság javaslata alapján a mérleg szerint mutatkozó 329.325.95 pengő tiszta nyereségből a részvényeseknek az 1935/36. üzleti évre az előző évhez hasonlóan három százalék osztalékot állapított meg, az elismert Vállalati Nyugdíjpénztárnak 40.000 pengőt juttatott, egy mikszáthfalvi háznak felépítési költségeit megszavazta, míg az alapszabály szerinti juttatásokon felül maradó összeget a jövő év számlájára vitette át.

A Futura érdekltségéhez tartozó Nostra Általános Áruközraktárak és Kereskedelmi Rt., valamint az intézet irányítása alatt álló Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezete, mint a OKH tagja, ugyancsak nyereséggel zárták mérlegüket.

A svájci búzaexport ügye

A svájci frank devalválásából kifolyólag szüksége merült fel annak, hogy a magyar kormány közvetlen tárgyalás útján igyekezzen elhárítani azokat az átmeneti akadályokat, amelyek a külföldi valutaesemények folytán svájci búzavitelünk elé tornyosultak. Ezért Hubay Sándor miniszteri osztálytanácsos vezetésével külön delegáció utazott Bernbe a szükséges intézkedések megbeszélésére. A magyar delegáció tárgyalásai teljes sikerrel jártak, amennyiben újabb megállapodás jött létre a magyar és svájci kormánytényezők között. Ez a megállapodás, amely 1937 március 31-ig szól, biztosítja svájci búzaexportunk zavartalanosságát. Berni tárgyalásaink továbbá a svájci kormánynak azt a kedvező nyilatkozatát is eredményezték, hogy április 1-e után is, amikor tehát már a megállapodás lejárt, vásárlója marad a magyar búzáknak.

A Külkereskedelmi Hivatalban az exportörök előtt kedde este számoltak be Hubay Sándor miniszteri osztálytanácsos, a Búzairoda vezetője és Marinovich László, a svájci tárgyalások kedvező eredményéről, amely lehetővé teszi búzaexportunk folyamatosságát. Ugyancsak a Külkereskedelmi Hivatalban tartott kedde esti értekezleten osztották szét az exportörök között a most kiszállításra kerülő 4000 vagonos svájci búzakontingenst.

Vitéz dr. Ricsóy Uhlarik Béla maradt a főispánunk

Az egész vármegyében nagy örömet keltett a hír, hogy vitéz dr. Ricsóy Uhlarik Béla főispán megmarad a vármegye élén.

Kozma Miklós belügyminiszter október 19-én kelt és vitéz dr. Ricsóy Uhlarik Béla főispánhoz címzett levelében, amely-

ben a belügyminiszter annak hangsúlyozásával, hogy értékes szolgálataira úgy politikai, mint közigazgatási kormányzati szempontból, súlyt helyez, arra kéri a főispánt, hogy tisztségét továbbra is tartsa meg és őt felelősségteljes nagy munkájában támogassa.

Özv. Gömbös Gyuláné köszönő levele a NEP gyomai szervezetének

Gömbös Gyula miniszterelnök halálakor a NEP gyomai szervezete gyászulást tartott, amelynek határozata szerint részvétét fejezte ki az elhunyt

miniszterelnök özvegyének. Özv. Gömbös Gyuláné szép levelet írt a NEP gyomai szervezetének elnökségéhez, amelyben megköszönte a részvétet.

A nyilasi olvasóköri 300 pengő államsegélyt kapott

A nyilasiak olvasóköre életében nagy jelentőségű esemény, hogy a NEP gyomai szervezete elnökének, N e m e r e y Péter bankigazgatónak kérelmére, s vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán meleg támogatásával, a földmivvelésügyi miniszterium 300 pengő államse-

gélyt utalt ki az olvasóköri építési segélyként.

Együtt örülünk a nyilasiakkal, mert tudjuk, hogy a hosszú téli idők alatt a saját helyiségében működő olvasóköri lesz a nyilasi részen az a hely, amely a kintlakóknak a hazaszeretet ápolását és a szellemi fejlődés lehetőségét nyújtja.

Tallózás a megyei költségvetésben

Békésvármegye hivatalos lapjából vesszük a következő figyelemre méltó adatokat:

Az a szociális értékű törvény, amely az egyszobás lakásokat az adózás alól mentesítette, a vármegyei pótdadó alapját képező állami adó-bevételt 77.832 pengővel csökkentette. Ez a kiesés az állami adóknál — a múlt évi bevételhez viszonyítva 1.9 százalék.

A költségvetési hiány, mely 1936-ban 145.150 pengő volt, az 1937 évre 136.457 pengőben irányoztatott elő. Miután ez a

hiány a vármegyei pótdából fedeztetik, mely célra a folyó évben 3.6 százalék fordított, jövőre már csak 3.4 százalékot igényel.

Ennek folytán a vármegyei pótdadó a megyei városokban a tavalyi 5.5 százalékról 5.4 százalékra csökken, a községekben viszont, ahol tavaly 19.4 százalék volt, most — a nagyobb nyugdíjszükséglet következtében 20.8 százalék lesz. Az emelkedés 1.4 százalék.

No! Ez még nem sok!...

BUDAI CSENDÉLET

Néhány héttel ezelőtt vakmerő rablótámadás történt a Margithid közelében. Ifjabb Barna István munkás az utcán megtámadta Izsó Róza kiszolgálónőt, akit előbb arculütött majd

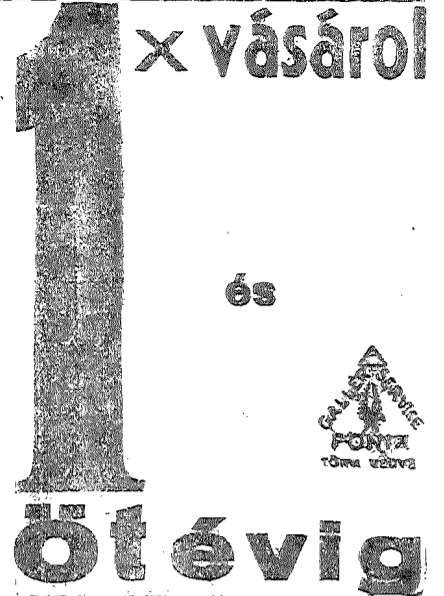
lerántotta róla kabátját, kezéből kitépte retiküljét, és futásnak eredt.

A leány segélykiállítására figyelmes lett a közelben tartózkodó rendőr, aki a menekülő fiatalember után vetette magát s a Margithid építésénél sikerült elfognia.

Az ügyészség rablás címén adott ki vádiratot ifjabb Barna István ellen, akinek ügyét ma tárgyalta a büntetőtörvényszék Márton-tanácsa. A vádlott a tárgyaláson azzal védekezett, hogy ittas volt és így maga se tudja, miért követte el a rablást.

A perbeszéd elhangzása után a törvényszék Barna Istvánt hathónapi börtönre ítélte.

Az ítélet jogerős.

Kifogástalan gallért visel, mert na a mosás, vagy viselés következtében a legkisebb sérülést szenved a

FÖNIX GALLÉR,

ugy a Hungária Gőzmosógyár képviselője és gyűjtője után folytatólagosan új Fönix gallérra cseréljük.

Törvényesen védett egyedülálló rendszer.

Kérjen díjmentes bővebb ismertetést. FÖNIX gallérkereskedelmi és karbantartási kft.

Budapest, V., Nádor utca 20.
Telefon: 11-90-79.

Kizárólagos helybeli mosodagyűjtőnk. Keresztesy József vegytisztító.
Horthy Miklós utca 39 sz.

Gyoma község közönségéhez!

A 172.000/1936. számú belügyminiszteri rendelet alapján Főispán úr. Öméltósága Gyoma községre nézve is elrendelte a községi szegényügynek az úgynevezett egri norma alapján történő megszervezését. A fenti rendelet alapján 1936. november hó 1-től kezdve a község területén tilos a koldulás, ugyancsak a könyöradomány gyűjtés.

Ettől az időtől kezdve a közsegély nélkül megélni nem tudók, munkaképtelen szegények ellátását a vezetésem alatt működő úgynevezett községi szegényügyi bizottság fogja intézni. Hogy ezen ellátás eredményes legyen és a visszaélések megszüntethetők legyenek, kérem Gyoma község lakosságát, hogy november 1-től kezdve koldusoknak és könyöradománygyűjtőknek adományt semmi körülmények között se adjon, hanem küldje őket hivatalomhoz.

Felkérem a község tehetősebb lakosságát s mindazokat, kik koldusoknak adományt szoktak adni, hogy ezentul az ezeknek szánt adományaikat tartsák vissza s a náluk majd jelentkező megbizottaink által felmutatott gyűjtővekre jegyezék fel. A felajánlott adományokat azonban csak majd a külön e célra kiküldött megbizottunk fogja átvenni.

Tájékoztatásul közlöm a közönséggel, hogy adományként a bizottság bármit, tehát pénzt és bármilyen természetű élelmiszer felét elfogad s az adomány lehet egyszersmindenkori, de lehet havi részletekben nyújtandó adomány is.

Gyoma, 1936. október 22.

Pánczél Emil
főjegyző.

NYILTTÉR*

Nyilatkozat.

Nagyságos

UGRIN ISTVÁN
községi mérnök urnak

Gyoma.

Alulírott kijelentem, hogy a Gyomai Ujság 1936. október 17-én megjelent 42. számában „Rimes panoptikum” című alatti versenit 4, 5 és 6 szakaszában az Ön személyével kapcsolatban írottakkal Önt sérteni szándékomban nem volt és mivel Ön azt sértőnek találta, ezért Öntől bocsánatot kérek.

Gyoma, 1936. október hó 23.

Hörömpő Elek s. k.

* E rovatban közölkéért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal.

Gyermek
szépség-verseny!

A szülők nagyrészenek legfőbb törekvése, hogy gyermeke valamennyi gyerek közül a legápoltabb, legegészségesebb és legszebb legyen. A gyerek szépsége nem egyszer tényleg ennek az igyekezetnek az eredménye és bizonyítéka, mert köztudomású, hogy egy jól ápolott, tiszta, egészséges gyermek mindig szép is, míg a legszebb arcvonásukat is elcsufíthatja az elhanyagoltság és ápolatlanság. A sok gondért és aggodalomért, amit az anya gyermekéért kiáll, kárpótolja őt az eredmény: annak kívánt módon való fejlődése, amit most minden szülőnek alkalma nyílik nyilvánosan is elismertetni.

Berkovics Mária fényképészeli műterme — november 1-től kezdődően, december 15-ig bezárólag, — **gyermekszépségversenyt rendez**, melyen minden olyan gyomai lakos gyermeke részt vehet, aki gyermekéről fenti műteremben legalább 3 lev. lapot készített, melyet a verseny tartama alatt **20 százalékos árengedménnyel** kapnak a verseny résztvevői.

Első díj: 1 drb. 30x40 cm. nagyságú fénykép.

Második díj: 1 drb. 24x30 cm. nagyságú fénykép.

Harmadik díj: 1 drb. 18x24 cm. nagyságú fénykép.

Pályázati feltételek a következők:

1. A versenyen csak az egy évet már betöltött és 6 évesnél nem idősebb gyermekek vehetnek részt.

2. A felvételt a gyerekekről november 1 és december 15 közötti időközben kell elkészítenni, mert ez a verseny időtartama és a kedvezményes ár is csak ezen időn belül érvényes.

3. Csak a **Berkovics-műteremben** fenti időn belül készített képpel lehet pályázni.

4. A legalább három rendelt fénykép közül egy a műterembe marad és a kirakatba kerül, ahol a résztvevők képei szavazás végett ki lesznek állítva. Ezt a képet, a verseny lezajlása után, tulajdonosa visszakapja.

Szavazásra a Gyomai Ujság olvasótáborát kérjük fel ez uton, **remélve, hogy szavazataikkal minél számosabban fognak a döntésben résztvenni.**

A szavazás módja a következő:

A Berkovics műterem kirakatában kiállításra kerülnek a pályázók névvel ellátott fényképei. A szavazó a neki legjobban tetsző 3 gyermek nevét feljegyzi a Gyomai Ujságban annakidején közteendő pályázati szelvényre és azt eljuttatja a szerkesztőségbe. Csak azok a szavazatok érvényesek, melyek a Gyomai Ujság szelvényének segítségével történnek.

A díjak a három legtöbb szavazatot kapott gyermek között kerülnek kiosztásra. Siessen mindenki a kedvező alkalmat felhasználni, mert a pályázat határideje nem hosszabbítható meg.

ESZTERGOMI LEVÉL

(Fári legenda 4.)

A természet e gyönyörű, rejtett zugában így találkozott tiszta, ragyogó boldogságban többször Fári és Gyuri: a két egymásra talált szív. — Örömlüket, boldogságukat mi sem zavarta. A madarak, pillangók nem irigyelték őket, — a virágok segítettek nekik illatáradattal növelni boldogságukat, a bokrok hajlongtak s a szellő, ha néha-néha be is kukucskált a tisztásra, diszkrétan tovalebent. A hold nem szűnt meg szelíden mosolyogni a boldog pár láttán s a csillagok finom fényénél egymás szívébe láttak.

Vágyaik hihetetlen valóra válása mindkettőjük szívét teljesen betöltötte, de a boldogság biztos érzete mégsem elégitette ki őket. Gyötörte mindkettőjük szívét a bizonytalan jövő nagy-nagy kérdőjele, mert érezték, hogy ez az állapot nem végleges megoldás. — Ezek az emészthető gondolatok azonban csak magános perceikben kinózták szívüket s az újabb találkozás közelléte, lehetősége nemcsak a szenvedések újabb felbukkanó kísértetét fedlertette, hanem a kívánatos elővigyázatosságot is. Minden idejük, teltük, gondolatuk az újabb találkozás előkészítése és lehetősége körül forgott. —

Igy történt az, hogy Fári atyjának feltűnt leánya életrendjének megváltozása s az, hogy újabban Farit az álom nappal is elnyomja. — Fári finom lelke ezt megérezte, de bármennyire vig volt és kedvében járt atyjának, a gyanu fullánkját nem tudta atyja szívéből kiölni. —

Egyik ragyogó éjjelen Fári, amikor a tisztáson Gyurit nem találta, leereszkedett a kunyhó felé. Lehet, hogy Gyuri is így akarta, — mert amikor Fári kunyhójába benyitott — ezáltal először és utóljára — Gyuri nem csodálkozott.

— Vártalak, tudtam, hogy lejössz — én édes királynóm! mondta Gyuri kitoró, őszinte örömmel s egymásra borultak.

— Eljöttem. Hiszen ugy vágytam már látni ezt az elrejtett kunyhót, — visszonzotta Fári, — De mit csinálsz Gyuri?

— Szívet faragok, emléket az órának, mely veled összehozott s amelyet annak a fehér gidának a nyakába fogok akasztani, amelynek megmentett élete, a mi életünk kezdete lett — mondta Gyuri s rámutatott a kis fehér kecskére, mely azóta is Gyuri kedvence volt és vele együtt lakott. —

Farit meghatotta Gyuri egyszerű elgondolása, mellyel találkozásuknak emléket adott s a hűség, mellyel a megmentett fehér gidát magához vette, különösképpen gondozta, mert ebben is közös, egyetlen kincsük: az olthatatlan szerelem és szeretet lobogását látta. — Fári egy tiszta, szerelemes csókkal fejezte ki boldogságát és szegről-vegről megvizsgálta a kunyhót. Gyönyörködött a szép faragásu butorokban, melynek minden rajza az ő szerelméről mesélt — Amikor nézgette a sok, szép, friss mezei virágot, Gyuri így szólt:

— Ez a kis kunyhó téged mindig vár. Tied a sok virág és tied minden itt velem együtt. Ugye eljössz holnap is, aranyhaju kincsem? Hisz oly boldogok leszünk mi itten. —

— Nem tudom Gyuri, mert messze van s a hold fénye naponta rövidebb. De ott, a tölgy-nél találkozunk — felelte biztatón Fári. —

És az ablakhoz lépett, hogy a hold állását megnézzé, amikor is rémült sikoly hagyta el ajkát. — Gyuri karjába vette megrémült szerelmét s ijedten kérdezte:

— Mi rémitett meg, édes angyalom?

— Nem tudom, de mintha egy emberi árny osont volna ablakodtól a csalitba, szepegte Fári. —

(Folyt. köv.)

Korona Hangos Mozgó
Endrőd1936. október 25 én vasárnap
6 és 8 órakor

Csodálatos színesfilm!

Haláltánc
Szüzek tánca.

Exotikus történet.

Főszereplők:

a „BALI”-szigetén élő benszülöttek.

Az örök tavasz Bali-szigetén, a benszülötteknek egy ősrégi legendája kel életre ebben a csodaszép filmben és megismerkedünk Bali szigetének természeti csodáival, paradicsomi szépségével, különös lakóival, szokásaikkal, vallási és szerelmi életükkel. Gyönyörű természetes felvételekkel.

Kedélyes zenedélután.

Szent szobrok.

Férfi a nyeregben.

Bocsánat, tévedtem.

Nem félünk a matróztól.

A kis ördög.

Erdőben vagyunk
című vigjáték és kulturfilmek.
Hangos Magyar Világhíradó.

PHILIPS

Egyedárusító:

BENJÁMIN ISTVÁN

Gyomán

a Baptista imaházal szembe.

Endrődön:

a Homoki-féle új emeletes házban.

Kérje díjtalan
bemutatását!!!

Endrődön, Varjas dűlőben 50 kis hold területű tanyásbirtok kedvező feltételek mellett eladó, esetleg bérbeadó. 2-1

Moód Istvánnak Csergeityűpáskómi 10 vécás földje eladó. Értekezni lehet özv. Marjai Istvánné báró Eötvös u. 19 sz. lakásán. 2-1

Him pulikutya 7 hónapos, eladó Gyóni Géza u. 12 sz. alatt. 1-1

Nem a filoxera a szőlő
legnagyobb ellensége.

Nagy a sora annak, míg a szőlőrugyból bor lesz. Fagy, jégeső, szárazság, nedves rohadás, napfény hiánya, peronoszpóra és egyéb baj fizeteli meg a szőlőt, a legnagyobb ellenségnek azonban a filoxerát tartják. Pedig a szőlőtenni sikerül leküzdeni.

S mégis, ritka az olyan szőlőbirtokos, aki megfelelő jövedelemmel rendelkezik. A szőlő állandó művelése, gondozása, a sok talajmunka és permetezés eszi a pénzt, s mire szüretre kerül a sor, a néhány hektóternyi termés nem kárpótolja a birtokost a sok kiadásért, kevés a jövedelem, ha ugyan rá nem fizet a gazda.

Miért? Mert megadják ugyan azt a néhány kapálást; a permetezést is immel-ámmal, de már a trágyázásról nem gondoskodnak. Ha van kis istállótrágya, azt beássák, de már ritkán vesznek, s ha nincs, konlat a szőlő. Pedig a szőlő más növényvel szemben nagymennyiségű tápanyagot igényel. Ezt meg kell adni. Mint-hogy azonban szerves trágyája a magyar szőlőgazdáknak mindig kevés van, a szőlő nagy táplálékanyagigényét csak műtrágyával tudja kielégíteni. Istállótrágyával és műtrágyával trágyázva, a szőlőtermelés minélünk is jövedelmező. Az a gazda, aki szőlőjét éhezletti, nagyobb ellensége annak, mint a filoxera.

H I R E K

Gyógyszeráruszolgálat. Ünnepnapi és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszerár tart szolgálatot.

Vitéz Gömbös Gyula körut Budapest. A Turul Szövetség a vidéki kerületek delegátusainak bevonásával nagyválasztmányi ülést tartott. Az ülésen Végváry József dr. fővezér, országgyűlési képviselő elnököt. Dr. Dérczy Ferenc indítványozta, hogy a Turul Szövetség keresse meg a Székesfevárosi Közmunkák Tanácsát és kérelmezze a Múzeum-körutnak vitéz Gömbös Gyula körutra való elnevezését. Az ülés az indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

Meghívó. A helybeli gyümölcsstermesztők Egyesülete f. év november hó 8-án délelőtt fél 11 órakor választmányi és 11 órakor közgyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívjuk. Tárgy: 1. Az alapszabály módosítása. 2. Téli peremelezések megindításához gépek, eszközök és anyagok beszerzése. 3. A téli gyümölcsfa védelem megszervezése. 4. Esetleges indítványok. Gyoma, 1936. október hó 22-én. Elnökség.

Háziaszonyok! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tészta-recepteket megkapja, ha még ma kéri a Dr. OETKER-féle világhírű „Fényképes recept-könyvet“, melyet bárkinak ingyen megküld a gyár: Dr. OETKER A. Budapest, VIII. Konti utca 25.

Versenyárgyalás. Az Előjáróság a révilaposi, belterületi részen építendő 2 tantermes önálló gazdasági iskola munkálataira versenyárgyalást hirdet. A tervek a mérnöki hivatalban betekintheők. Ugyanitt kaphatók az ajánlati űrlapok, feltételek és költségvetési űrlapok is. Kisiparosok részére — díjtalanul.

Egy probléma megoldása. Kinek ne lett volna alkalma saját magán tapasztalni, hogy olyankor nincsen felvehető serten gallerja, amidőn éppen a legjobban lenne szüksége rá? Ezt a problémát leleményesen oldotta meg a FÖNIX gallerkereskedelmi és karbantartási kft. Budapest Nándor ucca 20. törvényesen védett szenzációs rendszerével azáltal, hogy akár a viselés következtében akár a mosásnál előálló sérült FÖNIX védjegyű gallerokat öt éven keresztül új gallerokkal pótolja. A FÖNIX galler service rendszeréről bővebb tájékoztatást nyújt.

Ipartörténelmi múzeum létesítése. Az Iparügyi minisztérium a kereskedelmi és iparkamarákkal történt tárgyalás alapján tervbe vette egy magyar ipartörténelmi múzeum létesítését. Ennek az ipartörténelmi múzeumnak fontos részét alkotnák a magyar kézműiparosok multjára vonatkozó tárgyak, iratok és oklevelek. Testületek és magánosok, akiknek ilyen tárgyak vannak birtokukban és ezeket a szervezendő ipartörténelmi múzeum rendelkezésére hajlandók bocsátani, ebbeli szándékukat az illetékes kereskedelmi és iparkamaránál jelenthetik be.

Molnár est! Hosszabb szünet után ismét alkalom adódik egy kedves, hangulatos szórakozó estre. Molnár Gyula 1936 október hó 25-én a Holler szállóban vidám kabaré előadást rendez megélhetési célból, amelyre felhívjuk a közönség szíves figyelmét. A kitűnő szórakozást az eddigi Molnár estek biztosítják. A műsor kiemelkedő számai — „Gyűn a minyiszter“ — „Furcsa kisasszony“ — „Bikaviador“. Az előadások kezdete este 8 órakor, Olcsó, filléres helyyarak!

A gyümölcsfák helyes ültetés módját ismerteti a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még tervrajzokkal a gyümölcseltartó helyiségek házi elkészítési módjáról, az alföldi gyümölcsös telepítéséről, a gyümölcsösök trágyázásáról, a levéltetvek elleni téli védekezésről stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet közlő két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, V., Földmivelésügyi Minisztérium) egy alkalommal e lapra való hivatkozással díjtalanul küld mutatványszámot.

Hajózási tilalom. A kereskedelmi minisztérium a Tiszán, a Körös torkolat fölött mintegy 6 kilométerre fekvő bökényi-vízlepcső műtárgyainak karbantartási munkálatai idejére, október hó 15-től — a duzzasztó helye melletti hajózást, tutajozást be-szüntette.

Csontvázak palotája. Egy rejtélyes házról a csontvázak palotájáról közöl rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket Tolnai Világlapja új száma, amely gazdag tartalommal és nagy terjedelemben jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül, számtalan pompás riportot, cikket és közel száz képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Érdekes pesti szerelmi regény. Egy előkelő tudós és egy szép pesti primadonna házasságáról közöl cikket a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, novellákat, színházi beszámolókat, pletykákat, egyszerű filmrovatot, számtalan pompás riportot és több mint száz képet talál az olvasó a kitűnő színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A megporó termeszéséről, a gyümölcsfák trágyázásáról, a diófa betegségeiről, az őszi munkálatokról, a téli gyümölcsfaültetéséről, a törpefa telepítéséről stb., stb. ír „A MAGYAR GYÜMÖLCS“ legújabb száma, melyből lapunkra való hivatkozással ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, IV., Gerliczy utca 11 szám.

*****

Főnök úr!

Az Ön írója a „TURÁN“ a legfinomabb grafitból gyártott, legjobb magyar írón

A cégvezető úr a „THEBRIS“ a legfinomabb magyar másoló u. n. tintairón

A kisasszony a „TITÁN“ magyar írót használja a gyorsíráshoz GYÁRTJA: SCHULER JÓZSEF R.-T.

Menetrendváltozás. A szokásos őszi-téli menetrendváltozás már életbelépett, így tehát a vonatok most már „téli“ menetrend szerint közlekednek úgy az Államvasutak, mint a Győrsoproni és más magánvasutak vonalain. Ezeket az új menetrendeket tartalmazza a napokban megjelent közismert ZÖLD MENETREND, amely ez alkalommal is igen célszerű alakban, fehér papiroson szépen, könnyen olvasható nagy számokkal nyomva, olcsó 60 filléres áron került forgalomba. Könyvkereskedésekben és trafikokban kapható. Az egypengős VASUTI UTMUTATÓ néhány nap múlva ugyancsak forgalomba kerül.

Szerkesztői Üzenetek.

(Ebben a rovatban előfizetőknek és olvasóinknak minden közérdekű kérdésére készséggel válaszolunk!)

Cím nélkül. Okulására most mi is elmondunk egy rövidke, — hasonló történetet:

Egy kereskedelmi gőzös kapitánya, mint hajó-ügyeletes tiszt, egy alkalommal azt a bejegyzést volt kénytelen tenni a hajónaplóba, hogy „a kormányos ma egész nap részeg volt.“ Néhány nap múlva, mikor az ügyeletes szolgálatot a szóbanforgó kormányos vette át, az megütközéssel olvasta a róla szóló napló-jegyzetet. Bosszantotta a dolog, de nem tehetett ellene semmit, mert hiszen a bejegyzés — igazat mondott. A hajónaplóba azonban erről a napról ő is írt egy bejegy-

VILÁGOSFEJ BIZTOSÍTJA

SÜTEMÉNYEK SIKERÉRŐL

AZ ÉRT VÁSÁRLÁSNÁL ÜGYELJEN A

Dr. OETKER

VÉDJEGYRE EGY CSOMAG

ÁRA: 12 FILLÉR

zést, azzal a szöveggel, hogy „a kapitány ma egész nap — józan volt.“

Igazat írt, s mégis megütötte a bokáját. Utí figura docet...

A.-K. B. Spest. Örvendenék ha komoly volna a szándék, hiszen igazán régen volt szerencsénk...

Szépséghiba. Kosmetikával rovatunk nem igen foglalkozik, mert mi a női szépséget vagy méltányolni, vagy csak bírálni tudjuk. A reperálása ennek nem esik hatáskörünkbe. De ha foglalkoznánk is a kérdéssel, a felvilágosítást mi is csak Kohn Icától kérnénk meg. Hát nem volna egyszerűbb ha Ön egyenestől konzultálná?, hiszen ő sokkal diszkréttebb is, mint egy — (hál istennek) — nagy nyilvánosságnak örvendő hetilap...

Pk. 158 sz. 1936.
1936. vgtől 7 szám.

Árverési hirdetemény

Dr. Fisbein Soma és dr. Fisbein Imre ügyvéd által képviselt Szarvasi Takarékpénztár javára 730 P. tőke és több követelés járuléka erejéig a Szarvasi kir. járásbíróóság 1933 évi 3260 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől. 1933. évi január hó 16-án lefoglalt 1870 P. becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbíróóság fenti számú végzésével az árverés elrendelteként, annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján a fent megnevezett s a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltatók javára is az árverés megtartását elrendelem de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük határozó hatályú igénykereset folyamatba nincs végr. szenv. lakásán, Gyoma, Hősök Emlék utja 39. sz. alatt leerdő megtartására határidőül 1936. évi november hó 5 napjának délelőtti 4 órája tűztetik ki, amikor a bíróság lefoglalt butorok és zongora s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is — de a kiküldési ár neharmadánál alacsonyabban csak a végrehajtást szenvedő beleegyezésével, el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kiküldési ára egyezer pengőn felül van, az 5.610/931. M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kiküldési ár egytizedrészét bánatpénzül leteszik.

Gyoma, 1936. évi október 12.

Vilányi Nándor
kir. bír. végrehajtó,
mint bírósági kiküldött.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: IFJ. VARGA PÁL

SPORT

Október 25-i mérkőzések

Gyomán! GySC—TAC bíró: Boross, Sarkadon: CASS—Törekvés bíró: Huszár, Békésen: BISE—VSE bíró: Róth, Békésszentandrás: Hunyadi—KTE bíró: Salgó, Szövetségi-díj: GySC II.—Szövőgyár II., Endrődön: ETK—GyTK barátságos.

Múlt vasárnapi eredmények:

M. MÁV—TAC 4-3 (1-0), BTE—KTE 3-0 (1-0), Törekvés—Hunyadi 3-1 (1-1), ETK—VSE 3-0 (3-0).

GySC ping-pong szakosztálya működését újból megkezdi. Érdeklődők forduljanak Illés István szakosztályvezetőhöz.

GySC—GyTK 3-3 (2-1)

barátságos, bíró: Lupták (Szentés.)

Gyérszámu közönség előtt erős szél és nap ellen kezd a GySC. GyTK átveszi az irányítást és a 3 percben Csalah éles lövését Szrnkányi beejti, de a bíró előbb már fault miatt lefújta a támadást. Rau—Barta I. — Bolehovszky akció kelt még némi izgalmat, majd rákapcsol a GySC és 27 percben Barta III.—Ugor összjáték góllal kecséget, de Cifrák Kertész kezébe lő. 29 percben Ugor I. ellenállhatatlanul tör kapura, bomba lövése Vatai lábát is éritve az alsó sarokba vágódik 1-0. GySC továbbra is frontban marad, de Imre óriási gólhelyzetben luftol. 34 percben Győri—Ugor a labda útja s Ugor beadását Barta III. befejezi 2-0. GyTK erősít 40 percben Csalah bombáját Szrnkányi nagy bravurral tudja csak kivédni. Utolsó percben védelmi hibából Rau közlőről gólt lő 2-1.

Szünet után tovább támad a GyTK. Támadásait főleg Bolehovszkyra építi, akinek lefutása 10 percben kornert eredményez. A kórner Rauhoz száll, aki nagy összefutásból a hálóba gurít 2-2 GyTK mindenáron győzni akar s továbbra is élénken támad. Bartik majd Rau veszélyes lövéseit Szrnkányi csak nehezen védi. Közben a két Barta testvér csap össze keményen 22 percben nagy védelmi hibából Bolehovszky megszerzi a vezetést 2-3. A gól felrázza a GySC-t erős támadásba fog s előbb Ugor, majd Barta III, hibáz tiszta helyzetben. Erős ostrom hevében Va-

ta a 37 percben hendszet vét s a 11-est Barta III. rendeltései helyére juttatja 3-3. Végig nagy GySC fölényel végződik a mérkőzés, közben a 43 percben Győri szép beadását Barta tiszta helyzetben felső lécre lövi. GySC-ből Szrnkányi kitűnően védett, a bekkek szürkén mozogtak, a halvesor igyekezett, a csatárok közül a Barta—Ugor—Győri szárny volt a jobb. GyTK-ban a közvetlen védelem jól működött, a halvesor közül Csikós és Lakatos, míg a csatársorban Rau Csalah és Bolehovszky volt jó.

Lupták kitűnően vezették,

GySC II.—GyTK II. 1-0 előmérkőzés.

„MTK tragédiája“

Fenti cím alatt lapunk legutóbbi számában reflexiókat fűztünk az MTK felett elhangzott egyesbírói ítéletről. Cikünkre Várady Pál, az MTK volt kitűnő intézője terjedelmes levélben tette meg észrevételeit. A sportrovatban, helyszűke miatt nem áll módunkban a levél teljes szövegét leközölni s abból csupán az alábbi érdekes részleteket ismergetjük:

„Tény az, hogy a közgyűlésel kapcsolatban voltak az egyesület tagjai közt nézeteltérések, de azok a legrövidebb idő alatt elsimultak. Az új vezetőség a tiszta amatőr sportot akarja meghonosítani, ez okozta azt, hogy az egyesület jóhírű vidéki játékosai nem játszanak. A VSE vezetősége sportszerűen segítségére sietett az MTK-nak s felajánlotta, hogy az utiköltséget megfizeti. Erre az MTK, mivel komolyan akar továbbra is sportolni, készült Vésztőre menni s hogy még sem ment el, azért az MTK-t semmi felelősség nem terheli, mert szombaton délután a következő táviratot kapta: „VSE—MTK mérkőzés elmarad. Alsövetség.“ Az MTK vezetősége egy levelező lapon mindjárt megkérdezte az Alsövetséget, hogy miért marad el a mérkőzés, de erre — tudomásom szerint — még a mai napig sem kapott semmi választ.

A továbbiakban a következő figyelemreméltó sorokat írja:

„Megint egy szomorú tapasztalattal lettünk gazdagabbak s talán meg is fog szabadulni az Alsövetség ezektől a buta, csabavidéki kis egyesületektől, akik olyan áldozatkész hivei voltak a vidéki-blokknak! Itt volna már az ideje, hogy felébredjünk lassu szendergésünkből, mi II. osztályu egyesületek, mert, ha tovább akarjuk ezt tétlenül nézni, akkor, akik nem vagyunk Szeged kedvencei, mindannyian a GyTK és MTK sorsára fogunk jutni. Legfőbb ideje volna otthagyni Szegedet

és egy önálló alosztályt alakítani. Berényben már hónapokkal ezelőtt megalakult egy ilyen szervező-bizottság mely érintkezésbe lépett a MOVE országos elnökségével egy alosztály alakítása miatt. Már olyan előrehaladott állapotban van az egész szervezés, hogy f. hó 25-én fél 12 órára az érdekelt egyesületek Mezőberénybe egy alakuló értekezletre fognak meghívást kapni a közeli napokban.“ — Várady Pál. —

Pk. 1495. sz. 1932. 1931. vghatói 265 szám.

Árverési hirdetés

Dr. Morvai Béla Budapest V. Alkotmány u. 4. ügyvéd által képvisel Hofherr—Schrantz—Glayton—Shutleworth Magyar Gépgyári Művek Rt. javára 9962 P 60 f. tőke és több követelés járuléka erejéig a budapesti kir. törvényszék 1931. évi 16 P. 37.773 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1931. évi július hó 3-án lefoglalt 3000 P-re becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbírósa fenti számú végzésével az árverés elrendelvényén, annak vegr. szenv. tanyáján Keselyös tanya 1906 házzal alatt leendő megtartására határidőül 1936. évi október hó 29 napjának délelőtti 11 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt Hofherr gyártmányu traktort s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is — de a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban csak a végrehajtást szenvedő beleegyezésével, el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kikiáltási ára egyezzer pengőn felül van, az 5.610/931. M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik kikiáltásiar egytizedrészét bánatpénzül leteszik.

Gyoma. 1936. évi október hó 12-én.

Villányi Mándor
kir. bír. végrehajtó,
mint bírósági kiküldött.

A gyomai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.
3183/1936. szám.

Árverési hirdetés-kivonat.

Dr. Messinger Albert ügyvéd végrehajthatónak özv. Zöld Sándorné sz. Kovács Zsófia végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 1166 P. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a gyomai kir. járásbírósa területén levő, Gyoma községben fekvő, s a gyomai 825. sz. betétben A 1-2. sorsz. 2079 hrsz. 195. öf, 2080. hrsz. 136-öf területű, beltelekben fekvő kert és lakházból végrehajtást szenvedőt nevére álló 12-ed részre 466. P. a gyomai 5859. sz. betétben A 1. sorsz. 6183. hrsz. 1 hold 486-öf területű féltalmi dűlőben levő, végrehajtást szenvedett nevére álló szántóra 847 P. 50 f. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1936 évi november hó 20 napján d. e. 9 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanokat és pedig a gyomai 825. sz. betétben foglalt ingatlant a végrehajtó érdekében a kikiáltási ár felénél, míg a csatlakozottnak kimondotti végrehajtó érdekében 1538 P-nél, a gyomai 5859 sz. betétben foglalt ingatlant a kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttétnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezésétől kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908. XL. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékáka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908. XL. 25. §.).

Dr. Molnár s. k. kir. bíró.

Gyoma, 1936 évi augusztus 3. napján.
A kiadmány hiteléül:
Láng j. b. díjnok.

Publikáció

Endrődön, a Nagyperes dűlőben 8 kishold föld. Décspáskumon 200 négyszögöl, Dávid dűlőben 2340 négyszögöl föld. **Köröstarcsán** vasútállomáshoz közel, Temetőhalom és Dér dűlőben 60 kishold tőnyásbirtok, továbbá Kuthalom dűlőben 40 kishold prima szántó, Nagylapason 1716 négyszögöl szántó kedvező fizetési feltételekkel eladó. Érdeklődni lehet levélben is Békéscsaban, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál. 3-2

Vésztőn, a község központjában 12 szállodai szobából és vendéglőhelyiségekből álló épület intányos áron, előnyös fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni lehet levélben is Békéscsaban, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál. 3-2

Kiváló minőségű I. és II. osztályu félt alma, nemes fajtákban kicsiben is eladó. Rákóczi ut 13. 2-2

Egy Fordson traktor szabályzóval, szíjtarcsával, reflektorral és ekével együtt eladó: ifj. Szőnyi István Dévaványa. 2-2

Széphanu kitűnő jó „Eder“ Zongora költőzködés miatt 600 P. készpénzért eladó. Megtekinthető Dévaványán hétfőn és pénteken délelőtti Árpád utca 1. 2-2

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérért kapható **Kerekes Károlynál**. —23

Szuperfoszfát műtrágya és Péti ső Wagner Márton Fiai cégnél — bármilyen mennyiségben kapható.

Eladó: 5. magyar hold csepüs kert, 10 m. hold, halmagyi föld tanyával, 2 hold Ózeden, 1400 négyszögöl, csepüs kert lakóházzal, 2 drb. pocos kert.

Eladó az Arany János utcában egy igen jó karban levő ház nagy gazdasági udvarral és a Bocskai utcában egy kis cserepes lakó ház.

Megbizóim részére keresek földet az ugaron vagy a keszejőn.

Érdeklődők forduljanak Izsó Balázs ingatlan forgalmi irodájához.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Beíratások postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

MAGYAR SZIVEKHEZ

Magyarország legelső Nagyasszonya, a Főmáltósági kormányzó, mint minden évben, az idén is kopogtat a tehetősebb magyarok irgalmasságának, megértő felebaráti szeretetének és nemzeti lelkiismeretének kapuján. Adományokat kér a tél küszöbén azoknak a szerencsétlen, elesett magyar testvéreknek részére, akiket a mostoha sors megfosztott a kenyértől, a kenyérkereset lehetőségétől. Az élet elesetteit, köztük aggokat és gyermekeket ment meg immár esztendőnk óta a nyomor nyomasztó súlyától Horthy Miklósné akciója. És a mentésnek ez a módszere, amelyet ez az akció alkalmaz, azért is áldásos és így mindentámogatásra érdemes, mert az irgalmasság testi cselekedeteit azokkal szemben is gyakorolni tudja, akiket szemérmes koldusoknak nevezünk és akik a legfőbbet szenvedik, mert nem merik reszkető kezüket alamizsnáért kinyújtani.

A legelső magyar Nagyasszony akciója ezeket a kezeket is megtalálja! Az ő akciójával szemben teljes bizalommal viseltetik mindenki, aki szükségét szenved és aki igazán rászorult tehetősebb ember-társai adományaira.

És ilyenek az ország minden városában és minden falujában található. De található — hála Istennek — mindenhol olyanok is, akiknek anyagi helyzete lehetővé teszi azt, hogy adakozzanak, hogy segítsenek könnyeket felszáritani, az élet legnehe-

zebb terhét, a nyomort elviselhetővé tenni.

Találjon ezekenél mindenhol és mindenkor nyitott ajtókra, meleg szivekre a legelső magyar Nagyasszony nyomorenyhító jobb-jának kopogtatása! Adjon mindenki annyit és azt, amit adhat. Mert nemzetmentő akció is az, amelynek élén Horthy Miklósné áll. Szolgálja a lelkek békeességét! Amikor elsimitja a gond barázdáit a homlokokról, éltezi azt a tudatot, hogy ennek az országnak nincsenek kitagadott-

jai, a magyar hazának, mindnyájunk édesanyjának, nincsenek mostohagyermekai. És ez a tudat egyik hatalmas pillére az állam belső rendjének nyugalmanak is.

Nemcsak felebaráti kötelességét teljesíti tehát mindenki, aki ennek a nyomorenyhító akciónak tehetségéhez mértén segítségére siet, nemcsak embertársaival, magyar testvéreivel szemben gyakorol jótekonyságot, hanem hazáját is szolgálja minden füllelrel, amelyet az irgalmasság oltárára áldozatként letesz.

A község parlamentjéből

Folyó hó 19-én tartotta Gyoma képviselőtestülete azt az ülést, melynek tárgysorozatán — a többi apróbb dolgok között — dr. Pálka Pál ny. fősztolgabíró bucsuztatása, s utódjának: dr. Sorbán Jenőnek — a megválasztása utáni első, nyilvános bemutatkozása szerepelt.

Azt az indítványt, mely a távozott fősztolgabíró közszolgálati érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíteni ajánlotta, a közgyűlés egyhangulag tette magáévá, s egyben elhatározta, hogy a jegyzőkönyvből kivonatot készítve, azt a megfelelő külsőségek között adja át.

Minthogyidőközben Endrőd község előljárósága is

azonos határozatot hozott, a szóbanforgó jegyzőkönyvi kivonatot a küldöttségek adják át, melyekbe Gyoma részéről Pánczél Emil főjegyző, Kovács Gábor községi bíró és G. Nagy László képvis. i. t. delegáltak.

(Dr. Sorbán Jenő fősztolgabíró vezetésével, f. hó 26-án, meleg szavak kíséretében már át is adják. Szerk.)

Ezután Pánczél Emil főjegyző, ugy a község közönsége és előljárósága, mint a tisztviselők nevében keresetlen szavakkal üdvözölte dr. Sorbán Jenőt, mint a járás unionann megválasztott fősztolgabíráját, aki a szemmel láthatóan jól eső szavakra, a következő beszéddel válaszolt:

Tisztelt Képviselőtestületi Közgyűlés!

Az emberi élet legszebb pillanatai azok, amikor az ember, embertársai részéről szeretetet, megértést, bizalmat; munkásságáért pedig elismerést,

megbecsülést kap. Ilyen eseménynek látom a gyomai járás fősztolgabírói tiszttségére történt megválasztásomat is, amikor a megbecsülés, a bi-

zalom arról az oldalról nyilvánult meg irányomban, kik közigazgatási mullamaj, s a közszolgálat terén kifejtett működésemet ismerik. De mert megnyilvánult ez a bizalom irányomban a község Képviselőtestülete s a közönség részéről is, én ezt a bizalmat mint előlegelet tekintem, s azon leszek, hogy erre az előlegezettel bizalomra, amellyel járunk további működésem elé néz, méltónak is bizonyuljak.

Nem akarom az igen tisztelt Közgyűlés türelmét feleslegesen igénybe venni, de azt hiszem, ez a legjobb alkalom arra, hogy célkilüszéseimet, elveimet néhány rövid mondatban ismeressem, ámbár úgy hiszem, hogy a község Közönsége hét havi működésem során többé-kevésbé már megismeri, s így nem lesznek előle idegenek azok az irányelvek, amelyek engem közszolgálati pályámon vezetnek, s amely elvekhez való alkalmazkodást a járás valamennyi tisztviselőjétől is elvárom s a köz érdekében megkövetelem.

Előre kell bocsátanom, hogy én azt a pályát, amelyen haladok, hivatásnak, nem tisztán hivatalnak tekintem. Erre a pályára hajtott az a szeretet, amit embertársaim iránt érzek, mert tudom, hogy ill van az a munkaterület, ahol embertársaim javát, boldogulását a legjobban lehet — és kell is — szolgálani. Ezért a közszolgálatot én tényleg szolgáltnak: embertársaim szolgálatának, kiszolgálásának, tekintem, akiknek érdekeit istápolni, előbbre vinni, kötelességemnek tartom.

Hogy részletekbe is bocsátkozzam: szolgáltnak egyik legfontosabb feladatának a szociális gondoskodást tekintem; azok megsegítését, akik a mai kaotikus gazdasági helyzetben, elvesztve lábuk alatt a falajt, leginkább vannak támogatásra utalva. Szerelném elérni, hogy ebben a községben, ebben a járásban becsületes munkája révén mindenki megéljen, mert erre a tisztességes megélhetésre mindenkinek, aki becsületes munkát végez, jogos igény van. Épen ezért sorompó-

ba kívánom állítani hivatali- és magán-összeköttetésimet, hogy a járásban minél sürűbben teremtessek munkaalkalmak, amelyek révén végeredményben a lelkek megbékélésén munkálkodunk. Tudom, hogy ennek a tervnek sikere nem egyedül tőlem függ, azt azonban állítom, hogy az igen tisztelt Képviselőtestülettel, s az Előjárósággal karöltve, a kisebb szociális problémáknak egész sorát lehet megoldani. Például: — és ezzel nem akarok szerénytelennek tűnni fel, — az Önálló Gazdasági Népiszkola, az Általános Egészségvédő Ház és az új, a mai kor igényeinek megfelelő Közvägőhid felépítésének ügye immár oly stádiumban van, hogy ezek realizálása már a közel jövőben remélhető. Magától értetődő, hogy ezeket az úgy szociális, mint közérdekű szempontból fontos beruházásokat akként kívánom eszközölni, hogy ezek a község terhére újabb terheket ne jelentenek, ámbár nem hallgathatom el, hogy ma, amikor a szociális nyomoruságnak eddig nem tapasztalt mértékével

állunk szemben, azoknak, akiknek a kenyérből nagyobb karéj jutott, embertársai érdekében még áldozatoktól sem szabadna visszariadniok.

Miután a járásunk lakossága tulajnyomólag a mezőgazdák köréből kerül ki, természetes, hogy elsősorban a gazda-érdekeket kívánom szívesen viselni, de akként, hogy ezek a más foglalkozási ágak érdekeivel összhangban maradhassanak.

Támogatni kívánom az állattenyésztést, mert például az orosházi járásban bőven volt alkalmam tapasztalni, hogy ezen a réven még a legkritikusabb időkben is figyelemreméltó eredmények értek el.

Ezt mozdítaná elő nagy mértékben az Alföldi Zöldmező Szövetség működése is, amint a közönségnek igazán melegen ajánlok figyelmébe. Utalok itt a szomszédos Endrőd községre, ahol ennek a céltudatos munkának áldásait már élvezik. Az állattenyésztés előfeltételei Gyomán is adva vannak. A határban itt vannak a nagykiterjedésű legelők, de silányak, rosszak. Ezek azon-

ban egy kis céltudatos munkával komoly tényezőkké tehetők, csak munka, kitartás, türelem kell hozzá. Itt természetesen a gazda-közönséghez is van néhány szavam: abból a konzervatívságból, maradiságból, mely ősi örökségként idegződött belénk, engedni kell. A modern élet tempójával lépést kell tartania a mezőgazdaságnak is, mert ha ezt nem tesszük, a prosperitás elvész, s mi elbukunk! Fejleszteni kell a gyümölcsstermelést, s a baromfitenyésztést, ami nemcsak a gazdának jelent előnyt, de mindkettő exportcikk lévén, nemzeti jövedelmünket fokozza. Tudom, hogy ezeknek egyik legfontosabb kelléke a jó piac, de azok, kik ily irányban kutálnak, s fejlenek ki tevékenységet, ott találnak engem maguk mögött, mert ezt a munkát mindenkor teljes erőmből támogatni fogom.

Híve vagyok a szövetkezeti mozgalomnak, de csak addig, amíg a szövetkezés állruisztikus célú, s amíg a saját lábán állhat. Ezért az életképes szövetkezeteknek, ilyenek alapításának mindenkor támogatója leszek.

De közel állanak hozzám az iparosok és kereskedők is. Az a heroikus munka, amit ma a kézműves-ipar, s a kereskedelem, — érve a kiskereskedelmet — kifejt, igazán tiszteltetreméltó. Ezt az igyekezetet, hősiességét tapasztaltam előbbi járásomban, ahol évenként átintézem az ipari és kereskedelmi közigazgatást. Az ő érdekeiket tartottam szem előtt most is, amikor a már említett középítkezések megindítása irányában dolgozom, s ennek a munkának eredménye talán az is, hogy vármegyénk kiváló főispánja elrendelte, hogy a gyomai kisiparosság a közszállításokból fokozottabb mértékben részesüljön. Az ő érdekekben tartom szükségesnek az ipari bemutatókat, kiállításokat is. A kontár-kérdésbe erélyes kézzel kívánok belenyúlni, bár tudom, hogy ebben a tekintetben igazi eredményt csak a viszonyok javulása után érhetünk majd el. A maximális munkaidő s a minimális munkabérek betartását szigorúan betartatom, s ha szükséges, a kihágásokat szí-

RIMES PANOPTIKUM

dr. Kató József emlékének ajánlva, ácsolja:

H. E.

(6)

Amivel — gondolom — porul csak nem járunk,
Él, virul, fejlődik, ifjú szép HOMBÁR-unk.
Amit Papp Zsiga ur ésszel hívott létre,
Ki példát is adni, maga állt az élre.
Harcolt, ágált, érvelt, ugy, hogy szinte porzott,
S hivat az eszmének, sikerrel toborzott.
S mert nem is csalódott — hál' Isten — senkiben,
Most, hogy kész a nagy mű, — az alkotó pihen...

Azaz dehogy pihen! hisz, aktív ő nagyon,
Taposni a pedált, hóba', sárba', fagyon,
Kijár a magtárba, szemléli a górért,
Ki a rakodóig kíséri a lórét,
Ott jár-kei mindenütt, s habár sok szót nem ejt,
Abból, mit megfigyel, semmit el nem felejt,
Nézi szelid szemmel a munkát, mely halad,
S lekerül előtte, fejünkről — a kalap...

Egész vezékar áll a HOMBÁR-kormányánál,
Bemutatom őket s kezdem a közgyámnál.
Neve: Arany Lajos, logikája tiszta,
Minthogy a hájat ő ebre sohse bizta
Itt van G. Nagy László: Nagy gazda ő, módos,
Am ezen a posztján kemény-nyaku bótos,
Aki, ha a munka ott kerül sorjára,
Hevesnek dinnyéjét plántálja Gyomára...

És Kovács G. Lajos: Gyoma volt gazdája,
Kinél nem termett meg Csákynek szalmája,
Meg Oláh Lajos ur: — ép lélek ép testben, —
Ő az elnök ur, az — Ipartestületben.
Humorból, kedélyből, van benne egy adag,
Am a büszkeségtől majd csak akkor dagad,
Mikor nem nyeli már szárazon a kortyot,
Hanem indítja a német hus-exportot...

No és a két Wagner: Jóska, meg a Márton,
Kik' dolgába magam nem szívesen ártom!...
Egyikben szaktudás, másikban szorgalom,
Ettől nő magasra — mi kell — a forgalom.
Viszik az ügyeket, eladnak, meg vesznek,
Hatásuk büvkörén össze sohse vesznek,
S habár sima szavuk nyitna minden zárat,
Az ózondus légből építgetnek — várat...

Ez hát a vezékar, mely őrt áll a helyén,
Ez találja — ha kell — a szöveget a fején.
Hogy is legyen hiba ügyük vitelében,
Amikor „közgyűlnék“ négyszer is egy héten.
Fejet összedugni, torkot köszörülni,
Árak ugrásának szívükből örülni,
Feledni bút, adót, s más egyéb keservet,
S kifözni kis üstön, sok virágos tervet:

Baromfi-hizlaldát, csirkekeltő-gépet,
Minta-gazdaságot, belterjeset, szépet,
Pazar vágóhidat, a sertést hol szurják,
Makaróni-gyárat, — tésztáját már gyurják, —
Modern hűtőházat, patent pitykegombot,
A Körös vizére tengerjáró kompot,
A rakodó-partig széles beton-utat,
A trappista-sajtba emmentháli lukat.

S hogy a köveztvám se jelentsen hátrányt,
A nagymagtár elé rendes iparvágányt,
Egy gyümölcs-száritót, persze gőzerőre,
Községünk hírneve, ettől kap erőre,
S mire adtak is már — ugy tudom — foglalót,
Matusek-systemü ringlotta-aszalót,
Ahol — sugva mondom, mások meg ne hallják: —
Összes terveiket — halomra aszalják...

Mert hisz' addig ugy is minden csak szajkózás,
Amíg meg nem indul a Körös-hajózás.
Mikorra megszűnik minden átkos verseny.
Hogy miként? Megmondja vérszegényke versem:
Ezt ők tudniillik aképen képzelik,
— amiben ugy látom, örömük is telik, —
Ahogy most pár szóban, itt önlöm glosszába:
Hartenstein — keresztibe, — ők pedig — hosszába...

S most, ami csak ritkán történik meg nálam:
Érzem, mint borsózik előre a hátam.
Mert hát a vezékar, mely e versért átkoz,
Biztos, hogy szigorú megtorlást határoz,
Amért vandál-kézzel feltörtém a szentélyt,
Marván habzó szájjal a magas tekintélyt,
S így, mert az olvasó rovásukra mulat, —
— Várom az obligát két jól fészült urat...

gorn büntetésekkel forlóm meg.

Kétségtelen, hogy sikereket az adminisztráció csak ott érhet el, ahol a társadalom osztrálya, felekezése és politikai felfogásra való tekintet nélkül, békességben él. Sajnálatos látom, hogy ez az állami béke a járás mindkét községében hagy némi kívánni valót, ennek a békének helyreállításán tehát munkálkodni óhajtók, mert ezt a legmagasabb érdek, a köz érdeke követeli meg.

Nem akarok ismerni különbséget magyar és magyar közt, kiket vallási kérdések nem szabad, hogy elszakítsanak egymástól. Respektálom mindenkinek politikai felfogását is, hisz csak ezek a nemzeti gondolat, s a társadalmi berendezkedés szempontjából nem aggályosak, azt azonban szabadon elvárom, hogy mindenki híven, becsülettel lássa el munkáját ott, ahová az élet állította, akár fölül, akár az éke-szarvával a kezében vagy közműves-kalapáccsal, akár pedig a püll mögött, mert aki nem így vélekedik s nem így eszelepszik, az a nemzeti újjászülés gondolatainak ellensége.

De meri minden munkának a rend, a fegyelem az alapja, ezt a vezetésre bízott járásban fenn is kívánom tartani. Nem az erőszak eszközeivel, de a szerező meggyőzés hangjával. A csend a rend, amelyre vágyom, nem a fennálló csendje kell, hogy legyen. Komoly, becsületos munka zajától legyen a járás hangos, hogy a lakosság arcán a megelégedés a béke, a bizakodás mosolya ülhessen...

És most végül, itt a Képviselőtestület színe előtt, pár szót még munkatársaimhoz, tisztviselőimhez:

Szigoru, de igazságos főnök akarok lenni, ügyelni annak az elevennek betelérésére, hogy nem a közönség van a tisztviselőért, hanem megfordítva. Attól, aki fizetést a közönség pénzéből kapja, százszázalékos munkát várunk el. De ezt elvárom én is, aki a félmunkának nem vagyok híve egyéb téren sem.

Az egymásközötti haragot, egyenetlenséget elítélem, s sürni nem tudom, mert egymásra utalt emberek között nem lehet oly ellenfél, amit jóakarattal, megértéssel és tiszta szándékkal áthidalni ne lehetne. De nem sürhetem azért, mert az ily belső egyenetlenségek végeredményben a szolgálatot, a köz szolgálatát hátráltatják.

S meri azt tartom, hogy a köz tisztviselőjének a hivatalán kívül is méltónak kell len-

nie tisztviselőre, a tisztviselők magánéletét is figyelemmel kívánom kísérni.

Ha a vezetésre bízott járás tisztviselői hivataluk magaslán állanak, úgy nálam megértőbb barátok, jóakarókat nem fognak találni, akinél azonban azt látom, hogy nem azon az úton jár, a melyen haladnia kell, s amely utat ill. részleteiben is körvonalaztam, annak bizony meg fog kelleni válnia hivatala iróasztalától...

Ezek után pedig kérem a tekintetes Közgyűlést, s a járás közönségét, — megköszönve az ünnepeket, amelyben részesheni szívesek voltak, hogy támogatásukat, további munkámban, hogy minden téren bebizonyíthassam, hogy az címndolnak nem szövirágok, hanem komoly életprogramom nekem, és akiben, hiszem, hogy a járás nagyrabecsült poigársága — családai nem fogl!

A bemutalkozó beszéd után, amelyet sokszor szakított meg a gyűlés résztvevőinek helyeslése, tapsa, a közgyűlés a tárgysorozatot egyéb pontjaira tért át.

Többek között elhatározott, hogy gyümölcsözőtendő gyámpénztári pénztárat a Gyoma-Endrődi Hitelszövetkezelnél, míg a közpénztáriakat részben a Békésmegyei Áll. Takarékpénztárnál, részben a Gyoma-Endrődi Hitelszövetkezelnél, részben pedig az

Endrőd-Gyomai Takarékpénztárnál helyeztetik el.

Az iparostanonc-iskola felügyelőbizottsága 4 év tartamára újból megválasztott.

A Gyümölcskiállítás kapcsolatban felmerült áramdíjak megfizetését a község magára vállalta.

A révlaposi Körös-átfőtésre, a Holler-szálló felőli oldalon egy közvilágítási villanylámpa üzembelhelyezéséről elrendelte.

A HOMBÁR-Szövetkezelnél a község 1 darab üzletrészt jegyzett.

Utasiotta a közgyűlés az előjáróságot, hogy a vásártéri mázsa rendbehozatala iránt intézkedjék. Ez időközben megtörtént már, s a mázsa az őszi vásárra már üzembe helyeztetik.

Elhatározta végül a közgyűlés, hogy a besenyőszegi új iskola tanszerekkel való ellátásának költségeit magára vállalja, s egyben megállapította az óraadó tanerők javadalmazását is.

A közgyűlés lezajlása után a képviselőtestületi tagok a Holler-szálló éttermeibe vonultak át, ahol is dr. Sorbán Jenő főszolgabíróval a fehérasztal mellett, egy rögzített bankett formájában is melegen ünnepelelték.

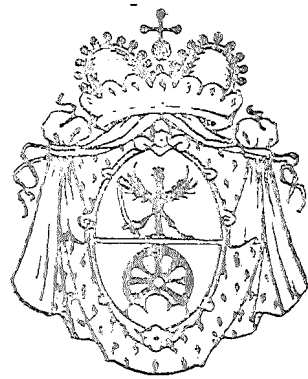
Felhívás a leányokhoz!

A gyomai református egyház Vezetősége szíves szeretettel hozza tudomására a mi leánykainknak azt a bizonyára nagyon örvendetes hírt, hogy a református leány — egyesületi munkák f. évi, november hó 4-én, szerdán délután 2 órakor az egyháztanács termében megkezdődnek.

Ezen leány-egyesületi munkákra szeretettel hívunk és várunk mindenkit. Hosszú évek eredményes munkája igazolja, hogy leányaink heti összejövetelei s a hit dolgaiban való foglalkozásuk, nagyon sok eredményt mutat fel. Az a tesivéri találkozás, melyben leánykainknak részük van itt minden alkalommal, olyan kedves és drága érték, amit világi mérő eszközzel nem lehet kifejezni. A leány-egyesületben is a jövő egyháza számára nevelünk. Ebből a nagy, szép és gyönyörű-

séges munkából kivetheti minden leányka a maga részét, akiben buzgóság és igazi keresztényi, krisztusi hit van. Pedig bármit beszél a világ, vagy a világ szerint gondolkodó, megdönthetetlen igazság az, hogy minden leánynak az a legdrágább ékessége, ha szívének nemes, tiszta voltát, lelkenektisztaságát megőrizte s a hitben erős. Különösen ma, amikor látjuk, hogy mi történik Spanyolországban, orosz földön, akkor éreznünk kell, hogy vallás nélkül nem lehet boldog jövőről álmodni sem.

Leányok! A magyar haza ti tőletek sokat vár! Vegyetek részt a nemzetmentés nagy munkájából. Református Sionunk kitárt karokkal vár. Tiszta hiteteket, meggyőződésüket akarja erősíteni és megtartani. Ti lesztek a jövő magyar egyházának a tagjai. Készültök-e

HERCZEG FERENC PRO LIBERTATE

A legtragikusabb magyar hős
II. RÁKÓCZI FERENC
hatalmas, megrázó portréja

Két kötet

Ára 8 pengő, kötve 12 pengő
amatőr bőrkötésben 15 P.

Megtekinthető
minden könyvesboltban.

MOST JELENT MEG!

SINGER ÉS WOLFNER
IRODALMI INTÉZET KIADÁSA.

erre a nagy feladatra? Jöjjetek a leány egyesületbe, itt egyesüljétek testvéri szeretetben, itt erősödjétek hitben, itt kedveljétek meg a jót, a szépet, a szívjóságot, az erényt és a lelki gazdagságot. Hívjatok mindenkit erre a munkára.

Az édesanyákat is kéri az egyház, hogy buzdítsák leánykáikat erre az egyházi munkára. Itt tagdíj nincs. Mi csak szívbéli buzgóságot várunk a hitben erős lelket akarunk. Mi a jövőnek akarunk építeni a lelkek egységéből és hitbéli buzgóságából. Minden szerda délután a lelkieken való épülésre használunk fel. Ha minden édesanya megteszi a maga kötelességét e tekintetben is s minden leányka meghallja az anyaszentegyháznak mint drága édesanyának hívó szavát s követi azt, akkor egyházunk és hazánk ékességei és erősségei lesznek, Isten adjon elhatározást és áldja meg e munkát!

Lehullott a...

Lehullott az akácfáknak
Ősbe sárgult levele.
Betonjárda, vízesárok
Most csak ezzel van tele.
Minden levél egy-egy kéré,
Egy fájdalmas üzenet:
„Utászcsapat édes,
Utászcsapat kedves,
Söpörj már fel engemet...!”

Tempó Gyoma...!

Amikor közel négy hónappal ezelőtt, sorsom Gyomára vetett, s az a megtiszteltetés ért, hogy irásaimat lapunk közlésre elfogadta, — helyi témákat még nem ismerhetvén, — főszerkesztőm arra kért, hogy az első impressióimat vessem papírra, mert az ilyen spontán feljegyzések méltán tartanak igényt a helybeliek érdeklődésére. Az idegennek, akinek szemét még nem homályosították el a helyi bevett szokások, a megszokottság, vagy a nemtörődőmség, sokkal inkább ötlük a szemébe mindaz, amit másutt másképen látott, más formában tapasztalt; ami tény, igaz, azonban — a cikkből mégsem lett semmi.

Nem pedig azért, mert ezek az első impressiók, nem azok lettek volna, hiszen Gyomán nem most járok első ízben. Elmúlt bizony annak vagy harminc esztendeje, amikor első alkalommal, másodszor, harmadszor kukkanthattam be ebbe a kis alföldi faluba, ahová távoli, rokon kapcsok is fűztek, s ahol boldog emlékü édesapám, akinek nevével viselem magam is, az 1910 évi választás során mint jelölt verezett el, s amely ténynek köszönhetem talán azt is, hogy a nevén kívül, egyéb örökséget hagyni reám — nem tudott...

Ezt azonban csak úgy mellékesen jegyeztem meg, hiszen az első impressióimról kívántam beszélni. Hogy mik is voltak azok tulajdonképpen?

Pontosan ugyanazok, mint harminc esztendővel ezelőtt. Változás legföljebb annyiban van, hogy akkoriban még nem volt betonjárda és villanyvilágítás. S habár közbeesett egy négy esztendő háború, egy forradalmi korszak, egy csunya, idegen megszállás, még az emberek is ugyanazok, akik akkor voltak. Ugyanazok az arcok, ugyanazok a fejek, ugyanaz a viselet és ugyanaz a — gondolkodás...

A Braun-kocsmában is, a vasút utcán, — amelyiknek a neve akkoriban más volt, — s ahol anno dazumal ebédeltünk, mintha semmi se változott volna... s ha a villanylámpa helyett újra azt az egyszerű dróton lógó, kormos petróleum-lámpát láttam volna, talán vissza tudtam volna magam képzelni abba az időbe, amikor még rövid nadrágban járkálva, ostoba módon tudtam félni tanítómától, nem tudva, hogy van nála hatalmasabb,

erőszakosabb, szívtelenebb mester is, akit úgy hívnak, hogy: Élet...!

Más ember az ilyen reminiscenciák hatása alatt elégikus hangulatba esik. Én bosszankodtam. Bosszantott, hogy akad falu, akad egy község, lenn, a magyar Alföld szívében, az életet jelentő vasuti fővonal mentén, amely ma, az autó és a rádió világában is csak ott tart, ahol tartott ezelőtt harminc évvel. Akkor azonban, mikor ezt a bosszúságot éreztem, okát adni ennek még nem tudtam. Csak éreztem, hogy valami bánt, valami nyugtalanít. Mintha valami tespedés ült volna, máskor mozgékony agyamra.

S hogy miért hozakodom most ezzel elő? Megmondom:

Előtfem a cikk, amely a képviselőtestület legutóbbi üléséről közöl jelentést. Előttem a beszéd, amit dr. Sorbán Jenő, mint a járás ujonnan megválasztott főszolgabírája mondott el ott, a község plénumában. Sajnálom, hogy nem lehettem jelen, mint ahogy nem voltam hallgatója az előbbi gyűléseknek sem, de valahogy érzem, hogy ez a hang, ez a beszéd, mely világszemléletet, munkaprogramot, elveket és erélyt tartalmaz, messze kimagaslík azok közül, melyek általánosságban egy ilyen kisebb tanácssteremben elhangzani szoktak, s valahogy, szinte reflexszerűen elém villant az, aminek hiánya megérkezésemkor bennem azt a kellemetlen szorongó érzést váltotta ki.

Ez az! Ez hiányzott ide! Egy kis tervszerűség, egy kis lendület, egy kis tisztánlátás a célnak, amely felé haladnunk kell, ha csak azt nem akarjuk, hogy le maradjunk minden vonalon.

Vannak adottságaink, népi és földrajziak; s nem tudunk velük mit kezdeni! Építettünk vajgyárat, mert alkotni kellett, s mire elkészült, kiderült, hogy tehenészet nincs! Kidobtuk az ablakon egy csomó pénzt, s mert ez tapasztalatnak rossz volt, újból beleestünk a rezerváltóságba. Miért történt ez így? Mert hiányzott a kellő körültekintés, mert a kereszt alá akartunk építeni — templomot...

Nem rekriminálni akarunk. Nem! Csak rá akarunk mutatni arra, hogy a sült-galamb vásárlás rossz politika, s hogy itt van előttünk a beszéd, dr. Sorbán beszéde, amelynek mindenki aláírhatja minden egyes szavát, s amelyben nemcsak az

utat láthatjuk meg, amelyen igenis haladnunk kell, de látjuk kétoldalt a korlátokat is, amikre néznünk kell, ha csak az utról letérni, eltévedni nem akarunk.

De, hogy el is induljunk rajta?

... pedig csak lendület kell hozzá.

Azután pedig a tempót tartani. H. E.

ESZTERGOMI LEVÉL

(Fári legenda 5.)

— Lehetetlen az. Itt nem jár senki. Csak a szél, meg a madár. Fáradt vagy s talán káprázott égő két szemed, — nyugtatta Gyuri. —

És kifutott, hogy körülnézzen, de semmit nem neszelt. — Amikor Fári Gyuri ölelése, biztos és bátor szavai nyomán összeszedte magát, visszatért jókedve s vidáman utrakeltek. — Menet közben még kinevette magát s jókedvű incselkedés közben értek a tisztáshoz, ahol a tölgy alatt pihenőt tartottak. —

Fárin itt újból erőt vett a látomás rémülete s görcsösen, könnyezve borult Gyuri nyakába. —

— Talán már nem is látlak többet!

— Érzékenyült el Fári, De Gyuri rajongó szeretetével teljesen megnyugtatta Fárit, amikor elmagyarázta, hogy hozzá észrevétlenül ezen az úton kívül senki nem juthat el, mert minden völgybejárót bojtárjai szigorúan őriznek, kik senkit be nem engedhetnek. Ezt az utat pedig csak ők, ketten ismerik. — Fári így újból megnyugodva, forró és meleg bucsuzás után, bátran indult hátralevő útjára Gyuri kíséretében. —

Mire a hold bucsut intett égi pályájának, Fárit elnyomta az álom. — És amikor Gyuri a tisztás mellett a kunyhója felé vezető útra fordult, a rohamosan ereszkedő félhomályban egy ismeretlen árnyék bukácsolt felfelé a kecskejáráson, — Fári utján, a várkastély felé. —

* * *

Az árnyék, amely Fárit rémületbe ejtette s aki a kecskejárás már szintén ismerte: a meghasonlott szívű, gyermekével szemben is önző, kegyetlen váruur, Fári atyja volt. — Fári kalandjaira az éjjeli strázsa hívta fel figyelmét, kik ismételtelen meglesték az éjjeli holdfényben a várkastély déli mellékajtóján kisseranó Fárit s ismerve a váruur kiméletlen szigorát, elárulták Fárit. — A váruur szinteg úgy tett, mintha tudomása lenne Fári éjjeli sétáról, mert egyrészt bántotta főuri hüszkeségét még a látszata

is annak, hogy Fári iránta engedetlen lenne s hogy Fári erkölcsi tisztaságához gyanu férhetne. — másrészt pedig a megdöbbenő vádvalódiságáról saját két szemével akart meggyőződnie. — Erre a célra igen alkalmas és észrevétlenül leshelyet talált a déli vártorony emeleti szobájában, ahol is a jelentést követő estén már lesbe állott és hallgatta a halk furulyaszót és tágra meredt szemmel figyelte a déli sziklafokot, hol Fárinak meg kell jelennie. — Türelme már-már elfogyott, hiszen kora este óta ott örködött, amikor egyszer csak elhalt a furulya dallam s alatta elsuhant Fári alakja, majd eltűnt a szikláknál. — Sokáig dermedten nézett maga elé. — Feje zugott, — szíve remegett, — keble zihált, — fogai vacogtak. — Felugrott és első gondolatában Fári után akart rohanni, de aztán megtorpant. — Hátha nem is az ő kincse, virága, Fári volt, hanem valamilyik szolgálatában levő haszontalan nőszemély? Ez a hirtelen fordulat kijózanította, lehiggadt. — Némi habozás és gondolkodás után megindult Fári lakosztálya felé s lassan lenyomta a kilincset, de az ajtó zárva volt. Egy darabig gondolkozott, hogy erőszakkal is behatol Fári lakosztálya, de ettől elállott. Nem hitte, hogy Fári lett volna az imént látott alak s inkább megrettent attól a gondolatától, hogy Fárit mély álmában megzavarja. Ez utóbbi benyomás lett urrá felindultságán s zavaros hangulatban nyugodni tért. — Nyugodni azonban nem tudott. Hánykódott még sokáig, míg arra az elhatározásra jutott, hogy alaposan tovább fogja figyelni Fárit és személyzetét, nehogy alaptalan gyanakodásával, korholásaival helyrehozhatatlan erkölcsi károkat okozzon neki. Kitartó figyelő, leselkedő tevékenysége közben jutott el a szikla ösvényre, végül a kunyhóhoz azon este, amikor Fári felsikoltott. — Ez alkalommal sem tudott közvetlen szemtanuja lenni annak, hogy tényleg Fári tartózkodik-e a kunyhóban, mert amikor Fári az ablakon kitekintett, csak akkor akart az

ablakhoz osonni. Azonban a sikolyban Fári hangját vélte felfedezni, de abban sem volt egészen határozott, miután Fári hangja a rémült sikoltásban deformálódott. A várur maga is megijedt s talán félt is daliás pásztorától és erőltetett siettséggel loholt előre a tisztásig, amelyről nem tudott s közelében a bokrok közt ült le, hogy izgalmas fáradtságát kipihenje. Ez a pihenő várakozás azután meghozta kémlődése eredményét, mert közvetlen közletről látta leányát a pásztorfiuval jönni s hallotta a tisztáson lefolyt beszélgetést. Amikor pedig Gyuri visszafelé egyedül jött, ki akarta huzni kardját, hogy vele leszámoljon.

(Folyt. köv.)

Gyermek szépség-verseny!

A szülők nagy részének legfőbb törekvése, hogy gyermeke valamennyi gyerek közül a legápoltabb, legegészségesebb és legszebb legyen. A gyermek szépsége nem egyszer tényleg ennek az igyekezetnek az eredménye és bizonyítéka, mert köztudomású, hogy egy jól ápolt, tiszta, egészséges gyermek mindig szép is, míg a legszebb arcvonásukat is elcsúfíthatja az elhanyagoltság és ápolatlanság. A sok gondért és aggodalomért, amit az anya gyermekéért kiáll, kárpótolja őt az eredmény: annak kívánt módon való fejlődése, amit most minden szülőnek alkalma nyílik nyilvánosan is elismertetni.

Berkovics Mária fényképész-műterme — november 1-től kezdődően, december 15-ig bezárólag, — gyermekszépségversenyt rendez, melyen minden olyan gyomai lakos gyermeke részt vehet, aki gyermekéről fenti műteremben legalább 3 lev. lapot készített, melyet a verseny tartama alatt 20 százalékos árengedménnyel kapnak a verseny résztvevői.

Első díj: 1 drb. 30x40 cm. nagyságú fénykép.

Második díj: 1 drb. 24x30 cm. nagyságú fénykép.

Harmadik díj: 1 drb. 18x24 cm. nagyságú fénykép.

Pályázati feltételek a következők:

1. A versenyen csak az egy évet már betöltött és 6 évesnél nem idősebb gyermekek vehetnek részt.

2. A felvételeit a gyermekről november 1 és december 15 közti időközben kell elkészíttetni, mert ez a verseny időtartama és a kedvezményes ár is csak ezen időn belül érvényes.

3. Csak a Berkovics-műteremben fenti időn belül készített képpel lehet pályázni.

4. A legalább három rendelt fénykép közül egy a műterembe marad és a kirakalva kerül, ahol a résztvevők képei szavazás végett ki lesznek állítva. Ezt a képet a verseny lezajlása után, tulajdonosa visszakapja.

Szavazásra a Gyomai Ujság olvasótáborát kérjük fel ez uton, remélve, hogy szavazataikkal minél számosabban fognak a döntésben résztvenni.

A szavazás módja a következő:

A Berkovics műterem kirakatában kiállításra kerülnek a pályázók névvel ellátott fényképei. A szavazó a neki legjobban tetsző 3 gyermek nevét feljegyzi a Gyomai Ujságban annakidején közzéteendő pályázati szelvényre és azt eljuttatja a szerkesztőségbe. Csak azok a szavazatok érvényesek, melyek a Gyomai Ujság szelvényének segítségével történtek.

A díjak a három legjobb szavazatot kapott gyermek között kerülnek kiosztásra. Siessen mindenki a kedvező alkalmat felhasználja, mert a pályázat határideje nem hosszabbítható meg.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepeken és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszer-tár tart szolgálatot.

Alcsér Klára és Thaisz Lajos dr. járási m. kir. gazdasági felügyelő október 26-án (hétfőn) Gyulán házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

A reformáció ünnepe. Ma, október hó 31-én szombaton a reformáció emlékünnepe lesz. Ez alkalommal a gyomai református nagy templomban ünnepi istentisztelet fog tartatni. Az ünnepi istentiszteletre a harangozás délelőtt kilenc órakor kezdődik, az istentisztelet pedig pontosan fél tíz órakor. A délelőtti templomi istentisztelet után a református iskolák tanulói tartanak vallásos ünnepélyt. Délután 2 órakor is lesz istentisztelet a templomban.

Gyomai őszi vásár. Gyoma községben az országos őszi vásár november hó 13, 14 és 15-napjain lesz megtartva.

Református Nőegyesületi összejövetel. A helmisziói munkákkal kapcsolatosan a Református Nőegyesület ismételt megkezdte szokásos összejöveteleit. Az első összejövetel f. évi, november hó 5-én, csütörtökön délután 2 órakor lesz az egyháztanács termében. A Református Nőegyesület Elnöksége tisztelettel felkéri a Nőegyesület igen tisztelt tagjait s az összes asszonyokat, hogy minél többen jöjjenek és vegyenek részt az egyházépítő munkában.

Gőz- és kádfürdő november hóban — gőzkazán javítása miatt — csak 9 és 14-én férfiak, 10 és 13-án nők részére lesz nyitva.

Vallásos esték. A gyomai református egyház vezetősége szíves szeretettel értesíti az egyház tagjait s községünk lakosait, hogy a vallásos esték tartása ismét megkezdődik. Az első vallásos estély 1936. évi, november hó 3-án, kedden este 6 órakor lesz az iparostanonc iskola nagy termében. A második vallásos estély f. évi november hó 6-án, pénteken este 6 órakor lesz a református egyház mirhóhádi iskolájának a tantermében. Ezek után, minden héten, kedden este 6 órakor az iparostanonc iskolában s minden pénteken este 6 órakor a mirhóhádi iskolában lesz vallásos estély. Ezen vallásos estékre mindenkit szíves szeretettel hívunk és várunk. A Református Egyház Vezetősége.

BABONA,

hogyan a külföldi áru jobb, mint a magyar. A

„TURÁN”

írón a legfinomabb grafitból gyártott legjobb magyar írón.

(Ezt kéri mindenütt.)

GYÁRTJA: SCHULER JÓZSEF R. T.

Az eredményes baromfitegyésztészi tárgyalja a „Mezőgazdaság” legújabb száma. Cikkeket közöl még a gyökér és gumóstakarmányok felhasználásáról, a zöldségtakarmányok hatásáról a tej mennyiségére és minőségére, a csicseriborsóról, a homoki gazdálkodásról és a pétisónak az őszi vetéseknél való alkalmazásáról. A dúsan illusztrált szaklapból a „Mezőgazdaság” kiadóhivatala, Budapest, Földművelésügyi Minisztérium, díjtalanul küld, e lapra való hivatkozással, egy alkalommal mutatványszámot.

A HOMBÁR

szövetkezet megkezdte a szemes tengeri vásárlását.

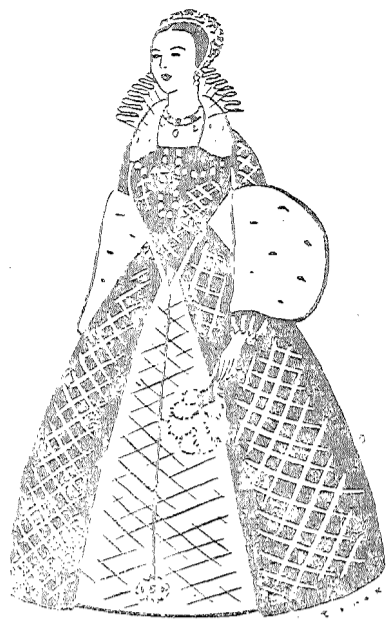
A szövetkezet az egészséges szemes és csövestengeriért, buzáért, heremagért, napraforgó magért, tökmagért a legmagasabb napiárakat fizeti.

Tengerimorzsolók és más gazdasági gépek és szerszámok is kaphatók a szövetkezetnél.

Hoffherr — Schrantz — Clayton — Shuttieworth gyártmányú gépek és szerszámok bizományi lerakata.

Az emberi mágnes rejtélye. A mágneses emberről rendkívül érdekes cikket közöl Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás riportot, cikket és közel száz képet talál az olvasó a népszerű képeslap új számában. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Négy színházi beszámoló. Négy pesti színházi premierről közöl a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek illusztrált rádióműsorokat, nagyszerű filmrovatot, novellákat, egyfelvonásos szindarabot, érdekesebbnél érdekesebb pletykákat, divatbeszámolókat és több mint száz képet talál az olvasó a kitűnő színházi képeslapban. — A Délibáb egy száma 20 fillér.

MEDICI KATALIN

[A renaissance] legérdekesebb asszonyának élete és kora

IRTA

FRANCIS WATSON

Most jelent meg magyarul!

Ára 5 pengő, kötve 7 pengő

Megtekinthető minden könyvesboltban.

SINGER ÉS WOLFNER IRODALMI INTÉZET KIADÁSA.

Endrődön, Varjas dűlőben 50 kis hold területű tanyásbirtok kedvező feltételek mellett eladó, esetleg bérbeadó. 2-1

Moód Istvánnak Csergettyűpáskomi 10 vécás földje eladó. Értekezni lehet özv. Marjai Istvánné báró Eötvös u. 19 sz. lakásán. 2-1

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1936. november 5-én csütörtökön Imre herceg napján és 8-án vasárnap 6 és 8 órakor.

Magyarul beszélő hangosfilm!

BÉKEFFI TARKA EST

Magyar filmkabaré 6 részben. A filmen konferál: Békeffi László. Közreműködnek még: Ihász Lajos, Kökény Ilona és Sárosi Andor. E vidám színmagyar film hat kedves történetet fűz egybe, amelynek minden része leköti és mulattatja a nézőközönséget.

Harsogó jókedv!

Gondülő szórakozás!

Maléji félsziget.

A bátorság ördögei.

A vándorbüffe

víg és kultur filmek.

Hangos Magyar Világhíradó!

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: IFJ. VARGA PÁL

SPORT

Északi II. oszt. bajnokság
X. hó 31-én.

1. BTE	8	7	—	1	36	10	14
2. ETK	9	7	—	2	30	17	14
3. CASS	7	5	2	—	14	24	12
4. TAC	9	6	—	3	24	13	11
5. M.MÁV.	9	6	—	4	21	22	10
6. KTE	7	4	1	2	10	10	9
7. VSE	7	3	2	2	10	11	8
8. M.Törekv.	9	3	21	4	9	18	8
9. GySC	10	4	—	6	7	29	8
10. Hunyadi	7	3	—	4	5	10	4
11. BISE	9	2	—	7	10	27	4
12. GyTK	9	—	2	7	5	15	2

November 1.-i mérkőzések:
Békésszentandrás: Hunyadi-ETK, bírő Salgó. Mezőberényben: Törekvés—KTE, bírő: Kulpin. Vésztőn: VSE—M.MÁV. bírő: László,

Mult vasárnapi eredmények:
CASS—M.Törekvés: 1-0 (1-0).
VSE—BISE 2-1 (1-0). ETK—GyTK 1-1, barátságos.

TAC — GySC 1-0 (0 0).

Vezette: Boros.

A gyengén sikerült derbi után nem várt értékes és élvezetes játékkal lepett meg bennünket a két csapat bajnoki küzdelme.

Turkeve tapogatózó fölénye jegyében indul utjára a labda s szokatlanul szép, kapásból továbbított keresztpasszok, lövések gyönyörködtetnek. Szrnkányinak kétszer is helyén van az „ökle“, tapsot kap érte. Most megfordul a kocka: feljön a GySC. Barta jól adogat, lö is, de nem eléggé határozott a támadás és lassan mezőnyjátékba olvad. Matlak jó feje és rossz passza, Takács vagdalózása, a kevi jobbszárny ügyes lefutása érdemel említést. Büntető is van ellenünk, a mit Szrnkányi „zsákmányol“. Nagy az igyekezet, emelkedik a nivó sőt a II. félidő elején csaknem tökéletesse forrja ki magát. Aztán felüti fejét egy öreg hiba: nincs kondíció! A piros inges fiúk felül-kerekednek. meglövik győzelmet jelentő góljukat. Alkalom nyílna még a kiegyenlítésre, de nem sikerült...

A GySC nagy általánosságban jó osztályzatot érdemel. Védelme kemény (Szántó) okos (Fekete) „válogatott“ (Szrnkányi). A halvesorban Matlak „uj“ név, Jenei sokat segítette, ilyenkor „éltette“. Ha helyén volt „etette“ szélsőjét. Takács bekerült a hét legrosszabb 11-ébe. A csatárok között Barta jó, de a sok driblivel aprópénzre váltja tudását. Zöld és Ugor szívesen látott vendégek. Czihrák? Nem ment neki. Alibije, hogy csak 16 éves...

Boros hibátlan volt. — CS.

Szövőgyár II.-GySC II. 4-1 (1-1).
Gyoma, szövetségi-díj,
vezette: Takács D.

Sporthírek

Holnapra kisorsolt GyTK—BISE bajnoki a GySC—Békéscsabai Törekv. szövetségi-díjmérkőzés elmarad, mert a főszoigabiróságMindszent-ünnepe alkalmából a meccsek rendezését nem engedélyezte.

A GyTK fellebbezését a tel-lebbviteli bizottság kedvezően intézte el és megengedte, hogy a bajnokságban továbbra is résztvegyen. Az eddig elmaradt CASS, Hunyadi, TAC, GySC és ETK elleni mérkőzéseinek 2-2 pontját egyenlőre 0-0 gólaránnyal az ellenfelek javára írták, azonban a szerda esti békéscsabai panasznapon történt megállapodás értelmében, a GyTK eddig elmaradt mérkőzését későbbi időpontban mégis le fogja játszani.

Szerda este nagy érdeklődés mellett tartották meg Csabán a CSAK-klubházában az alszövetség panasznapiját. A panasznapiokra a KTE és Hunyadi kivételével mindegyik II. oszt. egyesület elküldte megbízottját. A gyomai egyesületeket Imre Lajos és Csáky Dániel képviselték. MTK-isták közül — nem hivatalos minőségben — Várady Pál jelent meg. Az alszövetség dr. Gidófalvy Pál elnök és Denk Ferenc társelnök személyében képviseltette magát. A vidéki kisegyesületek előtt rendkívül nagy népszerűségnek örvendő Gidófalvy elnök nagy figyelemmel halgatta végig a II. oszt. egyesületek megbízottainak panaszait és kérelmeit és Csáky Dánielnek válaszolva ígéretet tett, hogy a jövőben a bajnoki beosztás megváltoztatása s ezáltal a kisegyesületek kiadásainak csökkentéséért fog sikraszállni. Bejelentette még azt is, hogy az Alispán úrnál közbe fog járni, hogy a meccsekre a jövőben karhatalomként csendőrséget küldjenek ki a főszoigabirák, mert csak ezáltal lehetséges néhány kis faluban (Kondoros, Szentandrás) a sorozatos botrányokat elkerülni. Az Alsözövetség tanácsa kimondta, hogy a jövőben a kiállított játékos fényképes igazolványa a bírő részéről nem tartható vissza, továbbá, hogy a szövetségi díjmérkőzéseken nem szerepeltethető az a 11 játékos, aki megelőzően egyesülete legutolsó bajnoki mérkőzésén szerepelt.

A gyomai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság
3961/1936. sz.

Árverési hirdetmény-kivonat

Békésmegyei Kereskedelmi Bank r.t. végrehajtónak Uhrin Józsefné sz. Himer Luca végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 5500 P. tőkekövetelés és jár. behajtása végett a gyomai kir. járásbíróóság területén lévő, s a gyomai 3783. sz. betétben A + 1. sorsz. 4620/1. hrsz. végrehajtást szenvedett nevén álló Tanyaföldön lévő 1. hold 1354.-öl területű szántóra 2215 P., az endrődi 22. sz. betétben A I. 1—3. sorsz. 2821, 2822, 2823 hrsz. végrehajtást szenvedett nevén álló, Nagyperes dűlőben lévő 1355. ö, 335 ö, 1316 ö területű szántó, udvar és szántóra 2255 P. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1937. évi január hó 28. napján délelőtt 9 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében a gyomai ingatlanokra, míg folytatólag az endrődi ingatlanokra Endrőd községházánál délelőtt 11. órakor fogják megtartani.

Az árverés alá eső ingatlanokat Békésmegyei Kereskedelmi Bank r.t. végrehajtató érdekében a kikiáltási ár 2/3-nál a csatlakozottak kimondott öz. Himer Ferencné sz. Turucz Anna érdekében 9106 P.-nél Weisz J. János érdekében 11924 P.-nél. Fuchs és Hirschl cég érdekében 13.693-nél, Békéscsabai Takarékpénztár Egyesület érdekében 14024 P.-nél, Timár Ede érdekében 16245 P.-nél alacsonyabb áron eladni nem lehet. (5610/1931. M.E. sz.r.)

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. tc. 42. § ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előlegesen bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Gyoma, 1936. október hó 2.-án.

Dr. Molnár sk. kir. jbiró.

A kiadvány hitelül:

— —
díjok.

A gyomai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.
3111/1936. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Gyuricza Venczelné szül. Timár Ilona végrehajtónak Gyuricza Venczel (nős Timár Veronikával) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 119 P. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a gyomai kir. járásbíróóság területén lévő, Endrőd községben fekvő, s az endrődi 2781. sz. betétben A + 1. sorsz. 1318. hrsz. 199. ö, területű, végrehajtást szenvedett nevén álló beitelkes lakóházra 1050 P. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1936. évi november hó 19. napján délelőtt 9 órakor Endrőd községházánál fogják megtartani.

Az árverés alá eső ingatlant és pedig a csatlakozottak kimondott Hutter és Lever rt. érdekében 920 P.-nél. — Gyuricza Venczelné sz. Timár Ilona végrehajtató érdekében 960 P.-nél és „Áruforgalom“ központi irodája csatlakozottak kimondott végrehajtató érdekében 1130 P.-nél alacsonyabb áron eladni nem lehet. (5610/931. M. E. sz. rend.)

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előlegesen bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. tc. 147., 150., 170. §§. 1908. XL. tc. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908. XL. 25. §.).

Dr. Molnár s. k. kir. jbiró.

Gyoma, 1936 évi augusztus 5. napján.

A kiadvány hitelül:
Láng jb. díjok.

Publikáció

Endrődön, a Nagyperes dűlőben 8 kishold föld, Décspáskumon 200 négyszögöl, Dávid dűlőben 2340 négyszögöl föld. Köröstarcsán vasutállomáshoz közel, Temetőhalom és Dér dűlőben 60 kishold tanyásbirtok, továbbá Kuthalom dűlőben 40 kishold prima szántó, Nagylapson 1716 négyszögöl szántó kedvező fizetési feltételekkel eladó. Érdeklődni lehet levélben is Békéscsabán, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál. 3—3

Vésztőn, a község központjában 12 szállodai szobából és vendéglőhelyiségekből álló épület jutányos áron, előnyös fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni lehet levélben is Békéscsabán, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál. 3—3

Kitűnő zamatu vizing bor literenként 56 fillérért kapható Kerekes Károlynál. —23

Szuperfoszfát műtrágya és Péti só Wagner Márton Fiai cégnél — bármilyen mennyiségben kapható.

Csaba Vezér út 1 szám alatti kisebb nagyobb butorozott szoba azonnalra kiadó. 1—1

Eladó 27 k. h. föld 1. osztályu, Köröstarcsán, 5 m. h. a Nagylaposi állomás mellett, 20 m. h. Görögálláson dőlár kölcsönrel igen kevés pénzzel átvethető, 10 m. h. halmagyon, kis tanyával közepes jó minőségű tengeri termék és 20 m. h. póhalmi föld.

Eladó az Arany jnos utcában egy ház nagy gazdasági udvarral közel a mű uthoz, egy ház a Horthy uton 10.000 P.-ért egy a Bocskay utcában.

Eladó egy nagy üzleti ház sarkon, mindennek alkalmás.

Érdeklődők forduljanak Izsó Balázs ingatlan forgalmi irodájához.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdávalat, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 1-30 P., Fél évre 2-60 P., Egész évre 5-20 P.
Befizetések postacsékkon:
„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám: 18.280.
Lapzárta csütörtök este 6 óra
Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladó szerkesztő: WAGNER MÁRTON
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
Egyhasábos (35 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszéri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Gyoma község képviselőtestületi választás

Három évenként ez előtt is megválasztották a községi képviselőtestületbe a megkívánt rendes és póttagokat, miközben a Körös vize éppen olyan

csendesen folydogált, mint most. És mégis, ma egészen más elbírálás alá esnek a választásban induló pártok, mint ez előtt.

Polgári és kommunista világnézet

Évszázados emberi építmények recsegnak-ropognak a tűzvész vagy ágyutüz és légibombák robbanása alatt, miközben testvér-testvér ellen tör gépfegyverrel vagy más gyilkokkal és a közelharcban halálraemúlt erőlködésben viszi a vágóhídra a bőrért az emberiség: az egyik a polgári, a másik a kommunista világnézetért gyilkolja a testvért, a barátot.

Ez a mély szakadék kerülne a gyomai lakosok felfogása közé is, ha a józan felfogás nem kerekedne felül lakostársaink jobb belátásán. Hiába erőlködnek a kommunista pén-

zen táplált és farkasbőrbe bujt agitátorok munkástestvéreink lelkét megszedíteni, hogy a világfelforgató szociáldemokratamommunista mennyországot ígérő, de poklot adó front erősítésére adják el a hitüket és hazafiságukat. Még ebbe a községi választásba is világnézeti maszlagukat magyaráznák bele, azt a maszlagot, amely miatt a spanyos nép fiai már hónapok óta gyilkolják egymást, amely miatt — ha nem volna okosabb a magyar munkás — magyar a magyart is gyilkolható.

Öntudatos polgárság

Lássák be már egyszer az erőlködők, hogy Gyoma község képviselőtestületének nem országos politikai vagy világnézeti felfogás szerint kell megalkulnia, hanem községi felfogás szerint. Nekünk helyi politikát kell folytatni, de ezt azután hozzáértéssel, belemélyedéssel és tágabb látókörrel kell végeznünk. Tudatában kell lennünk, hogy községünk lakossága elsősorban kisgazda érdekeket kénytelen szolgálni, a község munkásságával együtt. Ez a kettő annyira szervesen függ össze, ha e két tényező valamelyikét eltávolítják a másiktól, a köz rovására történik. A „gazdaérdekben” benne van a gyomai munkás érdeke is, tehát ha vannak — amint tényleg vannak — munkás érdekek is, azokat csakis a gazdaérdekek keretében lehet megoldani. Tehát az öntudatos polgári világnézet Gyoma minden rendű és rangú lakosának az

érdeke, kivéve azokat, akiknek személyi és más önös érdeke, hogy egész világon csufosan megbukott marxizmussal tévesszék meg még mindig a községünk jóra való munkásságát.

Gazda öntudat — gazda kötelesség

Gyoma választásra jogosult lakosai között legtöbben vannak a kisgazdák. Ha ezek gazda öntudattal támogatják egymást, akkor nem kell féltetni a polgári világnézet győzelmét. Ehhez az összefogáshoz azonban az is kell, hogy a saját aspirációkat vessék a vezetőik irányításra alá és támogassák azokat a személyeket, akiket a többségi felfogás jelölt a képviselőtestületi tagságokra.

Egy másik nagyon fontos kellék a győzelem eléréséhez, hogy minden gazda a szavazásjogosult családtagjaival szavazzon is és ezzel is tegyen eleget polgári kötelességének.

Munkás öntudat — munkás kötelesség

A kisgazdák után a munkásaink vannak többségben. Az ő sorsuk is a gazdák boldogulásától függ. Ha a gazdának van termése, nekik is van keresetük. Ha a gazda nem boldogul, az ő munkaalkalmuk is elesik. Semmiesetre sem lehet ellentétes a két érdek. És mégis azt látjuk, hogy a munkáságunk egy részét megfélemlítették az iparosaink egy részének marxista ígérgetői, akik pedig szintén a maguk bőrén érezték a sorsuk közösségét a gazdákéval.

Általában érthetetlen, hogy az

ország lakosságának kisebb részét képező iparosaink közül kerül ki a polgári felfogással szembehelyezkedő nemzetközi és vallás nélküli felfogást hirdető tábora. De ennél még érthetlenebb, hogy a gyomai mezőgazdasági munkásság ezektől várja a maga érdekeinek kielégítését, — akik a maguk ipari mesterségükben is a gazda boldogulásától függnek.

Az öntudatos munkás a munkaadóival kell, hogy haladjon; tehát nem a marxisták jelöltjeit, hanem a polgári jelölteket kell támogatnia.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró fáradozása

A községi választásokban is új stílust tapasztalunk főszolgabírónk részéről. Ez előtt sorsára bízták a közigazgatási vezetőink a községi választást, — ahogy esett, úgy puffant! Dr. Sorbán Jenő főszolgabírónk kikérte a véleményét minden egyesületnek, olvasóköri és egyeseknek is, hogy megismerje a köz hangulatát és megtudja, kiknek a megválasztását kívánja a lakosság többsége.

Főbíránk nemes szándékát elutasították a munkásság ve-

zetői és kijelentették, hogy ők külön uton akarnak haladni. Ezzel nyíltan hadat üzentek a szociálisták a polgári társadalomnak.

Nem adjuk fel a reményt, hogy a számítással és hazafiasan gondolkozó munkásságunk a szavazásnál is kövesse vezetőinek a felfogását. Ha a jól megszervezett terrorral, látzatra a „vezetők” után mennek is, a szavazásnál mégiscsak a szívük és hitük szerint a polgári felfogást támogatják.

A polgári pártok jelölései

Főszolgabíránk a beérkezett listák alapján egy értekezletnek bemutatta azoknak a névjegyzékét, akiket az olvasóköri ajánlásai alapján irt össze. Ez az értekezlet egy-két név megváltoztatásával magáévá tette ezeket a jelölteket és így nyilvánosságra is hozta, hogy a gyomai polgári pártok a községi képviselőtestületi választásokra a következőket jelölték:

I. választó kerületben

Rendes tagok: Lukács Antal, Aranyi Mihály. Póttag: V. Kovács Imre, Kiss Bálint utca.

II. választó kerületben

Rendes tagok: id. Oláh Lajos ipartestületi elnök, Wagner Márton fakereskedő.

III. választó kerületben

Rendes tagok: Kruchió Lajos, Mátyás király utca, Kruchió Sándor, Zrinyi utca. Póttag: ifj. Wagner Ádám.

IV. választó kerületben.

Rendes tagok: Garai Sándor ács iparos, V. Kovács Endre, Körösi Cs. S. utca. Póttag: Marjai Lajos, Álmos utca.

V. választó kerületben

Rendes tagok: id. Kruchió István, ifj. Erdei Mihály. Póttag: ifj. Kun Gergely.

A választás napja

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró a gyomai képviselőtestületi választásokat december 8-ik napjára tűzte ki, 9—16 óra között. A választói névjegyzék a

régi házszámok szerint van összeállítva.

I-ker. 1—500 házszámig az Oláh iskolában szavaz.

II-ker. 501—1000 házszámig az iparosianonciskolában szavaz.

III-ker. 1001—1500 házszámig a Varga Pál-féle iskolában szavaz.

IV-ker. 1501—2050 házszámig a Központi ref. iskolában szavaz.

V-ker. 2051-től végig a községházánál szavaz.

Endrőd virilisei az 1937 évben

Rendes tagok:

1. Özv. Czibát Károlyné Kuszka Juliánna Turkeve 1324 P. 57 fill.

2. Dr. Ádám Ferenc Mezőtur 1232 P. 70 fill. *

3. Özv. Szatmári Andrásné Mezőtur 1124 P. 73 fill.

4. Csernus Mihály 1046 P. 58 fill. *

5. Timár Imre 913 P. 50 fill.

6. Hanyecz Vince 799 P. 47 fillér.

7. Varju Fülöp 743 P. 41 fill.

8. Alapy Andor 667 P. 36 fill. *

9. Ugrin István Gyoma 666 P. 49 fill. *

10. Dr. Ugrin László Gyula 648 P. 18 fill. *

11. Dr. Ugrin Péter Nándor 638 P. 90 fill. *

12. Dr. Kovács Péter Gyoma 635 P. 40 fill. *

13. Uhrin M. Imre 568 P. 52 fill.

14. Kálmán Imre 555 P. 99 fill.

15. Kovács Mátyás 551 P. 62 fillér. *

16. Iványi Imre 549 P. 08 fillér.

17. Kalmár Károly 535 P. 09 fillér.

18. Ugrin Sándor 527 P. 03 fillér.

19. Kalmár Bálint 521 P. 08 fillér.

20. Varju József 505 P. 34 fillér.

A *-gal jelöltek adója kétszeresen számítva.

Póttagok:

1. Uhrin Vendel 452 P. 08 fillér.

2. Kalmár Vincze 449 P. 02 fillér.

3. Szabó Elek 447 P. 79 fillér.

4. Balog Mihály 440 P. 53 fill.

Megbizottak utján gyakorolt kép. test. tagok névjegyzéke:

1. Özv. Czibát Károlyné szül. Kuszka Juliánna Turkeve.

2. Dr. Ádám Ferenc ügyvéd Mezőtur.

3. Özv. Szatmári Andrásné Rákóczi út Mezőtur.

4. Ugrin István közs. mérnök községháza Gyoma.

5. Dr. Ugrin László vm. tb. főjegyző Megyeháza Gyula.

Iskola avatás Besenyszegen

Régi kívánsága teljesült az idén Besenyszeg lakosságának, amikor felépült az új községi elemi iskola. Nemcsak az iskolás gyermekek érzik ennek az iskolának áldását, hanem a szülők is, akiknek bizony, különösen télen, sok gondot okozott a gyermekek iskolába járatása. Pedig sok nehézségen ment keresztül az iskola felépítésének terve, míg megvalósult. Hiszen még a tanítói választásra sem kapott engedélyt az iskolaszék és ma is egy tanító végzi a két tanerőnek is nehézséget jelentő munkát. Ezért maradt el a felavatás is a tanév megnyitására november 29-ére.

Szép ünnepélyben volt részük a megjelent érdeklődőknek. Zsufolva, tele volt az iskola nagy terme az egyes testületek képviselőivel, az érdeklődőkkel és az iskola tanulóival. A felavató beszédet Répás Pál iskolaszéki elnök tartotta. Meleg szavakkal üdvözli a megjelenteket. Beszámol arról, hogy milyen nehezen épült fel ez az iskola és milyen fontos szerepe van a besenyszegiek életében. Kéri a szülőket, hogy támogassák a tanítók munkáját, mert hiába minden jószándék, ha a gyermekek otthon nem részesülnek szeretetben és gondozásban. Nem szabad enged-

ni, hogy a gyermekek fogékony lelkében megragadjanak a széthúzás és forrongás szavai, mert ez az árva, testvértelen magyar nemzet csak Istenben bízhat testvéri együttérzés és a szeretet alapján. Az összetartás és szeretet legyen főtörekvésünk, — mondotta — mert csak az a nép boldogulhat, amely erkölcsös, hitbuzgó és Istent hordja lelkében. Itt az iskolában kell megtanulnia a jövő magyarjainak, hogy „A hazáért mindent, a hazát semmiért.” Kéri az iskola nővédekeit, hogy testvérként szeressék egymást mindenkor és amit itt tanulnak, mélyen a szívükbe zárva vigyék magukkal. Az új iskolát pedig az Atya, Fiú-Szentlélek háromszemélyben egy Isten nevében felavatja és rendeltetésének átadja. Azután a nemzeti imádságunk, a Himnusz sorai csendülnek fel a megjelentek ajkain, majd az iskolaszéki elnök megegyeszer köszönetet mond a megjelent testületek képviselőinek és a megjelent közönségnek.

Reméljük, hogy ez az iskola kifejtí az áldásos működést, amiért felépült és talán az érdekeltek szervek is belátják ennek az iskolának a fontosságát és ellátják azt megfelelő tanerővel.

A ketreces csirkenevelés forradalma Gyomán

Alig két hete, hogy Predmerszky Dezső külkereskedelmi hivatali felügyelő a Hombár szövetkezetnél meggyőzően ismertette a ketreces csirkenevelés előnyös kereseti lehetőségeit, amióta Beinschróth József asztalos mester, valamint az előadást hallgatók maguk propagálták a ketreces csirkenevelést a község lakosai között és már ott tartunk, hogy mintegy 10.000 db. csirkét igényelnek arra a célra, hogy ezeket e szerint a mód szerint neveljék fel.

Wagner Márton, a Hombár szövetkezet ügyvezető igazgatója Békéscsabán tárgyalást folytatott a csirke-keltető állomás felügyelőjével és megtudta tőle, hogy az első csirkék december 29 én kelnek ki, ezeknek darabját 24 fillérért kapjuk majd. Valószínűleg nem tudják teljes egészében kielégíteni ezt a nagy igénylést, mert az államilag ellenőrzött farmok tojás termelése még nem elég ahhoz a nagy igényléshez, ami or-

szágszerte mutatkozik a korai csirkék iránt és így nekünk is számolnunk kell azzal, hogy nem tudnak bennünket az első időben teljesen kielégíteni. Azt az örvendetes hírt mégis közölhetjük az igénylőkkel, hogy a keltető állomás felügyelőjének ígéretét kapta Wagner Márton, hogy az első kelésű csirkéket, cirka 6000 db-ot, mind a gyomai igénylők kapják meg.

Éberén kísérjük figyelmekkel a Békéscsabai Keltető Állomás tojás mennyiségét, valamint a csirkék fajta jellegét. A Hombár szövetkezet igazgatósága magáévá tette ennek az akciónak a községünkre nézve nagy gazdasági jelentőségét és a szövetkezet apparátusával úgy a csirkék beszerzése, mint majd a csirkék értékesítésében segítségére akar lenni lakosainak és ezt a foglalkozási ágat ki akarja építeni lakosaink között úgy, hogy, ebből egy jelentős jövedelmezőséget bizto-

síthasson az ebben az üzletágban foglalkozóknak.

Igéretet kapott a Hombár szövetkezet arra is, hogy a ketreces csirkenevelés ismertetését tartalmazó népies leírásokat hamarosan megkapjuk, mikor is ezeket a legrövidebb időn belül elterjesztjük lakosaink között, hogy azok is megismerkedhessenek ezzel a csirkeneveléssel, akik eddig nem foglalkoztak vele.

A ketreces csirkeneveléssel jelentős tejmenyiséget is kell felhasználni. A tehéntartó gazdáink figyelmét szintén felhívjuk arra, hogy a fokozott tejtermelés következtében, akár a helybeli tejszövetkezet, akár a lakosoktól külön megvásárolt tejjel a ketreces csirkenevelés idejére egy nagyobb tejkereslet indul meg, így azok, akik a tejtermelésüket fokozni tudják, nem árt, ha szintén figyelemmel kísérik a ketreces csirkenevelés akciójának a folyamatát és ha a tejszükséglet megindul, álljanak rendelkezésre.

A Hombár szövetkezet maga is állít be az irodaheység mellett szobákban egypár ketreccet és lehetővé kívánja tenni, hogy a szövetkezet helységében a ketrechen nevelt csirkék kezelési módját ott megfigyelhessék az érdeklődők.

Szerda esték

December 2-án a Némethvárosi Olvasóköri csekély számú hallgatóság volt jelen. Pedig az előadások méltán érdekeltek volna zsufolt termet. — Gödös József polg. isk. igazgató megnyitójában beszélt az ismeretszerzés jelentőségéről s a nemes szórakozás lélekemelő voltáról s valószínű, hogy a megjelent hallgatóság meggyőződve az elmondottak igazságáról elmondják majd ismerőseiknek a szép estét s más-kor itt is oly nagy számú hallgatóság fog megjelenni, mint a többi körökben.

Ezután Dr. Komár Gyula állatorvos tartott ritkán hallható érdekes és nagyon szemléletes előadást az állatbetegségekről és a környéken divatos gyógyítási módokról. A nagy tetszéssel fogadott előadás után Molnár Gyula és ifj. Molnár Gyula tréfás párjelenetein mulatott a közönség.

Legközelebbi előadás a 48-as olvasóköri lesz, ahol Wagner Márton és Cs. Szabó Albert tart előadást, remélhetőleg nagy számú hallgatóság előtt.

Hirdetmény

Közhirre teszi az előjáróság, hogy járási főszolgabíró ur a községi képviselőválasztás határidejét december hó 8-ra tűzte ki.

A választás ez alkalommal még a régi közigazgatási kerületi beosztás szerint történik.

I-ső választókerületben szavazóhelyiség a Baross uti (Tartanító) ref. elemi iskolája. Választást vezető elnök dr. Szász Lajos jegyző.

Itt szavaznak a régi házszám szerinti 1—500 hsz. alatti választók

Választandó 2 rendes és 1 pótag.

II. választókerületben szavazóhelyiség az Iparostanonc iskola, választást vezető Schuszték Sándor evangélikus tanító. Ezen kerületben szavaznak a régi házszám szerinti 501-től 1000 hsz. alatti választók.

Választandó 2 rendes tag.

III. választókerületben szavazóhelyiség a Horthy Miklós uti (Varga Pál ref. iskola). Választást vezető Hajdu Béla igazgató tanító

Itt szavaznak a régi házszám szerinti 1001—1500 házszám alatti szavazók. —

Választandó 2 rendes és 1 pótag

IV. választókerületben szavazó helyiség a Központi Ref. iskola egyik terme. Választást vezető elnök vitéz Pajor Gyula.

Itt szavaznak a régi házszám szerinti 1501-től 2050 hsz. alatti szavazók. —

Választandó 2 rendes és 1 pótag. —

V. választókerületben szavazóhelyiség a község házában tanácsterme, választást vezető elnök Kató Lajos. Itt szavaznak a régi házszám szerinti 2051-től az utolsó házszámig felvett szavazók.

Választandó 2 rendes és 1 pótag.

A választás pontosan délelőtt 9 órakor kezdődik és tart megszakítás nélkül délutáni 4 óráig. Négy óra után szavazatot elfogadni nem lehet.

Választók azok, akik a szavazóknak folyó évre érvényes névjegyzékében fel vannak véve, amennyiben rájuk nézve kizárási ok fenn nem áll.

Képviselőkké választhatók azok a férfiak, akiknek a választás időpontjában az 1929 XXX. t.c. 41 §-a értelmében választó joguk van és életük 30-ik évét is betöltötték.

Szavazni csak személyesen lehet, meghatalmazás útján nem.

A szavazás szavazó lapokon történik amelyen feltüntetendő a választandó tagok rendes, vagy pótag minősége.

Gyoma, 1936. december 4-én.
Kató Lajos Kovács Gábor
h. főjegyző. bíró.

Magyarország a békefronton

A kormányzó külföldi látogatásai

Valamennyien olvashattuk, képekben láthattuk, Magyarország kormányzójának egész héten tartó ünneplését. Olaszország és Ausztria az egész világ előtt vallotta, hogy a kormányzó személyében Magyarországot tisztelte meg ilyen fejedelmi módon. Az ünnepségek csak külsőségei a lényegnek, a három kelet-európai ország összefogásának, Európa békéjéért. Eltérően Európa nyugati részével, ahol Anglia békeszerető tétlenséggel, Franciaország pedig gyanus rokonszenvvel nézi a bolsevizmus szörnyű munkáját.

Nyilvánvaló, hogy a Szovjet, egész Európát, kulturájával együtt fel akarja égetni. Minden elismerő szó kevés arra az összefogásra, amit a hárombarátságos ország, a pusztító rém ellen tesz. Ez a kormányzói látogatásnak igazi, nagy jelentősége.

Azért ünnepli minden békeszerető kulturember Öt és a vendéglátó államfőket. — Csak azt kívánjuk még, hogy Európa többi államai is lépjenek velük együtt a nyílt cselekvés útjára. Közös, jóakarati munkával, talán sikerül elkerülni Európa pusztulását.

Megalakultak

a gyomai és endrődi légoltalmi bizottságok

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró kezdeményezésére Gyomán és Endrődön is megalakult külön-külön a községi légoltalmi bizottság.

A körülöttünk lévő államokban már évekkel ezelőtt megalakították a légoltalmi védekezést, csak mi voltunk azok, a minden oldalról éberrel figyelt tehetetlenek, akik egyrészt azért, mert a szerencsétlen trianoni szerződésünk lefegyverzettségével nem tehetjük azt, hogy ebben az irányban is felszereljük magunkat, de másrészt anyagiak híján is teljesen védtelenül voltunk, illetőleg vagyunk a légi támadásokkal szemben. Nemzeti érdek, hogy a megváltozott harcmodorral haladva, mely most már nemcsak a szembenálló frontokra korlátozódik, hanem a hadban lévő országok egész területére vonatkozik és így azt mondhatjuk, nemcsak a katonai szolgálatra behívottak vannak harcban, hanem az ország egész lakossága, még a csecsemők is. Bármilyen megerőltetésbe is kerül, nekünk is meg kell szerveznünk a légoltalmat. Csak példaként hozzuk fel, hogy Németországban annyira fel vannak már szerelve a légi támadások ellen, hogy még a házi állatoknak is készenlétben van már minden háznál a szükséges gázalarc.

A légoltalom megszervezését helyi légoltalmi szervek végzik. Nálunk egyelőre csak a bizottságok alakultak meg.

Gyomán a légoltalmi vezető dr. Sorbán Jenő főszolgabíró, helyettese Kató Lajos helyettes főjegyző; ha Pánczél Emil főjegyző ismét elfoglalja állását, akkor ő lesz a légoltalmi vezető helyettes. Légoltalmi parancsnok Wagner Márton. A légoltalmi bizottság tagjai: vitéz Haviár Gyula, dr. Szász Lajos, dr. Szilágyi Ferenc, dr. báró Maasburg Kornél, Csernai Géza, Bay József, Feiler Ernő, dr. Kanyó Tivadar, dr. vitéz Haviár Gyuláné, Göndös József, Hajdu Béla, Nónay Ferenc, vitéz Madaras Gyula, vitéz Pajor Gyula, Schuszték Sándor, Ruszka Sándor, Ugrin István, dr. Bartha Gusztáv, Kovács Gergely, Mohácsi János, vitéz Molnár Pál, Biró Béla, és Zöld László.

Az endrődi légoltalmi vezető Harsányi László főjegyző, légoltalmi parancsnok Szabó József. A légoltalmi bizottság tagjai: Roknics György, dr. vitéz Haviár Gyula, Wagner Márton, dr. Szilágyi Ferenc, dr. Tóth Libor, dr. Hanyecz Vince, Pádár Miklós, dr. Weisz Aladár, dr. Cseh József, Rábai Péter, Csernus Mihály, vitéz Baranyai Istvánné, dr. Máczy Jánosné, Kovács Dániel, Kurilla Mihály, Lesniczki József. Hunya Lajos, Walthier György, Orbók József, dr. Csókási Béla, Czikkely János, Fehérváry Ferenc, Lesniczki István, Semoll Jenő, Földy Béla, Kaposi Márton, Zudor János, Velencei Pál,

Több mint hatszer népművelési előadás volt egy év alatt Békés vármegyében

Iskolán kívüli Népművelési Bizottság munkája a számok tükrében

Békés vármegye Törvényhatósági Iskolán kívüli Népművelési Bizottságának a közelmúltban tartott őszi közgyűlésén Tantó József titkár részletesen ismertette az 1935—36. tanévi munkatervét. Számokba összesűrítve a vármegye 2 megyei városánál, 28 községnél és cca 390 egységnél eddig bejelentettek 6049 népműv. és közműv. előadást, 208 műsoros előadást, 233 műkedvelői előadást, 102 közműv. rádió előadást, 232 alkalmi ünnepséget, 524 mesedélután, 32 tanulmányi kirándulást, 34 népművelési hangversenyt, 300 újságolvasási órát, 10 analfabéta tanfolyamot 740 órással, 13 alapismeretterjesztő tanfolyamot 804 órással, 16 népműv. és közműv. tanfolyamot 884 órással, 9 művészeti és kedélyképző tanfolyamot 578 órással, 1 férfi jellemképző tanfolyamot 14 órással, 39 nőnevelési és női jellemképző tanfolyamot 1922 órással, 3 egészségügyi tanfolyamot 112 órással, 25 gazdasági tanfolyamot 1080 órással, 5 háziipari tanfolyamot 284 órással, 2 idegennyelvi tanfolyamot 140 órással, 4 ügyességi tanfolyamot 236 órással. Általában a népművelési munka élénkítésére forgalomba helyezték a bizottság 21 vetítógépet, 19 rádiókészüléket, 5 gramofonkészüléket lemezzel, 24 film és üvegdiapozitív sorozatot.

Az ipartestületek új területi beosztása

Még 1932. évben jelent meg az ipartestületekről szóló törvény, melynek intézkedései közé többek között az is tartozott, hogy a vidéki ipartestületek taglétszáma legalább 200 legyen. A törvény felhatalmazást adott az iparügyi miniszternek, hogy egyes ipartestületek működését szüntesse meg és hogy a kellő létszámmal nem rendelkező ipartestületeket megfelelő anyagi feltételek birtokában levő ipartestületekhez csatolja. A lefolytatott tárgyalások során főleg az Ipartestületek Országos Központjának véleménye alapján dönbort ki az a nézet, hogy az ipartestületek működésükhöz

anyagi erővel, így tehát első-sorban megfelelő taglétszámmal rendelkeznek.

Ezen az alapon az iparügyi miniszter a szegedi kereskedelmi és iparkamara működési területére vonatkozóan döntését most hozta meg és ezzel egyidejűleg Békés vármegyére vonatkozóan kimondotta azt, hogy a mezőberényi, köröstarcsai, dobozi, csorvási kondorosi, békésszentandrás ócsódi, fűzesgyarmati, vésztői, körösladányi, békéssámsoni ipartestületeket feloszlattja és ennek folyamánként Mezőberény és Köröstarcsa község iparosait a békési, Doboz község iparosait a Gyula és vidéke, Csorvás község iparosait az Orosháza és vidéke, Kondoros, Ócsód és Békésszentandrás község iparosait a szarvasi járási ipartestület, Fűzesgyarmat Vésztő és Körösladány iparosait a szeghalmi járási ipartestület, végül Békéssámsom község iparosait Tótkomlós és vidéke ipartestületi kötelékébe sorozta be.

E rendelkezésével egyidejűleg utasítást adott a miniszter Békés vármegye alispánjának, hogy az elrendelt intézkedéseket 30 nap alatt hajtsa végre.

Megjelent a Polgári Légvédelmi Utasítás

Országosan megindult a polgárság légoltalmának megszervezése

A légvédelemről szóló 1935 évi XII. t. c., mely szerint minden 14-ik életévét betöltött magyar honpolgárt — 60 éves korig légvédelemmel, illetve légoltalommal kapcsolatos szolgáltatásokra — nemre való tekintet nélkül igénybe lehet venni s ezt azon tény hívta életre, hogy a jövő háborúja el nem képzelhető a hátszág ellen intézett légi támadások nélkül.

A jövő háborúját tehát nem egyedül a hadsereg, hanem a nemzet összessége vívja meg.

Mint hogy oly nemzetközi megegyezés nincs, mely háboru esetén a védtelen lakosságnak légi megtámadását eltíltaná, világos, hogy nagyobb városaink, ipartelepeink, esetleg még falvaink légi támadásával is számolnunk kell.

Európa nagyobb államai által a közelmúltban megtartott légvédelmi gyakorlatok mind azt mutatták, hogy a repülő támadási céljait a védelmet szolgáló repülő bevezetése a földön alkalmazott tüzeszközök: légvédelmi ágyu — gépgyű — gépfegyver legélénkebb tüzelése ellenére is bombázni

tudták; ebből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a legjobban megszervezett aktív légvédelem mellett sem mondhatunk le a polgári légoltalomról (passív légvédelem).

Ha ez így van általánosságban a jól felszerelt államoknál, mennyivel inkább áll ez Trianon által súlytott Csonk hazánkra.

A most megjelent Polgári Légoltalmi Utasítást, mely hivatalosan a magyar légoltalom (passív légvédelem) első megszervezésének alapját lerakni, részletes utmutatásokat ad a polgári lakosság légoltalmának

megszervezésére. Ezen utmutatás alapján az egész országban, így a vármegyében is megindult a szervező munka. Légoltalmi Bizottságok alakulnak, melyek részletesen kidolgozzák az egyes közületek, gyárak, ipartelepek légoltalmi tervét. Közös munkáról van itt szó, mert hisz a bombák által okozott rombolás, tűz, gáztamadás egyaránt elpusztíthatja a bázis minden rendű és rangú polgárának életét, vagyonát. Éppen ezért tartsa mindenképpen hazafias kötelességének a Légoltalmi bizottságokat önzetlen, de hazafias és sok fáradságot igénylő munkájában a legmesszebb mértékben támogatni.

ADVENT

Nyirkos ősztűz borong az emberek sorsa felett. A földek jórészt vetetlenek és a holnap kevés reménységébe is fagyok lopakodnak. Innen is — onnan is fúj a szél. Láthatatlan szárnyaikon dermesztő tükök terhét hordozzák. Valami készül a világban. Mi még csak könnyű borzongásait érezzük, de már nálunk is szemléstülte jár az aggodalom, s ha felpillantunk, lopva nézünk egymásra: vajon lesz-e segítség, ha felszalad a láz és lángrollobban a népek dühe mely mindenütt ott parázslak a gyűlölség televénye alatt. Remeg tőle a föld, mindenki mindenkivel farkasszemét néz. Mi kinek a szemébe nézzünk? Hol van a kéz, mely felé bizalommal nyulhatunk? Honnan közeledik felénk a remény, az élet, az újjászületés békés csillagfénye, a magyar Advent? Magyar ember a kérdések felett már nem vitázhat. Itt a tizenkettedik óra, hogy a társadalmi és politikai ellentétek felett minden magyar összefogjon. Szorítsuk meg egymás kezét és közös erővel rakjuk meg a keresztény nacionalizmus szent tűzét, hogy a reménytelenség didergéséből felmelegedjünk mellette és csóvával elriasszuk a Kárpátok nyitott kapuin belopakodó vörös téboly kísértéseit.

Advent van, a megtisztulás, a magunkbaszállás és a tiszta remény ideje. Vessük ki magunkból a széthúzás bűneit. Térjünk magunkhoz, segítsük egymást és a magunk kiapadhatatlan keresztény nemzeti erejét összefogva, győzzük le a kishitűséget. Akarjunk egyszer valami fenségesen szépet és nagyot. Akarjunk, hogy a ma még bevetetlen földek vetetlenül ne maradjanak, akarjunk Krisztus győzelmét, szociális tanításainak érvényesülését, akarjunk élni mindenek felett. Legyen a magyar Advent most az egyszer minden magyar bűnök eiveszejtője, hogy hittel, bizalommal és reménységgel nézhessünk a felkelő bethlehemi csillag felé.

Megreformálják a búzatermés eredményényének megállapítását

Esztendőök óta panaszkodnak a külkereskedelmi lényezők, hogy a termésadatok későn kapják kézhez és tulajdonképpen csak a kivéleti kampány lezárultával tudják megállapítani, mennyi is volt a lényezős hozam.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület most érdekes akciót kezdett, amely ezen az állapon akar segíteni. Gondoskodni kíván az OMGE

akciója arról, hogy a búzatermés hozama közvetlenül a cséplés befejeztével az illetékes lényezők tudomására jusson és egyszerűsített megindulást is, hogy milyen minőségű a termés.

Az OMGE akciójának lényege az, hogy már csépléskor megállapítsák az eredményeket. A cséplőgéplajdonosok kötelezzék arra, hogy a 100 holdon aluli birtokoknál vég-

zeli cséplések alkalmából pontosan állapítsák meg a kicséplélt búzatermés mennyiségét az az Országos Lisztikísérleti Állomással közöljék. Ugyancsak kötelesek lennének a cséplőgéplajdonosok a cséplélt búzából viddkenkénti vagy meghatározott területek után állagmintát beküldeniük a lisztikísérleti állomáshoz, amely így megállapíthatná országosan a búzatermés minősége eredményeit is.

A száz holdon felüli birtokokosok szintén a cséplési munkák befejeztével kötelesek lennének a kicséplélt búzatermésről, valamint a minőségi mintákat a lisztikísérleti állomással közölni.

Ez az országos búzaminimálvétel akció lehetővé tenné, hogy az illetékes lényezők legkésőbb augusztus végére lisztaképet kaphassanak az egész búzatermés mennyiségéről, tenál idejekorán tájékozódhassanak és a nemzetközi tárgyalásokon, a szállítási szerződések megkötésekor pontos adatok birtokában tárgyalhassanak. A minőségi eredmény is rövid időn belül rendelkezésre állna, tenál az országos búzaminimálvétel akció mindenképpen igen szükséges és a célnak megfelelő.

Az OMGE már megkezdte erre vonatkozó tárgyalásait és a földművelésügyi minisztériumnál is erre a megoldásra. Ugy tudjuk, hogy rövidesen már konkrétan érik az ügy és a kormány megteszi a szükséges rendelkezéseket.

Az érlelmeszesedés természetes megelőzése, gyógyítása és kezelése. II. javított és bővített kiadás. Írta: Dr. Bucsaný Gyula egészségügyi tanácsos. E cím alatt most jelent meg a könyvpiac szenzációja, mely a legnagyobb fontossággal bír mindazokra, kik a negyvenes életévük felé közelednek. A megváltozott életviszonyokkal járó fokozott élelüzdelem és gondok, az állandó nagyvárosi társaság, a legnagyobb mértékben hozzájárulnak, hogy az emberiség 80 százaléka szenved érlelmeszesedésben, mely eiterjedését és rendkívül veszélyes voltát tekintve, korunk leggyakoribb és legveszélyesebb bajának tekinthető. Az érlelmeszesedés elkerülhető azonban s könnyen keresztülvihető vagy gyógyítható a helyes életmóddal és táplálkozással. A szerző e művének 35 év gyakorlatának és gazdag tapasztalatainak a javát adva mutatja meg az utat, melyet követve e pusztító betegséget biztosan elkerülhetjük. Mint már előbb említettük rendkívül nagy fontossággal bír a helyes életmód és táplálkozás. A mű szerzője a természetes életmód ismert előharcosa és így különösen hivatott a helyes életmód és táplálkozás megállapítására és irányítására. E műből könnyen érthető és élvezetes stílusban szól hozánk és ontja értékes tanácsait úgy, hogy a mű megjelenté valójában áldás nemcsak a már megbetegedettek, hanem mindnyájunkra, kik kivétel nélkül ki vagyunk téve e betegség veszélyének. E munka Novák Rudolf és Társaság kiadványát kiadásában jelent meg, ára P. 150. Kapható minden könyvkereskedésben.

HIREK

Gyógyszeriáruszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszerár tart szolgálatot.

Siesta szanatórium, Budapest, I. Rák György ucca 5. December elején nyílik meg az új modern urológiaibeszéleti intézet, dr. Mindszenti Lichtenberg Sándor, v. berlini egyetemi tanár, a Sankt Hedvig Krankenhaus urológiai osztályának v. igazgató-főorvosa, vezetése mellett.

A „MANSZ” gyomai csoportja f. hó 2-án választmányi gyűlést tartott. A gyűlésen elhatározták, hogy a főispán által, a község szegényei részére küldött rőtösáru adományt a Mansz. tagjai feldolgozzák, hogy a fázó rászorulóknak mielőbb kiosztható legyen.

A Hombár szövetkezet közli Gyoma és Endrőd gazdáival, hogy a bizományi lerakátán lévő mezőgazdasági gépeket és szerszámokat részletfizetésre is adja a vevőknek. A szövetkezet felhívja gazdáink figyelmét a most aktuális tengeri morzsolókra. Az érdeklődők nézzék meg a szövetkezet raktárában ezeket a morzsolókat és látni fogják, hogy ilyen előnyös árban sehol másutt nem vesznek morzsolót, mint a Hombár szövetkezetnél.

Gyengébb baromfikivitel, szezonra számítanak. Baromfikivitelünk főidénye november és december. Vonatkozik ez különösen az angol piacra, amelynek pulykaszükségletét jelentős részben Magyarország fedezi. Abban az esetben, ha a jelenleg 1.10 és 1.50 pengő között változó termelői árszerint nem simul a világpiaci árhoz, könnyen lehetséges, hogy vágott csirke mellett angolai pulykakivitelünk is visszafejlődik, annál is inkább, mert hiszen az angol pulykakivitel három főidénye a karácsonyi, az újévi és a vizkereszti, amelyre a szállítások éppen most kezdődnek. Minthogy az angol családi ünnep legtöbb lakomája a pulyka, valószínű, hogy a tavaszi királyi koronázás alkalmából is ez a pecsenye kerül az angol asztalokra. Kérdés azonban, hogy ez az ünnepség nem húzódik-e oly késő tavaszra, amikor a magyar téli pulykának már rég elmúlt a fogyasztási idénye. Jelentős mennyiségű pulyka kivitelére éppen ezért ebből az alkalmából nem igen számítanak.

Miklós ünnep a polgári iskolában. F. hó 5-én a Kormányzó Ur Őtömméltósága névnapjának estjén 5 órai kezdettel nagyszabású ünnepélyt tart a polgári iskola az iskola tornatermében. Minden érdeklődőt és iskolabarátot szívesen fogad az Igazgatóság.

A Körösvideki Motorsport Klub azt kéri a minisztertől, hogy Békéscsabát egy egyenes betonúttal Szolnokon vagy Kecskeméten keresztül kössék össze Budapesttel.

Temesváry Imrét egyhangúlag választották meg a gyöngyösi kerületben országgyűlési képviselőnek. Jól járt a gyöngyösi kerület, hogy Temesváry Imrét választották meg. A gyomai kerület is jobban járt volna, ha 1934. március 31-én Temesváry Imrét választhatta volna meg.

Magyar gépekért román és szerb talpfa. A magyar államvasutak anyagbeszerzési osztálya már hosszabb idő óta tárgyalásokat folytat abban az irányban, hogy a Máv talpfa szükségletének jelentős részét Romániából és Délsláviából fedezze. Hírek szerint az erre vonatkozó egyezmény a magyar kormány Románia és Délslávia között létrejött. A Máv a szükséges talpfamennyiséget kompenzációs uton vásárolja és a talpfa ellenében a Máv Gépgyár fog Romániában és Délsláviába mezőgazdasági gépeket szállítani.

Hogyan győzheti le a gyenge ember az erőset? Ez a címe annak a rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikknek, amely Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkitűnőbb magyar írók novelláin kívüli számtalan pompás cikket,

nagyszerű riportot, folytatásos regényi és közel száz képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Ötszáz jutalom... Nagyszabású ételrecept-pályázatot hirdet új számában a Párizsi Divat és a pályázat keretében ötszáz pompás jutalom kerül kiosztásra. Ezzel kapcsolatban a népszerű divatlap a legkiválóbb magyar szakácsművészek minitareceptjeit is közli. A Párizsi Divat új száma, remek párisi toalettek, kabátok és kézimunkák eredeti rajzait közli. Egy szám ára 60 fillér.

A Róma 2000 vagon tengert szállít Prágába. A Rimamurányi-Salgótarjani Vasmű kétoldali engedély alapján kompenzációs keretnek keretére 2000 vagon tengert szállít Csehszlovákiába. A szállítmányokat részben már utnak is indították.

Egy urileány kalandjai a kínai rablók között. Erről közöl páratlanul érdekes cikket a Délibáb új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek rádióműsorokat, premierbeszámolókat, színházi cikkeket, pletykákat, nagyszerű filmrovatot, pompás novellákat, egyfelvonásos szindarabot és több mint száz képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Karácsony és újév hetében este 7 óráig lesznek nyitva az üzletek. December hónapra este 6 órában állapították meg az üzletek záróórát. Kivételesen képez karácsony és újév hete, amikor este 7 óráig tarthatnak nyitva az üzletek. Vasárnap csak reggel 7 órától 9 óráig szabad nyitvatartani.

Megkezdődött

a BERKOVICS műterem által rendezett
Gyermekszépségverseny

felvételeinek készítése.

20 százalékos árkedvezmény a versenyzők részére.

Részvételi határidő december 15.

Siessen Ön is gyermekét
lefényképeztetni.

I. DIJ 1 drb. 30x40 cm. nagyságú fénykép.

II. DIJ 1 drb. 24x30 cm. nagyságú fénykép.

III. DIJ 1 drb. 18x24 cm. nagyságú fénykép.

Érdeklődni lehet: BERKOVICS MÁRIA műtermében
(Horihy Miklós ut 23.)

Szavazó szelvény.

NÉV

1. ....
2. ....
3. ....

Őrizze meg ezen szelvényt és használja fel szavazásánál!

Ünnepi külsőben, ünnepi színvonalon jelent meg a TÜKÖR decemberi száma, hogy karácsonyi szórakozásnak a legnevesebb írók elbeszéléseivel, verseivel, cikkeivel ajándékozta meg a magyar olvasóközönseget. Ez a szám élő bizonyosság arra, hogy mennyire sikerült a TÜKÖR-nek maga köré csoportosítani szellemi életünk elitjét, elsősorban a magyar fiatalok számottevő vezetőit és irányítóit, ugyyszólván az egész „fiatal” magyar irónemzedéket. A munkatársak névsorából ki kell emelnünk Hevesi András, Cs. Szabó László, Molnár Ákos, Halász Gábor, Aradi Zsolt, Jékely Zoltán, Török Sándor, Kolozsvári Grandpierre Emil nevét, akik egytől-egyig a mai magyar irodalom első arcvonalába tartoznak s akik mellett Pukánszky Béla és Nagy Lajos egyetemi professzorok, a színház és rádió eseményei iránt érdeklődők előtt igen jól ismert Sztankovits Viktor, Polgár Tibor, Hont Ferenc gondoskodnak a TÜKÖR decemberi számának változatosságáról és magas színvonaláról. Az olvasó kimerítő tájékoztatót kap a színház, könyvkiadás, zene, film jelentős eseményeiről is úgy, hogy bizvást el lehet mondani a TÜKÖR-ről, hogy eszményi folyóiratot ad azok kezébe, akik a magyar szellemi élet iránt őszintén érdeklődnek. A Gyomai Ujság előfizetőinek és olvasóinak jó szolgálatot véltünk tenni, amidőn most — karácsony előtt — ennek a tartalmas és értékes folyóiratnak lapunkkal együttesen való előfizetését megkönnyíteni kívánjuk. A TÜKÖR 1937. évi előfizetése: a legszebb karácsonyi ajándék. Az együttes előfizetésről készségesen ad felvilágosítást lapunk kiadóhivatala.

Meghívó

Az Országos Frontharcos Szövetség Gyomai Csoportja 1936. évi december hó 6-án a község háza dísztermében délután 4 órai kezdettel tartja alakuló közgyűlését. Az Országos Elnökség képviseletében Walter-Terenyi Jenő ny. alezredes Országos elnökségi tag fog megjelenni.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó és szervező tiszti beszámoló.
2. Elnökség és tisztikar megválasztása.
3. Központi kiküldött beszéde.
4. A megválasztott tisztikar ünnepélyes fogadalomtétele.
5. Elnöki zárszó.

Felkérem az összes hadviselt bajtársakat, hogy az alakuló közgyűlésén mennél számosabban jelenjenek meg.

Bajtárs! Várlak!

Szervező tisztt.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: IFJ. VARGA PÁL

BABONA,

hogya a külföldi áru jobb, mint a magyar. A

„TURÁN”

írón a legfinomabb grafitból gyártott legjobb magyar írón.

Ezt kérje mindenütt.

GYÁRTJA: SCHULER JÓZSEF R.-T.

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveiben november 25-től december 2-ig a következő bejegyzések történtek:

Házasságot kötöttek:

Szilágyi György és Kiszely Erzsébet, Izsó Ferenc és Kruchió Emilia, Péter István és Hunya Margit.

Születtek:

Gózon Józsefné Tari Mária fia József ref., Timár Imréné Látkóczki Mária leánya Magdolna rk., Oláh Andrásné Hirt Mária leánya Magdolna rk.

Meghaltak:

Zöld Benjáminné Hajdu Eszter 70 éves ref., Dévai Balázs 71 éves ref.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1936. december 6-án vasárnap 6 és 8 órakor és december 8-án kedden

Szepl. fog. ünnepén 5 és 8 órakor

A velencei filmversenyen nagydíjjal kitüntetett világhírnévű

Keresztes hadjárat

Történelmi dráma.

Főszereplők:

Henry Wilcoxon, Loretta Yung, Joseph Schildkraut, Katherine de Mille.

E nagy történelmi filmben szinte döbbenetesen elevenedik meg a súlyos és komor levegőjű középkor minden pompájával és vérgőzös, vad harcasságával. A fantasztikus tömegjelenetek a városi várostromok és a megrendítő vallási látomások valóban lenyűgözik a néző közönséget.

Egy kis legyeskedés vígjáték.

Hangos Magyar Világhíradó.

Ezen világtörténelmi filmet, hogy mindenki megnézhesse és amelyre meghívjuk az iskolás és leventés gyermekeket is kedden az 5 órai előadás

leszállított helyárrakkal lesz.

Fennt. hely 50, I. hely 40, II. hely 30, III. hely 20 fillér.

Rendez. helyárrak:

SPORT

Északi II. oszt. bajnokság XII. hó 5-én.

1. BTE	12 11	—	1	50	12	22
2. CASS	12 9	3	—	27	8	21
3. KTE	11 7	2	2	19	13	16
4. ETK	11 7	2	2	38	11	16
5. M. MÁV.	12 7	1	4	29	28	15
6. VSE	11 4	5	2	16	17	13
7. TAC	10 5	—	5	25	19	10
8. M. Török.	11 3	2	6	9	24	8
9. Hunyadi	11 2	2	7	9	19	6
10. GySC	11 3	—	8	9	36	6
11. GyTK	8 1	2	5	17	24	4
12. BISE	11 2	—	9	11	34	4

Múlt vasárnapi eredmények: ETK—Hunyadi 3-3 (2-1). BTE—M. MÁV. 3-0 (2-0).

GyTK—BISE 7—1 (5—0)

Gyoma, vezette: Göndös.

GyTK: Krutek, — Rozsnyai, Vatai, — Nádudvari, Bartha I., Lakatos, — Olajos, Csalah, Rau Csikós I., Bartik II.

BISE: Pocsai, — Képiró, Batizi, — Fábrián, Fradszky, Szücs, — László, Petrás, Lipcsei, Veres, Fekete.

4 fokok hidegben a BISE indítja utának a labdát. A GyTK mindjárt vehemeinsen támad. 4. percben Csalah — Olajos a labda utja, az utóbbi Rauhoz adja, aki megszerzi a vezetést. 1-0. GyTK támadások allandóvá válnak, 9. percben Csalah kiugratja Rau-t és a center most sem hibáz. A BISE saját térfelére szorul és a GyTK minden akcióját lelkes biztatással kíséri a kisszámú drukker tábor. A főlény nyomasztó. A 13. percben Olajos mielőtt a védelem magához tért volna a jobb sarokba bombáz. 3-0. A BISE kissé szóhoz jut, Fekete szépen ivel, a labda azonban Krutek zsákmánya. 34. percben Csikós kavarodásból közvetlen közelről bekotor. 4-0. 41. percben Bartik szépen ivelt korneréből Csalah beállítja a féliidő eredményét. 5-0.

Szünet után a felmelegedett GyTK továbbra is diktálja az iramot. Kisebb békési főlény alakul ki, de a gól elmarad. 6. percben Bartik hosszú labdát kap, elszalad vele és a 16-os vonalról küldött lövésével szemben Pocsai tehetetlen. 6-0. A békésiek támadnak, a támadásukat siker koronázza. Lipcsei mintegy 20 méterről kapura lö, Krutek elkönyelműsködi a labda lábaközött a hálóba kerül. Potya gól. 6—1. A közönség hangos biztatására a GyTK erősít és a 38. percben Bartik beállítja a végeredményt. 7—1. A GyTK mindenegyes tagja

dicsérete érdemel. De különösen a csatársor volt elemében. A védelem szilárdan látta el dolgát. A halvesorban Bartha I. a csatársort állandóan frontban tartja, jól adogat, II. féliidőbeli gyenge játéka annak tudható be, hogy a VSE elleni meccsen szerzett sérülése kiújjult. Nádudvari és Lakatos néha szürkék, mentességük „nem járhatnak tréningre“.

A BISE lelkesedése kevésnek bizonyult a küzdelemben. Lipcsei, Képiró, Aradszki, László emelkedtek némileg társaik fölé.

Göndös kifogástalanul vezetett. CS. L.

Sport hírek.

December 6-án már csak egy mérkőzés lesz a II. osztályban, a Gyomai lejátszásra kerülő GyTK — Hunyadi meccs. A Hunyadi legutóbbi meccsein igen kiváló formát árukt el. Elég hivatkozunk a november 22-én, Szarvason lejátszott Turul elleni meccsére, ahol a teljesen kiálló I. osztályú Turul felett 3-1 arányú fölényes győzelmet aratott. Azóta a csapat két tagja Helmann centerhalt és Gál II. csatár hozantartó fegyelmi büntetést kapott s jelenleg nem játszhatnak, de a csapat a tartalékok ellenére is megtudta akadályozni múlt vasárnap az ETK győzelmét. A közvetlen védelem keménykötésű fiukból áll, a halvesor is nagyon megbízható, támadásait pedig Deacsik centerre építik. Ha az időjárás megengedi, úgy a futballrajongóknak kivételes élményben lehet részük a holnapi mérkőzésen, amelyre ezúton is felhívjuk a figyelmet. A meccset Göndös József szöv. bíró fogja vezetni.

GySC vezetősége elhatározta, hogy tagjai szórakoztatására minden hó első vasárnapján este 8 órai kezdettel filléres tea estét Karácsony másodnapján pedig tánc-estélyt rendez az Urikaszinóban. A GySC ifjusága mint az elmúlt években úgy az idén is a Klein vendéglőben rendezett kedélyes Szilveszteresten búcsúzik el az óévtől. Az első filléres teaest f. hó 13-án vasárnap lesz. Farkasinszky Imre muzsikál.

GySC ping-pong szakosztálya működését megkezdte a Klein vendéglőben levő helyiségében. Belépni Illyés István szakosztályvezetőnél lehet.

JOLCSÓBB A BOR! mint a szódavíz!

22 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélveggel ellenében küldök mintát a borból gintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.

fajbörpincészete Soltvadkert, Pesimegyre.

Publikáció

SPITZER DEZSŐ toll. bőr- és gyapjúkereskedő tudatja a lakossággal, hogy üzletében, Kossuth u. 3. sz. alatt tollat, bőrt és gyapjút a legmagasabb napi áron vásárol. — A téli nyuítbörök mai ára 1 P.

Karácsonyi fénykép minden nagyságban kaphatók, ifj. Zöld Benjámin számszámla kereskedőnél grf. Tisza István ut 79. szám alatt. 3—1

Üzlethelyiség, bármilyen iparosnak alkalmas, az Enmann féle házban ócsón kiadó. 3—2

Szalóki Istvánnak a gyomai vásárra egy szőke koca másfél éves hasas disznója elveszett. — Aki tud róla jelentse a rendőrségen illő jutalomban részesül. 3—2

H. Szabó Józsefnél két fortély kölesfénki nyilas és egy zsellérföld van eladó. Lakik Gróf Széchenyi István ú. I. ker. 36 sz. alatt. 2—2

Domokos Albert villánszerelő és műszerész azonnali belépésre felvesz egy kiszolgálókélyt és tanuló fiukat. 3

Kossuth Lajos u. 19 sz. alatt egy mahagóni ebédő butor van eladó. 3—3

6 drb 100 kg-os hízó és vágó bárány Ailer Márton téglagyárosnál eladó.

Kitűnő zamatu rizing bor literenként 56 fillérről kapható Kerekes Károlynál. —26

Ezennel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy gépműhelyemet áthelyeztem Jókai ut 8 sz. házba, ahol tovább folytatom a munkát és kérem a n. é. közönség szives további pártfogását. Tisztelettel: Herdy Ferenc. 3—3

Eladó 3 fertály ugari szántó, nagy tanya és gazdasági épületekkel, 25. hold varsánhaton, 14 hold varjason, 20 hold udvarnokon, 5 hold nagylaposon.

Eladó házak: Bocskay uton, 3 szobás, Horthy Miklós uton, 2 szobás, Árpád uton 2 szobás, Dobó István uton, 1 szoba konyhás.

Eladó: Özv. Horváth Péterné, 2 hold özedi szántója cserepes tanyával, egy vadász fegyver, egy látható írású itógép.

Keresek, egy gőz cséplő garnitúrát azonnali készpénz fizetéssel, továbbá 1-2 fertály kesejősi szántót tanyával.

Érdeklődők forduljanak Izsó Balázs ingatlan forgalmi irodájához.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 130 P, Fél évre 260 P, Egész évre 520 P.

Belfizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám: 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felolós szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyházasbás (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

MUNKÁRA

és ne henyélésre gyűljön össze a gyomai járás két községének ujonnan megalakult két képviselőtestülete. A harci fegyvereket rakjuk a padlás eldugott zugába, vegyük elő a kalapácsot, az ásót, a kapát, a kaszát, az író tollat, a ceruzát és ki-ki a maga rendeltetése, a maga tehetsége szerint kezdjen az építő munkához.

A többség akaratát tartsuk szemelőtt és nyugodjunk bele, hogy azok intézik a községeink ügyeit 3 éven át, akiket a köz bizalma erre a tisztségre elhívott.

A munka legyen nemes, legyen önzetlen. A célkitűzés meg van: a község gyűjtő fogalma alatt minden gazdasági, minden szociális és minden kulturális kívánalmat a lehetőségek szerint szolgálni.

Talán soha sem kellett nehezebb időkben végezni a községeink munkáját, mint a mostani kritikus időkben. Az 1935/36-os gazdasági év hozama messze elmarad attól a sok veszteségtől, amit az előző évek aszály és más termelési csapása ránk mért, hogy ennek az egy esztendőnek hozamával pótolni tudnánk a hiányokat. Éppen ezért várunk sokat és többet az új vezetőinktől, akiknek meg kell találni azokat a gazdasági és szellemi forrásokat, amelyekből a községeink szükségleteit, ha nem is teljes egészében, de nagyobb részt ki tudják majd elégíteni. Ha elgondoljuk, hogy mennyi pénzre volna szüksége községeinknek, hogy a belterületi utakat, járdákat, valamint a külterületi fontosabb utvonalakat kiburkolthatnák, vagy legalább hengerelési kezeléssel olyan állapotba hoznák, hogy azokon a szállítás egész esztendőben zavartalanul folyhassék? Ha elgondoljuk, mennyi pénzre volna szükség, hogy a községi egészségügyi kívánalmaknak megfelelően gyermekeinket, szegényeinket, a szülő nőket, általában népünk egészségi kívánalmait ki tudnánk elégíteni? Ha elgondoljuk, mennyi pénzre volna

szükségünk, hogy a megfelelő iskolázatáshoz szükséges helyiségek, tantervek és a tanításhoz szükséges szemléltető és kísérletező eszközök álljanak rendelkezésre? Ha elgondoljuk, mennyi pénzre volna szükség, hogy a mezőgazdálkodás intenzívebbé és jövedelmezőbbé tételéhez szükséges talajművelő szerszámok, a szükséges gépi és állati erők, megfelelő nemes vetőmagvak, megfelelő tenyész-

állatok álljanak rendelkezésre, hogy az Isten áldotta talajunkon a határunkon átfolyó és még mindeztideig nem hasznosított Körös vizéből olyasmit és annyit termeljünk, hogy bőséges munkaalkalma, bőséges keresete legyen mindenkinek a községünkben és ne legyen inas és éhező közöttünk.

Ennek a nagy munkának alapjait vessék meg az új képviselőtestületi tagok és induljon meg a munka. W.

A polgári pártok győzelme

Csak a IV. kerületben győztek a szociálisták

Lucskos téli időben, december 8 án tartották meg Gyomán a 3 évenként ismétlődő képviselőtestületi választásokat. Gyoma öt választó kerületében 10 rendes és 4 póttagságra ejtették meg a választásokat. Egyetlen egy helyen sem történt semmiféle rendezettség vagy más nemű kihágás. A gyomai nép szokásos nyugodt viselkedésére vall, hogy ilyen esetek-

ben sem ragadtatja el magát és mindenki tudja, hogy hogyan kell viselkednie. Erre a fegyelmezettségre építeni lehet. Ezzel a fegyelmezettséggel még nagyobb dolgokat is lehet létesíteni. Amikor ezt így általánosan közöljük, ebben a dicséretben minden rendű és rangú gyomai választó polgárnak a dicséretét foglaljuk össze.

Gazdáink még nem tudják mindannyian a kötelességüket

Az öt gyomai választókerületben összesen 4474 szavazásra jogosult egyén van, ezek közül csak 962, tehát az összes szavazásra jogosultaknak csak 21.5 százaléka szavazott le.

Kerületenként százalékban kifejezve az I. kerületben szavazott 36.9 százalék, a III. kerületben 21 százalék, a II. kerületben 18.5 százalék, a IV. kerületben 18.4 százalék és az V. kerületben 14.4 százalék. Számokban kifejezve: legtöbben maradtak távol a II. kerületben, ahol 946 szavazatra jogosult közül csak 174 szavazott le, tehát 772 nem szavazott. Az V. kerületben 896 közül 125 szavazott, tehát nem szavazott 771. A III. választókerületben 952 szavazatra jogosult közül 200 szavazott le, nem szavazott 752. A IV. kerületben 847 közül 156 szavazott, tehát nem

szavazott 691. I. kerületben 833-ból szavazott 307, nem szavazott 526.

Megválasztották

I. kerületben rendes tagnak Lukács Antal (281), Arany Mihály (232), póttagnak V. Kovács Imre (222).

II. kerületben rendes tagnak Oláh Lajos (136), Wagner Márton (126).

III. kerületben rendes tagnak Kruchió Lajos (140), Kruchió Sándor (152), póttagnak ifj. Wagner Ádám (138).

IV. kerületben rendes tagnak Szabó József (88), Földesi Antal (81), póttagnak Paraisz Lajos (81). Egyedül ebben a kerületben győztek a szociálisták. A polgári párt jelöltjei 51, 49 és a póttag 51 szavazatot kapott, tehát azt látjuk itt is, ha a IV. kerületben

a polgári párthoz tartozók egy kissé komolyabban vették volna a dolgot, itt is ők győzhetek volna.

V. kerületben rendes tagnak Kruchió István (75), ifj. Erdei Mihály (40), póttagnak Kun Gergely (65).

Az endrődi képviselőtestületi választások eredménye

Endrőd községben is, a választások előtt, sikerült a polgári jelöltek névsorában egységre lépni és ott is összefogással a polgári lista győzött, ép úgy, mint Gyomán, ott is csak az egyik kerületben tudtak a szociálisták győzni. A választás eredménye a következő:

az I. szavazási kerületben rendes tagok Dinya Miklós és Hornok István, póttag Gyurica Imre.

a II. kerületben rendes tagok Mészáros János és Salamon Lajos, póttag Salamon Lajos.

a III. kerületben rendes tag Vaszkó József és Hornok János, póttag Timár István.

a IV. kerületben rendes tagok Fülöp János, Timár Á. Imre, póttag Fülöp János.

az V. kerületben rendes tagok Lesniczki István és Varju Elek, póttag Kulik Vendel.

Fontos tudnivaló.

A polgári légioltalom felépítése, működőképességének fenntartása nem egyedül a törvény végrehajtásán múlik!

A szükséges biztonság eléréséhez multhatatlanul szükséges a társadalom legszélesebb rétegeinek megértése, öntevékeny, odaadó támogatása, hazafias áldozatkészsége és önzetlen lelkese-dése.

A védelem csupán akkor kecsegtet eredménnyel, ha minden állampolgár, valamennyi közhatalóság, intézmény és testület mélyen átérzi a veszedelmet, amely a légitámadások révén a nemzet létét fenyegeti és hazafias kötelesség-érzettől áthatva, szívvel-lellekkel szolgálja a honvédelmének ezen legújabb és a többiekkel legalább is egyenrangú tényezőjét, amely egyúttal az otthon, a család, a vagyon, a munkahely oltalmát jelent.

régi házszámok szerint van összeállítva.

I-ker. 1—500 házszámig az Oláh iskolában szavaz.

II-ker. 501—1000 házszámig az iparosianonciskolában szavaz.

III-ker. 1001—1500 házszámig a Varga Pál-féle iskolában szavaz.

IV-ker. 1501—2050 házszámig a Központi ref. iskolában szavaz.

V-ker. 2051-től végig a községházánál szavaz.

Endrőd virilisei az 1937 évben

Rendes tagok:

1. Özv. Czihai Károlyné Kuszka Juliánna Turkeve 1824 P. 57 fill.

2. Dr. Ádám Ferenc Mezőtur 1232 P. 70 fill. *

3. Özv. Szatmári Andrásné Mezőtur 1124 P. 73 fill.

4. Csernus Mihály 1046 P. 58 fill. *

5. Timár Imre 913 P. 50 fill.

6. Hanyecz Vince 799 P. 47 fillér.

7. Varju Fülöp 743 P. 41 fill.

8. Alapy Andor 667 P. 36 fill. *

9. Ugrin István Gyoma 666 P. 49 fill. *

10. Dr. Ugrin László Gyula 648 P. 18 fill. *

11. Dr. Ugrin Péter Nándor 638 P. 90 fill. *

12. Dr. Kovács Péter Gyoma 635 P. 40 fill. *

13. Uhrin M. Imre 568 P. 52 fill.

14. Kálmán Imre 555 P. 99 fill.

15. Kovács Mátyás 551 P. 82 fillér. *

16. Iványi Imre 549 P. 08 fillér.

17. Kalmár Károly 535 P. 09 fillér.

18. Ugrin Sándor 527 P. 03 fillér.

19. Kalmár Bálint 521 P. 08 fillér.

20. Varju József 505 P. 34 fillér.

A *-gal jelöltek adója kétszeresen számítva.

Póttagok:

1. Uhrin Vendel 452 P. 08 fillér.

2. Kalmár Vincze 449 P. 02 fillér.

3. Szabó Elek 447 P. 79 fillér.

4. Balog Mihály 440 P. 53 fill.

Megbizottak útján gyakorolt kép. test. tagok névjegyzéke:

1. Özv. Czihai Károlyné szül. Kuszka Juliánna Turkeve.

2. Dr. Ádám Ferenc ügyvéd Mezőtur.

3. Özv. Szatmári Andrásné Rákóczi út Mezőtur.

4. Ugrin István közs. mérnök községháza Gyoma.

5. Dr. Ugrin László vm. tb. főjegyző Megyeháza Gyula.

Iskola avatás Besenyszegen

Régi kívánsága teljesült az idén Besenyszeg lakosságának, amikor felépült az új községi elemi iskola. Nemcsak az iskolás gyermekek érzik ennek az iskolának áldását, hanem a szülők is, akiknek bizony, különösen télen, sok gondot okozott a gyermekek iskolába járatása. Pedig sok nehézségen ment keresztül az iskola felépítésének terve, míg megvalósult. Hiszen még a tanítói választásra sem kapott engedélyt az iskolaszék és ma is egy tanító végzi a két tanerőnek is nehézséget jelentő munkát. Ezért maradt el a felavatás is a tanév megnyitására november 29-ére.

Szép ünnepélyben volt részük a megjelent érdeklődőknek. Zsufolva, tele volt az iskola nagy terme az egyes testületek képviselőivel, az érdeklődőkkel és az iskola tanulóival. A felavató beszédet Répás Pál iskolaszéki elnök tartotta. Meleg szavakkal üdvözli a megjelenteket. Beszámol arról, hogy milyen nehezen épült fel ez az iskola és milyen fontos szerepe van a besenyszegiek életében. Kéri a szülőket, hogy támogassák a tanítók munkáját, mert hiába minden jószándék, ha a gyermekek otthon nem részesülnek szeretetben és gondozásban. Nem szabad enged-

ni, hogy a gyermekek fogékony lelkében megragadjanak a széthuzás és forrongás szavai, mert ez az árva, testvértelen magyar nemzet csak Istent bízhat testvéri együttérzés és a szeretet alapján. Az összefartás és szeretet legyen főtörékvésünk, — mondotta — mert csak az a nép boldogulhat, amely erkölcsös, hitbuzgó és Istent hordja lelkében. Itt az iskolában kell megtanulnia a jövő magyarjainak, hogy „A hazáért mindent, a hazát semmiért.” Kéri az iskola növendékeit, hogy testvérként szeressék egymást mindenkor és amit itt tanulnak, mélyen a szívébe zárva vigyék magukkal. Az új iskolát pedig az Atya, Fiú-Szentlélek háromszemélyben egy Isten nevében felavatja és rendeltetésének átadja. Azután a nemzeti imádságunk, a Himnusz sorai csendülnek fel a megjelentek ajkain, majd az iskolaszéki elnök megegyezően köszönetet mond a megjelent testületek képviselőinek és a megjelent közönségnek.

Reméljük, hogy ez az iskola kifejtje azt az áldásos működést, amiért felépült és talán az érdekeltek szervek is belátják ennek az iskolának a fontosságát és ellátják azt megfelelő tanerővel.

A ketreces csirkenevelés forradalma Gyomán

Alig két hete, hogy Predmerszky Dezső külkereskedelmi hivatali felügyelő a Hombár szövetkezetnél meggyőzően ismertette a ketreces csirkenevelés előnyös kereseti lehetőségeit, amióta Beinschróth József asztalos mester, valamint az előadást hallgatók maguk propagálták a ketreces csirkenevelést a község lakosai között és már ott tartunk, hogy mintegy 10.000 db. csirkét igényelnek arra a célra, hogy ezeket e szerint a mód szerint neveljék fel.

Wagner Márton, a Hombár szövetkezet ügyvezető igazgatója Békéscsabán tárgyalást folytatott a csirke-keltető állomás felügyelőjével és megtudta tőle, hogy az első csirkék december 29-én kelnek ki, ezeknek darabját 24 fillérért kapjuk majd. Valószínűleg nem tudják teljes egészében kielégíteni ezt a nagy igénylést, mert az államilag ellenőrzött farmok tojás termelése még nem elég ahhoz a nagy igényléshez, ami or-

sítbasson az ebben az üzletágban foglalkozóknak.

Igéretet kapott a Hombár szövetkezet arra is, hogy a ketreces csirkenevelés ismeretét tartalmazó népies leírásokat hamarosan megkapjuk, mikor is ezeket a legrövidebb időn belül elterjesztjük lakosaink között, hogy azok is megismerkedhessenek ezzel a csirkeneveléssel, akik eddig nem foglalkoztak vele.

A ketreces csirkeneveléssel jelentős tejmenyiséget is kell felhasználni. A tehéntartó gazdáink figyelmét szintén felhívjuk arra, hogy a fokozott tejtermelés következtében, akár a helybeli tejszövetkezet, akár a lakosoktól külön megvásárolt tejjel a ketreces csirkenevelés idejére egy nagyobb tejkereslet indul meg, így azok, akik a tejtermelésüket fokozni tudják, nem árt, ha szintén figyelemmel kísérik a ketreces csirkenevelés akciójának a folyamatát és ha a tejszükséglet megindul, álljanak rendelkezésre.

A Hombár szövetkezet maga is állít be az irodahelység melletti szobákban egypár ketreccet és lehetővé kívánja tenni, hogy a szövetkezet helységében a ketrechen nevelt csirkék kezelési módját ott megfigyelhesék az érdeklődők.

Szerda esték

December 2-án a Németszárosi Olvasóköri csekély számú hallgatóság volt jelen. Pedig az előadások méltán érdekeltek volna zsufolt termet. — Gödös József polg. isk. igazgató megnyitójában beszélt az ismeretszerzés jelentőségéről s a nemes szórakozás lélekemelő voltáról s valószínű, hogy a megjelent hallgatóság meggyőződve az elmondottak igazságáról elmondják majd ismerőseiknek a szép estét s más-kor itt is oly nagy számú hallgatóság fog megjelenni, mint a többi körökben.

Ezután Dr. Komár Gyula állatorvos tartott ritkán hallható érdekes és nagyon szemléletes előadást az állatbetegségekről és a környéken divatos gyógyítási módokról. A nagy tetszéssel fogadott előadás után Molnár Gyula és ifj. Molnár Gyula tréfás párjelenetein mulatott a közönség.

Legközelebbi előadás a 48-as olvasóköri lesz, ahol Wagner Márton és Cs. Szabó Albert tart előadást, remélhetőleg nagy számú hallgatóság előtt.

„Nemzeti Bál“ az Uri-Kaszinóban 1937. január 9-én

A főispán közbejárására 5000 pengőt kapott az endrődi kat. egyházközség

Az endrődi katolikus egyházközség, vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla dr. főispán közbejárására 5000 pengő igen kedvező feltételű kölcsönt kapott a földművelésügyi minisztertől. Az egyházközség a kölcsönt a legelő öntözésére fordítja.

BERÉNYI DÁNIEL:

RIANÁS

Orömmel köszönjük Berényi Dániel első könyvét, amivel meglepte az olvasókat. Megvalljuk, a falubeli ember iránti érdeklődés adta kezünkbe a könyvet. Szeretjük meglátni mindazt, ami itt terem, itthoni értékeket kiemelni az ismeretlenségéből. Ezáltal nem bántuk meg.

A regény érdekes meséje a háboru alatt szövődik, inkább a Hinterlandban. Nem győri az olvasót a jól ismert harcéri szörnyűségekkel, de izelítőt ad a háttérben dolgozó pánszláv agitáció mindehova elnyúló aknamunkájáról. A regénynek ez volna a vezérfonala, mely köré néha egészen izzóan feszítő érdekességű mesét komponál. Legjobb oldala azonban a szerzőnek a portrérajzolás. Alakjai-akár ismeri, akár költötte őket-élő figurák. Bárándi, a haláltól kiápoit magyar uri fia, György, a bátyja, a talpig magyar és talpig békebeli katonaliszt, Ria, a tüneményszerű lengvel arisztokrata hölgy, vöröskeresztes nővér, a családja, akiket szinte látni a régi stílusú butorokat otthonukban. A jólelkű, de rossz magyar beszédű „főtörzs“ orvos, a gonosz cseh kórházi orvos, a magyar fiuk réme stb. Ulbrich Egon lelketlen, elegáns, fezőr kémfigurája szintén jó.

Nem győzném felsorolni a külön alakokat, akik küzdenek, intrikálnak, vagy csak egyszerűen élnek a könyv lapjain. Az életek, sorsok egymásba szövődése, végig jól komponált, hihető, illuziót keltő.

Vannak igen mély, sohasem hallott mondatai, van néhány közhely is benne. A kezdő író apró tévedései, de harcos lendülete is benne van.

Az előszót miért írta? Bizza a könyv elbírálását a mindenkori olvasóra, ne befolyásolja őket.

Mégegyszer köszöntjük a szerzőt s ha hallgat szerény szavunkra, csak biztathatjuk. Keserves küzdelem az írás önmagunkkal, de az ebből a harcból kikerülő művész, mégiscsak a legigazibb ember. W.-né.

Feiler Ernő ev. lelkész elvesztette a sajtóperét is

Még a múlt év decemberében azt írta Wagner Márton szerkesztőnk a Gyomai Ujságban, amikor a lutheránus egyháznál felügyelőt, gondnokot, pénztárnokot és tíz presbitert választottak, hogy ezeknél a választásoknál Feiler Elnő lelkész korteskedett, és pedig olyan vehemenciával, hogy őt, a magáról megfélemedezett lelkészt, ezért a hívek többsége elítélte és lesújtó ítéletet mondtak felette azzal, hogy az ő jelöltjeit feltűnő kisebbségben hagyták.

Feiler lelkész sajtóperét indított Wagner Márton szerkesztőnk ellen, aki egyben az ág. h. ev. egyház felügyelője is, azonban a gyulai m. kir. törvényszék Ungvári tanácsa felmentette Wagner Mártont, azzal az indoklással, hogy Feiler lelkész a zsinati törvénykönyv-

vel és az egyházi alkotmánnyal azt bizonyította, hogy az egyházi törvényes előírások nem tiltják a lelkésznek a választásokban való részvételt, azaz korteskedést, (sic!... szerk.) tehát a szóbanlévő cikkben foglalt és sérelmezett „korteskedés“ állítása Wagner Mártonnak nem sértő. De ha ez sértő volna, akkor is fel kellett volna Wagner Mártont menteni, mert Feiler Ernő vallomásaival és a többi vallomásokkal bizonyosodott, hogy Feiler Ernő lelkész igenis korteskedett a választáson.

Feiler Ernő megfellebbezte a törvényszék felmentő ítéletét. A szegedi kir. tábla dr. Sáfár tanácsa december 4-én tárgyalta a fellebbezést és a törvényszék ítéletét helybehagyva, szintén felmentette Wagner Mártont.

A Nemzeti Egység Párt választmányi gyűlése

December 6-án választmányi gyűlést tartott a Nemzeti Egység Párt gyomai választmánya. A gyűlésen megjelent dr. Sorbán Jenő fősztolgabíró is.

Nemerey Péter elnök meleg szavakkal emlékezett meg vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó névnapijáról, majd foglalkozott a december 8-án lefolyó községi képviselőtestületi választásokkal. Felhívta a NEP jelenlévő választmányi tagjait, hassanak oda, a párt minden tagjánál, hogy a polgári párt által kiadott listát támogassák a községi képviselőtestületi választásoknál. Arra is kiterjedt beszédében, hogy a személyi ambíciókat vagy más véleményeket ilyen esetekben

félre kell tenni, nem szabad más utakon járni, különösen ma, amikor a két világnézet, a polgári felfogás és a kommunista felfogás vívja a maga létharcát, akár közvetve, akár közvetlenül, mint a mostani községi képviselőtestületi választásoknál is.

Dr. Sorbán Jenő fősztolgabíró hasonló értelemben szólalt fel. A gyűlés után a választmányi tagok hosszabb ideig maradtak együtt.

Temesváry Imre kincstári főtanácsost Gyöngyösön egyhangulag megválasztották országgyűlési képviselőnek. Temesváry Imrének ünnepélyes keretek közt adták át a mandátumot.

Halálos szerencsétlenség a csejti katolikus iskolában

December 9-én este 6 óra körül Lesniczky István csejti tanító iskolájába, a műkedvelő előadásra készülők közül, elsőnek érkezett meg Földvári Teréz. Lesniczky István tanító lámpát vitt be az iskolába, ve-

le együtt a leány is bement és beült a padba. A székre állított lámpa vibrálni kezdett, Lesniczky tanító fel- és lecsavarással kereste a vibrálás okát, mire valószínűleg a lámpa fémtartályában fejlődött petróleumgőz felrobbant.

Meggyulladt Lesniczky tanító ruhája

A robbanás után azonnal meggyulladt Lesniczky István tanító ruhája, aki kiszaladt az

udvarra és a sárban meghemperedett, de már akkorra fájó égési sebeket érzett, azonban

A márka igazolja
A CIKK VALÓDISÁGÁTÉS MINŐSÉGÉT.
A TAPASZTALT HÁZIASSZONY
TUDJA LEGJOBBAN HOGY
A „VILÁGOS FEJ” VÉDJEJYÜ

**Dr. OETKER-féle
SÜTŐPOR**

ÉVTIZEDEK ÓTA
MINDEN HÁZTAR-
TÁSBAN BEVÁLT

ára: 12 fill.

önmagával nem törődve, vissza akart menni, de a tanterem sűrű füsttel volt tele és a frissen olajozott padozat is tüzet fogott az égő petróleumtól, ő azonban mégis behatolt és meglátta, hogy Földvári Teréz az égő padozaton fekszik.

Lesniczky István hősi mentése

A bátor tanító felkapta az eszméletlen leányt, kiszaladt vele az udvarra és nagynehezen eloltotta az égő ruháját, miközben ő maga is újabb égéseket kapott, de a szerencsétlen lány borzalmas és súlyos égési sebekkel volt borítva. Azonnal kocsit keritettek és Lesniczky István is bement az összeégett leánnyal Mezőtúrra, ahol első segély után autóval Szolnokra siettek.

Eloltották a tüzet

Az iskolához összegyűltek nekiláttak és hamarosan eloltották a tanteremben keletkezett tüzet, amely a padozaton, a falitérképen és a szemléltető képeken hagyott káros nyomokat.

A nyomozás eredménye

A nyomozó hatóság december 10-én tartotta meg a helyszíni vizsgálatot és megállapította, hogy sajnálatos baleset történt, amelyért senkit sem terhel felelősség.

Földvári Teréz meghalt

Csütörtökön délután rövid távirat érkezett Endrődre a szolnoki kórházból, amelyben a szerencsétlenül járt Földvári Teréz haláláról értesítették a hozzátartozókat.

1936—37. ARANY KARÁCSONYI ALBUM

A jó kertész gondosan ápolja fái, kedvező fejlődési lehetőséget biztosít számukra, hogy amikor közeleg a szüret — szép és bő termése legyen. Hála a szerető gondozásnak, a magyar nótafák idén is bőséges, gyönyörű termést hoztak. Ennek a bő és szép termésnek válogatott legjavát aranykosárban, az ARANY KARÁCSONYI ALBUM-ban, büszke örömmel szolgáljuk föl a nagyközönségnek. Örömmel szolgáljuk föl, mert ami ez arany kosárban van, egytől-egyig színmagyar termés, tulnyomórészt már a külföld által is értékjelezve és kitünőnek elismerve. Büszkén szolgáljuk föl, mert az Album külalakja teljesen méltó a belső tartalomhoz. Dicsősége a magyar művészetnek és nyomdásziparnak. Ennél szebbet még a legfejlettebb nyugati kultúra sem bocsátott világgá. Albumunk tartalma: 36 válogatott, szemenszedett, könnyű zeneszám. Könnyű, de olyan, hogy nemcsak a laikus közönségnek, de a legkényesebb izlésű zenészeknek is tetszenie kell. Mert minden hiába: jobb egy jó anekdóta, mint egy kevésbé jó tragédia — jobb a jó könnyű zene, mint a kevésbé jó szimfónia. Amit pedig itt a nagyközönségnek felszolgálunk, az nemcsak egyszerűen jó, hanem a legjobb; amit kiváló magyar szerzőink 1937-ig produkáltak.

Az ARANY KARÁCSONYI ALBUM ebben az évben is a Bárd és Rózsavölgyi cég közös munkájából született meg.

Közönségünk a nagy sikert aratott számokat, két album helyett egyben, az Arany Karácsonyi Albumban találja meg s így a legnépszerűbb zeneszerzők, a legszellemesebb szövegírók mindent feledtető melódiát, gördülő szövegeit, modern táncait, egy egész évre szóló muzsikát tizenkét pengő helyett hat pengőért kapja.

Mindennél többet beszél az 1936—37. évi ARANY KARÁCSONYI ALBUM alantí tartalma.

Az ARANY KARÁCSONYI ALBUM tartalma harminchat hangosfilm, operett, táuc, dal, magyar nóta, sláger:

Az elismert zeneszerzők a legszellemesebb szövegírókkal találkoznak ebben a gyönyörű hatvannégyoldalas zenei antológiában.

A címzett ismeretlen. Meseárbház. A szerelmes királynő. Az elnökkisasszony. Budai cukrászda. Sárga csikó. Csárdás. Csavargólány. Dunaparti randevu. Eső után köpenyeg. Ezüstmenyasszony. Három sárkány. Nászut féláron. Pármai ibolya. Sok hű-hó Emmyért operettek és hangosfilmek legszebb szá-

mai mellett megtaláljuk a legmodernebb táncszámokat, magyar nótákat és dalokat.

Múlt évben az ARANY KARÁCSONYI ALBUMBÓL három kiadás fogyott el.

HIREK

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapi és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszerár tart szolgálatot.

A Nemzeti Egység Pártja gyomai szervezete Gyomán 1937. január hó 9-én este 9 órai kezdettel az „Uri-Kaszinóban” ifjúsági csoportja könyvtára és felszerelése javára bált rendez. Az előkészítő munkálatok már serényen folynak s az előjelekből ítélve a bál nagy sikerűnek ígérkezik. Meghívó igénylések: „Nemzeti Bál” Szervező Bizottságánál Horthy Miklós ut 40. Felvilágosítással szolgál dr. Kovács János ifjúsági elnök.

VIII. Edward angol király lemondott a trónról, utóda öccse, a yorki herceg lesz a király.

„Nemzeti Bál” az Uri-Kaszinóban 1937. január 9-én.

Endrőd és Gyoma községi tisztújítása. Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró Endrődön az új képviselőtestület megalakulását és a községi előjáróság megválasztását mára, december 12-ére, míg Gyomán december 17-ére, csütörtökre tűzte ki.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tésztarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld agyár: DR. OETKER A. Budapest. VIII. Conti utca 25.

Elavult rádióját cserélje be egy modern PHILIPS RÁDIÓ-ÓRA!! Díjtalanul bemutatja és árajánlással szolgál az egyed-árusítója. Benjámín István Gyomán a Baptista imaházal szemben, Endrődön a Homoki féle új emeletes házban.

Táncoló Asztalok... Pompás képekben és remek cikkekben mutatja be a Delibáb a táncoló asztalokat. A 100 oldalas színházi képeslapban pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, színházi pletykákat, premierbeszámolókat, novellákat, gazdag filmrovatot, riportokat és több mint száz képet talál az olvasó. A Delibáb egy száma 20 fillér.

Igazgató Uri Cégvezető Uri

Intézkedjék, hogy mindennapi postájának aláírásánál kéznél legyen a magyar

„THE BRIS”

másoló (tinta) írón.

GYÁRTJA: SCHULER JÓZSEF R.-T.

Három óra a kígyók kertjében. Ez a címe annak a rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikknek, amely Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül pompás cikkeket, érdekesítő regényt és közel száz képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja nagyterjedelmű, gazdag tartalmu száma 20 fillér.

„Nemzeti Bál” az Uri-Kaszinóban 1937. január 9-én.

Sporthír. Lapzártakor értesültünk, hogy a Mezőberényi Textil S.E. f. hó 13-ra kisorsolt Gyomai S.C. elleni mérkőzését lemondta. A meccs 2 pontját a GySC kapta.

Legszebb karácsonyi ajándék egy PHILIPS RÁDIÓ

Egyed-árusító:
BENJÁMIN ISTVÁN
GYOMÁN: a Baptista Imaházal szemben
ENDRÖDÖN: a Homoki féle új emeletes házba.

Díjtalan bemutatás!!!

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1936. december 13-án vasárnap 6 és 8 órakor.

A legszebb magyar tárgy hangosfilm!

STRADIVÁRI

Szántó György regényének filmváltozata.

Rendezte: Bolváry Géza.

Gusztáv Fröhlich, Sybille Schmitz és Harald Paulsen.

Magyaros hangulatu németfilm, amelynek a felvételei részben Magyarországon készültek szép magyar műdallal.

Ragyogó kiállítás. Magyar cigányzene.

A műsor kiegészítve
vigjáték és
Hangos Magyar
Világhíradókkal.

Szégyelheti magát
aki hazaszeretetről szónokol de
hazáját nem ismeri.

Dunántuk
felfedezésének
különös élményében részesül
az, aki

Kogutowicz

Dunántul

című két kötetes diszes kötésű munkáját könyvtára részére megszerzi. 650 lapterjedelem, 324 szövegek közötti kép, 561 gyönyörű mélynyomású fénykép, 8 színes melléklet tárja az olvasó elé Dunántul szépségeit, népeisége sajátosságait.

Felnőttnek, serdült ifjúságnak egyaránt

pompás karácsonyi
ajándék

Rendkívüli kedvezménnyel
szerezheti meg azt a kiváló
munkát

ha ingyen képes

kér azonnal a munka
kiadójától:
a Szegedi Egyetem Földrajzi
Intézetétől
(Szeged, Zerge u. 19. sz.)

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe folyó év december 2-től december 9-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Hajdu Sándorné Köhler Zsuzsanna fia István rk., Krausz Mártonné F. Kiss Erzsébet leánya Erzsébet rk.

Házasságot kötöttek:

Szalóki László és Gellei Eszter, Kiss Menyhért és Kéri Róza, Csapó Mihály és Schwalm Róza.

Meghaltak:

Biró János 75 éves ref., Cs. Szabó Bálint 57 éves ref., Gecsei Eszter 16 éves ref., Harmati Dánielné Eekete Lidia 70 éves ref.

OLCSÓBB A BOR!
mint a szódavíz!

22 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök miniat a borból mintástobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.
fajbörpincészete
Soltvadkert, Pestmegye.

ORION univerzális készülékeket díjmentesen bemutatja a képviselő: IFJ. VARGA PÁL

SPORT

Északi II. oszt. bajnokság
XII. hó 12-én.

1. BTE	12 11	—	1	50	12	22
2. CASS	12 9	3	—	27	8	21
3. KTE	12 7	3	2	21	15	17
4. ETK	11 7	2	2	38	21	16
5. M. MÁV.	12 7	1	4	29	28	15
6. VSE	12 4	5	3	16	17	13
7. TAC	11 6	—	5	25	19	12
8. M.Török.	12 3	3	6	11	26	9
9. GyTK	9 2	2	5	21	24	6
10. Hunyadi	12 3	2	8	9	23	6
11. GySC	11 3	—	8	9	36	6
12. BISE	12 2	—	10	12	4	4

December 13-i mérkőzések

Turkeven: TAC—GyTK (bajnoki), Gyomán: Mezőberényi Textil II.—GySC II. (szövetségi díj.)

GyTK—Hunyadi 4-0 (0-0)
bíró, Göndös.

GyTK: Krutek—Rozsnyai, Vatai—Nádudvari, Barta, Lakatos—Olajos, Csala, Rau, Bolehovszki, Bartik.

Hunyadi: Dékány—Virág I., Farkas I.,—Dombóvári, Hegedűs, Bontovics—Sinka, Fazekas I., Bencsik, Fazekas II., Melleg.

A lelkes közönség pontosan kivonult a GyTK—Hunyadi mérkőzés színhelyére, ahol szemtanúja akart lenni, meggyőződést akart szerezni arról, hogy tényleg a GyTK van-e olyan jó formában, vagy csak a szerencse kedvezett a BISE mérkőzésen. A Hunyadi késett. A közönség már türelmetlen volt, míg végre megjelenik egy Hunyadi játékos és jelzi, hogy a többi is nton van. Ugyanis Endrődön az autó tengelytörést szenvedett és így a játékosok gyalog jönnek. Ez a várakozási idő elég volt arra, hogy a GyTK vezetőség és játékosok megtárgyalják, hogy lejátszák-e bajnokinak vagy sem? A csapat 40 perces késéssel megérkezett, ekkorra a határozat is megtörtént, hogy a mérkőzés jellege bajnoki.

A Hunyadi azzal az összeállítással állt fel, amellyel megverte az otthonában játszó „Turult.” A közönség lelkes biztatásával GyTK indítja utnak a labdát, de a vendégek is alaposan munkába állnak és támadás-támadást követ mindkét oldalon. A GyTK lövéseit a nagyszerűen védő Dékány teszi ártalmatlanná, míg a Hunyadi rohamokat Rozsnyó és Vatai bekkpár veri vissza. A játék élénk és élvezetes. 10-ik percben Csala majd a 18-ik percben Bartik hagy ki nagy helyzetet. Inkább mezőnyjáték

van s így egyik csapatnak sem sikerül az első félidőben a gólszerzés.

Szünet után megváltozik a játék képe. A GyTK nagyon szorongat. A Hunyadi kezd fáradtabban mozognak, ami az 5 km-es gyaloglásnak is részbeni eredménye. A Hunyadi visszasesését a GyTK még nagyobb lendülettel használja ki és olyan játékot mutat, amellyel nem csak a Hunyadi, hanem még első osztálybeli együttést is kétvállra tudott volna fektetni. Végre a 18-ik percben Barta Csának ad, aki szépen kiugraszsa Olajost, aki megszerzi a vezetést 1-0. Tovább támad a GyTK és ennek eredménye a 25-ik percben Olajos második bombagólja 2-0. Most Bencsik ad jó labdát Fazekasnak, de az csak szöglet rugást eredményez, amit Krutek tisztáz. A kirugás Bartikhoz kerül. A szélső előre adott labdájával Bolehovszki szökik meg és bevágja a 3-ik gólt 3-0. A Hunyadi is igyekszik, de a jó gyomai védelem minden támadást megtör. 40-ik percben Barta Nádudvari, majd Csala a labda utja, Csala lyukra dobja Raut, aki otthagyja a védelmet és bevágja a 4-ik gólt 4-0.

A Hunyadi ellen elért eredmény igazolta, hogy nem csak szerencse volt a BISE elleni eredmény, hanem az akarat a szívvel egyesült és ez egyesülve tudást is jelentett. Krutek labdákat fogott. Rozsnyai és Vatai minden támadást hasznosan vert vissza. A halvesorban Barta, Nádudvari a sorrend, de Lakatos is igyekezett. A csatársor kivétel nélkül nagy játékot mutatott a sorrend Csala, Olajos, Bartik, Rau és Bolehovszki.

A Hunyadi is jó csapat, honi pályán nagyon komolyan kell venni. Különösen Dékány, ki nek érdeme az első félidő eredménytelensége is. Kivüle Farkas I. Fazekas II. és a szimpatikus Bencsik érdemel dicséretet.

Göndös kifogástalanul vezetett.

Sporthírek.

GyTK a múlt héten szerepelt csapatával megy Turkevébe. A szezonvégére kitűnő formára felfutott GyTK minimális gólarányú győzelmét várjuk. A meccset dr. Magyar szöv. bíró vezeti.

Gyomai Sport Club f. hó 13-án, vasárnap este 8 órai kez-

dettel a Urikaszinó nagytermében tagjai és azok hozzátartozói részére filléres klub-estélyt rendez. Részvételi díj személyenként 50 fillér, mely részben a „Zöld kereszt” akció javára lesz fordítva. Zenét Farkasinszky Imre és zenekara szolgáltatja.

A Sport legutóbbi száma közölte, hogy Gyulán, a múlt vasárnapra kitűzött GyTE—B. MÁV I. oszt. bajnoki mérkőzés botrányos körülmények között félbeszakadt, sőt Leipnicker játékvezetőt tettleg is inzultálták. A Sport cikkét lapunk egyik egyik gyulai olvasója, — ki a meccsen jelen volt. — helyeshitni kívánja és a Gyomai Ujsághoz intézett soraihan többek között megjegyzi, hogy Csizsár, GyTE játékos által lőtt labda a kapufa hátsó részéről, Mestert megkerülve jutott vissza újból játékba és az szabályos gól volt! A bíró azonban 30—40 méternyire állt a kaputól, így azt nem láthatta s a szabályos gólt nem is adta meg. Egyébként a bírót a vasutnál is hatalmas tömeg várta és kórusban szidták a vonatindulásig...

A gyomai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság
3520/1936. sz.

Árverési hirdetmény-kivonat

Országos Földhiteletintézet végrehajtónak Fekécs István (nős Julis Katalinnal) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 3180 P. 20 f. tőkekövetelés és jár. behajtása végett a gyomai kir. járásbíró területen levő. Endrőd községben fekvő s az endrődi 3043. sz. betétben. A 1—2 sorsz. 3863. hrsz. 14 hold 538 öf, 8864 hrsz. 891 öf területű, végrehajtást szenvedett nevén álló Varjas földben lévő szántó és házra 4089 P. kiküldési árban elrendelte.

Az árverést 1936. december hó 29. napján d. e. 9 órakor Endrőd községében fogják megtartani.

1.) Az árverés alá eső ingatlan és pedig az Országos Földhiteletintézet végrehajtó érdekében a kiküldési ár kétharmadánál, a csatlakozóknak kimondott Mezőturi Takarékpénztár érdekében 4520 P-nél, — Venczák Ede érdekében 4920 P-nél, — Iványi Aladár és István érdekében 5060 P-nél alacsonyabb áron eladni nem lehet. (5610—1931. M. E. sz. r.)

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kiküldési ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t. c. 147., 150., 170. §§. 1908. XL. t. c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kiküldési árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kiküldési ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908. XL. 25. §.).

Záhonyi s. k. kir. íb. elnök.

Gyoma, 1936 évi szept. hó 4. napján.

A kiadmány hitelűl:
Láng íb. díjnok.

A gyomai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság
3840/1936. tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat

Mezőturi Takarékpénztár és Népbank végrehajtónak Kurilla Pál (nős Dávid Emerenciával) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 1350 P. tőkekövetelés és járuléai behajtása végett az Endrőd községben fekvő, s az endrődi 6708. sz. telekkönyvi betétben A 1. 1-3 sorsz. 4660 hrsz. 1352 öf, 4661 hrsz. 728 öf, 4662 hrsz. 3 hold 1159 öf területű jelenleg Timár I. P. Lajosné sz. Kurilla Franciska nevén álló, Vaszkóhalmon lévő ház, szőlő és szántóra 4810 P. 50 f., az endrődi 726 sz. betétben A 1. 6 sorsz. 4664/1. hrsz. 1. hold 449 öf területű, jelenleg Timár G. Jánosné sz. Kurilla Mária nevén álló Vaszkóhalmon lévő szántóra 1443 P. kiküldési árban elrendelte.

Az árverést 1937. évi január hó 20 napján délelőtt 9 órakor Endrőd községében fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlan a kiküldési ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Bánatpénz a kiküldési ár 10 százaléka, amelyre a magasabb ígért ugyanannyi százalékára kell kiegészíteni.

Gyoma, 1936. évi szeptember hó 23 napján.

Dr. Molnár s. k. kir. íbírő.

A kiadmány hitelűl:
Láng díjnok.

Publikáció

SPITZER DEZSŐ toll. bőr- és gyapjúkereskedő tudatja a lakossággal, hogy üzletében, Kossúth-u. 3. sz. alatt tollat, bőrt és gyapjút a legmagasabb napi áron vásárol. — A téli nyulbőrök mai ára 1 P.

Karácsonyi fenyők minden nagyságban kaphatók, íj. Zöld Benjámin szerszámfa kereskedőnél grf. Tisza István ut 79. szám alatt. 3—1

Szalóki Istvánnak a gyomai vásárba egy szőke koca másfél éves hasas disznója elveszett. — Aki tud róla jelentse a rendőrségen álló jutalomba részesül. 3—2

Domokos Albert villanyszerelő és műszerész azonnali belépésre felvesz egy kiszolgálóleányt és tanuló fiukat 3

Kitűnő zamatú rizling bor literenként 56 fillért kapható Kerekes Károlynál. —26

Cséplőgéppel vagyoni kereshet, ezért vegyen Első Magyar gazdasági cséplőgarnitúrát, cséplőszekrényt. Csaiadi okokból sürgősen olcsón eladó. Vétel esetén utiköltségei fizetnek. Értesítést kérek Baló György Nyérsapátón, Nagykőrös mellett. 1—1

Olajos Lajos bornyagykereskedőnél az elő-mert jó gyöngyös bornyak literje 44 fillér. 1—1

Református egyháznak kilenc darab használatból kivont, de jókarban lévő vaskálybája van eladó. Jelenkezni B. Kis Imre gondnoknál kell. 1—1

Eladó 38 hold görögállási föld igen jutányos áron telerrel, ugyancsak külön eladó 20 és 16 hold szintén görögálláson. Eladó egy nádas ház a Baross utcában. 14 hold varjasi föld és 40 kat. hold az endrődi úgáron teherrel és nagyon szép fanyával.

Érdeklődők forduljanak Izsó Balázs ingatlan forgalmi irodájához.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdavidallalat, Gyoma Felelős igazgató: Tékét Sándor

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Negyedévre 130 P. Félévre: 250 P. Egész évre 520 P.
 Befizetés postaközzel:
 „Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.
 Lapzárta csütörtök este 6 óra.
 Megjelenik minden szombaton reggel.

Főszerkesztő: **WAGNER MÁRTON**
 Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
 „HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
 Gyoma, Koszuth Lajos utca 64.
 Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
 Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés
 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél
 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és
 félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Vékonydongáju

esküdt jelöltékét keresett a szerdai jelölő értekezlet, mert amint azt viccesen mondotta, de bizonyosan komolyan értelmezte a főjegyzőnk, ha kövér esküdtetek lesznek, nem férnek el a kocsin egymás mellett — különösen télen — a külterületi kiszállásoknál. Azóta megtörtént a választás és — hacsak tavaszra meg nem kövérednek esküdt uramék — elférnek a kocsin.

Olyan kevés szó esik a külterületi közigazgatásról, az emberek nagy része nem is tudja, hogy a tanyákat közigazgató hivatalos emberek milyen óriási egészségi kockázattal és testi gyötrellemmel látják el ezt a nehéz szolgálatot. Ha sár van, leragad a kerék. Ha fagy van, kirázza a kocsi a vesét, a gyomrot, az agyat és könnyen elfagy az ember füle, orra, keze, lába. Nem is említve a lovaknak és a kocsisnak a teljesítményét. És mindez a községtől csekély 18--20 kilométeres távolságig történik. Ezt a távolságot kocsizza be az adóügyi jegyző, a községi orvos és az esküdt hetenhént Csudaballára, hogy elláthassák az ottlakók közigazgatási szükségletét.

Ennek a közigazgatási hivatalos gépezetnek a közigazgatót egyedei is derekasan megoldoznak az őket illető igénybevétellel: ők is meggyalogolják a maguk tekintélyes kilométer mennyiségét és igencsak rászánják az egész napot olyan ügyük elintézésére, amit a községben lakók egy óra alatt elintézhetnek.

Sok strapával jár ez a külterületi közigazgatás, de elfogulatlanul is magasabb szociális teljesítménynek kell azt tartanunk és ezért megkülönböztetett elismerést érdemelnek az ezt teljesítő közigazgatási szereplők. W.

Főispánunk Endrődön

December 17-én délután Endrődre érkezett vitéz dr. R. Csóy-Uhlarik Béla főispán és résztvett a szegények karacsónya ünnepén, hogy együtt örvendezzen a szegényekkel.

A főispán a délutáni gyorsal Budapesre utazott, amikor a gyomai állomáson beszámolt neki dr. Sorbán Jenő főszolgabíró a gyomai községi választásokról.

Tisztujítás Gyomán és Endrődön

Gyomán Kovács Gábor, Endrődön Kalmár Imre lett a községi bíró

A gyomai járásban Endrődön december 12-en, Gyomán december 17-én tartották meg a községi tisztujításokat. Mindkét községben élénk érdeklődéssel vettek részt a választásokon. Endrődön minden tiszt-

seget közfelkiáltással töltötte be. Gyomán a 48-as és Kisréti Olvasókör külön adott be névszerűen szavazást kérő kívánságot és így Gyomán hosszú és kinos szavazással d. e. fél 10-től kezdődően d. u. 5-ig tartott a szavazás.

A gyomai választás eredménye

A gyomai bírói tisztségre dr. Sorbán Jenő főszolgabíró Kovács Gábor régi bírót, Szabó A. Lajost és Cs. Nagy Dánielt jelölte.

A szavazás eredménye: *Kovács Gábor 233 szavazat, Szabó A. Lajos 129 szavazat, Cs. Nagy Dániel szavazat nélkül.*

Az albiró tisztségre Gyoma község újonnan megalakult képviselő testülete Bácsy János régi albirót, Kocsis Lajost és Vincze Endrét jelölte.

A szavazás eredménye: *Bácsy János 232 szavazat, Kocsis Lajos 67 szavazat, Vincze Endre 61 szavazat.*

A közpénztári állásra jelölték: Arany Lajost, Nagy Józsefet és ifj. Wagner Ádámot.

A szavazás eredménye: *Arany Lajos 213 szavazat, Nagy József 47 szavazat, ifj. Wagner Ádám 6 szavazat.*

Adópénztárnoknak Nagy Józsefet, ifj. Wagner Ádámot és Gecsei Sándort jelölték.

A szavazás eredménye: *Nagy József 192 szavazat, ifj. Wag-*

Az endrődi választás eredménye

A községi bírói tisztségre a főszolgabíró Timár Imre jelenlegi bírót, Varju József és Kalmár Imre gazdálkodókat jelölte. A választók nagy lelkesedéssel Kal-

már Imrét, a Nemzeti Egység I. kerületi elnökét választották meg. Szótöbbséggel megválasztott előljárásági tagok lettek: Albiró: Hunya A. István, gaz-

ga: Kovács Sándor, pénztáros; Farkas Mihály, közgyám; Uhrin Lajos, I. esküdt; Farkasinszki Lajos, II. esküdt; Szurovecz György, III. esküdt; Gellai Imre, IV. esküdt; Faggyas Imre, V. esküdt; Fülöp János, VI. esküdt; Dinya István.

A választás megejtése után elnöklő főszolgabíró üdvözölte az új előljáráságot Isten áldását kérte működésükre és komoly intelemben hívta fel őket fontos megbízatásuk lelkiismeretes betöltésére. Majd Harsányi László főjegyző és Csernus Mihály apátplebános lelkesítette harmonikus, összefogó munkára az előljáráságot, akiknek nevében Kalmár Imre községi bíró köszönte meg a főszolgabíró kitüntető figyelmét, s a választók bizalmát, amit lelkiismeretes működésükkel fognak meghálálni.

Megalakult az Orsz. Frontharcos Szövetség helyi csoportja

Szerte az országban terebélyes fává nőtt már a frontharcos eszme és az ezt ápoló alakulat nemes bajtársiasságu egysüleli munkában tömöríti a volt frontharcosokat. Gyomán nem tudott az elvetett front-harcos mag kicsirázni. Pedig a sokszáz gyomai frontharcos éppen olyan alkalmas volna a bajtársi összefogásra, mint más helyeken, csak megfelelő ügyszeretettel és kitartással vegyék kézbe a megalakítást és állandó ébrentartással ápolják a vezetők a bajtársi összetartást. Szabadjon remélnünk, hogy az új vezetőség megtalálja a módját, hogy a gyomai csoport eleven szervvé váljék.

Az alakuló közgyűlés a következő tisztikart választotta meg:

Tiszteletbeli elnök dr. Sorbán Jenő, elnök Nónay Ferenc, társelnök vitéz Madaras Gyula, alelnökök Nemerey Péter és Kovács Gábor, titkárok Kner Endre és Izsó Balázs, pénztáros Kató Lajos ny. BESzKRI főellenőr, ellenőrök Wagner Márton és Iványi Aladár, akik azonnal letették a fogadalmat is. A közgyűlésen Ribény Kamiló őrnagy, az országos elnökség képviselőjében volt je-

len és mondott határos beszé-
det.

Lelkes beszédet mondott még
dr. Sorbán Jenő főszolgabíró,
hangsúlyozva, hogy a Front-
harcos gondolatot teljes egé-
szében magáévá tette és arra
törekszik, hogy az mindenütt
megértésre találjon s megerő-
södve hivatását teljesíteni tudja.

**Karácsonyi vásár
a polgári iskolában**

Csak nemrég láttuk a Miklós
napi ünnepélyen a polg. isk.
fáradhatatlan munkáját, máris
ujabb meghívást kapott a kö-
zönségtőlük. Szerdán, dec. 16-án
nyitották meg ünnepélyesen az
ifj. Vöröskereszt karácsonyi vá-
sárát. A megnyitást kedves kis
ünnep előzte meg. A részvét,
szeretet és segítség angyalai szól-
tak a gyöngéd, fiatal ajkáról,
közönys felnőtteket is meg-
győzően. Segíteni a rászoru-
lókon.

A műsor után a jelenlévők
megtekintették a polg. isk. nő-
vendékek által készített és ki-
állított tárgyakat. Pompás bá-
buk, izléses kézimunkák, ügyes
használati tárgyak potom áron
kaphatók — talán még most is
— ezen a kis vásáron. És min-
den fillér a szegényeknek megy.
Hálások legyenek a növény-
kek Pétermann Józsefné vezető
tanárnőnek, hogy mindezekre
megtanította őket.

„Gésák“

Megszoktuk, hogy az Iparos és
Kereskedőifjak Önképzőköre év-
ről-évre, a karácsonyi ünnepek
alkalmával egy-egy nagyszerű
operettet ad elő. Az egyesülés
ezirányu igyekezete már csak
azért is említésre és érdemre
méltó, mert egyrészt hézagpótló,
s szint és hangulatot varázsol
az egyhangu, lassantelő
téli estékbe, másrészt, mert va-
lóságban nyújtani akar és ké-
pes is elfogadható színházi él-
ményt, melynek az itteni kö-
zönség méltatlanul bár, de hij-
jával van. El-elvetődik ugyan
községünkbe is egy-egy szin-
társulat, de ezek, ha reményeik-
ben csalódnak, a színészi ruti-
non kívül nem igen nyújtanak
más elfogadható.

Most a „Gésák“-ot, egy japáni
teaház történetét adják elő.

A délcég hajósbadnagyot
Mester Ferenc, a kadettet Ada-
mik Böske, az agyafurt teaház-
tulajdonost: Wun-Hit Gyebnár
Ferenc, Imári márkít Imre
Zsiga, Mollyt a szeleburdi an-
gol leányt: Bartha R ó z s i k a,
Mimóza-Sant Ladnay Klári, Ju-
liettet a raffinált francia lányt
Csapó Juliska játssza, Katánát
Szilágyi Gábor. A többi szere-
peket is jó kezekbe adták.

B. I.

**A „HOMBÁR“ szövetkezet 9900
csibét rendelt a ketreces
csirketenyésztőknek**

Eddig 10.500 csibét jegyezték elő

December 12-én 17 órakor
összejövetelt tartottak a HOM-
BÁR szövetkezet irodájában a
ketreces csirketenyésztéssel fog-
lalkozók. A kicsiny, de lelkes
uttörőknek Wagner Márton be-
számolt az eddigi munkájáról,
mire a jelen voltak egyhanguan
kimondták, hogy a HOMBÁR
szövetkezei kebelében kívánják
a csibéket megrendelni, azokat
felnevelni és az értékesítést is
együttesen kívánják végezni,
hogy így minden tekintetben
kihászálhassák a szövetkezés
előnyeit. Örömmel vették tudomá-
sul, hogy az igényelt csibé-
ket idejében kapják meg és
azonnal meg is kezdték a há-
rom turnusban érkező csibék
lejegyzését, aminek alapján a
HOMBÁR meg is rendelte a
csibéket, és pedig:

dec. 29-én Békéscsabáról	1400 drb.
jan. 6-án	2000 „
„ 8-án Kecskemét.	4500 „
„ 13-án Besabáról	2000 „

Az itt feltüntetett 9900 darab-
ban felüli mennyiséget még
nem tudjuk, hogy melyik kel-
tető központ szállítja le.

**Kik rendelték
csibéket?**

Szükségesnek tartjuk leközöl-
ni azt is, hogy lakostársaink
közül kik vesznek részt ebben
az akcióban.

Bogár Antal 350, Harmati
Albert 150, Icsa Lajosné 150,
Izsó Lajos 300, Megyeri Endre
150, Cs. Nagy Gábor 60, özv.
Szabó Sándorné 150, ezek de-
cember 29-én kapják már a
csibéket.

Január 6—8 után kapnak: T.
Kocsis Mihály 250, Diószegi
Elekne 200, Beinschróth József
400, Balogh Lajos 200, Bene
József 300, Szilágyi István 150,
Szalóki László 200, G. Nagy
László 250, Podani Mihály 400,
Vincze Lajos 80, Batári Lajos
125, Kocsis Gábor 200, Pfeiffer
Márton 400, Brücher József 400,
Wagner Márton és József 800,
HOMBÁR szövetkezet 2000.

Január 13—17 után kapnak:
Herdy Ferenc 200, Beinschróth
Mihály 150, Csapó Gábor 250,
Szilágyi Sándor 150, Malatinsz-
ky Lajos 200, Szabó Lajosné
160, Szabó Lajos 200, Kakati
Sándor 100, Cs. Nagy Mihály
50, Valuska István 150, ifj. Er-
dei István 60, H. Kovács Zsig-
mondné 150, Cs. Nagy Gábor
300, D. Kovács János 500, id.

Erdei István 100, Bene József
100.

**A szövetkezésnek
már is van előnye**

Nagy örömmel vették tudomá-
sul a tenyésztők, hogy a
helybeli tejszövetkezet, literen-
ként 4 filléres árért, garantálta
a HOMBÁR szövetkezet kebe-
lében működő tenyésztők lefö-
lözött tejszükségletét.

A szükséges baromfitakar-
mányt is együttesen rendelik
meg a HOMBÁR utján.

Felkérték még Wagner Már-
ton, hogy a miniszterium ré-
széről kilátásba helyezett szak-
munkás ideküldését kérje már
az első tenyészidőre, aki szak-
tanácsokkal látja el a tenyész-
töket.

Ugyancsak megtörtént már
az értékesítésre való elhelyezés
kutatására kínálkozó legalkal-
masabb piac megszerzése.

Az értekezlet befejezése előtt
dr. Sényi Pál, a statisztikai tu-
dósító főmunkatársa, aki Wag-
ner Mártonnál volt vendégség-
ben és szintén meghallgatta az
értekezlet lefolyását, a hallot-
tak hatása alatt zamatos ma-
gyarsággal és a hosszú ideig
tartott orosz fogsága alatt szer-
zett sok értékes tapasztalatának
közlésével lebilincselte a jelen-
voltakat, akik nagy élvezettel
hallgatták a nagyon tanulságos
beszédet.

A több mint két óra hosszat
tartott értekezlet után derős
hangulatban váltak el egymástól
a ketreces csirketenyésztők pio-
nirjai, akiktől-talán nem lesz
tulzás — reménységgel várjuk
a belterjes baromfitenyésztés
mielőbbi bevezetését Gyomán.

Sokra értékeljük ebben a
megindulásban azt, hogy nem
külön-külön utakon indulnak
meg ebben a szép jövedelem-
mel kecsegtető üzletágban, ha-
nem összefogják az erőket és
vállalva végzik a munkát.

Főnök úr!

Az Ön irónja a „TURÁN“

a legfinomabb grafitból gyártott, legjobb
magyar írón

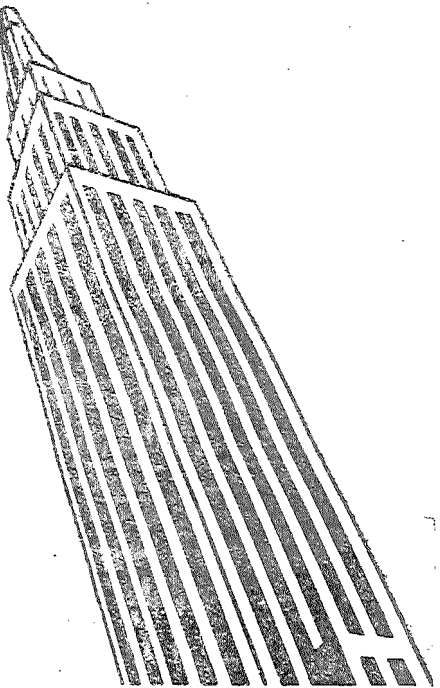
A cégvezető úr a „THEBRIS“

a legfinomabb magyar másoló u. n.
línafírón

A kisasszony a „TITÁN“

magyar írót használja a gyorsíráshoz

Gyártja: SCHULER JÓZSEF R.-T.

**A VILÁG
CSODÁI**

A LEGÉRDEKESEBB
KÖNYVUJDONSÁG

NÉHÁNY FEJEZETCÍM: A régiek hét
világcsodája. Ferde tornyok. Vasut a
tengeren át. Feihókarcolók. Az egész
föld kell egy esernyőhöz. Drótnélküli
távbeszélő. Távolbálató telefon. A tá-
voiból irányítható repülőgép. A Queen
Mary. A legdrágább anyag. A kátrány
mint kincs. Mumia-pince. A legnagyobb-
fokú érzékenység. Nehéz víz. A vita-
minok. Mire képes a fotocella. Mennyit
ér egy vízesés. Hajlítható kő. Mi futi a
napot. Vadászat bolygókra. Van-e élet
más égitesteken. Hányszor lehet válni
egy pénzdarábot. A szív dobbanása.
Az emberiség becsomagolva. Időtrábió
asztalrend. Egy fillér kamatos kamat-
tal. Egy nép, amely háromig sem
tud számolni, stb. stb.

Felnőtteknek és az érett ifjuságnak
egyaránt élvezetes olvasmány.

Megtekinthető minden könyvesboltban.

ÁRA KÖTVE 6 PENGŐ.

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA.

FIGYELEM!

Őrizze meg az alábbi szelvényt. Tekintse meg karácsony hetében a

BERKOVICS műterem kirakatában

látható, névvel ellátott gyermekfányképeket.

Szavazatok alapján döntünk a gyermekszépségverseny
díjainak odaítélésében.

Pályázati szelvény.

NÉV

1. ....
2. ....
3. ....

IRJA FEL ezen szel-
vényre az Önnek leg-
jobbans tetsző három
gyermek nevét és a
szelvényt juttassa el a
szerkesztőségbe.

RIMES PANOPTIKUM

Dr. Kató József emlékének ajánlva, ácsolja:
H. E.

(10)

Adventi merengés

Hogy e napon öltött a szent Ige testet,
Avattuk ünneppé a karácsony-estet,
Melynek éjszakáján, egykor, — Bethlehemben,
Földreszállt a Fiu egy szelíd kisdedben.
Jászolban születve a mi éltünk élni,
De minden tettében az Atyát dicsérni,
Kísértést legyőzve a hitet hirdetni,
S — mi az igaznak jár, —: keresztre vitetni.
Itt élt, járt, közöttünk szép lelkét kitárva,
Szavában lelt vigaszt szivére az árva.
Gyógyírt nyújtott annak, ki sebekből vérzett,
Pedig csak ember volt. De emberként érzett...
A tízparancsot ő?... a lelkében hordta,
Ki ez ellen vétett?... kérelőn korholta,
S bevégezni művét, melyért földreszállott,
Kinhalálal váltá meg e rút világot...

Kétezer éve már idestova ennek.

Messiások ma már sűrűbben teremnek.

Jönnek, ámde nem a szeretet nevében,
És hát mártírhalt sem halnak ők épen...

Tanuk mellett hitet? — ők olyankor vallnak,

Midőn kockázatot ezzel nem vállalnak,

De sorsunk miattuk oly feketén gyászol:

Ajkaikon jelszavak, kezeikben zászló.

Egyiken a sarló kalapáccsal feszül,

A másikra — Uram! — az a kereszt kerül,

Mit a Golgotára gyenge vállad hordott.

S melyre pingálnak itt nyilakat, meg horgot...

Az egyik megtagad, tébolyában tombol,

Papokat mézáról, templomokat rombol.

A másik, mely véli, hogy Tégedet követ,

Felebarátjára hány sarat, meg követ...

Az egyik Ellened, a másik Nevedben

Tészen pusztítást az emberi lelkekben.

Vetik, hintik, szórják gyűlölségük magját,

Megtagadtatják a fiuval az atyját,

Egyenletlenséget, düht, haragot szitnak,

Testvért testvér ellen egymásra uszítanak,

S politika mérget plántálván az érbe,

Iber félszigetjét fürdetik már vérbe...

De bármerre nézzünk, — mindenütt a vész ül:

Tébolyult világunk háborúra készül.

Hogy miért? Ki tudja? Tán' mert ölni óhajt?

Jajkiállást hallni, halálhörgést, sóhajt?

Vagy osztozni azon, amin áldás nincs,

Ellenétől rabolt, vértől csorgó kincsen?

Vagy azért lenne csak szüksége a harcra,

Hogy vevőt találjon minden gáz-álarcra?

Ágyura, meg tankra, mit ezrével gyártunk,

— feledve a Krisztust, akit egykor vártunk...?

Vevőt a gyáraknak?, hogy fogyjon a bomba?

Mitől a templomok omlanak majd romba?...!

Hová eljárunk még, hallgatni Igédet,

Ám az áhitatnak hamar vetünk véget,

Hisz' a falakon túl, hol az élet zajlik,

Papjaidnak szava — Uram — ki nem hallik...!

Papod a világnak, már hiába versel,

Gyújtóbomba készül, mely falvakat perzsel,

Hogy irthassuk egymást lúzzal, vassal, gázzal,

S röpiük a légbe a lakót a házzal,

Nem kimélve aggot, nem kimélve nőket,

Nem a karonülő, síró csecsemőket,

Mig nem fetreng vérbe' mindnyájunk a hátán,

S triumphál felettünk vigyorgva — a Sátán...!

Jövel Jézus, jövel: Jövel, mert elveszünk!

Hollók raja károg véstjósión felettünk,

S hogy sötétebb legyen a kép még egy árnyal,

Dögkeselyűk jönnek, kiterjesztett szárnyal

Már prédára lesnek, már szállnak a készre...

Jövel Uram jövel!, s téríts minket észre!

Add, hogy — mi elveszett, — megtaláljuk: agyunk,

S belássuk végre már, hogy — EMBEREK vagyunk...

HIREK

FELHIVÁS!

Felkérjük azokat az előfizetőinket, akik még hátralékban vannak előfizetési díjaikkal, szíveskedjenek a hátralékukat még ebben a hónapban kifizetni és az új előfizetésüket megújítani, nehogy az újévben be kelljen szüntetnünk az újság küldését a hátralékosoknak.

Tisztelettel:

a „Gyomai Újság”
kiadóhivatala.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró december 20-tól január 4-ig szabadságra megy. A főszolgabírónk szabadságának egy idejét Gyomán tölti, de ezalatt sem végez hivatalos ügyeket.

Hymen. jászói Goóts Marianna és bobreki Legeza Tibor dr. december 17-én tartották meg esküvőjüket a szolnoki vártemplomban.

Főispánunk gondoskodása a vármegyénk szegénysorsu gyermekeiről. Agilis főispánunk lelkes akcióját, hogy a vármegye szegénysorsu gyermekeit cipőkkel lássák el, nagy siker koronázta. A főispán ur személyes megkeresésére az ország börgyárai 2000 pár cipőre való nyers bőrt adtak ezen akcióra, teljesen díjtalanul, amely bőrből a vármegye kisiparosai még karácsony előtt elkészítik a 2000 pár cipőt, amelyet a szegény gyermekek között osztanak szét. Gyomán és Endrődön 130 pár cipőt kapnak a szegények.

Halálozás. Az egész vármegyében mély részvétet keltett az a szomorú hír, hogy dr. Haviár Gyuláné, született Zlinszky Ilona urasszony, dr. Haviár Gyula szarvasi kir. közjegyző felesége és vitéz dr. Haviár Gyula közjegyzőnk édesanyja hirtelen meghalt. Férjén kívül nyolc élő gyermeke, számos unokája és kiterjedt rokonság gyászolja.

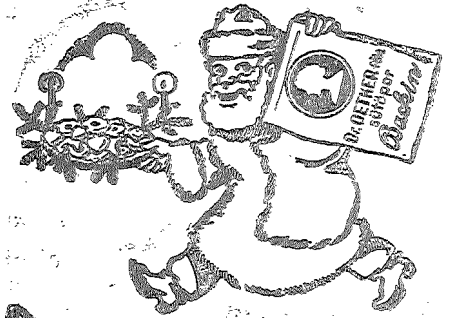
Lesniezky István csejti tanító égési sebei annyira súlyosak, hogy őt a gyulai kórházba kellett szállítani. Reméljük, hogy a népszerű tanító hamarosan meggyógyul.

Elavult rádióját cserélje be egy modern PHILIPS RÁDIÓÓRA!! Díjtalanul bemutatja és árajánlással szolgál az egyed-árusítója. Benjámín István Gyomán a Baptista imaházzal szemben, Endrődön a Homoki féle új emeletes házban.

A békési mezőgazdasági szeszgyárat fizetésképtelenség miatt eladják. E hírrel kapcsolatban említjük meg, hogy ifj. Purgly János Zsófia-majorban egy szeszgyár felépítését tervezi.

Kinában is fellángolt a kommunista virradás.

Ne felejtse el
a Karácsonyi
süteménybe

Dr. OETKER-féle
SÜTŐPOR ÉS
VANILLIASCUKOR
KELL!

A Békésvármegyei Gyümölcsstermelők Egyesülete egyhangulag vitéz dr. Márki Barna alispánt választotta meg elnökének.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Beliczey Gézátt ismét megválasztotta alelnökének.

Cosma belényesi polgármester száz belényesi gazdával földvásárló szövetkezetet alapított és ötmillió leierért megvásárolta Nagyszalonta 1025 holdas földbirtokát, amelyen 100 román családot telepítenek le.

Becher Rezső kereskedő a Gyomai Jótékony Nőegyesületnél szétosztásra 17 és fél méter ruhaanyagot és 4 drb. botát adott. A Nőegyesület ezúton is köszönetet mond Becher Rezső urnak.

A gőz- és kádfürdő az ünnepekre való tekintettel nyitva lesz: december 21-én hétfőn férfiak, december 22-én kedden nők részére. Kádfürdő mindkét napon kapható.

Karácsonyfa-sütemény. 25 dkg. liszt, fél csomag Dr. Oetker-féle, sütőpor, 10 dkg. cukor, 1 csomag Dr. Oetker-féle vanillincukor, 1 egész tojás, 3 kanál tej, 5 dkg. vaj. Mindebből sima tésztát gyurunk, gyűrűket, pereceket formálunk belőle, tojássárgájával bekenjük és elég meleg sütőben sütjük.

A GYSC december 26-án táncmulatságot rendez az Uri-Kaszinóban.

A világ legérdekesebb asszonya. Simponnéról, a világ legérdekesebb asszonyáról rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolókat, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Közművelődés

Szerda este helyett kedden tartották a közművelődési estét az Egyelértelési Olvasókönyvtárban. Soha nem tapasztalt érdeklődés nyilvánult meg ez estén. A nagy terem zsúfolásig megtelt hallgatósággal. Göndös József polgári iskolai igazgató nyitotta meg az estét. Megdicsérte az érdeklődő közönség buzgalmát, majd Legeza Tibor dr. ügyvéd tartotta meg előadását „Bűn és büntetés” címmel. Közvetlenül és példákkal szemléltetett tréfás stílusban előadott komoly előadása nagy tetszést aratott. Utána Göndös József beszélt a lelkiismeret nyugalmáról, s a jó cselekedetek nyomán fellépő felemelő érzésről. Végül Molnár Gyula és fia tréfás párjelenete zárta be a tanulságos estét, mely után az előadók a kör vezetőjével még sokáig elbeszélgettek.

Tessedik Sámuelnek a magyar agrárkultúra egyik legértékesebb úttörőjének Szarvas község 1938-ban a szarvasi ótemplom fennállásának 150 éves évfordulóján az árvaház előtt lévő téren szobrot emel.

Békésvármegye Törvényhatósági Bizottsága december 22-én rendes közgyűlést tart.

Dévaványán megszervezik a juhtermékek értékesítését.

A dévaványai pulykatenyésztők nincsenek megelégedve, ők is át akarnak térni a kekreces csirketenyésztésre.

Az Eurogasco amerikai olajkutató vállalat öt évre koncessiót kapott kőolajkutatásra. Görgetegen, Mihályin, Inkén és Budafán 2200 méterig furtak le, de eddig csak olaj nyomokat találtak, pedig már 350.000 dollárt fektettek a furásokba. A koncessiót meghosszabbította az állam és a Eurogasco tovább keresi az olajat. A kormány is kísérletezik két 2000 méter mélyre tervezett furással Parádán.

Mivel permetezzük gyümölcsfáinkat? Erre a kérdésre ad választ a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a gyümölcsfák alanykérdéséről, a melegágy készítéséről, a gyümölcsös talajának kihasználásáról, az ideai ujborkok kezeléséről, a gyümölcsfák nyéséséről, ismerteti a vértetű elleni védekezés kérdését, kemény kúvizeknek permetezésre alkalmassá tételét, a hasznos madarak térszélésének elősegítését stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő lapokból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, VIII., Rákóczi-ut 51., V. em.) egy alkalommal e lapra való hivatkozással díjtalanul küld mutatványszámot.

Legszebb
karácsonyi ajándék
egy
PHILIPS RÁDIÓ
Egyedárusító:
BENJÁMIN ISTVÁN
GYOMÁN: a Baptista Imaház-
zal szemben
ENDRÓDÓN: a Homoki féle
új emeletes házba.

Díjtalan bemutatás!!!

Az újság kiadás csodája. Mint minden esztendőben, az idén is rendkívül nagy érdeklődés előzte meg Tolnai Világlapja karácsonyi számának megjelenését. A népszerű képeslap karácsonyi száma az újságkiadás valóságos csodája, mert a három remekszép melléklettel együtt 590 oldal terjedelemben jelent meg és ára a mellékletekkel csak 90 fillér. Mellékletek: Sax Rohmer „Aranyskorpió” című izgalmasan érdekes világhírű regénye, Swift „Gulliver” című remekszép ifjúsági könyve és egy pompás előjegyzési naptár. A duplateralterjedelmű karácsonyi szám cikkeit és novelláit a magyar iropalom és újságírás legjobbjai írták.

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveibe december 9-től december 15-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek:

Mecsei Józsefné Batuczki Margit leánya Magdolna rk., Farkas Juliánna leánya Róza rk., Cseke Elekné Pető Mária leánya Erzsébet ref.

Házasságot kötöttek:

Nyitrai Gábor és Fülöp Elek, Kovács László és G. Kis Mária, Szokolai György és Kőlcsei Margit.

Meghaltak:

Hegedűs Béla 5 éves k., Tari Lajos 47 éves ref.

Hangos Korona Mozgó Endrőd

1938. december 20-án vasárnap
6 és 8 órakor.

Orosz rendezés zsenialitása!

Lángol a Volga

Puskín világ híru regényének
filmváltozata.

Főszereplők:

Perjan, Darioux, Inkiszinoff, Kovanko.

A Cári Oroszország életét és aszibériai szenvedését tárja eléénk e megrázóan izgalmas történet. Szívbemarkoló orosz tárgyú hangosfilm.

Pontusi csoda

kulturfilm.

**Hangos Magyar
Világhíradó.**

SPORT

Északi II. oszt. bajnokság
XII. hó 12-én.

1. BTE	12 11	—	1	50	12	22
2. CASS	12 9	3	—	27	8	21
3. KTE	12 7	3	2	21	15	17
4. ETK	11 7	2	2	38	21	16
5. M. MÁV.	12 7	1	4	29	28	15
6. TAC	12 7	—	5	27	19	14
7. VSE	12 4	5	3	16	17	13
8. M.Törekv.	12 3	3	6	11	26	9
9. GyTK	10 2	2	5	21	26	6
10. Hunyadi	12 3	2	8	9	23	6
11. GySC	11 3	—	8	9	36	6
12. BISE	12 2	—	10	12	41	4

TAC—GyTK 2-0 (1-0)

Turkeve, vezete: dr. Magyar.

TAC: Müller—Radó, Nagy I.—Faragó, Debreceni I., Szabó, —Tóth, Debreceni, Takács, F. Tóth, Nagy II.

GyTK: Krutek—Rozsnyai, Vatai—Nádudvari, Baria, Weigert —Olajos, Csala, Rau, Bolehoszki, Bartik.

Magáról a mérkőzésről nem sok írni való van, mert a hatalmas sártenger, ami a pályán volt, minden akciót befúllasztott. A győzelmet a hosszabb labdákkal játszó turkevei belsők némi szerencsével párosulva megérdemeitlen szerezték meg. A mérkőzés telióra alatt inkább gyomai főlény volt érezhető, különösen a második félidőben domborodott ez ki, de a gyomai belsők a főlényt nem tudták készpénzzé váltani. A szelsők lövéseit viszont nem egy esetben a kaputa, vagy a jó formában levő Müller bravurosán védte.

32 perces késéssel vette kezdetét a játék. GyTK indítja utnak a labdát. A sáros és jeges pályán nagyon csuszakálnak a játékosok és így erős mezőny játék alakul ki. 6-ik majd a 10-ik percben Olajos lövése foglalkoztatja Müllert. A nagyszerűen játszó Debreceni II. és Takács pár is támadást hoz össze, de a GyTK gát szerencsésen veri vissza azokat.

Most gyomai támadások következnek, de a belsők nem tudják kellően követni a beadásokat és így eredmény sincs. 45-ik percben Debreceni II. hosszulabdával szökteszi Takácsot, aki a tizenhatosról erős lövést küld Krutek kapujára, a kapus a nagysár miatt megcsuszik és a labda ötét érintve kerül a vonalon belül. (A gól többek által stopolt idő szerint a 46 és fél percben esett, tehát másfél perccel tovább tartott a félidő.) A gól elérésével egyidejűleg jelzi a játékvezető a félidő végét 1-0.

Szünet után ismét gyomai támadások vannak, de ezek is csak egymás után szögletugásokat eredményeznek, amik hol kapu mögé, vagy mezőnybe kerülnek. A GyTK főlényt Faragó durvasággal akarja vissza verni és e miatt több büntető rugáshoz jut a vendég csapat, de ezek sem hoznak számára szerencsét. A 20 percben Debreceni II. megszerzi a második gólt csapatának 2-0.

A GyTK a két gól ellenére is főlényben marad, de a TAC hasznosan védekezik. Emellett-re méltó esemény még az, hogy a 35-ik percben a bíró megocakolja Faragó durvaságait és kiállítja. A játékos előbb vitatkozik a játékvezetővel és aztán kiáll. A 40-ik percben bedobást végez a GyTK ball szélője és ekkor a kiállított Faragó végig szalad a pálya szélén és hatalmas rugást intéz a bedobást végző játékosra és szalad tovább az öltözőbe.

Reméljük, hogy az ilyen játékos megkapja a méltó büntetését, amit az egyik derék szolgálót teljesítő rendőr szóban is kinyilvánított.

TAC csapatában sok jó erő van. Müller a mezőny legjobbjává vált, kivéve Debreceni II. és I. valamint Takács vált ki. Utóbbi nagyszerű fejjátékával vonta magára a figyelmet.

GyTK igyekezett, de a belsők nem tudtak befejezni, a gyors akciókkal a lövéseiket viszont nem kísérte szerencse. Egyénileg a védelemben Vatai és Rozsnyó, a csatársorban Bartik és Olajos volt jó. Krutek a góiban kissé benne volt.

Dr. Magyar, eltekintve a téves várakozási idő megjelölésétől és a másfél perces idő elnézéstől, kifogástalanul vezetett.

OLCSÓBB A BOR! mint a szódavíz!

22 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbork Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítást tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélszállítással ellenében küldök mintát a borból min-tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés tiszta, tökéletes zamatauk és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.
fajborpincészete
Soltvadkert, Pestmegye.

Publikáció

Özv. Fekete Jánosnének saját termésű bora van eladó. Attila ut 14.

Karácsonyi fenyők minden nagyságon kaphatók, ifj. Zöld Benjámint szerszámfa kereskedőnél grf. Tisza István ut 79. szám alatt. 3-2

Szalóki Istvánnak a gyomai vásárba egy szőke koca másfél éves hasas disznója elveszett. — Aki tud róla jelentse a rendőrségen illő jutalomban részesül. 3-3

Domokos Albert villanyszereplő és műszerész azonnali belépésre felvesz egy kiszolgálóleányt és tanuló fiukat. 4

Kitűnő zamatu rizling bor literenként 56 fillérért kapható Kerekes Károlynál. —27

Szerkesztési és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős ügyvezető: Teket Sándor

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felkészítő szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Karácsonyi köszöntés

Kedvesebb és drágább, — kívánatosabb és óhajtottabb, — boldogítóbb és lélekemelőbb köszöntés ember, család, egyház és nemzet számára semmi nem lehet, mint a karácsonyi angyali himnus: Dicsőség Istennek, békesség embernek!

Foglalkozhatsz óh ember a világon bármely munkakörben, — lehetsz tudós, ki tengerek mélyét, csillagoknak magasságát méred, — lehetsz ezreknek és millióknak parancsolója, vagy engedelmes szolgája, az emberi méltóság magasságára csak akkor emelkedel, ha életed felsugározza az égre s szétárasztja erre a világra a karácsonyi köszöntést: Dicsőség Istennek, békesség embernek!

És élhetsz családi életet óh ember, kit Isten megáldott a leghűségesebb hitestársal, kit az Ur megkoronázott a legdrágább gyermekekkel és unokákkal, családi otthonod csak akkor lesz a mennyek országának földre szakadott darabja, hajlékod felett csak akkor csókolgatják egymást a szeretetnek és békességnek angyalai, ha a legtisztább családi szeretet oltára mellől sugárzik az égre s árad e világra a karácsonyi köszöntés: Dicsőség Istennek, békesség embernek!

Lehetsz óh ember tagja ezen a világon bármely egyháznak, imádhatsz Istent fényes oltár előtt, vagy a legegyszerűbb templom falai között, karácsonynak boldogan örvendező népe, a szeretet földre szállott Királyának megváltottja és serege nem lehetsz semmiként, másként, mintha hited, imádságod, jószágod felsugározza az égre s szétárasztja erre a világra a karácsonyi köszöntést: Dicsőség Istennek, békesség embernek.

Tartozhatol óh ember nemzetéhez, melynek határain belül a fényes nap le nem alkonyodik soha, vagy tartozhatol parányi néphez, holott csaknem szemeddel mérheted meg szülőtte földednek határait, — nemzeti léted dicsősége, nagysága elkápráztathat téged és

akár százmilliókat, — vagy sor-sod tragikumát, gyásza csak újabb és újabb könnyeket fakaszt, világtörténelmi élethivatást betöltő, jövődöt remélő feltámadó nemzet csupán akkor lehetsz, ha nemzeti géniusod felsugározza az égre s szétárasztja erre a világra a karácsonyi üzenetet: Dicsőség Istennek, békesség embernek.

Átig hatvan év hiján ma két ezredéve van már annak, hogy először zendült az Úr kegyelméből a karácsonyi himnus: Dicsőség Istennek, békesség embernek!

Ez alig megmérhető idő alatt

kevés kor volt, midőn szerencsétlenebb lett volna az ember, próbáltatásosabb a család, vívódóbb az egyház s vergődőbb mindezek földi összetétele: a nemzeti élet.

Világtörténelmi korszakot élve, romlásból megépülést remélve hívok mindeneket, szegényeket és gazdagokat, kicsinyeket és nagyokat, hívom a családokat, a Krisztusban egykeresztyén egyházakat s győzedelmesebb, boldogabb időkre elhívott én magyar népem, sugározzuk az égre, árasztjuk e földre az angyali himnust:

Dicsőség Istennek

Békesség embernek!

Gyula, 1936. karácsony.

HARSÁNYI PÁL
esperes.

A Horthy-segélyakcióra adakozók névjegyzéke az összeg feltüntetésével

Gyulai kir. mozgósínház 319.76 P.

Báró Fould-Springer Uradalma Bucatelep 300 P.

Gróf Bolza Pál Szarvas 150 P.

100 pengőt adományoztak: Schneider Ignác Utóda Békéscsaba, Békésvármegye Tisztikara, Gyula, Gróf Széchényi Antalné uradalma Póstelek.

50 pengőt adományoztak: Stéberl András Gyula, Fóti Imre Szentetornya.

Weisz Mór és Társa R.-t. Gyula 30 P.

Magyar-Olasz Bank R.-t. Orosháza 25 P.

20 pengőt adományoztak: I. Gyulavárosi Takarékpénztár R.-t. Gyula, Nemzeti Hitelintézet Gyula, Gazdasági Takarékpénztár R.-t. Mezőberény, I. Alföldi Szövőgyár R.-t. Mezőberény, I. Budapesti Gőzmalom Rt. Gyoma, I. Endrődi Hengermalom Endrőd, Csizmadia András Orosháza.

15 pengőt adományoztak: Löwy és Laufer Gyula, Szeszkereskedelmi Rt. Gyula.

10 pengőt adományoztak: Békési Népbank Békés. Dobozi Malomipar Rt. Dobozi, dr. Szem-

ző Imre Szarvas, Tótkomlói Takarékpénztár Tótkomlós, Botyánszky Testvérek Gerendás, Pipis Testvérek Gözmalma Orosháza, dr. Jung Géza Gyula, dr. Ikrich Arnold Szeghalom, dr. Tarczay Dezső Orosháza, v. Király Miklós Szeghalom, Csermák Kálmán Gyoma, Wagner Márton Fiai Gyoma.

5 pengőt adományoztak: Gyoma-Endrődi Hitelszövetkezet Gyoma, Kincses Gözmalom Vésztő, Tótkomlói Kisbirtokos Szövetkezet Tótkomlós, Orosházi Takarékpénztár és Hitelszövetkezet Orosháza, Községi Hitelszövetkezet Füzesgyarmat, Berger Sándor Füzesgyarmat, Községi Hitelszövetkezet Körösladány, dr. Mázor Elemér Békéscsaba, dr. Mikosevits Dezső Békés, Berkovics Adolf Gyoma, Kienitz Vilmos Gyula, Nemeskéri Testvérek Orosháza,

4 pengőt adományozott Nagyszénási Hangya Fogyasztási Szövetkezet Nagyszénás,

3 pengőt adományoztak: Strifler György Szentetornya, dr. Thury György Tótkomlós, Lejpnik József Tótkomlós, Ákos Irén Orosháza, özv. dr. Adler Miksáné Orosháza,

2.50 pengőt adományozott: Varju I. Endrőd,

2 pengőt adományoztak: Pusztaföldvári Hitelszövetkezet Pusztaföldvár, Pusztaföldvár Vidéke Keresztény Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet Pusztaföldvár, dr. Oláh Emil Gyula, Anisfeld József Orosháza, Balogh József Vésztő.

Az 1937. évben rendezendő mezőgazdasági kiállítások bejelentése

Mivel a múltban — különösen a vidéken — területileg és időben is egymáshoz közel oly nagy számban rendeztek kiállításokat, illetve árumintavásárokat, hogy nemcsak ezek anyagi és erkölcsi sikerét veszélyeztették, hanem az azokon résztvevő termelők és gazdák anyagi erejét is tulzatosan vették igénybe, a földművelésügyi miniszter ur 65392/1936. szám alatt rendeletet adott ki, melyben felhívta a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarát, hogy 1937. évtől kezdődően a kamara kerületében az egyes években tervbe vett mezőgazdasági kiállítások, illetve árumintavásárok időpontját, terjedelmét és helyét az engedélyezésre az 1933. XXI. t. c. 4. §. (1) bekezdése értelmében jogosult hatósággal (földművelésügyi miniszter, a törvényhatóságok első tisztviselői) minden év február hó folyamán közölje.

Fentiek alapján tehát felhívjuk az 1933. XXI. t. c. 4. §. (2) bekezdése értelmében kiállítás rendezésére jogosult és a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara kerületében működő közcélú intézmények, egyesületek, testületek figyelmét arra, hogyha az 1937. év folyamán bármilyen természetű mezőgazdasági kiállítást, illetve árumintavásárt óhajtanak rendezni, ezen szándékukat 1937. január hó 31-éig a kamaránál saját érdekükben írásban jelentsék be.

Ez a bejelentés ugyan nem kötelező, de a kiállítást rendezni

szándékozók érdekeit szolgálja, mert e bejelentés elmulasztása esetén előfordulhat, hogy valamely kiállítást, vagy árumintavásárt rendező közcélu intézmény, testület, vagy egyesület ezen előzetes bejelentést mellőzve, a törvény előírásainak megfelelő időponthoz benyújtja kérelmét és azt egy előre bejelentett és már engedélyezett kiállítás, illetve árumintavásár sikere érdekében el kellene utasítania az illetékes hatóságnak.

SZOLNOKON MINDEN ÜZLETBEN BEVEZETTÉK A „SZABOTT ÁR“-at

Hosszu, hónapokig tartó agitáció után győzött Szolnokon a „szabott ár“ mozgalom és ma már egyetlen valamire való üzlet nincsen, amelyben a hozszadalmas és kínos alkudozás megnehezítene és akadályozná a nyugodt kiszolgálást és a kényelmes, biztonságos vásárlást.

Nehezen, lépésről-lépésre haladt előre „a szabott ár“ agitációja. Voltak kereskedők, akik akartak és mertek vele kísérletezni. Ezek hamarosan látták, hogy a vevőközönség gyorsan megszokja az új rendet és a vevő maga kijelentette nekik, hogy boldog az alku elmulása miatt. Ezek a kereskedők lettek azután a legjobb harcosai a „szabott ár“-nak. Kartársaik között egymásután győzték meg a régi, alkudozó eladás leg-erősebb híveit is és amikor a szolnoki Kereskedelmi Társulat elérkezettnek látta az időt, hogy beavatkozzék és a mozgalmat irányítsa, hamarosan teljes siker koronázta a kereskedő vezetők munkáját.

A legfontosabb és legnehezebb kérdés az volt: mi legyen a biztosíték arra, hogy a „szabott ár“-on való árusítást vállaló kereskedő be is tartsa kötelezettségét? Mi legyen azokkal, akik nem tartják be ígéretüket?

Dr. Ösztreicher Istvánnak, a Kereskedelmi Társulat elnökének ötletes elgondolása volt a megoldás.

A kereskedő a Kereskedelmi Társulattól táblákat kap ezzel a felirással:

„E cég tulajdonosa bejelentette Társulatunknál, hogy üzletében az árusítás „szabott ár“-on történik.“

A Kereskedelmi Társulat hivatalos aláírásával ellátott táblát a kereskedő üzletében és kirakataiban helyezi el. Amennyiben a Társulat tudomására jut, hogy a kereskedő nem tart-

ja be a „szabott ár“-at, a Társulat fegyelmi bizottsága a táblát tőle visszavonja.

A „szabott ár“ kérdése tehát így Szolnokon teljes és végleges megoldást nyert, őszinte öröme a kereskedőnek és velük a vevőknek is, akik most már nyugodtan, bizalommal léphetnek be minden üzletbe, mert nem függ attól, hogy megfélelő áron vásárolnak és hogy hogyan tudnak alkudni. A „szabott ár“ a legvégsőbb eladási áron van megállapítva.

Ennek az örömdetes tény-

nek nemcsak Szolnokon lesz meg a haszna és előnye, de országsszerte hirdetni fogja a szolnoki kereskedők összetartását és a szolnoki kereskedelem szintjét. De megbecsülést szerez majd a mozgalom érdekében nagy és fáradhatatlan tevékenységet kifejtő Kereskedelmi Társulatnak és vezetőségének is, amit igyekeznek a mi kereskedőink is és az érdekviseletük helyi vezetősége is egyaránt mielőbb követni és megvalósítani. —

Amit lehetett Szolnokon, azt lehet nálunk is megcsinálni!

A mezők törekvése

Az Országos Mezőgazdasági Kamara talajtani és trágyázási osztálya közli:

Sok vidéken — különösen kiscgazdák körében — szokás az előző évről visszamaradt töreket, pelyvát, kazal alját a rétekre és legelőkre hordani. Ezt a szokást számosan csak egy az apáktól átvett olyan eljárásnak tartják, amely se árt, se használ. Ezeknek nincs igazuk, mert a mezők törekezésének sok esetben nagy a jelentősége, azzal azok termése gyakran lényegesen fokozható. Az évtizedes, gyakran évszázados mezőink talaja erősen összennyomott, légjárhatatlan, tevéketlen, gyakran sovány. Ilyen tevéketlen, sovány talajokon, — főként a tőzeges mezők ilyenek, — a talaj baktériumélete erősen korlátozott, táplálóanyag-képződése igen kevés. Az eredmény a kevés és silány minőségű széna. A törekekkel és annak fogással a talajba való keverésével fellazítjuk a talajt. Ezzel a fellazítással nemcsak nagyobb mértékű nedvesség befogadására tesszük a mező talaját alkalmassá, hanem az ilyen talaj légjárhatóbb is lesz, benne a baktériumélet nagyobb mértékben megindul, már csak azért is, mert a talajban könnyen bomló törekek, pelyva szén-

hidrátjai a baktériumoknak kitűnő táplálékai lesznek. A fokozott baktériumműködés következtében nagyobb mértékben indul meg a táplálóanyagoknak olyan formában történő átalakulása, hogy azt a növények közvetlenül felvehetik. Az eredmény végül a mező lényegesen nagyobb termése lesz, különösen akkor, ha a talajnak szükséges táplálóanyagokat műtrágyával is pótoljuk. A fekete, u. n. réti talajokon továbbá a tőzeges mezőkön, melyek nitrogénben rendszerint gazdagok, a törekezéssel és a fogással előmozdíthatjuk a salétromképződést, amikor többnyire csak foszfor és káli trágyára lesz szükség. Egyéb mezőinkben nitrogént is kell adni, akár hűgyében, akár műtrágyákban. De azért itt is szükség lehet a törekezésre, hogy ezáltal a talaj tevékenységét fenntarthassuk, hogy a műtrágyák kellő fokban érvényre juthassanak. Olyan mezőkön, — kivéve sokszor a tőzeges mezőket, — melyek talaja szerves anyagokban elég gazdag, tevékeny és lazább, a törekezésnek kisebb, esetleg semmi jelentősége sincs. Mivel a gazdaságban egy kaptafára huzni semmit sem lehet, a legjobb, ha erről is egy egyszerű helyszíni kísérlettel győződünk meg. (V-n).

mőt szerezni a legénységnek is. A mi „Öreg Kalcsó“ szakácsunk még mákos tésztát is főzött, de milyen volt ez ahhoz képest, amit az édesanyánk főzött odahaza! Még egy pár diót, almát is kapott minden ember. De azért én nem emlékszem egy társamra sem, akinek ez a szó el ne hagyta volna az ajkát: Hejh! Nem ilyen a karácsony otthon! És itthon... Az öreg szülők, akiknek fiuk, vagy fiaik kint, a halál országútján töltötték a szeretet ünnepét, révedező szemmel néztek a karácsonyi gyertya lángjába, azzal a szomorú érzéssel, hogy talán az Ő élete is épp most lobban utolsó... És a feleség, a gyermek, akik apa nélkül itthon maradtak, mert minden gondolatuk az ismeretlen helyen, a rózsaszín tábori lapon jelzett „Feldpost Nr.“ alatt levő apánál volt. Egy ilyen családban a 3 éves kis leány így imádkozott:

Édes jó Istenem, drága kis Jézuskám.

Segítsd meg, hozd haza az én jó apácskám.

Nézd, mi árvák vagyunk, ha Ő nincsen velünk.

Édes jó kis Jézus, hozd vissza Őt nekünk...

„S míg gondolataink messze, messze szálltak,

Reménységge lett a szívükben a bánat...“

Hogy kinek milyen volt a karácsonya, azt mindenki csak maga tudná elmondani, hiszen ő élte át, de, azt hiszem, senki sem óhajtja, hogy még egyszer olyan legyen, mint 20 évvel ezelőtt. Azért mindnyájunknak, minden erőnkkel azon kell lennünk, — amennyiben ez rajtunk áll — hogy a háború csak a múlt rossz emléke maradjon. Fülöp Imre kiscgazda.

A tilosban talált jóság agyonüthető?

A csongrádi járásbírószág elvi jelentőségű ítéletet hozott egy vagyonrongálási ügyben. Balogh András ottani lakos pulykái kárt tettek Tóth Gergely gyümölcsösében. Tóth a pusztítást észrevette és a pulykák közül egyet agyonütött. Balogh a pulyka agyonütése miatt feljelentést tett és Tóthra szigorú büntetés kiszabását kérte a bíróságtól.

A csongrádi járásbírószág, bár a tanúk terhelően vallottak, Tóthot azzal az indoklással, hogy a tilosban talált baromfi agyonüthető, felmentette a vád és következményei alól. Az ítéletet Balogh András megfellebbezte.

„Húsz esztendő, az idő hogy eljár...“

Cserebogár, sárga cserebogár... énekelte Petőfi és azt hiszem nagyon sokan vele énekelnék mi is, akik a 20 év előtti Karácsonyt képzeljük magunknak vissza. Hogy is volt az akkor? A háború kellős közepén voltunk... A Karácsonyest egyiket-másikat talán ürühetőbb körülmények közt találta, de a családi kör melege,

a szülők, a hitves, a gyermek jelenléte, szeretele mindnyájunknak hiányzott, akit a fronton, vagy bárhol, az otthonán kívül, ért a szenteste. Vannak, akik talán éppen akkor is a legnagyobb életveszélynek voltak kitéve, bár azt el kell ismerni, hogy a katonai parancsnokságok, tőlük telhetőleg, iparkodtak egy kis karácsonyi örö-

„Nyelvében él a Nemzet”

Azt mondják a tudósok, hogy nekünk magyaroknak nincs sok panaszra okunk, nyelvünket illetőleg. Olyan zongora ez, amely hangulatot, érzelmet remekül kifejez, ha mesterére talál. Aviknek megadott, hogy középiskolát végezhetek, irodalomtörténetet tanulhattak, azok tudják és érzik, hogy a legrégebb nyelvemlékeink, az Árpádok korából való „Halotti beszéd” és a „Königsbergi töredék” óta nyelvünk mily nagy változáson ment keresztül. És tudják és érzik, mily nagy küzdelmet kellett vívni Kazinczy Ferencnek (1759–1831) és társainak, hogy a főuri és középosztály által teljesen elhanyagolt nyelvet mai szép formájára fejleszték. Én azt hiszem, minden kissé műveltebb magyar embernek rossz hallania a most tanában többlelé hallható, az utszélről fölkapott torzszavakat, amelyek, ha a komolyan művelt körökben nem is, de a nép között terjednek és szép nemzeti nyelvünket csufítják. Ilyenek: a „Pasas”, „Haver”, „Zsaru”, „Kajesz” és a többi. Ez utóbbiról jut eszembe: Még a múlt nyáron történt, hogy az egyik környékbéli község egyik kisebb közhivatali szobájában volt dolgom. A két „segéderő”, vagy mint háború alatt mondták „hilfskraft” jelenlétem által nem nagyon érezte magát feszélyezve, („mit nekik egy csizmás paraszt”) és tizóraizni kezdtek. Az egyik így invitálta a másikat: „Gyere, majd kajelünk”. „Van kajesz” mutatta neki a papirosba csomagolt ennivalót. Ugy elgondoltam: szegény Kazinczy! Ha ezt hallaná, megfordulna a sírjában...

Én úgy vélem, hogy helyesen cselekszik minden magát magyarnak valló ember, ha az ilyen izléstelenéseket hallva, figyelmezteti az illetőket annak helytelen és — azt hiszem nem túlozok, ha azt mondom — hazafiatal voltára. Magam, nem is olyan régen — őszintén megvallva — azt találtam mondani a kenyeret „kajesz”-nek nevezőnek, hogy én bár nem szeretek verekedni, de szívesen arcul ütném azt, aki ilyen módon nevezi a kenyeret, amelyet jobbérzésű emberek Istenáldásának mondanak! Sajnos, az ilyen és ehhez hasonló „divatos” kifejezések az ifjúság között ütnek fel a fejüket leginkább. Azok pedig ma már — tisztelet a kivételnek — nem adnak sokat az öregebbek szavára! Pár évvel ezelőtt, Pestről hazajövet, egy egyetemi hallgató-

val utaztam együtt. A kocsiban két fiatal ember kezdte egymást csipkedni, nem éppen szalonkifejezésekkel. Szomorúan néztem őket az én utitársam és mikor már a kofák is megsokallották a „szórakoztatást”, megszólalt: „Szegény, szegény ország, amelynek ilyen ifjúsága van!” Én kérem, legalább azo-

kat a jobbérzésű ifjakat, akik a Gyomai Ujságot olvassák, hogy ők ne tartozzanak az előbb említettek közé, hogy ne marcangolja az apák lelkét a kinzó kérdés:

„Lesz e virág a fán, melynek nincs virága?... ”

Avagy virág vagy te, Hazám ifjúsága? Fülöp Imre kisgazda.

Megkezdődtek a (Budapesti) Mezőgazdasági Kiállítás előkészületei

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiállítás rendező bizottsága elhatározta, hogy az 1937. évi, sorrendben immár negyvenhatodik kiállítását nagyobb arányokban rendezi meg március 17–22. napjain. Az előkészületek ennek figyelembevételével folynak, a kiállítási iroda minden osztálya teljes felkészültséggel dolgozik és a kiállítás korai időpontjára való jelentkezési felhívásokat. A tenyészállatok csoportjában a bejelentések határideje 1937. január 6, a többi csoportokban 1937. február 1.

A gazdák máris nagy érdeklődéssel és várakozással tekintenek a jövő évi kiállítás elé, amely igen tanulságosnak, sok tekintetben újszerűnek ígérkezik és mint eddig, előreláthatóan most is igen nagy szolgálatot fog tenni állattenyész-

tésünknek, a tenyészállatforgalom központosított lebonyolítása, egész mezőgazdaságunknak pedig oktató hatása által. A kiállításon a tenyészállatértékesítést és beszérvést jelentős szállítási és különféle egyéb kedvezmények fogják előmozdítani. Belföldön 50 százalékos, a szomszédos államokban ugyancsak jelentős utazási kedvezmények lesznek a kiállítás alkalmával, amely az 1937. évben a magyar gazdasági élet egyik legjelentősebb eseményének ígérkezik. A már eddig is számottevő külföldi érdeklődés fokozására a rendezőség felvette a kapcsolatot a szomszédos államok hivatalos testületeivel, gazdatársadalmi szervezeteivel és utazási irodáival.

A kiállítási iroda készséggel ad felvilágosítást bármilyen irányú érdeklődésre (Budapest, IX., Köztelek u. 8., telefon 18-79-54).

Kedvezményes áru fűmagot hoz ki a földmivelsügyi miniszter a legelők gyepesítésére

A földmivelsügyi miniszter a közlegelők gyepesítését a jövő évben is előmozdítani kívánja olyanformán, hogy az 1937. évi tavaszi és őszi vetés céljából kedvezményes áru és lehetőleg hazai termésű, jömi-

nőségű fűmagot bocsát a legelőtársulatok rendelkezésére. A vármegyék gazdasági felügyelősegeinél lehet bejelenteni az egész évi fűmagmennyiségre az igényt. Egy-egy jelentkező 400 kilogrammnál keve-

FIGYELEM!

Őrizze meg az alábbi szelvényt. Tekintse meg karácsony hetében a BERKOVICS műterem kirakatában látható, névvel ellátott gyermekfényképeket. Szavazatok alapján döntünk a gyermekszépségverseny díjainak odaítélésében.

Pályázati szelvény.

NÉV

1. ....
2. ....
3. ....

IRJA FEL ezen szelvényre az Önnek legjobban tetsző három gyermek nevét és a szelvényt juttassa el a szerkesztőségbe.

sebb fűmagot nem kérhet, kisebb igénylők csoportosulva jelentkezhetnek. A vármegyei gazdasági felügyelőség szükség esetén helyszíni szemle alapján állapítja meg a megfelelő fűmagkeveréket és mennyiséget és a talajnak a vetés céljából helyes előkészítésére utasítást ad. Legkésőbb január 15-ig kell a vetőmagvak kedvezményes árát a felügyelőségeknél befizetni, a vetőmagot pedig februárban szállítja a minisztérium az igénylőknek.

Magyar Karácsony 1936-ban

Fekete karácsony a Kárpátok alatt...
Fekete szemfedőn hervadt őszi rózsza,
Vad viharban nyílt,
Orkánban virított
Világot rengető nagy ezer év óta.

Hős Árpád szerezte Szép Napkelet fia,
Hős hét vezérének deli magyar lörsze
Züggő, nagy csatákban,
Drága arany kincsként hagyták ránk
[örökbe.

Hervadt őszi rózsza... Csonka Magyar-
[ország...
Sorsod gyászolója fekete karácsony,
S fent a magyar égben
Talan ma van éppen
Gyászos sorsod atya bűnös szárm-
[adáson.

Te Nyugat kapuja, tatár, török bástya,
Ugy által egykoron, mint a Sión hegye,
Nem tört meg az ebben,
Vészes fergetek sem,
Régi dicső korszak ezeresztendeje.

Pedig megvolt ásva, sokszor már a
[sírod.
A föld is dübörgött már a koporsódon.
Magyar magyart rágva,
Életre-halálra,
Azt sem érdemelted, hogy az Isten
[övjön.

De virradt a hajnal sötét erdők alján.
Isten zsámolyához szedted a virágot,
Erőt adott, kardot,
Megállva a harcot
Eltűprád a vörös világszabadságot!...

Hej! pedig de mindég másért hullt
[a véred,
Hervadt őszi rózsza: Csonka-Magyar-
[ország...

Nyugattól a hála:
Pokol gonoszága,
Szép magyar hazádat széjjel dara-
[bolták!...

Fekete karácsony a Kárpátok alatt...
Ne csüggedj magyar nép, él a magyar
[Isten,

Velünk lesz a hajnal
Márciusi dallal
Virrad majd hazánkra, egy szép ki-
[keleten!...

Gyoma, 1936. karácsony

Kruchió Endre.

FELHÍVÁS!

Felkérjük azokat az előfizetőinket, akik még hátralékban vannak előfizetési díjaikkal, szíveskedjenek a hátralékukat még ebben a hónapban kifizetni és az új előfizetésüket megújítani, nehogy az újévben be kelljen szüntetnünk az újság küldését a hátralékosoknak.

Tisztelettel:
a „Gyomai Ujság”
Kiadóhivatala.

Diák emlékeim

Karácsony

Arra a szokásos körkérdésre, amit ilyenkor tesznek fel a fürge riporterek a nevesebb embereknek, hogy t. i. „mi volt életének legérdekesebb karácsonyi ajándéka, vagy karácsonyi élménye, — s amelyre a felelet a riporteren kívül az ördögöt sem érdekli, s a riportert is csak azért, mert soronként fizeti érte a lap, mely ily módon telíti meg a karácsonyi számot, most én kérés nélkül felelek, amikor elmondom az 190...-ik évi karácsonyom híttel történetét:

Tizennégy esztendő voltam és harmadik gimnázista. Azért a kis ellentmondásért, amely ebben az összevont mondatban leledzik, szeretett tanáraink a ludasak, akik a nagyobb alaposág okából az egyik osztályt kétszer is megjáratták velem. Ekkor már Zentán oskoláztam, mely középiskolai tanulmányaim színhelyének valami negyedik stációja volt. Szegény édesapám ugyanis úgy gondolta, hogy ha annak idején Zenta megbirt a törökkel, talán csak meg fog birni velem is. S hogy mennyire helyesen okoskodott, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy amint a törököt kiverték Zentáról, kicsinyben mult, hogy ki nem vertek engem is. Erről azonban majd később beszélek. Most csak azt az epizódot mesélem el amely ennek a kicsinyben mult kiverésnek a tulajdonképeni kiindulópontját képezte.

Kosztyosdiák voltam. Nem tudom létezik-e még ma is ilyen szerzet, de akkoriban még voltunk belőle egy páron. Jó magam például Kürthy Lacival, — akit az isten nyugosztal valahol az Isonzó völgyében, — egy nálam egy esztendővel fiatalabb osztálytársammal laktam együtt egy özvegy asszonyságnál, aki a jó kosztja mellett arról is híres volt, hogy egy csudaszépségű kis leánya volt, aki akkoriban a harmadik polgári osztályban veszélyeztette a közbiztonságot, züllesztette a fegyelmet, s szelidítette hetenként kétszer vagy háromszor a nehezen idomítható zongorát. Az csak természetes, hogy mind a ketten, — kosztosdiákok, — halálosan belejagalyodtunk. Arra azonban, hogy érzelmeinket bevalljuk neki, mindössze egyszer adódott alkalom.

Karácsony volt. Ekkor került Zentára legelőször Edison A. Tamásnak korszakalkotó tálmánya, — amint azt dob-

szóval meg plakátokon is hirdették, — a „Kinematograph“... Mai gyerek, aki már az első karácsonyra egy keskeny filmfelvevő készüléket kap, el sem tudja talán képzelni micsoda izgalmat váltott ki a diákság körében ez a hír. Mozgóképszínház, mozgófényképszínház! Persze csak a diákok körében, mert az idősebb generáció nem igen hitt a beharangozásnak. Épen ezért az Ipartestület nagytermét főleg a diákság, s a polgárista leányhad töltötte meg, kik között csak épen mutatónak ült egy-egy korosabb bácsi, vagy hölgy, aki — hála a sötétségnek, mely az előadás alatt a teremben uralkodott, csak igen hiányosan tölthette be a garde-des-dames magas tisztiségét.

Rózsika, — történetem hősnője, közöttünk szorongott a keskeny fapadon, Kürthy Laci meg énközöttem, amely padon, — a számozott helyek fogalma még ismeretlen lévén, — úgy összehúzódtunk bennünk, hogy mozdulni is alig tudtunk. Ámbár részemről akart mozdulni az ördög. Nagyon is kellemetes helyzet volt ez így. Ott ülni jobbján a szeretett leánykának, érezni testének közelségét, szívének dobogását, suttogva neki a sötétség leple alatt olyan szavakat, szívből jövőket, hogy azoktól ha csak egy kis jóindulat leledzik benne, el kell vesztenie a fejét. S én úgy láttam, hogy ez a jóindulat nem is igen hiányzott.

Felbátorodva a jelentőségteljes halgatástól, — amit ugyebár visszautasításnak venni a szerelem kodexei szerint még nem lehet, — elszánt mozdulattal, de mégis gyengéden nyultam kacsója felé, amit — a muffjában tartott. Hát bizony a muff nyílása egy kicsit szűk volt ahhoz, hogy ott az övé mellé még az enyéna is helyet szorítson magának, Rózsika tehát a felőlem eseti balkezét egy diszkrét mozdulattal, lassan kihuzta a muffból, hogy az így szabaddá vált muffbejáraton át intézhessenek attakot a bennmaradt job keze ellen.

Sikerült! Olyan meleg volt az a drága kis muff...! S oly kedves, oly gyengéd az a benne talált kis női kacsó...! Megszorítottam egy küssé, s mert nem vonta vissza, megszedültem. Még lázasabb, még forróbb szavakat suttogtam a rózsás fülecskébe, s hogy nagyobb nyomatókat is adjak szavaim sulyának, egy küssé jobban szorítottam meg a kezét..

S hogy még jobban megvaduljak a diadalmámortól, — visszaszorított! Igen! Határozottan éreztem, hogy visszaszorított...!

Tyűh! de hirtelen meglegett az a fűtetlen nagyterem, amelyben az előadást még neki is muffal az ölében kellett végigéveznie...! S hogy hogyan birtam volna ki én ezt a hőséget végig, anélkül, hogy mint félangolosra sült, vagy főtt marhahus kerüljek ki az utcára, — máig se tudom. Még szerencse, — akarom mondani szerencsétlenség, — hogy a legkritikusabb pillanatban egy nona putarem történt. Az, ami mostanában is elég sűrűn fordul elő: elszakadt a film!

Egy szempillantás alatt világos lett a terem.

A film elszakadása, a vilánykörték felvillanása az adott körülmények között, amikor az embernek igazán mással van elfoglalva a feje mint azzal, hogy gondolkozzék, — bénultságomból nem tudott oly hirtelen felrázni, hogy a kezemet hirtelen kirántsam a muffból, s beletörődőve abba, hogy ezzel esetleg most Rózsikát kompromittálom, és bizony nem vettem ki a muffból a kezem. Csak úgy lopva, oldalvást vettem egy pillantást az arcára, hogy ugyan elárulnak-e valamit a vonásai abból a harcból, ami most a lelkén viharzik át?

Nem árult el az az arc bizony semmit. Rózsika oly nyugodtan, mondhatnám közömbösen ült ott közöttünk összefont karjaival, hogy akár a nyugalom szobrának állhatott volna így modell, legföljebb a szeme sarkában lehetett volna felfedezni okosabb szemlélőnek egy pajkos mosolyt, mely csak valami apropóra vár, hogy egy hangos, lölszabadító kacajban törjön ki...

Az ám ni! Jól látok? Tényleg összefont karokkal ül melletttem... Egy pillantás most a muffra, s mindent megérték.

Ugyanaz, ami balfelől történt körülötte, történt Rózsika körül jobbról is. Kürthy Laci részéről — s a kéz, az a kis kacsó, amit én az illuziótól oly mámorosan szorongattam, — a Kürthy Laci keze volt! Oh, hogy az Isten súlyesztette volna el azt, aki a muffot kitálalta...!

Hogy én milyen képpel néztem Kürthy Lacira a dolog felfedezésének pillanatában, nem tudom. De nem hiszem, hogy értelmesebb lett volna a képem az övénel, pedig az határozottan bamba volt.

A szégyentől porig alázottan

A karácsonyi kalács

a világos fej védjegyjű

DE OETKER-féle
SÜTŐPORRAL KÉSZÜL!

ráncigáltuk ki kezeinket Rózsika muffjából, s megfogadtuk egymásnak becsületszóra, hogy az esetről nem beszélünk senkinek, s ezt megígérte Rózsika is. Megígérte, de becsületszavát nem adta, meg nem esküdött rá.

Persze. Karakter volt, — de nő is volt.

A karácsonyi szünet elmúltával, amikor első nap léptük át ismét a tudomány felszentelt csarnokának küszöbét, — már az egész gimnázium erről beszélt, rajtunk mulatott. A magasabb osztályos diákok egyikét, aki tevékeny részt vett az önképzőkör munkájában is, pláne annyira megihlette az eset, hogy egyenesen versbe faragta ki a történetet...

Megbolondulni való állapot volt!

Még az osztályfőnököm maga is, — Miffka Antal a magyar és latin nyelv tudós professzora sem vonta ki magát a csipkelődési lehetőségek alól, mert amikor az osztálykönyvbe a szokásos napi bejegyzéseket tette, mialatt engem jobbról is, balról is szekiroztak a gunyolódni szerető conscolárisok, — csak egy kicsit igazította fejébe az orrán a pápaszemet, hogy alóla átnézve az osztály fölött, oda-oda szóljon az utolsó padokba:

— Ne muffogjatok már ott hátul annyit fiúk...

H. E.

Elavult rádióját cserélje be egy modern PHILIPS RÁDIÓÓRA!! Díjtalanul bemutatja és árajánlattal szolgál az egyed-árúsítója. Benjámin István Gyomán a Baptista imaházal szemben, Endrődön a Homoki féle új emeletes házban.

Boldog új évet kíván

kedves betegeinek, jó barátainak és ismerőseinek

Dr. Neményi Honfi

fog- és szájbetegségek szakorvosa.

H I R E K

**ELŐFIZETŐINEK
ÉS OLVASÓINAK**
kellemes

KARÁCSONYI ÜNNEPEKET

kíván a Gyomai Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala.

Gyógyszertárszolgálat. Ünnepnapokon és éjjel minden hónap 1-től 15-ig a Máday és 16-tól a hónap utolsó napjával bezáróan a beéri Balogh gyógyszerlár tart szolgálatot.

Füzesgyarmaton a frontharcos löcsoport Miklós-napi estélyén az egyik felszólaló azt az indítványt tette, hogy a kormányzói jogkört teljesen bővítsék ki, a kormányzót válasszák meg vezérlofejedelemmé, emeljék trónra, ruházzák fel az összes felségjogokkal és biztosítsák családjá részére a trónutódlást.

Gazda vélemény. Az ipari növényeket termelő gazdáknak a szerződéses termelés és ezzel kapcsolatban a szerződésben megállapított átvételi ár oly lehetőségeket biztosít, amelynek alapján a gazda nyugodtan vállalkozhat ilyen termelésre.

A Hombár szövetkezet közli Gyoma és Endröd gazdáival, hogy a bizományi lerakatán lévő mezőgazdasági gépeket és szerszámokat részletfizetésre is adja a vevőknek. A szövetkezet felhívja gazdáink figyelmét a most aktuális tengeri morzsolókra. Az érdeklődők nézzék meg a szövetkezet raktárában ezeket a morzsolókat és látni fogják, hogy olyan előnyös árban sehol másutt nem vesznek morzsolót, mint a Hombár szövetkezetnél.

Diótalpak. 16 dkg. lisztben elmorzsolunk 9 dkg. vajat, hozzáadunk 5 dkg. cukrot, 7 dkg. őrlött diót, 2 tojássárgát, kevés citromhéjat, töröttfahéjat, törött szegfűszeget, fél csomag Dr. Oetker-féle vanilincukrot, 1 késhegynyi Dr. Oetker-féle sütőport, ebből tésztát gyurunk. A tésztát zsírozott, lisztezett talpformákba töltjük, ha kiszült, a talpformákat Dr. Oetker-féle vanilincukorban megforgatjuk. Dióval is tölthetjük.

A Székács-buza kikísérletelésének 30 éves évfordulóját ünnepelte Székács Elemér gazdasági főtanácsos. Székács Elemér 1906 őszén, mint a temesmegyei és Borsodi uradalom intézője, Cserhádi Sándor ösztönzésére kezdte meg a buza-nemesítés gyakorlati munkáját, amelyben a tiszavidéki buza-fajtákból 214 növényfajtát választott ki és azokat elvetette. Ebből a vetésből sarjadtak életre a különböző Székács-márkájú nemesített magyar buzákat, amelyek minősége immár vetekszik a legelsőrendű manitoba-buzákkal.

Galambtenyésztők új szaklapja. A magyar galambtenyésztés nemes sportjának egyetlen szaklapja most jelent meg szerény keretben, igen értékes szakkalakkal. A lap hivatalos

lapja a Magyar Galambtenyésztők Országos egyesületének és számos más galambász szívének. Megrendelhető a Galambtenyésztők Havi Értesítője kiadóhivatalánál Budapest Ferenccz körút 42.

A mezőgazdasági kiállítást március 17—22 napjain tartják, a Nemzetközi Vásári április 30-tól május 10-ig.

Cseresznye férgesedését okozó cseresznyelég ellen való legújabb védekezési eljárást, a fiatal és idősebb fák koronájának metszését, a vértetű irtását, a december-január havi teendőket a gyümölcsösben, a permetezőgépek kiválasztását stb. stb. ismerteti képekkel bőven illusztrálva „A MAGYAR GYÜMÖLCS” legújabb száma, melyből lapunkra hivatkozással ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, IV., Gerlóczy ucca 11.

BOGÁR GÉZA

borbély mester

kellemes

KARÁCSONYI ÜNNEPEKET

kíván vendégeinek.

Meghalt a „ludtömök királya”. Hódmezővásárhelyen a napokban meghalt Vad János, akit a nép „ludtömök királyának” nevezett. Vad János maga is büszke volt erre a címre s például az ujságokban feladott hirdetései rendszerint így kezdődtek: „Én Vad János, a ludtömök királya...” Vad János előre elkészítette sarkára egy hizott ludat és tömőfát vésetett fel jelkép gyanánt a felirat fölé, mely a következő: „Itt nyugszik Vad János, a ludtömök királya”.

Két milliárd ember Két milliárd orvos

Alig található ember szerte a nagyvilágban, aki ne ajánlott volna még embertársának betegségére valamilyen gyógyszert. A jószándék mindig megvan, de a következmény mégis sok esetben gyászos! Hány ember halálát okozták már hozzá nem értők által ajánlott kuruzslószerek! A gyógyítás az orvos hivatása, de a betegségek megelőzése az egyes ember feladata. Tudni kell, mi válik hasznára és mi van ártalmára a szervezetnek, meg kell tanulnia mindenkinek az egészséges életmód szabályait. Ennek a célnak szolgálatában áll

Tolnai: **Orvos a családban** című ötkötetes hatalmas, több mint 1200 oldal terjedelmű könyvsorozata, melynek első kötete most hagyta el a sajtót.

Az ötkötetes mű szerkesztésében 23 magyar orvostudós vett részt!

Kivonat a könyvsorozat tartalmából: Az egészséges test felépítése. A helyes táplálkozás. Szépségápolás. Sport, Torna. A gyermekágy egészségügye. Csecsemőápolás stb., stb. Az **ORVOSI LEXIKON** kötetekben betűrendben megtalálja az olvasó több ezer betegség részletes leírását, orvosi gyógykezelésének és megelőzésének módját. Ezenkívül ismerteti a **LEXIKON** az összes közkeletű orvosi kifejezések magyarázatát.

A kítűnő papíron nyomott, félbőr-kötésű ötkötetes könyvsorozatot nagyon sok fekete és színes műmelléklet és rengeteg szövegközi kép illusztrálja.

Az ötkötetes díszes kiállítású sorozat ára bérmentve **Budapest** 40 pengő, **vidéken** 42 pengő, mely havi 2 pengős részletekben is fizethető.

litt levágandó

T. „Gyomai Ujság” kiadóhivatala Gyoma

Megrendelem a Tolnai Nyomdai Müintézet és Kiadóvállalat R. T. Bpest, VII. Dohány u. 12. útján Tolnai: **ORVOS A CSALÁDBAN** című művet öt díszes félbőr-kötésű kötetben, bérmentve, Budapesten 40.—, vidéken 42.— aranypengő árban és tartozom a vételárat az átvétel napjától kezdve egymásután következő 2.— pengős havi részletekben megfizetni. Tudomásul veszem, hogy a vételár teljes kiegyenlítéséig a sorozat tulajdonjogát a Tolnai Nyomdai Müintézet fenntartja magának. Bármely részlet be nem tartása esetén is a hátralék teljes összege esedékessé válik. Ez a megrendelés vissza nem vonható, de elfogadása a Tolnai Nyomdai Müintézet megítélésétől függ.

Tudomásul veszem, hogy a mű első kötetét a megrendeléskor, a további köteteket pedig fokozatosan 1937 augusztus végéig bezárólag szállítják.

Kelt..... 193..... hó..... n.

A megrendelő aláírása.

pontos cím.

foglalkozása.

„Nemzeti Bál” az Uri-Kaszinóban 1937. január 9-én

Igazgató Uri Cégvezető Uri

Intézkedjék, hogy mindennapi postájának aláírásánál kéznél legyen a magyar

„THEBRIS”

másoló (tinta) írón.

GYÁRTJA: SCHULER JÓSEF R.-T.

Mit mutat a kalendárium?

Az 1937. közönséges év péntekkel kezdődik. Vízkereszt szerdára, február 2-iki Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe keddre esik. Hamva Szerda február 10-én lesz. Jehál Karnevál hercege csak öt hélig fog uralkodni 1937-ben. Húsvét március 28—29-én lesz. Gyümölcsoltó Boldogasszony, mivel Nagycsütörtökre esne, ismét későbbi napra lett áthelyezve, éspedig április 5-re, hétfőre, Áldozócsütörtök május 6-án, Pünkösöd május 16—17, Urnapia május 27-én lesz. Péter-Pál keddre esik. Augusztus 15-iki Nagybaldogasszony ünnepe vasárnap. Szent István király pénteken lesz. Mindenszentek hétfőre, Karácsony szombati-vasárnapra esik. Az idei öt kettős és egy hármas ünneppel szemben a jövő év naplára szerényebb lesz, mert a három kettős főünnepel együtt csak öt dupla ünnepet foglal.

Színházi társasjáték. A legérdekesebb és legpompásabb színházi találós kérdéseket közli a Délibáb karácsonyi száma, amely 100 oldal terjedelemben és rendkívül gazdag tartalommal jelent meg. Kiváló magyar írók cikkeit, novelláit és verseit találja az olvasó a kitűnő színházi képeslapban. Képes rádióműsorok, riportok, remek filmcikkek és több mint száz kép van még a Délibáb-ban. A karácsonyi szám is csak 20 fillér.

Száz ember egy sorban... Még most is hosszú sorokban állnak Tolnai Világlapja kiadóhivatalában azok az ujság-árusok, akik újabb és újabb példányokat kérnek a népszerű képeslap nagyszerű karácsonyi számából. Ennek a páratlan sikernek az a magyarázata, hogy Tolnai Világlapja karácsonyi száma három ragyogó melléklettel jelent meg, terjedelme összesen 596 oldal és ára mindössze 90 fillér. Az ujságkiadás diadala Tolnai Világlapja karácsonyi száma.

Szégyelheti magát
aki hazaszeretelről szónokol de
hazáját nem ismeri.

**Dunántul-
felfedezésének**
különös élményében részesül
az, aki

Kogutowicz

Dunántul

című két kötetes díszes kötésű munkáját könyvtára részére megszerzi. 650 lapterjedelemben, 324 szövegközi kép, 561 gyönyörű mélynyomású fénykép, 8 színes melléklet tárja az olvasó elé Dunántul szépségeit, népessége sajátosságait.

Felnőttek, serdült ifjúságnak egyaránt

**pompás karácsonyi
ajándék**

**Rendkívüli kedvezményrel
szerezheti meg ezt a kiváló
munkát**

**ha ingyen képes
prospektust**

**kér azonnal a munka
kiadójától:**

**a Szegedi Egyetem Földrajzi
Intézetétől**
(Szeged, Zerge u. 19. sz.)

**Levél a téli köszönés
megreformálásáról**

Kaptuk és közöljük az alábbi sorokat:

*Kedves X. bátyám és Y. öcsém!
Bár egyéni értéketek, de hivatali állástok tekintélye is kötelességem-mé teszi, hogy Titeket mindenkor kellő tisztelettel köszöntselek, — mégis elnézésteket kérem, ha találkozásunkkor a téli hónapokban nem emelek kalapot, hanem csak kalapomhoz emelt kézzel, katonásan tisztelgek.*

Legyetek meggyőződve, e köszöntési mód sokkal több őszinteséget árul el, mint a térdig való kalaplevétel, mert ugyanakkor gondolatban szídom a sorsot, miért hozott utamba Titeket, hogy a kényszerű kalapemelgetés miatt jól megfázott fejjel érkezem napi munkám helyére.

Egyéni értéketeket csak emelni fogja e sorok kellő megértéssel való fogadása, mert annak hiányában is — tekintettel családom érdekeire — a téli hónapokban kalapot senkinek sem emelek, de megváltásként ez idő alatt az „Inségakció” javára havi két pengőt fizetek.

Csatlakozzatok Ti is és akkor jelvényt viselünk!

**Korona Hangos Mozgó
Endrőd**

1936. december 25 és 26-án
Karácsony első és második napján
6 és 8 órakor.

Fényes Karácsonyi műsor!

Lila akác

SZÉP ERNŐ regénye filmen.

Főszereplők:

Ágai Irén, Biller Irén, Eszterházy Ilona, Somogyi Nusi, Nagy György, Gözon Gyula, Kabos Gyula és még több kiváló magyar színész.

A békeidők boldog ifjúságnak szívhezszóló legszebb, legbájosabb regénye és a magyar Művészet tündöklő büszkesége ez a magyar hangosfilm, amelynek minden jelenete felejthetetlen marad a néző számára.

1936 december 27-én vasárnap
6 és 8 órakor

Csak 16 éves felülieknek!

**Elisabeth Bergner
csodálatos produkciója!**

A Cárnő

Biró Lajos és Lengyel Menyhért
történelmi drámája filmen.

Főszereplők:

**Elisabeth Bergner, Douglas
Fairbanks jr.**

A régi orosz cári birodalomban
játszódik le, bonyodalmakban
gazdag és érdekes orosz történet.

Páratlanul szenzációs film —
kolosszus.

**A műsor kiegészítve
vigjáték**

**és
Hangos Magyar
Világhíradókkal.**

**HIRDESSEN
LAPUNKBAN!**

OLCSÓBB A BOR!
mint a szódavíz!

22 fillér

egy liter **kadarka** vagy
fehér fejlett ujbó Soltvad-
kert állomásra kiszállítva
s feladva. Vasúti fuvar kb.
4 fillér literenként. Csakis
50 literen felüli rendelést
fogadok el. Hordót díjmen-
tesen adok a szállítási tar-
tárára kölcsön; hordóm
30 napon belül bérmentve
küldendő vissza. Szétkül-
dés utánvéttel. Egy pengő
levélbélyeg ellenében kül-
dök mintát a borból min-
tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés
tiszta, tökéletes zamatúak
és nem savanyúak.

Székely Ferenc kft.
fajbörpincészet
Soltvadkert, Pestmegye.

A szerkesztő postája:

F. I. Kondorostanya. Köszönöm a jókívánságait és azokat viszonzom. Aki igazaton jár, annak türelme is szokott lenni és kívárja, hogy mások belássák tévedéseiket.

Bartha András Endrőd. Ha Gyomán jár, keressen fel.

Legszebb

karácsonyi ajándék

egy

PHILIPS RÁDIO

Egyedárusító:

BENJAMIN ISTVÁN

**GYOMÁN: a Baptista Imaház-
zal szemben**

**ENDRÖDÖN: a Homoki féle
új emeletes házba.**

Díjtalan bemutatás!!!

Publikáció

Olajos Lajos bornagykereskedőnél az elősmert jó gyöngyösi bornak literje 44 fillér.

Özv. Izsó Istvánné Zöldlaposi tanyáján törek van eladó. Lakik Petőfi u. 36. sz.

20-as kétsövű vadászfegyver, uri számkó, 196 tojásos keltetőgép, 3 csöves hangszórót, teiepes rádiókészülék eladók. Debreczeni Dénesnél.

Özv. Fekete Jánosné saját termésű bora van eladó. Attila ut 14.

Karácsonyi fenyők minden nagyságban kaphatók, ifj. Zöld Benjámint szerszámfa kereskedőnél grf. Tisza István ut 79. szám alatt. 3-2

Szalóki Istvánnak a gyomai vásárba egy szőke koca másfél éves hasas disznója elveszett. — Aki tud róla jelentse a rendőrségen álló jutalomban részesül. 3-3

Domokos Albert villanyszerelő és műszerész azonnali belépésre felvesz egy kiszolgálóleányt és tanuló fiukat. 4

Kitűnő zamatú rizling bor literenként 56 fillérért kapható **Kerekes Károlynál.** —27

SPITZER DEZSŐ toll-, bőr- és gypjúkereskedő tudatja a lakossággal, hogy üzletében, **Kossuth-u. 3. sz. alatt** tollat, bőrt és gypjút a legmagasabb napi áron vásárol. — **A téli nyulbőrök mai ára 1 P.**

Eladó egy ház a Bocskay utcában, szép nagy gazdasági udvarral, 64 m. h. az endrödi ugaron, egy jó karban levő nádas ház a Baross utcában, 38 m. h., görög álláson, teherrel átvehető, 11 k. h. ugari föld kedvező fizetési feltételek mellett, Varjason 14 m. h. igen olcsó áron, varsányháton 16 k. h. szép tanyával, a Horthy uton egy köépület igen forgalmas üzleti helyen 10 000 pengőért, 5 m. h. a nagylaposi állomás közelében, a legjobb minőségű. Veszek ügyfeleim megbízásából kisebb birtokokat 3 k. h. 115 k. h. ig.

Eladó egy látható írásu írógép 80 pengőért. Érdeklődök forduljanak Izsó Balázs ingatlan forgalmi irodájához.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor